SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 27.11.2017

Pöytäkirjan kansilehti 1

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus 3

2 § Pöytäkirjan tarkastaminen 4

3 § Kokouksessa saadut selostukset 5

4 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset 6

5 § Oikaisuvaatimuksen vastine vahingonkorvausta koskevaan vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 136 / 2016 8

6 § Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien asettaminen vuoden 2018 presidentinvaalia varten 10

- Vaalilautakunnat ja vaalitoimikunnat, kaupunginhallitus 27.11.2017 12

7 § Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennuksen tarveselvitys/hankesuunnitelman hyväksyminen 28

- : Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennuksen tarveselvitys/hankesuunnitelma 32

8 § Jokiniemen yhtenäiskoulun ja päiväkodin tarveselvityksen hyväksyminen 65

- : Jokiniemen yhtenäiskoulun ja päiväkodin tarveselvitys 68

9 § Avustusten ja apurahojen yleiset myöntämisperiaatteet 1.1.2018 alkaen 84

- : Avustusten ja apurahojen yleiset myöntämisperiaatteet 1.1.2018 alkaen 86

- : Loppuraportti avustustoiminnan järjestämisestä 2017 94

10 § Määrärahamuutokset vuoden 2017 talousarvion käyttötalousosaan ja investointiosaan 117

11 § Erityiset ennakkoäänestyspaikat vuoden 2018 presidentinvaalissa 124

- : Vantaan erityisinä ennakkoäänestyspaikkoina toimivat laitokset 126

12 § Vantaan nuorisovaltuuston vuoden 2017 vaalituloksen vahvistaminen 128

- : Selvitys nuorisovaltuuston vuoden 2017 vaalien koulu- ja oppilaitoskohtaisista äänestysprosenteista 130

13 § Suomen Kuntaliiton valtuuskunnan vaali 131

- : Kuntaliiton valtuuskunnan ehdokaslistojen yhdistelmä/Uudenmaan vaalipiiri/Nylands valkrets 133

14 § Vantaan kaupungin lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laiksi valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa 138

- Luonnos Vantaan kaupungin lausunnoksi hallituksen esitysluonnoksesta laiksi valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa, KH 27.11.2017 141

15 § Vastaus Tiina Tuomelan ja 30 muun valtuutetun aloitteeseen asunnottomien hätämajoituksen järjestämisestä talvikausille 169

- : Tiina Tuomelan ja 30 muun valtuutetun aloite asunnottomien hätämajoituksen järjestämisestä talvikausille 174

- : Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan taustaselvitys kaupunginvaltuutettu Tiina Tuomelan ja 30 muun valtuutetun aloitteeseen asunnottomien hätämajoituksen järjestämisestä talvikausille (täydennetty 16.11.2017) 176

16 § Kuusikon vanhempainyhdistys ry:n oikaisuvaatimus yleisjaoston päätöksestä 21.8.2017 § 15 184

- : Oikaisuvaatimus aluerahan myöntämisen peruuttamisesta/KuusikkoFest 27.5.2017 Kuusikon koulu/Kuusikon vanhempainyhdistys ry 186

17 § Vantaan Soroptimistiklubin (Soroptimist International of Vantaa ry.) oikaisuvaatimus kaupunginhallituksen yleisjaoston päätöksestä 18.9.2017 § 15 191

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 27.11.2017

18 § Liittyminen Suomen Potilasturvallisuusyhdistyksen jäseneksi 192

19 § Terveyspalveluiden johtajan viran täyttäminen 193

20 § Vastaus Tarja Eklundin ja 43 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan päiväkodeille ja kouluille järjestettävästä kyselystä opetustyössä käytettävistä tärkeistä lähimetsä- ja ulkoilualueista, jotka pyritään huomioimaan uudessa yleiskaavatyössä 195

- : allekirjoitettu valtuustoaloite, kv 28.8.2017 § 16, Eklund 197

21 § Vastaus Irja Ansalehto-Salmen ja 27 muun valtuutetun aloitteeseen käyttöveden turvaamiseksi asemakaavaehdotuksen nro 340700 lähialueen asukkaille 199

- : Irja Ansalehto-Salmen ja 27 muun valtuutetun aloite käyttöveden turvaamiseksi asemakaavaehdotuksen nro 340700 lähialueen asukkaille 201

22 § Vastaus Sami Kanervan ja 30 muun valtuutetun aloitteeseen pyöräteiden hiekoituksen vähentämiseksi 203

23 § Lausunto Koivukylänväylän mt 1375 kevyen liikenteen väylän rakentamisesta välille Vanha Myllypolku- Lahdentie, tiesuunnitelma, Vantaa 206

- : Vantaan lepakkokartoitus 2001-2002 -raportti 210

- : Lausuntopyyntö Koivukylänväylän mt 1375 kevyen liikenteen väylän rakentaminen välille Vanha Myllypolku- Lahdentie, tiesuunnitelma, Vantaa. Kuulutus ja asiakirjat nähtäville 223

- : Linnusto, elinympäristöt ja virkistyskäyttö -raportti 225

- : Yleiskartta suunnitelma-alueesta 309

24 § Lausunto Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Lemminkäinen Infra Oy:n Kiilan kiertotalouskeskusta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta 310

- Lausunto Lemminkäinen Infra Oy:n Kiilan kiertotalouskeskusta koskeva ympäristövaikutusten arviointiohjelma, kaupunginhallitus 27.11.2017 318

- : Lausuntopyyntö Lemminkäinen Infra Oy:n Kiilan kiertotalouskeskusta koskeva ympäristövaikutusten arviointiohjelma 320

- : Lemminkäinen Kiilan kiertotalouskeskus sijaintikartta 323

25 § Lausunto Etelä-Suomen aluehallintohallintovirastolle Rudus Oy Länsisalmen betoni-, tiili- ja asfalttijätteen sekä kiviaineksen murskauslaitoksen toiminnan olennainen muuttaminen ja toiminnan aloittamislupa 324

- : Lausunto Etelä-Suomen aluehallintohallintovirastolle Rudus Oy Länsisalmen betoni-, tiili- ja asfalttijätteen sekä kiviaineksen murskauslaitoksen toiminnan olennainen muuttaminen ja toiminnan aloittamislupa 329

- : Etelä-Suomen aluehallintovirasto/Lausuntopyyntö (kaavoitusviranomainen) ympäristönsuojelulain mukaisesta hakemuksesta, Rudus Oy:n Länsisalmen betoni-, tiili- ja asfalttijätteen sekä kiviaineksen murskauslaitoksen toiminnan olennainen muuttaminen ja toiminnan aloittamislupa, Vantaa 331

- : Sijaintikartta / Rudus Oy Länsisalmi 332

- : Asemakaavakartta / Rudus Oy Länsisalmi 333

26 § Vapaalan pientaloalueen suunnitteluperiaatteet 014300 334

- : 014300 / Suunnitteluperiaatteet 340

- : 014300 / Vapaalan pientaloalueen täydennysrakentamisselvitys 342

27 § Tonttivarauksen jatko Myyrmäen urheilupuistoon liikerakennusten korttelialueen (KL) 15806 tonttiin 1 / NREP Oy 414

- : Karttaote varausalueesta 2017 417

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 27.11.2017

28 § Etuosto-oikeuden käyttäminen 26.10.2017 vahvistetussa kiinteistökaupassa / määräala tilasta 92-416-4-440 Lehtimäki ... 418

- : Kartta kaupan kohteesta ... 420

29 § 091600 Hakunilan keskustan kaavarunko ... 421

- : 091600 Hakunilan keskustan kaavarunko / 20.11.2017 ... 426

- : 091600 Lausunnot ja vastineet 20.11.2017 ... 458

30 § Asemakaavamuutos 002331, 68 Koivuhaka / Niittytie 25 ... 476

- : Alustava selvitys hulevesien hallinnasta / Asemakaavamuutos nro 002331, 68.Koivuhaka, Niittytie 25 ... 479

- : Asemakaavamuutosselostus 20.11.2017 / Asemakaavamuutos nro 002331, 68.Koivuhaka, Niittytie 25 ... 483

- : Hulevesiselvitys / Asemakaavamuutos nro 002331, 68.Koivuhaka, Niittytie 25 ... 514

31 § Maankäyttösopimus / Kiinteistö Oy Maali / Asemakaavan muutos 002331 ... 515

- : Maankäyttösopimus Kiinteistö Oy Maali ... 517

- : Karttaliite A1 ... 520

32 § Asemakaava ja asemakaavamuutos 100400 sekä tonttijako, 10 Linnainen / Linnaisten omakotialueen laajennus ... 521

- : Kaavaselostus 2.10.2017 / Asemakaava 100400, 10 Linnainen ... 526

- : Muistutukset ja vastineet 2.10.2017 / 100400 ... 568

- : Lausunnot ja vastineet 2.10.2017 / 100400 ... 625

- : Linnaisten metsän luontoarvot / Vantaan kaupungin ympäristökeskus 26.5.2017 / Liite 2.10.2017 ... 632

33 § Asemakaava ja asemakaavan muutos 402100 sekä tonttijako, 40 Ylästö / Ylästö 7 ... 640

- : Asemakaavaselostus 20.11.2017 / Ylästö 7 -asemakaava nro 402100 ... 645

- : Lausunnot ja vastineet 20.11.2017 / Ylästö 7 -asemakaava nro 402100 ... 693

- : Muistutukset ja vastineet 20.11.2017 / 402100 ... 698

- : 402100 meluselvitys raportti / Helim 28.4.2016 ... 710

- : 402100 meluselvitys liitteet / Helim 28.4.2016 ... 721

34 § Asemakaava ja asemakaavan muutos 402500 sekä tonttijako, 40 Ylästö / Ylästö 8 ... 729

- : Asemakaavaselostus 20.11.2017 / Asemakaava 402500, 40 Ylästö, Ylästö 8 ... 735

- : Lausunnot ja vastineet 20.11.2017 / 402500 ... 785

- : Muistutukset ja vastineet 20.11.2017 / 402500 ... 794

35 § Vantaan kaupungin valtuustokauden strategia 2018–2021 ... 798

- : Vantaan kaupungin valtuustokauden strategialuonnos 2018–2021 ... 801

- Strategia, muutokset kaupunginhallitus 27.11.2017 ... 816

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus ... 823

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen ... 824

Muutoksenhakuohje 3. Hallintovalitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa ... 825

Muutoksenhakuohje 4. Hallintovalitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa ... 827

Muutoksenhakuohje 5. Hankintaoikaisu ja oikaisuvaatimus hankinta-asiassa ... 828

Muutoksenhakuohje 6. Hankintaoikaisu ja markkinaoikeusvalitus hankinta-asiassa 829
Muutoksenhakuohje 7. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto 832
Muutoksenhakuohje 8. Hallintovalitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa 833

Kaupunginhallituksen kokous

Aika 27.11.2017 klo 17.00–23.40
Paikka Kaupungintalo, Tikkurila

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	**Varajäsenet**	Läsnä
Multala Sari, puheenjohtaja	x	Kortesalmi Marilla	-
Tahvanainen Säde, I varapuheenjohtaja	x	Nieminen Irja	-
Juurikkala Timo, II varapuheenjohtaja	x	Bulut Emil	-
Abdi Faysal	x	Kähkönen Osmo	-
Bruun Susanna	-	Hämäläinen Anu	x
Hakulinen Pentti	x	Haverinen Soili	-
Kaira Lauri	x	Weckman Markku	-
Kotila Pirkko	x	Karinen Ville	-
Niikko Mika	x	Auvinen Timo	-
Norrena Vaula	x	Kuusela Minna	-
Orpana Anitta	x	Sieviläinen Marianne	-
Puoskari Pentti	x	Särkelä Jussi	-
Rokkanen Sakari	x	Kanerva Sami	-

Muut osallistujat	Läsnä
Lindtman Antti, valtuuston puheenjohtaja	x (17.00–20.10)
Mäkinen Tapani, valtuuston I varapuheenjohtaja	x
Kauppinen Sirpa, valtuuston II varapuheenjohtaja	x
Nenonen Kari, kaupunginjohtaja	x
Lipponen Martti, apulaiskaupunginjohtaja	x
Lehto-Häggroth Elina, apulaiskaupunginjohtaja	x
Penttilä Hannu, apulaiskaupunginjohtaja	x
Salminen Jukka T, apulaiskaupunginjohtaja	x
Niinistö Jaakko, apulaiskaupunginjohtaja	x
Rainio Päivi, viestintäjohtaja	x
Marjamaa Patrik, talousjohtaja	x
Myllymäki Juha, kaupunginlakimies	x
Isotalus Birgit, hallintosihteeri	x
Yli-Leppälä Henna, pöytäkirjanpitäjä	x

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Sari Multala

Pöytäkirjanpitäjä Henna Yli-Leppälä

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 11.12.2017, Kaupungintalo, Asematie 7, 01300 Vantaa (Tikkurila)

Pykälät 6, 11, 23, 24 ja 25 tarkastettiin ja hyväksyttiin heti kokouksessa.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 13.12.2017, Vantaan kaupungin internetsivuilla paatokset.vantaa.fi.

1 § **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 1

Kaupunginjohtajan esitys:
Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

2 § Pöytäkirjan tarkastaminen

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 2

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään tarkastaa ja hyväksyä kaupunginhallituksen 13.11.2017 pitämän kokouksen pöytäkirja nro 20/2017.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

3 § **Kokouksessa saadut selostukset**

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 3

Käsittely:
Apulaiskaupunginjohtaja Hannu Penttilä selosti esityslistan asiaa 7 / *Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennuksen tarveselvitys/hankesuunnitelma*.

Talousjohtaja Patrik Marjamaa selosti *talouskatsausta tammi-lokakuu 2017*.

Päätös:
Merkittiin tiedoksi saadut selostukset ja käyty keskustelu.

4 § **Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset**

KN/BI

Kaupunginhallitukselle on kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat pöytäkirjat ja päätökset:

Yleisjaoston pöytäkirja nro 4/20.11.2017
Tarkastuslautakunnan pöytäkirja nro 12/25.10.2017
Sosiaali- ja terveyslautakunnan pöytäkirja nro 11/20.11.2017
Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta nro 7/22.11.2017
Kaupunkisuunnittelulautakunnan pöytäkirja nro 10/20.11.2017
Ympäristölautakunnan pöytäkirja nro 9/22.11.2017
Teknisen lautakunnan pöytäkirja nro 10/21.11.2017

Kaupunginjohtajan päätökset
§ 66 Valtuustoryhmän toiminnan tukeminen vuonna 2017/Vasemmistoliiton valtuustoryhmä
§ 67 Tutkimuslupa/Heikoimmassa asemassa olevien osallisuus ja hyvinvointi (Sokra-kyselytutkimus)
§ 68 Valtuustoryhmän toiminnan tukeminen vuonna 2017/Keskustan valtuustoryhmä

Konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan päätökset
§ 104 Tukipalveluiden hankinta Vantille Titania sovellukseen (36 000 euroa)
§ 117 Sävelsirkku-ohjelmiston uuden version hankinta (63360 euroa)
§ 118 Päätös sitoutumisesta teleoperaattoripuitesopimuksen KLKH 138 yhteishankintaan
§ 121 Päätös sitoutumisesta KLKH 128 UNA lomakepalvelusopimushankinnan puitesopimukseen
§ 122 Kiinteistöjen pohjapiirustuksien tietomuunnoksen hankinta (13 351 euroa)
§ 124 Sito kehitystöiden hankinta 2018 (18 200 euroa)
§ 126 PSOP-järjestelmän harjoitusympäristön hankinta (16 030 euroa)

Hankintajohtajan päätökset
§ 99 Lääkinnän johtoyksikön hankinta Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselle (116 146 euroa)
§ 100 Asiakastyytyväisyyspalautelaitteiden hankinta
§ 101 Option käyttöönotto teollisten elintarvikkeiden ja tuoretuotteiden tukkutoimitusten hankinnassa (200 000 eur. alv 0 %)
§ 102 Option käyttöönotto henkilönsuojavaatteiden hankinnassa teknisen työn henkilöstölle (177 000 eur. alv 0 %)
§ 103 Option käyttöönotto suojavaatteiden vuokrauspalvelun hankinnassa (430 000 eur. alv 0 %)
§ 104 Ateriapalveluiden hankinta Myyrinkodin lyhytaikaishoitoyksikölle (Jaspiksen hoivakoti) (80 000 euroa, 6 kk)
§ 106 Polttoaineiden säiliötoimitusten hankinta Vantaan kaupungille ja VAV Asunnot Oy:lle (2 110 000 euroa)

Talouspalvelukeskuksen johtajan päätökset
§ 9 Maksulykkäyksen myöntäminen konserni- ja asukaspalveluiden talouspalvelukeskuksen tulosalueella
§ 10 Luottotappioiden kirjaamiseen sekä saatavasta luopumiseen liittyvän hyväksymisoikeuden siirto

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 4

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään olla ottamatta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi esittelyosassa mainituissa pöytäkirjoissa olevia ottamiskelpoisia päätöksiä ja esittelyosassa mainittuja päätöksiä.
Käsittely:
Merkittiin, että kaupunginjohtaja täydensi esitystään seuraavalla päätöksellä:

Konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan päätökset
§ 123 Osallistuminen SmartLab Vantaan ja Metropolia Electrian väliseen yhteistyöhön vuonna 2018 (235 000 euroa)
§ 128 Rondo mukana palvelun hankinta (57 800 euroa)

Hankintajohtajan päätös
§ 107 Myyrinkodin vanhustenkeskuksen palvelutalojärjestelmän ja sen asennuksen sekä kaapeloinnin hankinta (265 456 euroa, alv 0 %)

Tietohallintojohtajan päätös
§ 56 Tilausoikeudet konserni- ja asukaspalvelujen toimialan tietohallinnon palvelukeskuksen tulosalueella

Päätös:
Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

5 § Oikaisuvaatimuksen vastine vahingonkorvausta koskevaan vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 136 / 2016

VD/6024/03.01.02.01/2016

KN/HN/NJ

Vahinkorahaston asiamies on 7.10.2016 tekemällään päätöksellä § 136 / 2016 hylännyt hakijan vahingonkorvausvaatimuksen esinevahingosta.

Alkuperäisen korvausvaatimuksen mukaan A.A. on ajanut Nuolitien keskellä olevaan avoimeen viemärikaivoon rikkoen takarenkaansa sillä seurauksella, että ajoneuvon takarengas on vaurioitunut. Hakemuksen mukaan tästä on aiheutunut 502,45 euron suuruinen vahinko.

Vahinkorahaston asiamiehen päätöksessä katsottiin selvitetyksi, että vahinko on syntynyt hakemuksessa kuvatulla tavalla. Hakemus kuitenkin hylättiin, koska tapauksessa ei ollut osoitettavissa kaupungin tuottamusta, sillä kaivonkansi on siirtynyt paikoiltaan todennäköisesti ulkopuolisen tahon toimesta eikä esim. katualueen huoltotoimien yhteydessä.

Oikaisuvaatimuksessa katsotaan, että on merkityksetöntä, että vastaavia ilmoituksia ei ole kaupungille toimitettu tapahtumapaikalta. Samoin muiden onnettomuuksien määrällä ei yhteyttä tämän onnettomuuden vastuu kysymyksiin. Vastuun kannalta nimenomaan on oleellista, että kyseessä on ollut hiljaisesti liikennöidyllä kadulla sattunut vahinko, josta kadunpidolla ei ole ollut tietoa eikä mahdollista siten reagoida. Se, että ko. paikalla on tapahtunut vain yksi onnettomuus, osoittaa sen tosiasian, ettei kaivonkansi ole voinut olla kauan poissa paikoltaan.

Hakija vetoaa myös siihen, että hän ei ole velvollinen esittämään näyttöä siitä kaivonkannen siirtymisen syistä, ajankohdasta tai siitä minkä tahon toimesta se on siirretty. On kuitenkin huomattava, että vahingonkorvauksen hakijan tulee näyttää, että hänelle on aiheutettu vahinkoa kolmannen toimesta tuottamuksellisella menettelyllä. Kunnalla on korostettu huolellisuusvelvoite liittyen katujen ja julkisten kunnossapitoon. Vastuu ei ole kuitenkaan ankaraa ts. vastuu vahingosta muodostuu, vaikka minkäänlaista tuottamusta ei olisi todettavissa. Koska tässä tapauksessa ei ole näytetty, että kaupungin toimesta kaivonkansi olisi siirtynyt pois paikoiltaan tai, että kaupunki olisi ollut tietoinen asiasta ja viivytellyt tilanteen korjaamista, ei kaupungille muodostu vastuuta vahingoista.

Oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty mitään sellaista, jonka perusteella kaupungin vastuuta asiassa tulisi arvioida vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä poikkeavalla tavalla. Näin ollen oikaisuvaatimus tuleekin hylätä.

Oikaisuvaatimus, vahinkorahaston asiamiehen päätös sekä vahinkorahaston päätöksen valmisteluvaiheessa käytössä ollut muu asiaan vaikuttanut materiaali ovat nähtävänä kokouksessa.

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 5

Konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään edellä esitetyin perustein hylätä A.A.:n oikaisuvaatimus vahinkorahastoasiamiehen päätöksestä § 136 / 2016.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:
vahinkorahaston asiamies Hannele Nordman, puh. 09 8392 2025, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

6 § Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien asettaminen vuoden 2018 presidentinvaalia varten

VD/10076/00.00.00.01/2017

KN/NK/NJ

Vuoden 2018 presidentinvaali toimitetaan sunnuntaina 28.1.2018 ja mahdollinen toinen vaali toimitetaan sunnuntaina 11.2.2018.

Vaalilain 15 §:n mukaan kunnanhallitus asettaa kutakin äänestysaluetta varten **vaalilautakunnan**, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita tulee olla kuitenkin vähintään kolme. Ehdokas ei voi olla vaalilautakunnan jäsenenä eikä varajäsenenä.

Laitoksissa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten kunnanhallituksen on asetettava yksi tai useampi **vaalitoimikunta**, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme. Ehdokas tai hänen puolisonsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa ei voi olla vaalitoimikunnan jäsenenä eikä varajäsenenä.

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan (sijaantulojärjestys).

Vaalilain 15 §:n 2 momentin mukaan nyt valittavien jäsenten ja varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa kunnassa edellisissä eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita puoluerekisteriin merkittyjä puolueita.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (232/2005) 4 a §:n 1 momentin perusteella vaalilautakunnissa ja -toimikunnissa tulee erikseen jäsenissä ja varajäsenissä olla sekä miehiä että naisia kumpiakin vähintään 40 prosenttia, ellei erityisestä syystä muuta johdu. Yhdessä vaalitoimikunnassa ja 14 vaalilautakunnassa tasa-arvolain edellyttämä kiintiö ei täyty. Ottaen huomioon vaalilautakuntien asema ja tehtävä vaalien toimittamisessa sekä vaalien merkitys, voitaneen katsoa, että erityinen syy poiketa kiintiöstä on olemassa.

Vantaan kaupunki on jaettu 65 nimettyyn ja numeroituun äänestysalueeseen. Ne henkilöt, joita ei ole merkitty minkään kiinteistön kohdalle, kuuluvat äänestysalueeseen 999 Lummetie. Presidentinvaali toimitetaan tämän äänestysaluejaon mukaisesti.

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien jäsenten ja varajäsenten kelpoisuudesta on voimassa mitä kuntalaissa on säädetty yleisestä kelpoisuudesta kunnallisiin luottamustoimiin.

Vaalilautakuntiin ja vaalitoimikuntiin ehdolla olevista jäsenistä ja varajäsenistä on neuvoteltu kunnallisjärjestöjen kanssa.

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien puheenjohtajien ja varapuheenjohtajien nimet ja yhteystiedot on ilmoitettava kunnan keskusvaalilautakunnalle.

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa 28.1.2018 ja mahdollisesti 11.2.2018 toimitettavaa presidentinvaalia varten kutakin Vantaan 65 äänestysaluetta varten vaalilautakunta sekä lisäksi neljä vaalitoimikuntaa (vaalitoimikunnat I, II, III, ja IV),
b) valita kuhunkin vaalilautakuntaan liitteen mukaisesti puheenjohtajat, varapuheenjohtajat, jäsenet ja varajäsenet sekä myöhemmin hyväksyä niihin tehtävät muutokset ja todeta, että varajäsenet on asetettu siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan,
c) valita kuhunkin vaalitoimikuntaan liitteen mukaisesti puheenjohtajat, varapuheenjohtajat, jäsenet ja varajäsenet sekä myöhemmin hyväksyä niihin tehtävät muutokset ja todeta, että varajäsenet on laitosäänestystä varten asetettu siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan ja
d) ilmoittaa tästä päätöksestä keskusvaalilautakunnalle.
Käsittely:
Merkittiin, että vaalilautakunnat ja vaalitoimikunnat liitteeseen tehtiin seuraavat täydennykset:

- Vaalilautakunnan 406 Leppäkorpi varapuheenjohtaja Paula Leppäkoski on estynyt ja hänen tilalleen varapuheenjohtajaksi määrätään varajäsenen paikalta Helena Forssell. Lautakunnasta poistuu yksi varajäsen, kun Forssellin tilalle ei tule uutta varajäsentä.
- Vaalilautakunnan 201 Askisto jäsen Tuula Lehtonen on estynyt ja hänen tilalleen jäseneksi määrätään Päivi Kyyrö.

Päätös:
Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liite:
- Vaalilautakunnat ja vaalitoimikunnat, kaupunginhallitus 27.11.2017

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, tiedoksi keskusvaalilautakunta

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimusohje

Lisätiedot:
keskusvaalilautakunnan sihteeri Niina Kolju, puh. 040 5149558, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

101	**Hämevaaran äänestysalueen vltk**	
KOK	Puheenjohtaja	Matti Pirjetä
SDP	Varapuheenjohtaja	Christina Kassila
VIHR	Jäsen	Markku Gröndahl
KD	Jäsen	Maria Jääskeläinen
KESK	Jäsen	Kirsti Jarva
SDP	Varajäsen	Päivi Kiviniemi-Bruun
RKP	Varajäsen	Håkan Sandell
VAS	Varajäsen	Timo Eklund
KD	Varajäsen	Marjatta Korhonen
KESK	Varajäsen	Elina Heikkilä
102	**Hämeenkylän äänestysalueen vltk**	
PS	Puheenjohtaja	Aki Käkelä
KOK	Varapuheenjohtaja	Kaarina Suonperä
VAS	Jäsen	Jani Viljakainen
VIHR	Jäsen	Eeva-Liisa Korpela
SDP	Jäsen	Seppo Stark
RKP	Varajäsen	Raine Olander
SDP	Varajäsen	Heikki Suonpää
VIHR	Varajäsen	Aila Heikkilä
PS	Varajäsen	Eija Liinakoski
103	**Pähkinärinteen äänestysalueen vltk**	
KOK	Puheenjohtaja	Markus Karhuvaara
SDP	Varapuheenjohtaja	Tuomo Ukkonen
PS	Jäsen	Alex Laakkonen
VIHR	Jäsen	Kaarina Lähteenmäki
KESK	Jäsen	Marja Tiainen
SDP	Varajäsen	Tero Hakanen
RKP	Varajäsen	Peter Örthén
KOK	Varajäsen	Maarit Raja-Aho
VIHR	Varajäsen	Anniina Kostilainen
104	**Variston äänestysalueen vltk**	
VIHR	Puheenjohtaja	Rauno Heikkilä
VAS	Varapuheenjohtaja	Joonas Einola
KOK	Jäsen	Arto Norovirta
SDP	Jäsen	Annika Vikström
KESK	Jäsen	Marja Juuti
VIHR	Varajäsen	Petra Miessmer
SDP	Varajäsen	Aura Huhtamäki
RKP	Varajäsen	Stig Söderström
VAS	Varajäsen	Taru Ruotsalainen
105	**Vapaalan äänestysalueen vltk**	
VIHR	Puheenjohtaja	Kaarlo Korkeamäki
KOK	Varapuheenjohtaja	Susanna Issakainen
SDP	Jäsen	Hafsa Ahmed
PS	Jäsen	Jani Suoverinaho

KD	Jäsen	Jarmo Haverinen
SDP	Varajäsen	Jouko Pihlaja
VAS	Varajäsen	Esko Eveli
VIHR	Varajäsen	Sari Turunen
KESK	Varajäsen	Linnea Mäkinen

106 Uomatien äänestysalueen vltk

VIHR	Puheenjohtaja	Heini Salmela
PS	Varapuheenjohtaja	Kristiina Viianen
KOK	Jäsen	Marko Koistinen
SDP	Jäsen	Ilja Suvanto
VAS	Jäsen	Elina Nykyri
VIHR	Varajäsen	Juuso Tuulinen
SDP	Varajäsen	Juhani Bruun
KESK/SIT	Varajäsen	Veikko Kieksi
PS	Varajäsen	Eija-Paula Viianen

107 Myyrmäen äänestysalueen vltk

SDP	Puheenjohtaja	Jaana Heiskanen
PS	Varapuheenjohtaja	Sisko Ahjolinna
VIHR	Jäsen	Kari Luukkanen
KOK	Jäsen	Marketta Savolainen
VAS	Jäsen	Artturi Ahvenus
KOK	Varajäsen	Pekka Kaukonen
KESK	Varajäsen	Ritva Pulli
SDP	Varajäsen	Eero Salo
VIHR	Varajäsen	Sari Järveläinen
PS	Varajäsen	Sari Korpelainen

108 Kilterin äänestysalueen vltk

SDP	Puheenjohtaja	Anna-Liisa Karhula
KOK	Varapuheenjohtaja	Soile Tahvanainen
VIHR	Jäsen	Vesa Sievänen
KD	Jäsen	Ellen Piitulainen
KESK	Jäsen	Antti Pyylampi
VAS	Varajäsen	Leena Romppainen
SDP	Varajäsen	Ville Rahkala
KD	Varajäsen	Leena Gustafsson
KOK	Varajäsen	Sakari Soppi
VIHR	Varajäsen	Marianne Kurittu

109 Louhelan äänestysalueen vltk

SDP	Puheenjohtaja	Tiina Vesa
KOK	Varapuheenjohtaja	Juha Salmenkaita
PS	Jäsen	Jarno Turunen
RKP	Jäsen	Pia Mikkonen
VIHR	Jäsen	Minna Remes-Sievänen
PS	Varajäsen	Ville Norrman
SDP	Varajäsen	Sirpa Tuuva
VIHR	Varajäsen	Matias Sievänen

KOK	Varajäsen	Kari Rantalainen

110 Jönsaksen äänestysalueen vltk

KOK	Puheenjohtaja	Veli-Matti Kananen
VIHR	Varapuheenjohtaja	Janne Nurmi
SDP	Jäsen	Kirsi Airaksinen
PS	Jäsen	Kai Reinikainen
KD	Jäsen	Merja Hakala
PS	Varajäsen	Sami Palviainen
SDP	Varajäsen	Olli Bäckström
VIHR	Varajäsen	Pirjo Tuohimaa
VAS	Varajäsen	Funda Demiri

111 Kaivokselan äänestysalueen vltk

SDP	Puheenjohtaja	Timo Saarinen
KOK	Varapuheenjohtaja	Markus Välilä
VIHR	Jäsen	Timo Kyllönen
KESK	Jäsen	Eila Eskola
PS	Jäsen	Sanna Ahjolinna
PS	Varajäsen	Hannu Viianen
SDP	Varajäsen	Anne Sorvali
VAS	Varajäsen	Helena Vähä-Ruka
VIHR	Varajäsen	Silvo Kaasalainen

112 Vaskipellon äänestysalueen vltk

KOK	Puheenjohtaja	Jari Lindroos
VIHR	Varapuheenjohtaja	Paavo J. Airaksinen
PS	Jäsen	Serafima Kugappi
SDP	Jäsen	Teija Toivonen
VAS	Jäsen	Marko Muraja
SDP	Varajäsen	Esa Rantanen
RKP	Varajäsen	Juhani MV Helaskoski
PS	Varajäsen	Keijo Ahola
KOK	Varajäsen	Ritva Pesonen
KESK	Varajäsen	Kirsti Huvinen

201 Askiston äänestysalueen vltk

VIHR	Puheenjohtaja	Maija Rautavaara
KOK	Varapuheenjohtaja	Kaija Mutta
SDP	Jäsen	Jukka-Pekka Loppukaarre
KD	Jäsen	Päivi Kyyrö
KESK	Jäsen	Paavo Mytty
SDP	Varajäsen	Anna-Liisa Koskela
KOK	Varajäsen	Kari Mutta
VAS	Varajäsen	Miikka Huuskonen
VIHR	Varajäsen	Taija Elste-Ranta

202 Keimolan äänestysalueen vltk

VIHR	Puheenjohtaja	Timo Juurikkala
RKP	Varapuheenjohtaja	Kimmo Kärkkäinen

KOK	Jäsen	Piia Kurki
VAS	Jäsen	Loviisa Itäkannas
SDP	Jäsen	Eero Romppanen
VAS	Varajäsen	Jorma Muuronen
VIHR	Varajäsen	Gurmann Saini
KOK	Varajäsen	Jenni Chen
SDP	Varajäsen	Anu Hämäläinen
KD	Varajäsen	Thorleif Johansson

203 Seutulan äänestysalueen vltk

KESK	Puheenjohtaja	Mario Mäkinen
RKP	Varapuheenjohtaja	Kurt Eklund
VIHR	Jäsen	Heli Mattila
SDP	Jäsen	Norna Riski
KOK	Jäsen	Sami Kanerva
SDP	Varajäsen	Henri Grundström
VAS	Varajäsen	Olli Leino
PS	Varajäsen	Nea Tiihonen
KD	Varajäsen	Leena Kuparinen

204 Piispankylän äänestysalueen vltk

KOK	Puheenjohtaja	Jarkko Leino
VIHR	Varapuheenjohtaja	Mervi Peltola
SDP	Jäsen	Raija Meyer
VAS	Jäsen	Marja-Liisa Viljamaa
KESK	Jäsen	Janne Alahelisten
KOK	Varajäsen	Seppo Heinänen
SDP	Varajäsen	Irma Elovirta
PS	Varajäsen	Leena Laurén
VAS	Varajäsen	Kauko Niemelä

205 Kivimäen äänestysalueen vltk

KOK	Puheenjohtaja	Petri Kallionpää
SDP	Varapuheenjohtaja	Marja Leppänen
VIHR	Jäsen	Anne-Sophie Balac
PIR	Jäsen	Roni Kantola
PS	Jäsen	Krista Mansner
VAS	Varajäsen	Antti Pietilä
RKP	Varajäsen	Runa Martikainen
SDP	Varajäsen	Mirjam Louhekari
PS	Varajäsen	Peter Mansner
KOK	Varajäsen	Fanny Reisto

206 Laajavuoren äänestysalueen vltk

PS	Puheenjohtaja	Taru Laurén-Kotiranta
KOK	Varapuheenjohtaja	Maija Salmenkaita
SDP	Jäsen	Olli Hänninen
VIHR	Jäsen	Hannu Seppänen
RKP	Jäsen	Harriet Forsman-Ryhänen
PS	Varajäsen	Juhani Takala

SDP	Varajäsen	Marja-Leena Mero
PIR	Varajäsen	Ari-Martti Hopiavuori
KOK	Varajäsen	Aino Salmenkaita
VIHR	Varajäsen	Kaisa Kauranne

207 Martinlaakson äänestysalueen vltk

SDP	Puheenjohtaja	Vesa-Pekka Meskanen
VIHR	Varapuheenjohtaja	Tuija Luhta
KOK	Jäsen	Kitta Reisto
PS	Jäsen	Tiina Kiiskinen
RKP	Jäsen	Sixten Norrgrann
VAS	Varajäsen	Jari Robson
SDP	Varajäsen	Riitta Elovuo
KOK	Varajäsen	Pekka Äikäs
PS	Varajäsen	Noora-Maria Fredriksson-Liukkonen

208 Vihertien äänestysalueen vltk

SDP	Puheenjohtaja	Helvi Salminen
KOK	Varapuheenjohtaja	Auli Nevander
PS	Jäsen	Arre Kugappi
VAS	Jäsen	Kimmo Hohenthal
VIHR	Jäsen	Max Mannola
RKP	Varajäsen	Sanni Sieviläinen
PS	Varajäsen	Jussi Suoverinaho
SDP	Varajäsen	Isaac Silvermann
KOK	Varajäsen	Tarja Haapala
VIHR	Varajäsen	Sofia Orre

209 Vantaanlaakson äänestysalueen vltk

RKP	Puheenjohtaja	Sonja Gummerus
KOK	Varapuheenjohtaja	Kirsti Ahera
SDP	Jäsen	Hilkka Kemppinen
VIHR	Jäsen	Kari Saari
VAS	Jäsen	Jaana Pietilä
SDP	Varajäsen	Leo Karetvaara
KOK	Varajäsen	Riittamaija Salmi
PS	Varajäsen	Merja Nisula
RKP	Varajäsen	Kaj Andersson

210 Ylästön äänestysalueen vltk

SDP	Puheenjohtaja	Marjut Pihonen-Randla
VAS	Varapuheenjohtaja	Rodion Stepankin
KOK	Jäsen	Leena Seppälä
KD	Jäsen	Markus Kalmi
VIHR	Jäsen	Ari Männikkö
KESK	Varajäsen	Santtu Puhakka
PS	Varajäsen	Marja Kyyrö
SDP	Varajäsen	Terhi Pokkinen
KOK	Varajäsen	Arto Viljanen

301 Veromiehen äänestysalueen vltk

KOK	Puheenjohtaja	Ilkka Meriläinen
SDP	Varapuheenjohtaja	Irma Hoikkala
KD	Jäsen	Pekka Silventoinen
VIHR	Jäsen	Maarit Lamminmäki
KESK	Jäsen	Eero Kolehmainen
VAS	Varajäsen	Juha Nieminen
RKP	Varajäsen	Berit Selenius
SDP	Varajäsen	Sirkku Salokannel
KOK	Varajäsen	Matti Lepistö

302 Pakkalan äänestysalueen vltk

KD	Puheenjohtaja	Marja Kauhanen
SDP	Varapuheenjohtaja	Risto-Matti Heinäluoma
KOK	Jäsen	Kari Martikainen
VIHR	Jäsen	Johanna Lehtonen
PS	Jäsen	Johannes Nieminen
SDP	Varajäsen	Heljä Päivinen
PS	Varajäsen	Raimo Joensuu
VAS	Varajäsen	Veijo Kaikula
KOK	Varajäsen	Erkki Nikkanen

303 Kartanonkosken äänestysalueen vltk

VIHR	Puheenjohtaja	Emmi Pajunen
KD	Varapuheenjohtaja	Seppo Piitulainen
SDP	Jäsen	Masud Abdulalh
PS	Jäsen	Jorma Holm
KOK	Jäsen	Reeta Vilhu
VIHR	Varajäsen	Anniina Hellman
SDP	Varajäsen	Anneli Ahonen
PIR	Varajäsen	Ari-Martti Hopiavuori
VAS	Varajäsen	Reino Ahonen

304 Ilolan äänestysalueen vltk

SDP	Puheenjohtaja	Raija Pääkkönen
KOK	Varapuheenjohtaja	Antti Jussila
VIHR	Jäsen	Henna Listokorpi
PS	Jäsen	Olavi Pesonen
RKP	Jäsen	Tonya Aurto
VAS	Varajäsen	Minna Autio
SDP	Varajäsen	Taina Viikari
PS	Varajäsen	Niki Mäkilaine
SKP	Varajäsen	Erkki Matinlassi

305 Ruskeasannan äänestysalueen vltk

KOK	Puheenjohtaja	Esko Yliportimo
SDP	Varapuheenjohtaja	Sirkka Laaksonen
KESK	Jäsen	Ercan Karsandi
VIHR	Jäsen	Marjukka Kallio-Ouvinen
PS	Jäsen	Aino Jokelainen

SDP	Varajäsen	Maija Kuivalainen
VAS	Varajäsen	Tanja Karinen
KD	Varajäsen	Alpo Meriläinen
KOK	Varajäsen	Timo Rantanen
VIHR	Varajäsen	Elina Halme

306 Simonkylän äänestysalueen vltk

SDP	Puheenjohtaja	Väinö Pokki
VIHR	Varapuheenjohtaja	Minni Räsänen
PS	Jäsen	Jenni Simonen
VAS	Jäsen	Rauno Kurkela
KOK	Jäsen	Riitta Pallasvuo
SDP	Varajäsen	Jouni Jokisalo
KESK	Varajäsen	Sirkka Häyhä
VAS	Varajäsen	Katja Danuta Komeza
VIHR	Varajäsen	Kaija Laakso

307 Simonmetsän äänestysalueen vltk

PS	Puheenjohtaja	Juha Järä
VIHR	Varapuheenjohtaja	Teea Markkula
SDP	Jäsen	Pertti Heinonen
KOK	Jäsen	Anita Linnamäki
VAS	Jäsen	Anja Toija
SDP	Varajäsen	Tuula Heinonen
KESK	Varajäsen	Merja Hoviniemi
KD	Varajäsen	Matti Piirainen
VAS	Varajäsen	Ville Karinen
RKP	Varajäsen	Ann-Christine Teir

308 Peltolan äänestysalueen vltk

PS	Puheenjohtaja	Markku Naumanen
SDP	Varapuheenjohtaja	Tuula Laukkanen
KOK	Jäsen	Tiina Lahti
VIHR	Jäsen	Oula Hiltunen
KESK	Jäsen	Marjut Sarivaara-Satta
SDP	Varajäsen	Jasmin Trogen
VIHR	Varajäsen	Minna Kuusela
VAS	Varajäsen	Heimo Liimatainen
KD	Varajäsen	Jari Välilä
RKP	Varajäsen	Mona Lanaeus

309 Viertolan äänestysalueen vltk

KOK	Puheenjohtaja	Taina Hukka-Vasankari
PS	Varapuheenjohtaja	Kari Ihatsu
VIHR	Jäsen	Ulla Pyyvaara
VAS	Jäsen	Veikko Ojalehto
SDP	Jäsen	Ida Tamminen
SDP	Varajäsen	Jaana Manninen
VIHR	Varajäsen	Antti Annala
KD	Varajäsen	Sakari Mäkinen

KOK	Varajäsen	Gilbert Koskela

310 Talkootien äänestysalueen vltk

KOK	Puheenjohtaja	Johanna Söderling
VIHR	Varapuheenjohtaja	Riikka Åstrand
KESK	Jäsen	Kati Saukkonen
PS	Jäsen	Petteri Heikkinen
SDP	Jäsen	Mika Piitulainen
KD	Varajäsen	Anja Allinen
SDP	Varajäsen	Tomi Lehtinen
PS	Varajäsen	Tiina Anttonen
KOK	Varajäsen	Nelli Porthén
VIHR	Varajäsen	Arto Pyytiä

311 Hiekkaharjun äänestysalueen vltk

VIHR	Puheenjohtaja	Hannu Kokko
KOK	Varapuheenjohtaja	Sara Anttila
PS	Jäsen	Raili Paasonen
SDP	Jäsen	Kia Koskelin
VAS	Jäsen	Matti Savolainen
SDP	Varajäsen	Hilkka Pokki
KD	Varajäsen	Seppo Leivo
VIHR	Varajäsen	Tiina Rekonen
VAS	Varajäsen	Matti Holopainen

312 Tikkurilan äänestysalueen vltk

SDP	Puheenjohtaja	Hans Markelin
KOK	Varapuheenjohtaja	Vallu Novanto
VIHR	Jäsen	Raija Kärkkäinen
VAS	Jäsen	Mirka Kanerva
PS	Jäsen	Pertti Pehkonen
SDP	Varajäsen	Pekka Nieminen
SKP	Varajäsen	Pentti Nurminen
RKP	Varajäsen	Marie-Therese Olenius
KOK	Varajäsen	Viivi Porthén
VIHR	Varajäsen	Juha Suomela

313 Kukkakedon äänestysalueen vltk

VAS	Puheenjohtaja	Jaakko Tanttu
SDP	Varapuheenjohtaja	Jorma Vauhkonen
KOK	Jäsen	Pirita Heino
KD	Jäsen	Kaija Laalo-Lipponen
VIHR	Jäsen	Tapio Hiltunen
SDP	Varajäsen	Eero Dahlman
KESK	Varajäsen	Kaisa Kauppinen
KOK	Varajäsen	Robert Johansson
VIHR	Varajäsen	Minna Varpula

314 Jokiniemen äänestysalueen vltk

KD	Puheenjohtaja	Sirkka Salmi-Mehtonen

VIHR	Varapuheenjohtaja	Anni Salonen
PS	Jäsen	Antero Lätti
KOK	Jäsen	Jenni Méndez
SDP	Jäsen	Timo Piikkilä
SDP	Varajäsen	Osman Egal
VAS	Varajäsen	Arja Saunamäki
KD	Varajäsen	Jaakko Mehtonen
KOK	Varajäsen	Mirka Nousiainen
VIHR	Varajäsen	Minttu Räty

315 Maarinojan äänestysalueen vltk

VIHR	Puheenjohtaja	Minna Vähämäki
VAS	Varapuheenjohtaja	Tuomas Suihkonen
SDP	Jäsen	Risto Tamminen
KOK	Jäsen	Georg Nummelin
PS	Jäsen	Aija-Mari Soininen
VIHR	Varajäsen	Tuula Vuorinen
KESK	Varajäsen	Esa Laaksonen
SDP	Varajäsen	Heikki Sipiläinen
PS	Varajäsen	Leena Hännikäinen

316 Hakkilan äänestysalueen vltk

VAS	Puheenjohtaja	Mikko Mielonen
KD	Varapuheenjohtaja	Liisa Virta
KOK	Jäsen	Marianne Träskman
SDP	Jäsen	Mikko Kammonen
VIHR	Jäsen	Kirsti Aura
SDP	Varajäsen	Asma Muhidin Mohamed
VIHR	Varajäsen	Jussi Piipponen
VAS	Varajäsen	Pentti Perunka
KESK	Varajäsen	Eeva Cajan

317 Kuninkaalan äänestysalueen vltk

SDP	Puheenjohtaja	Laila Kousa
PS	Varapuheenjohtaja	Paavo Polsa
KOK	Jäsen	Markku Miettinen
VIHR	Jäsen	Mikko Valjus
RKP	Jäsen	Maj-Britt Stude
SDP	Varajäsen	Jukka Sailas
KD	Varajäsen	Tarja Lehto
VAS	Varajäsen	Jukka Pietiläinen
KESK	Varajäsen	Irma Ryynänen

401 Koivukylän äänestysalueen vltk

VIHR	Puheenjohtaja	Hanna Kotta
KOK	Varapuheenjohtaja	Urho Lintinen
VAS	Jäsen	Kalle Reijonen
SDP	Jäsen	Tommi Matinlassi
PS	Jäsen	Iida Kurki
KD	Varajäsen	Reijo Helläkoski

KESK	Varajäsen	Keijo Immonen
SDP	Varajäsen	Leila Marjoniemi
VIHR	Varajäsen	Leena Tiuri

402 Asolan äänestysalueen vltk

VAS	Puheenjohtaja	Nina Pispala
KOK	Varapuheenjohtaja	Kimmo Nieppo
SDP	Jäsen	Sakari Lyly
PS	Jäsen	Eero Kärki
VIHR	Jäsen	Yasmin Ayyoubi
VIHR	Varajäsen	Sirpa Taavitsainen
SDP	Varajäsen	Soile Sillanmäki
KESK	Varajäsen	Kalevi Kuokkanen
KD	Varajäsen	Marjo Välilä
KOK	Varajäsen	Niklas Sandell

403 Kulomäen äänestysalueen vltk

KOK	Puheenjohtaja	Altti Kuorikoski
VIHR	Varapuheenjohtaja	Tuulia Syvänen
PS	Jäsen	Mari Lehvonen
KESK	Jäsen	Helena Grönthal
SDP	Jäsen	Reino Taskinen
KOK	Varajäsen	Virpi Kuorikoski
SDP	Varajäsen	Mahamed Barre Mahamuud
PS	Varajäsen	Jari Meri
VAS	Varajäsen	Riitta Talonpoika
VIHR	Varajäsen	Johanna Tulonen

404 Korson äänestysalueen vltk

SDP	Puheenjohtaja	Erkki Pekola
KOK	Varapuheenjohtaja	Merja-Liisa Vasarainen
VIHR	Jäsen	Jonna Pajunen
PS	Jäsen	Iida Rekunen
VAS	Jäsen	Esa Tiainen
SDP	Varajäsen	Hannele Autio
PS	Varajäsen	Ritva Herranen
VIHR	Varajäsen	Juha Luodeslampi
VAS	Varajäsen	Eeva Helén
KOK	Varajäsen	Enni Weckman

405 Vierumäen äänestysalueen vltk

VIHR	Puheenjohtaja	Eve Rämö
VAS	Varapuheenjohtaja	Markku Kyröläinen
SDP	Jäsen	Kaarlo Kähärä
PS	Jäsen	Merja Ranta
KOK	Jäsen	Heikki Vasarainen
SDP	Varajäsen	Mohamed Keinaan
KESK	Varajäsen	Jonna Uotinen
PS	Varajäsen	Jouni Herranen
VIHR	Varajäsen	Anna-Kaisa Rämö

406 Leppäkorven äänestysalueen vltk

VIHR	Puheenjohtaja	Kari Castrén
SDP	Varajäsen	Helena Forssel
PS	Jäsen	Tommi O Pälve
KOK	Jäsen	Mia Salminvuo
KESK	Jäsen	Sylvi Merta-Junkkari
KD	Varajäsen	Päivi Perkola
VIHR	Varajäsen	Soile Hämäläinen
KESK	Varajäsen	Hannu Palmu
KOK	Varajäsen	Antti Kortesalmi

407 Metsolan äänestysalueen vltk

SDP	Puheenjohtaja	Jaana Merilahti
KESK	Varapuheenjohtaja	Reijo Grönthal
KD	Jäsen	Maija Hurri
KOK	Jäsen	Pirkko Auvinen
VIHR	Jäsen	Marika Tähkänen
SDP	Varajäsen	Anneli Koskinen
VIHR	Varajäsen	Tarja Tanila-Vaske
PS	Varajäsen	Kalervo Flygare
KD	Varajäsen	Helga Niskanen

408 Otavan äänestysalueen vltk

KOK	Puheenjohtaja	Juha Liukkonen
PS	Varapuheenjohtaja	Markku Martinmäki
VIHR	Jäsen	Annukka Majanto
VAS	Jäsen	Teemu Mäkäräinen
SDP	Jäsen	Jari Pesonen
SDP	Varajäsen	Päivi Viljasuo
PS	Varajäsen	Niilo Kärki
VAS	Varajäsen	Seppo Tuutti
VIHR	Varajäsen	Marja-Leena Hytönen

409 Matarin äänestysalueen vltk

SDP	Puheenjohtaja	Jyrki Riikonen
KOK	Varapuheenjohtaja	Aulis Saarela
VIHR	Jäsen	Päivi Jaakola
PS	Jäsen	Jaana Elo
VAS	Jäsen	Liisa Kaikula
SDP	Varajäsen	Mohamed Abdikarim Mohamud
RKP	Varajäsen	Karola Asplund
KD	Varajäsen	Eeva Helläkoski
KOK	Varajäsen	Ville Vesterinen
VIHR	Varajäsen	Hannaliisa Huopalainen

410 Mikkolan äänestysalueen vltk

SDP	Puheenjohtaja	Jussi Olin
PS	Varapuheenjohtaja	Sami Haukka
KOK	Jäsen	Satu Hintsala

VIHR	Jäsen	Sirpa Lahti
KESK	Jäsen	Sauli Grönthal
SDP	Varajäsen	Satu Suomi
KD	Varajäsen	Marja Hukkanen
KOK	Varajäsen	Taisto Hintsanen
VIHR	Varajäsen	Jenni Vihunen

411 Nikinmäen äänestysalueen vltk

KOK	Puheenjohtaja	Ari Javanainen
SDP	Varapuheenjohtaja	Markku Juntunen
VAS	Jäsen	Karolina Öystilä
KESK	Jäsen	Teemu Purojärvi
VIHR	Jäsen	Katja Kumpulainen
SDP	Varajäsen	Sirkka Lempinen
VAS	Varajäsen	Kaarlo Kivimäki
RKP	Varajäsen	Sten Sjöman
KOK	Varajäsen	Taruanne Lindevall-Vanhala
VIHR	Varajäsen	Matilda Stirkkinen

412 Rekolan äänestysalueen vltk

KOK	Puheenjohtaja	
VIHR	Varapuheenjohtaja	Sini Alén
SDP	Jäsen	Varpu Peltonen
KESK	Jäsen	Carl-Gerog Träskman
PS	Jäsen	Erkki Karttunen
VIHR	Varajäsen	Virvatuuli Uusikylä
SDP	Varajäsen	Jouko Suvensalmi
PS	Varajäsen	Joona Koskela
VAS	Varajäsen	Pirjo Vastamäki

413 Rastimäen äänestysalueen vltk

VAS	Puheenjohtaja	Eija Ahola
SDP	Varapuheenjohtaja	Asta Heikkilä
KOK	Jäsen	Paula Ponkkonen
VIHR	Jäsen	Tuomas Peltola
PS	Jäsen	Jarmo Elo
KD	Varajäsen	Aila Wallin
SDP	Varajäsen	Veli Heikkilä
VIHR	Varajäsen	Julia Hakkarainen
KA	Varajäsen	Jari Sippola

414 Havukallion äänestysalueen vltk

KESK	Puheenjohtaja	Ray Metsälä
SDP	Varapuheenjohtaja	Kati Rantala
VIHR	Jäsen	Veikko Lievonen
KOK	Jäsen	Wilma Vainionpää
PS	Jäsen	Anja Aidanjuuri
VAS	Varajäsen	Maritta Välimäki
SDP	Varajäsen	Kirsi Saari-Moisio
PS	Varajäsen	Pekka Leppänen

KOK	Varajäsen	Olga Vainionpää
VIHR	Varajäsen	Leila Mäkynen

415 Tarhapuiston äänestysalueen vltk

PS	Puheenjohtaja	Tanja Vahvelainen
KESK	Varapuheenjohtaja	Kylli Lappi
SDP	Jäsen	Erkki Saarinen
KOK	Jäsen	Arja-Hannele Lilja
VIHR	Jäsen	Anton Hosio
SDP	Varajäsen	Pertti Lihavainen
PS	Varajäsen	Nina Pukarinen
VAS	Varajäsen	Liisa Tilander
VIHR	Varajäsen	Tomi Ihander
KESK	Varajäsen	Lari Koistinaho

416 Päiväkummun äänestysalueen vltk

SDP	Puheenjohtaja	Kalevi Peltonen
KOK	Varapuheenjohtaja	Seija Puha
VAS	Jäsen	Jouko Karjalainen
VIHR	Jäsen	Taina Kulusjärvi-Touray
PS	Jäsen	Matti Räsänen
SDP	Varajäsen	Matti Järvinen
KOK	Varajäsen	Mirkka Raninen
KD	Varajäsen	Mette Vuola
RKP	Varajäsen	Viveka Wikström

501 Oripuiston äänestysalueen vltk

KOK	Puheenjohtaja	Pekka Pihola
PS	Varapuheenjohtaja	Minna Vepsäläinen
SDP	Jäsen	Naima el Issaoui
KESK	Jäsen	Matti Värri
VIHR	Jäsen	Jaani Kääpä
SDP	Varajäsen	Unto Sevón
SKP	Varajäsen	Ossi Kähmi
VAS	Varajäsen	Päivi Korkea-aho
VIHR	Varajäsen	Anne Salminen

502 Hakunilan äänestysalueen vltk

PS	Puheenjohtaja	Marko Kosonen
SDP	Varapuheenjohtaja	Tony Johansson
RKP	Jäsen	Ralf Asplund
KOK	Jäsen	Jarmo Hotti
VIHR	Jäsen	Johanna Sjöholm
SDP	Varajäsen	Marjo Kalliokanerva
RKP	Varajäsen	Henrik Smeds
VAS	Varajäsen	Riitta Rantala
KESK	Varajäsen	Markus Kärkkäinen
VIHR	Varajäsen	Porelela Diafouka

503 Nissaksen äänestysalueen vltk

KOK	Puheenjohtaja	Jorma Venäläinen
SDP	Varapuheenjohtaja	Pekka Saastamoinen
VIHR	Jäsen	Markus Helanen
PS	Jäsen	Jasmina Ryyppö
RKP	Jäsen	Åsa Palokas
SDP	Varajäsen	Risto Hiltunen
VAS	Varajäsen	Katri Rantala
KOK	Varajäsen	Aulikki Markkula
PS	Varajäsen	Vilho Mäkelä

504 Itä-Hakkilan äänestysalueen vltk

SDP	Puheenjohtaja	Paavo Antila
PS	Varapuheenjohtaja	Olli Korkalainen
KOK	Jäsen	Teija Hakulinen
VAS	Jäsen	Aulikki Ansamaa
VIHR	Jäsen	Marko Tuokko
SDP	Varajäsen	Taimi Viiala
PS	Varajäsen	Anne Korkalainen
VAS	Varajäsen	Pertti Oksman
RKP	Varajäsen	Hans Helenius

505 Sotungin äänestysalueen vltk

RKP	Puheenjohtaja	Ulf Lundström
VIHR	Varapuheenjohtaja	Eeva Heckwolf
SDP	Jäsen	Tarja Eklund
KOK	Jäsen	Mervi Luomaniemi
VAS	Jäsen	Tauno Ervasti
SDP	Varajäsen	Kalle Eklund
PS	Varajäsen	Marja-Leena Anttonen
RKP	Varajäsen	Janica Hindle
KOK	Varajäsen	Märt Vesinurm

506 Vaaralan äänestysalueen vltk

PS	Puheenjohtaja	Pentti Salmela
VIHR	Varapuheenjohtaja	Sinikka Kurunsaari
KOK	Jäsen	Hannele Isola-Miettinen
SDP	Jäsen	Heikki Kautiainen
RKP	Jäsen	Solveig Halonen
SDP	Varajäsen	Paula Hakanen
KD	Varajäsen	Marja Salonius
VAS	Varajäsen	Tuomo Heinonen
VIHR	Varajäsen	Ida Häggblom

507 Rajakylän äänestysalueen vltk

KOK	Puheenjohtaja	Pertti Räisänen
SDP	Varapuheenjohtaja	Erkki Vuorenmaa
VIHR	Jäsen	Aira Raudasoja
PS	Jäsen	Jouni Kotro
VAS	Jäsen	Niina Pahtela
SDP	Varajäsen	Seija Uitto

RKP	Varajäsen	Isabella Palokas
VAS	Varajäsen	Merja Räsänen
VIHR	Varajäsen	Kari Saloranta

508 Estepuiston äänestysalueen vltk

PS	Puheenjohtaja	Peter Lammenranta
SDP	Varapuheenjohtaja	Mari Hynninen
KOK	Jäsen	Vesa Pajula
VIHR	Jäsen	Hanna Valtanen
RKP	Jäsen	Göran Härmälä
SDP	Varajäsen	Sari Snygg
KD	Varajäsen	Eero Siljander
VAS	Varajäsen	Petri-Johannes Pahtela
PS	Varajäsen	Antti Lind
KOK	Varajäsen	Pirjo Nyyssönen

509 Länsimäen äänestysalueen vltk

VAS	Puheenjohtaja	Teijo Småträsk
SDP	Varapuheenjohtaja	Pirkko Niemi
VIHR	Jäsen	Ville Vuorinen
PS	Jäsen	Eeva Lammenranta
KOK	Jäsen	Jukka-Pekka Rahkola
SDP	Varajäsen	Paula Myllymäki
PS	Varajäsen	Juha Kajukorpi
VAS	Varajäsen	Mirva Kamunen
KOK	Varajäsen	Timo Nyyssönen

999 Lummetien äänestysalueen vltk

VIHR	Puheenjohtaja	Kai Laaksonen
VAS	Varapuheenjohtaja	Kati Tyystjärvi
SDP	Jäsen	Markku J Jääskeläinen
KOK	Jäsen	Eija Salmenkivi
PS	Jäsen	Tarja Mykrä
SDP	Varajäsen	Tuula Lindell
VIHR	Varajäsen	Lasse Hyytiäinen
PS	Varajäsen	Petri Leinonen
VAS	Varajäsen	Sofia Pahtela

VAALITOIMIKUNTA I / LÄNTINEN

SDP	Puheenjohtaja	Heikki Kautiainen
KOK	Varapuheenjohtaja	Riittamaija Salmi
VIHR	Jäsen	Rauno Heikkilä
KD	Varajäsen	Sirkka Salmi-Mehtonen
KOK	Varajäsen	Piia Kurki
PS	Varajäsen	Markku Martinmäki

VAALITOIMIKUNTA II/ KESKINEN

VAS	Puheenjohtaja	Raija Laakso
SDP	Varapuheenjohtaja	Paula Hakanen
KOK	Jäsen	Altti Kuorikoski
RKP	Varajäsen	Gunnar Weckström

SDP	Varajäsen	Marja Leppänen
VIHR	Varajäsen	Aila Heikkilä

VAALITOIMIKUNTA III/ ITÄ, vankilat

VIHR	Puheenjohtaja	Kaarlo Korkeamäki
PS	Varapuheenjohtaja	Sari Korpelainen
SDP	Jäsen	Erkki Saarinen
VAS	Varajäsen	Anu Pia Järveläinen
KOK	Varajäsen	Pertti Räisänen
SDP	Varajäsen	Sanna Huuskonen

VAALITOIMIKUNTA IV/ Sairaalat

KOK	Puheenjohtaja	Juha Liukkonen
KESK	Varapuheenjohtaja	Eija Savela
PS	Jäsen	Niilo Kärki
VIHR	Varajäsen	Yasmin Ayyoubi
KOK	Varajäsen	Mervi Luomaniemi
SDP	Varajäsen	Sirkka Laaksonen

7 § Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennuksen tarveselvitys/hankesuunnitelman hyväksyminen

VD/8458/10.03.02.01/2017

HP/PW/EK/MJ/KN/PM/MR/KVa/KVi/NJ

Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennuksen tarveselvitys hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 20.6.2017. Uuteen monitilatoimistorakennukseen keskitetään useista eri toimipisteistä (Tikkurilan keskustasta ja Pakkalasta) kaupungin eri toimialojen (kaupunginjohtajan, konserni- ja asukaspalveluiden, maankäytön, rakentamisen ja ympäristön, sivistystoimen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon) henkilöstöä.

Hankkeella saavutetaan mm. seuraavia etuja:
1. Toimintojen keskittäminen, synergiaedut
2. Huonetoimistosta monitilatoimistoon, tila- ja kustannustehokkuuden optimointi
3. Vanhoista tiloista uusiin, työympäristön toimivuuden ja viihtyvyyden parantuminen
4. Kiinteistökehitys, kaupunki saa tuloja nykyisten toimitilatonttien myynnistä ja sopimuskorvauksista eikä kaupungin tarvitse investoida nykyisten toimitilakiinteistöjen peruskorjauksiin.

Hankesuunnittelun aikana osa tarveselvityksessä hyväksytyistä keskeisistä lähtökohdista muuttui.

1. Rakennuspaikka vaihtui valtion omistamasta Kielotie 15:n tontista viereiseen kaupungin konserniyhtiön omistamaan kiinteistöön 92-421-6-426 osoitteessa Kielotie 13. Tontin vaihto mahdollistaa hankkeen aikataulutuksen ja toteutuksen kaupungin sisäisin päätöksin. Tontti on kaupunkirakenteellisesti parempi ja rakennus on liitettävissä toiminnallisesti kaupungintaloon.

2. Hankkeesta poistettiin kaupunginarkiston ~ 1000 htm2 tilat. Arkistotilojen tarve tulee supistumaan digitalisoinnin myötä. Asiakirjoista suurin osa muutetaan 10-15 vuoden kuluessa sähköiseen muotoon ja lopullisen arkiston koko on vain kymmenesosa nykyisestä. Tämän muutosprosessin ajaksi arkistotilat on mielekästä sijoittaa vuokratiloihin, joiden määrää on helppo asteittain vähentää, eikä toimistorakennukseen, jossa järkevän käytön löytäminen vapautuville arkistotiloille olisi vaikeaa. Myös arkistotilojen sijoittuminen kellariin olisi ollut tilojen erityisvaatimusten vuoksi riskialtista.

3. Aiemmassa tarveselvityksessä esitetty optio sivistystoimen sijoittumisesta Silkin kiinteistöön toteutuu. Silkkiin siirtyy noin 200 työntekijää.

4. Kaupungintalon henkilöstö tulee mukaan hankkeeseen. Kaupungintalon tiloja tullaan muuttamaan erillishankkeessa kokous-ja kansalaiskäyttöön (kokoustiloja myös lauta- ja toimikunnille). Kaupungintalolle jää muutostöiden jälkeen noin 80 työntekijää.

Vuokrattavat tilat mitoitetaan noin 800 työntekijälle.

Edellä mainituista syistä hanke oli muuttunut siinä määrin, että aiempi tarveselvitys korvataan tällä yhdistetyllä tarveselvitys/hankesuunnitelmalla.

Rakennuspaikalta puretaan konserniyhtiön omistama nelikerroksinen teräsbetonirunkoinen virastotalo. Virastotalon kaupungin noin 300 työntekijälle vuokrataan väistötilat purkutöiden ja uuden rakentamisen ajaksi. Väistötilojen kahden vuoden vuokrakustannusarvio on 2 000 000 € (alv % 0).

Toimitilarakennuksen rakentaminen edellyttää kaavamuutosta. Kaavamuutos tehdään kilpailutuksen voittaneen toteutusratkaisun pohjalta.

Uudisrakennuksessa on monitilatoimiston mitoituksen mukaisesti työpisteitä 70 % työntekijöistä ja huoneistoalaa mitoituspinta-alasta työpistettä kohden 15 htm2. Mitoitus perustuu arvioon, että työntekijöistä 30 % suorittaa työtehtäviään jatkuvasti muualla kuin monitilatoimiston työpisteessä.

Rakennukseen tulee toimialojen henkilöstön tiloja kerroksiin 2.-. Riippuen ensimmäisen kerroksen tilatarjonnasta kaupunki voi vuokrata myös ensimmäisestä kerroksesta tiloja (aula-, näyttely-, kuntosali-, ravintola- ja kokoontumistiloja) tarpeen mukaan. Myös viereisen kaupungintalon kellarin neuvottelutilat ovat lisäresurssina käytettävissä.

Vuokrattava huoneistopinta-ala on 9 489 htm2 ja bruttopinta-ala on 10 913 brm2. Vuokrakustannusarvio on 22,16 €/m2/ kk. Vuosivuokra on ~ 2 520 000 € (alv % 0). Vuokrasta pääomavuokran osuus on 18,28 €/m2/kk ja ylläpitovuokran osuus 3,88 €/m2/kk.

Sähkökustannusarvio on ~ 56 000 €/v, autopaikkakustannusarvio ~ 71 000 €/v ja siivouskustannusarvio ~ 230 000 €/v. Käyttökustannusarvio on yhteensä ~ 357 000 €/v (alv % 0).

Ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannusarvio on 2 400 000 € (alv % 0).

Arvio monitilatoimistorakennuksen valmistumisesta on vuosi 2021.

Tarveselvityksen/hankesuunnitelman hyväksymisen jälkeen toimitilahankekokonaisuuden toteutus etenee seuraavin jatkotoimin.

Talonrakennushankkeen kilpailuttaminen
Hankintayksikkönä toimii kiinteistön omistava Kiinteistö Oy Vantaan kauppalantalo. Kilpailun tarkoituksena on valita urakoitsija monitilatoimistorakennuksen toteuttajaksi. Hankintayksikkö tekee kilpailun voittajan, toteuttajan, kanssa suunnittele ja toteuta -urakkasopimuksen koko monitilatoimistorakennuksen toteuttamisesta. Tarve- ja hankesuunnitelmassa on mainittu kaupungin tilatarve. Toteuttaja suunnittelee ja rakentaa koko toimistorakennuksen. Rakennukseen tulee kaupungin tilatarpeen lisäksi katutasoon liike- sekä palvelutilaa. Kilpailun järjestäminen Kiinteistö Oy Vantaan kauppalantalon osalta edellyttää yhtiön päätöstä.

Kilpailun tavoitteena on korkeatasoinen kilpailuehdotus kilpailualueen jatkosuunnittelun ja asemakaavoituksen pohjaksi sekä toteuttamiseksi. Arkkitehtoniset, kaupunkikuvalliset, tekniset, toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet on tarkoitus ratkaista tasapainoisesti. Kilpailun lähtökohtana on työtilojen toimivuus ja kilpailualueen keskeinen sijainti Tikkurilan keskustassa. Tavoitteena on tehokas keskustailmettä korostava toimisto- ja liiketilarakentaminen.

Toteutuskilpailu on suunnattu esimerkiksi rakennuttajille ja/tai rakennusliikkeille suunnitteluryhmineen. Toimijat voivat muodostaa ryhmittymiä ja jättää yhteisiä ehdotuksia. Kilpailussa menestyminen edellyttää ainakin mm. arkkitehti-, rakenne-, maisema-, liikenne- ja muun suunnittelun sekä rakentamisen asiantuntemusta.

Kilpailualue sijaitsee keskeisellä paikalla Tikkurilassa aivan kaupungintalon vieressä. Kilpailualue koostuu Kiinteistö Oy Vantaan kauppalantalon omistamasta kiinteistöstä 92-421-6-426 sekä lisäksi osasta Vantaan kaupungin omistamia kiinteistöjä 92-61-206-5 ja 92-61-9902-4 ja katualueita.

Kilpailualueella sijaitsee purettava toimistorakennus, jonka purkutyöt kuuluvat kilpailutettavaan urakkaan.

Toteutuskilpailu järjestetään noudattaen lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016). Kilpailumenettelynä käytetään neuvottelumenettelyä. Hankintayksikkö voi hankintalain 34 §:n mukaan valita neuvottelumenettelyn hankinnassa, ”johon kuuluu suunnittelua tai innovatiivisia ratkaisuja” ja ”jossa hankinnan kohteen kuvausta ei voida laatia riittävän tarkasti viittaamalla standardiin, eurooppalaiseen tekniseen arviointiin, yhteiseen tekniseen eritelmään tai tekniseen viitteeseen”.

Toteuttajan valintaperusteena tulee olemaan kokonaistaloudellinen edullisuus, huomioiden arviointiperusteina mm. suunnitelmien laatu ja hinta.

Kilpailu on tarkoitus saada käyntiin vuodenvaihteessa 2017-2018 ja kilpailu pyritään ratkaisemaan syksyllä 2018.

Toimitilahankkeen eteneminen kilpailun aikana ja jälkeen
Vantaan kaupunki omistaa Kiinteistö Oy Vantaan kauppalantalon koko osakekannan alkuvuonna 2018 tehtävien osakekauppojen jälkeen. Sen jälkeen on tarkoituksenmukaista fuusioida Kiinteistö Oy Vantaan kauppalantalo Vantaan kaupungin omistamaan VTK Kiinteistöt Oy:öön. Tällöin toimitilahankkeelle varmistetaan paremmat toteutus- ja toimintaedellytykset.

Kilpailun jälkeen Kiinteistö Oy Vantaan kauppalantalo tai sen seuraaja solmii kilpailun voittajan kanssa urakkasopimuksen. Vantaan kaupunki laatii kilpailun voittanut suunnitelmaehdotus huomioiden asemakaavan muutoksen. Kaavoitettava toimistotontti tulee koostumaan Kiinteistö Oy Vantaan kauppalantalon kiinteistöstä ja Vantaan kaupungin omistamista kiinteistöistä. Vantaan kaupunki tulee myymään Kiinteistö Oy Vantaan kauppalantalolle tai sen seuraajalle omistamansa osat toimistotontista. Vantaan kaupunki sitoutuu vuokraamaan valmiit hankesuunnitelman mukaiset kaupungin käyttöön tulevat tilat pitkäaikaisella vuokrasopimuksella Kiinteistö Oy Vantaan kauppalantalolta tai sen seuraajalta. Kiinteistön omistava taho voi harkita valmiin kohteen myymistä sijoittajille.

Hallintosäännön 9 luvun, 1 §:n kohdan 29 mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin yli 3 M€:n (alv 0 %) suuruisten toimitilainvestointi-hankkeiden tarveselvitysten ja kustannusarvioiden hyväksymisestä sekä kohdan 30 mukaan useampaa kuin yhtä toimialaa koskevien tai kaupunkitasoista linjausta vaativien investointihankkeiden hankesuunnitelmien ja kustannusarvioiden hyväksymisestä.

Tekninen lautakunta 21.11.2017 § 10 on päättänyt esittää kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi**:**
a) Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennuksen 10.11.2017 päivätyn tarveselvitys/hankesuunnitelman ja kustannusarviot.
b) Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennuksen toteuttaminen -asian esittelyosassa esitetyin periaattein.
c) että, Vantaan kaupunki sitoutuu vuokraamaan valmiit hankesuunnitelman mukaiset kaupungin käyttöön tulevat tilat pitkäaikaisella vuokrasopimuksella.

Talousjohtaja toteaa, että hanke on kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman 2014-2023 linjausten mukainen hanke ja sen valmistumisajaksi on arvioitu vuosille 2018-2021 hyväksytyssä taloussuunnitelmassa vuosi 2021. Tilakeskus ja toimialat huomioivat tarveselvityksen/ hanke-suunnitelman 10.11.2017 mukaisen määrärahatarpeen taloussuunnitelman 2019-2022 valmistelussa.

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) hyväksyä Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennuksen 10.11.2017 päivätty tarveselvitys/hankesuunnitelma ja kustannusarviot,
b) hyväksyä Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennuksen toteuttaminen -asian esittelyosassa esitetyin periaattein,
c) että, Vantaan kaupunki sitoutuu vuokraamaan valmiit hankesuunnitelman mukaiset kaupungin käyttöön tulevat tilat pitkäaikaisella vuokrasopimuksella.

Päätös:
Päätettiin palauttaa asia uudelleenvalmisteluun.

Liite:
- Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennuksen tarveselvitys/hankesuunnitelma 10.11.2017 liitteineen

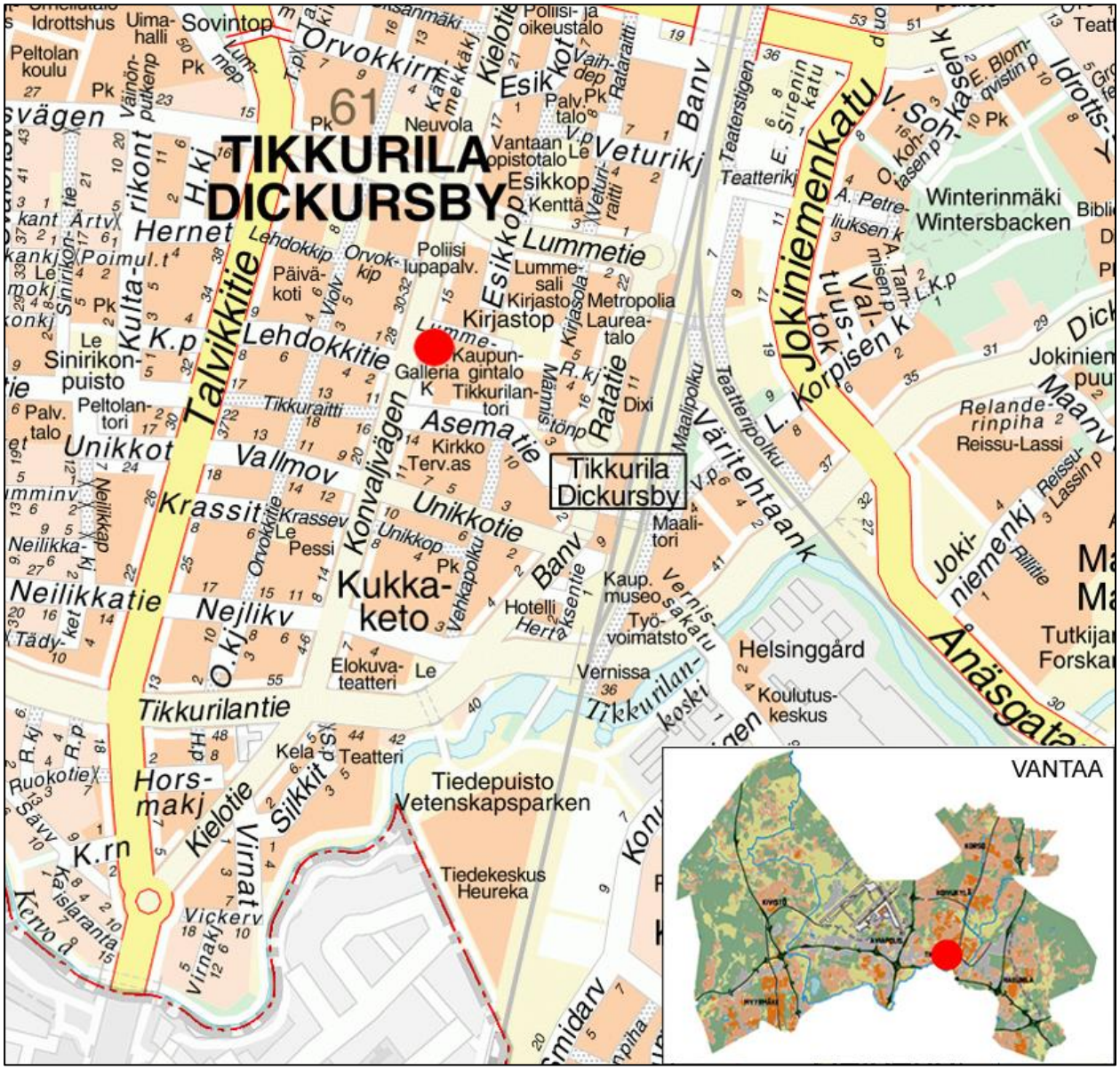
Täytäntöönpano: tilakeskus, tiedoksi toimialat

Muutoksenhakuohje: 7.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
hankekehysarkkitehti Mikko Juolahti, puh. 050 314 6253, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

TIKKURILAN KESKUSTAN MONITILATOIMISTORAKENNUS

TARVESELVITYS/HANKESUUNNITELMA



SISÄLLYSLUETTELO

1 Hanketietokortti....4
2 Hankkeen perusteet....5
3 Tilojen toiminnan kuvaus, tilojen vaatimukset ja tilaohjelma....6
3.0 Siirtyminen huonetoimistosta monitilatoimistoon....6
3.1 Tilojen toiminnan kuvaus ja vaatimukset....7
3.2 Tilaohjelma....11
4 Rakennuksen toteutuksen tavoitteet ja vaatimukset....13
4.0 Yleiset tavoitteet ja vaatimukset....13
4.1 Tila- ja rakennusratkaisun tavoitteet....16
4.2 Rakennetekniset tavoitteet....17
4.3 LVIA-tekniset tavoitteet....18
4.4 Sähkötekniset tavoitteet....20
5 Rakennuspaikka....24
5.1 Rakennuspaikan sijainti ja hallinta....24
5.2 Rakennuspaikan ominaisuudet....24
5.3 Rakennuspaikan toiminnalliset vaatimukset....24
6. Väistötilantarve....25
7. Hankkeen laajuus....25
8. Kustannukset....26
8.1 Vuokrakustannukset....26
8.2 Käyttökustannukset....26
8.3 Ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannukset....26
9 Rahoitus, toteutus ja aikataulu....26
9.1 Rahoitus....26
9.2 Toteutus....26
9.3 Aikataulu....26
10. Riskit....27
10.1 Aikatauluriskit....27
10.2 Rakentaminen....27
10.3 Suhdannetilanne....27
11 Tarveselvitys/hankesuunnittelutyöryhmä....28

Liitteet:

1. Mitoittava henkilöstötaulukko
2. Tonttikartta
3. Perustamisolosuhteet

1 Hanketietokortti

Kohteen nimi: Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennus						
Tarpeen kuvaus: Kaupungin toimitiloja keskitetään lukuisista eri osoitteista yhteen toimipisteeseen monitilatoimistoratkaisuna (pois lukien pääkirjaston yhteydessä olevat toimitilat sekä sivistystoimen henkilöstölle Silkin kiinteistöstä, työllisyyspalveluille Vernissakadun kiinteistöstä ja elinkeinopalveluille Elannontien kiinteistöstä vuokratut toimitilat).						
Liittyminen muihin hankkeisiin ja selvityksiin: Tikkurilan keskustan toimitilaselvitys 15.2.2016, Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennus, tarveselvitys 3.6.2016 Työympäristöanalyysi kevät 2017 Newsec Asset Management Oy						
Tarpeen perustelut: 1. Toimitilojen keskittäminen, synergiaedut 2. Huonetoimistosta monitilatoimistoon, tila- ja kustannustehokkuuden optimointi 3. Vanhoista tiloista uusiin, työympäristön toimivuuden ja viihtyvyyden parantuminen 4. Kiinteistökehitys, kaupunki saa tuloja nykyisten toimitilatonttien myynnistä ja sopimuskorvauksista eikä kaupungin tarvitse investoida nykyisten toimitila-kiinteistöjen peruskorjauksiin						
Käyttäjätoimiala(t): Kaupunginjohtajan, konserni- ja asukaspalveluiden, maankäytön, rakentamisen ja ympäristön sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimialat						
Kaupunginosa: Tikkurila (61)	**Kiinteistötunnus:** 92-421-6-426			**Tontin pinta-ala:** 6 340 m^2		
Osoite: Kielotie 13 01300 Vantaa	**Kaavatiedot:** asemakaavamuutos 2019			**Rakennusoikeus:** ei vielä määritetty		
Tilatarve, suuruus ja kustannukset (ALV 0%)				**Investointikustannus**		
	brm^2	**htm^2**	**hym^2**	**€**	**€ / brm^2**	**€ / htm^2**
Uudisrakennus/vuokratilat	10 913	9 489	7 029	vuokratila	-	-
Laajennus/lisärakennus						
Muutos/peruskorjaus						
Työntekijämäärä				~ 800		
Väistötilan tarve: Väistötila tarvitaan Kielotie 13:n ~ 300 työntekijälle						
Määrärahavaraus investointiohjelmassa: vuokrakohde, ei määrärahaa investointiohjelmassa						
Hankkeen toteutusaikataulu: Valmistuu 2021						
Vuokratilan pääomavuokrakustannukset € / v (alv 0 %): ~ 2 080 000 € / v						
Vuokratilan ylläpitovuokrakustannukset € / v (alv 0 %): **(pois lukien sähkö-, autopaikka- ja siivouskustannukset):** ~ 440 000 € / v						
Käyttökustannukset (sähkö- autopaikka- ja siivouskustannukset) € / v (alv 0 %): ~ 357 000 € / v						
Ensikertainen kalustaminen ja varustaminen € (alv % 0): ~ 2 400 000 €						
Autopaikat, lukumäärä 71 (1 ap / 160 kem^2+2 le-ap)	**Autopaikat kuukausivuokra (alv-% 0)** 100€ /ap/kk (~59 kpl, p-laitoshinta)			**Autopaikat vuosivuokra (alv-% 0)** 71 000 € / v		
Vuokra-arvio (pääomavuokra + ylläpitovuokra):						
Tuleva vuokra (€ / m^2 / kk, alv 0 %)				22,16 € (18,28 € +3,88 €)		
Vuokravaikutus	~ 210 000 € / kk			~ 2 520 000 € / v		
Vuokravaikutus/työntekijä	~ 263 € / kk			~ 3 150 € / v		
Laatija (t): Mikko Juolahti, Tuula Raulo				**Päivämäärä:** 10.11.2017		

2 Hankkeen perusteet

Syksyn 2015 ja talven 2016 aikana tehtiin Tikkurilan keskustan toimitilaselvitys, jossa selvitettiin kaupungin toimitilojen sijoittamista lukuisista eri toimipisteistä yhteen uudisrakennukseen Tikkurilan keskustassa. Uudisrakennuksen myötä myös työnteon puitteet muuttuvat; siirrytään huonetoimistosta monitilatoimistoon. Toimitilojen keskittäminen (pois lukien sivistystoimen henkilöstölle Silkin kiinteistöstä vuokratut, työllisyyspalveluille Vernissakadun kiinteistöstä vuokratut, elinkeinopalveluille Pakkalasta vuokratut ja pääkirjaston yhteydessä olevat toimitilat) yhteen toimipisteeseen mahdollistaa synergiaedut ja siirtymällä huonetoimistotiloista monitilatoimistoon optimoidaan tila- ja kustannustehokkuus. Samalla parannetaan työympäristön toimivuutta ja viihtyvyyttä. Hankkeen yhteydessä kaupunki saa tuloja nykyisten toimitilatonttien myynnistä (Kielotie 13 ja 28) ja sopimuskorvauksista eikä kaupungin tarvitse investoida nykyisten toimitilakiinteistöjen peruskorjauksiin. Toimitilaselvitys on ollut kaupungin hankejohtoryhmässä 15.2.2016 ja kaupunginhallituksen iltakoulussa 4.4.2016. Toimitilaselvityksen pohjalta tehty tarveselvitys hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 20.6.2016. Hankesuunnittelun aikana osa hankkeen keskeisistä lähtökohdista muuttui:

1. Rakennuspaikka vaihtui valtion omistamasta Kielotie 15:n tontista viereiseen kaupungin konserniyhtiön omistamaan kiinteistöön 92-421-6-426 osoitteessa Kielotie 13. Järjestelyn johdosta hankkeen aikataulu ja toteutus voidaan määrittää kaupungin sisäisin päätöksin. Myös kaupunkirakenteellisesti kaupungintalon tonttiin rajautuva rakennuspaikka on Kielotie 15:n rakennuspaikkaa parempi. Uuden sijainnin myötä toimitilarakennus on sovitettavissa samaan toiminnalliseen kokonaisuuteen kaupungintalon kanssa.

2. Hankkeesta poistettiin kaupunginarkiston ~ 1000 htm^2 tilat. Arkistotilojen tarve tulee supistumaan digitalisoinnin myötä. Asiakirjoista suurin osa muutetaan 10-15 vuoden kuluessa sähköiseen muotoon ja lopullisen arkiston koko on vain kymmenesosa nykyisestä. Tämän muutosprosessin ajaksi arkistotilat on mielekästä sijoittaa vuokratiloihin, joiden määrää on helppo asteittain vähentää, eikä toimistorakennukseen, jossa järkevän käytön löytäminen vapautuville arkistotiloille olisi vaikeaa. Myös arkistotilojen sijoittuminen toimitilarakennuksen kellariin olisi ollut tilojen erityisvaatimusten vuoksi riskialtista.

3. Aiemmassa tarveselvityksessä esitetty optio sivistystoimen sijoittumisesta Silkin kiinteistöön toteutuu. Silkkiin siirtyy sivistystoimen henkilöstöä ~ 200 työntekijää.

4. Hankkeeseen otetaan mukaan kaupungintalon henkilöstö (noin 100 henkeä). Kaupungintalon vapautuvia toimitiloja tullaan kehittämään erillisenä projektina ensisijaisesti kokous-ja kansalaiskäyttöön. Muutostöiden (esim. entiseen ruokalasiipeen 2-3 kokoushuonetta lisää) jälkeen kaupungintalossa kokoontuvat kaupunginvaltuuston ja -hallituksen lisäksi myös lauta- ja toimikunnat. Uudistuksen jälkeenkin kaupungintalolla tulee työskentelemään ~ 80 työntekijää. Monitilatoimiston tilojen mitoittavaksi henkilöstön määräksi tulee ~ 800 työntekijää.

Edellä mainituista syistä hanke oli muuttunut siinä määrin, että on perusteltua korvata aiempi tarveselvitys tällä yhdistetyllä tarveselvitys/hankesuunnitelmalla.

3 Tilojen toiminnan kuvaus, tilojen vaatimukset ja tilaohjelma

3.0 Siirtyminen huonetoimistosta monitilatoimistoon

Kaupungin asiantuntijat ja tukipalvelujen henkilöstö työskentelevät tällä hetkellä perinteisissä huonetoimistotiloissa. Siirtyminen monitilatoimistotiloihin vaatii nykyisten työntekotapojen ja - käytäntöjen muokkaamista toimimaan uudessa ympäristössä.

Tulevaisuudessa työn tekeminen perustuu entistä enemmän tavoitteelliseen itsensä johtamiseen sekä valmentavan johtamisen toimintatavoille. Vantaan kaupungilla tavoitellaan rohkeaa kokeilukulttuuria ja työntekijöiden aktiivista yhteistyötä palveluiden kehittämiseksi. Tällainen työkulttuuri edellyttää moderneja tiloja, jotka mahdollistavat entistä paremmin henkilöstön osaamisen hyödyntämisen ja kehittämisen sekä vuoropuhelun. Tavoitteena on, että monitilatoimisto tukee erinomaisesti uutta kaupungin johtamiskulttuuria ja kaupungin uuden organisaation toimintaa.

Tikkurilan toimitilauudistuksen suunnittelun osana ja hankesuunnitelmaa varten toteutettiin työympäristöanalyysi, jonka toteuttajaksi valittiin Newsec Asset Management Oy. Työympäristöanalyysi toteutettiin kokonaisuudessaan keväällä 2017. Analyysi sisälsi henkilöstölle suunnatun työympäristökyselyn (kyselyyn vastaisi ~ 600 työntekijää) sekä työpajoja, joihin osallistui yhteensä ~ 100 henkeä eri toimialoilta. Analyysin tulosten pohjalta on koostettu neljätoista keskeistä tavoitetta ja toivetta. Nämä tavoitteet ja toiveet huomioidaan kaikissa hankkeen vaiheissa. Vuorovaikutusta jatketaan suunnittelun edetessä.

Tavoitteet:

1. Tiloissa on terveellinen ja hyvä sisäilma tehdä työtä
2. Hyvä ergonomia kaikkien työtilojen kalusteratkaisuissa
3. Uudet työtilat ovat muunneltavia
4. Tilat ovat viihtyisät ja kodikkaat (sisustus, värikkyys, valaistus, viherkasvit, ulkotilat, siisteys)
5. Turvallinen työympäristö on varmistettu riittävällä valvonnalla (henkilökortit, kulkuluvat, aulapalvelut)
6. Akustiikkaan ja ääniergonomiaan on panostettu materiaalien valinnoissa, kalustuksessa ja äänieristyksessä
7. Riittävä määrä tiloja erilaiselle työskentelylle ja kohtaamisille (hiljaiset tilat, puhelinkopit, neuvottelutilat, taukotilat, keittiöt ym.)
8. Ajan tasalla olevat digitaaliset työntekovälineet kaikille
9. Erilaiset työntekovälineiden tarpeet on huomioitu (tuplanäytöt, isot näytöt)
10. Erityisryhmien tarpeet on huomioitu (mm. liikunta-, näkö- ja kuulorajoitteet)
11. Luottamukselliset ja salassa pidettävät asiat on mahdollista hoitaa turvallisesti (esimiestyö, puhelut, asiakirjat)
12. Lukollinen tila henkilökohtaisille tavaroille sekä sosiaalitilat ja pyöräparkit työmatkaliikkujille
13. Työn organisointia ja johtamista kehitetään tukemaan työskentelyä uudenlaisessa tilanteessa (yhteiset pelisäännöt tiloissa toimimiseen, varauskäytännöt, johtamisen uudet tavat ja käytännöt, etätyön mahdollistaminen)
14. Ekologisuuteen panostetaan (nykyaikainen talotekniikka, energiatehokkuus, tilojen tehokas käyttö, elinkaarikustannusten huomiointi)

3.1 Tilojen toiminnan kuvaus ja vaatimukset

Tilat, joiden toiminta ja vaatimukset esitetään, ovat pääosin monitilatoimiston tilatyyppejä. Tilan/tilaryhmän kohdalla, joka ei kuulu monitilatoimiston tilatyyppeihin, on siitä erikseen mainittu. Kuvauksissa ja vaatimuksissa on noudatettu soveltaen julkaisua Monitilatoimisto, ohjeita käyttöön ja suunnitteluun 3.9.201 2 (TOTI - käyttäjälähtöiset toimistotilat) sekä RT-ohjekorttia RT 95–11151, Toimistotilat, yleiset suunnitteluperusteet.

Tilat järjestetään vyöhykeperiaatteella julkinen ja ei-julkinen. Ei-julkisen vyöhykkeen työpistealueet ryhmitetään tulosalueittain/tulosyksiköittäin kotipesäalueiksi.

Toimistotilat tulevat ensimmäisen kerroksen yläpuolisiin kerroksiin alkaen toisesta kerroksesta. Monitilatoimistotilojen julkinen vyöhyke on toisen kerroksen keskusaula siihen liittyvine kokous- ja oheistiloineen. Rakennuksen ylin kerros on kokous- ja tapaamiskerros. Kerroksessa on kokousaula oheistiloineen, monitoimitila sekä 4 – 8 monitilatoimistomitoituksen tilatyyppeihin kuuluvia erikokoisia neuvottelu- ja ryhmätyöhuoneita. Kokonaisratkaisusta riippuen kerroksessa voi olla myös työskentelytiloja.

Tilojen toiminnan kuvauksissa ja vaatimuksissa esitetään vain kukin päätilatyyppi yleisesityksenä ja mainitaan tarpeen mukaan todennäköiset alatyypit.

3.1.1 Aula-, kahvio-, kohtaamis- ja taukotilat

Ensimmäisessä monitilatoimistokerroksessa (rakennuksen toisessa kerroksessa) on koko monitilatoimiston toimintaa kokoava ja orientoitumista helpottava julkisen vyöhykkeen keskusaula (200 m^2, ei kuulu monitilatoimiston tilatyyppeihin eikä mitoituspinta-alaan). Keskusaulassa tapahtuu vieraiden vastaanottaminen, vieraiden odottaminen, ensivaikutelman luominen, kohtaaminen, palvelujen tarjoaminen, tapahtumien järjestäminen, näyttelyjen järjestäminen, vieraiden hyvästeleminen. Keskusaulan ympärille keskitetään enemmän kokoustiloja kuin muiden kerrosten aulatilojen läheisyyteen. Muut monitilatoimistokerrosten aulatilat (40 m^2) sijaitsevat ei-julkisella vyöhykkeellä. Ylimmässä, ei-julkisessa kokous- ja tapaamiskerroksessa on kokousaula (100 m^2, ei kuulu monitilatoimiston tilatyyppeihin eikä mitoituspinta-alaan). Kokousaulaan liittyy erikokoisia kokoustiloja ja erityistilanteissa käytettävä monitoimitila.

Kahvio-, kohtaamis- ja taukotiloissa, tilan koko ja käyttötarkoitus huomioiden, käydään kahvilla, ruokaillaan, pidetään pienimuotoisia kokouksia, kohdataan työtovereita, järjestetään tilaisuuksia sekä työskennellään tarvittaessa lyhytaikaisesti. Kahvio-, kohtaamis- ja taukotilat voivat vaihdella kooltaan yhden pöydän istuinryhmästä aina koko toimistokerroksen kahvioon. Kahviotilat toimivat itsepalveluperiaatteella, eikä varsinaisia keittiöitä ole. Keittiökalusteet (työtaso, astianpesupöytä, kaapistot, varaus mikroaaltouunille) ja laitteet (astianpesukone, jääkaappi/pakastin) ovat keskitetysti yhdellä seinällä. Kahvio-, kohtaamis- ja taukotilan ohjeellinen mitoitus on yksi neliömetri istuinpaikkaa kohti.

3.1.2 Neuvottelutilat

Neuvottelutiloja käytetään erikokoisten ryhmien aikataulutettuihin kokouksiin ja luottamuksellisten asioiden käsittelyyn sekä erikokoisiin video- yms. esityksiin. Neuvottelutilat varataan pääsääntöisesti varausjärjestelmän kautta. Neuvottelutilojen ohjeellinen mitoitus on kaksi neliömetriä henkilöä kohti. Neuvottelutilojen koot vaihtelevat henkilömäärän mukaan kahdesta viiteentoista henkilöön. Neuvottelutiloja on sekä julkisella vyöhykkeellä

että ei-julkisella vyöhykkeellä. Suuria kokouksia/tilaisuuksia varten tilaohjelmassa on suuri monitoimitila (250 m^2) ylimmässä, kokous- ja tapaamiskerroksessa. Monitoimitila on jaettavissa siirtoseinin kolmeen osaan. Monitoimitila ei ole monitilatoimiston tilatyyppi eikä sisälly monitilatoimiston mitoitustavoitteeseen kuuluviin neliöihin (15 htm^2/työpiste).

3.1.3 Työpisteet

Työpiste on tarkoitettu keskittymistä vaativien tehtävien tekemiseen, joissa yhteistyö ja kommunikoinnin tarve on vähäistä. Työpisteitä on yhtäaikaisesti 70 % työntekijälle. Työpisteet suunnitellaan työtyyppiryhmittäin yleispäteviksi ja nimeämättömiksi.

Työpisteen ohjeellinen koko on 4 - 6 m^2. Työpisteen kalusteet ovat työpöytä 800x1600 mm ja ergonominen työtuoli. Työpöydässä on sähköinen korkeussäätö ja valmiudet kahdelle näytölle. Nykyiset hyväkuntoiset sähköpöydät ja työtuolit siirtyvät uuteen toimitaloon.

Työpisteet sijaitsevat ei-julkisella vyöhykkeellä avotilassa hiljaisella alueella kauimpana julkisesta vyöhykkeestä. Työpisteitä voidaan jakaa 1,3 metrin korkuisilla akustisilla sermeillä tarkoituksenmukaisiksi ryhmiksi.

Työpistealueet tulee suunnitella väljiksi siten, että työpisteiden lukumäärää voidaan kasvattaa ilman lisätilatarvetta 70:stä 80 prosenttiin työntekijöiden kokonaismäärästä.

3.1.4 Ryhmätyötilat

Ryhmätyötila on tarkoitettu työpisteille, joilla on muuhun työympäristöön häiriövaikutus, mutta ei häiriövaikutusta samaa työtä tekeville ryhmän jäsenille. Tällaisia ryhmätyötiloja tarvitsevat esimerkiksi projektiryhmät, joissa tapahtuu jatkuvaa kommunikointia ryhmän jäsenten kesken sekä asiakaspuhelintyö. Ohjeellinen mitoitus on kuusi neliömetriä työpistettä kohti. Ryhmätyötilojen ääneneritysvaatimus on sama kuin neuvottelutilojen. Ryhmätyötila on avotilasta erotettu huonetila.

3.1.5 Vetäytymistilat

Vetäytymistila on keskittymistä tai luottamuksellisuutta vaativien yksilötehtävien tekemistä varten. Tila on tehtäville, jotka häiritsevät muita tai tehtäville, joita muut voivat häiritä. Tila varataan käyttöön etukäteen eikä sen käyttäjää saa häiritä hänen ollessaan tilassa. Tilan ohjeellinen koko on 5,5 neliömetriä, jos vetäytymistila on tarkoitettu vain yksilötehtävien tekoon tai kahdenkeskiseen neuvotteluun. Seitsemän neliömetrin vetäytymistila mahdollistaa 2-4 henkilön pienneuvottelun yksilötyön lisäksi. Vetäytymistilat sijaitsevat työpisteiden läheisyydessä siten, että tilaan on helppo vetäytyä tarvittaessa. Yksi vetäytymistila kerrostasoa kohden kalustetaan siten, että se voi toimia myös lepotilana (työturvallisuuslaki 738/2002, 48 §, RT STM-21543).

3.1.6 Puhelinkopit

Puhelinkopit ovat oletusarvoltaan pitkäkestoisia puheluita varten. Ohjeellinen koko on 1,2 neliömetriä. Puhelinkoppi suunnitellaan siten, että puhelun aikana on mahdollista työskennellä kannettavan tietokoneen kanssa. Puhelinkopin ilmaääneneristysluvun tulee olla vähintään R'w40dB ympäröiviin tiloihin nähden. Puhelinkoppi/-kopit voivat sijaita sekä julkisella että ei-julkisella vyöhykkeellä.

3.1.7 Kopiointialueet

Kopiointialueella tapahtuu papereiden ja piirustusten kopioiminen, tulostaminen ja skannaaminen. Kopiointialue voi olla joko avoin tai suljettu tila laitteiden melutasosta riippuen. Henkilökohtaisia tulostimia ei ole. Laitteet tulostavat vasta tunnistautumisen jälkeen työntekijän ollessa laitteen luona. Tilan läheisyydessä voi olla kahvio- tai kohtaamistila.

3.1.8 Lähivarastot

Monitilatoimiston varastot, joissa säilytetään toimistotarvikkeita ja – materiaaleja sekä esittelymateriaaleja ovat avoimia tai puoliavoimia tukitiloja työpisteiden lähellä. Nämä tilat voidaan yhdistää esimerkiksi kopiointialueeseen.

Jokaisella työntekijällä on henkilökohtainen lukollinen lokero, korkeus 660 mm, leveys 400 mm ja syvyys 550 mm. Lokerot ryhmitellään ~1,3 m ja/tai ~ 2 m korkeiksi lokerikoiksi. Lokerossa on latauspiste kannettavalle tietokoneelle ja latauksen edellyttämä tuuletus. Lokerikot ovat ei-julkisella vyöhykkeellä tilasuunnittelun kannalta mielekkäästi sijoitettuna esimerkiksi lähelle naulakko- ja wc-tiloja tai jakamassa työpisteryhmiä toisistaan avotila-alueella.

3.1.9 Lähiarkistot

Tulosalueen/tulosyksiköillä on myös toiminnan luonteesta riippuen tarvetta lähi- ja käsiarkistoille. Arkistotilojen osalta noudatetaan arkistolaitoksen määräyksiä ja ohjeita arkistotiloista (AL/19699/07.01.01.00/2012).

Palo-osastoidut arkistot sijoitetaan toimistokerroksiin vertikaalisesti päällekkäin. Tämän vertikaalivyöhykkeen kautta ei saa johtaa kiinteistön vesi- ja viemäriputkia, poikkeuksena vesipatterien putket.

Lähiarkistotilat muuttuvat arkistoinnin digitalisoinnin edetessä osaksi varsinaista monitilatoimiston huoneistoalaa. Tästä johtuen tulee lähiarkistojen palo-osastoivien seinärakenteiden mahdollistaa helppo purkaminen ja siirrettävyys eli arkistoinnista vapautuvan tilan kustannustehokkaan muuttamisen monitilatoimiston osaksi.

Arkistotilojen lattiat eivät saa olla pohjavesipinnan alapuolella. Vesivahinkojen riskitekijät (mm. tulvimisriski) on kartoitettava ja otettava huomioon rakennussuunnittelussa. Arkistotilojen alimman lattiatason tulee olla ennustettavissa olevan tulvarajan yläpuolella.

Arkistotilat varustetaan metallisilla siirtohyllyillä, jotka voivat olla käsi- tai sähkökäyttöisiä.

Lähiarkistot eivät kuulu monitilatoimiston tilatyyppeihin eikä mitoitustavoitepinta-alaan (15 htm^2/työpiste).

3.1.10 Vaatetilat

Ulkovaatteet säilytetään avonaulakoissa. Naulakkotilat hajautetaan tarkoituksenmukaisille etäisyyksille työpisteistä siten, ettei yksittäiseltä työpisteeltä etäisyys lähimpään naulakkoon muodostu liian pitkäksi. Osa naulakoista sijoitetaan aulaan lähelle sisääntuloa ja osa kokoushuoneiden läheisyyteen. Naulakot tulee sijoittaa lähelle wc-tiloja. Kokous-

ja tapaamiskerroksen vaatetilat sisältyvät kerroksen vaate-, wc- ja siivoustilojen pinta-alaan eivätkä kuulu mitoitustavoitepinta-alaan.

3.1.11 Keittiöt

Kohdassa 3.1.1 on esitetty monitilatoimiston toimistokerroksissa olevien kahvioiden keittiövarustus. Kokous- ja tapaamiskerroksen kokousaulan keittiö on jakelukeittiö (25 m^2, jakelukeittiön kalusteet, laitteet ja varusteet). Jakelukeittiö ei kuulu monitilatoimiston mitoitustavoitepinta-alaan.

3.1.12 Sosiaali- ja siivoustilat

Työntekijöiden puku-, wc- ja suihkutilat mitoitetaan RT- ohjekortin RT 94–10969 ja siivoustilat RT 91–10971 mukaan. Puku- ja suihkutilat on tarkoitettu ensisijaisesti työntekijöille, jotka käyttävät polkupyörää työmatkoihin tai tarvitsevat erikoisvarusteita työpaikan ulkopuolisissa tehtävissä (suojakypärä, turvakengät yms.) Puku- ja suihkutilat ovat kellarikerroksessa. Pukukaapit ovat lukittavia. Puku- ja suihkutilat eivät liity wc-tiloihin, mutta voivat sijaita lähellä wc-tiloja. Puku- ja pesutilat on mitoitettu 20 % henkilöstöstä ja wc-tilat koko työntekijämäärälle. Kokous- ja tapaamiskerroksen wc- ja siivoustilat ovat osa kerroksen wc-, siivous- ja vaatetilaryhmää (yhteensä 40 m^2).

3.1.13 Jätehuollon tilat

Kiinteistön jätetiloissa on oltava tilavaraus seuraaville jäteastioille:

- paperi
- muovi
- elektroniikkaromu
- aaltopahvi
- värillinen ja väritön lasi
- metalli
- kartonki
- orgaaninen jäte mädätykseen tai kompostointiin

Jäteastiat liitetään tietoverkkoon täyttymisasteen seuraamiseksi. Lisäksi taukotiloihin ja keittiöihin tulee varata tila kalusteista tai lattialta riittävälle määrälle jäteastioita ja kopiointialueille paperinkeräysastioita.

3.2 Tilaohjelma

Rakennuksen monitilatoimistohuoneistoala on työpisteiden lukumäärä (työpiste 70 % työntekijöistä) kerrottuna mitoitushuoneistoalalla työpistettä kohden (15 htm^2/työpiste).

Monitilatoimistorakennus mitoitetaan ~ 800 työntekijälle. Mitoitus perustuu arvioituun henkilöstömäärään vuonna 2021 (liite 1). Tilat suunnitellaan ja toteutetaan sekä tässä että Silkin kiinteistössä monitilatoimiston suunnitteluperiaatteiden mukaisesti yleispäteviksi siten, että eri toimialojen työntekijöitä ja niiden toimintoja voi sijoittua kumpaankin toimipisteeseen.

Varsinaisen työpisteen koko on 4-6 htm^2. Muille tilaohjelman tiloille jää mitoitushuoneistoalasta 9 – 11 htm^2/työpiste.

Tilaohjelman tilojen keskinäiset lukumäärät ja koot voivat suunnittelun edetessä muuttua mitoitushuoneistoalan (15 htm^2/työpiste) puitteissa.

Monitilatoimistohuoneistoalan lisäksi tilaohjelmassa on erityistiloja, jotka eivät kuulu monitilatoimiston mitoitustavoitetta määrittäviin neliöihin. Näitä tiloja ovat ensimmäisen monitilatoimistokerroksen keskusaula ja toimistokerrosten lähiarkistot sekä osa ylimmän kerroksen kokous- ja tapaamiskerroksen tiloista.

Kokous- ja tapaamiskerroksen monitilatoimistomitoitukseen kuulumattomat tilat:

-	kokousaula	100 m^2
-	monitoimitila	250 m^2
-	kokousaulan keittiö	25 m^2
-	wc-, siivous- ja vaatetilat	40 m^2
	yhteensä	415 m^2

Kokous- ja tapaamiskerroksessa on kattoterassi 50 m^2.

Tilaohjelma kokonaisuudessaan on seuraavalla sivulla.

MONITILATOIMISTON TILAOHJELMA								
800 työntekijälle								
	MITOITUSPERUSTE	YKSIKKÖ	KPL YHT.	m^2	Σ m^2	Σ TILARYHMÄT	m^2/tp	m^2/hlö
TYÖPISTEET						3360	6,00	4,20
Työpisteet	tp 70 % työntekijöistä	tp	560	6	3360			
VETÄYTYMIS-, NEUVOTTELU- JA RYHMÄTYÖTILAT						1303,4	2,33	1,63
Puhelinkoppi	25	n hlö/tila	32	1,2	38,4			
Vetäytymistila 1-2 hlö	50	n hlö/tila	16	5,5	88			
Vetäytymistila 2-4 hlö	20	n hlö/tila	40	7	280			
Neuvottelutila 4-6 hlö	33	n hlö/tila	27	12	324			
Neuvottelutila 6-8 hlö	100	n hlö/tila	8	16	128			
Neuvottelutila 10-15 hlö	200	n hlö/tila	5	25	125			
Ryhmätyötila 10-15 hlö	100	n hlö/tila	8	40	320			
KAHVIO-, KOHTAAMIS- JA TAUKOTILAT						660	1,18	0,83
Aula	200	n hlö/tila	4	40	160			
Kohtaamistilat	32	n hlö/tila	25	4	100			
Työkahvila	160	n hlö/tila	5	80	400			
APUTILAT						891	1,59	1,11
Kopiointi- ja postitusalue	120	n hlö/tila	7	14	98			
Lähivarasto	160	n hlö/tila	5	6	30			
Naulakko	1	n kpl/hlö	800	0,2	160			
Tavarasäilytys	1	n kpl/hlö	800	0,3	240			
Pukuhuone (20 % työntekijöistä)	5	n hlö/tila	160	0,8	128			
Suihku (20 % työntekijöistä)	60	n hlö/tila	13	2	27			
WC	15	n kpl/hlö	54	2,5	135			
WC-inva	150	n kpl/hlö	6	5,5	33			
Siivoustilat	100	n hlö/tila	8	5	40			
ERITYISTILAT (monitilatoimistomitoituksen ulkopuolella)						815		
Keskusaula (ensimmäinen monitilatoimistokerros)					200			
Kokousaula (kokous- ja tapaamiskerros)					100			
Jakelukeittiö (kokous- jatapaamiskerros)					25			
Monitoimitila (kokous- ja tapaamiskerros)					250			
Vaate-, wc- ja siivoustilat (kokous- jatapaamiskerros)					40			
Lähiarkistot (monitilatoimistokerroksissa)					200			
TILAT ILMAN ERITYISTILOJA						6214		
TILAT YHTEENSÄ						7029	12,55	8,79
HUONEISTOALA YHTEENSÄ (htm^2)	1,35					9489	16,95	11,86
HUONEISTOALA ILMAN ERITYISTILOJA (htm^2)	1,35					8389	14,98	10,49
KERROSALA YHTEENSÄ (brm^2)	1,15					10913	19,49	13,64

4 Rakennuksen toteutuksen tavoitteet ja vaatimukset

4.0 Yleiset tavoitteet ja vaatimukset

4.0.1 Esteettömyysvaatimus

Tilat tulee suunnitella esteettömiksi lähtökohtina RMK F1 ja Esteetön rakennus ja ympäristö (RTS 2011).

Kaikkien sisäänkäyntien tulee olla katettuja, luiskattomia ja kynnyksettömiä, sisäänkäyntiovet varustetaan automaattisilla aukaisulaitteilla. Ovien avausmekanismit on tehtävä sellaisiksi, että pyörätuolilla, rollaattorilla ja lastenvaunuilla liikkuminen on helppoa.

4.0.2 Tilatehokkuusvaatimus

Huoneistoalamitoitus on 15 htm^2 / työpiste. Ensimmäisen monitilatoimistokerroksen keskusaula, toimistokerrosten lähiarkistotilat, kokous- ja tapaamiskerroksen kokousaula, jakelukeittiö, monitoimitila sekä kerroksen vaate-, wc ja siivoustilat ovat työpistepohjaisen mitoituksen ulkopuolella.

4.0.3 Muuntojoustovaatimus

4.0.3.1 Rakenteiden muuntojousto

Runkojärjestelmä (pysty- ja vaakarakenteet) valittava siten, että se sallii joustavan käytön ja myöhempiä tilamuutoksia (jännevälit, kerroskorkeus ja hyötykuormamitoitus). Kerroskorkeuden tulee olla vähintään 4,0 m, ensimmäisen kerroksen vähintään 5 m. Vuokrattavassa tilassa ei saa olla toimintaa ja talotekniikkaa haittaavia kantavia pilareita, kantavia seiniä eikä välipohjan alapinnasta alaspäin tulevia palkkeja tms. esteitä ja epäjatkuvuuskohtia. Rakennuksen jäykistys hoidetaan kantavilla ulkoseinillä, hissikuiluilla ja porrashuoneilla ja/tai mastojäykistyksenä. Runkorakenteiden, alakattojen, lattiamateriaalien ja talotekniikan (valaisimet, sähkörasiat, ilmanvaihtoelimet yms.) tulee noudattaa sellaista moduulimitoitusta, joka mahdollistaa monipuolisesti väliseinin tai kalustein tehtäviä erilaisia mielekkäitä tilaratkaisuja.

4.0.3.2 Tilojen muuntojousto

Rakennus tulee suunnitella siten, että tilajako on mahdollista toteuttaa useammalla kuin yhdellä periaatteella sekä siten, ettei tilajaon muuttaminen aiheuta kohtuuttomia muutostöitä teknisiin järjestelmiin.

4.0.3.3 Talotekniikan muuntojousto

Talotekniikan nousukuilut mitoitetaan ja sijoitetaan niin, että myöhemmät asennustyöt ovat joustavasti tehtävissä. Katso myös kohta 4.3.1.

4.0.4 Sisäilmatavoitteet

Rakennukseen tulee laatia sisäilman laadunhallintasuunnitelma. Tilojen sisäilman tulee täyttää Sisäilmastoluokituksen 2008 sisäilmaluokan S2 vaatimukset.

Haihtuvat orgaaniset yhdisteet (VOC) mitataan ennen rakennuksen käyttöönottoa.

Rakennustöiden ja IV-järjestelmän puhtausluokka on P1. IV-tuotteiden päästöluokka on M1. Kaupunki hyväksyy lattia- ja sisäkattomateriaalit.

4.0.5 Valaistustavoitteet

Valaistustavoitteet ovat standardin SFS-EN 12464-1 (Valo ja valaistus, Työkohteiden valaistus, Osa 1: Sisätilojen työkohteiden valaistus) mukaiset. Valaisinvalinnoissa sekä niiden ohjauksissa tavoitellaan optimaalista energiatehokkuutta. Tarkemmin valaistuksesta ja niiden ohjauksista on esitetty kohdassa 4.4.2.

4.0.6 Lämmönhallinnan tavoitteet

Sisälämpötilatavoitteena on sisäilmaluokka S2.

4.0.7 Kosteudenhallinnan tavoitteet

Tilat toteutetaan julkaisun, RIL250-2011 Kosteudenhallinta ja homevaurioiden estäminen, kosteusriskiluokan R 2 mukaisesti. Säälle alttiit työvaiheet tehdään sääsuojan alla ja kohteessa noudatetaan Kuivaketju10 –menettelyä (www.kuivaketju10.fi).

Rakenteet ja detaljit suunnitellaan toteutuskelpoisiksi ja rakennusfysikaalisesti toimiviksi.

Kellarin maanvastaisten seinät ja alapohja alustatiloineen suunnitellaan toteutuskelpoisesti vedenpaineen kestäviksi.

4.0.8 Äänitekniset tavoitteet

Noudatetaan standardia SFS 5907 ja vähintään vaatimustasoa luokka B.

4.0.9 Sisätilojen rakennusmateriaalien päästöluokkavaatimus

Rakennusmateriaalien tulee täyttää Sisäilmaluokituksen 2008 (RT 07-10946) päästöluokan M1 (taulukko 3.1.1) vaatimukset.

4.0.10 Tiiveysvaatimus

Ilmanvuotoluvun q50 saa olla korkeintaan 1 (m^3 /hm^2), joka varmistetaan tiiveysmittauksilla.

4.0.11 Tieto/viestintätekniikkavaatimus

Rakennukseen tulee koko rakennuksen kattava langallinen verkko. Kattavuudella tarkoitetaan sitä että tilat ovat muunneltavissa ja tällöinkin on riittävästi langallisia ja langattomia liityntäpisteitä huomioiden tulevaisuuden tarpeet. Kaapeloinnissa ja sähköistyksessä on huomioitava wlan -verkon, kiinteistövalvonnan, infonäyttöjen yms. tarvitsemat liityntäpisteet. Sisäverkkojen rakentamisessa on noudatettava seuraavaa Viestintäviraston ohjetta: https://www.viestintavirasto.fi/attachments/maaraykset/M65B2016.pdf .

4.0.12 Energiatehokkuustavoite

Rakennus toteutetaan lähes 0-energiarakennuksena. Käyttötarkoitusluokan mukaisesti määritetty energiatehokkuuden vertailuluku ei saa ylittää raja-arvoa 64 $kWh_E/m^2/a$. Tästä seuraa, että rakennuksessa tulee paikallisesti tuottaa uusiutuvaa omavaraisenergiaa (esim. aurinkopaneelit).

Tavoite-energiankulutus lasketaan suunnittelun edetessä vähintään kolme kertaa.

4.0.13 Palotekniset vaatimukset

Rakennuksen paloluokka on P1. Palo-osastointi tehdään paloteknisen suunnitelman mukaan kerroksittain. Palo-osastojen läpivienneistä laaditaan toteutuskelpoinen palokatkosuunnitelma.

4.0.14 Väestönsuojavaatimukset

Väestönsuojan mitoitus on 2 % kerrosalasta. Vuokrattavien tilojen suojatilatarve on ~ 220 m² (kolme S1- luokan suojaa). Suojatiloihin sijoitetaan työntekijöiden puku- ja pesutilat sekä monitilatoimiston ~ 220 polkupyöräpaikasta ~ 100 kpl. Polkupyöräyhteyksien väestösuojiin ja polkupyöräilijöiden yhteydet väestönsuojista rakennuksen vertikaaliliikennetiloihin tulee olla hyvin suunniteltuja ja toimivia.

4.0.15 Ympäristö- ja vastuullisuustavoitteet

Rakennuksen on täytettävä joko BREEAM very good tai LEED Platinum, ympäristöluokitus. Lopullinen sertifiointitaso ja haettavat pisteet määritetään ennen varsinaisen suunnittelun aloitusta. Toimitalon sertifiointikriteereissä tullaan ottamaan huomioon monipuolisesti kaupungin ympäristöohjelman resurssiviisauteen liittyvät tavoitteet.

Rakennuksen elinkaarikustannukset lasketaan. Lisäksi lasketaan elinkaaren aikainen hiilijalanjälki sekä materiaalien hiilijalanjälki.

Rakennukselle tulee valmistella käyttäjän käsikirja.

Noudatetaan soveltuvin osin Vihreän julkisen rakentamisen hankintaopasta ja Vähähiilisen rakentamisen kriteereitä (valtioneuvoston julkaisuarkisto11.9.2017). Näiden pohjalta laaditaan vastuullisten hankintojen suunnitelma.

Rakennuksen materiaaleista tulee olla vähintään 10 % uusiutuvia tai kierrätettyjä. Rakennuksen suunnittelussa tulee tarkastella rakennuksen osien kierrätettävyyttä.

4.1 Tila- ja rakennusratkaisun tavoitteet

4.1.1 Tilaratkaisun toiminnalliset ja liikenteelliset tavoitteet

Tilat toteutetaan monitilatoimistona. Monitilatoimiston työympäristö perustuu avotilaan, jota täydennetään suljetuilla ja äänieristetyillä huonetiloilla, joissa tapahtuu toiminta, jonka suorittaminen ei avotilassa ole mahdollista tai riittävän tehokasta.

Tilat järjestetään vyöhykeperiaatteella julkinen ja ei-julkinen. Asiakkaat pääsevät ensisijaisesti julkiselle vyöhykkeelle ja henkilökunnan seurassa opastettuina ei-julkiselle vyöhykkeelle. Tilojen yksityisyyden kasvaessa kasvaa myös vaatimus häiriöttömyydelle.

Ei-julkisten vyöhykkeiden työpistealueet ryhmitetään tulosalueiden/tulosyksiköiden mukaisesti kotipesiin. Kotipesän lähettyvillä on kyseisen tulosalueen/tulosyksikön työntekijöiden vaatenaulakot ja henkilökohtaiset säilytyslokerot sekä mahdolliset ryhmätyöhuoneet.

Julkisella vyöhykkeellä ovat keskusaula, asiakasnaulakot ja - wc:t, kahvio, sekä osa neuvottelutiloista.

Toimistotilojen toiminnallinen ydin on ensimmäisen monitilatoimistokerroksen (rakennuksen toisen kerroksen) julkisen vyöhykkeen keskusaula, joka voi suunnitteluratkaisusta riippuen olla useampaan kerrokseen avautuva ’sisäpiha’. Keskusaula on eristettävissä muista tiloista siten, että sitä voidaan käyttää erillisenä tilapäisenä kokoustilana. Rakennuksen ylin kerros on ei-julkinen kokous- ja tapaamiskerros. Kerroksessa voi olla ratkaisusta riippuen myös jonkin verran työskentelytiloja ja se voi olla kooltaan alempia kerroksia pienempi. Kerroksen keskeinen tila on kokousaula, joka toimii myös kahvio-/ruokailutilana tukeutuen tilan yhteydessä olevaan jakelukeittiöön. Kokousaulan ympärille ryhmittyvät 4-8 monitilatoimistomitoitukseen kuuluvaa erikokoista neuvottelu- ja ryhmätyöhuonetta ja monitoimitila (250 m^2, ei kuulu monitilatoimistomitoitukseen). Kokousaula suuntautuu terassin kautta rakennuksesta koilliseen, Kirjastopuistoon.

Monitilatoimiston ei-julkiset vyöhykkeet tulee olla erotettavissa julkisesta vyöhykkeestä lukittavin ovin.

Työpistekapasiteetin ylitys aina koko henkilöstön yhtäaikaiseen työpaikallaoloon asti on mahdollista hyödyntämällä neuvottelu-, vetäytymis-, kahvio-, kohtaamis- ja taukotilojen istuin- ja pöytäryhmiä väliaikaisina työpisteinä.

Tilaohjelmassa ei ole monitilatoimistomitoituksen ulkopuolisia neuvottelutiloja asiakkaiden kanssa käytäviä neuvotteluita varten. Julkiselle vyöhykkeelle keskusaulan ympärille keskitetään kuitenkin merkittävä osa monitilatoimistomitoituksen kuuluvista kokoushuoneista. Asiakkaiden kanssa käytävien neuvotteluiden kokoustilojen lisäresurssina hyödynnetään viereisen kaupungintalon kellarikerroksen neuvottelutiloja (8 neuvotteluhuonetta, yhteensä 393 htm^2 135 henkilölle, käyttöaste nyt ~ 40 %) sekä kaupungintalon muutostöiden jälkeen myös kaupungintalon uusia kokoustiloja. Monitilatoimistorakennuksen suunnitelmassa tulee huomioida joustavat yhteydet kaupungintaloon ja esittää sisäyhteysvaraus kaupungintaloon joko toisesta kerroksesta tai maanalaisten tilojen kautta.

Rakennuksen ensimmäisen kerroksen kautta on toteutettava kulkuyhteys kaupungintalon pohjoispuolella olevaan puistoon.

Ensimmäisessä kerroksessa on liike- ja palvelutiloja. Riippuen ensimmäisen kerroksen tilatarjonnasta kaupunki voi vuokrata lyhytaikaisilla vuokrasopimuksilla tai muilla tavoin hyödyntää maantasossa olevia tiloja (esim. mahdollisia aula-, näyttely-, kuntosali-, ravintola- ja kokoontumistiloja) tarpeen mukaan.

Monitilatoimiston huonetilojen ja avoalueiden ryhmittely tulee toteuttaa siten, ettei varsinaisia käytävätiloja synny lainkaan. Huonetilat ja työpisteisiin liittyvät avoimet aputilat (kopiointi-, kohtaamis-, yms. tilat) tulee sijoittaa ensisijaisesti rungon keskelle. Luonnonvaloa vaativien rungon keskellä olevien huonetilojen luonnonvalon saanti tulee järjestää välillisesti lasiväliseinäosuuksilla. Rungon keskialueella kerrostasoilla tulee olla rungon poikkisuunnassa sopivin välein leveitä ulkoseinästä ulkoseinään ulottuvia väliseinättömiä kohtia, jotta tilantuntu säilyy väljänä ja rakennuksessa orientoituminen helppona.

Jokaisessa monitilatoimistokerroksessa on yksi lasitettu parveke/viherhuone (10 m^2) kahvio- tai kohtaamispaikkaan liittyen.

4.1.2 Rakennusratkaisun arkkitehtoniset tavoitteet

Rakennuksen tulee olla arkkitehtoniselta laadultaan korkeatasoinen.

Rakennusratkaisun tulee olla selkeä, looginen ja luonnonvaloa optimaalisesti hyödyntävä. Huonetiloja rajaavia seiniä tulee avata avotiloihin toiminnallisesti ja visuaalisesti harkituilla lasiosuuksilla.

Rakennuksen julkisivut mukaan lukien ensimmäinen kerros on suunniteltava kauttaaltaan avoimiksi. Julkisivuissa ei saa olla suuria umpinaisia kenttiä.

Massoittelun tulee mahdollistaa torimaisen virikkeisen pihatilan muodostumisen Kaupungintalon ja monitilatoimistorakennuksen välille.

Ratkaisussa tulee myös huomioida auringon lämmön hyödyntäminen ja tilojen ylilämpenemistä estävä passiivinen suojaus. Analyysi tehdään yleissuunnitteluvaiheessa.

4.2 Rakennetekniset tavoitteet

Ala- ja välipohjat mitoitetaan vähintään 5,0 kN/m^2 hyötykuormille. Hyötykuorma tarkistettava lähiarkistojen siirtohyllyjen kohdalla. Rakenteet ja detaljit suunnitellaan rakennusfysikaalisesti toimiviksi ja pitkäaikaiskestäviksi.

Taloteknisiä yms. rakenteita ja laitteita ei saa sijoittaa kaupungin vuokraamaan tilaan haittaamaan tilan käyttöä kaupungin omiin erikoistarpeisiin. Äänieristettyjen väliseinien ja alakattojen tulee olla toteutettavissa ilman erikoisratkaisuja.

Tilojen tulee olla sisäpinnoiltaan tiiviitä sellaisiin ulkopuolisiin tiloihin nähden, joissa on mahdollisuus syntyä sisäilman kannalta epäpuhtauksia. Kaikki läpiviennit on tiivistettävä huolellisesti pitkäaikaiskestävillä elastisilla materiaaleilla. Kosteusteknisten riskien minimoimiseksi betonilattioissa ei saa käyttää liimattavia muovimattopäällysteitä.

4.3 LVIA-tekniset tavoitteet

4.3.1 Yleistä

LVI-tekniikka suunnitellaan siten, että hyvät sisäilmaolosuhteet ja hyvä energiatehokkuus toteutuvat. Em. seikat varmistetaan valitsemalla rakennukseen toimintavarmoja, nykyaikaisia LVI-laitteita ja -järjestelmiä sekä rakennusautomaatiojärjestelmän, joka mahdollistaa hyvin toimivan kokonaisuuden.

Laite- ja järjestelmävalinnoissa huomioidaan hyötysuhteet, toimintapisteet, sähkönkulutus sekä huolto- ja korjaustyöt. Tekniset tilat sijoitetaan keskeisesti. Lvi-tekniikan huollettavuus ja huollon työturvallisuus huomioidaan etenkin korkeissa, hankalasti tavoitettavissa tiloissa. Talotekniset järjestelmät viedään ulkovaipan sisäpinnan sisäpuolella. Ulkovaipan lävistykset minimoidaan. Tilojen muuntojoustoon vaikutetaan lvi-tekniikan nousukuilujen (eristettävä pohjalaatasta) lukumäärässä ja sijoittelussa ja lvi-järjestelmien mitoituksessa niin, että asennustyöt ovat myöhemminkin joustavasti tehtävissä.
Lvi-järjestelmien suunnittelussa ja asennuksessa noudatetaan lakien, asetusten ja paikallisten viranomaisten määräyksiä ja ohjeita.

4.3.2 Lämmitys

Rakennus liitetään alueen kaukolämpöverkostoon lämmönjakokeskuksen välityksellä. Pääasiallinen lämmönjakotapa valitaan kokonaisratkaisun mukaan. Jos lämmönjakotavaksi valitaan kattosäteilijät, niin tilat voidaan jakaa vyöhykkeisiin, joissa lämpötilat vaihtelevat, jolloin esim. ainoastaan työskentelypisteiden kohdalla voidaan pitää korkeampaa lämpötilaa. Suuret ikkunapinnat vaikeuttavat yleensä lämpöolojen hallintaa ja tällöin tulee tarkastella myös operatiivista lämpötilaa, joka ottaa huomioon myös kylmäsäteilyn vaikutuksen.

4.3.3 Jäähdytys

Tilojen jäähdytystarve tulee ensisijaisesti ratkaista passiivisilla keinoilla. Niitä ovat esimerkiksi erilaiset aurinkosuojaukset, hyvän g-arvon omaavat ikkunat, ja aurinkopaneelien hyödyntäminen kaksoisjulkisivussa tai aurinkolippoina.

Jos passiiviset keinot eivät estä ylilämpenemistä, tulee jäähdytys pyrkiä ratkaisemaan vapaajäähdytyksellä ja/tai uusiutuvia energialähteitä hyödyntämällä (esimerkiksi aurinko tai maakylmä). Jäähdytyksen toteutustapa valitaan kokonaisratkaisun mukaan, esim. kattosäteilijöillä joita voidaan hyödyntää myös lämmityksessä.

4.3.4 Ilmanvaihto

Rakennus varustetaan tarkoituksenmukaiset palvelualueet omaavalla koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla. Ilmanvaihtokonehuoneet, joiden pinta-ala on 6...7 % rakennuksen brm^2:stä, sijoittuvat vesikatolle keskeisesti niiden palvelualueisiin nähden. Kojeissa on tiiviit, helposti vaihdettavissa olevat ilmansuodattimet - suodatusaste tuloilmassa F7 ja poistoilmassa F5. Lämmöntalteenottolaitteiden vuosihyötysuhde on vähintään 75 %. Puhaltimet ovat taajuusmuuttajaohjattuja tai EC/PM-puhaltimia. Äänenvaimentimet ja

vaimennusverhoukset ovat helposti vaihdettavissa olevaa pölyämätöntä materiaalia, joista ei irtoa kuitua kanavistoon.

Ilmanvaihtokojeet mitoitetaan pienille painehäviöille - puhaltimien ominaissähköteho (SFP-luku) on korkeintaan 1,5 kW/m^3, s. Ilmanvaihdon tarpeenmukainen ohjaus toteutetaan vähintään niissä tiloissa, joiden henkilökuormitus vaihtelee. Tilat varustetaan tila- / vyöhykekohtaisilla ilmamääräsäätimillä ja lämpötila/hiilidioksidiantureilla. Ilmanjaon vedottomuuteen eri käyttötilanteissa tulee näissä tiloissa kiinnittää erityishuomiota.

Kaikissa kojeissa on aika-ohjelmien ulkopuolista käyttöä varten lisäaikakytkimet.

Kosteuden ja lumen pääsy järjestelmiin estetään mitoittamalla raitisilmavirran nopeus pieneksi sekä lumisiepparein ja raitisilmakammioiden vedenpoistojärjestelyin.

4.3.5 Vesi ja viemäri

Rakennus liitetään alueen vesijohto-, jäte- ja sadevesiviemäriverkostoihin.

Vesijohtopaineen tasolla (paineenalennusventtiili) ja kalusteiden virtaamien säädöllä (pääsääntöisesti valokennohanat) vaikutetaan vedenkulutukseen ja kalusteiden ja putkiston käyttöikään. Vedenkulutuksen seuraamiseksi paljon vettä käyttäville tiloille asennetaan omat vesimittarit. Putkistot varustetaan vuodonilmaisimin mahdollisten vesivahinkojen havaitsemiseksi.

Viemärit toimivat painovoimaisesti - pumppaamojen rakentamista vältetään. Materiaalivalinnalla ja eristämisellä estetään viemäreiden äänihaitat.

Hulevesiä on viivytettävä tontilla. Sallittu tontilta poistuva hulevesivirtaama arvioidaan käyttäen tontin luonnontilaisia valuntakertoimia ja mitoitussadetta 150 l/(s·ha). Rakennetussa tilanteessa tontilta saa poistua tätä vastaava hulevesivirtaama. Muodostuva vesimäärän erotus viivytetään tontilla tai rakennuksessa (viherkatto). Viivytettävä tilavuus lasketaan käyttäen sateen kestona 10 min. Suunnittelussa ja toteutuksessa on noudatettava Vantaan kaupungin hulevesien hallinnan toimintamallia (kuntatekniikan keskus 2014).

Tiloihin asennetaan viranomaismääräysten mukainen alkusammutuskalusto pikapalopostein ja jauhesammuttimin.

4.3.6 Automaatio

Kiinteistön talotekniset järjestelmät muodostavat yhdessä integroidun kokonaisuuden, jossa järjestelmien välinen tiedonsiirto tapahtuu kaupungin tietoturvamääräysten edellyttämällä tavalla järjestelmiä varten rakennettavan ICT-verkon kautta.

Kiinteistöautomaatiojärjestelmän tulee tukea avoimia rajapintoja, kuten Modbus RTU ja TCP/IP ja BACnet. Järjestelmän tulee olla tulevaisuudessa laajennettavissa ja päivitettävissä vapaasti järjestelmätoimittajasta riippumatta. Vantaa kaupungin tietoliikenneverkossa liikennöivien sovellusten, palveluiden ja järjestelmien tulee olla TCP/IP-yhteensopivia.

Järjestelmän toteutuksessa tulee huomioida energiatehokkaat säätöratkaisut.

Monitilatoimiston lämpötilan säätö pyritään suunnittelemaan vyöhykekohtaisesti siten, että kuormitukseltaan eriarvoiset vyöhykkeet ovat eri säätöpiirissä.

4.4 Sähkötekniset tavoitteet

4.4.0 Yleistä

Sähköteknisten laitteiden valinta- ja hankintaperusteissa tulee tavoitella energiatehokkuutta, kestävyyttä, helppokäyttöisyyttä ja laadukkuutta. Laitevalinnoissa tulee pyrkiä valitsemaan yleisesti saatavilla olevia laitteita ja käyttämään tunnettuja laitetoimittajia. Erikoisjärjestelmävalinnoissa (AV, sisäpaikannus, kulunvalvonta, neuvotteluhuoneiden sähköinen varausjärjestelmä, yms.) tavoitellaan käyttäjiä mahdollisimman hyvin palvelevaa modernia/innovatiivista tekniikkaa, joka voidaan osittain tai kokonaan yhdistää samaan järjestelmäkokonaisuuteen. Teknisten järjestelmien suunnittelussa ja asennustöissä tulee tavoitella muuntojoustavuutta.

Suunnittelun tulee olla laadukasta ja pohjautua tilaajan ja käyttäjien kanssa neuvoteltuihin ratkaisuihin, laskelmiin ja kokemukseen. Suunnittelijan on voitava perustella suunnitteluratkaisut yllä mainittujen kriteerien perusteella.

4.4.1 Aluesähköistys ja liittymät

Rakennus liitetään sähkölaitoksen keski- tai pienjännitejakeluverkkoon ja teleoperaattorin tietoliikenneverkkoon. Kiinteistöautomaatio liitetään Vantaan kaupungin tai ulkoisen huoltoyhtiön kaukovalvontajärjestelmään. Videovalvonta liitetään Vantaan kaupungin videovalvontaverkkoon.

Piha-alueiden valaistus rakennuksen lähialueella toteutetaan seiniin ja katoksiin asennettavilla valaisimilla. Pihalle asennetaan ympäristöön sopivat pylväs ja/tai pollarivalaisimet. Valaisimien tulee olla ilkivaltaa kestävää rakennetta.

Pihalle asennetaan sähköautojen pikalatauspisteitä.

4.4.2 Sähköjärjestelmät (400V/230V)

Sähkönjakelu, keskukset ja mittaukset

Sähköjärjestelmät rakennetaan voimassa olevien standardien mukaisesti.

Rakennus varustetaan pääkeskuksella ja ryhmäkeskuksilla. Ryhmäkeskuksiin varataan erilliset osat varavoimaan liitettäville laitteistoille. Keskusten paikat ja määrät tulee suunnitella optimaalisesti huomioiden tilankäytön sekä kaapeloinnin minimointi. Jos ra-kennus liitetään sähkölaitoksen keskijänniteverkkoon, rakennus varustetaan kiinteistö-muuntamolla.

Rakennus varustetaan varavoimajärjestelmällä. Järjestelmään sisältyvät pääosat ovat dieselgeneraattori, öljysäiliö, varavoiman pääkeskus, ohjauskeskus, verkonvaihtoautomatiikka tahdistuksineen molempiin suuntiin ja pakoputkisto. Generaattorilaitteisto varustetaan koekuormituskytkimellä ja liitetään kiinteistöautomaatiojärjestelmään. Osa järjestelmästä on mahdollista toteuttaa ns. kontti- tai säänkestävällä moduuliratkaisulla, jos suunnitteluvaiheessa koneikolle löytyy järkevä sijoituspaikka. Öljysäiliön tankillisella generaattorin tulee käydä kuormat päällä vähintään 8h. Konekoko luokkaa 300 – 350 kVA.

Järjestelmä rakennetaan siten, että rakennuksen toiminnan ja turvallisuuden kannalta välttämättömät sähköjärjestelmät sekä -laitteet ovat toiminnassa pitkänkin sähkökatkoksen aikana (kriisivalmiustilanteessa).

Sähkönjakelun rakentamisessa tulee huomioida sähköautojen piha-alueen pikalatauspisteet. Arvioitu mitoitusperuste n. 30% pysäköintipaikkojen kokonaismäärästä.

Rakennus varustetaan sähköntoimittajan päämittauksen lisäksi kiinteistöautomaatioon liitettävillä energian kulutuksen seurantamittareilla. Mitattavia suureita ovat mm. kiinteistö- LVI- ja keittiölaitteiden sekä palveluntuottajien sähköenergian kulutukset. Kiinteistön mahdollinen energiantuotto mitataan erikseen. Lisäksi päävesimittarin ja lämpimän käyttöveden kulutusmittaukset liitetään kiinteistöautomaatioon.

Alamittauksilla tavoitellaan rakennuksen käytönaikaista energian kulutuksen optimointia mm. seuraamalla mittaustulosten poikkeamia esim. vikatapauksissa.

Johtotiet
Rakennukseen asennetaan tehdasvalmisteisia metallirakennetta olevia kaapelihyllyjä, johtokanavia ja valaisinripustuskiskoja. Johtoteiden suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota ääni- ja paloteknisiin eristyksiin. Näkyvillä osuuksilla johtotiet ovat valkoiseksi maalattua mallia.

Johdot ja niiden varusteet
Rakennukseen asennetaan kaapeleita ja johtoja jotka palvelevat mm. seuraavia käyttötarkoituksia:

- Maadoituksia/ukkossuojauksia
- Voimavirtalaitteita esim. keittiökojeita
- Valaistusta ja pistorasioita
- Tele- ja turvajärjestelmiä
- LVIA -laitteita

Kaapeleihin tulee päästä käsiksi ilman kohtuuttomia vaikeuksia rakennuksen valmistumisen jälkeen. Esim. väliseinissä ei käytetä putketonta asennusta. Läpiviennit tulee tiivistää hyvin ja kylmien sekä lämpimien tilojen välisiä läpivientejä tulee välttää.

Uppoasennusmallisten sähkökalusteiden sijoittelua huoneiden ulkoseinille tulee välttää.

Valaistusjärjestelmät
Tilojen valaistutasojen mitoituksissa tulee pääsääntöisesti noudattaa standardin SFS-EN 12464-1 suosituksia.

Optimaaliseen energiatehokkuuteen tulee pyrkiä valitsemalla energiatehokkaat valaisimet sekä niihin energiatehokkaat valolähteet (kuten Led). Valaisimet tulee pyrkiä sijoittamaan siten, että valoa saadaan sinne missä sitä tarvitaan ja tarpeenmukaisella valaistusvoimakkuudella. Häikäisyn estoon tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Energiatehokkuutta tulee tavoitella myös valaistusohjauksissa. Valaistusohjaukset voidaan toteuttaa mm. soveltaen kiinteistöautomaation aikaohjauksia, valoisuusantureita, liike/läsnäolotunnistimia ja järkevää valaistusryhmitystä. Lisäksi joissakin huonetiloissa voidaan valaistukseen lisätä himmentimiä, jotka säätävät tilakohtaisesti valaistusvoimakkuutta ulkoa tulevan päivänvalon mukaan.

Ulkovalaistus toteutetaan energiatehokkailla valaisimilla. Käytettäessä heti syttyviä ja mahdollisesti säädettäviä Led-lamppuvalaisimia, voidaan syttymistä ohjata osittain liiketunnistimilla ja/tai valoisuusantureilla huomioon ottamalla katuvalaistus. Pimeän aikaista osavalaistusta tarvitaan mm. ilkivaltariskin sekä kameravalvonnan takia.

4.4.3 Telejärjestelmät

Yleiskaapelointijärjestelmä
Rakennus varustetaan yleiskaapelointijärjestelmällä. Järjestelmä palvelee tietoliikennettä, puhelinyhteyksiä, videovalvontaa, sekä AV-järjestelmiä (soveltuvin osin). Verkon tulee kyetä siirtämään tietoa nopeimmalla kohtuudella saatavilla olevalla tavalla.

Yleiskaapelointitelineet asennetaan kerroskohtaisesti omiin erillisiin lukittaviin telekomeroihin. Pääteline sijoitetaan telehuoneeseen. Pistorasioita asennetaan mm. toimistoihin, kokous/neuvotteluhuoneisiin, auloihin, keittiötiloihin ja teknisiin tiloihin. Lisäksi aurinkosähköjärjestelmän dataloggereille asennetaan kaapelointi ja pistorasia energian tuoton seurantamonitorille. Monitorin sijaintipaikka esim. keskusaulassa.

Rakennus varustetaan langattoman lähiverkon verkon (wlan) tukiasemilla. Kuuluvuusalue kattaa koko rakennuksen teknisiä tiloja lukuun ottamatta. Sisäverkon kuuluvuus tulee mitata ennen rakennuksen valmistumista ja tarvittaessa täydentää lisätukiasemilla.

Puhelimien (gsm) ja nettiyhteyksien (3G – 5G) kuuluvuus rakennuksen sisällä tulee varmistaa. Keinoja kuuluvuuden varmistamiseksi mm. on käyttämällä soveltuvia rakennusmateriaaleja ja/tai teknisiä ratkaisuja.

Yhteisantennijärjestelmä
Rakennukseen ei asenneta erillistä yhteisantennijärjestelmää. Televisioyhteydet on toteutettavissa tarvittaessa tietoliikenneverkon kautta.

AV-järjestelmät
Neuvotteluhuoneet, aulat ja avotilatoimistoalueet varustetaan älytauluilla tai isoilla näytöillä sekä rakennetaan videotykkivalmius. Osa neuvotteluhuoneista varustetaan videoneuvottelujärjestelmällä.

Muutamiin tiloihin (5 kpl) rakennetaan ns. älyseinä.

Muut telejärjestelmät
Neuvottelutilat varustetaan sähköisellä varausjärjestelmällä sekä ”varattu-valoilla”.

Rakennus varustetaan kuvallisella ovipuhelinjärjestelmällä. Järjestelmän kautta voidaan ohjata (osastojen ja) ulko-ovien lukkoja.

Rakennus varustetaan sisätilapaikannusjärjestelmällä. Järjestelmästä on tarkoitus nähdä mitkä työpisteet ovat vapaita tai varattuja.

4.4.4 Sähköiset turvajärjestelmät

Rikosilmoitusjärjestelmä
Rakennus varustetaan rikosilmoitusjärjestelmällä. Järjestelmä toteutetaan kuorisuojauksena. Lisäksi osastojen sisäänkäynneille asennetaan valvonta. Järjestelmä kytketään osaksi sähköistä kulunvalvontajärjestelmää.

Vantaan käyttämä järjestelmä on Hedegren HHL.

Videovalvontajärjestelmä
Rakennus varustetaan tallentavalla IP-pohjaisella videovalvontajärjestelmällä. Kameroita asennetaan valvomaan rakennuksen ulkoseinustoja ja niiden lähialueita. Lisäksi keskusaulaan asennetaan videovalvonta.

Kulunvalvonta- ja työajanseurantajärjestelmä
Rakennus varustetaan sähköisellä kulunvalvonta- ja työajanseurantajärjestelmällä. Kulunvalvontajärjestelmä rakennetaan pääkulureittien ja osastojen oviin sekä päähisseihin.

Työajanseurantapääte asennetaan keskusaulaan. Muiden seurantapäätteiden tarve tarkistetaan suunnitteluvaiheessa.

Vantaan kaupungin käyttämä järjestelmä on Esmikko.

Inva-wc-hälytysjärjestelmä
Rakennuksen inva-wc-tilat varustetaan tilakohtaisella hälytysjärjestelmällä. Lisäksi rinnakkaishälytykset johdetaan vastaanottotilaan.

Merkki- ja turvavalaistusjärjestelmä
Rakennus varustetaan merkki- ja turvavalaistusjärjestelmällä. Valaisimiksi valitaan energiatehokkaat (led) valaisimet.

Paloilmoitinjärjestelmä:
Rakennus varustetaan automaattisella osoitteellisella analogisella paloilmoitinjärjestelmällä.

Savunpoistojärjestelmä:
Rakennus varustetaan savunpoistojärjestelmällä.

Sprinklerijärjestelmä:
Rakennus varustetaan sprinklerijärjestelmällä, jos rakennusluvan ehdot sitä edellyttävät.

4.4.5 Muut järjestelmät, koneet ja laitteet

Rakennus varustetaan aurinkosähköjärjestelmällä.

Kattokaivojen, räystäiden ja syöksytorvien sähkölämmityksiä tulee välttää. Toteutetaan vain, jos henkilöturvallisuus ja/tai sadevesien johtaminen sitä ehdottomasti edellyttää.

Peseytymistilat varustetaan lattialämmityksellä (mukavuuslämpö, kuivatus). Lämmitysmuodon valinta (vesikierto vai sähkö) tarkastellaan suunnitteluvaiheessa.

Keittiölaitteille, pesukoneille, yms. asennetaan sähköliitännät.

Polkupyörien säilytystiloihin asennetaan sähköpyörien akkujen latauspistorasiat.

5 Rakennuspaikka

5.1 Rakennuspaikan sijainti ja hallinta

Rakennuspaikka on kaupungin konserniyhtiön omistama kiinteistö 92-421-6-426 osoitteessa Kielotie 13, 01300 Vantaa (liite 2). Tontin pinta-ala on 6 340 m^2. Kaavoituksen yhteydessä tontin pinta-ala määritellään tarkemmin, jolloin siihen voidaan yhdistää kaupungin omistamia maita.

5.2 Rakennuspaikan ominaisuudet

Rakennuspaikalla on tällä hetkellä kaupungin konserniyhtiön omistama nelikerroksinen teräsbetonirunkoinen virastotalo vuodelta 1974 (kerrosala 9347 m^2) Rakennuksessa on kellari. Nykyinen rakennus puretaan ennen toimistorakennuksen rakentamista. Rakennuksen putkieristeissä ja mahdollisesti myös muissa rakennusosissa on asbestia. Asbestirakenteiden osalta purkutyöt tulee tehdä määräysten mukaan. Uusi toimitilarakennus edellyttää kaavamuutosta. Kaavamuutos tehdään kilpailutuksen toteutusratkaisun pohjalta.

Rakennuspaikasta on tehty alustava perustamisolosuhdeselvitys (liite 3). Pintamaalajikartan mukaan rakennuspaikan maaperä on täyttömaata. Alueen luonnollinen maapohja on tutkimusten mukaan savea. Maakerrokset ovat routivia.

Rakennus paalutetaan ja alapohja tehdään kantavana. Piha-alueiden sekä putkijohtolinjojen osalta tulee varautua stabilointiin. Rakennustäytöt sekä pihatyöt tulee tehdä kevennettyinä painumien välttämiseksi. Rakennus salaojitetaan. Rakennuksen salaojitustasojen sekä kellarin alimman lattiapinnan tulee olla alueella vallitsevan ylimmän pohja- ja/tai orsivedenpinnan yläpuolella. Pohjaveden pinta on ollut vuosina 2010-2017 tasolla +15,2…+16,3 (N2000). Maanalaiset rakenteet tehdään vesitiiviinä. Vanha paalutus vaikeuttaa tontin rakennettavuutta. Uudet paalut tulee sijoittaa tarpeeksi kauas vanhoista paaluista. Perustusrakenteet routasuojataan.

Kielotie on perustettu maanvaraisesti. Liikennetärinän vaikutus tulee ottaa huomioon rakennuksen suunnittelussa.

Rakennuspaikka ei ole lento- tai rautatiemeluvyöhykkeillä. Tiemelumittausten 2011 mukaan rakennuspaikka on Kielotien meluvyöhykkeillä 50-55, 55-60 ja 60-65 dB.

Radonsäteilyn keskiarvo on säteilyturvakeskuksen radonmittauspurkeilla pientaloasunnoissa vuosina 1980–2015 tehtyjen mittauksien mukaan Tikkurilassa 141 Bq/m^3. Työpaikoilla radonpitoisuus ei saa säännöllisessä työssä ylittää arvoa 400 Bq/m^3. Alustatila varustetaan koneellisella tulo-poisto – ilmanvaihdolla.

5.3 Rakennuspaikan toiminnalliset vaatimukset

Rakennuksen saatto- ja huoltoliikenne tapahtuu Lummekujan kautta.

Rakennuksen ympärillä olevat piha-alueet pintamateriaaleineen, istutuksineen ja valaistuksineen tulee toteuttaa korkeatasoisina julkisina tiloina. Pihan/ pihojen suunnittelussa tulee varata paikkoja taideteoksille. Pihan suunnittelun lähtökohtana on liittää se osaksi Tikkurilan ydinkeskustan julkisia kaupunkitiloja.

Toimitilan sijainnin johdosta työntekijät liikkuvat pääosin julkisilla liikennevälineillä. Työntekijöille tehdään liikkumissuunnitelma.

Tikkurilan keskustan toimistotilojen (monitilatoimiston tilat) autopaikkamitoitus on 1 ap / 160 kem^2 (kaupungin vuokraamien tilojen autopaikkamäärä ~ 71 = ~ 69 ap + 2 ap liikkumisesteisille). Tontin maantasoon sijoitettavista autopaikoista varataan kaupungin vuokraamissa tiloissa vierailevien lyhytaikaiseen pysäköintiin 12 autopaikkaa, joista kaksi liikkumisesteisille tarkoitettua autopaikkaa (liikkumisesteisten autopaikat ovat mitoitusnormin lisäksi). Tontin autopaikat varustetaan sähköauton latauspisteillä. Loput kaupungin vuokratilojen ~ 59 autopaikkaa osoitetaan läheisistä pysäköintilaitoksista henkilökunnan käyttöön. Rakennuksen liike- ja palvelutilojen autopaikkamitoitus on 1 ap / 200 kem^2, myös nämä autopaikat osoitetaan läheisistä pysäköintilaitoksista.

Polkupyöräpaikoista (1 pp / 50 kem^2, monitilatoimistolle ~ 220 pp) puolet sijoitetaan säältä suojattuihin ja lukittaviin tiloihin (väestösuojiin). Pyörille varataan helppokulkuiset tilat huomioiden myös tavarapyörät. Vieraspolkupyöräpaikat ovat runkolukittavia. Pyörien säilytyspaikat on varustettava sähköpyörien akkujen latausmahdollisuudella.

6. Väistötilantarve

Kielotie 13:n nykyisen virastotalon kaupungin ~ 300 työntekijää tarvitsevat väistötilat noin kahdeksi vuodeksi vanhan rakennuksen purkamisen sekä uuden rakentamisen ajaksi.

7. Hankkeen laajuus

Kaupungille vuokrattava huoneistoala on 9 489 htm^2, bruttopinta-ala 10 913 brm^2.

8. Kustannukset

8.1 Vuokrakustannukset

Kaupungin laatima vuokrakustannusarvio on 22,16 €/m^2/ kk. Vuosivuokra on ~ 2 520 000 € (alv % 0).

Vuokrasta pääomavuokran osuus on 18,28 €/m^2/kk ja ylläpitovuokran osuus 3,88 €/m^2/kk.

Pääomavuokra-arvio perustuu hankkeen kustannusennusteesta laskettuun alustavaan vuokrakustannuslaskelmaan. Ylläpitovuokra-arvio perustuu tilakeskuksen arvioon.

Sähkö-, autopaikka- ja siivouskustannukset laskutetaan erikseen (ks. 8.2 Käyttökustannukset).

Väistötilojen kahden vuoden vuokrakustannusarvio on 2 000 000 € (alv % 0).

8.2 Käyttökustannukset

Käyttökustannuksia ovat sähkö-, autopaikka- ja siivouskustannukset. Sähkö laskutetaan toteutuneen kulutuksen mukaan. Sähkökustannusarvio on vuodessa ~ 56 000 €/v, autopaikkakustannusarvio ~ 71 000 €/v ja siivouskustannusarvio ~ 230 000 €/v. Käyttökustannusarvio on yhteensä ~ 357 000 €/v (alv % 0).

8.3 Ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannukset

Ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannusarvio on 2 400 000 € (alv % 0).

9 Rahoitus, toteutus ja aikataulu

9.1 Rahoitus

Investointiohjelmassa ei ole varattu varoja tähän hankkeeseen. Vuokra- ja käyttökustannukset kuuluvat kaupungin taloussuunnitelman käyttötalousmäärärahoihin.

9.2 Toteutus

Tarkoitus on, että Kiinteistö Oy Kauppalantalo kilpailuttaa monitilatoimistorakennuksen rahoituksen ja toteutuksen. Esitetyt kustannusarviot ovat alustavia.

9.3 Aikataulu

Rakennus valmistuu vuonna 2021.

10. Riskit

10.1 Aikatauluriskit

Päätöksentekoon ja kilpailutuksen valmisteluun varatut ajat voivat osoittautua riittämättömiksi.

10.2 Rakentaminen

Pohjarakentamisessa uusien paalujen sijoittaminen vaadittaville etäisyyksille vanhoista paaluista ja pohjavedenpinnan korkeuden hallinta voivat osoittautua ennakoitua hankalimmiksi. Hankkeesta on laadittu Havat –riskikartta. Suunnitteluvaiheessa täytetään Vantaan kaupungin tilakeskuksen turvallisuusohjeen mukaisesti tarvittavat asiakirjat.

Pääkaupunkiseudulle on laadittu ilmastonmuutoksen sopeutumisen strategia ja uudet toimintalinjaukset ja niitä noudatetaan soveltuvin osin.

10.3 Suhdannetilanne

Pääkaupunkiseudun kuumentunut suhdannetilanne voi alentaa tarjoushalukkuutta ja nostaa hankkeen kustannustasoa yli laskennallisen rakennuskustannusindeksin.

11 Tarveselvitys/hankesuunnittelutyöryhmä

Toukokuussa 2017 järjestettiin työympäristöanalyysin ohessa kahdeksan työpajaa, joihin osallistui yhteensä noin 100 henkilöä hankkeessa mukana olevilta toimialoilta.

Tarveselvitys/hankesuunnittelutyöhön ovat osallistuneet mm. seuraavat henkilöt:

Kaupunginjohtajan toimiala:

Hannele Karlin, työsuojeluvaltuutettu

Konserni- ja asukaspalvelut / tietohallinto:

Ville Kivelä, tietohallintopäällikkö

Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö / tilakeskus / hankevalmistelu:

Mikko Juolahti, hankekehitysarkkitehti

Tuula Raulo, kustannusinsinööri

Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö / tilakeskus / tilahallinta:

Pasi Salo, toimitilapäällikkö

Marita Tamminen, projektipäällikkö

Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö / tilakeskus / rakennuttaminen:

Per Andersson, lvi-insinööri

Katri Olli, rakenneinsinööri, tarveselvitys/hankesuunnittelun turvallisuuskoordinaattori

Yrjö Jaakkola, sähköinsinööri

Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö / ympäristökeskus:

Leena Maidell-Münster, ympäristöpäällikkö

Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö / kaupunkisuunnittelu:

Ritva Kotilainen, vs. aluearkkitehti

Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö / kuntatekniikan keskus:

Jarmo Pajunen, liikenneinsinööri

Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö / projektit:

Heikki Virkkunen, projektijohtaja

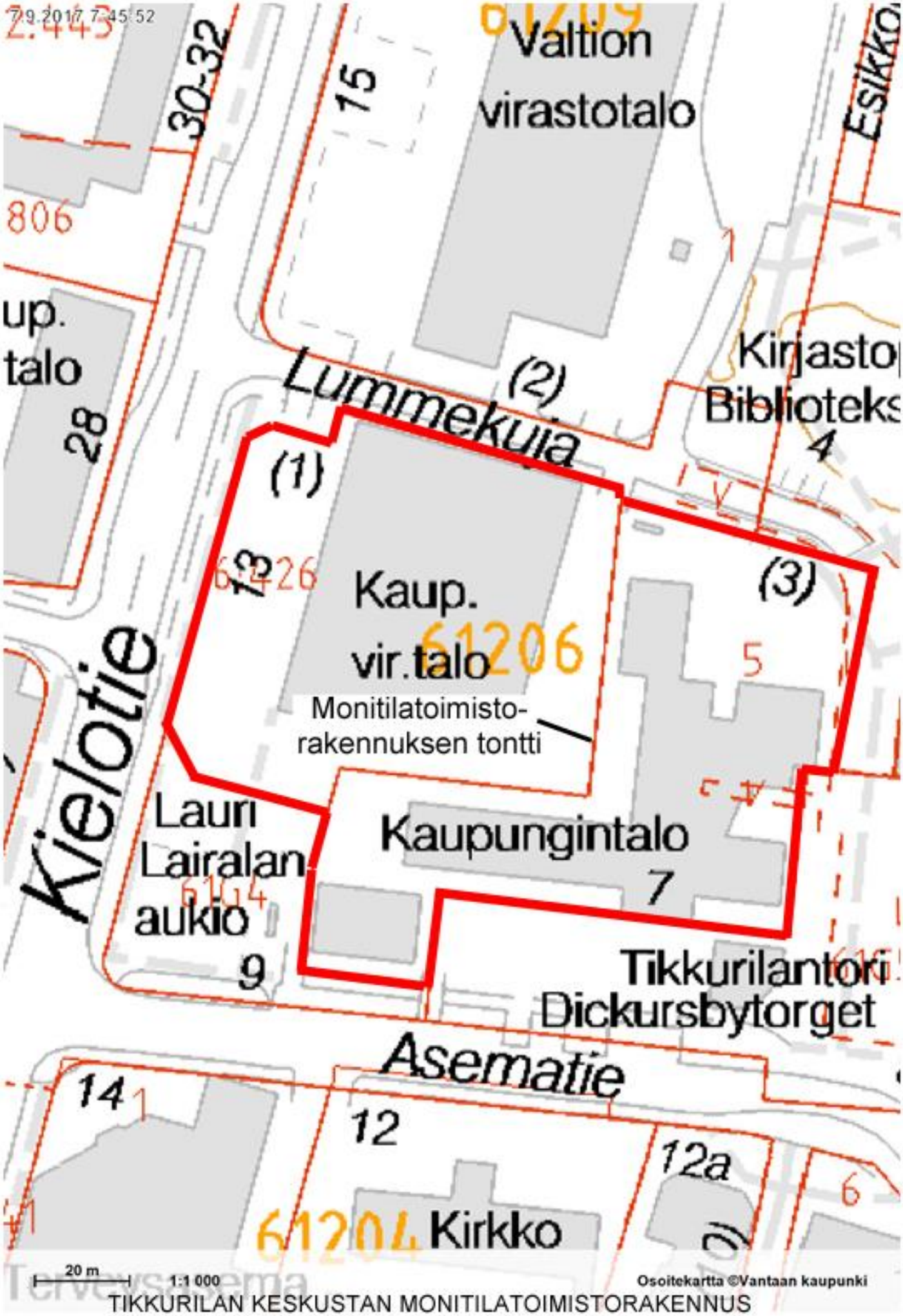
TIKKURILAN KESKUSTAN MONITILATOIMISTORAKENNUS
MITOITTAVA HENKILÖSTÖ 2021

2.11.2017

TOIMIALA	TULOSALUE	Henkilölkm 2017	Henkilölkm 2021
	Henkilöstökeskus (k-talo 25 hlöä)	90	88
	Kaupunginkanslia (kaupungintalo)	29	28
	Sisäinen tarkastus (kaupungintalo)	6	6
	Taloussuunnittelu (kaupungintalo)	18	18
	Viestintä (kaupungintalo)	17	17
	Yhteensä	160	157
KONSAS	Asukaspalvelut (esikunta)	10	10
	Hankintakeskus	27	26
	Rahoitus	6	6
	Kuntalaispalvelut	38	38
	Talous- ja hallintopalvelut	11	10
	Talouspalvelukeskus	63	56
	Tietohallinnon palvelukeskus	44	43
	Yhteensä	199	189
MATO	Kaupunkisuunnittelu	62	62
	Kuntatekniikan keskus	153	153
	Rakennusvalvonta	38	40
	Tilakeskus (pl.ulosvuokraus)	69	61
	Talous- ja hallintopalvelut	39	38
	Ympäristökeskus	40	20
	Kiinteistöt ja asuminen	50	47
	Yhteensä	451	421
SOSTER	Talous- ja hallintopalvelut	56	56
	Perhepalvelut	8	8
	Vanhus- ja vammaispalvelut	8	8
	Terveyspalvelut	10	10
	Suun terveydenhuollon liikelaitos	11	11
	Yhteensä	93	93
YLEISHALLINTO	Ulkoinen tarkastus	4	4
	Yhteensä	4	4
TOIMIALOJEN HENKILÖMÄÄRÄT YHTEENSÄ		Henkilölkm 2017	Henkilölkm 2021
		907	**864**

KAUPUNGINTALON HENKILÖMÄÄRÄ 2021	**80**

HENKILÖMÄÄRÄ ILMAN KAUPUNGINTALON HENKILÖSTÖÄ 2021	**784**
MONITILATOIMISTORAKENNUKSEN MITOITTAVA HENKILÖMÄÄRÄ	**800**



TIKKURILAN KESKUSTAN MONITILATOIMISTORAKENNUS
TARVESELVITYS/HANKESUUNNITELMA - TONTTIKARTTA

VANTAAN KAUPUNKI
MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA
Kuntatekniikan keskus, Geotekniikka

12.9.2017

KIELOTIE 13, tontti 421-6-426
ALUSTAVAT
PERUSTAMISOLOSUHTEET

1. Sijainti

Kielotie 13 (421-6-426) tontti sijaitsee Tikkurilassa ja tontilla sijaitsee 4-kerroksinen ja kellarillinen kaupungin virastotalo.

2. Pohjasuhteet

Pintamaalajikartan mukaan rakennuspaikka sijoittuu (T) täyttö- ja toiminta-alueelle. Alueen luonnollinen maapohja on kairauksien ja maanäytetietojen mukaan savea.
Alustavat pohjaolosuhteet on esitetty liitepiirustuksissa.
Tutkimuspisteet ja kartat ovat VVJ- ja N43-järjestelmissä.
Maakerrokset ovat routivia.

3. Perustaminen

Tontti on rakennettu ja vanha rakennus on perustettu todennäköisesti paaluttamalla. Rakennuksessa on kellarikerros.
Uudet rakennukset paalutetaan ja alimmat lattiat tehdään kantavana.
Piha-alueiden sekä putkijohtolinjojen osalta tulee varautua stabilointiin.
Rakennustäytöt sekä pihatäytöt tulisi tehdä kevennettyinä painumien vuoksi.

Rakennuksien salaojitustasojen tulee olla alueella vallitsevan ylimmän pohja ja/tai orsivedenpinnan yläpuolella (ks.liite Pohjaveden huomiointi Tikkurilan alueen rakentamisessa, Emma Lottanen). Vuosina 2010-2017 ylin mitattu pohjavedenpinnantaso on ollut lähimmissä mittauspisteissä tasolla +15,2…+16,3 (N2000). Tarvittaessa rakenteet joudutaan tekemään vesitiiviinä. Vanha paalutus vaikeuttaa tonttien rakennettavuutta ja vaikuttaa rakenteiden suunnitteluun sekä aiheuttaa mm. lisätutkimustarpeen. Uudet paalut tulisi sijoittaa tarpeeksi kauas vanhoista paaluista.

Kielotiellä kulkee raskasta liikennettä sekä joukkoliikennettä. Kielotie on perustettu maanvaraisesti. Liikennetärinän vaikutus tulee ottaa huomioon rakennuksen suunnittelussa.

Paalutuksen ja paalutustyön suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon paalutustärinän mahdolliset ympäristövaikutukset. Naapuritontilla sijaitsee kaupungintalo, jonka vanhat puupaaluperustukset on korjattu suihkupaaluilla.

Syvät kaivannot tehdään tuettuina. Kaivantosuunnittelussa tulee ottaa huomioon myös naapuritontin rakennus.

Vanhan rakennuksen purkusuunnitelmassa tulee huomioida maaperään mahdollisesti aiheutuvan tärinän ympäristövaikutukset.

Osoite
Kielotie 13
01300 VANTAA

Puhelin, vaihde
8391

Telefax
839 4341

4. Kuivatus Rakennukset salaojitetaan.

5. Routasuojaus Perustusrakenteet routasuojataan.

6. Lisätutkimustarve Tontilla suoritetaan rakentamispaikkakohtaiset pohjatutkimukset, kun rakennuksen paikka on tiedossa.
Rakentamista varten laaditaan erillinen perustamistapasuunnitelma sekä pihamaan pohjanvahvistussuunnitelma (kevennys/stabilointi). Kaivantoja varten laaditaan tuentasuunnitelmat. Hankkeessa tulee esittää myös pohjavedenhallintasuunnitelma.

Vantaalla 11.9.2017

geotekniikkapäällikkö Heikki Kangas	suunnitteluinsinööri Anna-Leena Karhunen

LIITTEET **Pohjaveden huomiointi Tikkurilan alueen rakentamisessa**
Pintamaalajikartta ja pohjatutkimuskartta
Leikkaukset 1-1 5-5

8 § Jokiniemen yhtenäiskoulun ja päiväkodin tarveselvityksen hyväksyminen

VD/9159/10.03.02.01/2017

KN/HP/PW/JV/JP/KN/PM/MR/KVa/KVi/NJ/AV

Jokiniemen yhtenäiskoulun ja päiväkodin tarveselvitys on laadittu tilakeskuksessa.

Jokiniemen koulu on yhtenäiskoulu (1.-9. luokat) ja se kuuluu Vantaan kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan 2014–2023. Jokiniemen koulu toimii lähikouluna pääasiassa Tikkurilan ja Jokiniemen kaupunginosien perusopetusikäisille lapsille ja nuorille. Koulu on oleellinen osa Tikkurilan suuralueen peruskouluverkkoa ja sitä tullaan tarvitsemaan myös jatkossa, koska vuonna 2017 laaditun Vantaan virallisen väestöennusteen 2017–2027 mukaan suuralueen perusopetusikäisten määrä kasvaa ennusteajanjakson ajan noin 700 perusopetusikäisellä. Lisäksi Jokiniemen koulussa järjestettävä vammaisopetus on merkittävä osa kaupunkitasoista palvelutarjontaa.

Varhaiskasvatuksen keskeisten palveluverkkolinjausten (2014–2023) mukaan varhaiskasvatus järjestää palvelut pääsääntöisesti lähipalveluna ja kasvattaa yksityisessä päivähoidossa olevien lasten osuutta kaikista päivähoidossa olevista lapsista. Tehottomista vuokratiloista luovutaan ja uudet tilat suunnitellaan Vantaan kaupungin päiväkotien tilasuunnittelun kehityshankkeessa (2017) kehitetyn tilaohjelmamallin mukaisesti 6-8 kotialueelle. Väestöennusteen 2017–2027 mukaan varhaiskasvatusikäisten lasten määrä kasvaa Tikkurilan suuralueella ennustejaksolla 696 lapsella.

Jokiniemen koulun kokonaisuutta sekä Jokiniemen päiväkotihanketta tarkasteltiin osana Tikkurilan keskusta-alueen kiireellisiä hankkeita vuodenvaihteessa 2016–2017. Tarkastelu tehtiin aikataulutuksen, sisällön ja yhteiskäytön näkökulmasta. Lisäksi Jokiniemen päiväkotihanketta tarkasteltiin Tikkurilan päiväkotiselvityksessä 2017.

Jokiniemen koulu sijaitsee keskeisellä paikalla ja sen oppimisympäristöinä voivat toimia koulun tilojen lisäksi myös alueen muut tilat siltä osin, kun ne ovat vapaana ja soveltuvat oppimisympäristöksi esimerkiksi toiminnallisen yhteistyön kautta. Koulu käyttää tällä hetkellä joustavasti sivistystoimen toimialan muiden tulosalueiden pääkäytössä olevia tiloja (Tikkurilan lukio, Varian Hiekkaharjun toimipiste ja Dickursby skola). Muiden tulosalueiden tilojen käyttö johtuu myös koulun tilojen huonosta toiminnallisuudesta nykytilanteessa ja sisäilmaoireilusta. Alueen kasvava oppilasmäärä lisää tarvetta täysipainoisesti ja tehokkaasti käytettävissä oleville tiloille.

Alueen varhaiskasvatuksen lapsimäärä on kasvanut voimakkaasti eikä pienistä, toiminnallisesti huonoista ja tilapäisiksi tarkoitetuista tiloista ole pystytty luopumaan. Jokiniemen alueella ei ole pystytty löytämään sopivia Y-tontteja uuden päiväkodin tarpeisiin, jonka johdosta tarvittavan päiväkodin tilatarpeet on esitetty sijoitettavaksi Jokiniemen koulun kiinteistöön. Yhdessä nykyisen kiinteistössä sijaitsevan Tiedonjyvän päiväkodin kanssa muodostuu yhteensä noin 192 tilapaikan eli kuuden kotialueparin päiväkoti, jolloin päiväkodin kokonaistilantarve on 1356,5 htm2.

Alakoulun nykyinen kokonaiskerrosala on 5223 kem2 (n. 5573,9 brm2), yläkoulun 3957 kem2 (4637,7 brm2) ja paviljongin 611 kem2 (625 brm2).

Jokiniemen yhtenäiskoulussa lisätilatarve muodostuu pääasiassa päiväkodin sijoittamisesta kiinteistöön. Lisäksi ala- ja yläkoulun tarpeet liittyvät nykyisten tilojen toiminnallisiin puutteisiin muun muassa vammaisopetuksen tilojen, uuden oppimisympäristön tavoitteiden ja teknisen toimivuuden

näkökulmasta. Vuonna 2005 tarveselvitykseen ja hankesuunnitelmaan perustuvaa yläkoulun peruskorjausta ja alakoulun laajennusta ei ole toteutettu. Yläkoulu on peruskorjaustarpeessa teknisesti ja tilallisesti (uusi oppimisympäristö).

Hankkeen toteutus on ajoitettu vuosille 2020–2021, jolloin rakentaminen on vaiheistettava ja oppilaille on järjestettävä väistötilat.

Hankkeelle on selvitetty kolme vaihtoehtoista ratkaisumallia, joille kullekin on laskettu kokonaiskustannusennuste KL94 (alv 0 %).

A. Päiväkodin laajennus, koulun kunnossapito- ja keittiön muutostyöt (korjausaste 25 %), yläkoulun peruskorjaus (korjausaste 80 %) ja paviljongin kunnossapitotyöt. Hankkeelle muodostuva arvioitu kokonaiskustannusennuste on 22,9 milj. euroa (alv 0 %).

B. Koulun laajennus (koulutilat ja tilat erityisoppilaille), koulun ja päiväkodin korjaus- ja tilamuutostyöt (korjausaste 40 %) sekä keittiön laajennustyöt, yläkoulun peruskorjaus (korjausaste 80 %) ja paviljongin purku. Hankkeelle muodostuva arvioitu kokonaiskustannusennuste on 26,21 milj. euroa (alv 0 %).

C. Uuden oppilasmääriä vastaavan koulun ja päiväkodin rakentaminen uuden oppimisympäristön tilaohjelman mukaisesti sekä olemassa olevien koulurakennusten purkaminen. Hankkeelle muodostuva arvioitu kokonaiskustannusennuste on 39,68 milj. euroa (alv 0 %).

Tarveselvityksen vaihtoehdoissa A ja B esitettyihin ratkaisumalleihin kuhunkin liittyy riskitekijöitä, joita ei voida määritellä yksiselitteisesti tarveselvitysvaiheessa. Parhaimmat edellytykset hankesuunnittelulle muodostuu vaihtoehdossa B, jossa tullaan tarkentamaan esitettyjen ratkaisumallien parhaimpia toiminnallisia, tilallisia, teknisiä ja taloudellisia ominaisuuksia. Hankesuunnittelussa määritellään myös yksityiskohtaisemmin rakentamisen kaupunkikuvalliset ja ympäristölliset tekijät.

Tarveselvityksessä vaihtoehdossa B uudisrakentamisen kustannusennuste on 6,86 milj. euroa, alv 0 % (1815 brm2) sisältäen tarvittavat tilat päiväkodille ja tai koululle sekä erityisoppilaille (paviljongin korvaavat tilat). Hankkeeseen liittyy myös valmistuskeittiön laajennus- ja muutostyöt, joiden kustannusennuste on 0,5 milj. euroa, alv 0 % (29 brm2). Yläkoulun peruskorjaamiselle muodostuva kustannusennuste on 12,63 milj. euroa, alv 0% (4637,7 brm2) ja alakoulun korjaus- sekä muutostöiden 6,16 milj. euroa, alv 0 % (5573,9 brm2). Purettavan tilapäisen paviljongin (625 brm2) purkukustannusennuste on 60 000 euroa, alv 0%.

Tilakeskuksen hankevalmistelussa on 6.10.2017 päivätylle Jokiniemen yhtenäiskoulun ja päiväkodin tarveselvityksessä vaihtoehdolle B laskettu alustava kokonaiskustannusennuste laajennuksen, korjaustöiden ja purkamisen osilta on 26,21 milj. euroa (alv 0 %). Laajennuksen ja korjaustöiden laajuus on yhteensä 12 056 brm2 sekä paviljongin purkamisen laajuus 625 brm2.

Hankkeen toteuttamiseen on varattu määrärahaa kaupungin taloussuunnitelmaan 2018–2027. Hankkeen toteuttamisen ajaksi järjestetään väistötiloja olemassa olevista lähialueiden koulutiloista ja vuokrataan erillisiä väistötiloja. Taloussuunnitelmaan 2018–27 on varattu lisäksi määräraha lähiliikuntapaikalle vuodelle 2021.

Hallintosäännön 9 luvun, 1 §:n kohdan 29 mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin yli 3 milj. euron (alv 0 %) suuruisten toimitilainvestointihankkeiden tarveselvitysten ja kustannusarvioiden hyväksymisestä.

Opetuslautakunta 6.11.2017 § 14 on päättänyt esittää tekniselle lautakunnalle hyväksyttäväksi 6.10.2017 päivätyn Jokiniemen yhtenäiskoulun ja päiväkodin tarveselvityksen.

Tekninen lautakunta 21.11.2017 § 9 on päättänyt esittää kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi Jokiniemen yhtenäiskoulun ja päiväkodin 6.10.2017 päivätyn tarveselvityksen ja kustannusennusteen liitteineen.

Talousjohtaja toteaa, että hanke on kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman 2014-2023 sekä Tikkurilan alueen päivähoitoselvityksen 2017 linjausten mukainen hanke. Hankkeen toteutus on ajoitettu vuosille 2020–2021. Vuosille 2018-2021 hyväksytyssä taloussuunnitelmassa Jokiniemen koulun laajennukselle on varattu 14,4 milj. euroa, koulun pihan lähiliikuntapaikan toteutukselle 0,32 milj. euroa, Jokiniemen ala-asteen koulutilojen muuttamiselle päiväkodiksi 2,8 milj. euroa ja Jokiniemen koulun (ent. Lukio) korjaustöille 1,07 milj. euroa. Tilakeskus huomioi Jokinimen yhtenäiskoulu ja päiväkotihankkeelle valittavan ratkaisumallin määrärahatarpeen taloussuunnitelman 2019–2022 valmistelussa.

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 8

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään hyväksyä Jokiniemen yhtenäiskoulun ja päiväkodin 6.10.2017 päivätty tarveselvitys ja kustannusennuste liitteineen.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Jokiniemen yhtenäiskoulun ja päiväkodin tarveselvitys liitteineen 6.10.2017

Täytäntöönpano: tilakeskus

Muutoksenhakuohje: 7.4. Oikaisuvaatimus ja valituskielto

Lisätiedot:
rakennuttaja-arkkitehti Juha Polvinen, puh. 050 314 5086, nimi.sukunimi[at]vantaa.fi

TILAKESKUS / HANKEVALMISTELU

TARVESELVITYS

6.10.2017

JOKINIEMEN YHTENÄISKOULU ja PÄIVÄKOTI



1 TAUSTA

Lähtötiedot
Laajennukset, peruskorjaukset ja muut tekniset korjaustyöt
Tarveselvitykset ja hankesuunnitelmat
Kuntoarviot, selvitykset ja tutkimukset
Voimassa olevat lupaehdot
Tilatehokkuustarkastelu

2 YLEISKUVAUS JA NYKYTILANNE

3 PERUSTELUT TARPEELLE

Palvelustrategiset linjaukset
Väestöennuste ja palveluverkko
Esiselvitykset ja -päätökset

4 TARPEET, MITOITUSPERUSTEET JA TAVOITTEET

Yleistä
Päiväkoti
Koulu
Tavoitetunnusluvut

5 TONTTI JA RAKENNUSPAIKKA

Sijainti
Kaavoitus
Tontin rakennettavuus
Liikenne ja kunnallistekniikka
Rakentamisrajoitteet ja rasitteet
Rakennushistorialliset arvot

6 VÄISTÖTILAN TARVE

7 KUSTANNUKSET

Vaihtoehtoiset vertailulaskelmat eri toteutustilanteissa

8 RAHOITUS JA AIKATAULU

Määrärahavaraukset ja investointiohjelma
Arvioitu hankkeiden toteutus ja valmistuminen

9 HANKKEEN KÄYTTÖVAIKUTUKSET JA TOIMINTAKUSTANNUKSET

Vuokra- ja toimintakustannukset
Ylläpitokustannukset

10 RISKIT

Aikataulu
Ympäristö
Muut riskit

11 JOHTOPÄÄTÖKSET

12 TYÖRYHMÄ

Liitteet:

Tilaohjelma (tilatarpeet)
Sijaintikartta ja asemakaava

Erillisliitteet:

Koulusuunnitteluohje, Sivi 2017
Varhaiskasvatus – tilasuunnitteluohje, Sivi 2017
Uusi oppimisympäristö, Sivi 17.3.2016
Ohjeita suunnittelijoille, Tike 1.12.2016

6 – kotialueen päiväkodin huonetilaohjelma, 13.9.2017

1 TARVETIETOKORTTI

Lähtötiedot

TONTTI-, KIINTEISTÖ-, KAAVA- ja RAKENNUSTIEDOT			
Omistaja: Vantaan kaupunki		**Osoite:** Valkoisenlähteentie 53, 01370 Vantaa	
Asemakaava: YO- kortteli (opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue)			
Kortteli: 62308		**Kaupunginosa:** 62 - JOKINIEMI	
Kaavatunnus: 1249		**Kaavan vahvistuminen:** 12.2.1996	
Kiinteistötunnus: 92-62-308-2		**Rakennukset:** 7 kpl	
Rakennusoikeus: 27 600m2 (tot.20 863 kem^2)		**Tontin pinta- ala:** 45 170 m^2	
Sallittu kerrosluku: III		**Autopaikkavaatimus:** (lupavaihe)	
Yleiskaava: PY- alue (julkisten palvelujen ja hallinnon alue), pv - tärkeä pohjavesialue			
ALAKOULU (Valkoisenlähteentie 51) **/ Rakennus:** 1002771647 (valkoinen rakennus)			
Rakennus 1		Rak.tun.4620	**Valmistuminen: 5**.12.1997
Kokonaisala: 5469,9 brm^2		**Kerrosala:** 5223 kem^2	**Tilavuus:** 21 814 m^3
Koulun oppilaat yht. 437		Päiväkodin lapset yht. 42	
Hlö- kunta 28 + 15 + 7(pk) = 50		Muu hlö -kunta (laitoshuoltajat 3 + oppilashuolto 3 + ruokapalvelu 8)= yht. 14	
Kaksikerroksinen teräsbetoni- tiili - rakennus		Sis. varastot (2kpl) + purunpoistotilan	
Rakennus 2	**-**	Rak.tun.21744, **polkupyöräkatos**	**Valmistuminen:** 5.12.1997
Rakennus 6	49,9 brm^2	Rak.tun.21747, **jätekatos**	**Valmistuminen:** 5.12.1997
Laatikkovarasto (Valkoisenlähteentie 51) **/ Rakennus:** 100277169C			
Rakennus 9	17 brm^2	Rak.tun.4264, **laatikkovarasto**	**Valmistuminen:** 30.8.2002
Teräs- ja puurak. talousrakennus		**Kerrosala:** 17 kem2	**Tilavuus:** 52 m^3
YLÄKOULU (Kauratie 4 ja 2) **/ Rakennus:** 1002771658 (punainen rakennus)			
Rakennus 4		Rak.tun.4261	**Valmistuminen:** 31.12.1955
Kokonaisala: 4601,4 brm^2		**Kerrosala:** 3957 kem^2	**Tilavuus:** 19550 m^3
Lapsia yht. 301		Hlö- kunta yht. 31 + 21= 52	Muu hlö-kunta 2
Rakennuksessa asuinhuoneisto, joka on nykyisin koulun käytössä.			**Huoneistoala:** 61 m2 (1 kpl)
Kolmikerroksinen tiilirakennus / ei hissiä.			
PAVILJONKI (Valkoisenlähteentie 51) **/ Rakennus:** 100277168B			
Rakennus 8		Rak.tun.4263	**Valmistuminen:** 14.8.2001
Kokonaisala: 623 brm^2		**Kerrosala:** 611 kem^2	**Tilavuus:** 2202 m^3
Lapsia yht. 36		Hlö- kunta 3 +11= 14	
Yksikerroksinen puurakenteinen rakennus / ei hissiä.		Rakennuslupa voimassa vuoteen 2026 saakka.	

Lukio (Valkoisenlähteentie 53) / Rakennus: 100277167A			
Rakennus 7		Rak.tun.4262	**Valmistuminen:** 26.7.2002
Kokonaisala: 11 623 brm^2	**Kerrosala:** 11 055 kem^2	**Huoneistoala:** 73 m2 (1 kpl)	**Tilavuus:** 56 224 m^3
Kolmikerroksinen / ei hissiä.		Väestönsuojan koko 450 m^2 (vaatimus 825 m^2)	

Laajennukset, peruskorjaukset ja muut tekniset korjaustyöt

Yläkoulu:

- 1972 elementtiparakkikoulu samaan kiinteistöön
- 1987 ”perusparannus”, mm. ilmanvaihtotekninen parannus, tilamuutoksia
- sisäisiä muutostöitä ja koulutiloja muutettu asuintiloiksi vuonna 1992 (1998 muutos koulun toisessa kerroksessa eteläpäässä, terveydenhoitajan tiloista asunnoksi)
- 2001 tilapäiset opetustilat samaan kiinteistöön
- 2010 luiskat ja kaiteita sisäänkäynneille

Alakoulu:

- keittiö- ja kirjastotiloja on laajennettu vuonna 2002.
- alakoulua on laajennettu vuonna 2004.
- alakoulun vesikaton korjaustyöt suoritetaan kolmessa vaiheessa vuosina 2015- 17.

Tarveselvitykset ja hankesuunnitelmat

- tarveselvitys: Jokiniemen koulun laajennus 10.1.2000, hyväksytty 25.1.2000 §15 Opla, 9.2.2000 §16 Te-la (hanke keskeytetty investointien karsinnoista johtuen)

- tarveselvitys ja hankesuunnitelma: Jokiniemen yhtenäiskoulu, perusparannus ja laajennus 14.3.2005 (alakoulun laajennus vuosina 2007- 2008, n.5.9 milj. € ja yläkoulun muutostyöt 2008- 2009, n.4,7 milj. €)

    - hanketta ei toteutettu.

Kuntoarviot, selvitykset ja tutkimukset

- Asbesti – inventointiraportti (Kiratek), 23.3.2000
- Työpaikkakäynti (Vantaan työterv.yksik.) – muistio, 24.1.2003
- Vantaan ympäristökeskus – Jokiniemen keittiö, 11.8.2003
- Jokiniemen yhtenäiskoulu –kuntotutkimus: yläkoulu (HAMK Rakennuslaboratorio), 18.1.2005
- Jokiniemen koulun pohjaviemäreiden sisäpuoliset kuvaukset (Tekmanni), 14.10.2005
- Kiinteistön kuntoarvio –yläkoulu (Raksystems), 5.6.2007
- Oireilututkimukset A ja B –microbit (Novorite Oy), 22.6.2008
- Työpaikkaselvitysraportti (Diacor), 2.9.2008
- Oireilutilojen kosteusvauriotutkimus (ASB- yhtiöt), 28.1.2009
- Jokiniemen koulun ja päiväkodin ilmanvaihtojärjestelmän kuntotutkimus (Tekmanni Service), 4.2.2009
- Uudenmaan työsuojelupiiri –tarkastuskertomus (alakoulu), 22.9.2009
- Jokiniemen koulun paviljonki – sisäilmatutkimus (OSITUM), 22.12.2010
- Sisäilmatutkimukset (alakoulu): lk 2.24 (Sisäilmainsinöörit Oy), 23.3.2011
- Kattovuodot (alakoulu)– ensiraportti (A –kunnostus- ja kuivauspalvelyt Oy), 22.3.2011
- Hometutkimus homeenetsintäkoirana avulla (KODOG), 2.6.2011
- Sisäilmatutkimukset (alakoulu): lk 1.24, 2.24, 2.34 (Sisäilmainsinöörit Oy), 11.8.2011
- Tiivistystyön laadunvarmistus – Jokiniemen ala- aste, merkkiainekoe (Vahanen), 27.10.2011
- Sisäilmatutkimukset,keittiö (Sisäilmainsinöörit Oy, WSP),7.2.2012
- Jokiniemen koulu, iltapäiväkerhotila, lattiarakenteen kosteusmittausraportti (Vahanen), 15.5.2012
- Kattovuodot (alakoulu)– ensiraportti (AKUMPPANIT), 26.6.2013
- Sisäilmatutkimukset (WSP Finland Oy) 3.3.2014
- Kosteusvaurioiden ensi- ja seurantaraportit (AKUMPPANIT) 25.7,31.7,28.8.2014
- Sisäilmatutkimukset (yläkoulu): lk 203 (Sisäilmainsinöörit Oy) 16.9.2015
- Sisäilman microbit –testausseloste (MetropoliLab), 24.9.2015
- Sisäilman voc –testausseloste (MetropoliLab), 28.9.2015
- Jokiniemen koulun sisäilmatutkimukset (sweco), 17.5.2016
- Ympäristökeskus- Jokiniemen koulun tarkastus, 9.1.2017
- Asbestikartoitus –osakartoitus (AKUMPPANIT), 1.2.2017
- Jokiniemen koulu (alakoulu) – putkistojen kuntotutkimus (Inspecta Oy), 25.4.2017
- Sisäilmasto- ja kosteustekninen kuntotutkimus, Jokiniemen koulu (sweco)19.5.2017
- Jokiniemen koulu (alakoulu) -viemäreiden tiiveystarkastus (Trio) 26.7.2017

Voimassa olevat lupaehdot

- Lukion rakentamisen yhteydessä on haettu helpotusta väestönsuojan mitoitukseen ja lykkäystä lopun väestönsuojarakentamisen toteuttamiselle (väestösuojan rakentamiseksi on olemassa vaatimus)
- Paviljongin rakennuslupaa on jatkettu määräaikaisesti 17.6.2026 saakka

Tilatehokkuustarkastelu ja vertailu

- alakoulun tilantarvetavoite on 7.5 hum2/opp.
- yläkoulun tilantarve on 8.5 hum2/opp.
- yhtenäiskoulun tilantarve 8.0 hum2/opp.
- päiväkotitilojen tilantarve on 8.5 htm2(huoneistoala)/hoitopaikka

	opp. lkm	brm2	hym2	e	hum2	hum2/opp.
Yläkoulu	301	4637,7	3008,0	1.54	3964,5	13,17
Alakoulu	437	5573,9	3881,5	1.44	4826,5	10,12
päiväkoti	42					
Paviljonki	36	625	403,0	1.55	558,5	15,51
yht.	816	10 836,6	7365,6		9422,5	

*e= brm2/hym2, kerroin kuvaa bruttoalan ja tilaohjelmallisen hyötyalan suhdetta

Olemassa olevien koulurakennusten tiloja on tarkasteltu (huoneala hum2) vertaamalla tilojen oppilaskohtaista tilankäyttöä uuden oppimisympäristön tilatehokkuustavoitteisiin sekä vertailemalla tilojen hyötyaloja rakennusten bruttoaloihin (e).

2 YLEISKUVAUS JA NYKYTILANNE

Korttelikokonaisuus käsittää neljä rakennusta: Vantaan aikuislukion (Tikkurila) ja Jokiniemen yhtenäiskoulun tilat (ala- ja yläkoulu sekä paviljonki). Vuonna 2005 tarveselvitykseen ja hankesuunnitelmaan perustuvaa peruskorjausta ja laajennusta ei ole toteutettu. Hankesuunnitelman mukaisesti alakoulua tuli laajentaa vastaamaan sen hetkistä oppilasmäärän kasvua ja suorittaa yläkoulussa peruskorjaus suunnitelmien mukaisesti (alakoulu oli verrattain hyvässä kunnossa).

Tarveselvityksessä tarkastelun kohteena ovat Jokiniemen yhtenäiskoulun rakennukset ja tilat, joihin sisältyy myös Tiedonjyvän päiväkoti. Yläkoulu (ent. lukio, punainen rakennus) on rakennettu 1955, alakoulu 1997 (valkoinen rakennus) ja tilapäinen paviljonki 2001 (erityisoppilaat) - tilapäiseen käyttöön tarkoitetun rakennuksen rakennuslupa on voimassa vuoteen 2026 saakka. Osassa yläkoulun kellaritiloja toimii iltapäiväkerho.

Koulukortteli sijoittuu keskeisesti Tikkurilan keskusta–alueelle -matkakeskuksesta 800 m. Koulujen läheisyyteen sijoittuvat myös Hiekkaharjun liikuntapuisto ja Varian Hiekkaharjun ammattioppilaitos. Tila-arkkitehtuurin näkökulmasta kukin rakennus edustaa aikaansa koulutoiminnan tilasuunnittelun tavoitteiden ja vaatimusten näkökulmasta.

Ylä- ja alakoulu muodostavat toiminnoiltaan yhtenäiskoulun kokonaisuuden, jossa 1. -9 – luokat hyödyntävät kaikkia rakennusten tiloja ja toimintoja – myös tilapäisen paviljongin erityisoppilaat. Toimintoihin liittyvät ulkopiha-alueet ja toiminnot sijoittuvat pääsääntöisesti pääsisäänkäyntien yhteyteen siitä huolimatta, että rakennusten varsinainen fyysinen piha-alue muodostuu rakennusten pihapiiriin.

Yhtenäiskoulun ja lähialueiden päiväkotien ruokahuolto hoidetaan alakoulun keittiöstä, jonka huoltoliikenne on tarkoitettu Kauratieltä tontin koillisreunaa pitkin keittiölle (käytännössä ruokahuollon liikenne tapahtuu Kauratieltä suoraan piha-alueen poikki). Koulun oppilaat ruokailevat pääsääntöisesti alakoulun ruokasalissa. - Korttelin pysäköinti on sijoitettu Valkoisenlähteentien ja Kauratien reunoille (yläkoulu käyttää pysäköintiin tontin koillisreunan huoltotien reuna- aluetta).

Yläkoulun (punainen rakennus) osalla korjaustarpeet liittyvät rakennuksen sisä- ja ulkopuolisiin teknisiin rakenteisiin, järjestelmiin, osiin ja pintoihin sekä käyttäjien toiminnallisiin tarpeisiin sekä vaatimuksiin (uusi oppimisympäristö) -yläkoulussa on suoritettu vuosien aikana pieniä kohdekorjauksia. Korjaustyön osalla on huomioitava rakennuksen kulttuurihistoriallinen merkitys osana sodan jälkeistä vantaalaista kouluarkkitehtuuria. Tilojen käytettävyyttä kokonaisuudessa on arvioitava kellarin ja ullakkotilojen osalla.

Alakoulun osalta korjaustarpeet liittyvät kunnossapitoon, kohdekorjauksiin ja tilamuutoksiin, siltä osin kuin tarpeet ja vaatimukset edellyttäisivät uuden oppimisympäristön toiminnallisista vaatimuksista. Tilaohjelmallisen laajennustarpeen mukaisia tarpeita ovat erityisesti päiväkodin tilatarpeet ja ruokahuollon tarpeen kasvun edellyttämä keittiön laajennustarve sekä kunnostustarve.

Korjaustarpeita muodostuu ruokasalin akustisten ominaisuuksien ja liikuntasalin monikäyttöisyyden parantamisesta, muutostarpeita koostuu mahdollisesti teknisen työn turvallisuuteen liittyvien tekijöiden korjaamisesta ja yleensä uuden oppimisympäristön edellyttämistä vaatimuksista sekä siltä osin kuin päiväkodin laajennus edellyttää. Kaikkien tilojen osalla on tarkasteltava myös yksityiskohtaisemmin sisäilmaan liittyviä ongelmia ilmanvaihdon ja lattiamateriaalien kosteusteknisten toiminnallisuuksien osilla.

Alakoulusta on tehty runsaasti sisäilmaoireiluun liittyviä ilmoituksia; toisaalta tutkimuksissa ja selvityksissä ei ole juurikaan ilmennyt sisäilmaongelmiin liittyviä tekijöitä (Sisäilmasto ja kosteustekninen kuntotutkimus, Sweco 2017). - Tilapäisen paviljonkirakennuksen kunto on kohtuullisen hyvä.

Korjausten laajuus on arvioitava tarkemmin hankesuunnittelun yhteydessä, jolloin kuntoarviot, -tutkimukset ja -selvitykset on päivitettävä ajan tasalle.

3 PERUSTELUT TARPEELLE

Palvelustrategiset linjaukset

Jokiniemen koulu on yhtenäiskoulu (1.-9. luokat) ja se kuuluu Vantaan kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan 2014–2023. Jokiniemen koulu toimii lähikouluna pääasiassa Tikkurilan ja Jokiniemen kaupunginosien perusopetusikäisille lapsille ja nuorille. Koulu on oleellinen osa Tikkurilan suuralueen peruskouluverkkoa ja sitä tullaan tarvitsemaan myös jatkossa. Vuonna 2017 laaditun Vantaan väestöennusteen 2017–2027 mukaan suuralueen perusopetusikäisten määrä kasvaa ennusteajanjakson ajan, jonka lisäksi koulussa järjestettävä vammaisopetus on merkittävä osa kaupunkitasoisesti palvelutarjontaa.

Varhaiskasvatuksen keskeisten palveluverkkolinjausten (2014–2023) mukaan varhaiskasvatus järjestää palvelut pääsääntöisesti lähipalveluna ja kasvattaa yksityisessä päivähoidossa olevien lasten osuutta kaikista päivähoidossa olevista lapsista. Tehottomista vuokratiloista luovutaan ja uudet tilat suunnitellaan Vantaan kaupungin päiväkotien tilasuunnittelun kehityshankkeessa (2017) kehitetyn tilaohjelmamallin mukaisesti 6-8 kotialueelle.

Tavoitteena on kestävä ja toimiva palveluverkko, missä huonokuntoiset, toiminnallisesti huonot, pienet ja epätaloudelliset, usein vuokratilat korvataan uusilla, keskeisille paikoille rakennettavilla päiväkodeilla. Sivis-

tystoimi selvittää uusien hankkeiden yhteydessä aina yksityisen toteutusvaihtoehdon. - Toimialan yhteishankkeet ovat osa palveluverkon kehittämistä.

Väestöennuste ja palveluverkko

Vantaan virallisen väestöennusteen mukaan Tikkurilan suuralueen väestömäärä kasvaa ennusteajanjakson 2017–2027 ajan. Väestönkasvu painottuu Tikkurilan kaupunginosaan, mutta myös Hiekkaharjun ja Viertolan kaupunginosissa oppilasmäärän ennustetaan kasvavan.

Virallisen väestöennusteen perusteella Tikkurilan suuralueen oppilasmäärän ennustetaan kasvavan noin 700 henkilöllä ennusteajanjakson aikana. Jokiniemen kaupunginosassa varhaiskasvatusikäisten lasten määrän arvioidaan kasvavan Jokiniemen kaupunginosassa 116 lapsella. Varhaiskasvatusikäisistä lapsista noin 75 % käyttää joko yksityisiä ja kunnallisia varhaiskasvatuspalveluita. Yksityisen päivähoidon Tikkurilan alueella on 15,7 % varhaiskasvatuksessa olevista lapsista (kunnallinen ja yksityinen), kun se muilla suuralueilla on 12,6 %. Uusi päiväkoti tarvitaan palveluverkkosuunnitelman mukaan vastaamaan sekä suuralueen että kaupunginosan kasvavaan tarpeeseen, mutta myös korvaamaan toiminnallisesti huonoja ja tehottomia vuokratiloja. Myös perhepäivähoitajien määrän väheneminen tuo tarvetta uusille päiväkotipaikoille.

Esiselvitykset ja aiemmat päätökset

Vuodenvaihteessa 2016–2017 laaditussa Tikkurilan alueen kiireelliset hankkeet -kokonaisuudessa tarkasteltiin Jokiniemen koulun kokonaisuutta mukaan lukien Jokiniemen päiväkotihanke osana Tikkurilan keskusta-alueen hankkeita aikataulutuksen, sisällön ja yhteiskäytön näkökulmasta (Tikkurilan päiväkotiselvitys 2017 ja Tikkurilan alueen kiireelliset hankkeet 2016).

Jokiniemen koulu sijaitsee keskeisellä paikalla ja sen oppimisympäristöinä voivat toimia koulun tilojen lisäksi myös alueen muut tilat siltä osin, kuin ne ovat vapaana ja soveltuvat oppimisympäristöksi. Koulu käyttää tällä hetkellä joustavasti sivistystoimen toimialan muiden tulosalueiden pääkäytössä olevia tiloja (Tikkurilan lukio, Varian Hiekkaharjun toimipiste ja Dickursby skola). Muiden tulosalueiden tilojen käyttö johtuu nykyisin toimivien tilojen tarpeista, Jokiniemen koulun sisäilmaoireiluista ja alueen kasvavasta oppilasmäärästä.

Päiväkotiselvityksessä esitettiin Jokiniemen uudishanketta vastaamaan kasvavaan palvelutarpeeseen sekä korvaamaan mm. alueella sijaitsevia ryhmäperhepäiväkoteja. Selvityksen mukaan alueella on keskimääräistä enemmän yksityisiä palvelun tuottajia ja kunnallista toimintaa vuokratiloissa. Alueen lapsimäärä on kasvanut voimakkaasti eikä pienistä, toiminnallisesti huonoista ja tilapäisiksi tarkoitetuista tiloista ole pystytty luopumaan. Jokiniemen alueella ei ole pystytty löytämään sopivia Y-tontteja uuden päiväkodin tarpeisiin, jonka johdosta tarvittavan päiväkodin tilatarpeet on esitetty sijoitettavaksi Jokiniemen koulun kiinteistöön.

Tikkurilan kiireelliset hankkeet –selvityksen mukaisesti väestöennusteen mukainen tarve on noin 160 hoitopaikan lisäykselle. Tiedonjyvän päiväkodin kanssa tiloihin muodostuu yhteensä noin 192 tilapaikan (kapasiteetti 163 lasta) eli kuuden kotialueparin päiväkoti.

4 TARPEET, MITOITUSPERUSTEET JA TAVOITTEET

Yleistä

Tilakeskuksen ja Vantaan kaupungin arkkitehtuuripoliittisen strategian yhdenmukaisena tavoitteena on ilmaisuvoimainen ja kiinnostava arkkitehtuuri. Tilojen on oltava tilan käytöltään tehokkaita, toiminnallisesti tarkoituksenmukaisia ja monikäyttöisiä.

Jokiniemen yhtenäiskoulussa ohjelmallinen tilatarve muodostuu pääasiassa varhaiskasvatuksen tarpeista (päiväkoti) - koululla ei ole ohjelmallisia uusia tilatarpeita. Koulun tarpeet liittyvät nykyisten tilojen toiminnallisiin puutteisiin uuden oppimisympäristön tavoitteiden ja teknisen toimivuuden näkökulmasta.

Piha-alueiden tarpeita on arvioitava myös uuden oppimisympäristön tavoitteiden ja vaatimusten näkökulmasta sekä huomioitava vammaisopetuksen tarpeet. Tikkurilan alueen liikuntaolosuhteita parantamiseksi piha-alueella on tarve myös lähiliikuntapaikalle.

Jokiniemen koulu on ateriamääriltään suurin Vantaalla. Alakoulussa sijaitseva valmistuskeittiö on tiloiltaan toimiva nykypäivän tarpeisiin. Koulussa ruokailee 830 lasta, lounaita valmistetaan n. 1745 kpl päivässä ja keittiöstä toimitetaan n. 900 ateriaa 12:sta kohteeseen (mm. Dickursby skola) - välipaloja tehdään n. 125:lle päiväkotilapselle. Ruokailusalissa on istumapaikkoja n. 250 kpl ja ruokailu on porrastettu klo 10.10 -12.00 - osa lapsista hakee ruoan linjastosta ja syö luokissa.

Päiväkoti

Jokiniemen päiväkodin kokonaistilantarve mukaan lukien Tiedonjyvän päiväkoti (42 lasta ja 7 kasvattajaa) on 6 kotialueparia (8+8)+(8+8) lasta: 6 * 32 = 192 tilapaikkaa (24 kasvattajaa). Päiväkodissa työskentelee päiväkodin johtaja, ateria- ja puhtauspalveluiden henkilökuntaa 2- 3 sekä tilapäistä henkilökuntaa vuosittain vaihdellen 2- 3. Päiväkodin tarvittava kokonaishenkilömäärä on n. 29- 31.

	hoitopaikka	hlö-kunta	hum2 / htm2
Kokonaistilantarve	192 kpl	31 kpl	1356,5 m2
Tiedonjyvän päiväkoti	-42	-7 kpl	-328,0
Päiväkodin laajennustarve	**150 kpl**	**24 kpl**	**1028,5**

Lasten todellinen määrä vaihtelee sen mukaan, ovatko he alle vai yli 3-vuotiaita. Uusi päiväkoti korvaa kiinteistössä olevat Tiedonjyvän päiväkodin 42 tilapaikkaa sekä mahdollisuuksien mukaan 36 ryhmäperhepäiväkotipaikkaa. Päiväkodissa järjestetään toimintaa 1-vuotiaista 6-vuotiaisiin saakka. Päiväkodin lapsiryhmä koostuu kahden kasvattajan muodostamasta tiimistä, jolloin lapsimäärä on minimissään kahdeksan ja maksimissaan kuusitoista. Kotialue muodostuu kahdesta kasvattajatiimistä (minimissään 16 lasta, maksimissaan 32 lasta), jotka tekevät toiminnallista yhteistyötä ja käyttävät yhteisesti osaa tiloista.

Varhaiskasvatuksen käytössä olevat tilat tukevat erilaisia pedagogisia toimintatapoja ja ovat muunneltavia. Tilat auttavat erilaisten oppimis- ja leikkitilanteiden toteuttamisessa. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on saada teknologia palvelemaan kasvatuksellisia ja opetuksellisia päämääriä. Lasten käyttöön tarkoitetut tietokoneet ja tablettilaitteet ovat osa lapsiryhmän oppimisympäristöä.

Tiloissa on mahdollista toteuttaa pienryhmätyöskentelyä 4- 8 hengen ryhmissä ja ne ovat monikäyttöisiä. Perushoitoa varten tehdyt ratkaisut eivät haittaa toiminnallista oppimista ja kasvattaja pystyy muokkaamaan kaikkia käytössä olevia tiloja dynaamisesti käsiteltävän asian mukaisesti. Lapsiryhmällä on hiljainen ja visuaaliselta ilmeeltään rauhallinen tila, joka mahdollistaa rauhoittumisen ja keskittymisen käsiteltävään asiaan. Lisäksi kotialueilla on tähän tarkoitukseen myös pienryhmätiloja. Päiväkodissa on liikuntasali, joka mahdollistaa ryhmäliikkumisen ja yhteisöllisen kokoontumisen. Päiväkodissa on mahdollista toteuttaa hallitusti monipuolista materiaalien käyttöä (vesi, hiekka, puu) vaativia leikkejä ja ohjelmaa.

Tilat tukevat eri-ikäisten lasten perushoidon sujuvaa järjestämistä. Pienten lasten hoidolle ja pesemiselle on toimivat ja miellyttävät tilat. Lasten liikkuminen päiväkodissa on selkeää ja helppoa ja tilat on suunniteltu lasten mittakaavan mukaisesti ja helposti lasten hahmotettaviksi. Vanhempien on sujuvaa tuoda ja hakea lapsensa päiväkodista.

Lähtökohtaisesti päiväkotihankkeissa tavoitteena on, että päiväkodin ydin on ruokailutila, pieni oleskelutila mm. aamun ensimmäisille tulijoille, kotikeittiö ja sali. Tilat kokoavat koko päiväkodin lapset ja henkilökunnan ruokailemaan, liikkumaan ja päiväkodin yhteisiin hetkiin. Muut lasten tilat sijoittuivat helposti hahmotettavasti eri puolille päiväkotia, kuitenkin vähintään yksi kotialue lähelle ydintä. Mikäli ruokailutila tulee koulun yhteiseen ruokasaliin, päiväkodin lapsille järjestetään rauhallinen nurkkaus ruokailuun.

Tilat tukevat lasten ja henkilökunnan hyvinvointia ja ovat viihtyisät. Päiväkodissa on rauhallisia tiloja keskusteluihin perheiden ja yhteistyötahojen kanssa sekä henkilökunnan kirjalliseen työskentelyyn. Tilat suunnitellaan muuntojoustavina myös ulkopuolisia toimijoita ja iltakäyttäjiä huomioiden. Päiväkodin toiminta-aika on kello 6.00- 18.00.

Mikäli tilat tulevat kahteen kerrokseen tiloihin tehdään hissi, joka on mitoitettu pyörätuolia käyttäville. Henkilökunnan wc-tilat sijoitetaan kumpaankin kerrokseen. Siivouskeskus tehdään 1. kerrokseen ja siivouskomero toiseen kerrokseen.

Leikkipiha-aluetarve on noin 3300 m2. Lasten leikkipiha suunnitellaan virikkeiseksi oppimisympäristöksi, joka tukee pedagogisten tavoitteiden toteutumista. Päiväkodin pihassa korostuvat suojaisuus, turvallisuus ja toiminnallisuus. Liikkumisen ohjaukseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Leikkipiha aidataan. Piha vaatii turvallisen pyöräily-, saatto- ja huoltoliikenteen huomioimisen sekä selkeästi merkityt alueet autoille ja polkupyörille. Lastenvaunuille on tarpeen riittävän iso tila sekä leikkivälineille varastotila.

Koulu

Jokiniemen koulun hallinnolliset tilat (henkilöstötilat) jakaantuvat nykyisin eri rakennuksiin varsinaisten toimintojen läheisyyteen. Hallinnon tilojen tulisi muodostaa kokonaisuus, jossa on mahdollista kokoontua 60 -70 henkilön ryhmänä. - Yhteiset hallintotilat tukevat koulun yhteisöllisyyttä ja toimintaa yhtenäiskouluna.

Oppilaiden henkilökohtaisten tavaroiden säilytykselle (mm. keskitetty kenkien ja takkien säilytys) tarvitaan joustavan ja monipaikkaisen opiskelun edellyttämiä tila- ja säilytysratkaisuja. Lisäksi koulun oppilashuolto tulisi keskittää yhteen sijoituspaikkaansa.

· Paviljonki

Nykyinen erillinen paviljonki on tarkoitettu erityisryhmän tilapäiseen käyttöön (rakennuslupa vuoteen 2026). Koululle on tärkeää, että vammaisopetus on luonteva ja kiinteä osa koulun tavanomaista toimintaa ja tilojen joustavaa käyttöä, ts. vammaisopetus on osa koulun toimintakulttuuria. Vammaisopetuksen toimintaan liittyy erityistarpeita, kuten esteettömyys (ml. wc-tilat), mahdollisuus erottaa luokkatilasta eriyttämistila ja riittävät eteistilat (ml. märkäeteinen ja pyörätuolin pesupaikka) sekä muut säilytystilat. Vammaisopetuksen käytössä olevien tilojen läheisyydessä tarvitaan myös aistihuoneita ja paikkoja rauhoittumiselle.

Alueen oppilasmäärän kasvun ohella myös vammaisopetuksen kysyntä on kasvanut, jonka johdosta Jokiniemen kouluun kohdistuu tarve vammaisopetuksen asianmukaisille tiloille.

· Yläkoulu (punainen rakennus, ent. lukio)

Uuden oppimisen myötä on tullut tarve joustaville tiloille. Uuden opetussuunnitelman, ilmiöpohjaisen oppimisen, oppiainerajat ylittävän opetuksen ja yhteisopettajuuden myötä luonnontieteiden tilat tulisi sijoittaa lähelle toisiaan siten, että ne voivat muodostaa toiminnallisen kokonaisuuden ja tukevat yhteisopettajuutta.

Yläkoulun rakenteellisten tekijöiden vuoksi tilojen muunneltavuus ja joustavuus on rajallista, ts. tilat eivät vastaa sellaisenaan uuden oppimisympäristön vaatimuksia (tilojen jakaminen tai suurentaminen), ts. uusi oppimisympäristö ei varsinaisesti ole tila-, paikka tai muotosidonnainen.

Rakennuksessa on pääosin painovoimainen ilmanvaihto (rajatulla alueella koneellinen). – Rakennuksessa on vuosien varrella suoritettu vain välttämättömiä korjaus- tai muutostöitä. Korjaustarpeita yläkoulun osalla on todennettu tarveselvityksessä ja hankesuunnitelmassa vuonna 2005.

· Alakoulun (valkoinen rakennus)

Jokiniemen koulun teknisen työn tilat on rakennettu alun perin alakoulua varten: puutyöluokka ja konehuone on muutettu yläkoulun tarpeita varten, käsityötiloissa on turvallisuuteen ja toiminnallisuuteen liittyviä puutteita, teknisen työn tilojen ahtaus (käytössä vain yksi yhteinen puutyöluokka pienille ja isoille) ja materiaalivarasto puuttuu. Osa alakoulun oppitunneista pidetään Dickursby skolan tiloissa ja Varian Hiekkaharjun toimipisteessä. Opetussuunnitelman monimateriaalinen käsityö ja robotiikka asettavat uudenlaisia vaatimuksia olemassa oleville tiloille ja laitteille.

Alakoulun liikuntahallin monikäyttöisyyttä ja samanaikaisuutta eri liikuntaryhmien tarpeisiin edistää tilan jaettavuus.

· Keittiön ja ruokailun tilatarpeet

Jokiniemen koulusta lähtevien aterioiden määrän (Tikkurilan uusi päiväkoti) ja ruokailijoiden lisääntyessä (Tiedonjyvän päiväkodin laajennus) keittiön toimintoja on järjesteltävä uudelleen. Ateriamäärien valmistaminen edellyttää laitekapasiteetin lisäystä ja olemassa olevien tilojen muutoksia, laajentamista ja/tai uusien tilojen rakentamista. Tarpeiden kasvaessa muodostuu myös laajennustarve jätesäilytykselle ja varastoinnille sekä tarve järjestään keittiön huoltoyhteys uudelleen.

Nykyajan valmistuskeittiön toiminnallisten tarpeiden johdosta vanhaa laitekantaa on uusittava – myös ruokasalin toiminnallisuus ja tilankäyttö on tarkistettava (ruokailutila ja linjasto).

Tavoitetunnusluvut

Rakennuksen laajennuksen tilaohjelman mukainen hyötyala hym2.

Hyötyala on suunnitelmasta tai rakennuksesta mitattu, eri toimintoihin käytettävien huoneiden ja tilojen pinta-ala. Hyötyneliöihin ei lasketa käytävien, porrashuoneiden, teknisten tilojen, hormien tai rakenteiden pinta-alaa. Käsitettä käytetään tilaohjelman ja tavoitehinnan sekä rakennuskustannusarvion laatimisen yhteydessä.

Rakennuksen laajennuksen huoneala on hum2 (m2).

Huoneala on suunnitelmasta tai rakennuksesta mitattu huoneiden pinta-ala. Huonealaan lasketaan kaikkien hyötytilojen, käytävien, porrashuoneiden, teknisten tilojen yms. alat. Huonealaan ei lasketa hormien tai rakenteiden pinta-alaa. Käsitettä käytetään mm. kustannusarvion laatimisen yhteydessä.

Rakennuksen laajennuksen bruttoala on brm2.

Bruttoala on tilaohjelman pohjalta laskettu tai suunnitelmasta tai rakennuksen ulkoseinien ulkopinnan mukaan mitattu kokonaislaajuus. Bruttoalaan lasketaan ohjelma-alan/hyötyalan lisäksi käytävien, porrashuoneiden, teknisten tilojen sekä rakenteiden ja hormien ala = kaikki rakennuksen alat.

Rakennuksen tilaohjelman mukainen arvioitu kerrosala on kem2 (rakennusoikeus)

Rakennuksen kerrosalaan luetaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kerrosten alat sekä se kellarikerroksen ja ullakon ala, johon on sijoitettu rakennuksen pääasiallisen käyttötarkoituksen mukaisia tiloja. Myönnettäessä rakennuslupaa 1.1.2000 jälkeen asemakaavoitetuilla alueilla, lasketaan ulkoseinän paksuudesta kerrosalaan 250 mm.

5 TONTTI JA RAKENNUSPAIKKA

Sijainti

Tontti rajautuu pohjoisessa pientaloalueeseen ja idässä viheralueeseen (punaisten puisto). Eteläinen tontin sivu on kokonaisuudessaan rajautunut liikennöityyn Valkoisenlähteentiehen ja länsireuna rata -alueeseen.

- Etäisyys Tikkurilan matkakeskukseen on n. 900 metriä.

Koulualue sijoittuu lähelle (300 m) Hiekkaharjun urheilualuetta, jossa on yleisurheilu- ja pallokentät sekä urheilijoiden puku-, pesu- ja wc- tilat.

Tontin kiinteistö käsittää seitsemän rakennusta, joista varsinaisia koulutiloja ovat Tikkurilan lukio, Jokiniemen koulu (ala- ja yläkoulu) ja tilapäinen paviljonkirakennus. Rakennusten muodostamalle keskipihalle sijoittuu yläkoulun sisäpiha ja pallokenttä. Alakoulun ja päiväkodin sisäänkäynnit sekä varsinainen piha- alue sijoittuvat rakennuksen yhteyteen eteläsivulle.

Kaavoitus

Yleiskaavassa alue on merkitty PY -alueeksi (julkisten palvelujen ja hallinnon alue), jonne saa sijoittaa palveluasumista. Tontti sijaitsee pohjavesialueella (pv).

Asemakaavassa kortteli on YO -kortteli (opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue), jossa saa rakentaa kolmeen kerrokseen. Tontilla on osoitettu ohjeelliset yleisten rakennusten alueet ja pallokentän sijoituspaikka. Tontin pääasiallinen pysäköintialue (p) ja suurin sallittu kerrosluku on määritelty (III -kerrosta).

Valkoisenlähteentien eteläpuoliset asemakaavassa liike- ja toimistorakentamiselle osoitetut korttelit (IV- kerrosta) rakentuvat tulevina vuosina.

Tontin rakennettavuus

Tontti on pääosin hiekka- ja täyttömaata (rakennetut alueet). Tontti sijaitsee alueella, jossa esiintyy haitta -aineita (lyijy). - Kortteli kuuluu pohjavesialueeseen.

Liikenne ja kunnallistekniikka

Koulualueen pääasiallinen pysäköinti ja tonttiliittymä on osoitettu tontin eteläreunaan Valkoisenlähteentien varteen – osa pysäköinnistä sijoittuu myös tontin pohjoisreunalle. Valkoisenlähteentien ja Urheilutien kulmauksessa tontin itäreunassa sijaitsee yleinen pysäköintialue (LP).

Tontin rakennusten huoltoajoliikenne on Kauratieltä. Ala- ja yläkoulujen kunnallistekniset liittymät tulevat pääosin Urheilutieltä tontin itäistä reunaa pitkin Punaistenpuiston halki tai osin Kauratieltä pohjoisesta.

Rakentamisrajoitteet ja rasitteet

Tiemelua muodostuu Valkoisenlähteentien ja Urheilutien itäisellä reunalla. Päivällä aiheutuva tiemelu on 40-45 dB ja tontin eteläisellä piha- alueilla 50- 55 dB (tontin reunassa 60- 65 dB).

Rautatiemelu 2011 (50- 55 dB) ulottuu tontin etelä- ja länsireunoilla päivällä Eero Tolamon polun tuntumaan ja vuoden 2030 ennusteen mukaisesti rautatiemelu tulee vähentymään rajoittuen lähinnä tontin länsireunalle.

Jokiniemen koulun tontti ei sisälly 2016 lentomelualueisiin eikä tontilla ei ole erityisiä arvokkaita luontokohteita tai -merkkejä. Tontilla on vanhoja puita, joiden osalla säilyttäminen tulee arvioida tapauskohtaisesti.

Rakentamiseen liittyvät rasitteet liittyvät pääsääntöisesti aikaisempiin lupamenettelyihin ja rakennuslupaehtoihin, joissa on asetettu velvoite väestönsuojan rakentamisesta. Korttelissa nykyisen tilapäisen paviljonkirakennuksen käyttölupaa on jatkettu vuoteen 2026 saakka.

Rakentamishistorialliset arvot

Jokiniemen koulu (Tikkurilan ent. lukio, rakennus 4, inventointinumero 6203) muodostaa rakennushistoriallisesti tärkeän osan kiinteistön rakennusten kokonaisuudessa. Rakennus edustaa harkittua ja harmonista 1950 -luvun kouluarkkitehtuuria, jonka massoittelu, kattolinja, julkisivu- ja rakennusosien materiaalit ovat hyvin säilyneet ja alkuperäiset. - Sisätilojen 1980 -luvulla tehdyt korjaukset ovat maltillisia ja tilojen näkymät hyvin säilyneet.

Rakennus muodostaa kokonaisuuden myös viereisen Punaisten puiston ja sitä vastapäätä olevan Hiekkaharjun ammattioppilaitoksen rakennusten kanssa. - Rakennuksen luokitustunnus on R2.

Jokiniemen koulualueen muilla rakennuksilla ei ole rakennustaiteellisia suojeluluokituksia.

Punaisten puistossa sijaitsee seurakunnan toimesta pystytetty muistokivi kunnioittamaan 1918 luokkasodassa kaatuneiden punaisten muistoa. Puiston lävitse kulkee vanha tielinjaus (Sotungintie -Urheilutie -Leinikkitie), jonka kulttuurihistoriallista arvoa ei ole toistaiseksi tarkemmin selvitetty. Vantaan alueen vanhojen teiden inventointityön yhteydessä kyseinen tielinjaus tutkitaan ja arvotetaan.

6 VÄISTÖTILANTARVE

Jokiniemen koulukiinteistöissä suoritettavien muutostöiden ajaksi tulee järjestää tarvittavat väistötilat. Uudisrakentaminen, peruskorjaukset ja muutostyöt voidaan vaiheistaa eri vuosille.

7 KUSTANNUKSET

Vaihtoehtoiset vertailulaskelmat eri toteutustilanteissa (kustannusluokka, KL94)

A. Päiväkodin laajennus, koulun kunnossapito- ja keittiön muutostyöt, yläkoulun peruskorjaus ja paviljongin kunnossapitotyöt

Yläkoulun peruskorjaus (korj.aste 80%)	4637,7 brm2	12.63 milj. €
Alakoulun laajennus (sis.piha)	1300,0 brm2	5.08 milj. €
Alakoulun ja päiväkodin kunnossapitotyöt (korj.aste 25%)	5573,9 brm2	4.31 milj. €
Alakoulun keittiön muutostyöt ja laajennus	29,0 brm2	0.5 milj. €
Paviljongin huoltokunnostustyöt	625,0 brm2	0.38 milj. €
yht.	**12 166 brm2**	**22,9 milj. €**

B. Koulun laajennus (koulutilat ja tilat erityisoppilaille), koulun ja päiväkodin korjaus- ja tilamuutostyöt sekä keittiön laajennustyöt, yläkoulun peruskorjaus, paviljongin purku

Yläkoulun peruskorjaus (korj.aste 80%)	4637,7 brm2	12.63 milj. €
Alakoulun laajennus ja uudet tilat erityisoppilaille (sis.piha)	1815,0 brm2	6.86 milj. €
Alakoulun ja päiväkodin korjaus- ja muutostyöt (korj.aste 40%)	5573,9 brm2	6.16 milj. €
Alakoulun keittiön muutostyöt ja laajennus	29,0 brm2	0.5 milj. €
yht.	**12 056 brm2**	
Paviljongin purku	625,0 brm2	60 000 €
yht.		**26,21 milj. €**

C. Uuden oppilasmääriä vastaavan koulun ja päiväkodin rakentaminen uuden oppimisympäristön tilaohjelman mukaisesti (olemassa olevien rakennusten purkaminen)

Uusi yhtenäiskoulu ja päiväkoti (6 -ryhmäinen)	**11 700 brm2**	**38.7 milj. €**
Yläkoulun purkaminen	4637,7 brm2	0.42 milj. €
Alakoulun purkaminen	5573,7 brm2	0.5 milj. €
Paviljongin purkaminen	625,0 brm2	60 000 €
yht.		**39.68 milj. €**

Vaihtoehto A:n ratkaisumalli edellyttää, että tilaohjelman mukaiset uudistilat (laajennus- ja piha- alueen toiminnot) voidaan sijoittaa nykyiselle tontille tai tarvittaessa viereiselle `punaisten puistoalueelle` riskien mukaisilla reunaehdoilla (kts.10 Riskit ja 5 Tontti- ja rakennuspaikka).

Vaihtoehto B:n ratkaisumallin mukaisesti rakennetaan uudisrakennus laajennuksena. Laajennus edellyttää tilapäisen paviljonkirakennuksen purkamista ja sen toimintojen uudelleen järjestämistä, joko nykyisissä koulun tiloissa tai sijoittamalla toiminnot uudisrakennukseen.

Vaihtoehto C:n ratkaisumalli on kokonaan uusi uuden oppimisympäristön mukainen koulurakennus (900 oppilasta), joka käsittää myös tilaohjelman mukaiset tilat päiväkodille (192 hoitopaikkaa). Ratkaisu edellyttää kaikkien yhtenäiskoulurakennusten purkamista ja asemakaavan tarkentamista.

8 RAHOITUS JA AIKATAULU

Määrärahavaraukset ja investointiohjelma

Uudisrakennushankkeen toteuttamiseen tarvittavat määrärahat varataan kaupungin 2018 -2027 kymmenen vuoden investointiohjelmaan. Uudisrakennuksen toteuttamisen ajaksi järjestetään väistötiloja olemassa olevista lähialueiden koulutiloista ja tai vuokrataan erillisiä väistötiloja. Taloussuunnitelmaan 2018 -27 on varattu määräraha lähiliikuntapaikalle vuodelle 2021.

Jokiniemen yhtenäiskoulun laajennuksen toteutus on ohjelmoinnissa alustavasti ajoitettu vuosille 2019 -21, jonka aikana rahoitusta hankkeelle on kohdistettu **yhteensä 14,4 milj.€** (sisältää lähiliikuntapaikan). Rahoitus jakaantuu eri vuosille seuraavasti: 2018 0,05 milj.€, 2019 0,6 milj.€, 2020 3,6 milj.€, 2021 9,9 milj.€ ja vuodelle 2022 0,25 milj.€.

Jokiniemen yhtenäiskoulun (alakoulun) päiväkodin muutostyöt on ohjelmoinnissa alustavasti ajoitettu vuosille 2019-21, jolloin rahoitusta on kohdistettu muutostöitä varten **yhteensä 2,8 milj. €.** Rahoitus jakaantuu eri vuoisille seuraavasti: 2019 0,1 milj.€, 2020 1,15 milj.€, 2021 1,5 milj.€ ja 2022 0,05 milj.€.

Jokiniemen yhtenäiskoulun (yläkoulu, ent. lukio) muutos- ja korjaustyöt on ohjelmoinnissa alustavasti ajoitettu vuosille 2020 – 2021, jolloin hankkeelle on kohdistettu rahoitusta **yhteensä 1,07 milj.€.** Rahoitus jakaantuu eri vuosille seuraavasti: 2020 0,05 milj.€, 2021 1,0 milj.€ ja 2021 0,02 milj.€.

Jokiniemen yhtenäiskoulun laajennusta varten sekä rakennusten muutos- että korjaustöihin on investointiohjelmissa alustavasti kohdistettu varoja **yhteensä 18,27 milj.€.**

Arvioitu hankkeiden toteutus ja valmistuminen

Hankkeiden toteutus on ajoitettu vuosille 2020 -2021.

9 HANKKEEN KÄYTTÖVAIKUTUKSET JA TOIMINTAKUSTANNUKSET

Vuokra- ja toimintakustannukset (hallintokunnat)

Koululla ei ole tilaohjelmallisia tarpeita eikä sillä osin muodostu uusia vuokra- tai toimintakustannuksia. Käyttäjille kohdistuvat sisäiset vuokrakustannukset ja toiminnasta aiheutuvat toimintakustannukset (henkilöstökustannukset) määritellään tarkemmin tarvittaessa hankesuunnittelun yhteydessä.

Tilaohjelmallisen päiväkodin toiminnan vuosittaisten kulujen, sisältäen henkilöstö-, ateria-, puhtaus- sekä toimintakulut, kasvu nykyisiin kustannuksiin on 661.000 euroa/ vuosi. Kuluissa on huomioitu kolmen ryhmäperhepäiväkodin lakkautus. - Perustamisvuodelle kohdentuvat irtaimiston hankintakulut ovat noin 112 000 euroa.

Ylläpitokustannukset

Energia- ja ylläpitokustannukset määritellään tarkemmin hankesuunnittelun yhteydessä.

10 RISKIT

Aikataulu

Hankkeen eri vaiheiden (uudisrakennus, peruskorjaus- ja muutostyöt sekä kunnossapitotyöt) toteutus vuosina 2020 -2021 edellyttää tarkoituksenmukaista aikataulutusta, väistötilojen järjestelyjä ja koulutilojen ympäristön turvallisuudesta huolehtimista (pöly, melu, liikenne).

Ympäristö

Yläkoulu (ent. lukio) sisältää suojeluasteen, joka saattaa vaikuttaa täydennysrakentamiseen ja piha -alueen käyttöön sekä peruskorjaukseen.

Tontin etelä- ja itäosa rajoittuvat melualueille, joiden hiukkaspäästöt ovat verrannollisia melupäästöihin. Päiväkodin laajennusosan rakentaminen melualueelle asettaa vaatimuksia rakenteille ja piha -alueen sijoittumiselle. Leikkipiha -alueen rakentaminen puistoalueelle vie huomattavan osan Punaisten puistoalueesta (3000 m2), joka edellyttää raivaamista, maapohjan rakentamista ja puuston harventamista sekä aita- ja leikkivälinerakenteita. Rakennusten sisäpiha–alue on melualueen ulkopuolella, mutta edellyttää tiivistä ja kaupunkimaista piha- rakentamista leikkipihan ja koulupihan osalla sekä monikäyttöisyyttä.

Muut riskit

Väestönsuojan varsinaisen suojatilan pinta -ala on 2 % kerrosalasta. Hankeselvitysvaiheessa selvitetään tarkemmin väestönsuojan rakentamisvelvoite ja sijoittuminen rakennus- ja aluekohtaisesti.

11 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tarveselvityksen vaihtoehdoissa A ja B esitettyihin ratkaisumalleihin kuhunkin liittyy riskitekijöitä, joita ei voida määritellä yksiselitteisesti tarveselvitysvaiheessa. Parhaimmat edellytykset hankesuunnittelulle muodostuu vaihtoehdossa B, jossa tullaan tarkentamaan esitettyjen ratkaisumallien parhaimpia toiminnallisia, teknisiä ja taloudellisia ominaisuuksia. Hankesuunnittelussa määritellään myös yksityiskohtaisemmin rakentamisen kaupunkikuvalliset ja ympäristölliset tekijät.

Tarveselvityksessä vaihtoehdossa B muodostuva kokonaiskustannusennuste on **26,21 milj. € (alv 0%, KL 94).**

Uudisrakentamisen kustannusten osuus on 6,86 milj. € (alv 0 %) sisältäen tarvittavat tilat päiväkodille tai koululle sekä erityisoppilaille (paviljongin korvaavat tilat) että tarvittavat tilamuutos -ja korjaustyöt. Kokonaiskustannusennusteeseen sisältyy myös paviljongin purkaminen (60 000 €, alv 0%) ja yläkoulun peruskorjaus, joista yläkoulun kunnostaminen on välttämätöntä lähitulevaisuudessa (12,63 milj. €, alv 0 %).

12 TYÖRYHMÄ

Tilakeskus

Katri Olli, rakennusinsinööri (työturvallisuuskoordinaattori), rakennuttaminen
Yrjö Jaakkola, sähköinsinööri, rakennuttaminen
Ilkka Poikkimäki, lvi -insinööri, rakennuttaminen
Juha Polvinen, rakennuttaja -arkkitehti, rakennuttaminen
Tarja Aaltola, keittiöasiantuntija, hankevalmistelu
Tuula Raulo, kustannusinsinööri, hankevalmistelu

Sivistysvirasto

Päivi Riehunkangas, suunnittelija,
Laura Malinen, strategia -asiantuntija, talous- ja hallintopalvelujen tulosalue
Eero Väätäinen, projektipäällikkö, perusopetus

Vantaan kaupunginmuseo

Susanna Paavola, rakennustutkija
Anne Vuojolainen, rakennustutkija

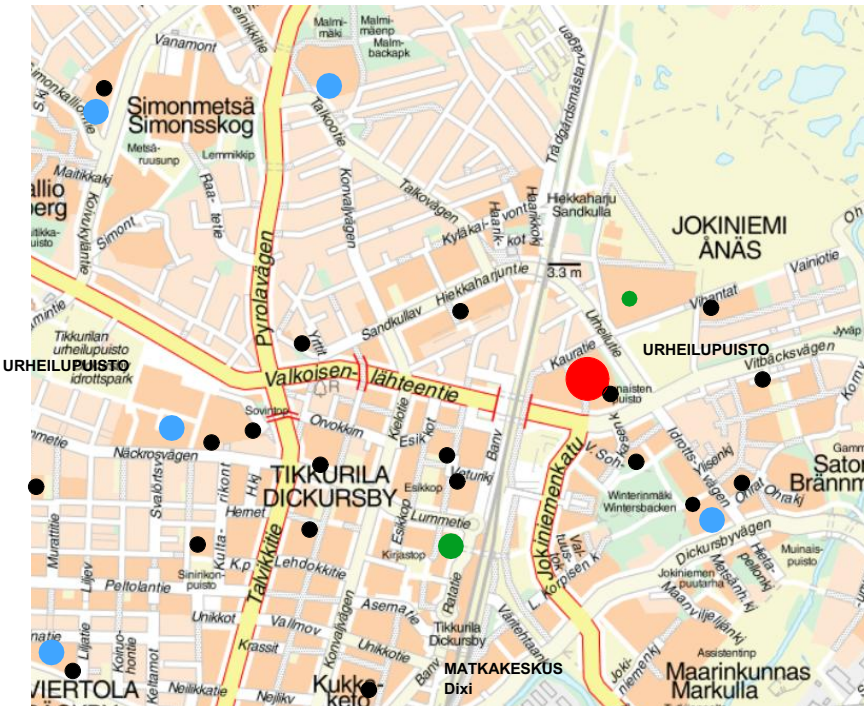
Kaupunkisuunnittelu / Tikkurilan asemakaavayksikkö

Ritva Kotilainen, arkkitehti

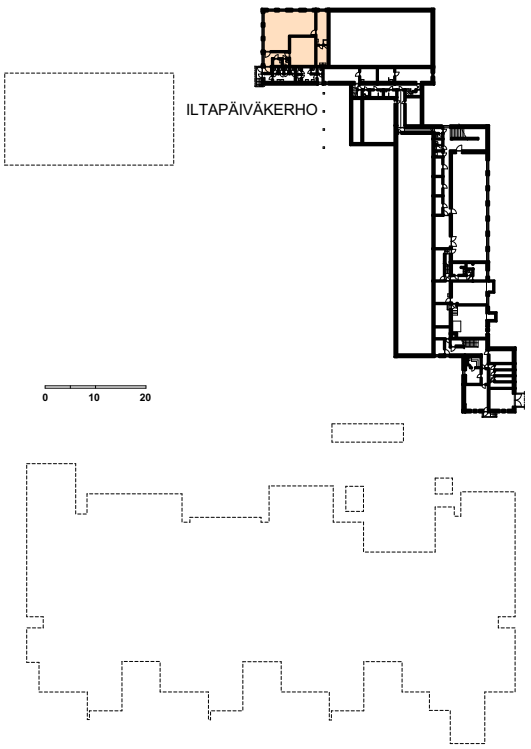
JOKINIEMEN YHTENÄISKOULU JA PÄIVÄKOTI

PÄIVÄKOTI (6 kotialueen päiväkoti)

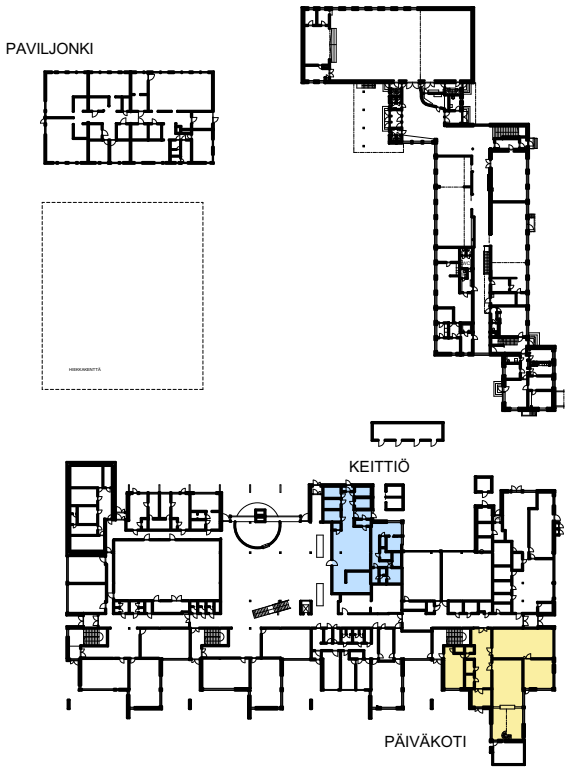
		kpl	hym2	yht.	hym2
1	**KOTIALUEET** (6 kpl)				
	Märkäeteinen	5	10,0	50,0	
	Märkäeteinen	1	12,8	12,8	
	Eteistilat	3	22,4	67,2	
	Eteistilat	3	10,0	30,0	
	Pesutilat (wc- tilat)	6	16,0	96,0	
	Toimintatila	1	521,0	521,0	
	Lepotilat	6	33,0	198,0	
	Varastotilat	6	4,0	24,0	
				999,0	**999,0**
2	**YHTEISET TILAT**				
	Kotikeittiö / neuvottelu	1	20,0	20,0	
	Työpaja	1	16,0	16,0	
	Inva wc- tila	1	5,0	5,0	
	Likuntasali / varasto	1	90,0	90,0	
	Ruokailutila	1	60,0	60,0	
	Wc- tila (hlö- kunta)	1	2,0	2,0	
	Wc- tila (lapset)	1	3,0	3,0	
	Keskusvarasto	1	10,0	10,0	
				206,0	**206,0**
3	**HLÖ- KUNTA JA SOSIAALITILAT**				
	Toimisto (johtaja)	1	12,0	12,0	
	Henkilökunnan työtila	2	12,0	24,0	
	Työhuone / neuvottelu	1	10,0	10	
	Henkilökunnan wc- ja suihkutila	1	4,5	4,5	
	Henkilökunnan pukutila	1	21,5	21,5	
				72,0	**72,0**
4	**PUHTAUSPALVELUN TILAT**				
	Siivouskeskus	1	14,0	14,0	
	Siivouskomerot ja varastot	1	3,0	3,0	
				17,0	**17,0**
5	**RUOKAILUTILAT**				
	Palvelukeittiö aputiloineen	1	60,0	60,0	
	Keittiön wc- tila	1	2,5	2,5	
				62,5	**62,5**
6	**TEKNISET TILAT**				1356,5
	Sähköpääkeskus	1			
	Teletila	1			
	Lämmönjakotila	1			
	Ilmastointikonehuone	1			
	Vss (S1 Lk, 2% kerrosalasta, sis. tilaohjelmaan)	1			
	Tiedonjyvän päiväkodin nykyiset tilat (vähennys)				328,0
					1028,5
7	**VARASTO- JA JÄTESÄILYTYSTILAT**				
	Jätesäilytystila (lajittelu)	1	30,0		
	Rullakko-, pahvi- ja laatikkovarasto	1	6,0		
	Kiinteistövarasto (ei sisälly tilaohjelmaan)				
			36,0		**36,0**
	JOKINIEMEN YHTENÄISKOULU				
	Keittiö (tilalaajennus)	1	29,0		**29,0**


URHEILUPUISTO
URHEILUPUISTO
TIKKURILA
DICKURSBY
JOKINIEMI
ÅNÄS
Simonmetsä
Simonsskog
Valkoisen-lähteentie
Pyrolavägen
Talkootie
Talkovägen
Hekkaharju
Sandkulla
Kauratie
Jokiniemenkatu
Talvikkitie
Lehdokkitie
Asematie
Tikkurila
Dickursby
MATKAKESKUS
Dixi
Maarinkunnas
Markulla
Kukkoketo
VIERTOLA
Vanamont
Malmi-mäki
Malmi-mäenp
Malm-backapk
Tikkurilan urheilupuisto
idrottspark
Näckrosvägen
Dickursbyvägen
Winterinmäki
Wintersbacken
Jokiniemen puutarha
Jokiniemen puistikko
Muinais-puisto
Peltolantie
Sininikon-puisto
Unikkot
Krassit
Vallmov
Unikkotie
Neilikkatie
Nejlikv
Liljatie
Liljev
Keltamot
Kortuhontie
Kortuv
Kirjastop
Lummetie
Esikkop
Esikkotie
Onnokkim
Onnokkitie
Soviintop
Soviintie
Yritt
Sandkullav
Hekkaharjuntie
Haarikkot
Kyläkaivontie
Talkootie
Talkovägen
Tradgårdsmästarv
Urheilutie
Vitbäcksvägen
Vainiotie
Vihantat
Jyväp
Idrotts-vägen
Idrottsvägen
Ohrak
Ohrakj
Helapellonkj
Metsämh.kj
Maanviljelijänkj
Assistentinp
Vaik. Korpisen k
Vanhaharjuntie
Ratatie
Kuljetusk
Kp
Hj
Hemet
Svabortsv
Murattitie
Liljev
Kortuhontie
Keltamot
Neilikkatie
Nejlikv
Kauratie
Ratatie
Banv
Esikkotie
Kielotie
Esikkop
Vaturiki
Lummetie
Kirjastop
Onnokkim
Soviintop

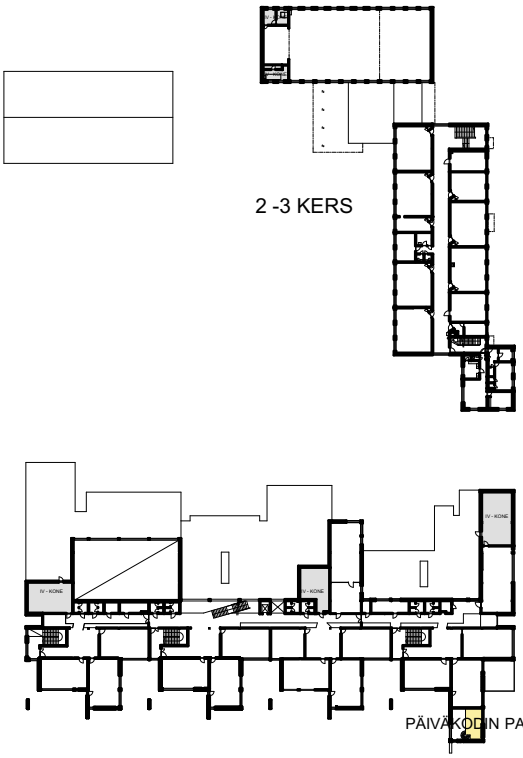
JOKINIEMEN YHTENÄISKOULU JA PÄIVÄKOTI - NYKYTILANNE



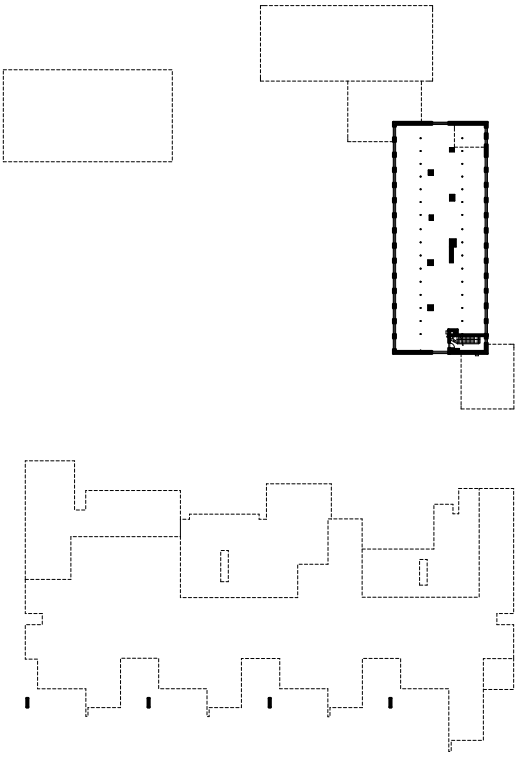
KELLARI



1 KERROS



2 KERROS



ULLAKKO

9 § Avustusten ja apurahojen yleiset myöntämisperiaatteet 1.1.2018 alkaen

VD/10147/02.03.01.03/2017

KN/JN/EL-H/HR/MT/LL

Vantaan kaupungin 1.6.2017 voimaan tulleen hallintosäännön 9. luvun 1 §:n kohdan 21 mukaan kaupunginhallitus päättää avustusten myöntämisestä, ellei toisin ole määrätty.

Järjestöille ja muille yhteisöille myönnettävien avustusten ja apurahojen yleiset myöntämisperiaatteet on hyväksytty yleisjaostossa 9.12.2013 § 5 ja vapaa-ajan lautakunnassa 21.1.2014 § 7 yhdessä toimielinten tehtäväalueisiin kuuluvien avustuslajikohtaisten myöntämisperiaatteiden kanssa.

Vuoden 2017 aikana avustusten yleiset myöntämisperiaatteet on päivitetty nykyisen hallintosäännön mukaisiksi, myöntämisperiaatteita on täydennetty avustustoiminnan järjestämistyön yhteydessä ja lisäksi teksteihin on tehty teknisiä korjauksia. Muutokset myöntämisperiaatteisiin on valmisteltu sivistystoimen sekä konserni- ja asukaspalveluiden avustusvalmistelijoista koostuvassa avustustiimissä sekä kaupunginjohtajan § 25/2017 perustamassa työryhmässä, jonka tehtävänä on ollut tehdä esitys avustustoiminnan järjestämisestä Vantaalla.

Avustusten yleisiä myöntämisperiaatteita sovelletaan järjestöjen ja muiden yhteisöjen liikunta-, kulttuuri- ja nuorisotoiminnan, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, kansalaistoiminnan avustusten sekä yksityishenkilöiden apurahojen hakemisessa, myöntämisessä ja käytön valvonnassa.

Yleisiä myöntämisperiaatteita sovelletaan ensisijaisesti suhteessa avustuslajikohtaisiin myöntämisperiaatteisiin.

Avustuksia myönnetään toimintaan, joka on Vantaan kaupungin arvojen mukaista ja edistää strategisten tavoitteiden toteutumista sekä täydentää kaupungin omaa palvelutoimintaa. Avustettavan toiminnan tulee perustua kestävän kehityksen sekä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisen periaatteisiin.

Avustusten yleisiin myöntämisperiaatteisiin on tehty seuraavat uudet lisäykset:

1. Avustuksia ei myönnetä toimintaan, jonka tarkoitus on kokonaan tai osaksi edistää uskonnollisen sanoman leviämistä tai tehdä uskonnollista työtä.

2. Toiminta- ja kohdeavustusta ei myönnetä yhdistysten tai muiden yhteisöjen palveluihin, jotka ovat Vantaan kaupungin ostopalvelusopimuksen piirissä.

3. Toiminta-avustuksia myönnettäessä avustuspäätösten yhteydessä tulee tuoda näkyviin hakijan saama tila- ja-tai vuokratuki.

Tila- ja vuokratuki tuodaan näkyviin vaiheistetusti siten, että vuonna 2018 esitetään järjestöjen nimikkotilojen osalta tuen rahallinen arvo ja käyttövuoroperiaatteella annettujen tilojen osalta käyttötuntien määrä. Vuonna 2019 esitetään kaikkien tilojen osalta tuen rahallinen arvo. Jotta rahallinen arvo voidaan esittää, selvitetään sen edellyttämät järjestelmäkehitystarpeet.

4. Toiminta-avustusten käytön selvityksessä on toiminnan tuotot ja kulut eriteltävä toiminnanaloittain tuloslaskelmassa tai sen liitteessä. Kun myönnetty avustus on 500 euroa tai enemmän, on käyttöselvityksen liitteenä toimitettava toimintakertomus, hyväksytty tilinpäätös ja

tilin- tai toiminnantarkastajien lausunto edelliseltä tilikaudelta. Alle 500 euron avustusten käyttöselvityksen osalta liiteasiakirjat toimitetaan erikseen pyydettäessä.

Lisäksi avustusten yleisten myöntämisperiaatteiden avustusten käytön valvontaa koskevaan osaan on lisätty avustusten tilitysohje, joka sisältyy kaupungin vuosittaisen talousarvion täytäntöönpanomääräyksiin. Jatkossa avustusten tilitysohje on osa avustusten myöntämisperiaatteita.

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) hyväksyä avustusten ja apurahojen yleiset myöntämisperiaatteet
b) että yleiset myöntämisperiaatteet tulevat voimaan 1.1.2018
c) että yleisten myöntämisperiaatteiden soveltamisalaan kuuluvien avustusten ja apurahojen lajikohtaiset myöntämisperiaatteet ja ohjeet tulee päivittää yleisten periaatteiden mukaisiksi avustuksia myöntävissä toimielimissä tammikuun 2018 loppuun mennessä
d) merkitä tiedoksi loppuraportti avustustoiminnan järjestämisestä.

Päätös:
Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kaupunginhallituksen kokoukseen.

Liitteet	Avustusten ja apurahojen yleiset myöntämisperiaatteet Loppuraportti avustustoiminnan järjestämisestä
Täytäntöönpano	Kuntalaispalvelut; liikunta-, kulttuuri- ja nuorisopalvelut
Muutoksenhakuohje	1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
kaupunginjohtaja Kari Nenonen; asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö; kuntalaispalveluiden johtaja Iiris Lehtonen, puh. 040 511 6142, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Avustusten ja apurahojen yleiset myöntämisperiaatteet

Voimassa 1.1.2018 alkaen

Vantaan kaupunki

Kaupunginhallitus

Vantaa

SISÄLLYS

KAUPUNGIN MYÖNTÄMIEN AVUSTUSTEN YLEISET MYÖNTÄMISPERIAATTEET....3
Yleisten myöntämisperiaatteiden soveltamisala....3
Avustusten myöntämisen yleiset tavoitteet ja arvot....3
Avustusten hakeminen....3
Avustusten myöntämisen yleiset periaatteet....4
Toiminta-avustuksia koskevat yleiset myöntämisperiaatteet....5
Kohdeavustuksia koskevat yleiset myöntämisperiaatteet....6
Avustusten maksaminen....6
Avustusten käytön valvonta....7

Vantaa

Avustusten yleiset
myöntämisperiaatteet
voimassa 1.1.2018 alkaen

Vantaan kaupunki

KAUPUNGIN MYÖNTÄMIEN AVUSTUSTEN YLEISET MYÖNTÄMISPERIAATTEET

YLEISTEN MYÖNTÄMISPERIAATTEIDEN SOVELTAMISALA

Vantaan kaupungin avustusten yleisiä myöntämisperiaatteita sovelletaan järjestöjen ja muiden yhteisöjen liikunta-, kulttuuri- ja nuorisotoiminnan, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja kansalaistoiminnan avustusten sekä yksityishenkilöiden apurahojen hakemisessa, myöntämisessä ja käytön valvonnassa.

Yleisiä myöntämisperiaatteita sovelletaan ensisijaisesti suhteessa avustuslajikohtaisiin myöntämisperiaatteisiin.

AVUSTUSTEN MYÖNTÄMISEN YLEISET TAVOITTEET JA ARVOT

Avustuksia myönnetään toimintaan, joka on Vantaan kaupungin arvojen mukaista ja edistää strategisten tavoitteiden toteutumista sekä täydentää kaupungin omaa palvelutoimintaa.

Avustettavan toiminnan tulee perustua kestävän kehityksen sekä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisen periaatteisiin.

Avustusten saajien toivotaan ottavan toiminnassaan huomioon savuton kunta -toimenpideohjelman mukaiset linjaukset savuttomuuden edistämisestä.

Avustuksen myöntävä toimielin voi linjata avustustoiminnan erityiset painopisteet.

AVUSTUSTEN HAKEMINEN

Avustusten hakuajat sekä hakemusten viimeiset jättöajankohdat ilmoitetaan virallisella kuulutuksella vuosittaisen taloussuunnitelman hyväksymisen jälkeen, kuitenkin viimeistään ennen toiminta-avustusten hakuajan alkamista. Kuulutus julkaistaan kaupungin internetsivuilla. Avustusten hakuajankohdat ilmoitetaan avustuslajikohtaisissa ohjeissa.

Avustushakemukset sekä tarvittavat liiteasiakirjat on toimitettava annettuun määräaikaan mennessä kuulutuksessa ilmoitettaviin palautuspisteisiin niiden aukioloaikoina. Sekä sähköisten että paperisten tai postin kuljetettavaksi annettujen hakemusten ja muiden asiakirjojen on oltava perillä palautuspisteissä määräaikaan mennessä tai hakemus katsotaan myöhästyneeksi.

Avustushakemuksia käsittelevä viranomainen voi lisäksi antaa määräajan, mihin mennessä puutteelliset hakemukset on täydennettävä tai puuttuvat asiakirjat toimitettava kaupungille. Täydentämispyynnön jälkeen vielä puutteellisina olevat avustushakemukset käsitellään myöhästyneinä.

AVUSTUSTEN MYÖNTÄMISEN YLEISET PERIAATTEET

1. Avustuksia myönnetään hakemuksesta vantaalaisille yhdistyksille ja muille yhteisöille tai toispaikkakuntalaisille, mikäli avustettava toiminta kohdistuu vantaalaisiin. Yksityishenkilöille myönnettävien avustusten ja apurahojen hakijoiden tulee olla Vantaalla asuvia.

2. Avustusta myönnettäessä arvioidaan hakijan toiminnan laatua ja laajuutta sekä otetaan huomioon toiminnan suunnitelmallisuus, hakijan oma rahoitusosuus ja samalle hakijalle aiemmin myönnettyjen avustusten käyttötarkoituksen toteutuminen.

3. Avustusta voidaan myöntää ainoastaan hakijoille, joiden hakemus on saapunut annettuun määräaikaan mennessä.

4. Myönnetty avustus on hakijakohtainen, eikä sitä saa siirtää edelleen muun yhteisön käytettäväksi.

5. Avustuksen saajan on tarvittaessa tehtävä yhteistyötä kaupungin kanssa avustusta koskevissa asioissa.

6. Avustusta saaneen yhteisön edellytetään julkistavan joko toimintakertomuksessaan tai muulla avustuksen myöntäjän edellyttämällä tavalla tiedon, että yhteisö on saanut Vantaan kaupungilta avustusta.

7. Avustusta ei myönnetä samaan toimintaan, johon yhteisö on saanut tai saa avustusta toiselta kaupungin viranomaiselta tai toisesta kaupungin myöntämästä avustuslajista.

8. Avustuksia ei myönnetä toimintaan, jonka tarkoitus on kokonaan tai osaksi edistää uskonnollisen sanoman leviämistä tai tehdä uskonnollista työtä.

9. Toiminta- ja kohdeavustusta ei myönnetä yhdistysten tai muiden yhteisöjen palveluihin, jotka ovat Vantaan kaupungin ostopalvelusopimuksen piirissä.

10. Mikäli myönnetystä avustuksesta maksetaan palkkoja tai palkkioita, avustuksen saajan on huolehdittava ennakonpidätyksen toimittamisesta sekä muista lakisääteisistä maksuista.

TOIMINTA-AVUSTUKSIA KOSKEVAT YLEISET MYÖNTÄMISPERIAATTEET

Toiminta-avustusta myönnetään yhdistyksen sääntöjen mukaiseen perustoimintaan.

Puoluepoliittisille yhdistyksille voidaan myöntää toiminta-avustusta ainoastaan toimintaan, joka on kaupungin strategialinjausten mukaista.

Toiminta-avustuksella tuettavia menoja ovat avustettavasta toiminnasta aiheutuvat kustannuserät.

Avustuslajikohtaisesti määritellään tarkemmin toimintamenot, joita ei hyväksytä avustettaviksi kuluiksi.

Vantaan kaupungin tukiprosentti (%) avustuksen hakijan hyväksyttävistä toimintamenoista linjataan avustuslajikohtaisesti.

Toiminta-avustusta tai avustettavuutta haettaessa kaupungille on toimitettava hakemuksen liitteenä:
- yhdistyksen säännöt (uudet hakijat sekä muuttuneet tiedot),
- pankin varmistama tieto tilinomistajasta (uudet hakijat sekä muuttuneet tiedot),
- toimintasuunnitelma ja talousarvio avustuskaudelle.

Toiminta-avustuksia myönnettäessä avustuspäätösten yhteydessä tulee tuoda näkyviin hakijan saama tila- ja/tai vuokratuki.

Toiminta-avustusten käytön selvityksessä on toiminnan tuotot ja kulut eriteltävä toiminnanaloittain tuloslaskelmassa tai sen liitteessä. Kun myönnetty avustus on 500 euroa tai enemmän, on käyttö-selvityksen liitteenä toimitettava toimintakertomus, hyväksytty tilinpäätös ja tilin- tai

toiminnantarkastajien lausunto edelliseltä tilikaudelta. Alle 500 euron avustusten käyttöselvityksen osalta liiteasiakirjat toimitetaan erikseen pyydettäessä.

KOHDEAVUSTUKSIA KOSKEVAT YLEISET MYÖNTÄMISPERIAATTEET

Kohdeavustusta myönnetään ensisijaisesti tapahtumiin, hankkeisiin, produktioihin, näyttelyihin, projekteihin, kursseihin, leireihin ja retkiin.

Kohdeavustusta myönnetään ainoastaan avustushakemuksessa kuvattuun avustettavaan toimintaan liittyviin kuluihin.

Kohdeavustuksia ei myönnetä:

- tapahtumiin, jotka liittyvät hakijan perustoimintaan joita jo tuetaan pääsääntöisesti toiminta-avustuksella,
- tapahtumiin tai hankkeisiin, jotka tuottavat voittoa tai joiden keskeinen tarkoitus on varainhankinta. Mikäli tapahtuma, johon avustus on myönnetty tuottaa voittoa, pienenee maksettava avustus tilityksen mukaisesti,
- investointeihin ja kiinteän tai irtaimen omaisuuden hankintaan,
- tapahtumiin, joilla on puoluepoliittinen tarkoitus,
- sellaisiin kunta- tai maakuntavaaleja, valtiollisia vaaleja tai Euroopan unionin vaaleja edeltäviin ja ehdokaslistojen lopullisen vahvistamisen jälkeen toteutettaviin tapahtumiin, tilaisuuksiin ja hankkeisiin, joiden toteuttajana tai esiintyjänä on vaaleihin asetettu ehdokas tai, jotka muutoin sisältävät vaalimainontaa tai muuta edellä mainittuihin vaaleihin liittyvää toimintaa.

Avustuslajikohtaisesti voidaan lisäksi määritellä tarkemmin menot, joita ei hyväksytä avustettaviksi kuluiksi.

Kohdeavustushakemus tulee jättää viimeistään 21 vuorokautta ennen avustettavaa tapahtumaa tai muun hankkeen aloittamista.

Kohdeavustuksista voidaan antaa erillisiä ohjeita avustuslajikohtaisesti.

AVUSTUSTEN MAKSAMINEN

Avustukset ja apurahat voidaan maksaa aikaisintaan myöntämispäätöksen saatua lainvoiman. Toiminta-avustukset maksetaan, kun kaupunki on saanut edellisen vuoden avustuksen käytöstä hyväksyttävän selvityksen. Kohdeavustukset maksetaan maksettuihin tositteisiin perustuvaa tilitystä vastaan.

Avustus tai sen osa voidaan maksaa ennakkoon kirjallista sitoumusta vastaan. Ennakkomaksun hakija sitoutuu maksamaan avustuksen takaisin, jos avustuspäätös kumotaan tai avustuksen edellytykset eivät täyty.

Avustuslajista riippuen avustuksen maksaminen voi edellyttää yhteistyösopimusta avustettavan yhteisön ja kaupungin välillä.

AVUSTUSTEN KÄYTÖN VALVONTA

Avustus on käytettävä siihen tarkoitukseen, johon se on myönnetty.

Avustusta saaneen yhteisön tulee laatia toiminta-avustuksen osalta selvitys ja kohdeavustuksen osalta maksettuihin tositteisiin perustuva tilitys, josta selviää avustuksen käyttö myönnettyyn tarkoitukseen.

Selvitys tai tilitys on jätettävä avustuksen myöntäneen viranomaisen määräämään ajankohtaan mennessä. Toiminta-avustusta koskevassa selvityksessä on oltava yhteisön taloudesta vastaavan henkilön ja virallisten tilin- tai toiminnantarkastajien allekirjoitus ja kohdeavustusta koskevassa tilityksessä yhteisön taloudesta vastaavan henkilön allekirjoitus.

Avustusten saajien on pidettävä kirjanpito kirjanpitolain ja sen nojalla annettujen säädösten ja määräysten edellyttämällä tavalla. Kirjanpito on järjestettävä siten, että avustuksen käyttöä voidaan kirjanpidosta seurata.

Avustuksen myöntäjällä on oikeus tarkastaa avustuksen saajan toimintaa, hallintoa ja kirjanpitoa siinä laajuudessa, kuin avustuksen myöntäjä katsoo tarpeelliseksi avustuksen ehtojen mukaisen käytön toteamiseksi.

Toiminta-avustusta saavissa yhdistyksissä on toimitettava tilin- tai toiminnantarkastus tilintarkastuslain ja yhdistyslain mukaisesti.

Avustus peritään kokonaan tai osittain takaisin, jos:

- avustusta ei ole käytetty siihen tarkoitukseen, mihin se on myönnetty,
- hakija on saanut tai saa avustusta samaan toimintaan kaupungin toiselta viranomaiselta,

- avustuksen myöntämispäätös kumotaan,
- avustushakemuksessa annetut tiedot ovat virheellisiä tai
- avustuksen käytöstä ei ole toimitettu hyväksyttävää selvitystä tai tilitystä annettuun määräaikaan mennessä,
- avustusta ei ole käytetty kokonaan.

Avustuksen myöntänyt viranomainen tekee päätöksen selvityksen ja tilityksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä sekä takaisinperinnästä.

Avustuksen myöntänyt viranomainen voi eri anomuksesta päättää talousarviovuodelle myönnetyn avustuksen käyttämisestä myös seuraavana tilivuotena. Erityisistä syistä avustus voidaan myöntää käytettäväksi useampanakin vuotena.

Avustustoiminnan järjestäminen

LOPPURAPORTTI

MARRASKUU 2017

pvm 22.11.2017

SISÄLLYS

1 Johdanto....3
2 Kehittämistyön toteutus....4
2.1 Työryhmän nimeäminen ja avustustiimin roolin määrittäminen....4
2.2 Kuvaus kehittämistyön etenemisestä....4
2.3 Tilannekatsaus avustustoimintaan....4
2.4 Kehittämiskohteiden määrittäminen....7
3 Kuvaukset kehittämiskohteista....8
3.1 Monikulttuurinen toiminta....8
3.2 Uskonnollinen toiminta....9
3.3 Tilatuet....9
3.4 Järjestöjen tukeminen useasta eri avustuslajista (monimuotoiset toimijat)....10
3.5 Poliittiset järjestöt....10
3.6 Seniorijärjestöt....11
3.7 Työllistymisen tukeminen....12
3.8 Kulttuuritoiminnan tukeminen avustuksilla....13
3.9 Kuntalaispalveluiden avustustoiminnan järjestäminen....14
4 Toimenpiteet....15
5 Esitys avustustoiminnan järjestämisestä....19
LIITTEET....20

Vantaan kaupunki, Vanda stad
Kirjaamo, Registratur
Asematie 7, Stationsvägen 7
01300 Vantaa, Vanda

Puhelin (vaihde), Telefon 09 83911
kirjaamo[at]vantaa.fi
www.vantaa.fi

Vantaa
Vanda

pvm 22.11.2017

TIIVISTELMÄ

Raportin nimi	**Avustustoiminnan järjestäminen**
Toteutusaika	**10.4.-10.11.2017**
Paikka	**Vantaan kaupunki**

Kaupunginhallituksen yleisjaosto ja vapaa-ajan lautakunta myöntävät asukas-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluiden järjestöavustuksia vuosittain noin 3,6 miljoonalla eurolla. Avustukset jakautuvat toiminta- ja kohdeavustuksiin. Avustuslajeja on 23, lisäksi viranhaltijanpäätöksellä voidaan myöntää avustuksia ja myös kaupunginhallituksella on ollut erillisavustettavia sekä kulttuuripalvelut myöntävät teatteri- ja orkesteritukia hakemuksetta. Yhdistykset voivat saada tukea myös tilatuen muodossa. Avustettavan toiminnan tulee olla Vantaan kaupungin arvojen ja strategian mukaista ja täydentää kaupungin omaa palvelutoimintaa.

Vaikka avustuslajeja on useita, kaikkia nykyisiä toiminnan muotoja ei nykyisissä avustusperusteissa tunnisteta. Avustuspäätösten valmistelun yhteydessä on noussut esiin useita kehittämistarpeita. Asukaspalvelut ja sivistystoimi valmistelivat tilannekatsauksen kaupungin avustuskokonaisuudesta kaupungin johtoryhmälle 10.4.2017.

Avustustoiminnan tilannekatsauksen perusteella todettiin, että avustusten myöntämistä järjestöille on tarpeen selkeyttää. Kaupunginjohtajan päätöksellä 25§/2017 perustettiin työryhmä, jonka tehtävänä oli tehdä esitys avustustoiminnan järjestämisestä Vantaalla. Työ avustustoiminnan järjestämisestä aloitettiin toukokuussa 2017 ja saatiin päätökseen saman vuoden marraskuussa.

Esitys avustustoiminnan järjestämisestä koostuu kymmenestä toimenpiteestä, joiden käyttöönotto selkeyttäisi Vantaan kaupungin avustustoimintaa. Osana kaupunkitasoista kehittämistyötä kuntalaispalvelut ja kulttuuripalvelut ovat tarkistaneet valmistelemansa avustuslajit ja niiden perusteet sekä tehneet esitykset avustusten järjestämisestä uudelleen. Toimenpiteet vaikuttavat avustusten myöntämisperiaatteisiin, määrärahoihin sekä toimintatapoihin. Toimenpiteiden toteutus ja täytäntöönpano riippuvat päätöksistä esityksiin määrärahasiirroista ja uusista avustusten yleisistä sekä avustuslajikohtaisten myöntämisperiaatteiden käyttöönotosta.

Asiasanat:	**avustukset, järjestöyhteistyö, kansalaistoiminnan tuki**

Vantaan kaupunki, Vanda stad
Kirjaamo, Registratur
Asematie 7, Stationsvägen 7
01300 Vantaa, Vanda

Puhelin (vaihde), Telefon 09 83911
kirjaamo[at]vantaa.fi
www.vantaa.fi

Vantaa
Vanda

pvm 22.11.2017

1 Johdanto

Kaupunginhallituksen yleisjaosto ja vapaa-ajan lautakunta myöntävät asukas-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluiden järjestöavustuksia vuosittain noin 3,6 miljoonalla eurolla. Avustukset jakautuvat toiminta- ja kohdeavustuksiin. Avustuslajeja on 23, lisäksi viranhaltijanpäätöksellä voidaan myöntää avustuksia ja myös kaupunginhallituksella on ollut erillisavustettavia sekä kulttuuripalvelut myöntävät teatteri- ja orkesteritukia hakemuksetta. Yhdistykset voivat saada tukea myös tilatuen muodossa. Avustettavan toiminnan tulee olla Vantaan kaupungin arvojen ja strategian mukaista ja täydentää kaupungin omaa palvelutoimintaa.

Asukaspalvelut ja sivistystoimi valmistelivat tilannekatsauksen kaupungin avustuskokonaisuudesta kaupungin johtoryhmälle 10.4.2017. Vaikka avustuslajeja on useita, kaikkia nykyisiä toiminnan muotoja ei nykyisissä avustusperusteissa tunnisteta. Avustuspäätösten valmistelun yhteydessä on noussut esiin useita kehittämistarpeita. Nykykäytäntö on osin monimutkainen ja epäselvä, mikä ilmenee mm. oikaisuvaatimuksina. Myös sisäinen tarkastus on kiinnittänyt asiaan huomiota.

Avustustoiminnan tilannekatsauksen perusteella todettiin, että avustusten myöntämistä järjestöille on tarpeen selkeyttää. Kaupunginjohtajan päätöksellä 25§/2017 perustettiin työryhmä, jonka tehtävänä oli tehdä esitys avustustoiminnan järjestämisestä Vantaalla. Esityksen tavoitteena on selkeyttää Vantaan kaupungin avustustoimintaa. Sivistystoimen sekä konserni- ja asukaspalveluiden avustusvalmistelijoista koostuva avustustiimi on valmistellut materiaalin työryhmälle.

Tässä raportissa on kuvattu vuoden 2017 aikana tehty työ avustustoiminnan selkeyttämiseksi. Raportissa kuvataan työn tavoitteet ja tehtävät sekä aikataulu ja eteneminen (kappale 2). Kappaleessa kolme esitellään selvitystyön tulokset. Neljännessä kappaleessa tuodaan esiin tulosten pohjalta esitetyt toimenpiteet. Nämä toimenpiteet muodostavat esityksen avustustoiminnan järjestämisestä (kappale 5).

Avustustoiminnan kehittämistyö noudattaa kaupungin strategisia tavoitteita, kuten elinvoiman vahvistamista sekä palveluiden uudistamista. Kehittämistyö nivoutuu osaksi muuta avustustoiminnan uudistamista. Vuoden 2017 aikana käynnistyi myös avustusten sähköisen asioinnin kehittäminen osana tietohallinnon toteuttamaa sähköisen asioinnin kehittämishanketta (Oma Vantaa). Lisäksi aikaisempi avustustoimintaa koskeva kehittämistyö on otettu huomioon vuoden 2017 kehittämistyössä.

Vantaan kaupunki, Vanda stad
Kirjaamo, Registratur
Asematie 7, Stationsvägen 7
01300 Vantaa, Vanda

Puhelin (vaihde), Telefon 09 83911
kirjaamo[at]vantaa.fi
www.vantaa.fi

Vantaa Vanda

pvm 22.11.2017

2 Kehittämistyön toteutus

2.1 Työryhmän nimeäminen ja avustustiimin roolin määrittäminen

Kaupunginjohtajan päätöksellä 25§/2017 perustettiin työryhmä, jonka tehtävänä oli tehdä esitys avustustoiminnan järjestämisestä Vantaalla. Työryhmän jäseniksi nimettiin apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö (puheenjohtaja), apulaiskaupunginjohtaja Elina Lehto-Häggroth (varapuheenjohtaja), kulttuurijohtaja Annukka Larkio, kuntalaispalveluiden johtaja Iiris Lehtonen, liikuntajohtaja Veli-Matti Kallislahti, nuorisopalveluiden johtaja Riikka Åstrand ja kaupunginlakimies Juha Myllymäki. Työryhmän sihteereiksi nimettiin järjestökoordinaattori Harri Raita ja suunnittelija Outi Rissanen.

Sivistystoimen sekä asukaspalveluiden avustusvalmistelijoista koostuva avustustiimi on valmistellut materiaalin työryhmälle. Avustustiimin puheenjohtajana toimii kuntalaispalveluiden johtaja.

2.2 Kuvaus kehittämistyön etenemisestä

Kehittämistyö jakautui viiteen eri vaiheeseen. Kehittämistyön lähtökohtana oli avustustiimin laatima tilannekatsaus avustustoiminnasta. Tilannekatsauksen pohjalta määritettiin kehittämistyössä ratkaistavat ongelmat ja sovittiin aikataulusta ja työnjaosta. Ratkaisuehdotukset perustuivat avustustiimin tekemiin selvityksiin. Työryhmä päätti esityksien pohjalta toimenpiteistä. Esitys avustustoiminnan järjestämisestä muodostuu näistä toimenpiteistä. Kaupunginhallitus päättää yleisistä avustusperiaatteista; yleisjaosto ja vapaa-ajan lautakunta päättävät avustuslajikohtaisista avustusperiaatteista.

2.3 Tilannekatsaus avustustoimintaan

Kehittämistyön lähtökohtana oli asukaspalvelujen ja sivistystoimen valmistelema tilannekatsaus kaupungin avustuskokonaisuudesta kaupungin johtoryhmälle 10.4.2017. Tilannekatsaus toi esiin avustustoiminnassa tunnistetut kehittämiskohteet sekä sisäisen tarkastuksen huomiot. Kuviossa 2 kehittämiskohteet on esitetty luokittain: 1) avustusprosessiin liittyvät seikat, 2) avustustoiminnan kaupunkitasoiseen luokittelujärjestelmään liittyvät seikat, 3) sisällölliset erityiskysymykset valmistelun eri vaiheissa ja 4) tulevaisuuden haasteet ja kehittämiskohteet.

Vantaa
Vanda

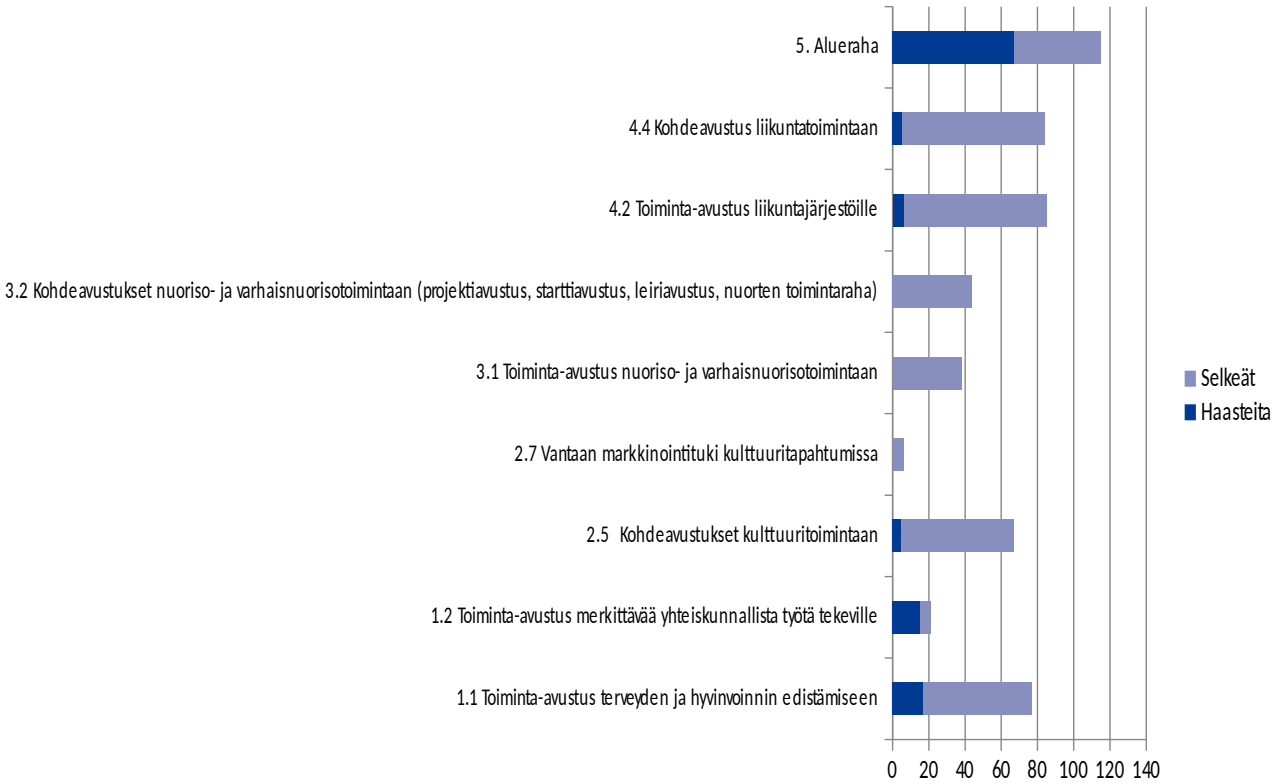
pvm 22.11.2017

1. **Avustustoiminnan prosessi**
    1. Ajoittuminen / aikataulu
    2. Prosessin toimivuus (selkeys, laatu ja sujuvuus)
    3. Työvälineet (ml tietojärjestelmät, sähköinen avustushakujärjestelmän käyttöönotto)
    4. Asiakasohjaus, -neuvonta ja –tuki
    5. Asiantuntijuus ja sen jakaminen (sisäinen viestintä ja yhteistyö)
2. **Avustustoiminnan kaupunkitasoinen luokittelujärjestelmä**
    1. Avustushakemusten kohdentuminen eri toimintoihin avustuslajien sisällä
    2. Tahot, joita tuetaan useista avustuslajeista
    3. Toiminta- ja kohdeavustukset –jaottelu
    4. Avustushakijat tai avustettava toiminta, jotka eivät selkeästi asetu perinteiseen jakoon: kulttuuri-, liikunta-, nuorisotoiminta sekä terveys ja hyvinvointi (ml uusien avustettavien toimintojen syntyminen)
3. **Sisällöllisiä erityiskysymyksiä valmistelun eri vaiheissa**
    1. Monikulttuuristen toimijoiden tuki
    2. Uskonnollinen toiminta, erit. tarve yhteiselle linjaukselle uskonnollista toiminnasta
    3. Tilatuet
    4. Monimuotoiset toimijat (sis. kulttuuri, liikunta, nuoriso ja / tai terveys ja hyvinvointi -toimintaa)
    5. Poliittiset (nuoriso)järjestöt
    6. Seniorijärjestöt
    7. Työllistymisen tukeminen
    8. Kulttuuritoiminnan määrittäminen
    9. Ostopalvelut ja erillisavustettavat
    10. Ennakot
4. **Tulevaisuuden haasteita ja kehittämisen kohtia**
    1. Sähköisen avustushakujärjestelmän käyttöönotto
    2. Maakuntauudistus ja hyvinvointia ja terveyttä edistävien toimijoiden avustettavuus
    3. EU:n valtiotukisäätelyn vaikutus kaupungin jakamiin avustuksiin

Kuvio 2. Avustustoiminnan kehittämiskohteet

Työryhmä antoi toimeksi ensimmäisessä kokouksessaan (23.5.2017) avustustiimille koota kaikki vuoden 2016 avustushakemukset sekä kuvata valmistelussa ilmenneet ongelmat. Ongelmallisten tapausten määrittely perustui avustusvalmistelijoiden omaan harkintaan, eikä kuvausta voida siten pitää täysin yksiselitteisenä. Selvityksen perustella suurin osa ongelmallisista tapauksista liittyy kuntalaispalveluiden avustuksiin ja erityisesti aluerahaan (kuvio 3).

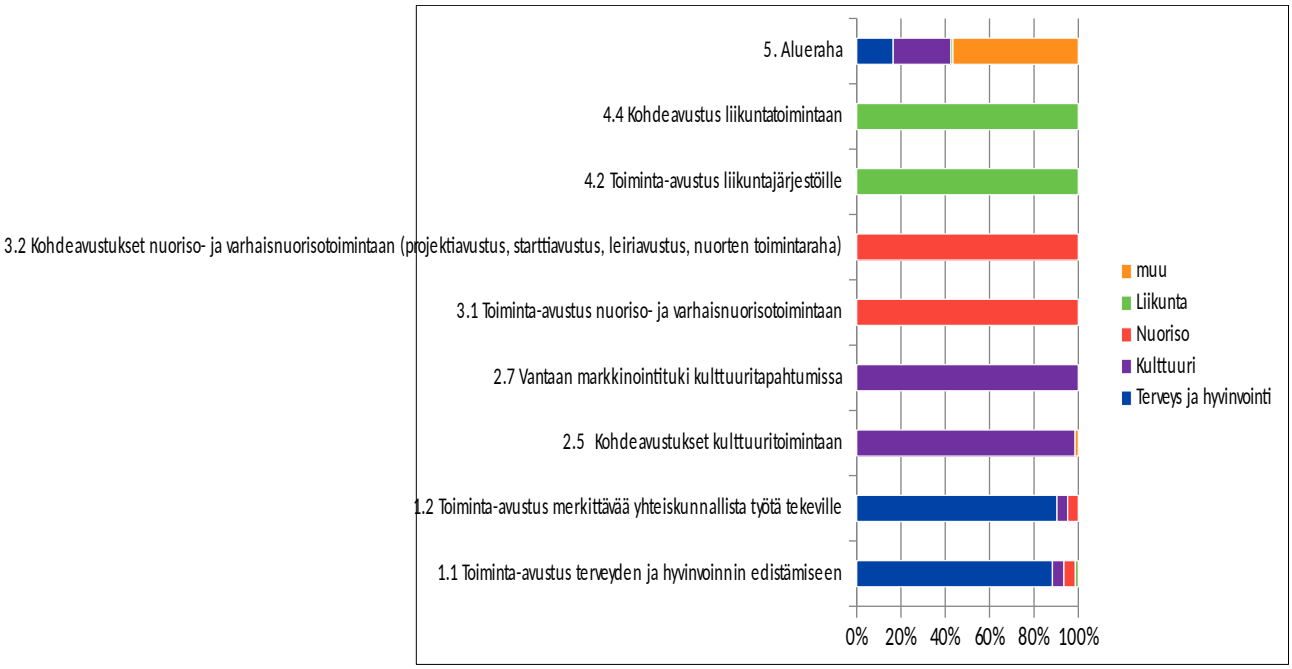
pvm 22.11.2017



Kuvio 3. Ongelmallisten tapausten osuus kaikista avustushakemuksista avustuslajeittain vuonna 2016 (n=548)

Avustushakemuksia, joissa oli tunnistettu ongelmia tai haasteita, tarkasteltiin erikseen. Tapausten tarkempi tarkastelu osoitti, että yhtenä ongelmien syynä toistui oikean avustuslajin määrittämisen vaikeus tilanteessa, jossa hakemus ei asetu selkeästi olemassa olevaan avustuslajiluokitteluun. Avustustiimin laatimasta koonnista nostettiin esiin kyseisenlaiset tapaukset avustuslajeittain. Yksittäiset avustustapaukset luokiteltiin toiminnan kohdentumisen mukaan (terveys ja hyvinvointi, kulttuuri-, nuoriso-, liikunta tai muu toiminta).

Tuloksena syntyi esitys, joka tuo selkeästi esiin sen, että aluerahassa on eniten avustustapauksia, jotka eivät yksiselitteisesti kuulu aluerahan piiriin, vaan toimintaa on katsottu voitavan tukea myös muista avustuslajeista (kuvio 4).



Kuvio 4. Avustushakemusten kohdentuminen eri toimintoihin avustuslajin sisällä.

2.4 Kehittämiskohteiden määrittäminen

Avustustoiminnan tilannekatsauksen pohjalta määriteltiin kehittämistyön tarkemmat kohteet. Työryhmä päätti avustustiimin esityksen pohjalta avustustoiminnan kehittämistyön tarkemmista tehtävistä sekä työjärjestyksestä kokouksessaan 20.6.2017. Kehittämistyö painottui nykytilan kartoituksen pohjalta kymmenen kehittämiskohteen ratkaisuun sekä kuntalaispalveluiden avustustoiminnan järjestämiseen:

1) Monikulttuuristen toimijoiden tuki
2) Uskonnollinen toiminta, erityisesti tarve yhteiselle linjaukselle uskonnollista toiminnasta
3) Tilatuet
4) Monimuotoiset toimijat
5) Poliittiset (nuoriso)järjestöt
6) Seniorijärjestöt
7) Työllistymisen tukeminen
8) Kulttuuritoiminnan määrittäminen
9) Ostopalvelut ja erillisavustettavat
10) Ennakot
11) Kuntalaispalveluiden avustustoiminnan järjestäminen

Avustustiimi laati kehittämiskohteiden tarkemmat kuvaukset. Työryhmä on päättänyt toimenpide-ehdotuksista. Lisäksi kuntalaispalvelut on laatinut esityksen kuntalaispalveluiden avustusten

uudelleen järjestämisestä huomioiden vaikutukset muihin avustuslajeihin. Lopputuloksena on syntynyt esitys avustustoiminnan uudelleen järjestämisestä.

3 Kuvaukset kehittämiskohteista

Tässä luvussa esitetään avustustiimin tekemät kuvaukset seuraavista kehittämiskohteista: monikulttuuristen toimijoiden tuki, uskonnollinen toiminta, tilatuet, monimuotoiset toimijat, poliittiset (nuoriso)järjestöt, seniorijärjestöt, työllistymisen tukeminen, kulttuuritoiminnan määrittäminen. Lisäksi kuvataan lyhyesti kuntalaispalveluiden avustusten uudistamisen eteneminen.

3.1 Monikulttuurinen toiminta

Vantaan kaupungin avustuksilla tuetaan monikulttuurista toimintaa. Tässä tapauksessa sillä tarkoitetaan vähemmistö kieli- ja kulttuuriryhmien yhdistyksiä sekä muita yhdistystoimijoita, joiden toiminnan kohteena ovat vähemmistö kieli- ja kulttuuriryhmät. Kotoutumisen edistäminen on kirjattu yhdeksi painopisteeksi kuntalaispalveluiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen avustuksiin. Vuonna 2016 monikulttuurista toimintaa tuettiin seuraavista avustuslajeista:

- Kohdeavustukset kulttuuritoimintaan
- Liikuntapalvelut / Sporttia kaikille -hanke ja kohdeavustukset
- Nuorisopalvelujen kohdeavustukset
- Avustus merkittävää yhteiskunnallista työtä tekeville järjestöille
- Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen avustukset
- Ystävyysseurat
- Alueraha

Maahanmuuttajajärjestöille tyypillistä on toiminnan monipuolisuus (vrt. monialayhdistys) eivätkä nämä yhdistykset asetu aina käytössä olevan järjestöjaottelun piiriin (eläkeläis-, nuoriso-, liikunta-, kulttuuri-, hyvinvointi- ja terveysjärjestöt). Keskeisimmäksi haasteeksi on noussut oikean avustuslajin määrittäminen eli mistä toimintaa tulisi tukea.

3.2 Uskonnollinen toiminta

Avustusten yleisten myöntämisperiaatteiden mukaan[1] uskonnollisille yhdistyksille voidaan myöntää toiminta-avustusta ainoastaan toimintaan, joka on kaupungin strategialinjausten mukaista.

Uskonnollisen toiminnan tai toimijoiden lukumäärä avustusten hakijoissa on pieni (vrt. vuoden 2016 avustushakemukset). Uskonnollisuus ilmenee kahdella tavoin avustushakemuksissa: avustusta haetaan toimintaan, jonka voidaan katsoa olevan uskonnon harjoittamista sekä toiseksi avustusta hakevat tahot, jotka ovat sitoutuneet tiettyyn uskontoon, mutta toiminta, johon avustusta haetaan ei sinänsä ole uskonnon harjoittamista. Avustusvalmistelun yhteydessä on noussut tarve tarkentaa yhteistä linjausta uskonnollisten yhdistysten tukemisesta avustuksilla.

3.3 Tilatuet

Sisäisen tarkastuksen kohteena oli kuluvanan vuonna järjestöjen käyttöön annetut tilat. Tarkastusajankohta oli touko-elokuu 2017. Tarkastuksen tavoitteena oli arvioida, onko järjestöjen käyttöön annetut tilat huomioitu kaupungin avustusten myöntämisessä asianmukaisella ja tasapuolisella tavalla verrattuna suoraan rahalliseen tukeen. Tarkastus toteutettiin tutustumalla asiaan liittyvään aineistoon ja haastattelemalla vastuuhenkilöitä.

Tarkastusraporttiin kirjatut olennaiset tarkastushavainnot ja toimenpide-ehdotukset ovat[2]:

- Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoiminnan avustuksissa ei toistaiseksi ole huomioitu järjestöjen kaupungilta saamien tilojen tai käyttövuorojen rahallista arvoa. Sen sijaan kuntalaispalveluiden avustuspäätösten liitteissä on nykyään kerrottu järjestön kaupungille maksaman vuokran määrä ja kaupungin vuokrasubvention määrä.

- Nykytilanteessa avustusten myöntämistä ei voida pitää kaikilta osin läpinäkyvänä eikä järjestöjen kohtelua varmuudella tältä osin tasapuolisena. Sisäinen tarkastus suosittelee, että toiminta-avustuksia myönnettäessä avustuspäätösten yhteydessä tulee tuoda näkyviin hakijan saama tilatuki ja vuokratuki sekä niiden vaikutus rahallisen toiminta-avustuksen suuruuteen.

1 http://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/113656_Yleisjaoston_avustusten_myontamisperiaatteet_20142015_.pdf

2 Tarkastusraportti 12.9.2017, Sisäinen tarkastus, Titta Lindström

3.4 Järjestöjen tukeminen useasta eri avustuslajista (monimuotoiset toimijat)

Nykyisten avustuskäytäntöjen mukaan järjestön on mahdollista saada avustusta useammasta kuin yhdestä avustuslajista, mikäli kyse ei ole samasta toiminnasta. Käytäntö mahdollistaa ns. monimuotoisten toimijoiden tukemisen, jotka eivät selkeästi asetu käytössä olevan järjestöjaottelun piiriin (eläkeläis-, nuoriso-, liikunta-, kulttuuri-, hyvinvointi- ja terveysjärjestöt).

Yhdistysten tukeminen useasta eri avustuslajista on aiheuttanut päällekkäisyyksiä avustuslajien välillä. Päällekkäisyydet tunnistettiin erityisesti seuraavissa teemoissa: senioreille kohdennetun toiminnan tuki, paikallistapahtumien tuki, maahanmuuttajajärjestöjen tuki (näistä on laadittu erilliset selvitykset tähän raporttiin). Tämän lisäksi huomattiin päällekkäisyys kuntalaispalveluiden terveyden ja hyvinvoinnin avustuksien ja liikuntapalveluiden erityisryhmien liikunta-avustuksien kesken. Samat järjestöt (10 - 15 järjestöä) saavat toiminta-avustusta sekä liikuntapalvelujen avustuksista että kuntalaispalvelujen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen avustuksista.

Sisäinen tarkastus tarkasti kaupunginhallituksen yleisjaoston myöntämät avustukset. Tarkastus toteutettiin maalis-toukokuussa 2016. Tarkastusraportissa[3] suositellaan, että jatkossa vain yksi toimija myöntää avustukset.

Sisäisen tarkastuksen suosituksen toteuttaminen nähdään haastavana, eikä sen nähdä palvelevan kansalaistoiminnan tarpeita. Nykyinen käytäntö, missä toimijan on mahdollista saada toiminta- ja kohdeavustusta, on nähty hyvänä. Avustusvalmistelijoiden välisen yhteistyön ja sujuvan kommunikaation merkitystä tulee myös jatkossa korostaa, jotta vältetään saman toiminnan tukeminen.

3.5 Poliittiset järjestöt

Avustusten yleisten periaatteiden mukaan avustusta ei myönnetä tapahtumiin, joilla on uskonnollinen tai puoluepoliittinen tarkoitus. Kohdeavustusta ei myönnetä sellaisiin kuntavaaleja, valtiollisia vaaleja tai Euroopan unionin vaaleja edeltäviin ja ehdokaslistojen lopullisen vahvistamisen jälkeen toteutettaviin tapahtumiin, tilaisuuksiin ja hankkeisiin, joiden toteuttajana tai esiintyjänä on vaaleihin asetettu ehdokas tai jotka muutoin sisältävät vaalimainontaa tai muuta ed. mainittuihin vaaleihin liittyvää toimintaa.

Poliittisten nuorisojärjestöjen tukeminen on keskusteluttanut sekä valtakunnallisesti että Vantaan tasolla viime vuosina. Keskustelua käydään vapaa-ajan lautakunnassa ajoittain myös varhaisnuorisojärjestöjen tukemisesta. Vantaalla toimii tällä hetkellä neljä poliittista

3 Tarkastusraportti 5.7.2016, Sisäinen tarkastus, Titta Lindström

nuorisojärjestöä, joista kolme on aluenuorisojärjestöjä. Järjestöjä tuetaan pääasiassa nuorisopalveluiden toiminta-avustuksella.

Poliittinen nuorisojärjestö määritellään puoluetta lähellä olevaksi poliittiseksi organisaatioksi, jonka toiminta on suunnattu nuorille. Puolueiden nuorisojärjestöiksi kutsutaan puolueiden osastoina ja alaisuudessa toimivia järjestöjä ja toisaalta itsenäisiä yhdistyksiä, jotka ovat lähellä jotakin puoluetta. Nuorisolain[4] mukaan:

- nuoret ovat alle 29-vuotiaita,
- nuorisotyöllä tuetaan nuorten kasvua, itsenäistymistä ja osallisuutta yhteiskunnassa,
- nuorisopolitiikka on nuorten kasvu- ja elinolojen sekä sukupolvien välisen vuorovaikutuksen parantamista ja
- nuorisotoiminta on nuorten omaehtoista toimintaa.

Nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Toteuttaessaan Nuorisolain 2 §:n tavoitteita ja lähtökohtia kunnan tulee paikalliset olosuhteet huomioon ottaen luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Kunnan tulee tehtävää hoitaessaan olla tarpeen mukaan yhteistyössä muiden nuorille palveluja tuottavien viranomaisten sekä nuorten, heidän perheidensä, nuorisoalan järjestöjen, seurakuntien ja muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa.

3.6 Seniorijärjestöt

Vantaan kaupunki jakaa avustuksia yhdistyksille ja toimintaryhmille, jotka toiminnallaan tukevat ikäihmisten omatoimisuutta ja aktiivisuutta. Ikäihmisten toimintaa tuetaan kolmesta eri avustuslajista: toiminta-avustuksia myönnetään eläkeläis- ja sotiemme veteraanijärjestöille, terveyden ja hyvinvoinnin avustuksina ja lisäksi aluerahasta on myönnetty avustusta eläkeläisjärjestöille alueellisten kaikille avoimien tapahtumien järjestämiseen.

Vuonna 2016 avustusta myönnettiin 35 toimijalle yhteensä 50 906 euroa. Kahdeksalle järjestölle myönnettiin avustusta useammasta kuin yhdestä avustuslajista. Vuonna 2016 vapaa-ajanlautakunta myönsi 30 taholle yhteensä 42 000 euroa. Aluetoimikunnat myönsivät aluerahaa kuudelle seniorijärjestön toteuttamalle tapahtumalle tai tilaisuudelle yhteensä 5 956 euroa. Yleisjaosto myönsi terveyden ja hyvinvoinnin avustusta seitsemälle seniorijärjestölle yhteensä 2 950 euroa. Lisäksi vantaalaiset eläkeläisyhdistykset ovat oikeutettuja useiden kaupungin tilojen maksuttomaan käyttöön[5].

4 www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285

5 www.vantaa.fi/tilavaraukset

pvm 22.11.2017

Avustusten myöntämisen hajauttaminen kolmeen eri avustuslajiin on aiheuttanut joitakin epäselvyyksiä valmistelussa, minkä takia ikäihmisten omatoimisuuden ja aktiivisuuden tukemista avustuksilla on syytä selkiyttää.

Vantaan kaupunki, Vanda stad
Kirjaamo, Registratur
Asematie 7, Stationsvägen 7
01300 Vantaa, Vanda

Puhelin (vaihde), Telefon 09 83911
kirjaamo[at]vantaa.fi
www.vantaa.fi

3.7 Työllistymisen tukeminen

Työllisyyspalvelut tukevat järjestöjen työllistämisen edellytyksiä myöntämällä järjestöjen työllistämistukea sekä kesätyöseteleitä.

Järjestöjen työllistämistuen tarkoituksena on parantaa järjestöjen edellytyksiä palkata vantaalaisia pitkäaikaistyöttömiä. Vantaan kaupunki myöntää järjestöille lisätukea työllistetyn palkkakulujen kattamiseen 300 euroa kuukaudessa seuraavien ehtojen täyttyessä:

- Avustusta voivat saada järjestöt, jotka työllistävät vantaalaisen työttömän, jolle TE-toimisto on myöntänyt työttömien palkkaamisen käytettävää palkkatukea valtion työllisyysrahoista.
- Avustuksen myöntää Vantaan kaupungin työllisyyspalveluiden johtaja.
- Tuki maksetaan takautuvasti kuukausittaisten tilitysten perusteella.

Vantaan kaupunki tukee vantaalaisten nuorten kesätyöllistämistä kesätyösetelillä. Kesätyöseteleitä on rajallinen määrä ja ne myönnetään hakemusten saapumisjärjestyksessä. Kesätyöseteleitä ei myönnetä takautuvasti.

- Yhdelle työnantajalle myönnetään enintään viisi seteliä viiden nuoren työllistämiseen.
- Työnantajan on tilitettävä kesätyöseteli työsuhteen päätyttyä. Tilitykseen on liitettävä nuoren allekirjoittama palkkatodistus tai työnantajan palkkajärjestelmästä tulostettu allekirjoitettu palkkanauha.
- Tilitys on tuen maksamisen edellytys. Jos tilitystä ei ole tehty ajoissa tai jos tilityksen ehdot eivät täyty, kaupunki ei maksa tukea.

Kesätyösetelit vuonna 2017:

- Vuoden 2017 kesätyösetelit ovat 300 euron seteleitä.
- Seteliä voi hakea työnantaja, joka palkkaa 1999- 2002 syntyneen vantaalaisen nuoren 1.5.-30.9.2017 välisenä aikana.
- Minimibruttopalkan on oltava 450 euroa.
- Työpäiviä on oltava vähintään 10, joko yhtäjaksoisesti tehtynä tai peräkkäisiin jaksoihin sijoittuvana.
- Työnantajana ei voi toimia yksityistalous, perhe tai yksityinen henkilö.
- Kesätyöseteleiden haku alkaa 20.2.2017 ja umpeutuu 30.6.2017.
- Kaupunki myöntää seteleitä enintään 400 kappaletta, hakemusten saapumisjärjestyksessä.
- Työnantajan on tilitettävä kesätyöseteli työsuhteen päätyttyä tai viimeistään 31.10.2017 mennessä.

Työllisyyspalveluiden tuen lisäksi myös nuorisopalveluiden ja kuntalaispalveluiden avustuksilla tuetaan työllistymistä. Nuorisopalvelut on tukenut maahanmuuttajajärjestöjen kesätyöllistämistä tilanteessa, jossa nuoret järjestävät toimintaa lapsille ja nuorille. Perusteluna tuelle on ollut turvallisen kesätoiminnan tarjoaminen lähialueilla, mikä on lasten ja nuorten vanhemmille tärkeää. Työllistäminen on myös nuorten syrjäytymisen ehkäisemistä ja sillä voidaan estää

radikalisoitumista sekä nuorten häiriökäyttäytymistä. Kuntalaispalveluiden avustuksilla on tuettu työttömien yhdistyksiä, jotka toiminnallaan tukevat työllistymistä.

3.8 Kulttuuritoiminnan tukeminen avustuksilla

Vantaan kaupunki jakaa kulttuuritoimintaan tarkoitettuja avustuksia ammattikulttuuritahoille, yhdistyksille, työryhmille ja yksityisille henkilöille. Kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan taiteen harjoittamista ja harrastamista, taidepalvelujen tarjontaa ja käyttöä, taidekasvatusta, kotiseututyötä sekä paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja edistämistä. Kotiseututyö sisältää perinteisen kansankulttuurin ja sen vaalimisen.

Kulttuuritoimintaan tarkoitettu avustusmääräraha on jakaantunut vuosina 2016 ja 2017 seuraaviin avustuslajeihin.

- Toiminta-avustuksia jaetaan kolmelle eri taholle: vantaalaisille valtionapua saaville kulttuurilaitoksille sekä muille kaupungin julkisuuskuvan kannalta merkittäville kulttuurilaitoksille ja -yhteisöille Vantaalla taiteen perusopetusta antaville sekä muille vantaalaisille taidekasvatusta antaville laitoksille ja yhteisöille vantaalaisten rekisteröityjen eläkeläis- ja sotiemme veteraanijärjestöjen kulttuuritoimintaan.
- Teatteri- ja orkesterituki kohdennetaan ilman hakumenettelyä Vantaalla ammattimaisesti toimivien ja valtionosuutta saavien teatterien ja orkesterien toimintaan.
- Kohdeavustuksia myönnetään yhteisöille ja ryhmille taide- ja kulttuuritapahtumien sekä muiden kulttuuritoiminnaksi katsottavien hankkeiden toteuttamiseksi Vantaalla.
- Vantaan markkinointituki on tarkoitettu Vantaalla järjestettävän suuren kulttuuritilaisuuden yhteydessä tapahtuvaan Vantaan kaupungin näkyvyyden vahvistamiseen ja markkinointiin.
- Itsenäisyyspäivän juhlien avustuksia myönnetään Vantaalla järjestettäviin kaikille avoimiin itsenäisyysjuhliin.
- Taiteilija-apurahoja myönnetään vakinaisesti Vantaalla asuville ammattitaiteilijoille ja poikkeustapauksessa lahjakkaille eri taiteenalojen opiskelijoille.
- Vantaan kulttuuripalkinto myönnetään tunnustuksena merkittävistä ansioista taiteen ja kaupungin taide-elämän hyväksi Vantaan kaupungissa vakituisesti asuvalle henkilölle tai kaupungissa toimivalle yhteisölle.

Vuosina 2016 ja 2017 kulttuuripalveluiden 1 086 000 €:n suuruinen määräraha jakaantui seuraavasti:

- Kulttuurilaitoksille ja muille ammattimaisille yhteisöille 8 kpl, yhteensä 189 000 €
- Taiteen perusopetukseen ja muuhun taidekasvatukseen 22 kpl, yhteensä 200 000 €
- Eläkeläisjärjestöjen kulttuuritoimintaan 30 kpl, yhteensä 42 000 €
- Teatteri- ja orkesteritukea 3 kpl, yhteensä 317 000 €
- Kohdeavustuksia 2017 haettiin 280 677 € ja mahdollisuus oli myöntää 107 845 €
- Vantaan markkinointitukea on mahdollista myöntää 150 000 €

- Itsenäisyyspäivän avustuksia 5 kpl, yhteensä 10 000 €
- Taiteilija-apurahoja yhteensä 80 000 €
- Vantaan kulttuuripalkinto (1 kpl) 10 000 €

Lisäksi yksityiset taiteen perusoppilaitokset opetustoiminnassaan sekä vantaalaiset eläkeläisyhdistykset ovat oikeutettuja useiden kaupungin tilojen maksuttomaan käyttöön.

Sekä avustushakemusten että haettavien summien määrä lisääntyy vuosittain. Haastavaksi ovat muodostuneet uudenlaisten tapahtumien, tilaisuuksien ja toiminnan muodot, joita ei ole ollut ennen ja jotka eivät kitkatta istu nykyisiin avustusmuotoihin. Merkittävää on myös hakijatahojen koon kasvaminen (esim. eläkeläisyhdistysten jäsenet, taiteen perusoppilaitosten oppilasmäärä). Pohdintaa on aiheuttanut myös rajanveto kulttuurin ja yleisen kansalaistoiminnan välillä.

Kun vuonna 2000 luovuttiin yleisistä kulttuuri/taidealan järjestöjen/yhdistysten toiminta-avustuksista, suurin osa ympärivuotista, säännöllistä, joka vuosi toistuvaa toimintaa järjestävistä harrastajatahoista (esim. teatterit, kuorot, orkesterit) joutuivat siirtymään tapahtumakohtaisiin kohdeavustusten hakuun. Osa tekee niitä useita vuodessa. Sekä hakijoiden että valmistelijoiden työtä vähentäisi, jos ko. tahot tekisivät vuodessa vain yhden hakemuksen ja tilityksen. Samalla kohdeavustukset kohdentuisivat paremmin varsinaisiin kertaluontoisiin/tilapäisiin/lyhytkestoisiin tapahtumiin.

Kohdeavustusten kohdalla haasteita aiheuttaa ennen kaikkea erilaisten tapahtumien ja tilaisuuksien sekä kohderyhmien suuri määrä ja kirjo. Tällaisia ovat esim. tapahtumat ja produktiot, kurssit, monikulttuurisuus, taidepainotteisten koulujen produktiot. Näitä kaikkia voidaan kohdentaa erikseen eri ikäryhmille. Mietittävää on aiheuttanut myös toiminnan uskonnollinen tai poliittinen sisältö ja rajanveto sen suhteen.

Kaiken kaikkiaan kohdeavustusten määrä ja niihin käytettävissä olevat summat ovat jo pitkään olleet kaukana toisistaan (ts. avustuksia haetaan enemmän suhteessa käytössä oleviin määrärahoihin). Vuonna 2017 haettu yhteissumma 280 677 €, josta pystyttiin myöntämään vain 107 845 €. Lisäksi aluerahoista on myönnetty varsin selkeisiin kulttuuritapahtumiin runsaat 50 000 €. Aluerahoista on ollut mahdollista saada 100 % ennakkona ja tämä on ollut houkuttelevaa kulttuuritoimijoiden näkökulmasta.

3.9 Kuntalaispalveluiden avustustoiminnan järjestäminen

Kuntalaispalvelujen avustusohjeita ja -lajeja järjestöille on tarpeen selkeyttää osana kaupunkitasoista kehittämistyötä. Nykykäytäntö on osin epäselvä, eikä kaikilta osin vastaa nykyisiä kansalaistoiminnan muotoja. Valmistelun yhteydessä on noussut esiin useita kehittämistarpeita.

Kuntalaispalveluiden johtajan päätöksellä 15§/2017[6] perustettiin työryhmä, jonka tehtävänä on tehdä esitys avustustoiminnan järjestämisestä kuntalaispalveluissa. Työryhmään nimettiin seuraavat jäsenet:

- Iiris Lehtonen, kuntalaispalveluiden johtaja, puheenjohtaja
- Katja Syvärinen, aluepalvelupäällikkö, varapuheenjohtaja
- Leea Halmén, suunnittelija
- Lotta Silfverberg, osallisuuskoordinaattori
- Harri Raita, järjestökoordinaattori ja Outi Rissanen, suunnittelija, työryhmän sihteerit.

Kuntalaispalveluiden avustusvalmistelijoista ja asiantuntijoista koostuva työryhmä on valmistellut esityksen avustustoiminnan järjestämisestä kuntalaispalveluissa.

Avustustoiminnan järjestämisen lähtökohtana oli avustuskokonaisuuden selkeyttäminen. Eri mahdollisuuksia tutkittiin tutustumalla muiden suurten kaupunkien avustuskokonaisuuksiin. Kehittämisen tueksi järjestettiin nykyisistä avustusten saajista koostuva työpaja sekä hyödynnettiin aikaisemmin saatua palautetta. Tuloksena syntyi esitys jaosta hyvinvoinnin ja terveyden sekä paikallisen kansalaistoiminnan avustuksiin.

4 Toimenpiteet

Tässä kappaleessa esitetään työryhmässä hyväksytyt toimenpiteet sekä niiden vaikutukset avustusmäärärahoihin (liite 1), avustusten myöntämisperiaatteisiin (liite 2) sekä toimintatapoihin. Esitykset kohdistuvat teknisluonteisiin tarkennuksiin toiminta- ja kohdeavustusten osalta. Tämän toimeksiannon sisällä säännöissä ei ole otettu kantaa muiden avustusmuotojen käytäntöihin.

Monikulttuuristen toimijoiden tuki

Kotouttamista edistävän työn tukemista vahvistetaan terveyden ja hyvinvoinnin avustuksista. Jatkossa oman kulttuurin vaalimiseen tähtäävää toimintaa sekä läksyjen lukukerhoja tuetaan terveyden ja hyvinvoinnin avustuksista. Tämä edellyttää määrärahojen siirtoa sekä tarkempaa määrittelytyötä, mitä kotouttamisen edistämisellä avustusten kohdalla tarkoitetaan. Kotouttamisen määrittelytyö tehdään yhdessä monikulttuurisuuden asiantuntijoiden kanssa. Määrittelytyön lähtökohtana ovat laki kotoutumisen edistämisestä sekä kaupungin hyvinvointiohjelmaan kirjattavat toimenpiteet kotouttamisen edistämisestä. Maahanmuuttajajärjestöjen ohjausta ja neuvontaa jatketaan osana muuta valmistelutyötä. Ei edellytä sääntömuutoksia, mutta edellyttää hakijoiden ohjeistamista.

6 VD/6484/00.01.01.01/2017

Uskonnollinen toiminta

Lähtökohtana avustuksen saamiselle on, että hakija sitoutuu kaupungin arvoihin. Sitoutuminen voidaan ilmoittaa erikseen hakulomakkeessa. Avustuksia ei myönnetä toimintaan, jonka tarkoitus on kokonaan tai osaksi edistää uskonnollisen sanoman leviämistä tai tehdä uskonnollista työtä.

Lisäksi avustusten käytön valvontaa tulee parantaa. Avustettavasta toiminnasta saatu palaute käsitellään ja otetaan huomioon avustuspäätösten valmistelussa.

Tilatuet

Toiminta-avustuksia myönnettäessä avustuspäätösten yhteydessä tulee tuoda näkyviin hakijan saama tilatuki ja vuokratuki. Tila- ja vuokratuki esitetään vuonna 2018 käyttövuoroperiaatteella annettujen tilojen osalta tuntimääräisinä ja järjestötilojen osalta rahallisena arvona. Siirtymäajan jälkeen vuonna 2019 kaikki tila- ja vuokratuet esitetään rahallisena arvona. Asian edellyttämät resurssit ja tietojärjestelmien kehitystarpeet selvitetään.

Tukeminen useasta eri avustuslajista

Nykyinen käytäntö, jossa toimijan on mahdollista saada toiminta- ja kohdeavustusta, on nähty hyvänä. Avustusvalmistelijoiden välisen yhteistyön ja sujuvan kommunikaation merkitystä tulee myös jatkossa korostaa, jotta vältetään saman toiminnan tukeminen. Hakemuksen käsittelyssä tarkistetaan saako hakija avustusta samaan toimintaan muista kaupungin avustuslajeista. Tarvittaessa hakemus ohjataan sopivaan avustuslajiin.

Lisäksi esitetään, että järjestöt, jotka hakevat terveyden- ja hyvinvoinnin avustusta liikuntatoimintaan, siirretään avustettavaksi erityisryhmien liikunnan toiminta-avustuksista. Tämä edellyttää määrärahasiirtoja.

Lisäksi todetaan, että kehitettävään sähköiseen avustusten hakujärjestelmään tulisi sisältyä luetteloitavaa hakemustietoa, jota voitaisiin hyödyntää avustusvalmistelussa. Todettiin, että järjestelmän tietosisältöjen käytöstä tulee keskustella erikseen kaupungin lakimiehen kanssa.

Poliitti set järjestöt

Avustusten yleisten periaatteiden mukaan avustusta ei myönnetä tapahtumiin, joilla on uskonnollinen tai puoluepoliittinen tarkoitus. Kohdeavustusta ei myönnetä sellaisiin kuntavaaleja, valtiollisia vaaleja tai Euroopan unionin vaaleja edeltäviin ja ehdokaslistojen lopullisen vahvistamisen jälkeen toteutettaviin tapahtumiin, tilaisuuksiin ja hankkeisiin, joiden toteuttajana tai esiintyjänä on vaaleihin asetettu ehdokas tai jotka muutoin sisältävät vaalimainontaa tai muuta ed. mainittuihin vaaleihin liittyvää toimintaa.

Poliittisten nuorisojärjestöjen tukeminen on keskusteluttanut niin valtakunnallisesti kuin myös Vantaan tasolla viime vuosina. Keskustelua käydään vapaa-ajan lautakunnassa ajoittain myös

varhaisnuorisojärjestöjen tukemisesta. Poliittisten nuorisojärjestöjen tukemista avustuksilla jatketaan aikaisemman mukaan. Tarvittaessa järjestetään yhteisiä keskustelutilaisuuksia järjestöjen ja vapaa-ajan lautakunnan jäsenille.

Seniorijärjestöt

Kulttuuripalveluihin perustetaan uusi avustuslaji, jolla on tarkoitus tukea ikäihmisille suunnattua kulttuuritoimintaa. Hakijoina voi olla eläkeläisjärjestö tai muu yhdistus, kunhan toiminta kohdistuu vantaalaisiin ikäihmisiin. Uuteen avustuslajiin sulautuvat vantaalaisille eläkeläis- ja sotiemme veteraanijärjestöille myönnettävä toiminta-avustus kulttuuritoimintaan. Osa terveyden ja hyvinvoinnin avustusta saaneista ohjataan hakemaan jatkossa kulttuuripalveluiden uudesta avustuslajista. Toimenpide edellyttää sääntömuutoksia kulttuuripalveluiden avustusperusteissa sekä määrärahasiirtoja.

Työllistymisen tukeminen

Työllisyyspalvelut myöntää tukea järjestöille (järjestöjen työllistämistuki), jonka tarkoituksena on parantaa järjestöjen edellytyksiä palkata vantaalaisia pitkäaikaistyöttömiä. Lisäksi Vantaan kaupunki tukee vantaalaisten nuorten kesätyöllistämistä kesätyösetelillä. Yhteinen linjaus on, ettei muita kaupungin avustuksia myönnetä suoranaisesti työllistämiseen.

Toimenpide edellyttää muutosta nuorisopalveluiden avustusvalmistelussa. Yhteisen linjauksen mukaan, avustusta ei myönnetä jatkossa järjestöjen työllistämisen tukemiseen. Huomioidaan kuitenkin erityisryhmien, kuten maahanmuuttajanuorten erityistuen tarve seuraavan mukaan:

- Kesätyösetelin käyttöä tehostetaan
- Tiedonjakoa ja ohjaamista vahvistetaan (esim. yhteistyön vahvistaminen maahanmuuttajajärjestöjen ja Ohjaamon kanssa; kohderyhmälle suunnatun infotilaisuuden järjestäminen)
- Yhteistyötä järjestöjen kanssa jatketaan (sis. järjestöjen välinen verkottuminen)

Kulttuuritoiminnan määrittäminen

Avustusvalmistelussa on ilmennyt rajatapauksia kulttuuritoiminnan avustusten ja kuntalaispalveluiden avustusten (aluerahan) välillä. Rajatapaukset, joita tuetaan kulttuuritoiminnan avustuksista tai kuntalaispalveluiden avustuksista, tulee määritellä. Rajanveto perustuu määritelmään kulttuuritoiminnasta sekä kaupunginhallituksen yleisjaoston avustusten uusista myöntämisperiaatteista.

Kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan taiteen harjoittamista ja harrastamista, taidepalvelujen tarjontaa ja käyttöä, taidekasvatusta, kotiseututyötä sekä paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja edistämistä. Kotiseututyö sisältää perinteisen kansankulttuurin ja sen vaalimisen.

Paikallisen kansalaistoiminnan avustuksella voidaan tukea toimintaa, joka edistää asukkaiden keskinäistä kohtaamista ja vuorovaikutusta sekä viestintää ja tiedon kulkua alueella, eri väestöryhmien kohtaamista ja vuoropuhelua tai kaupunkiympäristön viihtyvyyden ja turvallisuuden parantumista.

Jatkossa ammattimaiset kulttuuritapahtumat tuetaan kulttuurin avustuksista ja paikalliset avoimet kansalaistapahtumat kuten esimerkiksi kyläjuhlat kuntalaispalveluiden avustuksista. Toimenpide edellyttää määrärahasiirtoja.

Avustusvalmistelijoiden välisen yhteistyön ja sujuvan kommunikaation merkitystä tulee myös jatkossa korostaa, jotta vältetään saman toiminnan tukeminen. Hakemuksen käsittelyssä tarkistetaan saako hakija avustusta samaan toimintaan muista kaupungin avustuslajeista. Tarvittaessa hakemus siirretään sopivaan avustuslajiin.

Ostopalvelut ja erillisavustettavat

Kaupunki ostaa palveluja ja kaupunginhallitus voi tukea toimijoita erillisavustuksilla. Ostopalveluiden ja erillisavustettavien tarkempi selvitystyö rajattiin tämän selvitystyön ulkopuolelle. Avustuksien kannalta on kuitenkin tärkeää, ettei ostopalvelut ja kaupungin avustus kohdennu samaan toimintaan. Avustusten yleisiin myöntämisperiaatteisiin ehdotetaan lisättäväksi lauseke: ”Toiminta- ja kohdeavustusta ei myönnetä yhdistysten tai muiden yhteisöjen palveluihin, jotka ovat Vantaan kaupungin tai jonkin toisen kunnan ostopalvelusopimuksen piirissä”.

Ennakot

Avustusten yleisten myöntämisperiaatteiden mukaan avustus tai sen osa voidaan maksaa ennakkoon kirjallista sitoumusta vastaan. Ennakoiden hakeminen ja maksaminen on sidoksissa avustushakemusten käsittelyprosessiin, joka määräytyy avustusten haku- ja tilitysajankohtien mukaisesti. Toiminta-avustukset haetaan toimintavuonna yleensä helmi-maaliskuussa ja maksetaan edellisen vuoden tilitysten hyväksymisen jälkeen elo-, syys- ja lokakuussa. Kulttuurilaitosten ja –yhteisöjen toiminta-avustus haetaan jo toimintavuotta edeltävänä vuonna lokakuussa. Kohdeavustukset haetaan 21 vrk ennen tapahtumaa. Kohdeavustus maksetaan tilitystä vastaan viimeistään 2 kk tapahtuman jälkeen. Ennakkoavustukset maksetaan joko ennen toiminta-avustusten myöntämistä tai kohdeavustuksen myöntämispäätöksen jälkeen.

Ennakkoavustusten myöntämisessä on joitakin eroja eri avustuslajien myöntämisperiaatteissa, päätöksentekokäytänteissä sekä maksatuksessa. Käytänteiden yhtenäistäminen on mahdollista siten, että

- avustuksen maksaminen sitoumusta vastaan ennen lainvoiman saantia poistetaan päätösesityksistä
- vaatimus avustushakemuksen jättämisestä ennen ennakon hakemista poistetaan avustusten myöntämisperiaatteista

- määritellään avustusten myöntämisperiaatteisiin ennakkoavustusten myöntämisprosentit toiminta-avustuksiin 50% ja kohdeavustuksiin 75%.

Kuntalaispalveluiden avustustoiminnan järjestäminen

Osana kaupunkitasoista kehittämistyötä, kuntalaispalveluissa tarkistettiin kaupunginhallituksen yleisjaoston avustusten myöntämisperiaatteet sekä laadittiin esitys niiden uudistamisesta. Myöntämisperiaatteet esitetään hyväksyttäväksi kaupunginhallituksen yleisjaostolle.

Kuntalaispalveluiden avustustoiminnan järjestämisen vaikuttaa muihin kaupungin jakamiin avustuksiin ja toteuttaminen edellyttää sääntömuutosten lisäksi määrärahasiirtoja tulosalueiden välillä.

5 Esitys avustustoiminnan järjestämisestä

Kaupunginjohtajan päätöksellä 25 §/2017 perustettiin työryhmä, jolle annettiin tehtäväksi luoda esitys avustustoiminnan järjestämisestä Vantaalla. Sivistystoimen sekä konserni- ja asukaspalveluiden avustusvalmistelijoista koostuva avustustiimi valmisteli tarvittavan materiaalin työryhmälle.

Työ avustustoiminnan järjestämisestä aloitettiin toukokuussa 2017 ja saatiin päätökseen saman vuoden marraskuussa. Esitys avustustoiminnan järjestämisestä koostuu kymmenestä toimenpiteestä (kappale 4), joiden täytäntöönpano selkeyttäisi Vantaan kaupungin avustustoimintaa. Osana kaupunkitasoista kehittämistyötä kuntalaispalvelut ja kulttuuripalvelut ovat tarkistaneet valmistelemansa avustuslajit ja niiden perusteet sekä tehneet esitykset avustusten järjestämisestä uudelleen. Toimenpiteet vaikuttavat avustusten myöntämisperiaatteisiin, määrärahoihin sekä toimintatapoihin.

Toimenpiteiden toteutus ja täytäntöönpano riippuvat päätöksistä esityksiin määrärahasiirroista (liite 1) ja uusista avustus yleisten sekä avustuslajikohtaisten myöntämisperiaatteista.

Avustustiimi on laatinut esityksen uusista avustusten yleisistä periaatteista ja tulosalueet ovat vastanneet avustuslajikohtaisten sääntömuutosten esityksien laadinnasta. Yleiset ohjeet esitetään hyväksyttäväksi kaupunginhallitukselle ja avustuslajikohtaiset säännöt asianosaiselle toimielimelle.

pvm 22.11.2017

LIITTEET

Liite 1: Toimenpiteiden vaikutukset määrärahoihin (arviot perustuvat vuoden 2016 avustuspäätöksiin)

- Oman kulttuurin vaalimisen avustaminen siirtyy kulttuurista kuntalaispalveluihin.
- Läksykerhojen tukeminen siirtyy nuorisopalveluista kuntalaispalveluihin.
- Erityisryhmien liikuntatoiminnan tukeminen siirtyy kuntalaispalveluista liikuntapalveluihin.
- Ikäihmisten kulttuuritoiminta siirtyy kuntalaispalveluista kulttuuripalveluihin.
- Ystävyysseurojen avustukset siirtyvät kuntalaispalveluista kulttuuripalveluihin.
- Aluerahan muuttuessa kansalaistoiminnan avustukseksi osa aiemmin aluerahasta tuettuja tapahtumia siirtyy kulttuuripalveluihin.

Kehittämiskohde	Toimenpide	Kuntalais-palvelut	Kulttuuri-palvelut	Liikuntapal-velut	Nuoriso-palvelut
Monikulttuurisuus	Oman kulttuurin vaalimistyön tuki	8 100,00	- 8 100,00		
	Läksyjen lukukerhojen tuki	5 000,00			- 5 000,00
Uskonnollisuus	Oman kulttuurin vaalimistyön tuki	800,00	- 800,00		
Monitoimijat	Erityisryhmien liikunta	- 18 000,00		18 000,00	
Seniorijärjestöt	Ikäihmisille suunnatun kulttuuritoiminnan tuki	- 850,00	850,00		
Kunpan avustukset	Ystävyysseurojen avustukset	- 3 900,00	3 900,00		
	Nyk. alueraha kulttuuritoimintaan	- 21 000,00	21 000,00		
Yhteensä		**- 29 850,00**	**16 850,00**	**18 000,00**	**- 5 000,00**

Vantaan kaupunki, Vanda stad
Kirjaamo, Registratur
Asematie 7, Stationsvägen 7
01300 Vantaa, Vanda

Puhelin (vaihde), Telefon 09 83911
kirjaamo[at]vantaa.fi
www.vantaa.fi

pvm 22.11.2017

Liite 2: Toimenpiteiden vaikutukset avustusten myöntämisperiaatteisiin

1) Muutokset avustusten yleisiin myöntämisperiaatteisiin
   - Lisätään yleisiin periaatteisiin soveltamisalan kuvaus. Yleisiä myöntämisperiaatteita sovelletaan ensisijaisesti suhteessa avustuslajikohtaisiin myöntämisperiaatteisiin.
   - Lisätään avustusten yleisiin periaatteisiin: ”Avustuksia ei myönnetä toimintaan, jonka tarkoitus on kokonaan tai osaksi edistää uskonnollisen sanoman leviämistä tai tehdä uskonnollista työtä.”
   - Lisätään avustusten yleisiin periaatteisiin: ”Toiminta- tai kohdeavustusta ei myönnetä yhdistysten tai muiden yhteisöjen palveluihin, jotka ovat Vantaan kaupungin tai jonkin toisen kunnan ostopalvelusopimuksen piirissä”.
   - Toiminta-avustuksia myönnettäessä avustuspäätösten yhteydessä tuodaan näkyviin hakijan saama tila- ja/tai vuokratuki.
2) Muutokset kaikkiin avustuslajikohtaisiin myöntämisperiaatteisiin
   - Määritellään avustusten myöntämisperiaatteisiin ennakkoavustusten myöntämisprosentit toiminta-avustuksiin 50% ja kohdeavustuksiin 75%.
   - Avustusten myöntämisperiaatteista poistetaan kohdasta: "toiminta-avustuksen ennakko voidaan maksaa...", vaatimus: "kun avustushakemus on jätetty asianmukaisesti täytettynä” (Liikunta- ja kulttuuripalvelut).
3) Muutokset liikuntapalveluiden myöntämisperiaatteisiin
   - Toiminta-avustus erityisryhmien liikuntaan määritellään uudestaan.
4) Muutokset kulttuuripalveluiden myöntämisperiaatteisiin
   - Kulttuurin toiminta-avustusten lajit kategorisoidaan uudelleen.
   - Uusi avustuslaji: ”seniori-ikäisille suunnatun kulttuuritoiminnan toiminta- ja kohdeavustukset).
5) Muutokset kuntalaispalveluiden myöntämisperiaatteisiin
   - Avustusperiaatteiden kokonaisvaltainen uudistaminen: terveyden- ja hyvinvoinnin avustukset sekä kansalaistoiminnan toiminta- ja kohdeavustukset.

Vantaan kaupunki, Vanda stad
Kirjaamo, Registratur
Asematie 7, Stationsvägen 7
01300 Vantaa, Vanda

Puhelin (vaihde), Telefon 09 83911
kirjaamo[at]vantaa.fi
www.vantaa.fi

10 § **Määrärahamuutokset vuoden 2017 talousarvion käyttötalousosaan ja investointiosaan**

VD/10435/02.01.00.04/2017

KN/PM/MR/NJ/AV

xxx = talousarvion sitovuustaso kuvattu harmaalla pohjavärillä

Sivistystoimen toimialan käyttötalouden määrärahamuutosesitys 2017

Toisen osavuosikatsauksen mukaisesti sivistystoimella on muutospaineita hyväksyttyyn käyttösuunnitelmaan nähden, joskin menojen ylitysennuste on alentunut.

Bruttoyksiköihin kuuluvan yhteisten palveluiden (sis. johdon, toimialan yhteiset palvelut ja talous- ja hallintopalvelut) menot alittuvat 124 000 euroa johtuen suurimaksi osaksi henkilöstömenojen alittumisesta.

Opetuslautakunnan alaisissa bruttoyksiköissä tulojen arvioidaan jäävän alle 1,13 M€ johtuen varhaiskasvatuksen hoitopäivämaksutulojen (-1,3 M€) ja kirjaston tulojen (-90 000 €) alittumisesta. Hoitopäivämaksukertymään alentavasti vaikuttavat subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajaaminen ja asiakasmaksulain muutokset. Perusopetuksen tulot ylittyvät (+266 000 €) myönnetyn valtion erityisavustuksen syksyn osuuden verran. Sama euromäärä tulee myös menojen ylitykseksi. Erityisavustus kohdistuu esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin (Kota-raha).

Opetuslautakunnan alaisissa bruttoyksiköissä menojen arvioidaan ylittyvän 407 000 euroa. Perusopetuksen ennusteen mukaan ylitys on yhteensä 1,2 M€. Perusopetuksessa vammaisopetuksen ja kieli- ja kulttuuriryhmien (suomi toisena kielenä) oppilaiden määrä on kasvanut ennakoitua enemmän sekä on perustettu uusi polikliininen luokka psykiatrista hoitoa saaville oppilaille, joiden tuen järjestelyjä ei voida toteuttaa heidän omassa lähikoulussaan. Varhaiskasvatuksen ennusteen mukaan menot alittuvat 1,6 M€. Varhaiskasvatuksessa kotihoidontuen ja yksityisen hoidon tuen käyttäjämäärät ovat ennakoitua alhaisemmat ja osa-aikaisten lasten ennakoitua suurempi määrä yksityisessä palvelutuotannossa pienentää palvelusetelikustannuksia. Lukiokoulutuksessa Lumon monitoimitilan vuokran nousu aiheuttaa ylitystä 250 000 euroa. Lisäksi 100 000 euron ylitys arvioidaan tulevan, kun perusopetuksen keväällä 2017 päättäneistä vammaisopetuksen oppilaista viisi ei saanut jatko-opintopaikkaa ammatillisesta erityisoppilaitoksesta ja nuoriso- ja aikuiskoulutuksen tulosalueella joudutaan järjestämään näille koulutustakuun toteutumiseksi korvaavaa toimintaa lukuvuodeksi 2017–2018. Kirjastopalvelut ennustaa menojen ylittyvän 482 000 euroa, josta suurin osa on Lumon monitoimitilan vuokran noususta johtuvaa.

Opetuslautakunnan alaisista nettoyksiköistä ammatillinen koulutus Varia ennustaa tulojensa alittuvan 100 000 € ja menojensa ylittyvän 200 000 €. Tulojen alitus johtuu myyntituottojen arvioidusta alentumisesta ja menojen ylitys oppilasmäärän lisäyksestä.

Aikuisopisto ennustaa tulojensa ylittyvän 33 000 € ja menojen alittuvan 63 000 €. Kansalaisopiston maksutuottojen arvioidaan alittuvan, kun taas hankkeiden saamat rahoitukset nostaa tuloarviota. Menojen alittuminen johtuu mm. hallinnon, kansalaisopiston, työvoimapoliittisen koulutuksen menojen alittumisesta ja menoja puolestaan lisää hankkeiden menot.

Toimialan varhe -määräraha on budjetoitu yhteisiin palveluihin ja maksut on sinne kirjattu. Tilastoinnin ja kustannusten seurannan vuoksi maksut tulee kohdistaa ao. tulosalueelle, joten myös vastaava

määräraha on siirrettävä tulosalueelle. Tämä vaikuttaa nettoyksiköiden toimintakatteen muuttumiseen, joten nettoyksiköihin tehtävät siirrot on vietävä kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi. Apulaiskaupunginjohtaja on käyttösuunnitelman hyväksymisen yhteydessä oikeutettu tekemään tulosalueiden välisiä määrärahasiirtoja sitovuustasojen sisällä, joten apulaiskaupunginjohtaja voi siirtää määrärahat bruttoyksiköihin. Varialle siirrettävä varhe -määräraha on 121 087 € ja aikuisopistolle 3 980 €.

Vapaa-ajan lautakunnan alaisten tulosalueiden tulojen arvioidaan ylittyvän 1,25 M€. Kulttuuripalveluissa tulojen ylitys (+262 000 €) johtuu pelkästään hankkeiden saamista rahoituksista. Nuorisopalveluissa tulojen ylitystä (+345 000 €) aiheuttaa myös hankkeiden saamat rahoitukset, mutta nuoripalveluiden muut myynti- ja maksutuotot jäävät 45 000 € alle arvioidun. Liikuntapalveluissa (+641 000 €) hankkeiden saamien rahoitusten lisäksi liikuntayhtiöiden mainospaikat ja nimimyynnit tuottavat tuloja 200 000 €.

Vapaa-ajan lautakunnan alaisten tulosalueiden menojen arvioidaan ylittyvän 1,73 M€. Kulttuuripalveluissa menojen ylitys (-262 000 €) johtuu pelkästään hankkeiden menoista. Nuorisopalveluilla (-786 000 €) hankkeiden lisäksi menoylityksenä tulee Lummetalon vuokrakustannukset 1.9. alkaen. Liikuntapalveluilla (-682 000 €) hankkeiden lisäksi menoylityksenä tulee seuroille jaettava markkinointiraha (200 000 €) mainos- ja nimimyynneistä.

Vapaa-ajan lautakunnan alaiset nettoyksiköiden ennustetaan pysyvän talousarvioissa eikä niille ole myöskään varhe -menoja.

Sivistystoimen toimialan bruttoyksiköiden talousarvio muutosten jälkeen on seuraava:

13 Sivistystoimen toimiala bruttoyksiköt	**TA 2017**	**Muutos 2017**	**Uusi TA 2017**
Tulot	32 004 000	117 677	32 121 677
Menot	-396 227 287	-2 013 215	-398 240 502
Toimintakate	-364 223 287	-1 895 538	-366 118 825

Ammatillisen koulutuksen nettobudjetoitu talousarvio muutosten jälkeen on seuraava:

13 70 Ammatillinen koulutus	**TA 2017**	**Muutos 2017**	**Uusi TA 2017**
Tulot	2 200 000	-100 000	2 100 000
Menot	-32 533 659	-321 087	-32 854 746
Toimintakate	-30 333 659	-421 087	-30 754 746

Aikuisopiston nettobudjetoitu talousarvio muutosten jälkeen on seuraava:

13 80 Aikuisopisto	**TA 2017**	**Muutos 2017**	**Uusi TA 2017**
Tulot	1 609 000	32 927	1 641 927
Menot	-4 424 188	59 312	-4 364 876
Toimintakate	-2 815 188	92 239	-2 722 949

Opetuslautakunta on käsitellyt määrärahamuutosesitystä 6.11.2017 ja vapaa-ajanlautakunta 7.11.2017

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan käyttötalouden määrärahamuutosesitys 2017

Kiinteistöt ja asuminen tulosalueen käyttötalousmenoihin on vuodelle 2017 budjetoitu 19 056 euroa maanmyyntitappioihin (tili 492051).

Vuoden 2017 talousarvion käyttötalouden maanmyyntitappioiden osalta toteutuma on 957 450 euroa eli tappiota on toteutunut 938 394 euroa ennakoitua enemmän. Ylitys muodostuu yhdestä yksittäistä maanmyynnistä Kivistön kaupunkikeskus 1 (nro 230800) asemakaavan alueelta. Maanmyyntitappio aiheutui myydylle asuntotontille 92-23-196-5 laskennallisesti osoitetusta erittäin suuresta kirjanpidollisesta hankintahinnasta.

Esitetään, että kiinteistöt ja asuminen tulosalueen toimintakuluja käyttötalouden vuoden 2017 määrärahoissa korotetaan 940 000 eurolla.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan bruttoyksiköiden talousarvio muutosten jälkeen on seuraava:

14 0 Kaupunkisuunnittelulautakunta bruttoyksiköt	**TA 2017**	**Muutos 2017**	**Uusi TA 2017**
Tulot	40 776 500		40 776 500
Menot	-13 232 284	-940 000	-14 172 284
Toimintakate	27 544 216	-940 000	26 604 216

Kaupunkisuunnittelulautakunta on käsitellyt määrärahamuutosesitystä 20.11.2017

Tilakeskuksen käyttötalousmenoihin on vuodelle 2017 budjetoitu 84,5 milj. euroa. Tilakeskuksen vuoden 2017 talousarvion käyttötalouden toteutumaan vaikuttavat erityisesti kaupungin ja VTK Kiinteistöt Oy:n välisten vuokrasopimusten yhtenäistämisestä aiheutuva vuokratasojen nousu, Hämeenkylän koulun väistötilojen vuokraus sekä osoitteesta Lummetie 2 vuokrattavat perusopetuksen Simonkylän koulun väistötilat sekä Vantaan Valon ja nuorisopalveluiden vuokratilat, joilla korvataan uudisrakentamis- ja perusparannustarpeita. Edellä mainittujen muutosten vaikutus vuoden 2017 ulkoa vuokrattujen tilojen vuokriin on yhteensä noin 5,0 milj. euroa. Lisäksi muiden kiinteistöjen käyttömenojen osalta, jotka sisältävät mm. rakennusten energiakustannukset ja ylläpitopalveluiden hankintoja, ylityksen ennustetaan olevan noin 1,0 milj. euroa.

Teknisen lautakunnan bruttoyksiköiden talousarvio muutosten jälkeen on seuraava:

14 5 Tekninen lautakunta bruttoyksiköt	**TA 2017**	**Muutos 2017**	**Uusi TA 2017**
Tulot	142 237 000		142 237 000
Valmistus omaan käyttöön	55 282 692		55 282 692
Menot	-192 510 680	-6 000 000	-198 510 680
Menot ilman VOK	-137 227 988	-6 000 000	-143 227 988
Toimintakate	5 009 012	-6 000 000	-990 988

Tekninen lautakunta on käsitellyt määrärahamuutosesitystä 21.11.2017

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n ateriahinnoittelun muutoksen huomioiva käyttötalouden määrärahamuutosesitys 2017

Hankintakeskuksen ostoyksikkö konserni- ja asukaspalvelujen toimialalla vastaa keskitetysti kaupungin ateriapalveluiden tilaamisesta. Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy vastaa noin 90 prosenttisesti kaupungin

kohteiden ateriatuotannosta. Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n aterioiden hinnoittelussa vuodelle 2017 on tapahtunut virhe. Vuodelle 2017 annetut ateriahinnat eivät ole kattaneet tuotantokustannuksia.

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy on 15.11.2017 esittänyt hankintakeskukselle hinnankorotusta takautuvasti vuodelle 2017. Esitetty hinnankorotus jakautuisi seuraavasti:

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala, yhteensä		75 300 euroa, josta
	hoiva ja sairaala	75 300 euroa
Sivistystoimen toimiala, yhteensä		924 700 euroa, josta
	varhaiskasvatus	521 590 euroa
	opetus	403 110 euroa
Kaikki yhteensä		1 000 000 euroa (alv 0%)

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n toiminnan jatkumisen turvaaminen edellyttää ehdotetun hinnankorotusehdotuksen hyväksymistä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala ilman erikoissairaanhoitoa talousarvio muutosten jälkeen on seuraava:

12 Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala ilman erikoissairaanhoitoa	**TA 2017**	**Muutos 2017**	**Uusi TA 2017**
Tulot	47 600 000		47 600 000
Menot	-401 422 213	-75 300	-401 497 513
Toimintakate	-353 822 213	-75 300	-353 897 513

Sivistystoimen toimialan bruttoyksiköiden talousarvio muutosten jälkeen on seuraava huomioiden edellä mainitut aiemmat muutosehdotukset:

13 Sivistystoimen toimiala bruttoyksiköt	**TA 2017**	**Muutos 2017**	**Uusi TA 2017**
Tulot	32 121 677		32 121 677
Menot	-398 240 502	-924 700	-399 165 202
Toimintakate	-366 118 825	-924 700	-367 043 525

Investointimäärärahan muutosesitys julkisen käyttöomaisuuden hankeryhmässä 2017

Kunnallistekniikan investointeihin (julkinen käyttöomaisuus, hankeryhmät 931–935) on vuoden 2017 budjetissa varattu yhteensä 30 milj. euroa. Talous- ja velkaohjelman (TVO) mukainen kunnallistekniikan investointien määrärahataso oli 35 milj. euroa, mutta sitä leikattiin viidellä miljoonalla eurolla v. 2017 mm. Hämeenkylän koulun uudisrakennuksen investoinnin vuoksi. Alustavien tilinpäätöstietojen perusteella näyttää siltä, että kokonaisbudjetti tulee ylittymään yhteensä noin 3,28 milj. eurolla.

Liikennealueiden toteuttamiseen on vuoden 2017 talousarviossa varattu 22,9 milj. euroa. Ylitystarve (900 000 euroa) johtuu mm. leudon talven aiheuttamasta lisäpäällystystarpeesta. Eräitä suurehkoja vuodelle 2018 suunniteltuja investointeja on aikaistettu, kuten Rasinrinteen sillan saneeraus Koivukylässä sekä Mestarintien ja Tikkurilantien ramppien rakennustyöt Kivistössä.

Urheilualueiden toteuttamiseen on varattu 2,25 milj. euroa. Lisäkustannuksia (200 000) on aiheuttanut mm. Hiekkaharjun urheilupuiston sähköistystöistä.

Puistojen rakentamiseen on varattu 4,3 milj. euroa. Lisäkustannuksia (1 960 000 euroa) on aiheutunut mm. eräiden vuodelta 2016 keskeneräisiksi jääneiden perusparannuskohteiden viimeistelytöistä sekä Jokiuoman taiteellisen lähiliikuntapaikan rakennustöistä.

Kehärataprojektille ei kuluvan vuoden talousarviossa ole varattu lainkaan määrärahoja. Vuoden 2017 aikana kustannuksia on kuitenkin kertynyt yli 200 000 euroa, koska kaupunki on joutunut omalla kustannusosuudellaan vastaamaan Ruskeasannan asemavarauksen pohjavesivuotojen korjauskustannuksista. Kehäradan asemien vuositakuutarkastuksissa on hyödynnetty ko. kohteiden valvojakonsulttien osaamista, josta on tullut kuluja kaupungille.

Julkisen käyttöomaisuuden menojen talousarvio muutoksen jälkeen on seuraava:

93 Julkinen käyttöomaisuus	**TA 2017**	**Muutos 2017**	**Uusi TA 2017**
MENOT	-30 000 000	-3 280 000	-33 280 000
Kunnallistekniset työt	**-30 000 000**	**-3 060 000**	**-33 060 000**
93 1 Liikennealueet	-22 900 000	-900 000	-23 800 000
93 2 Urheilualueet	-2 250 000	-200 000	-2 450 000
93 3 Virkistysalueet	-350 000		-350 000
93 4 Ympäristörakentaminen	-4 300 000	-1 960 000	-6 260 000
93 5 Yhteishankkeet	-200 000		-200 000
93 7 Kehärata	**0**	**-220 000**	**-220 000**

Tekninen lautakunta on käsitellyt määrärahamuutosesitystä 21.11.2017

Investointimäärärahan muutosesitys irtaimen omaisuuden hankeryhmässä 2017

Sivistystoimen irtaimen omaisuuden määräraha tälle vuodelle on 3,129 M€. Määräraha tulee ennusteen mukaan ylittymään Hämeenkylän korvaavien tilojen, Sanomalan, kalustamiseen liittyvien hankintojen takia 700 000 euroa.

Irtaimen omaisuuden talousarvio sivistystoimen toimialan osalta muutoksen jälkeen on seuraava:

94 Irtain omaisuus	**TA 2017**	**Muutos 2017**	**Uusi TA 2017**
Menot: Sivistystoimen toimiala	-3 129 000	-700 000	-3 829 000

Opetuslautakunta on käsitellyt määrärahamuutosesitystä 6.11.2017 ja vapaa-ajan lautakunta 7.11.2017

Investointimäärärahan muutosesitys osakkeiden ja osuuksien hankeryhmässä 2017

Talousarvioin osakkeiden ja osuuksien hankeryhmään on budjetoitu vuodelle 2017 0,5 milj. euroa elinkeinoelämän edistämishankkeisiin ja 0,52 milj. euroa Apotti Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Taloussuunnitelmakaudella keskeisempiin toimintaympäristön muutoksiin kuuluu Tikkurilan uuden toimitilarakennus -projektin hankevalmistelu. Toimitilauudistus koskee kolmea kohdetta: Tikkurilan Silkistä vuokrattavia tiloja, kaupungintalon tiloja sekä Kielotie 13:sta rakennettavaa toimitaloa. Kielotie 13:n rakennushanke etenee seuraavaksi yhdistetyn tarveselvityksen ja hankesuunnitelman hyväksymiseen sekä suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailun käynnistämiseen. Tavoitteena on, että tarveselvitys/hankesuunnitelma ja Kielotie 13:n kilpailuohjelma tulevat käsiteltäviksi lautakuntiin ja niistä edelleen kaupunginhallitukseen marraskuun aikana. Tontilla sijaitseva nykyinen toimistorakennus puretaan. Hankkeen aikataulussa on vuodelle 2017 aikataulutettu mm. edellytysten luominen hankkeen onnistumiselle.

Vantaan kaupunki omistaa enemmistön Tikkurilassa osoitteessa Kielotie 13 sijaitsevasta Kiinteistö Oy Vantaan kauppalantalosta. Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala on vuonna 2017 käynyt neuvotteluja muiden yhtiön osakkaiden kanssa, jotta Vantaan kaupunki saisi koko yhtiön osakekannan omistukseensa.

Vuoden 2017 talousarvion investointiosan osakehankintoihin varattua määrärahaa on ollut 5.10.2017 jäljellä 243 870 euroa. Kaupat aiheuttavat investointiosan osakehankintoihin varatun rahan ylityksen 350 000 eurolla.
Osakkeiden ja osuuksien talousarvio muutosten jälkeen on seuraava:

97 Osakkeet ja osuudet	**TA 2017**	**Muutos 2017**	**Uusi TA 2017**
Menot	**-1 020 000**	**-350 000**	**-1 370 000**
Apotti Oy	-520 000		-520 000
Kaupunginhallitus / osakkeiden hankinta	-500 000	-350 000	-850 000

Tekninen lautakunta on käsitellyt määrärahamuutosesitystä 21.11.2017

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 10

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle, että

a) sivistystoimen toimialan bruttoyksiköiden tuloja lisätään 117 677 € ja menoja 2 937 915 €
b) ammatillisen koulutuksen tuloja vähennetään 100 000 € ja menoja lisätään 321 087 €
c) aikuisopiston tuloja lisätään 32 927 € ja menoja vähennetään 59 312 €
d) kaupunkisuunnittelulautakunnan bruttoyksiköiden menoja lisätään 940 000 €
e) teknisen lautakunnan bruttoyksiköiden menoja lisätään 6 000 000 €
f) sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala ilman erikoissairaanhoitoa menoja lisätään 75 300 €
g) lisätään julkisen käyttöomaisuuden kunnallisteknisten töiden liikennealueiden menoja 900 000 €, urheilualueiden menoja 200 000 € ja ympäristörakentamisen menoja 1 960 000 € sekä Kehäradan menoja 220 000 €
h) lisätään irtaimen omaisuuden menoja 700 000 € sivistystoimen toimialan osalta
i) lisätään kaupunginhallitus / osakkeiden hankintamenoja 350 000 €

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia; esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
talousjohtaja Patrik Marjamaa, puh. 050 310 6906, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
talousarviopäällikkö Matti Ruusula, puh. 043 824 9254, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

11 § Erityiset ennakkoäänestyspaikat vuoden 2018 presidentinvaalissa

VD/9445/00.00.00.01/2017

TS/NK/NJ

Vaalilain 9 §:n mukaan ennakkoäänestyspaikkoja ovat kunnan alueella olevat sairaalat, ympärivuorokautista hoitoa antavat ja muut kunnanhallituksen määräämät sosiaalihuollon toimintayksiköt sekä rangaistuslaitokset. Näissä laitoksissa voivat äänestää niissä hoidettavina olevat tai niihin otetut äänioikeutetut.

Suoraan lain nojalla ns. laitosäänestys on järjestettävä sairaalassa ja sosiaalihuollon toimintayksikössä, jossa annetaan ympärivuorokautista hoitoa sekä rangaistuslaitoksessa.

Kaupunginhallituksella on oikeus harkintansa mukaan päättää laitosäänestys toimitettavaksi myös sellaisissa sosiaalihuollon toimintayksiköissä, joissa ei anneta ympärivuorokautista hoitoa. Toimintayksiköt voivat olla yksityisiä, kunnallisia tai valtion ylläpitämiä.

Liitteenä olevaan listaan on aiempaa päätöksentekokäytäntöä noudattaen laitosäänestyspaikoiksi valittu sekä sellaiset laitokset, joissa lain mukaan on järjestettävä ennakkoäänestys, että sellaiset laitokset, joissa perinteisesti on järjestetty ja johon on myös toivottu laitosäänestystä.

Keskusvaalilautakunta 22.11.2017 § 5

Puheenjohtajan esitys:
Päätetään ehdottaa, että kaupunginhallitus määrää liitteessä mainitut laitokset erityisiksi ennakkoäänestyspaikoiksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

—

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 11

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään määrätä liitteessä mainitut laitokset erityisiksi ennakkoäänestyspaikoiksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Luettelo Vantaan erityisinä ennakkoäänestyspaikkoina toimivista laitoksista

Täytäntöönpano: vaalitoimisto

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
keskusvaalilautakunnan sihteeri Niina Kolju, puh. 040 5149558, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaan erityisinä ennakkoäänestyspaikkoina toimivat laitokset presidentinvaalissa 2018

Kaupungin , valtion ja HUS:in laitokset

Katriinan sairaala
Katriinankuja 4, 01760 Vantaa

Korson vanhustenkeskus/
Katriinan sairaala, os. 1, 3, 5
Metsontie 23, 1. krs., 01450 Vantaa

Peijaksen sairaala
Sairaalakatu 1 , 01400 Vantaa

Peijaksen sairaalan hengityshalvausyksikkö
Merjantie 10, 01400 Vantaa

Poliisivankila
Kielotie 21, 01300 Vantaa

Vantaan vankila
Siltaniitynkuja 2, 01260 Vantaa

Heporinteen palvelutalo
Heporinne 1 B, 01200 Vantaa

Koivukylän palvelutalo
Karsikkokuja 13, 01360 Vantaa

Korson vanhustenkeskus, hoivakoti 2
Metsotie 23, 2. krs., 01450 Vantaa

Laukkarinteen Senioritalo
Laukkarinne 8, 01200 Vantaa

Malminiityn asumis - ja toimintakeskus
Uusiniityntie 3, 01350 Vantaa

Metsotien palvelutalo
Metsotie 25, 01450 Vantaa

Myyrinkoti
Ruukkukuja 5, 01600 Vantaa

Raikukujan palvelutalo
Raikukuja 14, 01620 Vantaa

Pähkinärinteen palvelutalo
Kastanjakuja 1 a, 01710 Vantaa

Simonkylän vanhustenkeskus
Simontie 5, B-talo, 01300 Vantaa

Suopursun palvelutalo
Kielotie 25, 01300 Vantaa

Yksityiset laitokset

Attendo Jaspis hoivakoti
Jaspiskuja 12, 01700 Vantaa

Attendo Jokikartano hoivakoti
Sorvatie 15, 01480 Vantaa

Attendo Kivistö Hoivakoti
Savikiventie 1, 01700 Vantaa

Attendo Koivukylä hoivakoti
Karsikkokuja 13, 2.krs., 01360 Vantaa

Attendo Leinikki Hoivakoti
Leinikkitie 28, 01350 Vantaa

Attendo Lustikulla hoivakoti
Lustikullantie 3, 01510 Vantaa

Attendo Varisto hoivakoti
Varistontie 1 B, 01660 Vantaa

Betesda-säätiö, Palvelukoti Hopea
Korutie 1, 01600 Vantaa

Emeritus-senioritalo Nissaksen puisto
Birkanpolku 3, 01200 Vantaa

Eteva kuntayhtymä, Vallinojan ryhmäkoti
Lehmustontie 61 F, 01450 Vantaa

Folkhälsanhuset i Vanda
Vallmovägen 28, 01300 Vanda

Foibekartano, Diakoniasäätiö Foibe, Foibe Oy
Foibekoti 1 Sairaalakatu 11, Foibekoti 2 Sairaalakatu 5
ja Foibekoti 3 Valtimotie 2, 01400 Vantaa

Hoivakoti Atzalea
Vanha Kaarelantie 26, 01610 Vantaa

Mehiläinen Oy hoivapalvelut, Oiva
Ykköskoti Aurinkorinne, Kielorinne, Tähtirinne
Louhelantie 10 B , 01600 Vantaa

Mehiläinen Oy / Mainiokoti Aino ja Antti
Asolantie 14, 01400 Vantaa

Veturipolun palvelutalo
Veturikuja 8, 01300 Vantaa

Keltamokoti
Savikkatie 13, 01300 Vantaa

Koivukoti
Kuriiritie 24, 01510 Vantaa

Mereo Martinlaakso
Raappavuorenpolku 1, 01620 Vantaa

Mereo Myyrmäki
Vaskivuorentie 12 C, 01600 Vantaa

Mikeva Oy, Palvelukoti VantaanHelmi
Metsolantie 4, 01450 Vantaa

NSS Oy / Hoitokoti Iltatähti
Pajutie 6, 01400 Vantaa

Palvelukoti Vantaan Kerttuli Oy
Laurintie 28, 01420 Vantaa

Rinnekoti-Säätiö, Piikujan Asuntola
Piikuja 7, 01600 Vantaa

Uudenmaan Seniorikodit/Hoitokoti Kuninkaanhovi
Kolohongankuja 2, 01260 Vantaa

Vantaan Validia-koti
Tanhurinne 4, 01450 Vantaa

Vanhusten Kotiapusäätiö, Havukosken palvelukeskus
Havukosken palvelutalot, havukoti, Mäntykoti, Leenakoti
Paimenentie 2, Eteläinen Rastitie 12, 01360 Vantaa

12 § **Vantaan nuorisovaltuuston vuoden 2017 vaalituloksen vahvistaminen**

VD/3360/00.00.00.03/2017

KN/PV/NJ

Kaupunginhallitus tarkisti kokouksessaan 10.4.2017 § 9 nuorisovaltuuston perustamispäätöstä syksyn 2017 vaaleja varten siten, että äänioikeutettuja vaaleissa ovat 1999–2004 syntyneet Vantaalla kirjoilla olevat vantaalaiset nuoret. Vähintään viisi (5) vaaliessa äänioikeutettua voi perustaa valitsijayhdistyksen. Nuorisovaltuuston varsinaisiksi jäseniksi valitaan 20 eniten ääniä saanutta ja varajäseniksi 10 seuraavaa. Nyt valittavan nuorisovaltuuston toimikausi päättyy 31.12.2019.

Nuorisovaltuustovaaleihin asettui määräaikaan mennessä 57 ehdokasta. Vaalit toimitettiin kouluissa ja oppilaitoksissa 27.10.–9.11.2017 välisenä aikana sekä Tikkurilan, Korson ja Myyrmäen Vantaa-infoissa 14.–16.11.2017. Äänioikeutettuja oli kaikkiaan 14 719 ja äänioikeuttaan käytti 5 504 nuorta. Äänestysprosentti oli tämän mukaan 37,4 % (vuoden 2015 vaaleissa 32,9 %).

Nuorisovaltuuston perustamispäätöksen mukaan vaalien tuloksen vahvistaa kaupunginhallitus ja äänten mennessä tasan suoritetaan arvonta. Vaalien tulos varsinaisten ja varajäsenten osalta oli seuraava:

20 varsinaista jäsentä:

Nimi	**ikä**	**asuinpaikka**	**äänimäärä**
Santeri Parkkonen	15	Ylästö	311
Matilda Hoviniemi	15	Tikkurila	234
Ahmed Salan	17	Asola	214
Antti Salpakari	14	Hakkila	159
Jaakko Linnakangas	16	Kartanonkoski	155
Niko Suwarisge	15	Länsimäki	154
Fanny Talonpoika	16	Päiväkumpu	152
Aimen Chakir	17	Asola	148
Jami Ojanen	14	Kuninkaanmäki	144
Topi Häyrynen	16	Korso	143
Olivia Huiko	15	Pähkinärinne	142
Miska Pietilä	15	Pakkala	137
Aleksi Koivisto	14	Hiekkaharju	132
Veeti Salo	17	Vestra	130
Elias Aro	14	Rekola	124
Oscar Taht	13	Sexan, Kuusikko	122
Miro Vauhkonen	14	Askisto	118
Aaro Viita	15	Päiväkumpu	118
Helen Hamzaaghae	14	Pähkinärinne	116
Taru Ranta	14	Korso	114

10 varajäsentä:

Nimi	**ikä**	**asuinpaikka**	**äänimäärä**
Aapo Pälviä	14	Pähkinärinne	109
Jere Laitala	17	Hiekkaharju	108

Monika Rautio	16	Rekola	106
Niko Oreshkin	14	Mikkola	105
Sonia Singh	17	Rekola	104
Milla Halonen	14	Asola	100
Rasmus Kemppainen	15	Viertola	97
Filip Godlewski	14	Asola	86
Lauand Salih	14	Vaarala	82
Noa Lindqvist	13	Kuninkaanmäki	81

Selvitys koulukohtaisista äänestysprosenteista on liitteenä.

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 12

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) vahvistaa Vantaan kaupungin nuorisovaltuuston 27.10.–9.11.2017 välisenä aikana sekä 14.–16.11.2017 toimitetun vaalin tulos ja valita siinä 20 eniten ääniä saanutta ehdokasta nuorisovaltuuston varsinaisiksi jäseniksi ja 10 seuraavaksi eniten ääniä saanutta varajäseniksi siten, että nyt valitun nuorisovaltuuston toimikausi päättyy 31.12.2019,
b) oikeuttaa nuorisovaltuusto myöntämään ero nuorisovaltuutetulle hänen sitä kirjallisesti pyytäessä ja täydentämään nuorisovaltuuston varsinaisten jäsenten listaa vahvistetun vaalituloksen kymmenestä varajäsenestä äänimäärien määräämässä järjestyksessä alkaen eniten ääniä saaneesta varajäsenestä, ja
c) merkitä tiedoksi liitteenä oleva selvitys koulukohtaisista äänestysprosenteista.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Selvitys nuorisovaltuuston vuoden 2017 vaalien koulukohtaisista äänestysprosenteista

Täytäntöönpano: nuorisopalvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
nuorisotyöntekijä Päivi Viilomaa, puh. 040 861 0841, paivi.viilomaa[at]vantaa.fi

Selvitys nuorisovaltuuston vuoden 2017 vaalien koulu- ja oppilaitoskohtaisista äänestysprosenteista

Vantaan kymmenennet nuorisovaltuustovaalit järjestettiin Vantaan kaupungin kouluissa ja oppilaitoksissa 27.10.–9.11.2017 Lisäksi äänestysmahdollisuus oli Korson, Myyrmäen ja Tikkurilan Vantaa-infoissa 14.–16.11.

Äänioikeutettuja vaaleissa oli 14 719. Heistä äänioikeutensa käytti 37,4 %. (vuonna 2015 32,9 %).
Äänioikeutettuja vaaleissa olivat vantaalaiset vuosina 1999–2004 syntyneet nuoret.

Vantaalaisissa kouluissa ja oppilaitoksissa joissa äänestys järjestettiin, opiskelee noin 73% äänioikeutetuista. Alakouluissa opiskeleville äänioikeutetuille ei kouluissa äänestysmahdollisuutta järjestetty.

Koulu/oppilaitos	Ääni-oikeutettuja	Äänestysprosentti vuonna 2017	Äänestysprosentti vuonna 2015	Äänestysprosentti vuonna 2013
Havukosken koulu	313	78,0 %	78,1 %	85,0 %
Helsinge gymnasium	64	48,4 %	43,1 %	36,2 %
Helsinge skola	181	86,2 %	23,8 %	46,4 %
Hämeenkylän koulu	455	86,6 %	86,4 %	85,6 %
Jokiniemen koulu	312	61,2 %	30,0 %	31,8 %
Kartanonkosken koulu	276	63,0 %	51,9 %	58,7 %
Kilterin koulu	537	43,6 %	57,4 %	18,6 %
Koivukylän koulu	378	79,4 %	57,9 %	48,1 %
Korson koulu	384	72,7 %	75,2 %	81,6 %
Lehtikuusen koulu	359	78,8 %	83,2 %	47,7 %
Lumon lukio	439	14,6 %	14,4 %	6,1 %
Länsimäen koulu	267	78,7 %	62,2 %	71,9 %
Martinlaakson koulu	436	61,5 %	13,6 %	ei äänestystä
Martinlaakson lukio	332	18,1 %	20,4 %	19,8 %
Mikkolan koulu	299	77,6 %	72,1 %	67,3 %
Peltolan koulu	542	86,7 %	85,5 %	68,0 %
Ruusuvuoren koulu	402	22,9 %	34,5 %	77,8 %
Simonkylän koulu	300	30,6 %	20,6 %	34,8 %
Sotungin koulu	366	67,2 %	81,0 %	77,0 %
Sotungin lukio	318	26,7 %	23,7 %	35,4 %
Tikkurilan lukio	840	21,4 %	3,9 %	10,6 %
Vantaan kansainvälinen koulu	198	36,9 %	67,2 %	78,2 %
Vantaankosken koulu	598	82,6 %	87,5 %	77,3 %
Vaskivuoren lukio	515	24,1 %	11,2 %	5,5 %
Veromäen koulu	187	53,5 %	47,4 %	29,7 %
Varia/Aviapoliksen toimipiste	262	25,6 %	15,3 %	12,9 %
Varia/ Hiekkaharjun toimipiste	477	9,6 %	13,2 %	9,4 %
Varia/Koivukylän toimipiste	119	27,7 %	15,3 %	27,8 %
Varia/Myyrmäen toimipiste	323	13,9 %	10,8 %	4,7 %

13 § Suomen Kuntaliiton valtuuskunnan vaali

VD/6134/00.04.01/2017
KN/JM/NJ

Kuntaliiton ylimpään toimielimeen, valtuuskuntaan, valitaan 66 jäsentä ja 66 varajäsentä jäsenäänestyksellä eli 15.11. - 31.12.2017 vaalipiireittäin toimitettavalla vaalilla. Vaalipiirit määräytyvät samoin kuin eduskuntavaaleissa. Kustakin vaalipiiristä valitaan jäseniä vaalipiirin asukasluvun suhteessa.

Uudenmaan vaalipiiristä valitaan 12 jäsentä ja 12 varajäsentä suoraan vaalituloksen perusteella. Kunnalla on vaalissa kunnan asukaslukua (30.11.2016) vastaava äänimäärä. Vantaan kaupungin äänimäärä on 219 088.

Valtuuskuntaan valitaan lisäksi 9 jäsentä ja 9 varajäsentä tasauspaikoilta. Kuntaliiton valtuuston vaalilautakunta laskee ja jakaa tasauspaikat puolueiden kesken puolueiden ehdokaslistojen saamien valtakunnallisten äänimäärien perusteella. Tämän jälkeen määritellään mihin vaalipiiriin puolueen saama tasauspaikka menee. Lisäksi Ahvenanmaan maakunnasta valitaan yksi jäsen ja varajäsen.

Vaalipiirin kuntapäiväkokous on nimennyt ehdokaslistat. Kuntaliiton valtuuston vaalilautakunta on vahvistanut ehdokaslistat ja laatinut vaalipiireittäin ehdokaslistojen yhdistelmän. Uudenmaan vaalipiirin ehdokaslistojen yhdistelmä on esityslistan liitteenä.

Vaali on suljettu suhteellinen listavaali. Äänestyslippuun merkitään sen ehdokaslistan numero, jolle ääni annetaan. Kunnan äänestystulos lasketaan jakamalla kunnan asukasluku kokouksessa läsnä olevien valtuutettujen lukumäärällä ja kertomalla osamäärä ehdokaslistan saamalla äänimäärällä. Saadut ehdokaslistojen äänimäärät pyöristetään kokonaislukuun. Vastaavalla tavalla lasketaan ja pyöristetään kokonaislukuun tyhjät äänet.

Vantaan kaupunginvaltuuston äänestystulos eli ehdokaslistoille annetut asukasluvun ja valtuutettujen määrän mukaan lasketut äänimäärät viedään Kuntaliiton sähköiseen äänestysjärjestelmään kuntakohtaisen linkin kautta.

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 13

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle suoritettavaksi suljetuin lipuin Suomen Kuntaliitto ry:n valtuuskunnan vaali, jossa äänen voi antaa Uudenmaan vaalipiirin ehdokaslistojen yhdistelmässä olevalle ehdokaslistalle.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Uudenmaan vaalipiirin ehdokaslistojen yhdistelmä

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia; esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4. Oikaisuvaatimus ja valituskielto

Lisätiedot: Kaupunginlakimies Juha Myllymäki, puh. 09 839 24241, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Suomen Kuntaliiton valtuuskunnan vaali 2017/ Uudenmaan vaalipiiri

Ehdokaslistojen yhdistelmä

Numero 2 Vihreä liitto

Ehdokkaan järjestysnumero	Nimi	Arvo, ammatti tai toimi	Kotikunta
1.	Anssi Aura	Yrittäjä	Vantaa
2.	Päivi Salli	Sosiaalityöntekijä, toiminnanjohtaja	Espoo
3.	Tiia Lintula	Erityisluokanopettaja	Järvenpää
4.	Eeva-Liisa Nieminen	Opettaja	Tuusula
5.	Leni Pispala	Apulaisrehtori, erityisopettaja	Nurmijärvi
6.	Markku Jahnukainen	Erityispedagogiikan professori	Hyvinkää
7.	Jari Oksanen	Nuorisotyönjohtaja	Porvoo
8.	Sanna Tuhkunen	Muusikko, musiikinopettaja	Tuusula
9.	Eeva Hava	Nuorisotyöntekijä	Myrskylä
10.	Emmi Wehka-aho	Lakimies	Kirkkonummi
11.	Inka Hopsu	Opettaja, koordinaattori	Espoo
12.	Saara Huhmarniemi	Tutkija	Kirkkonummi
13.	Timo Juurikkala	Poliittinen sihteeri, erityisopettaja	Vantaa
14.	Oskari Sundström	Yrittäjä	Raasepori

Numero 3 Suomen ruotsalainen kansanpuolue

Ehdokkaan järjestysnumero	Nimi	Arvo, ammatti tai toimi	Kotikunta
1.	Otto Andersson	Politisk rådgivare, fullmäktigeordförande / poliittinen neuvonantaja, valtuuston puheenjohtaja	Lovisa
2.	Anna Abrahamsson	Förbundssekreterare / Pääsihteeri	Sibbo
3.	Anders Walls	Företagare / yrittäjä	Raseborg
4.	Christina Gestrin	Agroforstmagister / Maa- ja metsätaloustieteiden maist.	Esbo
5.	Patrik Karlsson	Skolföreståndare / Koulun johtaja	Vanda
6.	Merja Laaksonen	Företagare / Yrittäjä	Sjundeå
7.	Christoffer Hällfors	Politik- och dataanalytiker, kommunstyrelseordförande / politiikka- ja data-analyytikko, kunnanhallituksen puheenjohtaja	Lappträsk

8.	Veronica Rehn-Kivi	Riksdagsledamot, stadsstyrelseordförande / kansanedustaja, kaupunginhallituksen puheenjohtaja	Grankulla
9.	Henrik Wickström	Pol.stud, kommunstyrelseordförande / valtiot.yo, kunnahallituksen puheenjohtaja	Ingå
10.	Mikaela Nylander	Riksdagsledamot, fullmäktigeordförande / kansanedustaja, valtuuston puheenjohtaja	Borgå
11.	Torbjörn Ekholm	Dipl.ekon., pensionär / diplomiekonomi, eläkeläinen	Hangö
12.	Anna Aintila	Tandläkare / hammaslääkäri	Kyrkslätt
13.	Jesse Mårtenson	Mjölkproducent, agrolog / Maanviljelijä, agrologi	Mörskom
14.	Heidi Seppälä	Kundrelationschef / asiakkuuspäällikkö	Vichtis
15.	Rolf Grandell	Pensionerad rektor / Rehtori, eläk.	Lojo
16.	Monica Avellan	Fysioterapeut / fysioterapeutti	Tusby

Numero 4 Kansallinen Kokoomus

Ehdokkaan järjestysnumero	Nimi	Arvo, ammatti tai toimi	Kotikunta
1.	Markku Markkula	Diplomi-insinööri, kaupunginhallituksen puheenjohtaja	Espoo
2.	Helinä Perttu	Rehtori, KM	Järvenpää
3.	Heikki Vestman	Lakimies, kunnanvaltuuston puheenjohtaja	Sipoo
4.	Jussi Patinen	KM, kaupunginhallituksen puheenjohtaja	Lohja
5.	Mia Laiho	LT, erikoislääkäri	Espoo
6.	Paula Lehmuskallio	Sairaanhoitaja	Vantaa
7.	Sami Tamminen	Lukion lehtori	Tuusula
8.	Maria Koroma-Hintikka	Yrittäjä, toimitusjohtaja	Siuntio
9.	Mikko Laakso	Toimitusketjuspesialisti, KTM	Espoo
10.	Nina Uski	AD	Porvoo
11.	Markku Weckman	Ylikonstaapeli	Vantaa
12.	Anni-Mari Syväniemi	Ruokakulttuuriasiamies, kasvatust.maist.	Kirkkonummi
13.	Arto Kujala	Opistoupseeri	Lapinjärvi
14.	Marika Niemi	Opettaja, KTM	Espoo

15.	Tapio Karjalainen	Valokuvausyrittäjä, diplomi-insinööri	Vihti
16.	Satu Lindgren	Ensihoitaja	Myrskylä
17.	Tapani Ala-Reinikka	Rehtori	Kauniainen
18.	Carita Orlando	Yrittäjä, taloushallinnon kouluttaja	Vantaa

Numero 5 Suomen Sosialidemokraattinen Puolue

Ehdokkaan järjestysnumero	Nimi	Arvo, ammatti tai toimi	Kotikunta
1.	Kimmo Kiljunen	Valt. tohtori, tietokirjailija	Vantaa
2.	Irma Pahlman	Oikeustieteen tohtori, varatuomari	Hyvinkää
3.	Joona Räsänen	Kansanedustaja	Lohja
4.	Markku Sistonen	Liikuntapalvelupäällikkö	Espoo
5.	Marianne Korpi	erik.sairaanhoitaja, spec. sjukskötare (ylempi AMK)	Porvoo
6.	Sirkka-Liisa Kähärä	Sairaanhoitaja, projektisuunnittelija	Vantaa
7.	Arto Lindberg	Pormestari	Tuusula
8.	Anu Rajajärvi	Historian ja yhteiskuntaopin lehtori, FM	Vihti
9.	Liisa Kivekäs	Sairaanhoitaja, kätilö	Espoo
10.	Säde Tahvanainen	Erityisluokanopettaja	Vantaa
11.	Eemeli Peltonen	Eduskunta-avustaja	Järvenpää
12.	Heli Hallikainen	Inside Sales Executive	Mäntsälä
13.	Soile Gustafsson	Taloushallinnon asiantuntija, studentmerkonom	Inkoo
14.	Tarja Eklund	Leipomotyöntekijä	Vantaa
15.	Martti Hellström	KT, opetusneuvos	Espoo
16.	Anne Karjalainen	Rehtori	Kerava
17.	Petri Kajander	Isännöitsijä	Raasepori
18.	Riitta Ahola	Päiväkotityöntekijä / daghemsanställd	Porvoo

Numero 6 Vasemmistoliitto

Ehdokkaan järjestysnumero	Nimi	Arvo, ammatti tai toimi	Kotikunta
1.	Tiina Liimatainen	Palveluneuvoja, tradenomi	Lohja
2.	Timo Lehto	Eläkeläinen, VTM	Karkkila
3.	Pia Lohikoski	Järjestö- ja koulutuspäällikkö	Kerava
4.	Tapio Pulkkinen	Projektipäällikkö	Vihti
5.	Auli Herttuainen	Myyntipäällikkö	Mäntsälä
6.	Hannu Toikkanen	Asentaja	Nurmijärvi
7.	Riika Raunisalo	Agrologi (AMK)	Hyvinkää
8.	Erkki Laukkanen	Ekonomisti	Mäntsälä
9.	Kari Uotila	Kansanedustaja	Espoo
10.	Pekka Heikkinen	Taloussuunnittelujohtaja, eläkkeellä	Tuusula

Numero 7 Perussuomalaiset

Ehdokkaan järjestysnumero	Nimi	Arvo, ammatti tai toimi	Kotikunta
1.	Pekka M Sinisalo	Filosofian maisteri	Kirkkonummi
2.	Timo Riskilä	Päihdetyöntekijä	Hyvinkää
3.	Maiju Tapiolinna	Sairaanhoitaja	Nurmijärvi

Numero 8 Suomen Kristillisdemokraatit (KD)

Ehdokkaan järjestysnumero	Nimi	Arvo, ammatti tai toimi	Kotikunta
1.	Pentti J. Rönkkö	Toimittaja	Kerava
2.	Tiina Tuomela	Lastentautien erikoislääkäri, LKT	Vantaa
3.	Jouko Jääskeläinen	Valtiotieteiden tohtori	Vantaa
4.	Kaarina Järvenpää	Yleislääketieteen erikoislääkäri	Espoo

Numero 9 Suomen Keskusta

Ehdokkaan järjestysnumero	Nimi	Arvo, ammatti tai toimi	Kotikunta
1.	Tapio Havula	Maatalousyrittäjä	Mäntsälä
2.	Sari Metsäkivi	Äidinkielen opettaja	Vihti
3.	Kallepekka Toivonen	Agrologi	Nurmijärvi
4.	Sanna Kurki	Yrittäjä	Askola
5.	Marja-Leena Laine	Varhaiskasvatuspäällikkö	Hyvinkää
6.	Ari Nyman	Maatalousyrittäjä	Tuusula
7.	Tomi Passi	Insinööri	Järvenpää
8.	Irja Ansalehto-Salmi	Rehtori, eläkkeellä	Vantaa
9.	Eerikki Viljanen	Kansanedustaja	Vihti
10.	Juhani Skyttä	Opistoupseeri evp.	Hyvinkää
11.	Jussi Vähäkangas	Työnjohtaja	Vantaa
12.	Juho-Matti Nirvi	Myyntipäällikkö	Askola
13.	Tea Nieminen	Sosionomi amk	Pornainen

14 § Vantaan kaupungin lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laiksi valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa

VD/9990/03.00.00/2017

KN/JTS/JM/TL/MJ/LL

Vantaan kaupungille on saapunut sosiaali- ja terveysministeriöltä lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta laiksi asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa. Lausunto on pyydetty toimittamaan 15.12.2017 mennessä.

Pääministeri Juha Sipilän hallituksen ohjelman sekä hallituksen tekemien linjausten mukaan Suomessa toteutetaan maakunta- ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus. Lausuntopyynnön kohteena olevalla lakiluonnoksella on tarkoitus edistää sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaiden mahdollisuuksia valita palveluntuottaja, parantaa palvelujen saatavuutta ja laatua sekä vahvistaa palvelujärjestelmän kannusteita kustannusvaikuttavaan toimintaan ja jatkuvaan kehittämiseen. Lakia sovelletaan maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvaan sosiaali- ja terveydenhuoltoon.

Hallituksen esitysluonnoksen runkona on hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta (HE 47/20 l7vp). Lausunnolle tulleeseen hallituksen esitysluonnokseen on tehty eduskunnan perustuslakivaliokunnan edellyttämät muutokset ja muut välttämättömät muutokset. Lisäksi valmistelun yhteydessä on laadittu uusi vaikutusarviointi yhteistyössä eri asiantuntijoiden kanssa.

Lausuntopyyntö ja hallituksen esitysluonnoksen materiaalit löytyvät internet-osoitteesta: http://alueuudistus.fi/lausuntopyynto-3-11-2017.

Esityslistan liitteenä oleva esitysluonnos Vantaan kaupungin lausunnoksi on valmisteltu sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan ja Vantaan kaupunginkanslian yhteistyönä. Kaupunginvaltuusto päättää Vantaan lausunnosta kokouksessaan 11.12.2017.

Sosiaali- ja terveyslautakunta on kokouksessaan 20.11.2017 § 6 käsitellyt lausuntoluonnosta. Lautakunnan yksimieliset näkemykset on huomioitu tekemällä lausuntoluonnokseen seuraavat muutokset:
Kohdan 18 vastaukseksi muutettiin ”*c) ei pääosin*”, lisäksi kohtaan 20 / Muut vapaamuotoiset huomiot lisättiin lause ”*Vantaalaisten osalta on huoli siitä, miten esitys turvaa tämänhetkiset monimuotoiset palvelut*.”

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 14

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle annettavaksi Sosiaali- ja terveysministeriölle liitteen mukainen Vantaan kaupungin lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laiksi asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa.
Käsittely:
Asian käsittelyn aikana tehtiin seuraavat muutosesitykset:

Kaupunginhallituksen jäsen Sakari Rokkanen esitti lausuntoon seuraavat muutokset:
- Kohta 1

- Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?
- Muutos: Kyllä pääosin
  - Poistetaan 3. ensimmäistä kappaletta
  - 4. kappaleen ensimmäinen lause muotoon: ”Vantaan kaupunki ei vastusta valinnanvapauden laajentamista mutta on huolissaan esitetyn mallin yksityiskohdista ja arvioitujen tavoitteiden toteutumisesta”
- 7. kappale uuteen muotoon: ”Palvelujen yhdenvertainen saatavuus edellyttää sitä, että yksityiset palveluntuottajat hakeutuvat tuottamaan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluja kattavasti ympäri maata. Vantaan kaltaisen suuren kasvavan kaupungin näkökulmasta on luontevaa olettaa, että kaupunkiin syntyy toimivat palvelumarkkinat, jotka mahdollistavat valinnanvapauden toteutumisen sekä parantavat asukkaiden palveluiden saatavuutta”

- Kohta 2
  - Edistääkö esitetty valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?
  - Muutos: Kyllä pääosin
  - 1. kappale muotoon: ”Esitetty valinnanvapausmalli edistää asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihinsa, mikäli palveluntuottajia on riittävästi ja monipuolisesti maakunnan alueella. Kokonaisuudessaan esitetty malli tulee lisäämään laajasti asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihinsa. Kokonaisuuden kannalta malliin liittyy myös erinäisiä haasteita, jotka on tärkeää huomioida jatkovalmistelussa”
  - Poistetaan: viimeinen kappale

- Kohta 3
  - 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?
  - Muutos: Kyllä pääosin
  - 1. kappale muotoon: ”Esitetty valinnanvapausmalli tuo todennäköisesti Vantaan kaltaisille väestötiheille alueille lisää palveluntarjontaa ja parantaa siten palvelujen saatavuutta. Tämä saattaa nopeuttaa asiakkaiden pääsyä suoran valinnan palveluihin. Vaikutukset voivat kuitenkin olla alueellisesti epätasaisia, mikä voi hankaloittaa alueellisen yhdenvertaisuuden toteutumista.”

- Kohta 4 Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?
  - Muutos: Ei pääosin

- Kohta 5: Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?
  - Muutos: Ei pääosin

Kaupunginhallituksen jäsen Lauri Kaira kannatti Rokkasen esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat kaupunginjohtajan esitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen jäsen Sakari Rokkasen esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin yhdeksän (9) jaa-ääntä (Abdi, Hakulinen, Hämäläinen, Juurikkala, Kotila, Niikko, Norrena, Puoskari, Tahvanainen) ja neljä (4) ei-ääntä (Kaira, Multala, Orpana, Rokkanen), joten puheenjohtaja totesi muutosesityksen tulleen hylätyksi.

Kaupunginhallituksen jäsen Timo Juurikkala esitti lausuntoon seuraavan muutoksen:

Kohta 11 c tulisi muuttaa c-ei pääosin nykyisen e-ei kantaa sijaan.
Kaupunginhallituksen I varapuheenjohtaja Säde Tahvanainen kannatti Juurikkalan esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat kaupunginjohtajan esitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen jäsen Timo Juurikkalan esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin neljä (4) jaa-ääntä (Kaira, Multala, Orpana, Rokkanen) ja yhdeksän (9) ei-ääntä (Abdi, Hakulinen, Hämäläinen, Juurikkala, Kotila, Niikko, Norrena, Puoskari, Tahvanainen), joten puheenjohtaja totesi muutosesityksen tulleen hyväksytyksi.
Päätös:
Hyväksyttiin muutettu esitys.

Liitteet:
- Luonnos Vantaan kaupungin lausunnoksi hallituksen esitysluonnoksesta laiksi asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa, KH 27.11.2017

Täytäntöönpano: esitys kaupunginvaltuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kaupunginjohtaja Kari Nenonen etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi, sosiaali- ja terveydenhuollon apulaiskaupunginjohtaja Jukka T. Salminen, jukkat.salminen[at]vantaa.fi, kaupunginlakimies Juha Myllymäki, juha.myllymaki [at]vantaa.fi, kehittämisjohtaja Tarja Lumijärvi, tarja.lumijarvi [at]vantaa.fi.

Vantaan kaupungin lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laiksi asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa

Lausunnot pyydetään toimittamaan sosiaali- ja terveysministeriöön 15.12.2017 klo 16.15 mennessä. Annetut vastaukset ovat julkisia. Lausuntoyhteenvedossa otetaan huomioon vain määräaikaan mennessä saapuneet lausunnot.

Lausuntopyyntökysely

Kysymykset

Kysymyksiä valinnanvapauslain tavoitteista

Kokonaisuudessaan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen tavoitteena on kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä hillitä palveluista aiheutuvien kustannuksien kasvua 3 miljardilla eurolla vuoteen 2029 mennessä. Valinnanvapauslain tarkoituksena on edistää sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaiden mahdollisuuksia valita palveluntuottaja, parantaa palvelujen saatavuutta ja laatua sekä vahvistaa palvelujärjestelmän kannusteita kustannusvaikuttavaan toimintaan ja jatkuvaan kehittämiseen.

1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

a. kyllä

b. kyllä pääosin

c. ei pääosin X

d. ei

e. ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot

Jokaiselle on perustuslain mukaan turvattava riittävät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Uudistuksen suuri vaara on, että se polarisoi hyvin ja huonosti pärjäävien palveluihin eikä tasaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja.

Kuten lakiesityksen vaikutusarvioissakin todetaan, ehdotettu valinnapauslaki tulee lisäämään alueellista eriarvoisuutta väestön terveys- ja hyvinvointipalveluissa. Kaikilla maakunnilla ei ole samanlaisia edellytyksiä valinnanvapausjärjestelmän edellyttämään monipuolisen tuottajaverkoston muodostumiseen ja sitä kautta valinnanvapauden toteutumiseen.

Valinnanvapausuudistus vaikuttaa erityisesti paljon palveluja käyttävien ja iäkkäiden palveluihin. Vaikutusten arviossa todetaan, että erityisen haastavaa valinnanvapauden hyödyntäminen on paljon palveluja käyttäville, jotka myös tarvitsevat erityisesti tukea ja apua.

Vantaan kaupunki ei sinänsä vastusta valinnanvapauden laajentamista mutta katsoo, että ehdotettu malli sisältää ristiriitaisuuksia ja epäkohtia, joita ei voi hyväksyä. Esitetty valinnanvapausmalli tarjoaa

hyvin erilaiset mahdollisuudet erilaisissa elämäntilanteissa oleville henkilöille tehdä itselleen edullisia valintoja sosiaali- ja terveyspalveluissa. Hyvässä asemassa oleville henkilöille, joiden palveluntarve on vähäinen ja selkeä, esitetty valinnanvapausmalli voi luoda lisää mahdollisuuksia valita omaan tilanteeseen parhaiten sopivat palvelut. Haasteeksi sen sijaan muodostuu, kuinka tullaan varmistamaan heikommassa asemassa olevien henkilöiden palvelujen saanti, kyky valita itselleen sopivimmat palvelut sekä palvelupolkujen saumattomuus.

Yhdenvertaisuuden toteutuminen asettaa erittäin suuret vaatimukset palveluohjakselle sekä asiakkaiden ja potilaiden neuvonnalle, sillä niillä on suuri merkitys toimivien palvelukokonaisuuksien tuottamisessa. Tämän toteuttaminen vaatii huomattavasti enemmän kuin nykyinen palveluohjaus ja neuvonta. Erityisiä tarpeita voi olla myös maahanmuuttajilla tai muutoin kuin puheella kommunikoivilla henkilöillä. Mikäli palveluohjaus ja neuvonta eivät ole tasalaatuista vaan vaihtelevat maakunnittain, ei palvelujen yhdenvertainen saatavuus voi toteuta.

Esitetty valinnanvapausmalli perustuu vahvasti yksilön valinnanvapauteen, eikä mallissa ole mietitty riittävästi esimerkiksi lapsiperheiden palvelutarvetta kokonaisuutena. Malli voi olla ongelmallinen erityisesti sellaisille perheille, joissa useilla perheenjäsenillä on moninaisia palvelutarpeita, joihin vastaamiseen tarvitaan palveluja mahdollisesti useilta palveluntuottajilta ja näiden palveluiden tulisi lisäksi tukea perhettä kokonaisuutena.

Palvelujen yhdenvertainen saatavuus edellyttää sitä, että yksityiset palveluntuottajat hakeutuvat tuottamaan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluja kattavasti ympäri maata. Riskinä on, että tosiasiallisia vaihtoehtoja palvelujen valintaan muodostuu vain isoihin kasvukeskuksiin, joissa väestöpohja on palvelutuotannon osalta riittävän suuri.

Potilaiden jakautuessa maakunnan sote-keskusten ja liikelaitoksen sekä yksityisten yritysten kesken tulee palveluverkkoon päällekkäisyyksiä. Tämä voi johtaa palveluverkon harvenemiseen erityisesti suurten väestökeskittymien ulkopuolella.

Esitetyssä valinnanvapausmallissa ongelmaksi voi muodostua myös se, että maakunnan mahdollisuudet ohjata palvelutuotantoa ovat tosiasiallisesti hyvin rajalliset eikä maakunnalla ole riittäviä mahdollisuuksia huolehtia lain tavoitteiden toteutumisesta. Valittu järjestelmä on korostuneen markkinaohjautuva. Yhdenvertaisuus edellyttää palveluiden järjestäjän vahvaa ohjausta, johon ei esitetyssä mallissa välttämättä kuitenkaan ole edellytyksiä.

2. Edistääkö esitetty valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

a. kyllä

b. kyllä pääosin

c. ei pääosin X

d. ei

e. ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot

Esitetty valinnanvapausmalli saattaa edistää asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihinsa, mikäli palveluntuottajia on riittävästi ja monipuolisesti maakunnan alueella. Kokonaisuuden kannalta malli ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukainen. Käytännössä resurssien rajallisuus tulee jatkossa rajoittamaan asiakkaan valinnanvapautta.

Sote-palvelujen luonteesta johtuen asiakkailla ja potilailla ei aina ole riittävästi tietoa valintansa perusteeksi, josta syystä valinnanvapaus saattaa johtaa epätarkoituksenmukaisiin valintoihin. Haasteeksi muodostuu, miten asiakkaiden neuvonta ja ohjaus kykenevät poistamaan kyseistä epäkohtaa.

Palveluntuottajan tosiasiallinen vaikutusmahdollisuus asiakkaan valintoihin on merkittävä.

Vaikutusmahdollisuuksien toteutumiseksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaille on annettava riittävästi tietoa palvelujen sisällöstä, laadusta sekä vaikuttavuudesta eli niistä asioista, joiden perusteella hän kykenee tekemään tarkoituksenmukaisen valinnan.

Palveluohjauksella ja neuvonnalla tulee olemaan merkittävä rooli, jotta asiakkaat ohjautuvat heille oikeaan paikkaan. Ohjauksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, että iäkkäät ja vammaispalvelujen asiakkaat sekä muut erityisryhmät pystyvät hyödyntämään yhdenvertaisesti valinnanvapautta muun väestön kanssa. Tämän toteuttaminen vaatii huomattavasti enemmän kuin nykyinen palveluohjaus ja neuvonta. Ohjauksessa täytyy ottaa huomioon lapset ja perheet, joilla on erityisiä tarpeita ja jotka mahdollisesti käyttävät erilaisia sote-palveluja yhtäaikaisesti. Lisäksi esityksessä tulisi selkeämmin turvata mahdollisuudet 15 vuotta täyttäneiden alaikäisten neuvontaan ja ohjaukseen, koska heille on mallissa annettu itsemääräämisoikeus valinnan suhteen. Erityisiä tarpeita voi olla myös maahanmuuttajilla tai muutoin kuin puheella kommunikoivilla henkilöillä.

Esitetty valinnanvapausmalli on edelleen sisällöltään monimutkainen ja vaikeasti hahmotettava. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden sekä asiakkaiden kannalta palvelujen kokonaisuus on vaarassa muodostua epäkäytännölliseksi ja vaikeasti hahmotettavaksi. Tämä voi johtaa siihen, että käytännön sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnassa joudutaan ongelmiin lainsäädännön toteuttamisessa, mikä oleellisesti heikentää asiakaslähtöistä toimintaa.

Nykyisen palvelusetelin kehittämisellä saavutettaisiin yksinkertaisin ja kaikkien ikäluokkien näkökulmasta toimivin valinnanvapausmalli.

3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

a. kyllä

b. kyllä pääosin

c. ei pääosin x

d. ei

e. ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot

Esitetty valinnanvapausmalli tuo todennäköisesti ainakin väestötiheille alueille lisää palveluntarjontaa ja parantaa siten palvelujen saatavuutta. Tämä saattaa nopeuttaa asiakkaiden pääsyä suoran valinnan palveluihin. Vaikutukset voivat kuitenkin olla alueellisesti epätasaisia, mikä voi hankaloittaa alueellisen yhdenvertaisuuden toteutumista. Haasteita valinnanvapauden toteutumiselle on erityisesti haja-asutusalueilla, jossa myös pätevän henkilöstön saatavuus voi olla ongelmallista.

Esitetyn valinnanvapausmallin ongelmaksi nousee edelleen se, että suoran valinnan palvelujen tuottajan on mahdollisuus tarjota asiakkaalle eri maksusta lisäpalveluja. Tämä voi johtaa eriarvoistumisen lisääntymiseen asiakkaan sosioekonomisen aseman perusteella. Palvelujen tuottajille voi syntyä kannuste houkutella asiakkaikseen vain henkilöitä, jotka kykenevät ostamaan lisäpalveluja ja ohjata palvelujen käyttäjiä tarjoamiinsa maksullisiin lisäpalveluihin tai tuottamiinsa työterveydenhuollon palveluihin. Asiakkaan mahdollisuus hakeutua oman tilanteen kannalta sopivaan palveluun voi jäädä toteutumatta myös siksi, että yksityiset sote-keskukset voivat rajata palveluiden hakijoiden määriä eikä niiden tarvitse ottaa suoran valinnan palveluihin asiakkaita tulojärjestyksessä.

Luonnoksessa ei ole perusteltu ratkaisua jättää säätämättä tuottajan velvollisuudesta ottaa asiakkaat vastaan ilmoittautumisjärjestyksessä. Eduskunnalle aiemmin annetussa hallituksen esityksessä He 47/2017 vp. tämä asia todetaan säännöstasolla.

On toisaalta mahdollista, että uudistuksen myötä palvelutuottajien palvelut erilaistuvat palvelujen käyttäjien tarpeiden, kuten asiakkaan kielellisten ja kulttuuristen tarpeiden osalta.

Valinnanvapauslakiluonnoksen mukaan maakunta voi asettaa laatua, saatavuutta ja palveluketjuja koskevia ehtoja tuottajille. Mikäli näitä ei ole kansallisella tasolla määritelty, voi lisääntyä maakuntien asukkaiden välinen eriarvoisuus.

Valinnanvapauden tukena asiakkaalla tulisi olla julkiset laatukriteerit ja hoitotulosten yhteiset arviointikriteerit mittareineen. Näitä kriteerejä ovat esimerkiksi hoidon oikea-aikaisuus, vaikuttavuus, osaaminen, tehokkuus, turvallisuus ja yhdenvertaisuus hoidon saamisessa. Valinnan vapauden tosiasiallinen toteutuminen edellyttää mahdollisuutta hyödyntää eri palveluntuottajia koskevaa vertailukelpoista tietoa. Ei ole olemassa vielä standardeja, suosituksia taikka tietokantoja, joiden perusteella palvelutuottajia voitaisiin kattavasti arvioida. On epätodennäköistä, että tarvittavaa tietoa palveluista olisi valinnanvapauden toteutumisen alkuvaiheessa, josta syystä asiakkaat joutuvat valitsemaan aluksi palvelut puutteellisen tiedon perusteella.

Asiakasohjauksessa ja neuvonnassa tulee huolehtia siitä, että iäkkäät ja vammaispalvelujen asiakkaat sekä muut erityisryhmät pystyvät hyödyntämään yhdenvertaisesti valinnanvapautta muun väestön kanssa.

Valinnanvapauden toteuttaminen edellyttää vahvaa viestintää ja tiedottamista, jotta kansalaiset pystyvät arvioimaan eri palvelutuottajia ja tekemään oman terveytensä kannalta tarkoituksenmukaisia valintoja. Tämä edellyttää asiakkaan helposti tulkittavien ja selkeiden laatumittareiden rakentamista.

Todellinen onnistuminen valinnanvapauden toteuttamisessa vaatii monessa suhteessa paljon tietojärjestelmiltä. Myös tietopohjan ylläpitäminen tulee olemaan haastava ja uusia resursseja vaativa tehtävä, joka edellyttää uudenlaista osaamista myös asiakkailta. Tuottajien ja järjestäjän sekä asiakkaan välisen tiedonkulun onnistuminen on valinnanvapausuudistuksen onnistumisen kannalta erittäin kriittinen tekijä. Uudistuksen yksityiskohtien tarkennuttua tarvitaan vähintään 2-3 vuotta

esitetyn valinnanvapausmallin edellyttämien monen toimijan välisten tietojärjestelmien toteuttamiseen.

Tarvittavien tietojärjestelmien kehitystyö on vasta aluillaan, joten tiedon saaminen tulee alkuvaiheessa olemaan puutteellista. Järjestelmän sisäänajo edellyttää mittavaa viestintää, asukkaiden perehdyttämistä ja palveluohjausta. Tietojärjestelmien käyttöönotto vuonna 2020 on edelleen epävarmaa.

4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

a. kyllä

b. kyllä pääosin

c. ei pääosin

d. ei X

e. ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot

Koko sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen tavoitteena ollut järjestämisvastuun keskittäminen yhdelle taholle on lähtökohtaisesti hyvä tavoite, mutta esitetyssä valinnanvapausmallissa tämä ei toteudu.

Palvelut hajutuvat esitetyssä mallissa monesta eri syystä eriytyä eri tuottajille, jolloin myös kokonaisvastuu hajautuu.

Sosiaali- ja terveyskeskus ei tarjoa tarkoituksenmukaista sosiaalihuollon palvelukokonaisuutta terveydenhuollon yhteydessä.

Esitys mahdollistaisi erikoissairaanhoidon palvelujen tuottamisen suoran valinnan palvelujen yhteydessä asiakasseteliä käyttäen. Haasteena onkin maakunnan liikelaitoksen ja muiden palveluntuottajien tuottamien palvelujen tarkoituksenmukainen yhteensovittamiseen. Todennäköisesti suoran valinnan palveluissa yksityiset sote-keskukset profiloituisivat tosiasiallisesti vain terveyspalvelujen tuottamiseen. Malli ei vähentäisi asiakkaan luukulta toiselle asiointia.

Sote-palvelujen asiakkaista, laskelmasta riippuen, 10–20 prosenttia aiheuttaa 70–80 prosenttia kaikista sote-palvelujen kustannuksista. Usein nämä asiakkaat tarvitsevat sekä sosiaali- että terveyspalveluja. Tälle asiakaskunnalle yksityisten sote-keskusten palvelut eivät olisi yksin riittäviä, koska sosiaalihuoltoa koskevat päätökset voi tehdä vain viranomainen.

Ongelmaa ratkaistaan esityksissä sote-keskusten osalta neuvonta- ja opastuspalveluiden liittämisellä yksityisten sote-keskusten tehtäviin sekä jalkauttamalla viranomaiset yksityisiin sote-keskuksiin. Lisäksi asiakkaan tarvitsemien palvelujen yhteensovittaminen turvattaisiin asiakassuunnitelmien, yhtenäisten tietojärjestelmien ja tuottajien sitouttamisen ja vahvan ohjauksen avulla. Näiden keinojen toimivuus on asiakkaan kannalta olennaisen tärkeää.

Luonnoksen 5 §:n mukaan asiakkaalle laaditaan palvelutarpeen tarvittaessa asiakassuunnitelma, joka sisältää asiakkaan kaikki palvelut tuottajasta riippumatta. Usean tahon vastuulla olevan ajantasaisen suunnitelman ylläpito voi käytännössä olla vaikeaa.

Lakiesityksen vaikutusarvioissa todetaan, että uudistus voi johtaa palvelutuottajien palvelujen erilaistumiseen palvelujen käyttäjien tarpeiden mukaan. Tämä tarjoaa mahdollisuuksia yhdenvertaisuuden lisääntymiseen esimerkiksi siten, että asiakkaan kielelliset ja kulttuuriset tarpeet otetaan huomioon. Vaarana voi kuitenkin vaikutusarvioiden mukaan olla liian pitkälle menevä erilaistuminen siten, että palvelujärjestelmä polarisoituu hyvin ja huonosti pärjäävien palveluihin. Paljon palveluja tarvitsevien kokonaishuolenpidon siirtäminen suoran valinnan palveluista maakunnan liikelaitoksen vastuulle lisää riskiä näiden muutenkin syrjäytymisvaarassa olevien ihmisten syrjäytymiseen normaalipalveluista.

Asiakasseteli on keskeinen palveluintegraation toteuttamisen väline, mutta sen toteutuminen jää monen toimijan yhteistyötahdon ja yhteistyökäytäntöjen varaan. Maakunnan ja kaikkien tuottajien välille ei synny edes sopimussuhdetta, jossa maakunta voisi asettaa niiden toimintaa koskevia ehtoja.

5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

a. kyllä

b. kyllä pääosin

c. ei pääosin

d. ei X

e. ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot

Ehdotetun järjestelmän heikkous on integraation puute ja palvelutuotannon hajanaisuus.

Esitetyssä valinnanvapausmallissa maakunnan mahdollisuus turvata integraatiota on rajallinen. Uudenmaan maakunnassa palveluntuottajia tulee määrällisesti olemaan erittäin paljon. Palvelutarpeen arviointi maakunnan ja suoran valinnan palveluntuottajien ja muiden asiakkaan palveluja toteuttavien palveluntuottajien kanssa vaatii huomattavaa lisäpanostusta koordinointiin. Maakunnan liikelaitos vastaa asiakkaan palvelutarpeen arvioinnista ja asiakassuunnitelman laadinnasta liikelaitoksen tuotantovastuulla olevissa muissa kuin suoran valinnan palveluissa. Kun asiakassuunnitelmaan sisältyy muita kuin suoran valinnan palveluja maakunnan on tehtävä yhteistyötä niiden palvelutuottajien kanssa jotka tuottavat palveluja.

Mallin perusratkaisusta seuraavaa integraation puutetta on pyritty korjaamaan sisällyttämällä sosiaali- ja terveyskeskuksien tarjoamiin palveluihin erityistä ammatillista osaamista edellyttäviä sosiaalihuollon palvelutuotannon ohjaus- ja neuvontatehtäviä. Lisäksi ehdotuksen mukaan maakunnassa liikkuva sosiaalihuollon palveluja jakava ryhmä antaisi konsultatiivisia palveluja sote-keskuksille. Liikkuvan ryhmän rooli ja merkitys jää epäselväksi. Uudenmaan maakunnan 1,6 asukkaan väestölle tämänlaisen kiertävän konsultatiivisen toimijajoukon sijaan tulisi kehittää sähköisiä palveluja.

Esityksen pohjalta jää edelleen huoli siitä, että monituottajamalli ei kykene turvaamaan sote-palvelujen integraatiota tavoitteiden mukaisesti. Integraation varmistaminen sopimusohjauksen ja seurannan keinoin tulee olemaan oletettua haastavampaa. Maakunnan ohjauksen vaikutusten

arviointia hankaloittaa muun muassa se, että maakunnan ja kaikkien tuottajien välille ei synny sopimus- tai muuta ohjaussuhdetta tai se toteutuu välillisesti.

Muutos ei turvaa integraatiota riittävästi perustason palveluiden, sosiaalipalveluiden ja nykyisen erikoissairaanhoidon osalta. Ehdottoman tärkeää on, että yhteys kuntaan jäävään palvelutuotantoon kuten koulupsykologin ja koulukuraattorin palveluihin kyetään varmistamaan.

Maakunnan on sisällytettävä suoran valinnan palveluihin erikoissairaanhoidon (ainakin sisätaudit, lastentaudit, geriatria ja silmätautien erikoisalat) avovastaanottopalveluja. Tästä huolimatta perustason ja erikoistason palvelut jäävät esitetyssä valinnanvapausmallissa kovin vajaiksi. Sote -keskuksissa tulisi olla myös psykiatrian, fysiatrian ja päihdepalveluiden erikoislääkäripalveluja. Nämä ovat nykyisinkin keskeistä ja tärkeää toiminta-aluetta.

Se, että esitetyssä valinnanvapausmallissa maakunnan on päätettävä eri erikoisalojen palvelujen vähimmäislaajuudesta, saattaa eriyttää maakuntia toisistaan. Kansallisen tason haasteeksi muodostuu erikoislääkäreiden riittävyys sekä suoran valinnan palveluihin, että erikoissairaanhoidon päivystykseen ja toimenpiteisiin. Erikoistuneet hoidot olisi hyvä keskittää muutamalle toimijalle tehokkaan tuotannon ja osaamisen varmistamiseksi.

Integraation toteutuminen vaatisi yhteiset tietojärjestelmät maakunnan liikelaitoksien ja yksityisten palveluntarjoajien välillä. Kokonaiskuva asiakkaan käyttämistä palveluista tulee olla kaikkien nähtävillä, erityisesti palveluohjauksessa. Tietojärjestelmän pitää kyetä kokoamaan muun muassa asiakkaan prosessin läpimenoaikoja, vaikuttavuutta, asiakaan tyytyväisyyttä sekä karsimaan palvelujen päällekkäisyyttä.

6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

a. kyllä

b. kyllä pääosin

c. ei pääosin

d. ei X

e. ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot

Ongelmaksi nousee se, että esitetyssä mallissa maakunnalla on rajoitetusti päätös- ja ohjausvaltaa, mutta maakuntien on jatkuvasti voitava varmistaa sosiaali- ja terveyspalvelujen riittävä saatavuus sekä alueensa väestölle ja sen palveluihin hakeutuneelle väestölle. Maakunta on tiukassa valtion ohjauksessa. Esitetyssä valinnanvapauslakiluonnoksessa maakunnalle asetetut velvoitteet ja niiden poikkeukset muodostavat vaikeasti hahmottuvan ja hallittavan palapelin.

Järjestämisvastuun tosiallinen sisältö nykyiseen verrattuna muuttuu. Maakunnan mahdollisuus vaikuttaa palveluihin on pienempi kuin kunnan tai kuntayhtymän nykyisin, mutta vastuu palvelusta on edelleen sama.

Järjestäjällä on oltava vahvaa osaamista, jotta se voi suunnitella koko alueensa väestön palvelukokonaisuuden. Sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuuden hahmottaminen vaatii sekä hyvää palvelujen osaamista että kykyä sopimusohjaukseen.

Yksittäisen tuottajan hyväksyminen tuottajaksi edellyttää perehtymistä toiminnon sisällöllisiin vaatimuksiin ja vaikuttavan tiedon keräämistä. Kuitenkaan valtakunnallisesti ei ole olemassa standardeja, suosituksia taikka tietokantoja, joiden perusteella palvelutuottajia voitaisiin kattavasti arvioida.

7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

a. kyllä

b. kyllä pääosin X

c. ei pääosin

d. ei

e. ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot

Esitetty valinnanvapausmalli edellyttää toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa.

Esimerkkejä tästä ovat tuettu päätöksenteko, keskitetty palvelutarpeen arviointi ja kehitysvammaisten asiakkaiden kohdalla henkilökohtainen budjetti. Innovaatioiden toteutuminen edellyttää laaja-alaista näkemystä tavoitteista ja tarvittavista muutoksista. Niiden käyttöönotto edellyttää lähes poikkeuksetta suuria muutoksia muun muassa työn tekemisen prosesseissa, asiantuntijoiden rooleissa ja tehtävissä sekä uuden osaamista. Toimintatapojen muutokset edellyttävät alkuvuosina paljon henkilöstön kouluttamista ja myös toimitilojen uudelleen muokkausta.

Menettelytapasäännökset ovat eräiltä osin liian tiukkoja. Maakunnan hallinnon tulee varautua muun muassa asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin hallinnointiin, asiakasohjausresursseihin, asiakkaiden tekemien valintojen hallinnointiin, valitusten ja muutoshakemusten käsittelyyn, suoran valinnan tuottajien palvelujen jatkuvuuden arviointiin ja seurantaan, laatukysymyksiin, palvelutuottajien uusiin talouden raportointivelvoitteisiin ja niiden käsittelyyn maakunnassa, asiakassetelikäytännön vaatimaan, aiempaa erittäin paljon tarkempaan myönnettyjen palvelujen määrittelyyn sekä yksityiskohtien kirjaamiseen.

Palvelutoiminnassa tavoitteiden saavuttaminen riippuu paljolti siitä, millaiseen toimintaan rahoitusmalli kannustaa. Esitetyssä valinnanvapauden rahoitusmallin riski on se, että järjestelmä tulee kannustamaan ensi sijassa sellaisiin tuottajan edun mukaisiin ratkaisuihin, jotka ovat ristiriidassa asiakkaan edun kanssa. Tärkeää on sen varmistaminen, että kannustimet ohjaisivat tavoitteenasettelun aina asiakkaan etua toteuttaviin ratkaisuihin.

Esitetyn valinnanvapausmallin myötä maakunnan liikelaitoksen on kyettävä lyhyellä ajanjaksolla muuttamaan palvelutuotantoaan määrärahasidonnaisuudesta suoritesidonnaisuuteen. Ilman

nopeatahtista muutosta maakunnan liikelaitokset ajautuvat taloudellisiin vaikeuksiin ja joutuvat ajamaan tuotantoaan alas.

8. Antaako esitetty valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

a. kyllä

b. kyllä pääosin

c. ei pääosin

d. ei X

e. ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot

Kokonaisuutena arvioiden 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite ei vaikuta realistiselta. Myös valtiontalouden tarkastusvirasto on arvioinut tavoitteen epärealistiseksi.

Onnistuakseen esitetty valinnanvapausmalli vaatii erittäin selkeän johtamisjärjestelmän ja henkilöstön osallisuuden. Malli tuo tullessaan paljon lisää byrokratiaa.

Uudistuksen ylimenokaudella malli ei tuo säästöjä, vaan siitä seuraa todennäköisesti lisäkustannuksia muun muassa tietojärjestelmien ja palkkojen harmonisoinnin johdosta.

Mallin johdosta syntyy uusia hallinnollisia velvoitteita, jotka sitovat henkilökuntaa.

Lisäksi uudet mittavat tietojärjestelmät aiheuttavat kustannuksia.

Maakunnalle muodostuu myös menokasvun ja tappioiden riski tilanteessa, jossa alueen väestön tosiasiallinen palvelutarve ei kohdistu niihin palvelutuottajiin, joille on määritelty kiinteä korvaus näistä asiakkaista.

Maakunnan on järjestämisvastuullisena erityisesti alkuvaiheessa varauduttava tuottamaan palvelut väestölleen. Vasta jonkin ajan kuluttua tapahtuva suoran valinnan palveluihin hakeutuminen näyttää maakunnan liikelaitoksen sopeutustarpeet.

Kustannusten hallinnan kannalta on tärkeä pystyä kontrolloimaan hoitoketjua perustasolta erityistasolle. Luonnoksen mukaisessa mallissa maakunnalla ei ole tähän tuottajille kannustimia. Siksi tuottajille tulee luoda kannustinratkaisu jo ennen valinnanvapauslain voimaantuloa.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen edellyttäisi käytännössä palvelutuotannon tuntuvaa tehostumista, hoidon vaikuttavuuden tuntuvaa lisääntymistä tai palveluintegraation parantumista niin, että palvelutarvetta voidaan ehkäistä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Ehdotettu järjestelmä johtaa kokonaisuutena siihen, että talouden ohjaus on vaikeaa. Palvelun tuottajalla ei ole intressiä hillitä maakunnan kustannusten kasvua. Kapitaatiorahoitteisessa mallissa kilpaillaan laadulla ja hintakilpailua ei synny. Parhaimmillaan tämä kannustaa palveluntuottajia kehittämään ja hyödyntämään esimerkiksi etähoitomahdollisuuksia tai tukemaan kansalaisen itsehoitoa ja omasta terveydestä ja hyvinvoinnista huolehtimista. Viime kädessä tuotetun palvelun laatua koskevat ratkaisut ovat kuitenkin palveluntuottajalle aina liiketoiminnan kannattavuuteen liittyviä valintoja,

joita tehdään eri näkökulmiin pohjautuen. Aina valinnat eivät vastaa asiakkaan todellisiin palvelun tarpeisiin.

Kysymyksiä lakiluonnoksen yksityiskohdista

9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveyspalveluista.

9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

a. kyllä

b. kyllä pääosin

c. ei pääosin

d. ei X

e. ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot

Vain maakuntien sote-keskuksen palvelun sisällön minimivaatimukset tulisi säätää laissa ja palveluvalikoiman määrittely tulisi muutoin pääosin jättää maakunnan päätettäväksi.

Esitysluonnoksen mukaan sote-keskuksen palveluvalikoimaan kuuluisivat yleislääketieteen palvelut sekä sosiaalihuollon neuvonta. Yleislääketieteen palvelujen tulkinnanvaraisuus johtaa siihen, että eri maakuntien suoran valinnan palvelujen vertaaminen on vaikeaa.

Sosiaalihuollon osalta suoran valinnan palveluna annettavan neuvonnan ja ohjauksen tavoite on asiakkaan hyvinvoinnin edistäminen. Tulkintavaikeuksia aiheuttaa tämän palvelun merkitys asiakkaan asiakaskohtaisten sosiaalipalveluiden toteuttamisen kokonaisuudessa.

9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

a. liian laaja

b. sopiva

c. liian suppea X

Vapaamuotoiset huomiot

Sote-keskuspalvelut sisältävät lähinnä lääkäriasemapalvelut sekä sosiaalihuollon neuvonnan ja ohjauksen. Terveyspalvelujen osalta palveluvalikoima säädetään esityksessä melko selkeästi. Vain harva sosiaalihuollon asiakas saa kaiken tarvitsemansa avun neuvonnasta ja ohjauksesta ja sote-keskusten vastuulle jää sosiaalineuvonta ilman yhteyttä varsinaiseen sosiaalityöhön.

Jos sosiaalihuollon palveluina on vain neuvonta ja ohjaus, niin onko tarkoituksenmukaista käyttää palveluyksiköstä tällöin nimitystä sosiaali- ja terveyskeskus. Myöskään velvoite tehdä yhteistyötä maakunnan liikelaitoksen kanssa ei vielä tee palveluyksiköstä sosiaalipalvelujen keskusta. Kokonaisuudesta ei välttämättä tule toimivaa kokonaisuutta.

Esityksestä ei ilmene, miksi psykososiaalisia palveluja ei ole nostettu erikseen esiin säännösehdotuksessa. Psykososiaalisia palveluja, kuten esim. psykologien, psykiatristen sairaanhoitajien tai depressiohoitajien antamia palvelua löytyy tätä nykyä terveysasemilta ja niiden tarve on ilmeinen.

9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

a. liian laaja

b. sopiva

c. liian suppea X

Vapaamuotoiset huomiot

Lakiluonnoksen suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima ei ole sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen. Perustason tulisi olla laajempi. Esimerkiksi proteettiset hoidot on jätetty perustason ulkopuolelle ja tämä aiheuttaa asiakkaalle ja hallintoelimelle tarpeetonta työtä. Asiakasseteliin asiakas on kuitenkin näissä tapauksissa oikeutettu ja siksi olisi ollut kevyempi ratkaisu sisällyttää nämä palvelut suoraan suoran valinnan palveluihin.

9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

a. kyllä

b. kyllä pääosin

c. ei pääosin X

d. ei

e. ei kantaa

Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

a. kyllä

b. kyllä pääosin

c. ei pääosin X

d. ei

e. ei kantaa

Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Säännös on selkeä, mutta ei välttämättä tehosta palveluja.

9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

a. kyllä

b. kyllä pääosin

c. ei pääosin

d. ei X

e. ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot

Sosiaalihuollon asema suoran valinnan palveluissa on hyvin heikko.

Lakiluonnoksen 37 §:ssä mainitun asiantuntijaryhmän tarkoituksenmukaisuus ja rooli asiakasprosessissa, työn- ja vastuunjako sekä velvollisuudet ovat varsin epäselviä. Luonnoksessa jää esimerkiksi epäselväksi, mikä on ajateltu asiakasosallisuus. Ilmeisesti tarkoitus on korjata integraation puutteita. Jos asiantuntijaryhmä konsultoi sote-keskusta, osallistuuko asiakas itse konsultaatioon tai voiko asiakas suoraan saada konsultaatiota? Kuka arvioi ja päättää esimerkiksi sen, ketkä asiakkaat ohjataan asiantuntijaryhmän konsultaatioon?

Ohjausvelvollisuus tulee valinnanvapauslaissa säädellä huomattavasti selkeämmin ja ottaa paremmin huomioon heikommassa asemassa olevien asiakkaiden asema.

Esitetyn valinnanvapausmallin haasteena on myös se, miten hoidetaan kattava palvelutarpeen arviointi. Valvonta ja arviointi ovat keskeisessä roolissa. Niiden avulla tulee voida seurata yksilön palvelukokonaisuuden sekä palvelun vaikuttavuuden toteutumista: vaarana on, että asiakkaan tilanteessa ei saavuteta toivottua saumatonta palvelukokonaisuutta, eikä myöskään säästöjä niin lyhyellä kuin pitkälläkään aikavälillä.

10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos.

10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

a. kyllä

b. kyllä pääosin X

c. ei pääosin

d. ei

e. ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot

Tiedonhallintapalveluiden käytössä tulee olemaan aluksi ongelmia. Sen rinnalle tarvitaan myös manuaalinen tapa. Myös niille asiakkaille, joille tietojärjestelmien käyttö ei ole helppoa tai mahdollista, tulee ilmoituksen tekemisen olla helppoa.

Asiakas voi valita palveluja ja liikelaitoksen palveluja myös eri maakunnista. Palvelukokonaisuuden yhteensovittaminen tulee olemaan haasteellista.

10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

a. kyllä

b. kyllä pääosin

c. ei pääosin X

d. ei

e. ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot

Ehdotus ei anna asiakkaalle kokonaisuuden kannalta tarkoituksenmukaisia mahdollisuuksia valita palvelun tuottajaa.

Asiakkaiden valintamenettelystä ja muutoksista voi alkuvaiheessa aiheutua melkoisesti työtä. Asiakkaan valintaa tukevan monen toimijan välisen tietojärjestelmän rakentaminen vie useita vuosia. Uudistuksen yksityiskohtien tarkennuttua tarvitaan vähintään 2–3 vuotta esitetyn valinnanvapausmallin edellyttämien tietojärjestelmien toteuttamiseen.

Esitetyn valinnanvapausmallin perusteella asiakassetelin myöntäminen asiakkaalle hahmottuu varsin byrokraattisena prosessina.

Kun asiakas valitsee yksityisen palvelutuottajan sote-keskuksen, siellä voidaan todeta hoidon tarpeen arvion perusteella, että asiakkaalla on muun kuin suoran valinnan palvelujen tarve ja tarpeellinen palvelu on toteutettavissa asiakkaalle myönnettävän asiakassetelin avulla. Tällöin asiakkaan täytyy siirtyä maakunnan liikelaitokseen hyväksyttämään asiakasseteli, joka edellyttää ensin maakunnan liikelaitoksen palveluyksikön toimesta tehtyä palvelutarpeen arviointia ja sen toteamista, että asiakkaan kohdalla täyttyvät edellytykset asiakassetelin saamiselle. Tässä tilanteessa epävarman asiakkaan on syytä palata sote-keskukseen selvittämään, minkä palvelun hän valitsee. Tultuaan tietoiseksi haluamastaan palvelusta asiakas palaa uudelleen maakunnan liikelaitokseen tehdäkseen lopullisen valintansa asiakassetelipalvelusta.

Mahdollisuudet valintaan ovat olemassa, mutta tarkoituksenmukainen valinta edellyttää reaaliaikaista ja selkeää julkista tietoa valinnan perusteiksi.

Asiakkaan valinnan mahdollisuuksien kannalta palveluohjaus ja neuvonta ovat keskeisessä asemassa. Asiakkaiden epätietoisuus palveluista ja niitä tarjoavista yksiköistä on todennäköisesti suurempaa lain voimaantulon alkuvaiheessa.

Mahdollisuudet ovat todennäköisesti heikommat niiden asiakkaiden osalta, joilla on heikommat valmiudet suorittaa valintaa. Paljon apua tarvitsevat asiakkaat tarvitsevat usein omaisten/ läheisten tukea ja apua valinnan tekemiseen. Tässä korostuu valvonnan merkitys.

11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä.

11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

a. liian laaja X

b. sopiva

c. liian suppea

Vapaamuotoiset huomiot

Maakunnalla on velvollisuus tarjota asiakasseteleitä tiettyihin palveluihin. Palveluvalikoima on liian laaja.

Maakunnan liikelaitoksen on tarjottava asiakkaalle asiakasseteli myös polikliinisesti toetuttaviin kirurgisiin toimenpiteisiin sekä kiireettömän leikkaustoiminaan, jota ei ole valtakunnallisesti tai alueellisesti keskitetty sairaalaan tai vastaavaan yksikköön. Näin laajasti erikoissairaanhoidossa toteutuvat asiakassetelipalvelut johtavat kirurgisen päivystystoiminnan vaarantumiseen ja vaikeutumiseen julkisen keskussairaalapäivystyksessä yhteydessä, koska vaarana on osaavan henkilöstön siirtyminen merkittävästi yksityisten asiakassetelituottajien palvelukseen.

Asiakassetelivalikoiman supistaminen on tarpeen potilasturvallisuuden varmistamiseksi keskussairaalapäivystyksissä ja lisäksi maakunnalla tulee olla oikeus rajata tarvittaessa asiakaspalvelusetelin käyttöönottoa.

Maakunnalla on esityksen mukaan mahdollisuus rajata asiakassetelin käyttöönottoa, mikäli se on välttämätöntä palvelukokonaisuuden toimivuuden tai palvelujen kustannustehokkuuden järjestämisen kannalta. Tämä on tarkoituksenmukaista erityisesti erikoissairaanhoidon päivystysvalmiuden varmistamisessa. Maakunnalla on mahdollisuus supistaa valikoimaa, mutta päätös on valituskelpoinen. Odotettavissa on valituksia palveluvalikoimaa koskevista päätöksistä. Maakunnalla tulisi olla oikeus päättää palveluvalikoiman laajuudesta.

11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

a. kyllä

b. kyllä pääosin

c. ei pääosin X

d. ei

e. ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot

Liikelaitoksen tulee tarjota asiakasseteliä, mutta epäselväksi jää, voiko se suositella kuitenkin omia palvelujaan. Tästä syntyy toiminnallista ja taloudellista epätarkoituksenmukaisuutta, joka saattaa aiheuttaa epäselvyyksiä ja oikeudellisia riitoja tarpeettoman paljon.

Maakunnan hallinnolliset tehtävät kasvavat maakunnan hyväksyessä suoran valinnan ja asiakassetelin palveluntuottajat. Asiakkaan kieltäytyessä asiakassetelistä, maakunnan on järjestettävä palvelu muulla tavoin. Tämä on haaste maakunnan palvelujen organisoimiselle.

Liikelaitoksen toimintakyvyn vaarantuessa, ollaan maakunnalle antamassa oikeus poiketa asiakassetelin pääsääntöisistä myöntämiskriteereistä. Riskinä on, että tämä voi johtaa kiistoihin siitä, miten kyseinen vaarantuminen tilanteessa todennetaan.

Jos kaikki tai hyvin monet ei-kiireellistä apua tarvitsevat valitsevat asiakassetelillä tuotetun yksityisen palvelun maakunnan liikelaitos ei voi pitää yllä kiireellistä palvelua. Asiakasmäärät eivät riitä riittävän osaamisen ja palveluvalikoiman ylläpitämiseen. Uhkana on päivystystoiminnan vaarantuminen.

11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

a. kyllä

b. kyllä pääosin

c. ei pääosin X

d. ei

e. ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot

Riskinä on, että asiakasseteli saattaa aiheuttaa henkilöstön siirtymistä yksityiselle sektorille sekä aiheuttaa henkilöstöpulaa myös erikoissairaanhoidossa.

11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

a. kyllä

b. kyllä pääosin

c. ei pääosin X

d. ei

e. ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot

Sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen laadun varmistaminen on keskeistä palvelujen vaikuttavuuden kannalta. Esitetyn valinnanvapausmallin asiakasprosessi on liian mutkikas asiakassetelin osalta.

Asiakkaiden valmius valita ja käyttää asiakasseteliä on ainakin alkuvaiheessa erittäin haastavaa. Prosessissa palveluohjauksen rooli korostuu. Asiakkaalle on kyettävä antamaan riittävästi tietoa asiakassetelin sisällöstä ja käytänteistä. Haastavaa tulee olemaan myös se, miten voidaan todentaa, että asiakas on ymmärtänyt palvelukokonaisuuksien sisällön, että se vastaa hänen haluamaansa kokonaisuutta.

Asiakaspalvelusetelin käyttöön ottaminen ja käytöstä päättäminen on jätetty mallissa liian avoimeksi. Eri maakunnissa asiakaspalvelusetelin käyttö voi toteutua eri tavoin, mikä lisää epätasa-arvoa eikä takaa palveluihin pääsyä oikeudenmukaisesti.

Koska asiakassetelin piiriin kuuluu palveluja, jotka nykyisen asiakasmaksulainsäädännön perusteella ovat tulosidonnaisia, on epäselvää, onko tarkoitus luopua tulosidonnaisista asiakasmaksuista. Kaikille saman suuruinen maksu vähentää merkittävästi asiakasmaksutuloja ja lisää asiakkaiden eriarvoisuutta esimerkiksi asiakkaalle jäävän käyttövaran suhteen.

Asiakassetelin myöntämisprosessin heikkous on siinä, että asiakas joutuu asioimaan kahdessa paikassa, tarvittaessa useamman kerran. Asiakkaan tulisi saada asiakasseteli joustavammin. Esitetyssä valinnanvapausmallissa yksityinen sote-keskus ja maakunnan liikelaitoksen sote-keskus eivät ole yhdenvertaisessa asemassa liikelaitoksen myöntäessä asiakassetelin.

11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

a. kyllä

b. kyllä pääosin

c. ei pääosin X

d. ei

e. ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot

Säädöksissä olevat mahdollisuudet laajentaa ja tarvittaessa rajoittaa asiakasseteleillä toteutettavia palveluja tukevat maakunnan ohjaus- ja vaikutusmahdollisuuksia. Asiakkaan oikeus kieltäytyä asiakassetelistä velvoittaa maakuntaa varaamaan palvelun toteuttamisen resurssit ja organisoimisen myös omana tai ostopalveluna.

Keskeistä on, että asiakkaalla tulee olla helposti nähtävillä asiakassetelipalvelutuottajiin liittyvät laatukriteerit. Maakunnalla tulee olla myös riittävä ja jatkuva laatu- ja vaikuttavuusseurantamittaristo eri palveluntuottajista. Huolena on valvonnan riittävyys, jotta asiakas- ja potilasturvallisuus kyetään turvaamaan.

12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

a. kyllä

b. kyllä pääosin

c. ei pääosin X

d. ei

e. ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot

Henkilökohtaisen budjetin määrittelyyn tarvitaan tarkennuksia ja selvennyksiä. Esimerkiksi tilanne, jossa asiakkaan palvelukokonaisuus koostuu useista eri palveluista, joista osa liikelaitoksen tuottamaa, miten tämä toteutetaan henkilökohtaisen budjetin osalta. Ongelmaksi voi muodostua se, että henkilökohtaisen budjetin laadinta ja valvonta vaatii kohtuullisen suuren byrokratian. Se myös vaatii yhteiset asiakas- ja potilastietojärjestelmät.

Henkilökohtainen budjetti on periaatteessa ja lähtökohdiltaan toimiva ajatus ja soveltuu pitkäaikaisiin palveluihin. Henkilökohtaisen budjetin käyttöä ei kuitenkaan ole tarpeen rajata erityisesti vanhusten palveluihin tai vammaispalveluihin, vaan se soveltuu muillekin asiakasryhmille sekä lyhytaikaiseen palvelutarpeeseen. Henkilökohtaiseen budjettiin tulisi sisällyttää myös muita kuin sosiaali- ja terveyspalveluita kuten esim. vammaisten henkilöiden työtoimintaa.

Henkilökohtaisen budjetin kokeilut ovat vielä kesken, josta syystä toimintamallin käytön siirtämiseen säädöstasolle tulisi suhtautua kriittisesti.

13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä

yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

a. kyllä

b. kyllä pääosin

c. ei pääosin

d. ei X

e. ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot

Kattava palvelutarpeen arviointi vaatii moniammatillisen tiimin. Epäselväksi mallissa jää, miten turvataan esimerkiksi riittävä sosiaalityöntekijöiden määrä kyseiseen palveluun.

Uhkana mallissa on, että paljon eri palveluja tarvitsevien osalta palveluketju hajautuu, eikä todennäköisesti vastaa asiakkaan tarpeita ja oikeuksia. Yhdenvertainen mahdollisuus laadukkaaseen palvelutarpeen arviointiin tulee turvata.

Lakiluonnoksessa todetaan, että "on kiinnitettävä erityistä huomiota" laaja-alaisesti yhteensovitettavia palveluja tarvitsevien asiakkaiden, paljon palveluja tai erityisen tuen tarpeessa olevien asiakkaiden palveluihin. Parempi muotoilu olisi "on turvattava".

Lakiluonnoksessa 15 vuotta täyttänyt on oikeutettu itse valitsemaan palveluntuottajan ja palveluyksikön. Ongelmana on nähtävä se, että itsemääräämisoikeutta ei ole sidottu lapsen kehitystason arviointiin. Lakiluonnoksen mukaan myös esimerkiksi 15 -vuotias kehitysvammainen olisi oikeutettu tekemään valinnan tarvitsemistaan sote-palveluista.

Esitettyä säännöstä ei ole sidottu myöskään lapsen edun periaatteeseen. Säännöksen soveltamisen ei saisi johtaa tilanteeseen, jossa sen soveltaminen on selvästi lapsen edun vastainen.

14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä.

14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

a. kyllä

b. kyllä pääosin X

c. ei pääosin

d. ei

e. ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot

Jotta asiakkaat olisivat yhdenvertaisessa asemassa palvelujen suhteen, tulisi maakunnan asettamien ehtojen lisäksi olla pääosin myös valtakunnallisesti yhtenäisiä. Tehokas laatukriteerien varmistaminen on hyväksymismenettelyn olennainen osa.

14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

a. kyllä

b. kyllä pääosin X

c. ei pääosin

d. ei

e. ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot

Todennäköisesti tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyt aiheuttavat maakunnille runsaasti hallinnollista työtä. Joka tapauksessa ne edellyttävät uudenlaista sopimusoikeudellista osaamista sekä sitovat runsaasti asiantuntijaresursseja. Tuottajarekisterin ylläpitäminen tuo maakunnalle tehtävän, joka poikkeaa täysin kuntien ja sairaanhoitopiirien nykyisistä tehtävistä. Tehtävä kuvaa maakuntien roolia perusterveydenhuollossa.

Sopimusmenettelystä huolimatta maakunta ei voi ohjata palveluntuottajia samalla tavoin kuin esimerkiksi ostopalveluja tuottavia palveluntuottajia. Sopimuksella määritellään lähinnä yksittäisen sote-keskuksen tarjoaman palveluvalikoiman laajuus. Kyseessä on uuden tyyppinen instrumentti.

14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksentavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

a. kyllä

b. kyllä pääosin

c. ei pääosin X

d. ei

e. ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot

Maakunnan järjestämisvastuun toteutumisen kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että järjestäjällä on vahvaa osaamista, jotta se voi suunnitella alueensa väestön palvelukokonaisuuden. Sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuuden hahmottaminen vaatii paitsi hyvää substanssiosaamista, myös erityisen vahvaa sopimusoikeudellista osaamista. Järjestelmän muuttuessa maakunnan tilaajayksikön

tulee olla huomattavasti vahvemmin resursoitu kuin nykyisten kuntien ja kuntayhtymien ostoyksiköt. Maakunnalla tulee olla myös yksiselitteinen ja selvästi määritelty palvelutaso palveluille.

Käytännössä on syytä varautua alkuvaiheessa hyviin ja huonoihin kokemuksiin eikä epäonnistumisilta voida järjestelmään siirryttäessä täysin välttyä. Ilman etukäteistä pilotointia pienemmässä mittakaavassa on varauduttava alkuvaiheessa samojen huonojenkin kokemusten toistumiseen jokaisessa maakunnassa. Kokeilun mittakaava on poikkeuksellisen iso.

15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksentavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

a. kyllä

b. kyllä pääosin X

c. ei pääosin

d. ei

e. ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot

Käytännössä ongelmaksi voi muodostua se, että kaikki tilanteet ja velvoitteet huomioivien sopimusten tekeminen on vaativaa, ja epäonnistuminen jossain osa-alueessa voi tuottaa merkittäviä kustannuksia maakunnille. Kansallisten tiedonhallintapalvelujen tulee olla käytettävissä.

On kannatettavaa, että palveluntuottajan on vastattava palvelunsa liittyvien hoitokomplikaatioiden ja vastaavien korjaamisen kustannuksista. Riskinä on, että komplikaatioiden ja niistä seuraavien merkittävien kustannuksien pelossa vältetään vaativampia asiakkaita, kuten lonkkaleikkausta tarvitseva henkilö jolla on useita sairauksia, sillä komplikaatioiden seurauksena voi palveluntuottajalle tulla merkittävät lisäkustannukset. Olisikin suositeltavaa jatkaa nykyisen kaltaisella kalliin hoidon tasausjärjestelmällä. Maakunnan liikelaitoksella on viimekädessä velvollisuus kantaa hoidosta kokonaisvastuu sekä myös ottaa kannettavakseen merkittävä kustannusriski.

16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

a. kyllä

b. kyllä pääosin

c. ei pääosin

d. ei X

e. ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot

Lakiluonnos ei ota riittävästi huomioon kyseistä asiaa. Jokainen rahoitusratkaisu aiheuttaa osaoptimointia ja riski lakiluonnoksessa on merkittävä alihoitamisen ja potilasoptimoinnin osalta. Vaikuttavuusbonukset ovat hyvin pienet eikä niitä varten ole olemassa kunnollisia mittareita ja järjestelmiä vielä moneen vuoteen.

Tämän kaltainen maksuosuus voi tuoda mukanaan asiakkaiden optimoinnin, jossa kerätään helpompia asiakkaita listautumaan.

Lakiluonnoksessa jää epäselväksi, huomioiko se erityistarpeista aiheutuvat suuremmat kustannukset. Painokertoimien tulee olla hyvin rakennettuja ja niissä tulee ottaa huomioon väestön heterogeenisuus.

Esityksessä on maakunnallisen itsehallinnon varmistamiseksi maakunnalle annettu harkinnanvaraa tuotetun suoran palvelun kiinteälle korvaukselle varattavalle osuudelle. Esityksen perustelujen mukaisesti pienentämällä kapitaation osuutta maakunta voisi vähentää suuren kapitaatio-osuuden palveluntuottajalle synnyttämää kustannusriskiä ja sen kantamiseen liittyvää mittakaavaetua, vähentää kapitaation asukaskohtaisen suuruuden arvioinnin epätarkkuuden aikaansaamia markkinahäiriöitä sekä varata rahoitusta tuottajilta tavoiteltujen asioiden ohjaamiseen taloudellisten kannustimien avulla. Näiden tekijöiden merkittävyys katsotaan riippuvan maakunnittaisista olosuhteista.

Esitetyn osuuden varaaminen kiinteän korvauksen käyttämiseen edellyttäisi muiden korvausperusteiden käytön perustelemista ja suunnittelua yhtäaikaisesti, yhtenä kokonaisuutena. Esitetty 2/3 vähimmäisosuus antaisi maakunnille riittävän harkinnanvaran alueellisten erityispiirteiden huomioimiseen. Kiinteään korvaukseen perustuvan korvausmallin näyttää kokonaisuutena hyvin vaikeaselkoiselta ja korvausperustetta määrittävistä monista tekijöistä johtuen tulkinnanvaraiselta.

Korvausjärjestelmä ei välttämättä aina kannusta suoran palvelun tuottajaa siirtämään potilasta tarkoituksenmukaisimmalla tavalla maakunnan liikelaitoksen hoidettavaksi.

16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

a. kyllä

b. kyllä pääosin X

c. ei pääosin

d. ei

e. ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot

Muita korvauksia voidaan käyttää silloin kun se olisi tarpeen alueellisten erityispiirteiden, kuten oman alueen sairastavuus ja pitkät etäisyydet, huomioimiseksi. Erityispiirteiden huomioiminen on erityisesti Uudellamaalla tarpeen muun muassa suuren maahanmuuttajataustaisen väestönosuuden

kasvun vuoksi. On epäselvää missä määrin Uudenmaan erityispiirteitä voidaan ottaa huomioon, jos alustavien rahoituslaskelmien mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitus Uudellamaalla pienenee.

Lisäksi ehdotuksessa säädettäisiin mahdollisuudesta antaa valtioneuvoston asetuksella tarkempia säännöksiä suoran valinnan palvelujen tuottajille maksettavien muiden korvausten sisällöstä ja korvausten vähimmäismäärästä silloin kun tähän olisi valtakunnallisen yhdenvertaisuuden näkökulmasta perusteluta tarvetta. Epäselväksi jää kuitenkin, miten valtakunnallista yhdenvertaisuutta jatkossa arvioidaan.

16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

a. kyllä

b. kyllä pääosin

c. ei pääosin X

d. ei

e. ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot

Maakunnan ja yksityisen toimijan toimintaedellytykset eivät ole samanlaiset. Maakunnan liikelaitos on toissijainen tuottaja, mutta sen on kuitenkin ylläpidettävä valmiutta viimesijaisena palveluntuottajana. Maakunnan liikelaitoksella on velvoitteita, joita yksityisellä sote-keskuksella ei ole. Maakunnan liikelaitos ei voi itse määritellä toimintansa laajuutta.

Maakuntien liikelaitosten mahdollisuudet taloudellisesti kannattavan liiketoiminnan käynnistämiseen ovat erilaiset verrattuna yksityisiin sote-keskus -palvelujen tuottajiin. Asiakas ei voi valita henkilökohtaista budjettia kunnan liikelaitoksesta, mikä rajoittaa maakunnan mahdollisuuksia harjoittaa toimintaa, joka vastaisi parhaiten asiakkaan tarpeisiin.

17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta.

17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

a. kyllä

b. kyllä pääosin

c. ei pääosin

d. ei X

e. ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot

Puolen vuoden siirtymäaika on lyhyt, vuoden siirtymäaika olisi suositeltava.

Maakunnan järjestämisvastuun säilyessä tapahtuu todennäköisesti yliresursointia erityisesti alkuvaiheessa. Maakunnan liikelaitoksien käynnistymiseen ja järjestäytymiseen menee arviolta vuosi. Tämä tulee huomioida siirtymäsäännöksessä.

Asiakassetelin käyttöönotto asetetussa aikataulussa edellyttää kattavia vertailutietoja esimerkiksi saatavuudesta ja saavutettavuudesta.

17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

a. kyllä

b. kyllä pääosin

c. ei pääosin X

d. ei

e. ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot

Valinnanvapauslain toimeenpanon tukemiseksi toteutetaan tarvittava pilotointi, joka koskee suoran valinnan palveluja, asiakassetelipalveluja ja henkilökohtaista budjetointia. Pilotointi käynnistyy ennen lain voimaantuloa vuosien 2018 ja 2019 aikana. On erittäin kannatettavaa hankkia kokemusta suoran valinnan palveluista kokeilun avulla. Maakunta voisi kuitenkin päättämissään palveluissa ottaa asiakassetelin käyttöön jo vuoden 2020 alusta, jolloin pilotointiaika voi jäädä liian lyhyeksi.

Lain toimeenpanemiseksi tarvittavat säännökset esimerkiksi tuottajien hyväksymisestä ja maakunnan päätöksenteosta tulisivat voimaan jo 1.1.2019 siten, että maakunnan hallinnolla olisi mahdollisuus valinnanvapauspalveluja koskevaan päätöksentekoon ja tuottajien hyväksymiseen ennen lain varsinaista voimaantuloa. Tämä on kannatettavaa.

Valinnanvapausjärjestelmä otettaisiin käyttöön vaiheittain vuosien 2020–2024 aikana.

Maakuntien hyväksymät yksityiset sosiaali- ja terveyskeskukset sekä maakuntien liikelaitosten sosiaali- ja terveyskeskukset aloittaisivat toimintansa kaikissa maakunnissa 1.1.2021. Sosiaali- ja terveyskeskusten suoran valinnan palveluihin siirrettäviä erikoisalojen konsultaatio- ja vastaanottopalveluja voitaisiin alkaa siirtää sosiaali- ja terveyskeskuksille 1.1.2022 lukien.

Kuvattu porrastettu siirtymäaika on välttämätön ja päällisin puolin selkeä. Uudistuksen toimeenpano on kuitenkin esitetyn siirtymäajan puitteissa haasteellista. Nopeampi aikataulu ei olisi realistinen esimerkiksi tarvittavien laajojen uusien tietojärjestelmien valmistumisen kannalta.

Asiakkaiden valikointi markkinoiden avaamisvaiheessa vaikuttaisi pitkäkestoisesti eri toimijoiden asemaan ja kokonaiskustannustenkehitykseen.

17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

a. kyllä X

b. kyllä pääosin

c. ei pääosin

d. ei

e. ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot

Palvelut tulevat turvatuksi siirtymävaiheessa.

17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveyspalveluiden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

a. kyllä X

b. kyllä pääosin

c. ei pääosin

d. ei

e. ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot

Uudistuksen ensisijainen tavoite tulee palvelujen saatavuuden ja kustannustehokkuuden kehittäminen. Yksityisen ja kolmannen sektorin markkinaosuuden kasvattaminen on tavoiteltavaa vain, jos se palvelee edellä mainittua tarkoitusta. Ehdotettu malli tulee laajentamaan markkinaosuutta. Valinnanvapausjärjestelmä luo yksityisille ja kolmannen sektorin toimijoille mahdollisuuden liittyä maakunnan tuottajaverkkoon valinnanvapauden alaisissa palveluissa. Päätöksen lopullisesta palveluntuottajasta tekee kuitenkin asiakas.

Uudenlaisia mahdollisuuksia avautuu yksittäisten palveluntuottajien verkoston sisällä, palvelujen alihankinnan kautta. Palveluvalikoiman laajuuden ja tuottajille asetettujen ehtojen lisäksi palveluntuottajille maksetuilla korvauksilla on keskeinen merkitys palvelurakenteen muodostumisessa maakunnan sisällä. Kuten esityksessä todetaan, valinnanvapausmalli voi sen toteuttamistavasta ja markkinoiden kehityksestä riippuen joko lisätä alueellista palveluntarjontaa tai joissakin tapauksissa vauhdittaa keskittymiskehitystä. Markkinaosuuden kasvattaminen ja markkinoiden keskittyminen on yleensä normaalia alasta riippumatta vähintäänkin pitkällä aikavälillä. Maakunta ei voi päättää siitä, millaisiksi markkinat lopulta kehittyvät ja mahdollisuus vaikuttaa kehitykseen on rajallista. Jos palveluntuottajaksi pääsyn kriteerit ovat sellaiset, että pienten tuottajienkin on mahdollista täyttää ne palveluvalikoiman sopivan laajuuden vuoksi, myös uutta

palvelutuotantoa voi syntyä. On kuitenkin todennäköistä, että pienet palvelutuottajat tulevat putoamaan pois ja esitetty malli tulee suosimaan suuria palveluntuottajia.

17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

a. kyllä

b. kyllä pääosin

c. ei pääosin X

d. ei

e. ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot

Suoran valinnan palvelujen tuottajat tulevat olemaan markkinoiden suurimmat toimijat. Markkinaosuuskilpailussa suurimmat toimijat tulevat ottamaan haltuunsa markkinat. Todennäköisesti markkinat tulevat vielä jatkossa keskittymään.

Pienet toimijat voivat pyrkiä markkinoille suoriteperusteisten asiakassetelien tai henkilökohtaisen budjetin piirissä olevien palvelujen kautta.

Esitetty malli korostaa isojen palveluntuottajien mahdollisuuksia vastata nopeasti asiakkaan laaja-alaisten palvelujen tarpeisiin, jolloin malli tulee karsimaan pieniä yksityisiä tuottajia markkinoilta. Ainoastaan pienten yritysten liittoutuminen suurten yritysten kanssa mahdollistaa niiden toiminnan osittain.

Pienillä toimijoilla ei ole käytettävissään isojen ja vakiintuneiden toimijoiden markkinointi- ja viestintäresursseja. Heti uudistuksen alussa isot toimijat voivat voimakkaasti markkinoiden ja investoiden saada johtavan markkinaroolin, jonka muuttaminen voi olla myöhemmin vaikeaa.

Markkinoilla jo toimivat suuret yritykset ovat pyrkineet ja osittain onnistuneetkin valtaamaan markkinoita alueellisesti laajojen kokonais- tai osittaisulkoistusten avulla.

18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

a. kyllä

b. kyllä pääosin

c. ei pääosin X

d. ei

e. ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot

Vaikutusarvioihin koottu kokonaisarviointi ei kaikilta osin vastaa sitä minkälaisia riskejä ja vaikutuksia esityksen mukaisella valinnanvapauslailla on, joita vaikutusarviossakin on arvioitu olevan. Näitä on tuotu vaikutusarviossakin kattavasti esille. Vaikutusarvioinnin johtopäätöksissä arvioidaan varsin optimistisesti uudistuksen lisäävän väestöryhmien yhdenvertaisuutta ja maakunnan asukkaiden mahdollisuuksia vaikuttaa palveluihin alueellisesti tasa-arvoisesti. Arviossa on kiinnitetty huomiota siihen, että se ei vahvista palveluintegraatiota. Vaikutusarvioissa todetaan uudistuksen mahdollistavan asiakasvalikoinnin eli niin sanotun kerman kuorinnan sekä alihoidon.

Taloudellisten vaikutusten arviointi jää puutteelliseksi ja arviointia myös hankaloittaa maakuntien laaja vapaus soveltaa mallia eri tavoin. Julkisesta rahoituksesta muodostuva yritysten liikevaihto tulee vaikutusarvion mukaan kasvamaan merkittävästi terveydenhuollossa 900 miljoonalla eurolla ja sosiaalihuollon palveluissa 600 miljoonalla eurolla. Eräs uudistuksen taustalla vaikuttaneista syistä on riittävän työvoiman saatavuuden turvaaminen hoitotarpeen lisääntyessä. Palvelutuotannon hajautuminen voi lisätä palkkakilpailua, joka nostaa palkkatasoa ja kustannuksia.

Vaikutusarviossa on tuotu esille lakiesityksen naisvaltaiseen lääkäri- ja hoitohenkilöstöön kohdistuvat henkilöstövaikutukset. Organisaatiosta riippuen sosiaali- ja terveystoimen yksiköissä ammatillinen kirjo on paljon vaikutusarvioissa huomioitua laajempi. Uudistus tulee vaikuttamaan merkittävästi heidän asemaansa.

Yritysten omistamiin sosiaali- ja terveyskeskuksiin siirtyvän terveydenhuollon henkilöstön määrän on arvioitu oleva noin 6 000 – 30 000. Vaikka arvion vaihteluväli on varsin suuri, on arvio kuitenkin varsin pieni. Nykyisin kuntien ja kuntayhtymien palveluksessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävissä työskentelee noin 200 000 henkilöä.

Vaikutukset kolmannen sektorin tehtäviin, rooliin ja rahoitukseen tulevat olemaan merkittävät. Maakunta ei avusta järjestöjä kuten kunnat ovat tehneet. Mikäli järjestö tavoittelee tuottajaroolia, muodostuu sen rooli toisenlaiseksi kuin se nykyään ymmärretään. Uudistus vaikuttaa väistämättä kolmannen sektorin asemaan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen alalla. Jatkossa järjestöjen on asioitava sekä kunnan että maakunnan kanssa.

Maakuntavaltuuston mahdollisuus myöntää toiminta-avustuksia on tärkeää. Erilaisten avustusten hakuprosesseissa on tärkeää tehdä yhteistyötä myös kuntien kanssa päällekkäisyyksien välttämiseksi.

Esitetyssä valinnanvapauslakiluonnoksen lapsi- ja perhevaikutusten arviointi on puutteellinen ja riittämätön. Siinä ei ole arvioitu juuri laisinkaan lakiluonnoksen vaikutuksia lasten ja perheiden kannalta.

19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Kuntien itsehallinto kaventuu uudistuksen myötä merkittävästi. Muutos on erityisen suuri haaste johtamiselle. Johtamisen näkökulmasta muutos on voimakasta ja siihen kuuluu yllätyksellisyys, pirstaleisuus ja hallitsemattomuus. Muutos rikkoo kunnissa eri toimialojen keskinäisen toimivan yhteistyön asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Uudistus tarkoittaa toteutuessaan kaupungin rahoituksen ja budjettivolyymien puoliintumista nykytilanteeseen verrattuna. Velkapääoma jää ennalleen, jolloin siihen liittyvän korkoriskin merkitys kasvaa entisestään.

Kaupungin peruspalvelujen investointitarpeet eivät juurikaan alene, sillä sosiaali- ja terveystoimen investoinnit ovat muodostaneet vain pienen osan kaupungin vuotuisista kokonaisinvestoinneista. Väestönkasvun jatkuessa voimakkaana korostuvat niiden edellyttämien investointien rahoitushaasteet entisestään kaupungin oman verorahoituksen roolin pienentyessä.

Rajapinnat kunnan ja maakunnan välillä sekä palveluntuottajan yhteistyövelvoite kunnan kanssa jää osin epäselviksi. Pahimmissa tapauksissa tämä saattaa johtaa ennalta ehkäisevän työn ja ongelmien jälkihoidon välisen yhteyden katkeamiseen. Tämä lisää sekä kunnan että maakunnan taloudellista rasitusta. Esimerkiksi maahanmuuttajien määrän kasvaessa sosiaali- ja terveyspalveluiden ja kunnan kotouttamistoimien saumaton yhteistyö on tärkeää

Hyvinvointia ja terveyttä edistetään usein myös kunnan ja kolmannen sektorin toimijoiden yhteistyönä. Motivaatio tukea kuntien toiminta-avustusten turvin toimivia paikallisia yhdistyksiä ja järjestöjä saattaa heiketä, sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuun siirtyessä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen tulisi rakentumaan jatkossa kunnan eri toimialojen toimenpiteistä ja toisaalta maakunnan sosiaali- ja terveysalan toiminnasta. Oman haasteensa mallissa muodostaa se, että kunnan ja maakunnan toimijoiden on kyettävä jatkuvaan vuoropuheluun, yhteiseen tavoitteiden asetteluun ja yhteistyöhön, joka on välttämätöntä laajojen kansanterveyttä edistävien tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kaiken kaikkiaan voidaan todeta, että väestön terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseen tähtäävä aiemmin kuntatasolla tehty yhteistyö eri toimijoiden ja toimialojen kesken muuttuu uudistuksessa haastavaksi järjestämisrakenteiden muuttuessa. Terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen ei tapahdu pelkästään sote-palvelujen rakennetta muuttamalla. Erojen kaventuminen edellyttäisi samaan aikaan panostusta kuntien vastuulle jäävien hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyviin tehtäviin.

20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta

Uudistuksen yhteydessä tulisi vielä harkita mahdollisuutta sallia kuntien palvelutuotanto. Jatkossa on mahdollista, että kunnilla täydentää maakunnan palveluja yleisen toimialansa puitteissa. Vantaalaisten osalta on huoli siitä, miten esitys turvaa tämänhetkiset monimuotoiset palvelut.

Lakiluonnoksessa tulisi vieläkin selvemmin kuvata, mitä tarkoitetaan maakunnan liikelaitoksen sote -keskuksella tai mitä ovat muut sote-keskukset. Sosiaali- ja terveyskeskus -nimikkeen käyttö tulisi rajata niihin keskuksiin, joissa asiakas voi asioida saaden tarvitsemansa sosiaalihuollon palvelut laaja-alaisesti.

Asiakassetelin käyttöalue on hyvin laaja mikä aiheuttaa sen, että asiakassetelien myöntäminen ja hakeminen tulee kasvattamaan hallintotehtävien määrää. Asiakasseteleiden sisällölliset kuvaukset ja asiakkuuskriteerit tulee määritellä varsin yksityiskohtaisesti. Esimerkiksi sosiaalinen kuntoutus asiakassetelillä toteutettuna saattaa tuottaa laadullista ja sisällöllistä kirjavuutta.

Epäselväksi jää myös se, miten raportointi ja arviointi toteutetaan. Sosiaalihuoltolain edellyttämä rakenteellisen sosiaalityön ja sosiaalisen raportoinnin edellyttämä tietotuotanto saattaa vaarantua, jos esimerkiksi sosiaalinen kuntoutus toteutuu asiakasseteleillä.

Lakiluonnoksen 57 §:n osalta jää epäselväksi, koskeeko yksityisen palveluntuottajan toiminnan taloudellinen eriyttäminen myös kirjanpitovelvollisia itsenäisiä ammatinharjoittajia. Kohdassa puhutaan pelkästään yrityksistä.

Väliaikaisen palveluntuottajan ja tämän palveluyksikön valintaa koskeva säännös (8 §) näyttäisi lähtevän siitä olettamasta, että asiakas valitsee maakunnan liikelaitoksen palveluyksikön tai suoranvalinnan palvelutuottajan palveluyksikön lähtökohtaisesti kotikunnastaan. Todennäköisesti merkittävä osa asiakaskunnasta tulee kuitenkin hakeutumaan sijaitsevien palvelujen piiriin myös naapurikunnasta käsin. Koska sote-palvelut järjestetään maakunnan tasolla, yksittäisen kunta-asukkaan valinnanvapautta koskeva säännös jää joka tapauksessa merkitykseltään epämääräiseksi.

Mikäli neuvolatoimintaan halutaan antaa asiakassetelimahdollisuus, pitäisi laissa selkeästi ilmaista, että maakunnan liikelaitos voi antaa asiakassetelin terveydenhuoltolain 15 §:n mukaisiin palveluihin sekä määritellä tarvittavat velvoitteet palvelujen välttämättömästä integraatiosta sekä milloin seteliä ei voi antaa.

Äitiys- ja lastenneuvolatoiminta sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuolto muodostavat perusterveydenhuollossa kansanterveystyön ytimen ja jatkumon väestön terveyden edistämiseksi. Valinnanvapauslainsäädännön tavoitteena on saada kaikki yhteiskunnan terveyden- ja sosiaalihuollon resurssit käyttöön. Tämä on periaatteellisesti hyvä. On kyseenalaista, onko kansanterveystyön hajauttaminen useiden toimijoiden toteutettavaksi käytännössä hyödyllistä terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisen näkökulmasta.

Koska asiakassetelin piiriin kuuluu palveluja, jotka nykyisen asiakasmaksulainsäädännön perusteella ovat tulosidonnaisia, on epäselvää, onko tarkoitus luopua tulosidonnaisista asiakasmaksuista. Kaikille saman suuruinen maksu vähentää merkittävästi asiakasmaksutuloja ja lisää asiakkaiden eriarvoisuutta esimerkiksi asiakkaalle jäävän käyttövaran suhteen.

Asiakasmaksu tulee asettaa siten, että valinta on asiakkaalle tosiasiallisesti mahdollinen. Asiakasmaksukokonaisuuden hahmottamista vaikeuttaa se, että asiakasmaksulainsäädännön uudistus on kesken.

Ristiriitaa syntyy myös tilanteessa, jossa maakunnan liikelaitos tuottaa palvelun huomattavasti edullisemmin ja kuitenkin asiakkaalla on oikeus asiakasseteliin. Sama kysymys nousee esiin henkilökohtaisen budjetin osalta.

21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen

Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.

15 § Vastaus Tiina Tuomelan ja 30 muun valtuutetun aloitteeseen asunnottomien hätämajoituksen järjestämisestä talvikausille

VD/6000/00.02.00.03/2017

KN/JTS/HP/AC-F/PS/LL

Tiina Tuomela ja 30 muuta valtuutettua ovat jättäneet seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Suomessa on n 7800 rekisteröityä asunnotonta, valtaosa pääkaupunkiseudulla. Heistä arviolta 200 ihmistä joutuu olemaan täysin taivasalla ja he yöpyvät porraskäytävissä, lehtiroskiksissa tai julkisissa käymälöissä. Tai he vain kävelevät koko yön pysyäkseen lämpiminä.

Vantaalla Koisonrannan palvelukeskus on tarkoitettu lähinnä päihdeongelmaisille ja keskuksen kapasiteetti ei ole missään tapauksessa hätämajoitukseen riittävä.

Vantaan seurakuntayhtymän yhteisessä kirkkovaltuustossa on tehty vastaavanlainen (33 valtuutetun allekirjoittama) aloite 29.11.2016. Asiaa valmisteltiin talven 2017 aikana. Lisäksi asiasta käytiin keskusteluja myös kaupungin viranhaltijoiden kanssa. Seurakunnilla ei ollut riittäviä mahdollisuuksia ja sopivaa tilaa vastata yksin tähän haasteeseen, joten asiassa tarvitaan yhteistyötä kaupungin ja seurakuntien välillä, jotta asia voidaan toteuttaa talven 2017 -2018 aikana.

Yöpymistilojen tulisi sijaita junaradan läheisyydessä tai muuten helposti julkisilla liikennevälineillä tavoitettavissa. Makuupaikoiksi riittänee patjat, tyynyt ja huovat. Valvonta sujuisi yhteistyönä. Ilta- ja aamupala järjestynee Yhteinen pöytä -hankkeen kautta.

Talvi pakkasineen on joka vuosi tulossa. Tämä aloite pyrkii vauhdittamaan jo käynnistynyttä keskustelua, jotta päätöksiä saataisiin tehtyä ennen talvikautta”.

Kaupunginvaltuusto 12.6.2017 § 42

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

———

Sosiaali- ja terveystoimen perhepalvelut toteaa aloitteeseen vastauksena seuraavaa:

Vuonna 2016 Koisorannan asumispäivystyksessä ulkopaikkakuntalaisia asunnottomia henkilöitä oli 22 eri henkilöä. Asumispäivystys palveli yhteensä 210 eri henkilöä (VATJ 2016). Koisorannan asumispäivystykseen ei ole tähän mennessä juurikaan tullut paperittomia henkilöitä hakemaan kriisimajoitusta.
Vantaan sosiaali- ja kriisipäivystykseen ei ole toistaiseksi ohjautunut paperittomia tai Itä-Euroopan romaneja. Muita majoitettavia on vaihtelevasti, vuositasolla noin joitain kymmeniä. Tällä hetkellä majoitusvaihtoehtona on hotelli tai hostelli. Hotelli ei sovellu kaikille asiakkaille.

Vastaanottokeskuksista tulleiden yksittäisten tiedustelujen perusteella on nähtävissä, että lopullisen kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneita henkilöitä, joilta päättyy oikeus vastaanottopalveluihin ja jotka eivät ole halukkaita vapaaehtoisen paluun järjestämiseen, on lisääntyvässä määrin myös Vantaalla.

Henkilöllä, jolla ei ole Vantaa kotipaikkana, on aina oikeus kiireelliseen toimeentulotukeen ja kiireelliseen sairaanhoitoon ja muuhun kiireelliseen apuun. Lapsen tilanne selvitetään lastensuojelulain mukaisesti.

Vantaan kaupunki on yhteistyössä Helsingin ja Espoon kaupunkien kanssa linjannut toimintatapoja koskien ulkomaalaisten toimeentulotukea sekä sosiaali- ja terveyspalveluita 31.5.2017.

Kyseiseen ohjeistukseen sisältyvän kuntakohtaisen ohjeen mukaan Vantaalla:
• Ns. hätämajoitusta järjestetään sosiaali- ja kriisipäivystyksen kautta virka-ajan ulkopuolella
• Kiireelliset sosiaalipalvelut tarjotaan yksilöllisen tilanteen arvioinnin ja lasten tilanteen selvityksen perusteella.
• Koisonrantaan yöpymispaikalle voi hakeutua myös suoraan, ja paikat täytetään saapumisjärjestyksessä. Paikkoja on rajoitetusti.
• Henkilöä ohjataan kolmannen sektorin palvelujen piiriin.

Vantaan käytäntöjen mukaan sosiaali- ja kriisipäivystys hoitaa hätämajoituksen tarvittaessa virka-ajan ulkopuolella (majoitus max. 1–2 vrk hotellissa tai Koisorannassa). Muutoin asia hoidetaan virka-aikaisissa palveluissa aina, kun se on mahdollista. Päihdeongelmaisen henkilöiden lisäksi Koisorannan asumispäivystykseen voidaan majoittaa kriisitilanteissa olevia asunnottomia henkilöitä kriisiasiakkaaksi.

Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala on valmistelemassa ehdotusta hätämajoituksen järjestämisestä yhteistyössä pääkaupunkiseudun muiden kuntien kanssa mm. odotettavissa olevien kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden määrän nopean määrän lisääntymisen vuoksi. Aloite viedään pääkaupunkiseudun sosiaali- ja terveysjohtajien (PKS soster) yhteiseen kokoukseen.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan tilakeskus kommentoi vastaukseen seuraavaa:

Normaalioloissa hätämajoituksen järjestäminen on sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan tehtävä. Tilakeskuksella on poikkeusolojen erityistehtäviä, joihin kuuluu myös tilapäismajoitustilojen järjestäminen suurten ihmismäärien tarpeisiin sosiaali- ja terveydenhuollon suunnitelmien mukaisesti. Tarvittaessa tilapäismajoituksen käyttöön otetaan ennakkoon määriteltyjä liikuntatiloja. Poikkeusoloja ovat valmiuslain mukaan mm. erityisen vakava suuronnettomuus ja sen välitön jälkitila sekä vaikutuksiltaan erityksen vakavaa suuronnettomuutta vastaava hyvin laajalle levinnyt vaarallinen tartuntatauti.

Kaupunginhallitus 10.10.2017 § 11

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Tiina Tuomelalle ja 30 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle perhepalvelujen ja tilakeskuksen esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleenvalmisteluun seuraavin ohjein:

”Vastauksessa tulisi käsitellä asunnottomuutta ja asunnottomien tilannetta laajemmin kuin vain "paperittomien" osalta. Asunnottomien määrästä ja tilanteesta toivotaan laajemmin perustietoja. Lisäksi

vastauksesta olisi hyvä käydä selkeämmin ja konkreettisemmin ilmi, mihin konkreettisiin toimiin ollaan ryhtymässä"

———

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala toteaa aloitteeseen vastauksena seuraavaa:

Asumispalvelua järjestetään aina palvelutarpeen arvion mukaisesti. Asunnottomuuteen liittyvät ratkaisut pyritään tekemään pysyvinä tai pitkäaikaisina ratkaisuina, hätämajoitus on aina poikkeuksellista. Keskeistä on ratkaista asiakkaan asunnottomuuden syitä. Nämä periaatteet tulevat myös osaksi Vantaan kaupungin hyvinvointi- ja asuntopoliittisia ohjelmia.

Asunnottomuus on tilastollisesti vaihteleva ilmiö. Vantaan sosiaali- ja terveystoimen asiakastietojärjestelmästä saatavien tietojen mukaan tammi-kesäkuun 2017 aikana asunnottomuudeksi määriteltävä tilanne oli perhepalvelujen asiakkaista yhteensä 360 eri henkilöllä (vrt. 437 henkilöä v. 2016). Marraskuussa 2016 tehdyn asunnottomuutta mittaavan poikkileikkauspoiminnan mukaan kyseisenä ajankohtana Vantaalla oli 284 asunnoton, ja heistä 31 kohdalla asunnottomuus oli pitkäaikaista. Parhaillaan tehdään vastaavaa poimintaa vuoden 2017 osalta.

Perhepalveluissa käytetään pääosin käsitettä kriisimajoitus tilanteissa, joissa vantaalaiselle asiakkaalle on nopeasti löydettävä asunto. Kriisimajoituksella tarkoitetaan kiireellisen asumisen järjestämistä asunnon puutteesta johtuvassa akuutissa hätätilanteessa. Kriisimajoituksen tulee usein järjestyä jopa saman päivän aikana. Kriisimajoitus on lyhytaikaista asumista ja päättyy heti, kun asiakas siirtyy lyhytaikaiseen tuettuun asumiseen tai hän saa oman vuokra-asunnon tai hänen asumisensa järjestyy muulla tavoin. Kriisimajoitustarpeeseen on pystytty vastaamaan hankintasopimusten avulla. Tuottajina ovat olleet pääosin Luona oy ja Katto-kodit Oy.
Vuonna 2017 kriisimajoitusta on ostettu yhteensä 92 asiakkaalle (tilanne syyskuussa 2017) sekä pienelle määrälle asiakkaita muilta palveluntuottajilta.

Vantaan käytäntöjen mukaan sosiaali- ja kriisipäivystys hoitaa 1-2 vuorokauden pituisen hätämajoituksen tarvittaessa virka-ajan ulkopuolella. Muutoin asia hoidetaan virka-aikaisissa palveluissa aina, kun se on mahdollista. Maksusitoumus annetaan sosiaali- ja kriisipäivystyksestä tarvittaessa yksityisen palveluntuottajan majoituspalveluihin tai hotelliin (Hotelli Vantaa tai Pilotti, Luona oy). Toistaiseksi sosiaali- ja kriisipäivystyksen asiakkaina on ollut vähän asunnottomia asiakkaita eikä heitä ole tilastoitu.

Koisorannassa toimii ympärivuorokautinen asumispäivystys, joka on tarkoitettu asunnottomille, vantaalaisille päihdeongelmaisille miehille tai naisille. Päivystys tarjoaa tilapäisen ja turvallisen, maksuttoman yöpymispaikan. Yöpymispaikkoja on 20 (15 asiakaspaikkaa miehille ja 5 naisille), ja ne täytetään tulojärjestyksessä. Päihdeongelmaisen henkilöiden lisäksi Koisorannan asumispäivystykseen voidaan majoittaa kriisitilanteissa olevia asunnottomia henkilöitä kriisiasiakkaaksi.

Asumispäivystyksen käyttöaste vaihtelee kuukausittain, mutta on ollut viime vuosina hyvin täynnä. Vuoden 2017 aikana Koisorannan päivystyksen majoituspaikoista keskimäärin 93 % on ollut käytössä (vrt. vuosi 2016 102,6 %). Vuonna 2016 asumispäivystyksessä oli noin 7500 yöpymisvuorokautta (tilastotieto VATJ:lta). Miesten päivystys voi olla täynnä samaan aikaan, kun naisten päivystyksessä on vapaita paikkoja. Miehiä ei voi kuitenkaan majoittaa naisten asumispäivystykseen (eikä toisin päin).

Vuonna 2017 aikana (tilanne marraskuussa 2017) yhteensä 32 kertaa ei ole voitu majoittaa henkilöä Koisorannan palvelukeskuksen asumispäivystykseen tilanpuutteen vuoksi. Käytössä ovat näissä tilanteissa olleet kaikki mahdolliset Koisorannassa kerrallaan käytössä olevat paikat, myös ”patjapaikat”.

Vantaalla on tehty pitkään ansiokasta asunnottomuuden ehkäisytyötä. Pitkäaikaisasunnottomuutta on vähennetty johdonmukaisesti mm. hanketyön avulla. Vantaa on toteuttanut pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämisohjelmia Paavo I ja Paavo II, joiden aikana on lisätty tuettua asumista sekä pysyvää henkilöstöresurssia (sosiaaliohjaajien vakansseja sekä vankityö). Ohjelmien aikana (vuosina 2008-2015) on tuotettu yhteensä 257 asuntoa, jotka on kohdennettu eri asiakasryhmille pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämiseksi.

Parhaillaan Vantaan kaupunki on mukana asunnottomuuden ennaltaehkäisyn valtakunnallisessa toimenpideohjelmassa (Aune-ohjelma). Valtakunnallisesti hankkeessa kehitetään ja levitetään asunnottomuustyön käytäntöjä sekä edistetään innovatiivisten toimintamallien kokeiluja. Osana ohjelmaa Vantaa toteuttaa AKU-hanketta, jossa rakennetaan asunnottomuuden ennaltaehkäisyn kuntastrategia.

Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala esittää seuraavia vaihtoehtoisia toimenpiteitä hätämajoituksen järjestämiseksi Vantaalla:

1. Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala valmistelee ehdotuksen hätämajoituksen järjestämisestä yhteistyössä pääkaupunkiseudun muiden kuntien kanssa. Aloite viedään pääkaupunkiseudun sosiaali- ja terveysjohtajien (PKS soster) yhteiseen kokoukseen joulukuussa 2017.

2. Vantaan kaupunki esittää Helsingin kaupungille sopimusta yhteistyöstä hätämajoituksen järjestämisestä niin, että Vantaa kustantaisi sovitun osuuden hätämajoituskustannuksista tarvittaessa vantaalaisten asunnottomien osalta.

3. Hätämajoituksen järjestämiseksi on perustettu työryhmä yhdessä Vantaan seurakuntayhtymän kanssa, jossa kartoitetaan kaikki hätämajoitukseen soveltuvat tilat. Työryhmä esittää hätämajoitustilaratkaisun vuoden 2018 alussa.

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 15

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään
a) antaa Tiina Tuomelalle ja 30 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Tiina Tuomelan valtuustoaloite hätämajoituksen järjestämisestä asunnottomille.
- Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan taustaselvitys kaupunginvaltuutettu Tiina Tuomelan ja 30 muun valtuutetun aloitteeseen asunnottomien hätämajoituksen järjestämisestä talvikausille (täydennetty 16.11.2017)

Täytäntöönpano: esitys kaupunginvaltuustolle

Muutoksenhaku: 7.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätietoja:
perhepalvelujen johtaja Anna Cantell-Forsbom, puh. 0405545576, etunimi.sukunimi(a)vantaa.fi
tilakeskuksen toimitilapäällikkö Pasi Salo, puh. 0407199700, etunimi.sukunimi(a)vantaa.fi

1+30

VO/6000/00.02.00.03/2017

Valtuustoaloite 12.6.2017

Asunnottomien hätämajoituksen järjestäminen talvikausille

Suomessa on n 7800 rekisteröityä asunnotonta, valtaosa pääkaupunkiseudulla. Heistä arviolta 200 ihmistä joutuu olemaan täysin taivasalla ja he yöpyvät porraskäytävissä, lehtiroskiksissa tai julkisissa käymälöissä. Tai he vain kävelevät koko yön pysyäkseen lämpiminä.

Vantaalla Koisonrannan palvelukeskus on tarkoitettu lähinnä päihdeongelmaisille ja keskuksen kapasiteetti ei ole missään tapauksessa hätämajoitukseen riittävä.

Vantaan seurakuntayhtymän yhteisessä kirkkovaltuustossa on tehty vastaavanlainen (33 valtuutetun allekirjoittama) aloite 29.11.2016. Asiaa valmisteltiin talven 2017 aikana. Lisäksi asiasta käytiin keskusteluja myös kaupungin viranhaltijoiden kanssa. Seurakunnilla ei ollut riittäviä mahdollisuuksia ja sopivaa tilaa vastata yksin tähän haasteeseen, joten asiassa tarvitaan yhteistyötä kaupungin ja seurakuntien välillä, jotta asia voidaan toteuttaa talven 2017 -2018 aikana.

Yöpymistilojen tulisi sijaita junaradan läheisyydessä tai muuten helposti julkisilla liikennevälineillä tavoitettavissa. Makuupaikoiksi riittänee patjat, tyynyt ja huovat. Valvonta sujuisi yhteistyönä. Ilta- ja aamupala järjestynee Yhteinen pöytä -hankkeen kautta.

Talvi pakkasineen on joka vuosi tulossa. Tämä aloite pyrkii vauhdittamaan jo käynnistynyttä keskustelua, jotta päätöksiä saataisiin tehtyä ennen talvikautta.

Tiina Tuomela

Tiina Tuomela

Jussi Särkelä

Jussi Saramo

Jouko Jääskeläinen

Jenni Eskelinen

Jan Djupmann

Kimmo Kiljunen

Antero Eerola

Minttu Sillanpää

Liisa Ansalehto-Sarkki

Juha Hurvonen

ANTTI KARI

M. Rantavaara-Hämäläinen

Sveta Silvennoinen

Minna Atiye

Emmi Pajunen

Vanja Norrena

JUHA MALMI

Tanja Vahvelainen
TANJA VAHVELAINEN

Jenni Chen-Ye

Joel Linnainmäki

Anniina Koskilaine

TIMO JUURIKKALA

Eve Rami

SIARA LEHPPINEN

Kari-Matti Lundell

Tanja Eklund

SAMARI ROMMANEN

LIITE 1.

Sosiaali- ja terveystoimen taustaselvitys koskien kaupunginvaltuutettu Tiina Tuomelan ja 30 muun valtuutetun aloitteeseen asunnottomien hätämajoituksen järjestämisestä talvikausille

VD/6000/00.02.00.03/2017

1. Taustaa

Ympäristöministeriön määritelmän mukaan asunnottomia ovat he, jotka ”asuvat ulkona tai ensisuojassa, asunnon puuttumisen vuoksi asuntoloissa tai majoitusliikkeissä tai huoltokotityyppisissä asumispalveluyksiköissä, sairaaloissa, kuntoutus- tai muissa yksiköissä tai laitoksissa, ovat vapautumassa vankilasta ilman, että tiedossa on asuntoa tai asuvat tilapäisesti sukulaisten tai tuttavien luona”.

Pitkäaikaisasunnottomaksi määritellään henkilö, jonka asunnottomuus on pitkittynyt tai uhkaa pitkittyä sosiaalisten tai terveydellisten syiden vuoksi yli vuoden mittaiseksi tai jonka elämässä asunnottomuutta on esiintynyt toistuvasti viimeisen kolmen vuoden aikana. Valtakunnallisesti asunnottomien määrä vaihtelee eri määritelmien mukaan vajaasta 10 000 noin 30 000 henkilöön. Suurin osa on muita kuin pitkäaikaisasunnottomia.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA:n (ARA 2013) selvityksessä mainitaan, että asunnottomuus on ennen kaikkea keskittynyt Helsinkiin. Kaiken kaikkiaan asunnottomuutta esiintyy yli 150 kunnassa Suomessa, mutta suurimmassa osassa kuntia määrät ovat pieniä. ARAn helmikuussa julkaistun raportin mukaan asunnottomuus on valtakunnallisesti vähentynyt viitenä viimeisenä vuonna.

Vuonna 2016 joka neljäs Suomen asunnottomista oli maahanmuuttajataustainen. Heistä kolme neljäsosaa on helsinkiläisiä. Suomesta sai turvapaikan vuonna 2016 noin 6 000 henkilöä enemmän kuin edellisenä vuonna. Kasvu jäi oletettua pienemmäksi, mutta sen arveltiin lisäävän ARA-asuntojen kysyntää ja asunnottomuutta suurissa kaupungeissa. ARAn kyselyn mukaan suurin osa oleskeluluvan saaneista turvapaikanhakijoista on hankkinut asuntonsa vapailta markkinoilta, eikä maahanmuuton lisääntymisellä ole ollut negatiivisia vaikutuksia pääkaupunkiseudun asuntomarkkinoihin tai asunnottomuuteen.

Yleistä asunnottomuustilastoa Vantaalta

Asunnottomuus on tilastollisesti haastava mitattava. Esimerkiksi piiloasunnottomuus ei näy asunnottomuustilastoissa. Tällä tarkoitetaan esimerkiksi tuttavien ja sukulaistensa luona majoittuvat henkilöitä, jotka eivät ole hakeutuneet sosiaalipalveluiden piiriin, tai hakeneet asuntoa virallisilta asuntomarkkinoilta tai eivät muutenkaan ilmoita olevansa asunnottomia.

Vantaalla asunnottomien määrä on pysynyt viime vuosina suhteellisen vakiona. Vantaan sosiaali- ja terveystoimen asiakastietojärjestelmästä saatavien tietojen mukaan tammi-kesäkuun 2017 aikana

asunnottomuudeksi määriteltävä tilanne[1] oli perhepalvelujen asiakkaista yhteensä 360 eri henkilöllä (vrt. 437 henkilöä v. 2016). Marraskuussa 2016 tehdyn asunnottomuutta mittaavan poikkileikkauspoiminnan mukaan kyseisenä ajankohtana Vantaalla oli 284 asunnoton, ja heistä 31 kohdalla asunnottomuus oli pitkäaikaista. Parhaillaan tehdään vastaavaa poimintaa vuoden 2017 osalta.

Pitkäaikaisasunnottomien ja asunnottomuusuhan alaisten asuttamiseen käytetään kaupungin omia kohteita (VAV:lta saatuja), ja joihin annetaan eri tasoista ohjausta. Pääosa asunnoista vuokrataan määräaikaisesti. Asiakkuuteen tullaan asunnottomuuden tai vakavan asunnottomuusuhan perusteella. Ensisijaisesti asuntoa haetaan vapailta markkinoilta.

2. Asunnottomuuden ehkäisytyö Vantaalla

Vantaalla on tehty pitkään ansiokasta asunnottomuuden ehkäisytyötä. Pitkäaikaisasunnottomuutta on vähennetty johdonmukaisesti mm. hanketyön avulla. Vantaa on toteuttanut pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämisohjelmia Paavo I ja Paavo II, joiden aikana on lisätty tuettua asumista sekä pysyvää henkilöstöresurssia (sosiaaliohjaajien vakansseja sekä vankityö). Ohjelmien aikana (vuosina 2008-2015) on tuotettu yhteensä 257 asuntoa, jotka on kohdennettu eri asiakasryhmille pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämiseksi.

Konkreettisesti asunnottomuutta ehkäistään mm. häätöjä ennaltaehkäisevän asumisen sosiaaliohjauksen sekä asunnon hakemiseen liittyvän neuvonnan avulla. Asunnon hakemiseen liittyviä neuvoja on myös verkkosivuilla. Vantaalla on käynnissä uuden Koisoniityn asumispalveluyksikön hanke. Asumispalveluyksikön rakentaminen on viivästynyt alkuperäisestä suunnitelmasta, tämänhetkinen tavoite on asumispalveluyksikön toiminnan alkaminen v. 2019 alussa.

Parhaillaan Vantaan kaupunki on mukana asunnottomuuden ennaltaehkäisyn valtakunnallisessa toimenpideohjelmassa (Aune-ohjelma). Valtakunnallisesti hankkeessa kehitetään ja levitetään asunnottomuustyön käytäntöjä sekä edistetään innovatiivisten toimintamallien kokeiluja. Osana ohjelmaa Vantaa toteuttaa AKU-hanketta, jossa rakennetaan asunnottomuuden ennaltaehkäisyn kuntastrategia.

Vantaalla parhaillaan tehtäviä ennaltaehkäisevään asunnottomuustyöhön liittyviä toimenpiteitä ovat:

- Asumisneuvonnan tehostaminen ja vaikuttavuuden lisääminen
- Nuorten asunnottomuuden ennaltaehkäisy
- Maahanmuuttajien asumisratkaisujen kehittäminen (haetaan AMIF-hankerahoitusta)
- Erityisen vaikeasti asutettavien asunnottomuuden uudistuminen ehkäiseminen: Koisoniityn asumispalvelukeskus (viisitoista erityisen vaikeasti asutettavien asuntoa)

1 Esimerkiksi sukulaisten ja tuttavien luona asunnottomuuden vuoksi majoittuva, ulkona asuvat, asumispäivystyksessä asuvat, vankilassa ilman asuntoa olevat, muissa kaupungin tarjoamissa tilapäisasunnoissa asuvat

- Asunnottomuuden kokemusasiantuntijoita hyödynnetään palvelujen kehittämisessä

Asunto ensin -periaate kaupungin strategisena asunnottomuustyön tavoitteena

”Asunto ensin” on asunnottomuustyön malli, jossa mahdollistetaan asunnottoman henkilön itsenäinen elämä omassa asunnossa. Asunto ensin -periaatteen mukaan asunnon hankkiminen on palveluiden ensimmäinen tehtävä ennen muita tukitoimia. Keskeinen näkemys on, että sosiaalisten ja terveydellisten ongelmien ratkaiseminen ei ole edellytyksenä asumisen järjestämiselle, vaan asunto on edellytys, joka mahdollistaa myös asunnottomana olleen henkilön muiden ongelmien ratkaisemisen.

Asunto ensin -periaatteen mukainen toiminta sekä asumiseen liittyvän sosiaalityön painopisteen siirtäminen ennaltaehkäiseviin palveluihin raskaiden palvelujen sijaan ovat keskeisiä periaatteita Vantaan asunnottomuuden ehkäisytyössä. Asunnottomuuteen liittyvät ratkaisut pyritään tekemään pysyvinä tai pitkäaikaisina ratkaisuina, hätämajoitus on aina poikkeuksellista. Keskeistä on ratkaista asiakkaan asunnottomuuden syitä. Nämä periaatteet tulevat myös osaksi Vantaan kaupungin hyvinvointi- ja asuntopoliittisia ohjelmia. Asunto ensin -periaate on levinnyt vaikuttavana käytäntönä muuallekin Eurooppaan. On kuitenkin huomioitava, että aina on kuntalaisia, jotka omasta tahdostaan elävät muualla kuin asunnoissa.

3. Hätämajoitusta tarvitsevat Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveystoimessa (perhepalvelujen tulosyksikössä)

3.1 Vantaalaisten tilapäinen majoitus / kriisimajoitus

Perhepalveluissa käytetään pääosin käsitettä kriisimajoitus tilanteissa, joissa vantaalaiselle asiakkaalle on nopeasti löydettävä asunto. Kriisimajoituksella tarkoitetaan kiireellisen asumisen järjestämistä asunnon puutteesta johtuvassa akuutissa hätätilanteessa. Kriisimajoituksen tulee usein järjestyä jopa saman päivän aikana. Kriisimajoitus on lyhytaikaista asumista ja päättyy heti, kun asiakas siirtyy lyhytaikaiseen tuettuun asumiseen tai hän saa oman vuokra-asunnon tai hänen asumisensa järjestyy muulla tavoin. Hankintasopimuksin on pystytty vastaamaan kriisimajoitustarpeeseen.

Sosiaalityön keskeinen tavoite on tukea asiakasta ottamaan vastuuta omista asioistaan ja asunnon tarve ratkaistaan ensisijaisesti suunnitelmallisesti. Muissa tapauksissa palvelua järjestetään palvelutarpeen arvion mukaisesti. Asiakkaan tilanteen arviossa selvitetään mm. asiakkaan mahdollisuudet majoittua läheisten luo ja hankkia majoitusta itse. Vantaalla on ympäri vuorokauden toimiva sosiaali- ja kriisipäivystys, jonka tehtävä on puuttua ja tarjota apua tarvittaessa. Maksusitoumus annetaan tarvittaessa yksityisen palveluntuottajan majoituspalveluihin tai hotelliin.

Vantaan kaupungilla on omia tilapäisasuntoja yhteensä 42 (25 + 17). Tilapäisasunnot ovat pääsääntöisesti aina täynnä lukuun ottamatta tilapäisasumiseen varattuja soluasuntoja. Useat ihmiset löytävät solussa asumisen sijaan itse muun ratkaisun. Asiakkaan työntekijä voi tehdä

ratkaisun siitä, ettei asiakasta voi sijoittaa asumaan soluun esimerkiksi muiden turvallisen asumisen varmistamiseksi.

Tällä hetkellä Vantaan kaupungin tilapäisasuntojen määrä ei kata tarvetta vantaalaisten henkilöiden tilapäismajoitukselle. Ostopalveluja hyödyntämällä on kuitenkin saatu hyvin ja riittävän nopeasti asunto kriisimajoitusta tarvitseville asiakkaille.

Kilpailutetuista ostopalveluista kriisimajoituksen voi saada samalle päivälle. Vuonna 2017 kriisimajoitusta on ostettu (tilanne syyskussa 2017):

- 82 asiakkaalle (Luona Oy) tammi-kesäkuun 2017 aikana (ks. oheinen
- 10 asiakkaalle (Katto-kodit Oy) 18.4. tilanteen mukaan (vrt. 1-10/2016 yhteensä 7 asiakkaalle)
- Edellä mainittujen lisäksi pienelle määrälle asiakkaita muilta palveluntuottajilta.

Valtuustoaloitteessa viitataan yöpymistilaan, jossa makuupaikkoina toimisivat patjat, tyynyt ja huovat. On arvioitava, ketkä tällaista majoitusta tarvitsevat ja keille se sopii. Vantaan kaupungin aikuissosiaalityön asumispalveluissa kohdataan pääosin asiakkaita, joille tällainen majoitus ei soveltuisi. Arvio perustuu siihen, että soluasuntojen täyttämisessä on ollut haasteita. Asiakkaat eivät koe voivansa asua vieraiden ihmisten kanssa. Asunnottomuus aiheuttaa kriisin, ja asiakkaiden ja ohjaajien kokemuksen mukaan soluasuminen soveltuu harvoille kriisissä olevalle henkilölle.

3.2 Vantaan kaupungin palvelut asunnottomille vantaalaisille päihdekuntoutujille / Koisorannan palvelukeskuksen asumispäivystys

Asunnottomia vantaalaisia päihdekuntoutujia varten on kolme asumisyksikköä:

- Koisorannan palvelukeskus asunnottomille päihdeongelmaisille.
- Tuettu asuminen ja työtoiminta asunnottomille päihdekuntoutujille.
- Pähkinärinteen asumispalveluyksikkö pitkäaikaisasunnottomille mielenterveys/päihdeongelmaisille.

Koisorannassa toimii ympärivuorokautinen asumispäivystys, joka on tarkoitettu asunnottomille, vantaalaisille päihdeongelmaisille miehille tai naisille. Päivystys tarjoaa tilapäisen ja turvallisen, maksuttoman yöpymispaikan. Yöpymispaikkoja on 20 (15 asiakaspaikkaa miehille ja 5 naisille), ja ne täytetään tulojärjestyksessä. Majoitus on järjestetty yhteismajoituksena. Yöllä palvelukeskuksessa töissä on kaksi henkilöä. Henkilökunta tekee asiakkaan kanssa hoidon- ja kuntoutustarpeen arvioinnin sekä auttaa etsimään hoitopaikan tai jatkoasumisen vaihtoehdon. Palvelukeskuksessa aamupala ja iltapala ovat maksuttomia.

Asumispäivystyksessä naisia on usein vähemmän kuin miehiä, ja naisten päivystyksessä saattaa olla vapaita paikkoja miesten päivystyksen ollessa täynnä, josta johtuen käyttöaste ei koko ajan ole 100 prosenttia. Miehiä ei voi kuitenkaan majoittaa naisten asumispäivystykseen (eikä toisin päin).

Asumispäivystyksen ollessa täynnä, asiakkaita sijoitetaan patjapaikoille, jolloin kapasiteetti voidaan hetkittäin ylittää. Päihtyneiden henkilöiden palveluissa edellytetään ympärivuorokautista valvontaa,

ja turvallisuuden vuoksi asiakkaita majoitetaan ainoastaan majoitushuoneisiin (ei yleisiin tiloihin palvelukeskuksessa, palo- ja pelastustoimen linjaus).

Talvikuukausia varten on olemassa hätämajoitussuunnitelma, jossa määritellään absoluuttinen korkein määrä asiakkaita, joita voidaan sijoittaa asumispäivystykseen lisäämällä patjamajoitusta. Mikäli asumispäivystys on täynnä yhtäjaksoisesti pitkään, se aiheuttaa levottomuutta asiakkaissa ja on haaste valvonnan näkökulmasta.

Päihdeongelmaisen henkilöiden lisäksi Koisorannan asumispäivystykseen voidaan majoittaa kriisitilanteissa olevia asunnottomia henkilöitä kriisiasiakkaaksi. Tällöin tavoitteena on mahdollisimman pian löytää henkilölle joku toinen asumisratkaisu, yhteistyössä aikuissosiaalityön kanssa.

Suurin osa asumispäivystyksen asiakkaista on aktiivisesti eri päihteitä käyttäviä henkilöitä, joilla on usein myös mielenterveysongelmia. Uhka- ja vaaratilanteita tulee tämän vuoksi vuosittain noin 30, (henkilökuntaan ja muihin asiakkaisiin kohdistuva sanallinen tai fyysinen uhka). Siksi ei ole tarkoituksenmukaista, että asumispäivystys palvelee kaikkia asiakasryhmiä. Asumispäivystyksen asiakkaaksi eivät lähtökohtaisesti sovellu nuoret henkilöt, vanhukset tai vammaiset, joilla on riski joutua hyväksikäytön kohteeksi. Henkilökunta ei aina pysty selvittämään asiakkaiden välisiä ristiriitoja, koska ne tapahtuvat salassa.

Asumispäivystyksen käyttöaste vaihtelee kuukausittain, mutta on ollut viime vuosina hyvin täynnä. Vuoden 2017 aikana Koisorannan päivystyksen majoituspaikoista keskimäärin 93 % on ollut käytössä (vrt. vuosi 2016 102,6 %). Vuonna 2016 asumispäivystyksessä oli noin 7500 yöpymisvuorokautta (tilastotieto VATJ:lta).

Vuonna 2017 aikana (tilanne marraskuussa 2017) yhteensä 32 kertaa ei ole voitu majoittaa henkilöä Koisorannan palvelukeskuksen asumispäivystykseen tilanpuutteen vuoksi. Käytössä ovat näissä tilanteissa olleet kaikki mahdolliset Koisorannassa kerrallaan käytössä olevat paikat, myös ”patjapaikat”.

3.3 Ei-vantaalaisten tilapäinen majoitus

Suomen perustuslain (19§) mukaan jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon. Sosiaalihuoltolain (12 § 1 momentti) mukaan jokaisella kunnassa oleskelevalla henkilöllä on oikeus saada kiireellisessä tapauksessa yksilölliseen tarpeeseensa perustuvat sosiaalipalvelut siten, ettei hänen oikeutensa välttämättömään huolenpitoon ja toimeentuloon vaarannu. Lain 13 § korostaa lapsen ja hänen perheensä oikeutta saada viipymättä lapsen terveyden ja kehityksen kannalta välttämättömät sosiaalipalvelut. Lain 58§ mukaan kunnan on huolehdittava kiireellisissä tapauksissa tai olosuhteiden muutoin niin vaatiessa laitoshuollon ja muiden sosiaalipalvelujen järjestämisestä muullekin kunnassa oleskelevalle henkilölle kuin kunnan asukkaalle.

Jokaiselle on turvattu perusoikeutena kiireellinen ja olemassaolon turvaava tuki. Oikeus saada toimeentulotukea on subjektiivinen oikeus, koska se vaikuttaa merkittävällä tavalla yksilön perusoikeuksiin. KELA tekee perustoimeentulotukea koskevat päätökset. Kunta voi myöntää

henkilölle täydentävää toimeentulotukea, kun Kela on tehnyt päätöksen perustoimeentulotuesta. Lisäksi kunta voi myöntää ehkäisevää toimeentulotukea kiireellisen ja välttämättömän avun turvaamiseksi. (Ulkomaalaisten toimeentulotuki sekä sosiaali- ja terveyspalvelut, PKS Soster kokous 31.5.2017.)

Henkilöt, jotka oleskelevat Vantaalla, mutta ovat kirjoilla toisessa kunnassa

Vuonna 2016 Koisorannan asumispäivystyksessä ulkopaikkakuntalaisia asunnottomia henkilöitä oli 22 eri henkilöä. Asumispäivystys palveli 210 eri henkilöä (ATJ 2016).

Paperittomat henkilöt

Ihminen on voinut päätyä oleskelemaan Suomessa paperittomasti esimerkiksi:

- kielteisen turvapaikkapäätöksen jälkeen
- kielteisen oleskelulupapäätöksen jälkeen
- viisumin tai oleskeluluvan umpeuduttua
- joskus oleskelulupaa ei ole haettu ollenkaan.

Paperittoman kanssa rinnasteisessa asemassa, eli oleskeluoikeudestaan huolimatta sosiaali- ja terveyspalveluiden ulkopuolella ovat:

- henkilöt, jotka odottavat Suomessa oleskelulupaa esimerkiksi työn tai perhesiteen perusteella
- EU-kansalaiset, jotka eivät kotimaassaan kuulu sosiaaliturvan piiriin tai heillä ei ole yksityistä sairasvakuutusta
- kolmansien maiden kansalaiset, joilla on oleskelulupa toisessa EU-maassa
- ulkomaiset opiskelijat, joiden sairasvakuutus on päättynyt tai vakuutusturva ei ole kattava
- henkilöt, joilla on viisumi maahan tullessa, mutta ei ole kattavaa sairasvakuutusta.

Arviota paperittomien määrästä Vantaalla tai Suomessa ei ole, sillä paperittomat eivät ole minkään kunnan, viranomaisen, järjestön tai muun toimijan ”rekisterissä”. Paperittomia eivät koske myöskään kuntarajat. On pidetty todennäköisenä, että suurin osa kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneista hakeutuu Etelä-Suomen kaupunkeihin. Arviot paperittomien määrästä vaihtelevat, yleisimmät arviot liikkuvat 4 000 – 8000 henkilön välissä. Sekä viranomaiset että muut tahot ovat olleet yhtä mieltä siitä, että paperittomien määrä Suomessa tulee todennäköisesti kasvamaan erityisesti vuoden 2017 aikana, kun Suomesta vuonna 2015 turvapaikkaa hakeneet saavat lisää toimeenpanokelpoisia kielteisiä turvapaikkapäätöksiä. Lainvoimaisia kielteisiä turvapaikkapäätöksiä on tulossa vuoden 2017 aikana tuhannen päätöksen kuukausivauhdilla.

Paperittomien ei ole helppo hakeutua viranomaispalveluihin, josta johtuen sosiaali- ja terveyspalveluissa kohdataan paperittomia huomattavasti vähemmän kuin palvelujen tarvetta olisi. Paperittomien kynnys olla kontaktissa kolmanteen sektoriin on huomattavasti alempi.

Vantaan kaupungin ulkomaalaisohjeen mukaan henkilö, jolla ei ole kotikuntaa, ei voi saada sosiaalipalveluja. Hänellä on kuitenkin aina oikeus kiireelliseen toimeentulotukeen ja kiireelliseen

sairaanhoitoon ja muuhun kiireelliseen apuun. Lapsen tilanne selvitetään lastensuojelulain mukaisesti.

Vantaan kaupunki on yhteistyössä Helsingin ja Espoon kaupunkien kanssa linjannut toimintatapoja koskien ulkomaalaisten toimeentulotukea sekä sosiaali- ja terveyspalveluita 31.5.2017.
Kyseisen ohjeistuksen mukaan

- Sosiaalihuoltolain 21 §:n mukaan tilapäistä asumista järjestetään henkilöille, jotka tarvitsevat lyhytaikaista, kiireellistä apua.
- Tilapäisen asumisen/ hätämajoituksen järjestämisestä laittomasti maassa oleskeleville tehdään SHL 21 §:n mukainen päätös, kun kyse on asumisen järjestämisestä, joka kestää pidempään kuin muutaman vuorokauden.
- Tilapäisen asumisen järjestäminen liittyy erilaisiin kriisitilanteisiin ja tavoitteena on löytää henkilön tilanteeseen tarkoituksenmukainen ratkaisu. Tilanteessa tulee arvioida myös muu sosiaalihuollon kiireellisen avun tarve.
- Laittomasti maassa olevien lapsiperheiden tilapäisen majoituksen järjestäminen edellyttää aina lasten olosuhteiden selvittämistä sekä lastensuojeluilmoituksen tekemistä.

Kyseiseen ohjeistukseen sisältyvän kuntakohtaisen ohjeen mukaan Vantaalla:

- Ns. hätämajoitusta järjestetään sosiaali- ja kriisipäivystyksen kautta virka-ajan ulkopuolella
- Kiireelliset sosiaalipalvelut tarjotaan, yksilöllisen tilanteen arvioinnin ja lasten tilanteen selvityksen perusteella.
- Koisonrantaan yöpymispaikalle voi hakeutua myös suoraan, ja paikat täytetään saapumisjärjestyksessä. Paikkoja on rajoitetusti.
- Henkilöä ohjataan kolmannen sektorin palvelujen piiriin.

Henkilöllä, jolla ei ole Vantaa kotipaikkana, on aina oikeus kiireelliseen toimeentulotukeen ja kiireelliseen sairaanhoitoon ja muuhun kiireelliseen apuun. Lapsen tilanne selvitetään lastensuojelulain mukaisesti.

Vantaan käytäntöjen mukaan sosiaali- ja kriisipäivystys hoitaa hätämajoituksen tarvittaessa virka-ajan ulkopuolella (majoitus max. 1-2 vrk hotellissa tai Koisorannassa). Muutoin asia hoidetaan virka-aikaisissa palveluissa aina, kun se on mahdollista.

Sosiaali- ja kriisipäivystykseen ei ole toistaiseksi ohjautunut paperittomia tai Itä-Euroopan romaneja. Muita majoitettavia (esim. tulipalojen uhrit, lentokentältä tulleet tai henkilöt, jotka eivät ole mahtuneet turvakotiin) on vaihtelevasti (v. 2016 yhteensä 19, v. 2017 yhteensä 36). Tällä hetkellä majoitusvaihtoehtona on hotelli tai hostelli (Hotelli Vantaa, Pilotti tm. hotelli).

Sosiaali- ja kriisipäivystyksen näkökulmasta on tärkeää, että Vantaalla varaudutaan hätämajoituksen tarpeeseen esimerkiksi tilanteessa, jossa suurempi ryhmä tarvitsisi hätämajoitusta ja suojaa. Tarve hätämajoitukselle voi aktualisoitua akuutisti, milloin vain. Sosiaali- ja kriisipäivystys voi olla mukana tarvittavassa palveluverkostossa ja suunnittelemassa toimintaa. Paikassa tulee huomioida valvonta, tukipalvelut, ruokailu ja ohjaus. Sosiaali- ja kriisipäivystyksen tehtävä olisi toimia ohjaavana tahona.

Koisorannan asumispäivystykseen ei ole tähän mennessä juurikaan tullut paperittomia henkilöitä hakemaan kriisimajoitusta. Asumispäivystyksen kapasiteetti ei kuitenkaan riitä hätämajoitukseen koska asumispäivystys on täynnä myös kesällä.

Maahanmuuttajapalveluiden näkökulmasta paperittomille suunnatun hätämajoituksen yhteydessä on keskeistä huomioida, että kyse ei ole ainoastaan hätämajoituksen järjestämisestä ja/tai ruokarahan myöntämisestä. Jokaista asiakasta pitää ohjata ja neuvoa vapaaehtoisen paluun mahdollisuudesta. Kokonaisuudessaan tämä edellyttää resursseja ja tehtävästä vastaava henkilö, mikäli Vantaa tuottaisi palvelun itse. Maahanmuuttajapalvelut on ehdottanut, että palvelu ostettaisiin keskitetysti Helsingin kaupungilta.

4. Toimintaa ohjaava lainsäädäntö ja ohjeistus

Sosiaali- ja terveystoimen ja perhepalvelujen toimintaa ohjaa voimassa oleva lainsäädäntö (mm. sosiaalihuoltolaki), Suomea velvoittavat ihmisoikeussopimukset, sosiaali- ja terveysministeriön ohjeistukset sekä Vantaan kaupungin ohjeistukset.

Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla on annettu ohje koskien EU-kansalaisten ja kolmansista maista tulleiden sosiaali- ja terveyspalveluita (hyväksytty johtoryhmässä 22.3.2016). Ohjeessa kuvataan lakiin perustuvat ulkomaalaisten oikeudet saada sosiaali- ja terveyspalveluja.

Pääkaupunkiseudun kunnat (Helsinki, Espoo ja Vantaa) ovat yhteisesti linjanneet ulkomaalaisten toimeentulotukea sekä sosiaali- ja terveyspalveluita (Pks Soster -kokous 31.5.2017).

16 § **Kuusikon vanhempainyhdistys ry:n oikaisuvaatimus yleisjaoston päätöksestä 21.8.2017 § 15**

VD/730/02.03.01.03/2017

JN/MT/LL

Kuusikon koulun vanhempainyhdistys ry. järjesti jo perinteisen Kuusikkofestin Kuusikon koulun pihapiirissä 27.5.2017. **Tikkurilan aluetoimikunta** 22.3.2017 § 17 myönsi yhdistykselle tähän tarkoitukseen aluerahaa 2 750 euroa ja edellytti, että kaikessa mainonnassa, ilmoituksissa ja julkaisuissa on mainittava aluetoiminnan taloudellinen tuki tapahtumalle. Alueraha mahdollisti muun muassa sen, että tapahtumaan voitiin kutsua tunnettuja esiintyjiä ja osallistujamäärän voitiin odottaa kohoavan korkeaksi Suomi 100 -juhlavuoden kunniaksi.

Yhdistys antoi aluerahan käytöstä määräaikana tilityksen kuittikopioineen. Tapahtumassa oli noin 800 osallistujaa. Tilityksessä tapahtuman menoiksi ilmoitettiin 5 302,83 euroa ja tuloiksi 8 202 euroa, joka koostuu aluerahasta 2 750 euroa ja muista tuloista 5 452 euroa. Muut tulot koostuvat yhdistyksen tapahtumassa pitämän kahvion ja grillipisteen tuloista.

Yleisjaosto 21.8.2017 § 15 b käsitteli tilityksen ja päätti hylätä sen, koska ”kohdeavustuksia ei myönnetä tapahtumiin, jotka tuottavat voittoa tai joiden keskeinen tavoite on varainhankinta”. Päätös tarkoittaa, että yleisjaoston mukaan tapahtuman tuotot ylittivät kustannukset eli aluerahaa ei tarvittu tapahtuman toteuttamiseksi. Päätöksen nojalla yhdistys ei saa Kuusikkofestiin aluerahaa lainkaan.

Yhdistys jätti tästä valituskelpoisesta päätöksestä oikaisuvaatimuksen 13.9.2017. Yhdistys pitää yleisjaoston päätöstä kohtuuttomana ja vaatii, että avustuksen epääminen on peruutettava ja yhdistykselle on maksettava luvattu alueraha korvaamaan esiintymispalkkiot ja pääsymaksuttomien aktiviteettien kustannukset. Lisäksi oikaisuvaatimuksessa vaaditaan markkinointikulujen korvaamista sillä perusteella, että tilaisuutta markkinoitiin nimenomaan Vantaan aluerahan tukemana tapahtumana. Siinä myös todetaan, että ”aluerahan tarkoitus oli kustantaa ainoastaan ulkopuolisten esiintyjien palkkiot sekä kahden pomppulinnan vuokra”.

Kohdeavustusten yleisissä myöntämisperiaatteissa (yleisjaosto 22.5.2017) todetaan, että ”kohdeavustusta ei myönnetä tapahtumiin tai hankkeisiin, jotka tuottavat voittoa tai joiden keskeinen tarkoitus on varainhankinta; mikäli tapahtuma, johon avustus on myönnetty tuottaa voittoa, maksettavaa avustusta tarkistetaan tilityksen perusteella”.

Aluerahan myöntämisperusteissa ja käytössä (yleisjaosto 22.5.2017) todetaan, että ”avustusta ei myönnetä tapahtumaan, jonka ainoa tarkoitus on järjestää ruokailu tai muu tarjoilu; yhdistyksiä ohjeistetaan järjestämään tarjoiluja omalla kustannuksella, josta voi saada myyntituloja”.

Asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtaja toteaa, että
- koska yhdistykselle *myönnettiin* Kuusikkofestin järjestämiseen kohdeavustusta (aluerahaa), aluetoimikunta ei pitänyt tapahtuman keskeisenä tai ainoana tarkoituksena varainhankintaa tai tarjoilua
- yhdistys on käyttänyt ja tilittänyt sille myönnetyn aluerahan hyväksyttävällä tavalla
- tapahtumissa esimerkiksi kahvin myynnistä saatava voitto ei ole kiellettyä, vaan tavallista yhdistystoimintaan kuuluvaa varainkeruuta ja esimerkiksi kahvio on keskeinen osa tapahtuman viihtyisyyttä
- yhdistykseltä kesäkuussa 2017 pyydetystä ja saadusta lisäselvityksestä käy ilmi, että yhdistys teki

hankintoja kahviota ja grilliä varten, mutta nämä katettiin yhdistyksen varoista; tämä on sopusoinnussa aluerahan sääntöjen kanssa ja aluerahasäännöissä yhdistyksiä myös ohjeistetaan myyntitulojen hankintaan
- kohdeavustusten yleisissä periaatteissa ja aluerahasäännöissä on lievä ristiriita voittoon liittyvässä asiassa eikä voittoasiaa ole avattu ohjeissa riittävällä tarkkuudella; valmisteilla olevassa avustussääntöjen uudistuksessa tästä ongelmasta pyritään eroon
- voiton pohjalta tapahtunut avustussumman tarkistus vei tässä tapauksessa koko myönnetyn avustuksen ja yhdistyksen näkökulmasta huomattavan osan kaikin puolin onnistuneen tapahtuman tuotosta
- aluerahapäätöksissä on ollut niin, että tapahtumaan liittyvässä markkinoinnissa pitää kertoa kaupungin myöntämästä tuesta.

Kokonaisharkinnan, aluerahan myöntämisen ja käytön perusteiden sekä yhdistykseltä 19.6.2017 saapuneen lisäselvityksen pohjalta asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtaja katsoo, että oikaisuvaatimuksen hyväksymiselle on olemassa hyväksyttävät perustelut siten, että yhdistykselle maksetaan aluerahasta Kuusikkofestin esiintyjien palkkioiden ja pomppulinnojen vuokrien kulut, yhteensä 2 679,50 euroa. Sen sijaan markkinointikulujen korvaamiselle ei löydy perusteita.

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 16

Asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään hyväksyä Kuusikon koulun vanhempainyhdistys ry:n oikaisuvaatimus yleisjaoston päätöksestä 21.8.2017 § 15 siten, että maksetaan Kuusikon koulun vanhempainyhdistys ry:lle aluerahaa 2 679,50 euroa edellä kerrotuin perustein.
Päätös:
Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kaupunginhallituksen kokoukseen.

Liitteet Kuusikon koulun vanhempainyhdistys ry:n oikaisuvaatimus

Täytäntöönpano: Kuntalaispalvelut

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:
asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö; asukaspalvelujen suunnittelija Meija Tuominen, puh. 040 715 6293; etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VANTAAN KAUPUNKI
Kirjaamo
SAAPUNUT 13. 09. 2017
Dnro VD/730/02.03.01.03/2017

Vantaan kaupunginhallitus

OIKAISUVAATIMUS ALUERAHAN MYÖNTÄMISEN PERUUTTAMISESTA KUUSIKON KOULUN VANHEMPAINYHDISTYS RY:N JÄRJESTÄMÄÄN TAPAHTUMAAN 27.5.2017

Taustaa

Kuusikon koulun vanhempainyhdistys ry haki aluerahaa 17.1.2017 päivätyllä kohdeavustushakemuksella (**liite 1**). Anotun avustuksen käyttötarkoitus oli järjestää jo 10 vuoden aikana perinteeksi tullut Kuusikkofest koko alueen yhteisenä tapahtumana eikä vain Kuusikon koulun oppilaiden omana lauantaisen koulupäivän tapahtumana. Tapahtuma on järjestetty aina vapaaehtoisin voimin mikä on tarkoittanut yhteistyötä Kuusikon koulun henkilökunnan ja Kuusikon koulun vanhempainyhdistyksen välillä.

Vuoden 2017 tapahtumaa ideoidessa esille nousi Suomen juhlavuoden innoittamana ajatus, että tilaisuudesta voisi tehdä näyttävämmän ja houkuttelevamman. Ohjelmaa suunniteltaessa mietimme ajankohtaisia kysymyksiä kuten yhteisöllisyyttä, eri ikäpolvien ja monikulttuurisuuden kohtaamista omassa lähiympäristössämme.

Yhdistys totesi, että ilman ulkopuolista tukea ei ole minkäänlaisia taloudellisia mahdollisuuksia hankkia palkata esiintyjiä jotka houkuttelisivat paikalle kiinnostunutta yleisöä. Yhdistys totesi myös, että yhdistyksellä ei ole mahdollisuutta ottaa taloudellista riskiä palkkiollisista esiintyjistä ja maksullisista aktiviteeteistä minkä vuoksi päädyimme hakemaan Vantaan kaupungilta aluerahaa 3000 euroa. Selvitimme etukäteen, että tämä hakemamme summa kattaisi avustushakemuksessamme mainittujen artistien ja aktiviteettien (sisäänpääsymaksuton pomppulinna lapsille) kustannukset.

Kohdeavustuksen hakeminen ja päätös

Avustushakemuksessamme kerroimme päivän ohjelman yksityiskohtaisesti ja myös sen, että vanhempainyhdistys järjestää tilaisuudessa vieraileville pientä maksua vastaan mahdollisuuden pieneen syömiseen. Tapahtumassa oli tarkoitus järjestää kahvio ja arpajaiset (palkinnot saatu lahjoituksena koululaisten vanhemmilta). Kuten

hakemuksestamme käy ilmi, aluerahan tarkoitus oli kustantaa ainoastaan ulkopuolisten esiintyjien palkkiot sekä kahden pomppulinnan vuokra.

Yhdistyksellemme myönnettiin alueraha (**liite 2**) ja sen tiedon turvin jatkoimme tapahtuman suunnittelua.

Ennen hakemuksen tekemistä perehdyimme aluerahan myöntämisohjeisiin huolella.

Tilaisuuden valmistelu myönteisen aluerahapäätöksen jälkeen

Mainonta ja markkinointi

Toimimme täysin aluerahan myöntämisperusteiden mukaisesti. Mainostimme tilaisuutta niin, että mainonnassamme kävi hyvin selville, että tilaisuus järjestetään **aluerahan ja Vantaan kaupungin tuella** (Tikkurilan Aluetoimikunnan taloudellinen tuki). Myös Vantaan Sanomissa oli ilmoitus tapahtumasta (**liitteet 3 ja 4**).

Kahvilatoiminta

Aluerahan myöntämisperusteissa on kohta "Tarkentavat ohjeet hyväksyttävistä menoista". Ohjeissa todetaan mm., että "Avustusta ei myönnetä tapahtumaan, jonka ainoa tarkoitus on järjestää ruokailu tai joku muu tarjoilu. **Yhdistyksiä ohjeistetaan järjestämään tarjoiluja omalla kustannuksella, josta voi saada myyntituloja."**

Kuusikkofest -tapahtumassa on perinteisesti ollut kahvio ja arpajaiset. Näistä saadut tuotot on käytetty kokonaisuudessaan lyhentämättömänä Kuusikon koulun oppilaiden hyväksi rehtorin ja opettajien päätösten perusteella.

Vuoden 2017 Kuusikkofest -tapahtuma tuotti myyntituloa tarjoilun ja arpajaisten ansiosta yli 5000 euroa. Tällä on suora yhteys siihen, että mainonnassamme toimme voimakkaasti esille Vantaan kaupungilta saamamme aluerahan, jonka turvin oli mahdollista palkata valovoimaiset esiintyjät.

Ohjeistus ja tulkinta kahvilatoiminnasta

Ohjeistuksessa ohjeistetaan yhdistyksiä pitämään kahvioita, joista voi saada myyntituloja. Ohjeistus tarkoittaa käsityksemme mukaan sitä, että aluerahaa ei myönnetä ruokailuun tai muuhun tarjoiluun, vaan ne on kustannettava omalla toiminnalla. Toimimme täysin ohjeistuksen mukaisesti ja tämän vuoksi panostimme monipuoliseen tarjoiluun ajatuksenamme, että näillä tuotoilla saamme Kuusikon koulun oppilaille kerättyä jonkin verran rahaa esim. luokkaretkiä varten.

Mikäli ohjeistuksen tarkoitus ei ole tämä, ohjeistuksessa tulisi mainita selvästi, että mikäli kahvilatuotosta syntyy voittoa, se vähennetään kohdeavustuksesta. Uskomme, että tällainen selvennys vähentäisi mahdollisia väärinkäsityksiä. Olemme kuitenkin varmoja, että tämä lopettaisi kaikenlaisen vapaaehtoisuuteen perustuvan kahvilatoiminnan olipa tulojen hankkimisella kuinka hyvät tarkoitusperiaatteet tahansa.

Olimme ensikertalaisia niin alueraha-anomusta kuin tilitystä tehdessämme eikä meillä tullut mieleenkään ohjeen perusteella olettaa, että oppilaiden hyväksi tuleva kahvilatoiminnan tuotto aiheuttaa jo myönnetyn aluerahan eväämisen. On kuitenkin oletettava, että suurelta osalta aluerahan saaneista tilaisuuden järjestäjistä ns. kahvilatoiminnan tuotto jätetään ilmoittamatta tilitysten yhteydessä. Yhdistyksemme ei toiminut näin. Hyvässä uskossa yhdistyksemme ilmoitimme myynnit viimeistä senttiä myöten.

Aluerahan evääminen kahvilatoiminnan tuottoihin vedoten

Tehtyämme aluerahatilityksen (**liite 5**) yhdistykselle ilmoitettiin, että alueraha on evätty kahviotoiminnan hyvän myynnin perusteella. Emme hyväksy aluerahan eväämistä syystä, että olemme toimineet täysin ohjeiden mukaisesti. Yhdistyksemme tarkoituksena ei ollut tavoitella voittoa, vaan se syntyi ihmisten kiinnostuksesta tilaisuuteen missä mukana oli **Vantaan kaupunki aluerahan myöntäjänä, Kuusikon koulun vanhempainyhdistys ja koulu oppilaineen ja opettajineen.** Järjestimme yhdessä menestyksekkään tapahtuman. Väkeä kävi paljon ja tuotto oli hyvä mikä menee lyhentämättömänä Kuusikon koulun hyväksi.

On myönnettävä rehellisesti, että ilman myönteistä aluerahapäätöstä näin suurta ja yleisömäärältään menestyksekästä tapahtumaa ei olisi tullut.

Katsomme, että aluerahaohjeistuksessa yhdistystämme on johdettu harhaan. Kuusikkofest -tapahtuman järjestäminen vaati hirvittävän määrän vapaaehtoistyötä. Vielä suuremmaksi sen teki tieto siitä, että yhdistyksellemme myönnettiin aluerahaa esiintyjien palkkioiden maksamiseksi ja sen seurauksena yleisömäärän odotettu kasvu.

On selvää, että yli 5000 euron myynti on vaatinut valtavan ponnistuksen yhdistykseltä ja koululaisten vanhemmilta. Se ei synny muutaman kahvikupillisen ja parin pullan myynnistä. Vanhempainyhdistys ja vanhemmat ovat tehneet satoja tunteja vapaaehtoistyötä Kuusikon koulun ja Vantaan kaupungin hyväksi.

On kohtuutonta, että yhdistystä rangaistaan siitä, että olemme myyntituotoilla keränneet rahaa Kuusikon koulun oppilaiden hyväksi.

Kielteisen päätöksen kohtuuttomuus ja sen seuraamusvaikutukset

Katsomme myös, että avustuksen evääminen on ns. oikeusmurha jo siitäkin syystä, että markkinoinnissamme nostimme Vantaan kaupungin ja aluerahan saamisen näkyvästi esille. **Avustuksen eväämisen myötä markkinointimme oli harhaanjohtavaa ja virheellistä, koska sen enempään Vantaan kaupunki kuin aluerahakaan ei tukenut tapahtumaamme. Kielteisestä päätöksestä johtuen tapahtuman ainoaksi tuottajaksi näin ollen jäi Kuusikon koulun vanhempainyhdistys ry yhdessä koulun ja sen oppilaiden kanssa.** Uskomme, että tällainen päätös latistaa ja vie halun vapaaehtoistoimintaan. Ymmärtäisimme

päätöksen, jos tuotto menisi muuhun kuin Kuusikon koululaisten hyvinvoinnin tukemiseen. Kuusikon koulun vanhempainyhdistyksellä ei ole muita tulonlähteitä kuin tapahtumien yhteydessä järjestettävä kahvila- ja arpajaistoiminta. Eläkeläisyhdistykset saavat tuloja jäsenmaksuista ja niitä tuetaan myös poliittisten sitoumustensa kautta. Tätä mahdollisuutta vanhempainyhdistyksellämme ei ole. Yhdistyksen jäsenmaksu on vapaaehtoinen ja jäsenmaksutulot ovat olemattomat. Tätä taustaa vasten katsomme, että avustuksen evääminen kahvilatuottoihin vedoten on virheellinen ja vailla minkäänlaisia kestäviä perusteita.

Tämän vuoksi vaadimme, että avustuksen evääminen on peruutettava ja Kuusikon koulun vanhempainyhdistykselle maksettava luvattu alueraha korvaamaan Kuusikkofest –tapahtumassa esiintyvien esiintyjien palkkiot ja pääsymaksuttomien aktiviteettien kustannukset. Lisäksi vaadimme markkinointikulujen korvaamisen sillä perusteella, että markkinoimme tilaisuutta nimenomaan Vantaan aluerahan tukemana tapahtumana.

Vaatimuksemme perusteluina esitämme, että

1. Olemme tehneet avustushakemuksemme ja tilityksen vilpittömällä mielellä ja rehellisesti.
2. Toimimme hyvässä uskossa ja markkinoimme tilaisuutta Vantaan kaupungin ja aluerahan tuen turvin.
3. Olemme hyvällä yhteisellä asialla Kuusikon koulun ja oppilaiden hyväksi.
4. Yritämme omalta osaltamme helpottaa Vantaan kaupungin säästötoimia tekemällä vapaaehtoistyötä mahdollistaaksemme tasa-arvoisemman ja yhteisöllisemmän koulutyön Vantaalla.

Vantaalla 12. päivänä syyskuuta 2017

Kunnioittavasti

Kuusikon koulun vanhempainyhdistys ry

Antti Siiskonen, Puheenjohtaja

Katja Siniketo-Pietilä, sihteeri

Marika Skogberg, rahastonhoitaja

Katri Kulmala, johtokunnan jäsen

Jonna Linnanahde, johtokunnan jäsen

Ilkka Parviainen, johtokunnan jäsen

ks. liite 6
(sähköinen allekirjoitus)

Marika Pukkila, johtokunnan jäsen

Seppo Virtanen, johtokunnan jäsen

Anne-Mari Keronen, Kuusikon koulun rehtori

Johanna Hägg, Kuusikon koulun vararehtori

17 § **Vantaan Soroptimistiklubin (Soroptimist International of Vantaa ry.) oikaisuvaatimus kaupunginhallituksen yleisjaoston päätöksestä 18.9.2017 § 15**

VD/1558/02.03.01.03/2017

JN/MT/LL

Soroptimist International of Vantaa ry. – Vantaan Soroptimistiklubi järjesti kansainvälisen naistenpäivän juhlan 8.3.2017 asukastila Myyringissä. Myyrmäen aluetoimikunta myönsi 10.5.2017 § 7 juhlaan aluerahaa 969 euroa ja edellytti, että aluerahan käytöstä oli annettava tilitys kuittikopioineen 10.7.2017 mennessä. Tilitys kuittikopioineen saapui määräaikana ja **yleisjaosto** 18.9.2017 § 15 hyväksyi yhdistyksen aluerahatilityksenä 896,11 euroa. Tähän päätökseen oli mahdollista hakea muutosta.

Yhdistys on jättänyt yleisjaoston päätöksestä seuraavansisältöisen oikaisuvaatimuksen 15.10.2017: ”Esitämme oikaisuvaatimuksen aluerahan maksusummaan. Liitteenä vielä puuttuva 50 euron kuitti koskien Bolliwood tyttöjen tanssiesitystä. Valitettavasti saimme kuitin vasta perjantaina 13.10.17 lukuisista pyynnöistä huolimatta. Pyydämme teitä ystävällisesti maksamaan vielä 50 euroa aluerahaa tilillemme (koskien Naistenpäivän juhlaa 2017). Lähetämme alkuperäisen kuitin teille vielä postissa.”

Avustusvalmistelusta vastaavat kuntalaispalvelujen työntekijät ovat kertoneet yhdistyksen puheenjohtajalle heinäkuussa ja elokuussa 2017 millainen tanssiesitystä koskevan kuitin tulee olla, jotta se voidaan hyväksyä tilitykseen. Koska yhdistys ei ole annettujen määräpäivien jälkeen vielä nytkään toimittanut tällaista tositetta, tulee oikaisuvaatimus hylätä.

Alkuperäiset asiakirjat ovat nähtävillä kokouksessa.

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 17

Asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään hylätä Soroptimist International of Vantaa ry. – Vantaan Soroptimistiklubin oikaisuvaatimus yleisjaoston päätöksestä 18.9.2017 § 15.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kuntalaispalvelut

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:
asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö; asukaspalvelujen suunnittelija Meija Tuominen, puh. 040 715 6293; etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

18 § Liittyminen Suomen Potilasturvallisuusyhdistyksen jäseneksi

VD/9446/00.04.02/2017

JTS/LL

Suomen Potilasturvallisuusyhdistys on sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden ja järjestöjen perustama avoin yhdistys, joka työskentelee laajasti asiakas- ja potilasturvallisuuden hyväksi mm. järjestämällä koulutuksia, tuottamalla materiaalia ja vaikuttamalla kansalaisten, asiakkaiden ja potilaiden mahdollisuuksiin edistää oman hoitonsa turvallisuutta. Yhdistyksessä toimii aktiivisia jaoksia mm. tutkimuksen, lääkehoidon ja asiakas- ja potilasosallisuuden alueilla. Vantaalle liittyminen yhdistykseen tuo paitsi merkittävää imagoetua, myös hyviä koulutus- ja ammattitaidon vahvistamismahdollisuuksia sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan henkilöstölle.

Suomen potilasturvallisuusyhdistyksen jäsenmaksu yhteisöjäsenille on 300€/vuosi. Vantaan kaupungin hallintosäännön 9. luku 1 § mukaan kaupunginhallitus päättää yhdistysten jäsenyyksistä, kun yhdistyksen vuotuinen jäsenmaksu on yli 200 euroa. Sosiaali- ja terveystoimen johtoryhmä (10.10.2017) puoltaa liittymistä Suomen potilasturvallisuusyhdistyksen jäseneksi.

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 18

Sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että Vantaa liittyy Suomen potilasturvallisuusyhdistyksen jäseneksi 1.1.2018 alkaen.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
Ennaltaehkäisevän terveydenhuollon ylilääkäri Pirjo Pennanen, puh. 043 8254942,
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

19 § **Terveyspalveluiden johtajan viran täyttäminen**

VD/8064/01.01.01.01/2017

JTS/K-ML/NJ/AV

Terveyspalveluiden johtajan virka on ollut haettavana 15.9. – 2.10.2017. Viran (vakanssinumero 207 412) kelpoisuusehtona on Suomessa laillistettu lääkäri ja erikoislääkärin oikeus, riittävä johtamistaito sekä suomen kielen hyvä kirjallinen ja suullinen taito ja ruotsin kielen tyydyttävä kirjallinen ja suullinen taito.

Hallintosäännön mukaan terveyspalvelujen tulosalue vastaa terveyspalvelujen johtajan johdolla terveydenhuollon avopalvelujen, ennalta ehkäisevän terveydenhuollon, kuntoutuspalvelujen, mielenterveyspalvelujen ja suun terveydenhuollon palvelujen järjestämisestä ja kehittämisestä. Terveyspalvelujen johtaja toimii terveydenhuoltolain mukaisena terveyskeskuksen vastaavana lääkärinä.

Virkaa haki määräaikaan mennessä kolme henkilöä, joista yksi peruutti hakemuksen. Hakijalistaus on esityslistan liitteenä.

Haastatteluihin kutsuttiin kaikki kolme hakijaa ja toiseen haastatteluun kaksi henkilöä, jotka myös lähetettiin henkilöarviointiin. Haastattelijoina olivat apulaiskaupunginjohtaja ja henkilöstöjohtaja sekä toisissa haastatteluissa lisäksi kaupunginhallituksen ryhmien edustajat.

Henkilöarvioinnin tulokset esitteli henkilöarvioinnit tehnyt konsultti haastattelijoille 20.11.2017. Lisäksi arviointitulokset ja laajempi hakijayhteenveto ovat kokouksessa sihteerillä kaikkien kaupunginhallituksen jäsenten tutustuttavana.

Henkilöarviointiin lähetettyjen hakijoiden luottotiedot on tarkistettu.

Valintapäätöksen tulee perustua kokonaisarviointiin hakijoiden soveltuvuudesta virkaan. Soveltuvuudessa huomioidaan koulutus, työkokemus, haastatteluissa esiin tulleet seikat sekä henkilöarvioinnin tulokset.

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 19

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) suorittaa terveyspalveluiden johtajan valinta,
b) todeta, että viran tehtäväkohtainen palkka lääkärisopimuksen mukaan on 7 200 euroa ja virkaan kuuluu puhelinetu,
c) todeta edellytyksenä virkasuhteen alkamiselle, että virkaan valittu toimittaa hyväksyttävän työterveyshuollon todistuksen terveydentilastaan sekä
d) että virkaan valitulla on kuuden kuukauden koeaika.

Käsittely:
Asian käsittelyn aikana sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan apulaiskaupunginjohtaja muutti esitystään siten, että kohdassa a valitaan terveyspalveluiden johtaja ja varalle toinen henkilö.

Päätös:
Päätettiin
a) valita terveyspalveluiden johtajaksi Pia Vuorela ja varalle Olli Huuskonen,

b) todeta, että viran tehtäväkohtainen palkka lääkärisopimuksen mukaan on 7 200 euroa ja virkaan kuuluu puhelinetu,
c) todeta edellytyksenä virkasuhteen alkamiselle, että virkaan valittu toimittaa hyväksyttävän työterveyshuollon todistuksen terveydentilastaan sekä
d) että virkaan valitulla on kuuden kuukauden koeaika.

Liite:
- hakijalistaus (sisältää henkilötietoja)

Täytäntöönpano: sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
henkilöstöjohtaja Kirsi-Marja Lievonen, puh. 040 5705593, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

20 § **Vastaus Tarja Eklundin ja 43 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan päiväkodeille ja kouluille järjestettävästä kyselystä opetustyössä käytettävistä tärkeistä lähimetsä- ja ulkoilualueista, jotka pyritään huomioimaan uudessa yleiskaavatyössä**

VD/7801/00.02.00.03/2017
HP/TK/NI/LL

Tarja Eklund ja 43 muuta valtuutettua ovat jättäneet seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaan kouluille ja päiväkodeille järjestettävä kysely opetustyössä käytettävistä tärkeistä lähimetsä- ja ulkoilu alueista, jotka pyritään huomioimaan uudessa yleiskaavatyössä.

Vantaan koulut ja päiväkodit käyttävät uuden opetussuunnitelman mukaisesti luonnossa opiskelua yhä enemmän. Liikunnan lisäämistä koulupäiviin suositellaan myös vahvasti valtakunnallisesti. Monissa kouluissa käyttöaste on korkea, joten käytännön syistäkin opetusta järjestetään mieluusti ulkotiloissa mahdollisuuksien mukaan. Vantaalla täydennysrakennetaan voimakkaasti ja monilla alueilla nämä koulujen ja päiväkotien tarvitsemat lähiulkoilun ja opetuksen mahdollistavat alueet ovat vaarassa kadota. Kyselyssä on huomioitava lasten ja nuorten ikä kyseisessä oppilaitoksessa. Pitkät matkat liikuntapaikoille ovat
etenkin pienille mahdottomia.

Me allekirjoittaneet vaadimme, että kaikille Vantaan kouluille ja päiväkodeille pikaisesti lähetetään sähköiset kyselyt, joihin voidaan merkitä omassa opetustyössä ja ulkoilussa tärkeinä pidetyt alueet ja käytön määrä. Kyselystä saatavia tietoja hyödynnetään uudessa yleiskaavan valmistelussa.”

Kaupunginvaltuusto 28.8.2017 § 16

Päätös:
Päätettiin ottaa asian käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

———

Ympäristökeskus ja kaupungin sivistystoimi ovat valmistellut aloitteeseen seuraavan vastauksen:

Keväällä 2017 Vantaan kaupunki toteutti internetissä toimivan karttapohjaisen kyselyn kouluille, toisen asteen oppilaitoksille, päiväkodeille ja nuorisotiloille heidän käytössä olevista lähimetsistään**.** Kysely laadittiin yhteistyössä kaupungin ympäristökeskuksen ja sivistystoimen kanssa. Kyselyn laadintavaiheessa kuultiin myös viheralueyksikön ja kaupunkisuunnittelun asiantuntijoita.

Lähimetsäkyselyn karttaosiossa vastaajaa ohjeistettiin merkitsemään kartalle toimipaikan sijainti, kaikki metsäalueet, joita yksikössä käytetään, sekä reitit, joita pitkin alueille kuljetaan. Kysymysosio koostui sekä yleisistä että metsäaluekohtaisista kysymyksistä.

Kyselyssä kysyttiin muun muassa käytössä olevat metsäalueet, niiden käyttömäärät, alueiden tärkeyttä ja käytön luonnetta. Lisäksi kysyttiin hoitotoiveita, käytön esteitä ja alueita joita haluttaisiin käyttää mutta ei voida.

Kyselyyn vastasi 87 päiväkotia ja 32 peruskoulua, joista 3 oli yksityisiä ja 84 kunnallisia. Päiväkotien vastausprosentti oli 49,2 %, peruskoulujen 66,6 % ja lukioiden 33,3 %.

Kyselyn aineistosta on tekeillä päiväkotien osalta Pro Gradutyö, joka valmistuu vuoden 2017 lopulla. Kyselyn materiaali on hyödynnetty metsäsuunnitelmien pohja-aineistona ja siitä on koostettu teemakarttoja, jotka ovat käytössä yleiskaavatyössä ja muussa alueiden suunnittelussa. Aloitteen tarkoittama kysely on siis tehty.

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 20

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään
a) antaa Tarja Eklundille ja usealle muulle aloitteen allekirjoittaneelle asukaspalveluiden toimialan mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) lähettää vastaus tiedoksi merkittäväksi kaupunginvaltuustolle.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Tarja Eklundin ja 43 muun valtuutetun aloitte Vantaan päiväkodeille ja kouluille järjestettävästä kyselystä opetustyössä käytettävistä tärkeistä lähimetsä- ja ulkoilualueista, jotka pyritään huomioimaan uudessa yleiskaavatyössä

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Ympäristösuunnittelija Tina Kristiansson, puh. 040 314 5684; ympäristökonsultti Noora Ilola, puh. 050 303 5873; etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Valtuustoaloite 28.8.2017

Vantaan kouluille ja päiväkodeille järjestettävä kysely opetustyössä käytettävistä tärkeistä lähi- metsä ja ulkoilualueista jotka pyritään huomioimaan uudessa yleiskaavatyössä.

Vantaan koulut ja päiväkodit käyttävät uuden opetussuunnitelman mukaisesti luonnossa opiskelua yhä enemmän.
Liikunnan lisäämistä koulupäiviin suositellaan myös vahvasti valtakunnallisesti.
Monissa kouluissa käyttöaste on korkea joten käytännön syistäkin opetusta järjestetään mieluusti ulkotiloissa mahdollisuuksien mukaan.
Vantaalla täydennys rakennetaan voimakkaasti ja monilla alueilla nämä koulujen ja päiväkotien tarvitsemat lähiulkoulun,- ja opetuksen mahdollistavat alueet ovat vaarassa kadota.
Kyselyssä on huomioitava lasten ja nuorten ikä kyseisessä oppilaitoksessa. Pitkät matkat liikuntapaikoille ovat etenkin pienille mahdottomia.

Me allekirjoittaneet vaadimme että kaikille vantaan kouluille ja päiväkodeille pikaisesti lähetetään sähköiset kyselyt joihin voidaan merkitä omassa opetustyössä,- ja ulkoilussa tärkeinä pidetyt alueet ja käytön määrä.
Kyselystä saatavia tietoja hyödynnetään uudessa yleiskaavan valmistelussa.

Tarja Eklund

Tarja Eklund
Ulla Kaukola
Faysal Abdi
Susanna Bruun
Pirjo Leto
Kanbir Sodhi
Aadan Ibrahim
Jussi Sörkelä
Miina Räsänen
Liha Hirvonen
Jaana Leiskanen
Jari Jäsketainen
Chau Nguyen
Timo Jussi Sarama
Kati Tuusjärvi
Antero Eerola
Sari Laakso
Sirpa Kauppinen
Vaula Norrena
Timo Juvelkeala
Joel Linnainmäki
Anniina Koskiaho
Sveta Silvennoinen
Minna Atiye
Minna Kuusela

Tiina Tuomela Tiina Tuomela

Juha Malmi

Pietari Jääskeläinen

JAN EDELMANN

Mika KASONEN

JANNE LEPPÄNEN

LUNDEN

TANJA VAHVELAINEN

KIRSI KARILUHME

EIJA LINNAKOSKI

Niila Kaveri

SAMAR RAHMANEN

Markku Lyytra

SAMI KANERVA

Anitta Orpana

PAULA LEHTIMÄKI

SIRI AHOKAS

MARIT RAJA-AHO

21 § Vastaus Irja Ansalehto-Salmen ja 27 muun valtuutetun aloitteeseen käyttöveden turvaamiseksi asemakaavaehdotuksen nro 340700 lähialueen asukkaille

VD/6001/00.02.00.03/2017

HP/HW/Mora/LL

Irja Ansalehto-Salmi ja 27 muuta valtuutettua ovat jättäneet seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Me allekirjoittaneet edellytämme, että kaupunki ryhtyy pikaisesti toimiin asemakaavaehdotuksen nro 340700 (Kiila/Viinikkala) lähialueen asukkaiden käyttöveden saannin turvaamiseksi. Katsomme, että kaupungilla on tähän moraalinen velvoite, koska toimet asemakaava-alueella ja sen välittömässä läheisyydessä ovat mitä ilmeisimmin aiheuttaneet pohjaveden katoamisen ja veden loppumisen lähialueen kaivoista.

Paras ratkaisu olisi, että alueelle rakennettaisiin nopeasti kunnallistekniikka. Koska sen toteuttaminen on HSY:n vastuulla eikä se sisälly HSY:n lähitulevaisuuden suunnitelmiin, käyttöveden saanti on välittömästi turvattava muilla keinoilla, jotka on selvitettävä pikaisesti. Niitä ovat mm. veden kuljettaminen, kesävesijohdon hyödyntäminen ja salaojakoneella asennettu vesijohto, jonka toteutuksesta on muualla Suomessa kokemuksia.

Selvitykset on tuotava pikaisesti päätöksentekoa varten tekniseen lautakuntaan ja tarvittaessa myös kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston päätettäväksi”.

Kaupunginvaltuusto 12.6.2017 § 41

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

———

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala toteaa vastauksena seuraavaa:

Kuntatekniikan keskuksessa laaditaan parhaillaan Kiilaan vesihuollon esisuunnitelmaa, sillä Vantaan vesihuollon kehittämissuunnitelmaluonnoksessa 2017-2026 Kiilan alue on tunnistettu tärkeäksi kehittämiskohteeksi. Vesihuollon kehittämissuunnitelmaluonnos on ollut nähtävillä ja kunnallisessa päätöksenteossa teknisessä lautakunnassa 21.11.2017. Kehittämissuunnitelma on laadittu yhteistyössä Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY:n kanssa. Samanaikaisesti on laadittu kaikkien HSY:n jäsenkuntien ja HSY:n seudulliset vesihuollon kehittämissuunnitelmat.

Vesihuollon kehittämissuunnitelma hyväksyttiin teknisessä lautakunnassa ja Kiilan alueen asukkaille tehdään vesihuollon liittymishalukkuuskysely talvella 2017-2018 vesihuollon esisuunnitelman laatimisen jälkeen. Liittymishalukkuuskyselyn tulosten perusteella kaupunki päättää suunnittelun jatkamisesta ja rakentamisen ohjelmoinnista. Kehittämissuunnitelman kautta toteutuessaan hanke olisi HSY:n investointi.

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 21

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään
a) antaa Irja Ansalehto-Salmelle sekä 27 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus,
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kaupungininsinööri Henry Westlin, puh. 09 8392 2427, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VD/6001/00.02.00.03/2017

VALTUUSTOALOITE KÄYTTÖVEDEN TURVAAMISEKSI ASEMAKAAVAEHDOTUKSEN nro 340700 LÄHIALUEEN ASUKKAILLE

Me allekirjoittaneet edellytämme, että kaupunki ryhtyy pikaisesti toimiin asemakaavaehdotuksen nro 340700 (Kiila/Viinikkala) lähialueen asukkaiden käyttöveden saannin turvaamiseksi. Katsomme, että kaupungilla on tähän moraalinen velvoite, koska toimet asemakaava-alueella ja sen välittömässä läheisyydessä ovat mitä ilmeisimmin aiheuttaneet pohjaveden katoamisen ja veden loppumisen lähialueen kaivoista.

Paras ratkaisu olisi, että alueelle rakennettaisiin nopeasti kunnallistekniikka. Koska sen toteuttaminen on HSY:n vastuulla eikä se sisälly HSY:n lähitulevaisuuden suunnitelmiin, käyttöveden saanti on välittömästi turvattava muilla keinoilla, jotka on selvitettävä pikaisesti. Niitä ovat mm. veden kuljettaminen, kesävesijohdon hyödyntäminen ja salaojakoneella asennettu vesijohto, jonka toteutuksesta on muualla Suomessa kokemuksia.

Selvitykset on tuotava pikaisesti päätöksentekoa varten tekniseen lautakuntaan ja tarvittaessa myös kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston päätettäväksi.

Anja Ansalehto-Salmi

Jussi Vähäkangas

Juha Turunen

Tiina Tuomela

Jouko Jääskeläinen

Anni Kalli

Hanna Ruonavaara-Hämäläinen

Sveta Silvennoinen

Minna Koskiainen

Minna Atiye

Joel Linnainmäki

Timo Juurikkala

Vuokko Nurrene

Käänna – Vänd

Emmi Pajunen

Sinna Kauppinen

Eve Ramo

Tanja Eklund

Faysal Abdi

Jaeno Eskelinen

Aadan Ibrahim

Jani Jaaskelainen

Antero Eerola

Kati Myllymäki

Kirsi Mäkinen

Juha Malmi

Tanja Vahvelainen

Chen-Ye Cundor

Jenni Chen-Ye

22 § Vastaus Sami Kanervan ja 30 muun valtuutetun aloitteeseen pyöräteiden hiekoituksen vähentämiseksi

VD/7811/00.02.00.03/2017

HP/HW/NJ

Sami Kanerva ja 30 muuta valtuutettua ovat jättäneet seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Kevyen liikenteen väylien liukkauden torjuntaan käytetty sepeli on haitallista pyöräilijöille, sillä se aiheuttaa rengasrikkoja ja heikentää pitoa asfaltilla lumen sulamisen jälkeen. Talvisaikaan polkupyöräilijät käyttävät nastarenkaita, joten sepelin vaikutus jäiselläkin alustalla jää pyöräilijän kannalta vähäiseksi. Lisäksi hiekoittaminen estää lumiseen aikaan pulkan tai suksien käyttämisen.

Etelä-Suomen vähälumisessa talvessa hiekoitussepeli heikentää ilmanlaatua pölyämisen vuoksi. Sepelin levittäminen, poistaminen ja puhdistaminen aiheuttavat kustannuksia jokaisen työvaiheen aikana. Suurin haitta on kuitenkin pyöräilijän rengasrikko, joka sotkee koko päivän aikataulut ja aiheuttaa ylimääräistä vaivaa. Lopulta moni pyöräilijä kyllästyy ja jättää pyöräilyn vain hiekoittamattomalle vuodenajalle, vaikka se olisi ilmaston ja välineiden puolesta mahdollista ympäri vuoden.

Helsingin apulaiskaupunginjohtaja Pekka Sauri perusteli Helsingin Sanomien mielipidekirjoituksessa hiekoitusta kaupungin vastuulla liukastumistapauksissa. On kuitenkin syytä selvittää, riittäisikö kevyen liikenteen väylien hiekoittaminen esimerkiksi 2/3 leveydeltä tarjoamaan asukkaille riittävän turvallisen kulkutien. Teknisesti toteutus on yksinkertaista esimerkiksi peittämällä hiekoituslaitteen reuna levyllä. Me allekirjoittaneet esitämme, että Vantaan kaupunki selvittää mahdollisuuden vähentää hiekoitusta pyöräteillä esimerkiksi jättämällä väylän reunaan hiekoittamattoman kaistaleen. Lisäksi esitämme, että Vantaan kaupunki järjestää kokeilun pyöräteiden hiekoituksen vähentämisestä tärkeimmillä pyöräilyreiteillä.”

Kaupunginvaltuusto 28.8.2017 § 17

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

———

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala toteaa vastauksena seuraavaa:

”Tappajasepeli” on pyöräilijöiden antama nimi hiekoitussepelille, joka on niin terävää, että se voi puhkoa renkaan. ”Tappajasepelin” asemesta Vantaan kevyen liikenteen väylillä on jo vuosia pääosin käytetty sorapohjaista hiekoitussepeliä, jonka läpimitta vaihtelee 1–5 millimetriin. Hinnaltaan se on hiukan kalliimpaa kuin tavanomainen kalliomurske, mutta kiviaineksen pienempi raekoko ja luonnonpohjaisen materiaalin pyöreähköt särmät tekevät siitä rengasystävällisemmän.

Vantaalla kuluu hiekotushiekkaa noin 15 000 tonnia talvessa ja kustannukset ovat noin miljoona euroa. Kevyen liikenteen väylien liukkauden torjuntaratkaisussa on otettu huomioon eri käyttäjäryhmät ja päädytty ratkaisuun, joka ei kohtuuttomasti haittaa yhtäkään ryhmistä. Karkeamman materiaalin kitkaominaisuudet ovat jalankulkijoiden kannalta paremmat, mutta Vantaalla on päätetty ottaa

huomioon myös talvipyöräilijöiden renkaita. Samalla se hyödyttää myös pulkan vetäjiä, potkukelkkailijoita ja koiran ulkoiluttajia. Nämäkään käyttäjäryhmät eivät yleensä pidä karkeasta sorasta.

Kadunpitäjä vastaa aina liukastumistapauksista koko väylän poikkileikkauksen leveydellä. Vantaalla on pyöräteitä yhteensä noin 790 km, joista ainoastaan murto-osalla noin 8 km:lla (7,7 km) pyöräily ja jalankulku on eroteltu. Yhdistettyjen jalankulku- ja pyöräteiden osalta osittainen hiekoitus ei ole mahdollista, koska kevyen liikenteen väylien tulee olla koko mitaltaan kaikkien käytettävissä. Lisäksi kevyen liikenteen väylän poikki kuljetaan kiinteistöille tai suojateille, eikä liukkauseroja saa ilmetä missään olosuhteissa. Osittaisessa hiekoituksessa tapaturman ja siten myös korvausvastuun riski kasvaisi oleellisesti, eikä hiekoittamattoman osuuden käyttöä jalankulkuun tai pyöräilyyn voi käytännössä mitenkään rajoittaa tai valvoa.

Liukkauden torjunnan kannalta paras säätila olisi pitkä pakkasjakso, joita rannikon tuntumassa ilmenee harvoin. Talvella lämpötila yleensä vaihtelee 0 °C molemmin puolin ja tienpintojen liukkaus vaihtelee nopeasti. Samoin paikalliset vaihtelut ovat suuria. Kadunpitäjällä on suuri haaste pitää kevyen liikenteen väylien pinnat tasalaatuisina ja yllätyksettöminä ja hiekoitus on kustannustehokas menetelmä liukkauden torjumiseksi. Toisaalta leutoina talvina päällysteen pinta on usein sula suuren osan talvikaudesta. Tällöin kiviaines toimii laakerikerroksena, joka pidentää mm. pyöräilijöiden jarrutusmatkoja ja aiheuttaa kaatumisriskin yllättävissä kääntymistilanteissa.

Hiekoituksen haittojen vähentämiseksi Oulussa on kokeiltu pyöräteiden liukkauden torjuntaa puupohjaisilla tuotteilla ja Helsingissä sekä Turussa on kokeiltu suolaus ja harjaus-menetelmää. Vantaallakin on kokeiltu suolausta Tulkintiellä talvella 2015/2016. Helsingin kokeileman menetelmän kustannukset ovat olleet n. 1,5 -kertaiset tavanomaiseen auraukseen ja hiekoitukseen verrattuna, mutta talvipyöräilijät ovat olleet tyytyväisiä kokeiluun. Haittapuolena on ilmennyt polkupyörien ruostumisriski kasvaminen. Suola lisäksi kuivattaa koirien anturoita ja koirien tassuissa asuntoihin sisälle kulkeutuva suola aiheuttaa riskin mm. parkettilattioiden kunnolle.

Kuntatekniikan keskus seuraa aktiivisesti kevyen liikenteen väylien talvikunnossapitokokeiluja ja on jatkossa valmis ottamaan käyttöönsä uusia hyväksi koettuja menetelmiä käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa. Kaupungin rajalliset voimavarat on tarkoituksenmukaista käyttää lähinnä keskeisiin työmatkareitteihin, joissa pyöräilijämäärien kasvupotentiaali on suurin.

Helsingin kokemusten perusteella talvihoidon reitit tulee suunnitella järkeviksi ja yhtenäisiksi kokonaisuuksiksi, varata normaalia paremmat resurssit ja siten varmistaa reitin yhtenäinen laatutaso. Kunnossapitokaluston kannalta sopiva reitti olisi noin 8 - 10 km pituinen. Harjaamisen ja suolaamisen käyttöönotto edellyttää, että reitti on laadukkaasti rakennettu ja esimerkiksi kuivatus toimii hyvin.

Vantaa kehittää lähivuosina systemaattisesti pyöräilyn laatukäytäviä. Myös ympärivuotisen pyöräilyn lisääminen on strategiamme mukaista. Tavoitteena on nostaa laatukäytävien talvihoidon laatutasoa sitä mukaa, kun yhtenäisiä reittikokonaisuuksia saadaan otettua käyttöön. Pyöräilijän kannalta olennaisen tärkeää on myös se, että reitin laatutaso säilyy kuntarajan ylitse sekä myös valtion kunnossapitämillä väylillä, mikä edellyttää hyvää yhteistyötä naapurikaupunkien ja Uudenmaan ELY:n kanssa.

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 22

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) antaa Sami Kanervalle sekä 30 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle kuntatekniikan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus,
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kaupungininsinööri Henry Westlin, puh. 09 8392 2427, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

23 § Lausunto Koivukylänväylän mt 1375 kevyen liikenteen väylän rakentamisesta välille Vanha Myllypolku- Lahdentie, tiesuunnitelma, Vantaa

VD/6624/00.04.03/2017
HP/HW/SKo/HY-L

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (Ely-keskus) on pyytänyt kirjeellään UUDELY/7468/2015 tiesuunnitelmasta maantielain 27 § mukaisesti Vantaan kaupungin lausuntoa.

Suunnitelman nähtävillä olosta on kuulutettu 23.8.2017 ja se on ollut maantielain 27 § mukaisesti yleisesti nähtävillä 23.8. - 22.9.2017.

Suunnittelualue sijaitsee Vantaan kaupungissa Koivukylän alueella, Havukosken, Päiväkummun ja Hakkilan kaupunginosissa. Tiesuunnitelmassa parannetaan maantietä 1375 (Koivukylänväylä) Vanhan Myllypolun liittymäalueen kohdalla sekä täydennetään kevyen liikenteen väylä yhtenäiseksi välillä Vanha Myllypolku – Lahdentie. Uutta kevyen liikenteen väylää rakennetaan noin 1,6 kilometriä.

Suunnitelma on laadittu suunnittelusopimukseen perustuen Vantaan kaupungin toimeksiannosta yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa. Hankkeen arvioidut kokonaiskustannukset ovat 3,3 M € (Maku indeksi 109,3), joista lunastus- ja korvauskustannusten osuus on arvioitu 10 000 euroksi. Rakennuskustannuksiin sisältyvät yhteiskustannukset.

Uudenmaan ELY-keskus pyytää kaupunkia ilmoittamaan lausunnossaan,

- osallistuuko kaupunki maantien tekemisestä aiheutuviin kustannuksiin suunnitelma-asiakirjoissa esitetyn kustannusjaon mukaisesti. Hankkeen kokonaiskustannukset on arvioitu 3 300 000 euroksi (Maku indeksi 109,30), josta kaupungin kustannukseksi on arvioitu 2 110 000 euroa
- suostuuko kaupunki siihen, että Koivukylänväylän maantie 1375 kokonaisuudessaan lakkaa maantienä, kun tie on rakentamistyön valmistuttua luovutettu yleiseen liikenteeseen
- ottaako kaupunki vastatakseen maantien kunnossapidon ja hoidon kokonaisuudessaan sen jälkeen, kun tie on rakentamistyön valmistuttua luovutettu yleiseen liikenteeseen
- suostuuko kaupunki siihen, että Ohratien maantie 11568 lakkautetaan kokonaisuudessaan maantienä sen jälkeen, kun Vantaan kaupunki on toteuttanut ns. Itäisen Valkoisenlähteentien jatkeen maantieltä 140 länteen

Tiesuunnitelmasta on tehty nähtävillä oloaikana kolme muistutusta. Muistutukset ovat lausuntoasiakirjojen liitteenä.

Ensimmäisessä muistutuksessa todetaan, että suunnitelmassa Hanatie on katkaistu moottoriajoneuvoliikenteeltä Koivukylänväylän liittymästä ja että ajoradan kaide päättyy juuri liittymän kohdalla sekä vaaditaan, että liittymän kautta ei sallita Hanatielle myöskään jalankulkua, pyöräilyä eikä hiihtoa. Lisäksi toivotaan Hanatien rasiteosuuden varressa kasvavien keskisuurten puiden säästämistä ja varovaisuutta työnaikaisissa räjäytystöissä. Muistuttajat toteavat aiempien rakennustyömaiden aiheuttaneen tärinähaittaa kiinteistöllään.

Toisessa muistutuksessa todetaan, että Keravanjoen yli rakennettava kevyen liikenteen silta tulee rakentaa kiinni maantiesiltaan, jos kevyen liikenteen väylää ei voida toteuttaa maantiesiltaa leventämällä. Muistuttaja toteaa Keravanjoen olevan mahdollinen täydennyskohde Natura 2000 – ohjelmaan ja että jokainen ylimääräinen silta kaventaa joessa elävien uhanalaisten lajien elinpiiriä n. 100

metriä, mikä on laissa kielletty. Huoli koskee erityisesti lepakkoja ja saukkoja. Muistuttaja toteaa myös, ettei tiesuunnitelma materiaaliin ole liitetty erään kuntalaisen kuntalaisaloitetta, vaikka muistutuksen tekijä on siitä kirjallisesti ja suullisesti ilmoittanut ja ettei materiaalissa ole tarkempaa tietoa suunnittelualueen luontoselvityksistä ja esim. pähkinäpensaiden sijainnista.

Kolmas muistutus on sisällöltään sama kuin toinen muistutus, mutta käsittää edellisen sisällön vain kevyen liikenteen sillan, uhanalaisten eläinten ja luontoselvitysten osalta.

Suunnittelualue sijaitsee osittain nykyisillä asemakaava-alueilla. Muilla alueilla on voimassa oikeusvaikutteinen yleiskaava. Kaupunki liittää lausuntoasiakirjoihin pyydetyt oikeaksi todistetut otteet hyväksytyistä ja vahvistetuista kaavoista.

Tekninen lautakunta on kokouksessaan 21.11.2017 § 11 päättänyt esittää kaupunginhallitukselle lausunnon antamista Uudenmaan ELY-keskukselle "Koivukylänväylän mt 1375 kevyen liikenteen väylän rakentaminen välille Vanha Myllypolku - Lahdentie" nimisestä tiesuunnitelmasta. Kaupunginhallituksen lausuntoesitys on teknisen lautakunnan esityksen mukainen.

Lausuntoon liittyvä tiesuunnitelmakansio on nähtävillä kokouksessa.

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 23

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa Uudenmaan ELY-keskukselle "Koivukylänväylän mt 1375 kevyen liikenteen väylän rakentaminen välille Vanha Myllypolku - Lahdentie" nimisestä tiesuunnitelmasta seuraava lausunto:

Vantaan kaupunki puoltaa tiesuunnitelman perusratkaisua, joka parantaa mt 1375 liikenneturvallisuutta ja sujuvuutta sekä täydentää kevyen liikenteen verkkoa.

Kaupunki osallistuu maantien tekemisestä aiheutuviin kustannuksiin suunnitelma-asiakirjoissa esitetyn kustannusjaon mukaisesti.

Kaupunki suostuu siihen, että Koivukylänväylän maantie 1375 kokonaisuudessaan lakkaa maantienä, kun tie on rakentamistyön valmistuttua luovutettu yleiseen liikenteeseen. Samalla kaupunki ottaa vastatakseen maantien kunnossapidon ja hoidon.

Kaupunki suostuu siihen, että Ohratien maantie 11568 lakkautetaan kokonaisuudessaan maantienä sen jälkeen, kun Vantaan kaupunki on toteuttanut ns. Itäisen Valkoisenlähteentien jatkeen maantieltä 140 länteen.

Muistutusten osalta kaupunki toteaa seuraavaa:

Hanatien liittymän poistaminen perustuu Koivukylänväylän liikenneturvallisuuden ja sujuvuuden parantamiseen. Tiesuunnitelmassa ei ole esitetty kulkuyhteyttä Koivukylänväylältä Hanatielle jalankulkijoille, pyöräilijöille eikä hiihtäjille. Tien varren kaide toteutetaan korkean luiskan kohdalle estämään autoilijoita suistumasta ojaan. Liittymän kohdalla ei tällä perusteella ole tarvetta kaiteelle. Hanatien varressa olevia puita pyritään säästämään mahdollisuuksien mukaan. Jatkosuunnittelun yhteydessä ollaan tarvittaessa yhteydessä kiinteistön omistajaan. Maarakennustyöt ovat melua ja tärinää aiheuttavaa tilapäistä toimintaa, josta säädetään muun muassa Ympäristönsuojelulaissa sekä Valtioneuvoston päätöksessä rakennustyön turvallisuudesta. Valtioneuvoston päätöksen mukaan

päätoteuttajan on ennen rakennustyön aloittamista suunniteltava eri töiden ja työvaiheiden tekeminen sekä niiden ajoitus siten, että työt ja työvaiheet voidaan tehdä turvallisesti ja aiheuttamatta vaaraa työmaalla työskenteleville tai muille työn vaikutuspiirissä oleville.

Nykyistä maantiesiltaa ei ole selvitysten mukaan mahdollista leventää, vaan Keravanjoen yli joudutaan rakentamaan kokonaan uusi kevyen liikenteen silta. Uutta siltaa ei voida rakentaa kiinni nykyiseen maantiesiltaan muun muassa rakennustelineiden ja työskentelyn vaatiman tilan vuoksi, samoin sillan suunnittelussa joudutaan myös ottamaan huomioon vanhan maantiesillan purkaminen tulevaisuudessa. Em. perusteilla ja rajoitteilla uusi silta rakennetaan niin lähelle nykyistä siltaa kuin se on teknisesti mahdollista.

Vantaan ympäristökeskus arvioi, että hankkeelle Keravanjoen liittämiseksi Natura 2000-verkostoon ei ole tällä hetkellä realistisia mahdollisuuksia. Saukon osalta voidaan todeta, että uusi silta on suunniteltu niin, että molemmille rannoille jää sillan alle vapaata maata kulkureitiksi. Silta on saukolle hyvä ja direktiivilajiohjeiden mukainen, kun taas nykyinen maantiesilta ei jätä alleen lainkaan maakannasta. Kun nykyinen maantiesilta joskus uusitaan, on sitäkin syytä pidentää niin, että sen molemmille rannoille jää maata. Se on ekologisena yhteytenä tärkeä näkökohta muillekin kuin saukolle. Vantaalla on tehty neliökilometri (km^2) -ruutumenetelmällä lepakkoinventointi v. 2001 - 2002 ja vuonna 2016 päivitetty selvitys ”Keravanjoen luontoympäristöinä monimuotoiset viheralueet – Linnusto, elinympäristöt ja virkistyskäyttö”. Kyseisten inventointien tulokset on otettu huomioon suunnittelussa ja raportit ovat lausunnon liitteenä. Uusi kevyen liikenteen silta ei Vantaan ympäristökeskuksen näkemyksen mukaan aiheuta lepakoille haittaa. Se ei hävitä eikä heikennä lepakoiden levähdys-, lisääntymis- tai ruokailuympäristöä tai haittaa lentoratoja. On myös esitetty, että sillat voivat jopa hyödyttää lepakoita tarjoamalla niille sopivia päiväpiilopaikkoja (A.J. Mitchell-Jones & A.P. McLeish 2004; Bat Workers’ Manual). Sillan jatkosuunnittelussa valaistussuunnittelun yhteydessä otetaan lepakot huomioon.

Muistutuksessa mainittu kuntalainen on vuosien mittaan tehnyt Vantaan kaupungille runsaasti aloitetta. Muistutuksen tekijä viitannee 8.10.2000 tehtyyn aloitteeseen ”Pikavuorojen pysähtyminen Koivukylän liittymään”. Moottoritielle toteutettavat bussien vaihtopysäkit ovat mittava erillinen suunnittelu- ja toteutuskokonaisuus eikä niitä ole mahdollista sisällyttää käynnissä olevaan hankkeeseen.

Suunnittelun aikana kartoitettiin maastokäynnein suojeltavia pähkinäpensaslehtoja. Niitä ei suunnittelualueelta löytynyt.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- ELY-keskuksen lähetekirje
- Yleiskartta suunnitelma-alueesta
- Linnusto, elinympäristöt ja virkistyskäyttö -raportti
- Vantaan lepakkokartoitus 2001-2002 -raportti

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 7.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
liikenteen alueinsinööri Susanna Koponen, puh. 040 302 28911, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaan kaupunki
Ympäristökeskus
C18:2002

Vantaan lepakkokartoitus 2001-2002



Yrjö Siivonen

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 23 §

TIIVISTELMÄ

Vantaalla tehtiin kesän 2001 aikana koko kaupungin alueen lepakkokartoitus. Myös talvella 2001-2002 etsittiin talvehtivia lepakoita. Tutkimusalueena oli koko Vantaan kaupunki. Kartoitus tehtiin neliökilometriruuduissa. Aluetta käytiin läpi polkupyörällä, jalan ja autolla. Kartoitusta tehtiin poutaisina öinä ja korkeintaan kohtalaisella tuulella. Jokaisessa ruudussa käytiin ainakin kolme kertaa kesän aikana. Lepakot määritettiin lajilleen detektorilla. Jokaisen havaintokerran lepakot laskettiin erikseen yhteen ja tässä raportissa mainitaan kunkin ruudun kartoituskertojen keskiarvot.

Kesäkartoitusten tuloksena alueelta tehtiin havainnot 520:stä lepakosta. Eri lepakkolajeja tavattiin 6 -7. Niistä 388 oli pohjanlepakkoja, 70 viiksisiippaa/isoviiksisiippaa, 51 vesisiippaa, kahdeksan korvayökköä, kaksi pikkulepakkoa ja yksi isolepakko.

Kellareita ja muita potentiaalisia lepakkojen talvihorrospaikkoja käytiin talvella läpi taskulampulla. Myös yleisöltä pyydettiin havaintoja talvehtivista lepakoista. Lisäksi postilaatikoihin jaettiin lappuja, joissa pyydettiin lepakkohavaintoja. Aktiivisesta etsinnästä huolimatta yhtään talvehtivaa lepakkoa ei Vantaalta tavattu. Kuitenkin tietoja rakennuksien rakenteissa talvehtivista lepakoista saatiin tietoon kartoitusalueelta muutamasta paikasta.

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 23 §

Sisällysluettelo

Johdanto 3

Tutkimusalue ja menetelmät 4

Tulokset ja niiden tarkastelu 5

Pohjanlepakko, Eptesicus nilssoni 5

Viiksisiippa, Myotis mystacinus 7

Isoviiksisiippa, Myotis brandti 7

Vesisiippa, Myotis daubentoni 8

Korvayökkö, Plecotus auritus 8

Pikkulepakko, Pipistrellus nathusii 9

Isolepakko, Nyctalus noctula 9

Talvihorrospaikkojen etsintä 9

Vertailua muihin alueisiin 10

Arvioita tulosten luotettavuudesta 10

Mikä lepakoita uhkaa Vantaalla 11

Johtopäätökset 12

Liitteet 13

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 23 §

JOHDANTO

Suomessa lepakkoja on tutkittu hyvin vähän. Lepakkotieto on usein hajanaista, vanhaa tai epävarmaa. Lajeistamme kolmannes on muuttavia. Suomeen talveksi jäävät lajit horrostavat yleensä loka-marraskuulta huhti-toukokuulle. Horrostuspaikat ovat usein talojen ullakoilla, maakellareissa, erilaisissa tunneleissa, pirunpeltojen tapaisissa louhikoissa tai syvissä kallioiden halkeamissa; paikoissa jossa lämpötila säilyy läpi talven hieman plussan puolella. Jokaisella lajilla on omat mielipaikkansa.

Suomessa tavataan yhdeksää lepakkolajia:

Pohjanlepakko, *Eptesicus nilssoni:* yleisin lepakkomme
Vesisiippa, *Myotis daubentoni:* yleinen, kaartelee veden pinnalla
Viiksisiippa, *Myotis mystacinus:* yleinen maaseutumaisilla alueilla, metsien reunoissa
Isoviiksisiippa, *Myotis brandti:* yleinen maaseutumaisilla alueilla, metsissä
Ripsisiippa, *Myotis nattereri:* erittäin uhanalainen, usein puistikoissa
Korvayökkö, *Plecotus auritus:* vaikeasti havaittava lepakko, usein puistikoissa
Pikkulepakko, *Pipistrellus nathusii:* harvinainen, muuttava lepakkolaji
Isolepakko, *Nyctalus noctula*: harvinainen, muuttava lepakkolaji
Kimolepakko, *Vespertilio murinus:* harvinainen, muuttava lepakkolaji

Lepakkomme ovat rauhoitettuja ja EU:n luontodirektiivin liitteen IV lajeja liito-oravan seurassa. Niiden lisääntymis-, levähdys- ja säännöllisten ruokailupaikkojen hävittäminen tai heikentäminen sekä kaikki tahallinen häirintä erikoisesti lisääntymisaikaan tai muuhun niiden elämänkierron kannalta tärkeään aikaan on kielletty.

TUTKIMUSALUE JA MENETELMÄT

Tämän lepakkokartoituksen tarkoituksena oli saada tietoon mahdollisuuksien mukaan tärkeimmät lepakoiden esiintymispaikat Vantaan kaupungin alueella. Tätä tietoa voidaan käyttää hyväksi lepakoiden suojelussa, kaavoituksessa, ympäristövaikutuksia arvioitaessa sekä myös luontokasvatuksen apuna.

Tutkimusalueena oli koko Vantaan kaupunki. Kartoitus tehtiin neliökilometriruuduissa. Mitään varsinaisia havaintopisteitä ei ollut. Aluetta käytiin läpi polkupyörällä, jalan ja autolla. Jokaisessa ruudussa käytiin ainakin kolme kertaa kesän aikana. Kartoitusta tehtiin vain poutaisina öinä ja korkeintaan kohtalaisella tuulella. Kartoitusta pyrittiin tekemään vasta kun aurinko oli laskenut 6° horisontin alapuolelle; ajat sai selville tietokoneohjelmalla. Pilvisinä öinä kartoituksen saattoi aloittaa jo aikaisemmin ja lopettaa myöhemmin.

Lepakot määritettiin lajilleen detektorilla. Jokaisen havainnon yhteydessä ei kuulunut ruokailuääniä, mutta lepakot lensivät useimmiten edestakaisin esimerkiksi tien päällä tai veden pinnassa, mikä osoittaa että ne olivat ruokailemassa. Kun samalle paikalle tuli seuraavalla kartoituskerralla, olivat lepakot hyvin usein saalistamassa täsmälleen samassa paikassa. Jokaisen havaintokerran lepakot laskettiin erikseen yhteen ja tässä raportissa mainitaan kunkin ruudun kartoituskertojen keskiarvo. Lepakkomme äänteleväät lähes yksinomaan ultraäänillä. Eri lajeilla on lajityypilliset ääntelynsä. Ne ovat kuitenkin hieman erilaisia saalistuspaikasta riippuen. Esimerkiksi pohjanlepakko pudottautui erään lammen pinnalle ja äänteli melkein kuin vesisiippa. Lepakkojemme äänet ovat yleensä papatuksia tai rätinää. Päiväpiiloissa ja lisääntymiskolonioissa äänet ovat vikinöitä tai sekavaa räpätystä.

Tässä tutkimuksessa käytettiin ruotsalaisen Pettersson Elektronikin D240x ja D100 detektoreita. D100 on hyvä perusdetektori, jolla useimmat lajit on helppo tunnistaa. Se on ns. heterodyne detektori, joka muuttaa lepakkojen ääntelyt korviemme kuultaviksi. D240x on monipuolinen detektori, jossa on paitsi heterodyne, myös äänilaajennus-ominaisuus eli tällä detektorilla lepakkojen äänet voidaan myös hidastaa 10-kertaisesti tunnistuksen helpottamiseksi.

TULOKSET JA NIIDEN TARKASTELU

Kaikki Vantaan neliökilometriruudut käytiin läpi vähintään kolmesti kesän 2001 aikana. Alueelta tehtiin 520 lepakkohavaintoa. Eri lepakkolajeja tavattiin 6 -7. Niistä 388 oli pohjanlepakkoja, 70 viiksisiippaa/isoviiksisiippaa, 51 vesisiippaa, kahdeksan korvayökköä, kaksi pikkulepakkoa ja yksi isolepakko. Viiksisiippa ja isoviiksisiippa on laskettu yhteen, koska äänien perusteella näitä on vaikea erottaa.

Pohjanlepakko, *Eptesicus nilssoni*

Pohjanlepakko (En) on Suomen yleisin ja maailman pohjoisin lepakkolaji. Vantaan havainnoista 388 eli 74,61% oli pohjanlepakkoa. Sitä tavattiin joka puolelta Vantaata. Parhaita pohjanlepakkopaikkoja olivat Hämeenkylä – Hämevaara – Linnainen –alue, Pitkäkosken ympäristö, Seutula - Kiila –alue ja Sotunki lähialueineen.

Hämeenkylänkartanon alueella oli koko kesän runsaasti ja tasaisesti pohjanlepakkoja. Lammaslammella, Hämevaarassa ja Linnaisissa niitä oli myös runsaasti. Pitkäkosken ympäristössä pohjanlepakkoa on erityisesti Pitkäkoskella, Kahluuniityntiellä ja Silvolan teollisuusalueen ja Vantaanjoen välin jäävillä lammilla vesisiippojen kanssa (vanha sorakuoppa). Siitä hieman pohjoisempana Voutilassa ja Vantaanlaaksossa sekä Piispankylässä on muutama hyvä pohjanlepakkopaikka. Vantaanlaaksossa Ylästöntien ja Vanhan Nurmijärventien risteyksen alueella on säännöllinen ruokailupaikka ja selvästi myös kolonia muutamalle pohjanlepakolle.

Piispankylässä oleva vanha kaivettu monttu Piispankyläntie 10:n lähellä on mielenkiintoinen. Siinä pohjanlepakon kanssa oli yleensä myös vesisiippaa. Monttu on kookas ja osin vesilammikkona. Seutulassa pohjanlepakkoa on erityisesti Köningstedin ympäristössä. Kiilassa erityisesti Kesäkyläntien ympäristö oli suosittua. Täällä hyvä lepakkoalue jatkuu rajan yli Tuusulan puolelle. Kehä IV:n rakentamista ajatellen Ahoniityntien ja Kesäkyläntien välinen alue kannattaisi kartoittaa tarkemmin.

Sotungissa, jossa ei juurikaan havaittu lepakkoja ennen juhannusta, löytyi pohjanlepakkojen lisääntymiskolonia. On mahdollista että Sotungissa ruokailevat lepakot

ovat osin Sipoon puolelta. Itä-Hakkilassa ja Kuninkaanmäessä on pienet pohjanlepakkokoloniat ja lisäksi Hakunilan kartanolla on todennäköinen kolonia. Ne täytyisi paikantaa tarkemmin. Itä-Hakkilan puisto oli pohjanlepakkojen suosiossa ja lähimetsästä löytyi myös yksi viiksisiippa. Hakunilan kartanon vieressä virtaavan Kormuniitynojan ympäristössä oli monta pohjanlepakkoa, korvayökkö sekä vesisiippa. Pienten, suojaisten purojen ympäristöt ovat usein monipuolisia lepakkopaikkoja. Kaikkia Sotungin metsäalueita ei pystytty käymään läpi, mutta metsissä ei juurikaan tuntunut olevan lepakkoja; ne olivat yleensä teiden päällä ja pihamaiden yllä. Alue on karua. Sipoon puolella lepakkoja olikin jo runsaammin. Porvarinlahti oli yllättävän vaatimaton.

Eräät rakennetut alueet sekä suuremmat aukeat olivat lähes tyhjiä lepakoista. Tällaisia olivat mm. Martinlaakso, Myyrmäki, lentokentän ympäristö ja suuret alueet Tikkurilan ja Korson alueilla. Lentokentän tutka on todennäköisesti suuri häiriön aiheuttaja lepakoille lentokentän ympäristössä. Tutkan keila päästää terävää ultraääntä laajalle alueelle. Lentokoneet sen sijaan ovat hyvin hiljaisia ultraäänillä. Lentokentän tuntumasta, läheltä Postin jakelukeskusta löytyi kuitenkin yksi saalistava pohjanlepakko.

Pohjanlepakko on äänekäs laji ja se on helppo havaita. Sitä tapaa joen päältä, metsien reunoilta ja pieniltä aukkopaikoilta. Läpi koko kesän sitä tapaa teiden päältä. Yksi pohjanlepakko saalisteli jopa Kehä III:n yläpuolella, Tuupakan teollisuusalueen kohdalla. Loppukesästä ne lentävätkin lähes yksinomaan katulamppujen yläpuolella, noin 5 -10 metrin korkeudella, saalistamassa valon sekoittamia hyönteisiä. Kesällä 2001 tämä selkeä muutos pohjanlepakoiden ravintokäyttäytymisessä tapahtui elokuun 10.-15. päivien paikkeilla. Erityisesti valkoisten elohopealamppujen valo houkuttelee lepakoille hyönteisiä. Esimerkiksi eräällä tiellä oli sekä elohopealamppuja että keltaisia natriumlamppuja. Natriumlamppujen ympärillä lepakkoja ei ollut lainkaan.

Pohjanlepakko on hyvin karaistunut ja jo maaliskuun alun leutoina iltoina sen saattaa havaita katsastamassa alueitaan. Se talvehtii usein kellareissa, rakennusten vintin eristeissä tai kallioiden halkeamissa. Pohjanlepakko hyötyy ihmistoiminnasta selvästi. Voimakasäänisenä se "näkee" äänellään pitkälle eikä alueiden pirstoutuminen sitä juurikaan häiritse.

Viiksisiippa, *Myotis mystacinus*
Isoviiksisiippa, *Myotis brandti*

Viiksisiippa / isoviiksisiippa (Mm) oli Vantaan toiseksi yleisin lepakko. Tässä tutkimuksessa niitä nimitetään yleisesti viiksisiipaksi. Viiksisiippoja ei pysty erottamaan toisistaan ääntelyn perusteella. Viiksisiippoja oli Vantaan lepakoista 70 eli 13,46 %. Vantaan parhaat viiksisiippapaikat olivat Seutulassa, Vestran kaakkoispuolella, Linnaisten - Hämevaaran välisillä metsäalueilla, Keimolassa joillain metsäalueilla, Sotungissa sekä Mustavuoren alueella. Seutulan kappelin ympäristössä on hyvä paikka tarkkailla viiksisiippoja. Viiksisiipat yleensä karttavat valaistuja paikkoja. Jotkin Seutulan viiksisiipat olivat kuitenkin ruokailemassa erään tammen vieressä olevan katulampun tuntumassa.

Koko Köningstedin läheisissä metsissä on hyvin viiksisiippoja. Viiksisiippojen ääni on suhteellisen heikko ja niiden elinpiireissä ei saisi harventaa metsää liiaksi. Heikkoääninen lepakko ei pysty "näkemään" äänellään kauas ja siksi se saattaa alkaa karttaa liian epävarmaksi muuttunutta metsää. Erään talon rakenteissa tällä alueella on viiksisiippayhdyskunta.

Vestran alue on köyhä lepakkojen suhteen. Kuitenkin Herukkapuron ympäristössä on viiksisiippoja runsaasti. Tällaiset alueet oivallisine piilopaikkoineen ovatkin viiksisiipalle mieleen. Viiksisiipat käyttävät tikankoloja ja kaarnanalusia piilopaikkoinaan. Alue on erittäin hienoa vanhaa metsää.

Linnaisten - Hämevaaran välisillä metsäalueilla oli runsaasti viiksisiippoja. Nämä metsät ovat mieluisia paikkoja viiksisiipoille ja niitä oli runsaasti Rajatorpantien – Viikatetien ja Aisatien välisellä alueella sekä erityisesti Långbackan tammien ympäristössä. Lisäksi lepakkoja tarkkailtiin myös osin Espoon puolella kesän aikana. Leppävaaran kartanon lähistöllä on todennäköinen lepakkokolonia. Myös Espoon Lintuvaaran koillispuolelta löytyy muutamia viiksisiippoja. Viiksisiippa-havaintoja oli mukavasti myös Keimolasta, Isosuon pohjoispuolelta. Siellä on todennäköinen kolonia erään talon rakenteissa. Sotungin ympäristössä lenteli pohjanlepakkojen kanssa joskus myös viiksisiippoja. Westerkullan kartanon lähellä oli joitain viiksisiippoja, samoin Mustavuoren linnoitusalueella.

Vesisiippa, *Myotis daubentoni*

Vesisiippoja (Md) oli 51 eli 9,81 % Vantaan lepakoista. Suurin osa havaituista vesisiipoista löytyi Pitkäjärven koillispäästä, Hämeenkylän kartanon ympäristöstä. Vesisiipan levinneisyyttä Vantaalla rajoittaa soveliaiden vesistöjen puute. Jo alle metrin levyinen oja riittää vesisiipalle pyyntipaikaksi, jos se on tarpeeksi suojainen. Vesisiippa pyydystää hyönteisiä lähellä veden pintaa.

Vesisiippaa tavattiin mukavasti myös Pitkä- ja Ruutinkoskelta, Bisajärveltä sekä Porvarinlahdelta. Myös Hakunilan Kormuniitynojalla oli kaksi vesisiippaa. Kiilassa vesisiipat lentelivät Tuusulanjoen pinnassa. Vantaan- ja Keravanjoki on yleensä syvärantainen eivätkä vesisiipat yleensä viihdy sellaisilla ruuattomilla paikoilla. Ylempänä, esimerkiksi Kellokosken ruukin alapuolella on hyvin runsaasti vesisiippoja. Vesisiipat ovat vaativia talvihorrospaikkojensa suhteen. Horrospaikat ovat yleensä umpiperätunneleita tai kellareita, mahdollisesti syviä kallionhalkeamia. Pitkäjärven koillispään vesisiippapaikka jatkuu koko järven pituudella. Lisäksi Espoon Matalajärvi ja Bodominjärvi sekä lukuisat Nuuksion järvet ovat hyviä vesisiippapaikkoja. Myös Sipoon puolella on runsaasti vesisiippaa. Vesisiippoja on siis siellä missä vesistöjäkin. Lisävalaistusta Espoon ja erityisesti Pitkäjärven lepakkotilanteeseen saadaan kesän 2002 lepakkokartoituksella.

Korvayökkö, *Plecotus auritus*

Korvayökkö (Pa) on vaikeasti havaittava pitkäkorvainen lepakko. Vantaan lepakoista näitä oli kahdeksan eli 1,54 %. Lähes jokainen tavattiin kartanon puistosta tai muusta jaloja lehtipuita kasvavasta paikasta. Kartanoalueet ovat Suomessa hyviä lepakkopaikkoja muuallakin. Niillä on perinteisesti ollut karjaa, puistoja jalopuineen ja muita soveliaita paikkoja lepakoille. Muut korvayökköpaikat olivat puutarhoja ja yksi tavattiin Sokevan vierestä, Korson Tavitieltä. Erään kartanon vanhan sikalan parvelta löytyi korvayökön ruokailujätöksiä.

Korvayökkö on hyvin hiljainen lepakko ja se saalistaa kuuntelemalla hyönteisten pitämiä ääniä. Korvayökköä täytyy odottaa usein kauankin ja rauhallisesti. Jos taivas on vaalea, saattaa korvayökön tunnistaa pitkistä korvistaan. Linnaisten - Hämeenkylän alueelta löytyi

kolme korvayökköä ja Linnan kartanon puistosta yksi. Helsingin pitäjän kirkonkylästä löytyi myös yksi korvayökkö. Muut havainnot olivat Hakunilan kartanolta ja Korsosta edellä mainituista paikoista.

Pikkulepakko, *Pipistrellus nathusii*
Isolepakko, *Nyctalus noctula*

Pikkulepakko (Pn) ja isolepakko (Nn) ovat meillä harvinaisempia ja muuttavia lepakkoja. Kaksi pikkulepakkoa (0,38 %) tavattiin säännöllisesti Hämeenkylän kartanon tuntumasta. Ne puikkelehtivat varsin matalalla, rantametsän ja veden päällä. Pääkaupunkiseudulla muita havaintoja pikkulepakosta oli kesällä 2001 Helsingin Seurasaaresta sekä Marjaniemestä. Pikkulepakon tyypillinen paikka on todennäköisesti juuri rantametsä. Isolepakko saalistaa useimmiten korkealla, puiden latvojen yläpuolella. Pikkulepakot ja isolepakot muuttavat talvehtimaan Keski-Eurooppaan. Isolepakko (n. 0,20 %) on kookkain lepakkomme. Vantaalla isolepakko havaittiin vain kerran Riipilästä, juuri ennen Nurmijärven rajaa. Pääkaupunkiseudulla isolepakkohavaintoja on muutama joka kesä.

TALVIHORROSPAIKKOJEN ETSINTÄ

Kartoituksen alkaessa siitä tehtiin artikkeli Vantaan Sanomiin. Siinä pyydettiin yleisöltä havaintoja lepakkojen esiintymisestä. Havaintoja tulikin kiitettävä määrä. Usein ne täydensivät kartoittajan havaintoja ja useat olivat kartoittajalle aivan uusia havaintoja. Postilaatikkoihin jaettiin myös lappuja joissa pyydettiin havaintoja talvehtivista lepakoista.

Vantaalla maakuopat ja muutkin kellarit alkavat jo olla harvinaisia. Ongelmana on usein omistajan löytäminen luvan saamiseksi kellarin tarkastukseen. Monen kellarin ovet ovat lahonneet eikä se enää täytä lepakon talvehtimispaikan vaatimuksia. Lukuisista kellarien tarkastuksista huolimatta yhtään talvehtivaa lepakkoa ei kellareista löytynyt. Talvi 2001-2002 alkoi kovilla pakkasilla ja näyttää siltä, että muillakin kartoitusalueilla lepakot menivät hyvin varmoihin paikkoihin. Moni pääkaupunkiseudun lepakkoluola, jossa oli edellisenä talvena noin viisi lepakkoa, saattoi olla tyhjä tai siellä oli vain yksi lepakko. Eräässä lepakkoluolassa oli edellisenä talvena 106 ja tänä talvena 66 horrostavaa lepakkoa.

Ainakin Sotungissa ja Seutulassa on lepakkojen koloniat asuinrakennuksissa ja Sotungissa lepakot myös lisääntyvät samassa paikassa. Lisäksi useassa paikassa on todennäköisiä kolonioita. Seutulassa lepakkoja on oltava useissa rakennuksissa, samoin Hämeenkylän kartanon ja Hämevaaran välisellä alueella. Asuinrakennuksista lepakoita on vaikea etsiä ilman erityistekniikoita. Tehokas rakennuksien tarkastaminen edellyttää tämänkaltaisella alueella todennäköisesti useamman vuoden yhteistyötä alueen asukkaiden kanssa. Lisäksi on muistettava että lepakot talvehtivat usein kauempana kesäpaikoistaan. Alueen laadusta riippuen ne saattavat myös talvehtia pieninä tai suurempina ryhminä.

VERTAILUA MUIHIN ALUEISIIN

Verrattaessa Vantaan tulosta esimerkiksi Järvenpäässä tai Lahdessa kesällä 2001 tehtyihin kartoituksiin, voidaan todeta tuloksen olevan suurin piirtein saman. Pohjanlepakkoja voi tavata lähes kaikkialta. Viiksisiipat ovat metsäisillä ja maaseutumaisilla alueilla, yleensä kaupungin laitamilla. Vesisiipat ovat vesistöjen rannoilla ja korvayökot kartanoitten puistoissa. Lajimäärältään rikkaimpia alueita olivat Vantaalla Hämeenkylän kartanon ympäristö, Järvenpäässä Vanhakylä (entinen kartano) ja Lahdessa Mukkulan kartanon ympäristö. Jokaisessa on elementteinä rehevät rannat, rantapuut ja -metsät, jalopuut ja vanha kartanoympäristö. Kaikki ovat myös kasvistollisesti ja linnustollisesti rikkaita alueita.

ARVIOITA TULOSTEN LUOTETTAVUUDESTA

Todelliset lepakkomäärät ovat todennäköisesti jonkin verran suuremmat, mutta lepakoiden esiintymisalueet pitävät todennäköisesti hyvin paikkansa koska kaikki ruudut on käyty tasapuolisesti läpi vähintään kolme kertaa kesän aikana. Lajisuhteet pitävät todennäköisesti hyvin paikkansa. Pohjanlepakko on ylivoimaisesti yleisin lepakkolaji. Muiden lajien levinneisyyteen vaikuttaa soveliaiden esiintymisalueiden puute.

MIKÄ LEPAKKOJA UHKAA VANTAALLA

Maailmanlaajuisesti suurimmat lepakkoja uhkaavat tekijät ovat yleinen häirintä horros- ja piilopaikoissa, ympäristön kemikalisoituminen (puunkyllästeet ja torjunta-aineet) ja ruokailualueiden tuhoutuminen. Lepakot tarvitsevat ruokaa, suojaa ja terveellisen ympäristön. Täytyy aina muistaa että lepakot näkevät äänellään. Ne karttavat yleensä aukeita, koska ne eivät ”näe” siellä yksityiskohtia. Aukeat paikat ovat myös usein tuulisia ja lepakko saattaa joutua myös pöllön saaliiksi aukealla. Erilaiset kujanteet, rantametsät, pensas- tai puurivit ovat lepakolle tärkeitä. Lepakko muistaa nämä ja suunnistaa niiden mukaan ruokailualueilleen tai piilopaikkaansa.

Lepakoilla on kesäaikaan yleensä useita piiloja soveliaissa paikoissa. Iso avohakkuu tai jonkin puurivin kaataminen saattaa eristää lepakot pitkäaikaisesta piilopaikastaan. Myös katujen valaiseminen (useat lajit karttavat valoa), suuren sähkölinjan tai leveän tien rakentaminen saattaa myös katkaista lepakkojen (muistamia) yhteyksiä. Hyvillä lepakkopaikoilla on tärkeää pitää yhteydet metsien, lampien, järvien, vanhojen rakennusten ja vastaavien lepakkojen suosimien paikkojen välillä. Usein lepakoille muuten soveliaan tuntuinen paikka ei ole niiden suosiossa juuri siksi, ettei lepakoilla ole riittäviä yhteyksiä sinne. Pelto-ojan metsittyminen, puurivin tai kujan istuttaminen voi ohjata lepakot soveliaaseen paikkaan. Jos lepakot taas ovat väärässä paikassa, voi tämän tehdä toisin päin.

Erityisesti Hämeenkylän, Köningstedin, Hakunilan ja Linnan kartanoiden alueille olisi hyvä laatia jonkinlainen suunnitelma lepakoiden huomioimiseksi. Pitkäjärven päähän laskevien purojen hoitoon kannattaisi kiinnittää myös huomiota. Lepakot ovat pitkäikäisinä ja hitaasti lisääntyvinä erityisen alttiita ympäristömyrkyille, esimerkiksi raskasmetalleille.

Teiden rakentaminen tuhoaa usein hyviä lepakkopaikkoja. Kaikki lepakkojen elinkierron kannalta tärkeät alueet ovat lailla suojattuja. Teiden rakentaminen paitsi monella tavalla pirstoo herkempien lajien käyttämiä alueita, niin se myös usein tuhoaa vanhoja kulttuuriympäristöjä vanhoine rakennuksineen. Usein teiden rakentaminen tuo tullessaan lisää teitä, asutusta, kuivatusta ja valoa eli siis pirstoo alueen monessa suhteessa.

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 23 §

Kehä II:n linjausvaihtoehto kulkisi keskeltä Hämeenkylän kartanon – Hämevaaran – Linnaisten lepakkoaluetta. Lisäksi tielinjaus yhtyisi Kehä III:een juuri Hämeenkylän kartanon ja Pitkäjärven välistä tuhoten lepakoiden tärkeän ruokailualueen. Jos tie rakennetaan suoraan Hämeenlinnanväylälle, niin siellä taas ei lepakoita ole juuri ollenkaan. Lintuvaaran koillispuolella oli joitain viiksisiippoja ja Mätäojan ympäristössä oli harvakseltaan pohjanlepakoita.

Kaupunkimetsien hoidossa voisi myös lepakot huomioida. Hyvien lepakkopaikkojen lähimetsien kaarnanaluset ja kolot ovat lepakoille tärkeitä. Niitä voisi paremmin suojella. Myös lepakonpönttöjä voisi ripustaa aurinkoisille paikoille. Puistojen vanhoja kolopuita voisi säästää. Puistotien siirtäminen voisi olla joskus parempi ratkaisu kuin arvokkaan kolopuun kaataminen.

JOHTOPÄÄTÖKSET

Vantaalla on kesällä 1994 tehty Keravanjoen varrella suppeampi lepakkokartoitus. Kartoituksia ei kuitenkaan tehty samoilla menetelmillä eivätkä ne ole suoraan vertailukelpoisia. Myös tutkimusalue oli huomattavasti suppeampi. Lepakkojen esiintymisestä tutkimusalueella ei alussa ollut oikeastaan minkäänlaista tietoa.

Suomen yleisin lepakkolaji, pohjanlepakko, on Vantaankin yleisin lepakko. Vantaan toiseksi yleisin lepakko ei olekaan vesisiippa vaan viiksisiipat. Vesisiippojen runsautta Vantaalla rajoittaa vesistöjen puute. Myös harvinaisemmista lepakoista tuli havaintoja. Vantaan ehdottomasti tärkeimmiksi lepakko ”hot spoteiksi” muodostui Hämeenkylän – Hämevaaran – Linnaisten –alue sekä Seutula. Alueilta löytyy useita lepakkolajeja.

Vantaa on paljolti hyvin pirstoutunutta aluetta ja muille lepakkolajeille kuin pohjanlepakolle soveliaita paikkoja alkaa olla niukalti. Pohjanlepakkoja löytyi lähes kaikkialta Vantaalla. Jotkin lähiöt, suuret aukeat ja lentokenttä olivat kuitenkin lähes tyhjiä lepakoista. Vantaan pohjanlepakot eivät tarvitse erityisiä suojelutoimenpiteitä kuin poikkeustapauksissa.

Vesisiipat ovat sidoksissa vesiin ja viiksisiipat vanhoihin metsiin. Korvayökot ovat selvästi kartanoiden puistikoissa, hautausmailla tai suojaisissa puutarhoissa. Pikkulepakkoja voi tavata todennäköisimmin reheviltä rannoilta. Isolepakko tai mahdollinen kimolepakko on hyvin satunnainen ja ripsisiippaa on vaikea havaita.

Vesisiipan ja viiksisiippojen esiintymispaikat Vantaalla kannattaisi erityisesti huomioida. Vantaa on vesistököyhää aluetta ja joet ovat yleensä liian yksipuolisia. Suojapaikkojen puutteessa lepakot hakevat suojaa rakennuksista ja aiheuttaa usein ongelmia siellä. Vantaalla on monia puroja, joihin voisi tehdä lammikoita ja alueita voisi myös pöntöttää. Lepakot käyttivät tämän tutkimuksen mukaan pieniä keinotekoisia lampareita mielellään ruokailualueinaan, kunhan ne ovat tarpeeksi suojaisia.

LIITTEET

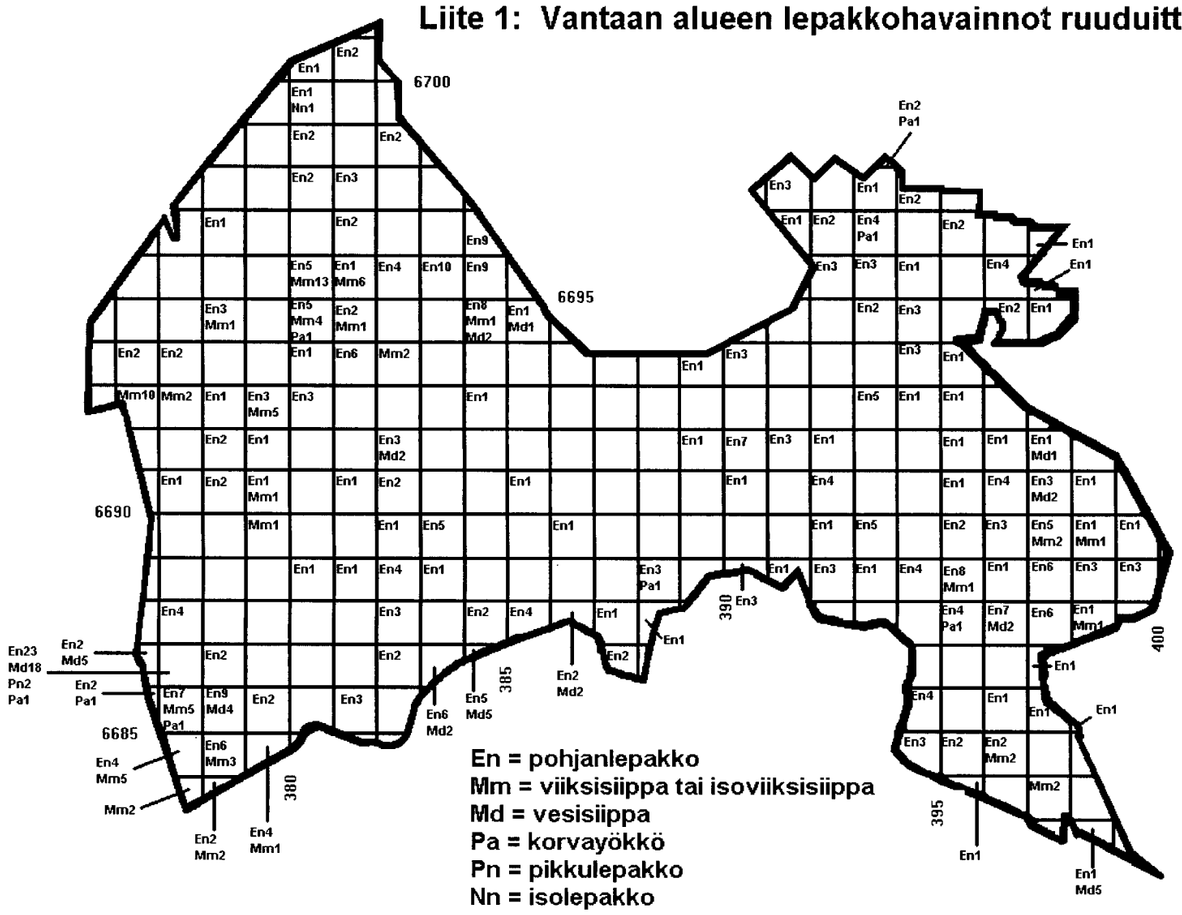
1. Vantaan alueen lepakkohavainnot ruuduittain
2. Lepakkohavaintojen määrä ruuduittain
3. Pohjanlepakon levinneisyys
4. Viiksisiippojen levinneisyys
5. Vesisiipan levinneisyys
6. Korvayökön levinneisyys
7. Pikkulepakon levinneisyys
8. Satunnainen isolepakko

Karttojen ruudukko seuraa Vantaan vuoden 2000 opaskarttaa. Uusien puhelinluetteloiden karttojen ruudutus heittää hieman.

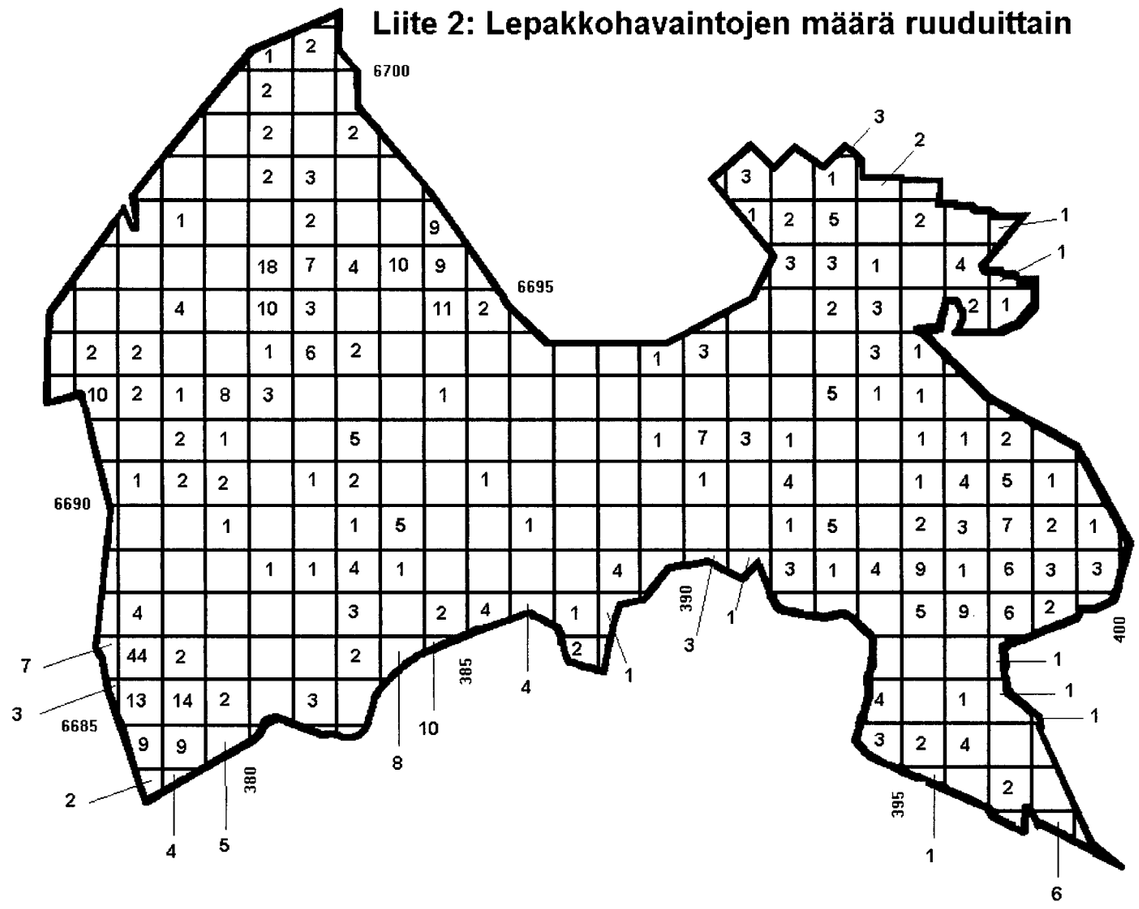
LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 23 §

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 23 §

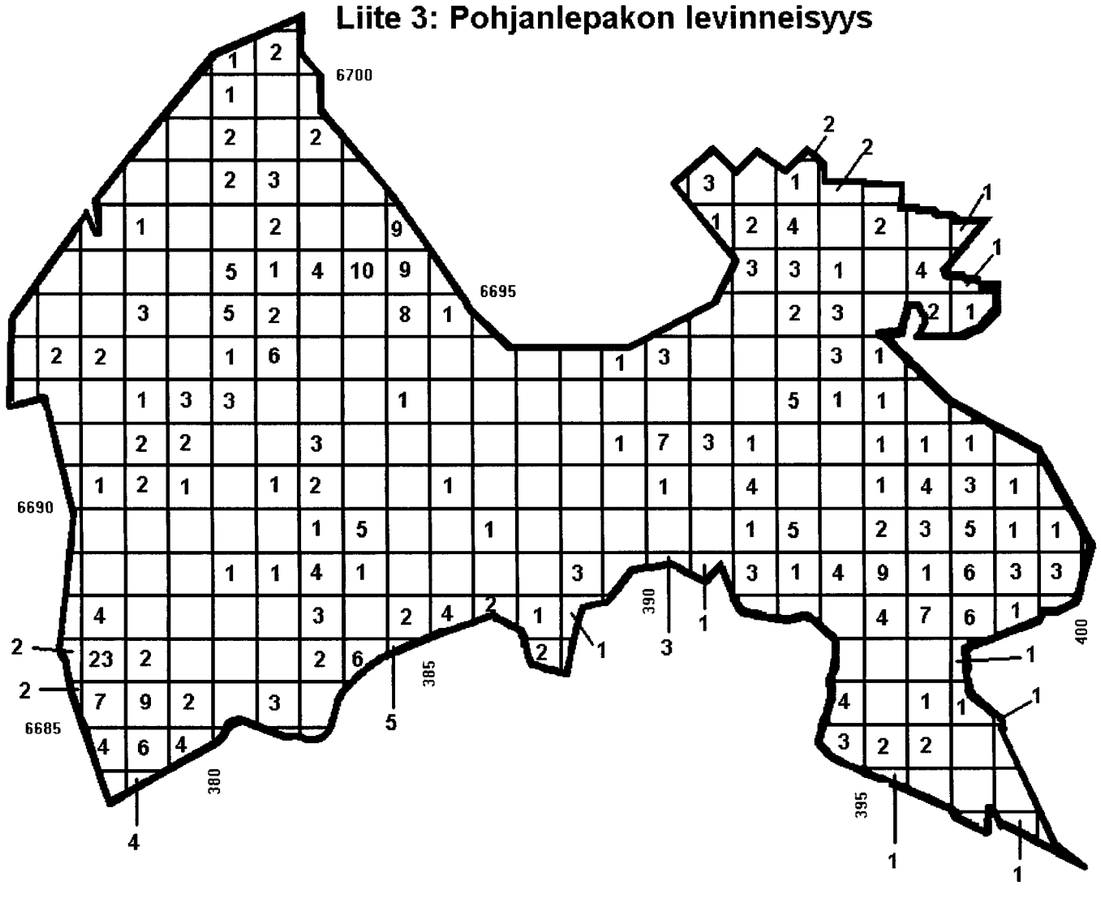
Liite 1: Vantaan alueen lepakkohavainnot ruuduittain



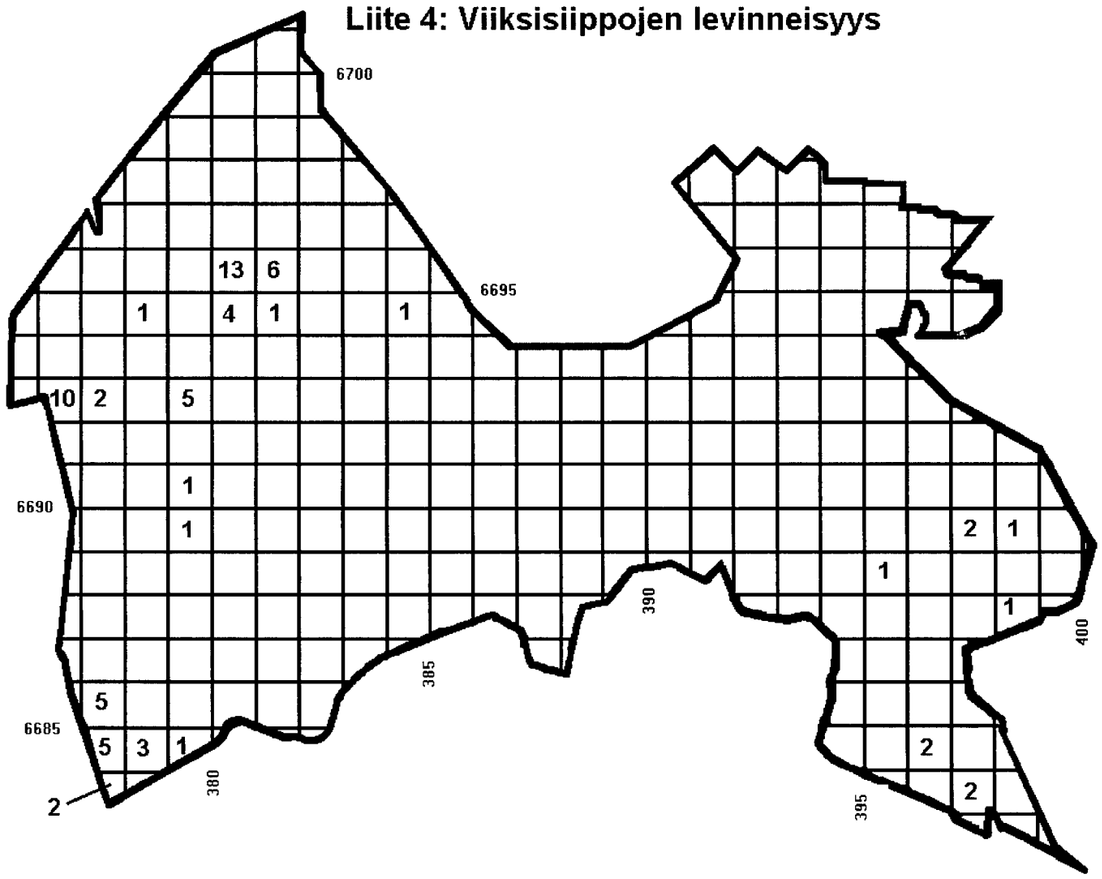
Liite 2: Lepakkohavaintojen määrä ruuduittain



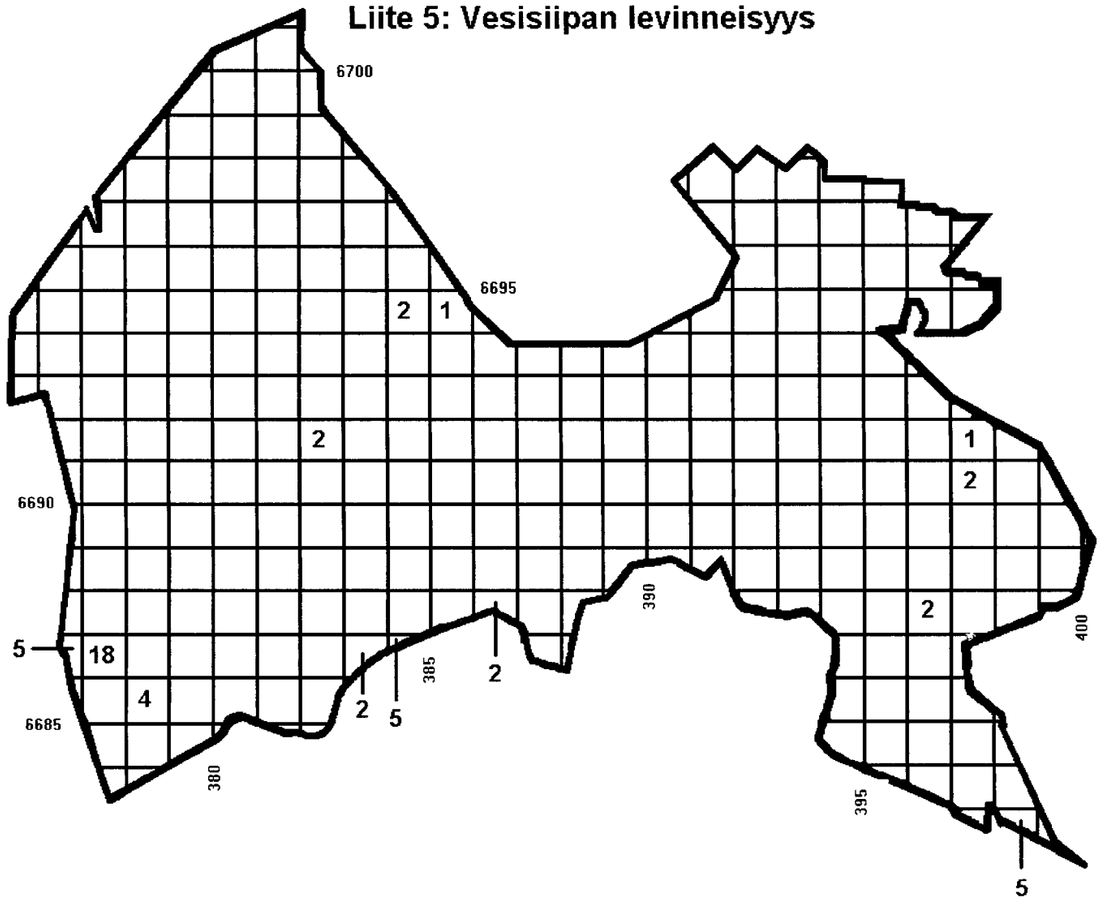
Liite 3: Pohjanlepakon levinneisyys



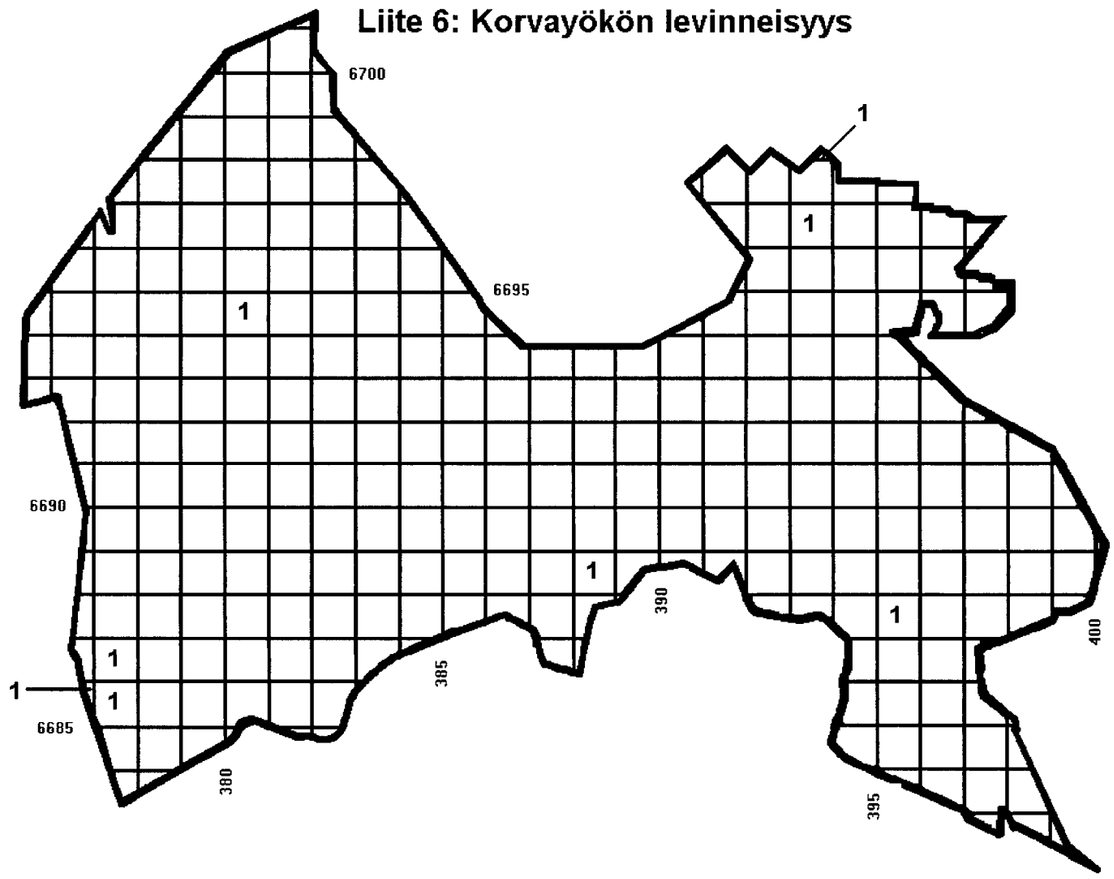
Liite 4: Viiksisiippojen levinneisyys



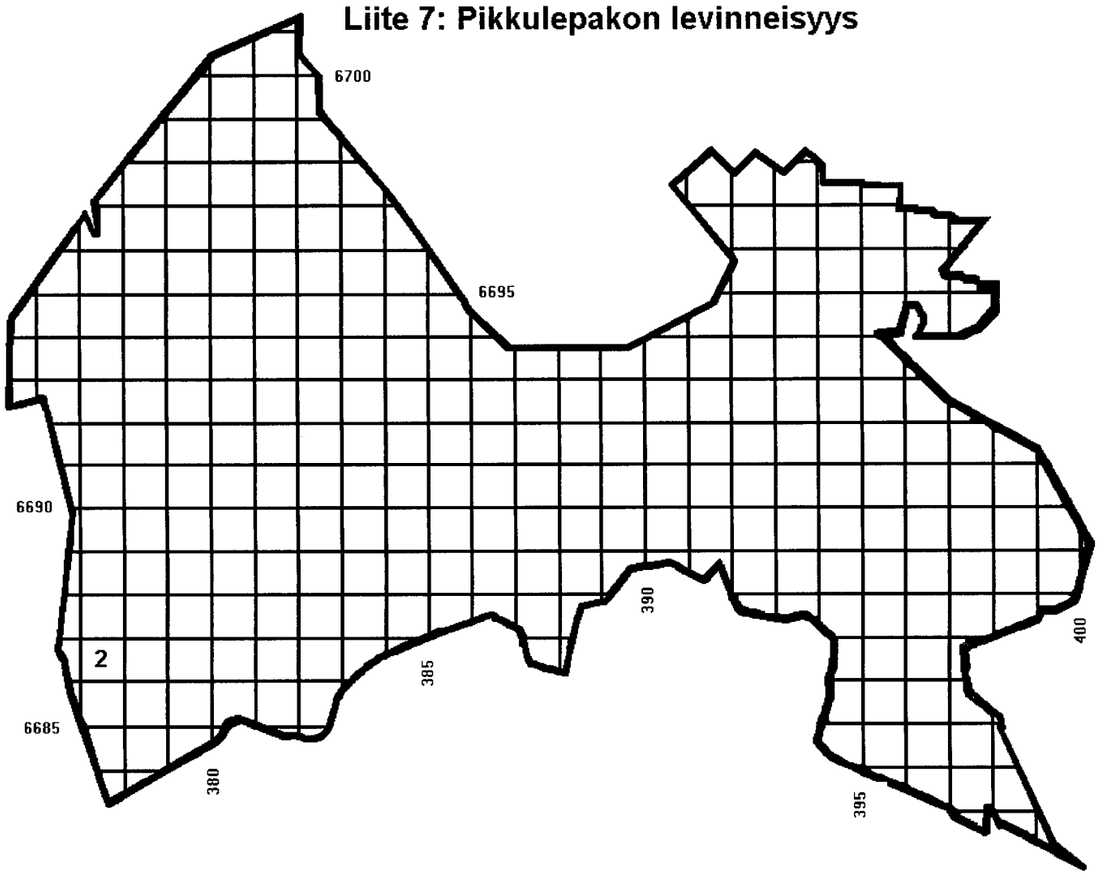
Liite 5: Vesisiipan levinneisyys



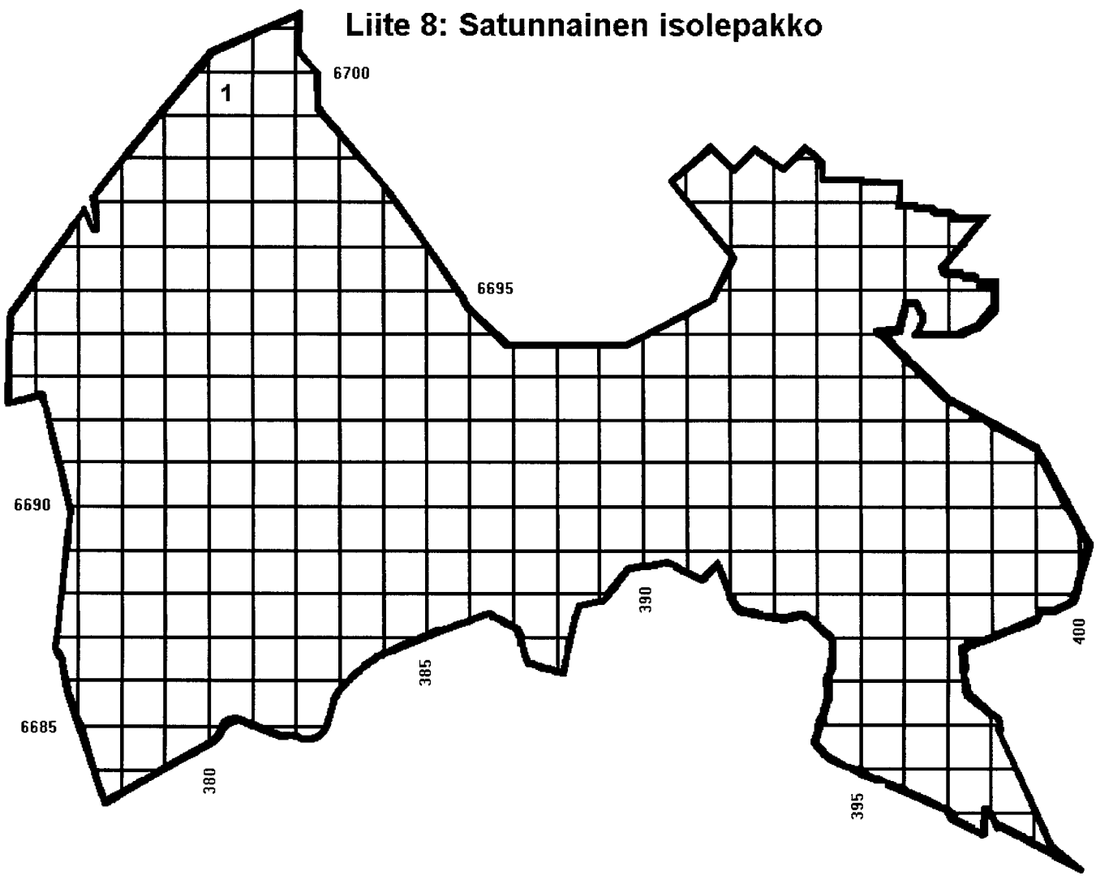
Liite 6: Korvayökön levinneisyys



Liite 7: Pikkulepakon levinneisyys



Liite 8: Satunnainen isolepakko



26.6.2017 UUDELY/7468/2015

VANTAAN KAUPUNKI
Kirjaamo
SAAPUNUT 03. 07. 2017
Dnro VD/6624/00.04.03/2017

Vantaan kaupunki
Kaupunginhallitus
Asematie 7
01300 VANTAA

Koivukylänväylän mt 1375 kevyen liikenteen väylän rakentaminen välille Vanha Myllypolku - Lahdentie, tiesuunnitelma, Vantaa

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) lähettää asiakohdassa mainitun tiesuunnitelman maantielain 27 §:n mukaista käsittelyä varten.

Kaupungin tulee pitää suunnitelma yleisesti nähtävänä kolmenkymmenen (30) päivän ajan. Suunnitelman nähtäväksi asettamisesta sekä muistutusten tekemistavasta ja -ajasta on kaupungin toimesta kuulutettava samassa järjestyksessä kuin kunnalliset ilmoitukset saatetaan kaupungissa tiedoksi. Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettava ainakin yhdessä suunnitelman vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Liitteenä kuulutusmalli laskutustiedoin.

Tiesuunnitelmaa koskevat muistutukset on toimitettava Vantaan kaupungille ennen nähtävänäoloajan päättymistä.

Suunnitelma on laadittu suunnittelusopimukseen perustuen Vantaan kaupungin toimesta. Hankkeen kustannusjaosta on sovittu alustavasti suunnittelun aikana.

ELY-keskus pyytää, että Vantaan kaupunki
- antaa lausunnon tiesuunnitelmasta ja sitä vastaan mahdollisesti tehtävistä muistutuksista.
- liittää lausuntoonsa mahdolliset muistutuskirjelmät **ja todistuksen tiesuunnitelman nähtävänäolosta** alkuperäisinä.
- liittää lausuntoonsa oikeaksi todistetut otteet tiesuunnitelman käsittämälle alueelle vahvistetuista tai hyväksytyistä oikeusvaikutteisista kaavoista (yleiskaava, asemakaava tai ranta-asemakaava).
- liittää lausuntoonsa jäljennökset kaikista nähtävilläoloa koskevista lehti-ilmoituksista, joista ilmenee lehden nimi ja julkaisupäivämäärä, arkistointia ja suunnitelma-aineistoon liittämistä varten.

Jos oikeusvaikutteinen kaava poikkeaa tiesuunnitelmasta, ei suunnitelmaa voida hyväksyä.

UUDENMAAN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS
Kutsunumero 0295 021 000
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi
www.ely-keskus.fi
Opastinsilta 12 B
PL 36
00521 Helsinki

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 23 §

ELY-keskus pyytää Vantaan kaupunkia ilmoittamaan lausunnossaan:

- osallistuuko kaupunki maantien tekemisestä aiheutuviin kustannuksiin suunnitelma-asiakirjoissa esitetyn kustannusjaon mukaisesti. Hankkeen kokonaiskustannukset on arvioitu 3 300 000 euroksi (Maku indeksi 109,30), josta kaupungin kustannukseksi on arvioitu 2 110 000 euroa
- suostuuko kaupunki siihen, että Koivukylänväylän maantie 1375 kokonaisuudessaan lakkaa maantienä, kun tie on rakentamistyön valmistuttua luovutettu yleiseen liikenteeseen
- ottaako kaupunki vastatakseen maantien kunnossapidon ja hoidon kokonaisuudessaan sen jälkeen, kun tie on rakentamistyön valmistuttua luovutettu yleiseen liikenteeseen
- suostuuko kaupunki siihen, että Ohratien maantie 11568 lakkautetaan kokonaisuudessaan maantienä sen jälkeen, kun Vantaan kaupunki on toteuttanut ns. Itäisen Valkoisenlähteentien jatkeen maantieltä 140 länteen.

Yksikön päällikkö, suunnittelu — Maarit Saari

Projektipäällikkö — Heikki Kanerva

LIITTEET
Tiesuunnitelmakansio
Kuulutusmalli

TIEDOKSI
(Sähköpostilla)
Saari Maarit
Kanerva Heikki
Tuunanen Mari
Lundberg Arja
Ruonakoski Annamari

Kanerva Heikki

KERAVANJOEN LUONTOYMPÄRISTÖINÄ MONIMUOTOISET VIHERALUEET

-

Linnusto, elinympäristöt ja virkistyskäyttö

Kari Lindblom



Vantaan kaupunki

Sisällys

	Sivu
1. Selvitysalue ja menetelmät	3
1.1. Keravanjoen laakso	3
1.1.1. Maisema ja ympäristö	3
1.1.2. Vesistön tila	4
1.1.3. Virkistyskäyttö	5
1.2. Menetelmät	5
2. Kohdealueet	6
2.1. Matarinkoski	6
2.1.1. Maisema ja ympäristö	7
2.1.2. Pesimälinnusto	9
2.1.3. Virkistyskäyttö	11
2.2. Pikkukoski, Tapionranta ja Rekolanranta	13
2.2.1. Maisema ja ympäristö	13
2.2.2. Pesimälinnusto	14
2.2.3. Linnut ja uimarannat	15
2.2.4. Virkistyskäyttö	16
2.3. Myllykosken- ja Sahamäenpuistot	16
2.3.1. Maisema ja ympäristö	17
2.3.2. Pesimälinnusto	18
2.3.3. Virkistyskäyttö	19
2.4. Hanabölenlaakso	20
2.4.1. Maisema ja ympäristö	21
2.4.1.1. Maatalousympäristöt	21
2.4.1.2. Ranta- ja kosteikkoympäristöt	22
2.4.1.3. Hiekkaharjun golfkenttä	23
2.4.1.4. Yhdyskuntatekniikka maisemassa – sähkönsiirtolinjat	23
2.4.1.5. Liikennemelu äänimaisemassa	24
2.4.2. Linnusto	24
2.4.2.1. Pesimälinnut	24
2.4.2.2. Ruokavieraat ja muuttolevähtäjät	28
2.4.3. Virkistyskäyttö	29
2.5. Jokiniemi – Hakkilanranta	30
2.5.1. Maisema ja ympäristö	31
2.5.2. Pesimälinnusto	33
2.5.3. Virkistyskäyttö – ulkoilureitit	34
2.6. Maarinkunnas ja Kuninkaala	35
2.6.1. Maisema ja ympäristö	35
2.6.2. Pesimälinnusto	37
2.6.3. Virkistyskäyttö	38
2.7. Tikkurilankoski ja rantapuistot	39
2.7.1. Maisema ja ympäristö	40
2.7.2. Kaupunkivalaistus ja yhdyskuntamelu maisemaelementteinä	41
2.7.3. Linnusto	42
2.7.4. Virkistyskäyttö	44
2.8. Viertolanranta	44
2.8.1. Maisema ja ympäristö	45
2.8.2. Pesimälinnusto	46
2.8.3. Virkistyskäyttö	46

2.9. Helsingin pitäjän kirkonkylä ja Kirkonkylänkoski 47
2.9.1. Maisema ja ympäristö 48
2.9.2. Tuomi maisemapuuna ja rantalehtojen avainlajina 49
2.9.3. Pesimälinnusto 50
2.9.4. Virkistyskäyttö 50
2.10. Tammisto Kirkonkylän rantapuisto ja Kirkonkylänranta 51
2.10.1. Maisema ja ympäristö 51
2.10.2. Pesimälinnusto 53
2.10.3. Virkistyskäyttö 53
3. Kasvillisuuden vieraslajit Keravanjoella 54
3.1. Erityisen haitalliset 54
3.2. Haitalliset 54
3.3. Tarkkailtavat ja paikallisesti haitalliset 55
4. Virkistyskäytön ja liikennemelun vaikutus linnustoon 56
4.1. Virkistyskäyttö 56
4.2. Liikennemelu 57
5. Yhteenveto Keravanjoen yölaulajista 58
6. Keravanjokilaakson linnuston valtakunnalliset uhanalaislajit ja kansainväliset erityisvastuulajit 61
Loppusanat 69
Lähteet 70
LIITE Pesimälinnuston elinympäristöindikaattorilajien reviirit Keravanjokilaaksossa vuosina 2014-15

Kansikuva. Haarapääsky (*Hirundo ristica*) on maatalous- ja kulttuuriympäristöjen monimuotoisuutta kuvaava indikaattorilaji, joka pesii Keravanjokilaaksossa mm. Hanabölen ja Helsingin pitäjän kirkonkylän alueilla, sekä Kuninkaalan kylänmäen tuntumassa. © Kari Lindblom

1. Selvitysalue ja menetelmät

1.1. Keravanjoen laakso

1.1.1. Maisema ja ympäristö

Keravanjoki on Vantaanjoen vesistön pääuoman noin 65 km matkalla virtaava sivuhaara, joka alkaa valtakunnallisesti arvokkaana lintuvetenä tunnetulta Hyvinkään Ridasjärveltä ja laskee Vantaanjokeen Tammistossa Helsingin kuntarajalla. Keravanjoki muodostaa Vantaanjoen ohella virkistyskäytössä toimivien viheralueiden päärungon Vantaan kaupungin alueella. Maisemarakenteeltaan ja elinympäristöiltään monipuolinen, rantametsiin, niittyihin, peltoihin ja kulttuurimaisemaan nivoutuva virtavesi muodostaa yhtenäisen viheralueketjun ja ekologisen käytävän Vantaan kaakkoisten kaupunginosien halki Vantaanjoen yhtymäkohdasta Matarinkoskelle.

Keravanjoen kosket ovat jokiluonnon monimuotoisuudelle keskeisiä elementtejä, padottuina ovat Kirkonkylän- ja Tikkurilankosket. Virtapaikkojen uoman rakenne, sekä veden paikalliset laadun vaihtelut vaikuttavat vesiluonnon tilasta kertovien kala- ja vesiselkärangattomien lajimääriin ja runsauteen. Suojapaikkoja tarjoavat monipuoliset virtapaikat ylläpitävät lajistoltaan monipuolisempia ja vakaampia vesieliöyhteisöjä kuin ympäristöinä yksipuolisemmat ja heikompilaatuiset kohteet (Muotka ym. 2004). Keravanjoella havaitaan kalaston lajimäärän laskevan jokisuulta yläjuoksulle siirryttäessä, mihin ovat

vaikuttaneet mm. jokeen nousevien vaelluskalojen liikkeitä vuosikymmenten ajan heikentäneet vaillinaisesti toimineet kalatiet Kirkonkylän- ja Tikkurilankoskilla. Veden laatua ja vedenalaishabitaattien monimuotoisuutta indikoivista vesiselkärangattomista koski- ja sudenkorentojen esiintyminen keskittyy pitkälti yläjuoksulle, sen sijaan jokiuomassa sivupuroineen esiintyy lähes koko juoksulla purokatkoja (Haikonen ym. 2015).

Keravanjokilaakso on pääosin helposti saavutettavan ja koetaan miellyttäväksi luonnonläheiseksi lähivirkistysalueeksi, jossa luonnon äänet lisäävät osaltaan viihtyisyyttä (Wiik ym. 2005). Rantamailta löytää monin paikoin aktiivisen yhdyskuntamelun kantoalueen ulkopuolelle jääviä hiljaisempia kohteita, jotka koetaan ulkoiluympäristönä rauhoittavina. Koskipaikoilla veden solina luo tunnelmaa ja peittää yhdyskuntamelua. Äänimaiseman osana jokirannoilla konsertoi loppukeväällä ja alkukesällä monipuolinen laululintujen kuoro, yölaulajalinnuston (so. satakieli, kerttuset ja sirkkalinnut) osalta Keravanjoen laakso lukeutuu Vantaanjoen ohella pääkaupunkiseudun merkittävimpiin esiintymisalueisiin. Mukaan lukien muuttolinnusto on jokilaakson merkittävin lintualue Hanabölen kulttuurihistoriallisesti arvokas viljelylaakso.

1.1.2. Vesistön tila

Keravanjoen vesi on sameaa, johtuen virtaamahuippujen aikana virtaan päätyvästä runsaasta kiintoaineksesta. Kevättulvien ja syyssateiden aikaan virtaama kohoaa jopa 30 m^3/s. Savisamennus on huipussaan keväällä ja muutoin runsaiden sateiden aikaan. Valuma-alueen pinta-alasta on valtaosin savimaille perustettujen peltomaiden osuus reilu neljännes (KUVES). Kiintoaines- ja ravinnekuormituksen lähteitä ovat myös metsät ja asutusalueiden hulevedet.

Kesäkausina jokeen johdetaan lisävettä Päijänne-tunnelista, minkä myötä fosforipitoisuudet ja sen myötä levämäärät ovat alentuneet 1980-luvun tasolta. Kokonaisfosforin pitoisuus oli Keravanjoen alajuoksulla esimerkiksi kesällä 2010 hieman alhaisemmalla tasolla kuin Vantaanjoen alajuoksulla (Vahtera & Männynsalo 2011). Veden laadun parantumisen ja kalaston elpymisen myötä ovat kalastusmahdollisuudet parantuneet.

Keravanjoen runsaasta levätuotannosta kertovat ajoittain korkeiksi kohoavat klorofylli a-pitoisuudet, mutta sinileväpitoisuudet ovat pysyneet maltillisina (Vahtera & Männynsalo 2011). Leväkukintoja ruokkivat fosforipitoisuudet ovat kesäkuukausina usein selvästi vuosikeskilukujen alapuolella. Aiemmin on Keravanjoella todettu satunnaisesti limalevän (*Gonyostomum semen*) massakukintojen aiheuttamaksi epäiltyjä kalakuolemia (Rantajärvi 1997). Kesällä 2014 todettiin Vantaanjoen alajuoksulla poikkeuksellisesti viileissä vesissä viihtyvän ja maksatoksiineja tuottavan sinilevän (*Planktothrix agardhii*) kukintoja, mutta Keravanjoella sinileväkukintoja ei todettu.

Vesi on uimakelpoista, mutta mm. runsaiden kesäsateiden aikaan laatu voi tilapäisesti heiketä. Keravanjoessa esiintyy säännöllisesti ulosteperäisiä bakteereja, joiden pitoisuudet eivät ole normaalivirtaaman aikaan pääsääntöisesti ylittäneet uintikelpoisen veden tasoa, mutta osoittavat kuormittuneisuutta mm. haja-asutuksen asumisjätevesistä (Vahtera & Männynsalo 2011). Kevättulvien ja runsaiden kesäsateiden yhteydessä ovat fekaalisten koliformien pitoisuudet kohonneet tasolle, jolla veden käyttöä mm. uintiin ja puutarhaviljelmien kasteluun suositellaan vältettävän. Runsaiden sateiden aikaan joen yläjuoksulla on jouduttu laskemaan jätevedenpuhdistamoilta myös ohijuoksutuksia.

Säännöllisesti esiintyvien kevät- ja syystulvien vaikutus jokieliöstöön on vähäisempää kuin satunnaisluonteisissa kesäkauden tulvissa. Kesällä 2004 runsaat sateet aiheuttivat koko Vantaanjoen

vesistössä poikkeuksellisen kesätulvan, jonka vaikutukset veden laatuun ja runsaan virtaaman fysikaaliset vaikutukset näkyivät selkärangattomien vesieliöiden tilapäisenä taantumisena (Saura ym. 2005, Vahtera ym. 2005). Kesäkauden ulkopuolella alhaisempi veden lämpötila vähentää tulvahuippujen vaikutuksia veden laatuun alhaisemman mikrobitoiminnan myötä.

Vantaanjoen koko valuma-alueen laajuudelta tulisi nykytilassa lisätä vesistönsuojelullisia toimenpiteitä, jotka parantavat veden laatua. Vantaanjoen vesistöön päätyvän kuormituksen vähentämiseksi on jokivarsille esitetty perustettavaksi vesiensuojelukosteikkoja (Yrjölä ym. 2014). Keravanjoelta kulkeutuvat sedimentit ja ravinteet kuormittavat myös Vantaanjoen vesistön laskualuetta ja kansainvälisesti arvokasta lintuvesikohdetta Helsingin Vanhankaupunginlahtea (Ellermaa 2013). Vaelluskalojen nousuesteet Keravanjoessa on pääosin poistettu alajuoksulta Matarinkoskelle saakka ja kalaportaat Kirkonkylän- ja Tikkurilankoskessa mahdollistavat vaelluskalojen nousun yläjuoksulle Järvenpäähän Haarajoen padolle saakka, teknisten kalateiden toimivuus ei ole nykyisellään kuitenkaan optimaalinen.

1.1.3. Virkistyskäyttö

Keravanjokilaakso on osa pääkaupunkiseudun ja Keski-Uudenmaan käyttäjämääriltään merkittävintä Vantaajoen vesistöön kuuluvaa virkistys- ja ulkoilualuetta. Jokivartta seuraa pääosalla rantaviivaa ulkoilureitti, mahdollistaen kävelyn, lenkkeilyn ja pyöräilyn vihreissä rantamaisemissa. Luonnonläheinen ympäristö veden äärellä houkuttelee ulkoilemaan ja edistää liikunnallista elämäntapaa, lisäten kävelyn ja pyöräilyn osuutta myös arkipäivän liikkumisessa. Jokivarren kaupunkipuistoista keskeinen on Tikkurilan Tiedepuisto. Vapaa-ajan kalastukseen jokivarsi tarjoaa otollisia kohteita, joista Vantaan kaupungin alueella tärkeimpiä ovat Matarin-, Hanabölen-, Tikkurilan- ja Kirkonkylänkosket. Runsaimmin pyydettäviä kaloja ovat hauki, ahven ja särkikalat, istutusten myötä saadaan myös kirjolohia, lohia, taimenia ja harjuksia. Koski- ja virtapaikoissa kalastaminen on luvanvaraista. Keravanjoki tarjoaa elämyksiä ja haasteita myös melontareittinä. Virkistyskäyttömahdollisuuksia monipuolistavat Havukosken, Matarinkosken ja Kimalaisenrannan yleiset uimarannat. Jokilaakso viheralueineen tarjoaa otollisia kohteita ympäristöopetukseen ja opastettuun retkeilyyn. Tiedekeskus Heurekassa on kehitteillä ympäristöopetukseen liittyvää toimintaa myös varhaiskasvatusikäisille. Huomattakoon myös syksyllä 2016 toimintansa aloittava Suomen ensimmäinen luonnontiedepäiväkoti Päiväkummussa.

1.2. Menetelmät

Pesimälinnustokartoitukset toteutettiin soveltamalla mm. Koskimiehen ja Väisäsen (1988) ohjeistuksia kesällä 2014 pääosin viitenä päivänä aikavälillä 2.-29.6, kiertäen kunakin kertana jokivarsi Vantaanjoen yhtymäkohdasta Tammistosta yläjuoksulle Matarinkoskelle kokonaisuudessaan. Lisäksi tehtiin kolme täydentävää maastokäyntiä aikavälillä 10.7.-7.8., jolloin keskityttiin pääosin kasvillisuuden ja elinympäristökuvioiden tarkasteluun, ensimmäisellä kerralla koko jokivarren osalta, jälkimmäisillä jokisuulta Jokiniemeen. Kesällä 2015 tehtiin vertaileva koko selvitysalueen kattanut 12 tunnin katselmus 9.6., keskittyen pesimälinnuston elinympäristöindikaattoreihin.

Pesimälinnuston kaikkien lajien kaikki reviirit kattava kartoitus kesällä 2014 toteutettiin Havukosken Sahamäenpuistosta Matarinkoskelle. Valikoitujen elinympäristöindikaattorilajien kaikki reviirit selvitettiin Vantaan ranta-alueilla Vantaanjoen yhtymäkohdasta Hanabölen alueelle, yölaulajien osalta myös Helsingin puoleisilta rantamailta; valikoitujen indikaattorilajien reviirit inventoitiin jokivarren ohella myös Hanabölen

pelloilta. Kaikkien lajien osalta kartoitetut metsäkohteet kierrettiin ja ”haravoitiin” kävellen, siten että rajattujen selvitysalueiden sisältä pyrittiin havaitsemaan kaikki reviirit. Hanabölen pellot kartoitettiin jokivarresta, lohkojen reunasaroilta ja peltoteitä käsin. Hanabölen ja Matarinkosken välillä kartoitettujen alueiden osalta voidaan selvityksen arvioida tavoittaneen luotettavasti valtaosan alueen pesimälajistosta ja suuren osan erillisten kartoituskohteiden kaikkien lajien reviireistä. Muilta osin jokivarsi kartoitettiin indikaattorilajien osalta siten että koko jokivarsi tuli kuunnelluksi kattavasti vuorokauden optimaalisimpina reviirilaulutunteina. Aktiivisimman yö- ja aamukuoron hiljennyttyä etsittiin lintuja eri puolilta selvitysaluetta ”haravoiden”.

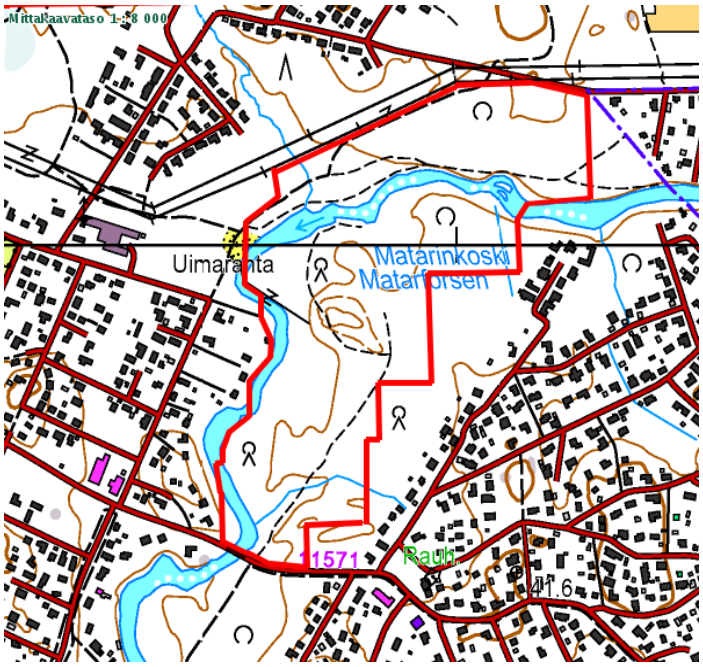
Yölaulajien osalta toteutettiin kartoitus laulajien havaittavuuden ja kartoitustehokkuuden suhteen parhaalla metodilla, kiertäen koko selvitysalue tarkoin polkupyörällä, viitenä yönä kokonaisuudessaan yölintujen aktiivisimpien laulutuntien aikana. Kartoitukset painottuivat yölaulajien osalta aktiivisimman reviirilaulun aikaan kesäkuun alkupuoliskolle ja selvityksen voidaankin olettaa tavoittaneen suurimman osan jokivarren yölaulajista. Yölaulajia painotettiin selvityksen yhtenä keskeisenä lajiryhmänä. Yölaulajat ovat kartoituksissa helposti havaittavia elinympäristöindikaattoreita, jotka asettuvat pienialaisille elinympäristökuvioille, jotka ovat viheralueilla usein kokonaisluontoarvoiltaan monimuotoisia kohteita (Lindblom 2014 a ja b, 2010).

Kartoitukset pyrittiin toteuttamaan sääoloiltaan otollisina päivinä, jolloin lintujen lauluaktiivisuus oli hyvä läpi yön ja jatkui pitkälle aamuun. Kartoituskäynnit aloitettiin kaikilla kerroilla keskiyöllä ja niitä jatkettiin vähintään aamupäivään. Keskelle laskentakautta ajoittui viileä ja sateinen säätyyppi, jolloin koleat, tuuliset ja sateiset säät hiljensivät reviirilaulajat tehokkaasti ja tältä ajalta jätettiin kartoitusten määrä suunniteltua pienemmäksi. Kartoituskertojen määrä oli pesimälinnustosta kertyneen kokonaisaineiston valossa kuitenkin riittävä. Maastokäynneillä havainnoitiin myös päiväperhosia, joiden osalta kesä 2014 oli monilla lajeilla edeltävän kymmenvuotisjakson heikoimpia, sääoloiltaan epäedullisten edeltävän talven ja kevään, sekä alkukesän vaikutuksesta. Pääosin linnustokartoitusten ohessa havaitut perhosmäärät jäivät pieniksi, eikä vähäisen aineiston pohjalta tehty suoria päätelmiä perhosympäristöjen laadusta.

2. Kohdealueet

2.1. Matarinkoski

Matarinkoski on suosittu ulkoilu- ja virkistysalue ulkoilureitistöjen solmukohdassa. Paikka sijaitsee Vantaan Matarin ja Rekolan, sekä Päiväkummun kaupunginosien rajalla, lähellä Sipoon Myraksen asuinaluetta. Matari on kuulunut pohjoisimpana osana historialliseen Hanabölen kylän alueeseen, nykyisin asuinkorttelit ovat tiiviisti rakennettua pientaloaluetta. Kohteen Keravanjoen pohjoispuoleinen alue on nimetty Matarinpuistoksi ja joen eteläpuoleinen Päiväkummunrannaksi. Matarinkoski siihen rajautuvine viheralueineen on luokiteltu kokonaisuutena luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeäksi alueeksi. Alue muodostaa ekologisesti arvokkaan viheryhteyden itään Sipoonkorven kansallispuistoon ja länteen Aviapolisin suuralueen suuntaan. Ekologinen viherverkosto suuntautuu alueelta jokilaaksoa myötäillen myös etelän suuntaan. Ulkoilureitit yhdistävät alueen idässä Kuusijärven, sekä lännessä Rekolanmetsän ja Kulomäen ulkoilualueisiin. Välittömässä lähituntumassa sijaitsee Matarinmäen ja Tervahaudanmetsän lähivirkistysalue, jotka tarjoavat mm. pulkkamäen, kuntoradan ja hiihtoladun. Asuntorakentamisen myötä lähialueen asukasmäärät ja Matarinkosken virkistyskäyttö tulevat lisääntymään.



Kartta 1. Matarinkosken kartoitusalue. © Maanmittauslaitos

2.1.1. Maisema ja ympäristö

Koskiosuus on reilun puolen kilometrin pituinen ja pudotuskorkeutta on kuusi metriä. Koski virtaa Matarin itäreunalta etelään suuntautuvan kallioalueen muodostaman maastokynnyksen yli. Koskelta alavirtaan sijaitsee joen länsirannalla yleinen uimaranta, jonka vieressä on viemäröity matonpesupaikka. Asutuksen välittömässä lähituntumassa ja ulkoiluväylän varrella sijaitsevalta uimarannalta on rauhallinen näkymä jokimaisemaan. Kosken vesi on kirkkaimmillaan kesän poutajaksoina ja talven pakkaskausina, kevättulvien ja sadejaksojen aikaan savisamennus on runsasta. Esimerkiksi kesällä 2014 oli näkösyvyys kosken alapuolella uimarannan suvannolla silmämääräisesti huomattavan heikko kesäkuun sateisten viikkojen ajan.

Kosken rantamaiden ja pienien saarien soistuneilla lehtolaikuilla kasvaa nuorempaa lehtipuustoa, vallitsevina haapa (*Populus tremula*) ja lepät (*Alnus incana* ja *A. glutinosa*), lahopuustoa on verraten runsaasti ja joukossa myös 80 vuoden ikään ehtineitä tervaleppiä (Ojala 2005). Kosken rantoja värittävät alkukesällä tuomipensaat (*Prunus padus*), rentukka (*Caltha palustris*), keltakurjenmiekka (*Iris pseudacorus*), rantakukka (*Lythrum salicaria*), leinikit (*Ranunculus sp.*) ja lehtokasveista mm. pystykiurunkannus (*Corydalis solida*).

Rantametsistä edustavin on kosken pohjoispuolella, rehevällä kankaalla kasvava varttunut kuusikko (*Picea abies*) ja rehevä sekametsä, joka vaihtuu pohjoislaidalla lehtipuuvaltaiseksi, varttuneita kolohaapoja, koivuja (*Betula pendula* ja *B. pubescens*) ja pihlajaa (*Sorbus aucuparia*) kasvavaksi lehtomaiseksi kankaaksi. Luontoarvoiltaan erityisen arvokas on alueen pohjoisreunan haapavaltainen lehtipuukuvio, joka on varttuneine kolopuineen ja rungoilla kasvavine kääpineen vahvasti luonnonmetsän piirteinen. Kosken pohjoisrannalle rajautuvaa metsäaluetta on tavoitteena kehittää kokonaisuutena lähellä luonnontilaa olevana aarnimetsäkohteena.

Koskiosuudelta 600 m alavirtaan laskee joen itärannalle pieni puro, joka siihen rajautuvine metsäkuvioineen on paikallisesti huomioitava ja etenkin kasvillisuudeltaan monipuolinen elinympäristölaikku. Purouoman pituus itäpuolen asuinalueen laidalta Onervantieltä jokirantaan on noin 300 m. Puron alkupuolisko laskee maaperältään kostean ja kasvillisuudeltaan rehevän pienen lehtokorpilaikun halki, loppupää kulkee varttuneen kuusikon kautta. Puron varrella kasvaa monilajisesti saniaisia. Puron suun tuntumassa jokirantaa myötäilevän haarovan polun alueella on aluskasvillisuus kärsinyt kulumisesta, huonokuntoinen polku kulkee puron yli. Saniaispurolta pohjoiseen kosken suuntaan on kuivempaa kangasmetsää kasvava maaston kohouma, jonka itäpuolella on kuviona tiheä nuori istutuskuusikko.

Matarinkosken pohjoispuolen rantametsä rajautuu voimalinjauraan, jota seuraa ulkoilureitti Mikkolasta Rekolaan. Voimalinjauran alla on vesakoituvaa vanhaa hakkuuta, jolla kasvaa paikoin maisemallisesti huomioitavia katajia (*Juniperus communis*). Kesällä 2015 oli monissa katajissa todettavissa kuivuneita haaroja, minkä taustalla saattoi osin olla edellisen loppukesän pitkä hellejakso. Voimalinja-aukon alueelle olisi luotavissa ulkoiluväylän varteen maisemaa monipuolistavia hoidettuja avomaaympäristöjä mm. perhoshoitoniityksi, huomioiden erityisesti paahdeympäristöissä viihtyvät hyönteislajit.

Matarinkosken suvanto-osuudella on vesi- ja rantakasvillisuutta mainittavammin pohjoisrannalle laskevan Tervaojan suulla uimarannalta ylävirtaan, sekä kapeina juotteina uimarannalta alajuoksuun kummallakin puolella jokea. Puron suulla kasvaa alueen ainoa korkeampaa ilmaversoiskasvustoa tarjoava saareke osmankäämiä, lisäksi paikalla on tiheää korteluhtaa ja rannassa yksittäisiä pajupensaita. Tervaojan suun pienialainen rantaluhta on Matarinkosken alueella varsinaisen rantakasvillisuuden osalta monimuotoisuusarvoiltaan merkittävä osakohde.

Matarinkosken luontoarvoja kohottaa koskialueen edustava vesisammallajisto, joita edustavat mm. puropaasisammal (*Schistidium rivulare*), sekä iso- ja virtanäkinsammal (*Fontinalis antipyretica* ja *F. dalecarlica*). Vesisammalkasvustot ovat tärkeä elinympäristö vesiselkärangattomille ja tarjoavat ”ruokapöydän” kaloille ja niiden poikasille. Vesisammalien joukosta etsii hyönteisravintoa myös koskikara, jonka voi tavata alueelta talviaikaan. Matarinkosken alueella tavataan puhtaissa virtavesissä viihtyvä EU: n luontodirektiivin suojelema kirjojokikorento (*Ophiogomphus cecilia*). Lajia esiintyy Keravanjoen koskipaikoilla alajuoksuun Kirkonkylänkoskelle saakka.

Matarinkoskeen luoteen suunnasta laskeva Tervaoja on paikallisesti arvokas kangasmaastossa kulkeva puro. Kohde eroaa hiekka- ja sorapohjaisena ja kirkasvetisenä edukseen Vantaan pääosin savimailla kulkevista virtavesistä. Puron alajuoksu on monin paikoin kivikkoista, vesisammalia on uoman luonteeseen nähden kuitenkin melko niukasti. Veden vähintään kohtuullisesta laadusta kertoo purokatkan runsaaksi kuvattu esiintyminen. Kalat nousevat Keravanjoesta puron alajuoksun alkupäähän. Alajuoksulla on kuitenkin useampi vaelluseste, Keravanjoelta vain 450 m matkalla on kolme teiden alitusta, joissa uoma kulkee kapeiden tierumpujen läpi. Puron rantamaat ovat kasvillisuudeltaan reheviä ja tarjoavat Matarinkosken tuntumassa vehmaita saniaiskasvustoja.

Avomaaympäristöistä merkittävimpiä ovat koskelta alavirtaan joen itärannan tuntumassa rehevää ruohokasvillisuutta kasvava avoin ketoalue ja lähituntumassa olevat rannan pienet niittylaikut. Kosken eteläpuolella on Päiväkummunrannan asuinkortteleiden länsipuolella vanhan peltomaan jäänteenä pieni niittyalue. Niittylaikuilla kukkivat monet päiväperhosten suosimat ravintokasvit, kuten niittyleinikki (*Ranunculus acris*), hiirenvirna (*Vicia cracca*), metsäkurjenpolvi (*Geranium sylvaticum*), puna-apila (*Trifolium pratense*), maitohorsma (*Chamerion angustifolium*) ja päivänkakkara (*Leucanthemum vulgare*). Alueellisesti uhanalaisista kukkakasveista on tavattu kesämaitiainen (*Leontodon hispidus*) (Ranta & Siitonen 1993).

Ketokasveja kasvavat laikut monipuolistavat Matarinkosken elinympäristöjä merkittävästi ja ovat tärkeitä perhosille ja mesipistiäisille. Mosaiikkimainen maisemarakenne avoimine ja puoliavoimine niittylaikkuineen, sekä suojaavine metsiköineen ja vaihtelevine metsänreunoineen on etenkin päiväperhosten mieleen. Elinympäristökuvioiden rakenteen ja kasvillisuuden perusteella voidaan alueelta arvioida löytyvän edullista habitaattia vähintään 30 runsaslukuiselle päiväperhoslajille, perustuen mm. Marttilan (2005) kuvaukseen kunkin lajin tyyppiympäristöstä. Monipuolinen elinympäristömosaiikki tarjoaa ravintokasveja monipuolisesti myös perhosten toukkavaiheen ravinnoksi, sekä metsäympäristöjen että puoliavointen ja avomaaympäristöjen lajeille. Myös pientaloasutuksen läheisyys monipuolistaa aluetta perhosten osalta, pihapuutarhoissa kasvavien aikuisten perhosten suosimien kukkakasvien ja kukkivien pensaiden (kuten sireeni), sekä toukkien ravintokasvien (kuten herukat) ansiosta.

Matarinkosken varttuneimmat sekametsäkuviot, joilla kuusikkoa, koivuja ja kolohaapoja ovat potentiaalista elinympäristöä liito-oravalle (*Pteromys volans*). Keravanjoen selvitysalueelta ei kuitenkaan tunnettu havaintoja vuosiin 2014-15 mennessä, Vantaalla lajin esiintyminen keskittyy kunnan länsipuoliskolle (Solonen 2005). Uudet tapaamispaikat Vantaalta ovat odotettavia, sillä liito-oravan on todettu levittäytyneen pääkaupunkiseudulla 2010-luvulla uusille elinpaikoille Espoossa ja Helsingissä (Rambol/Yrjölä 2014, Lammi & Routasuo 2014). Liito-oravien on todettu selkeästi menestyvän metropolialueen elinympäristövaatimukset täyttävillä, puustorakenteeltaan edullisilla ja luonnontilaisuuden piirteitä ilmentävillä kaupunkimetsäkohteilla.

Matarinkosken alueelle kantautuu liikenteen taustamelua, alueen itäosiin etenkin Lahdenväylältä, jolle on kosken yläjuoksun kuntarajalta reilu 0.5 km, pohjoispuolella mm. Myyraksentieltä, alueen eteläosissa Laurintieltä, sekä Matarin ja Päiväkummun kortteleista. Päiväaikaan keskimäärin 45-50 dB taustamelu kattaa pääosan alueesta, hiljaisempia alueita ovat Päiväkummunrannan rantametsät ja kosken alajuoksu, osin Matarinpuiston metsäalue, koskialueella veden virtaus peittää taustakohinaa tehokkaasti (Tiemelu 2011, Vantaan karttapalvelu). Päiväaikainen melu kohoaa kosken rantamailla ja rantametsissä kuntarajalta noin 400-450 m etäisyydellä 50-55 dB, kuntarajan tuntumassa ylletään 55-60 dB, Laurintien varrella 50-55 dB alue jää alle 100 m. Yöaikaan tiemelu kohoaa alueen itäosissa kosken rantamailla 45-50 dB noin 400 m etäisyydelle kuntarajasta ja kuntarajan tuntumassa paikoin 50-55 dB, Laurintien varrella 45-50 dB meluvyöhyke jää alle 50 m. Yötunteina pääosa alueesta on verraten hiljaista ja luonnon äänet ovat hallitseva äänielementti. Myös päiväaikaan voi alueen polkureiteillä kuulostella häiriöttä rantametsien laululintuja. Selvityksen laatija löysi mm. idänuunilinnun Laurintien sillalta käsin, minne lajin kirkas ja kantava laulu kuului jokikäytävässä aamuruuhkan aikaan noin 100 m etäisyydeltä; rantametsän polun varrella lintu myös näyttäytyi hienosti.

2.1.2. Pesimälinnusto

Kesän 2014 pesimälinnuston reviirikartoitukset toteutettiin vesi- ja rantalinnuston osalta jokivarressa 1100 m matkalla, sekä maalinnuston osalta 18 ha alalla (kartta 1). Kartoitusalueella tavattiin 34 pesimälajia, joilla yhteensä 120 paria/reviiriä, linnuston kokonaistiheytenä 667 paria/km^2 (taulukko 1). Kahdenkymmenen runsaimman lajin edustus jakaantui parimäärineen seuraavasti (sulkeissa dominanssi eli %-osuus linnuston kokonaisparimäärästä): peippo (*Fringilla coelebs*) 16 (13.3), punarinta (*Erithacus rubecula*) 10 (8.3), talitiainen (*Parus major*) 9 (7.5), sinitiainen (*P. caeruleus*), mustarastas (*Turdus merula*) ja pajulintu (*Phylloscopus trochilus*) 7 (5.8), räkättirastas (*Turdus pilaris*) 5 (4.2), harmaasieppo (*Muscicapa striata*), laulurastas (*Turdus philomelos*), lehtokerttu (*Sylvia borin*) ja sirittäjä (*Phylloscopus sibilatrix*) 4 (3.3), rantasipi (*Actitis hypoleucos*), sepelkyyhky (*Columba palumbus*), käpytikka (*Dendrocopos major*), rautiainen

(*Prunella modularis*), hippiäinen (*Regulus regulus*), kirjosieppo (*Ficedula hypoleuca*), kuusitiainen (*Periparus ater*), punakylkirastas (*Turdus iliacus*) ja mustapääkerttu (*Sylvia atricapilla*) 3 (2.5). Laulurastas- ja kuusitiaisreviirit sijoittuivat lajeille ominaisesti varttunutta kuusikkoa kasvaville kuvioille, sirittäjäreviirit kohdentuivat tyypillisesti valoisille lehtipuulaikuille, joiden kenttäkerrosta luonnehtii rehevän kankaan ja lehtomaiden kasvillisuus.

Elinympäristön monimuotoisuusindikaattoreita edustivat rantalinnustosta rantasipi (*Actitis hypoleucos*), lehtimetsälajeista harmaapäätikka (*Picus canus*), kultarinta (*Hippolais icterina*) ja mustapääkerttu, sekä vanhan havupuuston suosijat tiltaltti (*Phylloscopus collybita*), hömötiainen (*Poecile montanus*) ja puukiipijä (*Certhia familiaris*). Harmaapäätikalla todettiin onnistunut pesintä, haapoja kasvavat rantametsät ovat lajin mieleen. Kultarinnan taidokasta konsertointia sai kuulla uimarannan kupeessa ulkoilupolun varrella. Reheviä pensastokohteita ilmentävällä viitakerttusella (*Acrocephalus dumetorum*) oli reviiri selvitysalueen välittömässä lähituntumassa. Inventointien yhteydessä havaittiin myös metsäviklo (*Tringa ochropus*) ja pikkukäpylintu (*Loxia curvirostra*), jotka eivät ilmeisimmin pesineet selvityskesänä alueella. Metsäviklon tulkittiin olleen joko selvitysalueen ulkopuolella pesivä ruokavieras tai muuttolevähtäjä, havaitut pikkukäpylinnut koskivat pesimäkauden jälkeisiä kauempaa tulleita vaellusparvia. Kumpikin laji löytää alueelta soveliasta pesimäympäristöä ja metsäviklo pesintään tarvitsemiaan vanhoja rastaanpesiä.

Ympäristökuvioiden valossa potentiaalisista metsälajeista ei havaittu lehtokurppaa (*Scolopax rusticola*), eikä pikkutikkaa (*Dendrocopos minor*), joiden voi elinympäristöjen valossa arvioida kuuluvan Matarinkosken ja lähialueen pesimälinnustoon. Lehtokurpan voi kuitenkin olettaa karttavan aluskasvillisuudeltaan kuluneimpia rantametsäkuvioita. Pikkutikan suosimia lahoa puuainesta tarjoavia lehtipuukuvioita on kosken rantamailla, kuin myös kartoitetun alueen lähiympäristön taajamametsissä. Laji löytää ruokailupaikkoja muita tikkoja varmemmin myös nuoremman puuston kohteilta. Satakielelle (*Luscinia luscinia*) kosken ympäristö on valtaosin turhan sulkeutunutta ja varttunutta metsää, eikä lajia tavattu selvityskesänä, vaikka joen alajuoksulla reviireitä oli koko jokivarren matkalla.

Peukaloinen (*Troglodytes troglodytes*) ja idänuunilintu (*Phylloscopus trochiloides*) ovat rantametsissä potentiaalisia pesimälintuja. Peukaloiskanta oli kesällä 2014 verraten niukka ja reviirimäärät pääkaupunkiseudulla hyvän kannan vuosia alhaisempia, Keravanjokivarren metsäkohteilla lajia ei tavattu lainkaan. Matarinkosken rantametsissä on toisaalta niukasti peukaloisen suosimia aluskasvillisuudeltaan kaikkein rehevimpiä korpi- ja lehtolaikkuja, suojaa antavine vehmaine saniaiskasvustoineen ja maapuineen. Idänuunilintu on vähälukuinen varttuneiden rehevien kuusikoiden laulaja, joka esiintyi kesällä 2014 Etelä-Suomessa monin paikoin runsaana. Pääkaupunkiseudulla mm. Helsingin Keskuspuistossa oli kymmenkunta reviiriä, mikä on parhaimpia alueella todettuja määriä, Keravanjokivarressa reviirejä ei kuitenkaan havaittu. Kesällä 2015 laji löytyi Matarinkosken alajuoksun rantakuusikon rehevältä saniaispurolta. Idänuunilintu viihtyy useimmiten elinympäristövaateet parhaiten täyttävillä kuvioilla, toisaalta myös pienialaisilla habitaattina sopivilla laikuilla. Lajin kirkkaana helskyvän laulun voi kuulla alueella myös muuttolevähtäjältä, jotka suosivat lehtomaisia rantametsiä.

Pesimäkauden säännöllisenä ruokavieraana Matarinkoskella käy kalassa kalatiiroja (*Sterna hirundo*), jotka saapuvat Keravanjoelle havaintojen valossa Vantaanjoelta ja edustavat todennäköisimmin Helsingin saariston pesimäkantaa. Virtaveden tilaa ilmentävänä elinympäristöindikaattorina voi Matarinkoskelta tavata talviaikaan vesikivillä niiailevan ja virrasta koskikorentojen toukkia sukeltelevan koskikaran (*Cinclus cinclus*) (U: VU). Kevättalven leudoilla säillä voi kuulla kosken solinan yli kantautuvan lajin kirkkaan laulun. Matarinkoski ja Keravanjoen muut vuolaammat koskialueet voisivat soveltua Uudellamaalla harvinaisen

pesilinnun pesimäkohteiksi. Yhtenä pesintöjä rajoittavana tekijänä on pesäpaikkojen puute, jota voitaisiin parantaa viemällä potentiaaliseen pesimäympäristöön lajille sopivia pesäpönttöjä.

Taulukko 1. Matarinkosken pesimälinnusto kesällä 2014: P = pareja/reviirejä yhteensä / 18 ha, D = tiheys pareja/km^2, d = dominanssi, % - osuus kaikkien lajien kokonaisparimäärästä.

	P	D	d		P	D	d
Sinisorsa (*Anas platyrhynchos*)	1	5.6	0.8	Hippiäinen (*Regulus regulus*)	3	16.7	2.5
Rantasipi (*Actitis hypoleucos*)	3	16.7	2.5	Harmaasieppo (*Muscicapa striata*)	4	22.2	3.3
Sepelkyyhky (*Columba palumbus*)	3	16.7	2.5	Kirjosieppo (*Ficedula hypoleuca*)	3	16.7	2.5
Harmaapäätikka (*Picus canus*)	1	5.6	0.8	Hömötiainen (*Poecile montanus*)	1	5.6	0.8
Käpytikka (*Dendrocopos major*)	3	16.7	2.5	Kuusitiainen (*Periparus ater*)	3	16.7	2.5
Västäräkki (*Motacilla alba*)	2	11.1	1.7	Sinitiainen (*Parus caeruelus*)	7	38.9	5.8
Rautiainen (*Prunella modularis*)	3	16.7	2.5	Talitiainen (*Parus major*)	9	50.0	7.5
Punarinta (*Erithacus rubecula*)	10	55.6	8.3	Puukiipijä (*Certhia familiaris*)	1	5.6	0.8
Mustarastas (*Turdus merula*)	7	38.9	5.8	Närhi (*Garrulus glandarius*)	1	5.6	0.8
Räkättirastas (*Turdus pilaris*)	5	27.8	4.2	Harakka (*Pica pica*)	1	5.6	0.8
Laulurastas (*Turdus philomelos*)	4	22.2	3.3	Varis (*Corvus cornix*)	1	5.6	0.8
Punakylkirastas (*Turdus iliacus*)	3	16.7	2.5	Peippo (*Fringilla coelebs*)	16	88.9	13.3
Kultarinta (*Hippolais icterina*)	1	5.6	0.8	Viherpeippo (*Carduelis chloris*)	1	5.6	0.8
Hernekerttu (*Sylvia curruca*)	1	5.6	0.8	Vihervarpunen (*Carduelis spinus*)	2	11.1	1.7
Lehtokerttu (*Sylvia borin*)	4	22.2	3.3	Keltasirkku (*Emberiza citrinella*)	1	5.6	0.8
Mustapääkerttu (*Sylvia atricapilla*)	3	16.7	2.5				
				Lajeja yht.	34		
Sirittäjä (*Phylloscopus sibilatrix*)	4	22.2	3.3	Pareja/reviirejä yht.	120	666.7	
Tiltaltti (*Phylloscopus collybita*)	1	5.6	0.8				
Pajulintu (*Phylloscopus trochilus*)	7	38.9	5.8				

2.1.3. Virkistyskäyttö

Matarinkoski soveltuu ympäristönä hyvin vapaa-ajan kalastukseen, joka on alueella luvanvaraista. Onginnalla ja viehekalastuksella saatava saalis koostuu pääosin särkikaloista (mm. turpa *Leuciscus cephalus*), ahvenista (*Perca fluviatilis*) ja hauista (*Esox lucius*); myös lohia (*Salmo salar*) ja taimenia (*S. trutta*) pystyy nousemaan alajuoksulta koskeen, mutta alueelle ei istuteta pyyntikokoista kalaa (SVK).

Melontaan koski on melko vaativa laskettava, koskiosuuden voi ohittaa kantamalla kanootti polkureittejä pitkin. Matarinkosken uimarannan yhteyteen on rakennettu kanootin laskuun soveltuva laituri, jonka sijainti ei kuitenkaan ole täysin optimaalinen, sillä Matarinkosken ja sen alapuolisen Pikkukosken väliin jää vain 800 metrin matka tasaisesti virtaavaa melottavaa jokiuomaa. Ongintaan, viehekalastukseen ja kanootin laskuun sopiville laitureille on tilausta eri puolilla Keravanjoen aluetta.

Matarinkosken pohjoispuolitse kulkee ulkoilureitti uimarannan vierestä Joukontien itäpäästä Myraksentielle ja Mikkolaan. Väylän toinen haara kulkee voimalinjauran suuntaisesti, toinen oikaisee kosken pohjoispuolen metsän halki. Polun varrella on nuotiopaikka metsän länsireunalla, millä alueella voidaan havaita reitin varrella vahvaa aluskasvillisuuden kulumista. Joen etelärantaa seuraa heikompikuntoinen kulkureitti kosken yläjuoksulta Päiväkummunrannasta Laurintielle. Kapeat polut ovat savimaapohjalla kesäaikaankin paikoin kosteat ja kulkuväylä haarova. Joen eteläpuoleisen polkuverkoston alueella on aluskasvillisuus etenkin itärannan rantametsässä monin paikoin kulunutta.

Kosken ympäristön polkuverkoston kunnostus olisi perusteltua. Polun heikko kunto ja liikkumisen levittäytyminen, kosteita ja vaikeakulkuisia kohtia kierrellen, laajentaa virkistyskäytön aiheuttamaa aluskasvillisuuden taantumista. Parempikuntoiset kulkuväylät keskittäisivät liikkumista, mikä vähentäisi aluskasvillisuuden kulumista rantametsissä. Uusien ulkoiluväylien rakentamista kosken rantamaille on kuitenkin vastustettu, etenkin lähituntumaan sijoittuvan asutuksen välittömässä lähituntumassa (Y06).

Matarinkosken polkuverkostot soveltuvat myös koirien ulkoilutukseen. Kapeilla polkuosuuksilla syntyy kuitenkin helposti pienimuotoisiin konflikteihin johtavia kohtaamisia lemmikkien ja muiden ulkoilijoiden kesken, erityisesti heikompikuntoisilla polkuosuuksilla joen etelä- ja itärannoilla. Laurintien sillan pohjoispuolella joen itärannalla on kesän 2014 maastokäyntien perusteella pienimuotoinen epävirallinen koirien kahluupaikka. Kosken lähialueille voisi olla mahdollista perustaa pieni koirien kahluuranta, mikä edellyttäisi todennäköisesti jokirannan muokkausta soveltuvammaksi. Koirien uimapiste voisi vähentää uimarannan tuntumaan mahdollisesti kohdistuvaa lemmikkien ulkoilupainetta.

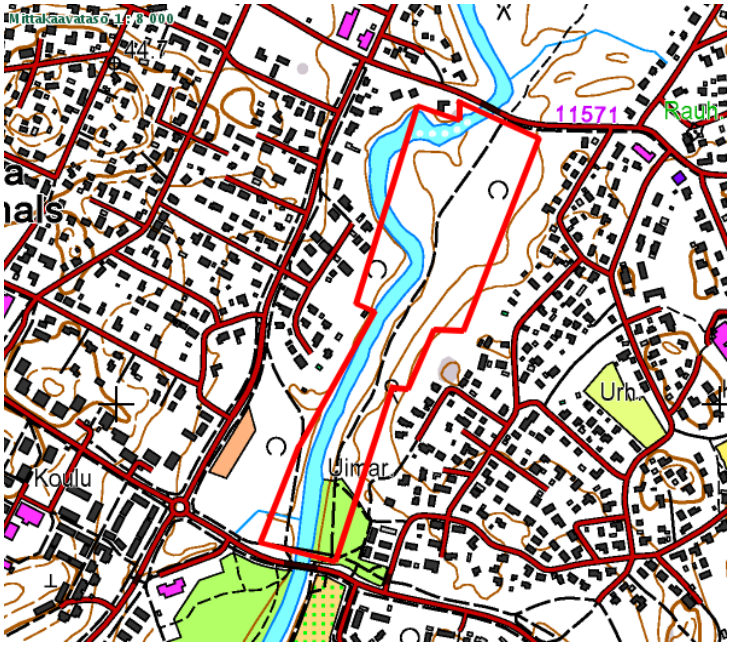
Matarinsuvannon uimarannan hietikkoa ja nurmialuetta olisi mahdollista hieman laajentaa, ilman ympäröivän viheralueen luontoarvojen heikentymistä. Rannan kesäajan toimintoja voitaisiin tällöin monipuolistaa ja paikalle sopisi tällöin esimerkiksi pieni rantalentopallokenttä. Uimarannan vieressä aiemmin olleen lasten leikkipaikan tilalle on tuotu liikuntavälineitä. Rannan läheisyys tuo valvomattomana riskin nuorimmille ulkoilijoille, mutta varttuneemmille ovat kuntoiluvälineet toimiva lisä ulkoilureitin varrella.

Matarinkosken alueen ulkoilureitistön kehityssuunnitelmiin sopisi luontopolku, joka esittelisi joki-, niitty- ja metsäympäristöjen kasvillisuutta ja eläimistöä. Kosken ympäristöineen käsittävä luontopolku voisi olla myös osana laajempaa Keravanjoen vartta seuraavaa opastettua luontoreittiä. Polun varrella voisi olla opastauluja, minkä ohella tai vaihtoehtoisesti opasmateriaali olisi kaikkien käyttäjien saatavilla verkossa.

Matarinkosken alueelle mahdollisesti toteutuva kevyen liikenteen silta parantaisi alueen kulkuyhteyksiä ja olisi eduksi myös Keravanjokivarren ulkoilureitistöä laajemmin tarkasteltuna. Siltaa on esitetty rakennettavaksi uimarannan alajuoksun puolelle. Kosken yläpuolella kuntarajan tuntumassa silta mahdollistaisi koko koskialueen kierron yläjuoksulta alajuoksulle Laurintien sillan ja Merjantien kautta. Siltayhteyden sijoituksessa ja siihen liittyvässä ulkoilureitin suunnittelussa tulisi huomioida tarkoin ranta-alueiden luontoarvot ja pyrkiä minimoimaan lisääntyvän kauttakulun lähimpiin asuinkortteleihin kohdistuvat mahdolliset häiriötekijät. Kameravalvonnan tarvetta Matarinkosken alueen ulkoilureiteille voidaan pohtia, mikäli tälle esitetään lähiympäristön asukkaiden ja ulkoilijoiden taholta tilausta.

2.2. Pikkukoski, Tapionranta ja Rekolanranta

Pikkukoski, Tapionranta ja Rekolanranta käsittävät vihreän ulkoilualueen Keravanjokivarressa Matarinkosken eteläpuolella, Päiväkummun ja Rekolan kaupunginosien rajoilla, joen ylittävien Laurintien ja Peijaksentien välillä. Ranta-alueet muodostavat ekologisen viheryhteyden Matarinkoskelta Sahamäenpuistoon. Pikkukoski on luokiteltu erityisen arvokkaaksi luontoalueeksi ja muodostaa Matarinkosken kanssa yhtenäisen lähivirkistysalueen, jolle on esitetty luonnonsuojeluvaraus, perustuen rantamaiden ja koskien kasvillisuuteen ja muihin luontoarvoihin (Ojala 2005). Jokilaakson pääulkoilureitti kulkee Havukosken puolella itärannalla, mille alueelle sijoittuu myös laajin osa metsäisistä rantapuistoista. Joen itärannalla Peijaksentien sillan pohjoispuolella sijaitsee Rekolan yleinen uimaranta.



Kartta 2. Pikkukosken, Tapionrannan ja Rekolanrannan kartoitusalue. © Maanmittauslaitos

2.2.1. Maisema ja ympäristö

Pikkukoski on 150 metriä pitkä kivikkoinen koski Laurintien sillalta alavirtaan, jonka yläosa on kallioinen. Matarinkosken ohella Pikkukosken pienet kalliot ovat alavan Keravanjokilaakson harvoja rantakallioita Vantaan alueella. Pikkukoskella tavataan Matarinkosken tavoin edustava lajikirjo vesisammalia, mm. paasisammalia (*Schistidium sp.*), isonäkinsammal (*Fontinalis antipyretica*), vellamonsammal (*Fissidens fontanus*) ja koskisiipisammal (*F. pusillus*) (Karttunen 1987, Ojala 2005). Rantakasveista mainittakoon joenrantasavikolla tavattu mutayrtti (*Limosella aquatica*), jolta tunnetaan Vantaalta vain muutama kasvupaikka (Ranta 1989). Pikkukosken ja alajuoksun länsirannalla on kapealti reheviä rantalehtokuvioita, joilla kasvaa varttuneita tervaleppiä (*Alnus glutinosa*).

Tapionranta on pääosin metsäistä viheraluetta. Alueen pohjoisosassa Laurintien eteläpuolella on nuorta koivikkoa, missä etenkin ulkoilutien itäpuoleisella kuviolla rehevää ruohovartista aluskasvillisuutta. Rannan puoleisessa koivikossa kasvaa myös nuoria kuusia ja mäntyjä. Etelään kuljettaessa joen rantamailla varttuu

rehevää kangasmetsää, joukossa mm. varttuneita kuusia. Eteläpäässä on uimarannan ympäristössä nuoria lehtipuita kasvava rantapuisto. Avomaaympäristöjä edustaa pieni kasvillisuudeltaan rehevä niittykuvio alueen pohjoisosassa ulkoiluväylän ja joen rantametsikön välissä. Niittylaikun avomaaluonteen säilyminen on perusteltua huomioida viheraluekokonaisuuden hoitotoimissa.

Pikkukosken, Tapionrannan ja Rekolanrannan alueelle kantautuu liikennemelua joen länsirannalla Hanabölentieltä, eteläosassa Peijaksentieltä, itäpuolella Päiväkummunrannan kortteleista ja pohjoispuolella Laurintieltä. Päiväaikaan 45-50 dB taustamelu kattaa pääosan alueesta, ulottuen myös Pikkukosken koskialueelle (Tiemelu 2011, Vantaan karttapalvelu). Tapionrannan rantametsät ja jokikäytävässä kosken alajuoksu ovat hiljaisempia. Rekolanrannan eteläosassa melutaso kohoaa laajemmin 50-55 dB, samoin aivan Laurintien ja Peijaksentien varsilla, Rekolan uimaranta jää 45-50 dB alueelle. Yöaikaan 45-50 dB alue rajoittuu em. aluetta rajaavien maanteiden lähituntumaan ja viheralueet ovat pääosin verraten hiljaisia. Luonnon äänien kuuntelu onnistuu alueella pääosin häiriöttä.

2.2.2. Pesimälinnusto

Kesän 2014 pesimälinnuston reviirikartoitukset toteutettiin vesi- ja rantalinnuston osalta jokivarressa 900 m matkalla, sekä maalinnuston osalta 8.5 ha alalla (kartta 2). Kartoitusalueella tavattiin 30 pesimälajia, joilla yhteensä 76 paria/reviiriä, linnuston kokonaistiheytenä 894 paria/km^2 (taulukko 1). Kesän 2014 kartoitusalueella tavattiin 30 pesimälajia, joilla yhteensä 76 paria/reviiriä, linnuston kokonaistiheytenä 894.1 paria/km^2 (taulukko 2). Neljäntoista runsaimman lajin edustus jakaantui parimäärineen seuraavasti (sulkeissa dominanssi eli %-osuus linnuston kokonaisparimäärästä): peippo (*Fringilla coelebs*) 9 (11.8), punarinta (*Erithacus rubecula*) 8 (10.5), talitiainen (*Parus major*) 6 (7.9), mustapääkerttu (*Sylvia atricapilla*) ja sinitiainen (*Parus caeruleus*) 5 (6.6), räkättirastas (*Turdus pilaris*) ja pajulintu (*Phylloscopus trochilus*) 4 (5.2), mustarastas (*Turdus merula*), lehtokerttu (*Sylvia borin*), sirittäjä (*Phylloscopus sibilatrix*) ja harmaasieppo (*Muscicapa striata*) 3 (3.9), punakylkirastas (*Turdus iliacus*), kirjosieppo (*Ficedula hypoleuca*) ja kuusitiainen (*Parus ater*) 2 (2.6). Elinympäristön monimuotoisuusindikaattoreita edustivat rantalinnustosta rantasipi (*Actitis hypoleucos*), lehtimetsälajeista satakieli (*Luscinia luscinia*), kultarinta (*Hippolais icterina*) ja mustapääkerttu, sekä vanhan havupuuston suosijana puukiipijä (*Certhia familiaris*).

Taulukko 2. Tapionrannan – Rekolanrannan pesimälinnusto kesällä 2014: P = pareja/reviirejä yhteensä / 8.5 ha, D = tiheys pareja/km^2, d = dominanssi, % - osuus kaikkien lajien kokonaisparimäärästä.

	P	D	d		P	D	d
Rantasipi (*Actitis hypoleucos*)	1	11.8	1.3	Hippiäinen (*Regulus regulus*)	2	23.5	2.6
Sepelkyyhky (*Columba palumbus*)	1	11.8	1.3	Harmaasieppo (*Muscicapa striata*)	3	22.2	3.9
Käpytikka (*Dendrocopos major*)	1	11.8	1.3	Kirjosieppo (*Ficedula hypoleuca*)	2	23.5	2.6
Västäräkki (*Motacilla alba*)	1	11.8	1.3	Kuusitiainen (*Periparus ater*)	2	23.5	2.6
Rautiainen (*Prunella modularis*)	1	11.8	1.3	Sinitiainen (*Parus caeruelus*)	5	58.8	6.6
Punarinta (*Erithacus rubecula*)	8	94.1	10.5	Talitiainen (*Parus major*)	6	70.6	7.9
Satakieli (*Luscinia luscinia*)	1	11.8	1.3	Puukiipijä (*Certhia familiaris*)	1	11.8	1.3
Mustarastas	3	35.3	3.9	Närhi	1	11.8	1.3

(*Turdus merula*)			
Räkättirastas (*Turdus pilaris*)	4	47.1	5.2
Laulurastas (*Turdus philomelos*)	1	11.8	1.3
Punakylkirastas (*Turdus iliacus*)	2	23.5	2.6
Kultarinta (*Hippolais icterina*)	1	11.8	1.3
Hernekerttu (*Sylvia curruca*)	1	11.8	1.3
Lehtokerttu (*Sylvia borin*)	3	35.3	3.9
Mustapääkerttu (*Sylvia atricapilla*)	5	58.8	6.6
Sirittäjä (*Phylloscopus sibilatrix*)	3	35.3	3.9
Pajulintu (*Phylloscopus trochilus*)	4	47.1	5.2
(*Garrulus glandarius*)			
Harakka (*Pica pica*)	1	11.8	1.3
Varis (*Corvus cornix*)	1	11.8	1.3
Peippo (*Fringilla coelebs*)	9	105.9	11.8
Viherpeippo (*Carduelis chloris*)	1	11.8	1.3
Vihervarpunen (*Carduelis spinus*)	1	11.8	1.3
Lajeja yht.	30	894.1	
Pareja/reviirejä yht.	76		

2.2.3. Linnut ja uimarannat

Rekolan uimarantaa todettiin kesällä 2014 käyttävän yöpymispaikkana joukon sinisorsia, sorsien seurana havaittiin ”yöpuulla” myös rantasipi. Enimmillään hietikolta tavattiin yöaikaan heinäkuun alussa 40 aikuista sorsaa nukkumasta, koskien pääosin sulkimisparveutuneita kesäpukuisia koiraita. Sorsien pienehkö yöpymisparvi ei ole uimarannan käytön kannalta mainittava tekijä. Sorsia tehokkaammin rantojen likaantumista aiheuttavia valkoposkihanhia (*Branta leucopsis*) esiintyy Keravanjokilaaksossa lähinnä pesimäkauden ulkopuolella, keskittyen pääosin Hanabölen alueelle.

Vantaan uimarannoista pieniä määriä vesilintuja viihtyy säännöllisesti Silvolan Vetokankaan lammella. Vetokankaan lampi oli aiemmin mustakurkku-uikun ja sorsalintujen pesimälampi, jolla ovat kohteen kunnostamisen ja uimarannan rakentamisen jälkeen edelleen viihtyneet sorsalintupoikueet, koskien lähiympäristössä pesineitä haapanoita, sinisorsia ja telkkiä. Vesilintupoikueiden emoineen on havaittu saapuvan ruokailemaan lammelle yön- ja varhaisaamun tunteina, sama vuorokautinen ruokailurytmi on havaittu myös muutamin parein pesimäkaudella tavatuilta kala- ja selkälokeilta. Uimakauden aikana kohteella viihtyviä pieniä lintumääriä ei voida mieltää ongelmaksi, josta olisi konkreettista haittaa uimarannan käytölle.

Uimarannoille kerääntyvät linnut voivat häiritä rantojen virkistyskäyttöä lähinnä ulosteiden aiheuttaman esteettisen haitan muodossa. Paikallisesti keskittyvät vesilinnut voivat aiheuttaa uimarantojen matalissa rantavesissä myös veden laadun ajoittaista heikkenemistä (Aittamaa ym. 2008). Luonnonoloissa ulosteisiin liittyvän tartuntatautiriskin on kuitenkin arvioitu olevan yleensä pieni ja myös mahdollisten korkeapatogeenisten influenssaviruskantojen suhteen käytännössä vähäinen (Harjuntausta ym. 2013, Steiof ym. 2015). Todennäköisimmät luonnon vesistöistä saatavat tartunnat ihmisille ovat lintujen kantamien imumatojen toukkien aiheuttama järvisyyhy ja silmien sidekalvon tulehdus.

Uimarannoille yöpymään asettuvien lintujen aiheuttamaa likaantumista voidaan tarvittaessa ehkäistä peittämällä hietikkoa yön ajaksi pressulla. Keravanjoen rannoilla vesi- ja rantalintujen aiheuttamat huomionarvoiset ongelmat ovat vuosien 2014-15 yksilömäärien ja esiintymiskuvan valossa kuitenkin epätodennäköisiä.

2.2.4. Virkistyskäyttö

Keravanjokilaakson pääulkoilureitti kulkee Pikkukoskelta Rekolan uimarannalle joen itärantaa myötäillen. Reitin varrella on penkkejä, matkan puolivälissä on levähdyspaikka, jossa aukeaa rantatörmän ääreltä puoliavoin näkymä Pikkukosken alajuoksulle, näkymää rajoittavat rannassa kasvavat kookkaat kuuset. Levähdyspaikan äänimaisemaa hallitsee alkukesällä rantametsissä pesivien lintujen moniääninen kuoro. Pikkukoskella on kalastus luvanvaraista. Koski on kivikkoisena ja pienen putouksen muodostavana melojalle vaativa laskettava. Rekolan pieni uimaranta joen itärannan rantapuistossa Peijaksentien sillan pohjoispuolella on ympäristönä yleisilmeeltään rauhallinen. Joen vastarannan puistoalueella Rekolanrannan eteläosassa sijaitsee koira-aitaus.

2.3. Hanabölenkoski, Myllykosken- ja Sahamäenpuistot

Hanabölenkoski eli Myllykoski ympäristöineen lukeutuu Keravanjokilaakson keskeisiin maisemallisesti ja historiallisesti arvokkaisiin alueisiin, kohde sijoittuu Havukosken ja Päiväkummun kaupunginosien rajalle. Koskella on toiminut Hanabölen keskiaikaisen kylän maatilojen yhteisomistuksessa ollut mylly vähintään 1500-luvun lopulta ja 1730-luvulla paikalla siirtyi Kirkonkylänkoskelta saha, jonka toiminta jatkui 1890-luvulle (Granquist 2011). Merkittävän varhaisteollisen kohteen historiasta kertovat koskelta löytyvät myllyn rauniot.

Pääosa kosken ympäristön viheralueista kuuluu Sahamäen puistoon, Myllykosken puisto sijoittuu länsirannalle koskelta ylävirtaan. Joen rantoihin nivoutuva yhtenäinen viheralue Peijaksentieltä Koivukylänväylälle muodostaa jokilaaksoon ekologisen yhteyden, Matarinkosken ja Pikkukosken suunnasta etelään Hanabölen alueelle, sekä itään Kuusijärven ja Sipoonkorven suuntaan. Puistoalueiden toimintaympäristöä monipuolistavat Sahamäenpuiston pohjoispäässä Havukosken palstaviljelyalue ja Myllykoskenpuistossa viemäröity matonpesupaikka. Hanabölenkoskella on kalastus luvanvaraista, melontaan kohde on haasteellinen.



Kartta 3. Sahamäenpuiston ja Myllykoskenpuiston kartoitusalue. © Maanmittauslaitos

2.3.1. Maisema ja ympäristö

Hanabölenkoski (Myllykoski) on kivikkoinen 200 metriä pitkä koskijakso, jolla pudotuskorkeutta 5 metriä. Kosken yli kulkee kevyen liikenteen silta, jolta aukeaa näkymä koskimaisemaan. Kosken rantamaisema on kesäaikaan vehreän lehtevä, valtapuustona koivut, terveleppä, tuomi, sekä raita ja muut pajut. Matarin- ja Pikkukoskeen verrattuna on vesisammalien määrä vähäisempi ja rantavyöhykkeen vesikasvillisuus niukempaa.

Sahamäen pohjoislaidalla sijaitsevan palstaviljelyalueen itälaidalta alkaa jaloja lehtipuita kasvava puistometsämaisema. Palsta-alueen länsipuolella on ulkoilureitin vieressä kapea jokirannan suojavihervyöhyke, jolla kasvaa pajupensaita. Paikalla kuulee alkukesän aamuina satakielen konsertointia. Jatkettaessa ulkoilureittiä etelän suuntaan aukeaa jokirannan suuntaan rehevä niitty. Sahamäen eteläpuolella on joen suuntaisen ulkoilureitin päävälylän ja itään lähtevän ulkoilutien haaran varrella vaihteleva lehtimetsiköiden ja niittyjen mosaiikki.

Niittykasvillisuus edustaa pääosin rehevien niittyjen lajistoa, kuten pelto-ohdake (*Cirsium arvense*), seittitakiainen (*Arctium tomentosum*), mesiangervo (*Filipendula ulmaria*), maitohorsma (*Epilobium angustifolium*), koiranputki (*Anthriscus sylvestris*), vuohenputki (*Aegopodium podagraria*), särmäkuisma (*Hypericum maculatum*), puna-apila (*Trifolium pratense*), kirjopillike (*Galeopsis speciosa*), valkopeippi (*Lamium album*) ja hevonhierakka (*Rumex longifolius*). Joukossa on monia mesipistiäisten, kukkakärpästen ja perhosten suosimaa kukkakasvia. Ohdakkeet ja takiaiset tarjoavat ravintoa siemensyöjälinnuille kuten tiklille. Laululinnuista kertut ja kerttuset rakentavat pesiä suurikokoisten ruohovartislajien suojaa tarjoaviin kasvustoihin. Sahamäenpuiston eteläosassa rajautuu joen länsirantaan vanhalla peltomaalla kasvava laajempi avoin ketomaisema, joka ulottuu Myllykoskelta Koivukylänväylälle. Ketoalueen etelälaidalla kasvaa nuori koivikko Vanhan Myllypolun ja Koivukylänväylän välissä. Koivikossa lauloi kesällä 2014 kultarinta ja metsikön reunan maitohorsmaa, mesiangervoa ja vadelmaa kasvavalla rehevällä laikulla oli luhtakerttusparilla pesä.

Sahamäen puiston kaakkoiskulmaa virtaa osin muokatussa uomassa Vantaan pienvesikohteisiin kuuluva puro Suutonoja. Uoma rajautuu eteläpuoleiseen viljelyaukeaan ja puiston puoleiseen nuoreen koivuvaltaiseen lehtipuukuvioon. Puronvartta seuraa Sahamäenpuiston laidalla polku, joka on suunniteltu kunnostettavan ulkoilupoluksi. Puron rannat kasvavat rehevää ruohostoa ja paikoin pajukkoa, uomassa on niukasti osmankäämiä. Keravanjokeen laskevan puron suun pohjoispuolella on entisen peltomaan pohjalla pieni niitty. Kesällä 2014 puron varrella lauloivat reviireillään mm. satakieli, sekä ruoko- ja luhtakerttunen. Sahamäenpuiston itäpuolen peltomaille on esitetty siirtolapuutarha-aluetta (Mäkynen 2013).

Sahamäenpuiston kasvilajistossa on useita kulttuuriympäristöjen puutarha-alkuperäisiä viljelykarkulaisia, jotka luokitellaan elinympäristöjen monimuotoisuutta heikentäviksi vieraslajeiksi. Alueen reheville niittykohteille on levittäytynyt laajalti komealupiini (*Lupinus polyphyllus*). Sahamäen laiteilla kasvaa paikallisena esiintymänä myös sinikukkainen raunioyrtti (*Symphytum sp.*), joka leviää nopeasti ja syrjäyttää tehokkaasti muuta kasvillisuutta. Lupiinista poiketen lajin esiintyminen rajoittuu kuitenkin yleensä pienille aloille.

Liikennemelu kattaa päiväaikaan vähintään 45-50 dB tasolla jokseenkin koko alueen, kohoten Sahamäenpuiston etelä- ja itäosissa laajalti 50-55 dB, alueen eteläosissa ulottuu 55-60 dB vyöhyke Koivukylänväylältä yli 100 m etäisyydelle (Tiemelu 2011, Vantaan karttapalvelu). Alueen pohjoispuoliskolla jokikäytävä rantamaineen jää kosken alajuoksulle asti pääosin 45-50 dB tasolle, samoin palstaviljelyalue. Yöaikaan alueen pohjoispuolisko on pääosin verraten hiljainen, eteläpuoliskolla 45-50 dB taustamelu ylittyy enimmillään reilun 300 m etäisyydellä Koivukylänväylältä. Luonnon äänien havainnointiin Hanabölenkoski, sekä Sahamäen- ja Myllykoskenpuistot ovat pääosin melko häiriöttömiä.

2.3.2. Pesimälinnusto

Kesän 2014 pesimälinnuston reviirikartoitukset toteutettiin vesi- ja rantalinnuston osalta jokivarressa 980 m matkalla (Koivukylänväylältä Peijaksentielle), sekä maalinnuston osalta 16 ha alalla (kartta 3). Kartoitusalueella tavattiin 29 pesimälajia, joilla yhteensä 106 paria/reviiriä, linnuston kokonaistiheytenä 662.5 paria/km^2 (taulukko 3). Metsälinnuston osalta tiheyksiä alentaa avomaaympäristöjen suuri osuus, metsäpinta-alan mukaan tarkasteltuna ovat erityisesti muutamien lehtimetsälajin tiheydet korkeita.

Viidentoista runsaimman lajin edustus jakaantui parimäärineen seuraavasti (sulkeissa dominanssi eli %-osuus linnuston kokonaisparimäärästä): peippo (*Fringilla coelebs*) 12 (11.5), sinitiainen (*Parus caeruleus*) ja talitiainen (*P. major*) 8 (7.7), satakieli (*Luscinia luscinia*) 7 (6.6), punarinta (*Erithacus rubecula*) ja räkättirastas (*Turdus pilaris*) 6 (5.8), pensaskerttu (*Sylvia communis*) ja kirjosieppo (*Ficedula hypoleuca*) 5 (4.8), mustarastas (*Turdus merula*), luhtakerttunen (*Acrocephalus palustris*), kultarinta (*Hippolais icterina*), lehtokerttu (*Sylvia borin*) ja harmaasieppo (*Muscicapa striata*) 4 (3.8), ruokokerttunen (*Acrocephalus schoenobaenus*) ja viherpeippo (*Carduelis chloris*) 3 (2.9).

Rantalinnustosta Myllykoskea asutti rantasipi yhden parin voimin. Nuorta lehtipuustoa, pensastoja ja rehevää aluskasvillisuutta tarjoavilla kuviolla viihtyvät satakielet ja luhtakerttuset. Alueella oli reviirikeskittymä myös valoisien lehtimetsiköiden taitolaulajalla kultarinnalla. Samoilla paikoilla viihtyvät myös mustapääkerttu ja sirittäjät. Nuorimpien lehtipuukuvioiden varttuessa ja puistoalueiden vanhempaa puustoa käsittävän metsäpinta-alan lisääntyessä kohenevat mm. tikkojen elinolot alueella. Kesällä 2015 tavattiin Sahamäenpuiston Havukosken puoleiselta rantakedolta reviiriä kuuluttava ruisrääkkä (*Crex crex*).

Taulukko 3. Myllykosken ja Sahamäenpuiston pesimälinnusto kesällä 2014: P = pareja/reviirejä yhteensä / 16 ha, D = tiheys pareja/km^2, d = dominanssi, % - osuus kaikkien lajien kokonaisparimäärästä.

	P	D	d		P	D	d
Sinisorsa (*Anas platyrhynchos*)	1	6.3	0.9	Harmaasieppo (*Muscicapa striata*)	4	25.0	3.8
Rantasipi (*Actitis hypoleucos*)	1	6.3	0.9	Kirjosieppo (*Ficedula hypoleuca*)	5	31.3	4.7
Sepelkyyhky (*Columba palumbus*)	1	6.3	0.9	Sinitiainen (*Parus caeruelus*)	8	50.0	7.5
Västäräkki (*Motacilla alba*)	2	12.5	1.9	Talitiainen (*Parus major*)	8	50.0	7.5
Punarinta (*Erithacus rubecula*)	6	12.5	5.7	Harakka (*Pica pica*)	1	6.3	0.9
Satakieli (*Luscinia luscinia*)	7	43.8	6.6	Varis (*Corvus cornix*)	1	6.3	0.9
Mustarastas (*Turdus merula*)	4	25.0	3.8	Kottarainen (*Sturnus vulgaris*)	1	6.3	0.9
Räkättirastas (*Turdus pilaris*)	6	37.5	5.7	Peippo (*Fringilla coelebs*)	12	75.0	11.3
Punakylkirastas (*Turdus iliacus*)	1	6.3	0.9	Viherpeippo (*Carduelis chloris*)	3	18.8	2.8
Ruokokerttunen (*Acrocephalus schoenobaenus*)	3	18.8	2.8	Tikli (*Carduelis carduelis*)	2	12.5	1.9
Luhtakerttunen (*Acrocephalus palustris*)	4	25.0	3.8	Vihervarpunen (*Carduelis spinus*)	1	6.3	0.9
Kultarinta (*Hippolais icterina*)	4	25.0	3.8	Keltasirkku (*Emberiza citrinella*)	2	12.5	1.9
Mustapääkerttu (*Sylvia atricapilla*)	2	12.5	1.9				
Pensaskerttu (*Sylvia communis*)	5	31.3	4.7	Lajeja yht.	29	662.5	
Lehtokerttu (*Sylvia borin*)	4	25.0	3.8	Pareja/reviirejä yht.	106		
Sirittäjä (*Phylloscopus sibilatrix*)	2	12.5	1.9				
Pajulintu (*Phylloscopus trochilus*)	5	31.3	4.7				

2.3.3. Virkistyskäyttö

Edellä käsitellyt Matarinkoski, Pikkukoski ja Myllykoski muodostavat rantapuistoineen Keravanjokivarteen yhtenäisen lähivirkistysalueen. Alue on ympäristön asukkaille helposti saavutettavissa ja ulkoilureitistö koko matkalla yhtenäinen. Ulkoilun, lenkkeilyn ja pyöräilyn lisäksi virkistyskäytön toimintaympäristöä monipuolistavat mahdollisuudet kalastukseen ja melontaan, sekä kaksi uimarantaa. Alue tarjoaa mahdollisuuksia myös monipuoliseen luonnon havainnointiin. Jokivarteen rajautuvien Matarin, Rekolan, Havukosken ja Päiväkummun kaupunginosissa on useita kouluja ja päiväkoteja, jotka voivat hyödyntää aluetta luonto-opetuskohteena. Suomen ensimmäinen luonnontiedepäiväkoti aloittaa toimintansa syksyllä 2016 Päiväkummussa.

Keravanjokilaakson virkistyskäyttäjämäärät ovat kasvussa. Keravanjoen yläjuoksun lähikaupunginosissa Koivukylän ja Korson suuralueiden asukasmäärä oli vuonna 2014 56537 henkeä, johon on ennustettu noin 10 % lisäys 10 vuoden periodilla (Vantaan väestöennuste 2014). Asukasmäärän lisäys kohdentuu erityisesti jokilaakson ulkopuolelle jäävään Korsoon, jokilaaksoon rajautuvien Matarin, Rekolan, Päiväkummun ja Havukosken asukasmäärien on ennustettu säilyvän ennallaan tai niukasti pienentyvän. Jokivarren

ulkoilureittejä hyödyntävät merkittävässä määrin myös lähimpien asuinalueiden ulkopuolelta Helsingistä ja Vantaalta tulevat kävijät esimerkiksi työmatkapyöräilyn ja lenkkeilyn muodossa.

Keravanjoen laakson Matarinkosken ja Myllykosken välin laajin kaupunginosa on joen itäpuolelle sijoittuva Päiväkumpu, joka on lapsiperheiden suosimaa asuinaluetta ja kouluikäisten määrä on ollut suhteellisesti Vantaan korkeimpia. Vantaan kaupunkisuunnittelun toimesta Päiväkumpulaisille toteutetussa asukaskyselyssä yli 80 % vastaajista on kertonut käyttävänsä Keravanjoen varrella ja lähituntumassa sijaitsevia lähiviheralueita ulkoiluun ja lenkkeilyyn, sekä 40 % retkeilyyn lasten tai lastenlasten kanssa, lisäksi alueet soveltuvat hyvin lemmikkien ulkoilutukseen, viheralueiden parhaiksi puoliksi selkeästi yli puolet vastaajista on arvottanut rauhallisuuden ja luonnonläheisyyden (Henriksson 2008).

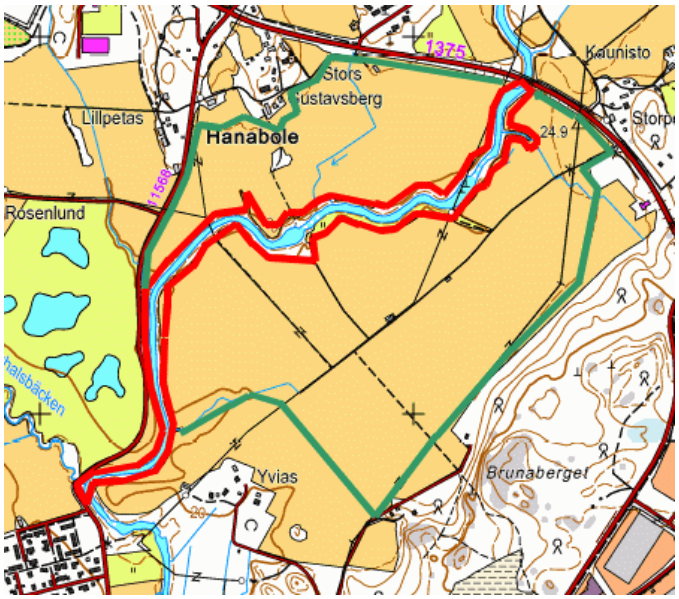
Lähiseudun virkistysmetsiä on hyödynnetty pienimuotoisesti myös marjastukseen ja sienestykseen, lähimmät hyvät kohteet kotitarvekäyttöiseen keruutuoteharrastukseen sijaitsevat Keravanjoelta polkupyörämatkan päässä Sipoonkorven metsäalueilla. Viheralueiden viihtyisyyden kannalta on korostettu kunnossapidon ja hoidon merkitystä; roskaantumisen vähentäminen on koettu tärkeäksi, samoin turvallisuutta parantava ulkoilualueiden valaistus. Asukaspalautteen toiveiden mukaisesti on jokirantoja seuraavan ulkoilureitistön varrelle sijoitettu Matarinkosken ja Sahamäenpuiston välille useaan kohteeseen penkkejä levähdyspaikoiksi ja oheen roska-astioita.

Keravanjokilaakson yhtenäinen ulkoilureitti katkeaa Sahamäenpuiston jälkeen Hanabölen alueen kohdalla ja jatkuu joen rannoilla Maarinkunnaksessa. Ulkoilureitin katkeaminen on jokilaakson yhtenäisen virkistyskäytön näkökulmasta merkittävä puute. Suorin Hanabölen kautta kulkeva reitti Havukoskelta Ohratietä pitkin Jokiniemeen ei ole reittinä erityisen toimiva, koska kevyen liikenteen väylässä on 1.5 km katkos Ohratiellä. Jokilaakson luontoselvitystä tehnyt pyöräilijä koki vilkkaasti liikennöitävän Ohratien reittinä hankalaksi, ongelmana maantien kapeat pientereet ja jyrkät reunat, oheisena päällysteen paikoin huono kunto.

2.4. Hanabölenlaakso

Hanabölen aluetta hallitsee laaja vanhan viljelykulttuurin maisema, alueen keskeisin osa on Hanabölen kylänmäki ympäröivine viljelykäytössä olevine peltoineen. Kylänmäen vanhimmat rakennukset ovat peräisin 1700-luvulta, tilakeskusten ja peltomaiden paikat ovat säilyneet vakiintuneina 1800-luvulta. Keravanjokilaaksossa alue muodostaa omaleimaisen arvokkaan maisema- ja ympäristökokonaisuuden. Alueesta valtaosa on yksityisomistuksessa tai vuokralla olevia viljelymaita, rakennettu ympäristö rajoittuu tilakeskuksiin ja teihin. Maatalousympäristökokonaisuuden perustana olevaa viimeisimmän jääkauden aikaan muodostunutta hienosedimenttitasankoa rajaa kaakossa Hakkilan kalliosiirros, länsireunalla luode-kaakko suuntainen Hiekkaharjun muodostelma, sekä pohjoisessa Havukosken, Koivukylän ja Päiväkummun alueen kalliokohoumat. Hanabölen peltolaaksossa Keravanjoen länsipuoli kuuluu Havukosken ja itäpuoli Hakkilan kaupunginosaan.

Hanabölen luontoarvot kohdentuvat alkuperäistä maatalouskulttuuria suosivaan kasvi-, hyönteis- ja lintulajistoon. Ympäristö- ja luontoarvojen säilymisen kannalta peltojen viljelykäytön jatkuminen on keskeisessä asemassa. Alueen virkistyskäytön edistämiseksi kaavailtua kotieläintilaa voitaisiin hyödyntää historiallisen maisemakuvan ja vanhan maatalouskulttuuriin elinympäristöjen kuten niittymaiden hoidossa. Virkistyskäyttöä rajoittavat nykyisellään maanomistusolot ja ulkoilureitin puuttuminen, Keravanjokea seuraavassa ulkoilureitissä on katkos Hanabölen kohdalla. Jokea lähin kevyen liikenteen ulkoilureitti katkeaa kylänmäen pohjoislaidalla ja jatkuu Maarinkunnaksessa. Jokilaakson ulkoilureitin puuttuvaa osuutta on suunniteltu toteutettavaksi lähelle Keravanjoen länsipuolella etelästä kohti Hanabölenkosken vanhaa myllypaikkaa kulkevan historiallisen Ohratien linjausta.



Kartta 4. Hanabölen jokivarren kartoitusalue (punaisella rajauksella) ja tarkasteltavat viljelymaat (vihreällä rajauksella). © Maanmittauslaitos

2.4.1. Maisema ja ympäristö

2.4.1.1. Maatalousympäristöt

Hanabölen maatalousympäristöjen hallitsema laakso ulottuu Keravanjoen rantamilla Sahamäen alueelta Jokiniemeen, pohjois-eteläsuunnassa kaikkiaan kolmen kilometrin matkalla. Leveyttä peltoalueilla on itä-länsisuunnassa enimmillään 2700 m Brunabergetiltä alueen länsilaitaa halkovan pääradan länsipuolelle Malminiitylle. Maisemallisesti ja kulttuuriympäristönä arvokas alue käsittää pellot junaradan itäpuolella (Muukka & Mäkynen 2005). Alueesta osa on viljanviljelyssä, joen eteläpuolen pelloista huomattava osa on mansikkatilan viljelminä, lisäksi alueella viljellään herneitä. Keravanjoen länsipuolen peltoaukean maisemia hallitsee Hiekkaharjun golfkenttä.

Hanabölen alueen vanhojen laidunmaiden jäänteenä on jokirannoilla säilynyt kapealti avoimia rantaniittyjä, joiden niittykasvillisuus on monipuolista. Samoin peltoalueen avo-ojien suojakaistaleilla ja pientareilla kasvaa monilajista ruohovartiskasvillisuutta. Niittykuvioiden säilyminen on maiseman ja luonnon monimuotoisuusarvojen kannalta tärkeää. Peltomaiden maaperässä voidaan arvioida säilyneen alueen pitkän ja katkeamattoman viljely- ja laidunkulttuurin myötä merkittävä siemenpankki monilla alkuperäisillä niittykasveilla. Tätä voidaan hyödyntää niitty-ympäristöjen hoidossa, sekä perustettaessa jokirannoille ja peltojen reunamaille mahdollisia uusia niittykohteita.

Hanabölen peltoalueen keskellä on Keravanjoen rannalla metsäsaareke, joka on merkittävä maisemallisen ja ekologisen monimuotoisuuden kannalta. Metsikön haavat (*Populus tremula*) ja koivut tarjoavat lahopuuta, joen rannalla kasvaa monin paikoin myös tuomia (*Prunus padus*), pihlajia (*Sorbus aucuparia*) ja harmaaleppiä (*Alnus incana*). Linnustollisesti rantametsikkösaareke avaran viljelyaukean keskellä on merkittävä, tarjoten laulu- ja pesäpaikan monille lajeille. Nuorehkot lehtipuut joissa lahoa puuainesta oksissa ovat otollisia ruokailupuita etenkin pikkutikalle (*Dendrocopos minor*). Maatalousympäristöjen linnuista mm. viime vuosikymmeninä romahdusmaisesti taantunut peltomaiden tyyppilaji peltosirkku

(*Emberiza hortulana*) vaatii elinpiiriltään puustosaarekkeita. Jokirantojen paikoin runsaat kiiltopajun (*Salix phylicifolia*) kasvustot ovat pensastomaiden laulajien mieleen.

Hanabölen historiallisen maatalouskulttuurin maisemaa hoitamalla ja kehittämällä voidaan vaalia ja lisätä alueen esteettisiä ja ekologisia arvoja. Luonnon monimuotoisuutta voidaan edistää ja lisätä hoitamalla ja luomalla soveliaita elinympäristökuvioita eri lajeille. Viljelymaiseman ympäristöistä erityisen merkittäviä ovat perinnebiotoopeista niityt ja vanhat hakamaat, mukaan lukien peltojen piennaralueiden suojakaistojen kasvillisuudeltaan edulliset kohteet. Peltomaiden viljelymuodoltaan vaihtelevat lohkot edistävät monipuolisen linnuston viihtymistä alueella, missä rehuheinän viljelyssä olevat ja viljelyn ulkopuolelle jäävät kesantolohkot ovat keskeisessä roolissa.

Luonnonhoitopeltoina toimivat kesantoalat ja erityisesti monivuotiset kesannot lisäävät viljelyaukeilla kasvien pölytykseen tärkeitä mesipistiäiskantoja ja kohottavat alueella tavattavien perhoslajien määriä (Alanen ym. 2011). Viljely-ympäristöissä ja luonnonniityillä eläville lintulajeille kesantopellot tarjoavat pesäpaikkoja ja ruokailumaita. Kesannoille levittäytyvät luontaisesti mettä etsivien hyönteisten suosimat ravintokasvit kuten pelto-ohdake (*Cirsium arvense*), niittynätkelmä (*Lathyrus pratensis*) ja hiirenvirna (*Vicia cracca*), joita kasvaa Hanabölen alueella monin paikoin mm. Keravanjoen rantaniityillä. Hyönteisiä houkutteleva kukkaketo voidaan luoda heti ensimmäiselle kesantokaudelle. Esimerkiksi yksivuotinen hunajakukka (*Phacelia sp.*) houkuttelee erityisesti mesipistiäisiä, monivuotinen hyönteismagneetti on ahdekaunokki (*Centaurea jacea*). Perhosten osalta merkittäviä ovat myös toukkien ravintokasvit. Kesannon kasvillisuus ja hyönteislajisto kehittyy usean vuoden ajan, esimerkiksi perhosten lajimäärän kasvaessa usean vuoden aikana. Linnuston kannalta on etu mikäli esimerkiksi sarkaojien reunoilla kasvaa paikoin matalia pajupensaita. Hanabölen pelloilla oli selvityksen tekoaikaan useampivuotinen lintujen suosima kesantolohko alueen eteläosissa.

Kukkakasveja kasvavilla jokivarsiniityillä, kesantolohkoilla ja peltolohkojen piennaralueilla viihtyvät luonnonvaraisista mesipistiäisistä erityisesti kimalaiset (*Bombus sp.*). Hanabölen mansikkatilan alueella kasvatetaan myös kesymehiläisiä (*Apis mellifera*), joita hyödynnetään viljelysten pölytyksessä. Mehiläistarhaus edistää luonnon monimuotoisuutta, sillä mehiläiset ovat tehokkaita kasvien pölyttäjiä. Kimalaiset ovat yksilötasolla vielä tehokkaampia, koska ovat vähemmän vaateliaita sääolojen suhteen ja pölytykseen tarvitaan kimalaista kohden keskimäärin vähemmän kukassa käyntejä, sääolot vaikuttavat kuitenkin yksilömääriin suuresti. Rehevillä piennarniityillä viihtyvät myös tietyt viljelykasvien hyönteistuholaiset kuten sylkikaskas (*Philaenus spumarius*), joka voi levitä mansikkaviljelmille satoa heikentävinä määrinä (Prokkola ym. 2003). Viljelmillä rikkakasvien torjuntaan käytetyistä luonnon mukaisista torjuntakeinoista viljelykierto ja kesannointi edistävät maatalousympäristöissä luonnon monimuotoisuutta.

2.4.1.2. Ranta- ja kosteikkoympäristöt

Keravanjoki halkoo peltomaisemaa Hanabölen kylänmäen itäpuolelta Jokiniemeen noin kahden kilometrin matkalla, yläjuoksulla Koivukylänväylän alituksen jälkeen on pieni koski. Vesikasvillisuutta on Hanabölen alueella pääosin kapeina rantakasvustoina, kelluslehtisiä edustaa näkyvimpänä paikoin ulpukka, korkeammat osmankäämi- ja ruokokasvustot pääosin puuttuvat. Vesi- ja rantalinnuista telkkä, rantasipi ja kalatiira viihtyvät kesän 2014 selvityksen valossa ruokailemassa erityisesti yläjuoksun pienimuotoisella koskijaksolla ja sen alapuolisella suvannolla, alajuoksun puolella on sorsapoikueille suojaa tarjoavia kasvustoja.

Hanabölen viljely- ja joenrantamaisemiin on suunnitelma viljelymailta jokeen päätyvän kiintoaines- ja ravinnepäästöjen vähentämiseen tähtäävän yhdistetyn vesiensuojelukosteikon ja laskeutusaltaan rakentamisesta. Kosteikkojen rakentaminen Vantaanjoen vesistön alueelle on osana koko Vantaanjoen ja Keravanjoen käsittävän vesiensuojeluohjelman suunnitelmaa. Hanabölen alueella kosteikkolampi kohottaisi etenkin ranta- ja kosteikkoympäristöistä riippuvaisten lintujen ja korentojen elinoloja. Esimerkiksi

sorsalinnuille pienialaisetkin kosteikot ovat paikallisesti merkittäviä ruokailupaikkoja ja tarjoavat suojaa poikueille.

Yksityiskohtaisella ja linnuston vaatimukset huomioivalla suunnittelulla voi pienialainen tekokosteikko olla paikallisesti merkittävä lintukohde. Pienet kalattomat lammet tarjoavat usein runsaasti ravintoa vesikasveja ja vesiselkärangattomia syöville vesilinnuille ja niiden poikasille. Keskeinen seikka kosteikoilla ovat riittävä suojaavan rantakasvillisuuden määrä. Kasvuston peittävyys ei kuitenkaan saisi nousta liian suureksi, optimaalisimmat kohteet käsittävät mosaiikkimaisia allikoita. Lisäksi sorsa- ja muiden rantalintujen viihtymistä kohteella edistävät lepäilyalustoiksi soveltuvat kivet, puunrungot ja tekosaarekkeet.

Joen eteläpuolen viljelyaukeilta laskee koskiosuudelle pieni puro ja pelto-oja. Lisäksi maaperältään savisilta viljelysaroilta kokoaa vesiä alajuoksun puolella useampia avo-ojia. Pelto-ojien vesikasvillisuudessa voidaan havaita merkkejä rehevöitymisestä. Pelto-ojat keräävät peltoalueelta vesiä verraten tehokkaasti, alueella ei esiinny kevätkaudella normaalioloissa runsaampaa tulvimista, eikä pelloille muodostu yleensä laajempia tulvalampia. Poikkeuksellisesti rankat kesäsateetkin voivat nostaa Keravanjoen vedenpinnan alueen viljelyksille ja poikkeustilanteissa tulva voi kohota myös aluetta halkovalle maantielle Ohratielle (Suhonen & Rantakokko 2006).

Kevätkaudella viljelymaiden tulvalammet voivat olla merkittäviä levähdys- ja ruokailualueita joutsenille, hanhille ja puolisukeltajasorsille. Näiden lajiryhmien levähtäjämääristä Hanabölen alueelta ei ole tiedossa olevia havaintosarjoja. Maaperältään savisille peltoalueille muodostuu sadevesilammikoita myös runsaiden kesäsateiden aikaan. Kesäaikaan alueella levähtää vähintään pieniä määriä kesäkuukausina muuttavia kahlaajia.

Pohjoispuolelta jokeen laskee peltolaakson länsilaidalla Rekolanojan 12 km pituinen pääuoma. Ympäristöarvoiltaan merkittävän kaupunkipuron uoma kulkee ennen Keravanjokeen laskemista vahvasti meanderoivana Hiekkaharjun golfkentän länsireunalla. Rekolanojan luontoarvoista on asukaskyselyissä painotettu ääniympäristön merkitystä, jonka osana ovat puron varren pensastojen taidokkaasti laulavat lintulajit (Pentinmikko & Muukka 2005). Keravanjoen 2014 selvityksen yhteydessä todettiin Keravanjoen laaksoon kuultavissa olevalta puron alueelta reviirit satakielellä ja luhtakerttusella, kesällä 2015 satakielellä ja pensassirkkalinnulla. ”Rekolanpuron” alajuoksulla golfkenttään rajautuvat pensastoalueet ja niittylaikut ovat laulajille paikallisesti merkittäviä elinympäristökuvioita.

2.4.1.3. Hiekkaharjun golfkenttä

Hiekkaharjun golfkentän kuusi vesiallasta monipuolistavat Hanabölen laakson kosteikkoympäristöjä. Useat vesilintu- ja kahlaajalajit hyödyntävät allikoita ruokailukohteina ja pesimäpaikkana. Golfkenttien aktiivikäytön häirinnästä huolimatta on pääkaupunkiseudun pienialaisille golf-kosteikoille asettunut pesimään useampia lintuvesilajeja, joukossa elinympäristön monimuotoisuusindikaattoreita ja suojelullisesti huomioitavia lajeja, kuten mustakurkku-uikku (*Podiceps auritus*), haapana (*Anas penelope*) ja liejukana (*Gallinula chloropus*). Kalattomille golflampareille kehittyvä runsas vesikasvillisuus ja upos- ja kelluslehtiskasvustoissa viihtyvät vesihyönteiset tarjoavat ruokapöydän usealle vesilintulajille ja niiden poikueille. Allikoiden korkeampi ilmaversoiskasvillisuus antaa vesilinnuille suojaa, eikä golfkentän aktiivikäyttö häiritse lintuja, jotka tottuvat kentällä liikkuviin pelaajiin. Kentän hoidossa estetään vesikasvillisuuden leviäminen viheriöille, muutoin lampareiden kasvillisuuden voidaan antaa kehittyä verraten vapaasti, häiritsemättä kentän toimintaa.

2.4.1.4. Yhdyskuntatekniikka maisemassa - sähkönsiirtolinjat

Hanabölen peltomaisemassa kulkee 110 kV sähkönsiirtolinja, joka ylittää Keravanjoen yläjuoksulla melko matalalla koskiosuuden suvannolla ja linjan sivuhaara alavirran puolella. Joen ylittäviä osuuksia ei ole merkitty mahdollisia lintutörmäyksiä ehkäisevillä huomiomerkeillä. Voimalinjan voidaan arvioida

muodostavan yksilömäärillä mitattuna todennäköisimmin verraten pienen linnustoriskin, lähinnä pimeän ja hämärän aikaan yleisesti liikkuville vesilinnuille, etenkin tilanteissa joissa linnut laskeutuvat tai poistuvat joelta. Koskiosuudella linja sijaitsee vesilintujen suosimalla jokiosuudella.

Keravanjoen laakson maisemassa näkyvimmät sähkölinjat ovat Kirkonkylänkoskelta 1200 m yläjuoksuun sijoittuva suurjännitelinja, joka kulkee jokikäytävässä noin 300 m matkan, sekä jokisuulla Vantaanjoen yhtymäkohdassa jokikäytävän ylittävä suurjännitelinja. Linjojen voidaan arvioida aiheuttavan yksilömäärinä pienen törmäysriskin jokikäytävää seuraaville ja alimmissa lentokorkeusluokissa lentäville suurikokoisille linnuille kuten joutsenille ja hanhille, koskien muuttajia ja ruokailulennoilla siirtyviä lintuja.

Ilmakaapeleiden lintutörmäysriskiä lisää sijainti vesi- ja rantalintujen suosimien ruokailu- ja pesimäkohteiden alueella, lisäksi törmäyksille ovat herkkiä päiväpetolinnut ja pöllöt (Koistinen 2004). Suurimmillaan törmäysriski on matalajännitteisten verkkojen alueella, matalalla kulkevien, ohuiden ja johdinväliltään ahtaiden linjojen kohdalla. Törmäysriskiin vaikuttaa paitsi linjan kulku maastossa, myös johdinlankojen sijoittuminen. Rinnan kulkevat langat vaikuttavat alentavan törmäysriskiä verrattuna päällekkäisiin lankoihin. Merkittäessä linjoja törmäysriskin alentamiseksi voidaan hyödyntää fluoresoivia pigmenttejä sisältävää maalia ja eristemuovia, jolloin linnut kykenevät havaitsemaan esteen paremmin pimeässä.

2.4.1.5. Liikennemelu äänimaisemassa

Tieliikenteen melu kantautuu Hanabölen laaksossa taustakohinana päiväaikaan vähintään 45-50 dB tasolla lähes koko alueen laajuudelta (Tiemelu 2011, Vantaan karttapalvelu). Koivukylänväylältä 50-55 dB vyöhyke ulottuu jokilaakson pelloille noin 400-550 m etäisyydelle, 55-60 dB vyöhyke yltää reiluun 200 m, mutta jokiuoman katveessa melutaso laskee jo noin 200 m etäisyydellä Koivukylänväylältä 45-50 dB. Ohratieltä 55-60 dB melualue yltää jokikäytävässä rantavyöhykkeelle noin 350 m matkalla ja 50-55 dB vyöhyke jokikäytävään liki 900 m matkalla, enimmillään noin 200 m etäisyydelle Ohratiestä. Yöaikaan merkittävä osa viljelylaaksosta on luokiteltavissa hiljaiseksi alueeksi, liikenteen 45-50 dB taustamelu kantaa Koivukylänväylältä kuitenkin noin 450 m ja Ohratieltä noin 150 m. Jokiuomassa hiljaisempi alue alkaa Koivukylänväylältä noin 200 m etäisyydellä, Ohratieltä 45-50 dB alue kattaa jokiuoman myös yöaikaan liki 800 m matkalla. Koivukylänväylältä 50-55 dB alue ulottuu yöaikaan reiluun 100 m ja Ohratieltä ainakin osin jokirantaan noin 500 m matkalla. Golfkentän suuntaan Ohratien yötuntien 45-50 dB melu kantautuu maaston topografian ansiosta mahdollisesti heikommin ja kapeammalle vyöhykkeelle kuin peltojen suuntaan, pääosin kentän alue on luokiteltavissa tällöin lähes hiljaiseksi alueeksi. Päiväaikaan Ohratien 50-55 dB alue ulottuu kentän suuntaan noin 100 m leveydeltä ja 55-60 dB vyöhyke jää muutamiin kymmeniin metreihin. Kentän lampareiden voidaan tulkita sijaitsevan pääosin tiemelun vaikutusalueen ulkopuolella. Pääosassa Hanabölen laakson aluetta tiemelu ei häiritse luonnon äänien havainnointia, mutta kuunteluun soveltuvan ulkoilureitin löytäminen vaatii alueen paikallistuntemusta. Pääliikenneväylien Koivukylänväylän ja Ohratien pientareilla ollaan päiväaikaan 70-75 ja 65-70 dB melualueilla (yöaikaan 65-70 ja 60-65 dB).

2.4.2. Linnusto

2.4.2.1. Pesimälinnusto

Hanabölen alueen pesimälinnustoa selvitettiin kesällä 2014 Koivukylänväylän etelä- ja Ohratien itäpuolelle jääviltä jokivarteen rajautuvilta viljelymailta. Selvitysalueen pituus on pohjois-eteläsuunnassa 1590 m leveys itä-länsisuunnassa enimmillään 1325 m. Tarkemmat reviirikartoitukset rajoittuivat Keravanjoen ranta-alueisiin 1930 m matkalla ja peltoalueeseen noin 110 ha alalla (kartta 4). Peltoalueet havainnoitiin peltoteiltä, poluilta ja jokirannasta käsin. Alueen selvityksessä huomioitiin valikoidut elinympäristöjen laatua ilmentävät indikaattorilajit. Tavanomaisempien maatalousympäristöjen lajien kuten kiurun

reviirimääriä ei laskettu, koska viljeltyjä peltolohkoja ei ollut mahdollista inventoida tarkasti. Vertailuna sama alue inventoitiin kertakäynnillä peltoteitä ja polkuja kiertäen kesällä 2015.

Vesilinnuista Hanabölen alueella tavattiin kesällä 2014 jokiympäristöstä sinisorsa (*Anas platyrhynchos*) ja telkkä (*Bucephala clangula*). Kummallakaan ei todettu onnistunutta pesintää poikueen muodossa, poikueet olivat kuitenkin voineet siirtyä pois alueelta. Hiekkaharjun golfkentän vesialtailla havaittiin em. ohella yksittäisiä taveja (*Anas crecca*), koskien sulkivia koiraita, jotka eivät välttämättä edustaneet alueella pesiviä lintuja. Kesällä 2015 golfkentän pesimälajistoon todettiin asettuneen liejukanan (*Gallinula chloropus*) vähintään yhden parin voimin. Vesilinnuista tavattiin tällöin myös haapana (*Anas penelope*) ja lintuvesi-indikaattori heinätavi (*A. querquedula*). Haapanan status pesimälajistossa jäi avoimeksi. Laji on kannan kehitykseltään taantunut ”laidunsorsa”, jolle golfkenttien ja kaupunkipuistojen hoidetut nurmikentät tarjoavat ruokailupaikkoja ja golfkosteikot myös soveliaita pesimäkohteita. Heinätavihavainto koski pienessä taviparvessa ollutta sulkimisen aloittanutta paritonta koirasta.

Rantasipi (*Actitis hypoleucos*) asutti Hanabölessä kesällä 2014 yhtä reviiriä, joka sijoittui joen pienelle koskiosuudelle ja sen alapuolen suvannolle. Elinympäristöjen valossa etenkin Hanabölen laaksossa potentiaalisesta pesimälajista taivaanvuohesta (*Gallinago gallinago*) ei tehty havaintoja Keravanjoen selvitysalueilta kesällä 2014 lainkaan. Laji lienee kuulunut aiemmin Hanabölen säännölliseen pesimälajistoon ja on ilmeisimmin taantunut jokilaakson suuralueen pesimälajistosta Vantaanjokilaakson tavoin. Hanabölen alueen useat havainnot kalatiiroista (*Sterna hirundo*) koskivat osin joelle kauempaa saapuvia ruokavieraita, mutta alueella viihtyi myös vakiintuneemmin paikallisen oloiselta vaikuttanut pari. Kalatiira asettuu toisinaan pesimään viljelyaukeille vesistöjen äärellä.

Maatalousympäristöjen elinympäristöindikaattoreista pesi Hanabölen pelloilla reunamaineen kesällä 2014 mm. pikkutylli (*Charadrius dubius*), töyhtöhyyppä (*Vanellus vanellus*), uuttukyyhky (*Columba oenas*), keltavästäräkki (*Motacilla flava*), niittykirvinen (*Anthus pratensis*), kivitasku (*Oenenthe oenanthe*), pensastasku (*Saxicola rubetra*), satakieli (*Luscinia luscinia*), luhtakerttunen (*Acrocephalus palustris*), kottarainen (*Sturnus vulgaris*), tikli (*Carduelis carduelis*), hemppo (*C. cannabina*) ja punavarpunen (*Carpodacus erythrinus*) (taulukko 4). Lisäksi jokivarren rantakasvustoissa viihtyvät ruokokerttuset (*Acrocephalus schoenobaenus*) ja peltoalueen sähköpylväissä pesii pikkuvarpusia (*Passer montanus*). Kesällä 2015 pesimälinnustoon lukeutuivat myös ruisrääkkä (*Crex crex*) (reviirikoiras) ja haarapääsky (*Hirundo rustica*), ruokokerttusella todettiin jokirannoilla laulaneiden ohella myös harvinaisempi peltoreviiri kesantolohkolla. Huomattakoon peltoalueiden havainnoinnin tapahtuneen peltoteiltä ja jokirannan polulta käsin, sekä kesän 2015 havaintojen perustuvan kertakartoitukseen, joten esitettävissä reviirimäärissä saattaa olla aliarvioita.

Taulukko 4. Hanabölen pesimälinnuston maatalousympäristöjen elinympäristöindikaattorilajien reviirimäärät kesän 2014 kartoituksissa (n^{14}), täydennettynä kesän 2015 havainnoilla (n^{15}) osa-alueittain: JR = Keravanjoen rantaniityt ja rantaluhdat, PN = joen pohjoispuoleiset pellot, PSV = joen eteläpuolen pellot viljelylohkot (mansikka ja herne), PSK = eteläpuolen pellot kesanto/ rehuheinä.

	JR	PN	PSV	PSK	Σn
Ruisrääkkä (*Crex crex*)	-	1^{15}	-	-	0^{14}, 1^{15}
Pikkutylli (*Charadrius dubius*)	-	-	1^{14}	-	1^{14}
Töyhtöhyyppä (*Vanellus vanellus*)	-	-	7^{14}, 8^{15}	5^{14}, 4^{15}	12^{14}, 12^{15}
Uuttukyyhky (*Columba oenas*)	-	1^{14}	-	-	1^{14}
Haarapääsky (*Hirundo rustica*)	-	-	-	-	1^{15}

Keltavästäräkki (*Motacilla flava*)	-	-	1[14], 1[15]	1[15]	1[14], 2[15]
Niittykirvinen *(Anthus pratensis)*	-	1[15]	4[15]	11[15]	16[15]
Kivitasku (*Oenanthe oenanthe*)	-	-	2[14], 2[15]	-	2[14], 2[15]
Pensastasku (*Saxicola rubetra*)	1[14], 1[15]	-	-	2[14], 3[15]	3[14], 4[15]
Satakieli (*Luscinia luscinia*)	1[14]	-	-	-	1[14]
Ruokokerttunen (*Acrocephalus schoenobaenus*)	12[14]	-	-	1[15]	12[14]
Luhtakerttunen (*Acrocephalus palustris*)	5[14]	-	-	-	5[14]
Kottarainen (*Sturnus vulgaris*)	-	1[14]	-	-	1[14]
Pikkuvarpunen (*Passer montanus*)	-	1[14]	1[14], 1[15]	-	2[14], 1[15]
Tikli (*Carduelis carduelis*)	-	1[14]	1[14], 1[15]	-	2[14], 1[15]
Hemppo (*Carduelis cannabina*)	-	-	2[14], 1[15]	-	2[14], 1[15]
Punavarpunen (*Carpodacus erythrinus*)	-	1[14], 1[15]	-	-	1[14], 1[15]

Päiväpetolinnuista on tuulihaukka (*Falco tinnunculus*) selvimmin maatalousympäristöihin keskittynyt laji ja tavattiin alueella kesinä 2014 ja -15, havaintojen viitatessa pesintään lähialueilla. Peltomaat tarjoavat lajille ravintona keskeisimpiä pikkujyrsijöitä. Tuulihaukka pesii mieluusti viljelymaiden laiteille sijoitetuissa pesälaatikoissa, joita voisi sijoittaa myös Hanabölen alueelle. Kesällä 2014 pesi Lillpetaksen alueella nuolihaukka (*F. subbuteo*), jonka ravintoon kuuluvat lentävät hyönteiset, pikkulinnut ja jopa lepakot. Useista muista päiväpetolinnuista poiketen laji saalistaa myös kesäyön hämärässä. Pääkaupunkiseudun runsain päiväpetolintu pesii useimmiten rantojen ja avomaiden läheisyydessä metsäsaarekkeista löytyviin vanhoihin varisten pesiin. Edellä mainitut pienet jalohaukat voivat esiintyä Hanabölen pelloilla biologisen tuholaistorjujan roolissa, karkottaessaan mansikkaviljelmille parveutuvia räkättirastasparvia.

Alueelle voisi asettua laajoilla viljelyaukeilla viihtyvä uhanalaislaji viiriäinen (*Coturnix coturnix*). Keravanjoen selvitysalueelta ei tunnettu viiriäishavaintoja vuoteen 2015 mennessä, mutta erityisesti Hanabölen laakso on ympäristönä otollinen. Huomattakoon että Vantaanjokilaakson laajimmilta peltoalueilta tunnetaan useita reviirihavaintoja. Peltopyy (*Perdix perdix*) on ilmeisimmin kadonnut Hanabölen alueelta viimeistään 1980-luvulla, kuten pääosin muutoinkin Länsi-Uudeltamaalta. Istutuskannan syntymistä olisi mahdollista kokeilla Vantaan alueella elinympäristöolot täyttävillä kohteilla, mutta tämä vaatii oheisena mm. talviruokinnan järjestämistä. Hanabölen alueella lajia voisi mahdollisesti tarhata pieniä määriä, esimerkiksi mahdollisesti perustettavan kaupunkimaatilan toiminnan yhteydessä.

Töyhtöhyypillä on Hanabölessä mainittavan lukuisa yhdyskunta. Hyyppä on peltolintuyhteisölle arvokas laji, joka häätää tehokkaasti maapesiä rosvoavia petoja nisäkäspedoista variksiin. Kuovi (*Numenius arquata*) kuuluu alueen pesimälinnustosta kadonneisiin lajeihin. Laji on taantunut Uudellamaalla voimakkaasti ja lukeutuu alueellisesti uhanalaisiin maatalousympäristöjen lajeihin. Kotipaikkauskollisen lajin taantuman vaikuttimena on arvioitu olevan pesimätuloksen heikkeneminen. Kuovin munapesä tuhoutuu usein loppukevään peltotöiden yhteydessä. Peltoaukeilla pesivien avomaapesijöiden pesiä voidaan kuitenkin huomioida ja säästää niitä toukotöiden tappioilta, merkitsemällä pesä ”aurauskepillä”, menetelmä soveltuu kuovin ohella hyvin mm. töyhtöhyypälle.

Pöllöistä tyypillisin viljely-ympäristöjen laji sarvipöllö (*Asio otus*) on ravintoekologialtaan tuulihaukkaakin selvempi pikkujyrsijäspesialisti. Ravinnosta usein yli 80 % koostuu myyristä, loput pääosin hiiristä ja päästäisistä, tyypillisimpiä saaliseläimiä on viljelymaiden valtalaji peltomyyrä (*Microtus agrestris*) (Mikkola 1983). Sarvipöllö löytää pesintään tarvitsemiaan vanhoja variksenpesiä viljelyaukeiden reunametsistä. Laji esiintyy Hanabölen alueella todennäköisimmin runsaiden myyräkantojen vuosina. Vuosien 2014 ja -15 selvityskäynneillä Keravanjoella ei havaittu tätä eikä muita pöllölajeja.

Uuttukyyhky (*Columba oenas*) pesi kesällä 2014 Hanabölessä yhden parin voimin. Parimäärää saattaa rajoittaa pesäkolojen niukkuus; sijoittamalla pellonreunametsiin pesäuuttuja voisi alueelle asettua useampia pareja. Ympäristönä viljelylaakso tilakeskuksineen ja reunametsineen soveltuisi jopa uhanalaisten turturi- ja turkinkyyhkyn (*Streptopelia turtur* ja *S. decaocto*) pesimäalueeksi, kummankin voi olettaa vierailevan alueella satunnaisesti.

Pääskyistä Hanabölen tilakeskusten pesimälajistoon kuuluu haarapääsky (*Hirundo ristica*), mutta räystäspääskystä (*Delichon urbica*) ei tehty selvityksesinä pesintöihin viittaavia havaintoja. Haara- ja räystäspääskyjen osalta huomattakoon niiden suosivan maatalousympäristöissä kotieläintiloja. Törmäpääsky (*Riparia riparia*) on todennäköisesti kuulunut Hanabölen tai Keravanjokilaakson lähialueiden pesimälinnustoon ennen lajin voimakasta taantumista, pääkaupunkiseudun pesimälinnustosta laji on jotakuinkin kadonnut 1990-luvun jälkeen. Keravanjokilaaksoon voisi mahdollisesti kunnostaa lajin pesimäpaikoiksi luontaisia jokitörmiä, pienialaisille kohteille voisi asettua yksittäispareja tai pieni yhdyskunta pesimään.

Peltolinnuston arvolajeja on pesimälinnustossa säilynyt taantuja keltavästäräkki (*Motacilla flava*). Keltavästäräkki on luokiteltu valtakunnallisessa uhanalaisluokittelussa vaarantuneeksi ja Uudellamaalla alueellisesti uhanalaiseksi lajiksi, jonka pesimäkanta on taantunut voimakkaasti etenkin maanviljelysympäristöissä. Niittykirvisellä (*Anthus pratensis*) on alueella huomionarvoinen reviirikeskittymä, samaan tapaan kuin Vantaanjokilaaksossa Haltialan pelloilla. Pensastaskuilla (*Saxicola rubetra*) on alueella vuosittain useita reviirejä, keskittyen tyypillisesti peltojen laiteiden niittykasvillisuutta tarjoaville kuvioille, sekä rehuheinä- ja kesantolohkoille. Yölaulajista satakieli (*Luscinia luscinia*) viihtyy jokirannan lehtomaisessa metsäsaarekkeessa ja Rekolanojan pensastoissa, luhtakerttuset (*Acrocephalus palustris*) keskittyvät reheville ja pensastoisille joenrantaniityille. Hanabölen peltoalueet tarjoavat reviirikohteita myös niittyindikaattori pensassirkkalinnulle (*Locustella naevia*).

Pikkulepinkäisestä (*Lanius ccollurio*) tehtiin kesän 2014 kartoituksissa kertahavainto, jonka tulkittiin koskevan muuttolevähtäjää. Kyseessä oli Keravanjokilaakson selvityksen ainoa havainto ko. pesimäkaudelta. Hanabölen jokivarteen rajautuvat peltoalueet niittyineen, pensastoineen ja kesantosarkoineen ovat lajin tyyppielinympäristöä. Punavarpusen (*Carpodacus erythrinus*) viheltävää laulua kuulee Hanabölen alueella alkukesän aamuhetkinä, mutta pensastoisten avomaakuvioiden suosija vaikuttaa esiintyvän Keravanjoella vähälukuisempana kuin Vantaanjokilaaksossa. Pajusirkku (*Emberiza schoeniclus*) puuttui Keravanjoen rantamailta kesien 2014 ja -15 kartoituksissa yllättäen kokonaan, mutta havaittiin Rekolanojan reunamilla Hiekkaharjun golfkentällä, huomattakoon että laji on pesimälintuna vähissä myös Vantaanjoen rannoilla.

Peltosirkku (*Emberiza hortulana*) puuttui Hanabölen pesimälajistosta kesinä 2014 ja -15, mutta on ilmeisimmin kuulunut aiemmin alueen vakituiseen linnustoon. Peltolaakso viljelymuodoltaan vaihtelevine peltolohkoineen ja siemenravintoa tarjoavine pientereineen ja niittyineen on lajille optimaalista elinympäristöä, joskin puustosaarekkeiden niukkuus saattaa jossain määrin rajoittaa sosiaaliselle lajille tyypillisten pienten reviirikeskittymien syntymistä alueella. Pesimäkannan romahduksen myötä valtakunnallisesti erittäin uhanalaiseksi luokiteltu peltomaiden tyyppilintu on lähes kadonnut pääkaupunkiseudun lajistosta 2010-luvulla.

2.4.2.2. Ruokavieraat ja muuttolevähtäjät

Pääkaupunkiseudun rannikkoalueen valkoposkihanhikanta hyödyntää Keravanjokilaaksossa erityisesti Hanabölen aluetta, lähinnä pesimäkauden jälkeisenä ruokailualueena. Ruokailijamäärät ovat olleet alueella selvästi pienempiä kuin suositummilla ruokailualueilla mm. Vantaanjokilaakson pelloilla. Hanabölessä hanhiparvet ovat ruokailleet etenkin peltoalueella, eikä hanhia ole koettu Hiekkaharjun golfkentällä ongelmaksi samassa mitassa kuin useissa muissa pääkaupunkiseudun golfkeskuksissa (kentän hoitajan suullinen ilmoitus). Valkoposkihanhien (*Branta leucopsis*) seurassa on golfkentällä havaittu satunnaisemmin pieniä yksilömääriä meri- ja kanadanhanhia (*Anser anser* ja *Branta canadensis*).

Mikäli valkoposkihanhien ruokailijamäärät Hanabölessä lisääntyvät, tulee esiin kysymyksiä joita on herännyt muilla pääkaupunkiseudun ruokailualueilla (Harjuntausta ym. 2013). Hanhet ovat saapuneet ruokailemaan alueen pelloille lähinnä kasvukauden lopulla ja puintien jälkeen. Golfkentällä hanhet voivat häiritä pelaajia ja sotkevat ulosteilla viheriöitä. Niiden viihtymistä kentällä voidaan arvioida vähentävän vesialtaiden ilmaversoiskasvillisuus, kasvittomina ja avoimina altaat todennäköisesti houkuttelisivat hanhia. Toisin kuin pienempikokoiset sorsalinnut, eivät valkoposkihanhet yleensä kerääny korkeata ja tiheää vesikasvillisuutta kasvaville lampareille. Tarvittaessa voidaan hanhien karkotusta kentältä kokeilla mm. sijoittamalla altaille muovisia joutsenen kuvia, jolloin hanhet saattavat vältellä ”joutsenen reviiriä”. Tarvittaessa hanhia voidaan hätistellä poistumaan, helpoimmillaan ”kotkaefektillä” kädet sivuille levittäen, paukuttaen kämmeniä yhteen ja mahdollisesti äänitehostein huutamalla.

Hiekkaharjun golfkentän altailla on paikallista arvoa vesilintujen pesimäkauden aikaisena ruokailualueena, poikueiden suojapaikkana ja pienimittakaavaisesti sorsalintujen sulkimiskertymäkohteena, lisäksi paikalla levähtää muuttokausina läpimuutolla olevia vesilintuja ja kahlaajia. Osa pesimäkaudella havaittavista sorsalinnuista saapuu alueelle etäämmältä, todennäköisesti enemmistö kuitenkin Keravanjoen piiristä. Muilla pääkaupunkiseudun golfkentillä tehtyjen havaintojen valossa saapuu golfkosteikoille ruokailemaan sorsalintuja yötunteina, monien ruokavieraista poistuessa päiväajaksi kentän aktiivikäytön ”jaloista”. Sorsista poiketen valkoposkihanhet eivät ole aktiivisia pimeän aikaan ja kerääntyvät pesimäkauden ulkopuolella pääsääntöisesti yöpymään laajoille vesialueille kuten rannikoiden merenlahdille.

Pesimäkauden ruokavieraslajeista Hanabölen pelloille parveutuu etenkin nauru- ja kalalokkeja (*Larus ridibundus* ja *L. canus*), sepelkyyhkyjä (*Columba palumbus*), tervapääskyjä (*Apus apus*), räkättirastaita (*Turdus pilaris*) ja kottaraisia (*Sturnus vulgaris*). Pesinnän jälkeen peltoalueille parveutuvat rastaat voivat aiheuttaa satotappioita mansikkaviljelmällä ja niitä häädetään alueelta luvanvaraisesti, kyyhkyt ruokailevat mieluusti hernepelloilla. Tervapääskyjä kerääntyy peltolaaksoon hyönteispyyntiin läpi pesimäkauden sadoittain ja alue lienee lähikaupunginosissa pesiville yksilöille keskeinen ruokailualue. Kottaraisten kesäkauden poikueparvet viihtyvät etsimässä hyönteisravintoa myös golfkentän viheriöiltä.

Muuttoaikoina avomaaympäristöissä ruokaileville lintulajeille Hanabölen pellot ovat Keravanjokilaakson merkittävin levähdysalue Vantaan alueella. Viljely- ja kesantosarkojen sekä rantaniittyjen ja jokivarren yhdistelmä tarjoaa edullisen levähdyskohteen monipuoliselle linnustolle, lisäksi välittömässä vaikutuspiirissä sijaitseva Hiekkaharjun golfkenttä vesialtaineen houkuttaa alueelle muuttolintuja. Laajan peltolaakson alueella voi tavata levähtämässä myös suurikokoisia muuttajia, kuten laulujoutsenia (*Cygnus cygnus*), metsä- ja tundrahanhia (*Anser fabalis* ja *A. albifrons*), sekä kurkia (*Grus grus*). Päiväpetolinnuista viljelymailla viihtyvät etenkin syysmuuton aikaan pikkujyrsijöitä saalistavat sinisuohaukat (*Circus cyaneus*), piekanat (*Buteo lagopus*) ja tuulihaukat (*Falco tinnunculus*). Kahlaajista Hanabölen kaltaisilla laajoilla peltoaukeilla voidaan tavata huomioitavina lepäilijämäärinä erityisesti kapustarintoja (*Pluvialis apricaria*) ja suokukkoja (*Philomachus pugnax*). Avomaaympäristöjen varpuslinnuista Hanabölen laaksoon voidaan olettaa kerääntyvän säännöllisesti alueellisesti merkittäviä levähtäjämääriä mm. keltavästäräkkejä (*Motacilla flava*) ja niittykirvisiä (*Anthus pratensis*), joukossa vähälukuisemmista lajeista mm. lapinkirvisiä (*Anthus cervinus*) ja lapinsirkkuja (*Calccarius lapponicus*). Vuoden 2014 kartoituskäynneillä havaittuja

keskikesän vähiä muuttolevähtäjiä edustivat 29.6. peltojen sadevesilammikoilla ruokailleet punajalkaviklo (*Tringa totanus*) ja tusina liroja (*T. glareola*).

Elinympäristökuvioiden valossa mm. kesantopeltoja ja niittyjä syysmuutolla hyödyntävä uhanalaislaji heinäkurppa (*Gallinago media*) saattaa olla alueella vuosittainen muuttovierailija. Suomen pesimälajistossa korkeimpaan uhanalaisluokituksen ryhmään kuuluva laji on osoittautunut säännölliseksi levähtäjäksi syysmuuttokaudella Vantaanjokilaakson laajimmilla peltoalueilla (Lindblom 2014). Muuttolevähtäjien havainnointi Hanabölen laaksossa on ollut lintuharrastajien toimesta melko vähäistä, ruokavieras- ja levähtäjämäärien tarkempaan selvitykseen olisi tilausta. Keravanjokilaaksossa kohde kuuluu elinympäristöjen laadun ja laajuuden valossa muuttolevähtäjien osalta oletettavasti Vantaan merkittävimpiin lintualueisiin.

2.4.3. Virkistyskäyttö

Hanabölen alue on ympäristöarvoiltaan Keravanjokilaakson merkittävimpiä kohteita, mutta on jäänyt virkistyskäytön katvealueeksi. Merkittävänä puutteena on jokivarren yhtenäisen ulkoilureitin katkos alueella. Maanomistusolot, peltomaiden viljelykäyttö ja luonnon ekologiset arvot puntarissa, on ulkoilureittiä suunniteltu joen länsipuolelle.

Viljelyssä olevia peltomaita hallitsee joen itäpuolella mansikkatila. Alueella kasvatetaan kesätyövoimin kerättyä marjaa myyntiin ja paikalla on mahdollisuus myös itsepoimintaan. Mansikkatilan alueella liikkuminen on valvottua. Tilan peltojen laiteita kulkee jokirantaa myötäillen polku, joka ei viljelysten laidalla sovellu laajamittaisempaan ulkoilukäyttöön. Polun varrella on jokirantojen parhaiten vuosikymmenten takaisen niittyluonteen säilyttäneitä kuvioita. Koivukylänväylältä peltojen halki johtavalta Ylismaantieltä on peltolohkon piennaraluetta kulkevan uran kautta kulkuyhteys Rusokallionpolulle ja edelleen Stenkullaan. Enentyvä läpikulku etenkään mansikkapeltojen alueella ei ole kuitenkaan toivottavaa.

Hanabölen alueelle on esitetty perustettavaksi kaupunkimaatila (Muukka & Vainio 2002). Keravanjokilaakson ulkoilureitin varrella sijaitseva kotieläintila olisi alueen virkistyskäytön kannalta merkittävä kohde. Maatilan eläimiä olisi mahdollista hyödyntää myös alueen maisemanhoidossa, etenkin niittymaiden laidunnuksen muodossa. Maatilaa laitumilla ja mahdollisilla rehupeltolohkoilla olisi ekologisesti peltoaluetta monipuolistava vaikutus. Karjanlaitumia ja rehunurmia suosivat monet maatalousympäristöjen lintulajit ja laidunniityillä viihtyy monipuolinen perhoslajisto. Maatilan eläimiksi on suositeltu suomenlampaita ja suomen karjan nautoja sekä hevosia.

Peltoalueille on esitetty rakennettavan myös onkikalalammikko, jossa kasvatettaisiin kirjolohia ja nieriää. Kotieläintilan yhteydessä kohde olisi toimiva kokonaisuus. Huomattakoon kuitenkin ettei kalalampi korvaisi ekologisessa tarkastelussa alueelle suunniteltua vesiensuojelukosteikkoa. Hanabölen maisemallisesti arvokkaaseen alueeseen kuuluu myös Hiekkaharjun golfkenttä, joka monipuolistaa alueen virkistysmahdollisuuksia. Kentän kosteikkolampareet tarjoavat golfin pelaajille mahdollisuuden pelin lomassa jopa lintujen bongaamiseen. Kentän reunalle voisi suunnitella golfkosteikkojen linnuista, kasveista ja vesihyönteisistä kertovat ja lajeja esittelevät opastaulut.

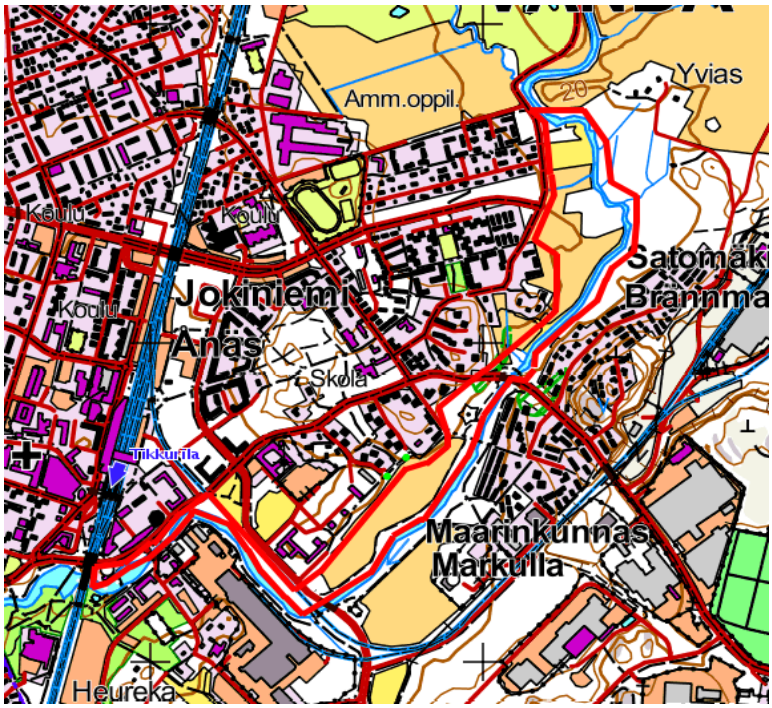
Hanabölen maatalousympäristöt tarjoavat hyvät mahdollisuudet luonnon tarkkailuun, mutta alueella liikuttaessa tulee ehdottomasti huomioida peltojen viljelykäyttö ja pihapiirien yksityisyys. Peltoteillä on mahdollista liikkua luonnon havainnoinnin merkeissä etenkin kävellen ja pyörällä. Huomattakoon että myös golfkenttä on yksityisaluetta. Kaupunkimaatila olisi lähikaupunginosien useille kouluille ja päiväkodeille edustava lisä Keravanjokilaakson ympäristöopetuskohteisiin.

Tähtitaivas on osa luonnonmaisemaa ja tunnelman luojana usein aliarvostettu. Hanabölen alue tarjoaa taivaankannelle laajan näkymän, mutta läheisten asutuskeskittymien ja tiestön valaistus hukuttaa heikkovaloiset ”syvän taivaan kohteet” suurelta osin näkyvistä, pääosan linnunradasta, sekä kiikarein erottuvat kirkkaimmat galaksit ja tähtisumut. Sen sijaan kirkkaimmat kohteet kuten revontulet ja planeetat Venuksesta Saturnukseen erottuvat taivaalta paljain silmin. Pääosalla Keravanjokilaakson selvitysalueesta ympäröivän kaupunkiasutuksen, tieverkostojen ja ulkoilureittien valaistus heikentää yötaivaan kohteiden havaitsemista merkittävästi, mutta monin paikoin löytyy kaupunkioloissa kohtuullisia suppeampien sektorien näkymiä tummalle tähtitaivaalle. Valaistuksen heijastumista taivaalle vähentää kasvillisuus, paikallisesti taivaankohteiden erottumiseen vaikuttaa mm. puuston määrä havaintopaikan ympärillä. Taivaankohteiden näkymiseen viheralueilla voidaan vaikuttaa ulkovalaistuksen suunnittelulla ja valaisintyyppien valinnalla, esteittä taivaalle suuntautuva hukkavalaistus ei paranna turvallisuutta tai turvallisuuden tunnetta ulkoilureiteillä.

2.5. Jokiniemi - Hakkilanranta

Jokiniemi tunnetaan Etelä-Suomen laajimpana kivikauden aikaisena asuinpaikkana, jolla on sijainnut asutusta 2600-3000 vuotta eKr. Alueen arkeologisissa kaivauksissa löytyi kesällä 2014 savifiguuri, jonka määritettiin kuuluneen kampakeraamiseen kulttuuriin noin 6000 vuotta takaa. Jokiniemi on ollut tuolloin merenlahden rantaa. Jokiniemen alueelle kehittyi 1800-luvun loppupuoliskolta alkaen alueellisesti merkittävä teollisuuskeskittymä. Alueen länsilaidalla Tikkurilankoskella on toiminut 1600-luvulta mylly, jonka yhteyteen rakennettiin 1860-luvulla öljynpuristamo ja vernissakeittämö, myöhemmin paikalla toimi Tikkurilan väritehtaat Oy ja 1900-luvun puolella 56 vuoden ajan lyijysulatto. Jokiniemen ja Hakkilan kaupunginosien rajalla Keravanjoen ylittää 1897 rakennettu Kivisilta, jota pitkin kulki aikoinaan Turku - Viipuri maantie eli Kuninkaantie. Jokiniemen kaupunginosan asukasmäärä oli vuonna 2014 4984 henkeä (Vantaan kaupungin väestöennuste 2014).

Jokiniemen kaupunginosan rajana on etelässä Keravanjoki, Tikkurilankosken puolivaiheilta ylittävä päärata lännessä ja idässä Rekolanoja. Jokiniemen Keravanjoen varteen sijoittuvia viheralueita edustavat kulttuurihistoriallisesti merkittävä Muinaispuisto, sekä Karhun- ja Satomäenrannan lähiviheralue. Vastapäätä jälkimmäisiä sijaitsee Hakkilanrannassa paikallisesti arvokas luontokohde Stenkullan mäki ja jokirantaan rajautuvat niittyalueet, jotka ovat mm. yölaulajalinnuston suosiossa. Jokiniemen alueella Keravanjoen rantoja seuraa ulkoilureitti joen etelärannalla Hakkilan ja Kuninkaalan kaupunginosien puolella, muutoin kapean polkuverkoston muodossa. Näkymiä jokimaisemaan voi katsella mm. Kivisillan kupeessa kulkevalta Tikkurilantien kevyen liikenteen väylältä ja siitä 200 metriä alavirtaan sijaitsevalta kevyen liikenteen sillalta.



Kartta 5. Jokiniemen - Hakkilanrannan kartoitusalue. © Maanmittauslaitos

2.5.1. Maisema ja ympäristö

Karhunranta käsittää Keravanjoen länsipuolisen viheralueen Ohratien varrella. Joen mutkassa sijaitsevan matonpesupaikan eteläpuolella on lehtipuukuvio, jolla kasvaa haapaa (*Populus tremula*), rauduskoivua (*Betula pendula*), raitaa (*Salix caprea*), tuomea (*Prunus padus*) ja vaahteraa (*Acer platanoides*). Jokirannan puolella on rehevä niitty, jossa viheriöi monilajista niittykasvillisuutta: heiniä, pelto-ohdakkeita (*Cirsium arvense*), koiranputkia (*Anthriscus sylvestris*), seittitakiaisia (*Arctium tomentosum*) ja vadelmaa (*Rubus idaeus*). Jokikäytävää seuraava osin viljelykäytössä säilynyt peltoalue jatkuu etelään **Satomäenrannan** alueelle ja siellä edelleen Kivisillan tuntumaan. Karhunrannan ja Satomäenrannan rajoilla on jokirannan tuntumassa pienialainen pensastoa ja nuorta lehtipuustoa kasvava aluskasvillisuudeltaan rehevä kuvio. Pensastosaarekkeen pohjoispuolella laskee jokeen pellon halki kulkeva pieni puro. Karhunrannan ja Satomäenrannan rantapeltojen alueella jokirannan ruohokasvillisuutta kasvavan avoimen suojavyöhykkeen leveys vaihtelee noin 5 - 20 metriin. Rehevintä ruohokasvillisuutta kasvavat laajimmat pensoittuvat ja vesakoituvat kuviot ovat kesän 2014 selvityksen valossa paikallisesti tärkeitä reviirikohteita erityisesti yölaulajalinnuille. Niittykuvioiden säilyminen riittävän avoimina ja jokirannan yhtenäisen luonnontilaisen suojavyöhykkeen turvaaminen ovat ekologisesti keskeisiä seikkoja jokirantaan rajautuvan viheraluekokonaisuuden hoidon suunnittelussa. Alueen monipuolisen kenttäkerroskasvillisuuden joukosta mainittakoon vieraslajeista etelänruttojuuri (*Petasites hybridus*).

Hakkilanrannan laaja viheralue sijaitsee Karhunrantaa ja Satomäenrantaa vastapäätä joen itäpuolella. Paikalla olleille ja vuosituhannen taitteen tietämillä viljelykäytöstä poistuneille peltomaille on syntynyt niitty-ympäristöjä tarjoava laajalti avoin joenrantamaisema. Alueen pohjois- ja keskiosissa on rantamailla paikoin myös kosteaa tulvaniittyä. Ranta-alueilla kasvaa koivuja, leppiä, raitoja, sekä pensasmaisia pajuja, paikoin muutamia terijoensalavia (*Salix fragilis Bullata*) ja terttuseljoja (*Sambucus racemosa*). Niittyä värittävät kukkakasveista mm. koiran- ja karhunputki (*Anthriscus sylvestris* ja *Angelica sylvestris*), pelto- ja

huopaohdake (*Cirsium arvense* ja *C. helenioides*), sekä pietaryrtti (*Tanacetum vulgare*). Alueen halki kulkee viljelykäytön jäänteenä vanhoja sarkaojia. Niittykuvioiden jokirantaan rajautuvat alueet olivat kesän 2014 selvityksen valossa linnuista etenkin yölaulajien suosiossa. Hakkilanrannan eteläosassa on lehtomainen lehtipuustoa kasvava rantametsäkuvio, jossa kasvaa koivuja, leppiä, raitoja ja tuomia, aluspuina paikoin myös vaahteraa; aluskasvillisuus on etenkin joen rannan tuntumassa rehevää. Metsäkuvio rajautuu välittömästi itäpuolen asuintontteihin.

Kivisilta Tikkurilantien kupeessa ylittää Keravanjoen Hakkilan Stenkullan rannoilta Jokiniemen puolelle. Historiallinen silta on rakennettu graniittiharkoista. Sillan ympäristössä voi nähdä kesäyössä lepakoita hyönteispyynnissä. Kivisillan itäpuolella sijaitseva **Stenkullan mäki** on paikallisesti arvokas kohde luonnon monimuotoisuuden ja viihtyisyyden kannalta. Kohde on etenkin kasvilajistoltaan edustava kaupunkimetsäkohde. Mäen huipulla on osin avointa kalliota, jolla kasvaa harvakseltaan mäntyjä, sekä haapoja, pihlajia ja koivuja, alempana rinteillä on rehevämmän kankaan lajistoa. Alueella kasvaa kallioketojen kasveja kuten mäkitervakko (*Silene viscaria*), joukossa kallioisten paahdepaikkojen suosija luiskaraunioinen (*Asplenium septentrionale*), kallion reuna-alueilla tuoksuvat alkukesällä kukkivat kielot (*Convallaria majalis*).

Muinaispuisto on luontoympäristönä etenkin kasvillisuudeltaan monipuolinen kohde, joka on tunnettu paikalla sijaitsevista arkeologisista kaivauksista. Puiston Tikkurilantien puoleisella pohjoislaidalla kasvaa jäänteenä vanhasta puutarhasta muutamia tammia (*Quercus robur*) ja vuorijalava (*Ulmus glabra*). Puistometsän keskellä on varttuneita koivuja ja vaahteraa (*Acer platanoides*) on aluspuustona verraten runsaasti. Puiston joen puoleinen laita on rehevää osin puoliavointa joenvarsiniittyä, missä tiheinä kasvustoina mm. mesiangervoa (*Filipendula ulmaria*), maitohorsmaa (*Chamerion angustifolium*) ja nokkosia (*Urtica dioica*). Niityllä joenrannan suuntaisesti kulkevan polun varrella kasvaa sinipunakukkaista maahumalaa (*Glechoma hederacea*), joka on tunnettu vuosisatoja sitten rohdoskasvina, sekä oluen ja viinin maustajana (Luontoportti). Lajin esiintyminen paikalla sopii hyvin historiaa henkivän puiston luonteeseen. Ranta-alueiden puustosta mainittavimpina ovat hopeapajut (*Salix alba var. sericea 'Sibirica'*) ja palsamipoppelit (*Populus balsamifera*). Puiston etelälaidalla sijaitsevan rehevän niityn pohjoispuolella on kasvanut Metsäntutkimuslaitoksen viljelyjäänteenä vanha osin lahopuuvaiheeseen varttunut energiapajukko (Tikkurilan palvelualueen luonnonhoitosuunnitelma 2005). Aluetta on sittemmin raivattu. Etelälaidan niityllä kasvaa lehtikuusia.

Jokiniemen rantaniityt Muinaispuiston ja Jokiniementien välillä muodostavat kapean suojaviheralueen joen ja viljelykäytössä säilyneen rantapellon väliin. Niittyvyöhykettä seurailee pellon laidalla kapea polku. Muinaispuiston kupeessa Keravanjoen ylittävän kevyenliikenteen sillan eteläpuolella on pieni lehtevä rantametsikkö. Tämän jälkeen rantamaisema on avoin, putkikasviniityn reunassa kasvaa saareke matalaa rantapajukkoa. Alajuoksuun jatkettaessa tullaan harvakseltaan sekapuustoa (leppiä, pihlajia, kuusia ja hopeapajuja) kasvavalle rantametsikölle. Rannan kapealla tulvaniittykaistaleella kasvaa tällä kohtaa myös korkeampaa rantakasvillisuutta pienen ruovikon muodossa. Edellä kuvatut viheralueet on nimetty **Tutkijanpuistoksi**. Jokiniementien vieressä kulkevan teollisuusradan ja jokirannan väliin jää leveimmillään noin 50 m leveä rehevä viherkaista, jonka eteläpäässä varttuu nuorta sekapuustoa ja kuusitaimikkoa, muutoin lehtipuustoa ja rehevää niittyä, rannan tuntumassa kasvavine pajupensaineen. Rehevien rantaniittyjen pensassaarekkeet ovat yölaulajista viita- ja luhtakerttusten suosiossa.

Tikkurilankoskesta Jokiniemen kaupunginosaan kuuluu osa-alue ylävirrasta päärataan saakka, koski käsitellään omana kohdekokonaisuutena kappaleessa 2.7. Jokiniemen teollisuuskeskittymän ympäristövaikutuksiltaan huomionarvoisin oli vuosina 1928-1984 Winterinmäen alueella sijainnut

lyijyvalkoistehdas ja lyijysulatto. Myöhemmin puhdistettu saastuneiden maiden alue sivuaa Keravanjoen laaksoa Tikkurilankosken pohjoispuolella.

Tieliikenteen meluvaikutus ulottuu Jokiniemen ja Hakkilanrannan viheralueille lähes kauttaaltaan päiväaikaan vähintään 45-50 dB keskitasolla (Tiemelu 2011, Vantaan karttapalvelu). Karhunrannan ja Satomäenrannan sekä Hakkilanrannan kohdalla on jokirannoilla hiljaisempi alue, todennäköisesti sekä jokikäytävän topografian että kasvillisuuden yhteisvaikutuksesta. Hakkilanrannan alueen melutaso jää pääosin 45-50 dB ja 0.5 km matkalla on rantaviivassa tätä hieman hiljaisempi vyöhyke. Ohratieltä 50-55 dB meluvyöhyke ulottuu Karhunrannassa matonpesupaikalle, osin jokirantaan saakka. Tikkurilantieltä 50-60 dB vyöhyke ulottuu Muinaispuistoon, Stenkullan mäelle sekä Kivisillan ja Satomäen väliselle metsäalueelle, jokikäytävässä alajuoksun suuntaan noin 100 m matkan, yläjuoksuun hieman niukemmin. Muinaispuisto on kokonaisuudessaan vähintään 50-55 dB aluetta, jokirantaan rajautuvat Tutkijanpellot 45-50 dB tasolla. Jokiniemenkadun eteläpuolen ranta-alueilla melutaso kohoaa 50-55 dB. Yötunteina suuri osa Karhunrannasta, Satomäenrannasta ja Hakkilanrannasta ovat luokiteltavissa melko hiljaisiksi alueiksi, Ohratien 45-50 dB vyöhyke jää tällöin alle 100 m. Tikkurilantieltä 45-50 dB alue ulottuu jokikäytävässä yläjuoksun puolelle noin 150 m ja alajuoksun puolelle noin 200 m, kattaen mm. Muinaispuiston ja Stenkullan mäen kokonaisuudessaan. Tutkijanpellon jokirannat ovat yöaikaan verraten hiljaisia. Jokiniemenkadun 45-50 dB vyöhyke ulottuu osin jokirantaan, mutta ilmeisesti teollisuusradan ja rannan välinen puusto vaimentaa äänitasoa hieman. Jokiniemen ja Hakkilanrannan jokirannat ja niihin rajautuvat viheralueet tarjoavat pääosin hyvät puitteet luonnon äänien havainnointiin. Päiväaikaan voi liikenteen taustamelu häiritä lähinnä Kivisillan ympäristössä.

2.5.2. Pesimälinnusto

Jokiniemen alueen pesimälinnustoa inventoitiin kesällä 2014 Keravanjoen länsirantaan rajautuvilta viheralueilta Rekolanojan suulta Kivisillalle ja edelleen Tikkurilankosken ylittävälle pääradalle saakka 3.07 km matkalla, sekä joen itärannalla Hakkilanrannassa 1160 m matkalla Yviaksen tilan rantamailta Kivisillalle (kartta 5). Selvitysalueelta kartoitettiin kaikki reviirit valikoiduilta elinympäristöindikaattoreilta.

Vesilinnuista joella havaittiin sinisorsia (*Anas platyrhynchos*) ja telkkiä (*Bucephala clangula*), ensin mainituilla havaittiin yksi poikue, jälkimmäisiä mm. 16.6. viisi naarasta kahdessa parvessa; alueelta ei esitetä vajaan aineiston perusteella arviota ko. lajien parimäärästä. Uuttukyyhky (*Columba oenas*) löytää pesäkoloja vanhoja jaloja lehtipuista kasvavista puistoista, Satomäenrannassa pesi kesällä 2014 yksi pari Gammelkullassa. Yölaulajista alueella havaittiin kesällä 2014 satakieliä (*Luscinia luscinia*) kuusi, viitasirkkalintuja (*Locustella fluviatilis*) kaksi, ruokokerttusia (*Acrocephalus schoenobaenus*) kahdeksan, viitakerttusia (*A. dumetorum*) viisi ja luhtakerttusia (*A. palustris*) seitsemän reviirilaulavaa koirasta (taulukko 4). Yölaulajareviirit keskittyivät vahvasti parhaille, aluskasvillisuudeltaan reheville puoliavoimille niitty- ja pensastokohteille (liite 2).

Taulukko 4. Jokiniemen ja Hakkilanrannan laulajareviirien määrät kesällä 2014 (n^{14}) osakohteittain: KR = Karhunranta, SR = Satomäenranta, HR = Hakkilanranta, MP = Muinaispuisto, JR = Jokiniemen rantapuisto. Täydentäviä reviiritietoja lisätty kesältä 2015 (n^{15}).

	KR	SR	HR	MP	JR	Σn
Uuttukyyhky (*Columba oenas*)	-	1^{14}	-	-	-	1^{14}
Satakieli (*Luscinia luscinia*)	-	1^{14}	2^{14}, 1^{15}	1^{14}	2^{14}	6^{14}
Viitasirkkalintu (*Locustella fluviatilis*)	1^{14}	-	1^{14}	-	-	2^{14}

Ruokokerttunen (*Acrocephalus schoenobaenus*)	1[14]	1[14]	3[14]	-	3[14]	8[14]
Viitakerttunen (*Acrocephalus dumetorum*)	1[14]	-	1[14]	1[14], 3[15]	2[14], 1[15]	5[14]
Luhtakerttunen (*Acrocephalus palustris*)	1[14], 2[15]	3[14]	3[14], 1[15]	-	3[15]	7[14]
Hernekerttu (*Sylvia curruca*)	-	1[14]	-	1[14]	-	2[14]
Pensaskerttu (*Sylvia communis*)	1[14]	1[14]	1[14]	1[14]	2[14]	6[14]
Lehtokerttu (*Sylvia borin*)	1[14]	2[14]	2[14]	1[14]	1[14]	7[14]
Mustapääkerttu (*Sylvia atricapilla*)	-	1[14]	-	1[15]	-	1[14]
Tikli (*Carduelis carduelis*)	-	1[14]	-	1[14]	-	2[14]
Hemppo (*Carduelis cannabina*)	-	1[14]	-	-	-	1[14]
Punavarpunen (*Carpodacus eryhtrinus*)	-	1[14]	-	-	-	1[14]
Keltasirkku (*Emberiza citrinella*)	-	1[14]	-	-	-	1[14]

2.5.3. Virkistyskäyttö - ulkoilureitit

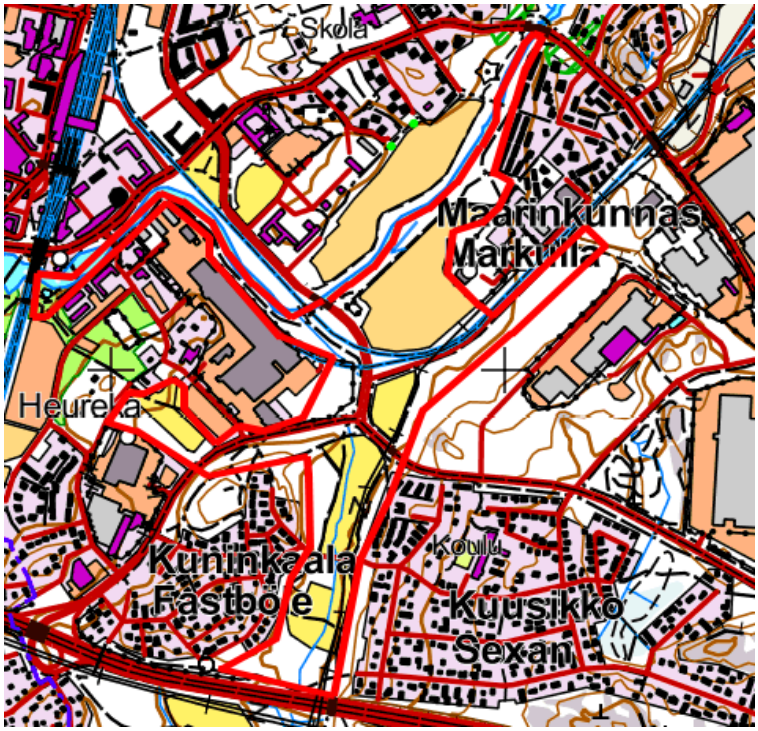
Jokiniemessä kevyen liikenteen yhteys puuttuu Hanabölestä tultaessa Ohratiellä Valkoisenlähteentien risteykseen saakka, mistä kevyen liikenteen väylä ohjaa kiertolenkin Ohratietä seuraten Tikkurilantielle. Jokiniemessä Kivisillan pohjoispuolella on kulkuyhteytenä jokirantaan noin puolen kilometrin mittainen kapea polku Karhunrannan matonpesupaikalta Satomäenrantaan Ohratielle. Satomäentieltä kulkee Kivisillan pohjoispuolitse oikoreitin jalan kulkijalle tarjoava polku metsikön halki. Hakkilanrannan avoimissa niittymaisemissa kulkee kapea polkureitti.

Parempikuntoinen polkureitti Karhunrannan ja Satomäenrannan alueella palvelisi ulkoilijoiden tarpeita nykyistä paremmin. Polku kulkee pienen puron yli, puron ylitykselle olisi tarvetta rakentaa pienimuotoinen silta. Rantapolku soveltuu hyvin luonnon havainnointiin ja kävelyyn rauhoittavassa maisemassa. Polun varrelle oleville pensasto- ja niittykohteille ja kuuloetäisyydellä oleville Hakkilanrannan rantaniityille keskittyi kesällä 2014 pääosa Jokiniemen ja lähialueen yölaulajalinnuista, joiden äänet luovat rantareitin maisemaan oman tunnelmansa. Polun varrella voidaan harrastaa myös ongintaa. Karhunrannan ja Satomäenrannan jokivarteen rajautuvat viheralueet tarjoavat otolliset puitteet luonto- ja virkistyskäyttöarvot yhteen sovittavan edustavan rantapuiston suunnitteluun.

Tikkurinlantien eteläpuolella Keravanjoen pääulkoilureitti kulkee joen itärantaa seuraten Maarinkunnaksen puolella. Jokiniemen puolella suuntautuu kapea rantapolku Muinaispuiston alueelta etelään. Muinaispuiston eteläpuolitse kulkee valaistu kevyen liikenteen väylä Jokipakanpolku Jokiniemestä Hietapellonkujalta Maarinkunnaksen puolelle. Jokipakanpolku ylittää Keravanjoen viherympäristöön hyvin ”istuvan” puurakenteisen sillan kautta. Silta tarjoaa katselupaikan jokikäytävään ja kohtauspaikan veden äärellä. Jokiniemen alueen Jokiniemen kaupunginosan useille kouluille ja oppilaitoksille jokilaakson viheralueet tarjoavat lähiluonnosta kertovia ympäristöopetuskohteita.

2.6. Maarinkunnas ja Kuninkaala

Keravanjokilaaksossa Maarinkunnaksen ja Kuninkaalan viheralueet käsittävät lähiviher- ja virkistysaluekokonaisuuden joen eteläpuolella. Alueen itäosa kuuluu Hakkilan kaupunginosaan, Jokiniementien länsi- ja eteläpuoli Kuninkaalaan. Keravanjokea seuraava pääulkoilureitti kulkee alueen halki.



Kartta 6. Maarinkunnaksen ja Kuninkaalan kartoitusalue. © Maanmittauslaitos

2.6.1. Maisema ja ympäristö

Hakkilan kaupunginosaan kuuluvan Maarinkunnaksen ja Kuninkaalan kaupunginosan Keravanjokilaaksoon rajautuvat viheralueet muodostavat ekologisen yhteysverkoston Jokiniemeä vastapäätä joen itä- ja eteläpuolella. **Maarinkunnaksen rantapuistossa** jokivartta seuraavan ulkoilureitin ja rannan väliin jää suojaviheralue, jolla kasvaa rehevää niittykasvillisuutta, pensastoa ja pääosin nuorta lehti puustoa. Rantaviivassa on kapealti rantakasvillisuutta ja kelluslehtisistä vesikasveista kasvustoja muodostavat ulpukat. Jokiniementien alituksen jälkeen ulkoilureitti kulkee Kuninkaalan puolella lähempänä rantaa ja suojaviheralue jää hyvin kapeaksi.

Jokilaakson vehreyden vastapainona hallitsee Maarinkunnaksessa maisemaa Vantaan Energian lämpökeskus ja sähköasema. Voimala-alueen lähiympäristö on suositeltu säilytettävän viheralueena ja jätettävän jokilaakson potentiaalisten asuinrakentamiskohteiden ulkopuolelle (Kaupunkisuunnittelu 27.5.2004). Teollisuusalueen ja jokirantaa kulkevan ulkoilureitin välissä on viljelykäytössä säilynyt peltoaukea. Ekologisessa tarkastelussa viljelyaukean elinympäristörakenne on yhtenäisenä salaojitettuna peltokuviona yksipuolinen. Peltoalueen eteläpuolella on Jokiniementien ja Santaradantien risteyksen itäpuolella noin hehtaarin laajuinen maaperältään kostea heinikkoinen niitty. Vastapuolella risteysaluetta on pensastoinen joutomaalaikku teollisuusalueen ja risteyksen välissä.

Santaradantien itäpuolella sijaitsee alueen ekologista viherverkostoa monipuolistava koillisesta lounaaseen suuntautuva metsäalue. Metsäalueen muodostama viherkäytävä jatkuu Tikkurilantien ja Vanhan Porvoontien katkomana koilliseen Honkanummen hautausmaalle, mistä Itä-Hakkilan halki kapeiden viheryhteyksien muodossa kohti Sotunkia ja Sipoonkorpea. Toinen tiestön katkoma viherketju johtaa alueelta Stenkullan, Hakkilanrannan ja Brunabergetin kautta Kuusijärven suuntaan. Santaradantien metsällä on jokilaakson vihermaisemassa myös visuaalinen arvo suojavyöhykkeenä lähiseudun teollisuusalueisiin.

Kuninkaalassa sijaitseva **Heidehofin puisto** muodostaa Keravanjokilaaksosta Heidehofin ja Kuusikon asuinalueiden välissä kohti etelää suuntautuvan viheryhteyden. Puistoalueen maisemaa halkoo pohjois-eteläsuuntainen suurjännitelinja ja samansuuntaisesti kulkee ulkoilureitistö. Alue on kunnostettu puistoksi 2000-luvulla, missä yhteydessä raivattiin osin kostealla maaperällä sijaitsevia heinikkoisia pensastoalueita. Puistoalue tarjoaa kuitenkin edelleen vehreinä kukkivia koiranputkiniittyjä ja lehteviä reunametsiköitä. Alueen eteläpäässä on jäljellä pajupensastoja ja pieni lehtolaikku. Heidehofin viheryhteys jatkuu Ala-Tikkurilantie (Kehä III: n) katkaisemana Kalkkikallion luonnonsuojelualueelle. Kalkkikalliolta viherketju jatkuu Helsingin ja Vantaan kuntarajaa seurailevana vihermosaiikkina kohti etelää, osin myös Lahdenväylän tuntumassa ja yhdistyy Helsingin koilliseen ”vihersormeen”, so. viheralueverkostoon, joka johtaa Sipoonkorvesta Vanhankaupunginlahdelle.

Kuninkaalan kylänmäen historia juontaa Helsingin pitäjän Fastbölen kylään ja alueen karttaniminä ovat säilyneet talonnimet 1700-luvun alkuvuosilta. Kylänmäen alue on ilmeeltään vehreä vanhoine pihapiireineen ja kartanopuineen. Kyläalueen ja eteläpuolella kulkevan Heidehofintien välissä sijaitsevan **Markusaksenpuiston** alueella on kylän vanhoista peltomaista jäänteenä niittykuvioita ja länsilaidalla kapea lehtomainen metsikkö. Kylänmäen pohjoispuolella Kuninkaalan ja Tikkurilan kaupunginosien rajalla sijaitsee Tikkurilankosken rantapuisto. Kylänmäen itäpuolella jokilaakson maisemaa hallitsee Tikkurila Oy: n tehdaskiinteistö.

Alueen ääniympäristön osana on liikenteen taustamelu. Päiväaikaan Maarinojan viljelyaukea jokirantoineen on kokonaisuudessaan 45-50 dB aluetta, Jokiniementieltä 50-55 dB alue ulottuu avoimessa maisemassa noin 200 m etäisyydelle (Tiemelu 2011, Vantaan karttapalvelu). Jokiniemen-, Heidehofin- ja Kyytitien risteyksestä 55-60 dB vyöhyke ulottuu noin 150 m säteelle, kattaen merkittävän osan risteyksen itäpuolen niittykuviosta. Santaradantien eteläpuolen metsäalue jää 45-50 dB piiriin. Heidehofin puiston pohjoispuoliskon kattaa vähintään 50-55 dB ja eteläpuoliskolla melutaso kohoaa kohti Kehä III siirryttäessä, alueen eteläreunalla aina 65-70 dB asti. Kuninkaalan kylänmäki kuuluu kokonaisuudessaan vähintään 45-50 dB alueeseen, Heidehofintieltä ulottuu Markusaksenpuistoon 50-55 dB vyöhyke noin 150 m ja 55-60 dB noin 50-80 m matkan. Kuninkaalanrannassa melutaso kohoaa 50-55 dB ja teollisuuskiinteistöjen kohdalla 55-60 dB. Tikkurilankosken yläjuoksun rannoilla keskimääräinen taustamelu yltää 55-60 dB.

Yöaikaan Maarinkunnaksen jokirannat ja Maarinojan viljelyaukea ovat keskimelultaan pääosin hiljaisia. Jokiniemen-, Heidehofin- ja Kyytitien risteyksestä 45-50 dB alue ulottuu Santaradantien metsän suuntaan noin 250 m. Heidehofin puiston pohjoispuolisko on pääosin 45-50 dB aluetta, eteläpuoliskolla melutaso kohoaa Kehä III kohden, jonka lähituntumassa 60-65 dB. Kuninkaalan kylänmäki on yöaikaan verraten hiljainen, Heidehofintieltä ulottuu 45-50 dB vyöhyke Markusaksenpuistoon noin 100 m matkalla, kattaen yölaulajien suosiman niityn eteläpuoliskon. Kuninkaalanranta on pääosin 45-50 dB aluetta. Tikkurilankosken yläjuoksun alueella yöaikainen keskimääräinen melutaso kohoaa 50-55 dB, kattaen jokikäytävän ranta-alueineen. Luonnonäänien havaitsemisessa on alueella paikoin huomattava ero meluisamman päiväajan ja yön hiljaisempien tuntien välillä. Erityisesti Maarinkunnaksen jokirannat ovat melutasoltaan rauhoittavat vuorokauden ympäri.

2.6.2. Pesimälinnusto

Maarinkunnaksen ja Kuninkaalan alueelta selvitettiin kesän 2014 linnustokartoituksissa elinympäristöjen monimuotoisuusarvoja kuvaavien indikaattorilajien esiintyminen, kesällä 2015 alueelle tehtiin yhden käyntikerran yölaulajakartoitus (taulukko 6). Vesilinnuista tavattiin Tikkurilankosken rannoilta kesällä 2014 sinisorsa (*Anas platyrhynchos*) (poikue) ja telkkä (*Bucephala clangula*). Jälkimmäinen havainto koski naarasta ilman poikasia; rantalehdossa oli kuitenkin pesäpönttö. Telkkiä tavattiin myös kaksikko pesimättömiä naaraita. Ruisrääkkä (*Crex crex*) tavattiin kesän 2015 käynnillä Jokiniementien ja Santaradantien risteyksen itäpuolen niityltä.

Kahlaajista pesi kesällä 2014 töyhtöhyyppiä (*Vanellus vanellus*) yksi pari Maarinkunnaksen peltoaukealla ja rantasipi (*Actitis hypoleucos*) Tikkurilankoskella. Jälkimmäisen pesintä saattoi epäonnistua koska paikalla ei todettu poikuetta, sipien pesintöjä todennäköisesti tuhoutui kesäkuun runsaiden sateiden aikaan. Kalalokkeja (*Larus canus*) pesi yksi pari Maarinkunnaksen voimala-alueella.

Räystäspääskyjä (*Delichon urbicum*) pesi kesällä 2014 pieni kolonia Tikkurila Oy: n tehdasalueella, joukon jatkona vähintään kaksi paria haarapääskyjä (*Hirundo rustica*). Niittykirvisiä (*Anthus pratensis*) pesi yksi pari Maarinkunnaksen pellolla. Kivitaskulla (*Oenanthe oenanthe*) oli alueella kaksi reviiriä, Maarinkunnaksen ja Kuninkaalan teollisuusalueilla.

Pensastomaiden laulajista todettiin kesän 2014 kartoituksissa alueella satakielillä (*Luscinia luscinia*) neljä ja viitakerttusilla (*Acrocephalus dumetorum*) viisi reviiriä, luhtakerttunen (*A. palustris*) esitti taidokasta konserttiaan yhden laulajan voimin. Kesän 2015 käynnillä alueella tavattiin em. lajeilla reviirilaulavia koiraita sama kokonaismäärä. Yölaulajalajien suosimia kohteita ovat Heidehofin ja Markusaksen puistot, sekä Maarinkunnaksen rantapuisto.

Metsälinnuston osalta alueen arvokkain kohde on Santaradantien viereinen metsä, jonka pesimälinnustoon kuului kesällä 2014 mm. satakieli, mustapääkerttu (*Sylvia atricapilla*) ja kultarinta (*Hippolais icterina*), kohde on sovelias myös pikkutikalle (*Dendrocopos minor*). Kuninkaalan kylänmäen pihapuistojen pesimälinnustoon kuuluivat kesällä 2014 mm. leppälintu (*Phoenicurus phoenicurus*), satakieli, hernekerttu (*Sylvia curruca*), kottarainen (*Sturnus vulgaris*) ja tikli (*Carduelis carduelis*).

Taulukko 6. Hakkilan Maarinkunnaksen ja Kuninkaalan kartoituskohteiden pesimälinnuston reviirimääriä kesällä 2014 (n^{14}), täydennettynä kesän 2015 havainnoilla (n^{15}): MR = Maarinkunnaksen rantapuisto, * mukana Vantaan Energian voimala-alueen reviirit, MO = Maarinoja, SM = Santaradantien metsä, HP = Heidehofin puisto, ** mukana kylänmäen reviirit, MP = Markusaksen puisto, KR = Kuninkaalanranta.

	MR	MO	SM	HP	MP	KR	Σn
Ruisrääkkä (*Crex crex*)	-	1^{15}	-	-	-	-	1^{15}
Töyhtöhyyppä (*Vanellus vanellus*)	-	1^{14}, 1^{15}	-	-	-	-	1^{14}, 1^{15}
Kalalokki (*Larus canus*)	1^{14}*	-	-	-	-	-	1^{14}
Niittykirvinen (*Anthus pratensis*)	-	1^{14}	-	-	-	-	1^{14}
Kivitasku (*Oenanthe oenanthe*)	1^{14}*	-	-	-	-	1^{14}, 1^{15}	2^{14}, 1^{15}

Leppälintu (*Phoenicurus phoenicurus*)	-	-	-	-	1[14]	-	1[14]
Satakieli (*Luscinia luscinia*)	1[14]	-	1[14]	2[15]	1[14], 1[15]	1[14], 1[15]	4[14], 4[15]
Ruokokerttunen (*Acrocephalus schoenobaenus*)	1[14]	-	-	-	-	-	1[14]
Viitakerttunen *Acrocephalus dumetorum*)	2[14], 1[15]	-	1[14]	1[14], 1[15]	1[14], 3[15]	-	5[14], 5[15]
Luhtakerttunen (*Acrocephalus palustris*)	1[14]	-	-	-	1[15]	-	1[14], 1[15]
Hernekerttu (*Sylvia curruca*)	-	-	-	-	1[14]	-	1[14]
Mustapääkerttu (*Sylvia atricapilla*)	-	-	2[14]	-	-	-	2[14]
Kultarinta (*Hippolais icterina*)	-	-	2[14]	-	-	-	2[14]
Kottarainen (*Sturnus vulgaris*)	-	-	-	-	1[14]	-	1[14]
Tikli (*Carduelis carduelis*)	-	-	-	-	1[14]	-	1[14]

2.6.3. Virkistyskäyttö

Maarinkunnaksen ja Kuninkaalan viheralueet muodostavat Keravanjokilaaksoon nivoutuvan, luonnonläheisen lähivirkistysalueen. Alueen ulkoiluverkoston pääreitti kulkee Keravanjoen rannassa ja siltä on kevyen liikenteen siltayhteys Jokiniemeen, Heidehofin puiston kautta reitti jatkuu Helsingin puolelle. Laajan ulkoiluun hyvin soveltuvan yhtenäisen viheralueekokonaisuuden arvoa kohottaa osaltaan sijainti Tikkurilan kaupunkikeskuksen välittömässä lähituntumassa.

Ulkoiluväylien varsille sijoitetut penkit tarjoavat mahdollisuuden levähtää kesken kävely- tai pyörälenkkiä, rantapuistossa voi pysähtyä syömään eväitä jokimaisemassa ja kuunnella ohessa jokirantojen alkukesäisessä äänimaisemassa satakielien ja viitakerttusten laulua. Heidehofin puistossa on lähiasutuksen nuorison tarpeita palveleva uusittu pallokenttä. Alueelle sopisivat myös ulkoilualueilla suositut kuntoiluvälineet. Maarinkunnaksen alueelle on suunniteltu rakennettavaksi koirapuisto (Vantaan viheralueohjelma 2011-2020).

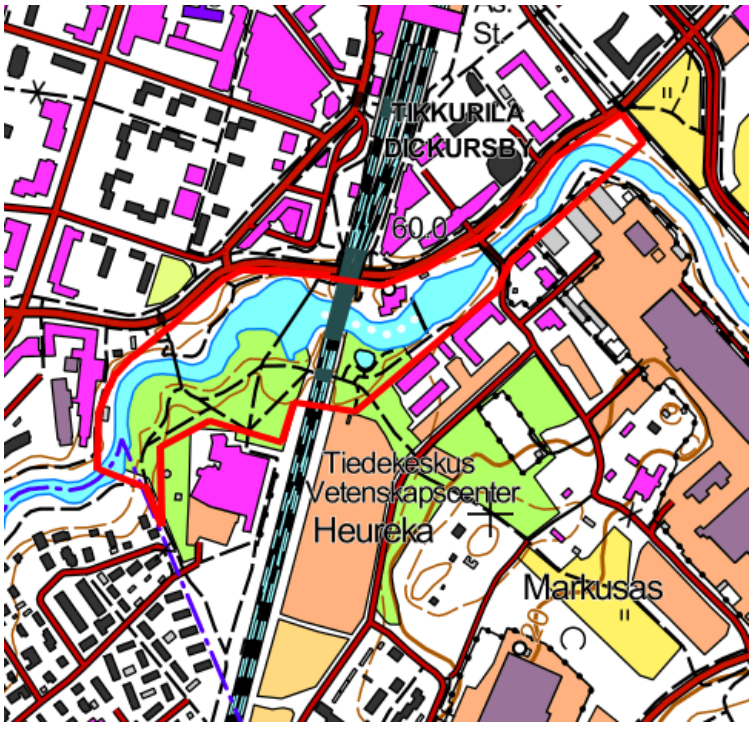
Pääulkoilureitit kulkevat verraten avoimissa ympäristöissä ja ovat valaistuja, mikä parantaa turvallisuuden tunnetta pimeän aikaan liikuttaessa. Tärkeimmät ulkoiluväylät ovat pääosin hyväkuntoisia. Maarinkunnaksen rantapuiston ulkoilutien osalta huomioitakoon junaradan alituksen jyrkkä mutka, mikä voi aiheuttaa vaaratilanteita etenkin pyöräilijöille; tämä on kuitenkin huomioitu varoituskyltillä. Jokiniemen Kivisillalta Tikkurilantieltä rantaraitille laskeva jyrkkä luiska on eroosioherkkä ja oli kesäkuun 2014 sateiden aikaan huonokuntoinen.

2.7. Tikkurilankoski ja rantapuistot

Tikkurilankoskeen liittyy keskeisesti luonnonperintö ja vuosisatojen takainen kulttuuriperintö, jossa vaelluskalojen pyyntiin Keravanjoesta oli osaltaan vaikuttamassa asutuskeskittymien vakiintumiseen Vantaan nykyisen kaupungin alkuperäisillä syntysijoilla. Alue tunnetaan markkinapaikkana 1500-luvulta, jolloin alueen kautta kulki Turun ja Viipurin välinen Kuninkaantie. Vuonna 1862 rakennettiin kosken läheisyyteen yksi Helsinki – Hämeenlinna radan asemista, minkä myötä kosken partaalle syntyi teollisuutta. Teollistumisvuosikymmenten historiasta kertovat nykypäivänä kulttuuri- ja yritystoiminnan piirissä toimivat Tikkurilan Silkin ja Vernissan rakennukset.

Tikkurilankoskeen rajautuu neljä puistoaluetta: Tikkurilan kaupunginosassa sijaitsevat Tikkurilanranta ja Tiedepuisto, sekä Jokiniemen puolella Vernissaranta ja Kuninkaalassa Väritehtaanranta. Tiedepuiston alueella sijaitsee vuonna 1989 avattu Tiedekeskus Heureka, joka lukeutuu Suomen suosituimpiin vapaa-ajankeskuksiin. Tikkurilankosken rannoilla kulkee Keravanjoen pääulkoilureitti noin kilometrin matkan ja koski rantapuistoineen kuuluu jokilaakson keskeisiin vetovoimakohteisiin.

Aluetta kehitetään ulkoilu- ja lähivirkistysalueena, sekä ajanvietto- ja tapahtumapaikkana, luonnon monimuotoisuusarvoja unohtamatta. Tikkurilan kaupunkikeskuksen uusien asuin- ja liikerakentamishankkeiden myötä tulee Tikkurilankosken merkitys lähivirkistyskohteena kasvamaan entisestään. Tikkurilankosken rannat ja rantapuistot muodostavat Tikkurilan alueen tärkeimmän maakuntakaavan mukaisen ekologisen viherkäytävän kaupunkikeskuksen ytimeen.



Kartta 7. Tikkurilankosken kartoitusalue. © Maanmittauslaitos

2.7.1. Maisema ja ympäristö

Tikkurilankosken koskiosuus on noin 120 metrin pituinen, pudotuskorkeutta on puolen kymmentä metriä. Koski padottiin vuonna 1912 alueelle syntyneen teollisuustoiminnan kehittymistä tukien energiantuotantoon. Koskella suoritettiin kunnostustoimia vuonna 1996, mikä mahdollisti mm. meritaimenen lisääntymisen. Pato vaatii kuitenkin säännöllisiä kunnostustoimia ja siihen rakennettu kalatie on toiminut puutteellisesti. Padon myötä vesieliöstöön vaikuttavien fysikaalisten tekijöiden vaihtelut ovat kohteella voimakkaampia kuin luonnonkoskessa. Padon arvioidaan mm. lisäävän vesihyönteisten toukille ja lohikalojen lisääntymiselle haitallisen pohjajään muodostusta (Virtavesien hoitoyhdistys). Tikkurilankoski lukeutuu Uudenmaan ELY-keskuksen kalataloudellisen kunnostusstrategian keskeisiin kohteisiin. Suunnitelma alkuperäisen luonnonkosken palautuksesta toisi alkuperäisen historiallisen luonnonkosken kaupunkikeskuksen ytimeen. Tämä parantaisi merkittävästi myös taimenen ja muiden vaelluskalojen lisääntymismahdollisuuksia. Koskimaisemaan tarjoutuu edustavat näkymät esimerkiksi Tikkurilansillalta ja Väritehtaanrannan puistosta.

Kosken ranta- ja vesikasvillisuutta edustavat mm. viiltosara (*Carex acuta*) ja kurjenjalka (*Comarum palustre*), sekä ulpukka (*Nuphar lutea*), vesitatar (*Persicaria amphibia*) ja haarapalpakko (*Sparganium erectum*). Tikkurilankosken pohjaeläimistön laji- ja yksilömäärissä on todettu voimakkaampaa vaihtelua kuin Keravanjoen vertailukohteilla, veden laadulle herkät koski- ja sudenkorennot puuttuivat kokonaan vuosien 2012 ja -14 selvityksissä (Haikonen ym. 2015). Virtavesikohteille tyypillisistä veden laatua indikoivista vesiperhosista on parhaimmillaan runsain määrin esiintynyt siiviläsirvikäs (*Hydropsyche siltalai*). Lajin voi helpoimmin havaita koiraiden parveillessa rantapuiden lehvästöissä kosiolennon aikaan. Vesiperhosten toukat ovat tärkeä ravintokohde mm. talvehtiville koskikaroille. Koskikaroja on tavattu Tikkurilankoskessa satunnaisemmin kuin useilla muilla pääkaupunkiseudun koskikohteilla, johtuen todennäköisimmin pääosin padon ympäristön laatua heikentävästä vaikutuksesta.

Vieraslajeista Tikkurilankoskelle lähialueineen on kotiutunut minkki (*Neovison vison*), jonka vakiintunut esiintyminen voi vaikuttaa negatiivisesti alueen linnustoon. Pienpetojen aiheuttama predaatiopaineen kasvu saattaa vähentää Tikkurilankosken ja Keravanjoen muiden koskien potentiaalia useamman virtavesien valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisen lintulajin pesimäkohteina, sekä voi heikentää tavallisempien vesi- ja rantalintulajien poikastuottoa. Pesimäaikaan minkin saalistus voi kohdentua monien maassa ja maakoloissa pesivien lajien pesiin ja maastopoikueisiin. Pelkkä nisäkäspetojen havaitseminen voi vähentää vesi- ja rantalinnuilla kohteiden houkuttavuutta pesimäpaikkaa valittaessa. Tikkurilankoskelta on havaintoja myös minkkien talviaikaan saalistamista sinisorsista. Minkin elinpiiri voi käsittää kymmenkunta kilometriä vesistöjen rantoja ja kiima-aikana urokset voivat liikkua pidempiäkin matkoja (Koivisto ym. 1983). Territoriaalisella lajilla etenkin uusia alueita etsivät nuoret yksilöt vaeltavat laajalti. Vesien äärellä viihtyvälle lajille Keravanjoki muodostaa alueellisen esiintymiskeskittymän ja vaeltelua ohjaavan väylän. Minkkiin kohdistuvia riistanhoidollisia pyyntejä voidaan pitää jokilaakson alueella suositeltavana. Kesän 2014 kartoituksissa Tikkurilankosken rannoilta tavattiin myös supikoira (*Nyctereutes procyonoides*).

Koskeen kohdistuu ympäröivästä taajamaympäristöstä runsasta hajakuormitusta, jonka vähentämiseksi tullaan rantapuistojen tuntumaan rakentamaan kaupunkitilaan ja viheralueisiin maisemaelementteinä sulautuvia hulevesien biosuodatusaltaita ja kanavia (Koskinen ym. 2015). Kiveyksin rajattujen ”allikoiden” esteettistä ilmettä voidaan kohentaa istuttamalla vesikasveiksi kukkivia perennoja. Mahdollisesti koskeen kohdistuvaan hajakuormitukseen liittyen on Tikkurilankoskesta koekalastetuissa kaloissa todettu aistinvaraisesti havaittavia makuvirheitä, poiketen Keravanjoen vertailukohteista (Haikonen ym. 2015).

Kosken partaalla toimineen teollisuuden jäljiltä on vanhan silkkitehtaan rannoilla jäljellä myös metallien pilaamaa ja puhdistustarpeessa olevaa maa-ainesta (Kaupunkisuunnittelu 10.9.2008).

Tikkurilankosken rantapuistojen **Tiedepuiston**, **Tikkurilannan**, **Vernissarannan** ja **Väritehtaanrannan** rantamailla paikoin kasvavat terva- ja harmaaleppäryhmät, joukossa tuomipensaita ja raitoja, muodostavat kapeita ja pienialaisia luontaisen kaltaisia rantalehtolaikkuja, joiden aluskasvillisuutta hallitsevat mm. rantalehtojen tyyppilaji vuodenputki (*Aegopodium podagraria*) ja mesiangervo (*Filipendula ulmaria*). Tiedepuiston pohjoislaidalla on Heurekansillan eteläpään vieressä pieni haavikko ja ulkoiluväylän varrella rivistö poppeleita. Rantapuistojen vanhimmat puistopuut tekevät maisemasta suojaisan ja luovat kokonaiskuvaltaan arvokkaan puistomiljöön, lajistoa edustavat mm. kynäjalavat, vaahterat, tammet ja hopeapajut.

Puiston luoteisrannalla on säilynyt luonnontilainen kostea niittyluhta, jota värittävät näyttävistä kukkakasveista mm. rantakukka (*Lythrum salicaria*) ja ranta-alpi (*Lysimachia vulgaris*). Rantaniityn ja rannan ulkoiluväylän väliin jää pajupensaikko, joka yhdistyy maisemassa puiston istutuksiin. Rantaniitty ja siihen yhdistyvä pensaikkoalue on puistoalueen elinympäristöjä monipuolistava viherlaikku ja paikallistasolla ekologisesti arvokas. Tikkurilankosken rantapuistojen jaloja lehtipuita, puoliavoimia reuna-alueita ja luonnontilaista rantaluhtaa tarjoava monipuolinen viheraluemosaiikki on otollinen elinympäristö mm. useammalle harvinaiseksi, silmälläpidettäväksi ja vaarantuneeksi luokiteltavalle perhoslajille. Väritehtaanrannassa on Tikkurilankosken vieressä pieni maisemaa elävöittävä ja rantapuistoon tunnelmaa luova puistolampi.

2.7.2. Kaupunkivalaistus ja yhdyskuntamelu maisemaelementteinä

Tikkurilankoskeen rajautuvilla puistoalueilla on runsaasti keinovalaistusta, joka ulkoilureittien ohella ulottuu laajalti koskialueelle. Valaistu puistoalue koskimaisemassa on urbaaninäkökulmasta ympäristöesteettinen elämys. Tikkurilan puisto- ja taajamavalaistus sai tunnustusta vuoden 2004 kuntatekniikan saavutuksena. Tehokas valaistus parantaa iltahämärän ja pimeän aikaan turvallisuuden tunnetta koskeen rajautuvien rantapuistojen osalta Tikkurilan vilkkaan kaupunkikeskuksen laitamilla.

Ekologisesta näkökulmasta runsas valaistus voi pienimuotoisesti vähentää lajistollista monimuotoisuutta. Runsas keinovalaistus todennäköisesti vähentää Tikkurilankosken houkuttavuutta lepakoille. Maisemamosaiikissa lepakoille ovat tärkeitä paikalliset liikkumista ohjaavat viherkäytävät, jotka yhdistävät päivälepopaikkoja ja ruokailualueita (Verboom 1998). Mikäli alue on valaistu siten, että valo tunkeutuu laajalti ja voimakkaasti viherväylien sisään, voivat valoherkät lepakkolajit ja etenkin siippalajit kadota elinympäristövaateet muutoin täyttäviltä kohteilta kokonaan (Rydell 2006, Stone ym. 2009). Lepakoille sopivia päivehtimispaikkoja löytynee lähialueilta etenkin vanhemman rakennuskannan kiinteistöistä.

Alueen pesimälinnustoon runsaalla valaistuksella ei todennäköisimmin ole mainittavaa vaikutusta, esimerkiksi yöaikaan aktiiviset satakielet asettuvat reviirille yhtälailla valaistuille kuin valaisemattomille kohteille. Yöaikaan muuttavia varpuslintuja puistoalueiden valaistus voi houkuttaa puoleensa ja mahdollisesti myös lisätä levähtämään ja ruokailemaan jääviä yksilömääriä. Kaupunkikeskuksen keskelle jäävä vehreä viheralue rantoineen houkuttaa vihersaarekkeena muuttolevähtäjiä puoleensa joka tapauksessa.

Äänimaisemassa Tikkurilankosken ja rantapuistojen osana on yhdyskuntamelu, joka kattaa päiväaikaan koko alueen, taustamelua kohottaa mm. pohjoispuolitse jokikäytävän suuntaisesti kulkeva pääväylä Tikkurilantie. Keskimelutaso yltää pääosalla jokikäytävän koskialueesta ja kosken rantamaista 55-60 dB,

Tiedepuiston kattaa 50-55 dB, Vernissaranta jää osin 45-50 dB tasolle (Tiemelu 2011, Vantaan karttapalvelu). Tikkurilanranta Silkkitehtaanrannasta alajuoksulle on päiväaikaan alueen hiljaisimpia 45-50 dB alueita. Yöaikaan liikenteen taustamelu kantaa lähes koko alueelle, mutta 45-50 dB keskitasoa hiljaisemmiksi alueiksi jäävät Väritehtaanrannan puisto, Tiedepuiston länsilaita ja Tikkurilanranta noin 450 m matkalla Silkkitehtaanrannasta alavirtaan. Melukatveet syntyvät maaston topografian, rakennusten ja osin rantapuistojen puuston ansiosta. Kosken alajuoksun puolella Heurekansillan ympäristössä ja Vernissarannassa 50-55 dB taso kattaa myös jokikäytävän ja 55-60 dB taso yltää jokirantaan asti.

Tikkurilankosken ylittävä rautatien päärata lisää osaltaan yhdyskuntamelun taustakohinaa ääniympäristössä. Rautatien melutaso kohoaa päiväaikaan 50-55 dB pääosassa aluetta, yltäen Silkkitehtaanrannalta alavirtaan 45-50 dB tasolle. Jokikäytävässä 55-60 dB taso ulottuu päiväaikaan reiluun 150 m, yöaikaan alle tämän, kuitenkin mm. Heurekan sillalle. Radan vieressä sijaitsevassa Väritehtaanrannan puistossa melutaso kohoaa päiväaikaan 60-65 ja yöaikaan 55-60 dB. Kosken alavirran puoli Silkkitehtaanrannasta alavirtaan ja kosken yläjuoksu Kuninkaalantien itäpuolella jäävät yöaikaan 45-50 dB alapuolelle (Rautatiemelu 2011, Vantaan karttapalvelu).

2.7.3. Linnusto

Vesilinnuista Tikkurilankoskella tavataan pesimäaikaan sinisorsia (*Anas platyrhynchos*) ja telkkiä (*Bucephala clangula*), joista ensin mainittuja pesinee säännöllisesti useampia pareja. Sinisorsia kerääntyy paikalle kesäkaudella myös sulkivien yksilöiden muodossa. Telkällä ei havaittu poikuetta kesän 2014 kartoituskäynneillä, mutta alueella havaittiin ainakin yksi naaras. Sinisorsille on Tikkurilankoskesta muodostunut lukumääräisesti merkittävin talvehtimiskeskus Vantaalla, talvina 2010/-11 – 2015/-16 kohosi sorsien määrä neljänä kautena enimmillään noin 600 yksilöön. Kosken suvannolle ja talvisuliin kerääntyvät sorsat elävöittävät osaltaan jokimaisemaa ja tarjoavat ulkoilijoille seurattavaa. Etenkin muuttoaikoina voidaan alueella havaita myös muita sorsalintulajeja.

Kahlaajista rantasipi (*Actitis hypoleucos*) kuulunee Tikkurilankoskella verraten säännölliseen pesimälajistoon. Muuttolevähtäjinä havaitaan yksittäin lähinnä metsävikloja (*Tringa ochropus*) ja lehtokurppia (*Scolopax rusticola*).

Kalalokkeja (*Larus canus*) pesi Tikkurilankosken ympäristössä kesällä 2014 kaksi paria. Pesinnät tapahtuivat rakennusten katoilla, minkä jälkeen emot lentopoikueineen viihtyivät kosken ympäristön puistoalueilla. Kaupunkialueilla pesivät kalalokit voidaan kokea ongelmaksi emojen puolustaessa pesyettään ja pesän jättäneiden maastopoikasten asetuttua piha- ja puistoalueille. Kalalokin puolustuskäyttäytyminen pesäpaikalla tekee siitä kuitenkin lintuyhteisöissä hyödyllisen naapurin. Kalalokit karkottavat tehokkaasti petolintuja ja nisäkäspetoja ja voivat turvata onnistuneemman poikastuoton monille muille lajeille myös kaupunkiympäristöissä. Tarvittaessa voidaan potentiaalisille ongelmakohteille pesimään asettumista torjua teknisin ratkaisuin, kuten pesintään soveltuville katoille asennettavien pesintää ehkäisevien rakenteiden tai lintuja pelottavien karkotteiden käytöllä. Puistoalueilla ruokailevia lokkeja ei pidä syöttää, sillä piknik tarjoilun jälkeen lokit voivat oppia, että ulkoilijoiden kädestä saa viedä jäätelötötterön.

Pikkutikka (*Dendrocopos minor*) kuuluu ainakin joinakin vuosina koskea ympäröivien puistoalueiden pesimälinnustoon. Sopivaa ruokailupuustoa on alueen kaikissa rantapuistoissa ja lajin voi tavata alueelta ympärivuotisesti. Koskikaroja (*Cinclus cinclus*) on havaittu koskella talviaikaan epäsäännöllisesti.

Satakieliä (*Luscinia luscinia*) lauloi kosken rantamailla kesällä 2014 neljällä reviirillä ja viitakerttunen (*Acrocephalus dumetorum*) löysi laulupensaston Tiedepuiston rannasta. Kiinnostava metsäympäristöjen

indikaattori oli rantalepikossa laulanut tiltaltti (*Phylloscopus collybita*). Tikli (*Carduelis carduelis*) kuulunee alueen vakiintuneeseen pesimälajistoon.

Muuttolajistosta Tikkurilankosken rantapuistoissa levähtää monilajisesti hyönteissyöjiä, kuten punarintoja, kerttuja ja uunilintuja. Hyönteissyöjille soveltuvat kaupunkiympäristössä levähdys ja ruokailukohteiksi erityyppiset vihersaarekkeet, yhtälailla hoidetut puistoalueet kuin pienialaiset reunamaiden luonnontilaisemmat kasvustoiset laikut. Tiedepuiston luoteislaidalla jokirannassa sijaitseva pensaikkoinen saareke on esimerkki paikallisesta ”hotspot” laikusta, jolle alueen muuttolevähtäjistä voi keskittyä huomattava osa. Kuriositeettina mainittakoon paikalta syksyllä 2014 tavattu taigauunilintu (*Phylloscopus inornatus*), joka viihtyi yhden syyskuisen päivän ruokailemassa rantapajuissa tiltalttiparvessa.

Keravanjokilaaksolla voidaan arvioida olevan merkitystä muuttolintuja kokoavana alueellisena muuttokäytävänä. Vantaan alueella jokilaakso suuntautuu muuttajien keskimääräisen vallitsevan pääsuuntiman mukaisesti karkeasti lounaasta koilliseen. Jokilaakson yhtenäinen viheralueketju voi ohjata maastokuvioita seuraavia muuttajia ja etenkin Hanabölen laajalla viljelylaakson osalta voidaan selkeästi havaita muuttajia kokoava vaikutus.

Yömuuttajien osalta on Tikkurilan kaupunkikeskuksen valaistuksella suurella todennäköisyydellä muuttajia houkuttavaa vaikutusta, kuten on yleisemmin havaittu muuttoreiteille sijoittuvilla kaupunkialueilla (esim. Lindblom 2013, Lammin-Soila & Tennilä 1981). Yötaivaan ”soiminen” muuttolintujen kutsuäänistä kaupungin kattojen yllä voi parhaimmillaan olla mieleen painuva luontokokemus, mutta sen havaitsemista haittaa usein etenkin liikenteen aiheuttama taustamelu. Keravanjoen rannoilla pimeän aikaan liikkuva voi kuulla mm. yömuuttavien hanhien ja kahlaajien kutsuääniä, syysiltoina taivaalla sirahtelevat ja tiksauttelevat parhaimmillaan taajaan punakylki- ja laulurastaat.

Taulukko 7. Tikkurilankosken pesimälinnuston reviirimääriä kesällä 2014 (n^{14}), täydennettynä kesän 2015 havainnoilla (n^{15}) osa-alueittain: VR = Vernissaranta, KR = Väritehtaanranta, TR = Tikkurilanranta, TP = Tiedepuisto.

	VR	KR	TR	TP	Σn
Rantasipi (*Actitis hypoleucos*)	1^{14}	-	-	-	1^{14}
Kalalokki (*Larus canus*)	-	1^{14}	-	-	1^{14}
Pikkutikka (*Dendrocopos minor*)	-	-	-	1^{15}	1^{15}
Satakieli (*Luscinia luscinia*)	-	1^{15}	3^{14}	1^{14}	$4^{14,}\ 1^{15}$
Ruokokerttunen (*Acrocephalus schoeniclus*)	1^{14}	-	-	-	1^{14}
Viitakerttunen (*Acrocephalus dumetorum*)	-	-	-	1^{14}	1^{14}
Pensaskerttu (*Sylvia communis*)	-	-	-	1^{14}	1^{14}
Lehtokerttu (*Sylvia borin*)	-	-	-	1^{14}	1^{14}
Tiltaltti (*Phylloscopus collybita*)	1^{14}	-	-	-	1^{14}
Tikli (*Carduelis carduelis*)	-	-	1^{14}, 1^{15}	-	1^{14}, 1^{15}

2.7.4. Virkistyskäyttö

Tikkurilankosken viheralueet ovat lenkkeilijöiden ja koiranulkoiluttajien suosiossa. Pyöräilyreittinä on toimivin joen etelärantaa seuraava pääulkoiluväylä, joka jatkuu Helsingin puolelle Suutarilan rantapuistoihin ja vastakkaiseen suuntaan Kuninkaalanrantaan. Tikkurilan kaupunginosassa junaradan länsipuolella kosken alajuoksun ylittää kaksi kevyen liikenteen siltaa Heurekansilta ja Silkkisilta, jotka yhdistävät Tiedepuiston ja Tikkurilanrannan puistoalueet ja ulkoilureitit. Tikkurilankosken alavirran ylittävä Heurekan silta on nimetty Vantaan viralliseksi rakkauden sillaksi ja sillan kaiteisiin on kertynyt lukuisia lemmenlukkoja. Uusia joen ylittäviä kevyen liikenteen siltayhteyksiä on suunnitelmissa.

Tikkurilankosken puistoalueista suosituimpia kohteita puistopiknikin viettoon ovat Tiedepuiston nurmialueet, paikka soveltuu kesäaikaan myös auringonottoon. Vastaaville oleskelupuistikoille on kasvavaa tilausta myös muilla Keravanjokilaakson ulkoilualueilla. Tiedepuistossa Heurekan ulkonäyttelyalueella sijaitsevat kaikille kävijöille avoimet kotimaisen kallioperän kivilajeja esittelevä *kivipuisto* ja *Linnén istutusalue*, jossa mukana kasvilajeja Linnén systematiikan 22 luokasta (Heureka). Heurekan lipullisille kävijöille on lisäksi tarjolla kesällä 2015 rakennettu *luontopolku*, jonka teemana ovat luonnonvaraiset ravinto- ja rohdoskasveina tunnettavat kasvilajit. Tikkurilankoski rantapuistoineen tarjoaa hyvin saavutettavan ympäristöopetuskohteen lähikaupunginosien kouluille ja päiväkodeille, yhdessä Tiedekeskus Heurekan kanssa alue on teeman puitteissa optimaalinen kokonaisuus.

Tikkurilankosken kevyen liikenteen reittejä ja virkistyspalveluita kehitettäessä ovat jokirannat suunnittelun keskiössä. Tikkurilan kaupunginosan kehittämissuunnitelmissa on tavoitteena parantaa ja monipuolistaa ulkoilu- ja harrastusmahdollisuuksia veden äärellä, luonnon monimuotoisuutta unohtamatta. Jokiympäristöön ja rantapuistoihin soveltuvat monen tyyppiset tapahtumat. Ulkoilureiteillä esteetön kulku ja rantojen hyvä saavutettavuus on tärkeää. Kevyen liikenteen yhteyksiä voidaan parantaa mm. jakamalla joen etelärannan pääulkoiluväylällä jalankulku- ja pyöräkaistat.

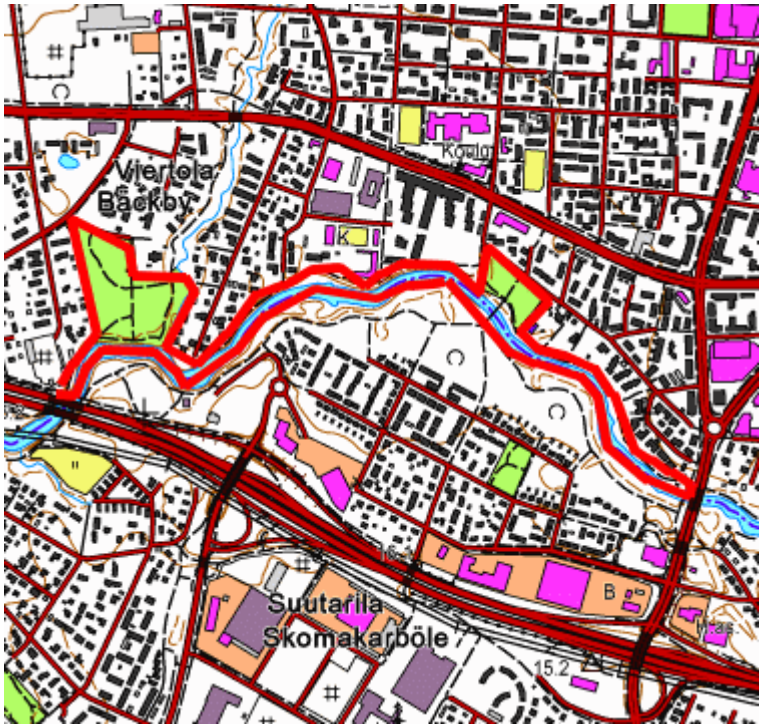
Alueen tehokas valaistus parantaa hämärän ja pimeän aikaan pääulkoilureittien turvallisuuden tunnetta. Tikkurila ravintoloineen on Vantaan yöelämän keskus, mikä heijastuu häiriökäyttäytymisenä myös rantapuistoihin. Häiriöt keskittyvät vahvasti viikonloppuihin ja juhlijoiden aktiivisimpiin tunteihin (Keränen ym. 2013). Häiriökäyttäytymisen vähentämiseksi on Tikkurilan alueella lisätty kameravalvontaa, joka parantaa ulkoilureiteille ulottuessaan turvallisuuden tunnetta, mutta ei korvaa puistoja tarkistavaa poliisipartiota. Häiriöiden vähentämisessä on tärkeässä roolissa ennaltaehkäisy, so. lisätään tarvittaessa näkyvää valvontaa. Arkisin ja päiväaikaan on rantapuistojen luonne pääosin viihtyisä ja turvallinen ja pääulkoiluväylillä tätä vahvistaa osaltaan ulkoilijoiden runsas määrä.

Tikkurilankoskella kalastus on luvanvaraista ja kielletty 100 metriä lähempänä kalaporrasta. Suunnitellun padon purun myötä vapautuva luonnontilaisempi koski parantaisi kalastusmahdollisuuksia ja mahdollistaisi myös melonnan. Ylipäänsä padon purku vapauttaisi Vernissarannan ja Väritehtaanrannan maita tehokkaampaan virkistyskäyttöön. Tikkurilankoski rantapuistoineen muodostaa keitaan kaupungin ytimessä, josta voidaan kehittää vetovoimainen lähivirkistysalue, luontoelementtejä hyödyntävien tapahtumien näyttämö ja kaupunkilaisten vihreä kohtauspaikka.

2.8. Viertolanranta

Viertola muodostaa hallinnollisesti omana kaupunginosana Itä-Vantaan kaupunkikeskuksen Tikkurilan taajaman länsipuoliskon, rakennuskannassa on paljon pientaloja. Viertolan rantamaat ovat Tikkurilan kylän entisiä viljelymaita, kaupunginosan nimi juontaa Viertolan kartanosta. Viertolanrantaan rajautuu alueen länsipäässä Koivuhaan kaupunginosan puolella sijaitseva Bäckbynpuisto, jonka itäreunalla laskee Keravanjokeen luontoarvoiltaan huomionarvoinen pienvesi Kylmäoja. Itälaidalla Viertolanrannan rantapuistot rajautuvat Kielotiehen, joka jatkuu Keravanjoen ylityksen jälkeen Helsingin puolella

Tikkuritienä ja johtaa pääliikenneväylistä Kehä III: lle ja Tapulikaupungintielle. Viertolanrantaa vastapäätä Helsingin puoleisella ranta-alueella sijaitsee luontokohde Viertolan perhosniitty. Keravanjokilaakson pääulkoilureitti tarjoaa Viertolanrannasta yhteydet Tikkurilan ja Helsingin pitäjän kirkonkylän suuntiin, sekä kevyen liikenteen siltayhteyden Helsingin puoleiselle rantareitille. Viertolanranta ja Bäckbynpuisto muodostavat Helsingin puoleisen rantapuistoalueen kanssa jokilaaksoon yhtenäisen viherkäytävän.



Kartta 8. Viertolanrannan kartoitusalue. © Maanmittauslaitos

2.8.1. Maisema ja ympäristö

Viertolan varsinainen rantapuisto on pääosalta matkaa vain 20-50 metriä leveä. Bäckbyn puisto on noin 3.5 hehtaarin laajuinen, ulottuen jokirannasta enimmillään noin 250 metriin. Jokea seuraavan ulkoilureitin ja rannan väliin jää pääosalla matkasta noin 5-40 metrin levyinen luonnontilaisempi vihervyöhyke. Jokikäytävässä huomionarvoinen on Kielotieltä alavirtaan sijaitseva laajentunut suvanto, jonka rannoilla on rehevää rantaluhtaa ja rantaniittyä, joita on laajemmin Helsingin ranta-alueilla. Ekologisena yhteytenä on merkittävä Bäckbyn puiston sivuitse Keravanjokeen laskeva Kylmäoja. Helsingin puoleinen rantoja seuraava yhtenäinen rantapuisto laajentaa jokilaakson vihermaisemaa merkittävästi Viertolanrantaa vastapäätä.

Rantapuistoalueet ovat puulajistoltaan monipuolisia, pääosin lehtipuustoa ja varttuneista puistopuulajeista ovat maisemassa leimaa antavia hopeapajut ja lehtikuuset. Rantavyöhykkeessä kasvaa leppiä, pienillä rantaniitty- ja tulvaluhtakuvioilla pajupensaita. Bäckbynpuisto on maisemaltaan avoin laajoine nurmialueineen, joista puiston reunakaistojen on annettu kasvaa vähemmällä hoidolla. Puiston puusto on harvakseltaan kasvavaa istutettua lehtipuustoa, puiston rannassa on pieni maisemallisesti huomionarvoinen haaparyhmä. Puiston maiseman avoimuus kertoo osaltaan alueen historiasta, länsipuolisko on vanhoja peltomaita.

Viertolan ranta-alueiden kasvillisuus on rehevää ja edustettuna ovat mm. kosteiden niittymaiden tyyppilajit mesiangervo (*Filipendula ulmaria*) ja ranta-alpi (*Lysimachia vulgaris*). Rantapuiston niittykasvillisuudesta mainittakoon heinäkauran (*Arrhenantherum elatius*) paikallinen esiintymä. Kevyen liikenteen sillalta alajuoksuun on kasvusto järviruokoa (*Phragmites australis*), samoin Kylmäojan suulla. Rantavyöhykkeen aluskasvillisuudessa on huomiota herättävää useamman vieraslajin runsaus. Rantamaiden aluskasvillisuutta värittävät laajalti levinnyt jättipalsami (*Impatiens glandulifera*) ja valkokarhunköynnös (*Calystegia sepium*), rantakasvustoja muodostaa isosorsimo (*Glyceria maxima*). Asutuksen välittömässä lähituntumassa esiintyessään viljelykarkulaiset sopivat maisemallisesti vahvasti kulttuurivaikutteiseen ympäristöön, mutta taannuttavat erityisesti kapean rantavyöhykkeen rantaluhta- ja niittylajiston monimuotoisuutta.

Ääniympäristönä Viertolan jokirannat ovat urbaanialueiden läheisyydestä huolimatta yhdyskuntamelun suhteen verraten rauhallisia. Viertolanrannan itälaidalla Kielotien päiväaikainen 55-60 dB melun alue yltää jokikäytävässä noin 100 m ja 50-55 dB alue reilun 200 m etäisyydelle (Tiemelu 2011, Vantaan karttapalvelu). Alajuoksun suuntaan on tästä eteenpäin hiljaisempaa 45-50 dB rantakaistaa noin 600 m yhteensä noin 850 m matkalla. Alhaisen taustamelun alue kattaa laajemmin mm. kevyen liikenteen sillan pohjoispuoleisen puiston. Bäckbynpuiston rannat ovat päiväaikaan pääosin 50-55 dB aluetta, melutason kohotessa eteläpuolella kulkevan Kehä III vaikutuksesta paikoin 55-60 dB. Yöaikaan Bäckbynpuiston jokirantoineen kattaa yöaikaan 45-50 dB melutaso. Yöaikaan Viertolannasta enin osa on luokiteltavissa hiljaiseksi alle 45 dB alueeksi noin 900 m matkalla. Helsingin puoleisilla ranta-alueilla liikennemelu jää päiväaikaan pääosin 45-50 ja 50-55 dB tasoille, yöaikaan enin osa Helsingin rannoista voidaan luokitella hiljaisiksi (Tiemelu 2012, Helsingin karttapalvelu).

2.8.2. Pesimälinnusto

Viertolan rantapuistoissa tavattiin kesällä 2014 pesimälinnuston monimuotoisuutta kuvaavista indikaattorilajeista pikkutikka (*Dendrocopos minor*), laulurastas (*Turdus philomelos*) ja viitakerttusia (*Acrocephalus dumetorum*) kolme reviirilaulajaa, sekä mm. hernekerttu (*Sylvia curruca*) ja tikli (*Carduelis carduelis*). Rantalehdossa ollut telkänpönttö ei ollut selvitysvuotena asuttu. Bäckbyn puistossa lauloi kesällä 2014 viitakerttunen ja kesällä 2015 kaksi satakieltä (*Luscinia luscinia*). Lehtevät ranta-alueet ja Bäckbyn puisto tarjoavat otollista elinpiiriä metsä- ja puistolinnuista mm. kultarinnalle. Rantalinnuista luhtarannat voisivat tarjota elinpiiriä mm. liejukanalle. Viertolan alueen puistoihin voisi asettaa pesäpönttöjä mm. kottaraisille, joiden poikueparvia saapuu alueelle myös etäämpää, kokoontuen ruokailemaan jokirannan tuntumassa sijaitseville puistonurmikoille. Keravanjokilaakso ylipäänsä on Vantaanjoen tapaan pääkaupunkiseudulla merkittävä kottaraisten pesinnän jälkeinen kerääntymisalue. Talvikauden 2015-16 Viertolanrannassa viihtyi ruokintojen turvin nimialalajin pähkinänakkeli (*Sitta europaea*), joka on myös potentiaalinen pesimälintu Keravanjoen rantapuistoissa.

2.8.3. Virkistyskäyttö

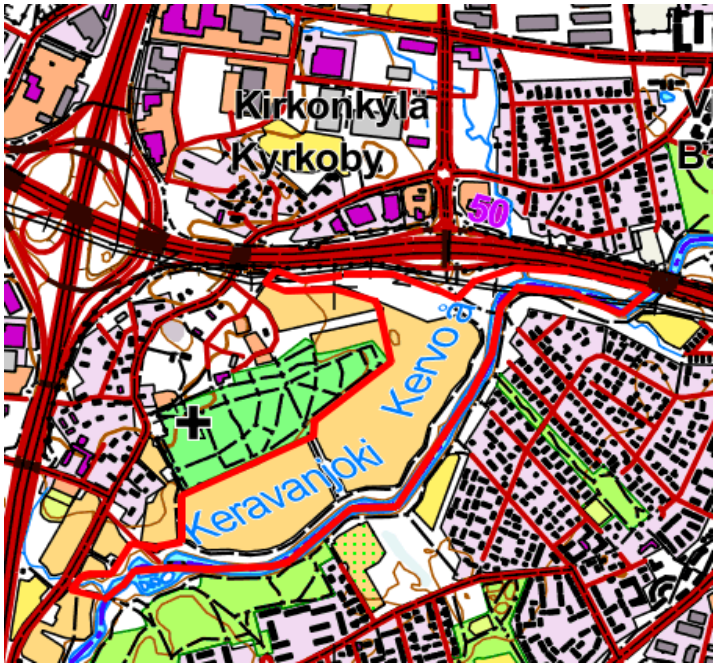
Viertolanrannan puistoalue on jatkumona Tikkurilan kaupunginosan puolella jatkuvalle Keravanjoen rantapuistojen ketjussa keskeiseen Tikkurilanrantaan. Viertolan rannoilla ulkoiluväylä kulkee koko matkalla joen lähituntumassa (1.5 - 37 metrin etäisyydellä rantaviivasta) ja on mm. lenkkeilijöiden suosiossa. Rantapuistoon rajautuvan uusimman rakennuskannan tuntumassa sijaitsevat koira-aitaus ja leikkikenttä. Kaislatieltä koira-aitauksen vieritse kulkee kevyen liikenteen reitti siltayhteyden kautta Helsingin puolelle. Bäckbyn puistossa on leikkikenttä ja laajoja oleskelunurmikoita. Pikanttina yksityiskohtana on jokirannassa pieni puinen laituri tai katselulava, jonka vieressä Kylmäojan ylittävä pääulkoilureitin silta. Vehreä ranta-alue houkuttaa ulkoilijaa pysähtymään jokinäkymän ääreen. Puiston itälaidalla kulkee ulkoilureitti Kylmäojan vartta seuraten Viertolan kaupunginosan pohjoisosassa sijaitsevaan Tikkurilan urheilupuistoon.

Tikkurilan kaupunkikeskustan läheisyys lisää Viertolanrannan puistoalueiden käyttöä ja korostaa alueen merkitystä lähiympäristön asukaskantaa laajemmin palvelevana alueena (Aaltonen 2015). Viertolan jokirannat ja puistot tarjoavat helposti saavutettavan kaupunkiluonnon havainnointiin soveltuvan alueen, jota voidaan hyödyntää myös koululaisten ja varhaiskasvatusikäisten ympäristöopetukseen.

2.9. Helsingin pitäjän kirkonkylä ja Kirkonkylänkoski

Helsingin pitäjän kirkonkylä on pinta-alaltaan Vantaan pienin kaupunginosa, jonka etelärajana on Keravanjoki 1.85 km matkalla. Jokirantaan rajautuviin viheralueisiin kuuluvat Kotiranta, Kirkkoranta ja Oskar Liljestrandin puisto. Kirkonkylänkoski on luontoarvoiltaan Keravanjokilaakson merkittävimpiä koskikohteita. Keravanjokilaakson pääulkoilureitti seuraa Vantaan puoleisia jokirantoja Tikkurilan suunnasta tultaessa Kirkonkylänkosken myllylle saakka. Pitäjän kirkonkylän alue lukeutuu valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin (Museovirasto 2009). Kulttuurihistoriallinen jatkumo on maisemassa leimaa antava ja alue kuuluu valtakunnallisesti parhaiten säilyneisiin kirkonkyliin.

Keravanjoen ja Vantaanjoen yhtymäkohdan tuntumaan syntyneen kirkonkylän alueella on ollut pysyvää asutusta 1100-1200 – luvuilta alkaen. Kirkonkylästä kehittyi vesistöreitin sekä alueen kautta kulkeneiden Turku-Viipuri ja Helsinki-Hämeenlinna maanteiden myötä Keski-Uudenmaan suurin keskus ennen Helsingin perustamista. Kirkonkylän maisemia hallitsee 1400-luvun puolivälissä rakennettu Pyhän Laurin kirkko, joka on pääkaupunkiseudun vanhin rakennus (www.vantaankirkonkylä.fi). Kirkonkylänkosken myllyrakennus on vuodelta 1838 ja oli käytössä 1960-luvun puoliväliin; alueella on toiminut mylly kuitenkin jo 1500-luvun lopulla ja saha 1700-lvulla. Kirkonkylän koulun päärakennus on ollut käytössä vuodesta 1837 ja on maamme vanhin käytössä oleva koulurakennus. Kosken tuntumassa sijaitsevassa vanhassa viljamakasiinissa toimii kotiseutumuseo.



Kartta 9. Helsingin pitäjän kirkonkylän kartoitusalue.

2.9.1. Maisema ja ympäristö

Keravanjoen rantoja seuraavalta ulkoilureitiltä avautuu rauhallinen ja vihreä näkymä kylän keskukseen kirkonmäelle. Maisemaan luovat historiaa henkivää tunnelmaa kirkonmäen puistoissa kasvavat suuret ja maisemallisesti merkittävät jalavat, saarnet, poppelit, tammet ja vaahterat, joukossa monia yli 100-vuotiaita puita. Jokilaakson rantapuistot muodostavat Helsingin puoleisten laajempien viheralueiden ohella jokilaaksoon yhtenäisen viherkäytävän ja ekologisen verkoston. Luontoarvoiltaan alueen merkittävin kohde on Kirkonkylänkoski rantamaineen.

Kirkkoranta on Kirkonkylän jokirantoja seuraava rantapuisto peltoaukean etelälaidalla. Joen ja sitä seurailevan ulkoilureitin välinen viheralue on vain 13-35 metrin levyinen, mutta pituudeltaan noin 1260 metriä ja kokonaispinta-alaltaan noin 43 hehtaaria. Jokirantaan rajautuvasta viheralueesta pääosa on avointa niittymaata, jolla kasvavat monilajisesti alueen ilmettä elävöittävät värikkäät kukkakasvit, kuten puna-apila (*Trifolium pratense*), hiirenvirna (*Vicia cracca*), särmäkuisma (*Hypericum maculatum*), siankärsämö (*Achillea millefolium*), kaunokit (*Centaurea*), kannusruoho (*Linaria vulgaris*), kultapiisku (*Solidago virgaurea*), pietaryrtti (*Tanacetum vulgare*) ja pelto-ohdake (*Cirsium arvense*). Ranta-alueen niittynä hoidettava viherkaista on ekologisen monimuotoisuuden kannalta paikallisesti merkittävä, paikalla viihtyvät mm. perhoset ja mesipistiäiset. Rannassa on pieniä kuvioita lehtipuustoa, etenkin leppiä ja matalia pajupensaita. Alueen pohjoispäässä on ulkoilutien viereen istutettu ryhmä koripajuja (*Salix viminalis*). Kirkkorannan pohjoispäässä jokikäytävän ylittää Helsingin puolelle kevyen liikenteen yhteys Sateenkaarensilta.

Kotiranta on viheralue Kirkkorannan itäpuolella joen mutkassa Kehä III: n kupeessa. Merkittävä osa noin 20 hehtaarin alueesta on joen rantamaille aikanaan rakennettujen asujaimistojen entisiä pihapiirejä, joiden viimeiset rakennukset purettiin Kehä III: n levennyksen yhteydessä 2000-luvun alkuvuosina. Alue on kehittymässä luonnontilaiseksi viheralueeksi, joen pohjoisrannalla varttuva pieni rantametsikkö on muistona vanhoista puutarhoista. Metsikön kuuset ovat peruja kuusiaidasta, joka näkyy laajempana jo vuoden 1954 ilmakuvissa. Paikalla kasvaa myös vanhoja omenapuita ja hopeapajuja. Varttunut rantapuusto tarjoaa soveliaan ruokailukohteen pikkutikalle, paikalta on tavattu pesimäajan ulkopuolella myös valkoselkätikka. Alueen itäpuoliskolla on rantamailla rehevä niittylaikku ja rantapensastoa. Rantakasveista mainittakoon osmankäämi. Kotirannassa Keravanjokeen laskee luontoarvoiltaan huomioitava pienvesikohde Kirkonkylänoja, jonka alkulähteet sijaitsevat Pakkalan ja Veromiehen kaupunginosien rajamailla Kehä III: n ja Lentoasemantien risteyksen luoteispuolella, mistä puro suikertaa pääosin Veromiehen kaupunginosassa Kirkonkylän pohjoispuolitse.

Kirkonkylänkoski on padottuna 130 metrin matkalla virtaava koskijakso, jolla on pudotuskorkeutta noin kaksi 2 metriä. Pato heikentää vaelluskalojen nousua Vantaanjoesta Keravanjokeen, vuonna 1988 rakennettu tekninen kalatie on toiminut Tikkurilankosken tavoin osin puutteellisesti ja osa padon ylitystä yrittävistä kaloista myös vahingoittuu törmätessään patoon. Kosken rannalla sijaitsevan historiallisen myllyn edustalla on joessa Helsingin puolella neljä isompaa ja muutamia pienempiä saaria, yhteispinta-alaltaan noin 1.9 hehtaaria. Saaret ja vesikivet muodostavat virtaan suojaisia erillisuomia ja sokkeloita, joista hyötyvät niin vedenalainen eliöstö, kuin myös linnusto. Kosken suojainen alajuoksu tarjoaa potentiaalisen pesimäkohteen mm. virtavästäräkille ja koskikaralle, joille voisi sijoittaa paikalle tarjolle myös pesäpönttöjä. Saarissa ja kosken rannoilla kasvavat lepät ja muut lehtipuut muodostavat jokikäytävään rehevän mosaiikkimaisen lehtoalueen, josta enin osa jää Helsingin puolelle. Kohde tarjoaa otollista elinpiiriä mm. pikkutikalle, pesimäajan ulkopuolella on Vantaan puoleisella rantalehtokaistaleella tavattu myös valkoselkätikka.

Oskar Liljestrandin puisto käsittää noin 20 hehtaarin laajuiset viheralueet myllyn länsipuolella jokirannan ja Kirkkotien välissä. Enin osa alueesta on säilynyt vanhojen viljelymaiden peruja avomaisemana, jokirannassa on noin 25-50 leveä suojaviherkaista, alueen keskellä on asuttu kiinteistö. Puiston länsireunalla laskee Keravanjokeen pieni puro Högbergsbackabäcken, jonka varrella on piennarniittyä ja puron suulla rehevää rantaluhtaa ja vesikasvillisuutta. Purouoma ja siihen liittyvä reheväkasvuinen Keravanjoen ranta-alue muodostavat reilun neljän hehtaarin laajuisen luontoympäristönä paikallisesti huomionarvoisen kohteen, joka on ilmakuvien perusteella säilynyt vanhan peltoalueen kupeessa saman laajuisena ja pitkälti luonnontilaisena ainakin 1950-luvun alkupuoliskolta. Historiallisten maisema-arvojen ohella kohteella on jokirantojen ekologista monimuotoisuutta kohottavia arvoja. Puron länsipuolelta kulkee kevyen liikenteen siltayhteys Helsingin puolelle Suutarilan rantapuistoon.

Kirkonkylän pellot on savitasangolle aikoinaan raivattu noin 250 hehtaarin viljelyaukea. Historiallinen avoin viljelymaisema on säilynyt parhaiten Kirkkorannasta katsottuna. Peltoalueen halki kulkee kohti kirkonmäkeä nuoria koivuja ja mäntyjä kasvava puukuja, joka on uuden vuosituhannen taitteen peruja. Avomaisema on kaventunut kirkonmäen etelä- ja itälaidoilta 1980 ja -90 – luvuilla hautausmaan laajennuksen myötä ja 2000-luvun alkuvuosina peltoalueen pohjoispään poistuttua viljelykäytöstä Kehä III: n laajennuksen ohessa. Hautausmaan laajennuksen pohjoispuolelle istutettiin tuolloin myös suojapuustoa. Peltojen pohjoislaidalla laskee Keravanjokeen noin 580 metrin matkalla virtaava avo-oja, joka on peltoaukean merkittävin avouoma. Ojan varrella on noin 6.5 hehtaarin laajuudelta vesakoituvaa niittymaata. Niittykohteen luontoarvoja olisi mahdollista kohentaa ja kohdetta voisi hoitaa paikallisesti huomionarvoisena viherlaikkuna, joka monipuolistaa viljelyaukean ekologista monimuotoisuutta. Peltojen pohjoispäässä kulkee länsi-itä - suuntainen suurjännitelinja, joka ylittää jokikäytävää Kehä III: n eteläpuolella noin 380 metrin matkalla.

Kirkonkylän alueen äänimaiseman osana on liikenteen taustamelu, mutta pääosa jokirannoista edustaa rauhallisia ja yöaikaan verraten hiljaisia alueita. Päiväaikaan liikennemelu kantaa Kehä III: lta jokirantoja alavirtaan 55-60 dB tasolla noin 600 m matkan ja ulottuu kirkonkylän peltojen keskiosiin saakka, kattaen viljelyaukean pohjoisosan puronvarren niittyalueen kokonaisuudessaan. Jokirannoille yltää 50-55 dB alue noin 900 m matkan, käsittäen myös viljelyaukean eteläosat. Viljelyaukean pohjoispuolitse kulkevan Kehä III: n meluvalli ja meluaita estävät ääniympäristössä selkeästi häiritsevän melutason ylittymisen mm. välittömästi pääliikenneväylän eteläpuolella kulkevalla kevyen liikenteen reitillä, välittömästi meluaidan ulkopuolella melutaso jää enimmäkseen 55-60 dB tasolle. Kosken rannoilla ja kirkonkylän viljelyaukean länsiosissa Kirkkotieltä ja Tuusulanväylältä kantava melu kohoaa pääosassa aluetta 55-60 dB. Myllyn rannassa veden solina peittää liikenteen taustakohinaa.

Yöaikaan Kehä III: lta ulottuu 50-55 dB alue viljelyaukealle noin 200 m etäisyydelle. Viljelyaukean ydinosat ovat yöaikaan 45-50 dB vyöhykettä. Jokikäytävässä melutaso laskee 45-50 dB noin 400 m etäisyydellä Kehä III: lta. Rantavyöhyke on yöaikaan noin 600 m matkalta hiljainen, melutason jäädessä alle 45 dB. Hiljainen alue kattaa mm. rannan ja ulkoilutien välisen hoidetun ketoalueen. Oskar Liljestrandin puiston avomaastossa liikennekohina yltää 55-60 dB tasolle ja myllyn alueella 50-55 dB. Kosken rannoilla jäädään pääosin 45-50 dB ja tämän alle. Yöaikaan koskialueen rannat ovat luokiteltavissa pääosin hiljaisiksi, mukaan lukien koko koskialue padon ympäristöstä alajuoksulle. Kirkonkylän jokirannat soveltuvat pääosin hyvin häiriöttömään luonnon äänien havainnointiin.

2.9.2. Tuomi maisemapuuna ja rantalehtojen avainlajina

Helsingin pitäjän kirkonkylän rantamaisemia värittävät loppukeväällä kukkivat ja tuoksuvat tuomipensaat (metsätuomi *Prunus padus*). Tuomi kuuluu viheralueiden monimuotoisuutta lisääviin avainlajeihin, jolla elää monipuolinen hyönteislajisto ja useita kääpälajeja. Monelle lintulajille tuomi on merkittävä ravintokasvi, osin runsaan hyönteisfaunan, osin marjasadon ansiosta. Tuomella elävistä perhosista mainittakoon tuominopsasiipi (*Fixenia pruni*) ja täplätuomimittari (*Lomographa bimaculata*). Tuomenkehrääjäkoin (*Yponomeuta evonymellus*) toukkien runsas esiintyminen aiheuttaa monina kesinä Keravanjoen rannoilla

ulkoilijan silmiin esteettisesti ikävän näkymän, kun rantapensaat ovat perhostoukkien seitittämiä ja lähes lehdettömiksi syötyjä. Useimmiten tuomet kuitenkin toipuvat tuhosta. Tuomi on viljakasvien merkittävimmän tuholaiskirvan tuomikirvan (*Rhopalosiphum padi*) primaari-isäntä, mutta lajin elinkierto onnistuu myös ilman tuomien läsnäoloa. Huomattakoon että perhostoukat ja kirvat ovat etenkin pesimäkaudella linnuille keskeisiä ravinnonlähteitä. Tuomi on isäntäkasvi loissienelle kuusentuomiruoste (*Thekopsora areolata*), joka tunnetaan kuusen siementuottoa heikentävänä kasvitautina. Keravanjoen laakson selvitysalueella ei ole taudin suhteen varsinaisia riskikohteita, loissienen leviämiselle soveltuvia metsäkuvioita ovat lähinnä Matarinkosken kuusikot. Karvasmantelille tuoksuva tuomi ei ole myyrien, jänisten ja hirvieläinten suosima ravintokasvi. Tuomea on kuitenkin hyödynnetty kotitalouskäytössä, likööorien ja mehun valmistuksessa, mausteena ja värjäykseen, käytön juontaessa juurensa kivikaudelle asti. Keravanjoen rannoilla tuomet luovat maisemaan myös kulttuurihistoriallisia mielikuvia.

2.9.3. Pesimälinnusto

Helsingin pitäjän kirkonkylän pesimälinnustosta kartoitettiin kesällä 2014 valikoitujen elinympäristöindikaattorilajien reviirit Keravanjoen rannoilta 1.88 km matkalla. Ranta-alueilta tavattiin reviireille asettuneena (reviirimäärä sulkeissa): satakieli (*Luscinia luscinia*) (1), ruokokerttunen (*Acrocephalus schoenobaenus*) (4), viitakerttunen (*A. dumetorum*) (1) ja luhtakerttunen (*A. palustris*) (2).

Mielenkiintoinen havainto oli elokuun alussa Kirkonkylänkoskelta löytynyt virtavästäräkki (*Motacilla cinerea*), koskien naarasta ja sen ruokkimaa nuorta lintua. Myllyn koskella viihtyneet linnut olivat todennäköisimmin tulleet paikalle pesinnän jälkeen etäämmältä. Aiemmin kesällä ei lajista saatu havaintoja kartoituskäyntien ohella myöskään alueella liikkuneiden lintuharrastajien toimesta. Keravanjoen virtapaikoista Kirkonkylänkoski olisi lajille optimaalisimpia pesimäpaikkoja. Sopiva pesäpaikka voisi löytyä esimerkiksi vanhan myllyn suojaisia koloja tarjoavasta kivijalasta. Kosken sammalia kasvavat vesikivet ja sokkeloisen virran suojaisat matalikot tarjoavat vesiselkärangattomia syövälle lajille otollisia ruokailupaikkoja.

Jokirantojen ohella kyläkeskuksen eteläpuolen peltoaukealta kartoitettiin itälaidan puronvarren niittyalueen pesimälajisto. Paikalta tavattiin niittykirvinen (*Anthus pratensis*) (5 reviiriä) ja pensastasku (*Saxicola rubetra*) (1 reviiri). Niittyalueelle kerääntyi myös maininnan arvoinen määrä pikkuvarpusia (*Passr montanus*), enimmillään heinäkuisesta poikueiden parveutumasta laskettiin noin 380 lintua. Kartoituksen ulkopuolelle jääneet kirkonkylän keskuksen lehtevät puistot vanhoine kartanopuineen tarjoavat edustavaa elinpiiriä monipuoliselle kaupunkikulttuuria suosivalle linnustolle.

2.9.4. Virkistyskäyttö

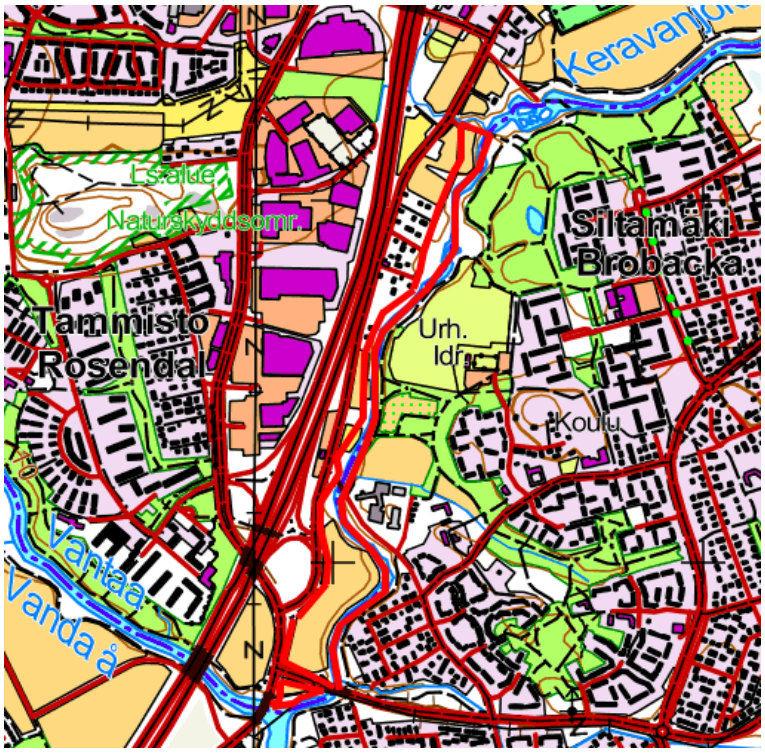
Keravanjoen Vantaan puoleinen pääulkoilureitti seuraa Viertolan suunnasta tultaessa jokirantaa kirkonkylän myllylle, minkä jälkeen kulkee loppuosan joen alajuoksusta jokikäytävästä sivussa vilkasliikenteisen Kirkkotien vieressä. Kirkkorannan pohjoispäästä ja Oskar Liljestrandin puiston etelälaidalta on kevyen liikenteen siltayhteydet Helsingin puoleiselle pääulkoilureitille, joka seuraa joen rantoja jokisuulle asti. Sillat tarjoavat rauhallisen näkymän jokikäytävään ja voivat toimia kohtauspaikkana. Kotirannasta risteää Kehä III seuraten ulkoiluväylä Veromiehen ja Kartanonkosken suuntaan. Kirkonkylänrannan tasamaastossa kulkeva reitti on etenkin pyöräilijälle joutuisa kulkea.

Kirkonkylänkosken rannalla sijaitseva mylly ympäristöineen on luonnonläheinen kohtauspaikka ja oivallinen luontoretkikohde ulkoilukierroksen oheisena. Mylly on toimiva kohde myös tapahtumapaikkana, paikalla on järjestetty myllyiltamia vuodesta 1976 (Vantaa-Seura). Kirkonkylään laajemmin on voinut tutustua alueella järjestetyillä kulttuurikävelyillä. Koskella on kalastus kielletty 100 metriä lähempänä kalaporrasta, kosken alajuoksulla kalastus on luvanvaraista (lupamyynti Helsingin kaupunki). Kirkonkylän alue ja erityisesti

Kirkonkylänkosken ympäristö ovat otollisia ympäristöopetuskohteita, teemaan on mahdollista hyödyntää myös alueen historiallista aspektia. Helsingin puolella kirkonkylää vastapäätä oleva Suutarilan rantapuisto, sekä alavirtaan sijaitsevat Siltamäen liikuntapuisto ja rantapuisto tarjoavat monipuolisia liikunta- ja virkistäytymismahdollisuuksia ja ovat koko Keravanjokilaakson vetovoimaisimpien ulkoilukohteiden kärkipäässä.

2.10. Tammisto Kirkonkylän rantapuisto ja Kirkonkylänranta

Keravanjoen alajuoksulla Vantaan puoleisia länsirantoja seuraava viheralueverkosto päättyy Tammiston kaupunginosan itälaidalle sijoittuvaan Kirkonkylän rantapuiston ja Kirkonkylänrannan alueeseen. Alueelta puuttuu jokirantoja seuraava ulkoilureitti, kevyen liikenteen väylän seuratessa länsipuolitse kulkevaa Kirkkotietä. Kirkkotieltä on kaksi kevyen liikenteen yhteyttä joen yli Helsingin puolelle: Kirkonkylänkosken alapuolella sijaitseva siltayhteys Siltamäen rantapuistoon ja 1800-luvun lopulla rakennettu Brobackan kivisilta Kirkonkylänpolulla. Keravanjoen ja Vantaanjoen yhtymäkohta luo vihreän maiseman myös Vanhan Tuusulantien ja Tapaninkyläntien risteysalueen välittömään lähituntumaan. Yhdessä Helsingin Siltamäen rantapuistojen kanssa alue muodostaa Keravan- ja Vantaanjokilaaksot yhdistävän yhtenäisen ekologisen viherkäytävän.



Kartta 11. Tammiston Kirkonkylän rantapuiston ja Kirkonkylänrannan kartoitusalue.

2.10.1. Maisema ja ympäristö

Helsingin pitäjän kirkonkylän ja Tammiston kaupunginosien rajana laskee Keravanjokeen puro Högbergsbackabäcken. Purokäytävän suuosissa ranta- ja vesikasvillisuus on rehevää. Pienvesikohteen eteläpuolella ylittää joen kevyen liikenteen siltayhteys Helsingin puolelle Siltamäen rantapuistoon. Sillan eteläpuolella on vanhojen viljelymaiden jäänteenä vanha rantapeltomaisema, joka ulottuu noin 230 metrin

matkan jokikäytävän suuntaisesti alajuoksuun. Pellon itälaidalla jokirantaa reunustaa noin 10-25 metrin levyinen suojavihervyöhyke. Peltoaukean puolivälin tietämiltä alavirtaan rannassa kasvaa pensastoa ja nuoria lehtipuita, minkä jälkeen saavutaan rehevään rantalehtoon. Asuinkorttelin itäpuolella säilyneen lehtokuvion leveys on noin 40-50 metriä, jatkuen noin 200 metrin matkan. Rantatontin katkon jälkeen jatkuu alajuoksuun noin 30-50 metrin levyinen rantametsäkuvio noin 130 metrin matkan.

Lehtokuvion kohdalla on noin 10-20 metrin levyinen rehevä rantaluhtavyö noin 150 metrin matkalla (pinta-alaltaan noin 0.2 ha). Helsingin puoleisella rannalla on samalla kohtaa laajempi reilun 0.8 ha laajuinen rantaluhta, josta noin puolet pensastoa. Tämä hyvin rehevä ja kasvillisuudeltaan monipuolinen kosteikko on ekologisesti arvokas kohde Keravanjoella, jossa rantakosteikoita edustavat pääosin kapeat ja pienialaiset rantakasvustolaikut. Erityisesti Helsingin puoleiselta ulkoilureitiltä voi paikalla kuulla monipuolisen lintukuoron, sillä rehevissä rantapensastoissa ja rantalehdossa on lintujen reviiritiheys korkea. Rantalehdossa on kolopuita ja otollista ruokailupuustoa tikoille, kohde on tyypillistä pikkutikkabiotooppia. Linnustollisesti edellä kuvattu alue on kokonaisuutena Keravanjoen alajuoksun arvokkaimpia. Eteläpuolella on noin 20 hehtaarin laajuinen avoimempi viheralue, käsittäen entisiä peltomaita ja vanhoja asuinkiinteistöjä pihapiireineen. Alueella on jokirannassa pieni varttumassa oleva koivikko-haavikko ja alavirrassa rantaleppiä, sekä entisen pihapiirin peruja hopeapajuja ja ruusupensaita. Eteläpäässä Brobackan kivisillan kupeessa Kirkkotien laidalla on maisemassa huomionarvoinen vuosikymmeniä vanha kuusiaita entisen pihapiirin reunalla.

Brobackan kivisillalta aukeaa vehreä näkymä jokikäytävään. Sillan eteläpuolella on noin 0.4 ha laajuinen sekapuustoa kasvava lehtevä metsäkuvio, jossa rannan puolella kapea lehtojuotti. Metsikön ja Tapaninkyläntien välissä aukeaa Valimotien ja Kirkkotien itäpuolella jokirantaan rajautuva 4.3 ha peltoaukea, joka on säilynyt jokisuun maisemissa kulttuurihistoriallisena elementtinä. Pellon ja rannan väliin jää kapea piennar, jolla kasvaa rehevää niittykasvillisuutta, mm. putkikasveja. Piennar on pääosin 8-13 metrin levyinen, pohjoisosassa rantaniittykaista levenee reiluun 20 metriin ja kasvaa pensastoa ja nuorta lehtipuustoa. Helsingin Siltamäen puolella rantapuiston ulkoilureitti seuraa jokirantaa lähimmillään noin 6 metrin etäisyydellä, Kirkonkylänpolulla jokirannan suojaviherkaista laajenee noin 30 metriin. Helsingin puoleisella ulkoilureitillä pääsee jokirannassa laulavia kerttusia kuuntelemaan parhaimmillaan lähietäisyydeltä. Kesäyön hämärässä havaittiin alueella vuoden 2014 kartoituksissa myös lepakoita ja siili.

Keravanjoen ja Vantaanjoen yhtymäkohdassa ulkoilureitin ja rannan väliin jää 13-31 metrin levyinen vihreä rantakaista, joka tarjoaa suojaavia rantapensaita, sekä niitty- ja tulvaluhdan kasvillisuutta. Jokien risteämäkohdan ylittää Helsingin puolelta Tuomarinkylästä koilliseen suuntautuva voimansiirtolinja. Yhdessä Helsingin puoleisen rantavyöhykkeen kanssa, mukaan lukien Tapaninvainion lehtevä rantametsä ja Tuomarinkartanon rannan pensastot, on näkymä jokikäytävien yhtymäkohdassa vihreä. Ekologisten yhteyksien kannalta Keravan- ja Vantaanjoen laaksot yhdistävä katkeamaton viherkäytävä on tärkeä. Jokien yhtymäkohdassa on ulkoilutien varrella levähdyspaikka penkkeineen. Paikalla voi kuunnella loppukevään ja alkukesän aamuina vieressä kulkevien Vanhan Tuusulantien ja Tuusulanväylän liikenteen taustakohinan yli jokirannoilta kuuluvaa satakielien ja kerttusten konserttia.

Maantieliikenteen melua kantautuu Tuusulanväylältä ja Kirkkotieltä Keravanjoen käytävään Tammiston rannoilla koko matkalla Högbergsbackabäckenin viereiseltä kevyen liikenteen sillalta jokisuulle. Vuoden 2011 mittauksissa melu ylti pääosalla jokirannoista päiväaikaan 50-55 dB, monin paikoin 55-60 dB, mukaan lukien rantametsien ja rantapensastojen ympäröimä kosteikkoinen suvanto, Brobackan sillan pohjoispuolen rantapuistoalueella 60-65 dB, yöaikaan melutasot laskevat pääosin 45-55 dB. Jokisuulla Tväranin rantapuistossa Tuusulanväylän, Valimotien ja Kirkkotien risteysalueen vaikutuspiirissä liikennemelu kohoaa rantavyöhykkeellä päiväaikaan 60-65 dB ja yöllä 50-55 dB.

2.10.2. Pesimälinnusto

Tammiston Kirkonkylän rantapuiston ja Kirkonkylänrannan pesimälinnustosta selvitettiin kesällä 2014 elinympäristöjen monimuotoisuutta kuvaavien indikaattorilajien reviirit Keravanjokivarresta 2.05 km matkalta (kartta 11). Pesimälajistoon kuuluivat mm. (reviirimäärät sulkeissa): rantasipi (*Actitis hypoleucos*) (1), käpytikka (*Dendrocopos major*) (1), satakieli (*Luscinia luscinia*) (4), viitakerttunen (*Acrocephalus dumetorum*) (9), ruokokerttunen (*A. schoenobaenus*) (5), kultarinta (*Hippolais icterina*) (1), pensaskerttu (*Sylvia communis*) (3), lehtokerttu (*Sylvia borin*) (4), mustapääkerttu (*S. atricapilla*) (1), punavarpunen (*Carpodacus erythrinus*) (1) ja keltasirkku (*Emberiza citrinella*) (1). Kirkonkylänrannan peltoaukealla ei todettu pesivänä nimenomaisia peltoympäristön avomaalajeja, kuten kiurua tai niittykirvistä, mutta peltoon rajautuvalla jokivarren kapealla reunavyöhykkeellä todettiin myös tällä alueella useita pensaikkolajien kuten viitakerttusen reviirejä.

2.10.3. Virkistyskäyttö

Tammistossa Kirkonkylänrannan ja kirkonkylän rantapuiston alueilla Keravanjokilaakson pääulkoilureitti ei seuraa joen rantoja, vaan reittinä toimii Tuusulanväylän itäpuolella Kirkkotien kupeessa kulkeva kevyen liikenteen väylä. Helsingin puoleisilla jokirannoilla Siltamäessä kulkee sitä vastoin yhtenäinen ulkoilutie koko matkalla. Jokinäkymiä voi pysähtyä katsomaan kirkonkylänkoskelta alajuoksuun sijaitsevalta kevyen liikenteen sillalta, Brobackan kivisillalta ja Tapaninkyläntien ulkoiluväylältä. Kahdelta ensin mainitulta johtaa kevyen liikenteen yhteys Helsingin puolelle Siltamäen liikuntapuistoon. Tapaninkyläntieltä ulkoilureitti jatkuu myös jokirannassa Keravan- ja Vantaanjoen yhtymäkohdassa, jatkuen Vantaanjoen puolella Tammiston rantoja. Jokien yhtymäkohta on kulkureittien solmukohta, josta pääulkoilureitit jatkuvat Vantaanjoen rannoilla Helsingin puolella Haltialan, sekä Tapaninvainion ja Tuomarinkartanon suuntiin.

Keravanjoen alajuoksulla ovat virkistyskäyttäjämäärät selvästi suurempia kuin yläjuoksun taajamien lähialueilla ja käyttäjämäärät ovat kasvussa. Virkistyskäytön volyymiä tarkasteltaessa on huomattavaa, että aluetta hyödyntää runsaasti kauempaa saapuvia ulkoilijoita; kauttakulkua tapahtuu mm. työmatkapyöräilyn muodossa. Hanabölen ja Tammistonrannan välillä jokilaaksoon rajautuvissa kaupunginosissa asui väestöä Vantaan Tikkurilan suuralueella (Hakkilan, Hiekkaharjun, Jokiniemen, Koivuhaan, Kuninkaalan, Ruskeasannan, Simonkylän, Tikkurilan, Viertolan ja Helsingin pitäjän kirkonkylän kaupunginosissa) vuonna 2014 39473 henkeä. Suuralueen väestömäärän on ennustettu kasvavan 8.7 % vuoteen 2024 mennessä, merkittävimmin Tikkurilassa (+28.7 %), Jokiniemessä (+12.4 %) ja Hiekkaharjussa (+9.0 %), ainoa ennusteessa asukasmäärältään lievästi hupeneva alue on Kuninkaala (-3.2 %). Keravanjoen alajuoksua sivuavan Aviapoliksen suuralueeseen kuuluvan Tammiston asukasmäärän on arvioitu pysyvän ennallaan (-0.4 %).

Helsingin puolella asui jokilaakson ympäristössä Tapaninkylän (Tapanila ja Tapaninvainio), Suutarilan (Siltamäki, Tapulikaupunki ja Töyrynummi) ja Suurmetsän (Alppikylä, Heikinlaakso, Jakomäki, Puistola ja Tattarisuo) kaupunginosissa vuonna 2013 49467 henkeä ja kokonaisväestömäärän on ennustettu olevan vuonna 2023 hyvin samansuuruinen (-0.4 %) (Helsingin kaupungin väestöennuste 2014-2050). Suurmetsän alueella asukasmäärän on ennustettu kasvavan 6.8 %, kun taas Suutarilan ja Tapaninkylän alueilla laskevan 2.0 % ja 4.2 %. Helsingin kaupungin merkittävät kasvukeskittymät sijoittuvat jokilaakson lähimpien kaupunginosien ulkopuolelle.

3. Kasvillisuuden vieraslajit Keravanjoella

Keravanjoen laakson vahvasti kulttuurivaikutteisilla viheralueilla kasvaa leimaa antavasti kattava valikoima viljelykarkulaisalkuperää olevia kasvilajeja. Maisemakuvaa värittävät useat kansallisessa vieraslajistrategiassa (2012) ekologisilta vaikutuksiltaan haitalliseksi luokitellut lajit. Vieraslajien huomiointi on tärkeää luontoympäristöinä monimuotoisimmilla kohteilla. Esimerkiksi lupiinilla voi olla kasvillisuudeltaan monipuolisilla niittykohteilla huomattava alkuperäistä kasvi- ja hyönteislajistoa taannuttava ja yksipuolistava vaikutus. Pidemmän tähtäimen suunnittelussa tulee haitallisimpien vieraslajien levittäytymistä pyrkiä ehkäisemään myös hoidetuilla viheralueilla. Toisaalta osa vähemmän haitallisista lajeista sopii maisemakuvaan ja kertoo osaltaan myös alueen kulttuurihistoriasta.

3.1. Erityisen haitalliset vieraslajit

Jättiputki (*Heracleum sp.*) on vieraslajeista haitallisimpia. Puutarhojen viljelykarkulainen tuottaa runsaasti siemeniä, jotka säilyvät itämiskykyisinä useita vuosia ja leviävät tehokkaasti virtavesien mukana, kasvi lisääntyy tehokkaasti myös juuristosta versoen. Suurikokoinen putkikasvi syrjäyttää useamman yksilön kasvustoina tehokkaasti muun kasvillisuuden. Jättiputken sekundaarimetaboliassa tuottama toksinen ja valoreaktiivinen yhdiste furanokumariini aiheuttaa ihokontaktissa kemiallisen palovamman ja lievempää ärsytystä myös aerosoleina. Yksittäisetkin jättiputket tulisi pyrkiä hävittämään järjestelmällisesti etenkin ulkoilureittien lähipiiristä. Keravanjoella laji tavattiin kesällä 2014 Viertolan rantamailta.

Kurtturuusu (*Rosa rugosa*) on vieraslajina ongelmallinen kasvustojen nopean levittäytymisen vuoksi ja uhka avomaiden alkuperäislajistolle etenkin rannoilla. Kasvi voi haitata myös virkistyskäyttöä, vallatessaan mm. uimarantojen hietikoita. Keravanjoen rannoilla ja rantamaiden viheralueilla lajia kasvaa yleisesti, mutta ei erityisen laajalti levittäytyneinä kasvustoina. Levittäytymistä etenkin ranta-alueilla on perusteltua ehkäistä. Laji leviää pidempiä matkoja erityisesti lintujen levittämien siemenien mukana, mutta siemenet siirtyvät muista ruusuista poiketen myös veden varassa ja jatkuvaa levittäytymistä jokirannoille voi tapahtua taajaan.

3.2. Haitalliset vieraslajit

Isosorsimo (*Glyceria maxima*) hallitsee Keravanjoen tulvaluhtavyöhykkeen vankimpia ilmaversoiskasvustoja paikoitellen Jokiniemen ja Helsingin pitäjän kirkonkylän välillä. Alueen esiintymät ovat peräisin 1910-luvulla tehdyistä istutuskokeiluista (Kurtto ja Helynranta 1998). Matalilla savipohjaisilla rannoilla kasvava ja hyvin vedenpinnan vaihteluita sietävä laji viihtyy alueella, mutta ei ole levittäytynyt erityisen laajoiksi kasvustoiksi. Sorsimokasvustot ovat tiheitä ja syrjäyttävät kortteita ja saroja. Keravanjoella tulvavyöhykkeen kasvustot ovat kapeita, eikä alueella ole laajempia ilmaversoisluhtia, joita yksilajiset sorsimokasvustot osin korvaavat. Ne tarjoavat suojaa vesilintupoikueille, mutta ravintoekologisesti sorsalinnuille ovat optimaalisimpia lajistoltaan monipuoliset rantakasvustot. Sorsimo on rakenteeltaan hennompi kuin ilmaversoisluhtien luontaiset lajit järviruoko ja osmankäämi, eivätkä sorsimoluhdat ole linnustonäkökulmasta yhtä otollista elinympäristöä mm. kerttusille, jotka suosivat vankkoja kasvustoja. Luonnonvaraisten rantakasvien kuten osmankäämin, kurjenmiekan ja kortteiden muodostamat kasvustot ovat rantojen yleisen ekologisen monimuotoisuuden kannalta selkeästi edullisempia.

Jättipalsamin (*Impatiens glandulifera*) punaiset ja valkeat kukat värittävät Keravanjoella monin paikoin rantojen niittylaikkuja. Puutarhakarkulainen on yksivuotinen kukkakasvi, joka viihtyy maaperältään kosteissa ympäristöissä, kuten ojien varsilla, rannoilla ja lehtomaisissa metsissä. Suurikokoinen tulokas on haitallinen vahvana kilpailijana, joka syrjäyttää tiheinä ja laajoina kasvustoina tehokkaasti alkuperäisiä putkilokasveja (Hulme ym. 2005). Viertolanrantaan laskevan Kylmäojan alueella toteutettiin kesällä 2015

palsamikasvustojen laajempia torjuntatoimia (Kinnunen 2015). Kasvustojen runsastumisen ja levittäytymisen torjunta on perusteltua koko Keravanjoen jokikäytävän alueella ja erityisesti rantaniityillä.

Komealupiini (*Lupinus polyphyllus*) on kasviyhteisön vahva kilpailija ja sitoo ilmasta typpeä, mikä aiheuttaa kasvupaikan rehevöitymistä. Tämän myötä alkuperäiset niittykasvit ja niistä riippuvainen hyönteislajisto voivat taantua, samaan aikaan kun reheviä ympäristöjä suosivien voimakaskasvuisten kasvien elinolot paranevat. Lupiinin aiheuttamaa valintapainetta sietäviin lajeihin kuuluu mm. koiranputki (Sironen 2013). Lupiinissa on myrkyllisiä alkaloideja, eikä laji kelpaa perhosten tai perhostoukkien ravintokasviksi. Lupiini on levittäytynyt ja runsastunut Keravanjoen laaksossa merkittävästi ja kasvustojen raivaus ja levittäytymisen pysäyttäminen suositeltavaa useilla kohteilla jokirannoilta rantapuistoihin.

Valkokarhunköynnös (*Calystegia sepium*) on alun perin etelärannikon merenrantojen laji, jota on viljelty puutarhoissa 1800-luvulta alkaen, mahdollisesti lajin esiintyminen maassamme on kokonaan tuontialkuperää. Valoisia kasvuympäristöjä suosivan näyttävän valko- tai vaaleanpunakukkaisen köynnöksen tapaa Keravanjoelta viljelykarkulaisena mm. Viertolan rannoilta. Köynnös muodostaa aluskasvillisuutta tehokkaasti tukahduttavia laajoja kasvustoja, jotka verhoavat myös puuvartisia. Esiintymien hävittäminen on työlästä, sillä laji leviää tehokkaasti myös juurakon kappaleista. Kasvustojen raivaus etenkin rantaniityiltä on perusteltua.

Terttuseljan (*Sambucus racemosa*) tapaa Keravanjoen rantamailta puutarhakarkulaisena monin paikoin. Seljapensaat tarjoavat laulu- ja pesäpaikkoja sekä marjaravintoa linnuille, jotka levittävät kasvin ihmisille lievästi myrkyllisiä siemeniä. Yksittäisiä terttuseljapensaita voidaan pitää linnustonäkökulmasta elinympäristökuvion monimuotoisuutta kohottavana elementtinä etenkin avomaaympäristöissä. Seljanmarjoja hyödyntävät mm. syysmuutolle rasvavarastoja tankkaavat kertut ja kerttuset, sekä rastaat ja kottaraiset. Syksyllä seljojen lehdet saavat yleisesti harmaan katteen loissieneltä seljanhärmä (*Erysiphe vanbruntiana var. sambuci-racemosae*), minkä myötä pensaat voidaan mieltää näyttämään ränsistyneiltä. Lajin torjunta on suositeltavaa etenkin suojelualueilla. Keravanjoenlaaksossa pääosin yksittäin kasvavat pensaat sopivat vahvasti kulttuurivaikutteiseen maisemaan ja ekologisesti tarkasteltuna laji voidaan luokitella alueella vieraslajeista vähiten haitallisiin.

Etelänruttojuuri (*Petasites hybridus*) on puutarhakarkulainen, jonka esiintymät ovat usein peräisin viheralueille tuoduista puutarhajätteistä. Kasvullisesti juuriston kautta tehokkaasti leviävä ja tiheitä kasvustoja muodostava puutarhakasvi luokitellaan haitalliseksi, koska syrjäyttää tehokkaasti erityisesti niittykasvillisuutta. Keravanjoella lajin tapaa Jokiniemestä Satomäen rannoilta. Etenkin rantojen läheisyydessä on kasvustojen levittäytymisen ehkäisy suositeltavaa.

3.3. Tarkkailtavat tai paikallisesti haitalliset

Raunioyrtti (*Symphytum sp.*) on kukkivana kaunis puutarhojen koristus, mutta luonnonympäristöissä vieraslajina haitallinen. Laji leviää nopeasti, peittäen ja syrjäyttäen tehokkaasti muuta kasvillisuutta. Keravanjoella lajin tapaa viljelykarkulaisena mm. Sahamäenpuistosta. Rajoittuneet paikalliset esiintymät asutuksen lähituntumassa voivat sopia puutarhamaisille puistoalueille, mutta leviämistä kasvilajistoltaan monipuolisille niittykohteille tulisi seurata ja tarvittaessa estää kasvustojen levittäytyminen laajemmin. Huomattakoon että raunioyrtit ovat mesipistiäisten suosima ravintokasvi.

4. Virkistyskäytön ja liikennemelun vaikutus linnustoon

4.1. Virkistyskäyttö

Aktiivisen virkistyskäytön piirissä olevilla viheralueilla linnuston esiintymiseen vaikuttaa virkistyskäytön myötä syntyvä häirintävaikutus. Linnuston reagointiin vaikuttaa lajeittain vaihteleva pakoetäisyys, häirinnän ajallinen kesto ja voimakkuus ja elinympäristöjen laatu. Suuret ja keskikokoiset lajit ovat yleistäen herkempiä häirinnälle kuin pienikokoiset lajit. Avomaaympäristöissä pesivien ja ruokailevien lajien pakoetäisyys ja herkkyys häirinnälle on keskimäärin metsälajeja suurempi. Muuttolintuja keräävillä avomaa-alueilla häirintävaikutus voi olla erityisen merkittävä, koska häirinnän kasvu vähentää useimpien lajiryhmien osalta mahdollisuutta hyödyntää aluetta ruokailuun ja muuton aikaisena levähdysalueena. Maassa tai aluskasvillisuudessa pesivät ja ruokailevat ovat vastaavasti herkempiä altistumaan häirinnälle kuin puissa pesivät ja oksistoissa ruokailijat. Häirinnän asteeseen vaikuttaa merkittävästi virkistyskäyttäjien määrä ja virkistyskäytön luonne, lyhytkestoinen häirintä vaikuttaa vähemmän kuin pidempiä aikoja kerrallaan jatkuva. Keravanjokilaakson selvityskohteiden pesimälajistosta puuttuivat kesällä 2014 maassa pesivistä lajeista lehtokurppa, metsäkirvinen ja peukaloinen, jotka keskittyvät aktiivisen virkistyskäytön piirissä olevissa ulkoilumetsissä pääosin rauhallisimmille ja luonnontilaisimmille kohteille (Lindblom 2010, 2014a, 2014b).

Riittävä suojaa tarjoavan kasvillisuuden määrä voi kompensoida merkittävästi säännöllisen ja runsaan häirinnän vaikutusta. Keravanjoella on jokiuomaa seuraavien ulkoilureittien ja rannan välillä pääosalla tarkastelualuetta pitkälti yhtenäinen viherkaista, jolla pesii mm. merkittävä osa koko jokilaakson yölaulajista (huomioiden myös Helsingin puoleiset ranta-alueet) (taulukko 8). Rannan suojaviheralueiden monimuotoinen ja runsas kasvillisuus tarjoaa pitkälti tai osin luonnontilaisena monipuoliselle linnustolle riittävästi suojaa, vaikka vieritse kulkee ulkoilijoita taajaan. Rantojen suojavyöhykkeet ovat pääosin kapeita, mutta niiden osalta virkistyskäytön aiheuttama häirintä on pääosin kohtuullisen alhaisella tasolla, tai kohdistuu voimakkaampana vain tietyille paikoille. Rantamaiden kasvillisuus tarjoaa suojaa myös joen vesi- ja rantalinnuille. Vesikasvillisuuden suojavaikutus ilmenee selkeimmin Hiekkaharjun golfkentän altailla, joilla viihtyvät monet sorsalinnut ja liejukana kentän aktiivikäytöstä huolimatta.

Suoraan lähestyminen on linnuille häiriönä suurempi ja aiheuttaa pakoreaktion todennäköisemmin kuin kohdetta sivuava liikkuminen (Bennett & Zuelke 1999). Keravanjoella ulkoilureitit kulkevat paljolti jokirantojen suuntaisesti, eikä pääosa ulkoilijoista tällöin varsinaisesti lähesty ulkoiluteiden ympäristössä pesiviä tai ruokailevia lintuja vaan ohittaa ne, aiheuttamatta nimenomaista pakoreaktiota. Poluilla mieluusti ruokailevat lajit kuten punarinta, rastaat, satakieli ja peippo väistävät kulkijaa polun viereen kasvillisuuden suojaan ja palaavat usein nopeasti takaisin. Yleistäen voidaan todeta, että huomattavan monet lintulajit tai yksilöt kykenevät sopeutumaan säännölliseen virkistyskäytön muassaan tuomaan häirintään, mikäli kohde tarjoaa laadullisesti otollisia elinympäristölaikkuja, riittävän suojan pesimiseen ja rauhallisia ruokailupaikkoja.

Keravanjoen reitteinä selkeiksi rakennetut hoidetut ulkoiluväylät keskittävät ja ohjaavat liikkumista ja vähentävät virkistyskäytön linnustoon ja muuhun eläimistöön kohdistuvaa tahatonta häirintää huomattavasti. Kasvavien virkistyskäyttäjämäärien myötä on riskinä häirintäasteen kasvu jokirannoilla erityisesti omatoimisten polkuverkostojen muodostumisen, sekä kasvillisuuden tallaantumisen ja kulumisen myötä. Suunniteltaessa rannoille hoidettuja puistoalueita ja uusia ulkoilureittejä tulisi huomioida pienipiirteisesti kunkin paikan elinympäristörakenne, kuten linnustolle merkittävät pienialaisetkin niitty-, pensasto- ja lehtokuviot.

Taulukko 8. Yölaulajareviirien sijoittuminen ulkoilureitteihin ja liikenneväyliin nähden Keravanjokilaaksossa kesinä 2014 ja -15. P = polku, KV = kevyen liikenteen väylä, T = tiet ja kadut, L = pääliikenneväylät, etäisyydet lähimpiin väyliin metreinä. Lajit: CC = ruisrääkkä, LL = satakieli, AD = viitakerttunen, AR = luhtakerttunen, LF = viitasirkkalintu, LN = pensassirkkalintu, n = reviirien määrä. Aineistona Vantaan reviirit (ks. liite).

	CC	LL	AD	AR	LF	LN
P <50	0	27	31	27	1	0
P 50-100	1	11	7	5	1	1
P >100	2	2	0	0	0	0
KV <50	0	23	27	11	1	0
KV 50-100	1	13	8	9	0	1
KV >100	2	4	3	12	1	0
T <50	0	12	5	4	0	0
T 50-100	1	12	17	9	0	0
T >100	2	16	16	19	2	1
L <50	0	4	1	2	0	0
L 50-100	1	6	10	8	0	0
L >100	2	30	27	22	2	1
n	3	40	38	32	2	1

4.2. Liikennemelu

Yhdyskuntamelu erityisesti liikenteen osalta häiritsee lintujen akustista kommunikointia, heikentäen reviirilaulun, sekä kutsu ja varoitusäänien kuulumista. Vaikeutunut kommunikointi altistaa linnut kohonneelle stressille ja saa osan linnuista siirtymään pois kriittisen melurajan ylittäviltä alueilta. Lintujen reagointi meluun vaihtelee lajeittain ja myös yksilöittäin. Pesimälajiston reviiritiheyksissä on havaittu vähentymistä kun liikenteen melutaso ylittää karkeasti 45 dB, jota voidaan pitää useissa tutkimuksissa todettuna alimpana likimääräisenä kynnysarvona, mistä korkeampiin melutasoihin siirryttäessä on havaittu selkeitä vaikutuksia (mm. Reijnen ym. 1995).

Meluvyöhykkeen laajuuteen vaikuttavat tien leveys, liikennemäärä ja ajonopeudet. Vilkasliikenteisten valtateiden osalta on voitu todeta pesimätiheyksien alentumaa jopa 1600-1800 metrin etäisyydelle (Van der Zanden et. al. 1980). Liikennemäärien osalta on todettu noin 8000 ajoneuvon päivittäisen määrän olevan raja-arvona, jonka ylittävällä liikenteen volyymilla on pesintää ehkäisevä vaikutus avomaaympäristöissä vähintään noin 400 metrin etäisyydelle (Forman et. al. 2002). Keravanjokilaakson linnustoselvityksen aineistossa havaitaan etenkin puoliavoimille pensastoalueille keskittyvien yölaulajien reviirien painottuvan selkeästi alhaisimpien melutasojen kohteille (taulukko 9). Lisäksi jokilaakson alajuoksun puolella olivat liikennemelun kokonaisuudessaan kattavien Helsingin pitäjän kirkonkylän ja Tammiston Kirkonkylänrannan peltoalueilla avomaaympäristöissä pesivien lintulajien määrät alhaisia, toisaalta kohteet ovat peltoympäristönä verraten yksipuolisia.

Metsälinnuston osalta meluvaikutukset ovat olleet osin vaikeammin havaittavia (Heldin & Seiler 2003). Toisaalta puusto vaimentaa melua. Keravanjoen kesän 2014 aineistossa metsälinnuston lajistollinen monimuotoisuus kohoaa yläjuoksuun siirryttäessä ja on korkea etenkin hiljaisimmilla metsäkohteilla

Matarinkosken ja Sahamäen välillä. Kohteet ovat toisaalta selvitysalueen laajimpia ja rakenteeltaan monipuolisimpia metsäkuvioita. Keravanjoen rantametsissä voi esiintyä liikennemelun aiheuttamaa linnustotiheyden alentumaa erityisesti joen alajuoksun metsiköissä, jotka sijaitsevat korkeimpien melutasojen vaikutuspiirissä. Maaston topografia tuo melutasoihin vaihtelua pienemmässä mittakaavassa. Jokikäytävään muodostuu monin paikoin ympäristöä hiljaisempia alueita esimerkiksi Hanabölen viljelylaaksossa. Hanabölen pelloilla on usean säelaulajalajin reviirikeskittymä jokikäytävän hiljaisimmilla rantamailla, jotka ovat toisaalta lajeille optimaalisimpia elinympäristökuvioita. Keravanjokilaakson hiljaisimmat alueet, joiden äänimaisemasta voidaan havainnoida häiriöttä luonnon ääniä, ovat ulkoilijan kannalta alueen merkittävimpiä elvyttäviä kohteita.

Taulukko 9. Yölaulajareviirien sijoittuminen prosentuaalisesti liikennemeluvyöhykkeittäin Keravanjokilaaksossa kesinä 2014 ja -15. Melutaso dB Y = yöaikaan, P = päiväaikaan. Lajit: CC = ruisrääkkä, LL = satakieli, AD = viitakerttunen, AR = luhtakerttunen, LF = viitasirkkalintu, LN = pensassirkkalintu, n = reviirien määrä. Aineistona Vantaan reviirit (liite).

	CC	LL	AD	AR	LF	LN
Y < 45	0	60	45	72	100	100
Y 45-50	100	25	31	22	0	0
Y 50-55	0	10	24	6	0	0
Y 55-60	0	5	0	0	0	0
Y 60-65	0	0	0	0	0	0
P < 45	0	10	3	12.5	50	100
P 45-50	0	35	31	47	50	0
P 50-55	67	30	45	28	0	0
P 55-60	33	20	21	12.5	0	0
P 60-65	0	5	0	0	0	0
n	3	40	38	32	2	1

5. Yhteenveto Keravanjoen yölaulajista

Yölaulajat ovat lajeittain elinympäristövaatimuksiltaan eroava lajiryhmä, jonka lajiston esiintyminen ilmentää habitaateiltaan monimuotoisia viheralueita. Yölaulajien reviirikartoituksia voidaan käyttää työkaluna selvitettäessä luontoarvoiltaan huomioitavia kaupunkialueiden viherympäristöjä (Lindblom 2010, 2014a, 2014b). Yölaulajien reviirit ovat pinta-alaltaan verraten pieniä elinympäristökuvioita, jotka on mahdollista huomioida viheralueiden hoidon suunnittelussa. Hoidetuimmilla viheralueilla kasvillisuuden kattava raivaus vähentää kasvillisuudeltaan reheviä kuvioita suosivien laululintujen määriä ja usein autioittaa valtaosan laulajien reviireistä. Tarkasteltaessa Keravanjoen aineiston valossa elinympäristölaikkujen laatua kuvaavista indikaattoreista äänimaisemaa elävöittäviä yölaulajia, havaitaan eri habitaattityyppejä suosivien lajien selkeästi keskittyvän alueille, joilla on tarjolla eniten kullekin optimaalisia viherlaikkuja.

Ruisrääkkä (*Crex crex*) voidaan luokitella yöaktiivisuutensa myötä yölaulajiin, vaikkei varpuslintuihin kuuluva laulaja olekaan. Laji on vanhaa maatalouskulttuuria ja perinneympäristöjä edustava suomalaisesta kansanrunoudesta tuttu kesälintu. Kasteisilta viljavainioilta ja laidunniityiltä kesäyön usvassa kuuluva yksitoikkoinen kantava soidin on kuulunut viljelysseutujen äänimaisemaan vuosisatojen ajan. Ruislinnun asettumisen peltoon on uskottu ennustaneen hyvää satoa. Ennen 1900-luvun alkupuoliskolla

maanviljelyksen tehostumisen myötä tapahtunutta taantumaa laji on ollut Uudellamaalla esiintymiskuvaltaan runsas (Solonen ym. 2010). Taantumassa kannan arvioitiin vähentyneen joidenkin vuosikymmenien aikana lähes sadasosaan 1800-luvun tasolta (Väisänen ym. 1998). Rääkän uusi tuleminen käynnistyi 1980-90 – luvuilla, erityisesti vuosina 1999-2000 valtakunnalliset reviirimäärät kohosivat vuosikymmenten ennätykseen ja tämän jälkeen kanta on pysynyt alhaisen kannan vuosikymmeniä runsaammalla tasolla (Koskimies & Lehtiniemi 2010 & 2006, Lehtiniemi & Koskimies 2009, 2008, 2007 & 2005).

Reviirilinnut asettuvat pesimäkauden alussa mieluiten suojaavaa kasvustoa tarjoaville kesantosaroille, rehunurmille ja kuiville niityille, erityisesti myöhemmin kasvillisuuden varttuessa myös viljakasvustoihin. Viljelyaukeilla lajille tärkeitä ovat rehunurmet, piennarkaistat ja kesannot, usein reviirin tuntumassa on avo-oja, tai pieni kosteikko. Lajille ovat tyypillisiä useamman koiraan muodostamat löyhät ryhmät, joiden oletetaan houkuttavan naaraita yksin soivia koiraita paremmin. Reviirimääriin vaikuttavat kevätmuuttokauden sääolot, eniten rääkkiä saapuu lämpimien etelän ja idän välisten virtausten vallitessa. Pariutumattomat koiraat voivat kuuluttaa reviiriä elokuulle saakka, joinakin vuosina myös uusia reviirilaulajia saapuu vielä keskikesällä heinäkuussa.

Ruisrääkkiä tavataan Keravan- ja Vantaanjoen laaksoissa vuosittain useilta kohteilta. Reviirihavainnot keskittyvät jokilaaksojen laajimmille peltoalueille ja painottuvat elinympäristökuvioiltaan otollisimmille ja monipuolisimmille alueille. Keravanjoella havaintoja tehdään useimpina vuosina etenkin Hanabölen viljelylaakson suuralueella Jokiniemen ja Sahamäen välillä, kuten kesällä 2015 kolmen reviirilinnun voimin. Vantaanjokilaakson eteläpuoliskolla havainnot keskittyvät Helsingin Haltialan ja Tuomarinkylän viljelyaukeille, sekä Vantaalla Silvolan, Pakkalan ja Ylästön niityille ja pelloille.

Satakieli (*Luscinia luscinia*) on varttuneempia pensastomaita ja nuorien lehtimetsäsaarekkeiden reunoja suosiva laji, joka viihtyy aluskasvillisuudeltaan rehevillä, mutta avoimempia laikkuja tarjoavilla kuvioilla. Kesällä 2014 Keravanjokivarresta välittömine lähialueineen kartoitettiin jokisuun ja Matarinkosken väliltä 45 satakielireviiriä, mukaan lukien Helsingin puoleiset ranta-alueet, näistä oli 29 Vantaan alueilla ja 16 Helsingin puolella (ka. 3.1 laulajaa/km 14.5 km matkalla). Vantaan reviireistä 24 oli Tikkurilan ja Päiväkummun välillä, paikallisena Keskittymänä mm. Sahamäen puiston 6 reviiriä. Tikkurilasta alajuoksuun reviireitä oli Vantaan rannoilla vain Kirkonkylänrannassa (550 m matkalla 4), mutta Helsingin puolella oli laulajia kaikkien rantapuistojen alueilla, Siltamäen rantapuistoissa 8 reviirin keskittymänä. Parhaina vuosina voivat Keravanjoen satakielimäärät kohota runsaammiksikin.

Vantaanjoella olivat satakielimäärät kesällä 2014 samoissa runsaaksi vakiintuneissa lukemissa kuin mm. 2013 ja 2011 (ka. 4.8 laulajaa/km 13.5 km matkalla) (kirjoittajan aineistot, alueena jokirannat lähialueineen Helsingin Vanhankaupunginkoskelta Vantaan Silvolaan). Reviiritiheys on Vantaanjoella korkeampi kuin Keravanjoella, selittyen pitkälti jokilaakson viheralueiden laajemmalla pinta-alalla ja suuremmalla laadullisesti optimaalisten elinympäristölaikkujen määrällä. Satakielen vuosittaisiin reviirimääriin vaikuttaa muiden yölaulajien tavoin kevätmuuton aikainen säätila. Laji on kerttusia ja sirkkalintuja varhaisempi saapuja ja pesimäkanta ehti esimerkiksi vuonna 2014 saapua täysilukuisesti ennen alkukesän viileämpää jaksoa. Vuonna 2011 kevätmuutto poikkeuksellisesti myöhästyi ja jatkui pitkälle kesäkuulle muuttoreitin varrella vallinneiden muuton edistymistä hidastaneiden epäedullisten sääolojen johdosta. Vuonna 2015 satakielimäärät jäivät Keravanjoella selvästi edellisvuosista, poikkeuksellisen kolean loppukevään vuoksi ei moni satakieli saapunut lainkaan Suomeen asti.

Viitakerttunen (*Acrocephalus dumetorum*) on yölaulajista taidokkain laulaja, jonka kuuluva huiluäänistä ja vaihtelevista säekuvioista koostuva laulu kantaa äänimaisemassa myös kaupunkimelun hallitsemissa ympäristöissä. Laji viihtyy aluskasvillisuudeltaan rehevillä puoliavoimilla pensastomailla, hoidetummissa

kulttuuriympäristöissä laulupaikat löytyvät viheralueiden rehevimmiltä kuvioilta, jotka voivat olla pinta-alaltaan pieniä. Laulukonsertti kuuluu useimmiten pensaan lehvästön kätköistä, pesän laji rakentaa pääsääntöisesti ruohokasvillisuuden suojiin. Pesimäkanta on runsastunut pääkaupunkiseudulla merkittävästi vuosituhannen taitteen jälkeen. Lajin määrät vaihtelevat vuosittain muuton aikaisten säätekijöiden vaikutuksesta, kaakkoismuuttajan saapumista suosivat loppukevään ja alkukesän lämpimät etelän ja idän väliset virtaukset. Kevätmuuttokausi on pitkä ja laulajia saapuu toukokuun puolivälistä kesäkuun lopulle, päämuutto ajoittuu toukokuun lopulle ja kesäkuun alkuun. Esimerkiksi kesällä 2014 todettiin pääkaupunkiseudulla pieni saapumisaalto vielä juhannuksen tietämillä. Viileänä sadekesänä 2015 mahdollisti lämpimämpi loppukesä uusintapesintöjen onnistumisen ja viimeisiä poikueita tavattiin maastossa poikkeuksellisesti jopa syyskuun alussa. Keravanjoen rannoilta kartoitettiin vuoden 2014 selvityksessä jokisuun ja Matarinkosken väliltä 30 reviiriä 14.5 km matkalta (2.1 laulajaa/km). Näistä Vantaan ranta-alueilla tavattiin 23 ja Helsingin puolella 7 laulavaa koirasta. Viitakerttuset painottuivat jokilaakson alajuoksulle, välillä Viertolan ranta - jokisuu havaittiin 21 laulajaa, joista huomionarvoisena keskittymänä Tammiston Kirkonkylänrannassa 9 yksilöä. Vantaanjoen rannoilla lajin määrät vaihtelivat vuosina 2011, -13 ja -14 28-48 reviiriin 13.5 km matkalla Helsingin Vanhankaupunginkoskelta Vantaan Silvolaan (ka. 2.8 laulajaa/km).

Luhtakerttunen (*Acrocephalus palustris*) esittää kiihkeätempoista taidokkaasti vaihtelevaa lauluaan rehevää ruohokasvillisuutta ja matalaa pensastoa kasvavilla puoliavoimilla niityillä ja joutomaiden rehevillä laikuilla, jotka ovat usein maaperältään kosteita, reviirin tuntumassa on usein puro, oja tai joen rantaa. Pääkaupunkiseudun runsaimmat reviirimäärät lasketaan Keravan- ja Vantaanjokilaakson niityiltä, vesistöalueen parhailla kohteilla tavataan valtakunnallisesti huomionarvoisia, parhaina vuosina yli kymmeneen reviiriin yltäviä keskittymiä. Tunnetuimpia luhtakerttuskohteita ovat Helsingin Haltialan rantaniityt, sekä Vantaalla Jokiniemen - Hanabölen, Krakanojan ja Ylästön niityt. Lajin reviirimäärät vaihtelevat vuosittain, runsaimmat summat lasketaan päämuuton aikaan osuvien lämpimien etelävirtausten kesinä. Kevätmuutto tapahtuu pääosin myöhään toukokuun lopulla ja kesäkuun ensimmäisellä kolmanneksella, uusia laulajia saapuu kuitenkin kuun puolivälin yli. Muuttokauden myöhäisimmätkin saapujat voivat ehtiä pesiä, mistä esimerkkinä viileänä sadekesänä 2015 Krakanojalla vielä 5.7. havaitut 3 aktiivista reviirilaulajaa ja 20.8. emo keskenkasvuisen maastopoikasen kanssa (kirjoittajan havainnot). Keravanjoen rannoilta kartoitettiin vuoden 2014 selvityksessä jokisuun ja Matarinkosken väliltä 21 reviiriä 14.5 km matkalta (1.4 laulajaa/km), näistä 20 Vantaan ja 1 Helsingin rannoilla, keskittyen vahvasti Jokiniemen ja Hanabölen alueen niityille, keskittyminä Jokiniemen rantapuistoissa ja Hakkilanrannassa yhteensä 7, Hanabölen jokirannoilla 6 ja Sahamäenpuistossa 4 reviiriä. Vantaanjoen laaksossa reviirimäärät kohoavat suuremmiksi niittykohteiden laajemman kokonaispinta-alan johdosta ja määrät vaihtelivat vuosina 2011, -13 ja -14 23-56 reviiriin 13.5 km matkalla Helsingin Vanhankaupunginkoskelta Vantaan Silvolaan (ka. 3.1 laulajaa/km). Vantaanjoella on laskettu nykytasolle yltäviä reviirikeskittymiä 1980-luvulta alkaen, mutta koko vesistön suuralueella voidaan tulkita trendiä kannan kasvusta erityisesti Vantaalla, reviirimäärien kasvuun vaikuttavat kuitenkin ainakin osin viime vuosien tehostuneet seurannat (kirjoittajan aineistot).

Pensassirkkalintu (*Locustella naevia*) viihtyy avoimilla luonnonniityillä, joilla kasvaa harvakseltaan matalia pensaita. Lajin sirinää kuulee kesäyössä myös viljelyaukeiden reunamailla avo-ojien ja suojakaistojen piennarniityillä ja kesantolohkoilla. Historiallisessa tarkastelussa laji on alkuperäisin kulttuuriympäristöissä esiintyvistä yölaulajista, joista satakieli, luhta- ja viitakerttunen sekä viitasirkkalintu levittäytyivät Suomeen ja runsastuivat kaikki vasta 1900-luvun aikana. Pensassirkkalintu on ilmeisesti kuulunut Vantaan viljelyalueiden niitty-ympäristöjen lajistoon jo historiallisina aikoina. Laji on vähentynyt pääkaupunkiseudulla todennäköisimmin niittymaiden vähenemisen seurauksena 1990-luvun jälkeen ja havainnot painottuvat parhaita niitty-ympäristöjä tarjoaville alueille. Keravanjokilaaksossa lajin tapaa varmimmin Hanabölen laakson suuralueelta, missä tehtiin vuonna 2014 kertaluonteinen havainto linnustoselvityksen ulkopuolella ja vuonna 2015 oli Rekolanojan alajuoksulla yksi reviiri. Vantaanjoen laaksossa tavattiin vuosina 2011, -13 ja -14 1-4 laulajaa kesässä 13.5 km matkalla Helsingin

Vanhankaupunginkoskelta Vantaan Silvolaan, kaikki Vantaan Ylästön luontokohteina huomioitavilla niityillä (ka. 2, 0.1/km).

Viitasirkkalintu (*Locustella fluviatilis*) on Vantaanjoen vesistön säännölliseen pesimälajistoon kuuluvista yölaulajista vähälukuisin ja tuorein 1900-luvun tulokkaista, reviirimäärät ovat hiljalleen kasvaneet 1980-luvulta alkaen ja verkkainen runsastuminen on jatkunut uudella vuosituhannella. Lajin elinympäristönä ovat avomaiden reunamaat ja ranta-alueiden pensastomaat, joiden aluskasvillisuus on rehevää, kasvustoina usein mesiangervoja, maitohorsmaa ja vadelmaa, joita myös luhta- ja viitakerttuset suosivat. Viitasirkkalintu asettuu kerttusia mieluummin myös sukkessiovaiheeltaan edistyneempiin korkeampiin pensastoihin. Tapaamispaikkojen maaperä on usein kostea, monesti lintu esittää tulitikkuaskin ravistelua muistuttavaa säksättävää siritystä ojan varren pajuissa tai nuorissa lepissä. Keravanjoella tavattiin kesän 2014 kartoituksissa kaksi reviirilaulavaa koirasta Jokiniemen ja Hakkilanrannan rantaniityillä. Vantaanjoella tavattiin vuosina 2011, -13 ja -14 4 1-4 laulajaa 13.5 km matkalla Vanhankaupunginkoskelta Vantaan Silvolaan (ka. 3, 0.2 laulajaa/km). Lajin runsauteen vaikuttavat kevätmuuton aikaiset sääolot ja runsaimpia reviirimääriä lasketaan lämpimien loppukeväiden vuosina.

6. Keravanjokilaakson linnuston valtakunnalliset uhanalaislajit ja kansainväliset erityisvastuulajit

Suomen uhanalaisluokituksen piiriin kuuluvien, alueellisesti uhanalaisten (hemiboreaalinen vyöhyke) ja EU:n lintudirektiivin liitteen I Suomessa säännöllisesti tavattavien lintulajien esiintyminen Keravanjoen selvitysalueella (Tiainen ym. 2016). Esiintymiskuvan luokittelu, luonnehdinnat ja arviot perustuvat Keravanjokilaakson pesimälinnustoselvityksen havaintoihin, mukaan lukien elinympäristöanalyysit, Helsingin seudun lintutieteellisen yhdistyksen Tringa ry:n havaintoarkiston havaintoihin[1], sekä alueella retkeileviltä aktiivisilta lintuharrastajilta saatuihin yksittäistietoihin ja selvityksen laatijan laajoihin vertailuaineistoihin mm. Vantaanjokilaakson alueelta. [1] Tiira-havaintotietokanta, yhdistyksen myöntämän havaintojen käyttöluvan mukaisesti.

U = uhanalaisluokitukset lajit: CR = äärimmäisen uhanalainen, EN = erittäin uhanalainen, VU = vaaraantunut, NT = silmälläpidettävä, AU = alueellisesti uhanalainen laji (hemiboreaalisen vyöhykkeen lajit) (RE = vyöhykkeen pesimälinnustosta hävinnyt laji), D = EU:n Lintudirektiivin liitteen I mukaisesti erityistä suojelua vaativat, Suomessa säännöllisesti tavattavat lajit, I = elinympäristön monimuotoisuusindikaattori (pesimälajit).

Esiintymissymbolit: P = pesimälaji, P- = kadonnut pesimälaji, PR = runsas pesimäkauden ruokavieras, Pr = säännöllinen pesimäkauden ruokavieras, M = tavataan muuttoaikoina, (M) = harvinainen muuttovieras, MP = runsas muuttolevähtäjä, Mp = säännöllinen muuttolevähtäjä, (Mp) = pieniä määriä muuttolevähtäjiä, T = talvehtijoita verraten säännöllisesti, (T) = satunnaisia talvikauden havaintoja, S = tavattu satunnaisesti.

Laulujoutsen (*Cygnus cygnus*) D Mp Pieniä määriä muuttolevähtäjiä ja muuton aikaisia ruokavieraita havaitaan etenkin Hanabölen alueella.

Valkoposkihanhi (*Branta leucopsis*) D Pr, MP Pääkaupunkiseudun ja lähikuntien rannikkoalueen pesimäkannan lintuja kerääntyy jokilaakson peltomaille pesimäkauden jälkeen, myös arktisen läpimuuttokannan hanhia levähtää alueella.

Metsähanhi (*Anser fabalis*) U: VU (Mp) Epäsäännöllisesti pieniä määriä muuttolevähtäjiä lähinnä Hanabölen alueella.

Haapana (*Anas penelope*) U: VU P, Mp Keravanjokilaaksossa etenkin Hiekkaharjun golf-kenttä altaineen ja Hanabölen viljelylaakson jokirannat ovat sopivaa pesimäympäristöä, vuoden 2014 selvityksessä ei lajia

kuitenkaan havaittu pesivänä. Ihmisiin luottavainen kosteikkolaji löytää ruokailupaikkoja kaupunkialueilla puistonurmilta ja golf-viheriöiltä.

Jouhisorsa (*Anas acuta*) U: EN (Mp) Jokilaakson alueella havaitaan epäsäännöllisesti pienin määrin muuttolevähtäjiä.

Heinätavi (*Anas querquedula*) U: EN (Mp) Satunnaishavaintoja muuttokausina; kesällä 2015 Hanabölen golfkentän lammilla koiras, joka oli tavikoiraiden sulkimisparvessa, ei tulkittu pesintään viittavaksi havainnoksi.

Tukkasotka (*Aythya fuligula*) U: EN (Mp) Jokilaakson alueella lähinnä satunnaisluonteisesti niukkoja määriä muuttolevähtäjiä.

Isokoskelo (*Mergus merganser*) U: VU (Mp) Jokilaakson alueella niukkoja määriä muuttolevähtäjiä ja ruokavieraita, vähemmässä määrin kuin Vantaanjoella, missä säännöllisempi.

Pikku-uikku (*Tachybaptes ruficollis*) U: EN S Tavattu satunnaisesti pesimäkauden ulkopuolella; potentiaalinen talvehtija joen sulissa virtapaikoissa, Hiekkaharjun golf-kentän kasvustoiset altaat voisivat mahdollisesti soveltua myös pesimäpaikaksi.

Mustakurkku-uikku (*Podiceps auritus*) U: EN Keravanjokilaaksosta ei tunnettu havaintoja vuoteen 2015 mennessä, mutta Hiekkaharjun golf-kentän altaat soveltuvat pesimäpaikaksi. Lintuvesikosteikoilla liiallisen rehevöitymisen ja särkikalakantojen kasvun aiheuttaman ravintopulan myötä taantunut laji viihtyy myös ihmistoiminnan myötä syntyvillä pienillä kosteikoilla. Vantaalla laji on asettunut pesimään mm. Keimolan golfkentän allikoille.

Mehiläishaukka (*Pernis apivorus*) D, U: EN M Pesinyt lähialueilla, muuttoaikoina säännöllinen vieras, jokilaakson yläjuoksun tuntumassa olevat rauhallisimmat metsäkohteet potentiaalisia pesimäpaikkoja.

Merikotka (*Haliaetus albicilla*) D, U: VU M Muuttoaikoina säännöllinen vierailija, koskien pääosin alueen ylittävää rannikkolinjan laajempaa muuttoväylää seuraavia yli muuttavia lintuja.

Ruskosuohaukka (*Circus aeruginosus*) D M Muuttoaikoina säännöllinen vierailija jokilaakson peltomailla.

Sinisuohaukka (*Circus cyaneus*) D, U: VU M Muuttoaikoina säännöllinen vierailija jokilaakson peltomailla.

Arosuohaukka (*Circus macrourus*) D, U: EN Suomen pesimälinnuston tuoreesta tulokaslajista ei ollut selvitysalueelta tiedossa olevia havaintoja vuoteen 2015 mennessä. Muuttoaikoina levähdys ja saalisalueina laajoja peltoaukeita suosivalle lajille tarjoaa erityisesti Hanabölen laakso tyyppiympäristöä.

Hiirihaukka (*Buteo buteo*) U: VU M Muuttoaikoina säännöllinen vierailija jokilaakson peltomailla. Oletettavasti kuulunut aiemmin suuralueen pesimälajistoon, Hanabölen viljelylaakso ympäristöineen edelleen potentiaalista pesimäympäristöä.

Piekana (*Buteo lagopus*) U: EN M Muuttoaikoina säännöllinen vierailija jokilaakson peltomailla.

Kanahaukka (*Accipiter gentilis*) U: NT P, T Jokilaakson suuralueella ja lähiympäristössä on muutamia pääkaupunkiseudulla urbanisoituneelle lajille sopivia pesimämetsiä, vuoden 2014 kohteilla ei havaittu pesiviä lintuja. Pesimäajan ulkopuolella laji on tavallinen näky jokilaaksoon rajautuvilla taajama-alueilla, koskien osin Helsingin puolella pesiviä ja etenkin talviaikaan laajemmin liikkuvia haukkoja.

Maakotka (*Aquila chrysaetos*) D, U: VU M Syysmuuttoaikoina säännöllinen vierailija jokilaakson alueella, koskien pääosin alueen ylittävää rannikkolinjan laajempaa muuttoväylää seuraavia yli muuttavia lintuja.

Kalasääski (*Pandion haliaetus*) D M Muuttoaikoina säännöllinen vierailija jokilaakson alueella. Pesimäkautisten ruokavieraiden viihtymistä rajoittanee veden heikko näkösyvyys, joka vaikeuttaa kalan pyyntiä.

Ampuhaukka (*Falco columbarius*) D, AU M Muuttoaikoina säännöllinen vierailija jokilaakson peltomailla.

Muuttohaukka (*Falco peregrinus*) D, U: VU M Muuttokausien aikainen harvinainen mutta vuosittainen vierailija jokilaakson alueella.

Teeri (*Tetrao tetrix*) D S Jokilaakson lähialueen pesimäkanta hävinnyt, pesimäkauden ulkopuolisia kiertelijöitä liikkuu alueella satunnaisluonteisesti.

Viiriäinen (*Coturnix coturnix*) U: VU Jokilaakson peltoalueet ja etenkin Hanabölen viljelylaakso tarjoavat sopivia elinympäristöjä.

Peltopyy (*Perdix perdix*) U: AU, P- Hävinnyt pesimälaji, lajin voidaan olettaa pesineen ainakin Hanabölen viljelylaaksossa Länsi-Uudenmaan pesimäkannan oltua voimissaan; pääkaupunkiseudun tunnetuilta pesimäpaikoilta laji hävisi 1980-luvun aikana. Vantaalla olisi mahdollista tehdä pesimäkannan palautukseen tähtääviä tarhaus- ja istutuskokeiluja Keravanjoella Hanabölen, Vantaanjoella Seutulan, sekä Sotunginpuron (Krapuojan) viljelylaaksojen alueilla. Jokilaaksot voisivat toimia myös elinvoimaisen kannan syntymistä edistävinä levittäytymisväylinä. Istutuksiin tähtäävää tarhausta suunniteltaessa tulee huomioida elinympäristöjen kunnostus ja hoito, sekä istutuskannan alkuperä (Maa- ja metsätalousministeriö 2007, Rutanen ym. 2007, Vilppola 2015).

Liejukana (*Gallinula chloropus*) U: VU P Keravanjokilaaksossa pesimälinnuston uudislaji, ensimmäiset tiedossa olevat havainnot kesällä 2015 Hiekkaharjun Golfkentän lampareilla.

Ruisrääkkä (*Crex crex*) D P Pesimälaji, esimerkiksi kesällä 2015 tavattiin Maarinkunnaksen ja Sahamäenpuiston välillä kolme reviirikoirasta.

Kurki (*Grus grus*) D M Muuttoaikoina muuttoryntäyksissä säännöllisesti satoja yksilöitä ylimuuttavina, paikallisia muuttolevähtäjiä pieniä määriä lähinnä Hanabölen alueella.

Pikkutylli (*Charadrius dubius*) U: NT Jokilaakson suuralueella erityisesti Hiekkaharjun golf-kenttä tarjoaa ihmistoiminnan myötä syntyneitä avomaaympäristöjä suosivalle lajille otollista pesimäympäristöä. Myös Hanabölen pelloilla pesi kesällä 2014 yksi pari.

Tylli (*Charadrius hiaticula*) U: NT Mp Hanabölen laakso tarjoaa muuttolevähtäjille sopivaa ympäristöä. Syysmuuton aikaan lajia levähtää ”lähialueilla” pieniä määriä Vantaanjokilaakson laajimmilla peltoaukeilla.

Kapustarinta (*Pluvialis apricaria*) D, U: AU (RE) Mp Hanabölen laakso soveltuu hyvin levähdysalueeksi laajoja peltomaita levähdysalueina suosiville läpimuuttajille.

Isokuovi (*Numenius arquata*) U: NT, AU P-, Mp Aiemmin säännöllinen pesimälaji on hävinnyt jokilaakson peltoalueilta, muuttokausina pieniä määriä muuttolevähtäjiä.

Suokukko (*Philomachus pugnax*) D, U: CR Mp Hanabölen laakso soveltuu hyvin levähdysalueeksi laajoja peltomaita levähdysalueina suosiville läpimuuttajille. Syysmuuton aikaiset enimmät levähtäjämäärät saattavat kohota jopa satoihin lintuihin.

Taivaanvuohi (*Gallinago gallinago*) U: VU P- Mp Puuttui Keravanjokilaakson pesimälajistosta vuosina 2014-15, aiemmin ilmeisen säännöllinen pesimälaji, muuttoaikoina alueella tavataan levähtäjäkertymiä. Kato sopii kuvaan lajin taantumaan edeltävien parin vuosikymmenen jaksolla Uudellamaalla ja häviämiseen vastaavalla aikavälillä esimerkiksi Vantaanjokilaakson eteläosien pesimälajistosta (Lindblom 2014a, Solonen ym. 2010). Pääkaupunkiseudun viheralueilla taantuman pääasiallisena vaikuttajana on todennäköisimmin niittykohteiden väheneminen ja muuttuminen tehokkaamman virkistyskäytön piiriin, mahdollisesti myös kasvanut nisäkäspetojen predaatiopaine. Etenkin Hanabölen laakso tarjoaa kosteikkoniittyjen lajille otollista elinpiiriä.

Heinäkurppa (*Gallinago media*) D, U: CR (Mp) Keravanjokilaakson suuralueella oletettavasti vakiintunut syysmuuton aikainen levähtäjä, arvion perustuessa säännölliseen esiintymiseen Vantaanjokilaaksossa. Mahdollisesti laji on kuulunut alueen pesimälajistoon ennen 1900-luvun alkupuoliskolla tapahtunutta pesimäkannan romahdusta. Kannan ollessa voimissaan on Hanabölen alueella ollut pesimäympäristöksi soveltuvia maaperältään kosteita niittymaita, viljelylaakso voisi parhaimmillaan tarjota soveliasta pesimäympäristöä myös nykypäivänä. Syysmuuton aikaan laji löytää Hanabölen peltomailta suosimiaan niitty- ja kesantokuvioita. Heinäkurppa on esimerkki lajista, joka hyötyy maatalousympäristöjen monimuotoisuuden lisäämiseen tähtäävistä toimista niin pesimälintuna kuin muuttolevähtäjänä.

Jänkäkurppa (*Lymnocryptes minimus*) U: AU (RE) Mp Havaintojen vähäisyydestä huolimatta ilmeisimmin säännöllinen muuttolevähtäjä etenkin Hanabölen laaksossa. Jänkäkurppia havaitaan muuttoaikoina levähtämässä kosteilla niityillä, peltoaukeilla ja savikkoisilla täytemaa-alueilla. Lajin voi tavata myös talvehtijana, sillä alueella on läpi talven sulana pysyviä puroja ja ojia, vastaavilla kohteilla talvehtii kurppia vuosittain Länsi- ja Keski-Uudenmaan alueella.

Punajalkaviklo (*Tringa totanus*) U: VU (Mp) Satunnaisluonteinen muuttovierailija. Linnustoselvityksen yhteydessä 29.6.2014 Hanabölen pelloilla lirojen seurassa havaitun tulkittiin koskevan syysmuutolla levähtänyttä lintua.

Liro (*Tringa glareola*) U: NT, AU Mp Keravanjokilaaksossa etenkin Hanabölen laakson saviperäisille peltomaille kevättulvien ja kesä-/syyssateiden aikaan muodostuvat tulva- ja sadevesilammikot sekä Hiekkaharjun golfkentän vesialtaat tarjoavat ruokailukohteita läpimuuttaville kosteikkoympäristöjen kahlaajille, joista vikloista runsaimpina yksilömäärinä havaitaan liroja.

Kalatiira (*Sterna hirundo*) D Pr Keravanjokea hyödyntävät ruokailualueena Helsingin rannikkoalueilla pesivät tiirat, jotka saapuvat alueelle havaintojen valossa ilmeisesti pääosin Vantaanjokea seuraten.

Pikkulokki (*Hydrocoleus minutus*) D U: AU (Mp) Niukka lähinnä kevätmuuton aikainen vierailija, havaittu paikallisena ainakin Hanabölen pelloilla.

Naurulokki (*Larus ridibundus*) U: VU PR, MP Muuton ja pesimäkauden aikaisia satoihin yksilöihin kohoavia ruokailukertymiä jokilaakson viljelyaukeilla ja erityisesti Hanabölen alueella.

Selkälokki (*Larus fuscus*) U: EN Pr Pääkaupunkiseudulla yleistyneet kattopesinnät ovat mahdollisia esimerkiksi Tikkurilankosken lähialueilla.

Hiiripöllö (*Surnia ulula*) D (Mp) (T) Keravanjokilaakson peltoalueet tarjoavat pikkujyrsijöiden pyytäjälle syysvaelluksilla ja talviaikaan otollisia saalistusmaita, esiintyminen lajityypillisesti satunnaisluonteista.

Huuhkaja (*Bubo bubo*) D, U: EN (T) Pesimäkauden ulkopuolella ja etenkin talviaikaan voidaan tavata kierteleviä lintuja muun pääkaupunkiseutu-alueen tavoin.

Helmipöllö (*Aegolius funereus*) D, U: NT, AU (Mp) (T) Jokilaakson metsäalueilla voidaan tavata syysvaeltajia ja talvehtijoita.

Varpuspöllö (*Glaucidium passerinum*) D, U: NT D (Mp) (T) Jokilaakson metsäalueilla ja metsäisillä viheralueilla ilmeisimmin säännöllinen vierailija koskien syysvaeltajia ja talvehtijoita.

Suopöllö (*Asio flammeus*) D (Mp) Peltoalueita ruokailualueina suosiva myyränpyytäjä on muuttokausina ilmeisen säännöllinen vierailija mm. Hanabölen viljelylaaksossa. Lajin voidaan olettaa pesineen Vantaanjoen vesistön suuralueella Uudenmaan pesimäkannan oltua voimissaan ennen 1900-luvun alkupuoliskon taantumaa (Solonen ym. 2010). Viime vuosikymmeniltä ei tunneta pesintöjä, mutta pesimäkautisia irtohavaintoja on tehty monina vuosina, joukossa myös reviirilinnun oloisia kuten Helsingin Haltialassa vuonna 2013.

Kehrääjä (*Caprimulgus europaeus*) D (Mp) Aukeita habitaatteja kuten viljelymaita muuton aikaisina ruokailuympäristöinä suosiva laji löytää Keravanjokilaaksosta monin paikoin soveliaita levähdysalueita, viihtyen etenkin syysmuuton aikaan usein rantamaiden tuntumassa ja viljelyaukeilla. Jokilaaksoa lähimmät vakituiset usean parin asuttamat pesimämetsät sijaitsevat Sotungin kallioisilla metsäalueilla. Kaupunkialueiden virkistysmetsissä häiriöherkkä maapesijä ei pääsääntöisesti pesi, mutta satunnaisesti voidaan havaita pesimäaikaan kierteleviä hyrisijöitä.

Tervapääsky (*Apus apus*) U: VU P, PR, MP Keravanjokilaakso kuuluu Vantaanjokilaakson tavoin pääkaupunkiseudulla pesivän kannan ruokailukertymäalueisiin, mutta havaitut yksilömäärät ovat pienempiä kuin Vantaanjoen alueella. Keravanjoella pesimäkauden kertymiä todetaan erityisesti Hanabölen ja Helsingin pitäjän kirkonkylän pelloilla, joille alueille lintuja saapuu päivittäin vähintään lähimmistä kaupunginosista Helsingin ja Vantaan alueilta. Toisaalta on voitu todentaa ruokailulentojen ulottuvan säännöllisesti aina Helsingin keskusta-alueilta saakka Vantaan puolelle, runsain määrin Vantaanjokilaaksoa seuraten (kirjoittajan aineistot 1980-luvulta alkaen). Loppukesällä kerääntymien pääluvut kohoavat huippuun, kun pesistä lähteneet poikaset liittyvät joukkoon ja alueelle kerääntyy muuttoon valmistautuvia kiitäjiä laajemmalta alueelta. Runsaimpia jokilaaksojen alueella havaittuja määriä edustavat Helsingin Haltialassa lasketut 8.8.2007 19 000 ja 13.8.2010 11 200, koskien valtaosin muuton omaisesti osin ruokailulennossa tiettyyn pääsuuntimaan eteneviä lintuja.

Turkinkyyhky (*Streptopelia decaocto*) U: EN S Pesinyt satunnaisesti Tikkurilan alueella 1970-luvulla, jokilaakson useammat varttuneita jaloja lehtipuita tarjoavat puistoalueet potentiaalisia tapaamispaikkoja; yhdistettynä lajin mieltymys viljelyalueilla ruokailuun ovat etenkin Hanabölen ja Helsingin pitäjän kirkonkylän alueet otollisia.

Turturikyyhky (*Streptopelia turtur*) U: CR S Satunnaisia muuton aikaisia havaintoja, pesimäkannan oltua voimissaan 1980-luvulla on saattanut esiintyä Keravanjokilaakson suuralueella myös pesimälajin statuksella. Huomattakoon että Vantaanjokilaakson alueelta tunnetaan useita pesimäkautisia havaintoja ja muuttokausina esiintyminen oli verraten säännöllistä ennen 1990-luvun puoliväliä.

Kuningaskalastaja (*Alcedo atthis*) D, U: CR S Tavattu satunnaisesti, potentiaalinen pesimälaji Vantaan alueen jokirannoilla. Keravanjoelta tunnettiin vuoteen 2011 mennessä yhteensä neljä pesintää Järvenpään ja Tuusulan kunnista (Janatuinen 2011).

Harmaapäätikka (*Picus canus*) D P Keravanjoen laakso tarjoaa haavikkoa ja jaloja lehtipuita suosivalle lajille useita soveliaita pesimä- ja ruokailumetsäkohteita, kesällä 2014 varmistui pesintä Matarinkoskelta. Vantaan metsäalueiden pesimäkannaksi arvioitiin linnustolaskentojen valossa uuden vuosituhannen ensi vuosikymmenellä 11-16 paria 80 km² (Solonen ym. 2011). Helsingissä laji vaikuttaa vakiintuneen viime vuosina uusille metsäalueille mm. Vantaanjokilaakson tuntumassa.

Palokärki (*Dryocopus martius*) D Pääkaupunkiseudulla kaupunkimetsiin viime vuosikymmeninä levittäytynyttä ja runsastunutta lajia pesii Keravanjokilaakson lähituntumassa laajemmilla metsäalueilla muutamia pareja. Vantaan metsäalueiden pesimäkannaksi arvioitiin linnustolaskentojen valossa 1980-luvulla 7-10 paria 90 km² ja uuden vuosituhannen ensi vuosikymmenellä 19-27 paria 80 km² (Solonen ym. 2011).

Valkoselkätikka (*Dendrocopos leucotos*) D, U: VU (T) Selvityskohteilta tunnetaan satunnaisluonteisia syysvaelluksen ja talvikauden aikaisia havaintoja. Mahdollisesti laji on kuulunut jokilaakson suuralueen pesimälajistoon ennen 1900-luvulla tapahtunutta pesimäkannan valtakunnallista taantumaa. Hiljalleen elpyvän kannan myötä voisi olla jokilaakson suuralueella ehkäpä potentiaalinen pesimälaji nykyisellääänkin.

Pohjantikka (*Picoides tridactylus*) D U: AU (Mp), (T) Jokilaakson varttunutta kuusikkoa kasvavilla metsäkohteilla kuten Matarinkosken alueella voidaan havaita syysvaeltajia ja satunnaisia talvehtijoita.

Käenpiika (*Jynx torquila*) U: NT P Pääkaupunkiseudulla hyvin vähälukuista pesimälajia ei tavattu Keravanjoen selvityskohteilta vuosina 2014-15, todennäköisesti kuitenkin lukeutuu jokilaakson suuralueella vuosittaiseen pesimälajistoon. Valtakunnallisesti käenpiika on taantunut voimakkaasti 1980- ja 90-luvuilla ja on nykypäivänä huomattavan harvalukuinen (Väisänen & Lehikoinen 2013). Vantaan metsäalueiden pesimäkannaksi arvioitiin linnustolaskentojen valossa 1980-luvulla 11-15 paria 90 km², mutta uuden vuosituhannen ensi vuosikymmenellä enää 1-2 paria 80 km² (Solonen ym. 2011). Aallonpohjan jälkeen on kanta osoittanut valtakunnallisessa tarkastelussa jälleen elpymisen merkkejä (Lehtiniemi 2014). Käenpiian kaltaisten vähälukuisten linnustoselvityksissä sattumana vastaan tulevien lajien seurannan tehostamiseksi tulisi mahdollisimman moni pesintään viittaava havainto saada taltioitua lajitietokantoihin.

Törmäpääsky (*Riparia riparia*) U: VU P-, Mp Hävinnyt pesimälajina, muuttoaikoina havaitaan pienin määrin. Valtakunnallisesti merkittävästi taantunut laji on jotakuinkin kadonnut pääkaupunkiseudun pesimälinnustosta, Vantaanjokilaaksossa laji oli säännöllinen pesimälintu 1990-luvun alkuvuosille ja pesintöjä tunnetaan myös Keravanjoelta (Janatuinen 2011, Lindblom 2014a). Keravanjokilaaksoon olisi mahdollista kunnostaa pesimäpaikoiksi luontaisia jokitörmiä.

Räystäspääsky (*Delichon urbicum*) U: EN P Mp Keravanjokilaakson ainoa pesimäkolonia löytyi vuoden 2014 selvityksessä Kuninkaalasta Tikkurila Oy: n tehdaskiinteistössä, paikalla on ollut asuttu yhdyskunta useampana vuotena. Joen monet sillat eivät yllättäen tarjonneet pesäpaikkoja, vertailuna on Vantaanjoella todettu pesintöjä siltarakenteissa viime vuosina säännöllisesti. Eteläisen Vantaanjokilaakson alueella on ollut useampana viime vuotena usean parin koloniat Helsingin Veräjälaaksossa ja Vantaan Ylästössä. Räystäspääskykanta on taantunut pääkaupunkiseudulla merkittävästi 1980-luvulta alkaen, pitkälti valtakunnallista trendiä vastaten (Valkama ym. 2011). Maaseutuympäristöissä laji suosii karjatiloja, joiden vähenemisen vastapainona voivat hevos- ja muut virkistyskäytön tarpeisiin perustettavat kotieläintilat muodostua merkittäviksi pesimäympäristöiksi. Yhdyskuntia asettuu myös urbaanialueille, monivuotisten kolonioiden pesimäkohteet taajamissa tulisi huomioida suojelullisesti. Keravanjoella olisi mahdollista asentaa räystäspääskyille pesäalustoja ja pesäpönttöjä muutamiin joen varrella oleviin rakennuksiin ja siltojen rakenteisiin.

Tunturikiuru (*Eremophila alpestris*) U: CR S Esiintyy alueella todennäköisesti satunnaisena muuttovieraana.
Kangaskiuru (*Lullula arborea*) D, U: VU M Vähälukuinen muuttovierailija.

Niittykirvinen (*Anthus pratensis*) U: NT P, MP Hanabölen pellot ovat reviirimäärissä alueellisesti huomioitava pesimäalue, muuttoaikoina samalla alueella havaitaan etenkin syyskaudella parhaimmillaan huomionarvoisen runsaita paikalliskertymiä, kohoten jopa muutamien satojen päälukuihin.

Lapinkirvinen (*Anthus cervinus*) U: VU Mp Keravanjoen laakson peltomaista etenkin Hanabölen alue on lajille todennäköisesti paikallisesti huomionarvoinen syysmuuton aikainen levähdysalue. Vertailuna

lasketaan Vantaanjoen laakson laajimmilla peltomailla kuten Helsingin Haltialassa parhaimmillaan kymmeniin yksilöihin kohoavia paikallismääriä.

Keltavästäräkki (*Motacilla flava*) U: NT, AU; P, MP Hanabölen pellot ovat alueellisesti huomioitava pesimäalue ja lukumääräisesti huomionarvoinen syysmuuton aikainen levähdysalue. Hanabölen laakson laajuus ja avomaaympäristöjen monipuolisuus huomioon ottaen voivat alueen lepäilijämäärät olla tiedossa olevia hajahavaintoja runsaampia. Huomattakoon että Vantaanjokilaakso on erityisesti syysmuuttokaudella maakunnallisesti merkittävä levähdysalue, mm. Helsingin Haltialassa on havaittu muuton huipuissa parhaimmillaan satojen yksilöiden kertymiä. Vantaanjoen vesistön suuralueen maatalousympäristöjen pesimäkanta on taantunut viime vuosikymmeninä merkittävästi ja myös muuttolevähtäjämäärät ilmeisimmin laskeneet. Laji suosii sekä pesimä- että muuttolevähdysalueina peltoaukeita, joita monipuolistavat laitumet, nurmiviljelmät ja kesannot.

Virtavästäräkki (*Motacilla cinerea*) U: VU S Potentiaalinen pesimälaji; loppukesällä 2014 Kirkonkylänkoskella viihtyneiden naaraan ja nuoren linnun tulkittiin saapuneen paikalle alueen ulkopuolelta, pesintä oli kuitenkin saattanut tapahtua Vantaanjoen vesistön suuralueella.

Koskikara (*Cinclus cinclus*) U: VU T Talvehtijana verraten säännöllinen, potentiaalinen myös pesimälajina. Koskikohteille voisi asentaa pesäpönttöjä, joiden turvin Etelä-Suomen vähälukuinen kanta valtaosin pesii.

Kivitasku (*Oenanthe oenanthe*) U: NT P, Mp Vähentyneellä kulttuuriympäristöjen avomaalajilla todettiin jokilaakson alueella kesällä 2014 viisi reviiriä, kaikki Hanabölen - Maarinkunnaksen viljelylaakson alueella.

Sinirinta (*Luscinia svecica svecica*) D Mp Pohjoinen nimialalaji on varsinkin syyskaudella säännöllinen muuttolevähtäjä. Etenkin Hanabölen pellot ja jokivarren monet ranta-alueet tarjoavat lajin suosimia pensastokohteita. Eteläinen ja mahdollisesti Suomesta jalan sijaa tapaileva alalaji *cyanecula* voisi asettua jokirannoille myös reviirille.

Idänuunilintu (*Phylloscopus trochiloides*) U: AU (P) Kesällä 2015 tavattiin reviirilaulaja Matarinkoskella, muuttolevähtäjiä esiintyy jokilaakson puustoltaan sopivissa rantametsissä ja puistometsäkohteilla todennäköisesti säännöllisesti. Laji asettuu reviirille varttunutta kuusikkoa kasvaville laikuille tai rehevään lehtoon, suosiossa ovat erityisesti puronvarret ja rinnekorvet, aluskasvillisuus on kuvioilla vehmasta, usein näyttävine saniaiskasvustoineen.

Pikkusieppo (*Ficedula parva*) D, U: AU (Mp) Potentiaalinen pesimälaji lähinnä Matarinkosken varttuneissa kuusikoissa ja lehtokorpilaikuilla, muuttolevähtäjiä esiintyy jokilaakson lehtomaisilla metsäkohteilla ja rantapuistoissa todennäköisesti säännöllisesti. Laji on luonnontilaisten ja vanhan metsän piirteisten korpilaikkujen ja lahopuustoa tarjoavien varttuneiden lehtojen indikaattori, joka suosii edustavimpia metsäkohteita ja puistoalueita myös muuttolevähtäjänä (Lindblom 2014b).

Hömötiainen (*Poecile montanus*) U: VU P Etelä-Suomessa viime vuosikymmeninä vähentynyt metsien peruslintu kuului vuonna 2014 jokilaakson selvityskohteista Matarinkosken rantametsien pesimälajistoon. Hoidetuimmissa metsissä laji ei viihdy, koska on riippuvainen metsäkuvioilta löytyvistä lahopuista ja pökkelöistä, joihin kovertaa pesäkolon. Vantaan metsissä pesi linnustolaskentojen mukaan 1980-luvulla 3.4 paria/km² (90 km²) ja uuden vuosituhannen ensi vuosikymmenellä 2.3 paria/km² (80 km²), joka on noin 40 % Länsi-Uudenmaan metsien keskitiheyttä alhaisempi (Solonen ym. 2011).

Töyhtötiainen (*Lophophanes cristatus*) U: VU Vanhoja havumetsiä suosivaa lajia ei havaittu lainkaan kesän 2014 selvityksessä, lajille soveltuvaa elinympäristöä on kartoitetuista metsäkohteista lähinnä Matarinkosken alueella. Vantaan metsissä pesi linnustolaskentojen mukaan 1980-luvun loppuvuosina 1.2 paria/km² (90 km²) ja uuden vuosituhannen ensi vuosikymmenen loppuvuosina 4.5 paria/km² (80 km²) (Solonen ym. 2011). Töyhtötiainen on kärsinyt metsänhoidon tehostumisesta, toisaalta pesimäkanta

vaihtelee voimakkaasti (Väisänen & Lehikoinen 2012, Väisänen ym. 1998). Taajamametsissä lajin tapaa pääsääntöisesti edustavimmilta varttuneilta kuvioilta, kuten Helsingin Keskuspuistosta, muutoin pesimämetsät ovat kaupungin alueella kortilla (Lindblom 2014b).

Pussitiainen (*Remiz pendulinus*) U: EN S Potentiaalinen pesimälaji jokilaakson pensastoisilla rantamailla. Alueen ensimmäiset havaittiin 6.9.2013 Helsingin pitäjän kirkonkylältä Helsingin puoleisella ranta-alueella, koskien syysmuuttovieraana piipahtaneita kahta lintua.

Pähkinänakkeli (*Sitta europaea*) U: VU (T) Potentiaalinen pesimälaji etenkin jaloja lehtipuita kasvavissa rantapuistoissa. Kaakosta levittäytyvä *europaea*-alalaji on vakiinnuttamassa asemaansa Etelä- ja Itä-Suomen pesimälinnustossa. Vantaan ensimmäinen pesinnän yritys tapahtui mahdollisesti keväällä 1993 Tammiston luonnonsuojelualueella, mutta onnistuneita pesintöjä ei oltu todettu vuoteen 2015 mennessä.

Pikkulepinkäinen (*Lanius collurio*) D P, Mp Niukka pesimälaji, koko selvitysalueen kanta korkeintaan muutamia pareja, vuoden 2014 kartoituksissa ei kuitenkaan havaittu lainkaan pesiväksi tulkittavia yksilöitä. Muuttoaikoina tavallisempi näky, etenkin syyskaudella myös pienten paikalliskertymien muodossa; varsinkin Hanabölen laakso tarjoaa pensastoja ja niittymaita suosivalle lajille otollista ympäristöä.

Lapinharakka (*Lanius excubitor*) U: AU Mp, T Muuttoaikoina ja talviaikaan säännöllinen näky jokivarren peltoaukeilla, etenkin Hanabölen aukeilla voidaan havaita enimmillään useamman yksilön löyhiä kertymiä.

Varpunen (*Passer domesticus*) U: VU Etenkin maaseutuympäristöissä taantuneen lajin runsaimmat määrät lasketaan urbaaniympäristöistä. Keravanjokilaaksossa varpusparvet ovat pitkälti vaihtuneet mm. Hanabölen ja Helsingin pitäjän kirkonkylän alueilla parin viime vuosikymmenen aikana voimakkaasti runsastuneisiin pikkuvarpusten (*P. montanus*) parviin.

Järripeippo (*Fringilla montifringilla*) U: AU, MP Muuttoaikoina säännöllisesti paikalliskertymiä, syysmuuton huipuissa enimmillään jopa tuhatpäisinä parvina, runsaimmin laajoilla peltoaukeilla kuten Hanabölen laaksossa; havainnot koskevat lähes poikkeuksetta läpimuuttajia, reviirihavainnot korkeintaan satunnaisia. Laji tavattiin Vantaan metsien linnustolaskennoissa vielä 1980-luvulla, mutta uuden vuosituhannen ensi vuosikymmenellä toistetuissa laskennoissa ei todettu edes ed. kaltaisia yksittäisiä reviirilintuja (Solonen ym. 2011). Samoilla aikajanoilla voidaan todeta Etelä-Suomen alkujaankin harvan pesimäkannan romahtaneen (Väisänen & Lehikoinen 2012).

Viherpeippo (*Carduelis chloris*) U: VU P, Mp Pääkaupunkiseudun pesimäkanta on taantunut voimakkaasti kesällä 2008 alkaneen ja erityisesti tähän lajiin kohdistuneen *Trichomonas*-loisepidemian vuoksi, mikä on näkynyt mm. syys- ja talvikauden paikallisparvien vähenemisenä. Kesän 2014 kartoituskohteilla havaittiin vain Sahamäenpuistossa lajille tyypillinen useamman parin löyhä reviirikeskittymä.

Vuorihemppo (*Carduelis flavirostris*) U: EN S Rikkaruohokenttien ja peltomaiden vähälukuinen muuttolevähtäjä ja talvehtija vierailee alueella todennäköisesti havaittua useammin, mainittakoon 8.11.1982 Jokiniemessä tavattu 12 linnun parvi.

Kuhankeittäjä (*Oriolus oriolus*) U: EN (P) Potentiaalinen pesimälaji jokilaakson lehtevillä metsäkohteilla. Lähialueilta tunnetaan useita havaintoja alkukesän laulajista, koskien mahdollisia reviirilintuja, tulkintaa vaikeuttavat kuitenkin muutolla levähtävät läpimuuttajat.

Punavarpunen (*Carpodacus erythrinus*) U: NT P Harvalukuinen pesimälaji, kesän 2014 kartoituskohteilta todettiin huomattavan niukasti vain kaksi reviiriä. Vuosien välisiä vaihteluita selittävät osin kevätmuuton aikaiset sääolot, runsaimpia reviirimääriä lasketaan toukokuun loppupuoliskolle ja kesäkuun alkuun ajoittuvan päämuuton aikaan vallitsevien lämpimien etelä- ja kaakkoisvirtausten vallitessa. Lajin pesimäkanta on kuitenkin taantunut Vantaalla tilastollisesti merkitsevästi 1980-luvulta 2000-luvulle ja

valtakunnallisessa tarkastelussa yli puoliintunut kahdessa vuosikymmenessä (Solonen ym. 2011, Lehikoinen ym. 2013, Valkama ym. 2011).

Punatulkku (*Pyrrhula pyrrhula*) U: NT P Vähälukuinen varttuneiden metsien pesimälaji, etenkin Matarinkosken ja Päiväkummun rantametsät ovat otollista elinympäristöä, puuttui kuitenkin kokonaan kesän 2014 kartoituskohteiden pesimälajistosta.

Pulmunen (*Plectrophenax nivalis*) U: EN, MP Jokilaakson viljelyaukeilla ja etenkin Hanabölen laaksossa säännöllinen muuttolevähtäjä, määrien vaihdellessa muuton aikaisten sääolojen mukaan, lukuisammat parvet havaitaan kevätmuuton aikaan.

Peltosirkku (*Emberiza hortulana*) D, U: EN P- Aiemmin ilmeisen vakiintunut pesimälaji Hanabölen peltomailla; vuosina 2014-15 jokilaakson alueelta ei tavattu lainkaan reviirilintuja, joka sopi lajin valtakunnallisesti merkittävään taantumaan ja pesimäpaikkojen autioitumiseen pääkaupunkiseudulla mm. koko Vantaan kunnan alueella.

Pohjansirkku (*Emberiza rustica*) U: NT, AU (RE) Muuttoaikoina satunnaisluonteinen, lähinnä yksittäisten syyskauden levähtäjien muodossa.

Pajusirkku (*Emberiza schoeniclus*) U: VU P, Mp Keravanjokilaakson selvityksen ainoa reviirihavainto tehtiin Keimolan golfkentällä, missä Rekolanojan pensastot ja golflampareiden kasvustot tarjoavat otollista elinpiiriä. Laji on pesimälintuna vähissä myös Vantaanjoen rannoilla. Muuttoaikoina ainakin pienimuotoisia paikalliskertymiä etenkin Hanabölen pelloilla.

Loppusanat

Keravanjokilaakson kaltaisilla laajoilla yhtenäisillä luontokokemuksia tarjoavilla viheralueilla on kaupunkilaisille merkittävä funktio fyysisesti ja psyykkisesti elvyttävinä ympäristöinä (Korpela ym. 2014, Lee ym. 2012). Luontoympäristöissä ulkoilu vaikuttaa useiden tutkimusten mukaan positiivisesti ja laajakirjoisesti elimistön immuunipuolustukseen ja saattaa alentaa alttiutta sairastua moniin kansanterveydellisesti merkittäviin sairauksiin. Asuinympäristön luonnon monimuotoisuuden väheneminen vaikuttaa olevan yhteydessä etenkin allergioiden ja tulehdussairauksien lisääntymiseen (Hanski ym. 2012). Eniten viheralueita käsittävillä asuinalueilla on todettu verenkiertoelimistön sairauksiin liittyvän kuolleisuuden ja kokonaiskuolleisuuden olevan alhaisempaa työikäisillä (Mitchell & Popham 2008). Asuinalueen lähiympäristön ulkoiluun soveltuvien viheralueiden ja vanhusväestön eliniänodotteen välillä on todennettavissa vastaavankaltainen trendi (Takano ym. 2002).

Luonnon läheisyyden kaupungeissa on voitu todeta vähentävän myös rikollisuutta, minkä esiintyvyydessä luontosuhteen puutteen on esitetty voivan kohota lähes yhtä merkittävään asemaan kuin sosioekonomiset tekijät (Weinstein ym. 2015). Runsaasti luontoelementtejä tarjoavien asuinalueiden on todettu olevan omaisuus- ja henkirikostilastojen valossa urbaaneimpia alueita keskimäärin turvallisempia (Kuo & Sullivan 1999). Viihtyisyyden- ja turvallisuuden tunteen kokemiseen voidaan vaikuttaa merkittävästi viheralueiden ja ulkoilureittien hoidolla, mukaan lukien ulkovalaistus sekä tekninen valvonta ja mahdollisten riskialueiden tehostettu vartiointi.

Viheralueiden suunnittelussa ja kohteiden hoidossa on tärkeä huomioida pidemmän tähtäimen linjaus, jonka myötä etenkin puulajistossa suositaan ja kokeillaan ilmaston lämpenemistä suosivien lajien istuttamista, etenkin jalojen lehtipuiden määrää on eduksi lisätä. Tämä parantaa elinympäristöjä

ilmastonmuutoksen myötä levittäytyville eläinlajeille, kuten jalopuupuistoja suosiville perhosille ja linnuille. Uusien tuhohyönteisten ekologiseen torjuntaan on tärkeä suosia puulajistoltaan monipuolisia metsiä ja puistoja, jotka ovat elinympäristöinä yksipuolisempia kohteita korkeampilaatuisia. Linnustonäkökulmasta voidaan Keravanjokilaakson rantamaiden puistokohteille suositella istutettavaksi myös lisää marjapensaita, kuten rantalehtoihin soveltuvaa mustaseljaa (*Sambucus nigra*), sekä rantamaille tyrniä (*Hippophae rhamnoides*) ja hoidetuimmille kohteille marja-aroniaa (*Aronia mitchurinii*).

Visiona tulevaisuuteen voidaan kuvailla maisemaa, jossa Keravanjoki virtaa koskikohteiltaan kunnostettuna, jokilaaksossa on luontokohteina hoidettuja perhosniittyjä ja rakennettuja pieniä kosteikoita, sekä ulkoilumetsien helminä luonnontilaisia lehtoja, Hanabölen laakso on säilynyt viljelykäytössä ja alueelle toimii kotieläintila, ulkoilijoiden suosimissa hoidetuissa rantapuistoissa varttuvat monilajisesti jalot lehtipuut. Vantaanjoen vesistön suuralueelle voidaan arvioida vakiintuvan lähivuosikymmeninä useita uusia ilmaston lämpenemisestä hyötyviä pesimälintuja, joukossa esimerkiksi Suomessa nykyisin vielä hyvin vähälukuisina pesivät kuningaskalastaja, virtavästäräkki ja pussitiainen. Ilmastonmuutoksen ennustetaan tuovan Etelä-Suomeen myös useita kokonaan uusia lintuja, koskien Keski-Euroopassa pesiviä kosteikko-, metsä- ja maatalousympäristöjen lajeja. Keravan- ja Vantaanjoen rantamaiden äänimaisemaa lenkkipolkujen varsilla värittää tulevaisuudessa useamman uuden pesimälinnun laulu.

Lähteet

Aaltonen, N. 2015. Vantaan kaupungin puistojen kävijäviihtyisyystutkimus. Opinnäytetyö, Hämeen ammattikorkeakoulu, maisemasuunnittelun koulutusohjelma.

Aittamaa, L. 2008. Lokkien ja valkoposkihanhien kampylobakteerit *(Campylobacter spp.)* ja ulostesaastutuksen Indikaattoribakteerit sekä kampylobakteerien ja *Escherichia colin* herkkyys antimikrobisille aineille. Lisensiaatin tutkielma, Ympäristöhygienian oppiaine, Elintarvike- ja ympäristöhygienian laitos, Eläinlääketieteellinen tiedekunta, Helsingin yliopisto.

Alanen, E.-L., Hyvönen, T., Lindgren, S., Härmä, O. & Kuussaari, M. 2011. Differential responses of bumblebees and diurnal Lepidoptera to vegetation succession in long-term set-aside. Journal of Applied Ecology 48(5): 1251-1259.

Bennett, K. A. & Zuelke, E. F. 1999. The Effects of recreation on birds: A litterature review. Delaware natural heritage program. Division of fish & wildlife. Department of natural resources and environmental control.

Ellermaa, M. 2013. Vanhankaupunginlahden – Viikin pesimälinnustosta vuonna 2012. Tringa 40 (4): 131-142.

Forman, R. T. T., Reineking, B. & Hersperger, A. M. 2002: Road Traffic and Nearby Grassland Bird Patterns in a Suburbanizing Landscape. Environmental Management Vol. 29, No. 6, pp. 782-800.

Granquist, J-M. 2011. Sveaborg – Viipuri – projekti. Suomen akatemian tutkimusprojekti 2010-13, blogi. http://blogs.helsinki.fi/sveaborg-project/2011/09/12

Heldin, J. O. ja Seiler, A. 2003: Effects of roads on the abundance of birds in Swedish forest and farmland. Habitat Fragmentation due to Transportation Infrastructure – IENE 2003.

http://www.kuves.fi/keravanjoki/

Haikonen, A., Helminen, J., Vatanen, S., Paasivirta, L. & Kervinen, J. 2015. Vantaanjoen yhteistarkkailu – Kalasto ja pohjaeläimet vuonna 2014. Kala- ja vesitutkimus Oy, Kala- ja vesijulkaisuja 169.

Hanski I., von Hertzen L., Fyhrqvist N., Koskinen K., Torppa K., Laatikainen T., Karisola P., Auvinen P., Paulin L., Mäkelä M.J., Vartiainen E., Kosunen T.U., Alenius H., Haahtela T. 2012. Environmental biodiversity, human microbiota and allergy are interrelated. PNAS 2012, 7 May.

Harjuntausta, A., Kinnunen, R., Koskenpalo, K., Lehikoinen, P., Leppinen, M. & Nousiainen, I. 2013. Valkoposkihanhista aiheutuvien haittojen lieventäminen. Helsingin kaupungin ympäristökeskus, julkaisuja 11/2013.

Helsingin kaupunkikasviopas. Helsingin kasvisuunnittelun työkalupakki. Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisut 2010: 12/katu- ja puisto-osasto.

Henriksson R. 2008. ”Kaunista luontoa, hyviä polkuja”. Päiväkummun asukaskysely 2008. Vantaan asuinalueiden laatu – tutkimushanke.

Heureka. www.heureka.fi

Hämet-Ahti, L. 1998. Retkeilykasvio. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo. Helsinki.

Janatuinen, A. 2011. Vantaan virtavesiselvitys 2010-2011, Vantaan kaupunki.

Kansallinen vieraslajistrategia 2012. Maa- ja metsätalousministeriö, Helsinki.

Karttunen, K. 1987: Vantaan- ja Keravanjoen koskien kasvillisuus. Luontotutkimus Enviro Oy. Vantaan kaupungin Kaavoitus- ja kiinteistövirasto sekä Ympäristötoimisto. 44 s.

Kaupunkisuunnittelu 10.9.2008. Vantaan kaupunki / Maankäytön ja ympäristön toimiala / Kaupunkisuunnittelu. Asemakaavan muutoksen nro 001917 selostus, Tikkurila 10.9.2008.

Keränen, J., Vattovaara, M., Kortteinen, M., Ratvio, R., Koski, H. & Rantala, T. 2013. Turvalliset kaupunkiympäristöt. Rakenteelliset taustat, asukkaiden kokemukset ja turvallisuusratkaisut. VTT Technology 88.

Kinnunen, A. 2015. Jättipalsamin torjunta Kylmäojan valuma-alueella. Vantaan kaupunki/Ympäristökeskus. Julkaisuja 2015:3.

Kuo, F. E. & Sullivan, W. 1999. Environment and Crime in the Inner City. Does Vegetation reduce Crime? Environment and Behavior 33: 343-367.

Koistinen, J. 2004. Tuulivoimaloiden linnustovaikutukset. Suomen ympäristö 721. Alueidenkäytön osasto. Helsinki 2004.

Koivisto. I. (toim.) 1983. Suomen eläimet, nisäkkäät. 336 s., 9. painos, Weiling+Göös, ISBN 951-35-2729-8.

Korpela, K., Borodulin, K., Neuvonen, M., Paronen, O., Tyrväinen, L. 2014. Analyzing the mediators between nature-based outdoor recreation and emotional well-being. Journal of Environmental Psychology 37(C): 1-7.

Koskimies, P. & Väisänen, R. A. 1988. Linnustonseurannan havainnointiohjeet (2. painos). Helsingin yliopiston eläinmuseo, Helsinki.

Koskimies, P. & Lehtiniemi, T. 2010. Uhanalaiset ja harvalukuiset lintulajit Suomessa 2008. Linnut-vuosikirja 2009: 36-42.

Koskimies, P. & Lehtiniemi, T. 2006. Uhanalaiset ja harvalukuiset lintulajit Suomessa 2002-2003. Linnut-vuosikirja 2005: 27-34.

Koskinen, M., Kotilainen, R., Muukka, L. & Niva, S. 2015. Tikkurilan keskustan kaavarunko 062600 Vantaan kaupunki / Kaupunkisuunnittelu 19.1.2015.

Kurtto, A. & Helynranta L. 1998: Helsingin kasvit: kukkivilta kiviltä metsän syliin. 400 s. Helsingin kaupungin ympäristökeskus.

Lammi, E. & Routasuo, P. 2014. Helsingin luoteisosan liito-oravakartoitus 2014. Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen julkaisuja 13/2014

Lammin-Soila, R. & Tennilä, M. 1981. Yömuutosta Helsingin seudulla. Tringa 8(1): 20-39.

Lee, J., Li, Q., Tyrväinen, L., Tsunetsugu, Y., Park, B-J., Kagawa, T. & Miyazaki, Y. 2012. Nature Therapy and Preventive Medicine, Public Health - Social and Behavioral Health, Maddock, J.(Ed.), ISBN: 978-953-51-0620-3

Lehtiniemi, T. 2014. Uhanalaiset ja harvalukuiset lintulajit Suomessa 2013. Linnut-vuosikirja 2014: 32-41.

Lehtiniemi, T. & Koskimies, P. 2009. Uhanalaiset ja harvalukuiset lintulajit Suomessa 2007. Linnut-vuosikirja 2008: 44-51.

Lehtiniemi, T. & Koskimies, P. 2008. Uhanalaiset ja harvalukuiset lintulajit Suomessa 2005-2006. Linnut-vuosikirja 2007: 26-35.

Lehtiniemi, T. & Koskimies, P. 2007. Uhanalaiset ja harvalukuiset lintulajit Suomessa 2004. Linnut-vuosikirja 2006: 28-35.

Lehtiniemi, T. & Koskimies, P. 2005. Uhanalaiset ja harvalukuiset lintulajit Suomessa 2000-2001. Linnut-vuosikirja 2004: 87-93.

Lindblom, K. 2014a. Eteläisen Vantaanjokilaakson luontoympäristöinä monimuotoiset viheralueet – pesimälinnustoselvitys 2013. Julkaisematon raportti 55 s. Vantaan kaupunki.

Lindblom, K. 2014b. Pohjois-Helsingin linnustollisesti monimuotoiset viheralueet, Keskuspuisto ja Vantaanjokivarsi lähialueineen - lintukuoro ulkoilukohteiden äänimaisemassa. Julkaisematon raportti 73 s.

Lindblom, K. 2013. Pohjois-Karjalan potentiaaliset tuulipuistoalueet - linnuston ja elinympäristöarvojen huomiointi kohdealueiden valinnassa, raportti 84 s. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto & Pohjois-Karjalan lintutieteellinen yhdistys ry.

Lindblom, K. 2010. Joensuun yölaulajat ja metsäindikaattorit, linnustollisesti monimuotoiset viheralueet kaupungissa - pesimälinnustoselvitys 2010. Joensuun kaupunki, Tekninen virasto ympäristönsuojelu, julkaisuja 3/2010.

LTK. http://www.luomus.fi/seurannat/kartoituslaskenta/ohjeet.htm

Luontoportti. www.luontoportti.com

Maa- ja metsätalousministeriö. 2007. Suomen peltopyykannan hoitosuunnitelma. Vammalan Kirjapaino Oy, Sastamala.

Marttila, O. 2005. Suomen päiväperhoset elinympäristössään. Käsikirja, Auris. Joutseno.

Mikkola, H. 1983. Owls of Europe. T & A D Pouser, Calton.

Mitchell, R. & Popham, F. 2008. Effect of exposure to natural environment on health inequalities: an observational population studu. The Lancet 372: 1655-1660.

Mäkynen, A. 2013. Siirtolapuutarhaselvitys osa II - löytyykö sijaa Vantaalta? Luonnos 26.3.2013. Vantaan kaupunki, kaupunkisuunnittelu.

Muotka, T., Heino, J., Meissner, K. ja Paavola, R. 2004. Virtavesien luonnon monimuotoisuus. Teoksessa: Walls, M. ja Rönkä, M. (toim.). Veden varassa - Suomen virtavesien luonnon monimuotoisuus. Edita Publishing Oy. Helsinki. 294 s.

Muukka, L. & Mäkynen, A. 2005. Kulttuurimaisemaselvitys. Vantaan kaupunki, kaupunkisuunnittelu. Kaupsu 4/2005

Muukka, L & Vainio, J. 2002. Hanabölen maisemallinen yleissuunnitelma. Vantaan kaupunki, kaupunkirakenneyksikkö.

Ojala, A. 2005. Vantaan luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet. Vantaan kaupunki ympäristökeskus, kaupunkisuunnittelu.

Pentinmikko, A. & Muukka, L. 2005. Rekolanoja, eilen tänään ja huomenna. Vantaan kaupunki, maankäyttö ja ympäristö, kaupunkisuunnittelu. Kaupsu 7/2005.

Prokkola, S., Koistinen, R. & Kivijärvi, P. 2003. Luomumansikan viljelytekniikka ja kasvinsuojelu, kirjallisuusselvitys. Maa- ja elintarviketalous 26. MTT.

Rambol Finland Oy/Ympäristötutkimus Yrjölä Oy 2014. Selvitys liito-oravien ja maankäytön suunnittelun yhteensovituksesta Espoonlahden ja Matinkylän alueilla. Kaupunkisuunnittelukeskuksen julkaisuja 5/2014.

Ranta, P. 1989: Vantaanjoen vesistöalueen kasvillisuusselvitys. Vantaan kaupunki, Kaavoitus- ja kiinteistövirasto. Vantaan kaupungin paino, Vantaa. 115 s.

Ranta, P. & Siitonen, M. 1993: Vantaan kasvisto. Vuosiraportti 1993. Ympäristötutkimus Metsätähti Oy & Vantaan kaupungin ympäristölautakunta.

Rantajärvi, E. (toim.) 1997. Leväkukintatilanne Suomen merialueilla ja varsinaisella Itämerellä vuonna 1996. MERI – Report Series of the Finnish Institute of Marine Research No. 29, 1997.

Rutanen, J., Liukkonen, T., Hietala-Koivu, R., Kurki, S. & Salonen, M. 2007. Toimintamallin kehittäminen riistatarhaukseen. Case: Peltopyytahauksen toimintamallin kehittäminen. Selvityksen loppuraportti. Helsingin yliopisto, Ruralia-instituutti.

Rydell, J. 2006. Bats and their insect prey at streetlights. In: Rich, C. & T. Longcore (toim.) *Ecological consequences of artificial night lighting.* Island Press, Washington. ss. 43-60.

Steiof, K., J. Mooij & P. Petermann 2015: Die “wild bird hypothesis” in the epidemiology of highly pathogenic avian influenza - recent situation and critical assessment of the position of the German Federal Research Institute for Animal Health (FLI). Vogelwelt 135: 131-145.

Stone, E.L., G. Jones & S. Harris 2009. Street lighting disturbs commuting bats. *Curr. Biol*. 19: 1123-1127.

Saura, A., Könönen, K., Yrjölä, R. & Rinne, J. 2005. Vantaanjoen yhteistarkkailu – kalasto vuonna 2004 ja pohjaeläimet vuosina 2002, 2004 ja 2005. RKTL, Kala- ja riistaraportteja nro 368.

Sironen, M. 2013. Vieraslajin, komealupiini (*Lupinus polyphyllus*) vaikutus koiranputken (*Anthriscus sylvestris*) kasvun allokointiin ja siemenpainoihin. Master’s theses, Ecology and evolution biology. University of Jyväskylä.

Solonen, T. 2005. Länsi-Vantaan liito-oravakannan suojelusuunnitelma. Luonto-tutkimus Solonen Oy, Vantaan kaupunki ympäristökeskus.

Solonen, T., Rajasärkkä, A. & Virolainen, E. 2011. Vantaan metsälinnuston muutokset kahden vuosikymmenen aikana. Linnut-vuosikirja 2010: 122-129.

Suhonen, V. & Rantakokko, K. 2006. Vantaanjoen tulvantorjunnan toimintasuunnitelma. Uudenmaan ympäristökeskuksen raportteja I 2006.

SVK. Suomen vapaa-ajankalastajien keskusjärjestö. www-vapaa-ajankalastaja.fi

Takano, T., Nakamura, K. & Watanabe, M. 2002. Urban residential environments and senior citizens longevity in megacity areas: the importance of walk able green spaces. Journal of Epidemiology & Community Health 56: 913-918.

Tiainen, J., Mikkola-Roos, M., Below, A., Jukarainen, A., Lehikoinen, A., Lehtiniemi, T., Pessa, J., Rajasärkkä, A., Rintala, J., Sirkiä, P. & Valkama, J. 2016: Suomen lintujen uhanalaisuus 2015 – The 2015 Red List of Finnish Bird Species. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. 49 s.

Tikkurilan palvelualueen luonnonhoitosuunnitelma 2005, Vantaan kaupunki.

Tsunetsugu, Y., Lee, Y., Park, B.-J., Tyrväinen, L., Kagawaa, T. & Miyazaki, J. 2013. Physiological and psychological effects of viewing urban forest landscapes assessed by multiple measurements. Landscape and Urban Planning 113: 90-93.

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/73549_Korso_korjattu.pdf

Y. www.ymparisto.fi

Y06. Länsi-Suomen ympäristölupavirasto, päätös 77/2006/3

Vahtera, H. & Männynsalo, J. 2011. Vantaanjoen vesistön yhteistarkkailu. Veden laatu vuonna 2010. Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys. Julkaisu 66/2011.

Vahtera, H., Muukkonen, P., Männynsalo, J. ja Lahti, K. 2005. Vantaanjoen yhteistarkkailu - Vedenlaatu vuosina 2000-2004. Julkaisu nro 56/2005, Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry.

Valkama, J., Vepsäläinen, V. & Lehikoinen, A. 2011. Suomen III Lintuatlas. Luonnontieteellinen keskusmuseo ja ympäristöministeriö. http://atlas3.lintuatlas.fi

Vantaan kaupunki, kaupunkisuunnittelu 27.5.2004. Maarinkunnas – Hakkila maankäyttöselvitys.

Vantaan pienvesiselvitys 2009. FCO Planeko Oy, Vantaan kaupunki.

Vantaan viheralueohjelma 2011-2020. Vantaan kaupunki, Kuntatekniikan keskus Viheralueyksikkö.

Vantaan väestöennuste 2012. Koko kaupungin ennuste 2015-2040, osa-alue-ennuste 2015-2024. Vantaan kaupunki, tietopalveluyksikkö.

Verboom, B. 1998 *The use of edge habitats by commuting and foraging bats*. IBN Scientific Contributions 10. DLO Institute for Forestry and Nature Research (IBN-DLO), Wageningen. 120 s.

VHVSY. Virkisty Keravanjoella. Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry. 7. painos 2012-14. www.vhvsy.fi

Vilppola, M. 2015. Uudelleenistutuksien ongelmat: poikasten pedonvälttämiskäyttäytyminen kahdella tarhatulla peltopyyn (*Perdix perdix*) alalajilla. Pro gradu, Jyväskylän yliopisto, bio- ja ympäristötieteiden laitos, ekologia ja evoluutiobiologia.

Virtavesien hoitoyhdistys ry. www.virtavesi.com

Väisänen, R. A., & Lehikoinen, A. 2013. Suomen maalinnuston pesimäkannan vaihtelut vuosina 1975-2012. Linnut-vuosikirja 2012: 62-81.

Väisänen, R. A., Lammi, E. & Koskimies, P. 1998. Muuttuva pesimälinnusto. Otava, 567 s.

Weinsten, N., Balmford, A., DeHaan, R. C., Gladwell, V., Bradbury, R. B. & Amano, T. 2015. Seeing Community for the Trees: The Links among Contact with Natural Environments, Community Cohesion, and Crime. BioScience 65 (12): 1141-1153.

Wiik, M., Vihavainen, M., Klinga, T. & Karjalainen, M. 2005. Hiljaiset alueet Vantaalla. Ympäristöministeriö.

YLE 8.4.2015 Kimmo Suomi. Professori satsaisi rahaa arkiliikkujiin kilpaurheilun sijaan – suosituin liikuntapaikka ei ole stadion vaan pyörätie. www.yle.fi/uutiset

Van Der Zande, A. N., Ter Keurs, W. J. & Van Der Weijden, W. J. 1980: The impacts of roads on the densities of four bird species in an open field habitat: evidence of a long distance effect. Biological Conservation 18:299-322.

LIITE

Pesimälinnuston elinympäristöindikaattorilajien reviirit Keravanjokilaaksossa vuosina 2014-15

Liejukana (*Gallinula chloropus*)

Hiekkaharju Golf 2015 6687097:393173

Ruisrääkkä (*Crex crex*)

Havukoski Sahamäenpuisto 2015 6688021:394189
Hanaböle 2015 6687721:393991
Hakkila Maarinoja 2015 6684893:392721

Rantasipi (*Actitis hypoleucos*)

Matarinkoski 2014 reviiri 1 6690070:395109
Matarinkoski 2014 reviiri 2 6690051:394797
Matarinkoski 2014 reviiri 3 6689609:394615
Matarinkoski 2015 reviiri 1 6690065:395104
Matarinkoski 2015 reviiri 2 6690056:394787

Rekola Pikkukoski 2014 6689388:394438

Myllykoski 2014 6688398:394124

Hanaböle 2014 6687814:394237

Tikkurilankoski 2014 6685405:392073

Tammisto Kirkonkylänranta 2014 6683195:388010

Uuttukyyhky (*Columba oenas*)

Hanaböle 2014 6687613:394021
Jokiniemi Satomäki Gammelkulla 2014 6686143:393088

Harmaapäätikka (*Picus canus*)

Matarinkoski 2014 6690205:395015

Pikkutikka (*Dendrocopos minor*)

Viertola Viertolanranta 2014 6685073:390099
Tikkurila Tiedepuisto 2015 6685049:391548

Käpytikka (*Dendrocopos major*)

Matarinkoski 2014 rev1 6690202:394944
Matarinkoski 2014 rev2 6690181:395133
Matarinkoski 2014 rev3 6689854:394826

Tammisto Kirkonkylänranta 2014 6683812:388269

Keltavästäräkki (*Motacilla flava*)

Hanaböle 2015 reviiri 1 6687397:393955
Hanaböle 2015 reviiri 2 6686884:393941
Hanaböle 2014 6687282:393637

Niittykirvinen (*Anthus pratensis*)

Hanaböle 2015 rev1 6687666:394360
Hanaböle 2015 rev2 6687565:394406
Hanaböle 2015 rev3 6687385:394185
Hanaböle 2015 rev4 6687479:394113
Hanaböle 2015 rev5 6687572:393935
Hanaböle 2015 rev6 6687460:393875
Hanaböle 2015 rev7 6687323:393503
Hanaböle 2015 rev8 6687251:393555
Hanaböle 2015 rev9 6687171:393615
Hanaböle 2015 rev10 6687047:393782
Hanaböle 2015 rev11 6687047:393974
Hanaböle 2015 rev12 6686983:394034
Hanaböle 2015 rev13 6686927:394086
Hanaböle 2015 rev14 6686983:393954
Hanaböle 2015 rev15 6686855:393882
Hanaböle 2015 rev16 6686836:393986

Hakkila Maarinoja 2014 6685145:392704

Helsingin pitäjän kirkonkylä 2014 rev1 6685016:388998
Helsingin pitäjän kirkonkylä 2014 rev2 6685014:389104
Helsingin pitäjän kirkonkylä 2014 rev3 6684978:389132
Helsingin pitäjän kirkonkylä 2014 rev4 6684994:389200
Helsingin pitäjän kirkonkylä 2014 rev5 6684962:389148

Kivitasku (*Oenanthe oenanthe*)

Päiväkumpu 2014 6688098:395070

Hanaböle 2014 reviiri 1 6687774:394290
Hanaböle 2014 reviiri 2 6687246:393973
Hanaböle 2015 reviiri 1 6687527:394079
Hanaböle 2015 reviiri 2 6687258:393967

Hakkila Maarinkunnas 2014 6685260:392880

Kuninkaala Kuninkaalanranta 2014 6685166:392335
Kuninkaala Kuninkaalanranta 2015 6685226:392335

Pensastasku (*Saxicola rubetra*)

Hanaböle 2014 reviiri 1 6687484:394204

Hanaböle 2014 reviiri 2 6687488:393938
Hanaböle 2014 reviiri 3 6687222:393589
Hanaböle 2015 reviiri 1 6687487:394140
Hanaböle 2015 reviiri 2 6687503:393893
Hanaböle 2015 reviiri 3 6687303:393530
Hanaböle 2015 reviiri 4 6687079:393649

Heikkaharju Golf Rekolanoja 2015 6687003:392932

Helsingin pitäjän kirkonkylä 2014 6684980:389173

Satakieli (*Luscinia luscinia*)

Päiväkumpu Tapionranta 2014 6689335:394477

Päiväkumpu Päiväkummunpuisto 2014 6688594:394774

Päiväkumpu Sahamäenpuisto 2014 reviiri 1 6687961:394322
Päiväkumpu Sahamäenpuisto 2014 reviiri 2 6688350:394317
Päiväkumpu Sahamäenpuisto 2014 reviiri 3 6688314:394142
Päiväkumpu Sahamäenpuisto 2014 reviiri 4 6688528:394212
Päiväkumpu Sahamäenpuisto 2014 reviiri 5 6688497:394255
Päiväkumpu Sahamäenpuisto 2014 reviiri 6 6688513:394346

Rekola Myllykoskenpuisto 2014 6688546:394179

Hiekkaharju Golf Rekolanoja 2014 6687112:392840
Hiekkaharju Golf Rekolanoja 2015 6687353:392651

Hanaböle 2014 6687440:393598

Hakkila Hakkilanranta 2014 reviiri 1 6686023:393223
Hakkila Hakkilanranta 2014 reviiri 2 6686532:393406
Hakkila Hakkilanranta 2015 6686518:393415

Jokiniemi Satomäenranta 2014 6686457:393327

Jokiniemi Kivisilta 2014 6685946:393111. Tulkittu samaksi kuin Muinaispuiston lintu.

Jokiniemi Muinaispuisto 2014 6685844:393009. Tulkittu samaksi kuin Kivisillan lintu.

Jokiniemi rantapuisto 2014 reviiri 1 6685247:392383
Jokiniemi rantapuisto 2014 reviiri 2 6685461:392208

Hakkila Maarinkunnas rantapuisto 2014 6685464:392954 Tulkittu samaksi kuin toinen Santaradantiellä.

Hakkila Maarinkunnas Santaradantie 2014 reviiri 1 6684941:392810 Tulkittu samaksi rantapuistossa.
Hakkila Maarinkunnas Santaradantie 2014 reviiri 2 6685174:393060

Kuninkaala Heidehofin puisto 2015 reviiri 1 6684255:392513
Kuninkaala Heidehofin puisto 2015 reviiri 2 6684305:392436

Kuninkaala Kuninkaalanranta 2014 6684972:392589
Kuninkaala Kuninkaalanranta 2015 6684950:392596

Kuninkaala Markusaksenpuisto 2014 6684865:392085
Kuninkaala Markusaksenpuisto 2015 6684889:392051

Kuninkaala Väritehtaanranta 2015 6685204:391876

Tikkurila Tiedepuisto 2014 6685109:391546

Tikkurilanranta 2014 reviiri 1 6684898:391291
Tikkurilanranta 2014 reviiri 2 6685210:391603
Tikkurilanranta 2014 reviiri 3 6685279:391678

Koivuhaka Bäckbynpuisto 2015 reviiri 1 6685271:389876
Koivuhaka Bäckbynpuisto 2015 reviiri 2 6685293:390085

Helsingin pitäjän kirkonkylä rantapuisto 2014 6684251:388453

Tammisto Kirkonkylänranta 2014 reviiri 1 6683440:388098
Tammisto Kirkonkylänranta 2014 reviiri 2 6683778:388242
Tammisto Kirkonkylänranta 2014 reviiri 3 6683859:388290
Tammisto Kirkonkylänranta 2014 reviiri 4 6683922:388305
Tammisto kirkonkylänranta 2015 6683837:388242

Pensassirkkalintu (*Locustella naevia*)

Rekolanoja 2015 6687008:392938

Viitasirkkalintu (*Locustella fluviatilis*)

Jokiniemi Karhunranta 2014 6686651:393269
Hakkila Hakkilanranta 2014 6686440:393436

Viitakerttunen (*Acrocephalus dumetorum*)

Matarinkoski 2014 6689741:394557
Matarinkoski 2015 reviiri 1 6690183:394785
Matarinkoski 2015 reviiri 2 6690111:394341

Jokiniemi Karhunranta 2014 6686645:393285

Hakkila Hakkilanranta 2014 6686515:393391

Hakkila Maarinkunnas rantapuisto 2014 reviiri 1 6685651:392981
Hakkila Maarinkunnas rantapuisto 2014 reviiri 2 6685575:392937
Hakkila Maarinkunnas rantapuisto 2015 6685520:392926

Hakkila Maarinkunnas Santaradantie 2014 6685318:393249

Jokiniemi Muinaispuisto 2014 6685760:392989
Jokiniemi Muinaispuisto 2015 reviiri 1 6685732:392953
Jokiniemi Muinaispuisto 2015 reviiri 2 6685780:393004
Jokiniemi Muinaispuisto 2015 reviiri 3 6685710:392977

Jokiniemi rantapuisto 2014 reviiri 1 6685418:392251
Jokiniemi rantapuisto 2014 reviiri 2 6685244:392368
Jokiniemi rantapuisto 2015 6685391:392705

Kuninkaala Heidehofin puisto 2014 6684399:392501
Kuninkaala Heidehofin puisto 2015 6684490:392614

Kuninkaala Markusaksenpuisto 2014 6684834:392173
Kuninkaala Markusaksenpuisto 2015 reviiri 1 6684820:392231
Kuninkaala Markusaksenpuisto 2015 reviiri 2 6684796:392193
Kuninkaala Markusaksenpuisto 2015 reviiri 3 6684923:392173

Tikkurila Tiedepuisto 2014 6685128:391541

Koivuhaka Bäckbynpuisto 2014 6685142:389956

Viertola rantapuisto 2014 reviiri 1 6685272:390497
Viertola rantapuisto 2014 reviiri 2 6685027:390926
Viertola rantapuisto 2014 reviiri 3 6684994:390955

Helsingin pitäjän kirkonkylä rantapuisto 2014 6684236:388449

Tammisto Kirkonkylänranta 2014 reviiri 1 6682917:388106
Tammisto Kirkonkylänranta 2014 reviiri 2 6682996:388115
Tammisto Kirkonkylänranta 2014 reviiri 3 6683075:388038
Tammisto Kirkonkylänranta 2014 reviiri 4 6683315:388067
Tammisto Kirkonkylänranta 2014 reviiri 5 6683392:388096
Tammisto Kirkonkylänranta 2014 reviiri 6 6683430:388098
Tammisto Kirkonkylänranta 2014 reviiri 7 6683843:388290
Tammisto Kirkonkylänranta 2014 reviiri 8 6683920:388317
Tammisto Kirkonkylänranta 2014 reviiri 9 6684167:388403

Tammisto Kirkonkylänranta 2015 6683464:388074

Luhtakerttunen (*Acrocephalus palutris*)

Päiväkumpu Sahamäenpuisto 2014 reviiri 1 6687937:394317
Päiväkumpu Sahamäenpuisto 2014 reviiri 2 6688009:394276
Päiväkumpu Sahamäenpuisto 2014 reviiri 3 6688441:394171

Havukoski Sahamäenpuisto 2014 6688162:394052

Hanaböle 2014 reviiri 1 6687493:393741
Hanaböle 2014 reviiri 2 6687452:393693

Hanaböle 2014 reviiri 3 6687483:393652
Hanaböle 2014 reviiri 4 6687539:393503
Hanaböle 2014 reviiri 5 6687387:393337
Hanaböle 2014 reviiri 6 6686788:393143
Hanaböle 2015 reviiri 1 6687475:393725
Hanaböle 2015 reviiri 2 6687311:393342
Hanaböle 2015 reviiri 3 6686767:393160

Hakkila Hakkilanranta 2014 reviiri 1 6685952:393145
Hakkila Hakkilanranta 2014 reviiri 2 6686446:393408
Hakkila Hakkilanranta 2014 reviiri 3 6686643:393348
Hakkila Hakkilanranta 2015 6686683:393334

Hakkila Maarinkunnas rantapuisto 2014 6685527:392921

Jokiniemi Karhunranta 2014 6686686:393263
Jokiniemi Karhunranta 2015 reviiri 1 6686611:393266
Jokiniemi Karhunranta 2015 reviiri 2 6686678:393258

Jokiniemi Satomäenranta 2014 reviiri 1 6686351:393301
Jokiniemi Satomäenranta 2014 reviiri 2 6686406:393275
Jokiniemi Satomäenranta 2014 reviiri 3 6686478:393327

Jokiniemi rantapuisto 2015 reviiri 1 6685286:392342
Jokiniemi rantapuisto 2015 reviiri 2 6685178:392446
Jokiniemi rantapuisto 2015 reviiri 3 6685355:392698

Kuninkaala Markusaksenpuisto 2015 6684925:392147

Helsingin pitäjän kirkonkylä rantapuisto 2014 reviiri 1 6684534:389214
Helsingin pitäjän kirkonkylä rantapuisto 2014 reviiri 2 6684625:389264
Helsingin pitäjän kirkonkylä (Kotiranta) 2015 6684973:389718

Tammisto Kirkonkylänranta 2015 6682897:388072

Ruokokerttunen (*Acrocephalus schoenobaenus*)

Päiväkumpu Sahamäenpuisto 2014 reviiri 1 6687947:394320
Päiväkumpu Sahamäenpuisto 2014 reviiri 2 6687981:394370
Päiväkumpu Sahamäenpuisto 2014 reviiri 3 6688324:394168
Päiväkumpu Päiväkummunpuisto 2014 6688597:394763

Hanaböle jokirannat 2014 reviiri 1 6686765:393159
Hanaböle jokirannat 2014 reviiri 2 6686828:393187
Hanaböle jokirannat 2014 reviiri 3 6686852:393307
Hanaböle jokirannat 2014 reviiri 4 6686928:393359
Hanaböle Jokirannat 2014 reviiri 5 6687084:393323
Hanaböle jokirannat 2014 reviiri 6 6687331:393327
Hanaböle jokirannat 2014 reviiri 7 6687463:393447
Hanaböle jokirannat 2014 reviiri 8 6687531:393526
Hanaböle jokirannat 2014 reviiri 9 6687479:393606

Hanaböle jokirannat 2014 reviiri 10 6687714:394233
Hanaböle jokirannat 2014 reviiri 11 6687766:394253
Hanaböle jokirannat 2014 reviiri 12 6687846:394235

Hanaböle pellot 2015 6687109:393659

Hakkila Hakkilanranta 2014 reviiri 1 6686643:393341
Hakkila Hakkilanranta 2014 reviiri 2 6686544:393346
Hakkila Hakkilanranta 2014 reviiri 3 6686223:393353

Hakkila Maarinkunnas rantapuisto 2014 6685215:392601

Jokiniemi Karhunranta 2014 6686585:393328

Jokiniemi Satomäenranta 2014 6686466:393356

Jokiniemi rantapuisto 2014 reviiri 1 6685412:392254
Jokiniemi rantapuisto 2014 reviiri 2 6685417:392775
Jokiniemi rantapuisto 2014 reviiri 3 6685525:392886

Jokiniemi Vernissaranta 2014 6685314:391965

Helsingin pitäjän kirkonkylä rantapuisto 2014 reviiri 1 6684210:388417
Helsingin pitäjän kirkonkylä rantapuisto 2014 reviiri 2 6684301:388588
Helsingin pitäjän kirkonkylä rantapuisto 2014 reviiri 3 6684284:388672
Helsingin pitäjän kirkonkylä rantapuisto 2014 reviiri 4 6685002:389622

Tammisto Kirkonkylänranta 2014 reviiri 1 6682631:387960
Tammisto Kirkonkylänranta 2014 reviiri 2 6682741:387982
Tammisto Kirkonkylänranta 2014 reviiri 3 6682817:388001
Tammisto Kirkonkylänranta 2014 reviiri 4 6682873:388041
Tammisto Kirkonkylänranta 2014 reviiri 5 6683811:388297

Kultarinta (*Hippolais icterina*)

Matarinkoski 2014 6690036:394636
Matarinkoski 2015 6690309:395301

Päiväkumpu Tapionranta 2014 6689352:394489

Päiväkumpu Päiväkummunpuisto 2014 6688396:394959

Päiväkumpu Sahamäenpuisto 2014 reviiri 1 6688161:394343
Päiväkumpu Sahamäenpuisto 2014 reviiri 2 6688134:394288
Päiväkumpu Sahamäenpuisto 2015 reviiri 1 6688127:394389
Päiväkumpu Sahamäenpuisto 2015 reviiri 2 6688545:394358

Havukoski Myllykoskenpuisto 2014 6688490:394009
Havukoski Myllykoskenpuisto 2015 6688563:394052
Havukoski Sahamäenpuisto 2014 6688072:394033
Havukoski Sahamäenpuisto 2015 6688049:394028

Hakkila Yvias 2014 6686847:393566
Hakkila Brunaberget 2015 6686764:393980

Hakkila Maarinkunnas 2014 reviiri 1 6684924:392793
Hakkila Maarinkunnas 2014 reviiri 2 6684924:392793

Tammisto Kirkonkylänranta 2014 6683871:388285

Mustapääkerttu (*Sylvia atricapilla*)

Matarinkoski 2014 reviiri 1 6689895:394659
Matarinkoski 2014 reviiri 2 6689612:394790
Matarinkoski 2014 reviiri 3 6690092:395229
Matarinkoski 2015 reviiri 1 6690116:395246
Matarinkoski 2015 reviiri 2 6689571:394795

Rekolanranta 2014 reviiri 1 6689214:394443
Rekolanranta 2014 reviiri 2 6688828:394227
Rekolanranta 2015 6689190:394423

Päiväkumpu Tapionranta 2014 reviiri 1 6689354:394645
Päiväkumpu Tapionranta 2014 reviiri 2 6689268:394589
Päiväkumpu Tapionranta 2014 reviiri 3 6689347:394498
Päiväkumpu Tapionranta 2015 reviiri 1 6689387:394697
Päiväkumpu Tapionranta 2015 reviiri 2 6689428:394577

Päiväkumpu Sahamäenpuisto 2014 reviiri 1 6688365:394144
Päiväkumpu Sahamäenpuisto 2014 reviiri 2 6688199:394416
Päiväkumpu Sahamäenpuisto 2015 reviiri 1 6688429:394132
Päiväkumpu Sahamäenpuisto 2015 reviiri 2 6688480:394365

Jokiniemi Satomäenranta 2014 6686399:393332

Jokiniemi Muinaispuisto 2015 6685856:393004

Hakkila Maarinkunnas Santaradantie 2014 reviiri 1 6684977:392844
Hakkila Maarinkunnas Santaradantie 2014 reviiri 2 6685150:393067

Tammisto Kirkonkylänranta 2014 6683865:388288

Idänuunilintu (*Phylloscopus trochiloides*)

Matarinkoski 2015 6689573:394673

Sirittäjä (*Phylloscopus sibilatrix*)

Matarinkoski 2014 reviiri 1 6690080:394740
Matarinkoski 2014 reviiri 2 6690178:394891

Matarinkoski 2014 reviiri 3 6690137:395037
Matarinkoski 2014 reviiri 4 6690125:395165
Matarinkoski 2014 reviiri 5 6690310:395186
Matarinkoski 2015 6690161:394992

Rekola Rekolanranta 2014 6689236:394440

Päiväkumpu Tapionranta 2014 reviiri 1 6689373:394654
Päiväkumpu Tapionranta 2014 reviiri 2 6689318:394609
Päiväkumpu Tapionranta 2015 6689143:394529

Tiltaltti (*Phylloscopus collybita*)

Matarinkoski 2014 6689799:394845
Jokiniemi Vernissaranta 2014 6685320:391960

Puukiipijä (*Certhia familiaris*)

Matarinkoski 2014 6690193:394958

Hömötiainen (*Poecile montanus*)

Matarinkoski 2014 6689870:394812

Punavarpunen (*Carpodacus erythrinus*)

Hanaböle 2014 6687911:393679
Hanaböle 2015 6686948:393429

Jokiniemi Satomäenranta 2014 6686395:393352

Tammisto Kirkonkylänranta 2014 6684141:388358

Pajusirkku (*Emberiza schoeniclus*)

Hiekkaharju Golf 2015 6687131:393056

Värien selitykset:
Färgernas betydelse:

Suunnitellut tiet:
Planerade vägar:

Tämän suunnitelman mukaan rakennettavat tai parannettavat tiet
Vägar som ska byggas eller förbättras enligt denna plan

Tämän suunnitelman mukaan rakennettavat tai parannettavat jalankulku- ja pyöräilytiet
Gång- och cykelvägar som ska byggas eller förbättras enligt denna plan

Asemakaava-alue
Detaljplaneområde

Vantaa
Vanda

Ei asemakaavaa
Ej detaljplan

Kauniston kevyen liikenteen silta
Kaunisto lättrafikbro

Suunnitelman raja J1 PL 50
Planens gräns J1 PN 50

Suunnitelman raja M1375 PL 50
Planens gräns M1375 PN 50

Suunnitelman raja M1375 PL 340
Planens gräns M1375 PN 340

Suunnitelman raja K2J PL 1100
Planens gräns K2J PN 1100

Suunnitelman raja K2J PL 1360
Planens gräns K2J PN 1360

Suunnitelman raja J2 PL 1880
Planens gräns J2 PN 1880

Koivukylänväylä
Björkbyleden

Lahdentie / Lahtisvägen

Lahdenväylä / Lahtisleden

Sipoo / Sibbo

Kervo å

Keravanjoki

Räckhalsbäcken

Golfkenttä
Golfbana

Kervo
Hanaholmen
Hanaholmen
Havukoski
Lillpetas
Rosenlund
Yvias
Kvarnbergen
Kustavsberg
Kuusijärvi
Hanaböle träsk
Kolohonka
Hålatallen
Satomäki
Brännmalmen
Amm.oppil.
HIEKKA HARJU
SANDKULLA

M11568
M11576
M1375
M140
E75 / V4

Snyk/nuv
K nyk/nuv

Tukimuuri
Stödmur

Ohratie
Kornvägen
Hanatie
Hanavägen
Hanabölentie
Hanabölevägen
Vanha Myllypolku
Gamla Kvarnstigen
Sahamäentie
Sågbackavägen
Ison-Petaksen tie
Storpetasvägen
Ylismaantie
Yttisvägen
Trukkikuja
Truckgränden
Vanha Porvoontie
Gamla Borgåvägen

Pohjakartta: © Maanmittauslaitos
Baskarta: © Lantmäteriverket

Merkki / Beteckning	Muutos / Ändring	Pvm. / Dat.	Suunn. / Proj.	Tark. / Gransk.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik och miljöcentralen

VANTAAN KAUPUNKI

RAMBØLL

Pvm. / Dat.		Pvm. / Dat.		Pvm. / Dat.	
31.5.2017	Heikki Kanerva	31.5.2017	Susanna Koponen	31.5.2017	Arja Taavila J. Mäkinen / S. Toorikka

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 23 §

Koordinaattijärjestelmä / Koordinatsystem	ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä / Höjdsystem	N2000
Tierekisteritunnus / Vägregistersignum	1375/1/85-590, 1375/1/850-2050

Koivukylänväylän mt 1375 kevyen liikenteen väylän rakentaminen välille Vanha Myllypolku - Lahdentie, tiesuunnitelma, Vantaa

Vägplanen med namnet Byggande av en gång- och cykelväg vid Björkbyleden, lv 1375, på avsnittet Gamla Kvarnstigen-Lahtisvägen, Vanda

Yleiskartta
Översiktskarta

Mittakaava / Skala	Piir.nro / Ritn.nr
1:10000	2.1T

24 § **Lausunto Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Lemminkäinen Infra Oy:n Kiilan kiertotalouskeskusta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta**

VD/9221/11.00.03.00/2017
HP/TLA/MSI/THU/EHA/AMY/PKA/ET/HY-L

Asia
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) pyytää YVA-lain tarkoittamana yhteysviranomaisena Vantaan kaupungin, kaavoituksen ja maankäytön lausuntoa Lemminkäinen Infra Oy:n Kiilan kiertotalouskeskuksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (UUDELY/2505/2016). Lausunnon antamisen määräaikaa on jatkettu 28.11.2017 saakka.

Arviointiohjelma on 18.10. – 16.11.2017 ollut yleisön nähtävänä Vantaan ja Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksissa sekä internetissä http://www.ymparisto.fi/KiilankiertotalouskeskusYVA.

Tausta
Lemminkäinen Infra Oy:llä oli vireillä ympäristölupahakemus kiviaineksen louhinnalle ja murskaukselle Hanskalliontiellä. Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY) on päätöksellään 22.6.2016 edellyttänyt hankkeelta ympäristövaikutusten arviointia. Päätöksen perusteluina on ollut muun muassa Lemminkäinen Infra Oy:n hankkeen ja Kiilan seudun muiden, ennestään toimivien hankkeiden aiheuttamien ympäristövaikutusten selvittäminen. Vaikka suunniteltu toiminta on oikeusvaikutteisen asemakaavan mukaista, ei asemakaavamuutosta laadittaessa ole riittävän kattavasti selvitetty toimintakokonaisuuden ympäristövaikutuksia. ELY:n päätöksen jälkeen Lemminkäinen Infra Oy on peruuttanut vireillä olleen ympäristölupahakemuksen kiviainesten louhinnalle ja murskaukselle 12.10.2017. Nyt käynnistetyllä YVA -menettelyllä tutkitaan muidenkin toimintojen kuin kiviaineksen louhinnan ja murskauksen sijoittamista kohdealueelle.

YVA-lain tarkoittama menettely pitää sisällään YVA -ohjelman ja YVA -selostuksen. Arviointimenettelyn päätyttyä hanke etenee maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukaisiin lupaharkintoihin, joissa toimivaltaisena lupaviranomaisena on Etelä-Suomen aluehallintovirasto. Nyt on kyseessä YVA -ohjelman lausuntopyyntö.

Hankkeen kuvaus
Lemminkäinen Infra Oy:llä on tarkoitus perustaa kiertotalouskeskus Vantaan Kiilaan osoitteeseen Hanskalliontie 14 (RN:o 92-34-23-1). Alueen pinta-ala on noin kymmenen hehtaaria.

Kiertotalouskeskushanke jakaa alueen esirakentamiseen ja varsinaiseen valmistus- sekä kierrätystoimintaan. Alueen käyttöönotto edellyttää kallio- ja moreenikiviainesten louhintaa ja kaivua. Esirakentamisen, joka voi kestää noin 10–13 vuotta, jälkeen kiinteistölle on tarkoitus sijoittaa sekä asfaltti- ja betoniasema että murskaamo. Betonin- ja asfaltinvalmistuksen lisäksi alueella on tavoitteena vastaanottaa, käsitellä ja kierrättää asfalttia, betonia, betonilietettä sekä ylijäämämaita ja -louheita.

Hankealueen kuvaus
Alueen puustoa on jo poistettu ja varastokenttää rakennettu alueen länsiosassa. Kaakkoisosan poikki kulkee sähkölinja. Alueelle on rekisteröity asfalttiasema, mutta aseman toimintaa ei ole käynnistetty.

Alueella on kalliokumpare, jonka korkein kohta on kiinteistön keskellä tasolla +75. Kiinteistön länsireuna on tasolla +60, itäreuna tasolla +65. Matalin kohta on etelänurkassa tasolla +55. Maaperä koostuu

hiekkaisesta moreenista ja sorasta, eteläpuolella on savi- ja silttimaata. Länsinurkassa on turvemaata ja soistuma, joka on ojitettu metsätalouskäyttöön.

Kaavatilanne
Maakuntakaavassa alue rajautuu pohjoisosastaan ylijäämämaiden loppusijoitukseen varattuun alueeseen (EJ3), millä sijaitsee merkittäviä kiviainesvarantoja. Uudenmaan 1. vaihemaakuntakaavassa alueen läpi kulkee 400 kV voimalinja.

Vantaan yleiskaavassa alue on maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M), josta pohjoisosa on merkitty yhdyskuntateknisen huollon alueeksi (et) määräaikaista maanläjitystä varten. Asemakaavassa kiinteistö on yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialuetta (ET). Alueelle saa sijoittaa katujen ja maanteiden rakentamista sekä muuta rakentamista palvelevia laitoksia, kuten betoni- ja asfalttiaseman. Voimajohtolinja on asemakaavassa vaara-alueena (va). Länsirajalle on lisäksi merkitty vihervyöhyke. Kaakkoispuoleltaan alue rajautuu lähivirkistysalueeseen (VL, Slättbackanmetsä). Lounaispuolella on Kehätien IV linjavaraus (LT).

Hankealue rajoittuu koillisessa Tuusulan kuntarajaan. Tuusulan osayleiskaavassa alueen itäpuolella on varaus laajalle maa-ainesten ottoalueelle (EO).

Luonto
Hankealueesta noin 500 metriä eteläkaakkoon sijaitsevalla Vähäjoella (Lillån) on Vantaan puolella yleiskaavassa luonnonsuojelualuevaraus. Vähäjokeen pohjoisesta Hanskallion suunnalta laskevan noron varressa on tavattu harvinaista korpisorsimoa. Lähin luonnonsuojelulailla rauhoitettu alue on noin 1,6 kilometriä länteen sijaitseva Katinmäen luonnonsuojelualue.

Liito-orava esiintyy jokivarren metsissä muun muassa Tuusulan Yrjölän ja Vantaan Kiilan alueella. Hankealueen viereisen Slättbackanmetsän ja Vähäjoen välinen metsä on liito-oravalle hyvin soveltuvaa elinympäristöä. Tuusulan kunnan teettämän liito-oravaselvityksen mukaan Tuusulanjoki (Vantaalla Vähäjoki eli Lillån) toimii lajin kulkuyhteytenä Vantaan suuntaan.

Pinta- ja pohjavedet
Alueen sade- ja sulamisvedet valuvat luontaisesti länsipuolen ojitettuun soistumaan. Ojasto kulkee noin 900 metriä metsän, pellon ja harvan asutuksen kautta etelään, ennen kuin vedet laskevat Vähäjokeen (Lillån). Vähäjoki on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi keskisuureksi savimaiden joeksi. Se laskee 3,3 kilometrin päässä Vantaanjokeen, joka on Natura-alue (FI 0100104). Sekä Vähäjoessa että Vantaanjoessa esiintyy uhanalaisen rauhoitetun vuollejokisimpukan elinympäristöä.

Hankealue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella eikä alueelle ole asennettu pohjavesiputkia. Lähimmät talousvesikaivot ovat noin 300 … 500 metrin etäisyydellä Kuutamotien varressa. Päijänne-tunneli kulkee lähimmillään noin 800 metrin päässä alueen itäpuolella.

Seudun muut toiminnot
Hankealueen lähiympäristössä sijaitsevat puujätteen käsittelyalue (HSY), kuonankäsittelyalue (HSY) sekä metalliromun käsittelylaitos (Kuusakoski Oy). Hanskalliontien toisella puolella on Seutulan vanha kaatopaikka-alue, romuautojen välivarastoalue (Vantaan kaupunki), paperin ja pahvin paalaustoimintaa (Suomen Paalauskeskus Oy), betonin ja tiilen kierrätyslaitos (Purkupiha Oy), värimetallien kierrätyslaitos (Romu Keinänen Oy) sekä Vantaan Rahtikeskus Oy.

Tuusulassa Senkkerin alueella sijaitsevat Seepsula Oy:n laaja kiviainesalue ja Asfalttikallio Oy:n asfalttiasema. Tuusulan puolelle hankealueen itäpuolelle on suunniteltu kiviaineksen ottoa, maan vastaanottoa ja asfalttiaseman toimintaa.

Vantaan moottorikerholla on maastoliikennelain mukainen lupa trial-, mönkijä- ja enduroharjoituksiin Hanskalliontien eteläpuolisella metsäalueella. Helsinki-Vantaan lentokentän tutka-asema sijaitsee noin 300 m päässä hankealueen rajasta ja lentokenttä noin 2 km päässä.

Lähimmät asuinkiinteistöt sijaitsevat noin 400–600 metrin etäisyydellä lounaassa ja etelässä.

Suunniteltujen toimintojen kuvaus
Moreenimaa irrotetaan kaivamalla ja niitä voidaan seuloa, murskata tai käyttää sellaisenaan maarakennustöissä. Kalliokiviaines louhitaan ja jalostetaan paikalla erilaisiksi rakennustuotteiksi. Esirakentamis- ja tuotantovaiheet voivat olla osittain limittäiset, sillä esirakentamiselta vapautuneille alueille voidaan tuoda esimerkiksi asfalttiasema. Myöhemmin alueelle on tavoitteena sijoittaa kiinteä murskauslaitos.

Kapasiteetti
Hankealueen kokonaispinta-ala on 10,1. Irrotettava kiviainesmäärä on noin kaksi miljoonaa tonnia. Osa kiviaineksista käytetään kentän tasaukseen, mutta valtaosa kiviaineksesta toimitetaan muihin rakentamiskohteisiin.

Tuotantomääriksi arvioidaan seuraavat:
- alueelta otettava ja jalostettava kallio- ja moreenikiviainekset keskimäärin 120 000 t/a, enintään 250 000 t/a
- alueen valmistuttua muualta tuotava louhe murskattavaksi keskimäärin 500 000 t/a, enintään 1 milj. tonnia vuodessa
- betonijäte 200 000 t/a, mistä noin 5 000 t olisi ruiskubetoni- ja suihkupaalulietettä; purkubetonin seassa voi olla myös tiiltä
- asfaltti noin 500 000 t/a, mistä uusioasfalttia olisi noin 200 000 t/a
- betoniasemalla tuotettu betoni 150 000 t/a
- lentotuhkaa hyödynnettäisiin betoninvalmistuksessa arviolta 10 000 t/a
- ylijäämämaiden kierrätys 1 000 000 t/a

Veden käyttö ja hulevedet
Vettä käytetään betonin- ja asfaltinvalmistuksessa, alueen ja prosessien pölynsidonnassa sekä työntekijöiden sosiaalitiloissa. Veden saantiin, samoin kuin jätevesien käsittelyyn haetaan ratkaisua YVA-menettelyn aikana. Alueen sade- ja sulamisvedet johdetaan kaadoilla kaakkoisreunaan, mikä edellyttää vähintään viivytystä tai laskeutusta. Hulevesijärjestelyt suunnitellaan ja mitoitetaan tarkemmin arviointimenettelyn aikana.

Toiminta-aika
Alueella Lemminkäinen Infra Oy on suunnitellut toimivan pääsääntöisesti arkisin maanantaista perjantaihin klo 6-22, melua aiheuttavan toiminnan osalta (louhinta, rikotus, murskaus) klo 7– 22. Kuljetuksia voi olla myös viikonloppuisin ja normaalin toiminta-ajan ulkopuolella. Betoni- ja asfalttiasema voi satunnaisesti toimia ympäri vuorokauden, esimerkiksi erikoisvalu- tai asfaltointiurakan yhteydessä.

Toiminnassa voi olla tuotantokatkoksia tai toiminta voi muuten olla jaksoittaista. Asfalttiaseman toiminta keskittyy sulaan kauteen, samoin betoniaseman toiminta pääsääntöisesti. Alueen tasauksen yhteydessä kiviaineksen louhinta- ja jalostustoiminta voi myös olla jaksoittaista.

Arvioitavat vaihtoehdot
Hankevaihtoehdoissa tarkastellaan tontin tasauksen vaikutusta toimintakapasiteetin ja suunniteltujen toimintojen mukaisiin ympäristövaikutuksiin. Arvioitavia vaihtoehtoja on esitetty kolme:

VE0
Vaihtoehdon toteutuessa hankesuunnitelmat eivät toteudu tai niitä ei toteuteta. Arviointimenettelyn aikana pyritään selvittämään myös, voiko osan toiminnoista korvata hankkeesta vastaavan muiden hankealueiden toiminnoilla.

VE1
Alue tasataan asemakaavan mukaisiin korkotasoihin +54.00 ...+59.00. Alueelta on hyödynnettävissä 900 000 m3ktr (2 milj. tonnia) moreeni- ja kalliokiviaineksia. Keskimääräisellä vuosituotannolla tasauksen kesto on noin 13 vuotta toiminnan aloittamisesta. Asfaltin- ja betoninvalmistus sekä kiertotaloustoiminta on suunniteltu alueelle sijoitettavaksi toistaiseksi, samoin kuin VE2:ssa.

VE2
Hankealue tasataan korkotasoon +59.00 ... +60.00. Alueelta on hyödynnettävissä noin 650 000 m^3ktr (1,4 milj. tonnia) moreeni- ja kalliokiviaineksia. Tasauksen kesto on noin 10 vuotta.

Arvioitavat vaikutukset
Vaikutusalue ja ajoittuminen
Vaikutusalueet on jaettu hankkeen melu- ja pölyvaikutusetäisyyksien perusteella 300 metrin lähivaikutusalueeseen ja 700 metrin kaukovaikutusalueeseen. Arviointimenettelyn aikana rajauksia tullaan tarkentamaan tehtävien erillisselvitysten perusteella. Rajauksessa otetaan huomioon muiden hankkeiden yhteisvaikutukset.

Vaikutusten ajoittuminen riippuu valittavasta hankkeen toteuttamisvaihtoehdosta ja osin hankkeesta vastaavasta riippumattomista tekijöistä, esimerkiksi rakentamisen suhdannevaihteluista. Arviointiselostuksessa esitetään hankevaihtoehtojen vaikutusten ajoittumista aikajanalla.

Yhdyskuntarakenne ja maankäyttö
Nykyinen maankäyttö- ja kaavoitustilanne sekä vireillä olevat maankäyttösuunnitelmat kuvataan. Erityistä huomiota kiinnitetään hankealueen lähialueen asutukseen, liikenteeseen ja muihin toiminnan vaikutuksille erityisen alttiisiin kohteisiin ja alueisiin. Toiminnan aiheuttamia vaikutuksia lähialueen maankäyttömahdollisuuksiin arvioidaan ympäristövaikutuksittain (melu, pöly, tärinä, pohja- ja pintavesi jne).

Arviointimenettelyn aikana laaditaan kiviainesten ottosuunnitelmat ja tontin tasaussuunnitelmat asemapiirroksineen sekä leikkauspiirustuksineen. Suunnitelmien avulla voidaan arvioida hankealuetta suhteessa ympäristöön ja muihin seudun maankäyttösuunnitelmiin, mm. suunnitellun Kehä IV:n linjauksiin ja Tuusulan puoleiseen ottoalueeseen.

Maisema ja kulttuuriympäristö

Maisemavaikutusten arvioimiseksi laaditaan maisema-analyysi. Maisema-analyysissä keskitytään etenkin näkymiin alueelle hankealueen länsipuolelta. Kulttuuriympäristö- ja muinaismuistokohteet selvitetään erillisselvityksellä.

Liikenne
Kehä IV:n linjaukset otetaan huomioon arviointimenettelyssä. Mahdollista Hanskalliontien liittymälupaa varten tehdään suunnitelmat ja selvitetään kulkuyhteyttä hankealueelta Tuusulan puolelle. Toiminnan aiheuttaman liikennesuoritteen kasvu kuljetusreiteillä arvioidaan, lisäksi lähialueen muun toiminnan liikennemäärät ja niiden mahdolliset muutokset. Suunnitellut toiminnat aiheuttavat liikennettä 50 - 100 käyntiä vuorokaudessa per toiminta. Yli 90 prosenttia liikenteestä arvioidaan suuntautuvan Kehä III:n suuntaan ennen Kehä IV:n käyttöönottoa.

Melu
Merkittävimpien meluvaikutusten oletetaan rajoittuvan alle 300 – 500 metrin etäisyydelle suurinta melua aiheuttavasta toiminnasta (louhintaporaus, murskaus), vaikka melu olisi korvakuulolla erotettavissa taustamelusta kauempanakin. Pistelähteiden aiheuttama melu lasketaan pohjoismaisella teollisuusmelumallilla ja maa-ainesten kuljetusten aiheuttama melu pohjoismaisella tieliikennemallilla.

Laskennassa esitetään myös melun leviämisen kannalta huonoin tilanne eli tilanne, jossa meluavat toiminnot ovat käytössä koko päivän. Lisäksi laskennassa otetaan huomioon mahdolliset meluntorjuntakeinot ja niiden vaikutukset melun leviämiseen. Melun leviämislaskennassa otetaan huomioon arvioidut liikennesuoritteet ja lentomelun kehittyminen lähitulevaisuudessa.

Päästöt ilmaan
Merkittävin ilmapäästö on hengitettävien hiukkasten (PM10) leviäminen. Haitta-alueen laajuuteen vaikuttavat merkittävästi erilaiset leviämisolosuhteet sekä pölyn torjuntakeinot. Pölyämistä arvioidaan alan kirjallisuuteen ja maastokatselmuksiin perustuen sekä mallintamalla toiminnan hengitettävien hiukkasten leviäminen.

Räjäytykset
Räjäytysten melu ja tärinä ovat lyhytkestoisia ja niitä tapahtuu harvoin suhteessa muuhun toimintaan. Tärinä arvioidaan etäisyys- ja maaperätarkasteluna käyttäen apuna olemassa olevaa mittaustietoa ja alan kirjallisuutta. Tärinälle herkkiä kohteita ovat Fingrid Oyj:n 400 kV voimalinja ja Finavian Hanskallion tutka-asema sekä lähimmät asuinrakennukset. Arviointiselostuksessa kuvataan keinoja vähentää räjäytysten aiheuttamaa haitan kokemusta.

Ihmisten elinolot ja viihtyvyys
Toiminnan merkittävimmät vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen liittyvät meluun, pölyämiseen, tärinään ja liikenteen määrän lisääntymiseen. Liikennevaikutusten osalta selvitysten painotus on liikenneturvallisuudessa. Myös nykyisten teiden kantavuutta ja kuntoa selvitetään.

Vaikutukset luonnonympäristöön
Hankkeen ja sen vaihtoehtojen vaikutukset alueen kasvillisuuteen, eläimiin ja luonnonsuojeluarvoihin selvitetään seuraavin asiantuntijaselvityksin:

- Luontotyyppiselvitys
- Linnustoselvitys
- Liito-oravaselvitys
- Lepakkoselvitys

- Viitasammakkoselvitys
- Sudenkorento- ja perhosselvitys
- Vesilain kohteiden arviointi
- Lahokaviosammalselvitys
- Ekologiset yhteydet ja virkistyskäytön ohjaus

Arviointi perustuu maastokäynneillä todettuun ja olemassa olevaan aineistoon. Vuollejokisimpukka- ja kalastoselvitysten osalta tukeudutaan olemassa olevaan aineistoon. Aineiston perusteella laaditaan toimenpidesuunnitelmat hankkeen vaikutusten ehkäisemiseksi, pienentämiseksi ja seuraamiseksi.

Maaperä, pinta- ja pohjavesi
Toiminta voi vaikuttaa hankealueen ja ympäristön hydrologisiin oloihin. Hulevedet suunnitellaan johdettavaksi hankealueen eteläkulmasta pois. Tasaus- ja viivytysaltaat suunnitellaan arviointimenettelyn aikana.

Toiminnan vaikutusalueella tehdään kaivo- ja maalämpökaivokartoitukset. Alueen ympäristöstä selvitetään nykyistä vedenlaatua ja virtaamaa näytteenotoin ja virtaamamittauksin. Pohjavesi- ja kallioperäolosuhteista kerätään olemassa olevaa geologista tietoa, toiminta-alueen etelä-lounaisosaan asennettavan pohjavesiputken kairauksen yhteydessä saatavaa tietoa ja maastokatselmuksella kerättyä aineistoa.

Vaikutuksia lähialueen maa- ja kallioperään sekä esimerkiksi Päijänne-tunneliin tulkitaan saadun aineiston perusteella kokonaistarkasteluna. Vaikutuksia pinta- ja pohjaveteen arvioidaan alan säädöksiin, lupa- ja oikeuskäytäntöön, kirjallisuuteen, selvityksiin ja hankealueesta saatuihin tietoihin perustuen. Arviointiselostuksessa esitetään keinoja vesien kuormittumisen ehkäisemiseksi.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa
Mahdolliset yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa selvitetään, arvioidaan ja raportoidaan selostusvaiheessa. Erityistä huomiota kiinnitetään liikennesuoritteiden yhteisvaikutusten arvioimiseen.

Hankealue rajoittuu Tuusulan puolelle suunniteltuun kiviainesten ottoalueeseen. Selostusta varten selvitetään kiviainesten ottoaluetta kokonaisuutena ja arvioidaan muun muassa vihersuojavyöhykkeiden yhtenäisyyttä.

Toiminnan riskit
Toiminnan ympäristöriskit liittyvät pääosin onnettomuus- tai vikatilanteisiin. Ennakolta olennaisimmat keinot vähentävät toiminnan mahdollisia riskejä liittyvät työmaaturvallisuuden parantamiseen, pohjaveden teknisiin suojaustoimiin, pintavesien johtamisreittien ja viivytysmenetelmien rakentamiseen, melun leviämisen estämiseen, pölynsidontaan, toiminta-aikojen huomioimiseen ja liikenneturvallisuuden parantamiseen.

Vaihtoehtojen vertailuperiaatteet
Hankkeen vaikutukset ja vaikutusten merkittävyys arvioidaan olemassa olevien ja uusien erillisselvitysten, lausuntojen, mielipiteiden ja muiden asiassa ilmenneiden seikkojen perusteella matriisimuotoisella työkalulla. Vaikutuksen merkittävyys arvioidaan seurausten ja todennäköisyyden suhteena esitetään taulukkomuotoisena.

Arviointiselostuksessa esitetään perusteltu näkemys hankevaihtoehtojen merkittävimmistä haitallisista ympäristövaikutuksista ja mahdollisuuksien mukaan ehdotus ympäristövaikutusten vähentämiseksi

tehtävistä toimenpiteistä. Yksityiskohtaisemmat tekniset ratkaisut ratkaistaan myöhemmässä hankesuunnittelussa.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 20.11.2017 § 16

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle annettavaksi Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle liitteen mukainen lausunto Lemminkäinen Infra Oy:n Kiilan kiertotalouskeskuksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Tarkastetaan pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Käsittely:
Kaupunkisuunnittelujohtaja muutti lausuntoa siten, että lausunnosta poistettiin yleinen toteamus kiertotaloudesta. Arvioinnissa on perusteltava poikkeaminen Vantaan ympäristökeskuksen yleisesti käytössä olevista toiminta-ajoista. Lisäksi tiemelua ja pohjavesiä koskevia ehtoja vahvistettiin.

Päätös:
Hyväksyttiin kaupunkisuunnittelujohtajan esitys lausuntoon tehdyillä muutoksilla.

Tämä pöytäkirjan pykälä tarkastettiin heti kokouksessa.
———

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 24

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle liitteen mukainen lausunto Lemminkäinen Infra Oy:n Kiilan kiertotalouskeskuksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.
Käsittely:
Päätettiin yksimielisesti muuttaa lausunnon kolmanneksi viimeinen kappale kuulumaan seuraavasti:

”Hankkeen pohjavesivaikutuksia tulee arvioida perusteellisesti, koska etelä- ja lounaispuolen asuinkiinteistöt ovat omien talousvesikaivojen varassa. Ainakin osa kaivoista on riippuvaisia siitä, miten pohjavettä muodostuu ylempänä rinteessä hankealueen suunnassa. Hulevesien osalta on arvioitava hulevesireitin toimivuus *ja hulevesien vaikutus Vähäjokeen ja Vantaanjokeen*, *sekä* se, onko purkureiteillä mahdollisesti vaikutuksia yksityisten maanomistajien kiinteistöihin ja siten niiden käyttöön. Toiminnan riskeihin tulee myös lisätä louhinnan vaikutukset talousvesikaivoihin.”
Päätös:
Päätettiin antaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle liitteen mukainen kaupunginhallituksen lausunto edellä mainituin muutoksin Lemminkäinen Infra Oy:n Kiilan kiertotalouskeskuksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Lausunto Lemminkäinen Infra Oy:n Kiilan kiertotalouskeskuksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta / II, kaupunginhallitus 27.11.2017

- Lausuntopyyntö Lemminkäinen Infra Oy:n Kiilan kiertotalouskeskuksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta
- Sijaintikartta / Lemminkäinen Infra Oy:n Kiilan kiertotalouskeskus

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
suunnittelija Paula Kankkunen, puh. 050 3033992, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaa

Lausunto Lemminkäinen Infra Oy:n Kiilan kiertotalouskeskuksen koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

VD/9221/11.00.03.00/2017VD/9221/11.00.03.00/2017

Käynnistyneessä yleiskaavatyössä Vantaan kaupungin tavoitteena on selvittää, miten voidaan tukea kiertotaloustoimintaa ja vahvistaa toimijoiden keskinäistä synergiaa. Tähän liittyen on kaupunki käynnistänyt koko Kiilan teollisuuskeskittymän alueen nykytilanteesta selvitystyön, jolla saadaan kokonaiskuva eri toimintojen aiheuttamasta melutilanteesta ja liikenteen vaikutuksista. Selvitystyössä arvioidaan toimintojen yhteisvaikutuksia pohja- ja pintavesiin.

Lemminkäinen suunnittelee hanketta alueelle, jossa on jo olemassa ristiriitoja toimintojen ja ympäristön välillä. Tämän vuoksi uusien toimintojen ympäristövaikutukset tulee arvioida monipuolisesti ja laaja-alaisesti. Arviointivaihtoehdot VE0, VE1 ja VE2 ovat tässä suhteessa riittämättömät. Todennäköistä on, että kaikkia hankkeessa esitettyjä välivaihe- tai lopputoimintoja ei alueelle ole mahdollista sijoittaa. Siksi arviointiin tulisi sisällyttää myös suppeammat eri toimintavaihtoehtojen vaihtoehdot ja niiden vaikutusten arviointi. Lisäksi vaihtoehtojen arvioinnissa esimerkiksi sosiaalisten vaikutusten arviointi tulisi esittää korostuneemmin. Vaikutusten arvioinnissa on myös otettava kantaa vuorovaikutuksen keinoihin. Koska hankkeen vaikutusalueella on asutusta, tulee arvioinnissa arvioida tapoja kehittää asukasvuorovaikutusta ja yhteiskuntavastuullisuutta.

Tällä hetkellä vaihtoehtoina hankkeessa arvioidaan kahta louhintatasoa (VE1: +54.00 … +59.00 ja VE2: + 59.00 … + 60.00) sekä VE0 jossa hanke ei toteudu. Esitettyjen vaihtoehtojen louhimisen vaikutusta ympäröivään korkotasoon on vaikea hahmottaa, koska ohjelmassa ei oltu esitetty leikkauspiirustuksia. Lisäksi hankkeessa jää epäselväksi miten eri toiminnot on suunniteltu sijoitettavaksi alueelle, eli miten varastokasat (raaka-aine- ja tuotekasat) ja eri valmistusprosessien kasat (kiviaines, betoni, asfaltti, tuhka) sijaitsevat. Myöskään ei ole esitetty polttoaineen varastopaikkoja tai kenttärakennetta.

Arviointiohjelmassa on tunnistettu toiminnan merkittävimmät oletettavissa olevat ympäristövaikutukset, joista erityisesti melu-, pinta- ja pohjavesi- sekä liikenne- ja tärinävaikutukset pitää arvioida huolellisesti.

Toiminnan melun leviämistä esittävien karttojen tulee olla havainnollisia ja selkeitä. Toiminnan aiheuttamien melutasojen muutoksia pitää voida verrata nykyiseen. Toiminta-aikoja on arvioitava eri vaihtoehdot huomioon ottaen. Arvioinnissa on perusteltava poikkeaminen Vantaan ympäristökeskuksen suosittelemista toiminta-ajoista. Tällä hetkellä YVA-arviointiohjelmassa on esitetty poikkeuksellisen pitkäkestoiset toiminta-ajat, myös eritystä melua tuottaville toiminnoille.

Tiemelun arvioinnissa arviointiohjelmassa mainitaan käytettävän vuoden 2012 EU-meludirektiivin mukaisia tiemelualueita. Tiemelun arvioinnissa tulee kuitenkin käyttää uudempia vuoden 2016 tilanteeseen perustuvia tiemelualueita, jotka laskettiin vuoden 2017 ympäristömeludirektiivin mukaisen meluselvityksen yhteydessä yhteispohjoismaisella laskentamallilla. Liikenteen reittien osalta on tarpeen tutkia vaihtoehtoisia liikennereittejä alueelle, koska nykyisellään alueella liikennöinti on mahdollista ainoastaan Hanskalliontien kautta, joka jo on hyvin kuormitettu. Liikennevaikutusten selvittämisessä on lisäksi huomioitava se, että Kehä IV osalta ei ole tiedossa mahdollisen toteutumisen ajankohtaa, joten eri liikenneskenaariot on otettava vaikutusten arvioinnissa huomioon. Tästä esimerkkinä asemakaavamuutoksen 002089 liikennevaikutusten arviointi, jossa on todettu mahdollisen asfalttiaseman toteutumisen tuottavan noin 29 % kasvun raskaassa liikenteessä Myllykyläntiellä, kun

tilannetta verrataan nykytilaan ennen Kehä IV käyttöönottoa. Raskaan liikenteen määrien lisääntyessä on myös arvioitava niiden vaikutus turvallisuuteen esimerkiksi Katriinantiellä.

Hankkeen pohjavesivaikutuksia tulee arvioida perusteellisesti, koska etelä- ja lounaispuolen asuinkiinteistöt ovat omien talousvesikaivojen varassa. Ainakin osa kaivoista on riippuvaisia siitä, miten pohjavettä muodostuu ylempänä rinteessä hankealueen suunnassa. Hulevesien osalta on arvioitava hulevesireitin toimivuus ja hulevesien vaikutus Vähäjokeen ja Vantaanjokeen, sekä se, onko purkureiteillä mahdollisesti vaikutuksia yksityisten maanomistajien kiinteistöihin ja siten niiden käyttöön. Toiminnan riskeihin tulee myös lisätä louhinnan vaikutukset talousvesikaivoihin.

Räjäytysten ja muun toiminnan aiheuttama tärinä ja sen riskit on arvioitava ja esitettävä keinot riskien minimoimiseen. Muista riskeistä todettakoon, että ahtailla tonteilla ympäristövahinkojen ja riskien mahdollisuus kasvaa ja esimerkiksi pölyn tai hulevesien hallinta voi olla vaikeampaa kuin väljemmin suunnitellulla alueella.

Lisäksi vaikutusten arvioinnissa on tuotava esiin se, mitkä vaihtoehdoista vaatisivat asemakaavamuutosta ja perustelut havaituille muutostarpeille. On huomattava, että asemakaavamuutos 002089 on laadittu vastaamaan yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevaa väliaikaista toimintaa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Lausuntopyyntö UUDELY/2505/2016

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 13.10.2017
Dn:o VD/9221/11.00.03.00/2017

13.10.2017

Jakelulistan mukaan

Lemminkäinen Infra Oy:n Kiilan kiertotalouskeskusta koskeva ympäristövaikutusten arviointiohjelma

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue pyytää jakelussa mainituilta lausuntoa Lemminkäinen Infra Oy:n Kiilan kiertotalouskeskusta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Lausunnot tulee toimittaa **viimeistään 16.11.2017.**

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue toimii hankkeessa YVA-lain tarkoittamana yhteysviranomaisena. Lisätietoja antaa ylitarkastaja Martti Pelkkikangas, puh. +358 295 021 445.

Arviointiohjelma ja kuulutus (kuulutus 18.10. alkaen) löytyvät osoitteesta:

www.ymparisto.fi/KiilankiertotalouskeskusYVA

Asiakirjoja ei lähetetä paperisena.

Tarkastaja Leila Laine

JAKELU

Tuusulan kunta, kunnanhallitus, kirjaamo@tuusula.fi
Tuusulan kunta, kaavoitus ja maankäyttö, kirjaamo@tuusula.fi
Tuusulan kunta, terveydensuojeluviranomainen, kirjaamo@tuusula.fi
Keski-Uudenmaan ympäristökeskus, yaktoimisto@tuusula.fi
Vantaan kaupunki, kaupunginhallitus, kirjaamo@vantaa.fi
Vantaan kaupunki, kaavoitus ja maankäyttö, kirjaamo@vantaa.fi
Vantaan kaupunki, ympäristökeskus, ymparistokeskus@vantaa.fi
Vantaan kaupunki, terveydensuojeluviranomainen, kirjaamo@vantaa.fi
Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat, kirjaamo.etela@avi.fi
Fingrid, PL 530, 00101 Helsinki, kirjaamo@fingrid.fi
Helsingin kaupunginmuseo/ Keski-Uudenmaan maakuntamuseo, helsinki.kirjaamo@hel.fi
Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymä HSY, kirjaamo@hsy.fi
Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi, kirjaamo@trafi.fi

UUDENMAAN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS
Kutsunumero 0295 021 000 Opastinsilta 12 B, 5. krs PL 36
www.ely-keskus.fi/uusimaa 00520 Helsinki 00521 Helsinki

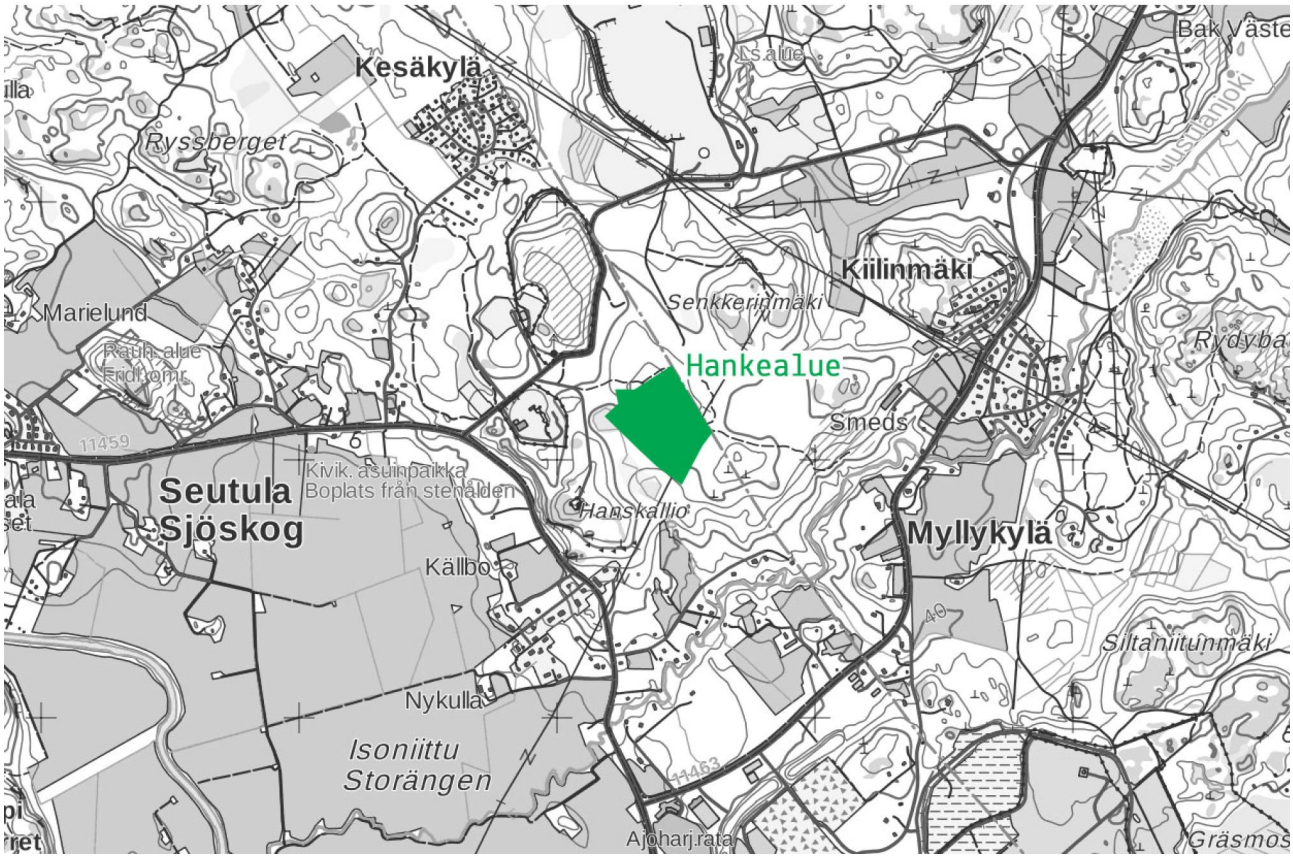
Museovirasto, museovirasto.kirjaamo@museovirasto.fi
Pääkaupunkiseudun Vesi Oy, psv@psv-hrv.fi
Uudenmaan liitto, toimisto@uudenmaanliitto.fi

TIEDOKSI

Lemminkäinen Infra Oy, lasse.vilhunen@lemminkainen.com
Insinööritoimisto Matti Jokinen, matti.jokinen@imj.fi

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument har godkänts elektroniskt

Hyväksyjä Laine Leila 13.10.2017 12:00



Kuva 2. Lähestymiskartta Lemminkäinen Infra Oy:n Vantaan Kiilan hankealueelle. Mittakaava noin 1 : 30 000.

25 § **Lausunto Etelä-Suomen aluehallintohallintovirastolle Rudus Oy Länsisalmen betoni-, tiili- ja asfalttijätteen sekä kiviaineksen murskauslaitoksen toiminnan olennainen muuttaminen ja toiminnan aloittamislupa**

VD/5858/11.01.01.09/2013
HP/TLA/MSI/VKA/PKA/SRU/ET/HY-L

ASIA
Rudus Oy hakee muutosta Etelä-Suomen aluehallintoviraston 16.11.2010 nro 78/2010/2 myöntämään ympäristölupaan, joka koskee Länsisalmen betoni-, tiili- ja asfalttijätteen murskauslaitosta. Samalla haetaan muutetun toiminnan aloittamislupaa sekä betonimurskeen osalta jätteeksi luokittelun poistamista (end of waste -menettely). Hakemuksen mukaan vuosittainen enimmäisvastaanotto- ja käsittelymäärä pysyisi ennallaan, mutta käsiteltävien jakeiden suhde (louhe/eri jätejakeet), enimmäisvarastointimäärät sekä toiminta-ajat muuttuisivat. Hakemus korvaa korkeimman hallinto-oikeuden aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi palauttaman asian, jonka uusi käsittely on jätetty sillensä (ESAVI:n päätös 29.8.2017). Lupahakemus on kokonaisuudessaan luettavissa Lupatietopalvelussa: https://tietopalvelu.ahtp.fi/Lupa/Lisatiedot.aspx?Asia_ID=1399366

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Vantaan kaupungin lausuntoa Rudus Oy:n ympäristönsuojelulain mukaisesta hakemuksesta. Lausunnon antamiselle annettua määräaikaa on jatkettu 28.11.2017 saakka. Lausunnossa on ilmoitettava asian dnro ESAVI/6800/2017.

HAKIJA
Rudus Oy, PL 49, 00441 Helsinki, Y-tunnus: 1628390-6

TOIMINTA JA SIJAINTI
Rudus Oy Länsisalmen betoni-, tiili- ja asfalttijätteen sekä ylijäämäkiviaineksen murskauslaitos sijaitsee Vantaan kaupungin Länsisalmessa, kiinteistöillä Långmossa 92-410-15-4 (kiinteistön omistaa Rudus Oy ja kiinteistöllä sijaitsevan määräalat M601 ja M501 Vantaan kaupunki), Louhos 92-410-15-3 (kiinteistön omistaa Rudus Oy), Kehä-Harpas 92-410-6-66-M601 (määräalan omistaa Rudus Oy, kiinteistön 92-410-6-66 omistaa Vantaan kaupunki).

ALUE JA SEN YMPÄRISTÖ
Tuotantoalueella on käynnissä Rudus Oy:n betonin, tiilien ja louheen kierrätystoiminta. Alueen itäpuolella on Vantaan Energia Oy jätevoimala, pohjoispuolella Hyvinkään Tieluiska Oy:n mullanjalostustoimintaa sekä Vantaan kaupungin lumenkaatopaikka. Mullanjalostustoiminnan taakse luoteeseen on suunniteltu bussivarikkoa. Pohjoispuolella ja osittain toiminta-alueella on suurjännitevoimalinjoja. Alueen eteläpuolelle sijoittuu Kehä III:n ja Porvoonväylän eritasoliittymäalue.

Ojangon ulkoilualueen lähimmät virkistysreitit kulkevat noin 300 metrin päässä alueen pohjoispuolella peltoaukean takana. Lähimmät asuinkiinteistöt sijaitsevat noin 260 m lounaaseen toiminta-alueesta Kehä III:n toisella puolella Lemmenkujalla (350–420 m etäisyydellä murskauksesta) sekä Kalliolaaksontiellä noin 600 m koilliseen ja Länsisalmessa noin 800 m kaakkoon.

Toiminta-alueen maaperä on tiivistynyttä savea tai kalliota. Maaperän tiiviydestä johtuen alueella ei muodostu varsinaista pohjavettä ja pääosa sadannasta päätyy pintavalintana pohjoiseen avo-ojaan. Fazerilan pohjavesialue sijaitsee toiminta-alueesta lounaaseen ollen lähimmillään noin 100 m etäisyydellä.

Yli 2 km etäisyydellä kohteesta kaakkoon sijaitsee Natura 2000-alue Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet. Toinen Natura-alue, Sipoonkorpi, sijaitsee yli 3 km koilliseen.

KAAVOITUSTILANNE JA MAANKÄYTTÖ

Toiminta-alueella on voimassa ympäristöministeriön 8.11.2006 vahvistama Uudenmaan maakuntakaava. Maakuntakaavassa alue on merkitty energiahuollon/ jätteenkäsittelyalueeksi (EN/EJ). Kaavamääräyksissä on maininta, että aluetta voidaan käyttää uusiomateriaalien hyödyntämiseen liittyvässä yritys- ja teollisuustoiminnassa. Vantaan kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä yleiskaavassa toiminta-alue on ET -aluetta. Alueen poikki on varaus voimansiirtolinjalle (110 kV + 400 kV). Pohjoispuoli on lähivirkistysaluetta (VL) ja pieniltä osin myös urheilu- ja virkistyspalvelualuetta (VU). Alue kuuluu myös osana valmisteilla olevaan Östersundomin yhteiseen yleiskaavaan.

Kaupunginvaltuusto on 18.11.2013 hyväksynyt asemakaavan muutoksen nro 002175 (Länsimäki, Ojanko ja Vaarala/ Långmossen 2). Korttelin 92201 länsiosan Rudus Oy:n alue, entinen teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue (T) on muutettu erityisalueeksi (E). Korttelin 92201 tontille 1 (jätevoimala) sallitaan myös biopolttoaineen logistiikka-alueen rakentaminen.

LAITOKSEN TOIMINTA

Laitoksella otetaan vastaan ja murskataan louhetta sekä betoni-, tiili- ja asfalttijätettä. Vuosittaisia vastaanottomääriä haetaan muutettavaksi niin, että betoni- ja tiilijätettä voitaisiin käsitellä yhteensä 300 000 tonnia ja asfalttijätettä 0–100 000 tonnia (nykyisessä luvassa kaikki yhteensä 100 000 t). Käsittelemättömiä jätejakeita varastoitaisiin alueella 400 000 tonnia. Louhetta vastaanotettaisiin ja murskattaisiin 0–1 100 000 tonnia vuodessa. Enimmäisvastaanotto- ja käsittelymäärä olisi sama kuin voimassa olevassa luvassa (1 100 000 t). Haettu toiminnan muutos nostaisi betonin ja tiilen osuutta käsittelyn kokonaismäärästä.

Kierrätysmateriaalit kuljetetaan tuotantoalueelle pääsääntöisesti kuorma-autoilla ja ne puretaan suoraan raaka-aineen varastokasoihin tai syötetään murskaimeen. Tarvittaessa suurimpia kappaleita esikäsitellään rikottamalla niitä toiminta-alueen pohjatasolla meluvallin suojassa murskaukseen soveltuvaan pienenpään kokoon. Betonista ja tiilestä valmistetaan CE -merkittyjä teknisten laatuvaatimusten mukaisia murskeita, joita käytetään luonnon maa- ja kiviaineksen tapaan, asfalttijätteestä asfalttirouhetta asfaltin valmistukseen. Asfalttimurske sopii myös maarakentamiseen ja stabilointiin.

Valmiit tuotteet varastoidaan alueella kasoissa. Jätteen varastoinnille esitetty määrä takaa mahdollisuuden toteuttaa toiminta taloudellisissa jaksoissa, mutta myös samalla varmistaa, että alueella on aina varastoituna raaka-ainetta riittävän korkeiden meluesteiden takaamiseksi ja melun leviämisen estämiseksi.

Louheen ja jätemateriaalien murskaukselle haetaan yhtenäistä toiminta-aikaa arkisin ma–pe klo 7–22. Nykyisen luvan mukaan louhetta saa murskata klo 7–18. Rikotuksen toiminta-ajat pysyisivät ennallaan ma–pe klo 8–16 louheella ja 7–16 betonipaloilla. Murskaustoimintaa on 8–12 kuukautena vuodessa, vastaanotto- ja myyntitoiminta on ympärivuotista.

YMPÄRISTÖKUORMITUS JA SEN RAJOITTAMINEN

<u>Päästöt ilmaan</u>

Murskaustoiminnoissa syntyy kivipölyä, mikäli murskauslaitokseen syötettävä raaka-aine ei ole itsessään riittävän kosteaa. Kivipölyn leviämistä estetään käyttämällä vesikastelua prosessin kriittisissä pisteissä sekä kattamalla kuljettimet mahdollisuuksien mukaan. Toiminnassa syntyvä kivipöly laskeutuu pääsääntöisesti tuotantoalueelle eikä siitä ole haittaa ympäristölle.

Melu ja tärinä
Raaka-aineiden ja valmistuotteiden varastokasojen sijoittelulla ehkäistään melun leviäminen lähimpien häiriintyvien kohteiden suuntaan. Murskauslaitokset sekä rikotus sijoitetaan tuotantoalueella pohjatasolle siten, että toiminnan ja asutuksen väliin sijoittuu aina riittävän korkea valli estämään melun leviämistä. Alueen toiminnoista on tehty melumallinnus, jonka mukaan melu ei ylitä sille asetettuja raja-arvoja. Tämä on lisäksi varmistettu melumittauksin.

Jätevedet ja päästöt vesiin
Toiminta-alueella ei synny prosessivesiä vaan pölynsidontaan käytetty vesi sitoutuu tuotteisiin. Asfaltoidulta päätukitoimintoalueelta muodostuvat hulevedet johdetaan öljynerotuskaivon kautta hulevesialtaaseen, josta ne johdetaan avo-ojaan alueen pohjoispuolelle. Avo-ojan vesimäärä on pieni suhteessa Krapuojaan, johon toiminta-alueen veden lopulta laskevat. Asfaltoimattoman alueen hulevedet saadaan kerättyä pintavaluntana tai olemassa olevia salaojia pitkin hulevesialtaaseen.

TOIMINNAN VAIKUTUKSET YMPÄRISTÖÖN
Melu
Murskaustoiminnan melupäästöjä on arvioitu melumallinnuksessa. Mallinnuksen perusteella on määritetty alueelle tarvittavat meluesteet, jotta melun raja-arvot eivät ylity lähimmissä häiriintyvissä pisteissä. Lisäksi mallinnuksessa on esitetty liikenteen aiheuttama melu alueella.

Melumallinnuksessa on aiemmin käytetty Ojangon ulkoilualueella raja-arvoa 45/40 dB(A). Nykytilanteessa tieliikenteen aiheuttama melu ylittää raja-arvot suurella osalla aluetta. Hakemuksessa esitetään, että ulkoilualue voisi tämän perusteella olla ennemminkin verrattavissa taajama-alueen virkistysalueeseen ja niillä noudatettaviin raja-arvoihin. Lähimmällä asuinrakennuksella Kehä III:n lounaispuolella liikenteen aiheuttama päiväajan keskiäänitaso on yli 55 dB(A) ja yöajan keskiäänitaso noin 50 dB(A).

Mallinnuksessa meluesteinä on käytetty pääasiassa raaka-ainevarastokasoja. Valmiiden tuotteiden varastoja ei ole huomioitu meluesteinä, koska näiden varastojen koko vaihtelee huomattavasti tuotteiden kysynnän mukaan. Nämä kuitenkin myös vähentävät tehokkaasti melun leviämistä ympäristöön.

Melutasojen laskennallisen mallinnuksen perusteella kivi- ja betoniaineksien murskaustoimintojen yhdessä aiheuttama päivä- tai aamuajan (klo 6–7) keskiäänitaso ei ylitä asuinrakennuksien piha-alueilla raja-arvoa 55/50 dB(A) tai Ojangon ulkoilualueella raja-arvoa 45/40 dB(A). Murskauslaitoksen länsipuolelle suunniteltua 5 metrin korkuista meluvallia ei ollut rakennettu, koska sen sijainti haittaisi murskaustoiminnan järjestämistä. Tehtyjen melumittausten perusteella meluvallin puuttuminen ei aiheuta mittauspisteissä lupamääräysarvojen ylittymistä.

Hulevedet ja pohjavesi
Toiminta-alueen hulevedet johdetaan pohjoiseen Solbackenin avo-ojaan yhtyen 2 km:n päässä Krapuojaan, joka laskee edelleen mereen 5 km:n päässä. Pintavesitarkkailutulosten mukaan vesi on ollut emäksistä. Vedenlaadun seurantaa jatketaan tarkkailuohjelman mukaisesti ja vesien käsittelyä parannetaan hulevesien hallintasuunnitelman mukaisesti ja käsittelyä parannetaan tarvittaessa. Alueella syntyvien hulevesien määrä on vähentynyt huomattavasti toiminnan aikana sekä alueen sisäisten että ulkopuolisten järjestelyjen takia.

Normaalilla toiminnalla ei ole vaikutusta pohjaveteen. Merkittävin vaikutus alueen maaperään, kallioperään ja mahdollisesti pohjaveteen on tapahtunut aiemmin, kun alkuperäiset suojaavat pintamaakerrokset on poistettu ja kallion pintaa louhittu nykyiselle tasolle.

END OF WASTE -MENETTELY
Rudus Oy hakee betonijätteen murskauksen lopputuotteelle ns. end of waste -menettelyä (EoW). Menettelyllä aiemmin jätteeksi luokiteltu materiaali tuotteistetaan, jolloin se ei olisi enää jätettä vaan tuote. Tuotteistaminen yksinkertaistaa käyttöä, koska hyödyntämisessä ei tarvitsisi soveltaa enää jätekriteerejä ja hyödyntämisessä viranomaisprosessit jäisivät pois. Pieniä määriä voidaan hyödyntää kunnallisten ympäristönsuojelumääräyksien perusteella.

Hakemuksen mukaan jätelain (646/2011) 5 §:n 4 momentin mukaiset kriteerit jätestatuksen päättymisestä täyttyvät. Jätelain 5 §:n 4 momentissa todetaan, että aine tai esine ei ole enää jätettä, jos se täyttää viisi tunnusmerkkiä:
- se on käynyt hyödyntämistoimen
- sillä on käyttötarkoitus, johon sitä käytetään yleisesti
- sillä on markkinat tai kysyntää
- se täyttää käyttötarkoituksensa mukaiset tekniset vaatimukset ja on vastaaviin tuotteisiin sovellettavien säännösten mukainen
- sen käyttö ei kokonaisuutena arvioiden aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Ruduksen tuotantolaitoksen murskausprosessi, jossa betonijätteestä poistetaan rauta sekä muut jätejakeet sekä palakoko on lain tarkoittama hyödyntämistoimi.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 20.11.2017 § 15

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle annettavaksi liitteen mukainen lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Rudus Oy:n ympäristölupahakemuksesta.

Tarkastetaan pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.
Käsittely:
Kaupunkisuunnittelujohtaja tarkensi lausuntoa melunhallintaan ja pinta- ja pohjavesien tarkkailuun liittyen.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys lausuntoon tehdyillä tarkennuksilla.

Tämä pöytäkirjan pykälä tarkastettiin heti kokouksessa.
———

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 25

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa liitteen mukainen lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Rudus Oy:n ympäristölupahakemuksesta.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Rudus Oy:n ympäristölupahakemuksesta / II
- Lausuntopyyntö / Rudus Oy Länsisalmi
- Sijaintikartta / Rudus Oy Länsisalmi
- Asemakaavakartta / Rudus Oy Länsisalmi

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
suunnittelija Paula Kankkunen, puh. 050 3023992, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaa

Lausunto Etelä-Suomen aluehallintohallintovirastolle Rudus Oy Länsisalmen betoni-, tiili- ja asfalttijätteen sekä kiviaineksen murskauslaitoksen toiminnan olennainen muuttaminen ja toiminnan aloittamislupa

VD/5858/11.01.01.09/2013

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Vantaan kaupungin lausuntoa Rudus Oy:n hakemuksesta, joka koskee Länsisalmen betoni-, tiili- ja asfalttijätteen murskauslaitoksen toiminnan olennaista muuttamista ja toiminnan aloittamislupaa, dnro ESAVI/6800/2017.

Toiminta-alueelle haetaan lupaa käsitellä vuosittain yhteensä 1 100 000 tonnia kierrätettäviä louhetta, asfaltti-, betoni- ja tiilijätettä siten, että vastaanoton kokonaismäärä pidetään aiemman luvan mukaisena (enintään 1 100 000 tonnia), mutta käsiteltävien jakeiden suhdetta haetaan muutettavaksi (vuosittain käsiteltävän louheen määrä 0 - 1 100 000 tonnia, betoni- ja tiilijätteen yhteenlaskettu käsittelymäärä 0-300 000 tonnia ja asfalttijätteen 0-100 000 tonnia). Muutosta haetaan myös toiminta-aikojen yhtenäistämiseen siten että päivittäinen toiminta-aika louheen murskaukselle olisi klo 07-22, muiden materiaalien murskaukselle 6-22 välistä aikaa, kuten voimassa olevassa luvassa on betoni-, tiili- ja asfalttijätteen murskauksella. Toiminta-aikojen rikotukselle esitetään pysyvän ennallaan: suurien betonipalojen rikotus arkisin klo 7-16 ja louheen rikotus arkisin klo 8-16. Muutosta haetaan myös betonimurskeen osalta jätteeksi luokittelun poistamista (end of waste -menettely).

Toiminta-alue sijaitsee voimassaolevan asemakaavan muutoksen nro 002175 (Länsimäki, Ojanko ja Vaarala/ Långmossen 2, KV 18.11.2013) erityisalueella (E), jonka kortteliin 92201 saa sijoittaa betonituotetehtaan, valmisbetonitehtaan ja asfalttiaseman sekä kierrätyslaitoksia, jossa vastaanotetaan, varastoidaan ja käsitellään maa-aineksia, betoni-, tiili- ja asfalttijätettä sekä ylijäämälouhetta, valmistetaan mursketta sekä jalostetaan multaa ja näitä toimintoja palvelevia laitoksia ja rakennuksia sekä toimintaan liittyviä toimistotiloja.

Kaupungilla ei ole huomauttamista käsiteltäviin raaka-aineen ja valmiiden tuotteiden varastomääriin, koska yhteenlaskettu kokonaismäärä pysyy samana. Määrien muutos on perusteltua, kun riittävän suuret raaka-ainekasat toimivat osana meluntorjuntaa.

Kivenmurskauksen nykyinen toiminta-aika (klo 7-18) on kertaalleen arvioitu Vaasan hallinto-oikeudessa eikä toimintaympäristössä ole tapahtunut sellaista muutosta, että ilta-aikainen kivenmurskaus olisi nyt sallittavampaa verrattuna aiempaan. Vantaan kaupunki suunnittelee Ruduksen tuotantoalueen läheisyyteen linja-autovarikkoa ja lumenvastaanottopaikkaa, joista aiheutuu myös jonkin verran ympäristömelua. Kokonaismelutaso tullee siis tätäkin kautta kuitenkin kasvamaan. Vaikka toiminnanharjoittajan tavoitteena on saada koneet ja laitteet tehokkaaseen käyttöön, ei tehokäyttöä tule tehdä ympäristön kustannuksella.

Kaupunki edellyttää, että toiminta-ajat pysyvät ennallaan. Laitoksen läheisyydessä on ulkoilualue ja asutusta eikä häiritsevää murskausmelua tule sallia ilta-aikaan, vaikka melutaso jäisikin alle ohjearvojen.

Toiminnan meluntorjunta perustuisi hakemuksen mukaan varastokasoihin. Nämä ovat liikkuva elementti, joten lisänä tulisi rakentaa kiinteät meluesteet Ojangon ulkoilualueen suuntaan, jonne maasto on muutoin avointa. Meluestein rajattu alue selkeyttäisi myös maisemakuvaa niin Kehä III:n kuin Ojangon ulkoilualueen suunnalta. Melutasoja tulee seurata säännöllisesti.

Hulevesien osalta kaavamääräyksissä mainitaan, että ympäristöön ei saa johtaa haitallisia valuvesiä. Toiminta-alueen hulevesien hallinnassa on ollut puutteita, kun laskeutusaltaasta on johdettu voimakkaan emäksisiä vesiä purkuojaan. Hulevesien hallintaa tulee siten parantaa olennaisesti. Pinta- ja pohjavesien laatua tulee seurata säännöllisesti.

Kaupungilla ei ole huomauttamista betonimurskeen tuotteistamisesta edellyttäen, että laadunhallinta toimii.

Lopuksi vielä, koska kyse on pysyvästä toiminnasta, joten parhaimpien mahdollisten ympäristönsuojelutoimien vaatiminen toiminnanharjoittajalta ei ole kohtuutonta. Kiertotaloustoiminta omassa lähiympäristössä voisi siten tulla myös paremmin hyväksyttäväksi lähiasukkaiden ja ulkoilualueen käyttäjien taholta.

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 3.10.2017
Dn:o VD/5858/11.01.01.09/2013

Aluehallintovirasto
Etelä-Suomi

Dnro ESAVI/6800/2017

3.10.2017

kirjaamo@vantaa.fi

Viite
Rudus Oy, Länsisalmen betoni-, tiili- ja asfalttijätteen sekä kiviaineksen murskauslaitoksen toiminnan olennainen muuttaminen ja toiminnan aloittamislupa, Vantaa

Lausuntopyyntö jakelussa mainituilta viranomaisilta

Aluehallintovirasto pyytää lausuntoa viitekohdassa mainitusta hakemuksesta. Erityisesti lausuntoa pyydetään melutason ohjearvojen soveltamisesta Ojangon ulkoilualueella (taajamassa/taajaman välittömässä läheisyydessä vai taajaman ulkopuolella oleva virkistysalue). Lausunto pyydetään toimittamaan ensisijaisesti sähköistä muistutuslomaketta käyttäen www.avi.fi/muistutus aluehallintovirastoon **8.11.2017 mennessä**. Lausunnossa on ilmoitettava asian dnro ESAVI/6800/2017.

Julkiset hakemusasiakirjat ovat luettavissa osoitteessa www.avi.fi/lupatietopalvelu

Asia voidaan ratkaista, vaikka lausuntoa ei anneta.

Lisätietoja antavat

Ympäristöylitarkastaja Pauliina Kauppinen, puh. 0295 016 435
Ympäristöneuvos Päivi Vilenius, puh. 0295 016 308
sähköposti: etunimi.sukunimi@avi.fi

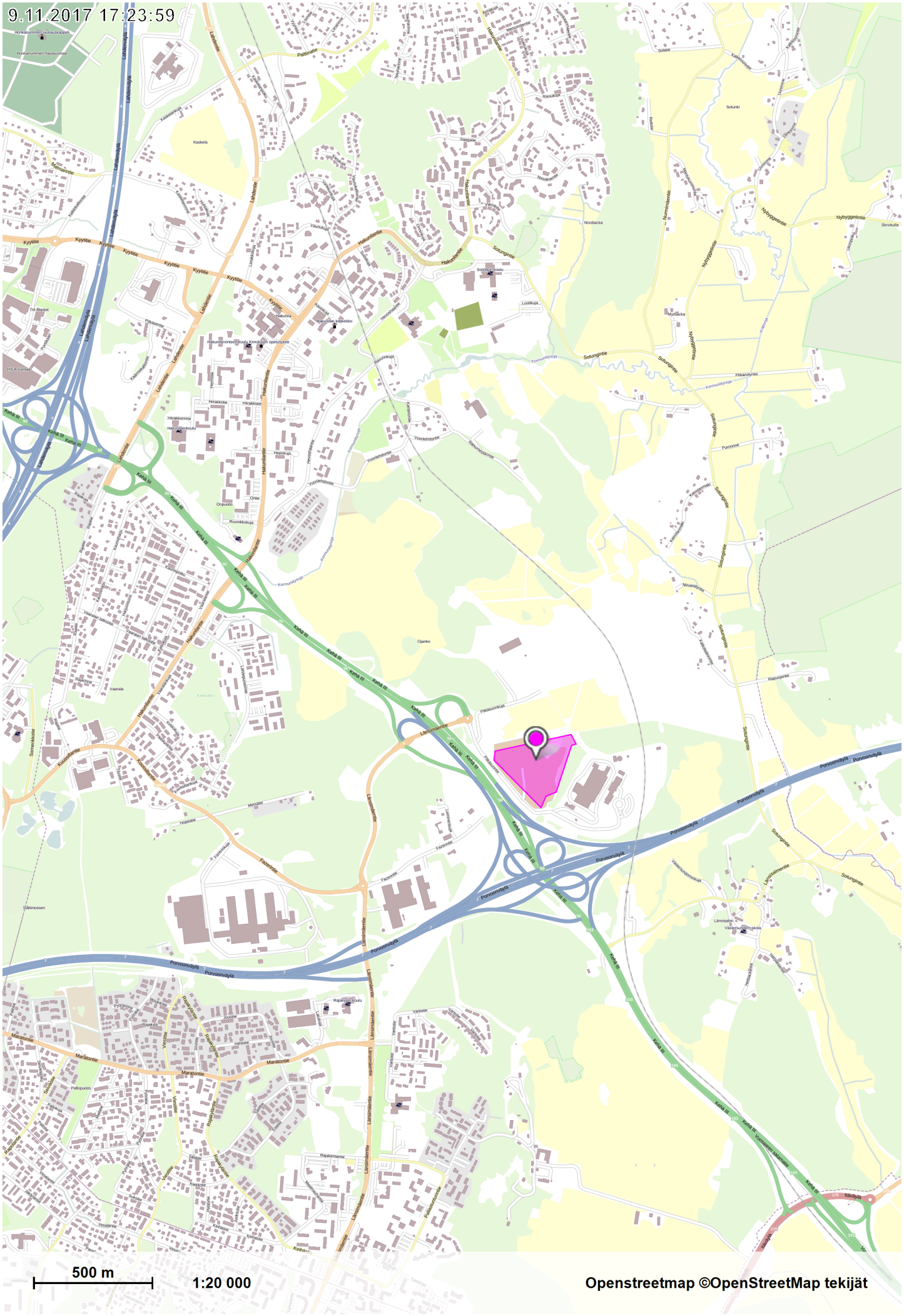
Jakelu

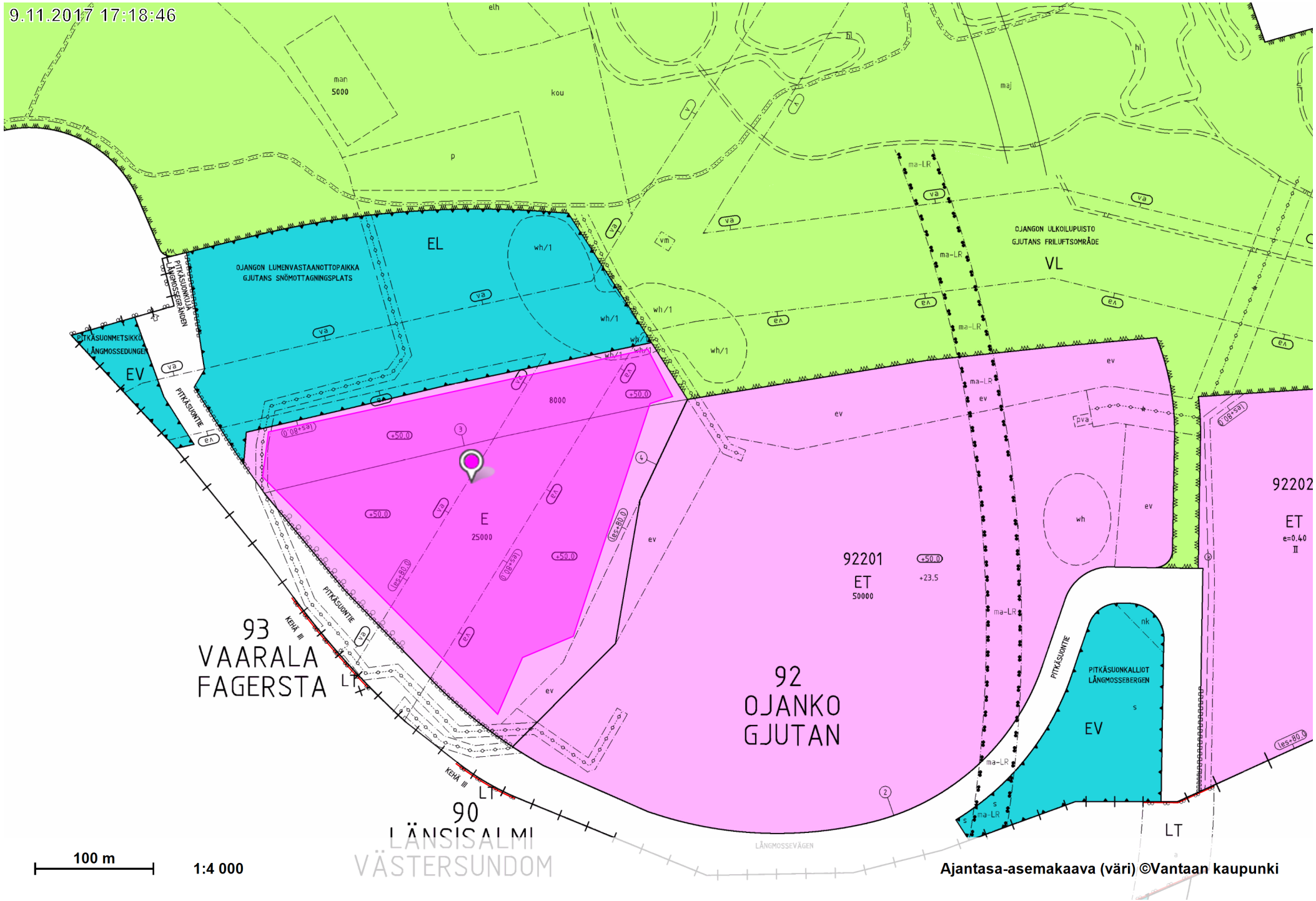
Vantaan kaupunginhallitus
Vantaan kaupungin kaavoitusviranomainen
Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
Vantaan kaupungin terveydensuojeluviranomainen

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO, YMPÄRISTÖLUPAVASTUUALUE | ymparistoluvat.etela@avi.fi
puh. 0295 016 000
fax 03 570 8002
kirjaamo.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela

Hämeenlinnan päätoimipaikka
Birger Jaarlin katu 15
PL 150, 13101 Hämeenlinna

Helsingin toimipaikka
Ratapihantie 9
PL 110, 00521 Helsinki


9.11.2017 17:23:59
500 m
1:20 000
Openstreetmap ©OpenStreetMap tekijät


9.11.2017 17:18:46
OJANGON LUMENVASTAANOTTOPAIKKA
GJUTANS SNÖMOTTAGNINGSPLATS
EL
OJANGON ULKOILUPUISTO
GJUTANS FRILUFTSOMRÅDE
VL
PITKÄSUONMETSIKKÖ
LÅNGMOSSEBRÄNDEN
EV
PITKÄSUONTIE
LÅNGMOSSEVÄGEN
E
25000
8000
92201
ET
50000
+23.5
92202
ET
e=0.40
II
PITKÄSUONKALLIOT
LÅNGMOSSEBERGEN
EV
93
VAARALA
FAGERSTA
92
OJANKO
GJUTAN
90
LÄNSISALMI
VÄSTERSUNDOM
KEHÄ III
LT
100 m
1:4 000
Ajantasa-asemakaava (väri) ©Vantaan kaupunki

26 § **Vapaalan pientaloalueen suunnitteluperiaatteet 014300**

VD/9502/10.02.03/2015
HP/TLA/APE/SRU/ET/HY-L

Selvitys Vapaalan pientaloalueen suunnitteluperiaatteista liittyy hankkeeseen, jossa etsitään keinoja pientaloalueiden kehittämiseen.
Suunnitteluperiaatteet määrittävät alueen tulevaa rakentamisen määrää ja laatua, tehokkuutta ja kaupunkikuvaa. Ne linjaavat autopaikkanormeja, rakentamistehokkuutta sekä käyttötarkoitusta. Suunnitteluperiaatteita käytetään poikkeamispäätösten ja asemakaavamuutosten lähtökohtana.

Yleistä
Vapaala valittiin vuonna 2015 ensimmäiseksi pientaloalueeksi, jonka rakennusvarantoja ja täydennysrakentamismahdollisuuksia päätettiin selvittää Vantaan pientaloprojektissa. Alueelta on valmistunut täydennysrakentamisselvitys, jossa selvitetään täydennysrakentamisen ja tiivistämisen mahdollisuuksia. Selvityksessä on monipuolisesti tarkasteltu alueen historiaa, rakennetta, rakentamista, luonto-oloja, kunnallistekniikkaa sekä rakennusperintöä.

Vapaala on tyypillinen vantaalainen pientaloalue, joka on rakentunut 1930-luvun lopulta hitaasti ja vaiheittain. Alkuaikoina olivat tyypillistä suuret tontit, joille rakennettiin ensin pienempi mökki ja myöhemmin suurempi asuinrakennus. Alueella ei ollut käytössä rakennussuunnitelmaa tai rakennuskaavaa, vaan aluetta rakennettiin vapaasti. Myöhemmin alueelle on laadittu rakennuskaava ja useita asemakaavoja. Alueen asemakaavat ovat osittain vanhenemassa ja alueelle joudutaan myöntämään paljon poikkeamisia.

Vapaalan rakennusmaavaranto
Joillakin osilla Vapaalaa on jäljellä paljon rakennusoikeutta. Toisaalta taas monilla tonteilla on vain vähän tai ei ollenkaan rakennusoikeutta jäljellä.

Tarkastelussa todetaan, että suurimmalla osalla kaavayksiköistä (386 kpl) on jäljellä 50 k-m² tai vähemmän rakennusoikeutta. Jos rakennusoikeutta on jäljellä vähemmän kuin 50 k-m², tontille ei todennäköisesti saa rakennettua erillistä rakennusta. Jo kohtuullisella rakentamistehokkuuden korottamisella (esim. + 0,05), voidaan monille näistä tonteista kuitenkin saada tarpeeksi rakennusoikeutta pienehkölle omakotitalolle.

Vapaalassa huomattavalla määrällä kaavayksiköistä (84 kpl) on jäljellä 50–100 k-m² rakennusoikeutta. Määrä riittäisi pieneen omakotitaloon, joita on tullut nyt myös talotehtaiden tarjontaan. Tätä suurempia rakennusoikeusmääriä 100–150 k-m² on Vapaalassa jäljellä 56 kaavayksiköllä. Usein pientalojen koot ovat juuri tätä luokkaa tai hieman suurempia. Yli 150 k-m2 rakennusoikeuden kaavayksikköjä on Vapaalassa jäljellä 79 kappaletta.

Jos rakennusoikeutta nostettaisiin kaikilla Vapaalan tonteilla e=n+0,05, suurimmalla osalla tonteista se nousisi tehokkuuslukuun e=0,25. Tällöin kaavayksikköjen, joilla on 50-100 k-m² rakennusoikeutta, määrä n. kaksinkertaistuisi 175 kappaleeseen. Samoin tätä suuremman rakennusoikeuden (100-150 k-m²) omaavien kaavayksikköjen määrä nousisi 56:sta 95:en, ja yli 150 k-m² kaavayksikköjen määrä nousisi n. kaksinkertaiseksi 157 kappaleeseen.

Suunnitteluperiaatteet

Selvitystyön pohjalta on valmisteltu **Vapaalan pientaloalueen suunnitteluperiaatteet,** joissa määritellään alueen tulevaa rakentamisen määrää ja laatua, tehokkuutta ja kaupunkikuvaa. Suunnitteluperiaatteissa esitetään rakennustehokkuuden nostamista erillispientalojen osalta e=0.25:een.

Tiivistettäessa pyritään vaalimaan suunnitteluperiaatteiden mukaisia kaupunkikuvallisia ominaispiirteitä ja säilyttämään mahdollisuuksien mukaan Vapaalan alkuperäistä luonnetta.

Suunnitteluperiaatteet korttelialueiden tiivistämiseen ja rakennustehokkuuden nostoon
Alueen suunnittelua ohjaamaan nostettiin 13 periaatetta:

1. Alueen tavoitteellinen tonttitehokkuus erillispientaloille AO e=0.25 ja rivitaloille tai pienkerrostaloille e=0.30.
2. Alueen tavoitteellinen autopaikkanormi pientaloille AO 2 autopaikkaa/asunto, alle 70 k-m2 asunnoille 1 ap/asunto + osoitettava tilavaraus toiselle autopaikalle ja rivitaloille AR ja pienkerrostaloille AP 1.5 ap/asunto.
3. Tontilta osoitetaan riittävä lumitila ja leikki- ja oleskelupiha.
4. Meluntorjunta toteutetaan tarvittaessa tonttikohtaisesti.
5. Asumisen yhteyteen voi sijoittaa 20 % rakennusoikeudesta liike-, työ- tai toimistotiloja, jotka eivät häiritse asumista.
6. Tontit rajataan katua vasten istutuksilla, aidalla tai rakenteilla.
7. Katuun rajautuvat tai kadunsuuntaiset yli 6 metriä pitkät julkisivut kevennetään ikkunalla tai aukotuksilla.
8. Tontin katuun rajautuvalla reunalle jätetään vähintään 3 metrin levyinen kasvillisuuden, puuston tai avokallion alue.
9. Tontit rajataan viheralueesta pensasaidoin. Tällä tontinosalla tulee olla vähintään 4 metrin levyinen kasvillisuuden peittämä alue, jolle ei sijoitu asuinrakennuksia tai autopaikkoja.
10. Vettä läpäisevää pintaa tulee olla tontilla vähintään yhtä paljon kuin vettä läpäisemätöntä pintaa. Tonteilla edellytetään hulevesien viivytystä.
11. Tontin maastonmuodot ja avokalliot huomioidaan ja maisemallisesti merkittävät puut säilytetään.
12. Asuinrakennusten suurin sallittu kerrosluku on II ja rakennukset jäsennellään pienimittakaavaisiksi. Maanpäällinen kellaria ei alueella sallita.
13. Alueella toteutetaan hyvää ja laadukasta arkkitehtuuria, joka edellyttää rakennusten, rakenteiden ja piha-alueen suunnittelemista kokonaisuutena.

Asukkaat mukana suunnittelussa
Selvitystyötä on tehty laajassa yhteistyössä asukkaiden kanssa. Asukkailta on kerätty lähtötietoja, järjestetty useita asukastapaamisia ja kaavoittaja on päivystänyt alueella. Alueella toimi myös ns. aktiiviryhmä joka kokoontui kaksi kertaa.
Palautteen pääsisältönä ovat olleet näkemykset täydennysrakentamisesta, liikenteen ja kunnallistekniikan ongelmat, kuten katujen kunto sekä tärkeinä koetut virkistysalueet ja paikat alueella. Alueen yleisilmettä on toivottu kohennettavan monessa suhteessa.

Valmistelu on tehty yhdessä kuntatekniikan keskuksen, ympäristökeskuksen ja kaupunginmuseon kanssa.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 12.9.2016 § 10

Apulaiskaupunginjohtajan esitys
Päätetään

a) asettaa nähtäville MRA 30§ mukaisesti liitteen mukainen Vapaalan pientaloalueen selvitystyö ja suunnitteluperiaatteet 014300 ja
b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.

Käsittely:
Kaupunkisuunnittelu järjestää lautakunnan jäsenille ja sen kokousvirkamiehille tutustumiskäynnin alueelle.

Päätös:
Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle kaupunkisuunnittelulautakunnan seuraavaan kokoukseen.

———

Kaupunkisuunnittelulautakunta 10.10.2016 § 11

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa nähtäville MRA 30§ mukaisesti liitteen mukainen Vapaalan pientaloalueen selvitystyö ja suunnitteluperiaatteet 014300 ja
b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.

Käsittely:
Todettiin, että tutustumiskäynnille Vapaalaan osallistuivat seuraavat henkilöt: lautakunnan puheenjohtaja Sirkka-Liisa Kähärä, jäsenet Tiina-Maaria Päivinen, Matti Aittakallio, Tarja Eklund, Leena Romppainen, Marja Kyyrö, Marianne Sipilä, kaupunginhallituksen edustaja Lauri Kaira sekä toimialalta Hannu Penttilä, Tarja Laine, Anne Olkkola, Jekaterina Masjagutova ja Erja Tarvonen.

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Lauri Kaira poistui yleislausekejääviyden vuoksi kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Nähtävilläolo Vapaalan pientaloalueen täydennysrakentamisselvitys ja Vapaalan pientaloalueen suunnitteluperiaatteet ovat olleet MRA 30 §:n nojalla nähtävillä 9.11.-8.12.2016. Suunnitteluperiaatteita selostettiin asukkaille 18.10.2016 Rajatorpan koulussa. Paikalla oli noin 40 henkilöä. Suunnitteluperiaatteista annettiin neljä mielipidettä, jotka olivat Vapaalan omakotiyhdistys ry:ltä ja kuudelta asukkaalta.

Mielipiteissä esiintyneet asiat:

Nähdään hyvänä, että Vapaalan suunnitteluperiaatteita on tutkittu, sillä alueen täydennysrakentaminen kaipaa johdonmukaista ohjausta. Suunnitteluperiaatteiden tavoitteita ja ohjeita pidetään hyvänä ja toivotaan riittäviä resursseja kaupungilta, jotta niihin päästään. Periaatteiden mukaan tulee suosia pienikokoisia rakennuksia täydennysrakentamisessa.

Mielipiteissä on esitetty, että tonttitehokkuutta ei tulisi olla enempää kuin e=0,22. Pienkerrostaloja ei tulisi rakentaa alueelle lainkaan ja rivitalojen tonttitehokkuus tulisi olla sama kuin tehokkuus muilla tonteilla. Mikäli e=0,3 tehokkuus on sallittu vain asemakaavassa noin tehokkaiksi määritellyille tonteille, periaatteita tulisi tarkentaa tältä osin. Kaavamuutoksia e=0,3 tehokkuudelle ei tulisi myöntää löysin

perustein eikä käyttöullakkoa tulisi hyväksyä rakennuksen kolmanneksi kerrokseksi. Mikäli kaupunkirakennetta tiivistetään voimakkaasti ja ”vapaasti”, vähäinen tonttipuusto ei enää pelasta alueen ilmettä kiusalliselta kakofonialta.

Ohjeisiin toivotaan täydennystä tontin maaston muokkauksen ja meluntorjunnan osalta. Hulevesien hallinnasta tarvitaan lisäselvityksiä ja ohjeita, myös alueellinen hulevesiselvitys olisi tarpeen. Lisäksi tulisi esittää konkreettisemmin, miten alueen erityispiirteet huomioidaan alueen tiivistyessä. Periaatteet keskittyvät tonttikohtaiseen ohjeistukseen ja korttelikohtainen ohjeistus puuttuu. Täydennysrakentamisessa tulisi huomioida korttelin olemassa oleva rakennuskanta paremmin. Alueen liikennejärjestelyjä tulisi arvioida tarkemmin ja parantaa mm. pysäköintikielloin. Lisäksi koetaan, että autopaikkanormi ei ole riittävä, lumitilan ja leikki- ja oleskelupihan vähimmäispinta-ala tulisi määritettä tarkemmin, kirvesvarsitonteilla tulisi olla yhteiset tonttiliittymät, Vihdintien melusuojaus tulisi toteuttaa pikaisesti, istutuksia tulisi suosia aitojen sijaan, maastonmuodot ja maisemallisesti merkittävien puiden määrittäminen ja säilyttäminen on vaikea toteuttaa. Mikäli suunnitteluperiaatteet toimivat itsenäisenä ohjeena, siihen voisi myös lisätä maininnan selvityksestä, jotta siinä olevia selvityksiä tulisi huomioiduksi rakennus- ja muutoshankkeissa.

Mielipiteissä todetaan, että suunnitteluperiaatteissa on hyvät perustelut jättää Vapaalantie 10 c:ssä sijaitseva puisto ennalleen ja samalla hylätä asemakaavamuutos 002120. Myös Solmupuisto nähdään huonosti asumiseen soveltuvaksi sen virkistyskäyttöarvojen ja maaston johdosta. Lähinaapureille tulisi antaa mahdollisuus perehtyä naapuritonttien suunnitelmiin 3D-mallin avulla. Alueen täydennysrakentamisen yhteydessä tulee tiedostaa, että katusuunnitelmat, jotka ovat paikoin tekemättä, pienentävät tontteja. Vihdintien reunan tonttien erilainen kohtelu ei ole perusteltua.

Vastine mielipiteisiin:

Käytännössä tehokkuus e=0,25 voidaan myöntää jo nyt kaupungin poikkeamispäätöksellä, jossa tehdään tapauskohtainen tarkastelu rakennus- ja poikkeamisluvan yhteydessä. Tässä työssä on tarkasteltu laajemmin esitettyä poikkeamista tonttitehokkuudesta ja tultu siihen tulokseen, että sitä voidaan soveltaa Vapaalassa yleiskaavan 2007 pientaloalueella (A3) suunnitteluperiaatteissa esitettyjen ehtojen täyttyessä. Tonttitehokkuuden osalta periaatteita on tarkistettu seuraavasti (kohta 1): Alueen tavoitteellinen tonttitehokkuus erillispientaloille on e= 0,25. Nykyisiä rakennusoikeuksia, jotka ovat suurempia kuin tonttitehokkuus e=0,25, ei pienennetä.

Rakennuslupavaiheessa arvioidaan rakentamis- ja piharatkaisujen soveltuvuus ympäristöön sekä varmistetaan hulevesien imeytys ja viivytys mahdollisuudet. Kaupunginhallituksen 11.5.2009 hyväksymä Vantaan kaupungin hulevesiohjelma, rakennusjärjestys sekä Vapaalan pientaloalueen täydennysrakentamisselvitys tarkentavat periaatteita.

Periaatteissa korostetaan (kohta *Arkkitehtuuri ja omaleimaiset tekijät*), että muutosten suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan ympäristö kokonaisuutena. Tämä tarkoittaa täydennysrakentamisen soveltumista tontille, naapureiden ja korttelin lähtökohtien huomioon ottamista. Asuinrakennusten tulee olla omakoti- tai paritaloja. Selvitystä on täydennetty kunnallistekniikan osalta. Muun muassa hulevesiä ja rajaojia koskevia asioita on tarkennettu.

Vapaalan pientaloalueen täydennysrakentamisselvityksessä alueen puistoja on tarkasteltu eri näkökulmista mm. virkistysarvot, luontoarvot, rakennettavuus. Osa puistoista on luokiteltu: ”Ei merkittävä osa viheralueverkostoa, reunaehdot huomioiden rakentaminen mahdollista”. Suunnitteluperiaatteilla ei oteta kantaa nykyisten puistojen säilymiseen tai rakentamiseen, vaan niiden tuleva maankäyttö ratkaistaan asemakaavoituksella.

Vihdintien varren tonteille ei voi osoittaa täydennysrakentamista tiemelun ja liikennepäästöjen vuoksi. Alue on Vantaan yleiskaava 2007 merkitty teollisuus alueeksi (TY).

Suunnitteluperiaatteita käytetään asemakaavojen valmistelun, poikkeamis- ja rakennuslupien myöntämisen lähtökohtana.

Lausunnot
Kaupunkisuunnittelu ei nähnyt tarpeelliseksi pyytää lausuntoja.

Tehdyt tarkistukset
Vapaalan pientaloalueen suunnitteluperiaatteita on tarkistettu seuraavasti:

- lisätty maininta Vapaalan pientaloalueen täydennysrakentamisselvityksestä, joka on liite,
- täsmennetty tavoitteellista tonttitehokkuutta, autopaikkanormia sekä talotyyppiä (asuintalojen oltava omakoti- tai paritaloja),
- lisätty toimintaperiaatteet asemakaavassa osoitetun rakennusoikeuden poikkeamisesta eri tapauksissa.
- Suunnitteluperiaatteiden numerointi on tarkistettu.

Vapaalan pientaloalueen täydennysrakentamisselvitystä on tarkistettu kunnallistekniikan osalta ja lisätty toimintaperiaatteet asemakaavassa osoitetun rakennusoikeuden poikkeamisesta eri tapauksissa.

Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 2.10.2017 § 7

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) annetaan listatekstin mukainen vastine mielipiteisiin ja tehdään esitetyt tarkistukset.
b) hyväksytään 2.10.2017 päivätty Vapaalan pientaloalueen suunnitteluperiaatteet.
Käsittely:
Jäsen Vesa Pajula esitti asian jättämistä pöydälle. Jäsen Paula Lehmuskallio kannatti tehtyä esitystä.
Päätös:
Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle kaupunkisuunnittelulautakunnan seuraavaan kokoukseen.

———

Kaupunkisuunnittelulautakunta 20.11.2017 § 8

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) annetaan listatekstin mukainen vastine mielipiteisiin ja tehdään esitetyt tarkistukset.
b) hyväksytään 2.10.2017 päivätty Vapaalan pientaloalueen suunnitteluperiaatteet.

Käsittely:
Jäsen Maarit Raja-Aho esitti, että hyväksytään 2.10.2017 päivätty Vapaalan pientaloalueen suunnitteluperiaatteet siten muutettuna, että tonttitehokkuuden 0.25 sijasta käytetään suunnitteluperiaatteissa 0.22 tonttitehokkuutta. Jäsen Vesa Pajula kannatti tehtyä muutosesitystä.

Jäsen Tarja Eklund, jäsen Mikko Merelän kannattamana, esitti apulaiskaupunginjohtajan esityksen hyväksymistä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat apulaiskaupunginjohtajan esitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat jäsen Maarit Raja-Ahon tekemää esitystä, äänestävät ei.

Äänestyksessä annettiin 11 jaa-ääntä (Eklund, Kärki, Kärkkäinen, Lind, Merelä, Romppainen, Räsänen, Silvennoinen, Valtanen, Vanhanen ja Ala-Kapee-Hakulinen) ja 5 ei-ääntä (Kivimäki, Lehmuskallio, Pajula, Raja-Aho ja Åstrand). Puheenjohtaja totesi muutosesityksen tulleen hylätyksi.

Merkittiin, että kaupunginhallituksen edustaja Lauri Kaira poistui intressijääviyden vuoksi kokoushuoneesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:
Hyväksyttiin apulaiskaupunginjohtajan esitys.

———

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 26

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa listatekstin mukainen vastine mielipiteisiin ja tehdään esitetyt tarkistukset.
b) hyväksyä 2.10.2017 päivätty Vapaalan pientaloalueen suunnitteluperiaatteet.

Päätös:
Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kaupunginhallituksen kokoukseen.

Liitteet:
- Vapaalan pientaloalueen täydennysrakentamisselvitys, 014300, (12.9.2016). Tarkistettu 2.10.2017
- Suunnitteluperiaatteet / 014300

Täytäntöönpano: Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

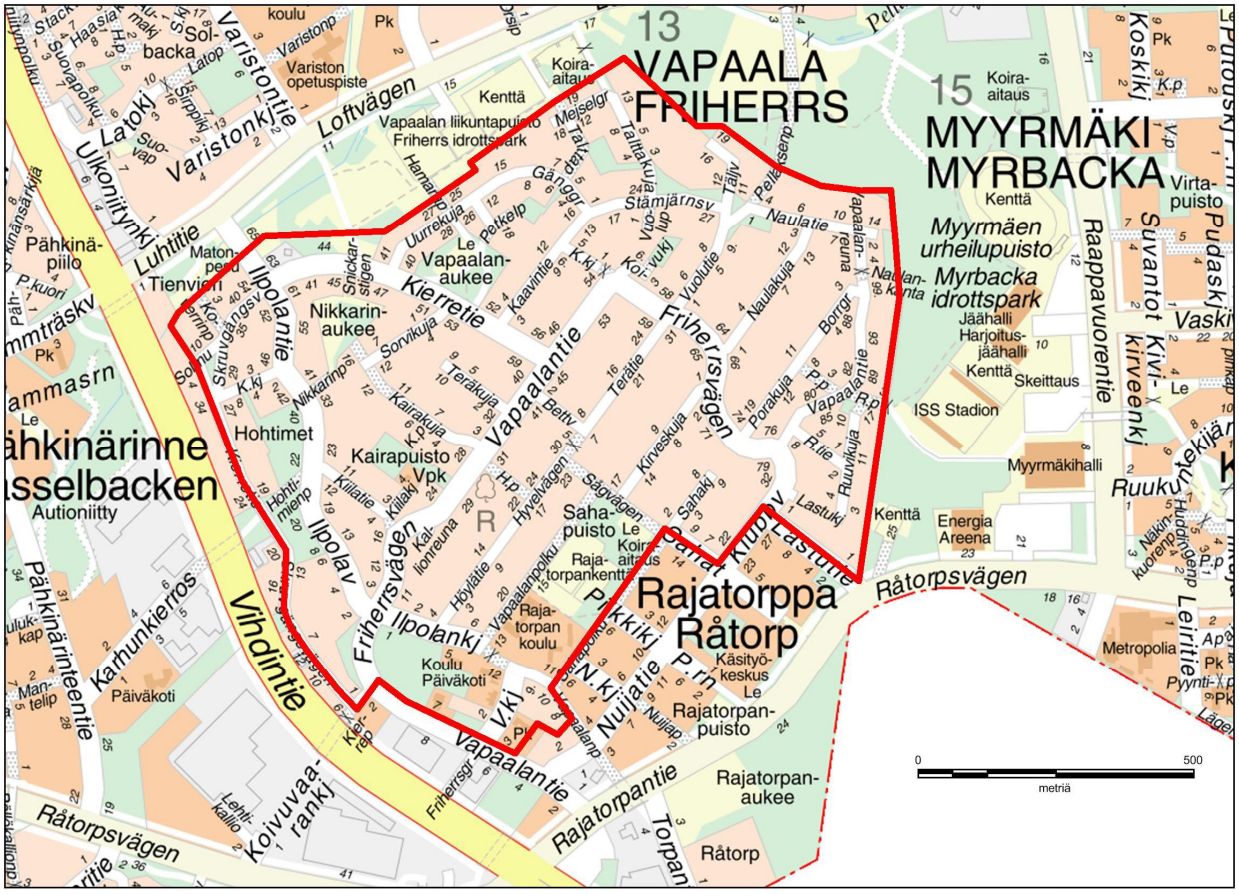
Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
aluearkkitehti Timo Kallaluoto puh. 09 8392 2675, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
asemakaavasuunnittelija Anne Olkkola, puh. 09 8392 6528, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VAPAALAN PIENTALOALUE

Suunnitteluperiaatteet

Kaupunkisuunnittelulautakunta 2.10.2017



Rajaus alueesta, johon suunnitteluperiaatteita sovelletaan.

Vapaala sijaitsee Myyrmäen suuralueella, Vihdintien ja Myyrmäen urheilupuiston välisellä alueella lähellä Myyrmäen keskustaa. Asukkaita alueella on noin 2200. Alue on rakentunut 1930-luvulta lähtien ensin palstoitussuunnitelmaan perustuen ja myöhemmin rakennuskaavan ja asemakaavojen mukaan. Alueen ominaispiirteitä ovat kumpuileva maasto, avokalliot, vehreä kasvillisuus ja kerroksellinen rakennuskanta. Vapaalassa on vahvat perinteet yhdistystoiminnalle ja vahva yhteishenki.

Tonttitehokkuus ja rakentamistapa

Rakennusoikeuden lisääminen Vapaalan alueella tukee täydennysrakentamista ja vahvistaa väestöpohjaa. Esitettävä tehokkuus e=0,25 tekee Vapaalan rakenteesta nykyistä intensiivisemmän. Rakennusoikeuden noston tavoite ei ole lisätä luhti- tai rivitaloja alueella. Aiempi asemakaavassa määritelty tontin peittoarvo 15% on tonttikoon pienetessä tarpeeton. Pienikokoisten rakennusten toteuttamista suositaan, mikä tukee myös alueen pienimittakaavaista yleisilmettä ja monipuolistaa asuntotarjontaa. Niiden vaikutukset naapuritonteille ovat myös yleensä vähäisemmät kuin suurien rakennusmassojen. Asumiseen liittyvillä työtiloilla voidaan myös elävöittää ja monipuolistaa asuinaluetta.

1. Alueen tavoitteellinen tonttitehokkuus erillispientaloille on e= 0,25. Nykyisiä rakennusoikeuksia, jotka ovat suurempia kuin tonttitehokkuus e=0,25, ei pienennetä.
2. Alueen tavoitteellinen autopaikkanormi pientaloille on 2 autopaikkaa/asunto ja alle 70 k-m^2 asunnoille 1 ap/asunto + osoitettava tilavaraus toiselle autopaikalle.
3. Tontilta osoitetaan riittävä lumitila ja leikki- ja oleskelupiha.

4. Meluntorjunta toteutetaan tarvittaessa tonttikohtaisesti.
5. Asumisen yhteyteen voi sijoittaa 20 % rakennusoikeudesta liike-, työ- tai toimistotiloja, jotka eivät häiritse asumista.

Rajautuminen katuun ja puistoon

Tontin rajautuminen katualueesta selkeyttää Vapaalan rakennuskannaltaan moni-ilmeistä ja kodikasta kaupunkikuvaa. Tontin selkeä rajaaminen ympäristöstään myös tehostaa tontin käyttöä.

6. Tontit rajataan katua vasten istutuksilla, aidalla tai rakenteilla. Katuun rajautuvat tai kadunsuuntaiset yli 6 metriä pitkät julkisivut kevennetään ikkunalla tai aukotuksilla.
7. Tontin katuun rajautuvalla reunalle jätetään vähintään 3 metrin levyinen kasvillisuuden, puuston tai avokallion alue.
8. Tontit rajataan viheralueesta pensasaidoin. Tällä tontinosalla tulee olla vähintään 4 metrin levyinen kasvillisuuden peittämä alue, jolle ei sijoitu asuinrakennuksia tai autopaikkoja.

Pihasuunnittelu ja hulevesien hallinta

Kasvillisuus on kaupunkikuvan kannalta merkittävä. Se tasaa sääilmiöiden vaikutusta ja luo miellyttävää mikroilmastoa, tarjoaa elinympäristöjä monille lajeille sekä tuottaa terveellistä ympäristöä. Maaston-muotojen ja avokallioiden säilyminen on myös tärkeää alueen kaupunkikuvan tunnistettavuuden kannalta. Lisärakentaminen ja alueen rakenteen tiivistäminen luovat tarpeen hulevesien viivyttämiseen tonteilla ja kortteleissa.

9. Vettä läpäisevää pintaa tulee olla tontilla vähintään yhtä paljon kuin vettä läpäisemätöntä pintaa. Tonteilla edellytetään hulevesien viivytystä.
10. Tontin maastonmuodot ja avokalliot huomioidaan ja maisemallisesti merkittävät puut säilytetään.

Arkkitehtuuri ja omaleimaiset tekijät

Vapaalan rakennuskanta on ilmeeltään monipuolista ja kerrostunutta. Mittakaavaltaan hillityllä rakentamisella, tontin rajaamisella sekä riittävällä kasvillisuudella ja luonnonmuotojen säilyttämisellä alueen yleisilmettä voidaan vaalia. Kun alueen rakennetta tiivistetään, yhteensovittamisen tarve lisääntyy.

11. Asuinrakennusten suurin sallittu kerrosluku on II ja rakennukset jäsennellään pienimittakaavaisiksi. Maanpäällistä kellaria ei sallita alueella. Asuinrakennusten tulee olla omakoti- tai paritaloja.
12. Alueella toteutetaan hyvää ja laadukasta arkkitehtuuria, joka edellyttää rakennusten, rakenteiden ja piha-alueen suunnittelemista kokonaisuutena.

Miten toimitaan, jos tulee tarve poiketa asemakaavan osoittamasta rakennusoikeudesta:

- Rakennusvalvonta myöntää rakennusluvan yhteydessä vähäiset poikkeamiset.
- Kaupunkisuunnittelu voi poikkeamispäätöksellä myöntää rakennusoikeutta enintään tonttitehokkuuteen e = 0,25 asemakaavoista.
- Näitä suuremmat tonttitehokkuuksien nostot edellyttävät asemakaavamuutosta.
- Poikkeamislupaa haettaessa on esitettävä asemapiirros, jossa osoitetaan kuinka rakennusoikeus käytetään tämän ohjeen mukaisesti.

Liite: Vapaalan pientaloalueen täydennysrakentamisselvitys 014300, (12.9.2016) 2.10.2017





VAPAALAN PIENTALOALUEEN TÄYDENNYSRAKENTAMISSELVITYS

014300

2.10.2017

Vantaa Vapaala

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 26 §

SISÄLLYSLUETTELO

1 Perustiedot 2
2 Tiivistelmä 3
2.1 Tausta 4

3 Työn tarkoitus ja soveltaminen 6

4 Lähtökohdat 7
4.1 Alueen sijainti 7
4.2 Vapaalan kehitys 9
4.3 Vapaalan luonne 11
4.4 Luonnonympäristö 11
4.5 Rakennettu ympäristö 14
4.6 Maanomistus 49

5 Suunnittelutilanne 50
5.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet 50
5.2 Maakuntakaava 50
5.3 Yleiskaava 50
5.4 Asemakaava 51

6 Selvitystyön vaiheet 58

7 Vuorovaikutus 59
7.1 Osallistuminen ja yhteistyö 59

8 Johtopäätökset 67
8.1 Tehokkuusluvun arviointi 67
8.2 Suunnitteluperiaatteet 69
8.3 Selvitystyöhön osallistuneet 71

Lähteet 72

Taitto
Kari Tervo

1 PERUSTIEDOT

Vapaalan pientaloalueen täydennysrakentamisselvitys, työnumero 014300.
Selvitystyö on tullut vireille 5.11.2015.



LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 26 §

2 TIIVISTELMÄ

Suunnittelualue sijaitsee Myyrmäen suuralueella, Vihdintien ja Myyrmäen urheilupuiston välisellä alueella. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 95 ha ja asukkaita alueella on noin 2200. Tontteja selvitysalueella on noin 600. Pääosalla aluetta voimassa oleva vuoden 1980 asemakaava sallii enintään kaksikerroksisten erillispientalojen rakentamisen pääosin tehokkuudella e=0,20. Asemakaava sallii rakentamista selvitysalueelle yhteensä noin 159 000 k-m^2. Rakennettua kerrosalaa alueella on tällä hetkellä noin 121 380 k-m^2 eli kaavan toteutumisaste on tällä hetkellä noin 76 %.

Alueen kehittäminen on aloitettu Vantaan pientaloalueiden täydennysrakentamisen kehittämishankkeen ensimmäisenä kohteena vuonna 2015. Työn tavoitteena on selvittää täydennysrakentamisen mahdollisuuksia ja reunaehtoja alueella. Samalla tutkitaan, mistä tekijöistä suunnittelualueen rakentamisen luonne koostuu ja missä määrin tätä luonnetta tulee kehittää tai vaalia sekä esittää keinoja näiden mahdollistamiseksi.

Asukasyhteistyö on ollut työssä tärkeässä asemassa. Syksyllä 2015 paikallisilta kerättiin lähtötietoja ja näkemyksiä alueesta. Samalla koottiin aktiiviryhmä, jonka kanssa tulevia suunnitteluperiaatteita työstettiin yhdessä. Selvitystyön yhteydessä on järjestetty kaksi yleisötilaisuutta, kaksi aktiiviryhmän erillistä tapaamista sekä kuusi suunnittelijavastaanottoa paikallisten kanssa. Lisäksi näkemyksiä on saanut ilmaista nettikyselyillä sekä suoraan suunnittelijalle.

Alueelle tyypillistä selvityksen perusteella on mm. vehreys, pienipiirteinen ja moni-ilmeinen rakentaminen ja historian ja rauhallisuuden tuntu. Palautteen pääsisältönä ovat olleet joko puoltavat tai vastustavat näkemykset täydennysrakentamisesta, liikenteen ja kunnallistekniikan ongelmat, kuten katujen kunto sekä tärkeinä koetut virkistysalueet ja paikat alueella. Alueen yleisilmettä on toivottu kohennettavan monessa suhteessa.

Tässä työssä esitettävät jatkosuunnittelun tarpeet pohjautuvat historian ja nykytilanteen kattavaan selvitykseen, sekä maanomistajien mielipiteisiin ja kaupungin asettamiin linjauksiin täydennysrakentamisen edistämisestä. Lähteinä on käytetty pääasiassa kaupungin omia kartta- ja paikkatietoaineistoja ja asiantuntijatietoa, työn yhteydessä toteutettua maanomistajakyselyä ja asukkailta saatua palautetta ja omakotiyhdistykseltä saatua historia-aineistoa. Myös vuonna 2011 tehdyn Omat Kadut OK -hankkeen tuloksia on voitu hyödyntää. Tässä selvityksessä ehdotetut keskeiset ratkaisut perustuvat toteutettavuuteen, asukkaiden esittämiin toiveisiin sekä alueen yleisilmeen kunnioittamiseen.

Selvityksen perusteella alueen rakennustehokkuutta on mahdollista nostaa tonttitehokkuuteen e=0,25, jolloin alueelle tulisi nykyisen lisäksi noin 31100 k-m^2 rakennusoikeutta. Nykyisen jäljellä olevan asemakaavavarannon ja mahdollisen tonttitehokkuuden noston (e=0,25) toteutuminen tarkoittaisi yhteensä noin 1000 uutta asukasta. Selvitykseen perustuvissa suunnitteluperiaatteissa käsitellään mm. tontin rakennusoikeutta, autopaikkojen määrää tonteilla, kasvillisuutta, piha-alueen käsittelyä ja katuun rajautumista. Suunnitteluperiaatteita esitetään sovellettavaksi Vapaalassa yleiskaavan A3-alueella siten, että alueeseen sisältyy korttelin 13076 asuntorakentamisen korttelialue kokonaisuudessaan.

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 26 §

2.1 TAUSTA

Mitä on täydennysrakentaminen?
Täydennysrakentamisella voidaan tarkoittaa 1) kokonaisen alueen lisärakentamista ja kehitettävien alueiden tunnistamista tai 2) yksittäisen tontin rakentamisen tehostamista laajentamalla olemassa olevan rakennuksen asuinalaa, rakentamalla uudis- tai lisärakennus tai lohkomalla uusi kiinteistö. Toisinaan muutosten yhteydessä saatetaan purkaa vanha, huonokuntoinen rakennus. Täydennysrakentamista voi toteuttaa olemassa olevalla rakennusoikeudella. Mikäli alueen aiempi suunnittelu on perustunut väljempään rakentamiseen, voi kohteen rakentamista asemakaavassa ohjaavaa tehokkuutta (ns. e-luku tai rakennusoikeuden määrä kerrosneliömetreinä) olla tarpeen muuttaa.

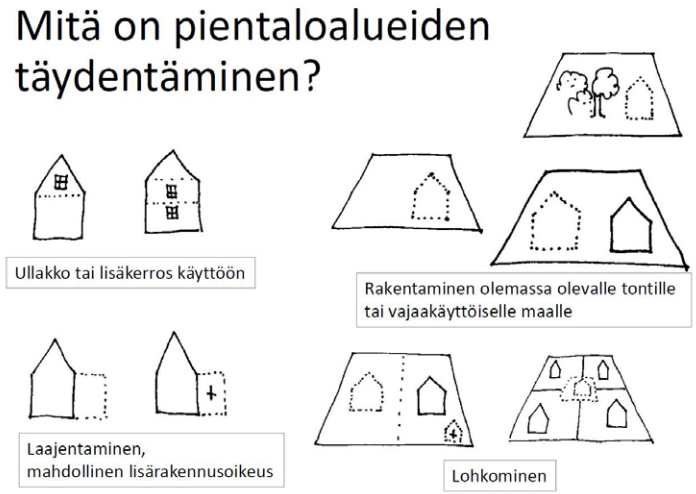
Erilaiset ratkaisut usein rikastuttavat alueen kaupunkikuvaa ja asuntotarjontaa. Pääosin tiivistyvä rakentaminen edellyttää kuitenkin huolellista suunnittelua, rakentamisen korkeampaa laatutasoa sekä naapurien huomioimista. Parhaimmillaan maanomistajat voivat saavuttaa yhteisiä hyötyjä suunnitellessaan ratkaisuja naapureiden kanssa yhteistyössä.

Pientaloalueiden täydennysrakentaminen Vantaalla
Vantaan kaupunkisuunnittelua ohjaavat tällä hetkellä mm. Valtuustokauden strategia 2013–2017 (kv 17.6.2013 ja 15.6.2015), Vantaan arkkitehtuuriohjelma (Kv 11.5.2015) sekä kaupunkisuunnittelun vuosittainen työohjelma. Vantaan tavoitteena on kehittyä kaupunkina, jossa toiminnot sijaitsevat lähellä kotia, joukkoliikenne on kannattavaa sekä keskustoja ja vanhoja asuntoalueita kehitetään, elävöitetään ja täydennetään.

Vantaan 79 pientaloaluetta ovat merkittävä osa kaupunkia ja sen tulevaisuutta. Vantaan asuntokunnista asui 38 % pientaloalueilla vuonna 2014. Kaupungin tavoitteena on tulevina vuosina kasvattaa pientaloasumisen tarjontaa hyvän joukkoliikenteen alueilla. Tämä tarkoittaa täydennysrakentamista eli tiivistämistä nykyisillä pientaloalueilla.

Vantaalla aloitettiin syksyllä 2015 kolmivuotinen kaupunkisuunnittelun ja rakennusvalvonnan kehittämishanke pientaloalueiden täydennysrakentamisen edistämiseksi. Tavoitteena on etsiä uudet työkalut ja yhteistyömallit pientaloalueiden laadukkaaseen tiivistämiseen ja kehittämiseen, sekä selvittää mahdollisimman monen pientaloalueen täydennysrakentamisen mahdollisuudet ja huomioitavat erityistarpeet. Koska pääosa pientaloalueiden maanomistajista on yksityisiä, halutaan selvitystyön ohessa antaa myös tukea ja neuvontaa täydennysrakentamiseen ryhtyville toimijoille. Hanke on osa vuoden 2016 ja 2017 kaupunkisuunnittelun työohjelmaa.

Vastaava kehittämistyötä on mm. Järvenpäässä, Espoossa ja Helsingissä. Leea Riittinen on tehnyt Vantaan Kivistön pientaloalueelle täydennysrakentamisselvityksen diplomityönä vuonna 2013. Tämän työn rakennetta, aineistoa ja teemojen käsittelytapaa on hyödynnetty runsaasti myös tässä selvityksessä.



Työn aikana on jaettu paikallisille tietoa täydennysrakentamisen eri muodoista.

Täydennysrakentamisen työkaluja päätöksenteossa

Poikkeamispäätökset ovat nopea tapa nostaa tonttitehokkuutta tontti kerrallaan. Keveytensä vuoksi prosessissa alueen asukkailla ei ole asemakaavan mukaisia tiedon saannin ja vaikuttamisen mahdollisuuksia. Poikkeamispäätökset eivät myöskään päivity asemakaavaan ilman erillistä kaavamuutosta.

Asemakaavamuutokset yksittäisillä tonteilla ovat laissa vaadittavien selvitysten ja osallistamisen vuoksi melko hitaita. Vantaalla on 79 pientaloaluetta. Tonttikohtaiset kaavamuutokset pientaloaluilla täydennysrakentamisen mahdollistamiseksi tuntuvat raskaalta työkalulta. Tällaisessa ”postimerkkikaavoituksessa” jää myös usein muodostamatta alueellinen kokonaisratkaisu, joka saattaa olla tarpeen laajemman täydennysrakentamisaallon yhteydessä. Kattava, koko alueen asemakaavamuutos sitoo kaikkia kiinteistöjä, mitä osa maanomistajista vastustaa. Mahdollisuutena on toteuttaa alueella myös osittainen kaavamuutos.

Keventäviä malleja asemakaava- ja poikkeamismenetelmien rinnalle on parhaillaan ympäristöhallinnon harkinnassa. Alueellinen poikkeaminen tai vaiheittain päivitettävä asemakaava ovat mahdollisia toimintatapoja tulevaisuudessa, joskin ne edellyttävät vielä lakimuutosta.

Nämä eri päätöksenteon vaihtoehdot on huomioitu suunnitteluperiaatteiden valmistelussa.



3 TYÖN TARKOITUS JA SOVELTAMINEN

Tarve täydennysrakentamisen linjauksille Vapaalassa
Vapaala on suosittu asuinalue Myyrmäen ja Rajatorpan palveluiden tuntumassa. Omakotialueen tiivistyminen on käynnistynyt yksittäisillä poikkeamisluvilla ja kaavamuutoksilla. Vapaalan pientaloalueen voimassaoleva asemakaava on pääosin vuodelta 1980. Yli 30 vuoden kuluessa niin yhteiskunta, kansalliset tavoitteet kuin lainsäädäntökin ovat muuttuneet. Tämän vuoksi myös asemakaavan ajantasaisuus rakentamista ohjaavana työkaluna on haluttu arvioida ja mahdollisesti päivittää.

Lisärakentamista halutaan myös helpottaa uusilla suunnitteluperiaatteilla ja käytännöillä. Tiivistyvä rakenne tekee suunnittelusta vaativampaa ja se edellyttää rakennusten, rakenteiden ja piha-alueen suunnittelemista kokonaisuutena.

Selvitys
Selvityksen tavoitteena on tehdä aluekohtainen tarkastelu Vapaalan pientaloalueelle täydennysrakentamisesta eli rakennusoikeuden noston mahdollisuuksista ja reunaehdoista. Alueen rakennettua ja luonnonympäristöä, väestöä, maanomistusta ja suunnittelutilannetta koskevat taustatiedot on päivitetty Ympäristöhallinnon asemakaavoitukselle edellytetyllä tarkkuudella. Aluekohtaisessa tarkastelussa voidaan nostaa esiin paikallisia haasteita sekä ratkaisuja niihin. Taustaselvityksessä on painotettu alueen toimijoiden tavoitteiden ja alueen tunnistettavien ominaispiirteiden esiin nostamista. Paikallisilta saatujen tietojen, Vantaan karttapalvelun karttatiedon ja tarkempien paikkatietoaineistojen sekä maastokäyntien perusteella on arvioitu, miten rakentamista ohjaavia reunaehtoja tulisi päivittää. Samalla on noussut esiin lisärakentamisen paikkoja sekä suosituksia jatkotyötä varten.

Selvitystyössä on tehtävänä

1. koota asemakaavatason suunnittelussa tarvittavat lähtötiedot alueelta,
2. koota eri toimijoiden tavoitteet ja kehittämistarpeet yhteen ja
3. luoda jatkosuunnittelua varten kokonaiskäsitys Vapaalan keskeisimmistä piirteistä ja kehittämistarpeista.

Suunnitteluperiaatteet
Selvityksen pohjalta on muodostettu koko alueen kattavat suunnitteluperiaatteet. Suunnitteluperiaatteet ovat tässä hankkeessa kaavarunkoa tai kehityskuvaa vastaava välivaihe ennen tarkempaa suunnittelua. Ne eivät ole maankäyttö- ja rakennuslain mukainen virallinen työkalu, mutta tässä tapauksessa mahdollisten muutosten laajuuden vuoksi vuorovaikutus ja päätöksenteko on haluttu toteuttaa virallista asemakaavaprosessia vastaavalla tavalla.

Suunnitteluperiaatteiden avulla halutaan säilyttää alueen omaleimaisuus ja kehittyminen. Suunnitteluperiaatteita hyödynnetään yksittäisten poikkeamislupien tai tulevien asemakaavamuutosten pohjana. Valmiiksi määriteltyjen reunaehtojen on tarkoitus keventää ja sujuvoittaa alueen täydennysrakentamista

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 26 §

4 LÄHTÖKOHDAT

4.1 ALUEEN SIJAINTI

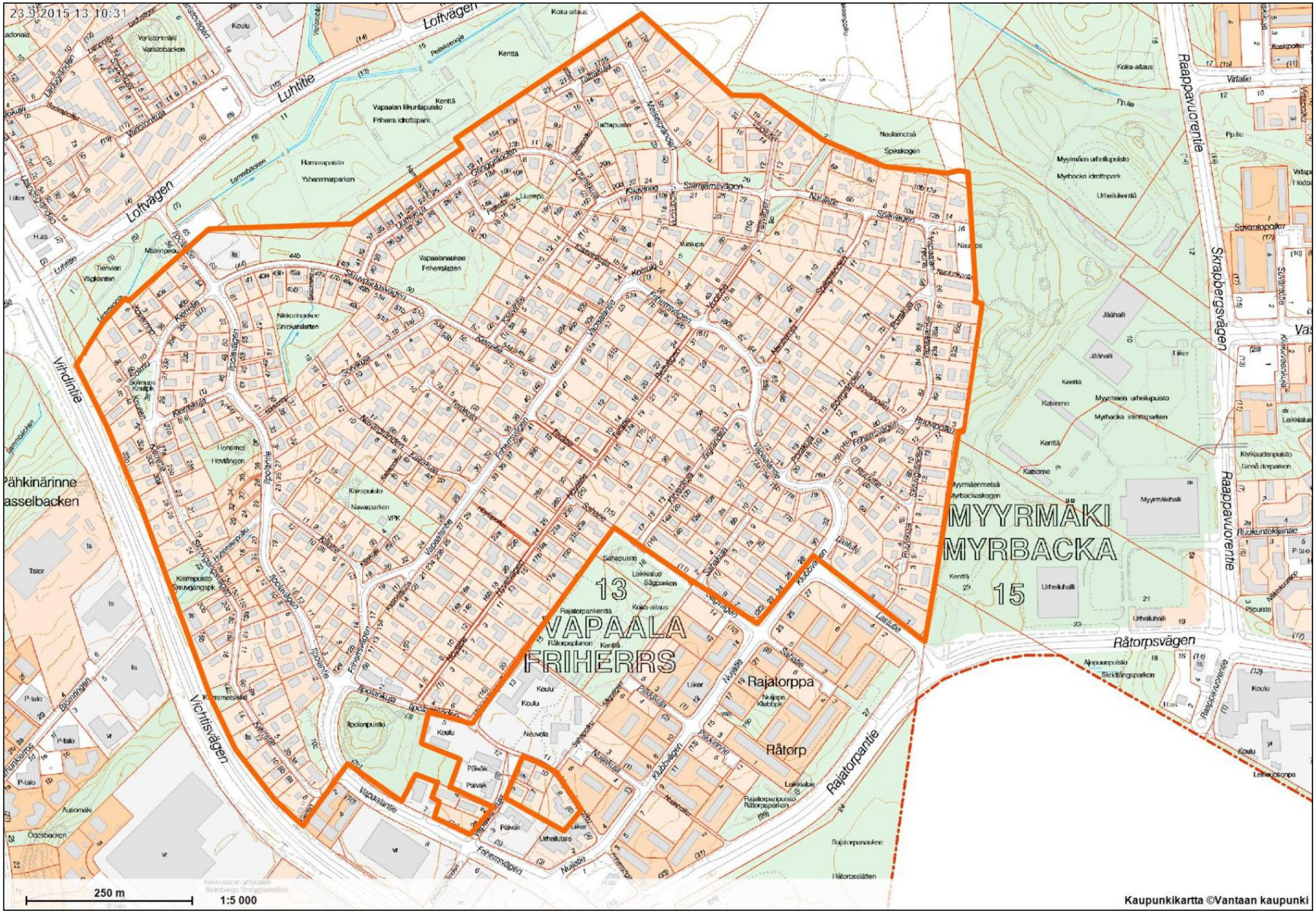
Vantaan kaupunginosajaossa Vapaala (kaupunginosa nro 13) muodostuu kahdesta toisistaan poikkeavasta asuinalueesta: vanhasta Vapaalan omakotitaloalueesta ja Rajatorpan kerrostaloalueesta. Tässä selvityksessä tarkastellaan ainoastaan Vapaalan pientaloaluetta. Selvitysalue kattaa Vihdintien, Luhtitien, Myyrmäen urheilupuiston ja Rajatorpan kerrostaloalueen rajaaman alueen.

Vapaalan pientaloalue sijaitsee Myyrmäen suuralueella, liikenteellisesti keskeisellä paikalla Vihdintien ja Myyrmäen urheilupuiston välissä. Alue on 1 – 2,5 km päässä Myyrmäen keskustan palveluista ja Kehäradan juna-asemasta. Vapaalan eteläpuolelle sijoittuu Rajatorpan kerrostaloalue. Muita lähietäisyydelle sijoittuvia asuinalueita ovat Pähkinärinne, Varisto ja Hämeenkylä.

Selvitysalueen kokonaispinta-ala on 95 ha (954 900 m^2). Tontteja alueella on yhteensä 609 kpl. Rakennuskanta koostuu 1930-luvulta lähtien rakentuneesta pientaloasumisesta. Lisäksi selvitysalueeseen sisältyy 16 kpl asemakaavan mukaista virkistysaluetta, joiden roolia viheralueverkostossa tarkastellaan. Selvityksessä huomioidaan myös selvitysalueen ulkopuoliset reitit, palvelut, yhdyskuntarakenne ja suunnittelutilanne.



Selvitysalueen sijainti osoitekartalla osana laajempaa aluetta.



Selvitysalueen rajaus kartalla tarkemmin.

4.2 VAPAALAN KEHITYS

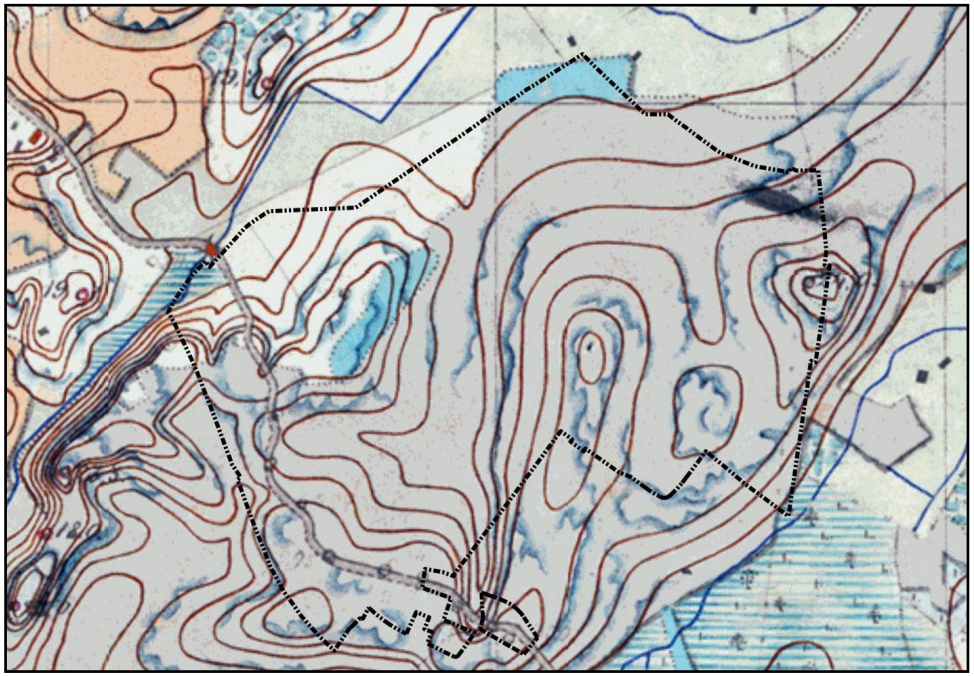
Vapaalan tienoo kuului takametsinä Labbaksen ratsutilaan viimeistään 1500-luvun puolivälistä alkaen. Friherrs (Vapaalan virallinen nimi vuoteen 1967 asti) on syntynyt neljän tilan maista: Övre Labbas, Jussas, Nedre Labbas ja Råtorp. Ylä-Labbaksen ja Jussaksen tilanomistaja Sahlbergit teetättivät v. 1936 mailleen maanmittausinsinööri Einar Rauramolla palstoitussuunnitelman, jonka pohjalta tuli myyntiin yli 200 edullista tonttia. Muodostunut Friherrs oli nykyisen kunnan länsiosassa ensimmäinen taajama. Ennen tonttimyyntiä alueella oli ollut vain kolme pientaloa sekä Råtorpin tila. Råtorpin tilan mailla sijoittuivat myöhemmin koulun tontti, urheilukenttä sekä Rajatorpan asuinalue.

1930-luvulla Friherrs oli harvaan asuttua Helsingin maalaiskuntaa. Vanha Hämeenkyläntie tuli etelästä Pitäjänmäen asemalta ja yhtyi Kuninkaantiehen eli Suureen Rantatiehen (Kehä III). Hämeenkylä, Martinkylä ja Kaarela olivat lähimmät naapurialueet. 1930-luvun Friherrsin rakentaminen sijoittui Ilpolantien ja siitä haarautuvien Höylätien (ent. Pitkätie) ja Vapaalantien (ent. Valtatie) koillispään tuntumaan. Friherrs jakautui ”etukylään” ja Friherrsin torpalta (ent. Elannonmäki) itäpuolelle sijoittuvaan ”peräkylään”. Kylän keskusta palveluineen sijoittui Vapaalantien varteen. Friherrsin ensimmäiset tontin ostajat olivat usein työläisiä, joten alue oli alkuun vahvasti työväestön kylä.

1930-luvulla yleistynyttä yksityisten maaomistajien maidensa palstoittamista ei juurikaan kunnan puolesta ohjattu rakentamismääräyksin. Kunnallistekniikkaa ja vesihuoltoa ei tuohon aikaan ollut. Tällä tavoin 1930-luvulla syntyneiden omakotitaloalueiden kehitys olikin pitkälti riippuvaista asukkaidensa omasta aktiivisuudesta.

1940-luvulla Friherrsiin osoitettiin rintamamiestontteja. Vuonna 1946 alueelle tehtiin rakennuskaava ja siihen liittyvät rakentamismääräykset. Rakentaminen tuli luvanvaraiseksi vuonna 1949. 1950-luvun tuntumassa palvelut alkoivat kehittyä, mm. Ilpolan koulu (1948) ja Friherrsin terveystalo (1955) aloittivat toimintansa.

1960- ja 70-lukujen taitteessa uudet kerrostaloalueet nousivat aluerakentamissopimusten myötä Rajatorppaan (rakennusvuodet 1969 – 74) ja Myyrmäkeen (1968 –). Martinlaakson rata avattiin vuonna 1975. Tässä yhteydessä alueen palvelutarjonta siirtyi Vapaalan ulkopuolelle. Vapaalantien, Vapaalankujan, Vihdintien ja Rajatorpantien rajaamalla alueella teollisuuskortteleiden rakentaminen alkoi v. 1973. Myös pientalorakentaminen vilkastui 1970-luvun lopulla.

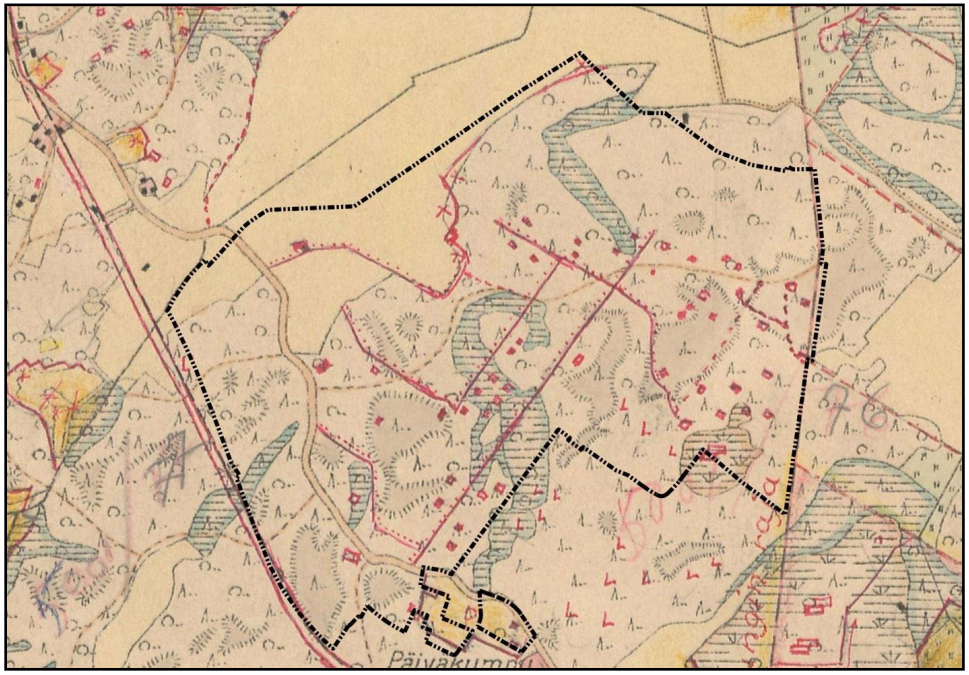


Vapaala rajattuna mustalla katkoviivalla Senaatin kartalle vuodelta 1872. Alueen halki kulki jo tuolloin nykyinen Ilpolantie.

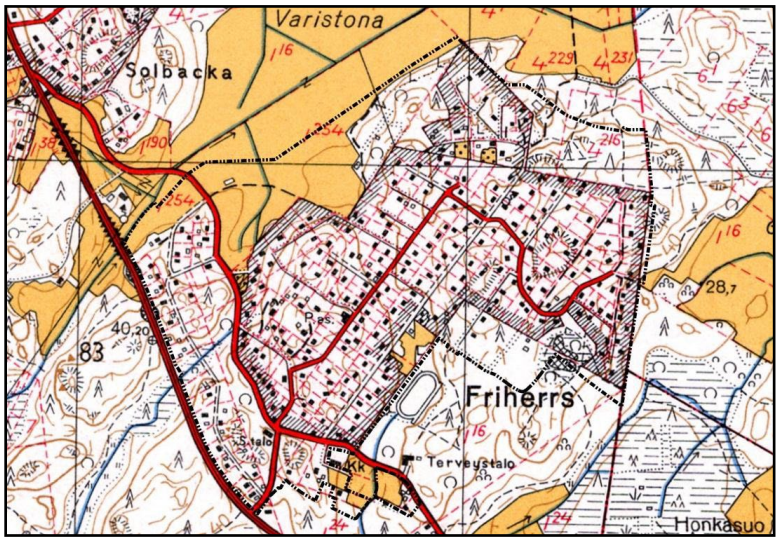
LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 26 §

Suomenkielinen nimi Vapaala korvasi vuonna 1967 virallisena alueen aiemman nimen Friherrs. Vaihtoehtoja olivat mm. Ilpola, Vapaaherrankylä ja Risu. Monet paikalliset kutsuvat aluetta yhä Friherrsiksi tai Frisuksi.

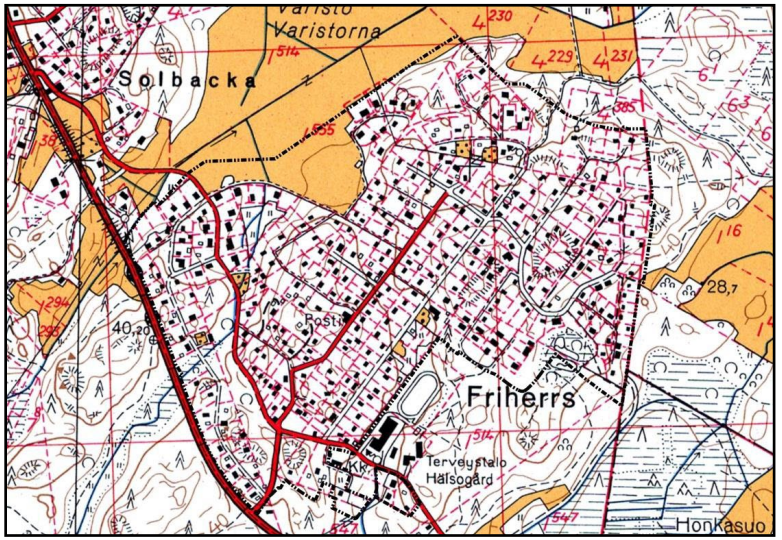
1980-luvulta saatiin lainvoimaiseksi alueen ensimmäinen laajempi asemakaava. Kaavatyö toi muutoksia mm. alueen viheralueverkostoon ja laajensi asutusta Uurrekujalle, Talttakujalle ja Vuolutietä pohjoiseen. Tämän jälkeen keskeisimpiä muutoksia alueen rakenteeseen ovat tuoneet yksittäiset asemakaavamuutokset, poikkeamispäätökset ja tonttien lohkomiset, jotka ovat lisänneet asukasmäärää ja paikoin tiivistäneet Vapaalaa.



Vapaala rajattuna mustalla katkoviivalla Senaatin kartalle vuodelta 1872. Alueen halki kulki jo tuolloin nykyinen Ilpolantie.



Selvitysalue rajattuna mustalla katkoviivalla vuoden 1958 peruskartalle.



Selvitysalue rajattuna mustalla katkoviivalla vuoden 1967 peruskartalle.

4.3 VAPAALAN LUONNE

Vapaalan erityispiirteitä ovat mm. kumpuilevat pinnanmuodot, vehreys ja omatoimirakentamisen perinne. Selvityksen yhteydessä tehdyssä Harava – nettikyselyssä (7.11.-7.12.2015, noin 150 vastaajaa) Vapaalaa kuvaillaan keskeisellä paikalla kaupunkirakennetta sijaitsevaksi rauhalliseksi, turvalliseksi, viihtyisäksi ja luonnonläheiseksi omakotialueeksi. Erityisesti korostetaan vehreyttä, omakotimaista asumista sekä monimuotoista rakennuskantaa ja alueen pitkää historiaa. Toisaalta osa vastaajista kokee yleisilmeen sekavaksi ja hieman nuukahtaneeksi tai nuhruiseksi. Liikenneturvallisuus tuottaa huolta ja vaaratilanteita. Pääosa vastaajista kokee alueen vielä väljäksi ja moni toivoo väljyyden tunteen säilyvän jatkossakin.

Vastaajien mielestä Vapaalan tekee erityiseksi ennen kaikkea paikan historian tuntu, vahva paikallishenki sekä maastonmuodot ja kaarevat kadut, jotka tuovat alueen yleisilmeeseen vaihtelua ja mieleenpainuvia kohtia. Vapaalaa pidetään idyllisenä, kylämäisenä paikkana.

Sosiaalinen ympäristö

Vapaalassa on vahvat perinteet yhdistystoiminnalle. Vapaapalokunta perustettiin heti 1938. Nykyään Friherrsin VPK toimii Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen sopimuspalokuntana runsaan kymmenen aktiivin voimin.

Omakotiyhdistys perustettiin vuonna 1947 ajamaan yhteisiä asioita. Koulujärjestelyiden lisäksi aktiivisia oltiin erityisesti kaavoituksessa, jonka ympärillä käytiin kiivastakin keskustelua aina 1980-luvulle asti. Tänä päivänä Vapaalan omakotiyhdistys toimii kaavoituksen seuraamisen lisäksi erityisesti Vapaalan asukastoiminnan ja perinteiden vaalijana. Lisäksi esimerkiksi Rajatorpan koululla on vanhempainyhdistys.

Varsinkin vanhempi väestö tuntee VPK:n ympäristön, Friherrsin torpan Vapaalan ”yhteisiksi” paikoiksi ja niiden ympäristöön on liittyy tänäkin päivänä yhteisöllistä toimintaa. Lisäksi seurakuntatalossa on toimintaa lapsille ja ikäihmisille. Myyrmäen metsä- ja urheilualueen lisäksi Ilpolanpuisto, Vapaalanaukee ja Sahapuisto ovat paljon käytettyjä yhteisiä virkistysalueita. Luonnollisesti alueen läpi kulkevat vanhat katureitit ovat pääosalle väestöstä ja lähialueen asukkaillekin tuttuja.

Nykyään Vapaalan yhdistysten lisäksi yhteisöllisyyttä tarjoavat Vapaalan asukkaiden yhteinen Facebook-ryhmä sekä koko Länsi-Vantaalla vaikuttava Myyrmäki-liike. Naapurit vaihtavat aluetta koskevaa tietoa keskenään ja ainakin vanhemmat asukkaat kuvaavat alueen yhteishenkeä vahvaksi. Alueella on useamman polven vapaalalaisia.

4.4 LUONNONYMPÄRISTÖ

Maisemarakenne

Maisema maastonmuotoineen luo alueelle perusluonteen. Maastonmuodot vaikuttavat lisäksi valaistus- ja lämpöoloihin sekä tuulisuuteen. Maaperä vaikuttaa myös rakennuksen perustamisen helppouteen ja veden imeytyvyyteen: savi ja muut hienot materiaalit ovat haasteellisimmat. Kalliolle rakentaminen saattaa edellyttää louhimista.

Maastonmuodot

Vapaalan pientaloalue sijoittuu suurmaisemassa alangon ja toisaalta kallioisten moreeniselänteiden vyöhykkeelle, mikä tekee Vapaalan maaston hyvin kumpuilevaksi. Suhteellinen korkeusero on melko suuri: maaston korko vaihtelee välillä pohjoisosan +27 metristä itäosan +55 metriin merenpinnasta. Selvitysalueen pohjoispuolella on entinen peltolaakso, joka on yli 10 metriä Vapaalan keskiosat kattavaa pohjois-etelä-suuntaista laaksoa alempana. Tämän perustason muodostavat Vapaalan laaksoa lännessä rajaava samansuuntainen selänne sekä idässä erillisten kukkuloiden muodostama kokonaisuus.

”Viherkylä”
”Parasta Vantaata”
”Puutarhakaupunginosa”
”Linnaisten jälkeen Länsi-Vantaan toiseksi paras alue.”
”Pittoreski pientaloyhteisö, joka hengittää ajan muutoksen mukana”
”Luonto ja pientaloasuminen kaikkien aistittavissa.”
”Sillisalaatti taloja sikinsokin”
”Metsittynyt lintukoto”

Ilpolantie (ent.Vanha Hämeenkyläntie) on ensimmäinen, ainakin 1700-luvulta käytössä ollut maisemaan syntynyt rakenne. Korkeat mäet kiertäen se on antanut lähtökohdan Vapaalan kaupunkirakenteelle. Maastonmuotojen, kasvillisuuden ja rakennuskannan vaihtelevan sijoittumisen vuoksi alueen sisäiset näkymät ovat pääosin melko lyhyitä. Hienoja, pidempiä näkymiä avautuu kuitenkin esimerkiksi Vapaalantiellä, Ilpolanpuistosta ja Sorvikujalta.

Maaperä

Vapaalan maaperä on pohjoisosassa enimmäkseen savea ja keskiosasta pääasiassa moreenia, jonka seasta huuhtoutuneet kalliomäet pistävät esiin. Kukkuloiden ja selänteen lakiosissa onkin runsaasti kalliopaljastumia. Hiekkaa ja silttiä esiintyy mäkien rinteillä. Määräävänä piirteenä alueella on kuitenkin maaperän rehevyys.

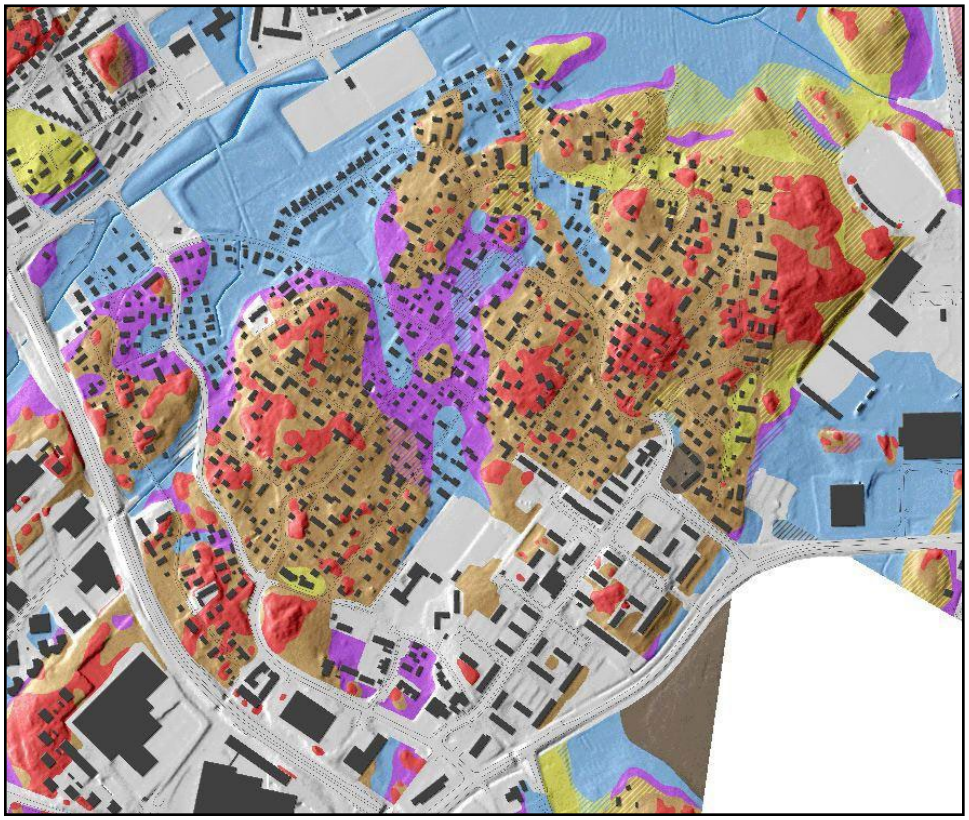
Yleistä periaatetta säilyttää lakialueet rakentamattomina on pääosin noudatettu. Monissa kohdin, varsinkin Porakujan ja Naulakujan sekä Ilpolantien ja Kierretien varrella rakennuksia tosin on aivan lakialueella. Virkistysalueista Ilpolanpuisto, Hohtimet ja Kairapuisto sijoittuvat selänteille.

Palautetta

- Alueella on sijoitettu rakennus keinotekoisen penkereen päälle huomioimatta ympäristön maastonmuotoja. Tällainen kohde pistää korostuneesti esiin maisemassa.
- Jätevedenpumppaamon ympäristö koettiin epäsiistiksi ja nuhjuiseksi
- Valaisemattomia katuja, jotka koettiin turvattomiksi
- Osa viheralueista on hoitamattomina epäsiistejä

Huomioitavaa jatkosuunnittelussa

- Maastonmuodot, kalliot ja puusto vahvistavat Vapaalan omaleimaista luonnetta. Maastonmuotoja, avokalliota ja pitkiä näkymiä tulee säilyttää ja huomioida ne rakentamisessa.
- Myös muita maiseman erityisiä tunnistettavia luonnon elementtejä, kuten hyväkuntoista kookasta ja rajaavaa puustoa on syytä säilyttää.
- Kalliolaettulee säilyttää rakentamattomina.
- Jatkosuunnittelussa on hyvä selvittää, voisiko matonpesupaikan, kaavoitetun yleisen pysäköimisalueen ja jätevesipumppaamon ympäristön viihtyvyyttä Luhtitien ja Ilpolantien risteyksessä kehittää jotenkin.



Vapaalan pientaloalue maaperäkartalla ja maaston muodot korostettuna. Selänteet ovat pääasiassa moreenia ja kalliota (ruskea ja punainen), laaksot savea ja silttiä (sininen ja violetti).

Luonnonolot ja -arvot

Kasvillisuus ja metsäalueet

Vapaalan selvitysalueen luontoalueet ovat pääosin kaupungin omistamia viheralueiksi asemakaavoitettuja alueita (yht. noin 8 ha, 8,5 % koko alueesta). Lisäksi pientaloaluetta ympäröi Myyrmäenmetsä, josta on yhteydet muuhun Länsi-Vantaan luontoalueille Petikon, Linnaistenmetsän ja Honkasuon suuntiin. Myös suurilla pihoilla voi olla rakentamattomia luonnonmukaisia osia. Tämän lisäksi pihapiireissä on runsaasti istutettua kasvillisuutta.

Vapaalan sisäisistä metsiköistä suuri osa on mustikkatyypin tuoretta kangasmetsää, joka kestää hyvin kulutusta. Siitä huolimatta osa metsiköistä on varsin kuluneita. Kalliometsiä on paljon, lehtomaisia kangasmetsiä lähinnä Vapaalan koillisosassa. Alueen pienet soistumat ovat korpia. Alueella esiintyy kaupunkimetsille tyypillistä eläimistöä, kuten jäniksiä ja oravia.

Vesistöt

Vapaalan pientaloalue sijaitsee Pitkäjärven ja Mätäojan valuma-alueiden rajalla. Pohjoisosan vedet päätyvät avo-ojissa ja hulevesiviemäreissä joko Pellaksenojaan tai Lammasojaan, jotka molemmat purkavat vetensä Varistonojaan. Varistonojassa vedet virtaavat pohjoisen suuntaan päätyen Pikkujärven kautta Espoon Pitkäjärveen. Pitkäjärvestä vedet virtaavat Espoon halki Espoonjokea pitkin purkautuen Kurttilassa Suomenojaan. Eteläisempi osa Vapaalasta kuuluu Mätäojan valuma-alueeseen. Vedet johdetaan avo-ojin ja hulevesiviemärein Myyrmäen kautta Mätäojanlaaksoon. Mätäoja virtaa Helsinkiin ja purkaa lopulta Talissa Suomenlahteen.

Lähimmät purot ovat Lammasoja ja Pellaksenoja, jotka sijaitsevat Vapaalan pohjoisreunassa. Nikkarinaukeeta halkoo oja. Selvitysalueella on avo-ojia katujen varsilla. Alue ei ole pohjavesialuetta.

Arvokkaat luontokohteet

Selvitysalueella ainoa luonnonarvoiltaan merkittäväksi nimetty kohde on Vapaalantie 29:n vuonna 1980 rauhoitettu tammi. Puu kasvaa tontin reunassa aidan vieressä.

Vapaalantie 10:n vireillä olevan kaavamuutoksen yhteydessä asukkailta on tullut havaintoja masmalosta. Rauhoitettuja kasveja voidaan siirtää uuteen kasvupaikkaan, joten masmalo ei estä alueen käyttämistä rakentamiseen (luonnonsuojelulain 48 §).

Selvitysalueen ulkopuolella, Vapaalan pientaloalueen itä- ja koillispuolisella Myyrmäen urheilupuiston alueella Naulametsän ja Myyrmäenmetsän ympäristössä on havaintoja liito-oravasta (2011), varpushaukan pesimäympäristö ja kaksi kallioperän pienkohdetta.

Länsi-Vantaalle on tarkoitus teettää vuonna 2016 liito-oravista kattavampi selvitys, jossa tarkastellaan Espoon esimerkin mukaisesti myös asuttuja alueita. Espoon liito-oravaseurannoissa huomattiin, että liito-oravat voivat liikkua elinalueelta toiselle myös rakennetun ympäristön yksittäisten puiden muodostamia rivejä ja nauhoja pitkin riippumatta kaupunkiympäristön melusta, valaistuksesta tai teiden ylityksistä (Virtanen ym. 2014). Vapaalan pientaloalueella on alustavan karttatarkastelun perusteella runsaasti liito-oravien liikkumiseen soveltuvaa yli kymmenmetristä puustoa. Ekologiset yhteydet ja liikkumisreitit Myyrmäenmetsän liito-oraville ja muulle metsälajistolle sijaitsevat selvitysalueen ulkopuolisella vihervyöhykkeellä. Varpushaukan pesäpuut ovat Myyrmäenmetsän suojaisissa paikoissa. Vantaan ympäristökeskuksen mukaan varpushaukka ei siis vaarannu, vaikka olemassa olevaa Vapaalan asuinaluetta tiivistetään.

Huomioitavaa jatkosuunnittelussa

- Rauhoitetun tammen lisäksi Vapaalan pientaloalueella ei ole ympäristökeskuksen mukaan muita tiedossa muita arvokkaita, suojelua edellyttäviä luontokohteita.
- Suuri osa Vapaalan vehreästä ympäristöstä sijoittuu pihoille. Maastonmuodot, vehreys ja puusto ovat alueen vahvuuksia, ja niitä tulee suosia mahdollisesta uudesta rakentamisesta huolimatta myös tonteilla. Tämän lisäksi laajimpia, keskeisimpiä virkistysalueita tulee vaalia ja kehittää.

4.5 RAKENNETTU YMPÄRISTÖ

Väestön rakenne ja asuminen

Vapaalaan kuuluu virallisessa kaupungin aluejaossa myös Rajatorppa. Tässä selvityksessä esitetyt väestön määrät on laskettu erikseen selvitysalueen osalta. Vapaalan pientaloalueen selvitysalueella on vuoden 2015 lopussa noin 2240 asukasta.

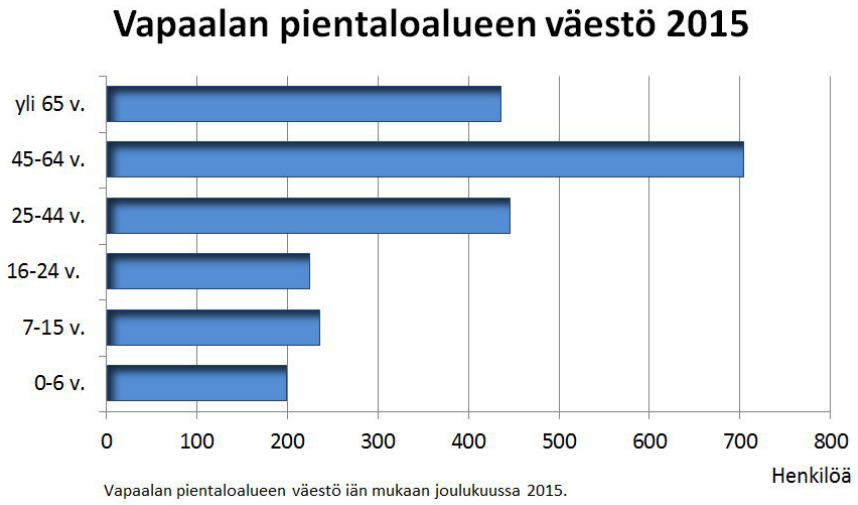
Väestön ikärakenne vaikuttaa alueen palveluntarpeeseen. Se määrittää jonkin verran myös alueen kehitystä ja odotettavissa olevia muutosvaiheita. Vapaalan ikärakenne on vanhoille alueille tyypillinen. Selvitysalueella yli kolmasosa (32 %) asukkaista on 45 – 64–vuotiaita. Yli 65-vuotiaitakin on 18 %, mikä on enemmän kuin Vantaalla keskimäärin. Sen sijaan alle 6-vuotiaiden (8 %) ja 7 – 15 -vuotiaita kouluikäisten osuus (11 %) vastaa Vantaan keskitasoa. Vapaalan kaupunginosan (Rajatorppa mukana) asukkaat ovat tilastojen pohjalta koulutetumpia ja paremmin ansaitsevia kuin vantaalaiset keskimäärin.

Selvitysalueella on ainoastaan pientaloasumista erillispientaloissa, paritaloissa tai rivitaloissa. Rajatorppaan rakennettiin aluksi vain omistusasuntoja, kunnes taas 1990-luvusta eteenpäin on tuotettu vuokra- ja asumisoikeusasuntoja (noin 15 prosenttia/vuosi). Pääosa näistä on ollut rivi- ja paritaloja pientaloalueella tai kerrostaloalueen tuntumassa.

Vuonna 1980 Vapaalan pientaloalueella oli noin 1100 asukasta. Lasten osuus oli pienempi ja yli 60-vuotiaiden osuus suurempi kuin Vantaan kaupungissa keskimäärin. Tuohon aikaan nähden talouksien koko on pienentynyt ja väestö keskimäärin iäkkäämpää.

Huomioitavaa jatkosuunnittelussa

- Täydennysrakentamisella voidaan lisätä Vapaalan asuntojen määrää ja monipuolistaa esimerkiksi keskikokoisten ja pienten omakoti-, pari- ja rivitaloasuntojen saatavuutta. Ikääntyminen saattaa lisätä tarvetta pienemmille, esteettömille asunnoille ja useamman sukupolven ratkaisuille. Samalla perheasuntojen tarve säilynee merkittävänä.
- Täydennysrakentaminen voi aiemmista ennusteista poiketen lisätä väestön kasvua (arviolta 700 – 2300 asukasta) ja ikärakenteen nuorenemista. Tulevat arviot mahdollisen lisärakentamisoikeuden vaikutuksesta asukasmäärään tulisi viedä tiedoksi yrityspalveluille väestöennusteen vuosittaista päivittämistä sekä sosiaali- ja sivistystoimelle palveluiden mitoitusta varten.



Vapaalan pientaloalueen väestö iän mukaan joulukuussa 2015.

Yhdyskuntarakenne

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) uudistuksen yhteydessä vuonna 2000 tulivat voimaan valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet, joissa otetaan kantaa yhdyskuntarakenteen eheyteen. Yhdyskuntarakenteen eheys mahdollistaa mm. joukkoliikenteeseen tukeutumisen. Eheytyvä kaupunkirakennetta on pyritty edistämään jo Vantaan yleiskaavassa (kh 2007). Nykyään se on yksi Vantaan kaupungin valtuustostrategian painopisteistä (kh 2013). Vantaan kaupunki painottaa siis tavoitteissaan nykyisten pientaloalueiden tiivistämistä uusien alueiden rakentamisen sijaan.

Vapaalan pientaloalue rajautuu lännessä Vihdintien väylään. Etelässä alue rajoittuu väljähköön 1970-luvun kerrostaloalueeseen, muutoin selvitysaluetta rajaavat laajat virkistysalueet. Vapaalan pääkatuja ovat vanhastaan mutkittelevat Ilpolantie ja Vapaalantie. Alueelle on kolme sisääntuloväylää, muutoin ajoneuvoliikenne on sisäsyöttöistä. Katuverkko on tiheä, mutta monet reiteistä ovat jalankulun ja pyöräilyn osuuksiin katkeavia tonttikatuja. Vapaala on tyypillinen vanha vantaalainen pientaloalue: rakentamista on usealta vuosikymmeneltä ja rakenne on kehittynyt pikkuhiljaa laajeten.

Alueen rakenteesta on ollut edellinen kokonaistarkastelu vuonna 1970-luvun lopulla edellisen laajemman asemakaavan (130200) yhteydessä. Silloin kaavaan otettiin mukaan uusia puistokaistaleita ja asutusta laajennettiin pohjoiseen päin.

Huomioitavaa jatkosuunnittelussa

- Yhdyskuntarakennetta mahdollisesti tiivistettäessä tulee katuverkon toimivuuteen sekä säilytettävien virkistysalueiden kehittämiseen kiinnittää erityistä huomiota.



Vapaalan sijainti kaupunkirakenteessa viheralueineen.

Rakennustehokkuus

Asemakaavassa tonttitehokkuutta kuvataan kerrosten yhteenlasketun rakennusoikeuden suhteella tontin pinta-alaan (ns. e-luvulla). Rakennusoikeus on voitu merkitä asemakaavaan myös pelkästään kerrosneliömetreinä, jolloin tehokkuusluvun saa selville vain erikseen laskemalla.

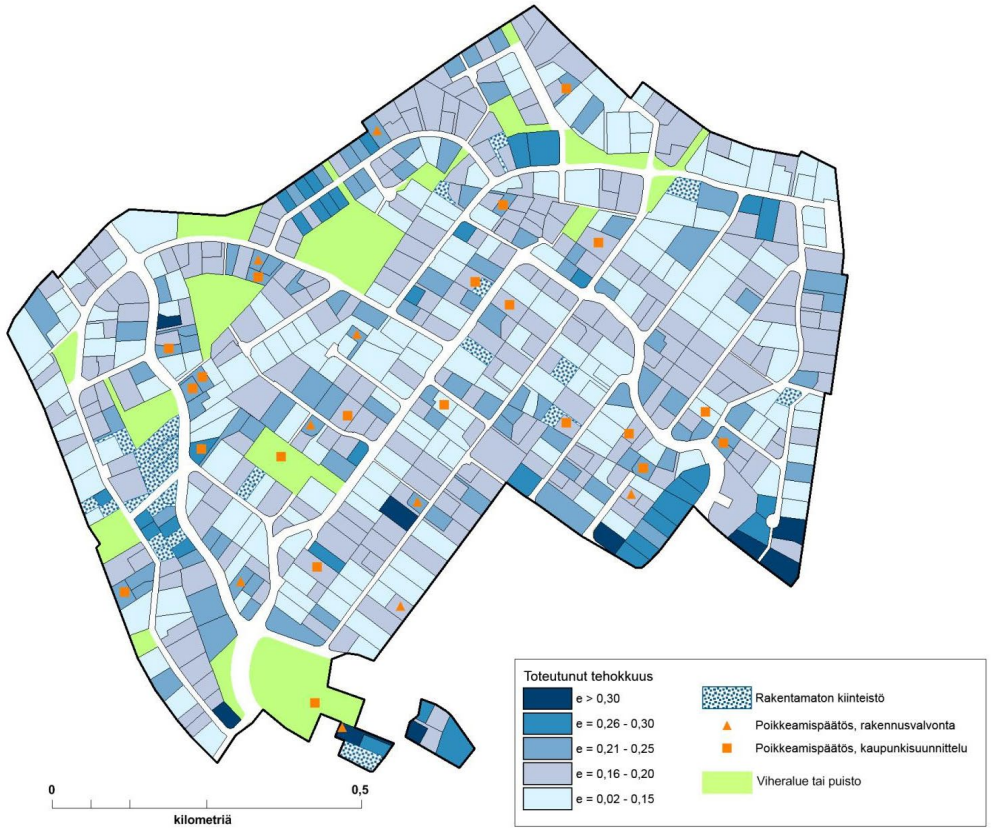
Vapaalan pientaloalueella rakentaminen on Vantaan uusiin pientaloalueisiin nähden väljää. Vanhaksi pientaloalueeksi tiiviys on tyypillinen.

Vapaalan tonteilla on tehokkuus asemakaavan mukaan keskimäärin e= 0,21 ja toteutunut tonttitehokkuus keskimäärin e=0,17. Tehokkuudessa on kuitenkin runsaasti tonttikohtaista vaihtelua, sillä tontteja on muodostettu eri vuosikymmeninä ja lohkottu. Poikkeamispäätöksin on myös toteutettu ympäröivää korttelia tiiviimpiä ratkaisuja.

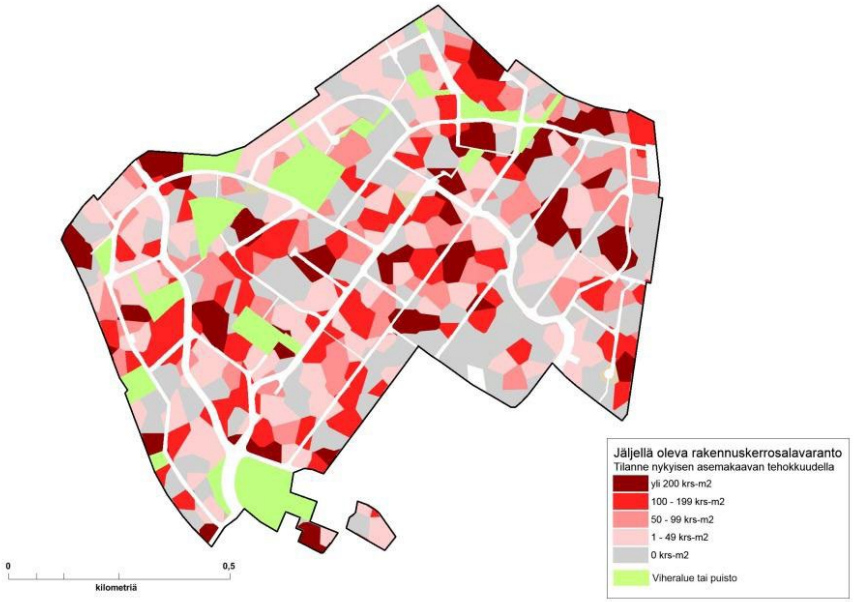
Monilla tonteilla tehokkuus on alle kaavan salliman (kaavassa pääosin e=0,20 eli rakennusoikeutta 20 % tontin pinta-alasta). Osittain saattaa vaikuttaa pääosassa asemakaavassa oleva määräys, jonka mukaan rakennus saa peittää tontin alasta korkeintaan 15 %. Tällöin yli 15 % menevä osuus tulisi rakentaa toiseen kerrokseen. Peittoalaa koskevaan määräykseen on myönnetty useita poikkeamisia 2000-luvulla samoin kuin rakennusoikeuden ylitykseenkin. Peittoalaa koskeva määräys kuitenkin tehostaa tontin maankäyttöä ja tukee vehreiden pihojen muodostumista. Peittoalan määrittelyllä voidaan varmistaa tontin tehokas käyttö siten, että kasvillisuuden lisäksi kulkuyhteyksille, pysäköinnille, lumitilalle ja oleskelulle jää riittävästi tilaa.

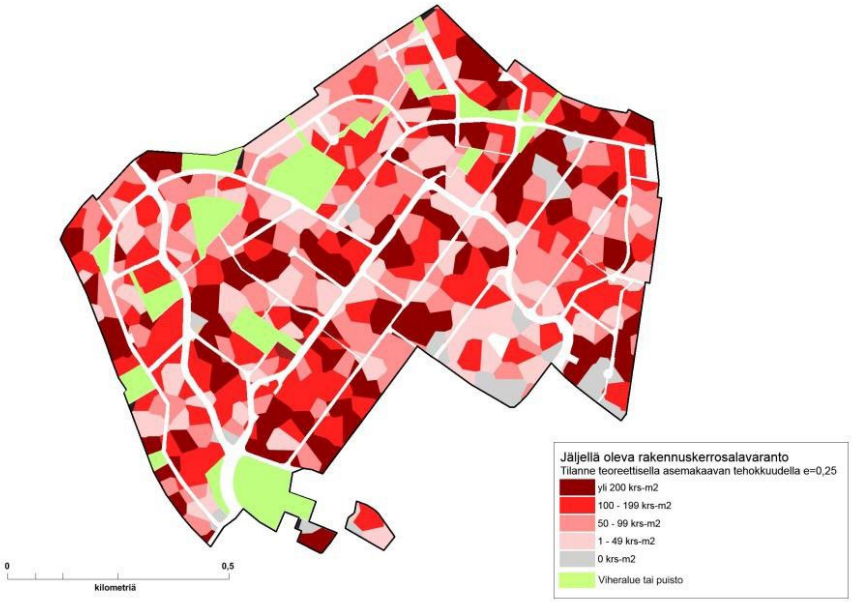
Lukujen valossa poikkeamispäätösten vaikutus alueen tehokkuuteen ei ole merkittävä, mutta paikalliset erottavat tehokkaammat ratkaisut usein katukuvassa. Saman tehokkuuden voi tosin toteuttaa useammalla tavalla. Rakennuksen mittakaava, pihan ja pysäköinnin ratkaisut ja muut kaupunkikuvaan liittyvät tekijät saattavat vaikuttaa ulkoasuun varsinaista tehokkuutta enemmän.

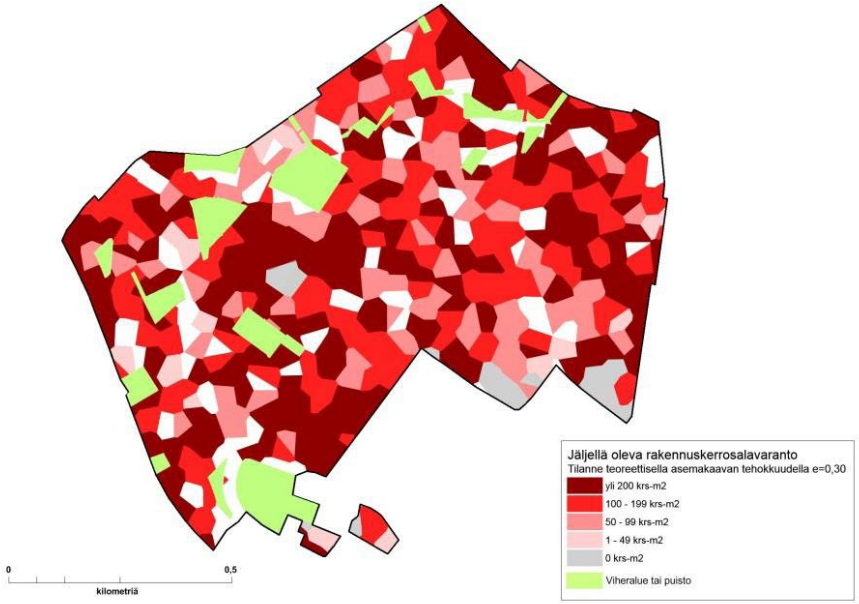
Selvitysalueelle kaupunkisuunnittelun vuosina 2000 – 2015 ja rakennusvalvonnan vuosina 2013 – 2015 myöntämät poikkeamiset merkitty kuvaan.



Peittoalatarkastelu eli tonttien todellinen, toteutunut tehokkuus joulukuussa 2015 sekä poikkeamispäätökset. Mukana myös rakentamattomat tontit. Anna-Karin Kyrönviita, 2016.







Selvitysalueen jäljellä oleva rakennusoikeus, jos tehokkuusluku e= 0,20/0,25/0,30 (rakennusoikeuden suhteella tontin pinta-alaan). Rakennusoikeuksien tarkkaa sijaintia ja kokoa on muokattu.

Voimassa oleva asemakaava sallii rakentamista 159 000 k-m^2, josta rakentamatta on 37650 k-m^2 eli rakennusoikeudesta on vielä käyttämättä noin 24 %. Asumisväljyysluvulla (Vapaalan 38,9 as/m^2) jaettuna ja vain yli 100 m^2 jäljellä oleva rakennusoikeus huomioiden tämä tarkoittaisi noin 700 asukasta.

Mikäli tonttitehokkuus nostettaisiin alueella tasolle e=0,25, nykyisen lisäksi saataisiin noin 31100 k-m^2 rakennusoikeutta. Kuitenkin Vihdintien varrella uusi rakennusoikeus on lähes poikkeuksetta työtilan rakennusoikeutta, ellei melun torjuntaa pystytä järjestämään. Asumisväljyysluvulla jaettuna ja vain yli 100 m^2 jäljellä oleva rakennusoikeus huomioiden tämä tarkoittaisi nykyisen varannon mahdollistaman kasvun lisäksi vielä noin 600 asukkaan kasvua.

Mikäli tonttitehokkuus nostettaisiin alueella tasolle e=0,30, nykyisen lisäksi saataisiin noin 65000 k-m^2 rakennusoikeutta. Asumisväljyysluvulla jaettuna ja vain yli 100 m^2 jäljellä oleva rakennusoikeus huomioiden tämä tarkoittaisi nykyisen varannon mahdollistaman kasvun lisäksi noin 1600 asukkaan kasvua.

Todellisuudessa on epätodennäköistä, että koko alueen rakennusoikeus tulee hyödynnetyksi. Käytännössä rakennusoikeus tulisi ilmeisesti jakautumaan kutakuinkin yhtä epätasaisesti kuin nyt.

1970-luku oli eräänlainen käännekohta alueen tonttien tehokkuudessa. Asemakaavaluonnoksen valmistuttua syksyllä 1970 alueelle toteutettiin rakennuttajien toimesta poikkeus- ja rakennusluvilla useita rivitaloja (kerrosluku I-II ja et= 0,16 – 0,45). Edelleen asemakaavan vahvistuttua tonteille oli sallittua rakentaa hieman korkeammalla tehokkuudella (e=0,20).

Palautetta

- Voimassa olevan asemakaavan mukaan rakennettuja kiinteistöjä tulee kohdella tasapuolisesti.
- Tonttitehokkuuden kaavamainen korottaminen ei saa vaikuttaa kiinteistöveroa korottavasti
- Lisärakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota naapureihin kohdistuviin vaikutuksiin.
- Suunnitelmat ovat perusteelliset ja hyvin tehty. Ehdotettu tehokkuuden nosto 0.25:een on hyvä kompromissi tiivistämisen ja ”luonteen säilyttämisen” välillä.
- Olisi hyvä että rakentamistehokkuudessa kuunneltaisiin tontin omistajia.
- Vapaalassa tehokkuus ei saisi ylittää 0,20. Omakotitontilla pitää olla kunnon kokoinen piha- ja puutarha-alue ja ympärillä viheralueet.

Huomioitavaa jatkosuunnittelussa

- Vapaalassa on runsaasti täydennysrakentamisen mahdollisuuksia. Tärkeätä olisi kuitenkin tiivistämisen vastapainona tukea alueen tunnistettavia piirteitä kuten maastonmuotoja, vehreitä näkymiä, kaupunkikuvan viihtyisyyttä sekä tonttien toimivuutta.
- Jatkosuunnittelussa on suositeltavaa lisätä määräys peittoalasta eli vaatimus 15-20 % tontin pinta-alan ylittävän rakennusoikeuden sijoittamisesta toiseen kerrokseen etenkin pienillä tonteilla.

Tontit

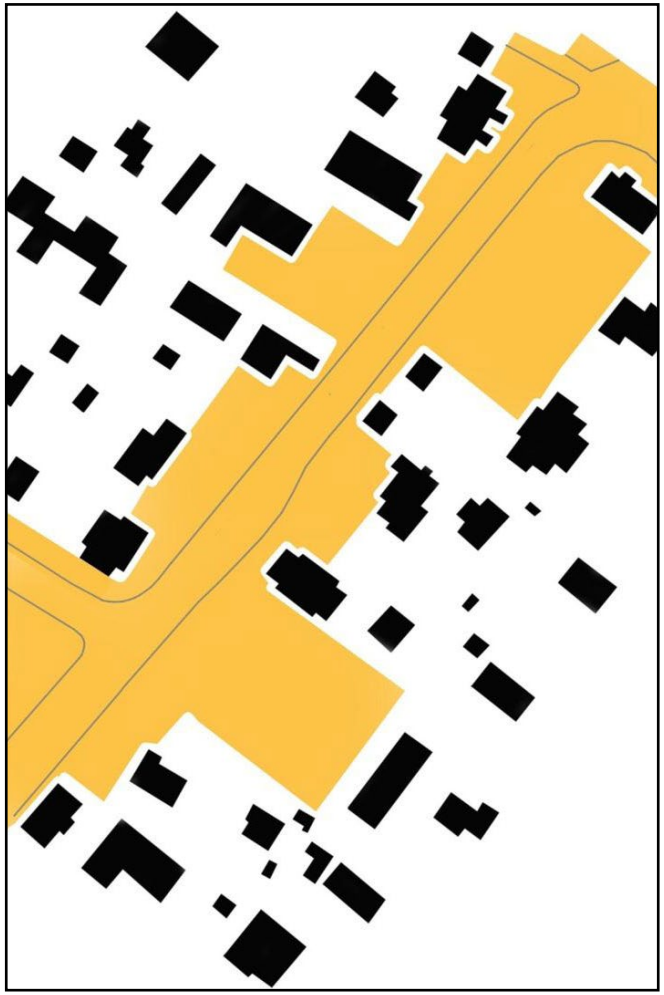
Selvitysalueella on 609 kpl asumiseen tarkoitettua tonttia. Asuin-, liike- ja toimistotontteja on 3 kpl ja yleisille palveluille tarkoitettuja tontteja 2 kpl. Tonttien koko vaihtelee välillä 427–5231 m^2, keskiarvona 1222 m^2. 55 % tonteista on yli 1000 m^2 kokoisia.

Vapaalan rakennusten sijoittelu on kirjavaa, sillä pääosin rakennukselle ei ole asemakaavoissa määritelty tarkkaa sijaintia tai rajattu erillistä rakennusalaa. Pääosin rakennukset eivät muodosta tiiviitä pihapiirejä tai katutiloja, vaan sijaitsevat melko keskellä tonttia tai sen takaosassa.

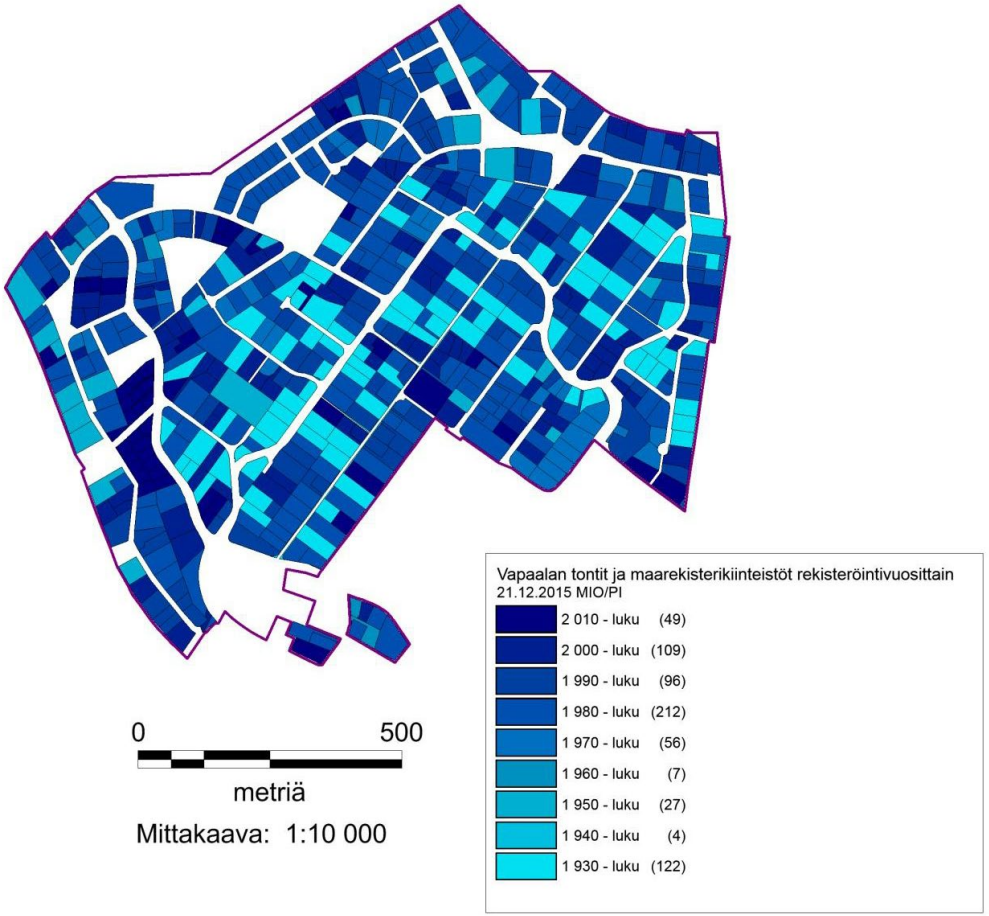
Rakennukset on yleisimmin sijoitettu kohtisuoraan katuun nähden. Muutoin sijoitteluun on saattanut vaikuttaa kadun mutkaisuus tai rinteelle rakentaminen. Olemassa olevista tonteista lohkotuissa täydennysrakentamisen ratkaisuissa rakennus on mitä luultavimmin suunnattu siten, että pakolliset toiminnot sopivat tontin muotoon.

Rakennuskaavassa vuonna 1946 tontit olivat pitkiä ja katua vasten kapeita. Ne reunustivat katuja melko säännöllisen kokoisina. Alkuperäisiä, 1930-luvulla lohkottuja tontteja on jäljellä 122 kpl. Suuri uusien tonttien muodostumisen aalto oli 1980-luvulla, jolloin uusia asemakaavoja lähdettiin toteuttamaan samalla laajentaen asuinrakentamisen sijoittumista alueen laidoille.

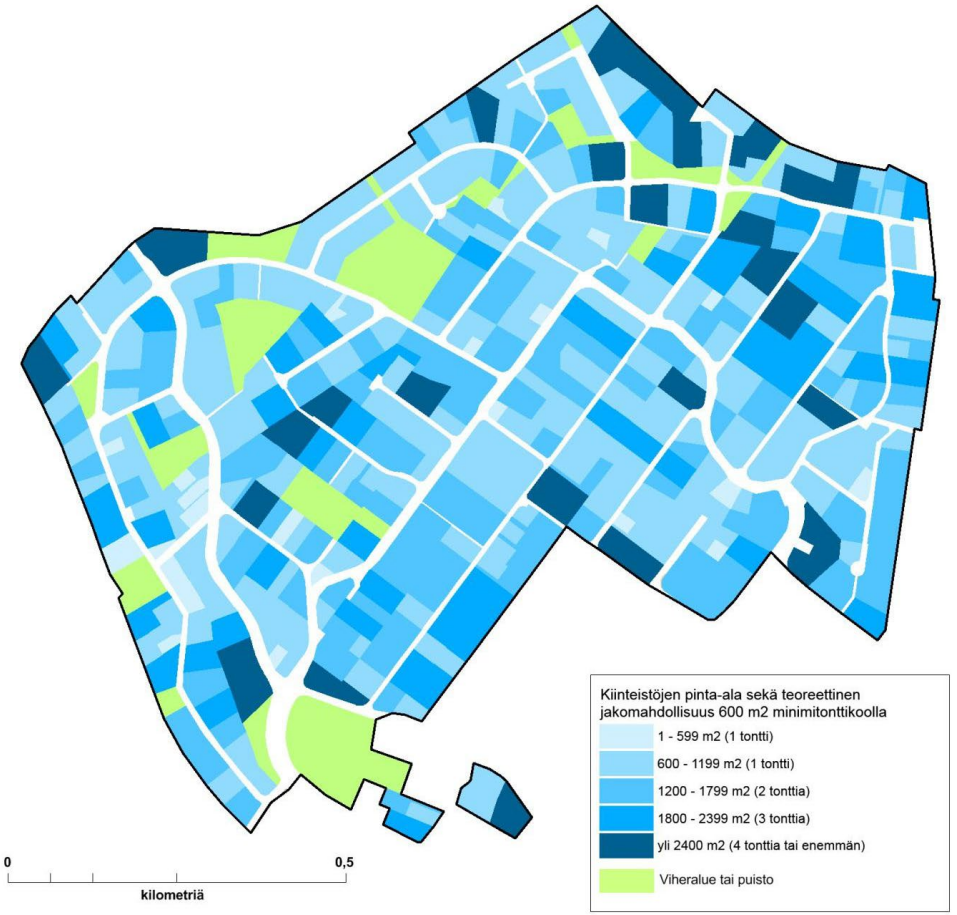
Vapaalan pientaloalueen täydennysrakentaminen tontteja jakamalla on aloitettu mitä luultavimmin vasta tämän jälkeen. 1990-luvulta alkaen selvitysalueella on muodostettu noin 250 uutta tonttia. Tämä rakentaminen on sijoittunut melko tasaisesti eri puolille aluetta painottuen alueen reunoille. Alueella olemassa olevien tonttien jakamisessa on ollut tyypillistä, että uusi rakennus sijoittuu kadulta katsoen nykyisen taakse. Tämä edellyttää usein ajoyhteyden ratkaisemista olemassa olevan tontin halki.



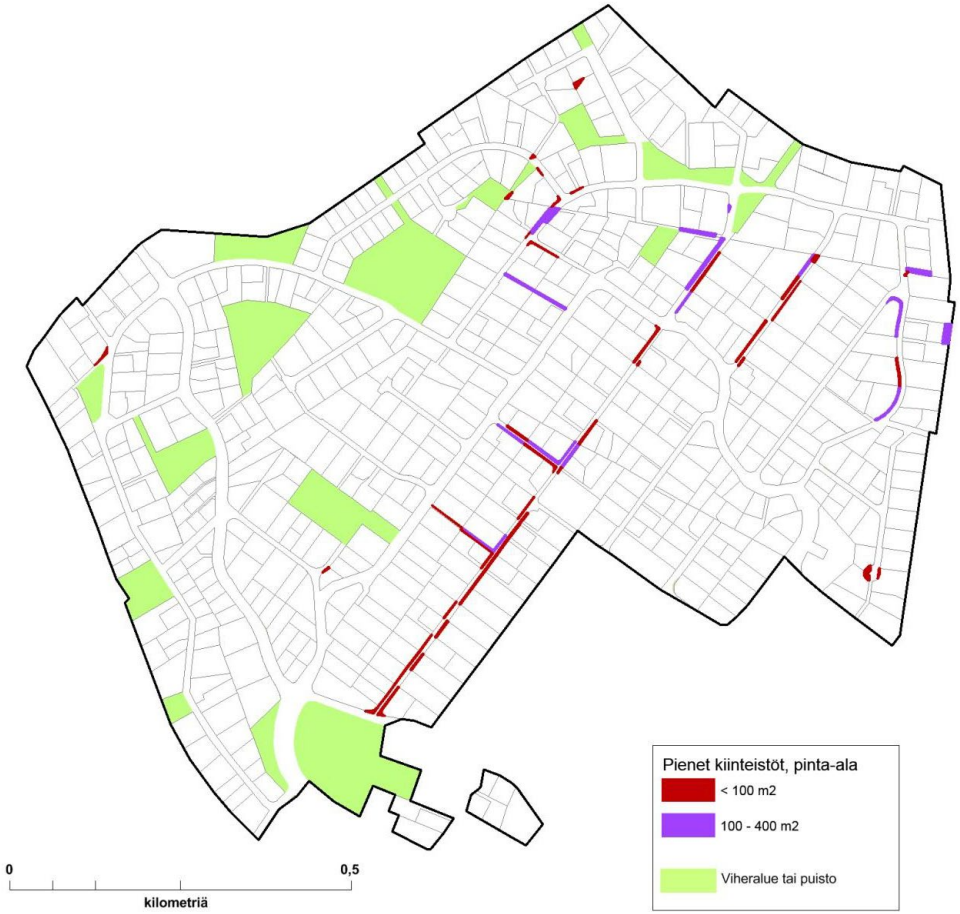
Ote katutilan muodostumisesta rakennusten sijainnin perusteella Vapaalantien kohdalla. Kuvassa ei ole huomioitu aitarakenteita tai kasvillisuutta.



Kartta kuvaa kiinteistöjen rekisteröintipäivämääriä vuosikymmenittäin. Pirjo Ilosalo, 2015.



Tonttien koko ja teoreettinen jakomahdollisuus suunnittelualueella, mikäli tontin minimikooksi otetaan 600 m^2. Anna-Karin Kyrönviita, 2015.



Selvitysalueen pienikokoiset, rakennuskäyttöön sellaisenaan kelpaamattomat kiinteistöt, joiden käyttöä voidaan tarkastella jatkosuunnittelussa. Anna-Karin Kyrönviita, 2015.

Tonttien koko vaihtelee suuresti, sillä osa tonteista on jaettu ja osa ei. Uusien tonttien keskimääräiset koot ovat myös pienentyneet vuosikymmenien aikana. Vuonna 1979 alueen tilojen pinta-alat vaihtelivat välillä 500 m^2 – 4300 m^2 ja keskikoko oli 2200 m^2. Nykyään uudet tontit, esimerkiksi Ilpolantien ja Kierretien välissä ovat kooltaan 470 – 800 m^2. Täydennysrakentamisessa lohkottaessa olemassa olevia tontteja, uuden tontin koko on luonnollisesti korkeintaan puolet alkuperäisestä, usein arviolta 600 m^2 tuntumassa. Jo jaettujen tonttien jakaminen edelleen voi olla hankalaa koon lisäksi muodon ja kulkuyhteyden sijoittumisen puolesta.

Rasitteita on tehty pääosin vesihuollon tarpeisiin, mutta usein olemassa olevasta tontista lohkotuissa kohteissa rasite koskee lisäksi ajoyhteyttä. Vapaalassa kulkuyhteyksiä tonteille on toteutettu myös kirvesvarsitontein.

Palautetta

- Runsaslumisina talvina tonttien lumia kipataan naapurin puolelle tai katualueelle. Tonteille tulisi vaatia riittävä määrä lumitilaa.
- Uusilla pienillä tonteilla ei ole riittävästi tilaa oleskelupihalle. Tämä on ongelma varsinkin tonteilla, joita ei rakenneta omaan käyttöön.
- Liian pienille tonteille ei jää puustoa eikä tilaa kasvillisuudelle, mikä vaikuttaa koko alueen kaupunkikuvaan.

Huomioitavaa jatkosuunnittelussa

- Tonttien mahdollinen lohkominen ja toimintojen kuten kulkuyhteyden toimivuus tulee tarkastella mittaustoimen kanssa tonttikohtaisesti.
- Pienikokoisia, alueen muutoksista tähteeksi jääneitä kiinteistöjä koskevia vaihtoehtoja voidaan tarkastella jatkosuunnittelun yhteydessä.
- Tiivistyvässä rakenteessa tonttien lumitilan ja oleskelupihojen sijoittumista sekä kasvillisuuden määrää tulisi ohjata nykyistä tarkemmin.
- Pienten talousrakennusten rakentaminen tonttien rajalle naapureiden suostumuksella on suositeltavaa yhtenäisten piha-alueiden muodostumiseksi.

Rakennuskanta

Rakentamisen määrä

Vuoden 2015 lopussa Vapaalan pientaloalueella oli 640 asuinrakennusta. Osalla tonteista on piharakennuksia, kuten talousrakennus tai autokatoksia. Vanhoilla tonteilla on mahdollisesti edelleen jäljellä myös pihasaunoja tai alkuperäinen pieni asuinrakennus. Vuoden 2015 lopussa rakenteilla on ollut 11 yhden asunnon taloa.

Vapaalassa rakentamisen vilkkaimmat kaudet olivat ensimmäisten tonttien tultua myyntiin 1930 – 40-lukujen taitteessa sekä 1980-luvulla ensimmäisen laajan asemakaavan valmistuttua. Myös 1970-luvulla rakennettiin suhteellisen paljon uusia asuntoja pientaloalueelle, lisäksi Rajatorpan kerrostaloalue rakennettiin yhtenä kokonaisuutena.

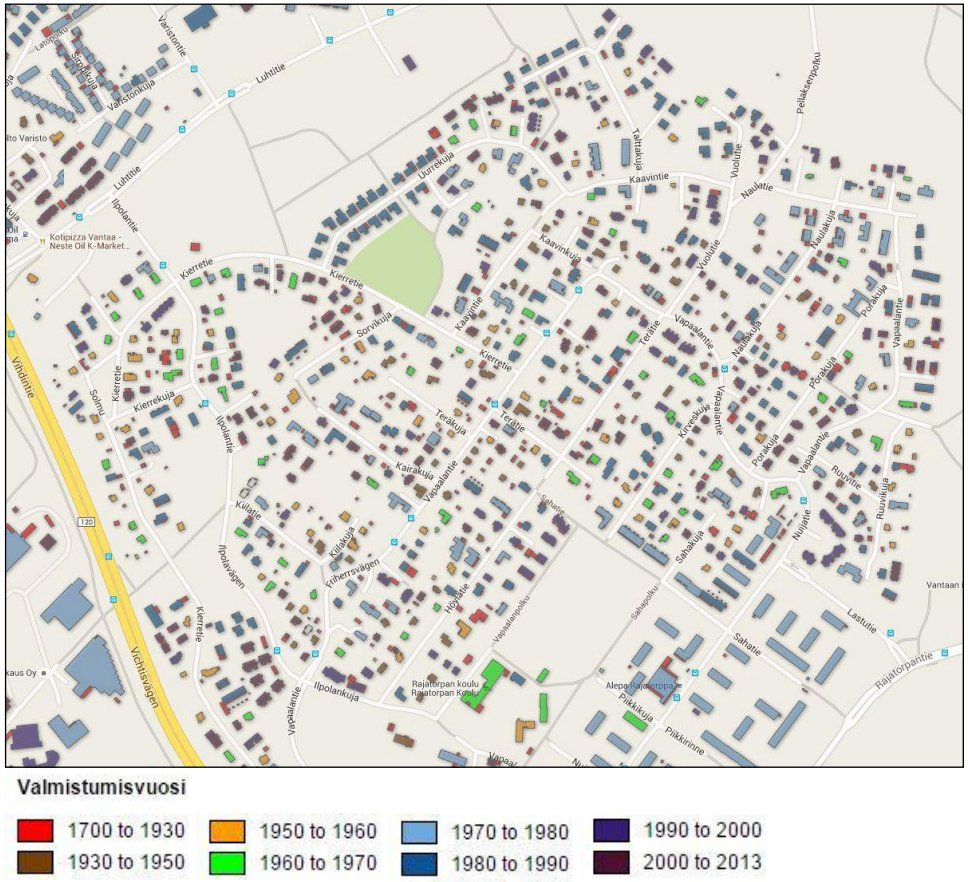
Rakennustyypit ja rakennusten koko

Vapaalan rakennuskanta koostuu useina eri vuosikymmeninä rakennetuista pientaloista, pääasiassa erillispientaloista. Rivitalot yleistyivät Vapaalan pientaloalueella 1980-luvulta alkaen. Vapaalan asuinrakennuksista 76 % on yhden asunnon taloja, 17 % paritaloja ja 6 % rivitaloja. Asuinrakennusten kerrosalan määrä vaihtelee 54 – 821 k-m^2 välillä, keskimääräinen kerrosala on 180 k-m^2. Mukana on myös useampiasuntoisia kiinteistöjä.

Vapaalan rakennusten keskimääräinen koko on kasvanut vuosikymmenien aikana. Osittain tämä liittyy 1980-luvulta alkaneeseen rivitalojen ja yhtiömuotoisen rakentamisen yleistymiseen. Vuonna 2015 Vapaalan asuinrakennuksista 56 % oli kaksikerroksisia ja 44 % yksikerroksisia.

Osalla selvitysaluetta on voimassa peittoalaa koskeva määräys, joka määrää yli 15 % rakennusoikeudesta menevän osuuden toiseen kerrokseen. Peittoalaa koskevaan määräykseen on myönnetty yksikerroksisia rakennuksia varten poikkeuksia. Toteutuneiden tehokkuuksien perusteella (ks. kohta Rakennustehokkuus) toiseen kerrokseen määrätty yli 15 % osuus rakennusoikeudesta on saatettu myös jättää rakentamatta.

Vuonna 1979 pääosa rakennuksista oli 1,5-kerroksisia omakotitaloja. Sittemmin I ja II-kerroksiset asuinrakennukset ovat yleistyneet. Täysimääräinen rakennusoikeuden hyödyntäminen edellyttää usein toiseen kerrokseen rakentamista. Maanpäällisen kellarin salliminen on saattanut mahdollistaa käytännössä lähes kolmikerroksisen rakennuksen.



Vapaalan pientaloalueen rakennuskannan ikä Google Maps-palvelun päällä esitettynä (Helsinki Ragion Infoshare, Jani Hannén, 2013). Punaisella merkityt rakennuksen, jotka on merkitty valmistuneeksi ennen vuotta 1930, ovat pääosin rakennuksia, joiden valmistumisvuosi ei ole tiedossa.

Rakennusten ulkoasu

Vapaalan rakennuskanta koostuu 1930-luvulta lähtien kaikkien eri vuosikymmenien rakentamisesta. Rakennuskanta on moni-ilmeistä ja sen ulkoasu noudattelee pitkälti eri vuosikymmenille tyypillisiä suuntauksia. 1980-luvulle asti Vapaalan rakennuskanta on ollut mittakaavaltaan melko vaatimatonta ja hillittyä. Vuonna 1979 rakennuksista 85 % oli puurakenteisia. Myöhemmin rakennusmateriaalit ovat monipuolistuneet ja vaaleat pinnat ovat yleistyneet. Vapaalan rakennusten väritys on ollut pääosin vapaasti valittavissa, vasta 2000-luvun asemakaavoissa rakennusten väriä on ohjattu tarkemmin.

Yksinkertaiset harjakatot ovat alueella pitkään vallinnut, hallitseva kattomuoto. Vuoden 1946 rakennusjärjestyksen kattomuodon on saanut valita 0-45 asteen väliltä. Noin 1960-luvulta eteenpäin yleistyivät tasakatot, jotka on myöhemmissä asemakaavoissa saatettu kieltää. Lisäksi on jonkin verran auma- ja mansardikattoja. Uudessa rakennuskannassa myös yksi- tai useampilappeiset pulpettikatot ovat yleisiä. Kaiken kaikkiaan vuosikymmenien myötä Vapaalan kattovalikoima on monipuolistunut. Viereisten rakennusten kattojen ulkoasua ei välttämättä ole sovitettu yhteen naapurin tai edes saman tontin rakennusten kesken.

Muiden piirteiden tavoin alueen rakennusten ikkuna-aukkojen koot vaihtelevat runsaasti. Uudessa rakentamisessa on myös aiempaa suurempia, useampaan kerrokseen ulottuvia ikkunapintoja. Rakennuksen mahdollinen mataluus, tummuus tai harjakatto häivyttävät ikkunoiden vaikutusta rakennuksen ulkoasuun. Myös ikkunoiden suuntautumisella on vaikutusta kaupunkikuvaan: kadulle päin suuntautuvat ikkunat ja kuistit antavat rakennuksesta asutun vaikutelman.

Vanhemman rakennuskannan peruskorjaamiselle tai purkamiselle saattaa olla tarvetta. Vanhan rakennuskannan kunnosta antaa viitteitä vuoden 1979 tilanne, jolloin olemassa olevista rakennuksista vain noin 40 prosenttia on luokiteltu hyväkuntoisiksi.

Tonttien rajautuminen

Vapaalan tonttien yleisin rajautumistapa on pensasaita. Piha on usein rajattu kadusta puurakenteisella aidalla tai jättämällä kadun varteen harvaa puustoa. Pihan rajaamiseen on käytetty myös perinteistä kivimuuria, tiili- tai rapattua muuria, verkko- tai muuta metallirakenteista aitaa. Paikoin pihan ja kadun rajaa jäsentää säilytetty kallio.

Varsinkin uudemmalle rakentamiselle on tyypillistä, että rakentamisen jäljiltä tontille jää hyvin vähän luonnonvaraista kasvillisuutta. Istutettu kasvillisuus on usein yhä vähäisempää ja hallitumpaa. Lisäksi autojen pysäköinnille varattu alue ja rakenteet vievät pihapiirin etuosasta suhteellisen suuren osuuden. Kun rakennusten koko keskimäärin on kasvanut, nämä tekijät saattavat rikkoa alueelle tyypillistä pienimittakaavaisuutta.

Palautetta

- Rakennuskannan moni-ilmeisyys koettiin yhdeksi alueen tyypillisimmistä piirteistä. Osa vastaajista koki rakennuskannan monipuolisuuden tuovan myös sekavuutta alueen kaupunkikuvaan. Vapaalan yleisilmeen säilyttämiseen omaleimaisena ja yhtenäisenä täydennysrakentamisesta huolimatta on toivottu toimenpiteitä.
- Hankkeen yhteydessä tehdyssä karttakyselyssä rakennuskannasta mieliyttäviksi piirteiksi nostettiin alueen esiin pientalojen punertavat katot, 80-luvun pienet 1-kerroksiset pientalot sekä vanhat rintamamiestalot.
- Mielipiteet moni-ilmeisen alueen rakennusten ja aitojen ulkoasusta vaihtelevat.
- Vanhoja kivimuureja tulisi säilyttää.

Huomioitavaa jatkosuunnittelussa

- Vapaalan rakennuskannan monipuolisuus olisi hyvä sallia tulevaisuudessakin. Joitakin yhteisiä tekijöitä alueen rakennetulle ympäristölle olisi kuitenkin hyvä löytää, mikäli halutaan säilyttää alueen rauhallisuuden ja harmonian tunnelma.
- Valmiiksi rakennetussa, vuosikymmenien aikana kerrostuneessa ympäristössä yhtenäisyyden tavoittelu rakennusten yksittäisten ominaisuuksien puolesta ei ole välttämättä tarpeen. Rakentamisen hillitty mittakaava, korkeintaan kaksikerroksisuus sekä tilan jättäminen vehreydelle ovat tärkeitä lähtökohtia. Rakennusten sijoittelulla, tontin rajaamisella ja kadun puolelle sijoittuvalla kasvillisuudella alueen tasapainoista vaikutelmaa voidaan vaalia niin, että rakennusten tai aitamateriaalien toteuttamiseen jää vapautta.
- Asuinrakennuksen, piharakennusten ja aidan ulkoasun sovittaminen toisiinsa tukee tasapainoista kaupunkikuvaa. Esimerkiksi harjakatto on yksinkertainen tapa sovittaa uutta rakentamista vanhaan.
- Vanhojen kivimuurien säilyttämistä ja uusien perinteisten kivimuurien rakentamista tulee suosia.
- Kahteen kerrokseen rakentamista tulee suosia, jotta maa-alaa säästyy pihan toiminnoille ja luonnonelementeille.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaismuistot

Rakennuksia suojellaan yleisimmin kaavoituksella. Silloin kun kohde on valtakunnallisesti merkittävä tai kun rakennuksessa on erityisen arvokkaita sisätiloja ja laitteita tai muita piirteitä, kohteita voidaan suojella myös pelkän lain rakennusperinnön suojelemisesta (498/2010) perusteella. Historiallisen ajan muinaisjäännökset, joita ovat mm. linnoitukset, on rauhoitettu muinaismuistolain perusteella.

Vantaalla on tehty rakennuskannan inventointi vuonna 2002. Kaupunginmuseo määrittelee ja tarkistaa ajantasaisen tilanteen merkittävistä, suojelutarpeen vaativista rakennuksista. Vapaalan täydennysrakentamisselvitykseen on saatu Vantaan kaupunginmuseolta virallinen mielipide ja neuvontaa.

Vantaan rakennusinventoinnissa Vapaalassa esitetyistä kuudesta kohteesta kaupunginmuseo on joulukuussa 2015 tehdyn tarkastelun jälkeen nimennyt jatkosuunnittelussa huomioitaviksi neljä kohdetta. Näistä selvitysalueella sijaitsee kaksi: Työväentalo Friherrsin torppa (1938) osoitteessa Vapaalantie 28 ja alueen ensimmäinen koulu, asuinrakennus Villa Björkliden (1938) Naulakuja 7:ssä. Friherrsin torppa on rakennettu vuonna 1938 Elannon myymäläksi. Vuonna 1977 kauppa siirrettiin Rajatorpan ostoskeskukseen ja vuonna 1980 Friherrsin Sosiaalidemokraatit ostivat kiinteistön osuusliike Elannolta. Rakennusta on vuosien saatossa remontoitu perusteellisesti. Talon ulkomuoto on kuitenkin vanhan kaupan mukainen.

Selvitysalueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee myös kaupunginmuseon kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittäväksi kohteeksi (R1) määrittämä Ilpolan koulu (1948). Koulu pihapiireineen on edelleen toiminnassa ja suojeltu asemakaavalla. Rajatorpan puolella sijaitsee merkittäväksi kohteeksi (R2) määritetty Vapaalan terveyskeskus (1955). Merkittäviksi mainittuihin kohteisiin kohdistuvista korjaus- ja muutostöistä tulee kuulla kaupunginmuseota. Muiden alueen kohteiden mahdolliset arvot tulevat käsiteltäväksi asemakaavamuutosten tai poikkeamispäätösten yhteydessä.

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 26 §

Ilpolantien eli Vanha Hämeenkyläntie -Vapaalanpolku – Ulkoniitynkujan historiallinen tielinjaus on inventoitu kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittäväksi kohteeksi (R1). Ilpolantien linjaus on ollut olemassa ainakin 1700-luvulta lähtien. Kaupunginmuseon mukaan tien luonne on jo muuttunut, mutta sen linjaus tulee jatkossakin säilyttää.

Vapaalassa ei ole merkittäviä, suojelua edellyttäviä rakennettuja aluekokonaisuuksia. Lähin kulttuurihistoriallisesti merkittävä inventoitu kohde on koskee Rajatorppaa.

Kaupunginmuseon mukaan alueella ei sijaitse arkeologista kulttuuriperintöä, joten muinaisjäännöskysymykset eivät rajoita alueen suunnittelua.

Palautetta

- Jälkimmäisen kyselyn vastauksista ilmeni, että Uurrepuistossa sijaitsisi muinaishauta. Kaupunginmuseolla ei kuitenkaan näyttöä paikalla sijainneista muinaisjäännöksistä. Kaupunginmuseon arkeologin mukaan näin korkealta (+ 40 m) ei ole yleensä tavattu vanhoja asuinpaikkoja. Alueen kivikautinen keskus on sijainnut nykyisen Myyrmäen keskustan alueella. Myöskään keskiajalla asutus ei näytä ulottuneen tuonne Uurrepuiston alueelle. On siis hyvin epätodennäköisenä, että Uurrepuiston alueella olisi säilynyt muinaisjäännöksiä.
- Alueen vanhoja kivimuureja toivotaan suojeltavan.

Huomioitavaa jatkosuunnittelussa

- Rakennuskannassa ei kaupunginmuseon mukaan ole mainittuja kohteita lukuun ottamatta suojelua edellyttäviä rakennuksia. Lisäksi koska pientaloalue on luonteeltaan historiallisesti kerroksellinen, ei rakennusten arvoa voida punnita yhtenäisenä kokonaisuutena.
- Yksittäisten kohteiden historialliset arvot tarkastellaan yksitellen poikkeamispäätös- tai asemakaavamuutoshankkeiden yhteydessä.
- Vapaalassa on rakennuskantaa, jonka suojelulle ei ole perusteita, mutta jonka vapaaehtoinen dokumentointi ja säilyttäminen on suositeltavaa. Tällaisia ovat esimerkiksi alkuaikojen pienet asuinrakennukset ja vanhat kivimuurit.
- Valmiiksi kerroksellisen alueen tiivistämisestä ei ole haittaa rakennushistoriallisesta näkökulmasta. Jatkosuunnittelussa on kuitenkin huomioitava alueen nykyinen pienipiirteinen mittakaava.
- Ilpolantien linjaus tulee säilyttää. Vanhoista kivimuurien huomioimista jatkosuunnittelussa tulee tiedustella kaupunginmuseolta.

Työpaikat

Myyrmäen suuralueella työpaikkoja oli vuonna 2008 lähes 24 000, eniten kaupan alalla. Myyrmäen työpaikkaomavaraisuus (90,9 %) oli kuitenkin alhaisempi kuin Vantaalla keskimäärin. Koko Vapaalan kaupunginosan työpaikkamäärä on ollut vuonna 2008 alueella yli tuhat. Rajatorpassa on kymmenittäin pieniä palvelualan yrityksiä. Selvitysalueen lounaispuolella, Vihdintien varrella on yritysalue. Jonkin verran työpaikkoja sijoittuu myös Rajatorpan kouluun, päiväkoteihin sekä alueen asumispalveluihin.

Voimassa oleva asemakaava pääosin sallii tontin rakennusoikeudesta 20 % asumista häiritsemättömiä liike-, työ- ja toimistotiloja. Asumisen yhteydessä on toteutettu yhteensä noin 2300 m^2 toimistotilaa, 700 m^2 varastotilaa ja 760 m^2 muita työtiloja. Työtiloja asumisen yhteydessä on esimerkiksi Kirveskujan varrella. Alueen tietoliikenneverkko vaatisi asukkaiden mukaan lisäkehittämistä ja helpottaisi mm. alueen etätyömahdollisuuksia. Tietoliikenneverkkojen kehittämisestä vastaavat yksityiset yritykset.

Vapaalan lähin palvelutarjonta sijoittuu Rajatorppaan ja Myyrmäkeen. Rajatorpan vuonna 1972 valmistuneessa pienessä ostoskeskuksessa on esimerkiksi kauppa, ravintola ja kampaamo. Terveys- ja sosiaalipalvelut sijoittuvat Myyrmäkeen. Vapaalassa on sijaitsee myös asumispalveluita, mm. Rinnekoti-säätiön Vapaalankoti.

Friherrsin paikallispalveluiden kukoistaessa 1940–70-luvuilla kylän keskus sijaitsi Vapaalantien varressa (noin 41), jossa oli mm. Elannon myymälä nykyisessä Friherrsin torpassa vuodesta 1938 ja posti vuodesta 1955. Palvelut siirtyivät Rajatorpan ostoskeskukseen sen valmistuttua 1970-luvulla. Muita Vapaalan omia palveluita olivat mm. Airaksisen kahvila 1940-luvun puolivälistä 1950-luvun alkuun ja samassa rakennuksessa aina 1970-luvun alkuun asti jatkanut kauppa sekä Vuolutien ja Vapaalantien risteyksessä ollut kioski.

1970-luvulla Vapaalan käytössä olivat jo Rajatorpan puolella sijaitsevat kaupalliset palvelut sekä kansakoulu, terveystalo ja lastentalo. Ilpolan koulun pohjoispuolella olivat jo urheilukenttä ja lasten leikkikenttä. Vuoden 1980 asemakaavaan merkittiin Friherrsin torppa yleisten palveluiden korttelialueeksi yhdistys- ja viihdetarkoituksia varten ja toinen kaupan paikka asemakaavaan liikerakennusten korttelialueeksi lähimyymälätarpeita varten. Nykyisin Friherrsin torppaa voi vuokrata seurakuntatalon tavoin kokous- ja juhlatilaksi.

Tulevalla täydennysrakentamisella voidaan tukea alueen palveluiden säilymistä tai paranemista. Lisäksi pientaloalueiden ikärakenteen monipuolistuminen väestönkasvun myötä edistää olemassa olevan infrastruktuurin ja palveluiden, kuten koulujen tarkoituksenmukaista käyttöä.

Koulu

Aivan aluksi Friherrsiläiset lapset kävivät koulua Hämeenkylässä noin neljän kilometrin päässä. Vapaalan ensimmäiset omat koulut toimivat vuodesta 1945 kahdessa yksityishuvilassa: alakoulu Sorvikujalla ja yläkoulu nykyisessä Vuolutie 1B:ssä. Ennen Ilpolan koulun valmistumista opetusta oli myös Kansantuvalla. Nykyään Rajatorpan koulu toimii kolmessa rakennuksessa: Ilpolan koulu (1948), pääkoulu (1964) ja paviljonki (1983). Lisäksi Variston koulu on Rajatorpan koulun opetuspisteenä vuodesta 2006. Lähin lukio on Vaskivuoren lukio Myyrmäessä.

Rajatorpan koulun päärakennuksen sekä vanhan suojellun koulun teknisten perusparannustöiden suunnittelu on käynnissä. Rajatorpan koulun pääkoulun ja paviljongin korvaaminen uudisrakennuksella on opetuslautakunnan investointisuunnitelmissa (ola 14.9.2015). Sivistystoimen mukaan koulun suunnittelussa voidaan huomioida Vapaalan mahdollisen täydennysrakentamisen myötä kasvava oppilasmäärä.

Päivähoito

Vapaalan pientaloalueen lähistöllä on tarjolla ainakin seuraavia julkisia päivähoitopalveluita

- Vapaalan päiväkoti, Vapaalanpolku 11, 12 (myös esiopetus)
- Ruotsinkielinen ryhmäperhepäiväkoti Kardemumma, Riikkirinne 1
- Nikkarin päiväkoti, Vapaalankuja 3 (myös esiopetus ja erityisryhmä).
- Variston päiväkoti, Luhtimäki 2
- Pähkinärinteessä seitsemän päivähoitopistettä (myös esiopetus ja erityisryhmä). Lammaslammentie 3:ssa avoin päiväkoti.

Nykyisen ennusteen mukaan lasten määrä säilyy ennallaan, joten mahdollinen kasvu vaikuttaa suuralueen päivähoitopaikkatilanteeseen. Sivistystoimen mukaan muutosta voi osittain huomioida Rajatorpan uudisrakennuksessa.

Huomioitavaa palveluiden jatkosuunnittelussa

- Palvelutarpeet eivät edellytä muutoksia asemakaavaan.
- Täydennysrakentaminen ei edellytä sosiaali- ja terveystoimelle uusia toimipisteitä tai palveluita.
- Sivistystoimelle tulee viedä tiedoksi ajantasaiset arviot tulevasta asukasmäärästä, jotta ne voidaan huomioida koulupalveluiden suunnittelussa.
- Mikäli väestö kasvaa, päivähoitopalveluihin tarvitaan lisäkapasiteettia.
- Koulujen ja päiväkotien osalta saattoliikenteen reittien huomioiminen jatkosuunnittelussa on oleellista. Myös lasten omatoimisen koulumatkan turvallisuus tulee huomioida, mikäli liikennejärjestelyt muuttuvat ja liikenne alueella lisääntyy.

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 26 §

Virkistys

Tavoitteena Vantaalla on kattava ja yhtenäinen viheralueverkosto, joka perustuu virkistysreitein toisiinsa kytkettyihin laaja-alaisiin luonnonalueisiin ja virkistyspalveluihin. Laajojen luontoalueiden väliset viherkäytävät toimivat pääasiallisina ekologisina yhteyksinä eläimille ja kasveille. Lisäksi asuinalueiden yhteydessä on pienempiä paikalliseen käyttöön tarkoitettuja viheralueita.

Viheralueohjelma 2011 – 2020 ohjaa Vantaan viheralueiden suunnittelua. Viher- ja liikunta-alueiden rakentamisohjelmassa määritetään vuosittain käytettävät investoinnit, joiden pohjalta toteutetaan kohteittain puistosuunnitelmat. Kaupungin virkistyksen pääpanos kohdistuu laajempiin virkistysalueisiin ja toiminnallisiin alueisiin. Pientaloalueiden sisäisten pienten puistometsien kunnossapidon resurssit ovat hyvin rajoitetut.

Viheralueverkosto

Selvitysalueella on noin 16 alueen sisäistä asemakaavassa viheralueeksi merkittyä aluetta (yht. noin 8 ha, 8,5 % koko alueesta). Näistä yksi on ns. toimintapuisto, joissa on puistorakenteita. Vihdintien varressa asemakaavassa puistoksi varatuista alueista kolme toimii enemmänkin suojaviheralueena. Loput ovat asutuksen välissä säilyneitä luonnonmukaisia metsiköitä, joista seitsemän on kooltaan yli 3000 m^2. Vapaalan viheralueet sijoittuvat karuille kallioisille lakialueille tai savisiin laaksonpohjiin.

Selvitysalueeseen rajautuu Sahapuisto, joka on toinen Vapaalan pientaloalueeseen liittyvistä rakennetuista ja valaistuista, pääosin esteettömistä toimintapuistoista. Sahapuiston yhteydessä on Rajatorpan koulun urheilukenttä sekä leikkipaikka ja koira-aitaus. Puisto on aktiivisessa virkistyskäytössä, jossa se on tärkeää säilyttää jatkossakin. Sahapuistoa perusparannetaan parhaillaan.

Vapaalan itäpuolella sijaitsee yleiskaavan mukaisen seudullisen viheralueverkoston pohjois- ja eteläsuuntainen reitti, jonka varrella lähimpinä sijaitsevat mm. Vapaalan liikuntapuisto, Myyrmäen urheilupuisto, Naulametsä, Myyrmäenmetsä, Raappavuortenmetsä ja Honkasuo. Selvitysalueen eteläpuolella on Rajatorpanpuisto. Lisäksi Rajatorpassa on sisäurheilutiloja. Vapaalan alueen virkistystä tukee myös esitteeksi koostettu kotikaupunkipolku (2009).

Vuonna 1979 Vapaalan puistot olivat koulujen yhteyteen rakennettuja urheilu- ja leikkikenttiä (nykyinen Sahapuisto) lukuun ottamatta luonnonmukaisia. Ne olivat maastoltaan vaihtelevia kallioisia, mäntyjä kasvavia kukkuloiden lakiosia ja peltoaukeita sekä reheviä pähkinäpensaita ja koivuja kasvavia metsiköitä. Vapaalan pohjoisosan muodosti viljelemätön peltoalue, joka liittyi Variston urheilualueeseen, nykyiseen Myyrmäen urheilupuistoon.

1980-luvun alussa hyväksytyissä asemakaavamuutosten yhteydessä kortteleihin sijoitettiin ajan tavan mukaisesti useita uusia puistoja. Asemakaavaprosessiin liittyikin liki 10 vuoden pituinen kiivas keskustelu, jossa asukkaat vastustivat yksityisten omistamien maa-alueiden lunastamista yleisiksi puistoiksi. Pääosin näitä puistoja ei ole rakennettu virkistyskäyttöön eikä niille ole rakennettu huolto- ja kunnossapidon ja jalankulun ja pyöräilyn mahdollistavia puistokäytäviä vielä nyt 35 vuotta myöhemminkään. Ilmeisesti ne vaikeasti löydettävinä palvelevat pääosin vain lähinaapuruston käyttöä. Selvitysalueen kaikilla asukkailla on alle 300 metrin matka lähimmälle virkistysalueelle.

Viheralueiden kehittäminen jatkossa

Viheralueilla on merkitystä virkistyksen lisäksi maisemallisesta, ekologisesta, pienilmastollisesta ja sosiaalisesta näkökulmasta.

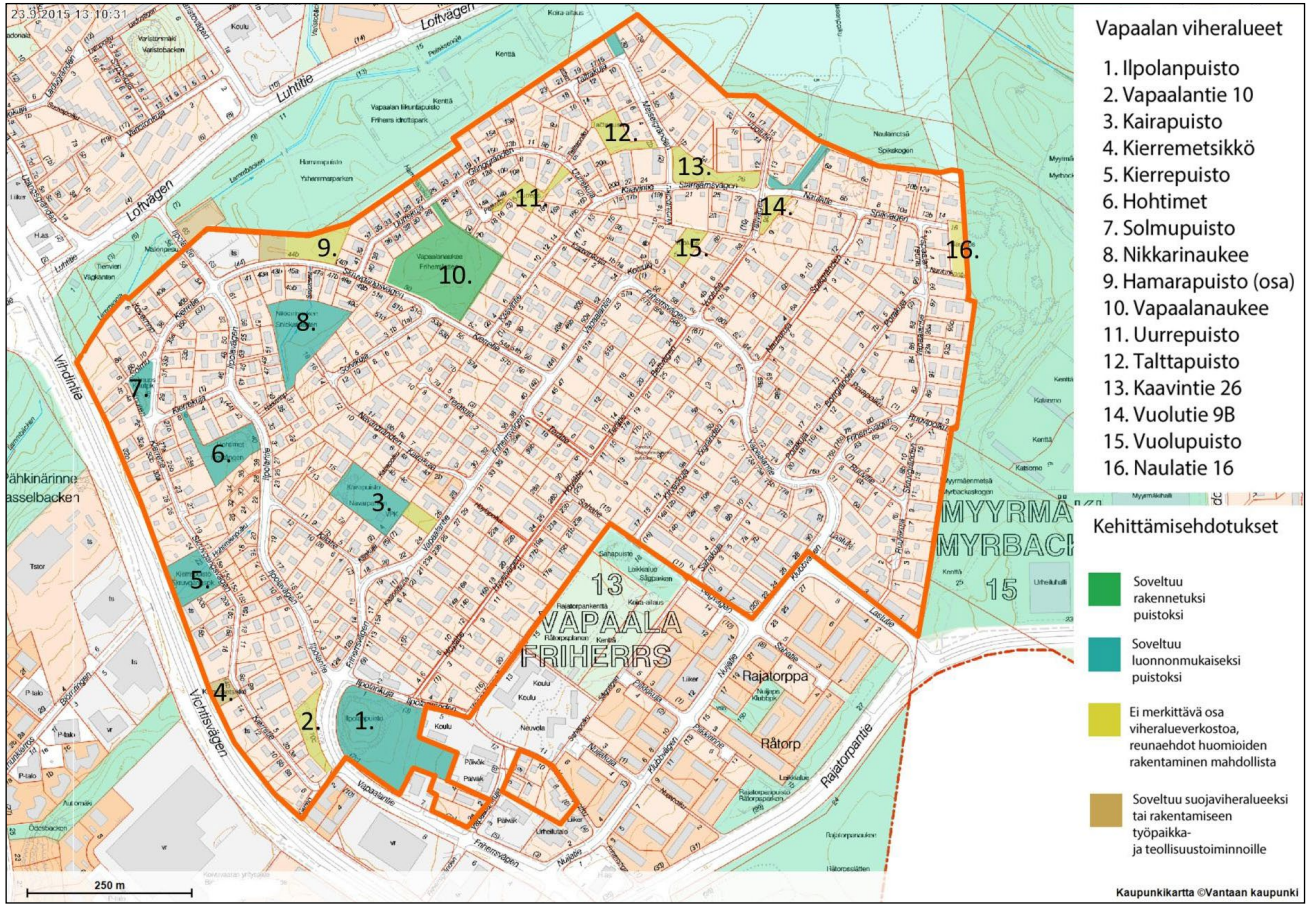
Selvitysalueen tuntumassa olevista virkistysalueista vain Sahapuistolle, Vapaalanaukeelle ja Rajatorpanpuistolle on tehty puistosuunnitelmat. Vapaalanaukee on perusparannettu pari vuotta sitten ja Sahapuistoa kunnostetaan parhaillaan. Selvitysalueelle ei ole tehty metsäsuunnitelmia. Viheralueista on luonnonhoitosuunnitelmat. Metsä- ja luonnonhoitosuunnitelmia uudistetaan parhaillaan.

Selvitysalueen ulkopuoliselle Myyrmäen urheilupuiston alueelle laaditaan yleissuunnitelma, jossa lähtökohtana on pysäköintijärjestelyjen, kevyen liikenteen reittiyhteyksien, toimintojen ja kaupunkikuvan kehittäminen. Rajatorpanpuiston kunnostaminen sisältyi vuoden 2015 rakentamisohjelmaan.

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 26 §

Osa puistometsiköistä on sellaisia, että työkoneilla kuten traktorihakkurilla risujen haketusta tai koneellista puutavaran poistoa ei ole mahdollista suorittaa. Syynä on joko se, että kohteeseen ei ole soveltuvaa kulkuyhteyttä, maa kantavuus on heikko tai kohde on maastomuodoltaan konetyöhön soveltumaton. Kallioalueiden hoito sen sijaan on kohtuullisen helppoa.

Tässä selvityksessä tehdyllä tarkastelulla on tarkoitus nostaa esiin Vapaalan pientaloalueen sisäisistä virkistysalueista viheralueverkoston keskeisimpänä säilytettävät kohteet ja toisaalta mahdolliseen täydennysrakentamiseen soveltuvat alueet. Mahdolliset käyttötarkoituksen muutokset viheralueille edellyttävät asemakaavamuutosta. Selvitysalueen viheralueille ei ympäristökeskuksen mukaan sijoitu luonnonarvoiltaan merkittäviä, suojelua vaativia kohteita. Virkistysalueiden saavutettavuus 300 metrin etäisyydellä toteutuu myös viheralueverkostoon ehdotettujen muutosten myötä.



Vapaalan viheralueita koskevat kehittämisehdotukset kartalla. Selvitysalueen ulkopuoliset viheralueet on merkitty vaaleanvihertävällä.

1. Ilpolanpuisto (17 845 m²)

Tausta
Säilynyt luonnonmukaisena alueena Ilpolan koulun (1948) ja 1960-1970-luvulla rakennetun Vapaalantien välissä.

Luonnonolot
Mustikkatyypin tuoretta kangasmetsää, puustossa myös mäntyä ja katajaa. Jyrkkä moreenirinteinen, laella runsaasti kalliopaljastumia. Alavammalla osalla maaperä silttiä.

Toiminnot
Lähimetsänä Ilpolanpuistoa hyödyntävät koululaisten lisäksi läheiset päiväkodit ja asukkaat. Puiston itäreunassa kulkee kaukolämpöputkisto. Maastonmuotojen puolesta ei ole esteetön kohde. Osin melualueella: tiemelu päivällä 45 – 60 dB, lentomelu 50 dB.

Jalankulun ja pyöräilyn reitit
Vapaalantieltä Ilpolanpolulle kulkemisesta muodostunutta polkua käyttävät ulkoilijat ja Vihdintien pysäkeille kulkevat jalankulkijat. Ei rakennettua yhteyttä. Yhteyden rakentaminen todennäköisesti vaurioittaisi nykyistä kasvillisuutta.

Kaupunkikuva
Historiallisen Ilpolantien linjauksen maisemassa puustoineen maamerkkinä erottuva kalliomäki.

Palaute
Paikalliset toivovat alueen säilymistä virkistyskäytössä sekä reitin kehittämistä ja valaisemista. Paljon koululaisten ja päiväkotien lapsille käytössä. Luonnonvaraisuudessaan ainutlaatuinen paikka. Omakotiyhdistys on järjestänyt puistossa keväisin siivoustalkoita. Nuoriso ilmeisesti aiheuttaa toisinaan häiriötä virkistysalueen ympäristössä.

Rakennettavuus
Ilpolanpuisto tulee kokonaisuudessaan säilyttää rakentamattomana.

Kehittämispotentiaali viheralueena
Säilytetään luonnonmukaisena viheralueena. On aktiivisessa käytössä koulun ja päiväkotien lähimetsänä ja kävelyreittinä. Tärkeä osa Sahapuistoon asti ulottuvaa virkistysalueiden, urheilukenttien ja koulun ulkoiluympäristöä. Harvoja isoja luonnonmukaisia alueita pientaloalueen sisällä.

2. Vapaalantie 10 (2720 m²)

Tausta
1960 – 1970-luvulla Vapaalantien rakentaminen erotti Ilpolanpuiston metsäalueesta. Vireillä asemakaavamuutos 002120, jossa alueelle ehdotettu asuinrakentamista.

Luonnonolot
Kapea luonnonmukainen kaistale. Kallioinen moreenirinne, puusto mäntyvaltainen. Myös kuusia, koivuja ja haapoja. Rauhoitettu masmalo, joka voidaan tarvittaessa siirtää kasvamaan toiseen paikkaan.

Toiminnot
Eteläpäässä tontti levittäytynyt viheralueen puolelle. Rajoittuu katuun. Ilmeisesti käytetä juurikaan virkistykseen, merkitys maisemallinen ja pääasiassa lähinaapureihin kohdistuva. Maastonmuotojen puolesta ei ole esteetön kohde. Tiemelu päivällä 45 – 55 dB, lentomelu 50 dB.

Jalankulun ja pyöräilyn reitit
Ei rakennettua yhteyttä. Ilmeisesti ympäröiville tonteille kulkemisesta muodostunut polkua.

Kaupunkikuva
Maisemallisesti tärkeä osa Ilpolanpuiston kokonaisuutta, kallioiden ja mäntyjen muodostama reunavyöhyke.

Palaute
Vireillä olevan kaavahankkeen yhteydessä viheraluetta on puolustettu tärkeänä maisemassa. Rakentamiseen hankala: kapea pieni tila, joka pelkkää kalliota.

Rakennettavuus
Hankala kohde rakentamiseen, sillä edellyttäisi maastonmuotojen ja ainakin osan avokalliosta ja puustosta säilyttämistä maisemassa. Lisäksi tonttiyhteydet hankala toteuttaa turvallisesti mutkaisessa risteyksessä. Alueelle mahtuisi nämä maiseman erityispiirteet säilyttäen korkeintaan kolme tonttia.

Kehittämispotentiaali viheralueena
Viheralueverkoston osana kohteella ei ole erityistä merkitystä. Säilytettäessä soveltuu luonnonmukaiseksi kohteeksi.

3. Kairapuisto (7715 m², josta Friherrsin VPK:n omistuksessa 6460 m², kaupungin omistuksessa 1260 m²)

Tausta
Vapaapalokunta sai alueen lahjoituksena palokunnan käyttöön maanomistaja Sahlbergeilta vuonna 1944. Ensin sille nousi vaatimaton paloliiteri sekä tanssilava kyläläisten talkoovoimin. Paloasema valmistui 1950-luvulla. Rakennuskaavan aikaan alueelta oli Vapaalantielle suora ajoyhteys, Palokunnantie.

Luonnonolot
Moreenipeitteisen mäen kallioinen lakialue. Kaupungin omistama alue moreenimaata. Ilmeisesti Kairakujan rakentamisesta jääneistä maamassoista tehtyjä pengerryksiä. Mäntyvaltainen, rinteellä myös kuusia, koivuja, pihlajia.

Toiminnot
Etuosa viheralueesta on VPK:n urheilukäytössä (mm. rantalentopallokenttä), VPK:n mukaan avoin paikallisille. Silti paikallisten vähäisessä käytössä, sillä kulku puistoon on piilossa ja pihan kautta. Vapaalantien varteen sijoittuva kaupungin omistuksessa oleva alue on pusikoituneena vaikeakulkuinen. Viheralueen läpi Kiilakujalta Kairakujalle suunniteltuja jalankulun ja pyöräilyn reittejä ei ole toteutettu. Friherrsin VPK on alustavasti harkinnut mahdollisuutta hakea asemakaavamuutosta sijoittaakseen asuintontteja Kairapuiston hoitamattomaan pohjoiseen takaosan metsään. Tiemelu päivällä alle 55 dB, lentomelu 50 dB.

Jalankulun ja pyöräilyn reitit
Voisi olla läpikulkureitti jalankulkijoille ja pyöräilijöille, jos puistokäytävä rakennettaisiin. Ei kuitenkaan viheralueverkostossa merkittävän tärkeä. Yhteyden mahdollinen katkaiseminen Vapaalantielle rakentamalla ei rajoittaisi kulkua merkittävästi.

Kaupunkikuva
Kadunvarren pientä kaistaletta lukuun ottamatta näkyy vain ympäröiville pihoille.

Palaute
Pidetty paikka ja ”kylän yhteiseksi” koettu, mutta tällä hetkellä hankalapääsyinen ja vaikeasti käytettävä. Kadunvarsitontti ei merkittävä osa puistoa. Moni on toivonut puiston läpi täydennysrakentamista varten ajoyhteyttä. VPK:n toiminnalle tärkeä. VPK on kiinnostunut kehittämään aluetta aktiivisempaan käyttöön paikallisten kanssa.

Rakennettavuus
Vapaalantien varrella sijaitseva kaupungin omistama alue ei ole keskeinen verkoston kannalta, se voidaan muuttaa asuinkäyttöön. VPK:n omistaman maa-alueen takaosa ei välttämättä ole viheralueverkostossa merkittävä, mutta kalliomäkenä suositeltavaa säilyttää rakentamattomana. Haasteena on myös ajoyhteyden toteuttaminen muun kuin rakentamattoman Kiilapolun kautta. Useilla naapureilla toiveita lisärakentamisesta: nykyisen puistoalueen pirstominen ajoyhteyksin estäisi alueen jatkokehittämisen virkistyskäyttöön.

Kehittämispotentiaali viheralueena
Nykyisin yksityisessä omistuksessa oleva alue sopii myös viheralueverkoston osaksi, jos läpikulku mahdollistetaan ja alue tulee kaupungin haltuun. Puisto ei välttämättä ole sopiva kaavamerkintä paloaseman toiminnoille ja pysäköinnille. Säilytettäessä soveltuu luonnonmukaiseksi kohteeksi.

4. Kierremetsikkö (1255 m²)

Tausta
Rakentamattomana säilynyt kaistale Vihdintien varrella.

Luonnonolot
Luonnonmukainen kaistale. Maaperä morenia.

Toiminnot
Ilmeisesti ei juurikaan virkistyskäytössä, merkitys suojaviheralueena. Vihdintien heikentämä ilmanlaatu ja melu vaikeuttavat virkistyskäyttöä ja rakentamista asumiseen. Melualueella: tiemelu päivällä 65 – 75 dB, lentomelu 50 dB.

Jalankulun ja pyöräilyn reitit
Ei rakennettua yhteyttä.

Kaupunkikuva
Näkyy metsäisenä ympäristönä lähialueille. Lähellä Vihdintietä keventänee liikennealueen vaikutusta.

Palaute -w

Rakennettavuus
Toistaiseksi ei sovellu melun takia asuinrakentamiseen, soveltuisi muuhun rakentamiseen. Puusto rajaa asutusta Vihdintiestä, minkä takia rakentaminen edellyttäisi puuston säilyttämistä osana maisemaa.

Kehittämispotentiaali viheralueena
Säilytetään suojaviheralueena.

5. Kierrepuisto (1230 m²)

Tausta
Rakentamattomana säilynyt kaistale Vihdintien varrella.

Luonnonolot
Metsäinen, märkä alue. Puusto koivua.

Toiminnot
Alueen halki kulkee tärkeä jalankulun ja pyöräilyn yhteys pysäkille ja Pähkinärinteeseen. Ilmeisesti ei juurikaan muussa virkistyskäytössä, merkitys suojaviheralueena ja läpikulkupaikkana. Puusto saattaa pidättää pienhiukkasia. Puiston reunoilla ja reitin varrella kunnallistekniikan johtoja. Melualueella: tiemelu päivällä 60 – 70 dB, lentomelu osittain 50 dB.

Jalankulun ja pyöräilyn reitit
Osa keskeistä jalankulun ja pyöräilyn reittiä.

Kaupunkikuva
Näkyy metsäisenä ympäristönä lähialueille. Lähellä Vihdintietä keventänee liikennealueen vaikutusta.

Palaute -

Rakennettavuus
Maaperän, johtojen, melun sekä pyöräilyn ja jalankulun reitin takia ei sovellu rakentamiseen.

Kehittämispotentiaali viheralueena
Säilytetään suojaviheralueena. Tärkeä jalankulun ja pyöräilyn kulkureitti. Vihdintiestä rajaava suojaviheralue.

6. Hohtimet (5175 m²)

Tausta
Rakentamattomaksi jätetty kalliomäki, jonka lähiympäristö oli pitkään selvitysalueen suurimpia yhtenäisiä metsäalueita. Rinteen alaosa muutettu tonteiksi asemakaavamuutoksella (2013).

Luonnonolot
Korkea mäki, jonka laella kalliopaljastuma. Rinteet tuoretta mustikkatyypin metsää. Puusto vaatii hoitoa.

Toiminnot
Vehreä maamerkki ja maisemallisesti tärkeä paikka: mäeltä avautuu näkymä historialliselle tielle. Merkitys virkistysalueena kohdistuu ilmeisesti pääasiassa lähinaapureihin. Puistoalue jatkuu Kierrekujalle asti, mutta asemakaavaan sinne ei ole merkitty kulkuyhteyttä. Maastonmuotojen puolesta ei ole esteetön kohde. Tiemelu päivällä 45 – 55 dB, lentomelu alle 50 dB.

Jalankulun ja pyöräilyn reitit
Ei rakennettua yhteyttä.

Kaupunkikuva
Näkyy metsäisenä kalliomäkenä keskeisellä paikalla ja uuden tiiviin rakenteen vieressä. Ylläpitää Ilpolantien historiallista ilmettä.

Palaute
Metsän kaataminen asuinrakentamisen tieltä harmittaa paikallisia.

Rakennettavuus
Maisemallisesti tärkeänä kalliomäkenä suositeltavaa säilyttää rakentamattomana. Sopimaton kohde rakentamiselle myös korkeuserojen ja tonttiyhteyksien puolesta.

Kehittämispotentiaali viheralueena
Säilytetään luonnonmukaisena viheralueena. Virkistyskäyttöä voisi lisätä puistokäytävän toteuttaminen Kierrekujalle ja puuston kunnostus. Melun takia haasteellinen kohde oleskeluun.

7. Solmupuisto (2000 m²)

Tausta
Rakentamattomana säilynyt kaistale Vihdintien läheisyydessä.

Luonnonolot
Pohjoiseen viettävä moreenirinne. Puusto kuusta, puusto voi kaatuessaan aiheuttaa vaurioita läheisille tonteille.

Toiminnot
Luonnonmukainen kaistale. Ilmeisesti ei juurikaan virkistyskäytössä, merkitys ennemminkin suojaviheralueena. Puiston reunoilla kunnallistekniikan johtoja. Melualueella: Tiemelu päivällä 50 – 60 dB, lentomelu alle 50 dB.

Jalankulun ja pyöräilyn reitit
Ei rakennettua yhteyttä.

Kaupunkikuva
Näkyy metsäisenä ympäristönä. Lähellä Vihdintietä keventänee liikennealueen vaikutusta.

Palaute -

Rakennettavuus
Tonttijohdot vaikeuttavat rakentamista. Soveltuisi rakentamiseen, mikäli huomioidaan vehreys maisemassa sekä tonttiyhteyksien turvallisuus mutkaisessa risteyksessä. Melun takia ei sovellu asuinrakentamiseen. Tarjoaa arviolta kaksi tonttipaikkaa.

Kehittämispotentiaali viheralueena
Säilytetään suojaviheralueena.

8. Nikkarinaukee (9060m²)

Tausta
Rakentamattomana säilynyt entinen peltoalue. 1960-luvulla ympärille alkoi rakentua asutusta Sorvikujan varrelle sekä Ilpolantien ja Kierretien varteen. Tuolloin Variston pellot alkoivat heti Kierretien toiselta puolen eikä tonttien väliin ollut vielä jätetty kulkuyhteyksiä. Kaakosta päin on kasvanut vähitellen 1980-luvulta lähtien puustoa, länsiosasta Nikkarinaukee on edelleen pitkälti avointa aluetta.

Luonnonolot
Luonnonmukainen, osin umpeen kasvanutta entistä peltomaata, jonka halki virtaa oja. Alavaa savikkoa, itäpuoli silttiä. Kerää hulevesiä kaakosta ja luoteesta tulevilta rinteiltä.

Toiminnot
Paikallisten itse rakentamia ojan ylittäviä rakenteita. Alueella runsaasti vesihuollon putkia. Tiemelu päivällä alle 50 dB, lentomelu alle 50 dB.

Jalankulun ja pyöräilyn reitit
Nyt ainoa, jyrkkä kulku ainoastaan Sorvikujan päästä. Kaksi muuta, keskeisemmin asemakaavaan sijoitettua toteuttamatta. Mikäli loput yhteydet rakennettaisiin, toisi reitin seudulliselle virkistysyhteydelle Myyrmäen urheilupuistoon.

Kaupunkikuva
Näkyy ympäröiville pihoille. Katualueilta vaikea löytää kulkua viheralueelle.

Palaute
Puiston kehittämistä on toivottu. Tällä hetkellä puisto on aktiiviseen käyttöön hankalapääsyinen ja rämettyneenä vaikeakulkuinen. Upea lintukanta.

Rakennettavuus
Ei sovellu rakentamiseen maaperän, vaikeiden tonttiyhteyksien ja vesihuollon putkien takia.

Kehittämispotentiaali viheralueena
Säilytetään luonnonmukaisena puistona. Virkistyskäyttö edellyttää kaupungilta puistosuunnitelmaa ja katusuunnitelmaa puistokäytävän, ojan mahdollisen vesiaiheen ja ojan ylittävän sillan toteuttamista sekä puuston hoitoa. Länsireunan niittyalueen säilyminen avoimena tarvitsee hoitoa.

9. Osa Hamarapuistoa (noin 5000 m²)

Tausta
Kierretien varteen sijoittuva osa Hamarapuistoa, yleiskaavassa pientaloalueeksi määriteltyä aluetta. Alue on säilynyt rakentamattomana entisistä Variston pelloista. Jätevedenpumppaamo sijoitettiin virkistysalueeseen rajautuvalle yleiselle alueelle asemakaavan 130300 yhteydessä.

Luonnonolot
Osin puustoinen, osin avoin alue urheilupuiston ja asutuksen välillä. Alavaa savimaata, jossa avo-ojia.

Toiminnot
Toiselta puolelta rajoittuu katuun. Alueen halki kulkee kunnallistekniikan johtoja. Täyttömaavalleja. Maastonmuotojen puolesta esteetön kohde. Sijaitsee 35 – 170 metrin päässä jätevedenpumppaamosta, josta HSY:n suositusetäisyys asutukseen on 50 m. Rekkaparkiksi varattu, toteuttamaton korttelialue 60-180 metrin päässä. Matonpesupaikka noin 150 m päässä. Tiemelu päivällä 45 – 50 dB, lentomelu alle 50 dB.

Jalankulun ja pyöräilyn reitit
Alueen halki kulkee valaistu jalankulun ja pyöräilyn yhteys Myyrmäen urheilupuiston suuntaan. Alueen pohjoispuolelta kulkevat talvisin hiihtoladut.

Kaupunkikuva
Näkyy urheilupuistoon ja Kierretien varteen.

Palaute
Jalankulun ja pyöräilyn reitti tärkeää säilyttää. Ilpolantien alkupään ympäristön viihtyvyydestä, hoidosta ja jätevesipumppaamon hajuhaitoista tullut paljon negatiivista palautetta. Toisaalta aluetta on ehdotettu täydennysrakentamisen kohteeksi. Naapurikiinteistön asukkaat toivovat rakentamisen sijoittuvan jalankulku –ja pyörätien länsipuolelle.

Rakennettavuus
Hankala kohde asuinrakentamiseen. Jalankulun ja pyöräilyn tärkeä yhteys, maaperä, kunnallistekniikan johdot ja jätevedenpumppaamon ja mahdollisen rekkaparkin läheisyys rajaavat rakentamiseen soveltuvaa aluetta. Myös maavallit ja avo-ojat hankaloittavat rakentamista. Tonttiyhteydet mahdollista liittää suoraan katuun. Rakentaminen luultavasti nostaisi paineita Ilpolantien alkupään tienvieren kohentamiselle. Ulkoilureitin varrella huomioitava vehreys maisemassa.

Kehittämispotentiaali viheralueena
Jalankulun ja pyöräilyn yhteys tärkeää säilyttää. Ei ole itsessään merkittävä osa viheralueverkostoa, mutta osa Vapaalan liikuntapuiston ja yleiskaavan mukaisten seudullisten virkistysalueiden kokonaisuutta.

10. Vapaalanaukee (15 300 m²)

Tausta
Entistä peltomaata, joka on vuoden 1981 asemakaavalla 130300 muutettu puistoksi. Nykyään toinen Vapaalan toiminnalliseksi rakennetuista puistoista. Vapaalanaukee on kunnostettu aivan lähivuosina.

Luonnonolot
Nurmi- ja niittyaluetta, jossa on sekä luontaisesti kasvanutta että istutettua puustoa. Alavaa savikkoa, koillisosassa silttiä.

Toiminnot
Hoidettu ja valaistu puisto, jossa on leikki- ja liikuntavälineitä eri ikäisille. Maastonmuotojen puolesta esteetön kohde. Noin 100 m etäisyys Vapaalan liikuntapuistoon, jossa on useita jalkapallokenttiä, koripallokenttä, beach volley –kenttä sekä kolme tenniskenttää, koira-aitaus ja talvisin luistelumahdollisuus. Vapaalan urheilupuiston kautta on pääsy Myyrmäen urheilupuistoon ja seudulliselle virkistysyhteydelle. Tiemelu päivällä alle 50 dB, lentomelu alle 50 dB.

Jalankulun ja pyöräilyn reitit
Rakennetut puistokäytävät alueen halki ja edelleen seudulliselle virkistysyhteydelle Vapaalan liikuntapuiston kautta.

Kaupunkikuva
Näkyy kadulle ja lähialueen pihoille, tärkeä läpikulkureitti jalankulkijoille ja pyöräilijöille.

Palaute
Alueen kooltaan, palveluiltaan ja kunnoltaan kiitelty ja kehuttu kohde, tärkeimpiä yhteisessä käytössä olevia kohteita alueella. Sekä lasten että aikuisten oleskeluun soveltuva.

Kehittämispotentiaali viheralueena
Aktiivisessa virkistyskäytössä, säilytetään rakennettuna puistona.

11. Uurrepuisto (2190 m²)

Tausta
Aikanaan asuintontteihin kuulunutta metsäaluetta, joka otettiin vuonna 1983 erillisen asemakaava (00262) yhteydessä yleiseen virkistyskäyttöön.

Luonnonolot
Moreenimaata, länsiosa silttiä. Metsikkö melko harvaa lehtomaista käenkaali-mustikkatyyppiä. Luoteisrinnettä.

Toiminnot
Ilmeisesti ei juurikaan yleistä käyttöä. Merkitys viheralueena pääosin lähinaapureihin kohdistuva. Osa alueesta muodoltaan huomattavan kapea. Yhteys Kierretielle sivuttain erittäin kaltevassa rinteessä. Kaivuukielto. Tiemelu päivällä alle 50 dB, lentomelu 50 dB.

Jalankulun ja pyöräilyn reitit
Ei rakennettua yhteyttä. Kaavan mukainen jalankulun ja pyöräilyn läpikulun reitti toteuttamatta, mikä vaikeuttaa virkistyskäyttöä. Reitti helpottaisi kulkua seudulliselle virkistysyhteydelle. Maastonmuotojen puolesta ei täysin esteetön kohde. Kulkuyhteyden rakentaminen Kierretien puolelta voi olla hyvin haasteellista.

Kaupunkikuva
Näkyy harvana metsäisenä ympäristönä viereisille tonteille. Katualueilta vaikea löytää kulkua viheralueelle.

Palaute
Alueen halki on toivottu rakennettavan kävely-yhteys. Alueen ottamisesta yleisen virkistyksen käyttöön vastoin paikallisten tahtoa ollaan vielä pahoillaan. Lähikiinteistöillä toivotaan tonttien välisen alueen säilyvän vehreänä ja rauhallisena. Kunnossapidon mukaan huono kantavuus, vaikeasti hoidettava hakkuumateriaalin poisto. Palautteen mukaan alueella olisi muinaishauta, mikä on kaupunginmuseon mukaan hyvin epätodennäköistä.

Rakennettavuus
Soveltuisi myös rakentamiseen, mikäli maaperän kantavuus ja ajoyhteydet saadaan järjestymään. Kohteeseen saisi sijoitettua arviolta neljä tonttia, mutta samalla menetettäisiin mahdollisuus viheryhteyteen. Rakennettaessa huomioitava vehreyden säilyminen naapuritonttien rajalla.

Kehittämispotentiaali viheralueena
Säilytettäessä soveltuu luonnonmukaiseksi kohteeksi. Viheralueverkoston osana merkitys läpikulkuyhteytenä, mikäli puistokäytävä rakennettaisiin.

12. Talttapuisto (2830 m²)

Tausta
Aikanaan asuintontteihin kuulunutta metsäaluetta, joka otettiin asemakaavan 130300 (1981) yhteydessä yleiseen virkistyskäyttöön.

Luonnonolot
Savimaata, jossa kapea kaistale moreenia ja kalliota. Melko harvapuustoista lehtokorpea. Pohjoisrinnettä.

Toiminnot
Ilmeisesti ei juurikaan yleistä käyttöä. Merkitys viheralueena pääosin lähinaapureihin kohdistuva. Pääosin kapea alue. Maastonmuotojen puolesta ei nykyisellään täysin esteetön kohde. Tiemelu päivällä alle 45 dB, lentomelu 50 dB.

Jalankulun ja pyöräilyn reitit
Ei rakennettua yhteyttä. Kaavan mukainen jalankulun ja pyöräilyn läpikulun reitti toteuttamatta, mikä vaikeuttaa virkistyskäyttöä. Reitti helpottaisi kulkua seudulliselle virkistysyhteydelle. Katualueilta vaikea löytää kulkua viheralueelle.

Kaupunkikuva
Näkyy harvana metsäisenä ympäristönä viereisille tonteille.

Palaute
Alueen halki on toivottu rakennettavan kävely-yhteys. Tärkeä varsinkin naapuruston lapsille. Kunnossapidon mukaan metsikön kunto ja kantavuus huono, vaikeasti hoidettava hakkuumateriaalin poisto.

Rakennettavuus
Soveltuisi myös rakentamiseen, mikäli maaperän kantavuus ja ajoyhteydet saadaan järjestymään. Kohteeseen saisi sijoitettua arviolta neljä tonttia, mutta samalla menetettäisiin mahdollisuus viheryhteyteen. Rakennettaessa huomioitava vehreyden säilyminen naapuritonttien rajalla.

Kehittämispotentiaali viheralueena
Säilytettäessä soveltuu luonnonmukaiseksi kohteeksi.Viheralueverkoston osana merkitys läpikulkuyhteytenä, mikäli puistokäytävä rakennettaisiin.

13. Kaavintie 26 (3860 m²)

Tausta
Asuinrakennusten väliin jäänyttä puistometsää, joka on ollut ennen asemakaavamuutosta 130200 (1980) tiealuetta (Asematie). Vireillä asemakaavamuutos (002272).

Luonnonolot
Lehtipuuvaltainen moreenirinne, jonka juurella maaperä hiekkaa ja savea. Alavalta osaltaan kosteaa.

Toiminnot
Vireillä olevan asemakaavamuutoksen yhteydessä alueen halki kulkevat saneeraustarpeessa olevat putket on ollut tarkoitus siirtää katualueelle. Ilmeisesti ei juurikaan yleistä käyttöä. Merkitys viheralueena pääosin lähinaapureihin kohdistuva. Yleinen merkitys puistoalueena siten pääasiassa maisemallinen. Sijaitsee 100 m päässä Myyrmäen urheilupuistosta ja seudullisesta virkistysyhteydestä. Alueen halki saattaa kulkea rasitteita. Tiemelu päivällä alle 45 dB, lentomelu 50 dB.

Jalankulun ja pyöräilyn reitit
Ei rakennettua yhteyttä.

Kaupunkikuva
Näkyy harvana metsäisenä ympäristönä viereiselle kadulle ja ympäröiville tonteille.

Palaute
Koetaan tärkeänä, ainakin maisemalliselta merkitykseltään. Toisaalta koetaan epäsiistinä metsikkönä.

Rakennettavuus
Soveltuu rakentamiseen, mikäli huomioidaan maaperä, vehreys maisemassa sekä tonttiyhteyksien turvallisuus risteyksen tuntumassa. Mahdollista avokallioaluetta tulee säilyttää näkyvissä. Kohteeseen saisi sijoitettua arviolta neljä tonttia.

Kehittämispotentiaali viheralueena
Ei merkittävä osa viheralueverkostoa, merkitys pääosin maisemallinen. Säilytettäessä soveltuu luonnonmukaiseksi kohteeksi.

14. Vuolutie 9b (1380 m²)

Tausta
Rakentamattomana säilynyt kaistale Vuolutien varressa.

Luonnonolot
Jyrkkä kalliorinne, maaperässä myös moreenia ja hiekkaa. Puusto kuusia ja haapoja. Pohjoisrinnettä.

Toiminnot
Viheralueen läpi kulkee rakentamaton kävelyreitti ja kadun varressa sijaitsee muuntamo. Ilmeisesti ei yleistä käyttöä, merkitys viheralueena maisemallinen ja läpikulkuun kohdistuva. Sijaitsee 100 m päässä Myyrmäen urheilupuistosta ja seudullisesta virkistysyhteydestä. Alueella on Vantaan Energian muuntaja ja alueen halki kulkee vesijohto ja sähkökaapeleita. Tiemelu päivällä alle 45 dB, lentomelu 50 dB.

Jalankulun ja pyöräilyn reitit
Ei rakennettua yhteyttä. Kulku mahdollista myös viereisen Vuolutien kautta.

Kaupunkikuva
Näkyy harvana metsäisenä ympäristönä viereiselle kadulle ja ympäröiville tonteille.

Palaute
Koetaan tärkeänä, ainakin maisemalliselta merkitykseltään. Naulatien pohjoispuoli ehdotetaan kunnostettavan siistiksi tai täydennysrakennettavan. Naulatien pohjoispuolelta kulkeva reitti tärkeä kävellen metsän läpi Myyrmäkeen mentäessä. Vuolutie valaisematon ja turvaton, sillä ei jalkakäytävää.

Rakennettavuus
Soveltuu rakentamiseen, mikäli huomioidaan rinnemaisema ja vehreys maisemassa. Rakentamista vaikeuttavat johdot ja turvallisten tonttiyhteyksien järjestäminen risteyksen tuntumassa. Maastonmuodot ja avokallioalueet tulee pääpiirteissään säilyttää. Kohteeseen saisi sijoitettua arviolta kaksi tonttia.

Kehittämispotentiaali viheralueena
Ei merkittävä osa viheralueverkostoa, merkitys pääosin maisemallinen. Säilytettäessä soveltuu luonnonmukaiseksi kohteeksi. Naulatien pohjoispuolinen alue tärkeää säilyttää luonnonmukaisena puistoalueena ja yhteytenä seudulliseen virkistysyhteyteen.

15. Vuolupuisto (1700 m²)

Tausta
Asuinrakennusten väliin jäänyttä metsämaata. Kulkuyhteys pohjoisesta yhä yksityisessä omistuksessa.

Luonnonolot
Loiva moreeni- ja kalliorinne. Harvapuustoista mustikkatyypin tuoretta kangasmetsää.

Toiminnot
Ilmeisesti ei yleistä käyttöä, merkitys puistoalueena pääosin lähinaapureihin kohdistuva. Tiemelu päivällä alle 45 dB, lentomelu 50 dB.

Jalankulun ja pyöräilyn reitit
Ei rakennettua yhteyttä. Asemakaavan mukainen puistokäytävä ja maa-alueen lunastaminen puistokäytävän osalta kaupungin haltuun toteuttamatta. Katualueilta vaikea löytää kulkua viheralueelle.

Kaupunkikuva
Näkyy harvana metsäisenä ympäristönä ympäröiville tonteille.

Palaute
Puistoon johtava kävelytien paikka turha asemakaavassa, sillä ei johda oikein mihinkään.

Rakennettavuus
Soveltuu rakentamiseen, mikäli tonttiyhteydet saadaan järjestymään ja maastonmuodot huomioitua. Kohteeseen saisi sijoitettua arviolta kaksi–kolme tonttia, mutta samalla menetettäisiin mahdollisuus viheryhteyteen. Rakennettaessa tulee huomioida vehreyden säilyminen naapuritonttien rajalla.

Kehittämispotentiaali viheralueena
Säilytettäessä soveltuu luonnonmukaiseksi kohteeksi. Viheralueverkoston osana ei erityistä merkitystä, vaikka rakennettaisiin puistokäytävä. Puistokäytävän rakentaminen edellyttäisi kulkureitin alueiden hankkimista kaupungille.

16. Naulatie 16 (2160 m²)

Tausta
Rakentamattomana säilynyt alue osana Myyrmäenmetsää.

Luonnonolot
Luonnonmukainen metsänreuna jonka puusto mäntyvaltainen. Kallioinen moreenirinne.

Toiminnot
Metsäaluetta. Maastonmuotojen vuoksi ei esteetön kohde. Tiemelu päivällä 45 – 50 dB, lentomelu 50 dB.

Jalankulun ja pyöräilyn reitit
Kulkemisesta muodostunut polku Myyrmäenmetsän suuntaan ja seudulliseen virkistysyhteyteen. Ei rakennettua yhteyttä.

Kaupunkikuva
Metsäaluetta, joka liittyy Myyrmäenmetsään. Näkyy metsäisenä ympäristönä ympäröiville tonteille.

Palaute
Toivottu rakennettua puistokäytävää Myyrmäenmetsän ja urheilupuiston suuntaan. Naapuri toivonut mahdollisuutta hankkia Naulankanta-katualuetta osaksi tonttia.

Rakennettavuus
Soveltuu rakentamiseen, mutta jalankulun reitin säilyttäminen tärkeää.

Kehittämispotentiaali viheralueena
Säilytettäessä soveltuu luonnonmukaiseksi kohteeksi. Kulku tärkeätä säilyttää Myyrmäenmetsään ja urheilupuistoon. Ei ole itsessään merkittävä osa viheralueverkostoa, mutta osa Myyrmäenmetsään ja yleiskaavan mukaisten seudullisten virkistysalueiden kokonaisuutta.





















Selvitysalueen puistoja, numerointi vastaa kartan ja kohdetaulukoiden numerointia.

Lisäksi selvitysaluetta ympäröiviin viheralueisiin kytkeytyvät katualueiden reunoissa sijaitsevat viheralueeksi asemakaavassa merkityt alueet Hamarapolulla, Talttakujalla ja Naulatien pohjoispuolella tulee säilyttää nykyisessä käytössä.

Hamarapuiston kehittämisen yhteydessä Ilpolantien alun varren maisemallista kehittämistä tulisi tarkastella. Alueen rakentamista tosin vaikeuttavat jätevesipumppaamon ja Lammasojan läheisyys sekä heikko maaperä. Voidaan tarkastella esimerkiksi pysäköinnin ja jätevesipumppaamon toimintojen yhdistämisen mahdollisuuksia.

Palaute

- Viheralueista saatiin palautetta sekä säilyttämisen että täydennysrakentamisen puolesta.
- Viheralueiden määrästä riippumatta olemassa olevia puistoja haluttaisiin kehitettävän, mielellään paikallisten kanssa yhteistyössä.
- Puistoihin toivottiin opasteita, jotta ne olisi helpommin löydettävissä.
- Mahdollisten virkistysalueista tonteiksi muutettavien alueiden naapurit toivovat etuosto-oikeutta kaupungin maan hankkimiseen tonttiinsa rajautuvalta osalta.
- Kyselyssä kartalle saadut maininnat on esitetty kohdassa ”Vuorovaikutus”
- Vapaalan alueella on säilytettävä mm. metsiä ja kallioita.
- Nykyrakentamisessa suositaan kaiken puuston kaatamista tontilta. Kaupungin olisi hyvä antaa määräyksiä vanhojen, hyväkuntoisten puiden säästämisestä.

Huomioitavaa jatkosuunnittelussa

- Asemakaavoituksen yhteydessä maisemaa ja viheraluerakennetta koskevia tavoitteita ja ratkaisuja tulee tarkentaa.
- Yleiskaavan määrittelemät laajemmat viheralueet Vapaalan pohjois- ja itäpuolella säilytetään. Myyrmäen urheilupuiston yleissuunnitelman yhteydessä tutkitaan Vapaalan liittyminen tähän suunnittelualueeseen ja erityisesti ulkoilureittiyhteydet.
- Kalliomäet keskeisinä alueen maamerkkeinä ja näköalapaikkoina säilytetään. Myös pienempiä kalliopaljastumia säilytetään.
- Viheralueita säilytetään mahdollisimman suurina kokonaisuuksina.
- Osa Vapaalan sisäisistä pienistä viheralueista voidaan muuttaa rakennettaviksi tonteiksi. Rakennettaessa näille alueille tulee säilyttää maisemakuvan ja maisemarakenteen ominaispiirteitä.
- Kun tontteja tai viheralueita täydennysrakennetaan, tulee riittävän viherrakenteen säilyminen varmistaa tontti- ja pihasuunnittelun yhteydessä.
- Kun rakennuksia ja väestöä tulee alueelle lisää, tarvitaan myös entistä parempia viheralueiden palveluita ja kulutuskestäviä viheralueita. Täydennysrakentamiseen tuleekin liittää viheralueiden palveluiden kehittämistä.
- Täydennysrakentamisen yhteydessä tulee säilyttää Vapaalan tärkeää ominaispiirrettä, katujen vehreää maisemakuvaa.

Liikenne

Vantaan tulevien vuosien kasvu ohjautuu joukkoliikenteeseen tukeutuville vyöhykkeille mm. valtuustostrategian, Joukkoliikennekaupunki-selvityksen (2015) ja kaupunkisuunnittelun työohjelman (2016) ohjaamana. Arkkitehtuuriohjelman (Kv 11.5.2015) liikenteellisenä tavoitteena on mm. eri liikennemuotojen tarpeiden huomioon ottaminen. Vapaala sijoittuu Vantaan joukkoliikenneselvityksen perusteella yhdyskuntarakenteeltaan osin joukkoliikenteen ja osin autokaupungin vyöhykkeelle.

Vapaalan pientaloalue sijaitsee Vihdintien varrella ja Kehä III:n tuntumassa. Vihdintie on merkittävä yhteys pohjoisen suuntaan sekä Helsingin keskustaan päin. Vapaalan pientaloalueen sisääntulokatuja ovat Vapaalantie ja Lastutie etelästä Rajatorpantieltä sekä Ilpolantie pohjoisesta Luhtitieltä. Lisäksi alueelle on jalankulku- ja pyöräily-yhteyksiä Vihdintien, Nuijatien sekä Myyrmäen urheilupuiston ja Vapaalan liikuntapuistojen suunnista. Vanhoine tielinjauksineen mutkittelevat Ilpolantie ja Vapaalantie toimivat alueen kokoojakatuina.

Katuverkon kehittyminen

Friherrsin ensimmäiset tiet on rakennettu pääosin talkoovoimin. Näitä ensimmäisiä katuja olivat mm. entiset Vanha Hämeenkyläntie (nyk. Ilpolantie), Valtatie (nykynimeltään Vapaalantie) ja Pitkäkatu (nyk. Höylätie). Vuonna 1979 alueen tiet olivat Vapaalantietä ja Vanhaa Hämeenkyläntietä lukuun ottamatta sorapäällysteisiä yksityisteitä, joiden tiealue vaihteli 5 – 10 metrin välillä. Alueen katuverkko on jäsentymätön.

Edellisessä laajemmassa asemakaavassa (v. 1979) on pääosin noudatettu olevia teitä: Vapaalantie ja Vanha Hämeenkyläntie säilytettiin kokoojakatuina. Samalla verkostoa on laajennettu. Kävelyn ja pyöräilyn väylästö muodostettiin Rajatorpan liikekeskukseen ja kouluille johtavista sekä viheralueita yhdistävistä jalankulku- ja pyöräteistä tai asuntokaduista. Pitkillä jatkuvilla tonttikaduilla on esitetty rakennettavaksi jalankulkukäytävät. Tonttikadut tehtiin jatkuvina jalkakäytävällä varustettuina lenkkeinä, päättyvinä pussikatuina tai lyhyinä läpiajettavina linkkeinä, joille ei ole ohjattu läpiajoliikennettä.

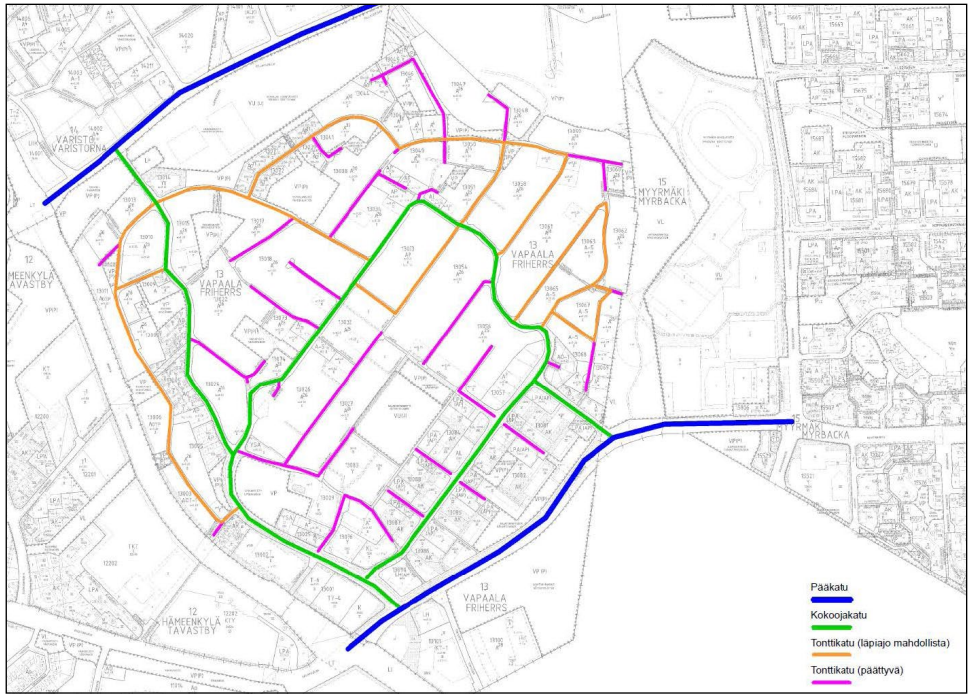
Vapaalan nykyinen liikenneverkko ja sen toiminnallinen luokitus. Vihervaara, 2016.

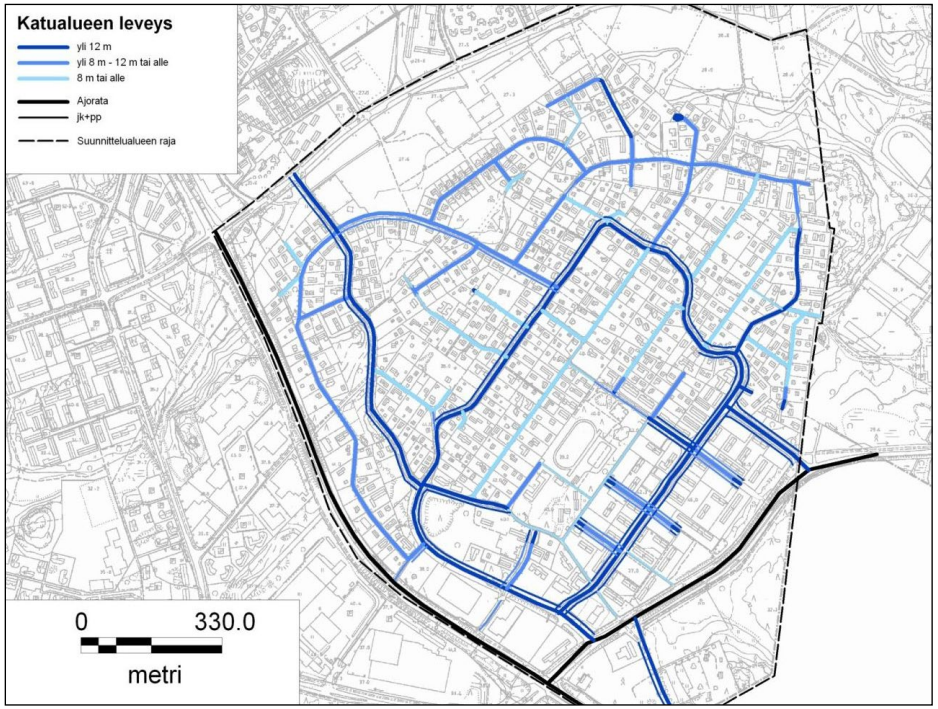
Katuverkon nykytila ja tulevaisuus

Vapaala on katuverkon toteutuneisuuden suhteen hyvin tyypillinen vantaalainen pientaloalue – alueella on useita saneeraustarpeessa olevia katuja.

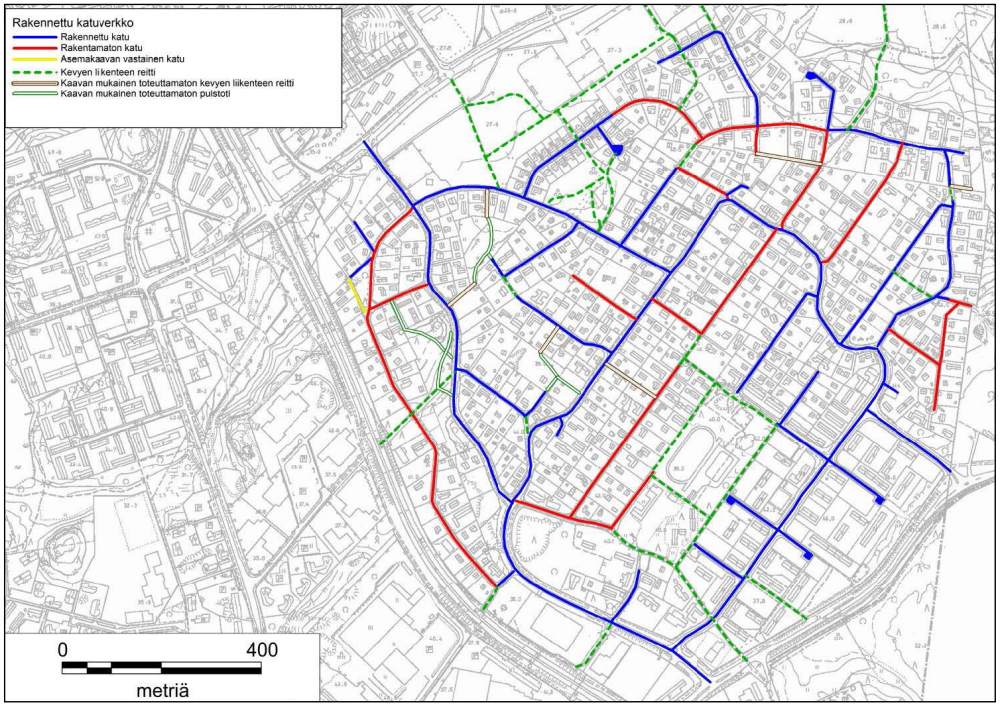
Vapaalan katuverkon ja muun kunnallistekniikan tilaa selvitettiin vuonna 2011 Omat kadut OK- hankkeen yhteydessä. Tuolloin tehtiin asukaskysely ja katualueen inventointi. HSY:n hankkeessa määrittelemät tärkeimmässä saneeraustarpeessa olevat kadut olivat Höylätie (450 m), Ilpolantie välillä Vapaalanpolku – Kierretie sekä Vuolutie (210 m). Toissijainen HSY:n ehdottama saneerauskohde oli Vapaalanpolku (140 m). Välillä Ruuvikuja-Ruuvipolku on toteuttamaton asemakaavan mukainen kadun katkaisu. Kaavintiellä taas on asemakaavan vastainen kadun katkaisu.

Tulevaisuudessa Vapaalan liikenneolosuhteisiin vaikuttavat Luhtitien mahdollinen avaaminen läpikulkuliikenteelle sekä Vihdintien liikennemäärien osalta suunnitelmat Kehä II:n rakentamisesta.





Katutilan leveys Vapaalassa. Omat kadut OK-hanke, 2011.



Rakennettu ja rakentamaton katuverkko. Omat kadut OK-hanke, 2011. Päivitykset Vihervaara, 2016.

Autoliikenne

Vapaalan autoliikenteen määrät vuonna 2014

- Vihdintie 25 300 ajoneuvoa/arkivrk (11 250 ajoneuvoa/arkivrk v. 1975)
- Rajatorpantie 16 000 ajoneuvoa/arkivrk
- Luhtitie 4 200 ajoneuvoa/arkivrk
- Vapaalantie Ilpolantien länsipuolella 2000 ajoneuvoa/arkivrk
- Vapaalantien itäpää 500 ajoneuvoa/arkivrk.

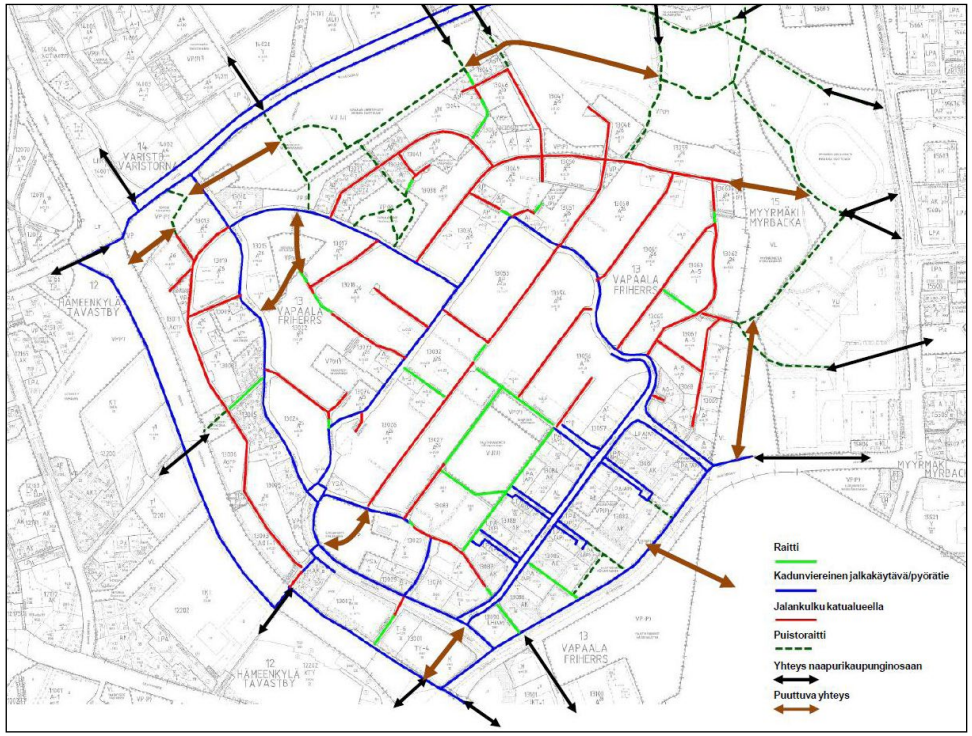
Pysäköinti

Alueen voimassa olevassa asemakaavassa on erilaisia tonttikohtaisia pysäköintimääräyksiä, jotka on kuvattu tarkemmin taulukossa kohdassa Vapaalan aiempi suunnittelu.

Vanhempien rakennusten pihoilla autot sijoittuvat yhä usein kulkuyhteyden varrelle. 1970-luvulta lähtien on rakennettu autokatoksia, joista osa on kytketty asuinrakennukseen. Uusissa pihoissa pysäköintijärjestelyt vievät tontin kadun puoleisesta osasta usein melko suuren alan. Tontin etuosa on myös saatettu päällystää pysäköintijärjestelyitä varten.

Kävely ja pyöräily

Kokoojakatujen varsille on järjestetty yhdistetyt jalankulku- ja pyörätiet. Vapaalassa on myös moottoriliikenteestä erillisiä raitteja ja aluetta ympäröivillä viheralueilla on ulkoiluteitä. Lisäksi vanhat palokujat muodostavat yhä oikopolkuja Vapaalan pitkien kortteleiden läpi. Tonttikaduilla jalankulkijat ja pyöräilijät kulkevat pääosin ajoradalla.



Nykyinen jalankulun ja pyöräilyn verkosto yhteyspuutteineen. Vihervaara, 2016.

Joukkoliikenne

Vapaala sijaitsee noin kahden kilometrin etäisyydellä Myyrmäen asemalta, joka on alueen lähin Kehäradan asema. Kehäradan valmistuminen kesällä 2015 paransi yhteyksiä lentokentälle ja itäpuolelle Vantaata. Samalla se kuitenkin vähensi jonkin verran Vapaalaa palvelleita bussiliikenteen vuoroja. Vapaalantien kautta kulkee kaksi bussilinjaa, joilla pääsee mm. Myyrmäkeen ja Helsingin keskustaan. Näillä linjoilla on yhteys myös Martinlaaksoon, Askistoon ja Linnaisiin. Yhteensä vuoroja kulkee arkena noin 60 vuoroa päivässä. Lisäksi arkisin liikennöi palvelulinja. Alueen tuntumasta Luhtitien, Vihdintien ja Rajatorpantien kautta kulkee useita seutuliikenteen joukkoliikenneyhteyksiä Vantaan muille alueille sekä Vihdin, Klaukkalan, Espoon ja Helsingin suuntaan.

Selvitysalue sijoittuu alle 200 m etäisyydelle yleiskaavassa (kh 2007) linjatusta pikaraitiotiestä, joka alustavasti kulkisi Rajatorpantietä pitkin Myyrmäen suuntaan. Tässä täydennysrakentamisen selvitystyössä eikä sen tuomilla suunnitteluperiaatteilla muuteta julkisen liikenteen reittejä tai aikatauluja. Katusuunnittelun mahdolliset tilavaraukset ja pidemmällä aikavälillä alueen väestömäärän muutokset saattavat kuitenkin vaikuttaa joukkoliikennereittien ja aikataulujen suunnitteluun. Vuonna 1979 Vapaalan kautta kulki viitisenkymmentä bussivuoroa päivässä. Lisäksi Vihdintietä ja Rajatorpantietä pääsi Helsinkiin ja Martinkyläntietä Varistoon. Myyrmäen juna-asema on avattu vuonna 1975.

Palautetta alueen liikenteestä

- Huonokuntoisia, valaisemattomia katuja tulisi kehittää (mm. Vuolutie,
- Höylätie)
- Liikenneturvallisuuden kannalta haasteellisia paikkoja, jalankulkuväyliä ja valaistuja osuuksia puuttuu, heikkoja näkemiä (mm. Terätie, Kierretien/
- Kaavintien risteys) ja ylinopeutta ajavia autoja
- Pohjoisosan liikennemäärät jakautuvat epätasaisesti katuverkon katkaisevien jalankulun ja pyöräilyn pätkien takia. Toisaalta naapurit vastustivat läpiajon avaamista.
- Toivottu, että liikenne alueella ei kasva nykyistä suuremmaksi
- Toivottu, että suunnitelmissa otetaan huomioon myös lumitalvien auraus-paikat
- Virkistysalueiden läpi kulkemista helpottavia puistokäytäviä
- Toivottu, että tulevassa suunnittelussa tonteille huomioidaan riittävät pysäköintipaikat. Tiedusteluja kadunvarsipysäköinnin mahdollisuuksista.
- Toivottu pihakatujen lisäämistä.
- Vapaalan katutilat koetaan samalla miellyttäväksi – alueella käy ulkoilemassa myös lähialueen asukkaita.
- HSL: joukkoliikenteen reittiä ei saa kaventaa, ajoyhteys jo nyt ahdas.

Huomioitavaa jatkosuunnittelussa

- Vantaan kaupungin liikennesuunnittelu on arvioinut, että mahdollinen rakennusoikeuden lisääminen ei lisää liikennemääriä niin paljon, että se aiheuttaisi ongelmia Vapaalan katuverkolla. Suunniteltu katuverkon saneeraus helpottaisi nykyisen liikenneverkon toimivuutta. Täydennysrakentamisessa pääosa liikenteen haasteista tulee tonttien sisäisistä järjestelyistä.
- Tonttien pysäköintiratkaisuja tulee tarkastella tarkemmin jatkosuunnittelun yhteydessä huomioiden erilaiset tilaa säästävät pysäköintiratkaisut
- Katujen kuntoa ja mahdollisten saneerausten kiireellisyysjärjestyksiä on hyvä päivittää maastokäynnillä lumettomana kautena.
- Alueella tulisi olla vähintään pysäköintinormi 2 autopaikkaa/asunto
- Katujen katkaisujen tarve tulee ajantasaistaa kaavaan
- Havaittujen kävelyn ja pyöräilyn yhteyspuutteiden toteuttaminen
- Risteysalueilla tulee parantaa turvallisuutta

Kunnallistekniikka

HSY vastaa olemassa olevan vesihuoltoverkon saneeraamisesta ja kustannuksista, kaupunki katuverkon rakentamisesta ja ylläpidosta, vesihuollon rakentamisesta ja katu- ja viheralueiden avo-ojista. Maanomistajat vastaavat omiin tarpeisiinsa vaadittavista johtosiirroista ja tontillaan olevista avo-ojista. Kaukolämmön ja sähkön osalta verkostosta vastaa Vantaan Energia. Tietoliikenneyhteyksien toteuttamisesta vastaavat teleoperaattorit.

Hulevesien hallinta

Vapaala jakautuu kahteen valuma-alueeseen. Pohjoisosan vedet päätyvät avo-ojissa ja hulevesiviemäreissä Pellaksenojaan tai Lammasojaan. Eteläisen osan vedet johdetaan avo-ojin ja hulevesiviemärein Myyrmäkeen, josta vedet päätyvät Mätäojanlaaksoon.

Vapaalan katualueiden kuivatus on hoidettu pääasiassa hulevesiviemäreillä. Lähes kaikilla rakennetuilla kaduilla on hulevesiviemäröinti. Avo-ojakuivatus on käytössä rakentamattomilla kaduilla sekä viher- ja virkistysalueilla. Pisin yhtenäinen avo-ojilla kuivatettu katualue Vapaalassa sijaitsee Kierretiellä. Paikoin rakentamattomilta kaduilta puuttuu sekä hulevesiviemäröinti että avo-ojat. Näiden katujen kuivatuksen järjestämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen jatkokehittämisessä. Asemakaavassa ei ennestään ole ollut hulevesimääräyksiä, vaan hulevesien hallinta tonteilla on toteutettu pääasiassa rakennusjärjestyksen pohjalta. Paikoitellen rakennuksia on rakennettu alueelle ilman toimivaa hulevesien johtamisreittiä. Vapaalassa varsinkin alavilla tonteilla esiintyy hulevesiongelmia.

Kunnossapidetty oja on asuinalueen maisemaelementti, joka lisää luonnonmukaisuutta tiiviisti rakennetuilla alueilla. Tonttien rajaojat toimivat osana alueen kuivatusjärjestelmää ja ne toimivat myös tarpeellisena tulvareittinä, jolloin mahdollisten rankkasateiden aiheuttamat haitat vähenevät. Myös hulevesiviemäröidyillä alueilla on tulvatilanteen varalta hyvä pitää vanhat rajaojat kunnossa, vaikka ne eivät päivittäisessä käytössä olisikaan. Rajaojien kunnossapito on kunkin kiinteistön omalla vastuulla. Rajaojan putkitukseen on pyydettävä naapurin lupa ja putkituksessa on huomioitava naapurin vesienjohtamistarpeet. Kunkin kiinteistönomistajan on pidettävä huolta, että rajaoja pysyy avoinna eikä veden juoksu pääse ojassa estymään.

Alueen hulevesiverkostoja mitoitettaessa ei ole ollut tiedossa alueen rakennusoikeuden kasvaminen. Täydennysrakentamisessa keskeistä onkin pyrkiä vähentämään rakentamisen vaikutuksia tontilta poistuvaan virtaamaan. Täydennysrakentamisen yhteydessä tulee tontilla muodostuvat hulevedet ohjata imeytys- tai viivytysrakenteisiin ennen johtamista yleiseen hulevesiverkostoon. Hulevesien muodostumista voidaan minimoida suosimalla runsasta ja monikerroksellista kasvillisuutta ja välttämällä vettä läpäisemättömiä pintamateriaaleja. Katoilta valuvia vesiä voidaan myös kerätä talteen ja hyödyntää tontilla esimerkiksi kastelua varten. Hulevesiä voidaan imeyttää tontilla, mikäli maaperä soveltuu imeytykseen ja siitä ei aiheudu haittaa naapureille tai perustusten kuivatukselle. Haasteellisinta hulevesien hallinta on kallioisilla tonteilla ja alavilla savimailla, varsinkin jos yleistä avo-ojia tai hulevesiviemäreitä ei ole käytettävissä. Täydennysrakentamista suunniteltaessa on myös muistettava varmistaa, että vesien johtamisreitti tontilta yleiseen hulevesiverkostoon on toimiva eikä rakentamisella tukita nykyisiä johtamisreitteinä toimivia avo-ojia.

Hulevesien hallinnan tarve on kasvanut entisestään ilmastonmuutokseen varautumisen myötä. vantaan kaupunki kehittää parhaillaan tehokkaampia keinoja hulevesien hallintaan. Yleisillä alueilla tämä käsittää esimerkiksi luonnonmukaisia hulevesialtaita. Tonteilla uutena työkaluna voidaan ottaa käyttöön esimerkiksi viherkerroin, jonka avulla kuvataan painotettua viherpinta-alaa suhteessa tontin kokonaispinta-alaan.

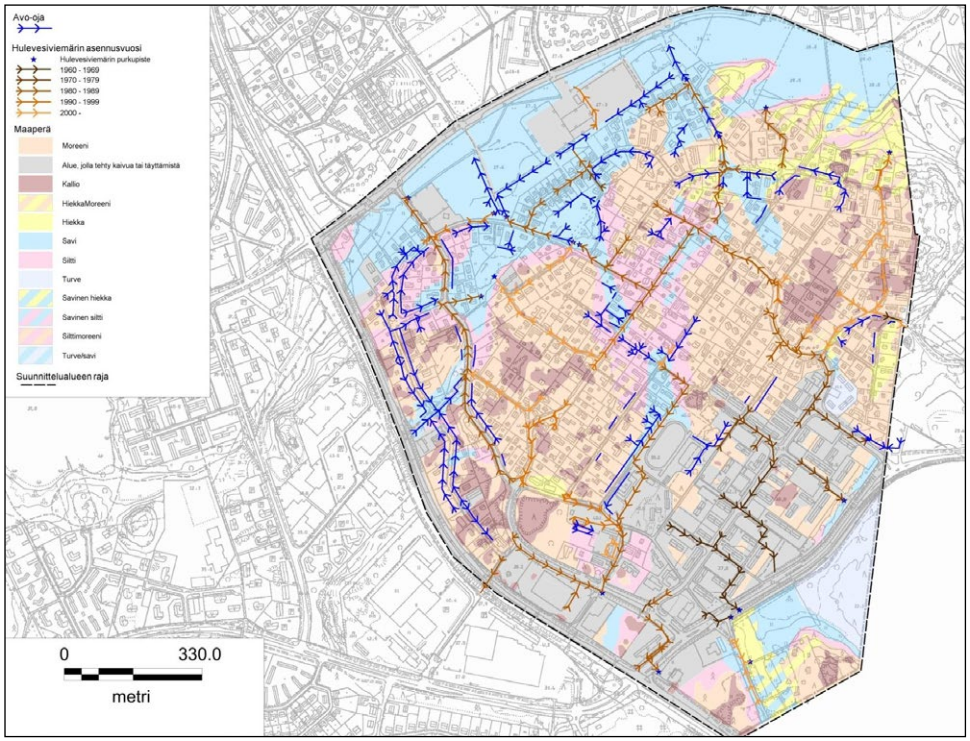
Palautetta

- Hulevesien hallinnassa osoitettiin useita ongelmakohtia.
- Yleiset avo-ojat ovat paikoin tukossa. Ongelmia on varsinkin rakentamattomien katuosuuksien varsilla olevilla tonteilla.

Huomioitavaa jatkosuunnittelussa

- Huleveden käsittely on suunniteltava tonttikohtaisesti. Suunnittelussa tulee tarkastella hulevesien purkureitti eli onko kadulla ojia tai hulevesiviemäriä, johon vedet voidaan tontilta johtaa.
- Ajantasainen tieto avo-ojien kunnosta edellyttää maastokäyntejä sulaan aikaan.
- Katujen saneerauksen ja hulevesiviemäriverkoston laajentamisen myötä saadaan helpotettua tonttien hulevesien hallintaa.
- Viherkertoimen soveltuvuutta alueelle tulee tarkastella jatkosuunnittelussa.
- Maanalaisia johtoja varten varatut alueet on tarpeen määrittää asemakaavaan.

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 26 §



Hulevesiverkoston asennusvuodet kartalla. Omat kadut OK-hanke, 2011. Päivitykset Kettunen, 2016.

Vesihuolto

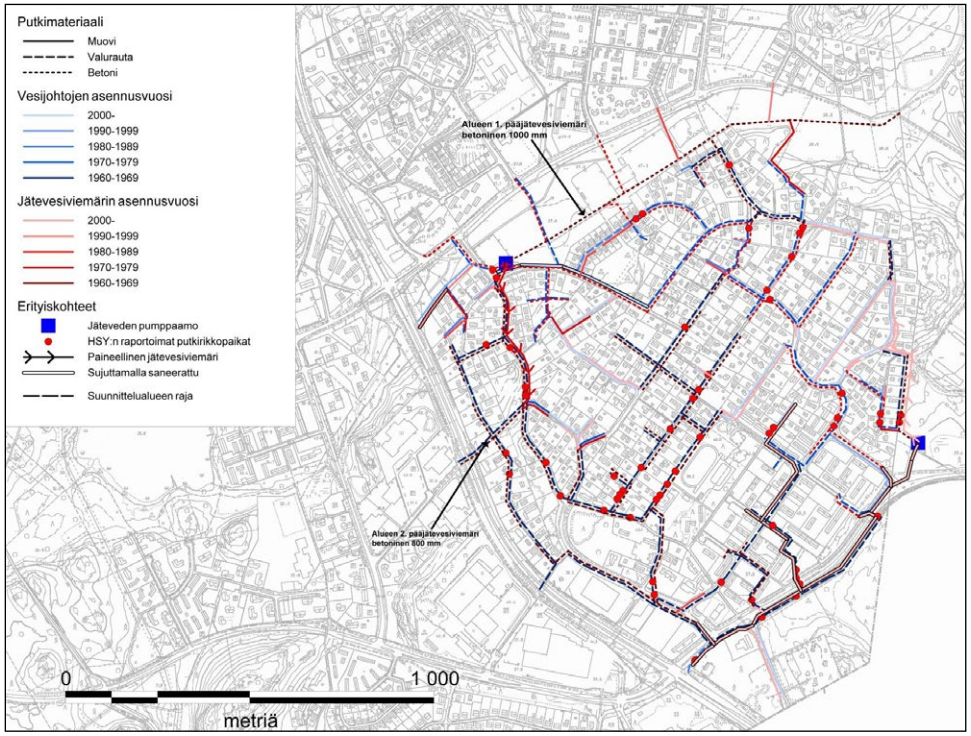
Alueen vesihuollon putkien kunto voidaan Vapaalan laajuisella arvioida karkeasti iän perusteella. Vapaalan vesihuoltoverkostossa on paljon 1960-luvulla asennettuja putkia. HSY seuraa verkoston kuntoa ja pitää kirjaa vuotokohdista. Näiden tietojen perusteella HSY laatii saneerausohjelman. Vesijohtoverkoston putkista valtaosan muodostavat valurautaiset johdot. Vanhoissa jätevesiputkissa on materiaalina käytetty yleisesti betonia, kun taas uudet putket ovat muoviputkia. Vanhoja vesijohtoja ja jätevesiviemäreitä on paikoin saneerattu sujuttamalla 2000-luvulla, mutta osa saneerauksista tehdään myös rakentamalla uudet putket vanhojen viereen. Suurin osa vanhoista 1960-luvulla rakennetuista putkista on Rajatorpassa sekä Vapaalan keski- ja länsiosissa. Itäosassa verkosto on pääasiassa uudempaa, joskin sieltäkin löytyy 1960-luvun putkia.

Alue kuuluu vedenjakelujärjestelmässä Myyrmäen painepiiriin, johon vesi johdetaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Helsingistä. Painepiirin vesisäiliönä toimii Myyrmäen ylävesisäiliö, jonka tilavuus on 4500 m³. Alueen painetasot vaihtelevat välillä +86.00 … +95.00.

Vapaalan jätevedet johdetaan Rajatorpan ja vapaalan jätevesipumppaamoiden kautta runkoviemärissä Vihdintien alitse Hämeenkylään ja sieltä Hämevaaraan. Hämevaarassa runkoviemäri liittyy Espoon viemäriverkostoon, josta jätevedet ohjataan Suomenojan jätevedenpuhdistamolle.

Vesijohtovuotoja oli vuoden 2011 tarkatelussa ollut Vapaalan alueella noin 60 kpl. HSY:n saneerauslistalla on tällä hetkellä Höylätie, Vapaalanpolku, osa Vuolutiestä, Ruuvikuja, Ruuvitie ja Ilpolantie.

Ilpolantien varrella sijaitsee HSY:n jätevedenpumppaamo. HSY:n suositus on, että asumista ei kannata kaavoittaa 50 metriä lähemmäksi Vapaalassa sijaitsevan kaltaista isoa jätevedenpumppaamoa.



Vesijohtoverkoston asennusvuodet kartalla. Omat kadut OK-hanke, 2011. Päivitykset Kettunen, 2016.

Sähkö ja lämpö

Osa Vapaalan pientaloista on kytketty kaukolämpöverkkoon, joka ulottuu alueelle Luhtitien, Rajatorpantien ja Vihdintien suunnista. Vantaan Energialla ei ole erityisiä suunnitelmia alueen kaukolämpöverkon suhteen, mutta alue saattaa olla mahdollista tehojen ja lämmöntoimituksen suhteen liittää kaukolämpöön laajemmaltikin. Rakennusjärjestyksen mukaan ilmalämpöpumpun, maalämpöpumpun ja aurinkokeräimen sijoittaminen rakennukseen, rakennelmaan tai pihamaalle ei edellytä toimenpideluvan hakemista. Maalämpökaivolle tulee hakea rakennuslupa.

Huomioitavaa jatkosuunnittelussa

- Lähitulevaisuudessa saattaa olla mahdollista kehittää myös muita alueellisen energian mahdollisuuksia, kuten aurinkolämmön tai lämpövoimaloiden hyödyntämistä. Paikallisten on hyvä selvittää mahdollisesti toivomiaan tulevia energian- ja lämmöntuotannon mahdollisuuksia ja tarpeita jatkosuunnittelussa huomioitavaksi.
- Valaistuksen, sähkö- ja tietoliikenneverkon muutosten yhdistämistä toteutettaviin kaivuutöihin on hyvä selvittää.

Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt

Ilmanlaatu

HSY (2015) on määritellyt eri liikennemääriin nähden suositusetäisyyksiä, joita lähemmäksi ei ilmanlaadun perusteella tulisi kaavoittaa asutusta tai herkkiä kohteita. Minimietäisyys on tarkoitettu sovellettavaksi kaavoja muutettaessa jo rakennetuilla alueilla ja täydennysrakentamisessa. Ilmanlaatuvyöhykkeet kuvaavat riskiä ilmansaasteiden haitoille avoimessa ympäristössä.

Yksittäisten kohteiden suunnittelussa voidaan hyödyntää edellä esitetyn HSY:n ilmanlaatuvyöhykkeiden etäisyyssuosituksia. Esimerkiksi Vihdintien ennustevuoden 2030 keskimääräinen arkivuorokausiliikenne (KAVL), noin 40 000 ajon/vrk, jonka mukaan saadaan seuraavanlaiset etäisyydet Vihdintien lähimmän ajoradan reunasta:

- asuinrakennusten minimietäisyys 28 m
- asuinrakennusten suositusetäisyys ja herkän kohteen minimietäisyys 80 m
- herkän kohteen suositusetäisyys 160 m

Ajoneuvoa	Asuinrakennukset / metriä		Herkkä kohde / metriä	
arki-vrk	minimietäisyys	suositusetäisyys	minimietäisyys	suositusetäisyys
5 000		10	10	20
10 000	7	20	20	40
20 000	14	40	40	80
30 000	21	60	60	120
40 000	28	80	80	160
50 000	35	100	100	200
60 000	42	120	120	200
70 000	49	140	140	200
80 000	56	150	150	200
90 000	63	150	150	200

HSY:n (2015) ilmanlaatuvyöhykkeiden suositusetäisyydet eri liikennemäärille.

Tieliikenne- ja lentomelu

Maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa ja rakentamisen lupamenettelyssä käytetään Valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaisia melutason ohjearvoja. Vantaan kaupungin rakennusvalvonnan rakentamisohjeessa (2007) on esitetty erityisesti rakennuksen ulkovaipan ääneneristävyydelle asetettavia vaatimuksia lentoliikenteen sekä tie- ja raideliikenteen aiheuttamalta melulta suojaamiseksi. Vantaan kaupungin rakennusjärjestyksessä (2011) on melun- ja tärinäntorjunnassa noudatettavia määräyksiä (57 §). Rakennusjärjestyksen mukaan suunniteltaessa rakentamista alueelle, jolla esiintyy liikenne- tai muuta erityistä melua, rakennusvalvonnalle on esitettävä selvitys siitä, miten vaadittava rakenteiden ääneneristävyys saavutetaan.

Vantaan rakennusjärjestyksen ja rakentamisohjeen lento-, tie- ja raideliikennemelun meluvyöhykkeiden äänitasoerotaulukko koskee vain rakennusten ääneneristävyyttä ja sitä varten vaadittavan selvityksen tarpeellisuutta. Piha-alueiden, terassien ja parvekkeiden osalta meluselvitys on tehtävä, jos melutason päiväajan keskiäänitaso LAeq 7–22 on yli 55 dB ja yöajan keskiäänitaso LAeq 22–7 on yli 50 dB, uusilla alueilla yli 45 dB.

Melulle altistumista voidaan kaavoituksessa torjua eri keinoin, ensisijaisesti estämällä ongelman syntymistä toiminnan sijoittelulla, liikennetarpeen minimoinnilla ja suojaviheralueilla. Melun leviämistä ympäristöön voidaan estää rakennusten ja rakenteiden sijoittelulla ja meluesteillä. Jalankulku- ja pyörätiet pyritään sijoittamaan mahdollisimman hyvän ilmanlaadun alueelle.

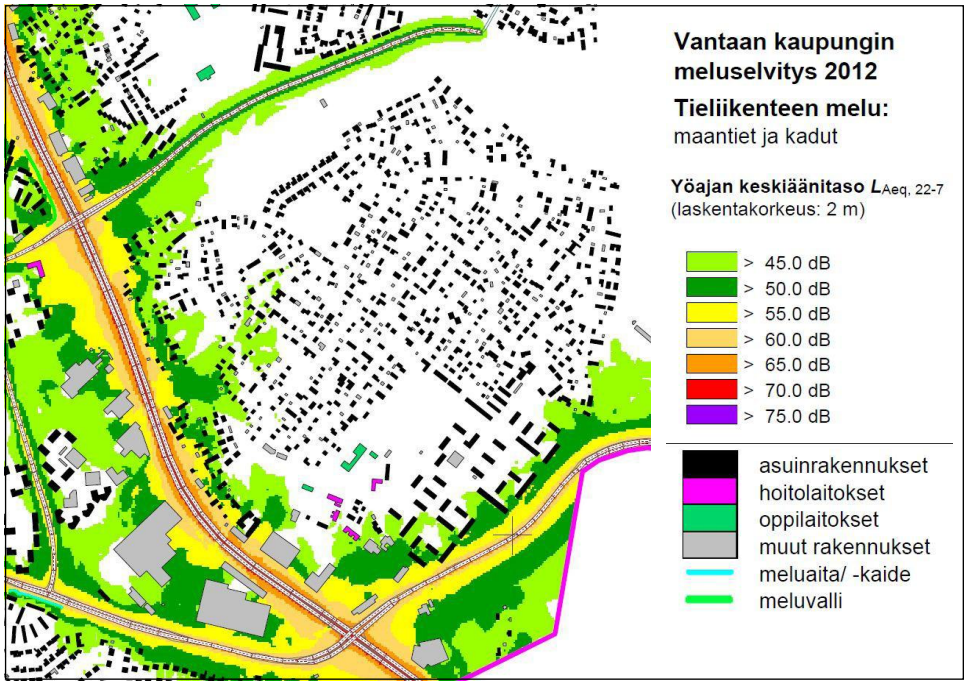
Vapaalan pientaloalueen länsiosa sijaitsee Vihdintien liikenteen aiheuttamalla melualueella. Myös aluetta rajaavien Luhtitien ja Rajatorpantien sekä alueen sisäisten katujen liikenne aiheuttaa alueella liikennemelua.

Tulevaisuudessa liikennemäärien on ennustettu kasvavan alueen tie- ja katuverkolla. Vapaalan pientaloalueella myös sisäisten katujen liikenteen aiheuttama melu vaikuttaa erityisesti ulkona oleskelualueilla melutasoon ja viihtyisyyteen. Alueen täydennysrakentamista suunniteltaessa ja lupia myönnettäessä on selvitettävä myös alueen sisäisten katujen ennusteliikenne ja arvioitava meluselvitysten tarve hankekohtaisesti.

Vantaan yleiskaavan meluselvityksessä 2007 (Vantaan kaupungin Kuntatekniikan keskus) ennustevuoden 2030 melulaskennoissa Vihdintiellä otettiin mukaan Maantien 120 (Vihdintie) tiesuunnitelmassa (2006) esitetyt meluaidat Vapaalan kohdalla. Vihdintien meluesteiden rakentamiselle ei ole rahoitusta eikä niiden rakentamisesta ole tietoa. Tiemeluennustetta 2030 eikä Vihdintielle rakennettuja meluesteitä voi käyttää Vapaalan kohdalla Vihdintien tieliikenteen melun vaikutuksia arvioitaessa. Täydennysrakentamisessa meluntorjunta on hoidettava tonteilla.

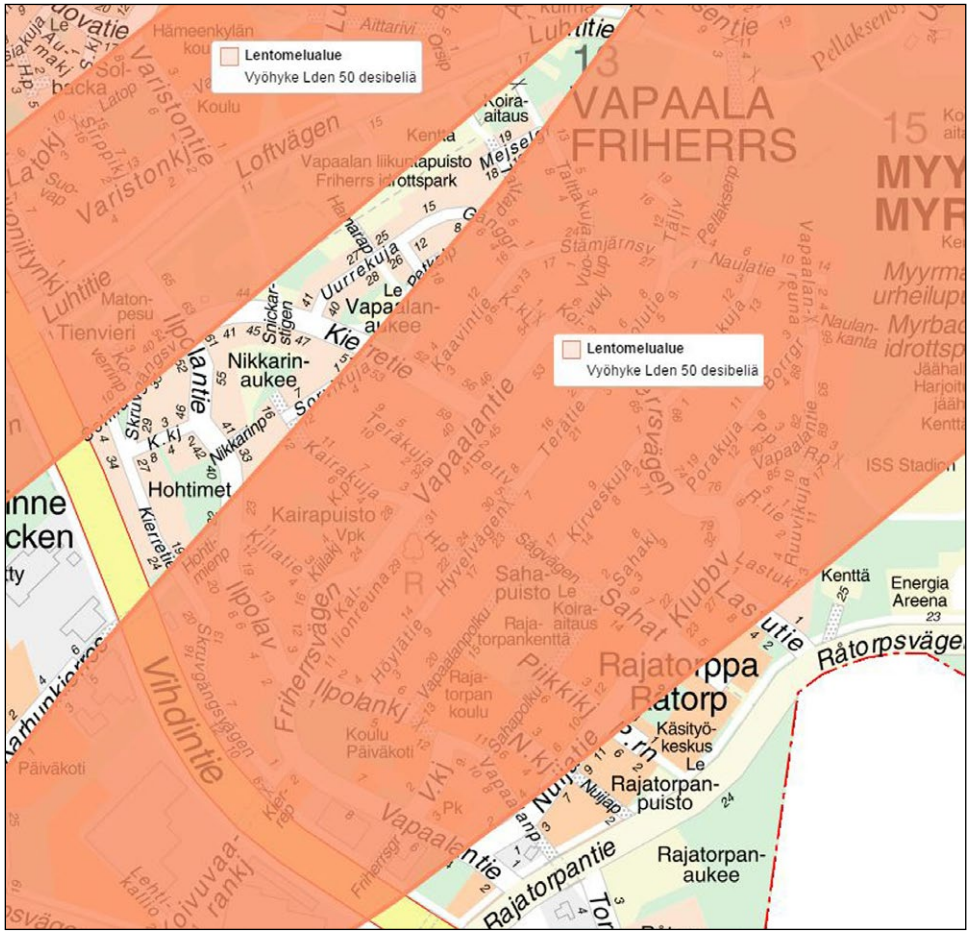


Vihdintien, Rajatorpantien ja Luhtitien liikenteen aiheuttamat päiväajan keskiäänitason LAeq 7–22 meluvyöhykkeet Vapaalan alueella vuoden 2011 liikennetiedoilla, laskentakorkeus 2 metriä.



Vihdintien, Rajatorpantien ja Luhtitien liikenteen aiheuttamat yöajan keskiäänitason LAeq 22–7 meluvyöhykkeet Vapaalan alueella vuoden 2011 liikennetiedoilla, laskentakorkeus 2 metriä.

Suurin osa Vapaalan pientaloalueesta sijoittuu yleiskaavan mukaiselle lentomeluvyöhykkeelle m3, vuorokauden painotettu keskiäänitaso Lden 50–55 dB. Vantaan kaupungin rakennusvalvonnan rakentamisohjeen ja rakennusjärjestyksen mukaan ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lentomelua vastaan tulee meluvyöhykkeellä 50–55 dB asuin- potilas- ja majoitushuoneissa sekä opetus- ja kokoontumistiloissa olla 32 dB ja toimistotiloissa 28 dB.



Yleiskaavan mukainen lentomeluvyöhyke m³, L_{den} 50–55 dB Vapaalan alueella merkittynä punaisella.

Palautetta

- Lentoliikenteen ja Vihdintien autoliikenteen melun määriin ja hallintaan rakentamisessa vaadittiin huomiota.

Huomioitavaa jatkosuunnittelussa

- Jatkosuunnittelussa on tehtävä kaavamuutos-/hankekohtaisesti/koko pientaloalueelle ilmanlaatuarvio, jossa ilmanlaatuvaikutuksia voidaan tarkastella käyttäen ensin HSY:n ilmanlaatuvyöhykkeitä (avoin ympäristö), ilmanlaadun mittaustuloksia sekä leviämislaskelmia.
- Piha-alueiden, terassien ja parvekkeiden osalta meluselvitys on tehtävä, jos melutason päiväajan keskiäänitaso LAeq 7–22 on yli 55 dB ja yöajan keskiäänitaso LAeq 22–7 on yli 50 dB, uusilla alueilla yli 45 dB. Muualla meluselvitysten tarve on arvioitava hankekohtaisesti.
- Alueen täydennysrakentamista suunniteltaessa ja lupia myönnettäessä on selvitettävä alueen sisäisten katujen ennusteliikenne.
- Pientaloalueella tie- ja katuliikenteen aiheuttama melu ja meluntorjunnan tarve on tutkittava meluselvityksissä kaavamuutos- ja hankekohtaisesti. Meluselvityksissä melulaskennat tehdään keskimääräisellä arkivuorokausiliikenteellä (KAVL). Meluntorjunta on hoidettava tonteilla. Vihdintien tiesuunnitelman mukaisia meluesteitä (tiemeluennuste 2030) ei voi ottaa huomioon Vapaalan pientaloalueen täydennysrakentamisessa, sillä Vihdintien meluesteiden rakentamiseen ei ole rahoitusta.
- Vihdintien varrella Kierretien länsipuolella sijaitsevat tontit ovat ilmanlaadun ja liikenteen aiheuttaman melun vuoksi asumiseen huonosti soveltuvaa aluetta, jossa rakennusoikeutta ei ole tarkoituksenmukaista korottaa. Tämä vastaa yleiskaavassa 2007 esitettyä työpaikka-alueen (TP) rajausta.
- Vihdintien varrella sijaitseville puistoille sopisi kaavamerkinnäksi paremmin suojaviheralue, sillä niiden merkitys on liikenteen maisemalliselta vaikutukselta suojaava, mutta ne eivät sovellu oleskeluun.
- Alueen tonttien suunnittelussa pihoille tulisi osoittaa poikkeamispäätöksen tai asemakaavan yhteydessä leikki- ja oleskelualueeksi varattu alueen osa.

Pilaantuneet maat

Kierretie 27:ssä on havaittu öljyvahingon ja Höylätie 11-15:ssa autokorjaamon likaamia maita. Tilanne tulee selvittää tonttikohtaisesti. Ennen uusiin rakentamishankkeisiin ryhtymistä tulee puhdistamattomien alueiden maaperä tutkia ja tarvittaessa kunnostaa.

4.6 MAANOMISTUS

Pääosa selvitysalueen maa-alueista on yksityisessä omistuksessa. Kaupunki omistaa yleisiä alueita kuten viheralueita, katuja ja yleisten rakennusten tontteja. Ilpolantien ja Kierretien välisellä alueella kaupungin omistuksessa on vielä asuintontteja.



Maanomistus selvitysalueella ja sen lähiympäristössä. Kaupungin omistuksessa olevat maa-alueet merkitty harmaalla.

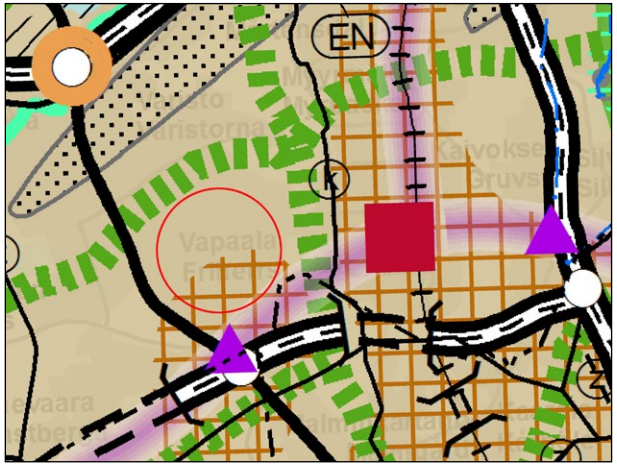
5 SUUNNITTELUTILANNE

5.1 VALTAKUNNALLISET ALUEIDEN KÄYTTÖTAVOITTEET

Valtioneuvoston valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet vuodelta 2000 (tarkistettu 13.11.2008) koskevat Vapaalan pientaloalueen osalta erityisesti eheytyvää yhdyskuntarakennetta ja elinympäristön laatua. Selvityksen tavoitteena oleva täydennysrakentamisen edistäminen vastaa valtakunnallisia aluidenkäyttötavoitteita.

5.2 MAAKUNTAKAAVA

Maakuntakaavassa (YM 8.11.2006, 30.10.2014) alue on osoitettu taajamatoimintojen alueeksi, osin tiivistettäväksi. Vapaalan pohjois- ja itäpuolella kulkee viheryhteystarve. Etelä puolella on Kehä II:n moottoriväylälinjaus, jota pitkin on merkitty pääkaupunkiseudun poikittainen joukkoliikenteen yhteysväli. Kehä II:n ja valtatie/kantatieksi merkityn Vihdintien risteykseen on merkitty vaihtopaikka. Vapaala sijaitsee aivan Helsingin rajan tuntumassa.

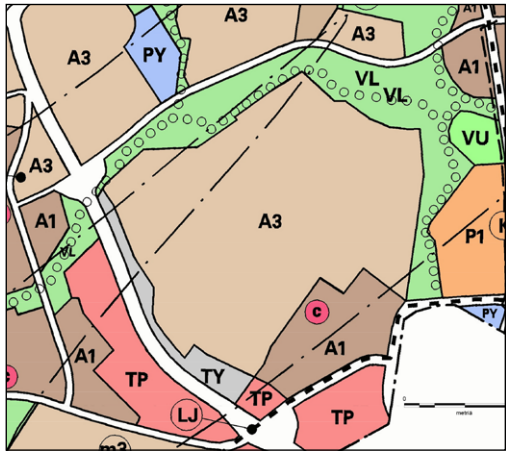


Ote maakuntakaavasta. Vapaalan sijainti osoitettuna punaisella ympyrällä.

5.3 YLEISKAAVA

Yleiskaavassa (KV 17.12.2007) alue on osoitettu pientaloalueeksi (A3), jolle saa rakentaa ensisijaisesti pientaloja, myös asuinympäristöön soveltuvia työtiloja voidaan sallia. Pientaloalueen pohjoispuolella on lähivirkistysalue, jonka poikki kulkee ohjeellinen ulkoilureitti. Vihdintien varsi on teollisuusaluetta ympäristöä häiritsemättömille tuotanto- ja varastotiloille (TY), jolla voidaan sallia myös toimistotiloja. Alue on osin lentomeluvyöhykkeellä m3 (yli 50 dB). Rajatorpantielle on merkitty ohjeellinen joukkoliikenteen runkoyhteys, joka voidaan toteuttaa raitiotienä. Rajatorppaan sijoittuu keskustatoimintoja.

Vuonna hyväksyttyä asemakaavaa 130200 (1980) ohjasi Vantaan yleiskaavaehdotus (kh 5.9.1978). Yleiskaavaehdotuksessa 1978 suunnittelualue oli osoitettu pientalovaltaiseksi asuntoalueeksi, jolla voitiin sallia myös ympäristöä häiritsemättömiä työtiloja. Hieman nykyistä laajempi osa alueesta oli merkitty ulkoilu- ja metsätalousalueeksi. Vihdintien varrelta vain osa oli osoitettu asumiselle soveltuvaksi.



Ote yleiskaavasta.



Vuoden 1980 kaavassa huomioitu tilanne yleiskaavan ehdotuksessa vuodelta 1978.

5.4 ASEMAKAAVA

Tarkastelualueella on voimassa useita asemakaavoja eri vuosikymmeniltä, vuodesta 1972 lähtien. Viimeisin voimaan tullut asemakaavamuutos on vuodelta 2014. Pääosaltaan asemakaava on ollut voimassa vuodesta 1980 eli 35 vuotta.

Alue on merkitty asemakaavaan pientalorakentamisen alueeksi (A, AO, A26, AOTP, A3C, A30, AL, A-5). Lisäksi Vapaalaan on merkitty virkistysalueita (U, VP, VL, VU, P, P1) ja yleisten palveluiden alueita (Y, YT, YSA). Tonttitehokkuus on pääosin e=0,20, mutta joillakin tonteilla korkeampi. Monin paikoin rakennusalasta saa käyttää vain 15 % ja 400 m^2 maa-alaa kohti rakentaa yhden asunnon. Pääosin korkein sallittu kerrosmäärä on II. Pääosin on sallittu mahdollisuus rakentaa 20 % asumista häiritsemättömiä työtiloja. Tarkemmin kaavoja koskevista määräyksistä sivulla kohdassa Vapaalan aiempi suunnittelu.

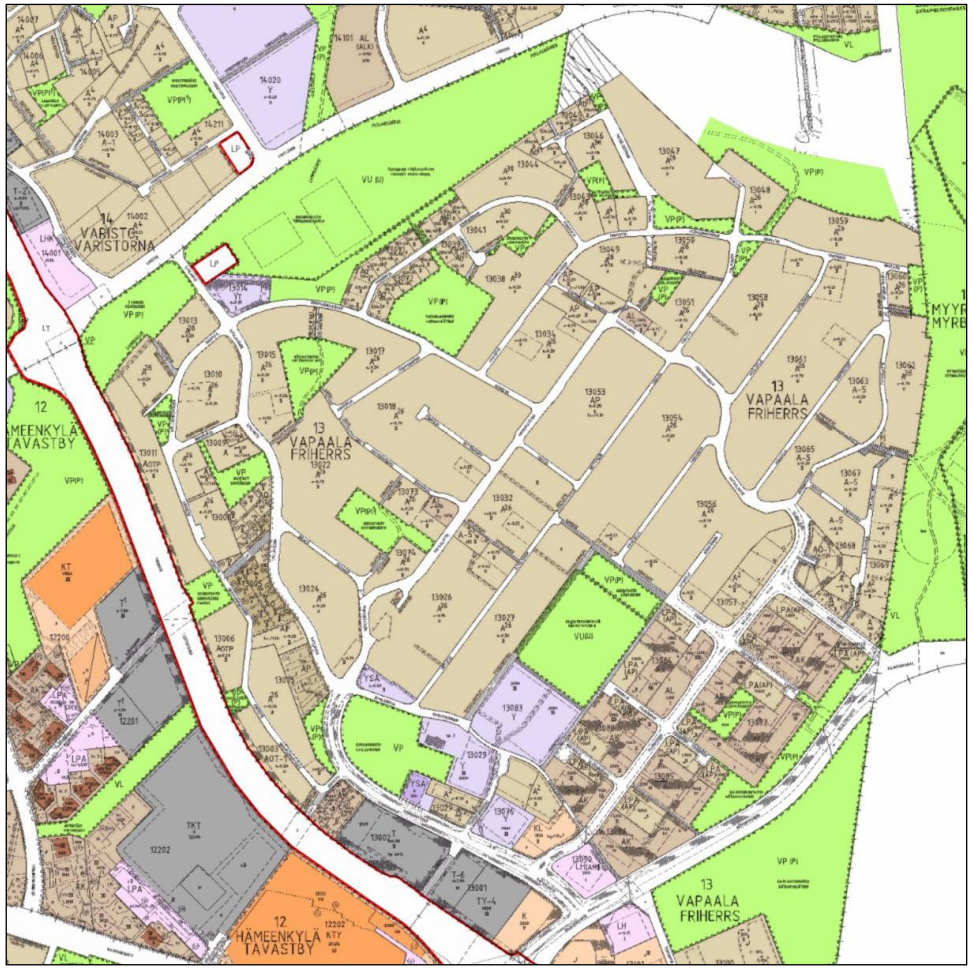
Voimassa oleva asemakaava sallii selvitysalueelle 159 000 k-m^2 rakentamista. Rakentamatta on noin 37649 k-m^2 eli rakennusoikeudesta on käyttämättä 24 %.

Vireillä olevia asemakaavoja

Parhaillaan selvitysalueella on vireillä kaksi virkistysaluetta koskevaa kaavamuutosta: Ilpolanpuistoa vastapäätä Vapaalantie 10:ssä (työnro 002120, jätetty pöydälle 12.11.2012) sekä Kaavintien varrella olevalla puistoalueella (työ nro 002275 Kaavintie, alustava kuuleminen ollut 10.9.2015 asti).

Näiden kaavamuutosten ratkaisut on tarkoitus tehdä tämän selvityksen ja suunnitteluperiaatteiden määrittelemisen jälkeen.

Selvitysalueen lähiympäristössä on vireillä Luhtitien ratkaisu (työ Varisto nro 141100). Vuonna 2009 aloitettu kaava on palautettu valmisteluun ennen kaavaehdotuksen hyväksymistä. Kaavan jatko edellyttää tarkastelua Raappavuorentietä koskevien asemakaavaehdotusten (002156 ja 002049) yhteydessä. Rajatorpan ostoskeskuksesta (työ nro 002048) on ollut alustava kuuleminen marraskuussa 2011.

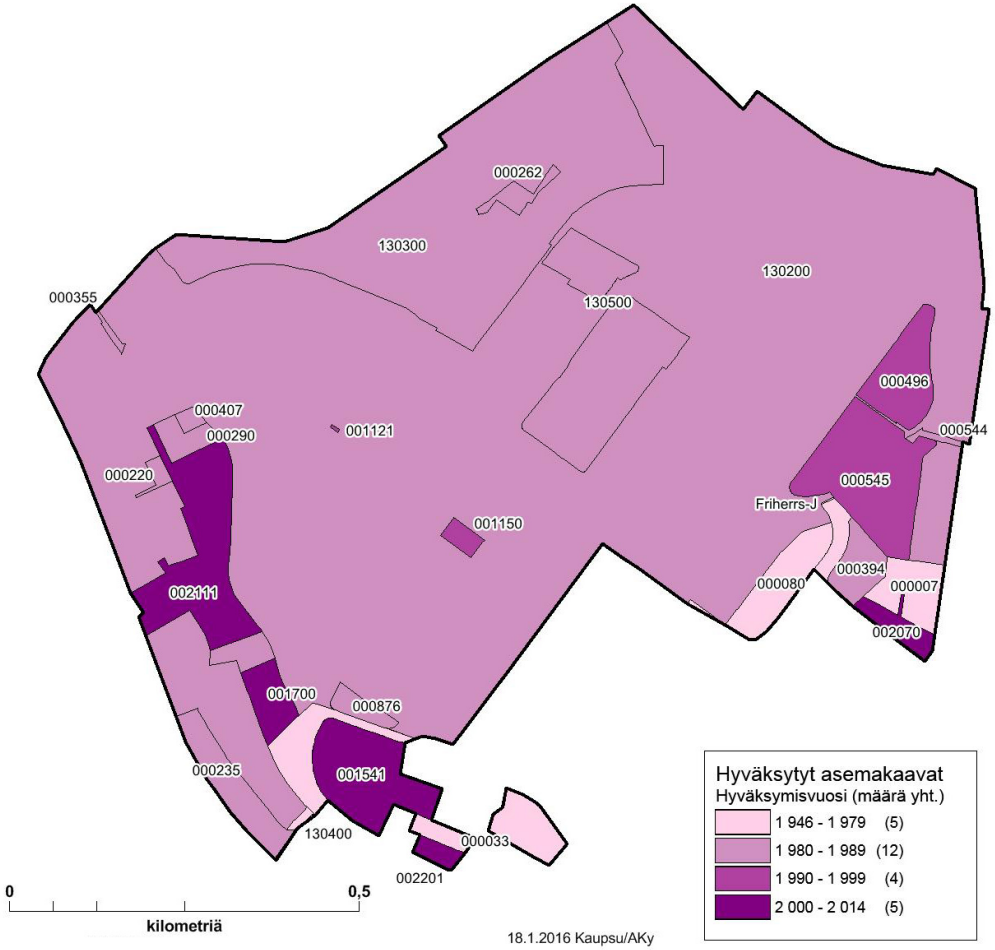


Ote voimassa olevasta asemakaavasta.

Vapaalan aiempi suunnittelu ja asemakaavoitus

Ensimmäinen Vapaalaa koskenut suunnitelma oli maanomistaja Sahlbergien teettämä palstoitussuunnitelma, jolla Vapaalan alueelle määriteltiin yli 200 erillispientalotontin paikat. Vuonna 1946 alueelle saatiin vahvistettu Friherrs-Jussas rakennuskaava, johon liittyvä rakentamisjärjestys ohjasi rakentamistapaa. Rakennuskaavalla ei varsinaisesti suunniteltu uutta, vaan päivitettiin olemassa oleva tilanne kartalle.

Kunnanvaltuusto päätti vuonna 1969, että alueelle tarvittaisiin asemakaava, koska asutus oli levinnyt vahvistetun rakennuskaavan alueen ulkopuolelle. Vesihuollon rakentamisen aloittaminen vuonna 1964 mahdollisti alueen tiiviimmän rakentamisen. Tavoitteena asemakaavassa (työnro 130200) oli alueen säilyttäminen pientaloalueena sen aikaisen kiinteistöjaon mukaisesti, turvallisten jalankulkuyhteyksien järjestäminen ja alueella olevan kasvillisuuden säilyttäminen. Asukkaiden mukaan (1970) Vapaala piti säilyttää puistomaisena ja tonttitehokkuutta e= 0,3 pidettiin suotavana. Kaupunki halusi varata alueelle ajan tavan mukaan korttelipuistoja, mutta pieniä, yksityiseltä maalta hankittavia puistoja kohtaan oli suuri vastustus. Kaavaluonnos oli nähtävillä 1970 ja vuosina 1970 – 1973 käsiteltiin kaavan eri vaihtoehtoja. Luonnoksen tultua hyväksytyksi rakennettiin jonkin verran myös poikkeamispäätöksin. Kaavaehdotus saatiin nähtäville vuonna 1977, mutta vuonna 1978 valtuusto palautti kaavan valmisteltavaksi tarkennetuin ehdoin (e=0,20, 15 % peittoala, 1 asunto/400 m^2). Kaavaehdotus oli uudelleen nähtävillä 1979 ja hyväksyttiin vuonna 1980. Rakennuskielto oli ollut kaava-alueella voimassa vuosina 1969 – 1976.



Selvitysalueella voimassa olevat asemakaavat ja niiden hyväksymisajankohdat. Anna-Karin Kyrönviita, 2016.

Selvitysalueella voimassa olevat asemakaavat – kooste käytetyistä määräyksistä

Asemakaava/vuosi	Tehokkuus	Toiminnot	Rajautuminen	Muuta	Asumista koskevat autopaikat
Friherrs-Jussas rakennuskaavan rakentamisjärjestys (1946)	Rakennuspaikasta sai käyttää rakentamiseen 1/5 (20%). tontin oltava vähintään 1000 m2. Viemärilliset tontit saivat olla kooltaan 600 m2.	yksi asuinrakennus/tontti, poikkeuksena yli 2000 m^2 tontit, joilla sallittiin kaksi asuinrakennusta. II-kerroksisen asuinrakennuksen tontille sai sijoittaa asunto- ja liikehuoneistoja.	Päärakennus oli sijoitettava kiinni tie- tai rakennusrajaan, lukuun ottamatta viljelystontteja. Samalla tontilla olevien rakennusten välimatka ei saanut olla 6 m pidempi.	Rakennusten ulkoasu: Kattokaltevuus 0-45 astetta.	
130200 Vapaala 2 (1980)	e=0,20, paikoin e=0,35 asti, mm. poikkeamispäätöksellä jo rakentuneille kiinteistöille. AL e=0,50. Suurin sallittu kerrosluku II. Kaupunkikuvallisista syistä peittoala 15 %.	Asumista sekä yhdistettyjen pientalojen ja pienteollisuusrakennusten korttelialue (AOTP). 1 asunto/400 m^2 (jottei pitkille kapeille tonteille rakennettaisi yhtä pitkää rakennusta vastoin aiempaa rakennustapaa). Yleisiä alueita: liikerakennusten korttelialue, seurakuntakeskus ja Friherrsin torppa (Yvy), viheralueita. Mahdollisuus rakentaa 20 % häiriötä aiheuttamattomia työ- ja toimistotiloja.	Istutettavia alueita ainoastaan Vihdintiehen rajautuvilla tonteilla.	Määräyksiä puiden istuttamisesta. Merkitty avo-ojia.	Autopaikkoja 1,5 /asunto, jos asuntoja oli enintään kaksi. Muutoin 1/75 m^2, joista yksi keskitetysti järjestettynä.
130300 Uurrekuja (1981)	Tehokkuus määritelty Uurrekujalla kerrosaloina 150 + 30 k-m^2 (noin e=0,17 – 0,29), lisäksi e=0,20 – 0,36. Suurin sallittu kerrosluku II.	1 asunto/400 m^2 tai enintään kaksi asuntoa. Mahdollisuus rakentaa 20 % liike-, työ- ja toimistotiloja. Oleskelupihan vähimmäismääräyksiä. Vapaalanaukeen ja Talttapuiston viheralueet sekä yleinen alue jätevedenpumppaamoa varten. Jalankulun ja pyöräilyn osuuksia.	Rakennusalan raja on sijoitettu 2 – 4 metrin päähän tontin rajasta. Tontti rajattava yleisistä alueista pensasaidalla.	Määräyksiä puiden säilyttämisestä ja istuttamisesta. Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa merkitty.	1 ap/85 m^2
130500 Vapaalantien ja Terätien välinen kortteli (1984)	e=0,20. Suurin sallittu kerrosluku II.	1 asunto/400 m^2. Oleskelupihan vähimmäismääräyksiä. Mahdollisuus rakentaa 20 % toimisto- ja niihin verrattavia työtiloja. Merkitty Kaavinkujan jalankululle ja pyöräilylle varattu katu.	–	–	1,5 ap/asunto
000007 Rajatorpan asemakaava (1972)	e= 0,30. Suurin sallittu kerrosluku II. Peittoala 40%.	Oleskelupihan vähimmäismääräyksiä.	Vähimmäisetäisyyksiä rakennusten sijoittumiselle. Sallittiin yksikerroksinen rakentaminen tontin rajaan kiinni ilman naapurin lupaa.	Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa merkitty. Määräyksiä puiden säilyttämisestä ja istuttamisesta.	1,5 ap/asunto
000080 Nuijatie (1977)	e= 0,30. Suurin sallittu kerrosluku II. Peittoala 40%.	Oleskelupihan vähimmäismääräyksiä.	Vähimmäisetäisyyksiä rakennusten sijoittumiselle. Sallittiin yksikerroksinen rakentaminen tontin rajaan kiinni ilman naapurin lupaa.	Määräyksiä puiden istuttamisesta.	1,5 ap/asunto
000033 Vapaalankuja (1974)	e= 0,30. Suurin sallittu kerrosluku II. Peittoala 40%.	Oleskelupihan vähimmäismääräyksiä.	Vähimmäisetäisyyksiä rakennusten sijoittumiselle. Sallittiin yksikerroksinen rakentaminen tontin rajaan kiinni ilman naapurin lupaa.	Määräyksiä puiden istuttamisesta. Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa merkitty.	1 ap/70 k-m^2 vähintään 1 ap/asunto

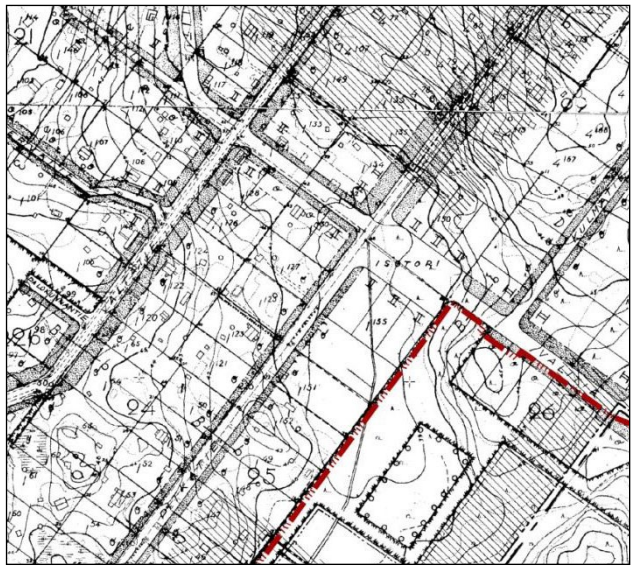
000220 Kierretie (1982)	e=0,23. Suurin sallittu kerrosluku II.	1 asunto/400 m^2. Mahdollisuus rakentaa 20 % toimisto- ja niihin verrattavia työtiloja.	–	Määräyksiä puiden istuttamisesta.	1,5 ap /asunto, jos asuntoja oli enintään kaksi. Muutoin 1/75 m^2, joista yksi keskitetysti järjestettynä.
000235 Kierrepolun ja kierretien risteys (1982)	E=0,20. Suurin sallittu kerrosluku II.	Yhdistettyjen pientalojen ja teollisuusrakennusten korttelialue. Enintään 2 asuntoa/tontti. Kierremetsikön puisto.	Suojavyöhykkeeksi istutettava alue Vihdintien reunassa.	Melumääräys Vihdintien puoleisille rakenteille.	1,5 ap/asunto, jos asuntoja oli enintään kaksi. Muutoin 1 ap/75 m2.
000290 Kierrekuja (1983)	e=0,20. Ei peittoalaa koskevaa määräystä. Suurin sallittu kerrosluku II.	1 asunto/400 m^2. Mahdollisuus rakentaa 20 % toimisto- ja niihin verrattavia työtiloja.	–	Merkitty avo-ojia. Määräyksiä puiden istuttamisesta.	1 ap/75 m^2
00394 Lastutien ja Nuijatien risteys (1988)	e=0,20. Lisäksi saa rakentaa 40 m^2 taloustilaa. Suurin sallittu kerrosluku I.	Asumisen lisäksi Lastukujan katualue.	Istutettava alueen osa katuun ja olemassa oleviin naapuritontteihin rajautuvalla reunalla.	Määräyksiä puiden istuttamisesta ja säilyttämisestä.	1,5 ap /asunto.
000407 Ilpolantien ja Kierrekujan risteys (1984)	E=0,23. Suurin sallittu kerrosluku III.	1 asunto/400 m^2. Rakennusoikeudesta 27% saa käyttää ympäristöä häiritsemättömän teollisuuden käyttöön	–	Merkitty avo-ojia. Määräyksiä puiden istuttamisesta.	
000496 Porakujan ja Vapaalantien välillä (1990)	e=0,20. Suurin sallittu kerrosluku II. Peittoala 15 %.	1 asunto/400 m^2. Mahdollisuus rakentaa 20 % liike-, työ- ja toimistotiloja.	–	–	1,5 ap/asunto
000545Porakujan ja Ruuvikujan välillä (1992)	e=0,20. Suurin sallittu kerrosluku II. Peittoala 15 %.	1 asunto/400 m^2. Mahdollisuus rakentaa 20 % liike-, työ- ja toimistotiloja.	–	–	1,5 ap/asunto
000876 Ilpolankujan ja Vapaalantien risteys(1989)	e=0,40. Suurin sallittu kerrosluku II.	Sosiaalitointa palvelevien laitosten ja asuntoloiden korttelialue. Saa rakentaa myös kerho- ja kokoontumistiloja ja henkilökunnan asuntoja.	Puista ja pensaista tiheä reunavyöhyke muihin tontteihin rajautuvassa reunassa. Näkemäaluetta koskeva merkintä ja määräys.	–	Asuntola 1 ap/100 k-m^2, 15 ap/ henkilökunnan asunto
001150 Vapaalantien ja Höyläpolun risteys(1993)	Rakennusoikeus 302 k-m^2 (e=0,19). Suurin sallittu kerrosluku II. Peittoala 15 %.	1 asunto/400 m^2. Mahdollisuus rakentaa 20 % toimistotiloja ja asumista häiritsemättömiä työtiloja. Jalankululle varattu katu, Höyläpolun palokuja.	–	Alueen osa, jossa suojeltuja puuyksilöitä, vain maisemanhoidolliset toimenpiteet mahdollisia.	2 ap/asunto
Ilpolantien ja Vapaalantien risteyksessä 00170 (2007)	Rakennusoikeus 590 k-$m2^2$ (e=0,21). Suurin sallittu kerrosluku I. Rakennusoikeuden lisäksi enintään 5 m^2/asunto taloustiloja + 1 autokatos/asunto.		Muihin tontteihin rajautuvassa reunassa istutettava alueen osa, jolla tulee olla puita ja pensaita. Pysäköinti- ja leikkipaikat tulee rajata istutuksin. Rakennusalat rajattu. Pihatiet jäsennettävä pintamateriaalein.	Rakennusten ulkoasu: Tasakatto ei sallittu, julkisivumateriaali savitiili. Ohjeellinen leikki- ja oleskelupihan paikka. Virkistysalueen puoleista kasvillisuutta suojattava rakennusaikana. Melua koskevia määräyksiä.	2 ap/asunto

002070 Lastutie (2012)	Rakennusoikeus 605/700 + 25 k-m^2 (e=0,39 – 0,43). Suurin sallittu kerrosluku II.	Saa sijoittaa erityisasuntoja ja 20 % toimistotiloja ja asumista häiritsemättömiä työtiloja. Ruuvikujan jalankululle ja pyöräilylle varattu katu.	Istutettavia alueen osia, osa puista ja pensaista tiheää reunavyöhykettä. Tontit on rajattava virkistysaluetta vastaan pensasaidalla ja rakennettavalla aidalla, katua vastaan muurilla. Merkitty rakennusalat. Osoitettu rakennusalan sivu, johon rakennus tulee rakentaa kiinni.	Melua koskevia määräyksiä. Rakennusten ulkoasu: Julkisivumateriaali vaalea paikalla muurattu tiili. Julkisivut sävyltään vaaleita, tiilen värinen saumaus. Rakennukset tulee suunnitella maaston muotoihin mukautuvasti.	1 ap/asunto, erityisasunnot 1 ap/ 150 k-m^2. Merkitty pysäköimispaikkoja.
002111 Ilpolantien ja Kierretien välinen alue (2013)	Rakennusoikeus 120 – 180 k-m^2/tontti (noin e=0,23 – 0,31). Suurin sallittu kerrosluku II.	1 asunto/tontti. Mahdollisuus rakentaa 20 % liike-, työ- ja toimistotiloja. Hohtimienpolun jalankululle ja pyöräilylle varattu katu.	Tontit tulee aidata naapuritontteja, katua ja virkistysaluetta vastaan pensasaidalla. Istutettavat alueen osa merkitty olemassa olevan rakentamisen puolelle.	Asfalttipäällystettä ei saa käyttää. Autopaikat ja kadun puoleiset kävelyalueet päällystettävä kiveyksin tai laatoituksin. Osa piha-alueista tulee korottaa. Avo-ojia merkitty. Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa merkitty. Melua koskevia määräyksiä. Rakennusten ulkoasu: Julkisivujen tulee olla vaaleita. Harmaa kattotiili. Kattokaltevuus 1:2.	2 ap/asunto. Vähintään 1 autopaikoista tulee sijoittaa katokseen. Merkitty ajoyhteyksiä.
002201 Vapaalankuja (2014)	Rakennusoikeus 600 k-m^2 (e = 0,32). Suurin sallittu kerrosluku II.		Rakennusala rajattu. Osoitettu rakennusalan sivu, johon rakennus tulee rakentaa kiinni. Tulee rajata naapuriin rajautuvalla reunalla 1,8 m korkealla tiiviillä puuaidalla, muita tontteja ja katua vasten pensasaidalla. Istutettavalle alueen osa, jolle istutettava rehevästi puita ja pensaita ja säilytettävä puita.	Terassi tai parveke lounaaseen vähimmäismittoineen. Hulevedet viivytettävä tontilla. Laadittava hulevesien hallintasuunnitelma. Melua koskevia määräyksiä. Rakennusten ulkoasu: Julkisivujen tulee olla paikalla muurattua keltatiiltä tiilenvärisin saumoin. Kattomateriaali kattotiili. Tulee olla avoräystäät.	Kerrostalot 1 ap/asunto, pientalot 1,5 ap/asunto. Vähintään 1 autopaikoista tulee sijoittaa katokseen. Auton säilytyspaikan rakennusala merkitty.

Lisäksi suunnittelualueella ovat voimassa seuraavat asemakaavat, joille ei sijoitu asumista

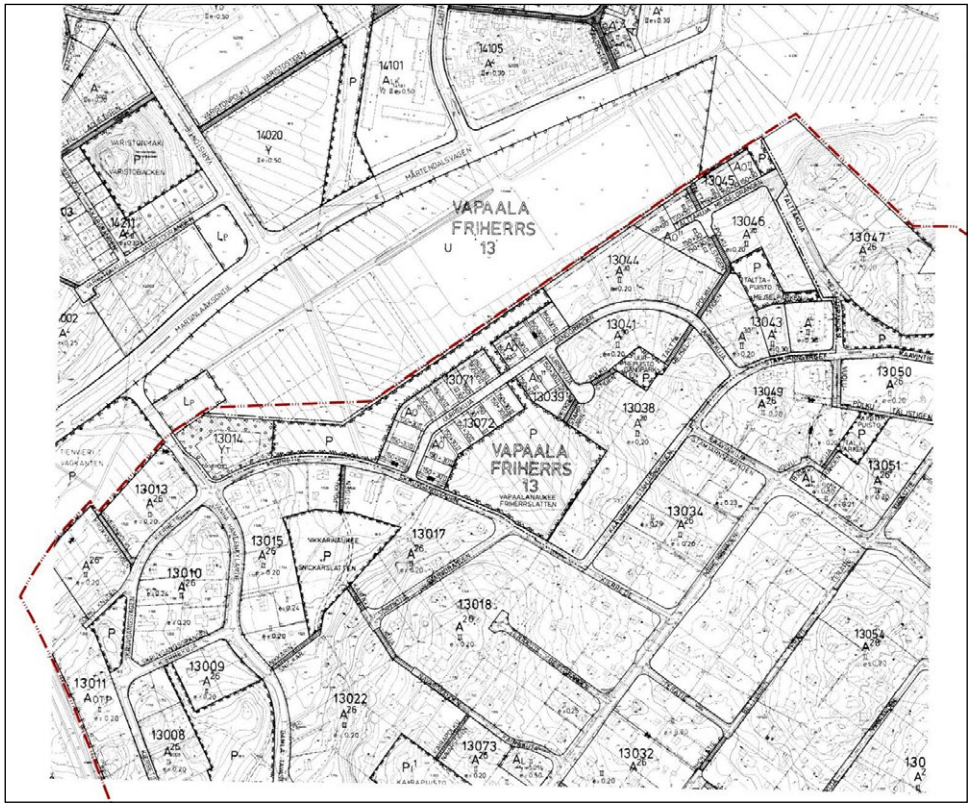
- 000544 Ruuvipolun katualue (1987)
- 001121 Osa Kairakujan jalankululle ja pyöräilylle varatusta katualueesta, ei asumista.
- 001541 Ilpolan koulun ja puiston ympäristö (2000) Ilpolanpuisto, suojeltava Ilpolan koulun pihapiiri ja rakennus, ei asumista.
- 000355 Koverrinpolun jalankululle ja pyöräilylle varattu katualue, ei asumista.
- 000262 Uurrepuisto (1983), ei asumista

Ote Vapaalantien (ent. Valtatie) ja Ilpolantien risteyksen kohdalta rakennuskaavasta vuodelta 1946. Kaavakartta on rasteroitu myöhempien kaavamuutosten yhteydessä. Jatkosuunnittelussa on suositeltavaa tarkastella rakennuskaavan mukaisia ratkaisuja tarkemmin.





Selvitysalue rajattuna punaisella katkoviivalla vuoden 1980 asemakaavan 130200 kartalle.



Selvitysalueen rajaa punaisella katkoviivalla vuoden 1981 asemakaavan 130300 kartalla.

Huomioitavaa jatkosuunnittelussa

Vanhentuneet kaavat vaikeuttavat rakennusvalvonnan lupaharkintaa ja aiheuttaa kiinteistönomistajille epäselvyyttä tontin käyttömahdollisuuksista.

Muuttuneet olosuhteet

- Asukasluku on kasvanut 1100:sta 2240:en vuosina 1980 – 2014
- Maanomistajilla uusia lohkomistarpeita, tämän tiivistämisen vaikutus tulisi huomioida rakentamista koskevassa ohjauksessa.
    - Tonttien koon pienentyessä paikallisten ominaispiirteiden säilyttäminen vaatii ohjausta.
    - Tiivistyvässä ympäristössä vaikutukset naapureihin ovat entistä merkittävämpiä, mikä edellyttää jatkostyössä yhteistyötä paikallisten kanssa.
- Rakennuskanta on yhä ikääntyneempää, pääosin ei suojeltua. Mahdollisen purkamisen myötä rakentamisen ilme tulee uudistumaan. Paikallista ilmettä tukevia elementtejä tulee vaalia rakennusten väliin jäävillä alueilla.
- Autoliikenteen määrä on kasvanut vuosina 1980 – 2014. Pysäköintipaikkojen, alueen pohjoisosaan vievien reittien sekä meluntorjunnan tarve on lisääntynyt.
- Vettä läpäisemättömän pinnan (asfaltti, rakennusten katot ym.) osuus kasvanut. Myös ilmastonmuutos lisää tarvetta hulevesien hallinnalle.
- Viheralueverkoston kehittämisessä tavoitteena suosia suurempia kokonaisuuksia ja niihin luontevasti kytkeytyviä verkoston osia.
- Maankäyttö- ja rakennuslain (2000, 2008) myötä tulleet vaatimukset, jotka sisältävät mm. valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT)

Nykyiseen kaavaan nähden selvitysalueella toteutumatta on jäänyt

- Rakentamatta on noin 37649 k-m^2 eli rakennusoikeudesta on käyttämättä 24 %
- 5 kpl asemakaavan mukaisia jalankulun ja pyöräilyn reittejä
- 17 kpl rakentamattomia katuja
- 1/16 viheralueista rakennettuja/puistosuunnitelma tehty
- 29/609 (alle 5%) tonteista rakentamattomia
- ELY ei ole toteuttanut Vihdintien varrelle meluaitaa: melu ja pienhiukkaset tällä hetkellä suuret (esim. yli 55 dB vyöhyke ulottuu noin 50 – 200 m etäisyydelle Vihdintiestä). Melualueella sijaitsevat kohteet vaativat oman melusuojauksen. Asuinrakentamista ei tule suosia Vihdintien varrella.
- Kaupunki ei ole lunastanut kaikkia yleisiä alueita itselleen.
- Työtilat liikerakentamisen korttelialueella (AL) tai 20% osuutena rakennusoikeudesta ovat toteutuneet vain paikoin. Mahdollisuus työtilojen sijoittamiseen asumisen yhteydessä tärkeätä säilyttää, sillä tukee alueen elävyyttä.
- Puiden määrää koskevaa määräystä ei enää ole vaadittu toteutettavan.
- Kaavoissa ei ole määräyksiä maastonmuotojen, katutilan ja vehreyden muodostumisesta, rakennusten ulkoasusta eikä mittakaavan huomioimisesta lähiympäristön kanssa.

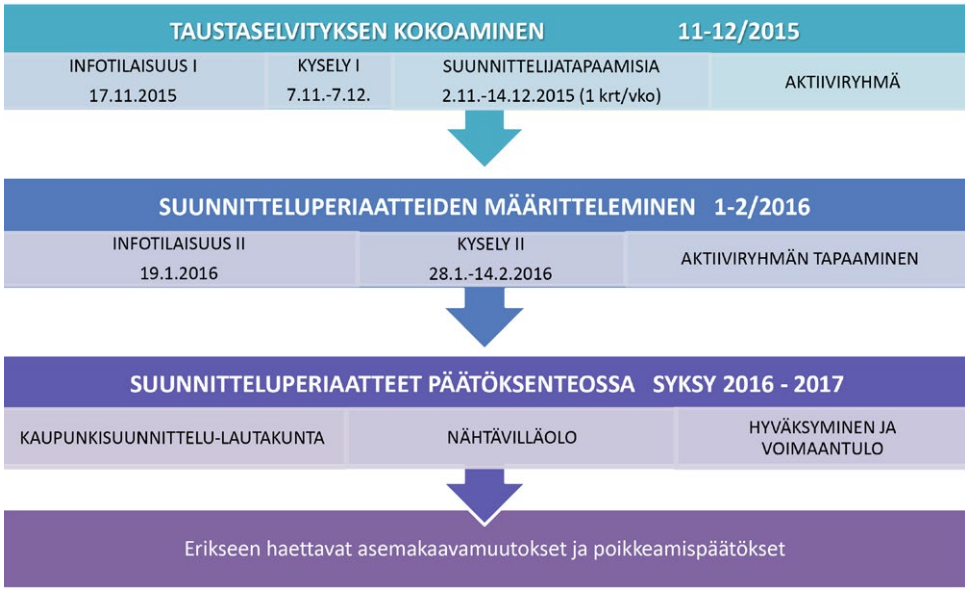
Poikkeamispäätökset

Kaupunkisuunnittelu on tehnyt vuosina 2008–2015 Vapaalassa 17 kpl poikkeamispäätöksiä. Yleisimpiä poikkeamia ovat olleet 15% peittoala ja rakennusoikeus. Mukana on myös käyttötarkoituksen pieniä muutoksia. Vuodesta 2013 on ollut voimassa kokeilulaki, jonka perusteella kaupunkisuunnittelun lisäksi rakennusvalvonta voi myöntää vähäisiä poikkeamisia ilman kaupunkisuunnittelun lausuntoa tai muuta ilmoitusta kaupunkisuunnittelulle.

6 SELVITYSTYÖN VAIHEET

- Selvitystyö käynnistyi 31.10.2015 työnumerolla 014300.
- Tieto hankkeen alkamisesta lähetettiin 5.11. 2015 postitse Vapaalan talouk siin osallistumis- ja arviointisuunnitelmana. Selvitystyön alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin asukaslehdessä 7. – 8.11.2015 sekä 05.11.2015 kirjeitse maanomistajille, naapureille ja viranomaisille (MRL 62§).
- Selvitystyön (loka-joulukuu/2015) pohjalta tammi-helmikuussa 2016 muodostettiin suunnitteluperiaatteiden luonnos jatkosuunnittelun pohjaksi.
- Kaupunkisuunnittelulautakunta asetti 10.10.2016 Vapaalan pientaloalueen suunnitteluperiaatteet ja täydennysrakentamisselvityksen 014300 nähtäville MRA 30ß mukaisesti. Kaupunkisuunnittelu järjesti 10.10.2016 lautakunnan jäsenille ja sen kokousvirkamiehille tutustumiskäynnin alueelle.
- Vapaalan pientaloalueen täydennysrakentamisselvitys ja Vapaalan pientaloalueen suunnitteluperiaatteet ovat olleet nähtävillä 9.11.-8.12.2016. Suunnitteluperiaatteita selostettiin asukkaille 18.10.2016 Rajatorpan koulussa. Paikalla oli noin 40 henkilöä. Suunnitteluperiaatteista annettiin neljä mielipidettä, jotka olivat Vapaalan omakotiyhdistys ry:ltä ja kuudelta asukkaalta.
- Kaupunginhallitus hyväksyy Vapaalan pientaloalueen suunnitteluperiaatteet ja antaa vastineen mielipiteisiin.

TYÖN VAIHEET JA ALUSTAVA AIKATAULU



7 VUOROVAIKUTUS

7.1 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

Osalliset

Selvitys syntyy eri toimijoiden tavoitteiden yhteensovittamisen ja valintojen tuloksena. Osallisilla on mahdollisuus osallistua tämän selvityksen valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta. Osallisia ovat

- maanomistajien lisäksi kaikki ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin määritettävät suunnitteluperiaatteet saattaa huomattavasti vaikuttaa.
- Alueen maanomistajat ja maanvuokraajat
- Viereisten ja vastapäisten alueiden omistajat ja vuokralaiset (naapurit)
- Kaupunginosan tai lähialueen asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukasym. yhdistykset, mm.
- Vapaalan omakotiyhdistys ry. ja Myyrmäki-liike
- Kunnan jäsenet ja ne, jotka katsovat olevansa osallisia

Viranomaisyhteistyö järjestetään lausuntopyynnöin ja tarvittaessa erillisin neuvotteluin. Viranomaiset ja yhteisöt ovat osallisia silloin, kun suunnittelu koskee niiden toimialaa

- Kaupungin asiantuntijaviranomaiset sekä valtion viranomaiset: Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Museovirasto
- Muut: Uudenmaan liitto, HSY, HSL ja mm. infraverkkoja ylläpitävät yhtiöt.

Vapaalan täydennysrakentamisselvityksessä on ollut mukana arviolta ainakin 150 ihmistä. Marraskuun yleisötilaisuudessa oli noin 70 ja tammikuun tilaisuudessa noin 40 paikallista. Selvitysvaiheen aikana paikallisista on koottu noin 65 henkilön aktiiviryhmä, jolle ajankohtaisista asioista on tiedotettu sähköpostitse. Aktiiviryhmän kanssa on sovittu myös erillisiä tapaamisia. Paikallisia on käynyt myös kirjastossa järjestetyissä suunnittelijatapaamisissa sekä vastaamassa nettikyselyihin.

Suunnitteluyhteistyö

Selvitystyötä on valmisteltu yhteistyössä alueen maanomistajien, omakotiyhdistyksen ja Vantaan kaupungin asiantuntijoiden kanssa.

Prosessissa on haluttu lisätä paikallisten tietoisuutta täydennysrakentamisesta ilmiönä. Tavoitteena on ollut vaikuttaa siihen, että asukkaat kokevat alueen omakseen myös mahdollisten tulevien muutosten jälkeen.

Lähtötietoja on ollut koostamassa tilaisuuksissa arviolta yli 150 vapaalalaista. Virallisten mielipiteiden lisäksi palautetta saatiin puhelimitse ja sähköpostilla, tilaisuuksissa sekä ensimmäisellä kyselyllä noin 150 henkilöltä ja toisella kyselyllä 49 henkilöltä.

Vireilletulon mielipiteet
Ilmoitus selvitystyön vireille tulosta on annettu 05.11.2015 työnumerolla 014300. Selvitystyön osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin määräaikaan 6.12.2015 mennessä kahdeksan mielipidettä. Vantaan Energia Oy toimitti mielipiteen vielä 15.12.2015. Oheiset mielipiteet huomioidaan osana jatkotyöskentelyä.

Museoviraston mielipide saapunut sähköpostitse 12.11.2015: rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman sekä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta hankkeesta lausuu Vantaan kaupunginmuseo.

1. Vantaan kaupunginmuseo saapunut sähköpostitse 2.12.2105: Vapaalaan ei sijoitu rakennuskannaltaan merkittäviä kokonaisuuksia. Rakennuskannan kohteet on ajantasaistettu karttapalveluun. Yksittäisten rakennusten arvoja tarkastellaan kaavamuutosten yhteydessä.

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 26 §

2. Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) mielipide saapunut sähköpostitse 26.11.2015: HSL pitää vanhojen asuinalueiden täydennysrakentamista järkevänä, jotta olemassa oleville palveluille saadaan lisää käyttäjiä. Samalla HSL pitää tärkeänä, että täydennysrakentamisen yhteydessä katuverkon olosuhteet eivät enää heikenny: Vapaalantien ja Ilpolantien ajokaistat ovat jo nyt kapeat, pysäkkitaskut pienet ja paikoin teiden toiselta puolelta puuttuu jalkakäytävä. Julkiselle liikenteelle varattu tila on säilytettävä vähintään nykyisellä tasolla, ehdotetaan myös bussiliikenteen toimintaedellytysten parantamista pienillä infratoimenpiteillä.

3. Caruna mielipide saapunut 30.11.2015 sähköpostitse: ei huomautettavaa.

4. Vantaan Energia Oy, mielipide saapunut 15.12.2015 sähköpostitse: ei huomautettavaa

Lisäksi mielipiteet saatiin neljältä yksityiseltä maanomistajalta (6.11./12.11./25.11/29.11.2015)

5. Mielipiteessä esitettiin työssä huomioitavan tarkoin Vihdintien aiheuttamat meluhaittavaikutukset lähialueen asuinympäristöön. Tämän ongelman poistamiseksi tulisi Vihdintien ja vieressä olevien asuinalueiden väliin toteuttaa toimiva melusuojaus. > Melutilannetta kuvattu selvityksessä.

6. Mielipiteessä kritisoitiin heikkoja tietoliikenneyhteyksiä ja kaupungin vaativan yksityisiä tietoliikenneyhtiöitä toteuttamaan ajantasaiset verkot. Lisäksi ehdotettu kevyen kävelytien rakentamista Naulatien päästä Jäähallin pohjoisnurkalle, jotta saataisiin kouluille, urheilupuistoon ja Myyrmäen linja-autopysäkeille ja palveluihin kunnollinen reitti. Samalla hillittäisiin Myyrmäen urheilupuistoon vievien metsäpolkujen kulumista. Kaupungilta toivottiin myös piennaralueiden rakentamista valmiiksi ja mahdollisuutta vieraspysäköintiin näille piennaralueille. Piennaralueiden hoidosta, asukkaiden hoitovelvoitteesta, postilaatikkojen ja jätesäiliöiden sijoittamisesta toivotaan annettavan paikallisille ohjeistusta. > Viety tiedoksi kuntatekniikan keskukselle.

7. Maaston muodoltaan kallioiseen Vapaalaan ehdotettiin sopivan korkeaa pientalo rakentamista ja rinnerakentamisen ratkaisuja. > Ehdotettu jatkosuunnittelussa huomioitavaksi.

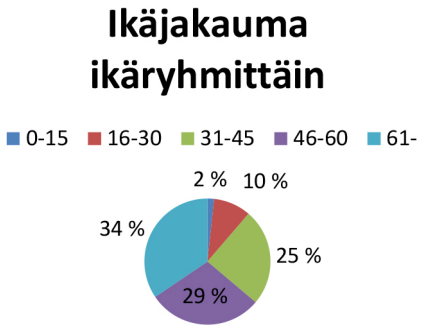
8. Mielipiteessä korostettiin vehreyden merkitystä omakotiasumisessa ja tiivistämistä esteenä mm. puuston sijoittumiselle ja riittävälle etäisyydelle naapureista. Samalla on tuotu esiin, että rakennusoikeuden nostaminen palvelisi niitä, jotka aikovat muuttaa pois ja myydä tonttinsa eikä niitä, jotka aikovat pysyä alueella. Kaupungin omistamien viheralueiden muuttamista tonteiksi pidetään alueen asukkaiden edun vastaisena. > Viheralueverkostoa tarkasteltu osana selvitystyötä.

Infotilaisuus I (17.11.2015)
Yleisöillasta tehty kooste on ollut joulukuun 2015 alusta asti nähtävillä selvityshankkeen verkkosivuilla. Rajatorpankoululla pidetyssä tilaisuudessa oli paikalla arviolta 70 henkilöä. Osallistujat toivat tilaisuuden aikana esille erityisesti liikenteen ja hulevesien hallintaan ja kaupunkikuvaan liittyviä huomioita.

Suunnittelijatapaamiset
Myyrmäen kirjastossa 2.11. – 14.12.2015 vieraili vajaat parikymmentä henkilöä kyselemässä hankkeesta ja kertomassa näkemyksiään.

Nettikysely lähtötiedoista

Nettikyselyyn (7.11. – 7.12.2015) saatiin 157 vastaajaa, joista 120 (76 %) oli Vapaalan asukkaita, 12 (8 %) lähialueen asukkaita ja 25 (16 %) vastaajista Vapaalassa työskentelevä tai harrastava, poliittinen päättäjä tai muulla tavoin kiinnostunut Vapaalasta. Suurimmat ikäryhmät vastaajissa olivat yli 60 -vuotiaat ja yli 45 -vuotiaat. 37 % vastaajista oli tätä nuorempia.

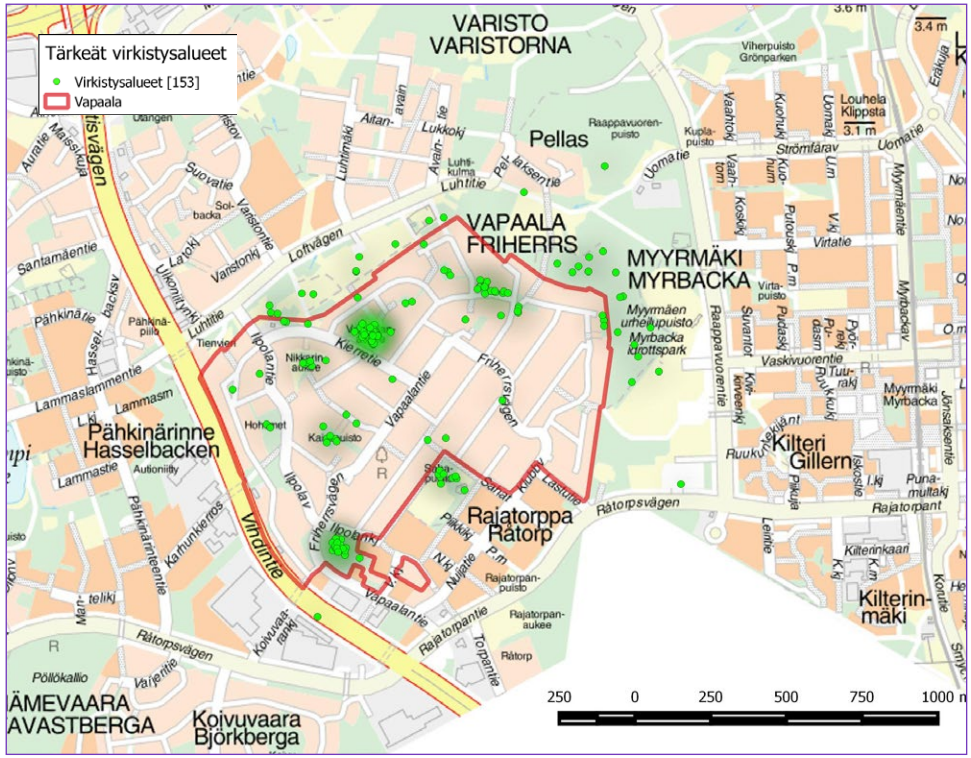


Kyselyssä pyydettiin vastaajia merkitsemään Vapaalasta kartalle

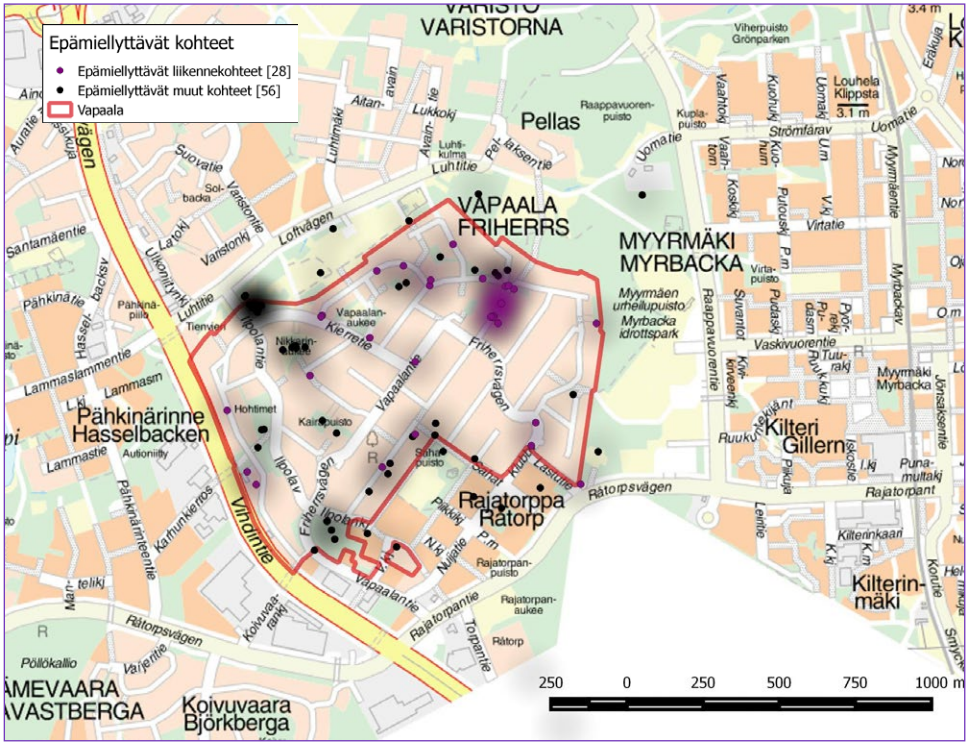
- Tärkeiksi, miellyttäviksi tai säilyttämisen arvoisiksi koettuja paikkoja (virkistysalueet eriteltyinä): Virkistysalueet ja muut tärkeät paikat olivat käytännössä samoja pisteitä. Siksi ne on tässä koostettu tärkeiksi virkistysalueiksi. Erityisen tärkeiksi koetaan toimintapuistot Vapaalanaukee ja Sahapuisto sekä lisäksi Ilpolanpuiston mäki ja Myyrmäen urheilupuisto. Vastauksissa painottunee myös vireillä olevat kaavahankkeet, joissa viheralueetta on ollut tarkoitus muuttaa tonttimaaksi.

- Epämiellyttäviä tai kehittämistä vaativia tai epäsiistejä ja levottomia paikkoja: Epämiellyttäviksi tai kehittämistä vaativista paikoista eriteltiin manuaalisesti liikennettäkoskevat maininnat. Liikenteen hankaluudet sijoitettiin pääasiassa alueen pohjoisosaan. Muut kehittämistä vaativat kohteet olivat pääasiassa alueella.

- Mahdollisia täydennysrakentamisen paikkoja: Täydennysrakentamisen ehdotukset osuivat luonnollisesti yleisille rakentamattomille alueille, jotka ovat viheralueina. Pisteet sijoittuvat alueen tällä hetkellä luonnonmukaisiin puistoihin sekä selvitysalueen pohjoispuoleiselle metsäalueelle, joihin ei tällä hetkellä sijoitu asuinrakentamista. Tärkeiden ja täydennysrakentamisen kohteiden päällekkäiset merkinnät kuvaavat asukkaiden vastakkaisia näkemyksiä alueella.



Ohessa yleistetyt tulokset karttamerkinnöistä. Karttamerkintöihin liitetyt kommentit on viety tiedoksi selvitystyössä mukana olleille kaupungin asiantuntijoille. Lisäksi ne on huomioitu tämän selvityksen eri teemoja koskevissa koosteissa.





Miten toivot Vapaalan kehittyvän tulevaisuudessa?

48 vastaajaa oli ottanut kantaa Vapaalan tulevaisuuteen. Ohessa koostetta vastauksista:

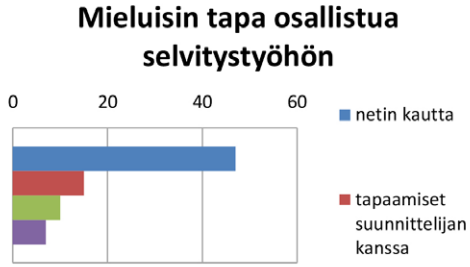
- Pientaloalueena säilyminen, rivitaloista ollaan puolesta ja vastaan.
- Vehreyden ja viheralueiden säilyttäminen: osa viheralueista saa olla luonnontilassa luonnonkukkineen. Isojen puutarhamaisten pihojen toivottiin säilyvän. Myös lisää vantaalaista perinnemaisemaa.
- Väljyyden säilymistä pidettiin tärkeänä.
- Vanhaa henkeä säilyttäen ja kaavaa noudattaen.
- Uudisrakentamista vain vanhojen rakennusten korvaamiseksi.
- Lisärakentaminen tulisi toteuttaa omakotitalojen rakentamisena hyödyntäen jo nykyistä rakennustehokkuutta.
- Kannattaisi suosia mieluummin enemmän kahteen kerrokseen rakentamista.
- Ylijäämäalueille voi täydennysrakentaa.
- Kunkin asukkaan vapaaehtoinen laajentamismahdollisuus on hyvä ratkaisu.
- Lisää rakennusoikeutta sekä uutta pienimittakaavaista, erikokoista ja siten eri elämänvaiheisille soveltuvaa, laadukasta, kaunista ja rakennustyyliltään hillittyä pientalorakentamista.
- Mallia alueen kehittämiseen ehdotettiin otettavan esim. Hollannista, jossa alueet on rakennettu tiiviisti, mutta lähelle katua ja asukkaiden ehdoilla.
- Tiivistämisessä keskeistä, että asukkaille löytyy jatkossakin luontevia tapaamispaikkoja ja yhteisiä paikkoja virkistymiseen.
  yhteisöllisyyttä toivottiin lisää. Uusien asukkaiden uskottiin virittävän alueelle uutta toimintaa.
- Nykyisten palveluiden toivotaan säilyvän.
- Uusina vapaa-ajantoimintoina toivottiin kahvilaa, jossa olisi kunnon piha ja pomppulinna, kivistä pingispöytää ja lentopalloverkkoa yleiseen käyttöön sekä katujen varsille penkkejä.
- Katuja ja virkistysalueita toivottiin hoidettavan nykyistä paremmin.
- Tärkeätä olisi ympäröivien alueiden palvelutason parantaminen, erityisesti Rajatorpassa.

Oma halukkuus täydennysrakentamiseen

Vastaajasta 62 oli vastannut kysymykseen, jossa tiedusteltiin halukkuutta täydennysrakentamiseen omalla tontilla. Näistä 17 ilmaisi kiinnostuksensa täydennysrakentamiseen oman tontin yhteydessä. Pääosa halukkaista haluaisi lohkoa tontistaan täydennysrakentamiselle erillisen osan. Kuusi vastaajista ei ollut vielä varma halukkuudestaan täydennysrakentaa. Osa täydennysrakentamisesta ei-kiinnostuneista perusteli asiaa tonttinsa liian vähäisellä rakennusoikeudella tai tilalla.

Mieluisin tapa osallistua Vapaalan selvitystyöhön

61 vastaajaa oli ottanut kantaa itselleen mielekkääseen tapaan osallistua. Internetin, suunnittelijan kanssa järjestettävien tai työpajamaisten tapaamisten sekä ohjatun kävelykierroksen lisäksi muita mainittuja tapoja osallistua olivat sähköpostilista, Vapaalan FB-sivujen tai paikallislehden kautta. Tätä tietoa on hyödynnetty selvitystyön vuorovaikutuksen toteuttamisessa.



Infotilaisuus II (19.1.2016)

Yleisöillasta tehty kooste on ollut tammikuun 2016 lopusta asti nähtävillä selvityshankkeen verkkosivuilla. Rajatorpankoululla pidetyssä tilaisuudessa oli paikalla noin 40 henkilöä. Yhteistyötä paikallisten kanssa jatkettiin helmikuussa 2016 suunnitteluperiaatteiden muodostamisen yhteydessä. Tapaamiset on sovittu pääasiassa aktiiviryhmän jäsenten kanssa.



Aktiiviryhmän kanssa järjestetty kaavakävely 4.2.2016



Vapaalan infotilaisuus II Rajatorpan koululla 19.1.2016.

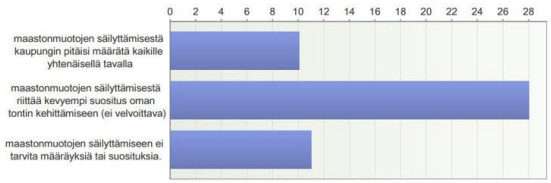
Nettikysely suunnitteluperiaatteista 28.1. – 14.2. 2016

Kyselyssä tiedusteltiin näkemyksiä suunnitteluperiaatteiden alustavista eli tontteja koskevista suunnittelun ja rakentamisen reunaehdoista. Lisäksi oli avoimia kysymyksiä koskien julkaisun selvitysluonnoksen sisältöä. Kyselyn 49 vastaajasta pääosa oli Vapaalan asukkaita.

Tulokset osoittivat, että näkemykset ohjaustarpeesta vaihtelevat huomattavasti. Pääosin toivottiin väljää ohjausta, toisaalta vaadittiin kaupungilta huomattavasti nykyistä tiukempia kaupunkikuvaa koskevia määräyksiä. Kyselyssä teemoja, joille oli osoitettu eniten ohjaustarvetta, otettiin mukaan suunnitteluperiaatteisiin. Vapaaehtoisesti toteutettavia tavoitteita työstettiin omakotiyhdistyksen kanssa mahdollisiksi paikallisessa tiedottamisessa käytettäviksi vapaalalaista rakentamistapaa kuvaaviksi suosituksiksi. Selvitystä koskevaa palautetta on huomioitu selvityksen sisällössä sekä koostettu jatkotyötä varten.

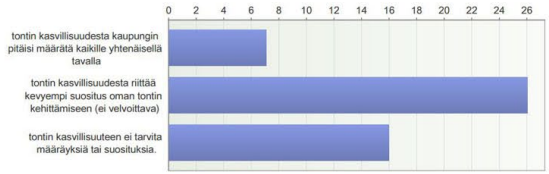
3. Vapaalassa on kumpuileva maasto. Miten tärkeitä maastonmuodot ovat mielestäsi alueen kiinnostavan ja yhtenäisen ilmeen syntymiselle?

Vastaajien määrä: 49



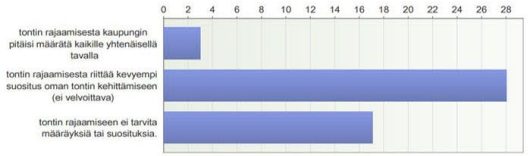
4. Vapaalan erityispiirteiksi on mainittu vehreys ja puutarhamaisuus. Miten tärkeä tekijä tonttien vehreys on mielestäsi alueen kiinnostavan ja yhtenäisen ilmeen syntymiselle?

Vastaajien määrä: 49



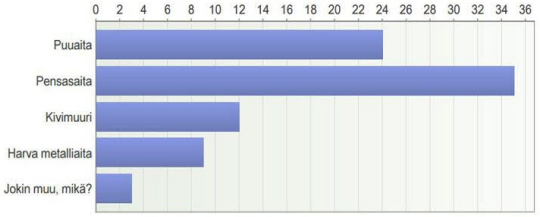
5. Miten tärkeää tonttien rajaaminen kadusta aidalla, rakennuksella tai kasvillisuudella on mielestäsi alueen kiinnostavan ja yhtenäisen ilmeen syntymiselle?

Vastaajien määrä: 48



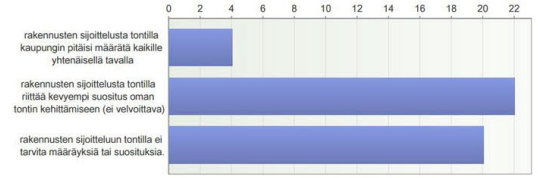
6. Mitkä vaihtoehdot sopisivat mielestäsi Vapaalaan tontteja rajaaviksi elementeiksi?

Vastaajien määrä: 39



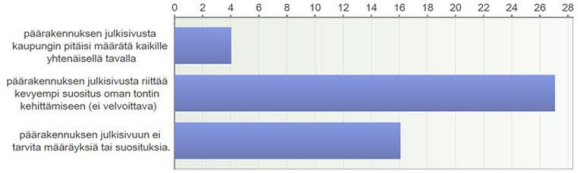
7. Miten tärkeää rakennusten sijoittuminen tontille on mielestäsi alueen kiinnostavan ja yhtenäisen ilmeen syntymiselle?

Vastaajien määrä: 46



9. Miten tärkeänä tekijänä näet rakennuksen julkisivun (materiaali ja väri) alueen kiinnostavan ja yhtenäisen ilmeen syntymiselle?

Vastaajien määrä: 47



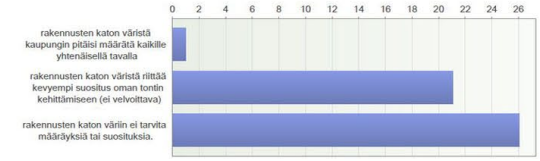
10. Miten tärkeänä tekijänä näet rakennuksen kattomuodon alueen kiinnostavan ja yhtenäisen ilmeen syntymiselle?

Vastaajien määrä: 48



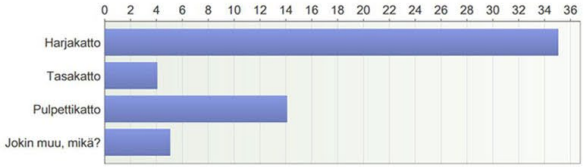
12. Miten tärkeänä näet rakennusten katon värin alueen kiinnostavan ja yhtenäisen ilmeen syntymiselle?

Vastaajien määrä: 48



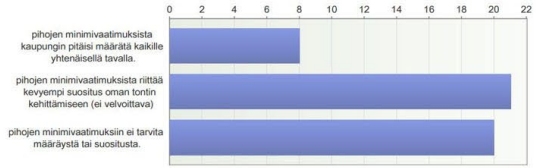
11. Vapaalaan sopivimpia kattomuotoja ovat

Vastaajien määrä: 37



14. Miten tärkeää pihojen laadun (esim. lumitilan ja oleskelutilan sijoittumisen) ohjaaminen on mielestäsi alueen kiinnostavan ja yhtenäisen ilmeen syntymiselle?

Vastaajien määrä: 49



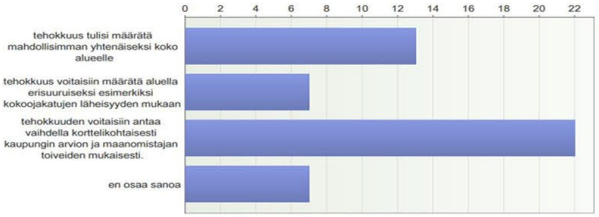
15. Kuvissa esitetty esimerkkejä pientaloalueiden tonttitehokkuuksista. Mikä olisi kuvien perusteella mielestäsi sopiva tehokkuus Vapaalan pientalotonteille?

Vastaajien määrä: 38



16. Miten rakentamisen tiiviyttä tulisi mielestäsi ohjata alueella?

Vastaajien määrä: 49



Ohessa koosteena osa vastauksista:

Liikenne ja kunnallistekniikka

- Kapeiden katujen ja hyvän tehokkuuden takia tulisi kiinnittää ”luovasti” huomiota vieraspysäköintiin
- Riittävän suuret autopaikat tulisi voida osoittaa omalta tontilta.
- Tällä hetkellä suurin puute Vapaalassa on katujen huono kunto.
- Alueella on paljon pätkittäisiä kadunnimiä / osoitteita jotka aiheuttavat päänvaivaa mm. pelastushenkilöstölle
- Toivon kaupungin sijoittavan enemmän määrärahaa kunnallistekniikan ylläpitoon
- Jokaisen tontinomistajan tulisi osoittaa, minne aikoo lumisina talvina luoda lumet kulkuväyliltään. Oleskelutilastaan saa rakentaja ja asunnonomistaja itse päättää.

Rakentaminen

- Jatkossa yhtenäisempää rakennustyyliä / Vierastamme voimakasta ohjausta
- Alueen yhtenäisyyden ja siisteyden kannalta olisi hyvä antaa määräyksiä kadunvarren rakentamista, aitauksesta ja hoidosta sekä mahdollisesti myös piha-alueista.
- Aluetta on vuosien mittaan uudelleenrakennettu vähitellen. Aluetta ei saada yhtenäiseksi eikä siihen tule pyrkiäkään.
- Maanpäällisten kellareiden mahdollisuus poistettava.
- Vapaala on jo täyteen rakennettu koostuen erilaisista omakotitaloista ja muutamista rivitaloista. Ei siinä talojen väreillä, katon muodolla ja aidoilla ole mitään merkitystä. Nykyisen puuston ja viheralueiden säilyttäminen olisi tärkeintä.
- Alueella ei tulisi suosia rivitaloja.
  15% minimipeittoalavaatimuksesta olisi hyvä saada poiketa, jos toteutus on hyvä.
- Kokonaisuuksien yhteensovittaminen kaupunkikuvan vaalimiseksi on mielestäni välttämätöntä ja on kaupungin tehtävä pitää siitä huolta, yksittäinen rakentaja tai rakennuttaja ei siitä yleensä ole kiinnostunut.

Viheralueet

- Nykyiset viheralueet tulee säilyttää, puistot olennainen osa Vapaalaa.
- Haluaisin lisäselvitystä puistojen muuttamisesta rakennustonteiksi, esim. kunnallistekniikka ja kulkuyhteydet.
- Olisin toivonut kyselyyn kysymyksiä kaavoitettaviksi ja rakennettaviksi aiotuista kohteista.
- Aina ei tarvitse jokaiseen puistoon päästä kävelemään vaan ne toimivat maisemallisesti rauhoittavana ja viihtyvyyttä edistävänä.

Aktiiviryhmä

- Helmikuuhun 2016 mennessä tiedotuslistalle on ilmoittautunut mukaan 65 henkilöä
- Työn vaiheista on lähetetty sähköpostitse väliaikatietoa.
- Järjestetty erillinen tapaaminen liikenteen ja huleveden tarpeiden tarkentamiseksi 7.12.2015, mukana noin 20 osallistujaa.
- Maastokävely ja siihen liittyvä työpaja suunnitteluperiaatteista 4.2.2016, 12 – 17 osallistujaa.
- Aktiiviryhmälle kannattaa tiedottaa prosessin etenemisestä, kunnes suunnitteluperiaatteet ovat tulleet voimaan.

Huomioitavaa jatkosuunnittelussa

- Maanomistajissa on selkeästi sekä täydennysrakentamista toivovia että sitä vastustavia tai sen hallintaa kaipaavia. Mahdollisesti täydennysrakentavien olisi hyvä saada neuvontaa alueen piirteitä tukevan täydennysrakentamisen toteuttamiseksi.
- Friherrsin VPK on ilmaissut kiinnostuksensa pohtia Kairapuiston alueen kehittämistä yhdessä paikallisten kanssa.
- Paikallisilta on saatu runsaasti palautetta koskien alueen nykytilannetta ja kehittämisen tavoitteita. Palautetta on koostettu teemoittain selvitykseen sekä tarkemmin teemaa koskeville selvitystyössä mukana olleille kaupungin edustajille tiedoksi jatkotyötä varten.
- Paikalliset haluavat osallistua jatkossa varsinkin viheralueita koskevaan suunnitteluun sekä poikkeamispäätöstyöhön.



Alueen oloista ja ominaisuuksista johdetut tavoitteet

Selvitysalueen suunnitteluperiaatteiden määrittelyssä huomioidaan varsinkin

- Rakennetun ja luonnonympäristön arvokkaiden ominaisuuksien säilyttämisen tavoitteet: tavoitteiden toteutumista valvovat Vantaan kaupungin ympäristökeskus, Vantaan kaupunginmuseo, Museovirasto ja ELY.
- Kunnallistekniikan verkon kehittäminen: tavoitteiden toteutumista valvovat Vantaan kaupungin kunnallistekniikan keskus ja HSY.
- Ympäristöhäiriöiden poistamista tai vähentämistä koskevat tavoitteet: tavoitteiden toteutumista valvoo Vantaan kaupungin ympäristökeskus ja ELY.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Vapaalalla on vahva identiteetti ja tunnistettavia piirteitä, joita tulisi tukea jatkossakin: 30-luvulta asti ulottuva historia, moni-ilmeinen rakennuskanta, pienipiirteinen mittakaava sekä vaihtelevat maastonmuodot, vehreys ja rauhallisuus. Alueen rakennusten sijoittelu ja ulkoasu eivät ole yhtenäisiä eikä niitä juurikaan ole säädelty asemakaavalla tai rakennustapaohjeilla. Alueen rakenne on jäsentymätön. Vuosikymmenien saatossa kaupunkikuva on jo kerrostunut. Alueella on vain kaksi museon suojeltavaksi ehdottamaa kohdetta.

Selvityksen ja kyselyn perusteella juuri moninaisuus ja luovuus oman tontin kehittämisessä koettiin alueelle ominaiseksi säilytettäväksi piirteeksi.

Tämän selvityksen perusteella Vapaalassa on tavoiteltavaa yhdistää mahdollisuudet täydennysrakentamiseen ja uudistumiseen, mutta säilyttää edellä mainitut ominaispiirteet osana alueen näkyvää luonnetta. Haasteita alueen suunnittelulle asettavat Vihdintien liikennemelu, alueen katuverkon ja hulevesien hallinnan ja liikenteen pala palalta toteutettu kokonaisuus sekä vaihtelevat maastonmuodot. Jatkosuunnittelussa huomioitavat tarpeet on koostettu teemoittain selvitykseen.

Vapaalan suunnitteluperiaatteissa otetaan kantaa siihen, millä tavalla alueen tunnistettavuus ja rauhallinen yleisilme saavutetaan uudistuksissakin.

8.1 TEHOKKUUSLUVUN ARVIOINTI

Nykyinen rakentamisen tonttitehokkuus (kerrosneliömäärän ja tontin pinta-ala suhde) on asemakaavassa keskimäärin e= 0,21, toteutunut tehokkuus on keskimäärin e=0,17. Nykyistä rakennusoikeutta alueella on vielä käyttämättä yhteensä 24 %. Asumisväljyyden perusteella laskettuna väestö voisi nykyisillä rakennusoikeuksilla kasvaa teoriassa vielä noin 700 asukkaalla. Todellisuudessa kaikkea rakennusoikeutta ei tonteilla voida hyödyntää mm. tonttijärjestelyiden puolesta. Lisäksi joillakin tonteilla rakennusoikeus ei riitä erillisen asuinrakennuksen toteuttamiseen. Kaikilla ei ole myöskään tarvetta ottaa tontin koko rakennusoikeutta käyttöön.

Kasvu mahdollistaisi Vapaalaan tonttien kehittämisen jatkossakin, mikä tarkoittaisi uutta rakentamista, uusia erikokoisia asuntoja eri elämävaiheissa oleville ja palveluita tukevaa lisäväestöä. Selvityksen perusteella tonttitehokkuuden nostaminen e=0,25 ei ole ristiriidassa muiden Vapaalan kehittämistavoitteiden kanssa. Tämä tehokkuus auttaisi säilyttämään ja vahvistamaankin alueen luonnetta, mikäli ominaispiirteitä vaalitaan kaupunkikuvaa tukevin periaattein.

Tehokkuus e= 0,30 voi sopia joillekin alueen osa-alueille – joillakin osa-alueilla tämä tehokkuus on jo nykyisellään, mm. Uurrekuja. Koko alueen kattavana se uudistaisi alueen identiteettiä merkittävästi nykyisestä poikkeavaksi. Tämä keino voisi sopia alueelle, joka tarvitsisi erityistä identiteetin tai rakennuskannan piristysruisketta. Vapaalassa sen sijaan on olemassa olevia vaalittavia piirteitä, kuten vehreys ja pienimittakaavainen rakentaminen.

Jatkotyössä selvitettäväksi jää, toteutetaanko tehokkuus mahdollisimman yhtenäisenä koko alueella, vai nostetaanko se suuremmaksi esimerkiksi kokoojakatujen läheisyyden mukaan vai annetaanko tehokkuuden vaihdella korttelikohtaisesti maanomistajan toiveiden mukaisesti. Tähän vaikuttaa myös jatkotyön ohjausväline: asemakaava, yksittäiset poikkeamispäätökset tai muut, kaavaprosessia keventävät menettelyt. Lisärakentamisen mahdollisuuksiin vaikuttavat myös linjaukset mm. talousrakennusten pihapiiriin sijoittumisesta.

Tiivistymisessä on tärkeää tarjota asukkaille jatkossakin vehreätä ympäristöä ja paikkoja virkist äytymiseen sekä hoitaa tehokkaammassa käytössä olevia katuja ja viheralueita entistä paremmin. Asukkailla tulisi olla mahdollisuus ottaa kantaa alueen tulevaan kehitykseen, tapahtui se sitten tontti- tai aluekohtaisin hankkein.

Totetus

Hyväksymisen ja voimaantulon jälkeen suunnitteluperiaatteita ja taustaselvitystä voidaan hyödyntää jatkotyössä joko yksittäisten poikkeamispäätösten, asemakaavamuutosten ja muiden kaavaprosessia keventävien menettelyiden perusteena. Mahdolliset viheralueiden käyttötarkoituksen muutokset edellyttävät asemakaavamuutosta. Poikkeamislupa on määräaikainen, kun taas asemakaavalla voidaan myöntää pysyvä rakennusoikeus.

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 26 §



Kuvassa on esitetty sinisellä mahdollinen täydennysrakentaminen olemassa olevalle rakennusmaavarannolle, kun tonttitehokkuus on noin e=0,25. Nykyiset rakennukset ovat valkoisia. Jatkosuunnittelussa jokainen tontti on tarkasteltava erikseen.

8.2 SUUNNITTELUPERIAATTEET

Kaupunkisuunnittelulautakunta 2.10.2017

Tonttitehokkuus ja rakentamistapa

Rakennusoikeuden lisääminen Vapaalan alueella tukee täydennysrakentamista ja vahvistaa väestöpohjaa. Esitettävä tehokkuus e=0,25 tekee Vapaalan rakenteesta nykyistä intensiivisemmän. Rakennusoikeuden noston tavoite ei ole lisätä luhti- tai rivitaloja alueella. Aiempi asemakaavassa määritelty tontin peittoarvo 15% on tonttikoon pienetessä tarpeeton. Pienikokoisten rakennusten toteuttamista suositaan, mikä tukee myös alueen pienimittakaavaista yleisilmettä ja monipuolistaa asuntotarjontaa. Niiden vaikutukset naapuritonteille ovat myös yleensä vähäisemmät kuin suurien rakennusmassojen. Asumiseen liittyvillä työtiloilla voidaan myös elävöittää ja monipuolistaa asuinaluetta.

1. Alueen tavoitteellinen tonttitehokkuus erillispientaloille on e= 0,25. Nykyisiä rakennusoikeuksia, jotka ovat suurempia kuin tonttitehokkuus e=0,25, ei pienennetä.
2. Alueen tavoitteellinen autopaikkanormi pientaloille on 2 autopaikkaa/asunto ja alle 70 k-m2 asunnoille 1 ap/asunto + osoitettava tilavaraus toiselle autopaikalle.
3. Tontilta osoitetaan riittävä lumitila ja leikki- ja oleskelupiha.
4. Meluntorjunta toteutetaan tarvittaessa tonttikohtaisesti.
5. Asumisen yhteyteen voi sijoittaa 20 % rakennusoikeudesta liike-, työ- tai toimistotiloja, jotka eivät häiritse asumista.

Rajautuminen katuun ja puistoon

Tontin rajautuminen katualueesta selkeyttää Vapaalan rakennuskannaltaan moni-ilmeistä ja kodikasta kaupunkikuvaa. Tontin selkeä rajaaminen ympäristöstään myös tehostaa tontin käyttöä.

6. Tontit rajataan katua vasten istutuksilla, aidalla tai rakenteilla. Katuun rajautuvat tai kadunsuuntaiset yli 6 metriä pitkät julkisivut kevennetään ikkunalla tai aukotuksilla.
7. Tontin katuun rajautuvalla reunalle jätetään vähintään 3 metrin levyinen kasvillisuuden, puuston tai avokallion alue.
8. Tontit rajataan viheralueesta pensasaidoin. Tällä tontinosalla tulee olla vähintään 4 metrin levyinen kasvillisuuden peittämä alue, jolle ei sijoitu asuinrakennuksia tai autopaikkoja.

Pihasuunnittelu ja hulevesien hallinta

Kasvillisuus on kaupunkikuvan kannalta merkittävä. Se tasaa sääilmiöiden vaikutusta ja luo miellyttävää mikroilmastoa, tarjoaa elinympäristöjä monille lajeille sekä tuottaa terveellistä ympäristöä. Maaston-muotojen ja avokallioiden säilyminen on myös tärkeää alueen kaupunkikuvan tunnistettavuuden kannalta. Lisärakentaminen ja alueen rakenteen tiivistäminen luovat tarpeen hulevesien viivyttämiseen tonteilla ja kortteleissa.

9. Vettä läpäisevää pintaa tulee olla tontilla vähintään yhtä paljon kuin vettä läpäisemätöntä pintaa. Tonteilla edellytetään hulevesien viivytystä.
10. Tontin maastonmuodot ja avokalliot huomioidaan ja maisemallisesti merkittävät puut säilytetään.

Arkkitehtuuri ja omaleimaiset tekijät

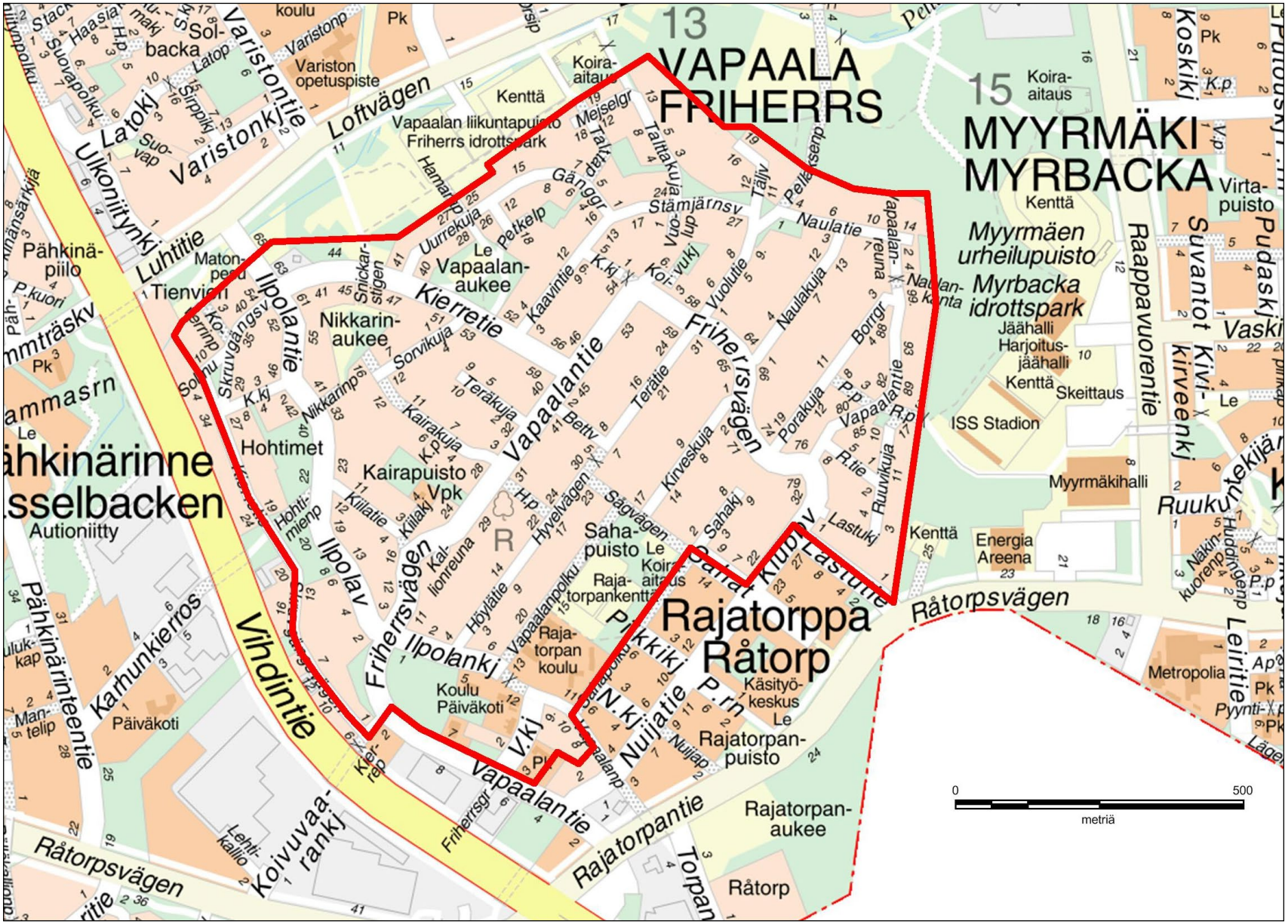
Vapaalan rakennuskanta on ilmeeltään monipuolista ja kerrostunutta. Mittakaavaltaan hillityllä rakentamisella, tontin rajaamisella sekä riittävällä kasvillisuudella ja luonnonmuotojen säilyttämisellä alueen yleisilmettä voidaan vaalia. Kun alueen rakennetta tiivistetään, yhteensovittamisen tarve lisääntyy.

11. Asuinrakennusten suurin sallittu kerrosluku on II ja rakennukset jäsennellään pienimittakaavaisiksi. Maanpäällistä kellaria ei sallita alueella. Asuinrakennusten tulee olla omakoti- tai paritaloja.
12. Alueella toteutetaan hyvää ja laadukasta arkkitehtuuria, joka edellyttää rakennusten, rakenteiden ja piha-alueen suunnittelemista kokonaisuutena.

Miten toimitaan, jos tulee tarve poiketa asemakaavan osoittamasta rakennusoikeudesta:

- Rakennusvalvonta myöntää rakennusluvan yhteydessä vähäiset poikkeamiset.
- Kaupunkisuunnittelu voi poikkeamispäätöksellä myöntää rakennusoikeutta enintään tonttitehokkuuteen e = 0,25 asemakaavoista.
- Näitä suuremmat tonttitehokkuuksien nostot edellyttävät asemakaavamuutosta.
- Poikkeamislupaa haettaessa on esitettävä asemapiirros, jossa osoitetaan kuinka rakennusoikeus käytetään tämän ohjeen mukaisesti.

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 26 §



Rajaus alueesta, johon suunnitteluperiaatteita sovelletaan.

8.3 SELVITYSTYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan kaupunki

Kaupunkisuunnittelu

Timo Kallaluoto	aluearkkitehti
Satu Onnela	asemakaavasuunnittelija
Anitta Pentinmikko	kehittämispäällikkö
Maria Hyövälti	pientalokoordinaattori, kaupsu/rava
Katja Masjagutova	maisema-arkkitehti, 3D-mallinnus, kaupsu/rava
Laura Muukka	maisema-arkkitehti
Marko Hoffrén	suunnitteluavustaja
Anna-Karin Kyröviita	kaavoitusinsinööri, paikkatiedot
Antti Kairus	paikkatietoinsinööri, kyselytyökalut
Anne Olkkola	asemakaavasuunnittelija (1.8.2016 lähtien)

Kuntatekniikan keskus

Elina Kettunen	suunnitteluinsinööri, vesihuolto
Teemu Vihervaara	liikenneinsinööri
Jaana Virtanen	liikenneinsinööri
Satu Nätynki	viheraluesuunnittelija
Hanna Keskinen	puistosuunnittelupäällikkö

Mittausosasto

Riikka Pirinen	kiinteistöinsinööri
Markus Kalso	paikkatietoinsinööri, puustoanalyysit

Rakennusvalvonta

Jorma Suokas	tarkastusrakennusmestari
Susanna Pyhälä	lupa-arkkitehti

Kaupunginmuseo

Susanna Paavola	rakennustutkija
Andreas Koivisto	arkeologi

Ympäristökeskus

Jarmo Honkanen	ympäristöinsinööri

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Asta Mellais	erityisasiantuntija

Sivistystoimi

Laura Malinen	strategia-asiantuntija
Päivi Riehunkangas	varhaiskasvatuksen suunnittelija

Lisäksi yhteyshenkilöinä

Liisa Rajamäki	Vapaalan omakotiyhdistys
Petteri Niskanen	Myyrmäki-liike
Päivi Kuutti	Myyrmäen kirjasto
Ville Linnola	Friherrsin VPK

VANTAAN KAUPUNKI
Kaupunkisuunnittelu, asemakaavoitus
Vantaalla 2.10.2017

Timo Kallaluoto
Aluearkkitehti

Satu Onnela
Asemakaavasuunnittelija

Anne Olkkola
Asemakaavasuunnittelija

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 26 §

LÄHTEET

Vantaan kaupunki

- Asemakaavaselostukset kaavoihin 130200 ja 130300
- Liikenteen kehitys Vantaalla vuonna 2013, Vantaan kaupunki.
- Omat kadut Ok-hankkeen materiaalit, 2011.
- Opetuslautakunnan päätös 14.9.2015 Rajatorpan koulun uudisrakennuksista
- Vantaan kaupungin rakennusjärjestys, 2011.
- Vantaa alueittain, 2010, tilastot 2014.
- Vantaan autoliikenne, 2014.
- Vantaan kaupungin ympäristömeludirektiivin mukainen meluselvitys. Sito Oy, 2012.
- Vantaan kaupungin rakennusvalvonnan rakentamisohje 30.10.2007
- Vantaan moderni rakennuskulttuuri 1930 – 1979. Amanda Eskola, 2002.
- Vantaan väestöraportti 2014/2015.
- Vantaan yleiskaavan meluselvitys. Ramboll Finland Oy, 2007.
- Vapaalan viheralueet – selvitys alueiden rakenteesta ja nykytilanteesta. Laura Muukka, 2001.
- Viheralueohjelma 2011 – 2020
- Viher-, liikunta- ja liikennealueet/Rakentamisohjelma, 2015.
- Väestöennuste, 2015.
- Vantaan yleiskaava 2007

Muut lähteet

- Länsi-Vantaan ensimmäinen taajama. Törrönen ja Hako, 1989.
- Länsi-Vantaan kaupunkipolut
- Maantien 120 (Vihdintie) välillä Huopalahdentie–Kehä III (Kt 50) tiesuunnitelma. ELY, 2006.
- Melun- ja tärinäntorjunta maankäytön suunnittelussa, Opas 02. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/Hannu Airola, 2013.
- Selvitys liito-oravien ja maankäytön suunnittelun yhteensovituksesta
- Espoonlahden ja Matinkylän alueilla. Kaupunkisuunnittelukeskuksen julkaisuja 5/2014. Espoon kaupunkisuunnittelukeskus, Ramboll Finland Oy ja
- Ympäristötutkimus Yrjölä Oy, 2014.
- Vantaan keskiaikaisten teiden inventointi. Suhonen, Museovirasto/RHO 2007)
- Vapaalan omakotiyhdistyksen verkkosivut, historiikkejä.

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 26 §

27 § **Tonttivarauksen jatko Myyrmäen urheilupuistoon liikerakennusten korttelialueen (KL) 15806 tonttiin 1 / NREP Oy**

VD/4278/10.00.02.00/2016
HP/AK/AVP/ET/HY-L

Esitetään tonttivarauksen jatkon antamista Myyrmäen urheilupuiston alueelle sijoittuvan liikerakennusten korttelin 15806 tontin 1 rakentamattoman alueen osalle NREP Oy:lle hotellirakennuksen suunnittelemiseksi ja toteuttamiseksi. Tonttivarauksen jatko on voimassa 30.9.2018 saakka.

Vantaan kaupunki omistaa Vantaan kaupungin Myyrmäen kaupunginosassa Myyrmäen urheilupuiston alueelle sijoittuvan liikerakennusten korttelialueen 15806 tontin 1 osoitteessa Raappavuorentie 6 A. Kortteliin saa sijoittaa hotelli-, liikunta-, urheilu-, toimisto- ja liiketiloja. Korttelin 15806 tontista 1 on vuokrattu noin 3100 m^2:n suuruinen maa-alue liikunta- ja hyvinvointikeskuksen sekä siihen liittyvän pysäköintialueen sekä maalämpökaivon rakentamista ja ylläpitoa varten. Fressi Kiinteistöt Oy on toteuttanut alueelle liikunta- ja hyvinvointikeskuksen sekä pysäköintialuetta.

Kaupunginhallitus on antanut 28.11.2016 Nordic Real Estate Partners (NREP) Oy:n varaushakemuksen perusteella NERP Oy:lle tonttivarauksen hotellirakennuksen suunnittelemiseksi ja toteuttamiseksi Myyrmäen urheilupuistoon liikerakennusten kortteliin 15806 tontin 1 rakentamattomalle alueelle 30.6.2017 saakka.

Nordic Real Estate Partners (NREP) Oy on toimittanut 3.11.2017 Vantaan kaupungille kirjeen, jossa yhtiö hakee tonttivaraukselle jatkoa syyskuun 2018 loppuun.

NREP Oy ilmoittaa tontin jatkovarushakemuskirjeessään mm. seuraavaa:
”*NREP:n tausta*
NREP on pohjoismainen kiinteistösijoitusyhtiö, joka hallinnoi noin 3,5 miljardin euron kiinteistövarallisuutta. Sijoittajiamme ovat merkittävät institutionaaliset sijoittajat, suurimpana ryhmänä pohjoismaiset eläkevakuuttajat. Sijoitamme laajasti erilaisiin kiinteistöihin, mm. asuntoihin, liiketiloihin ja logistiikkakiinteistöihin. Palveluksessamme on yli 100 henkeä ja meillä on paikallinen edustus Tanskassa, Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa.
Meillä on olemassa tarvittavat pääomat tämän tonttivaraushakemuksen mukaisen hankkeen toteuttamiseksi, eikä lopullinen hankkeen toteuttaminen ole riippuvainen pääoman saatavuudesta.
Kiinteistön tuleva käyttö ja hankkeen eteneminen
Haemme tonttivarausta hotellirakennuksen suunnittelemiseksi ja toteuttamiseksi tontille. Olemme lanseeraamassa Suomeen uutta hotellikonseptia. Konseptimme mukaisesti tulemme itse operoimaan hotellia. Tontin suunniteltu käyttö on tontille 28.3.2011 vahvistetun asemakaavan mukainen.
Olemme aiemmin hakeneet ja saaneet tonttivarauksen hankkeelle keväällä 2016. Tonttivarauksen puitteissa olemme laatineet hankkeesta suunnitelmat ja hakeneet poikkeamispäätöksen joka on myönnetty 17.2.2017. Tämän lisäksi olemme 31.10.2017 tavanneet kaupunkisuunnittelujohtaja Tarja Lainetta, kaavoitusinsinööri Mikko Järveä sekä aluearkkitehti Timo Kallaluotoa hankkeen tiimoilta. Tapaamisen seurauksena sovimme hakevamme päivitettyjen suunnitelmiemme myötä hankkeen toteuttamiseksi tarvittavaa päivitettyä poikkeamispäätöstä. Olemme lähettäneet hakemuksen poikkeamispäätöksen osalta 03.11.2017.
Hankkeen suunnittelun lisäksi olemme puolellamme toteuttaneet tarvittavat kaupalliset selvitykset. Tarvittavien selvitysten valmistuttua olemme valmiita jatkamaan hankkeen suunnittelua. Haemme nyt

jatkoa varaukselle hankkeen suunnittelun loppuunsaattamiseksi, rakennusluvan hakemiseksi ja hankkeen toteuttamiseksi.
Mikäli kohteen toteuttamisen kustannus vastaa alustavan urakkahintalaskentamme tasoa, olemme valmiita käynnistämään kohteen toteuttamisen. Kohteen toteuttaminen ei ole riippuvainen tilojen vuokraamisesta tai muista ulkoisista tekijöistä, sillä tulemme itse sekä omistamaan kiinteistön, että vastaamaan sen operoinnista.
Hotellin vaatimat autopaikat osoitetaan viereisen urheilupuiston VU-alueelta poikkeamispäätöshakemuksen mukaisesti.”

Hotellihankkeen rakennuksen toteuttaminen poikkeamisluvassa 17.2.2017 esitetylle paikalle Fressi Kiinteistöt Oy:n vuokra-alueelle on vaikeutunut, koska sinne on rakennettu maanalaisia hulevesialtaita sekä maalämpökaivoja. Tämän vuoksi kaupunkisuunnittelussa valmistellaan uutta poikkeamispäätöstä. Naapurien kuulemiseen on varattu aikaa 20.11.2017 saakka, minkä jälkeen päätös voidaan tehdä. Kaupunkisuunnittelu suhtautuu hankkeeseen ja sen suunnitelmiin myönteisesti. Rakennuksen massaa siirretään noin 55 metriä pohjoisemmaksi kokonaan Raappavuorentien varrelle. Rakennuksen kerrosala on 200 k-m² vähemmän (10 000 k-m²) kuin aiemmassa suunnitelmassa, kerrosluku on pysynyt aiemman suunnitelman mukaisena (VIII kerrosta).
Kaupunkikuvallisesti tärkeään Raappavuorentien ja Rajatorpantien risteyksen kulmaan tullaan vaatimaan poikkeamisen yhteydessä toimenpiteitä, joilla näkymä kohentuu nykyisestä. Käytännössä tämä voi tarkoittaa istutuksia, puita ja kävelyreitin laatoitusta. NREP OY suhtautuu asiaan myönteisesti hankkeen kokonaisuudenkin kannalta.
Tässä vaiheessa rakentamatta jäävä Rajatorpantien puoleinen rakennusala on mahdollista toteuttaa myöhemmin esimerkiksi hotellin laajennuksena.

Tontin jatkovaraushakemuskirjeen ja NREP Oy:n edustajan kanssa käydyn keskustelun perusteella kiinteistöt ja asumisen tulosalue on päätynyt esittämään tonttivarauksen jatkoa NREP Oy:lle hankkeen jatkosuunnittelua ja toteuttamista varten Myyrmäen urheilupuiston liikerakennusten korttelin tontin 15806-1 rakentamattoman alueen osalle 30.9.2018 saakka.

Tontin kauppahinta on rakennusoikeuden osalta 300 €/k-m^2. 300 €/k-m^2 on kohteen käypä hinta, joka perustuu Vantaalla viime vuosina toteutuneisiin hotellitonttien kauppoihin, sekä kaupungin tilaamaan Newsec Valuation Oy:n 23.12.2015 laatimaan selvitykseen pääkaupunkiseudun yritystonttien rakennusoikeuksien yksikköhinnoista. Toteutettava rakennusoikeus on noin 10 000 k-m^2. Tähän perustuen kokonaishinta on näin ollen alustavien suunnitelmien pohjalta noin 3 M€. Kauppakirja laaditaan kaupungissa yleisesti käytössä olevien luovutusehtojen mukaisena.

Kauppahinnan ylittäessä kaksi miljoonaa euroa myynnistä päättää hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 33. kohdan mukaan kaupunginhallitus.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 20.11.2017 § 20

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle että
a) kaupunki ei kilpailuta eikä laita julkiseen hakuun erikseen osaltaan Myyrmäen urheilupuistoon sijoittuvan liikerakennusten korttelin 15806 tontin 1 rakentamattoman osan toteuttajaa ja
b) kaupunki antaa NERP Oy:lle tonttivarauksen jatkon hotellirakennuksen suunnittelemiseksi ja toteuttamiseksi Myyrmäen urheilupuistoon kortteliin 15806 tontin 1 karttaliitteessä ohjeellisesti osoitetulle alueelle esittelyosassa mainituin ehdoin 30.9.2018 saakka.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 27

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että

a) kaupunki ei kilpailuta eikä laita julkiseen hakuun erikseen osaltaan Myyrmäen urheilupuistoon sijoittuvan liikerakennusten korttelin 15806 tontin 1 rakentamattoman osan toteuttajaa, ja

b) kaupunki antaa NERP Oy:lle tonttivarauksen jatkon hotellirakennuksen suunnittelemiseksi ja toteuttamiseksi Myyrmäen urheilupuistoon kortteliin 15806 tontin 1 karttaliitteessä ohjeellisesti osoitetulle alueelle esittelyosassa mainituin ehdoin 30.9.2018 saakka.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

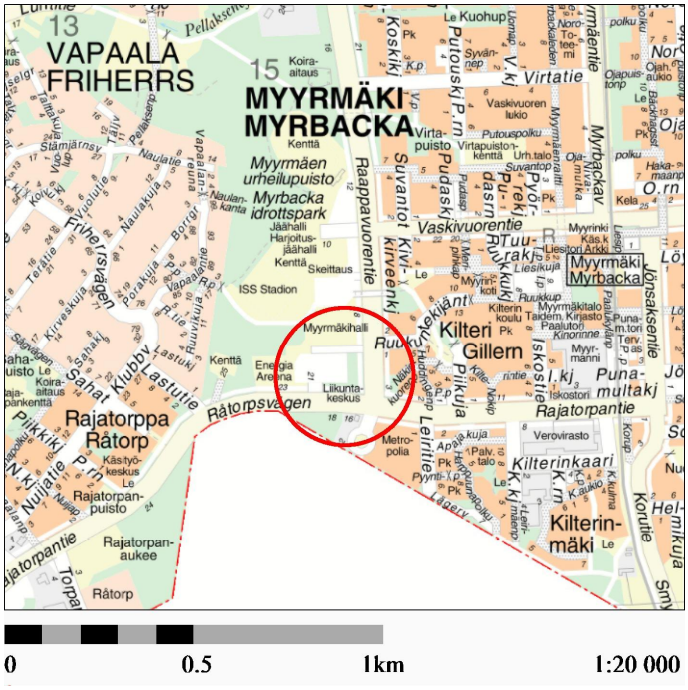
Liite:
- Karttaote varausalueesta

Täytäntöönpano: Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
tonttipäällikkö Armi Vähä-Piikkiö, puh. 040 7337447, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

KOHTEEN SIJAINTI



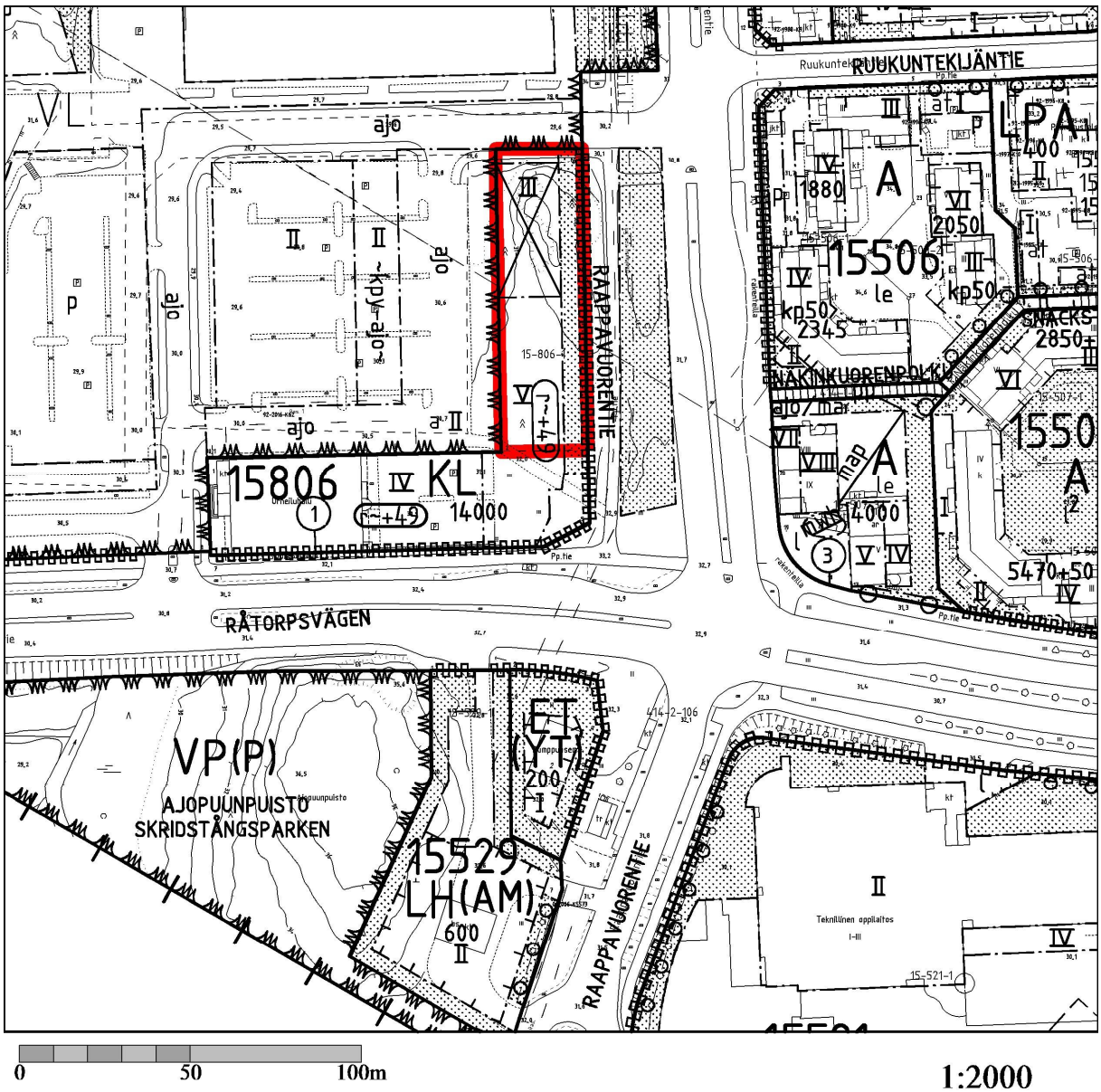
TONTTIVARAUS /
NREP OY

KIAS/AVP

Kaupunginosa: MYYRMÄKI (15)

Kiinteistö: 92-15-806-1
(rakentamaton osa)

pinta-ala: n. 2236 m^2



28 § **Etuosto-oikeuden käyttäminen 26.10.2017 vahvistetussa kiinteistökaupassa / määräala tilasta 92-416-4-440 Lehtimäki**

VD/10399/10.00.01.01.01/2017
HP/AK/AVP/JK/HY-L

Julkinen kaupanvahvistaja Timo Ojamäki on jättänyt Vantaan kaupungille ilmoituksen seuraavasta 26.10.2017 vahvistetusta kiinteistökaupasta:

Myyjä:	yksityishenkilö
Ostaja:	yksityishenkilö
Kaupan kohde:	Vantaan kaupungin Riipilän (416) kylässä sijaitsevan tilan Lehtimäki RN:o 4:440 (kiinteistötunnus 92-416-4-440) noin 7,5 hehtaarin (75 000 m^2) suuruinen määräala M604.
Kauppahinta:	72 000 euroa, 0.96 € / m^2

Kaupan kohteena oleva määräala 92-416-4-440-M604 on osoitettu yleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Määräalan halki kulkee voimansiirtolinja ja Katajistontie. Määräalan alueella ei ole asemakaavaa ja se on rakentamaton. Kaupan kohteen aiottu käyttötarkoitus on kaupanvahvistajan ilmoituksen mukaan maa- ja metsätalous. Kaupan kohteena oleva määräala on osoitettu oheisessa liitekartassa.

Vantaan kaupungilla on etuosto-oikeus kyseessä olevassa kiinteistökaupassa. Etuostolain mukaan kaupungin on tehtävä päätös etuosto-oikeuden käyttämisestä kolmen kuukauden kuluessa luovutuskirjan oikeaksi todistamisesta. Kiinteistöjohtaja puoltaa etuosto-oikeuden käyttämistä, koska

- Hankinnalla saadaan kaupungin omistukseen raakamaata alueelta, joka on kaupungin yhdyskuntarakenteen tulevaisuuden mahdollista laajenemisaluetta.
- Kaupan kohde on Uudenmaan maakuntakaavan mukaista taajamatoimintojen tai työpaikka-alueiden reservialuetta. Kaupan kohteen sijainti Hämeenlinnanväylän ja Riipiläntien lähellä puoltaa mahdollista tulevaa rakentamista.
- Kaupunki omistaa ennestään yksittäisiä maa-alueita lähialueilla ja määräalan hankinnalla vahvistetaan kaupungin maanomistusta Luoteis-Vantaalla.
- Määräalan hankinnalla voidaan mahdollisesti edistää kaupungin omistamien lähialueen muiden metsäkiinteistöjen hoitoa, koska puutavaraa voidaan varastoida hankittavalle määräalalle Katajistontien varteen, josta puutavara kuljetetaan edelleen Riipiläntielle.

Todetaan lisäksi, että Vantaan kaupungin maapoliittisten linjausten (kaupunginvaltuusto 22.9.2014) mukaan kaupungin maanhankinnan tärkein tehtävä on maan hankkiminen yhdyskuntarakentamisen tuleviin tarpeisiin. Aktiivisella maanhankinnalla varmistetaan mm. asunto- ja työpaikkarakentamiseen soveltuvan maan riittävyys jatkossakin.

Kauppakirja on kaupunginhallituksen kokousasiakirjoissa.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9. luvun 1 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin etuosto-oikeuden käyttämisestä.

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 28

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että

a) Vantaan kaupunki käyttää etuosto-oikeuttaan edellä esitetyssä 26.10.2017 tehdyssä kiinteistökaupassa, joka koskee Riipilän (416) kylässä sijaitsevaa tilan 92-416-4-440 Lehtimäki noin 7,5 hehtaarin suuruista määräalaa. Kauppahinta on 72 000 euroa, ja

b) päätöksestä ilmoitetaan etuostolain mukaisesti ostajalle ja myyjälle sekä maanmittauslaitokselle.

Päätös:
Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kaupunginhallituksen kokoukseen.

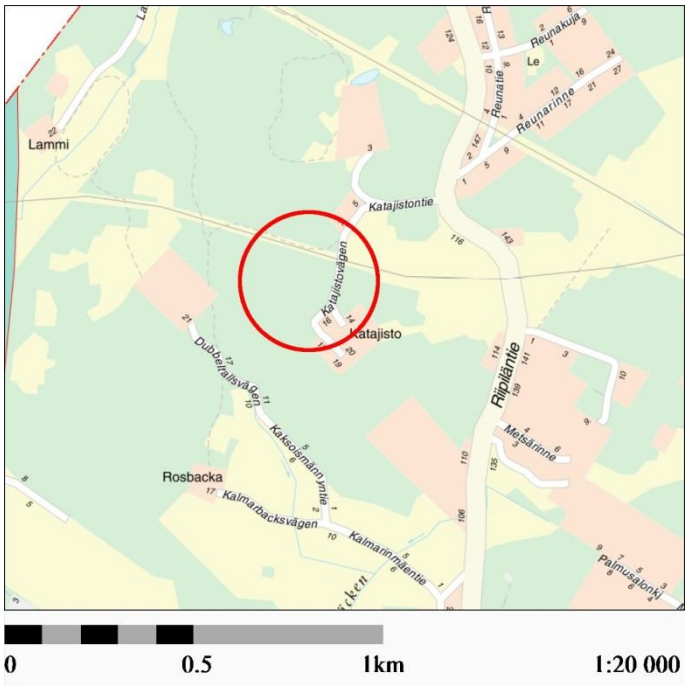
Liitteet:
- Kartta kaupan kohteesta 92-416-4-440-M604

Täytäntöönpano: Kaupunginkanslia: päätöksen tiedoksi antaminen
Kiinteistöt ja asuminen / Heino Pitkänen

Muutoksenhakuohje: 4. Hallintovalitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa

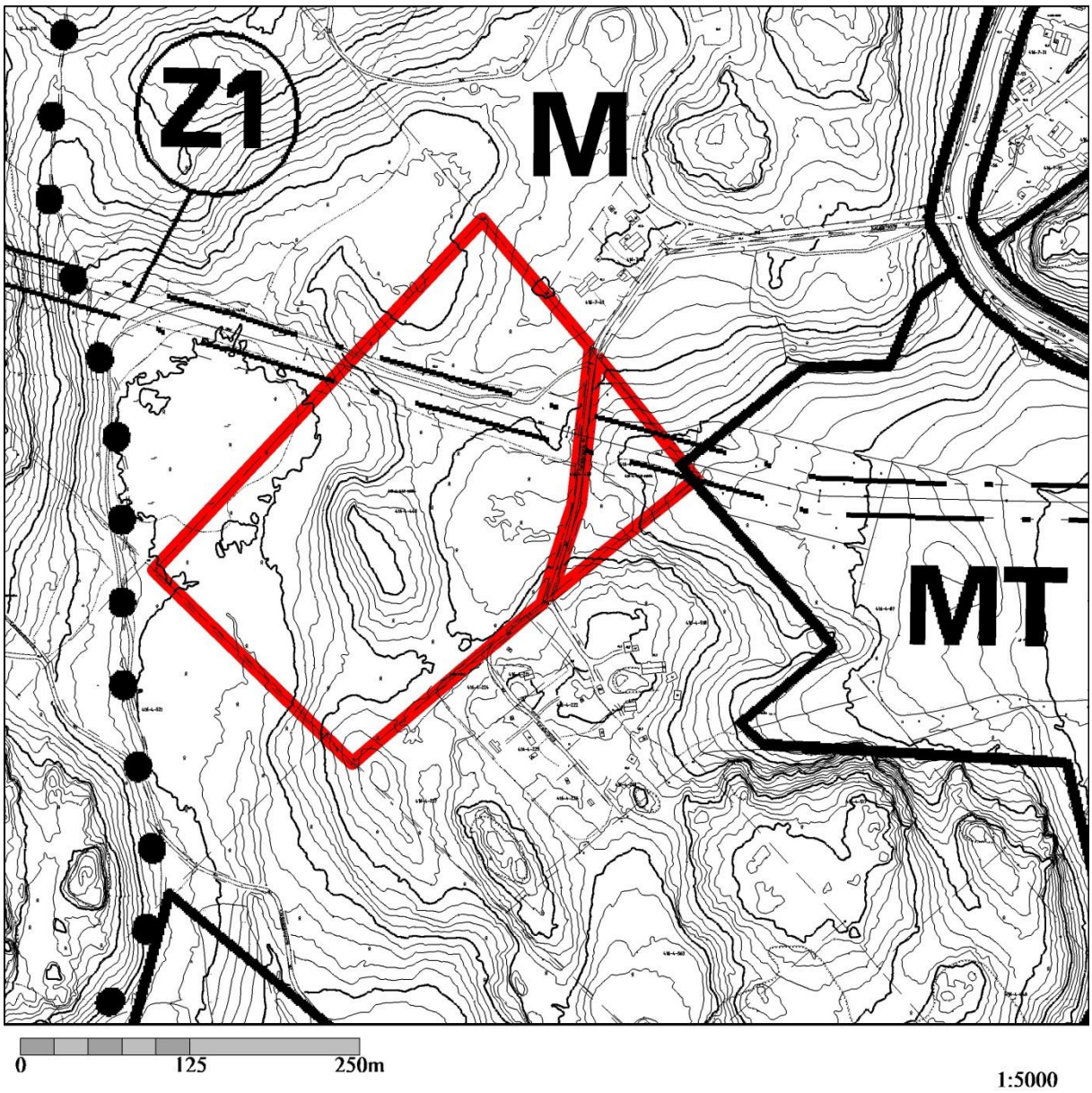
Lisätiedot:
maankäyttöinsinööri Jouni Kahila, puh. 043 826 6116, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

KOHTEEN SIJAINTI



KARTTA ETUOSTOA VARTEN

Kaupunginosa:	**RIIPILÄ (32)**
Kylä:	**RIIPILÄ (416)**
Kiinteistöt:	**92-416-4-440-M604**
määräalan pinta-ala:	**n.7,5 ha**



29 § **091600 Hakunilan keskustan kaavarunko**

VD/4296/10.02.04.01/2016
HP/TLA/VKA/JJ/SRU/ET/HY-L

Vantaan kaupunkistrategian ja maapoliittisten linjausten mukaan keskustojen elinvoimaisuutta parannetaan ja rakentamista suunnataan olemassa olevien rakennettujen alueiden täydennysrakentamiseen. Maapolitiikalla pyritään monipuolisen ja kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteutumiseen. Vantaan arkkitehtuuriohjelman mukaan keskuksia kehitetään omaleimaisina ja monipuolisina kaupunkiympäristöinä. Keskuksissa turvataan jatkuva ja monipuolinen asuntotuotanto, palveluiden saatavuus, hyvät joukkoliikenneyhteydet, pyöräily- ja kävelyreitit, laadukkaat julkiset ulkotilat sekä hyvät yhteydet laajemmille viheralueille.

Hakunilan keskustan kaavarunko on laadittu näitä periaatteita noudattaen yleis- ja asemakaavoituksen valmisteluaineistoksi. Kaavarungossa Hakunilan keskusta-alueen maankäyttötavoitteet on esitetty yleiskaavaa tarkemmin ja ne on päivitetty vastaamaan nykyisiä ajatuksia.

Kaavarunko on laadittu konsulttityönä kaupungin ohjauksessa. Kaupungin ohjausryhmän lisäksi eri hallinnonalojen asiantuntijoista muodostettiin työryhmä tuottamaan kaavarunkoon sisältöä ja ohjaamaan tarkempaa suunnittelua.

Toimintojen sijoittumisen tarkkuus on korttelitasoinen ja mitoitus suuntaa antava. Hakunilan keskusta-alue tulee uusiutumaan vaiheittain. Yksittäisten hankkeiden edistymisen kannalta merkittävä tekijä on kiinteistöomistusolot sekä kaupungin ja omistajien tavoitteiden toisiinsa sovittaminen.

OAS oli nähtävillä mielipiteitä varten 27.6.2016–19.8.2016. Internet-sivulla asukkaille suunnattu kysely oli avoinna 31.8.2016 saakka. OAS -mielipiteitä ei saatu, vastauksia kyselyyn saatiin yhteensä 40. Selkeästi parannusta vaativana kohteena korostui nykyinen ostoskeskus lähiympäristöineen. Eniten Hakunilaan kaivattiin kaupan ja palveluiden lisäämistä. Uudesta asuinrakentamisesta toivottiin kaupunkimaisempaa, värikkäämpää, urbaanimpaa ja tiiviimpää, mutta toisaalta vihreys ja riittävä väljyys haluttiin säilyttää. Internet-kyselyn yhteenveto on esitetty kaavarunkotyössä, samoin on kuvattu kaksi Hakunilassa pidettyä asukastilaisuutta. Kuluvana keväänä järjestetään kolmas yleisötilaisuus kaavarungosta ja muista hankkeista.

Kaavarungon mukaan osa asuinrakentamisesta sijoittuisi täydennysrakentamisena nykyisille asuinrakennusten korttelialueille, osa kokonaan uusille korttelialueille eteläisen varikon alueelle ja Vanhan Lahdentien (seututie 140) vapautuvalle reunavyöhykkeelle. Kyytitien ja Hakunilantien varrelle nykyisen ostoskeskuksen tuntumaan voisi sijoittua uutta liiketilaa ja palveluita. Uusiutuva ostoskeskus voisi olla hybridityyppinen, jolloin kaupan ja palveluiden lisäksi siihen voisi sijoittua asumista jopa 22 000 k-m².

Kaavarungossa Vanhan Lahdentie esitetään otettavaksi käyttöön osana kaupungin katuverkostoa. Muutos mahdollistaa uudet kaupunkimaiset asuinkorttelit ja sallii uudet katuliittymät normaaleine suojateineen. Järjestelyt mahdollistavat paremmat yhteydet varikoiden alueiden uusista asuinkortteleista Hakunilan keskustaan ja toisaalta Vanha Lahdentie katuverkkoon kiinteästi liitettynä parantaa yhteyksiä Kehä III suuntaan ja keventää Hakunilantien kautta kehälle suuntautuvaa liikennemäärää. Kaavarunkotyön yhteydessä on laadittu Kyytitien järjestelyiden osalta liikenteen yleissuunnitelma.

Kaavarungon toteutuminen voisi merkitä noin 6 000 uutta asukasta Hakunilaan. Määrä on merkittävä, sillä helmikuussa 2017 suunnittelualueella asui yhteensä 7 033 henkilöä. Hakunilan luonnoksiksi jääneissä kaavarungoissa 1970-luvulta arvioitiin keskustan alueen asukasmäärän vuonna 2000 olevan noin 15 000 henkilöä. Hakunilan keskustan katu-, jalankulku- ja pyöräilyverkosto rakennettiin tämän ennusteen mukaisesti. Nykyisessä liikenneverkossa kaavarungon mukainen asukasmäärän lisäys on siten jo ennakoitu.

Kaavarunko ei ole maankäyttö- ja rakennuslain mukainen virallinen kaavataso, mutta se on yleiskaavaa täsmentävä, asemakaavoitusta ja maankäytön muita hankkeita ohjaava asiakirja.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.4.2017 § 14

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 30§ mukaisesti 19.4.2017 päivätty Hakunilan keskustan kaavarunko 091600,
b) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 25

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 30§ mukaisesti 19.4.2017 päivätty Hakunilan keskustan kaavarunko 091600, ja
b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Nähtävilläolo
Hakunilan keskustan kaavarunko on ollut MRA 30 §:n nojalla nähtävillä 17.5.2017–15.6.2017. Tänä aikana jätettiin yksi mielipide. Yksityishenkilö piti mielipiteessään kaavarunkoa hyvänä ja toivoi sen nopeaa toteutusta.

Lausunnot
Kaupunginhallitus päätti 24.4.2017 oikeuttaa kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja saatiin kahdeksan kappaletta.

Sivistystoimen lausunnon mukaan työssä ei ole otettu huomioon riittävästi palvelutarpeen kasvamisesta aiheutuvaa Y-tonttien tarvetta. Hakunilan suuralueelta tulee varata Y-tontit uudelle yhtenäiskoulurakennukselle sekä kahdesta kolmeen isolle päiväkodille. Nykyisen Hiirakkokentän aluetta ei tule varata asuntorakentamiselle.
Vastineena todetaan, että koulu- ja päiväkotitarve kohdistuu tätä kaavarunkoaluetta laajemmalle, koko Hakunilan suuralueelle. Tulevalla yleiskaavakierroksella on tarkoitus tarkastella Hakunilan suuralueen kasvua suhteessa palveluiden tarpeeseen kokonaisuutena ja selvittää mahdollisesti tarvittavat uudet isot varaukset. Lausuntojen ja käytyjen neuvottelujen perusteella kaavarunkoon on tehty päiväkotien ja

koulun aluelisäyksiä. Kaavarungon suunnittelualueelle on lisätty toinen uusi päiväkodin sijainti Lahdentien itäpuolelle muodostuvaan asuntokortteliin. Uudelle suurelle koulutontille ei ole mahdollista löytää sijoituspaikkaa kaavarungon suunnittelualueelta. Yhtenä mahdollisena uuden koulun sijaintipaikkana esitetään suunnittelualueen ulkopuolelta kaupungin omistuksessa olevaa Kaskelan entistä peltoaluetta. Samalle alueelle voisi sijoittua koulun lisäksi kolmas uusi päiväkoti. Kaavarungosta on poistettu esitys, että Lehtikuusen koululle kuuluvaa Hiirakkotien alueen soveltumista asuntorakentamiselle tutkittaisiin.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala on huolissaan Hakunilan vanhustenkeskuksen varauksesta kaavarungon keskustaytimessä. Vastineessa todetaan, että noin 15 000 brm^2 kokoisen vanhustenkeskuksen on ajateltu sijoittuvan ostoskeskuksen alueelle. Asiasta on lisätty kaavarunkoon maininnat.

Uudenmaan ELY-keskus pitää kannatettavana ajatusta jalankulun ja pyöräilyn ensisijaisuudesta uudistuvalla Hakunilan keskustan alueella. Lahdentien alueen kehittämistä muuttamalla se kaduksi ja sijainnin siirtämistä Hakunilan kohdalla pidetään perusteltuna. Yhdeksi tavoitteeksi tulisi ottaa viihtyisä ja laadukas ääniympäristö sekä laadukkaat virkistysalueet ja reitit. Lausunnon mukaan suunnittelun eri vaiheissa tulee kiinnittää erityistä huomiota melun ja ilmanlaadun aiheuttamiin reunaehtoihin. Lausunnon perusteella kaavarunkoon lisättiin lause: Uudisrakentamisessa huomioitavien melun ja pienhiukkasten torjunnan reunaehtojen lisäksi asumisen laatua on mahdollista parantaa vanhoissa kerrostaloissa täydennysrakentamisen avulla. Suunnittelun keinoilla on mahdollista vähentää olemassa olevassa asumisessa liikennemelun haittaa ja pienhiukkasia nykyisestä tasostaan.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut-kuntayhtymä (HSY) toteaa lausunnossaan, että kaavarunko on erinomainen avaus olemassa olevan kaupunginosan täydentämiseksi ja se tukee seudun yhdyskuntarakennetta koskevia ilmastotavoitteita. Kuntayhtymän mukaan osana kaavarunkotyötä olisi syytä laatia vesihuollon yleissuunnitelma kustannusarvioineen. Vastineena todetaan, että tulevaisuudessa kun korttelialueiden suunnitelmat on laadittu pidemmälle, tulee ajankohtaiseksi vesihuoltoverkoston kapasiteettitarkastelu, joka tehdään yhteistyössä HSY:n vesihuoltoasiantuntijoiden kanssa.

Vantaan kaupunginmuseo toteaa, että valtakunnallisesti merkittävä rakennetun kulttuuriympäristön alue ulottuu Håkansbölen kartanolta Nissbackan kartanoalueelle ja sieltä Sotungin kaupunginosaan. Kaavarunkotyössä on huomioitu alueen merkitys ja sitä on pyritty korostamaan parantamalla yhteyksiä keskusta-alueelta kartanoalueelle. Kaavarungosta puuttuu maininta kulttuuriympäristöarvoltaan erittäin merkittävästä vanhasta tielinjasta, pääosin kaavarungon alueella nimellä Ratsumiehenpolku. Vastineena todetaan, että kaavarunkoon lisättiin maininta tielinjauksen historiallisesta arvosta ja säilytettävyydestä.

Helsingin seudun liikenne-kuntayhtymä (HSL) puoltaa kaavarungossa esitettyä lisärakentamista. Lausunnon mukaan täydennysrakentaminen tukee hyvin Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma 2015:n perusperiaatteita.

Vantaan seurakuntayhtymä pitää täydennysrakentamista hyvänä. Seurakuntayhtymä pyytää kiinnittämään erityistä huomiota siihen, että pysäköintiratkaisuilla ei vaikeuteta kirkon ja paikallisten yritysten saavutettavuutta. Vastineena todetaan, että Pysäköinnin toimivuus on yksi keskeinen tekijä Hakunilan keskustan elinvoimaisuudessa.

Kaskelan omakotiyhdistys esittää lausunnossaan, että uusi kaduksi muutettavan Lahdentien ja Kyytitien kiertoliittymä rakennettaisiin Kaskelan alueesta enemmän itään Hakunilaan päin. Yhdistys esittää myös

Lahdentien ja Kyytitien liittymän koillispuolelle esitettyjen uusien kerrostalokortteleiden poistamista suunnitelmasta. Vastineena todetaan, että kiertoliittymän paikka on optimaalinen alueen korkeuserojen kannalta. Myöhemmässä suunnittelussa tutkitaan sijaintia myös muista lähtökohdista käsin. Kaavarungossa etsittiin ideasuunnitelmatasoisesti mahdollisia rakentamisen paikkoja. Myöhemmässä suunnittelussa alueiden mahdollisuuksia selvitetään tarkemmin.

Tehdyt tarkistukset
Lausuntojen perusteella tehdyt tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen. Lisäksi tehtiin teknisiä korjauksia.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 20.11.2017 § 13

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) annetaan liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 20.11.2017 päivätty 091600 Hakunilan keskustan kaavarunko.

Käsittely:
Merkittiin, että jäsen Vesa Pajula poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 29

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset, ja
b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 20.11.2017 päivätty 091600 Hakunilan keskustan kaavarunko.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Hakunilan keskustan kaavarunko 20.11.2017
- Lausunnot ja vastineet 20.11.2017

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia; esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Vesa Karisalo, puh. 040 750 7339, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
asemakaavasuunnittelija Jari Jokivuo, puh. 050 302 8995, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi



HAKUNILAN KESKUSTAN KAAVARUNKO 091600

kaupunkisuunnittelulautakunta 20.11.2017

Vantaa Hakunila

ARKKITEHDIT ANTTILA & RUSANEN OY

RAMBØLL

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 29 §

SISÄLLYSLUETTELO

1. Johdanto 3

2. Lähtökohtia kaavarungolle 4
- 2.1 Suunnittelualueen yleiskuvaus 4
- 2.2 Kaupunkikuva ja maankäyttö 5
- 2.3 Maisema ja viherverkosto 7
- 2.4 Palvelut 8
- 2.5 Liikenne 9
  - *2.5.1 Ajoneuvoliikenne 9*
  - *2.5.2 Joukkoliikenne 9*
  - *2.5.3 Kävely ja pyöräily 9*
- 2.6 Suunnittelutilanne 10
  - *2.6.1 Kaavat 10*
  - *2.6.2 Kaupungin maanomistus 10*
  - *2.6.2 Muut aluetta koskevat suunnitelmat ja hankkeet 10*

3. Visio eli kuinka idän kätketty helmi löydetään 11

4. Tarkastellut vaihtoehdot 12
- 4.1 VEA - Maltillinen kehittäminen 12
- 4.2 VEB - Reipas uudistaminen 12
- 4.3 Vaihtoehtojen vertailu 13

5. Suunnitelma 14
- 5.1 Johtopäätösmalli 14
- 5.2 Kaavarungon kuvaus 15
  - *5.2.1 Maankäyttö 15*
  - *5.2.2 Alue ja yhdyskuntarakenne 17*
  - *5.2.3 Asuminen, palvelut ja työpaikat 17*
  - *5.2.4 Liikenne 18*
  - *5.2.5 Viheralueet ja julkiset tilat 20*
  - *5.2.6 Kaupunkikuva 20*
  - *5.2.7 Mitoitus 22*
  - *5.2.8 Taide 23*
- 5.3 Kaavarungon ydinalue 24
  - *5.3.1 Liikekeskusta - Varikko 24*
  - *5.3.2 Ostoskeskuksen kortteli 25*

6. Kaavarungon vaikutukset 27

7. Prosessi ja asukasyhteistyö 28
- 7.1 Prosessin kulku ja asukasyhteistyö 28
- 7.2 Nettikysely 28
- 7.3 Ideaillat 28

Liitteet 29

Ohjausryhmä (Vantaan kaupunki):

- Tarja Laine, kaupunkisuunnittelujohtaja, puheenjohtaja
- Leea Markkula-Heilamo, yrityspalvelujohtaja
- Vesa Karisalo, aluearkkitehti, Itä-Vantaa
- Henry Westlin, kaupungininsinööri
- Arja Lukin, projektijohtaja
- Jari Jokivuo, asemakaavasuunnittelija, Itä-Vantaa, sihteeri

Työryhmä (Vantaan kaupunki):

- Vesa Karisalo, aluearkkitehti, Itä-Vantaa
- Jari Jokivuo, asemakaavasuunnittelija, Itä-Vantaa
- Laura Muukka, maisema-arkkitehti
- Joni Heikkola, yleiskaavasuunnittelija
- Susanna Koponen, liikenteen alueinsinööri
- Antti Auvinen, suunnitteluinsinööri, vesihuollon yleissuunnittelu
- Sinikka Rantalainen, ympäristösuunnittelija
- Taina Andersson, maankäyttöinsinööri
- Pia Tasanko, vuorovaikutusasiantuntija
- Ritva-Leena Kujala, viestintäsuunnittelija
- Markku Tiusanen, kalastusteknikko, purojen kunnostus
- Anne Kaarna-Suomi, julkisen taiteen kuraattori

Lisäksi:

- Noora Koskivaara, asemakaavasuunnittelija, Itä-Vantaa
- Anna-Karin Kyrönviita, kaavoitusinsinööri
- Merja Hokkanen, suunnitteluavustaja, Itä-Vantaa
- Heikki Virkkunen, projektinjohtaja
- Ritva-Leena Kujala, viestintäsuunnittelija
- Kari Tervo, graafikko
- Hakunilan aktiiviset asukkaat

Konsultti:

Arkkitehdit Anttila & Rusanen Oy

- Mikko Rusanen, arkkitehti, projektipäällikkö
- Leena Holmila, arkkitehti, projektiarkkitehti
- Noora Lahdenperä, arkkitehti, projektiarkkitehti
- Siiri Murtola, arkkitehtiylioppilas

Ramboll Finland Oy

- Jari Mäkynen, arkkitehti, maankäyttö
- Pasi Rajala, diplomi-insinööri, maankäyttö
- Marko Ahola, maisema-arkkitehti, maisema ja maankäyttö
- Johanna Jalonen, tekniikan tohtori, hulevedet
- Petri Saarelainen, insinööri, liikenne/ liikenne ja maankäyttö
- Mika Kallunki, insinööri, liikenne/ kadut ja pysäköinti
- Kimmo Koski, kauppa ja palvelut

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 29 §

1. JOHDANTO

Vantaan kaupunkistrategian ja maapoliittisten linjausten mukaan keskustojen elinvoimaisuutta parannetaan ja rakentamista suunnataan olemassa olevien rakennettujen alueiden täydennysrakentamiseen. Maapolitiikalla pyritään monipuolisen ja kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteutumiseen. Vantaan arkkitehtuuriohjelman mukaan keskuksia kehitetään omaleimaisina ja monipuolisina kaupunkiympäristöinä. Keskuksissa turvataan jatkuva ja monipuolinen asuntotuotanto, palveluiden saatavuus, joukkoliikenneyhteydet, hyvät pyöräily- ja kävelyreitit, laadukkaat julkiset ulkotilat sekä hyvät yhteydet laajemmille viheralueille.

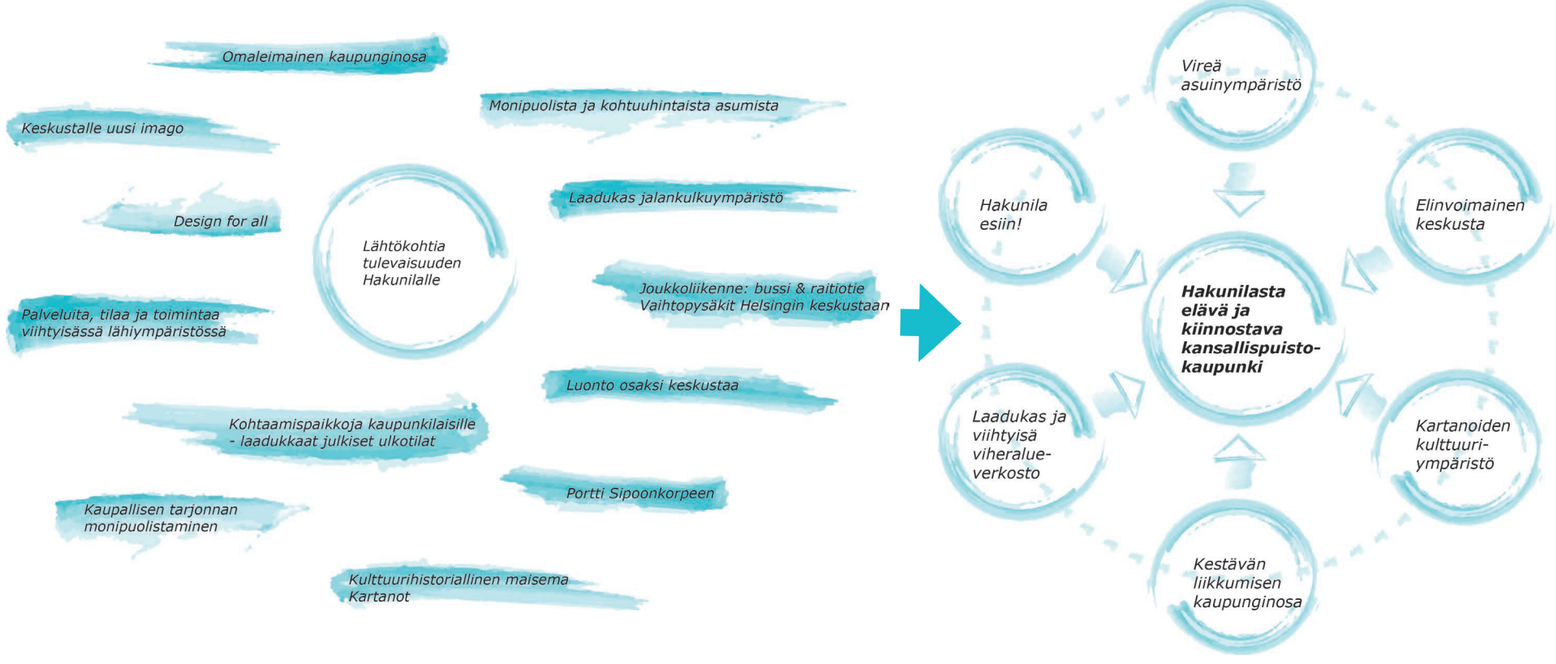
Kaavarunko on laadittu alueen yleis- ja asemakaavoituksen valmisteluaineistoksi. Kaavarungossa on esitetty maankäytön, liikenteen ja palvelujen kokonaisuuden yleispiirteinen tavoitetila. Suunnittelutyö, vuorovaikutus ja päätöksenteko on ohjelmoitu kaavoitusprosessin tavoin. Kaupunginhallitus hyväksyy Hakunilan kaavarungon. Kaavarunko on yleiskaavaa täsmentävä, asemakaavoitusta ja hankkeita ohjaava asiakirja. Voimassa oleva yleiskaava on Hakunilan osalta melko yleispiirteinen, eikä sellaisenaan ohjaa riittävästi asemakaavoitusta ja Hakunilan keskustan kehittämistä. Kaavarunko ohjaa alueen asemakaavoitusta määrittäen alueen kehityssuunnan ja osoittaen yleispiirteiset maankäytön ratkaisut. Kaavarungossa Hakunilan keskusta-alueen maankäyttötavoitteet on esitetty yleiskaavaa tarkemmin ja ne on päivitetty vastaamaan nykyisiä ajatuksia. Kaavarunko ohjaa tulevaa, mutta antaa myös joustoa sellaisille uusille ideoille, joita ei vielä tiedetä. Samalla kaavarunko toimii seuraavan yleiskaavan valmisteluaineistona. Kaavarunkotyön yhteydessä on laadittu Kyytitien järjestelyiden osalta liikenteen yleissuunnitelma. Toimintojen sijoittumisen tarkkuus on korttelitasoinen ja mitoitus suuntaan antava. Laaja keskusta-alue tulee uudistumaan vaiheittain. Yksittäisten hankkeiden edistymisen kannalta merkittävä tekijä on kiinteistöomistusolot sekä kaupungin ja omistajien tavoitteiden toisiinsa sovittaminen. Asukkaiden kuuleminen alueensa asiantuntijoina on tärkeä osa myöhempiä asemakaavatöitä.

Hakunila on idän kätketty helmi, joka odottaa löytämistään. Kaupunginosan asukasmäärä on noin 11 300. Hakunilan keskus palvelee laajaa Itä-Vantaan aluetta, mutta nykytilanteessa kaupallisten palvelujen tarjonta on liian vähäistä ja ostovoima karkaa merkittävissä määrin alueen ulkopuolelle. Keskustassa on paljon asuntoja suhteessa palvelujen ja työpaikkojen määrään ja potentiaalia olisi nykyistä merkittävästi suuremmalle kaupalliselle palvelutarjonnalle. Asuntorakentamisen lisäämisen edellytykset ovat hyvät entisen bussivarikon maa-alueen vapauduttua keskustarakenteen laajentumiseen. Myös liikekeskustaa voidaan merkittävästi tiivistää. Vaikka Hakunilassa on vain vähän työpaikkatarjontaa, sen vieressä on kaupungin suurin työpaikkakeskittymä, Vantaan Akseli. Erityinen Hakunilan vahvuus on käytännössä keskustassa kiinni oleva ”vihreä olohuone”, urheilupuisto ja Håkansbölen kartanonpuisto, josta on yhteydet Sipoonkorven kansallispuistoon. Hakunilan mahdollisuuksia toimia pääkaupunkiseudun merkittävänä ulkoilualueen porttina tulisi hyödyntää nykyistä enemmän. Hakunilalaiset luonnehtivat Hakunilaa yhteisölliseksi, luonnonläheiseksi, monikulttuuriseksi ja mainettaan paremmaksi alueeksi – potentiaalia on!

Kaavarunkotyössä muodostunut tavoitetila on ***Hakunilasta elävä ja kiinnostava kansallispuistokaupunki***, jota toteutetaan seuraavien teemojen kautta:

- **Hakunila esiin**
- **Vireä asuinympäristö**
- **Elinvoimainen keskusta**
- **Kestävän liikkumisen kaupunginosa**
- **Laadukas ja viihtyisä viheralueverkosto**

Tavoitteena on, että Hakunila on tulevaisuudessa vireä ja houkutteleva asuinympäristö eri-ikäisille ja erilaisissa elämäntilanteissa oleville asukkaille. Keskustan kehityksellä on kaksi painopistettä: ostoskeskuksen ympäristön muutos sekä Kyytitien suuntainen keskustan laajentuminen bussivarikon alueelle. Kaavarunkosuunnitelmassa Hakunilan keskusta-alueelle sijoittuu noin **4 200** uutta asukasta, nykytilanteeseen nähden liki 40 % lisäys. Nykyisten asuinkorttelien täydennysrakentamispotentiaaliksi on tämän lisäksi karkeasti arvioitu noin 2 000 asukasta. Palvelujen osalta tavoitteena on omavaraisuuden huomattava nostaminen. Asukasmäärän lisäyksessä ei ole huomioitu suunnittelualueen ulkopuoliselle tarkastelualueelle mahdollisesti rakennettavia uusia asuinrakennuksia. Palveluiden riittävyyden varmistamiseksi ne tulee kuitenkin huomioida palvelumitoituksessa.



LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 29 §

2. LÄHTÖKOHTIA KAAVARUNGOLLE

2.1 Suunnittelualueen yleiskuvaus

Hakunilan kaavarunkoalue sijaitsee Itä-Vantaalla valtakunnallisten pääväylien Kehä III:n ja Lahdenväylän kainalossa. Aivan Hakunilan tuntumassa Lahdenväylän länsipuolella sijaitsee Porttipuiston kaupallinen alue ja Vantaan Akselin työpaikkakeskittymä. Idässä Hakunila avautuu Sotungin kulttuurimaisemaan ja laajat ulkoilualueet sekä Sipoonkorven kansallispuisto ovat kiven heiton päässä.

Kaavarungon tarkastelualue (n. 300 ha) ulottuu Porttipuistosta Ojangon ulkoilualueelle, etelässä tarkastelualuetta rajaa Kehä III ja pohjoisessa alue käsittää Vaunukallion sekä Kaskelan alueet. Varsinainen suunnittelualue (n. 100 ha) käsittää pääosan Hakunilan keskustasta sekä Lahdentien länsipuolelta poistuvan bussivarikon alueen. Asukkaita Hakunilassa on n. 11 300 (vuonna 2016), vieraskielisen väestön osuus väkiluvusta on n. 25 %. Kasvuennusteen mukaan Hakunila kasvaa vuoteen 2030 mennessä 4 200 asukkaalla.

Liikekeskustan alue

Hakunilan ostoskeskus sijaitsee Kyytitien ja Hakunilantien risteyksessä, valtaosa alueen kaupallisista palveluista ja osa julkisista palveluista sijaitsee täällä. Ostoskeskuksen kupeessa sen eteläpuolella sijaitsevat kirkko, seurakuntakeskus ja kirjasto.

Hakunilantien varsi

Kyytitien ja Kehä III välillä Hakunilantien molemmin puolin on 1970-luvulla aluerakennuskohteena toteutettu elementtikerrostaloalue. Selännealueelle sijoittuva yhtenäinen kokonaisuus määrittää pitkälti koko Hakunilan luonnetta. Alueella on pääosin asumista, eteläosassa sijaitsee koulukeskus, päiväkoteja sekä joitakin kaupallisia palveluita.

Kyytitien pohjoispuoli

Kyytitien pohjoispuolella Hakunilantien molemmin puolin sijaitsee eri-ikäistä asuinrakentamista (pääosin 1970-luvulta), joka muodostuu kerros- ja pientaloista. Hakunilantien itäpuolella sijaitsee lisäksi päivittäistavarakauppa ja päiväkoteja.

Varikko

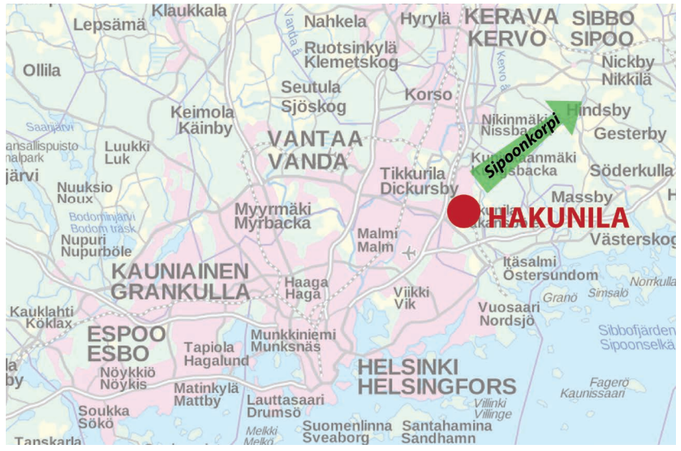
Varikon alue on Kyytitien, Lahdenväylän ja Lahdentien rajaama. Alueella nykyisin sijaitseva bussivarikko on siirtymässä muualle ja alue on vapautumassa muuhun käyttöön. Varikon alueen pohjoispuolelle on rakentumassa uusi asuinalue.

Hakunilan vihreä olohuone

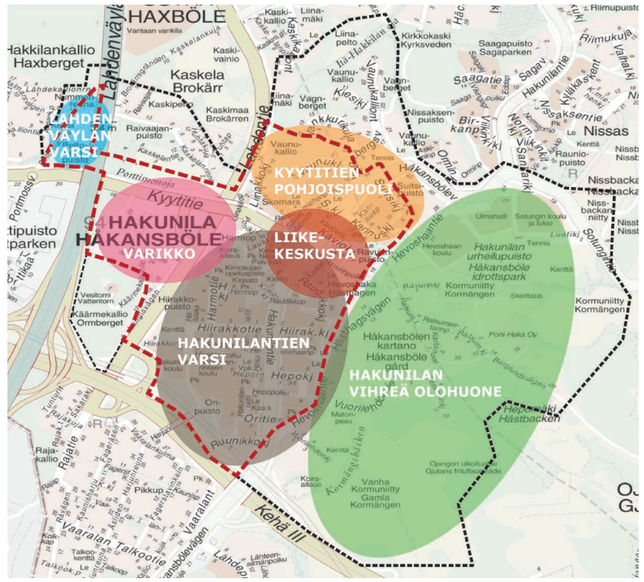
Hakunilan merkittävä ulkoilu- ja virkistysalue sijaitsee keskustan itäpuolella, Kormuniitynojaa seuraavassa laaksossa, käsittäen niin peltoista kulttuurimaisemaa kuin metsäisiä ulkoilualueita. Keskeinen osa muodostuu Håkansbölen kartanopuiston ja Urheilupuiston kokonaisuudesta. Urheilupuistossa sijaitsee mm. uimahalli. Håkansbölestä etelään laaksoa ja puistomaista vesiuomaa reunustaa kaupunkikuvallisesti merkittäviksi luokiteltu rivitaloalue.



Hakunilan kaavarunkoalue. Suunnittelualue rajattu punaisella, suunnittelun ydinalue vihreällä ja tarkastelualue mustalla.



Hakunilan sijainti pääkaupunkiseudulla.



Kaavarungon osa-alueet.

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 29 §

2.2 Kaupunkikuva ja maankäyttö

Hakunilan keskusta on rakennettu ympäristöään korkeammalle selännealueelle. Tästä huolimatta Hakunila piiloutuu nykyisin keskusta-aluetta reunustavan rinnemetsän ja suurimittakaavaisen väylämaiseman taakse. Keskustan pääsaapumiskatu Kyytitie on ilmeeltään vaatimaton, suojaviherkasvillisuuden ja pysäköintikenttien leimaama. Länsipuolella keskusta-aluetta huomattavasti alempana sijaitseva Lahdentie muodostaa nykyisin merkittävän kaupunkirakenteellisen estevaikutuksen Hakunilan keskusta-alueen ja Lahdentien länsipuolen välillä.

Hakunilan keskustarakenteen pääankkuri sijoittuu Kyytitien ja Hakunilantien risteysalueelle, jossa sijaitsevat Hakunilan ostoskeskus, kirjasto ja seurakuntatalo – pääosa alueen palveluista. Ostoskeskus on keskeisellä paikalla, mutta se on sekä kaupunkikuvallisesta että toiminnallisesta näkökulmasta vaatimaton. Ostoskeskuksen keskellä sijaitsee vaikeasti paikannettavissa oleva torialue, joka toimii keskustaa yhdistävän, etelä-pohjoissuuntaisesti kulkevan kevyen liikenteen pääreitin, Hakunilanraitin, osana.

Hakunilan kaupunkikuvallinen ilme on melko tasaikäinen, keskusta-alueen asuinrakentaminen edustaa pääosin 1970-luvun elementtikerrostalorakentamista perustuen pistetalojen ja lamellien muodostamaan puoliavoimeen korttelirakenteeseen. Kortteleiden sisään ja väliin jää paljon vihreää - korttelipihoja ja puistoalueita. Valtaosa keskusta-alueen asuinrakentamisesta (n. 60%) on vuokra-asumista.

Asuinrakentaminen tukeutuu sisäiseen jalankulku- ja pyöräverkostoon. Pysäköinti Hakunilassa on järjestetty pääosin maantasopysäköintinä. Laajat pysäköintialueet sijoittuvat pääkatujen varsille ja leimaavat merkittävästi keskustan kaupunkikuvallista ilmettä. Ostoskeskuksesta etelään Hakunilantien kauniit katupuurivit muodostavat yhtenäisen puistokatumaisen ilmeen, josta erottuvat selkeästi Hakunilantien ja Kyytitien ylittävät kevyen liikenteen sillat. Koulu- ja päiväkotipalvelut ovat keskittyneet suunnittelualueen eteläosaan, Kyytitie-Hakunilantie – risteysalueen tuntumaan sekä Kormuniityn laaksoon.

Kulttuuriympäristön merkittäviä rakentamisen kohteita ovat Skomarsin torppa Kyytitien varressa ja Håkansbölen kartanoympäristö Kormuniityn laaksossa. Keskusta-alueen kaakkoisrinteelle, Kormuniityn laakson reunalle sijoittuu kaupunkikuvallisesti arvokkaaksi luokiteltu 1970 –luvun rivitaloalue.

Ratsumiehenpolku-niminen kevyen liikenteen reitti on Skomarsin torpan kohdalla haarautunut vanha historiallinen tieyhteys.



Analyysikartta

Keskeiset kaupunkikuvalliset ja maisemalliset elementit - tilanne 2016

- Kaupunkikuvaa leimaava pysäköinti- tai muu avoin kenttä
- Asemakaavoitettu, toteutumaton tontti
- Asemakaavoitettu uusi asuinalue
- Nykyinen torialue
- Kaupunkikuvallisesti heikko / kehittämistä vaativa risteysalue
- Tärkeä katuyhteys, kaupunkikuvallinen ilme heikko
- Tärkeä katuyhteys, yhtenäinen puistokatumainen ilme
- Kävelyn / pyöräilyn pääyhteys
- Kävely- / pyöräyhteys
- Ylikulku
- Alikulku
- Kaupunkikuvallisesti merkittävä, rajaava korkeusero
- Voimalinjakäytävä
- Näkymäsektori
- Maamerkki
- Hakunilan keskustaa rajaava rinnemetsäalue
- Tärkeä virkistys- / ulkoilualue (Kormuniitty & Urheilupuisto)
- Håkansbölen kartanoalue
- Puistoleikkipaikka / puistokenttä
- Palstaviljelmät
- Koirapuisto
- Vesiuoma
- Vesiuoma, putkitettu
- Kulttuurihistoriallisesti merkittävä tieyhteys

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 29 §



Kyytitien ilmettä leimaavat pysäköintialueet.



Hakunilan ostoskeskusken keskellä sijaitsee vaikeasti paikannettavissa oleva torialue.



Lahdentie Kyytitien sillalta nähtynä. Tasoerot luovat merkittävät kaupunkirakenteellisen estevaikutuksen.



Hakunilan keskustan itäpuolella aukeaa Kormuniityn laaksoalue.



Hakunilantie on ilmeeltään puistokatumainen.



Kyytitie. Oikealla nykyinen liikekeskus.

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 29 §

2.3 Maisema ja viherverkosto

Hakunilan keskustan kerrostaloalue sijaitsee korkean kallioselänteen laella, jota korostavat aluetta reunustavat etelä- ja länsireunoilla avoimet väyläalueet sekä rinnemetsäalue. Hakunilan eteläreunan maisemakuvaa hallitsevat lisäksi Kehä III:n suuntaisesti kulkeva voimalinjakäytävä ja Kehä III:n eritasoliittymät. Rinnemetsä luo maisemakuvassa alueelle yhtenäisen vihreän reunan, jonka taakse keskustarakentaminen suurelta osin piiloutuu.

Lahdentie ja bussivarikon alue sekä itäpuolen Kormuniityn ulkoilualue sijaitsevat laaksossa merkittävästi keskusta-aluetta alempana. Keskustan itäpuolen laaksossa aukeaa Sotungin arvokas kulttuurimaisema ja edelleen itään päin siirryttäessä tullaan Sipoonkorven kansallispuistoon. Hakunila on lähin kaupunkikeskus Sipoonkorven kansallispuistoon nähden.

Kormuniityn laaksossa sijaitsevat valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö Håkansbölen kartanopuisto, Hakunilan urheilupuisto, valtakunnallisestikin merkittävät hiihtoladut, Ponihaan ratsastusalue ja Ojangon ulkoilualue. Yhdessä nämä muodostavat myös muita kuin hakunilalaisia palvelevan merkittävän ulkoilu- ja virkistysaluekokonaisuuden, Hakunilan ”vihreän olohuoneen”.

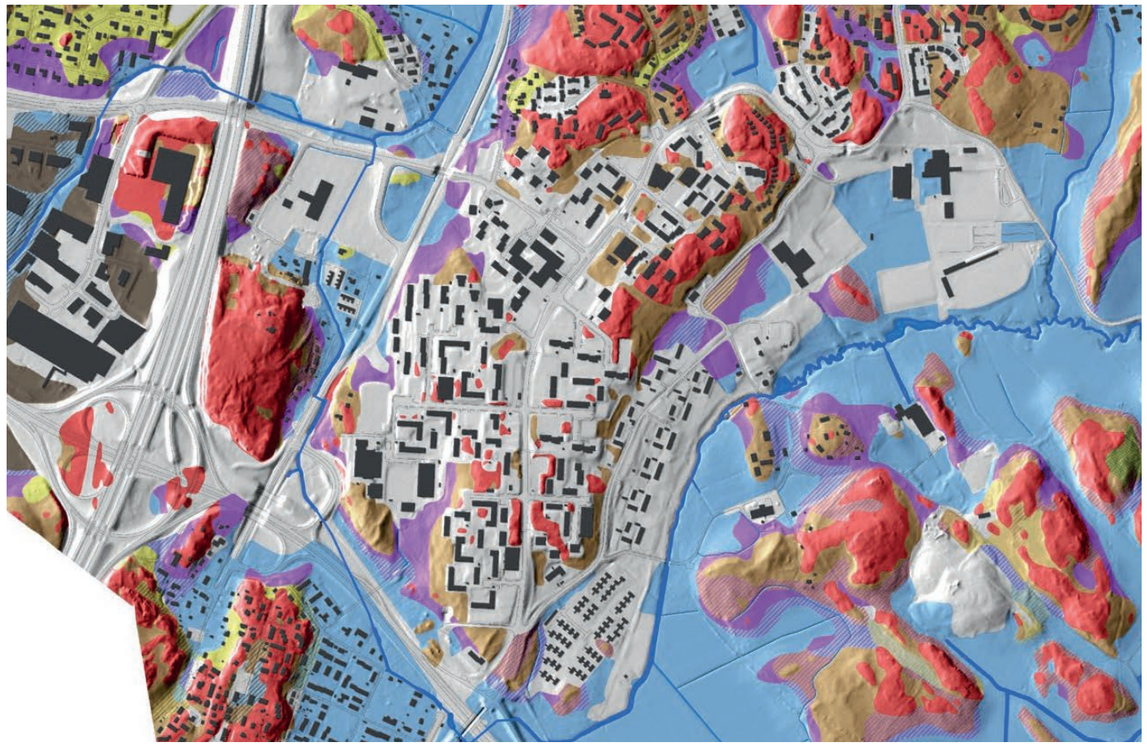
Alueella on näkyvissä edelleen rakentamisen jälkeenkin runsaasti avokallioita ja mäntykangasalueita. Kaavarunkoalue on kuitenkin voimakkaasti rakennettua, eikä rakentamattomia puistoja suurempia luontoalueita ole.

Alueen poikki virtaa luontoarvoiltaan merkittävä puro, Kormuniitynoja. Puro saa alkunsa Kehä III eteläpuolelta Lähdepuistosta sekä Itä-Hakkilanojasta Kyytitien pohjoispuolelta. Itä-Hakkilanoja muodostuu hulevesistä, ja virtaa latvaosiltaan väljästi rakennetulla asuinalueella. Purot yhtyvät Kyytitien kohdalla, varikkoalueen pohjoisosassa. Kyytitien pohjoispuoli sekä Hakunilan ostoskeskus (liikekeskusta) kuuluvat Itä-Hakkilanojan valuma-alueeseen. Liikekeskusta on kallioselänteen päällä, josta vedet johtuvat Kormuniitynojan yläjuoksulle Itä-Hakkilanojaan.

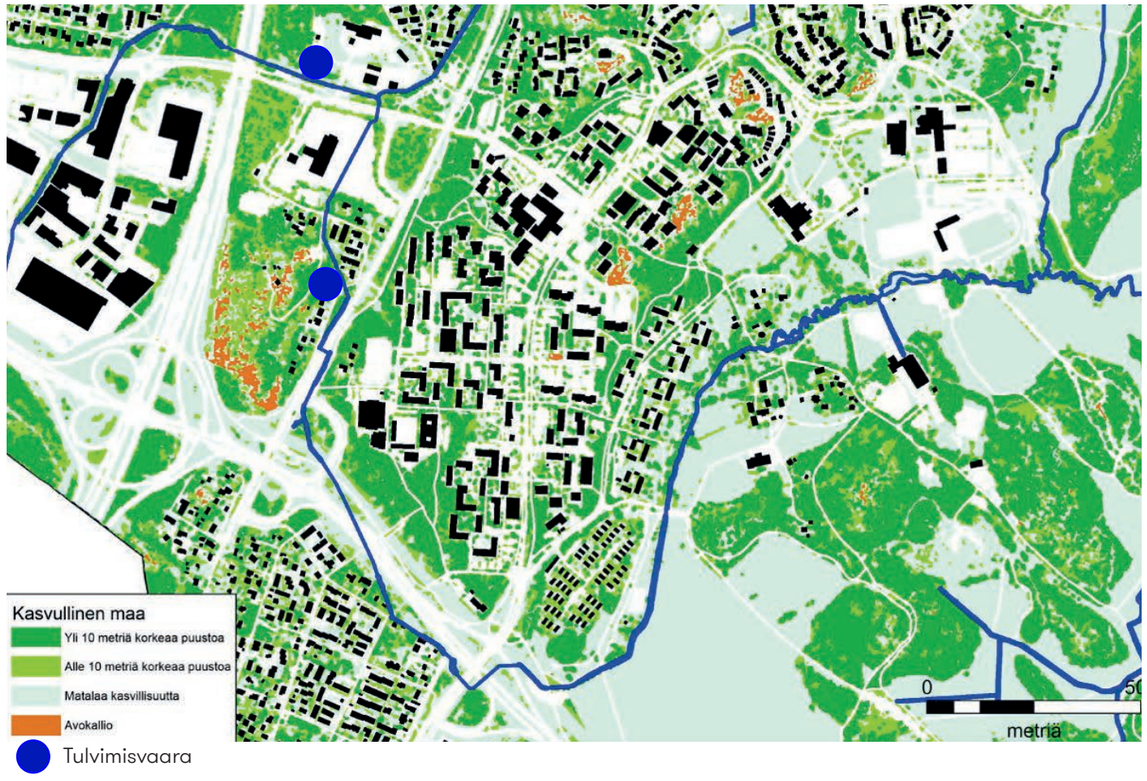
Alkuosaltaan Kormuniitynoja on voimakkaasti muokattua, ja monin paikoin putkitettu, ja alajuoksultaan luonnontilainen. Vesiuoma virtaa Håkansbölen kartanopuiston ja Hakunilan urheilupuiston kautta Sotungin laaksossa virtaavaan Krapuojaan, jota myöten vesi kulkeutuu Suomenlahteen. Kerrostaloalueella hulevedet on putkitettu. Vedet johtuvat Kormuniitynojaan länsi- ja itäpuolella Hakunilan rakennettua kallioaluetta.

Purouomaa ympäröivät viheralueet ovat tärkeitä virkistysyhteyksiä, ja se virtaa kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa maisemassa. Kormuniitynojan maisemallista merkitystä tulisi Vantaan pienvesiohjelman perusteella vahvistaa myös asuinalueiden puisto-/viheralueilla. Ojaa on historiallisten karttojen perusteella perattu, suoristettu ja putkitettu.

Kormuniitynojalla ja Krapuojalla on hulevesi- ja virkistyskäytön lisäksi kalataloudellista merkitystä; siinä elää ympärivuotisesti ainakin ahventa, haukea ja piikkikaloja, joiden lisäksi puroon nousee merestä kaloja kudulle (Vantaan virtavesielvitys). Kormuniitynojaan on istutettu useana vuotena 2000-luvulla taimenen poikasia, mutta taimenkannan nykytilasta ei ole tarkkaa tietoa.



Hakunilan maalajikartta, punaisella merkitty kallioinen alue. (Kuva: Vantaan kaupunki)

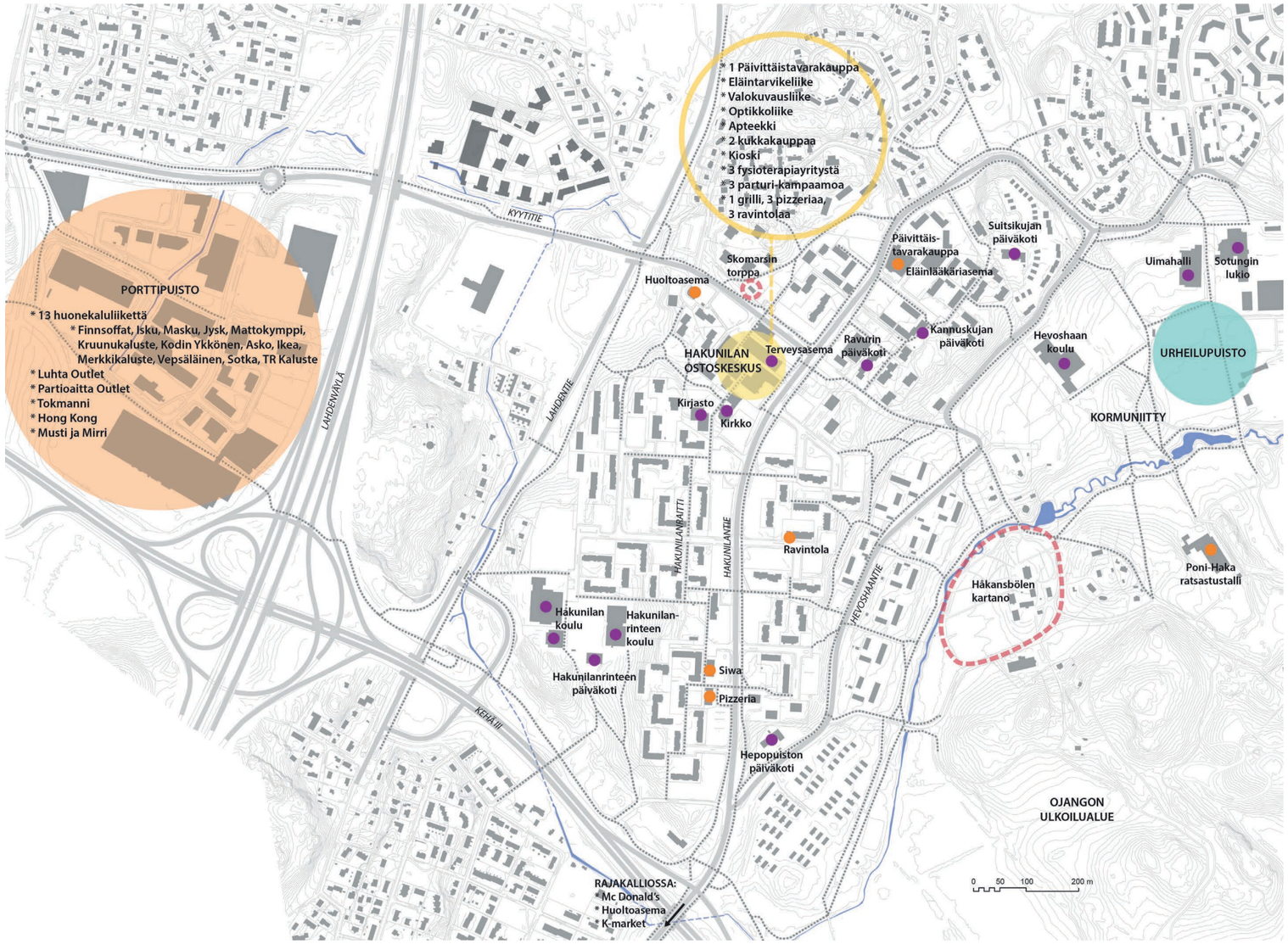


Hakunilan viherrakenne. (Kuva: Vantaan kaupunki)

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 29 §

2.4 Palvelut

Hakunilan ostoskeskus ja suunnittelualueen länsipuolella sijaitseva Porttipuiston kaupan alue muodostavat keskeisen osan Hakunilan alueen liiketilatarjonnasta. Suunnittelualueella sijaitsee yhteensä kolme päivittäistavarakauppaa (joista yksi ostoskeskuksessa). Lisäksi ostoskeskuksessa sijaitsee joitakin erikoisliikkeitä ja pubeja. Alueen kaupallinen palvelutarjonta ei nykyisin vastaa alueen ostovoimaa: päivittäistavarakaupan ostovoiman siirtymät alueen ulkopuolelle ovat voimakkaasti negatiiviset ja varsinkin erikoiskaupan tuotteet haetaan kauempaa. Hakunilan suuralueella on 5 000 k-m² vajaus päivittäistavarakaupan liiketiloista (eli -43 miljoonan euron ostovoiman siirtymä). Väestönkasvuun perustuva, Hakunilalaisten aikaansaama, **päivittäistavarakaupan liiketilan lisätarve vuoteen 2030 mennessä on 2 000 k-m²**, mutta Hakunilalla on potentiaalia houkutella kävijöitä keskustaa laajemmalta alueelta, jolloin lisätarve on suurempi. **Erikoiskaupan liiketilan lisätarve Hakunilassa on 11 000 k-m².**



Hakunilan nykyiset palvelut.

Palvelut ja kauppa - tilanne 2016

- Ostoskeskuksen palvelut
- Kaupallinen palvelu
- Julkinen palvelu
- Liikuntapalvelu
- Kulttuuriympäristökohde

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 29 §

2.5 Liikenne

Vantaan liikennepoliittisessa ohjelmassa Hakunila on määritelty kestävän liikkumisen alueeksi, jossa kävely, pyöräily ja joukkoliikenne ovat todellisia vaihtoehtoja henkilöautolle.

2.5.1 Ajoneuvoliikenne

Suunnittelualue sijaitsee liikenneyhteyksien kannalta erinomaisella paikalla, valtakunnallisten pääväylien Lahdenväylän ja Kehä III:n kainalossa. Lisäksi suunnittelualueen läpi kulkee seudullinen pääväylä Lahdentie. Lahdentien nykyinen ramppi Kyytitielle Kyytitien eteläpuolella on aiemmin suunniteltu poistettavaksi ja tilalle rakennettavaksi uusi ramppi Kyytitien pohjoispuolelle. Hakunilan pääkatuverkon selkärangan muodostavat Kyytitie ja Hakunilantie, joilta on yhteys Lahdentielle ja Kehä III:lle eritasoliittymien kautta. Liikennemäärät keskustaytimessä ostoskeskuksen sivuilla vuonna 2012 olivat 8 600 ja 8 100 ajoneuvoa / vrk.

Pysäköinti on valtaosin järjestetty maantasopysäköintinä, mutta alueella sijaitsee myös muutamia keskitettyjä pysäköintilaitoksia. Hakunilassa noudatettava asuntorakentamisen pysäköintinormi on lieventynyt alkuperäisestä 1 ap / 70 k-m^2 (1970-luku) → 1 ap / 130 k-m^2 (vuosi 2015), mikä voisi mahdollistaa osan pysäköinnille varattujen alueiden vapautumista esim. asuntorakentamiselle.

2.5.2 Joukkoliikenne

Hakunila on hyvin joukkoliikenteen saavutettavissa. Kyytitietä ja Hakunilantietä pitkin kulkee bussiliikenteen runkoreitti, joka yhdistää Hakunilan Tikkurilan kautta Aviapolikseen sekä Helsingin Mellunmäen metroasemalle. Lahdenväylän ja Kyytitien suunnitellut joukkoliikenteen vaihtopysäkit tuovat hakunilaisille nopean yhteyden Helsingin keskustaan. Vantaan yleiskaavassa runkoreittiyhteys on esitetty raideliikenteen yhteydeksi, mikä parantaisi joukkoliikenteen palvelutasoa entisestään.

2.5.3 Kävely ja pyöräily

Keskustan keskeisimmät sisäiset jalankulun pyörä- ja kävelyreitit ovat Hakunilantien länsipuolella etelä- ja pohjoissuuntaisesti kulkeva Hakunilanraitti sekä Kyytitien jatkeena sijaitseva, keskustan Kormuniityn laaksoon yhdistävä Ravurinpolku.

Asuinrakentamisen keskellä autoliikenteestä erotettuna kulkeva Hakunilanraitti on alkuperäisen asemakaavan mukaisesti toteutettu. Raitti yhdistyy ylikulkusilloin Hakunilantien itäpuolen ja Kyytitien pohjoispuolen reitistöihin. Kormuniitylle vievä Ravurinpolku sijaitsee keskeisesti keskustarakenteessa, mutta on profiililtaan jyrkkä ja vaikeakulkuinen.

Vantaan pyöräilyn laatukäytäväverkon 2020-tavoitteissa Kyytitietä ja Hakunilantien vartta pitkin kulkee pyöräilyn laatukäytävä. Vuoteen 2035 mennessä pyöräilyn laatukäytävä kulkee myös Lahdentietä pitkin Kyytitien liittymästä etelään.



Hakunilan nykyinen liikenneverkko ja aiemmin laadittujen suunnitelmien mukainen iikenteen tavoiteverkko.

Liikenneverkko - tilanne 2016

- Päätie- / katuverkko
- Kävelyn / pyöräilyn sisäinen pääreitti
- Kävely- / pyöräreitti
- Pääulkoilureitti
- Heikko/ riittämätön jk/pp-yhteys
- Ylikulkusilta
- Alikulku
- Ulkoiluyhteys Sipoonkorpeen

Tavoiteverkko

- Suunniteltu muutos liikenneverkkoon
- Polkupyöräilyn laatukäytävävaraus
- Varaus joukkoliikenteen runkoreitille (raitiotievaraus)
- Pysäkki, alustava sijainti
- Suunniteltu pääulkoilureitti (yleiskaavan varaus)

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 29 §

2.6 Suunnittelutilanne

2.6.1 Kaavat

Maakuntakaavat

Uudenmaan maakuntakaavassa (YM 8.11.2006) kaavarunkoalue on osoitettu tiivistettäväksi taajamatoimintojen alueeksi, jolle sijoittuu keskustatoimintojen alue. Alueen kautta kulkee pääkaupunkiseudun poikittainen joukkoliikenteen yhteysväli ja sinne sijoittuu joukkoliikenteen vaihtopaikka. Uudenmaan maakuntakaava on tullut lainvoimaiseksi vuonna 2007 ja sen jälkeen sitä on täydennetty kolmella vaihekaavalla. 1. vaihekaava on saanut lainvoiman vuonna 2012, 2. vaihekaava vuonna 2016, ja 3. vaihekaava vuonna 2014. Oheinen ote maakuntakaavasta on yhdistelmä, joka sisältää maakuntakaavan lisäksi nämä kolme vaihekaavaa.

Yleiskaavat

Vantaan yleiskaavassa (Kv 17.12.2007) kaavarunkoalue on pääosin keskusta-aluetta (C) ja tehokkaan asumisen aluetta (A1). Alueella sijaitsee myös matalaksi ja tiiviiksi (A2) merkittyjä asuinalueita, pientaloalueita (A3), julkisten palvelujen ja hallinnon (PY) alueita, palvelujen (P1) alueita, työpaikka-alue (TP), lähivirkistyalueita (VL) sekä urheilu- ja virkistyspalvelujen alue (VU). Alueen läpi kulkevaksi on merkitty joukkoliikenteen runkoyhteys, joka voidaan toteuttaa raitiotienä.

Asemakaavat

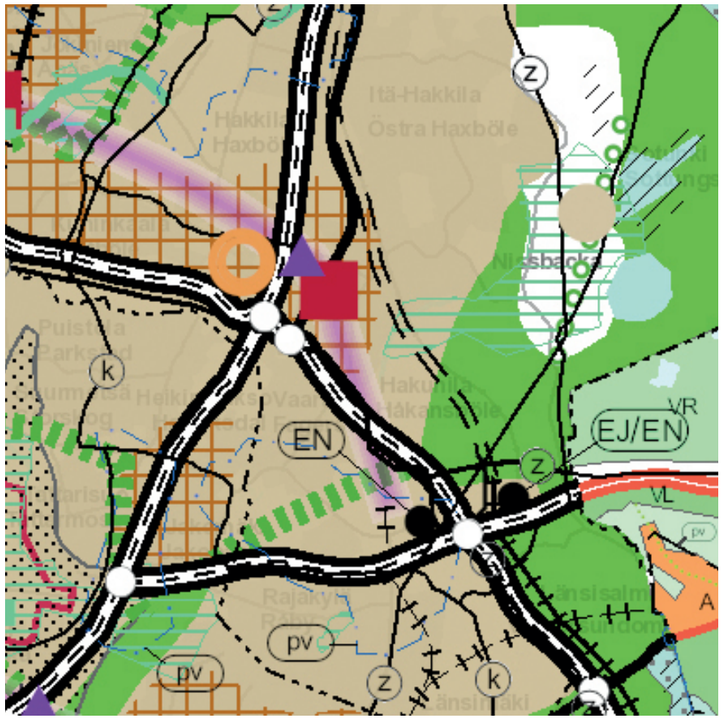
Koko alue on asemakaavoitettu, pääosin 1970-luvulla. Alue on pääosin asuinkerrostalojen korttelialuetta (AK), asuntorakentamisen korttelialuetta (A^{x}), liike- ja toimistorakennusten korttelialuetta (K), yleisten rakennusten korttelialuetta (Y-alkuiset), autopaikkojen korttelialuetta (LPA) sekä teollisuus ja varastorakennusten korttelialuetta (T). Lahdentien länsipuolelle, Kyytitien pohjoispuolelle on asemakaavoitettu uusi n. 1 000 asukkaan asuinalue (Hakunila, keskustan laajennus 1, hyväksytty vuonna 2014).

2.6.2 Kaupungin maanomistus

Julkisten palvelujen korttelialueiden sekä yleisten katu- ja viheralueiden lisäksi merkittävämpi kaupungin maaomistus on ns. bussivarikon alue.

2.6.3 Muut aluetta koskevat suunnitelmat ja hankkeet

- Kaavarunkotyön yhteydessä laaditut Kyytitien katusuunnitelmat, Ramboll 2016
- Raitiotien yleissuunnitelma
- Porttipuiston kehittämissuunnitelma, 2014
- Sipoonkorven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, 2013
- Vantaan Akselin kaupunkikuvallinen viitesuunnitelma ja selvitystyö, 2010
- Hakunilan keskustasuunnitelmat, 2004, 2007, 2013 ja 2016
- Kehä III kaupunkikuva, 2001



Ote Uudenmaan vahvistettujen maakuntakaavojen yhdistelmästä 2014.



Ote Vantaan yleiskaavasta.



Vantaan kaupungin maanomistus.



Asemakaavatilanne 2016.

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 29 §

3. VISIO ELI KUINKA IDÄN KÄTKETTY HELMI LÖYDETÄÄN



Hakunila on Itä-Vantaan kätketty helmi, joka ansaitsee tulla löydetyksi. Kaavarungon visio on tehdä **Hakunilasta elävä ja kiinnostava kansallispuistokaupunki**, jossa viihdytään ja vieraillaan. Suunnittelun tavoitteet ovat:

Hakunila esiin

- Parannetaan Hakunilan keskustan kaupunkikuvallista näkyvyyttä ja saavutettavuutta Porttipuiston/Tikkurilan suunnasta: keskusta laajentuu Lahdenväylän suuntaan Kyytitien korostuessa pääkatuna, uusi korkea rakentaminen merkitsee liikekeskustaa.
- Uudet saapumisen portit ja aluejulkisivut: Keskustan reuna siirtyy kohti Porttipuistoa, Keskustan eteläreunan uusi rakentaminen erottuu paremmin Kehä III:n suuntaan.
- Lahdentie muuttuu keskustamaiseksi katuosuudeksi.

Vireä asuinympäristö

- Vuoteen 2030 mennessä noin 4 000 uutta asukasta – turvataan jatkuva ja monipuolinen asuntotuotanto eri-ikäisille ja eri elämäntilanteissa oleville.
- Kasvava asukasmäärä edesauttaa julkisten palvelujen säilyttämistä ja tukee palvelutarjonnan kasvua. Uudet asunnot sijoittuvat palveluihin nähden edullisesti.
- Asuntorakentaminen muodostaa kaupunkimaisia kortteleita kivijalkapalveluin.
- Keskusta laajentuu Lahdentien poikki bussivarikolle. Entisestä käytöstä vapautuneet maa-alueet hyödynnetään tehokkaaseen asuntorakentamiseen.
- Nykyinen keskusta-alue tiivistyy täydennysrakentamisella – etenkin joukkoliikennekatuna kehittyvän Hakunilantien varsi.

Elinvoimainen keskusta

- Hakunilan sydän ja palvelut kehittyvät nykyistä keskustaa tiivistämällä ja laajentamalla – yhden ankkurin keskusta, jolla on vahva profiili.
- Liikekeskustan vetovoimaa vahvistetaan lisäämällä kaupan, asumisen ja palveluiden määrää ja monipuolisuutta. Muutoksen ytimessä on ostoskeskuskorttelin kehittäminen. Kehitystä tukee ympäröivien korttelien tiivistyminen keskustapalveluja sisältäviksi asuinkortteleiksi.
- Keskustan katutilat ja viheryhteydet kehittyvät kaupunkimaisena, viihtyisänä kokonaisuutena, julkiset tilat tarjoavat kohtaamis- ja oleskelupaikkoja.

Kestävän liikkumisen kaupunginosa

- Hakunilan keskustarakenteen tiivistyminen tukeutuu hyviin joukkoliikenneyhteyksiin ja pyöräilyn runkoyhteyksiin – luodaan edellytykset pikaraitiotielinjan mahdollisimman hyvään hyödyntämiseen.
- Keskustan kaupunkiympäristö kehittyy jalankulkua suosivana. Muutosta edistää keskustan kivijalkapalvelujen lisääminen keskeisillä katuosuuksilla, katutilojen tiivistyminen sekä viihtyisien ja vehreiden jalankulkureittien rakentuminen keskustaan.
- Eri liikennemuodot ovat samassa tasossa – keskustamaisempi kaupunkiympäristö.
- Pysäköinnin ajanmukaistaminen. Keskitetymmät pysäköintilaitokset mahdollistavat tehokkaamman korttelirakenteen ja vapauttavat tilaa rakentaa asuntoja ja palveluja.

Laadukas ja viihtyisä viheralueverkosto

- Hakunilasta uusi portti kansallispuistoon, Sipoonkorven kansallispuisto on saavutettavissa joukkoliikenteellä ja lihasvoimin.
- Hakunilasta kansallispuistoa toiminnassaan hyödyntävien yritysten tukikohta.
- Nykyinen viherrakenne säilyy ja liittyy eheästi keskustan laajentuessa rakennettaviin uusiin puistoihin ja viheryhteyksiin.
- Vihreät katutilat.
- Kormuniitynoja tuodaan esiin uusilla rakentamisalueilla – osaksi Hakunilan alueidentiteettiä.
- Hallitaan hulevesiä kauniisti ja näkyvästi.

Kartanoiden kulttuuriympäristö

- Korostetaan yhteyttä keskustasta Håkansbölen kartanopuistoon ja ympäröivään kulttuurimaisemaan.
- Hakunilan vuosisatojen historiallinen kerroksellisuus ja kulttuuriset merkitykset esiin asukkaille ja vierailijoille suunnittelun ja taiteen keinoin.

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 29 §

4. TARKASTELLUT VAIHTOEHDOT

Suunnittelun alkuvaiheessa laadittiin lähtökohtien ja tavoitteiden pohjalta kaksi vaihtoehtoista kaavarunkoluonnosta, joista toinen perustui maltillisempaan ja toinen reippaampaan kehittämiseen. Molempien mallien yhteisinä piirteinä olivat:

- Ytimen liikekeskustan kehittäminen
- Uutta asumista keskustatoimintojen yhteyteen
- Keskustarakenteen laajeneminen länteen, Varikon uusi asuinalue ja Kyytitien varren kehitettävät asumisen vyöhykkeet
- Vaiheittainen toteutettavuus
- Raitiotieliikenteeseen varautuminen: Hakunilantien kehittäminen joukkoliikennekatuna
- Jalankulkuympäristön kehittäminen
- Hakunilantien varren tiivistäminen asuntorakentamisella
- Koulu- ja päiväkotipalvelujen keskittäminen
- Kehä III:n reuna-alueen kehittäminen työpaikka-alueena
- Hakunilan vihreän olohuone paremmin osaksi keskustaa, portti Sipoonkorpeen ja yhteysvaraus Porttipuiston suuntaan
- Kormuniitynojan nostaminen osaksi alueidentiteettiä

4.1 VEA - Maltillinen kehittäminen

Mallien yhteisten piirteiden lisäksi vaihtoehdon ”Maltillinen kehittäminen” lähtökohtana oli kaavarunkoalueen kehittäminen nykyiseen liikenneverkkoon ja toimintojen sijaintiin tukeutuen. Vaihtoehdon keskeiset piirteet:

- Nykyisen liikekeskustan tilalle uusi ostoskeskus, lisää liiketiloja ja lähipalveluita. Päivittäistavarakauppaa on eri puolilla keskustaa: liikekeskustan lisäksi Varikon ja eteläisen Hakunilan raitiotiepysäkkien yhteyteen sijoittuu päivittäistavarakauppa.
- Kirjasto, seurakuntakeskus ja päiväkodit säilyvät nykysijainnillaan keskustassa.
- Lahdentie säilyy nykyisellä paikallaan, rakennetaan uusi ramppi Kyytitieltä Lahdentielle.

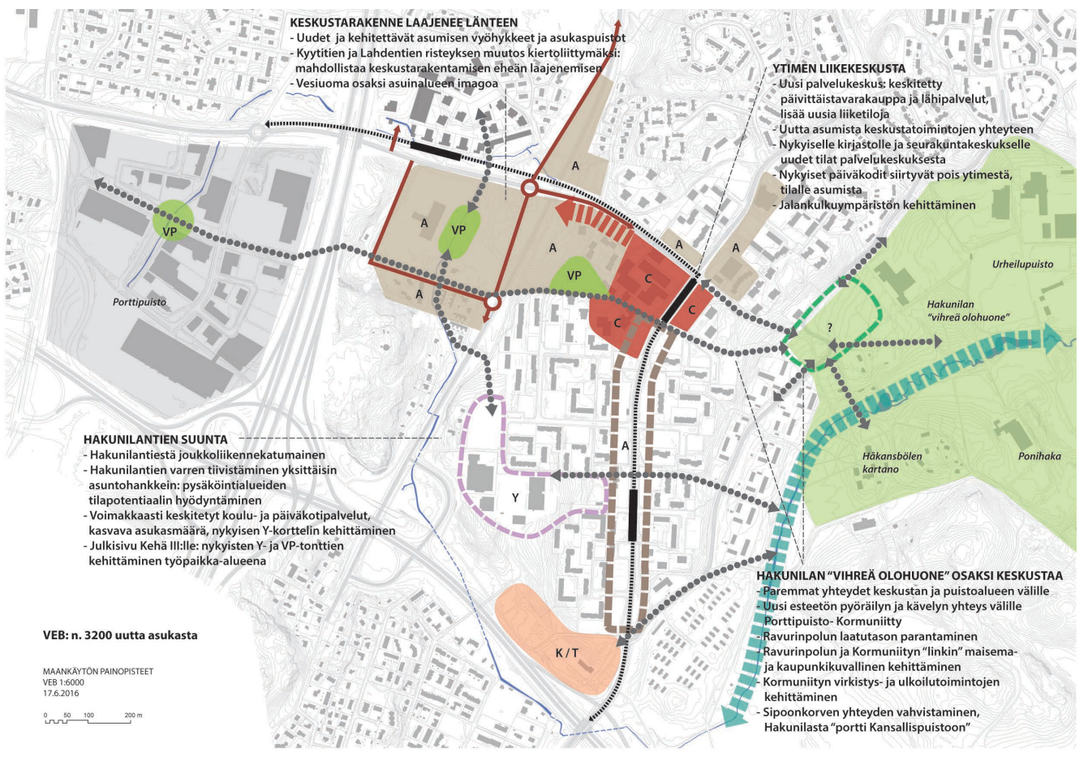
4.2 VEB - Reipas uudistaminen

Mallien yhteisten piirteiden lisäksi vaihtoehdon ”Reipas uudistaminen” lähtökohtana oli kaavarunkoalueen kehittäminen liikenneverkkoa ja maankäyttöä reippaasti uudistamalla. Vaihtoehdon keskeiset piirteet:

- Nykyinen liikekeskusta uudistetaan luomalla vahva uusi ydin palvelukeskus-periaatteella: saman katon alle sijoittuvat keskitetty päivittäistavarakauppa, lähipalvelut, uusia liiketiloja, kirjasto ja seurakuntakeskus.
- Nykyiset päiväkodit siirtyvät pois ytimestä, tilalle sijoittuu asumista.
- Lahdentietä siirretään sekä Kyytitien ja Lahdentien risteys muuttuu kiertoliittymäksi.



VEA - Maltillillinen kehittäminen, n. 2600 uutta asukasta.



VEB - Reipas kehittäminen, n. 3200 uutta asukasta.

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 29 §

4.3. Vaihtoehtojen vertailu

Vertailu vaihtoehtojen keskeisimmistä vaikutuksista on esitetty oheisissa taulukoissa. Kyytitie – Lahdentie – liikennejärjestelyistä laadittiin alustavat kustannusvertailut Vantaan kaupungin toimesta. Vertailussa arvioitiin ratkaisuista koituvia liikenneinfrastruktuurin kuluja. Vaikutusten vertailutaulukossa vihreä väri esittää positiiviseksi arvioitua vaikutusta ja värin tummuus osoittaa vaikutuksen voimakkuuden. Valkoisella ja vaaleanpunaisella esitetään vähäistä tai negatiivista vaikutusta.

VEA - Maltillinen kehittäminen (Lahdentie nykysijainnillaan)	**euroa**
Kustannuksia	
Uudet kevyen liikenteen sillat nykyisen sillan molemmin puolin	80 000
Nykyisen sillan perusparannustarve (rv.1972)	400 000
Uusi silta pikaraitiotielle	1 000 000
Uusi ramppi Kyytitie-Lahdentie ja Lahdentie-Kyytitie liittymäjärjestelyt	1 500 000
Mahdollinen melueste rampille n. 100 m (Kaskelanrinteen nykyiset pientalot)	200 000
Pitkäsentien rakentaminen soveltuvaksi muuntamo- ja erikoiskuljetuksiin (lisäkustannus)	200 000
(Lahdentien liittymän kaistajärjestelyiden rakentamisesta seuraava mahdollinen melusuojauksen toteuttamistarve nykyisille pientaloasukkaille, n. 250 m / puoli)	(1 000 000)
Yhteensä	**-4,1 M€ (-5,1 M€)**

VEB - Reipas uudistaminen (Lahdentien siirto)	**euroa**
Kustannuksia	
Lahdentien maantiealueen lunastus (korvauksetta)	-
Lahdentien katuosuuden (1 km) ylläpitokustannus / vuosi	100 000 / vuosi
Kyytitien sillan purkaminen	100 000
Lahdentien siirto uuteen sijaintiin lännempänä	2 500 000
Melueste noin 250 m Lahdentien varteen (Kaskelanrinne, Huhtapolku)	500 000
Kyytitien uudelleen rakentaminen Hakunilan puolella	300 000
Kyytitieltä kaksi uutta tonttikatua Lahdentien sivun uusille kortteleille	500 000
Yhteensä	**-4,0 M€**

Vertailutaulukko 1. Vaihtoehtojen kustannusarviot.

Vaikutus	**VEA – Maltillinen kehittäminen**	**VEB – Reipas uudistaminen**
Kaupunkirakenne	- Ei merkittävää kaupunkirakenteellista muutosta liikekeskustan nykytilanteeseen - Lahdentien rakenteellinen estevaikutus keskustan ja Varikon alueen välillä säilyy, Lahdentien länsipuoli kehittyy saarekemaisena osana keskustarakennetta	- Keskustaydin vahvistuu voimakkaasti - Mahdollistaa reilusti uutta asumista keskustaytimeen - Lahdentien estevaikutus keskustan ja Varikon alueella vähentyy merkittävästi mahdollistaen keskustan eheän laajenemisen Varikon suuntaan, keskustan henkinen ja fyysinen saavutettavuus paranee
Kaupunkikuva	- Mahdollistaa keskustan kaupunkikuvan uudistamisen	- Mahdollistaa keskustan kaupunkikuvan voimakkaan uudistamisen - 'Paikkojen tiivistyminen'
Palvelut	- Kaupan palvelut sijaitsevat hajautetusti, liikekeskustan lisäksi päivittäistavarakauppaa Varikon ja eteläisen Hakunilan alueella - Ostoskeskus päivitetään nykyaikaan. - Julkiset palvelujen (koulu ja päiväkodit) keskittäminen - Keskustan kirjasto, seurakunta ja päiväkodit säilyvät nykysijainnillaan	- Kaupalliset ja julkiset palvelut keskittyvät helposti saavutettaviksi liikekeskustan uuteen palvelukeskukseen ja ympäröiviin kortteleihin - Julkisten palvelujen (koulu ja päiväkodit) hyvä saavutettavuus
Liikenne ja kadut	- Ei merkittävää muutosta nykykatuverkkoon - Liikenneympäristön maantiemäisyys / jalankulkuympäristön kehittämisen hankaluus - Nykyinen ramppi Kyytitieltä Lahdentielle poistuu, tilalle rakennetaan uusi - Mahdollinen raideliikenne edellyttää Kyytitien sillan uusimista - Erikoiskuljetuksen ja muuntamoiden reitti vaatii Pitkäsentien uudelleenrakentamista	- Lahdentietä siirretään länteen, Kyytitien ja Lahdentien risteys muuttuu kiertoliittymäksi, Kyytitien profiilia muutetaan - Lahdentien muuttuminen kaupunkimaiseksi kaduksi vähentää liikenteen häiriötekijöiden vaikutusta ja parantaa liikenneturvallisuutta - Nykyinen ramppi Kyytitieltä Lahdentielle poistuu, uutta ei tarvitse rakentaa tilalle - Erikoiskuljetuksen ja suurmuuntamoiden reitti yksinkertaisemmaksi ja edullisemmaksi
Joukkoliikenne	- Varaudutaan joukkoliikenteen runkoreitin muuttamiseen raideyhteydeksi - Lahdentien joukkoliikenteen vaihtopysäkki parantaa yhteyksiä erityisesti lentokentän suuntaan	
Pyöräily ja jalankulku	- Pyöräily ja jalankulkuympäristöä kehitetään, laatureitit ja viihtyisät katutilat - Ravurinpolun laatutasoa parannetaan - Esteettömien reittien lisääminen ja yhteyksien parantaminen Porttipuisto-Keskusta-Kormuniitty akselilla	
Virkistysmahdollisuudet	- Hakunilan 'vihreän olohuoneen' (Håkansbölen kartano – Urheilupuisto) saavutettavuuden ja paikannettavuuden parantaminen - Nykyisiä virkistys- ja ulkoilutoimintoja kehitetään - Rakennetaan uusia asukaspuistoja - Sipoonkorpi –ulottuvuuden vahvistaminen	
Viher- ja siniverkosto	- Viherverkostoa täydennetään uusin toiminnallisen puistoalueen - Nykyinen viherverkosto uuden ja laajenevan viherrakenteen perustana, Ekosysteemipalvelut säilyvät - Kormuniitynojan muuttaminen avouomaksi Varikon alueella, uusi siniviheryhteys - Hulevesien uudet luonnonmukaiset viivytysvaraukset Varikon alueella - Uudet istutukset ja hulevesien hallintarakenteet keskustassa yhdistävät aluetta puistoihin ja metsiin	
Vaiheistus	- Liikekeskustan maltillinen muutos on helpommin vaiheistettavissa	- Suunnitelman vaiheistaminen haastavaa
Mitoitus	n. 2600 uutta asukasta + täydennysrakentaminen	n. 3200 uutta asukasta + täydennysrakentaminen

Vertailutaulukko 2. Vaihtoehtojen keskeisimmät vaikutukset.

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 29 §

5. SUUNNITELMA

5.1 Johtopäätösmalli

Alueen analyysin sekä vaihtoehtojen vertailun tuloksena päädyttiin valitsemaan kaavarungon pohjaksi vaihtoehto B – Reipas uudistaminen. Keskeisinä arviointikriteereinä pidettiin keskustan elinvoiman turvaamista ja kasvattamista, keskustarakenteen laajentumisedellytyksiä, jalankulkupainotteisuutta, viherympäristön kehittämistä ja vaiheittain toteuttavuuden huomioimista. Johtopäätöksenä kaavarungolla osoitettavat keskeiset toimenpiteet ovat:

- Vahva keskustaydin: elinvoimaisen keskustan turvaaminen keskittämällä ja lisäämällä kauppaa ja palveluja sekä tiivistämällä korttelirakennetta uudella asuntorakentamisella
- Lahdentien siirto, mahdollistaa keskustarakenteen eheän laajentumisen
- Uudet asumisen alueet Varikon ja Kyytien ympäristöön, merkittävä asuinrakentamisen määrän lisäämisen mahdollisuus ja keskustan näkyvyyden parantuminen
- Täydennysrakentamisen mahdollistaminen olevilla asumisen alueilla, toteutus yksittäin hankkein tai isompina kokonaisuuksina kysynnän ja kiinnostuksen mukaan
- Puisto- ja viherverkoston sekä luontaisen hulevesiverkoston vahvistaminen
- Yhteys Purolaaksoon ja Sipoonkorven kansallispuistoon



Johtopäätösmalli: Hakunilan maankäytön painopisteet.

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 29 §

5.2 Kaavarungon kuvaus

5.2.1 Maankäyttö

Keskustatoiminnot

- Nykyistä liikekeskustaa kehitetään voimakkaasti asumisen, kaupan ja palvelujen alueena. Keskustatoiminnoille varatut korttelialueet (C) sijoittuvat Hakunilantien ja Kyytitien risteysalueen ympärille. Uusi julkinen torialue on osoitettu Harmopuiston jatkoksi.
- Vahvan keskustaytimen lisäksi kaavarungossa on osoitettu mahdolliset kivijalkapalvelujen alueet Kyytitien ja Hakunilantien varrelta.
- Korttelitehokkuus C-alueilla on pääsääntöisesti vähintään e=2,0.

Uudet asumisen alueet

- Kaavarunkokartassa on osoitettu täysin uudet tehokkaan asumisen alueet (tummanruskea A1), joilla asuinrakentaminen on ensisijaisesti kerrostaloja. Merkittävimmät täysin uudet asumisen alueet sijoittuvat Varikon alueelle Lahdentien ja Kyytitien molemmin puolin. Lisäksi nykyiseltä Hakunilan keskusta-alueelta on osoitettu muutamia yksittäisiä laajempia uuden asuinrakentamisen alueita.
- Korttelitehokkuus näillä alueilla on pääsääntöisesti vähintään e=1,0.

Asumisen täydennysrakentaminen

- Täydennysrakentaminen oleville asuinalueille voi tapahtua joko yksittäisinä hankkeina tai suurempina kokonaisuutena. Erityisesti Hakunilantien varrelle nykyiselle maanvaraiselle pysäköintivyöhykkeelle voidaan osoittaa asuinrakentamista, kunhan nykyisten kiinteistöjen pysäköinti huomioidaan.
- Yleisesti kerrostaloalueilla täydennysrakentaminen edellyttää lähtökohtaisesti keskitettyä pysäköintiä. Asuinrakennusten korttelialueet (A2) voivat pidemmällä aikavälillä muuttua tehokkaamman asuinrakentamisen korttelialueiksi.
- Korttelitehokkuus Hakunilantien varrella on pääsääntöisesti vähintään e=1,4. Alueilla joiden tehokkuutta ei ole esitetty tehokkuus määräytyy tapauskohtaisen harkinnan mukaan.

Julkiset palvelut

- Kaavarunko mahdollistaa nykyisten keskustapalvelujen (kirjasto, seurakunta, terveysasema, päiväkodit) säilymisen keskustaytimessä jatkossakin (C-merkintä).
- Lehtikuusen koulun alue säilyy keskitettynä koulu- ja päiväkotipalvelujen alueena.
- Uusi koulu varaudutaan rakentamaan oppilasmäärän kasvun takia Hakunilan keskustan lähialueelle. Kaavarungossa esitetään yhtenä mahdollisena paikkana Kaskelan rakentamatonta peltoaluetta. Tontille tehdään myös tilavaraus päiväkodille.
- Varikon alueelle ja vanhan Landentien itäpuolelta varataan paikat uusille päiväkodeille.
- Nykyinen terveysasema ja tuleva vanhustenkeskus varaudutaan sijoittamaan palvelukeskukseen.

Työpaikat

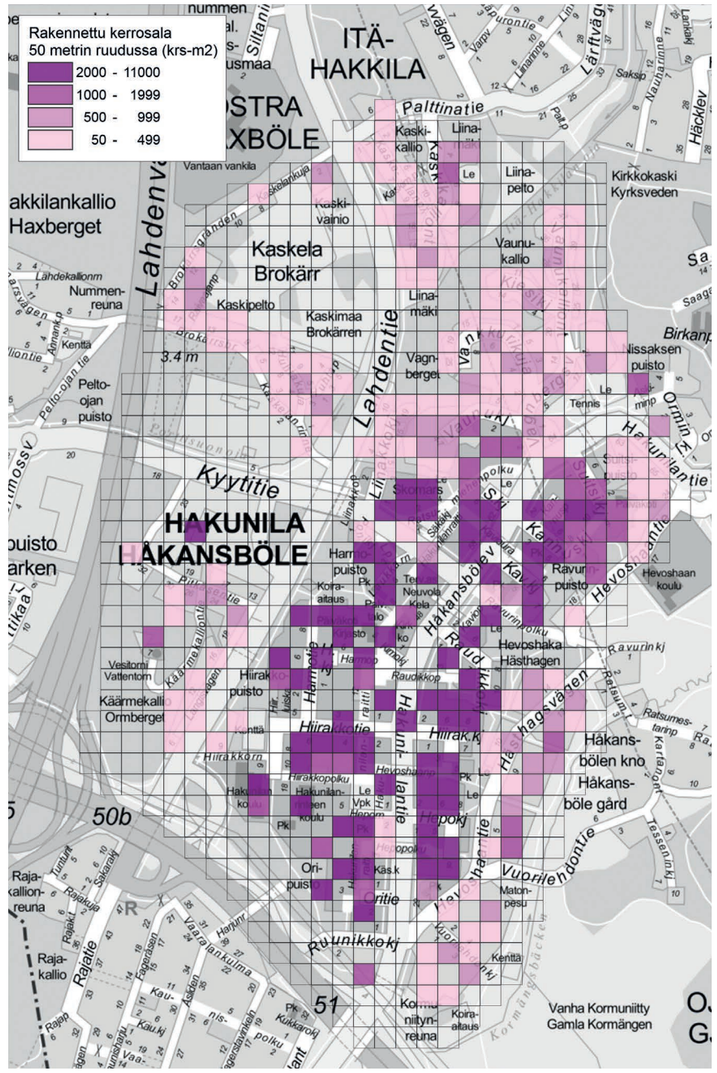
- Kaavarunkoalueen eteläosaan Kehä III:n varrelle sijoittuu työpaikkarakentamisen (TP) aluevaraus.
- Hyödynnetään Hakunilan edullinen sijainti Vantaan Akselin ja Porttipuiston työpaikkakeskittymän vieressä.
- Lahdenväylän varrella, kaavarunkoalueen länsiosassa on liike- ja toimistorakentamisen korttelialuevaraus (K), alueelle sijoittuvat myös joukkoliikenteen vaihtopysäkit.

Puistot ja viheralueet

- Kaavarungossa on osoitettu keskeiset puistoalueet (VP), alueelle sijoittuu sekä uusi rakennettava puisto (Varikon alue) että nykyisiä kehitettäviä puistoja.
- Katu- ja viherverkoston suunnittelussa tuetaan yhteyttä Håkansböleen ja Sipoonkorven kansallispuistoon.
- Lisäksi on osoitettu viheralueet, joita kehitetään osana virkistysverkostoa.

Kaupunkikuva

- Kaavarunkokarttaan on merkitty kaupunkikuvallisesti merkittävät risteysalueet ja kohdat, joiden suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota ympäristöön ja arkkitehtuuriin.
- Katutilojen muutos selkeästi rajatuiksi ja tiiviimmiksi keskusta-alueella.
- Liikekeskustan korostaminen korkealla rakentamisella.



Rakennettu kerrosala vuoden 2016 lopussa.

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 29 §

C Keskustatoimintojen korttelialue.

A1 Tehokas uusi asumisen korttelialue ja kivijalkapalveluita.
Ensisijaisesti kerrostaloja.

A1 Tehokas uusi asumisen korttelialue.
Ensisijaisesti kerrostaloja.

A1 Kerrostalojen korttelialue, jota voidaan täydennysrakentaa.
Täydennysrakentaminen edellyttää pysäköinnin uudelleenjärjestelyjä.

A2 Asuinrakennusten korttelialue, jota voidaan täydennysrakentaa.

A1 Ensisijainen/ tehokkaimman täydennysrakentamisen alue.
Ensisijaisesti kerrostaloja.
Täydennysrakentaminen edellyttää pysäköinnin uudelleenjärjestelyjä.

Y Yleisten rakennusten alue.

K Liike- ja toimistorakennusten alue. Ei päivittäistavarakauppaa.
Maankäytössä huomioidaan Kormuniitynojan vaikutus ja joukkoliikeenteen liityntäpysäköinti.

TP Työpaikka-alue.

LPA Pysäköinnille varattu alue.

VP Puisto.

Virkistysalue.

Tori.

Hakunilanraitti.

Ⓟ Keskitetyn pysäköinnin likimääräinen sijainti.

e=2,0 Korttelitehokkuus

Raitiotieyhteys.

Kävelyn ja pyöräilyn pääreitti Varikko-Kormuniitty.

Kävely- ja pyöräyhteys.

Pikapyörätie.

Ylikulkuyhteys.

Alikulkuyhteys.

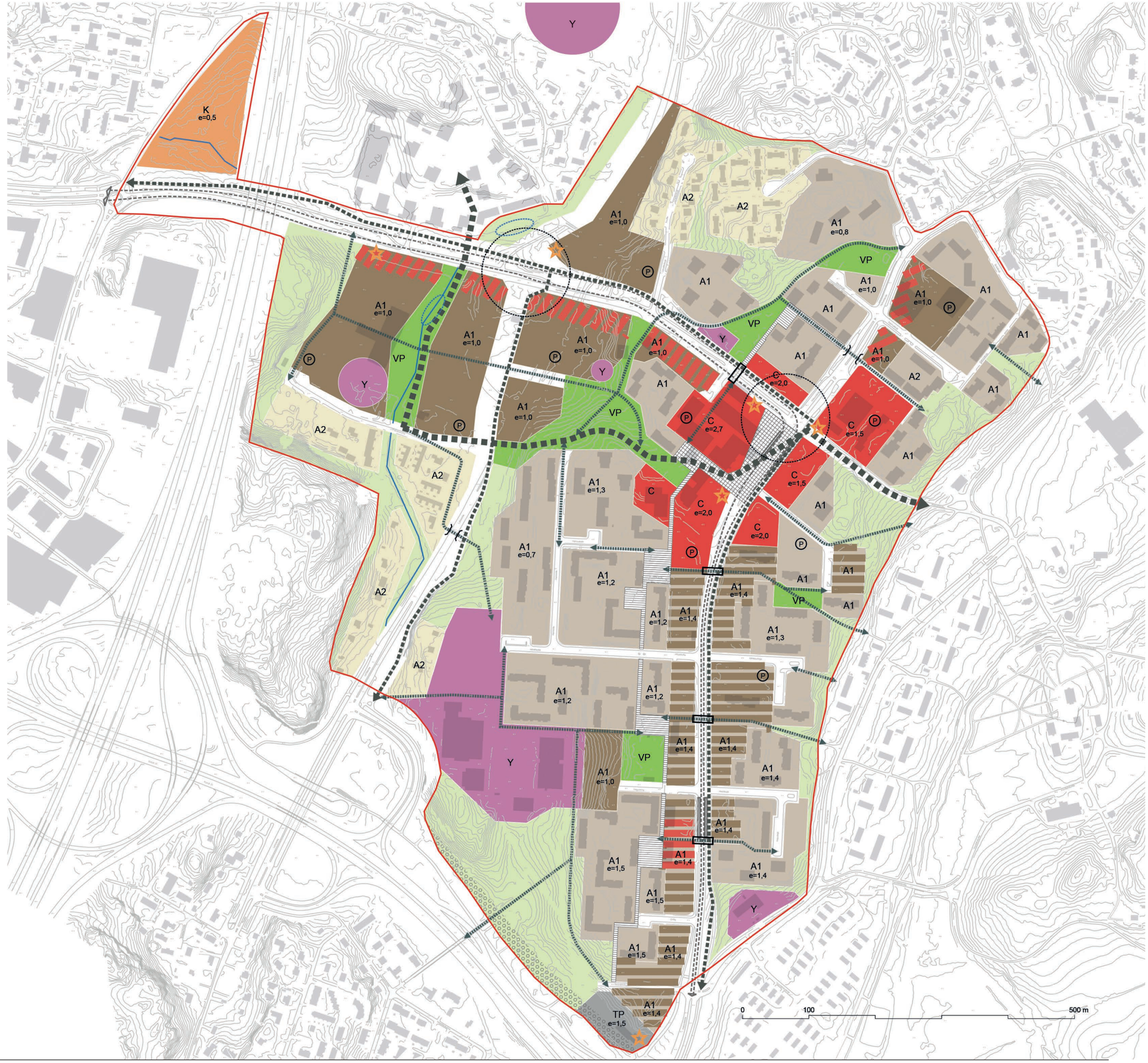
Puro/ hulevesireitti / hulevesiallas.

Voimalinjan suojavyöhyke.

Kaupunkikuvallisesti merkittävä kohta.

Kaupunkikuvallisesti merkittävä risteysalue.

Suunnittelualueen raja.



Hakunilan kaavarunkokartta !:6000

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 29 §

5.2.2 Alue- ja yhdyskuntarakenne

Yhdyskuntarakenne

Keskustan kehittäminen perustuu nykyisen yhdyskuntarakenteen mahdollisimman suureen hyödyntämiseen. Keskustarakenteen laajentuminen suuntautuu pääosin alueille, joilla on jo olemassa olevaa maankäyttöä. Maankäyttöä, liikennettä ja palveluja tarkastellaan holistisesti synergiaetuja hyödyntäen. Liikenneverkon muutokset vähentävät liikenteen estevaikutusta kaupunkirakenteessa. Muutokset edistävät nykyisin kaupunginrakenteellisesti eristyneen kaupunginosan liittymistä Lahdenväylän länsipuoleisiin kaupan ja työpaikkojen alueisiin. Hakunilan kaupunginosan elinympäristön vahvuutena on sijainti laajojen viher- ja virkistysalueiden reunalla. Asuinympäristön laadun ja monimuotoisuuden kannalta olennaista on Hakunilan keskustan ja Håkansbölen kulttuurimaiseman ja virkistysalueiden kehittäminen yhtenä kokonaisuutena.

Hakunilan kehittämistoimet pyrkivät myönteisellä tavalla korostamaan ja parantamaan kaupunginosan profiilia, joka jo nykyisin on omaleimainen. Tavoitteena on parantaa keskustan elinvoimaa ja sitä kautta asukkaiden elinympäristöä. Maankäyttöratkaisut monipuolistavat Hakunilan kaupunkirakennetta. Kehityksen lähtökohtana on selkeä: nykyisen liikekeskustan asema kaupunginosan ankkurina ja ytimenä. Liikekeskustaa täydentävää kadunvarsiliiketilojen akselia pyritään muodostaan Kyytitien varteen. Laajentumisalueille sijoittuu keskustamaisen asuinrakentamisen kortteleita, joille sijoittuu nykyistä asuntotarjontaa monipuolistavia asuinratkaisuja.

Kaavarunko on pääosin voimassaolevan yleiskaavan mukainen. Lahdentien siirto aiheuttaa Varikon alueella muutoksia korttelien muodostukseen. Kaavarunko täsmentää yleiskaavan keskustatoimintojen sijoittumista. Kaavarungossa keskustatoiminnot on keskitetty yleiskaavaa vahvemmin Kyytitien ja Hakunilantien risteyksen ympärille ja Kyytitien eteläpuolen varsi on esitetty tehokkaana asumisen ja kivijalkapalvelujen alueena.

5.2.3 Asuminen, palvelut ja työpaikat

Asuminen

Kaavarungon uusille korttelialueille ja tiivistyville keskustakortteleille sijoittuu laskennallisesti 4200 uutta asukasta. Laajentumisalueille sijoittuu keskustamaisen asuinrakentamisen kortteleita, joille voidaan toteuttaa nykyistä asuntotarjontaa monipuolistavia asuinratkaisuja ja sitä kautta monipuolistaa alueen asujaimistoa. Tavoitteena on mahdollistaa kohtuuhintaisen asuntorakentamisen toteutuminen hyvien liikenneyhteyksien ja palvelujen yhteyteen. Lisäksi täydennysrakentamisen potentiaalin nykyisten kerrostalokorttelien alueella on arvioitu olevan noin 2 000 asukasta. Tämän toteutuminen on pitkälti kiinni yksittäisten taloyhtiöiden päätöksenteosta. Lisärakentamisen voisi tehdä houkuttelevaksi vaihtoehdoksi esim. rakennusten peruskorjausten rahoittaminen uuden rakennusoikeuden kautta.

Uudisrakentamisessa huomioitavien melun ja pienhiukkasten torjunnan reunaehtojen lisäksi asumisen laatua on mahdollista parantaa vanhoissa kerrostaloissa täydennysrakentamisen avulla. Suunnittelun keinoilla on mahdollista vähentää olemassa olevassa asumisessa liikennemelun haittaa ja pienhiukkasia nykyisestä tasostaan.



Teemakartta palvelut

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 29 §

Kaupalliset palvelut

Hakunilan asukasmäärään nähden vähäisten lähipalvelujen lisäämiseen varataan keskusta-alueelta uutta tilaa. Kaavarungon tavoitteena on keskittää kaupalliset palvelut Hakunilan ytimeen ja kehittää nykyistä lähiöostaria palvelukeskukseksi, jonka ankkuriliiketoimintana on päivittäistavarakauppa. Kaupallisten palveluiden keskittäminen saman katon alle on kaupan toimintaedellytysten kannalta paras ratkaisu. Vetovoiman ja elinvoimaisuuden kannalta on tärkeää myös lisätä erikoiskauppaa ja kaupallisia palveluita, järjestää sujuva pysäköinti sekä parantaa lähiympäristön viihtyisyyttä. Tavoiteltavaa olisi kehitellä paikallinen liikeidea yhdessä toimijoiden kanssa.

Päivittäistavarakauppa

Vetovoimaiset myymälät houkuttelevat asiakkaita myös keskustaa laajemmalta alueelta. Keskustaan varaudutaan sijoittamaan kolme yksikköä. Esimerkkisuunnitelmassa palvelukeskukseen sijoittuu kaksi päivittäistavarakauppaa (à 2 000 k-m^2) ja kolmas kaupan yksikkö (mahdollisesti pienempi, alle 500 k-m^2) sijoittuisi Hakunilan torin yhteyteen uuden asuinkorttelin katutasoon.

Erikoiskauppa ja muut kaupalliset palvelut

Erikoiskaupan liiketilan lisätarve Hakunilassa on 11 000 k-m^2, erikoiskaupan palveluita haetaan jatkossakin myös alueen ulkopuolelta. Hakunilassa profiloituminen toisi erikoiskaupalle lisäarvoa, joskin kaikki toimijat ovat tervetulleita. Hakunilan erikoiskaupassa voisivat painottua esim. lapsiperheiden ja ikäihmisten tarpeita palvelevat toimialat (kuten vaatekauppa ja pienelektroniikka) tai Porttipuiston tilaa vaativan erikoiskaupan tarjontaa täydentävät palvelut kuten pienet ja erikoistuneet valaisin- ja sisustustarvikemyymälät. Muiden kaupallisten palveluiden (lounasravintolat, kahvilat, fysioterapiapalvelut jne.) lisätarve Hakunilassa on 2 500 k-m^2. Esimerkkisuunnitelmassa palvelukeskukseen sijoittuu erikoiskauppaa ja palveluita n. 5 000 k-m^2, loput liiketiloista sijaitsevat Kyytitien ja Hakunilantien varren rakennusten kivijalassa.

Julkiset palvelut

Kaavarungon tavoitteena on säilyttää ja vahvistaa nykyisiä keskustan julkisia palveluita. Esimerkkisuunnitelmassa kirjasto ja seurakuntakeskus jatkavat toimintaansa nykyisillä sijainneillaan. Kaavarunkotyön aikana saadun palautteen perusteella terveysaseman säilyttäminen on asukkaille tärkeää.

Koulu- ja päiväkotipalvelut keskittynevät jatkossa suurempiin yksiköihin. Kormuniitynlaaksossa sijaitseva Hevoshaan koulu on lakkautettu.

Vanhustenkeskuksen ajatellaan sijoittuvan palvelukeskukseen.

Muut toimijat

Kaupan toimintojen lisäksi ostoskeskukseen voisi sijoittua kaupungin toimintoja, vapaamuotoiseen toimintaan tarkoitettuja asukastiloja, pieniä tiloja esim. pop up – toiminnalle, tiloja kolmannen sektorin toiminnalle sekä verkkokaupan näytemyymälöitä.

Työpaikat

Varsinaisten työpaikka-alueiden määrä vähentyy kaavarungossa. Työpaikkatarjonta painottuu kaupan ja palvelujen työpaikkoihin. Hakunilan sijainnissa on huomioitavaa, että se on yhden pääkaupunkiseudun suurimman työpaikka-alueen, Vantaan Akselin vieressä.

5.2.4 Liikenne

Ajoneuvoliikenne

Kaavarungon suurin liikenteellinen muutos nykytilanteeseen on Lahdentien siirto sekä Lahdentien ja Kyytitien risteysalueen muuttaminen eritasoratkaisusta kiertoliittymäksi. Lahdentie muuttuu samalla katualueeksi Hakunilan keskusta-alueen kohdalla. Ratkaisu pienentää Lahdentien estevaikutusta huomattavasti. Lahdentieltä on osoitettu katuliittymät uusille Varikon ja Lahdentien asuinalueille. Hakunilan keskustan sisäiseen pääkatuverkkoon kaavarunko ei tuo merkittäviä muutoksia, mutta keskustarakenteen tiivistyessä keskustaytimen liikenneympäristöä kehitetään jalankulkupainotteisempaan suuntaan.

Pysäköinti

Uusi tehokas rakentaminen ja tiivistävä täydennysrakentaminen edellyttävät pysäköinnin keskittämistä. Kaavarungossa esitetään, että uusien korttelialueiden pysäköinti järjestetään ensisijaisesti keskitettyihin pysäköintilaitoksiin, mikä mahdollistaa korttelipihojen maanvaraisuuden ja tuo joustoa tuleviin asuntotuotannon tarpeisiin.

Uudistuvan ostoskeskus/palvelukeskuksen yhteyteen esitetään erillistä pysäköintilaitosta, jota operoisi sitä varten perustettava yhtiö. Ratkaisu toisi joustavuutta keskustakorttelien uudistamiseen, palvelisi useampaa kohdetta ja mahdollistaisi paremmin tehokkaan vuoropysäköinnin.

Tiiveimmillä korttelialueilla myös kansiratkaisut ovat mahdollisia. Määräaikaisena kokeiluna on käytetty kerrostaloasumiselle pysäköintinormia **130 ap / k-m^2**. Lieventyvä autopaikkamitoitus edesauttaa täydennysrakentamisen sovittamista nykyisille korttelialueille.

Joukkoliikenne

Kaavarungon maankäytössä on huomioitu yleiskaavan joukkoliikenneselvitys. Täydennysrakentaminen ja uudet korttelialueet keskittyvät selvityksen mukaisen joukkoliikenteen reitistön varteen. Kaavarungossa on varauduttu joukkoliikenteen runkoreitin muuttamiseen bussiliikenteestä raitiotieyhteydeksi, mikä parantaisi joukkoliikenteen palvelutasoa entisestään. Raitiotie kulkee ajoradalla muun liikenteen joukossa. Raitiotiepysäkit sijoittuvat Varikon alueelle, ostoskeskuksen kulmalle sekä Hakunilantien eteläosaan.

Lahdenväylälle toteutuva pitkänmatkan bussiliikenteen vaihtopysäkki parantaa osaltaan yhteyksiä Helsingin keskustan ja lentokentän suuntaan.

Kävely ja pyöräily

Kaavarunko vahvistaa alueen nykyisiä kävely- ja pyöräyhteyksiä. Tavoitteena on jalankulun ja pyöräilyn ensisijaisuus alueen sisäisessä liikkumisessa. Sisäisen reitistön pohjois-eteläsuuntaisena selkärankana säilytetään alkuperäisen asemakaavan mukainen Hakunilanraitti. Uusi itä-länsisuuntainen pyöräilyn ja kävelyn pääyhteys yhdistää Lahdenväylän ja Varikon suunnan laajentumisalueet ja Håkansbölen kartanopuiston/Kormuniitynojan purolaakson mahdollisimman sujuvasti toisiinsa. Optiona yhteys voisi tulevaisuudessa jatkua myös Porttipuistoon asti. Nykyinen, keskustasta Kormuniityn laaksoon pääyhteytenä keskustasta johtava Ravurinpolku ei ole esteetön, mutta sille on osoitettavissa uusi rinnakkainen, esteetön reitti Raudikkokujan ja Hevoshaan rinnemetsän kautta.

Kyytitien ja Hakunilantien ylikulkusillat säilytetään Hakunilan uutta toria lukuun ottamatta, sillä ne yhdistävät tehokkaasti ja suoraviivaisesti kadun eri puolien maankäyttöä toisiinsa. Katutason jalankulkuympäristöä kehitetään kauttaaltaan viihtyisämmäksi – kadut houkuttelevat kävelemään.

Kyytitien profiilia loivennetaan, mikä osaltaan parantaa keskustan saavutettavuutta. Katupuuistutuksin luodaan katuympäristöstä vihreä ja miellyttävä kulkea. **Kyytitielle esitetään varattavaksi liikkumisen ”harrastekaistaa”, jota vuodenajasta riippuen käyttäisivät mm. rullaluistelijat, skeittaajat, hiihtäjät ja potkukelkkailijat.**

Vantaan pyöräilyn laatukäytäväverkon tavoitteiden mukaisesti Kyytitietä ja Hakunilantien sekä Lahdentien vartta pitkin kulkevaksi on osoitettu pyöräilyn laatukäytävät.

Liikenteen toimivuus, ympäristöhäiriöt ja liikenneturvallisuus

Lahdentien muuttaminen korttelien rajaamaksi keskustamaiseksi katualueeksi uusine liittymineen rauhoittaa liikennettä. Samoin tiivistyvä rakentaminen estää liikennemelun leviämistä tehokkaammin. Keskustarakenteen laajentumista Varikon alueelle helpottaa, että Lahdenväylän vaihtopysäkkien rakentamisen yhteydessä moottoritien varteen on määrä toteuttaa meluesteet molempiin suuntiin. Kävelyn ja pyöräilyn reitit sovitetaan lähtökohtaisesti samaan tasoon ajoneuvoliikenteen kanssa uusilla alueilla. Keskusta-alueen liikenneturvallisuus parantuu Kyytitien ja Hakunilantien muutosten myötä, jotka muuttavat liikenneympäristöä jalankulkupainotteiseksi erityisesti liikekeskusten kohdalla. Hakunilantien läpiajoliikennettä pyritään vähentämään ohjaamalla pohjoisesta tuleva liikenne Kyytitien suuntaan.

Työn yhteydessä ei ole suoritettu erillisiä liikenteen toimivuustarkasteluja tai liikennemäärälaskelmia uudessa maankäyttötilanteessa. Liikenteellisten vaikutusten arviointi täsmentyy maankäyttösuunnitelmien tarkentuessa ja edistyessä asemakaavavaiheeseen.

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 29 §



Liikenne

- Päätieverkko
- Pääkatuverkko
- Varaus joukkoliikenteen runkoreitille (raitiotievaraus)
- Pysäkki, alustava sijainti
- Kävelyn / pyöräilyn pääyhteys
- Kävelyn ja pyöräilyn esteetön yhteysoptio
- Polkupyöräilyn laatukäytävävaraus
- Ylikulkusilta + alikulku
- Alikulku

Teemakartta liikenne 1:7500

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 29 §

5.2.5 Viheralueet ja julkiset tilat

Viheralueet

Suunnitelmassa säilytetään ja vahvistetaan keskustan nykyistä viherverkostoa sekä osoitetaan lisää toiminnallista puistotilaa uusille rakentamisalueille. Uusille ja vanhoille asukkaille tarjotaan riittävät ja laadukkaat viheralueet ja julkiset ulkotilat, jotka liittyvät toisiinsa turvallisella ja sujuvalla kevyen liikenteen reitistöllä. Alueen ekosysteemipalvelut vahvistuvat nykyisen viherrakenteen säilyessä ja sitä kehittämällä.

Suunnitelmassa esitetään Kormuniitynojan ennallistamista eteläisen Varikon alueella. Samalla lisä¬tään alueen tärkeitä ekosysteemipalveluja mm. pienvesistön virtaamien hallinnassa ja hulevesien puh-distuksessa. Avo-oja on alueen uuden asukaspuiston identiteetin luoja. Puisto palvelee myös Kyytitien pohjoispuolelle jo rakentuvaa asuinaluetta, jolta oma puisto nykyisin puuttuu.

Hakunilan tunnettavuutta porttina Sipoonkorpeen parannetaan. Hakunilan keskustan tulisi olla helppo ja luonteva saapumissuunta kansallispuistoon. Keskustan ja Kormuniityn puistomaisen laakson yhdistävän Ravurinpolun asemaa ja liittymistä keskustaan korostetaan. Asukkaiden tärkeänä virkistysalueena pitämän Håkansbölen kartanopuiston ja keskustan välisiä yhteyksiä selkeytetään.

Julkiset kaupunkitilat

Hakunilan ja Kyytitien risteysaluetta kehitetään Hakunilan uutena torina, joka toimii keskustan eri osa-alueita yhdistävänä linkkinä ja kohtauspaikkana. Katu- ja toritilaa kehitetään rakentamisen ja kivijalkapalveluiden selkeästi rajaamana kaupunkitilana. Liikenneympäristö suunnitellaan ensisijaisesti jalankulun näkökulmasta. Bussi- ja raitiotieliikenteen pysäkit sijoittuvat torin yhteyteen.

Katutilojen suunnittelussa painopiste on jalankulkuympäristön laadun parantamisessa sekä vehreyden ylläpitämisessä ja lisäämisessä, esim. puuistutuksiin. Keskeisin kehitettävä katutila on Kyytitien varsi, josta Lahdentien risteysalueen muutosten, uusien asuinkorttelien ja raitiotien rakentamisen myötä on määrä tulla kaupunkimainen saapumisväylä Hakunilan keskustaan.

Vesitalous

Kyytitien pohjoispuolen hulevesien viivytysallas palvelee Itä-Hakkilanojan valuma-alueen puoleisena keskitettynä hulevesien hallintaratkaisuna, ennen sen yhtymistä Kormuniitynojaan. Se toimii myös osittain ostoskeskuksen ja keskustatoimintojen alueen hulevesiratkaisuna. Puron pienelle mutkittelulle on varattu tilaa varikkoalueelle tulevassa puistossa.

Puron varsi toimii viheryhteytenä Kyytitien pohjoispuolen viheralueille. Varikkoalueen eteläosasta viheryhteys kulkee itään kohti Håkansbölen kartanoa ja Hakunilan urheilupuistoa. Puro kiertää lenkin alueen etelä-osassa putkitettuna ja palaa taas avouomana Kehä III pohjoispuolella puistoalueelle kartano- ja urheilupuistossa.

Rakennettaessa ojien ja hulevesireittien läheisyyteen on otettava huomioon nykyisen pohjavesi-olosuhteiden säilyttäminen sekä rakennusten alimmissa rakenteissa pohjaveden ja viereisen hulevesireitin toiminta sekä lähellä sijaitsevien rakennusten rakenteiden terveellisyys ja turvallisuus. Hulevesireitin luonnonmukainen vedenkorkeuden vaihtelut on huomioitava rakenteiden toteutuksessa.

Hulevesien hallinnassa kiinnitetään huomiota laadullisen hallinnan lisäksi myös esteettisiin ratkaisuihin. Katujen puurivistöjä voidaan hyödyntää hulevesien hallinnassa. Tällöin puiden kantava kasvualusta suunnitellaan vettä suodattavaksi rakenteeksi, johon ohjataan katujen vesiä. Torialueella hyödynnetään hulevesiä puurivistön sekä viherpainanteen istutuksille.

Korttelialueilla voidaan hulevesien hallinnassa hyödyntää kattopuutarhoja/ viherkattoja, sekä kansipihoilla sadepuutarhoja. Sadepuutarhat eli biopidätyspainanteet ovat kasvipeitteisiä rakenteita, jotka lisäävät haihduntaa ja viivyttävät sekä käsittelevät vesiä.

5.2.6 Kaupunkikuva

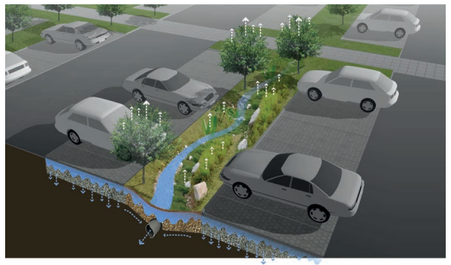
Keskustarakenteen laajentuminen ja korkean rakentamisen (yli VIII kerrosta) sijoittuminen Hakunilan keskustaan parantaa Hakunilan näkyvyyttä erityisesti Lahdenväylän suuntaan. Hakunilan keskustan nykyinen, toteutusaikansa väljä aluerakentamisen kaupunkimaisema muuttuu kaavarungon toteutuessa merkittävästi. Suurimmat muutokset kohdistuvat keskeisen pääkatuverkon varteen. Hakunilantie ja Kyytie muuttuisivat rakentamisen selkeästi rajaamiksi joukkoliikenne-/puistokaduiksi. Julkisten tilojen muutokset parantavat paitsi asuinympäristöä, myös alueella asioinnin kokemusta ja tarjoavat viihtyisiä paikkoja oleskelulle.

Hakunilan keskustan lakialuetta ympäröivä rinnemetsävyöhyke säilyy jatkossakin alueen kaupunkikuvan ominaispiirteenä. Poikkeuksena tästä on keskustan laajentuminen Lahdentien ja Varikon alueen suuntaan. Keskustan itäpuoleinen Håkansbölen kulttuurimaisemakokonaisuus ei sisälly suunnittelualueeseen eikä sen osalle ole esitetty konkreettisia uusia toimintoja. Kaavarungon maankäytöllä ole suoraa vaikutusta kulttuurimaisemaan, eikä aluetta keskustan suunnassa rajaavalle rinnemetsävyöhykkeelle ole esitetty uutta ulkoiluraittia lukuun ottamatta viheralueita muuttavaa maankäyttöä. Hakunilan huomattava asukasmäärän lisäys on jatkossa huomioitava viheralueverkoston reitityksen ja toiminnallisten alueiden riittävyyden kannalta.





Ideakuvat 1. Hulevesien viivytysaltaat osana puroa: Kormuniitynoja avataan puthesta ja puistoalueelle sijoitetaan hulevesien viivytysallas. Eteläosaan puistoalueesta sijoittuu uusi leikkipuisto. (Ramboll)







Ideakuvat 2. Hulevesirakenteet: Katu- ja pysäköintialueilla hulevesiä käsitellään biopidätysrakentein, jotka puhdistavat ja haihduttavat hulevettä. Raitiotiellä voidaan käyttää läpäiseviä pinnoitteita. (Ramboll)





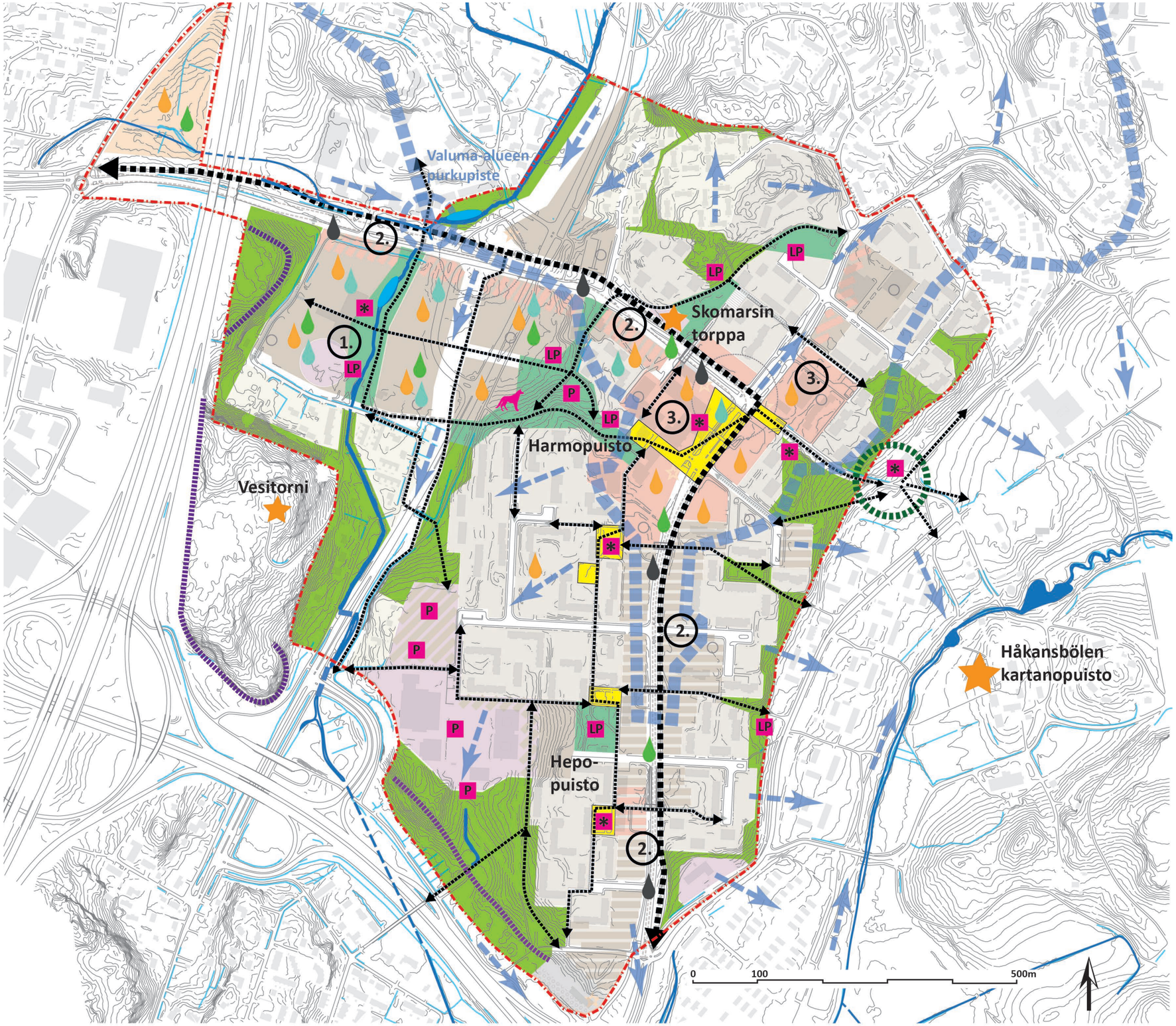


Ideakuvat 3. Sadepuutarhat: Aukioille ja korttelipihoille voidaan sijoittaa sadepuutarhoja. (Ramboll)

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 29 §

Merkinnät

- Puisto
- Keskustaa rajaava rinnemetsäalue
- Aukio / tori
- Kaupunkikuvallisesti merkittävä, rajaava korkeusero
- LP Leikkipaikka
- P Pelikenttä
- Koira-aitaus
- * Aktiviteettitoimintojen kehittäminen: esim. kuntoilu-, levähdys- tai grillipaikka
- Kevyen liikenteen solmukohta
- Pyöräilyn laatureitti
- Kävely - ja pyöräilyreitti
- Valuma-alueen raja
- Hulevesien virtaussuunta
- Puro
- Oja
- Hulevesien viivytysallas
- Biosuodatusrakenne esim. biohiili
- Sadepuutarha / Viherpainanne
- Viherkatto / Kattopuutarha
- Läpäisevät pinnoitteet
- 1. Viittaus ideakuviin



Teemakartta viheralueet ja hulevedet. (Ramboll)

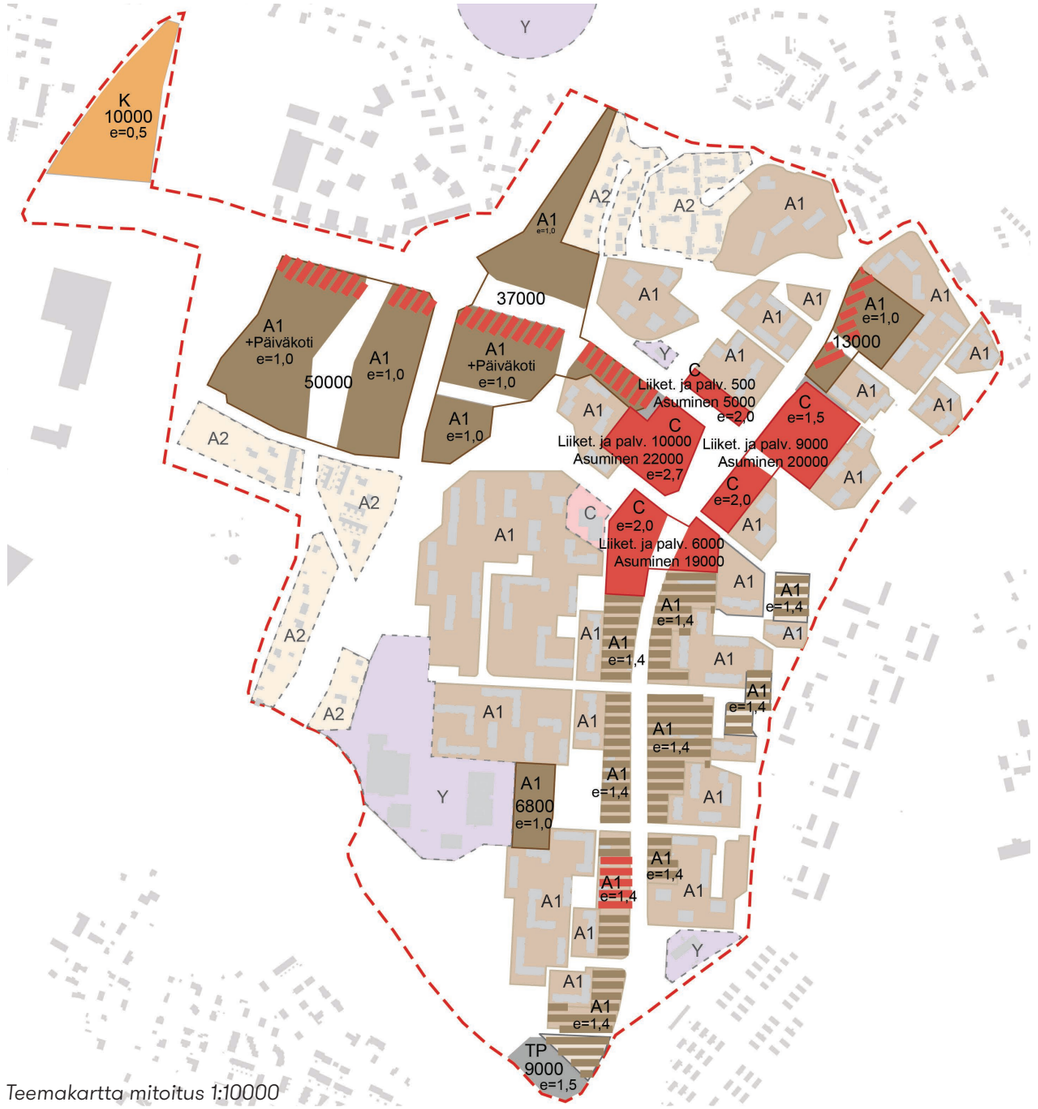
LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 29 §

5.2.7 Mitoitus

Käyttötarkoitus	*Mitoitus nykyinen*	*Mitoitus uusi*	*Huomioita*
Keskustatoimintojen korttelialue (C)	Ei mitoituslukuja	88 000 k-m² / josta n. 30 % liiketilaa ja palveluita, n. 70 % asumista	Liiketilojen ja palveluiden osuus n. 30 000 k-m².
Asumisen korttelialue (A)	302 000 k-m²	517 000 k-m²	Lisäys n. 215 000 k-m²
Liike ja toimistorakennusten korttelialue (K)	29 000 k-m²	10 000 k-m²	Sijoittuu täydentämään Porttipuistoa vaihtopysäkkien yhteyteen. e=0,5 Nykyisessä mitoitusluvussa on mukana ns. sekakäyttötarkoituksia (asuin-, liike- ja toimisto)
Työpaikka-alue (TP)	44 000 k-m²	9 000 k-m²	Vähenee n. 35 000 k-m²
Palvelujen korttelialue (Y)	43 000 k-m²	Ei mitoituslukuja	Varaudutaan kahden uuden päiväkodin rakentamiseen kaavarungon alueelle. Alueen ulkopuolella Kaskelaan tutkitaan koulu + päiväkodin rakentamista.
yht.	**418 000 k-m²**	**624 000 k-m²**	Lisäksi Y-korttelialueiden kerrosala
	+ Lisäksi A2 – asumisen korttelialueiden täydennysrakentamisalueiden kerrosoikeus		

Uusia asukkaita:

Käyttötarkoitus	Mitoitus	Asukasmäärä	*Huomioita*
Keskustatoimintojen korttelialue (C)	88 000 k-m² / josta 20-30 % liiketilaa ja palveluita, 70-80 % asumista	n. 1450 as	
Tehokas uusi asumisen korttelialue (A1)	122 000 k-m²	n. 2650 as	
Kerrostalojen korttelialue, jota voidaan täydennysrakentaa (A1)	35 000 k-m²	n. 700 as	Korttelialueiden rakentamisen on arvioitu tehostuvan enintään 20 %, mikä tarkoittaa tehokkuusluvun kasvua esim. 1,0:sta 1,2:een.
Ensisijainen/tehokkaimman täydennysrakentamisen korttelialue (A1)	58 000 k-m²	n. 1250 as	Täydennysrakentamisen määrä on arvioitu käyttämällä korttelialueiden uutena tehokkuuslukuna e=1,4



Teemakartta mitoitus 1:10000

Mitoitus

C	Keskustatoimintojen korttelialue. Kerrosalasta 70-90% on asumista, loput liiketilaa ja palveluita.
A1	Tehokas uusi asumisen korttelialue ja kivijalkapalveluita. Ensisijaisesti kerrostaloja.
A1	Tehokas uusi asumisen korttelialue. Ensisijaisesti kerrostaloja.
A1	Asuinrakennusten korttelialue, jota voidaan täydennysrakentaa. Korttelitehokkuuden on arvioitu korottuvan n. 20%.
A2	Asuinrakennusten korttelialue, jota voidaan täydennysrakentaa.
A1	Hakunilantien varren täydennysrakentaminen. Ensisijaisesti kerrostaloja.
Y	Yleisten rakennusten alue.
Y	Yleisten rakennusten alue, jolle voidaan tutkia mahdollisuutta sijoittaa asuinrakentamista.
K	Liike- ja toimistorakennusten alue.
TP	Työpaikka-alue.
2900	Rakennusala (k-m²)
e=2,0	Korttelitehokkuus

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 29 §

5.2.8 Taide

Hakunilan taiteen lähtökohdat syntyvät alueen kiehtovasta kerroksellisuudesta ja kulttuurisista merkityksistä vuosisatojen varrelta. Talonpoikien ja aateliston elämä on aikoinaan muodostanut sosiaalista todellisuutta. 1970-luvulla aluerakentamissopimus määritti rakentamista ja uusi lähiö nousi Hakunilaan. 1990-luvulta lähtien taloudellisten taantumien vaikutukset tuntuvat alueella. Nykypäivänä monikulttuurinen yhteisö on rikkauden mahdollistaja, vaikka sosioekonomisia ongelmia on. Taide yhdistää ja luo merkityskenttiä ympäristössä ja taide eheyttää yksilöjä ja yhteisöjä.

SILLANRAKENTAJAT Taiteen teema

a) Mies ja Hevonen, ajallisesti kerrostuvat merkitykset maisemassa

Sodassa ja rauhassa ratsukko sekä mies ja hevonen olivat lyömätön työpari ja loivat merkityksiä maisemaan.

Vuosisatojen aikana miehen ja hevosen läsnäolo muokkasi ja jätti jälkiä Hakunilan kylän, nykyisen Hakunilan asuinalueen maisemaan. 1500-luvulta lähtien kylässä raivattiin peltojen tieltä metsää, kivikkoista ja kallioista maata ja 1600-luvulla Håkansbölen kartanon peltoala oli 14 tynnyrinalaa. Håkansbölen aatelinen säterikartano menetti kruunun lahjoitukset 1680-luvun isossa reduktiossa ja jolloin kartanosta muodostettiin säteriratsutila. Kuninkaan ratsuväki varustettiin ratsupalveluvelvollisuudella. Miehen, hevosen ja varusteiden – ratsumiehen – varustaminen ratsulipustoon oli taloudellisesti kuormittava tehtävä. Håkansbölen kartano, talonpojat, herrat ja kruunu ovat muovanneet miljöötä, joka on nykyisin kaikkien saavutettavissa olevaa arvokasta kulttuurimaisemaa.

b) Bridge over Troubled Water, nopeasti muuttuva maailma

Aluerakentamisen ajan lähiönä Hakunila hahmottuu kallioiseen ja vehreään maastoon sijoittuvista kerrostaloista pihoineen ja katutiloineen. Kerrostaloalueelta laskeudutaan matalan rivitaloalueen ja Sotungin lukion ja liikuntapuiston vyöhykkeille. Ostoskeskus muodostaa alueelle toiminnallisen keskuksen ja se odottaa uutta tulemistaan palveluntarjoajana. Lähiöideologiaan liittyi ajattelu, jossa päivisin naiset ja lapset luovat päiväajan tiloja, sosiaalisia verkostoja ja ylläpitävät niitä. Nykypäivän Hakunila on monikulttuurinen asuinalue, jossa tilaa tuottavat eri-ikäiset asukkaat sosiaalisine verkostoineen. Tarvitaan siltoja yhdistämään ja vahvistamaan yhteisöä ja yksilöjä. Elävä kaupunginosa muotoutuu eletyistä tiloista ihmisineen.

c) Jalankulkijoiden ilmaisu, osallistavat teokset syntyvät liikkumalla

Michel Certeau kirjoittaa kiehtovasti jalankulkijoiden ilmaisusta, jossa askelilla on puhunta.

Jokainen kulkija luo tilaa ja määrittää paikkojen elämistä. Jokainen liike yhdistää Hakunilan upean luonnon ja Sipoonkorven kansallispuiston. Vanhojen siltarakenteiden tulee väistyä uuden tieltä ja silloista tulee tulevaisuuden metaforia. Liike on silta rakennetun ja rakentamattoman välillä.

d) Taiteen mahdollistaminen

Hakunilan alueelle syntyvää taidetta (pysyvät ja väliaikaiset teokset, suunniteltava taide, osallistava taide, viljeltävä yhteisöteos, mehiläisten ja perhosten niityt sekä Vantaan taidemuseo Artsin Seinähullu Vantaa -katutaidehanke) hahmotetaan portaiden, siltojen ja porttien verkostona, joka luo merkityksiä maisemassa. Nykyisten siltojen dokumentointi, Hakunilan kylän ja Håkansbölen kartanon miljöö, luonnonympäristö, upea viherverkosto Sipoonkorven kansallispuistoon sekä kokonaisuudessaan Hakunilan kaavarunko ovat lähtötietoja laadittavalle taiteen suunnitelmalle. Taiteen huomioiminen kaavarungossa pohjustaa päätöksentekoa, jotta alueelle voidaan laatia taideohjelma SILLANRAKENTAJAT. Vantaan kaupunki valmistelee Arkkitehtuuriohjelman kärkihanketta, jossa kehitetään toimivat ja kestävät käytännöt julkisen taiteen hankintaan ja ylläpitoon.



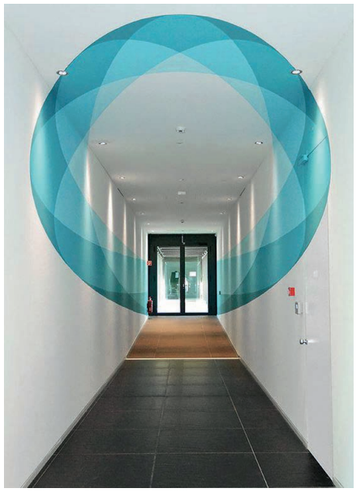
The Infinite Bridge / Gjode & Povlsgaard Arkitekter



The Infinite Bridge / Gjode & Povlsgaard Arkitekter



Charles Sandison, valotaideteos, installaatio



Truly Design, VF Corporation Headquarters Space Oddity

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 29 §

5.3 Kaavarungon ydinalue

Osana kaavarunkotyötä laadittiin keskeisimmälle ydinalueelle viitesuunnitelma. Lisäksi esitettiin tarkempi ideasuunnitelma uuden palvelukorttelin ja sitä ympäröivän keskustan ydinalueen tulevaisuudesta.

5.3.1 Liikekeskusta - Varikko

Kaavarungon keskeisimmät kehittämisalueet ovat liikekeskusta, Kyytitien varsi sekä Varikon uusi asuinalue Lahdentien molemmin puolin. Merkittävä osa Hakunilan uusista asukkaista tulee sijoittumaan näille alueille.

Lahdentien siirtäminen ja kiertoliittymän rakentaminen Kyytitielle mahdollistaa keskustarakenteen eheän laajentamisen kohti Porttipuistoa ja Hakunilan muuttumisen ”näkyvämmäksi” Vantaan kaupunkirakenteessa. Liikekeskustaa lukuun ottamatta rakentaminen on pääosin asuinrakentamista. Liikekeskustassa päivittäistavarakauppa ja erikoiskauppa sijoittuvat pääosin saman katon alle uuteen palvelukeskukseen, lisäksi Kyytitien varren ja Hakunilantien pohjoisosan asuintaloihin voi sijoittua kivijalkapalveluita. Muutosten myötä Kyytitien ilme muuttuu väljästä lähiökadusta kaupunkimaiseksi kivijalkapalvelujen joukkoliikennekaduksi.

Varikon uusi asuinalue rakentuu uuden puiston ja sen läpi avouomana kulkevan Kormuniitynojan ympärille. Korttelit ovat selkeästi rajautuvia suurkortteleita, rakentamisen korkeus on pääosin V-VIII - kerrosta. Ajo uusiin kortteleihin tapahtuu Lahdentien kautta, pysäköinti järjestetään keskitettyihin pysäköintilaitoksiin. Ratkaisulla pyritään edistämään kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteutumista. Keskitetty pysäköinti mahdollistaa myös korttelien pihaympäristön kehittämisen maanvaraisena. Läntisimmässä osassa rakentamisen sijoittumisessa huomioidaan alueella sijaitseva paineentasausasema ja sen vaatimat suojaetäisyydet. Tulevaisuudessa myös Varikon alueen eteläpuolella sijaitsevan pientaloalueen on mahdollista muuttua kerrostalovaltaiseksi, joskaan kaavarungon toteutuminen ei sitä edellytä.

Varikon ja Lahdentien itäpuoleiselle alueelle sijoittuvat uudet päiväkodit, joiden sijainti täsmentyy jatkosuunnittelussa. Päiväkotien hyvä saavutettavuus (saattoliikenne/turvallinen jalankulku) ja sijoittuminen puiston äärelle on tavoiteltavaa.

Lahdentien muuttaminen kaduksi rauhoittaa liikenneympäristöä, vähentää liikenteen meluhaittoja siten mahdollistaen asuntorakentamisen sijoittamisen kaupunkimaisesti katualueeseen kiinni. Pääkatuverkon muutoksen myötä jalankulku- ja pyöräilyreitit muutetaan kulkemaan samassa tasossa muun ajoneuvoliikenteen kanssa. Varikon puistovyöhyke liittyy osaksi keskustan nykyistä viherverkostoa, tavoitteena on luoda sujuvat yhteydet Varikonpuistosta keskustan kautta Kormuniityn puistolaaksoon ja Håkansböleen asti.



Ydinalueen viitesuunnitelma 1:6000.



Näkymäkuva Varikon alueesta.

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 29 §

5.3.2 Ostoskeskuksen kortteli

Tässä raportissa esitetty ratkaisu perustuu siihen, että nykyisen ostarin tilalle toteutuu palvelukeskus – tyyppinen hybridikortteli, jonne sijoittuu päivittäistavarakauppa, julkisia ja yksityisiä palveluita, erikoiskauppaa sekä ylempiin kerroksiin asumista. Kortteliin on ajateltu sijoittuvan mm. vanhustenkeskuksen. Suunnitelma edellyttäisi myös yhden nykyisen kaupungin omistaman asuintalon purkamista. Korttelin tulee muodostaa aktiivisia katutason julkisivuja eri suuntiin. Erikoiskaupat avautuvat katutasoon päivittäistavarakauppojen sijoittuessa katutason alle. Korttelin maamerkkirakennus, XVI-kerroksinen torni sijoittuu Kyytitien varteen. Pysäköinti on keskitetty erilliseen laitokseen. Laitoksen mitoituksessa huomioidaan, että sinne sijoittuu myös viereisten asuinkorttelien nykyisiä asukaspaikkoja sekä niiltä vapautuvalle alueelle rakennettavien uusien asuintalojen autopaikkoja. Liikenne pysäköintilaitokseen ja kaupan huoltoajo johdetaan kortteliin Kyytitien puolelta.

Hakunilantien ja Kyytietien kaupunkirakenteelliseen ja –kuvalliseen solmukohtaan muodostetaan uusi aukiotila, jonka yhteyteen sijoittuvat joukkoliikenteen pysäkit. Päivittäistavarakaupalle ja liiketiloille varataan mahdollisuus sijoittua myös ostoskeskuksen ympärille suunniteltujen tehokkaiden asuinkortteleiden kivijalkatiloihin. Yhtenä mahdollisena liike- ja asuinkorttelina on esitetty nykyisen päiväkotikorttelin aluetta. Tällöin keskeisestä julkisesta kaupunkitilasta muotoutuu selkeästi rajattu ja toiminnallisesti aktiivinen paikka. Jalankulun ensisijaisuutta edistetään Hakunilantien liikenneympäristön muutoksilla: läpiajoliikennettä aukion poikki etelään Kehä III:n suuntaan vähennetään suuntaamalla se Kyytitien kautta. Samoin aukiotilan liittymistä Ravurinpolkuun ja Håkansbölen kulttuuriympäristöön korostetaan. Suuren rakentamisvolyymin mittakaavaa pehmennetään korttelien katutason arkkitehtonisilla ratkaisuilla sekä julkisen tilan toiminnoilla, pintamateriaaleilla, katosrakenteilla ja viherrakentamisella.

Suurten yhtäaikaisten muutosten vaikeutena on niiden sovittaminen kiinteistöjen omistusoloihin. Kiinteistöjen omistajien tavoitteiden yhteensovittaminen on edellytys uusien hankkeiden etenemiseksi. Ostoskeskuksen kortteli voisi alkaa uudistua Kyytitien varresta nykyisen liikekeskuksen jatkaessa vielä toimintaansa. Toinen kynnysinvestointi olisi uuden pysäköintilaitoksen rakentaminen. Laitoksen operointi perustuisi tällöin erillisen, toiminnasta vastaavan yhtiön vastuulle.

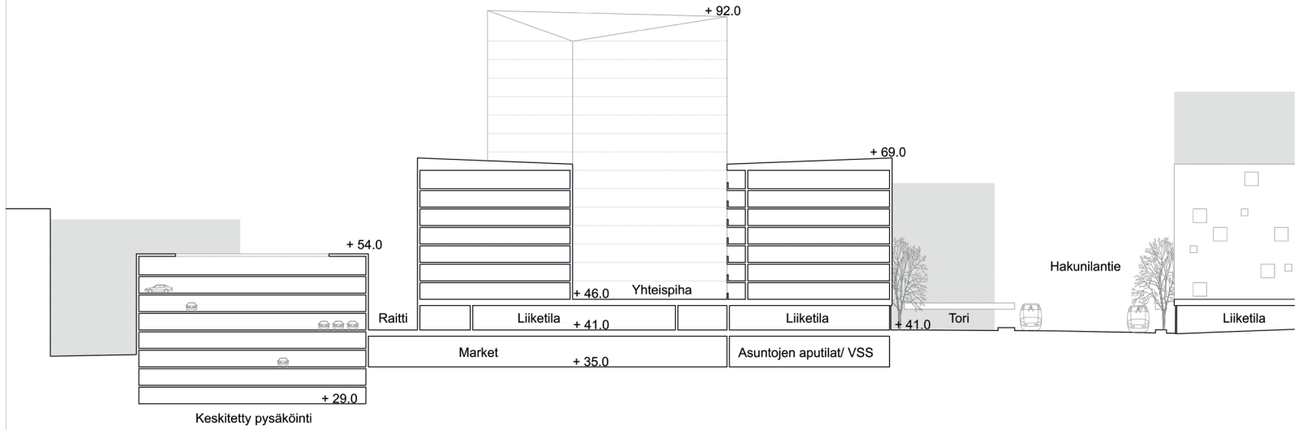


Ostoskeskuksen alueen viitesuunnitelma 1:1000

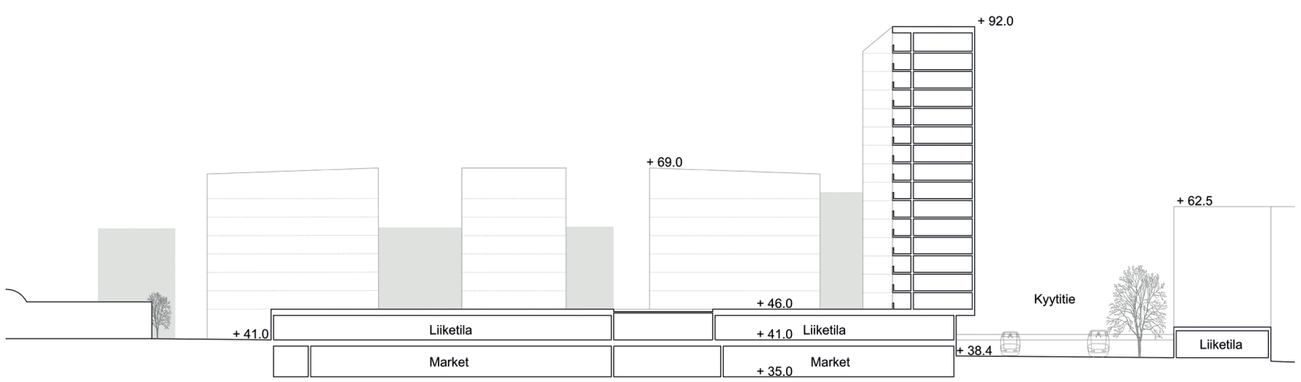
LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 29 §



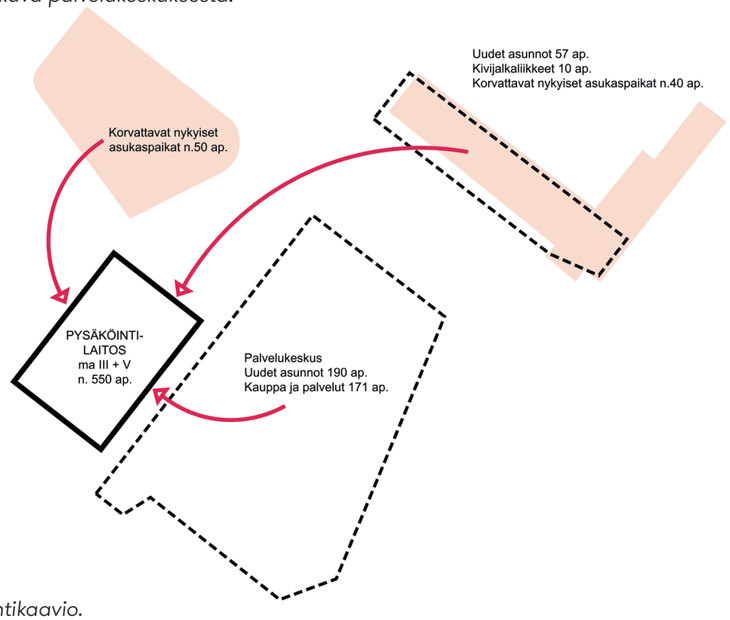
Näkymäkuva palvelukeskuksesta.



Palvelukeskus leikkaus A-A 1:2000



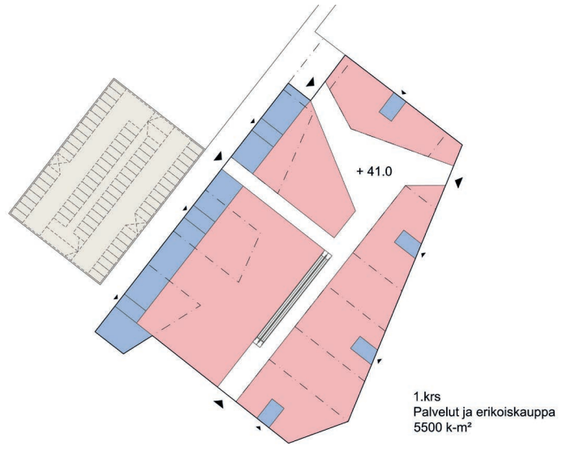
Palvelukeskus leikkaus B-B 1:2000



Pysäköintikaavio.
Keskitettyyn laitokseen sijoittuu palvelukeskuksen lisäksi ympäröivien korttelien asukaspaikkoja nykyisille ja uusille asukkaille.



Palvelukeskus kaavio, 1. krs 1:2000



Palvelukeskus kaavio, kellari 1:2000

Asuinrakennus, aputilat, VSS, porrashuoneet
Palvelut ja erikoiskauppa
Päivittäistavarakauppa
Pysäköinti

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 29 §

6. KAAVARUNGON VAIKUTUKSET

Kaavarunkotyön osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on arvioitaviksi vaikutuksiksi on esitetty:

- Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen
- Vaikutukset liikenteeseen ja liikkumiseen
- Vaikutukset kaupunkikuvaan, luontoon, maisemaan ja kulttuuriympäristöön
  - Rakennettu ympäristö
  - Maisema
  - Maa ja -kallioperä, vesi, ilma, kasvi ja eläinlajit
  - Luonnon monimuotoisuus ja luonnonvarat
  - Ilmastovaikutukset
  - Kulttuuriperintö
- Vaikutukset asukkaisiin, elinympäristöön ja palveluihin
  - Asuminen
  - Melu
  - Ilmanlaatu
  - Ekosysteemipalvelut
  - Kaupalliset palvelut
  - Julkiset ja muut palvelut
- Vaikutukset elinkeinoihin ja talouteen
  - Työpaikat
  - Yhdyskunta ja energiatalous

Kaavarunkosuunnitelman keskeisten vaikutusten arviointi on esitetty raportin suunnitelmakuvauksen yhteydessä. Työn kuluessa vaikutusten arviointi on painottunut seuraaviin asioihin:

- Yhdyskuntarakenteen eheä kehitys ja kaupunkirakenteen muutosten toteuttamiskelpoisuus
- Liikkumismuotojen toimivuus ja yhteen sovittaminen, liikenneturvallisuus ja liikenteen ympäristöhäiriöiden vaikutus/huomiointi maankäyttöratkaisuissa
- Lähipalvelujen parantuminen ja riittävä määrä sekä hyvä saavutettavuus
- Kaupunkirakenteen ja kaupunkiympäristön monipuolistuminen
- Asuntorakentamisen edellytysten turvaaminen sekä monipuolistuva asuntotarjonta ja asuinympäristö, uusien yhdyskuntarakenteen kannalta edullisesti sijoittuvan asuntorakentamisen alueiden kehittäminen
- Viherverkostojen eheä kehittäminen ja laajentaminen
- Jalankulku ensisijaisuus alueen sisällä
- Virkistysalueiden ja -toimintojen tarjonta, alueen liittyminen kulttuurimaisemakokonaisuuteen
- Hulevesien luonnonmukaisen hallinnan edistäminen
- Sosiaaliset vaikutukset: alueen asukkaiden kehitystarpeet ja kuulemistilaisuudet.



LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 29 §

7. PROSESSI JA ASUKASYHTEISTYÖ

7.1 Prosessin kulku ja asukasyhteistyö

Hakunilan kaavarunkotyö käynnistettiin 4.5.2016 pidetyllä aloitusseminaatilla. Kaupungin ohjausryhmälle alustavat luonnokset esiteltiin aloituskokouksessa 21.6.2016. Ohjausryhmälle esiteltiin työn tilanne ja työryhmän esitys lopulliseksi suunnitelmaksi 2.11.2016.

Suunnittelun alkamisesta tiedotettiin jokaiseen kotiin jaetussa Vantaan kaupungin kaavoituskatsauksessa. Lisäksi paikallisia yhdistyksiä informoitiin sähköpostilla. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma laadittiin 27.6.2016. Kaavarungon luonnos julkaistiin Vantaan kaupungin nettisivuilla 22.9.2016. Hakunilan nuorisotilassa järjestettiin yleisötilaisuudet 7.6.2016 ja 22.9.2016, tilaisuuksissa esiteltiin työn lähtökohtia sekä kaavarunkoluonnosta. Asukkailta kysyttiin näkemyksiä ja ideoita.

7.2 Nettikysely

Kaikille avoin ”Tulevaisuuden Hakunila” – kysely keräsi yhteensä 40 vastausta. Kysely oli avoinna 27.6. - 31.8.2016 ja siitä tiedotettiin Vantaan kaupungin internetsivuilla.

Imago ja kaupunkikuva

Hakunilan vahvuuksina nousivat esiin alueen sijainti, hyvät joukkoliikenne- ja liikenneyhteydet, ulkoilumahdollisuudet, Håkansbölen kartano, alueen vihreys, peruspalveluiden saatavuus, yhteisöllisyys ja alueen aktiiviset ihmiset. **Selkeästi parannusta vaativana kohteena korostui ostoskeskus ympäristöineen.**

Aluetta luonnehdittiin mm. 70-luvun tyypilliseksi lähiöksi, kotoisaksi, yhteisölliseksi, rauhalliseksi, monikulttuuriseksi, kansainväliseksi, kulttuurien kehdoksi, lapsiystävälliseksi, ongelmalliseksi mutta potentiaaliseksi, ränsistyneeksi ja rosoiseksi. Huonosti toimeentulevien määrää pidettiin korkeana. **Yleisesti koettiin, että Hakunila on mainettaan selvästi parempi.**

Liiketilat ja palvelut

Peruspalvelut koettiin hyviksi. Julkisiin palveluihin oltiin pääosin tyytyväisiä. Erään vastaajan mukaan **”Hakunilan palvelut ovat yksi Hakunilan valteista - parempia kuin useimmissa Vantaan lähiöissä”**

Eniten kaivattiin kaupan ja palveluiden lisäämistä. Keskustaan kaivattiin mm. kahviloita, ruokaravintoloita, vaatekauppoja, Alkoa, kampaamopalveluita jne. Ostoskeskuksen pubien määrää haluttiin vähentää. Terveysasema ja kirjasto haluttiin säilyttää. **Ostoskeskuksen ulkonäköä esitettiin voimakkaasti uudistettavaksi.** Suuri osa vastaajista toivoi ostoskeskuksen täysuudistusta – vanhan purkamista ja uuden rakentamista.

Asuminen

Hakunilaan kaivattiin lisää rakentamista, erityisesti omistusasuntoja väestön monipuolistamiseksi. **Uudesta rakentamisesta toivottiin kaupunkimaisempaa, värikkäämpää, urbaanimpaa ja tiiviimpää, mutta toisaalta vihreys ja riittävä väljyys haluttiin säilyttää.**

Liikenne ja pysäköinti

Hakunilan julkisia liikenneyhteyksiä pidettiin pääosin hyvänä.

Nykyinen liikenneympäristö koettiin pääosin turvalliseksi. Vaaranpaikkoina mainittiin ostoskeskuksen risteysympäristö, Hakunilan pohjoisosassa sijaitsevan S-marketin kulma sekä Hakunilantien katutasossa tapahtuvat ylitykset.

Suurimman osan mielestä pysäköintipaikkoja on riittävästi, toisaalta ostoskeskuksen yhteydessä paikkoja koettiin olevan liian vähän. Yhtiöiden pysäköintiä pidettiin tehottomana – autopaikkoja on, mutta paikka ja tarvitsija eivät aina kohtaa.

Puistot ja virkistysalueet

Puistot, virkistysalueet ja luonnonläheisyys nousivat vastauksissa Hakunilan selvänä vahvuutena. Liikunta- ja ulkoilumahdollisuuksia pidettiin hyvänä sekä viheralueiden määrää riittävänä (82 % vastaajista). **Virkistysalueita toivottiin paremmin kunnossapidettäväksi ja laadullisesti kehitettäväksi.**

Turvallisuus

Suuri osa vastaajista piti Hakunilaa turvallisena (67,5 %), osa koki turvattomuutta (20 %). **Erityisesti ostoskeskuksen ympäristöä pidettiin turvattomana,** myös alueen väestön eriytyminen ja sosiaaliset ongelmat koettiin turvattomuutta lisäävänä.

7.3 Ideaillat

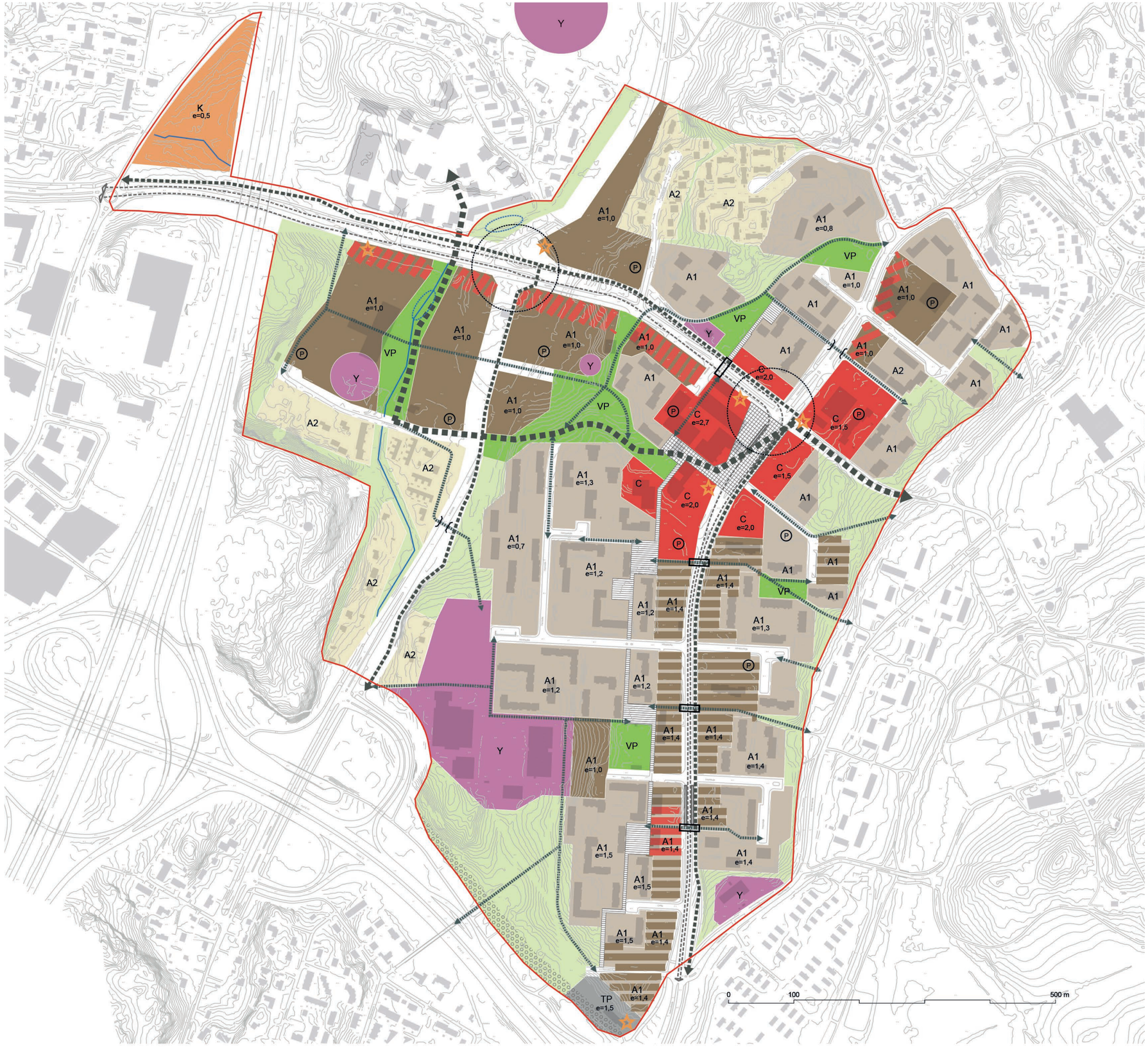
Kaavarungon laadinnan aikana järjestettiin kaksi asukasiltaa Hakunilan nuorisotilassa. Ensimmäisessä IDEA-illassa 7.6.2016 käytiin läpi suunnittelun lähtökohtia ja tavoitteita työryhmittäin karttojen äärellä. Ideointi-illassa nousivat esille pitkästi samat teemat kuin nettikyselyssäkin: nyky-Hakunilan vahvuutena pidettiin luonto- ja ulkoilupalveluita, yhteyttä Sipoonkorpeen, joukkoliikenneyhteyksiä ja julkisia palveluita. Heikkoutena pidettiin ostoskeskuksen ilmettä ja kaupallisten palveluiden vähäisyyttä. Tulevaisuuden Hakunilalta toivottiin mm. lisää palveluita, joukkoliikenneyhteyksiä, Hakunila-monitoimitaloa, lisää kerrostalorakentamista keskusytimeen sekä varikon alueelle ja parempaa valaistusta mm. Ravurinpolun ympäristöön. Toisessa LUONNOS-illassa 22.9.2016 esiteltiin kaavarunkoluonnosta.





LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 29 §

- C — Keskustatoimintojen korttelialue.
- A1 — Tehokas uusi asumisen korttelialue ja kivijalkapalveluita. Ensisijaisesti kerrostaloja.
- A1 — Tehokas uusi asumisen korttelialue. Ensisijaisesti kerrostaloja.
- A1 — Kerrostalojen korttelialue, jota voidaan täydennysrakentaa. Täydennysrakentaminen edellyttää pysäköinnin uudelleenjärjestelyjä.
- A2 — Asuinrakennusten korttelialue, jota voidaan täydennysrakentaa.
- A1 — Ensisijainen/ tehokkaimman täydennysrakentamisen alue. Ensisijaisesti kerrostaloja. Täydennysrakentaminen edellyttää pysäköinnin uudelleenjärjestelyjä.
- Y — Yleisten rakennusten alue.
- K — Liike- ja toimistorakennusten alue. Ei päivittäistavarakauppaa. Maankäytössä huomioidaan Kormuniitynojan vaikutus ja joukkoliikeenteen liityntäpysäköinti.
- TP — Työpaikka-alue.
- LPA — Pysäköinnille varattu alue.
- VP — Puisto.
- Virkistysalue.
- Tori.
- Hakunilanraitti.
- (P) — Keskitetyn pysäköinnin likimääräinen sijainti.
- e=2,0 — Korttelitehokkuus
- Raitiotieyhteys.
- Kävelyn ja pyöräilyn pääreitti Varikko-Kormuniitty.
- Kävely- ja pyöräyhteys.
- Pikapyörätie.
- Ylikulkuyhteys.
- Alikulkuyhteys.
- Puro/ hulevesireitti / hulevesiallas.
- Voimalinjan suojavyöhyke.
- Kaupunkikuvallisesti merkittävä kohta.
- Kaupunkikuvallisesti merkittävä risteysalue.
- Suunnittelualueen raja.



Vantaan kaupunki
Hakunilan kaavarunko
1:6000
31.12.2016

Arkkitehdit Anttila & Rusanen Oy
Ramboll Finland Oy

Hakunilan keskustan kaavarunko 20.11.2017

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 29 §

Liite: Hakunilan ydinalueen viitesuunnitelma

Vantaan kaupunki
Hakunilan ydinalueen viitesuunnitelma
1:3000
31.12.2016

Arkkitehdit Anttila & Rusanen Oy
Ramboll Finland Oy

0 50 100 200 m

Liite: Hakunilan ydinalueen viitesuunnitelma

P
ma III + V
550 ap.

P
IV
260 ap.

II
Asumista 22200 k-m²
Kauppaa ja palveluita 9500 k-m²

I
Kivijalkaliikkeitä
500 k-m²

Kivijalkaliikkeitä ja palveluita
5200 k-m²

Torikatos &
ratikkapysäkki

TORI

Raitiotielinja

Hakunilantie

Kyytitie

Kaviopolku

Raudikkokuja

Leikki

Taideportti

Päiväkoti

Srk

Kirjasto

I
Pt-kauppa ja
kivijalkaliikkeitä
2900 k-m²

I
Kivijalkaliikkeitä
2200 k-m²

Kivijalkaliikkeitä
700 k-m²

+35.0
+37.5
+41.0

Vantaan kaupunki
Hakunilan ydinalueen viitesuunnitelma
1:1000
31.12.2016

Arkkitehdit Anttila & Rusanen Oy
Ramboll Finland Oy



Vantaan kaupunki
Aluesuunnitelma
Perspektiivikuva
31.12.2016

Arkkitehdit Anttila & Rusanen Oy
Ramboll Finland Oy

VANTAAN KAUPUNKI

HAKUNILAN KESKUSTAN KAAVARUNKO NRO 091600

LAUSUNNOT JA VASTINEET

Kaupunkisuunnittelu / VKa/JJo

20.11.2017

Kaupunginhallitus 24.4.2017 oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot **Hakunilan keskustan kaavarungosta 091600.** Lausuntoja pyydettiin 14 ja saatiin 8 kpl.

Lausunnonantaja	**Lausunto**	**Tarkistukset**
NRO 1 Vantaan sivistystoimi	Vantaan opetuslautakunta ja vapaa-ajanlautakunta toteavat sivistystoimen lausuntona, että kaavarungossa mahdollistetaan nykyisten keskustapalvelujen (kirjasto, seurakunta, terveysasema, päiväkodit) säilymisen C-merkityillä alueilla, mutta todetaan että pitkällä aikavälillä päiväkodit siirtyvät toisaalle keskitetympään yksikköön. Lisäksi kaavarungon mukaan Hakunilanrinteen koulun aluetta kehitetään keskitettynä koulu- ja päiväkotipalvelujen alueena. Varikon alueelle varataan paikka uudelle päiväkodille. Lausunnon mukaan tavoitteet ja toimenpiteet ovat keskenään ristiriidassa. Työssä ei ole otettu huomioon riittävästi palvelutarpeen kasvamisesta aiheutuvaa Y-tonttien tarvetta. Lehtikuusen koulun aluetta ei tule enää kasvattaa merkittävästi lisäämällä oppilaspaikkoja. Nykyisen Hiirakkokentän aluetta ei tule varata asuntorakentamiselle, jotta koulun toiminnan tarvitsema piha- ja urheilualue säilyy riittävän suurena yhtenäiskoulun tarvetta varten. Lausunnon mukaan Hakunilan suuralueella tulee varautua väestönkasvuun ja varata Y-tontit yhtenäiskoulurakennukselle ja kahdesta kolmeen isolle päiväkodille sellaisilta alueilta, joille väestönkasvu keskittyy. Lisäksi tarvitaan kaksi päiväkotia asumisen tieltä poistuvia päiväkoteja varten. Sivistystoimi toteaa, että kaavarunko tulee valmistella uudestaan ottaen huomioon sivistystoimen palvelut.	Lisätty yhden uuden päiväkodin mahdollinen sijainti kaavarungon alueelle. Lisätty suunnittelualueen ulkopuolelle Kaskelan alueelle koulun ja uuden päiväkodin sijainnit. Poistettu Hiirakkokentän alueen tutkiminen asuinrakentamiselle.
NRO 2 Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala	Vantaan sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan lausuntona, että kaavarungossa esitetään Hakunilan ostoskeskus lähiympäristöineen merkittäväksi uudistuvaksi alueeksi. Kaupallisten ja julkisten palvelujen sijoittuminen keskeisille alueille ja näiden toimintojen tukeminen on tärkeää. Kaavarunko mahdollistaa nykyisten keskustapalvelujen säilymisen keskustaytimessä jatkossa ja terveysasema sekä äitiys- ja lastenneuvola varau-	Lisätty maininnat Hakunilan vanhustenkeskuksen sijoittumisesta palvelukeskukseen nykyisen ostoskeskuksen kortteliin.

	dutaan sijoittamaan palvelukeskukseen. Lausunnon mukaan kaavarungossa ei ole huomioitu 2016 taloussuunnitelmaan sisältyvää Hakunilan vanhustenkeskusta, jonka valmistumisen tavoiteaika on 2024.	
NRO 3 Uudenmaan ELY-keskus	Uudenmaan ELY-keskus pitää lausunnossaan erittäin kannatettavana ajatusta jalankulun ja pyöräilyn ensisijaisuudesta uudistuvalla Hakunilan keskustan alueella. Lausunnon mukaan Hakunilan alueen saavutettavuus ei ole MAL 2019-työssä tehtyjen tarkastelujen perusteella joukkoliikenteellä ja kevyellä liikenteellä ennustevuonna 2030 kovin hyvä verrattuna ajateltuun asukasmäärään. Siitä syystä on tärkeää miettiä keinoja joukkoliikenteen palvelutason kehittämiseksi. Yksi näistä olisi kaavarungossa esitetty joukkoliikenteen runkoreitin rakentaminen pikaraitiotienä. ELY-keskus ilmoittaa lausunnossaan myös, että Lahdentien kehittäminen muuttamalla se kaduksi ja sijainnin siirtäminen esitetyllä tavalla on perusteltua. ELY-keskuksen lausunnossa korostetaan, että suunnittelun eri vaiheissa tulee kiinnittää erityistä huomiota melun ja ilmanlaadun aiheuttamiin reunaehtoihin. Tiivistettäessä asutusta lähelle väyliä tulee suunnittelussa pyrkiä siihen, että liikennemäärät saataisiin asuntokaduilla pienenemään ja liikenne sujuvoitumaan. Näin voitaisiin parantaa alueen ilmanlaatua ja vähentää melua. Alueen suunnittelun yhdeksi tavoitteeksi tulisi ottaa viihtyisä ja laadukas ääniympäristö sekä laadukkaat virkistysalueet ja reitit, joita voitaisiin pitää alueen vetovoimatekijänä. Suunnittelun eri vaiheissa tulee kiinnittää erityistä huomiota melun ja ilmanlaadun aiheuttamiin reunaehtoihin ja asumisen terveellisyyden ja turvallisuuden takaamiseen. Minimitavoitteena Uudenmaan ELY-keskuksen mukaan voidaan pitää Valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaisten meluohjearvojen toteutumista, mutta korkeampilaatuiseen ääniympäristön laatuun olisi kuitenkin pyrittävä.	Lisätty lause, sivu 17: Uudisrakentamisessa huomioitavien melun ja pienhiukkasten torjunnan reunaehtojen lisäksi asumisen laatua on mahdollista parantaa vanhoissa kerrostaloissa täydennysrakentamisen avulla. Suunnittelun keinoilla on mahdollista vähentää olemassa olevassa asumisessa liikennemelun haittaa ja pienhiukkasia nykyisestä tasostaan.
NRO 4 Helsingin seudun ympäristöpalvelut-kuntayhtymä HSY	Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) lausuu, että kaavarunko on erinomainen avaus olemassa olevan kaupunginosan täydentämiseksi ja että se tukee seudun yhdyskuntarakennetta koskevia ilmastotavoitteita. Kuntayhtymän mukaan kävelyyn ja pyöräilyyn perustuva tiivistyvä kaupunginosa on hyvä lähtökohta suunnittelulle. Se voi tarjota lähipalvelut asukkailleen ja mahdollistaa ilmastoystävällisen arjen. Vanhan Lahdentien muuttaminen kaduksi voi tukea alueen kehitystä. Suunnittelussa olisi tärkeää	--

	turvata myös poikittaiset yhteydet ja erityisesti kävelyn ja pyöräilyn yhteydet Tikkurilaan. Lausunnon mukaan varautuminen raideyhteyteen tulisi huomioida kiireellisenä hankkeena. Alueen uudistamisen yhteydessä tulisi rohkaista olemassa olevan rakennuskannan perusparannuksiin, jotta alueen laatu paranisi myös niiltä osin. HSY pitää hyvänä, että kaavarungossa on otettu huomioon luonnonmukainen huleveden hallinta. HSY pitää hyvänä myös sitä, että yhdeksi keskeiseksi suunnittelun lähtökohdaksi on otettu viheralueet ja –verkostot ja suunnitelmassa säilytetään ja vahvistetaan nykyistä viherverkostoa ja osoitetaan lisää toiminnallista puistotilaa uusille rakentamisalueille. HSY muistuttaa myös, että Hakunilan pääkatujen varsille aiheutuu liikenneperäistä ilmansaastekuormitusta. HSY:n mukaan osana kaavarunkotyötä olisi syytä laatia vesihuollon yleissuunnitelma, jonka yhteydessä laaditaan alustava vesihuollon kustannusarvio.	
NRO 5 Vantaan kaupunginmuseo	Vantaan kaupunginmuseo toteaa lausunnossaan, että suunnittelualueen itäpuolella sijaitsee Håkansbölen valtakunnallisesti merkittävä kartanokokonaisuus. Valtakunnallisesti merkittävä rakennetun ympäristön alue jatkuu Håkansbölen kartanolta Nissbackan kartanoalueelle ja siitä Sotungin kaupunginosaan. Kaavarunkotyössä on huomioitu alueen merkitys ja sitä on pyritty korostamaan parantamalla yhteyksiä keskusta-alueelta kartanoalueelle. Parempi saavutettavuus on kaupunginmuseon lausunnon mukaan positiivista, koska kartanon aluetta pyritään kehittämään kulttuurin ja virkistäytymisen paikkana. Mahdollisen korkean täydennysrakentamisen vaikutuksia arvokkaalle kulttuurimaisema-alueelle tulee kuitenkin arvioida yksityiskohtaisemmin tulevissa asemakaavoissa. Museolla ei ole suojeluvaateita kaavarungon alueella sijaitsevista Hakunilan ostoskeskuksesta eikä kahdesta muusta inventoidusta liikerakennuksesta Oritiellä ja Heporinteessä. Suojellun Skomarsin torpan säilyminen on huomioitu kaavarungossa. Kaavarungosta puuttuu maininta kulttuuriympäristöarvoiltaan erittäin merkittävästä vanhasta tielinjauksesta, pääosin kaavarungon alueella nimellä Ratsumiehenpolku. Kaavarungon alueella ei sijaitse muinaismuistolailla rauhoitettuja muinaisjäännöksiä.	Kaavarunkoon lisätty sivulle 5 maininta vanhan tielinjauksen historiallisesta arvosta ja säilytettävyydestä.
NRO 6 HSL Helsingin seudun liikenne-kuntayhtymä	Helsingin seudun liikenne-kuntayhtymän (HSL) puoltaa kaavarungossa esitettyä lisärakentamista. Täydennysrakentaminen tukee hyvin Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma 2015:n perusperiaat-	--

	teita. Lausunnossa annetaan ohjeita tarkempaa suunnittelua varten. Lausunto on toimitettu Vantaan liikennesuunnitteluun.	
NRO 7 Vantaan seurakuntayhtymä	Vantaan seurakuntayhtymä pitää täydennysrakentamista hyvänä. Lausunnossa pyydetään kiinnittämään erityistä huomiota keskustan pysäköintiratkaisujen toteuttamiseen siten, että ratkaisuilla ei vaikeuteta kirkon ja paikallisten yritysten saavutettavuutta.	--
NRO 8 Kaskelan omakotiyhdistys	Kaskelan omakotiyhdistys ehdottaa lausunnossaan, että Kyytitien ja kaduksi muutettavan Lahdentien kiertoliittymä siirretään itään Hakunilaan päin, jotta saataisiin etäisyyttä enemmän lähimpiin Kaskelan omakotitaloihin. Yhdistys esittää myös Kaskelan alueen itäpuolella Lahdentien toiselle puolelle esitettyjen uusien kerrostalojen poistamista kaavarungosta. Perusteena esitetään, että uudet rakennukset varjostaisivat Hakunilan puolen omakotitaloja. Yhdistys esittää useita yksityiskohtaisia liikenteeseen, liikenneturvallisuuteen, hulevesipuroon ja virkistysreitteihin liittyviä ehdotuksia.	--
NRO 9 Hakunila-seura		ei lausuntoa
NRO 10 Keski-Uudenmaan pelastuslaitos		ei lausuntoa
NRO 11 Vantaan ympäristöyhdistys		ei lausuntoa
NRO 12 Uudenmaan liitto		ei lausuntoa
NRO 13 Vantaan Energia Oy		ei lausuntoa
NRO 14 Liikennevirasto		ei lausuntoa

NRO 1
Vantaan sivistystoimi
Lausunto:
Hakunilan kaavarunkoalue sijaitsee Itä-Vantaalla valtakunnallisten pääväylien Kehä III:n ja Lahdenväylän kainalossa. Aivan Hakunilan tuntumassa Lahdenväylän länsipuolella sijaitsee Porttipuiston kaupallinen alue ja Vantaan Akselin työpaikkakeskittymä. Idässä Hakunila avautuu Sotungin kulttuurimaisemaan ja laajat ulkoilualueet sekä Sipoonkorven kansallispuisto ovat kiven heiton päässä. Kaavarungon tarkastelualue (n. 300 ha) ulottuu Porttipuistosta Ojangon ulkoilualueelle, etelässä tarkastelualuetta rajaa Kehä III ja pohjoisessa alue käsittää Vaunukallion sekä Kaskelan alueet. Varsinainen suunnittelualue (n. 100 ha) käsittää pääosan Hakunilan keskustasta sekä Lahdentien länsipuolelta poistuvan bussivarikon alueen.

Asukkaita Hakunilassa on n. 11 300 (vuonna 2016), vieraskielisen väestön osuus väkiluvusta on n. 25 %. Tavoitteena on, että Hakunila on tulevaisuudessa vireä ja houkutteleva asuinympäristö eri-ikäisille ja erilaisissa elämäntilanteissa oleville asukkaille. Keskustan kehityksellä on kaksi painopistettä: ostoskeskuksen ympäristön muutos sekä Kyytitien suuntainen keskustan laajentuminen bussivarikon alueelle. Kaavarunkosuunnitelmassa Hakunilan keskusta-alueelle sijoittuu noin 4 200 uutta asukasta, nykytilanteeseen nähden liki 40 % lisäys. Nykyisten asuinkorttelien täydennysrakentamispotentiaaliksi on tämän lisäksi karkeasti arvioitu noin 2 000 asukasta. Palvelujen osalta tavoitteena on omavaraisuuden huomattava nostaminen. Asukasmäärän lisäyksessä ei ole huomioitu suunnittelualueen ulkopuoliselle tarkastelualueelle mahdollisesti rakennettavia uusia asuinrakennuksia. Palveluiden riittävyyden varmistamiseksi ne tulee kuitenkin huomioida palvelumitoituksessa.

Sivistystoimi korostaa, että asukasmäärän kasvu vaikuttaa Hakunilan suuralueen palvelutarpeeseen sekä kaavarunkoalueella että sen läheisyydessä. Merkittävimmin kasvu vaikuttaa päiväkotien ja koulujen kapasiteettitarpeeseen.

Kaavarungossa esitetään, että se mahdollistaa nykyisten keskustapalvelujen (kirjasto, seurakunta, terveysasema, päiväkodit) säilymisen keskustaytimessä jatkossakin (C-merkintä), mutta pitkällä aikavälillä päiväkodit siirtyvät toisaalle keskitetympään yksikköön. Lisäksi kaavarungon mukaan Hakunilanrinteen koulun aluetta kehitetään keskitettynä koulu- ja päiväkotipalvelujen alueena. Varikon alueelle varataan paikka uudelle päiväkodille.

Kaavarungon esitetyt tavoitteet ja toimenpiteet ovat keskenään ristiriidassa. Siinä ei ole otettu riittävästi huomioon palvelutarpeen kasvamisesta aiheutuvaa Y-tonttien tarvetta.

Kaavarungon suunnittelualueella sijaitsee kuusi pienehköä päiväkotia, Lehtikuusen koulu (luokat 1– 9), kirjasto ja nuorisotila. Lisäksi kaavarunkotyön tarkastelualueella sijaitsee Sotungin koulu ja Sotungin lukio sekä liikuntapalveluita. Koulutilojen riittävyyttä tarkastellaan suuraluetasoisesti ja otetaan huomioon koko suuralueella tapahtuvat muutokset. Palveluverkon näkökulmasta Lehtikuusen koulun aluetta ei tule enää kasvattaa merkittävästi lisäämällä oppilaspaikkoja. Nykyisen Hiirakkokentän aluetta ei tule varata asuntorakentamiselle, jotta koulun toiminnan tarvitsema piha- ja urheilualue säilyy riittävän suurena yhtenäiskoulun tarvetta varten. Kaavarungossa on esitetty Varikon alueelle päiväkotitontti, jonka koko tulee varmistaa jatkosuunnittelussa. Hakunilan suuralueella tulee varautua väestönkasvuun ja varata Y-tontit yhtenäiskoulurakennukselle ja kahdesta kolmelle isolle päiväkodille sellaisilta alueilta, joille väestönkasvu keskittyy. Varauksissa tulee ottaa huomioon myös pihatoimintojen tilatarve. Lisäksi tarvitaan kaksi päiväkotia asumisen tieltä poistuvia päiväkoteja varten. Tonttien tulee olla saavutettavissa hyvin sekä julkisella että kevyellä liikenteellä.

Sivistystoimi toteaa, että kaavarunko tulee valmistella uudestaan ottaen huomioon sivistystoimen tarpeet.
Käsittely: Jäsen Sari Multala esitti seuraavaa lisäystä lausuntoon: ”Asumisen laadulla ja sijoittumisella on suuri merkitys koulujen tarpeeseen ja koulujen oppilaaksiottoalueisiin. Vantaalla on lähikou-

luperiaate, joka toimii halutulla tavalla vain, jos kaupungin alueita kehitetään yhteistyössä sivistystoimen kanssa. Hakunilan kaavarungon tulee mahdollistaa monimuotoinen asuminen ja monipuolistaa tällä hetkellä vuokra-asumiseen painottuvia alueita omistusasumisella. Lisäksi uusissa oppilasennusteissa tulisi huomioida vanhojen alueiden väestörakenteen muutos.” Jäsenet Jari Sainio ja Marilla Kortesalmi kannattivat Sari Multalan esitystä. Päätös: Hyväksyttiin yksimielisesti esitys jäsen Multalan esittämällä lisäyksellä.

Vastine:
Kaavarunko ei ole juridisesti sitova, mutta se on yleiskaavaa täsmentävä ja asemakaavoitusta laajempi ideasuunnitelma. Pitkän aikavälin kehittymisen suuntaa kuvaavalle kaavarungolle ei ole asetettu ajallista toteutumistavoitetta. Hakunilan keskusta-alueen, mukaan lukien C-alue, pienten erillisten päiväkotien keskittäminen suurempiin yksiköihin on suuntaus, johon kaupunki pyrkii tällä hetkellä. Pyrkimys on kirjattu kaavarunkoon. Hakunilan keskustan alue on kerrostalovaltaisesti rakennettu. Hakunilan keskustan tiivistyvä kaupunkirakenne vaatii kulutuksen kestäviä, ekologiselta kannalta riittävän suuria viheralueita, jotta alue säilyisi vehreänä ja myös viihtyisänä sekä omaleimaisena. Uusille jopa 6 000m^2 - 8 000m^2 päiväkotitonteille ja vielä suuremmille uusille koulutonteille ei ole mahdollista löytää useita uusia sijoituspaikkoja Hakunilan keskustasta. Sivistystoimen esittämä päiväkoti- ja koulutarve kohdistuu koko Hakunilan suuralueelle. Tulevalla yleiskaavakierroksella on tarkoitus tarkastella Hakunilan suuralueen kasvua suhteessa palveluiden tarpeeseen kokonaisuutena ja selvittää mahdollisesti tarvittavat uudet isot varaukset.
Tarkistukset:
Lausuntojen ja käytyjen neuvottelujen perusteella kaavarungon suunnittelualueelle on lisätty toinen uusi päiväkoti Lahdentien itäpuolen uuteen asuinkortteliin. Uudelle suurelle koulutontille ei ole mahdollista löytää sijoituspaikkaa Hakunilan keskustan kaavarungon suunnittelualueelta. Yhtenä mahdollisena uuden koulun sijaintipaikkana esitetään suunnittelualueen ulkopuolelta kaupungin omistuksessa olevaa Kaskelan entistä peltoaluetta. Samalle alueelle voisi sijoittua koulun lisäksi kolmas uusi päiväkoti.

Kaavarungosta on myös poistettu esitys, että Lehtikuusen koululle kuuluvaa Hiirakkotien alueen soveltumista asuntorakentamiselle tutkittaisiin.

NRO 2
Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
Lausunto:

Hakunilan kaavarungon tavoitteena on, että Hakunila on tulevaisuudessa vireä ja houkutteleva asuinympäristö eri-ikäisille ja erilaisissa elämäntilanteissa oleville asukkaille. Keskustan monipuolinen kehittäminen ja asumisen monipuolinen lisääminen on tärkeää alueen vetovoimaisuudelle ja palveluiden säilymiselle.

Kaavarungossa esitetään uuden ostarin rakentamista ja uutta toria nykyistä näkyvämmälle paikalle Hakunilantien ja Kyytitien risteyksen laajentumana. Uusille yrittäjille ja liikkeille ehdotetaan huomattavasti nykyistä enemmän tilaa. Kivijalkakaupoilla, kahviloilla ja suuremmillakin myymälöillä pyritään saamaan Hakunilantielle ja Kyytitielle kantakaupunkimaisempi ilme. Kaavarungossa ei ole kuitenkaan erikseen todettu apteekkipalveluja, joiden sijoittuminen uudelle ostarille olisi perusteltua. Uusi suurehko kerrostalokortteleiden alue tulisi nykyisen linja-autovarikon paikalle.

Hakunilan ostoskeskus lähiympäristöineen muodostaa kaupunkikuvan kannalta merkittävän uudistuvan alueen. Kaupallisten ja julkisten palveluiden sijoittuminen keskeisille alueille ja näiden toimintojen tukeminen on tärkeää. Kaavarunko mahdollistaakin nykyisten keskustapalvelujen säilymisen keskustaytimessä jatkossa (C-merkintä) ja terveysasema (sekä äitiys- ja lastenneuvola) varaudutaan sijoittamaan palvelukeskukseen.

Kaavarungossa ei ole huomioitu marraskuussa 2016 hyväksyttyyn Vantaan kaupungin taloussuunnitelmaan sisältyvää Hakunilan vanhustenkeskusta (konserniyhtiöiden kohde, VAV Asunnot Oy). Vantaan väestö vanhenee vuosien 2017–2040 aikana selkeästi ja eniten väestön ikääntyminen näkyy kaikista vanhimpien, 75 vuotta täyttäneiden ikäryhmässä. Vuonna 2016 Hakunilan suuralueella asui yli 65 -vuotiaita yhteensä 4227 henkilöä ja heistä yli 75 -vuotiaita oli 1259, vastaavat luvut vuonna 2026 ovat Vantaan kaupungin väestöennusteen 2016 mukaan 5540 ja 2661 asukasta. Tavoitteena on, että vantaalaisista ikääntyneistä 7-8 % asuu tehostetun asumispalvelun asunnoissa eikä Hakunilassa ko. asuntoja ole riittävästi suhteutettuna 75 vuotta täyttäneeseen väestöön; tällä hetkellä alueella on 30 palvelutaloasuntoa ja 10 tehostetun asumispalvelun asuntoa. Näin ollen 65 palvelutaloasuntoa ja 135 tehostetun asumispalvelun asuntoa tarjoavan Hakunilan vanhustenkeskuksen (yht. n. 15 000 brm2) sijoittuminen suunnittelualueelle on ensiarvoisen tärkeää. Keskuksen valmistumisen tavoiteaika v. 2024.

Perhepalvelujen näkökulmasta on huomioitava väestön kasvuun liittyen palvelujen tarpeen kasvu sekä palvelujen mahdollisuus vastata näihin tarpeisiin (resurssit, uudet työtavat, mm. ns. jalkautuva työ). Rakentamisen suunnittelussa onkin tärkeää palvelujen toteuttamiseen ja alueen elinvoimaisuuden edistämiseen liittyvien, erilaisten yhteisöllisten tai vastaavien tilojen toteuttaminen. Näin perhepalveluiden eri toimijat voivat jalkautua sinne, missä ihmiset ovat.

Aineisto on kokonaisuudessaan luettavissa osoitteessa http://www.vantaa.fi/hakunilan_kaavarunko

Vastine:
Kaavarungossa esitetään, että Hakunilan nykyisen ostoskeskuksen alueelle voitaisiin rakentaa kauppaa, yksityisiä ja julkisia palveluita sekä asumista yhteensä noin 32 000 k-m^2. Hakunilan vanhustenkeskuksen on ajateltu sijaitsevan tuolla alueella ja se sisältyy arvioituun kerrosalaan.

Tarkistukset:
Kaavarunkoon on lisätty maininnat tulevasta Hakunilan vanhustenkeskuksesta nykyisen ostoskeskuksen korttelissa.

NRO 3

Uudenmaan ELY-keskus
Lausunto:
Hakunilan kaupunginosaa rajaavat etelässä Kehä III (kantatie 50) ja lännessä Lahdenväylä (valtatie 4). Alueen läpi kulkee pohjois-etelä-suunnassa Lahdentie (seututie 140). Alueen kehittämisen on tarkoitus perustua nykyisen yhdyskuntarakenteen hyödyntämiseen ja liikenteen estevaikutuksen vähentämiseen kaupunkirakenteessa. Tavoite jalankulun ja pyöräilyn ensisijaisuudesta alueen sisäisessä liikkumisessa on erittäin kannatettava.Hakunilan alueen saavutettavuus joukkoliikenteellä ja kevyellä liikenteellä ei ole MAL 2019-työssä tehtyjen tarkastelujen mukaan kovin hyvä ennustevuonna 2030 verrattuna siihen, miten paljon maankäyttöä alueella silloin olisi. Siksi on erityisen tärkeää, että kaavarunkotyössä mietitään keinoja joukkoliikenteen palvelutason kehittämiseen alueella. Yksi näistä on kaavarungossa esitetty, Hakunilantietä ja Kyytitietä pitkin kulkevan joukkoliikenteen runkoreitin muuttaminen pikaraitiotieksi. Sillä saataisiin yhdistettyä alue Tikkurilan ja Aviapoliksen kautta rautatieverkkoon ja Helsingin Mellunmäen kautta metroon. Lahdenväylän varteen Kyytitien kohdalle on suunniteltu joukkoliikenteen vaihtopysäkit, jotka palvelisivat vaihtoja poikittaisen joukkoliikenteen runkolinjan ja Lahdenväylän joukkoliikenteen välillä. Vaihtopysäkeistä on laadittu tiesuunnitelmaa, jossa pysäkkien toteuttamisen kustannusarvio on osoittautunut erittäin korkeaksi (runsaat 20 M€). MAL-työssä on arvioitava, onko hanke seudullisen liikennejärjestelmän näkökulmasta kustannusten arvoinen, niin että se valittaisiin niiden seudullisesti toteutettavien hankkeiden joukkoon, joille pyritään osoittamaan rahoitusta.

Suurin kaavarungossa esitetty liikenteellinen muutos nykytilanteeseen verrattuna on Lahdentien siirto sekä Lahdentien ja Kyytitien risteysalueen muuttaminen eritasoratkaisusta kiertoliittymäksi. Samalla kun Lahdentie muutettaisiin katumaiseksi, muutettaisiin se myös hallinnollisesti maantiestä kaduksi. Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että Lahdentien kehittäminen Hakunilassa esitetyllä tavalla on perusteltua.

Kaavarunkoselostuksen mukaan uusille korttelialueille ja tiivistyville keskustakortteleille sijoittuu laskennallisesti 4 200 uutta asukasta. Tavoitteena on mahdollistaa kohtuuhintaisen asuntorakentamisen toteutuminen hyvien liikenneyhteyksien ja palvelujen yhteyteen. Kaavarunkoselostuksessa esitetään, että keskeisten vaikutusten arviointi on painottunut mm. liikkumismuotojen toimivuuteen, liikenneturvallisuuteen ja liikenteen ympäristöhäiriöiden vaikutuksiin ja huomiointiin maankäyttöratkaisuissa. Kaavarunkoselostuksessa on esitetty melusta seuraavaa: ”Lahdentien muuttaminen korttelien rajaamaksi keskustamaiseksi katualueeksi uusine liittymineen rauhoittaa liikennettä. Samoin tiivistyvä rakentaminen estää liikennemelun leviämistä tehokkaammin. Keskustarakenteen laajentumista Varikon alueelle helpottaa, että Lahdenväylän vaihtopysäkkien rakentamisen yhteydessä moottoritien varteen on määrä toteuttaa meluesteet molempiin suuntiin. Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että suunnittelun eri vaiheissa tulee kiinnittää erityistä huomiota melun ja ilmanlaadun aiheuttamiin reunaehtoihin ja asumisen terveellisyyden ja turvallisuuden takaamiseen. Tiivistettäessä asutusta lähelle väyliä tulee suunnittelussa pyrkiä siihen, että liikennemäärät saataisiin asuntokaduilla pienenemään ja sujuvoitumaan. Näin voitaisiin parantaa alueen ilmanlaatua ja vähentää melua. Lisäksi alueen suunnittelun yhdeksi tavoitteeksi tulisi ottaa viihtyisä ja laadukas ääniympäristö ja laadukkaat virkistysalueet ja reitit, joita voitaisiin pitää alueen vetovoimatekijänä. Kaavarunkoselostuksesta olisi hyvä käydä selville, minkälaista ääniympäristöä alueella tavoitellaan ja minkälaisilla toimenpiteillä asetettuun ääniympäristötavoitteeseen on tarkoitus päästä. Minimitavoitteena kaava-alueella voidaan pitää valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaisten meluohjearvojen toteutumista. Korkeampitasoiseen ääniympäristön laatuun olisi kuitenkin pyrittävä.
Yksikön päällikkö Aimo Huhdanmäki

Vastine:
ELY-keskus esittää viihtyisän ääniympäristön ja laadukkaiden virkistysalueiden sekä reittien ottamista kaavarungon tavoitteiksi. Liikennemelun ja ilmanlaadun parantamisen keinoiksi esitetään asuntokatujen liikennemäärien pienentämistä ja liikenteen sujuvoittamista. Tämä tarkoittaa yleensä pysäköintilaitosten rakentamista ja ajoneuvoliikenteen rajoittamista lähempänä asuinrakennuksia. Liikennemelu- ja pienhiukkastavoit-

teeseen voidaan päästä myös suunnittelemalla lisärakentamisessa rakennusmassat siten, että asuinkerrostalojen ulko-oleskelualueista saataisiin liikennemelulta ja pienhiukkasilta paremmin suojattuja. Kantakaupunkityyppiset umpikorttelit voisivat olla tällöin toinen tapa saada aikaan liikennemelun pieneneminen ja pienhiukkasten väheneminen. Paikasta riippuen suojaamistavat vaihtelevat. Kaavarunkoon voidaan lisätä pyrkimys suunnittelun tarjoamin keinoin asumisen suojaamisen liikennemelulta ja pienhiukkasilta. Hakunilan sijainti Sipoonkorven kansallispuiston äärellä sekä erinomaiset ulkoilumahdollisuudet ovat jo nyt vetovoimatekijä alueella. Tavoitetilaksi on kaavarungon johdannossa asetettu: ”Hakunilasta elävä ja kiinnostava kansallispuistokaupunki”.

Tarkistukset:
Lisätty lause sivulle 17: Uudisrakentamisessa huomioitavien melun ja pienhiukkasten torjunnan reunaehtojen lisäksi asumisen laatua on mahdollista parantaa vanhoissa kerrostaloissa täydennysrakentamisen avulla. Suunnittelun keinoilla on mahdollista vähentää olemassa olevassa asumisessa liikennemelun haittaa ja pienhiukkasia nykyisestä tasostaan.

NRO 4

Helsingin seudun ympäristöpalvelut-kuntayhtymä HSY
Lausunto:

LAUSUNTO HAKUNILAN KESKUSTAN KAAVARUNGOSTA

Ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen

Hakunilan kaavarunko on erinomainen avaus olemassa olevan kaupunginosan täydentämiseksi ja se tukee seudun yhdyskuntarakennetta koskevia ilmastotavoitteita. Hakunila, idän kätketty helmi, tarjoaa mielenkiintoisen mahdollisuuden alueen kohentamiseen, parantaa koko alueen imagoa ja lisää asumisen laatua.

Kävelyyn ja pyöräilyyn perustuva tiivistyvä kaupunginosa on hyvä lähtökohta suunnittelulle. Se voi tarjota lähipalvelut asukkailleen ja mahdollistaa ilmastoystävällisen arjen. Pysäköinnin keskittäminen on hyvä lähtökohta vähentää autoja kaupunkitilasta. Pyöräpysäköinnin kehittäminen on myös tärkeä elementti alueen sisäisen pyöräilyn tukemiseksi. Vanhan Lahdentien muuttaminen kaduksi voi tukea alueen kehitystä. Suunnittelussa olisi tärkeää turvata myös poikittaiset yhteydet ja erityisesti kävelyn ja pyöräilyn yhteydet Tikkurilaan. Varautuminen poikittaiseen raideyhteyteen tulisi huomioida kiireellisenä hankkeena, sillä kansallisen energia- ja ilmastostrategian liikennettä koskevat tavoitteet edellyttävät -50 %:n päästövähennystä vuoteen 2030 vuoden 2005 tasosta.

Kustannusvaikutuksiltaan reipas uudistaminen ei ole merkittävästi kalliimpi kuin maltillinen kehittäminen. Se nostaa alueen arvostusta ja heijastuu asuntojen hintaan. Uudistamisen yhteydessä tulisi rohkaista olemassa olevan asuntokannan perusparannuksiin, jotta alueen laatu paranee myös niiltä osin. Ne tarjoaisivat mahdollisuudet myös energiaremontointiin ja osana jatkosuunnittelua tulisi hahmottaa polku olemassa olevan rakennuskannan vähähiilisyyteen alueella.

Uudisrakentamisen ilmastovaikutuksissa on keskeistä energia- ja materiaaliratkaisut. Nolla- tai plusenergiarakentamisen ohella alueen energiatuotannossa tulisi suosia energian hajatuotantoa soveltuvissa määrin kaukolämpöä täydentämässä. Betonirakentamisella on merkittävät ilmastovaikutukset. Puun käyttö rakentamisessa sekä sitoo hiiltä että tarjoaa kestävän rakennusmateriaalin uudisrakentamiseen.

Ilmastonmuutoksen myötä sademäärät kasvavat ja rankkasateet lisääntyvät nykyisestä. Tulevaisuudessa myös hellejaksot voivat lisääntyä ja kaupunkialueiden lämpösaarekeilmiö voimistua, millä voi olla vaikutusta tiiviisti rakennetuissa kaupunkiympäristöissä. Tutkimuksen mukaan (Kollanus ja Lanki 2014, Duodecim) 2000-luvun pitkittyneet helleaallot aiheuttivat haitallisia terveysvaikutuksia myös Suomessa. HSY esittää, että Hakunilan keskustan jatkosuunnittelussa varaudutaan tulevaisuuden muuttuviin olosuhteisiin ottamalla huomioon myös tarve rakennusten viilennykseen ja julkisiin viileisiin tiloihin sekä julkisissa ulkotiloissa, kuten koulujen ja päiväkotien pihoilla, lisääntynyt tarve auringolta ja paahteelta suojaisille alueille.

Hakunilan keskustan kaavarungossa on otettu hyvin huomioon hulevesien luonnonmukainen hallinta, joka edistää myös ilmastonmuutokseen sopeutumista. Suunnitelmassa on esitetty hyviä ratkaisuja, jotka tarjoavat hulevesien hallinnan lisäksi monia muita hyötyjä ja lisäävät alueen viihtyisyyttä ja virkistysmahdollisuuksia.

Viherverkostot ja -alueet ovat tärkeitä ilmastonmuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen kannalta. Kaupunkimetsien ja viheralueiden merkitys hiilinieluina voi kasvaa tulevaisuudessa. Viherrakenteet edistävät kaupunkiympäristön sopeutumista ilmastonmuutoksen vaikutuksiin mm. hulevesien hallinnan ja kaupunkialueiden lämpötilan säätelyn kautta. HSY pitää hyvänä, että Hakunilan keskustan suunnittelussa on otettu viheralueet ja -verkostot yhdeksi keskeiseksi suunnittelun lähtökohdaksi ja suunnitelmassa säilytetään ja vahvistetaan nykyistä viherverkostoa ja osoitetaan lisää toiminnallista puistotilaa uusille rakentamisalueille. HSY pitää kannatettavana, että suunnittelussa edistetään monia eri tavoitteita samanaikaisesti palvelevia ratkaisuja ja edistetään myös meille vielä uusia viherrakenteita kuten viherkattoja. HSY ehdottaa, että jatkosuunnittelussa pyritään myös käyttämään vettä läpäiseviä pinnoitteita aina niille soveltuvilla paikoilla.

Ilmansuojelu

On hyvä, että ilmanlaatuvaikutukset on tunnistettu arvioitaviksi ympäristövaikutuksiksi, koska Hakunilan alue sijaitsee isojen väylien, Kehä III ja Lahdenväylä, kupeessa.

HSY on mitannut alueella vuonna 2012 ilmanlaatua siirrettävällä mittausasemalla 8 metrin etäisyydellä Lahdenväylästä ja siitä loittonevasti pitoisuuksia typpidioksidin passiivikeräimillä (Ilmanlaatu pääkaupunkiseudulla 2012, HSY:n julkaisuja 5/2013). Vuosikeskiarvot eivät ylittäneet ohje- ja raja-arvoja, mutta pienhiukkasten vuosikeskiarvo oli lähellä WHO:n ohjearvoa. Suurimmat typpidioksidin tuntipitoisuudet mitattiin pakkasella inversiotilanteessa ja suurimmat pienhiukkaspitoisuudet uudenvuodenyön ilotulitusten aikaan. Keskimääräiset typpidioksidipitoisuudet laskivat melko jyrkästi noin 50 metriin saakka, minkä jälkeen lasku hidastui.

Hakunilan pääkatujen varsille aiheutuu liikenneperäistä ilmansaastekuormitusta. Jatkosuunnittelussa tulisi soveltaa dokumentin "Ilmanlaatu maankäytön suunnittelussa" esitettyjä ohjeita. (http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-314-244-2).

Vesihuolto

Vastine:
Hakunilan keskustan nykyisen vesihuoltoverkoston kapasiteettitarkastelu tulee ajankohtaiseksi lähitulevaisuudessa, kun kaavarunkotyön ehdotukset ovat tarkentuneet ja korttelialueiden suunnitelmat on laadittu pidemmälle. Kapasiteettitarkastelut tehdään yhteistyössä HSY:n vesihuoltoasiantuntijoiden kanssa.

Tarkistukset:
--

NRO 5
Vantaan kaupunginmuseo
Lausunto:

Viite:	**Lausuntopyyntönne 27.4.2017**
Asia:	**HAKUNILAN KAAVARUNKO, TYÖ NRO 091600**
Sijainti:	**Etelässä Kehä III tiealueeseen, lännessä Lahdenväylä ja sekä sen ja Kyytitien risteyksen luoteiskulmasta alue, pohjoisessa Kyytitien, Vaunukujan ja Suitsikujan eteläpuoleinen alue ja idässä Hevoshaantien länsipuolelle. Hakunila 94**

Vantaan kaupunkisuunnittelu on pyytänyt kaupunginmuseolta lausuntoa Hakunilan keskustan kaavarungosta 091600. Vantaan kaupunginmuseo lausuu asiasta rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman ja arkeologian osalta. Kaupunginmuseo ei ole antanut lausuntoa kaavanrungon osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Kaupunginmuseolle ei ollut tullut tietoa siitä, että osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli asetettu nähtäville mielipiteiden kuulemista varten.

Kaavarunkoalue sijaitsee pääosin Hakunilan kaupunginosassa. Varsinainen suunnittelualue käsittää pääosan Hakunilan keskustasta sekä Lahdentien länsipuolelta poistuvan bussivarikon alueen. Lisäksi kaavarungon tarkastelualue ulottuu Porttipuistosta Ojangon ulkoilualueelle, etelässä tarkastelualuetta rajaa Kehä III ja pohjoisessa alue käsittää Vaunukallion sekä Kaskelan alueet. Kaavarungon tarkoituksena on parantaa keskustojen elinvoimaisuutta ja suunnata rakentamista olemassa olevien rakennettujen alueiden täydennysrakentamiseen.

Kaavarungon alueella on joitain rakennusperintökohteita ja sen välittömässä läheisyydessä sijaitsee Håkansbölen valtakunnallisesti merkittävä kartanokokonaisuus, Valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön alue jatkuu Håkansbölen kartanolta Nissbackan kartanoalueelle ja yhä Sotungin kaupunginosaan. Kyseisen alueen arvoon vaikuttaa myös sen reuna-alueilla tapahtuva uudisrakentaminen. Kaavarunkotyössä on huomioitu alueen merkitys ja sitä pyritään yhä korostamaan parantamalla yhteyksiä keskusta-alueelta kartanoalueelle. Parempi saavutettavuus on

positiivista, koska kartanoaluetta pyritään kehittämään paremmin yleisölle avoimena kulttuurin ja virkistäytymisen paikkana. Kaavarungon selostuksessa mainitaan, että uudisrakentamisella ei ole suoraa vaikutusta kulttuurimaisemaan. Mahdollisen korkean täydennysrakentamisen vaikutuksia arvokkaalle maisema-alueelle tulee kuitenkin arvioida vielä yksityiskohtaisemmin tulevissa asemakaavoissa. Håkansbölen kartanoalueen laitamilla sijaitsevat 70-luvun rivitaloalueet ovat myös mainittu kaavarungon selostuksessa kaupunkikuvallisesti arvokkaina.

Kaavarungossa suunnitellaan Hakunilan vanhan ostoskeskuksen korvaamista uudella palvelukeskuksella. Vanha ostoskeskus on rakennettu 1980-1990-lukujen aikana ja se on mukana Vantaan ostoskeskusten inventoinnissa (2008). Vuonna 2013 tehdyssä tarkastusinventoinnissa sen arvot todettiin vaatimattomiksi. Hakunilan keskusta-alueella sijaitsee myös kaksi muuta inventoitua liikerakennusta Oritiellä ja Heporinteessä, joiden rakennusperintöarvot ovat toidettu edellämainituissa inventoinneissa vaatimattomiksi ja näin ollen museolla ei ole suojeluvaateita kyseisten rakennusten suhteen. Ostoskeskuksen viereisen, asemakaavassa suojellun Skomarsin torpan säilyminen osana uutta keskustaa on huomioitu kaavarungossa.

Kaavarunkoalueen läpi kulkee Sotungista Suuren Rantatien ja Vanhan Porvoontien Malmarsin risteykseen kulkenut vanha tielinjaus. Tielinjaus kulkee kaavarungon alueella nykyään pääosin nimellä Ratsumiehenpolku, joka idässä muuttuu Hakunilantieksi. Linjauksen kulttuuriympäristöarvot ovat erittäin merkittävät. Vaikka tielinjaus onkin uuden keskustan havainnekuvissa näkyvissä, ei selostuksessa ole mainintaa sen historiallisesta arvosta ja säilytettävyydestä.

Kaavarungon alueella ei sijaitse muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä. Kaavarungon yhteydessä on kuitenkin tarkasteltu myös Håkansbölen kartanon aluetta, joka on suurelta osalta luokiteltu muinaisjäännösalueeksi (mj. rek. tunnus 1000001662). Kartanoalueelle ei kuitenkaan olla suuntaamassa rakentamista, vaan alue esitetään säilytettävän puistona. Näin ollen kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa kaavarungosta muinaisjäännösten osalta.

Annamari Juvonen-Eskola
Vs. museonjohtaja

Andreas Koivisto
Arkeologi

Tiedoksi: Museovirasto
Uudenmaan ELY-keskus

Vastine:
Kaavarunkoon lisätään maininta vanhan tielinjauksen historiallisesta arvosta ja säilytettävyydestä.

Tarkistukset:
Lisätty maininta tielinjauksesta analyysikarttaan sivulle 4.

NRO 6
HSL Helsingin seudun liikenne-kuntayhtymä
Lausunto:

Hakunilan kaavarunkoalue sijaitsee Itä-Vantaalla valtakunnallisten pääväylien Kehä III:n ja Lahdenväylän kainalossa. Kaavarungon tarkastelualue (n. 300 ha) ulottuu Porttipuistosta Ojangon ulkoilualueelle, etelässä tarkastelualuetta rajaa Kehä III ja pohjoisessa alue käsittää Vaunukallion sekä Kaskelan alueet. Varsinainen suunnittelualue (n. 100 ha) käsittää pääosan Hakunilan keskustasta sekä Lahdentien länsipuolelta poistuvan bussivarikon alueen.

Kaavarunko on laadittu alueen yleis- ja asemakaavoituksen valmisteluaineistoksi. Kaavarungossa on esitetty maankäytön, liikenteen ja palvelujen kokonaisuuden yleispiirteinen tavoitetila. Kaavarunko on yleiskaavaa täsmentävä, asemakaavoitusta ja hankkeita ohjaava asiakirja.

Kaavarungolla turvataan elinvoimainen keskusta keskittämällä ja lisäämällä kaupan sekä muita palveluja sekä tiivistämällä korttelirakennetta uudella asuntorakentamisella. Lisäksi keskusta laajenee Kyytitien suuntaisesti bussivarikon alueelle.

Kaavarunkosuunnitelmassa Hakunilan alueelle sijoittuu noin 4200 uutta asukasta, nykytilanteeseen nähden liki 40 % lisäys.

Joukkoliikenteessä varaudutaan joukkoliikenteen runkoreitin muuttamiseen raideyhteydeksi ja Lahdentien vaihtopysäkit parantavat yhteyksiä erityisesti lentokentän suuntaan.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) toteaa Hakunilan kaavarungon valmistelusta seuraavaa:

HSL puoltaa Hakunilan kaavarungossa esitettyä Hakunilan keskustan lisärakentamista; täydennysrakentaminen tukee hyvin HLJ 2015:n perusperiaatteita.

Yleiskaavassa Hakunilantietä ja Kyytitietä pitkin tulevaisuudessa kulkee ohjeellinen joukkoliikenteen runkoyhteys, jonka lisäksi joukkoliikenteen terminaali on merkitty kohtaan, jossa Kyytitie alittaa Lahdenväylän. HSL pitää tärkeänä, että nämä varaukset otetaan huomioon alueen jatkosuunnittelussa.

HSL toivoo, että alueen jatkosuunnittelussa joukkoliikenteelle jätetään kaduille sen vaatima tila, jotta raide- ja bussiliikenne eivät joutuisi käyttämään samaa kaistaa ja pysäkit voitaisiin rakentaa esteettömiksi. Vaihtoyhteyksiin tulee panostaa, mutta yhteiskäyttöpysäkkejä pikaraitioliikenteelle ja busseille ei kuitenkaan suositella, koska niiden toimivuus on heikko kummallekin liikennemuodolle. Pikaraitiotien pysäkkien pituudet on oltava vähintään samat kuin Raide-Jokerin pysäkkien pituudet. Kiertoliittymät pitää mitoittaa vähintään telibusseille ja yliajettaviksi.

Järjestely, jossa raideliikenne ja muu liikenne käyttävät samaa kaistaa, alentaa raideliikenteen nopeutta, mikä johtaa puolestaan kustannusten kasvuun ajoajan kasvun ja kaluston lisäämisen vuoksi.

Pikaraitiotien ajolankojen korkeuksiin on myös kiinnitettävä huomiota. Ajolangat voivat olla jopa 5,8 metrin korkeudella. Alle 4,9 metrin korkeudella olevista langoista on aina neuvoteltava HKL:n kanssa.

Pikaraitiotien suunnittelussa kannattaa hyödyntää HKL:n asiantuntemusta ja lisäksi HSL:n pikaraitiotien suunnitteluohje on tekeillä. Kaavarungon arvioinnissa olisi myös tärkeää tietää pikaraitiotien tavoitenopeus.

HSL:ssä äsken valmistuneessa Solmu-projektissa Hakunila on määritelty solmukohteeksi (HSL julkaisu 2/2017).

HSL on mielellään mukana alueen jatkosuunnittelussa ja tekee kaupungin kanssa jatkossakin yhteistyötä erityisesti alueen liikennesuunnittelussa ja pikaraitiotien suunnittelun osalta.

Lisätietoja antaa Harri Vuorinen p. 040-5950202

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Suvi Rihtniemi
toimitusjohtaja

Tero Anttila
osastonjohtaja

Vastine:
Lausunnossa annetaan ohjeita tarkempaa suunnittelua varten. Lausunto on toimitettu Vantaan liikenne-suunnitteluun.

Tarkistukset:
--

NRO 7
Vantaan seurakuntayhtymä
Lausunto:
Kaavarungossa visioidaan tulevaa Hakunilan keskustaa ja etsitään kehityksen suuntia. Suunnitelma perustuu Vantaan kaupunkistrategiaan ja maapoliittisiin linjauksiin, joiden tavoitteena on parantaa keskustojen elinvoimaisuutta ja suunnata rakentamista olemassa olevien rakennettujen alueiden täydennysrakentamiseen. Maapolitiikalla pyritään monipuolisen ja kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteutumiseen. Vantaan arkkitehtuuriohjelman mukaisesti kaupunkikeskuksia on tarkoitus kehittää omaleimaisina ja monipuolisina kaupunkiympäristöinä, joissa turvataan jatkuva ja monipuolinen asuntotuotanto, palveluiden saatavuus, hyvät joukkoliikenneyhteydet, pyöräily- ja kävelyreitit, laadukkaat julkiset ulkotilat sekä hyvät yhteydet laajemmille viheralueille.

Kaavarungossa esitetään kirkon vieressä sijaitsevan nykyisen ostoskeskuskorttelin kehittämistä kaupan ja palvelujen keskittymäksi sekä ympäröivien korttelien tiivistymistä keskustapalveluja sisältäviksi asuinkortteleiksi. Uusiutuva ostoskeskus voisi olla hybridityyppinen toteutus jolloin katutasoon sijoittuvien kaupan ja palvelujen lisäksi alueelle voisi sijoittua asumista jopa 22.000 kem2. Keskusta-aluetta kaavaillaan laajentuvaksi länteen nykyisen linja-autovarikon alueelle, minne rakentuisi suurehko kerrostalokortteleiden alue ja kaupunki-ilmettä pyritään elävöittämään kivijalkakaupoilla ja lisääntyvällä valikoimalla. Kaavarungon toteutuminen kasvattaisi Hakunilan väestöä noin 6.000 uudella asukkaalla. Keskustarakennetta kehitetään jalankulkua tukevana ja hyviin joukkoliikenneyhteyksiin tukeutuvana.

Kirkon sijainti keskellä kehittyvää kaupunkirakennetta on hyvä, mutta haasteena on pysäköintiratkaisujen onnistunut suunnittelu. Tällä hetkellä kirkon pysäköintialuetta hyödyntävät lähialueen asukkaat ja viereisen ostoskeskuksen asiakkaat, mikä vaikeuttaa kirkossa asioivien pysäköintimahdollisuuksia.

Vantaan seurakuntayhtymä pitää Hakunilan täydennysrakentamista hyvänä. Seurakuntayhtymä pyytää kuitenkin kiinnittämään erityistä huomiota keskustan pysäköintiratkaisujen toteuttamiseen, siten että pysäköintiratkaisuilla ei vaikeuteta alueen kirkon ja paikallisten yritysten saavutettavuutta.

Vastine:
Pysäköinnin toimivuus on yksi keskeinen tekijä Hakunilan keskustan elinvoimaisuudessa.

Tarkistukset:
--

NRO 8
Kaskelan omakotiyhdistys
Lausunto:
Kaskelan Omakotiyhdistys ry on vuosikokouksessaan 4.5.2017 käsitellyt Hakunilan kaavarunkoon ja alueen liikennejärjestelyihin liittyviä asioita sekä päättänyt lausua mielipiteenään seuraavaa:

- Kyytitien ja Lahdentien uusi liikenneympyrä on alustavassa yleissuunnitelmassa sijoitettu suunnilleen nykyisen Lahdentieltä nousevan rampin kohdalle. Tämän takia siirrettävä Lahdentien osuus sijoittuu lähimmän Kaskelan alueen omakotitalon välittömään läheisyyteen (n. 25 m etäisyydelle). Mielestämme liikenneympyrää voitaisiinsiirtää noin halkaisijansa verran Hakunilaan päin, jolloin liikenneympyrästä pohjoiseen johtava liittymä tulisi kauemmaksi lähimmästä asutuksesta.Tämän liittymähaaran ali asukkaat toivovat kevyen liikenteen alikulkua, joka johtaisi Lahdentien pysäkeille ja mahdollistaisi asukkaille turvallisen kulkureitin myös Hakunilan suuntaan. Mielestämme yksi bussipysäkkien paikka on ympyrän pohjoispuolella nykyisen pysäkin paikkeilla.

- Itä-Hakkilasta laskevan puron kohdalle Kaskelanrinnetien ja Kyytien väliselle alueelle halutaan reilun kokoinen maisemallisesti kaunis ja näkyvä lammikko, joka toimisi samalla hulevesien viivytysaltaana. Purouomaa ympäröivät viheralueet olisivat tärkeitä virkistysyhteyksiä ja omalta osaltaan tekisivät Hakunilan alueesta elävämmän.Vuosi 2016 oli Vantaalla purojen vuosi ja monin paikoin puroja ja niiden ympäristöjä on kunnostettu onnistuneesti. Kaskelanrinteeltä pohjoiseen asukkaat toivovat puron kunnostamista ja sen varteen hiekkapintaista kevyen liikenteen raittia, joka johtaisi Palttinatien risteykseen asti ja lisäksi suojatietä Lahdentien yli Kaskimaa-pellon kohdalle, jolloin kevyen liikenteen reitti saataisiin helposti jatkumaan Itä-Hakkilan puistoon, Sipoonkorpeen ja Hakunilan urheilupuistoon asti, kun nykyinen Itä-Hakkilaan johtava polku kunnostettaisiin ulkoilureitiksi. Tämä lisäisi Sipoonkorvensaavutettavuutta ulkoilijoille. Tämä yhteys olisi tärkeä myös rakenteilla olevan uuden Kaskelan kerrostaloalueen asukkaille (koirien ulkoiluttajat ja muut ulkoilijat) ja samalla se mahdollistaisi talvisin asukkaille hiihtoyhteyden Kaskimaapellon ympäri kulkeville laduille kuin myös Hakunilan urheilupuiston suuntaan.
Nämä toimenpiteet olisivat osa kaavarunkosuunnitelman johdannossa mainittua
laadukasta ja viihtyisää viheralueverkostoa.

- Yleissuunnitelmassa suunnitellun liikenneympyrän pohjoispuolelle on uuden Lahdentien osuuden, Kyytien ja Hakunilan väliselle alueelle sijoitettu kerrostaloja. Alueen asukkaat vastustavat kerrostalojen sijoittamista tälle kohdalle, koska ne varjostaisivat merkittävästi Liinakkokujan omakotitaloja. Kyytitien länsipuolen korttelialueelle voitaisiin tarvittaessa sijoittaa enemmän kerrosalaa ja ryhmitellä rakennusmassoja uudelleeen.

- Kaskelanrinteen reunaan nyt rakenteilla olevaa jalkakäytävää tulee jatkaa moottoritielle (Lahdentie). Kaskelanrinne on ulkoilijoiden suosima reitti, muttei tällä hetkellä riittävän turvallinen, koska se on mutkainen, mäkinen ja kapea. Ottaen huomioon alueen asukasmäärän huomattavan kasvun, myös kevyt liikenne Kaskelanrinteen kautta Hakkilan ja Palttinatien suuntaan tulee lisääntymään, samoin Lahdenväylän tuleville bussipysäkeille (vaihtopysäkit).
KASKELAN OMAKOTIYHDISTYS RY

Vastine:
Kaavarunkoa varten tutkittiin erikseen liikenneteknisesti kiertoliittymän toteutusmahdollisuutta ja sijaintia. Esitetty paikka on optimaalinen ajatellen alueen korkeuseroja. Myöhemmin asemakaavamuutoksia varten tutkitaan tarkemmin sijaintia myös muista näkökohdista. Hakunilan kaavarungossa on etsitty ideasuunnitelmatasoisesti mahdollisia rakentamisen paikkoja kaduksi muutettavan Lahdentien yhteyteen. Tarkempi suunnittelu tapahtuu asemakaavoilla ja katusuunnitelmilla. Yhdistyksen tekemät ehdotukset on toimitettu Vantaan liikennesuunnitteluun.

Tarkistukset:
--

30 § Asemakaavamuutos 002331, 68 Koivuhaka / Niittytie 25

VD/9424/10.02.04.01/2016
HP/TLA/RKO/TKU/ET/HY-L

Kaavamuutos mahdollistaa uuden kaksikerroksisen teollisuus-, varasto- ja/tai toimistorakennuksen rakentamisen purettavan rakennuksen paikalle osoitteessa Niittytie 25. Tontille kaavoitetaan 1266 k-m^2 lisärakennusoikeutta, jolloin tontille rakennettava mahdollinen kerrosala on 7350 k-m^2.

Tonttitehokkuus e=0,6 nousee tehokkuuteen e=0,72. Alueen tonttijako ei muutu.

Tontin käyttötarkoitus on TY = Teollisuusrakennusten korttelialue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia.

Asemakaavamuutos koskee osaa korttelista 68005, kaupunginosassa 68, Koivuhaka.

Alue sijaitsee Koivuhaan teollisuusalueella, kookkaan korttelin keskiosassa. Osoite on Niittytie 25. Tonttia rajaa sen länsipuolella Niittytie ja itäpuolella Sinikellontie sekä Koivuhaan pientaloalue. Pohjois- ja etelärajoiltaan tontti rajautuu naapuritontteihin.

Kaavan hakija
Kiinteistöosakeyhtiö Maali.

Maanomistus
Kiinteistöosakeyhtiö Maali.

Kaavan valmisteluun osallistuneet
Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavaehdotuksen valmisteluun on osallistunut arkkitehtitoimisto Ark Lab Oy kiinteistöosakeyhtiö Maalin konsulttina. Kaavatyö on tehty kaupungin työnä.

Yleiskaava
Kaavamuutosalue on kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä ja kuulutuksin 25.5.2009, 3.6.2009 ja 13.1.2010 voimaan tulleessa Vantaan yleiskaavassa teollisuusaluetta, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY). Alue varataan ympäristöä häiritsemättömille tuotanto- ja varastotiloille. Alueella voidaan sallia myös toimistotiloja. Tontti sijaitsee yleiskaavan lentomeluvyöhykkeellä 2 (Lden 55–60 dB). Alueella ei sallita melulle herkkien toimintojen sijoittamista. Kaavahanke on yleiskaavan mukainen.

Asemakaavan muutos
Kaavamuutos mahdollistaa Niittytie 25:n tontille 1266 k-m^2 lisärakennusoikeutta. Kaava muuttuu TTv^7-alueesta (Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue) TY-alueeksi (Teollisuusrakennusten korttelialue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia). Tontille saa rakentaa kaksikerroksisia, ympäristöä häiritsemättömiä teollisuus-, varasto- ja toimistotiloja. Koko tontin rakennusoikeus on 7350k-m^2.

Kaavamuutos ohjaa tontinkäyttöä Niittytien tonttiliittymää suosivaksi. Katuihin rajautuu tontilla istutusvyöhykkeet.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely
MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 22.5.2017.

MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin yhdeksän (9) kappaletta. Yksityisten palautteenantajien mielipiteissä korostui liikkumisen järjestäminen tontilla ja sen ympäristössä, hulevesien käsittely sekä ympäristön roskaantuminen. Ympäristön kannalta kaavamuutoksen lisärakennusoikeutta pidettiin hyvänä asiana.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset
Asemakaavatyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 17.12.2012, täydennetty ja tarkennettu KV 22.9.2014). Kaavoituksella turvataan rakennettujen alueiden kehittäminen. Kaavatyö tuottaa uutta teollisuus-, varasto- ja/tai toimistokerrosalaa 1266 k-m^2 (kaavassa yhteensä 7350 k-m^2).

Sopimus
Asemakaavan muutokseen liittyy toteuttamissopimus.

Muutoskustannukset maksaa hakija Kiinteistöosakeyhtiö Maali ja kaupunginhallitukselle tullaan esittämään vahvistettavaksi maksuluokka 3 (10 000 euroa).

Kaupunkisuunnittelulautakunta 20.11.2017 § 10

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 20.11.2017 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002331, 68 Koivuhaka / Niittytie 25,
b) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot,
c) vahvistetaan maksuluokka 3 ja todetaan, että hakija Kiinteistöosakeyhtiö Maali maksaa muutoskustannukset (10 000 euroa).

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 30

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 20.11.2017 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002331, 68 Koivuhaka / Niittytie 25,
b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot, ja
c) vahvistaa maksuluokaksi 3 ja todeta, että hakija Kiinteistöosakeyhtiö Maali maksaa muutoskustannukset (10 000 euroa).

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Asemakaavamuutoksen selostus 20.11.2017

- Alustava selvitys hulevesien hallinnasta / Asemakaavamuutos nro 002331, 68 Koivuhaka, Niittytie 25
- Hulevesiselvitys / Asemakaavamuutos nro 002331, 68 Koivuhaka, Niittytie 25

Täytäntöönpano: Toimiala

Muutoksenhakuohje: 7.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Ritva Kotilainen, puh. 050 310 4267, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
asemakaavasuunnittelija Terhi Kuusisto, puh. 050 302 9691, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

834

KORTTELI 68005, TONTTI 30
KOIVUHAKA, VANTAA
Niittytie 25

ALUSTAVA SELVITYS HULEVESIEN HALLINNASTA

INSINÖÖRITOIMISTO
EUROGEO

Insinööritoimisto Eurogeo Oy
Punavuorenkatu 4 A 9, 00120 Helsinki
Puh. 050 5111 672
matti.porkka@eurogeo.fi

KORTTELI 68005 TONTTI 30
NIITTYTIE 15
KOIVUHAKA, VANTAA

HULEVESIEN HALLINTASELVITYS

1. YLEISTÄ

Yllä mainitun kohteen kaavasuunnittelua varten on Insinööritoimisto Eurogeo Oy laatinut hulevesien hallintasuunnitelman perusteet. Suunnittelun lähtötietona on käytetty Ark Lab Oy:n laatimia alustavia luonnossuunnitelmia ja hyödynnetty mm. tontille aiemmin rakennettujen hulevesijohtojen suunnitelmia.

Hulevesien hallintaselvityksessä on ollut tavoite hidastaa hulevesiä omalle tontille rakennettavien maamaanalaisten hidastusaltaiden avulla.

Tontin luonnontilainen maaperä on heikosti vettä läpäisevää savea. Alueen topografia on tasaista. Tontille jo rakennetut putkijohdot ovat liitospaikasta johtuen verrattain pinnassa. Tämä rajoittaa hulevesien hidastusjärjestelmän rakentamista.

2. HULEVESIEN HIDASTAMISEN PERIAATTEET

<u>Hidastusaltaiden alustava ehdotus</u>

- Uudisrakennus ”tasakattoinen”, kattovedet puretaan määrävälein pitkille sivuille tai sisäpuolisille alastuontiputkille.
- Niittytien puolelle viheralue.
- Pohjoispuoleinen pihakaista jätetään pääosin sepelipintaiseksi. Kattovesiä johdetaan sepelipinnan alle tehtävään imeytyskanaaliin. Lopuksi hulevedet kerätään ja johdetaan nykyiseen järjestelmään.
- Rakennuksen eteläpuolen kattovedet johdetaan rakennuksen viereen tehtävän putken avulla nykyiseen sv-järjestelmään. Kattovesiä hidastetaan mitoittamalla pihan hulevesiputket ylisuuriksi ennen nykyiseen liitäntäputkeen yhdistämistä.

-Liikennealueet toteutetaan asfalttipintaisena. Hulevedet toteutetaan nykyisen järjestelmän mukaisesti.

Hulevesisuunnittelun mitoitusarvoina on käytetty:

Mitoitusarvo 1: 150 l/s/ha*10 min
Mitoitusarvo 2: 167 l/s/ha*30 min

Valuntakertoimet:

Luonnontilainen maa	0,15
Katto	0,95
Asfaltti	0,90
Sepeli	0.20

Likimääräiset hulevesimäärät, mitoitusarvo 1:

Luonnontilainen maa	3,3 m^3
Kattovedet	11,7 m^3
Sepelipiha	0,6 m^3
Viheralue	0,2 m^3
Asfaltoitu alue	5,0 m^3
Yhteensä	17,5 m^3

Hidastusaltaiden mitoitustarve on em. mukaan noin 14 m^3. Viheralueen ja rakennuksen pohjoispuoleisen sepelirakenteisen hidastusaltaan sekä eteläpuoleisen kattovesien keräilyputken ylimitoituksella päästään likimain tavoitearvoon.

Likimääräiset hulevesimäärät, mitoitusarvo 2:

Luonnollinen maa	11,1 m^3
Kattovedet	39,6 m^3
Sepelipiha	2,0 m^3
Viheralue	0,6 m^3
Asfalttipiha	16,7 m^3
Yhteensä	58,9 m^3

Hidastusaltaiden mitoitustarve on noin 48 m^3. Pitkäaihaisen ja toistuvan rankkasateen vaikutuksesta osa hulevesistä imeytyy ja lammikoituu sepeli- ja puistoalueelle. Hulevesiputkiston kapasiteetti on rajallinen. Hulevedet lammikoituvat asfaltoidulle alueelle ja purkautuvat Niittytien

Eurogeo Oy
Punavuorenkatu 4 A 9
00120 Helsinki

Puh. 050 5111
matti.porkka@eurogeo.fi

avo-ojaan.

Helsingissä 06.010.2017

Matti Porkka
Eurogeo Oy

Liite: Alustava hulevesien hallintasuunnitelma

Eurogeo Oy
Punavuorenkuja 9 A
00120 Helsinki

Puh. 050 5111 672
matti.porkka@eurogeo.fi

002331 NIITTYTIE 25

KOIVUHAKA



MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA / KAUPUNKISUUNNITTELU

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 20.11.2017 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002331. Kaavoitus on tullut vireille 22.5.2017.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Niittytie 25 / Asemakaavan muutos:

Osa korttelista 68005 kaupunginosassa 68, Koivuhaka. (kumoutuvan asemakaavan 680500 osa korttelista 68005, kaupunginosassa 68, Koivuhaka).

Tonttijako:

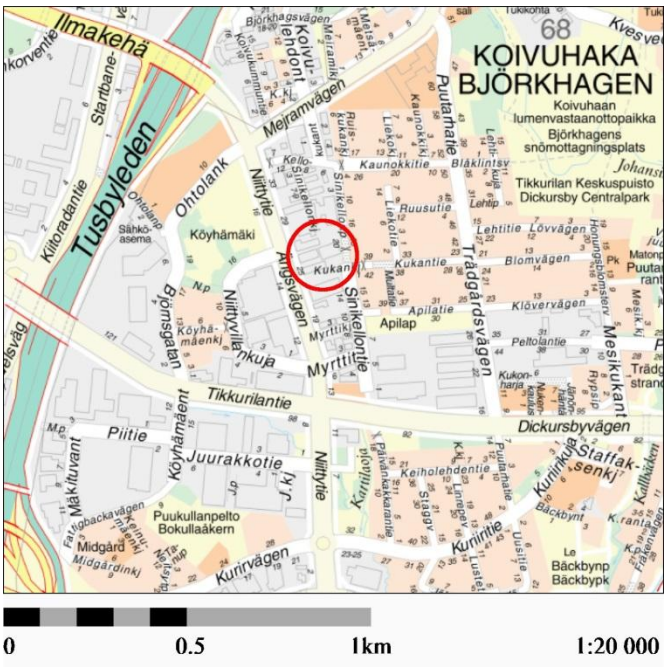
Osa korttelista 68005 kaupunginosassa 68, Koivuhaka.

Niittytie 25 asemakaavan muutoksella mahdollistetaan uuden teollisuus-, varasto- ja toimistorakennuksen rakentaminen tontilta purettavan rakennuksen paikalle. Tontin käyttötarkoitus muuttuu TTV7:stä (Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue) TY:ksi (Teollisuusrakennusten korttelialue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia). Tontille kaavoitetaan lisärakennusoikeutta 1266k-m2. Tonttijako ei muutu.

Kaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus.

Kaavamuutoksen laatija: Terhi Kuusisto, asemakaavasuunnittelija, Vantaan kaupunki;
etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh. 09 8392 3440.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI



Suunniteltava tontti sijaitsee Koivuhaan teollisuusalueella, Niittytien varren pitkän, yhtenäisen teollisuus- ja varastorakennusten korttelin keskiosassa. Tontti rajautuu länsipuolella Niittytiehen ja itäpuolella Sinikellontiehen. Tontilta on Tikkurilantielle sekä Tuusulanväylälle muutaman sadan metrin matka.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Tontinomistajan jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 31.10.2016. Kaavamuutoksen numeroksi tuli työohjelmassa numero 002331.
- Kaavoitus tuli vireille 22.5.2017.
- Mielipiteet pyydettiin 30.6.2017 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 9 kappaletta.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä 4
2. Lähtökohdat 5
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista 5
2.2 Suunnittelutilanne 9
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet 12
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo 12
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö 12
3.3 Asemakaavan tavoitteet 14
3.4 Asemakaavaratkaisu 16
4. Asemakaavan kuvaus 17
4.1 Kaavan rakenne 17
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen 18
4.3 Aluevaraukset, kaavamerkinnät ja -määräykset 18
4.4 Kaavan vaikutukset 20
5. Asemakaavan toteutus 23
6. Kaavatyöhön osallistuneet 24
7. Asemakaavan seurantalomake 25
8. Asemakaavakartta ja –määräykset 27
9. Muu suunnitelma-aineisto 30

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

Hulevesiselvitys, Insinööritoimisto Eurogeo Oy

Alustava selvitys hulevesien hallinnasta, Insinööritoimisto Eurogeo Oy

1. TIIVISTELMÄ

Kaavamuutos, jossa teollisuus-, varasto- ja toimistorakentamisen tontille osoitetaan lisärakennusoikeutta, mahdollistaa uuden varasto- ja toimistorakennuksen rakentamisen purettavan rakennuksen paikalle. Tontin rakentamistehokkuus kasvaa aikaisemman asemakaavan määrittämästä 0,6:sta 0,72:ään ja rakennusoikeutta tontilla on tällöin aikaisemman 6084,0 k-m2:n sijaan yhteensä 7350 k-m2. Lisärakennusoikeutta kaavamuutos mahdollistaa siten 1266 k-m2.

Hanke uudistaa ja ajankohtaistaa alueen kaupunkikuvaa ja tukee tontin sekä alueen toiminnallisuutta. Suurin sallittu kerrosluku on kaksi kuten aikaisemmassa asemakaavassa. Kaavamuutoksessa tontin käyttötarkoitus säilyy lähes entisenlaisena ja sallii ympäristöä häiritsemättömän teollisuus-, varasto- ja toimistorakentamisen. Merkintä muuttuu edellisestä TTV7:stä (Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue) TY:hyn (Teollisuusrakennusten korttelialue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia).

Tontti sijoittuu Koivuhaan teollisuusalueelle, kookkaan korttelin keskiosaan. Kaavamuutoksen mahdollistama rakentaminen tehostaa tontin maankäyttöä. Rakentaminen tukeutuu olemassa olevaan yhdyskuntatekniikkaan. Tiivistävä rakentaminen on yhdyskuntarakenteellisesti ja -taloudellisesti perusteltua.

Pysäköinti järjestetään tontilla. Tontille ajon on tarkoitus tapahtua ensisijaisesti Niittytien kautta. Tontin itäosaan Sinikellontien rajalle on merkitty rakennettava aita. Sinikellontien liittymän tontin kaakkoisosassa on oltava suljettavissa. Sinikellontien pp/t-osalta on ajoneuvoliittymän järjestäminen tontille kielletty (pp/t = yleiselle jalankulku- ja polkupyöräliikenteelle tarkoitettu katualue, jolla sallitaan myös huoltoajoneuvoliikenne). Huoltoajo koilliskulman rakennukselle on järjestetty tontille sallimalla ajoyhteys rakennuksen ympäri. Tontin kadunvarsia reunustavat istutusvyöhykkeet.



Kaavamuutos mahdollistaa uudisrakentamisen tontille. Uusi rakennus on kuvassa vasemmalla. Kuva Ark Lab Oy.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Koivuhaan teollisuusalue sijaitsee Tuusulanväylän itäpuolella ja Kehä III:n pohjoispuolella. Pohjoisessa aluetta rajaa Läntinen Valkoisenlähteentie. Niittytie 25:n kaavamuutosalue sijaitsee Tikkurilantien ja Tuusulanväylän läheisyydessä. Teollisuusalue on korkeintaan kaksikerroksisten hallien aluetta. Koivuhaan kaupunginosan itäosa on pääosin pientaloaluetta, johon kaavamuutostonttikin rajautuu.

2.1.2 Luonnonympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Kaavamuutosalue sijoittuu Keravanjoen ja Kylmäojan laakson savitasangolle, jossa on muutama metsäinen mäki. Maasto nousee loivasti kohti pohjoista. Koivuhaan laajat peltoalueet ovat olleet maanviljelykäytössä pitkään, mutta muuttuneet vähitellen 1980-luvulta alkaen teollisuus- ja varastoalueeksi. Alueella on pitkä menneisyys liikenneyhteyksien osalta, sillä Koivuhaan eteläosassa kulkee historiallinen Suuri Rantatie (Kuninkaantie), nykyinen Kuriiritie. Tällä hetkellä Koivuhaan teollisuusalue on pitkälti matalien hallirakennusten aluetta, mutta osa tonteista on vielä rakentamattomia. Rakentamattomilla tonteilla on luonnontilaista metsää.

Vesistöt ja vesitalous

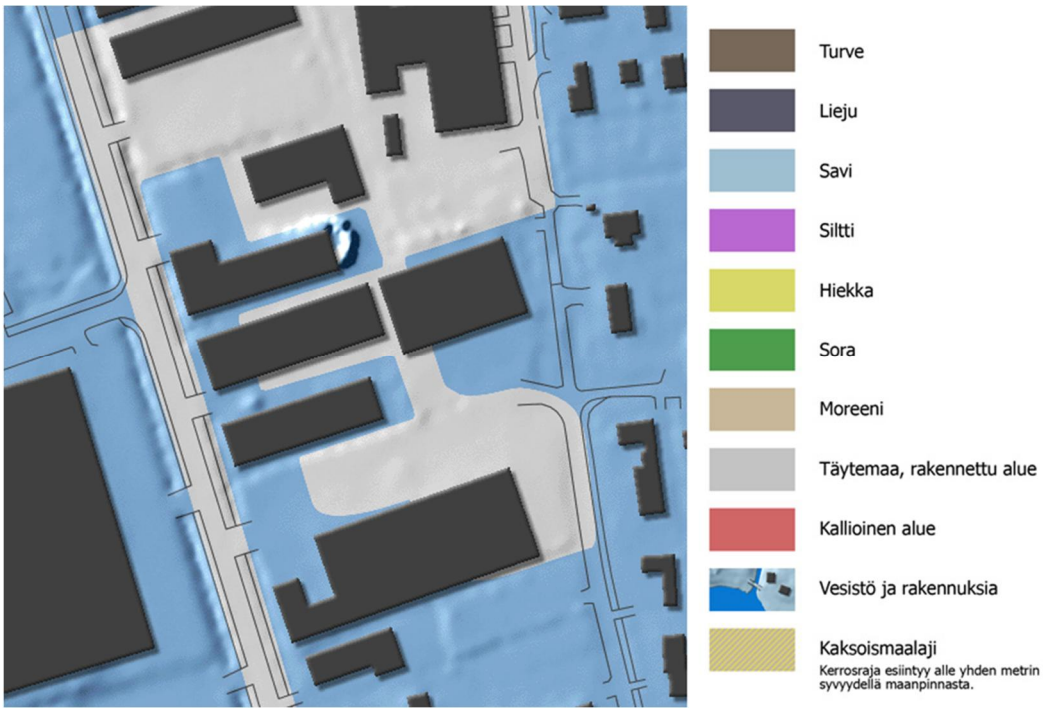
Kaavamuutosalueella sijaitsee teollisuus- ja varastorakennuksia sekä vettä läpäisemätöntä asfalttipintaa. Kaavamuutosalueen hulevedet johtuvat avo-ojiin ja hulevesiviemäreihin, jotka purkavat vedet Kattilaojan kautta Keravanjokeen.

Maaperä ja rakennettavuus

Alue on pintamaalajikartan mukaan täyttö- ja toiminta-aluetta sekä savialuetta. Alueella tehtyjen kairausten perusteella savikerroksen paksuus on noin 7-10 metriä. Siipikairalla mitattu saven redusoimaton leikkauslujuus on ollut heikoimmillaan noin 8 kPa. Saven alapuolella on löyhä kitkamaakerros ennen kairausten päättymistä kiveen tai kallioon noin 9-13 metrin syvyydellä maanpinnasta.

Pohjaveden pinta on lähellä maanpintaa. Tontin itäpuolella sijaitsevassa havaintoputkessa pohjaveden pinta on vaihdellut tasovälillä +14,7...+16,1.

Rakennukset on perustettava paaluttamalla. Liikennöitävät piha-alueet ja kunnallistekniset rakenteet on pohjanvahvistettava, esimerkiksi stabiloimalla. Perustamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja -suunnitelmiin.



Pintamaalajikartta. Kuntek, Vantaa.

Topografia

Kaavamuutosalue on hyvin tasainen. Maaston korot vaihtelevat tontin läheisyydessä +15,7 ja 16,6 metrin välillä.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Koivuhaan asukasluku vuonna 2016 oli 2246. Asukasmäärä on kasvanut vähitellen. Erityisesti 2010-luvulla alueelle on muuttanut uusia asukkaita. Asukasmäärän ennustetaan kasvavan tulevina vuosina noin 700 hengellä, erityisesti ajanjaksolla 2016–2020.[1] [2] [3]

Asuminen

Kaavamuutosalue rajautuu itäpuoleltaan pientaloalueeseen. Koivuhaan pientalovaltaiset asuinalueet ovat osin rakentuneet jo 1930-luvulta lähtien, alueen palstoittaminen aloitettiin 1940-luvulla. Sodan jälkeen alueelle rakennettiin edelleen hyvin säilynyt rintamamiestaloalue. Alue on täydentynyt aina 1970-luvulle asti. Tällä hetkellä alue uusiutuu: Osa alueen rakennuskannasta on uutta. Tontteja on jaettu ja uudet rakennukset sijaitsevat vanhemman rakennuskannan lomassa. Pientaloalueiden asemakaavat ovat pääosin 1980- ja 1990-luvuilta. Pienempiä alueita Koivuhaassa on kaavoitettu myös 2000- ja 2010-luvuilla. Alueen rauhallinen kehitys jatkuu yhä. [4]

[1] http://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/tietoa_vantaasta/tilastot_ja_tutkimukset

[2] http://vampatti.vantaa.fi/

[3] http://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/126371_Vaestoennuste_2016.pdf

Sosiaalinen ympäristö

Vuonna 2016 koivuhakalaisista 7,8% on alle kouluikäisiä, 9,6% peruskouluikäisiä, 70% 15–64-vuotiaita ja 12,6 eläkeikäisiä. Väestöstä suurin osa on siten työikäisiä ja sen jälkeen tulevat nuoret sekä lapset. Lähes kolmannes asukkaista on syntyperäisiä vantaalaisia. Perheistä 42% on lapsiperheitä. Työttömyysprosentti alueella on 4,5%, mikä on Vantaalla keskimääräistä alhaisempi. [4] [5] [6]

Palvelut ja työpaikat

Koivuhaka sijaitsee Tikkurilan ja lentoaseman välissä, isojen väylien, Tuusulantien ja Kehä III:n välissä. Sijainti on erinomainen alueen toiminnallisuuden ja toimeliaisuuden kannalta. Jokiniemen työpaikkaomavaraisuus oli 92,6% (2013). Alueelle on sijoittunut teollisuus- ja varastotoimintaa sekä tilaa vaativaa erikoistavarakauppaa ja se on yksi seudun autokaupan keskuksista. Julkinen palvelutarjonta alueella on vähäisempää. [5] [6]

Yhdyskuntarakenne

Suunnittelualue on työpaikka- ja teollisuusaluetta, kookkaiden hallien ja pysäköintikenttien aluetta. Niittytie on alueen läpi kulkeva alueellinen kokoojakatu, jonka varsi on osin rakennettua teollisuusrakennusten ympäristöä, osin vielä rakentamatonta aluetta. Suunniteltavan tontin toisella puolella sijaitsevat Koivuhaan pientaloalueet, joille on tyypillistä ajallisesti kerroksellinen rakennuskanta ja vehreä ympäristö. [4]

Kaupunkikuva

Suunniteltavaa tonttia ympäröivän alueen kaupunkikuvalle on tyypillistä yksi- tai kaksikerroksiset teollisuusrakennukset, varastot ja toimistorakennukset, pysäköintialueet sekä tontteja reunustava istutusvyöhyke. Yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta Koivuhaan teollisuusalueen ensimmäiset rakennukset ovat 1960- ja 1970-luvuilta. Aluetta on täydennetty 1980-luvulta lähtien aina näihin päiviin asti. Alueen asemakaavat mahdollistavat sen täydentymistä edelleen. Rakennuksia on usealta eri vuosikymmeneltä. Osa Niittytien varren tonteista on edelleen rakentamatonta ja osa kadunvarresta siten vihreää. Tontin itäpuolella sijaitsevan pientaloalueen rakennukset ovat yksi- ja puolitoistakerroksisia asuintaloja, kadunvarsia reunustavat istutusvyöhykkeet. Kuten teollisuusalueella, myös pientaloalueella rakennukset ovat usealta eri vuosikymmeneltä. [4]

Rakennettu kulttuuriympäristö

Koivuhaalle tyypillistä on sekoittunut, eri aikakausien rakennuksista koostuva rakenne. Koivuhaan eteläosassa sijaitsevat rakennusperintökohteet Kuriiritie, historiallinen Suuri Rantatie (Kuninkaantie) sekä Kirkkotie-Köyhämäentie-Ruskeasannantie. Eteläosassa virtaavan Keravanjoen läheisyydestä on löydetty Tikkurilan kylään kuuluneita tonttimaita. Kylmäojan varrella taas on Simonsbölen kylänpaikka. Alueen kolmesta 1700-luvun tilasta yksi on jäljellä, Johansin tila. 1850-luvun Bäckby gård on myös kulttuurihistoriallisesti arvokas tila alueella. Koivuhaan eteläosan Kuriiritien varressa on Bokullan tila, jonka pihapiirissä on rakennuksia 1800-luvulta ja historiallinen tie Kuriiritieltä Köyhämäentielle. Koivuhaassa on myös yksittäisiä rakennusperintökohteita, niin teollisuus-

[4] http://vampatti.vantaa.fi/

[5] http://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/126371_Vaestoennuste_2016.pdf

[6] http://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/124282_Vantaa_alueittain_2015.pdf

alueella kuin Koivuhaan pientaloasutuksen osana. Kaavamuutoshankkeen vaikutusalueella kohteita ei ole. [4, 5]

Virkistys

Niittytien varsi on lentomelualuetta. Sen läheisen ympäristön virkistysarvo on vähäinen. Etäämmällä, Koivuhaan itäosassa sijaitsee yksi Vantaan viheralueiden vetovoimakohteista, Tikkurilan keskuspuisto.[7]

Liikenne

Niittytie on alueellinen kokoojakatu. Suuri osa tonteista teollisuusalueella, kuten Niittytie 25, liittyy suoraan tähän katuun. Tontin itäpuolella Niittytie 25:n tontti liittyy pientaloaluetta rajaavaan Sinikellontiehen.

Tuusulanväylä (kantatie 45) ja Kehä III (kantatie 50) ovat Koivuhaan alueen lähellä kulkevia maanteitä, Läntinen Valkoisenlähteentie ja Tikkurilantie alueen pääkatuja. Niittytie liittyy Tikkurilantiehen, rampein Kehä III:een ja Ilmakehän kautta rampilla eteläsuuntaan Tuusulantiehen. Meiramitien paikallisen kokoojakadun kautta Niittytieltä on yhteys Läntiselle Valkoisenlähteentielle.

Koivuhaka on suhteellisen hyvin palveltu kaupunginosa joukkoliikenteen osalta. Niittytietä kulkee usea seutulinja sekä muutama Vantaan sisäinen linja. Joukkoliikenteellä on pääsy niin Vantaan eri osiin kuin kohti Helsinkiä. Maakuntakaavaan ja yleiskaavaan on merkitty Tikkurilantielle joukkoliikenteen runkoyhteys. Niittytie 25:n tontti on kävelymatkan päässä tästä yhteydestä.

Koivuhaan pyörätiet ovat erityisesti pohjois-etelä -suuntaisia. Niittytien molemmilla puolilla kulkee kävely- ja pyörätiet.

Liikenne Niittytie 25:n tontille kulkee alueellisen kokoojakadun, Niittytien, sekä Sinikellontien liittymistä. Lisäksi Sinikellontien hiekkaisen pp/t-osan liittymän kautta tontille kulkee liikennettä, joka pysäköi naapuritontilta vuokratulle pysäköintialueelle tontin takaosassa. Sinikellontien liikennettä on pyritty rauhoittamaan liikennemerkein, mm. Sinikellontien pp/t-osuudelta tontin takaosaan on vain huoltoajo sallittu.

Vesihuolto
Kaavamuutosalueella on rakennettu vesihuoltoverkosto.

Vedenjakelu
Kaava-alue kuuluu Tikkurilan painepiiriin. Tikkurilan painepiiri saa vetensä Helsingin Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta, josta vesi pumpataan Ylästön paineenkorotuspumppaamon kautta Tikkurilaan.
Alueen verkostopainetta ylläpidetään Hiekkaharjun vesitornilla, jonka ylin vedenpinnankorkeus HW = +80.00 m ja alin vedenpinnankorkeus on LW = 72.00 m. Vesitornin varastotilavuus on 6700 m³.

Jätevesiviemäröinti
Kaava-alueen jätevedet laskevat Niittytien ja Sinikellontien viemäreiden kautta Koivuhaan ja Viertolan halki Suutarilan jätevedenpumppaamolle. Suutarilasta jätevedet johtuvat lopulta Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesiviemäröinti
Kaava-alueen hulevedet johdetaan Niittytien avo-ojiin ja Sinikellontien hulevesiviemäriin, jotka purkavat vedet Kattilaojan kautta Keravanjokeen.

[7] https://kartta.vantaa.fi

Kaukolämpö

Tarvittava kaukolämpöverkko on rakennettu alueelle. Kaavamuutoksen myötä Niittytie 25:n tontilta purettavan rakennuksen ja naapuritontin rakennuksen välissä sijaitsee tonttiliittymäyhteys molemmille tonteille. Yhteys kulkee Niittytie 25 tontin kautta.

Sähköverkko

Tarvittavat sähköverkot on rakennettu alueelle. Vantaan Energia Sähköverkot Oy:lle kuuluva pienjännitemaakaapeliverkko kulkee Niittytie 25 tontin itäpuolelta, ja yhteys tontille on sen pohjoisrajalla, josta on liittymä myös naapurikiinteistöön.

Ympäristöhäiriöt

Lentomelu ja tieliikennemelu

Alue sijoittuu lentomelualueelle m2 (L_{den} 55–60dB). Tieliikennemelutaso ylittää lentomelutason, ja tontti sijoittuu pääosin vyöhykkeille, joissa melutaso on alle L_{Aeq} 65 dB, mutta tontin etuosassa kapealta osin vyöhykkeelle, jossa melutaso on L_{Aeq} 65–70 dB. Melutasot edellyttävät kaavamääräyksiä, jotta toimistotiloja koskeva melutason ohjearvo (päiväajan keskiäänitaso 45 dB, Vnp 993/1992) alittuu.

Seveso Okmetic

Kaavamuutos alue sijaitsee alle kilometrin etäisyydellä Okmetic Oy:stä. Okmetic on Seveso-direktiivin mukainen kemikaaleja käsittelevä laitos. Okmetic Oy:n konsultaatiovyöhyke on yksi kilometri. Kaavamuutoksissa pitää pyytää lausunto Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta sekä pelastusviranomaisilta. Tukesilla ei ollut kommentoitavaa asiaan ja pelastusviranomainen ei antanut asiaan mielipidettä.

2.1.4 Maanomistus

Kaavamuutoksen kohteena olevan tontin omistaa kaavamuutoksen hakija. Tontin pinta-ala on 10 140 m^2.

Tunnus	Maanomistaja	Pinta-ala (ha)
	Vantaan kaupunki	0,0
92-68-5-32	kaavamuutoksen hakija	1,0140
	muut yksityiset/yhteisöt	0,0
Yhteensä		1,0140

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

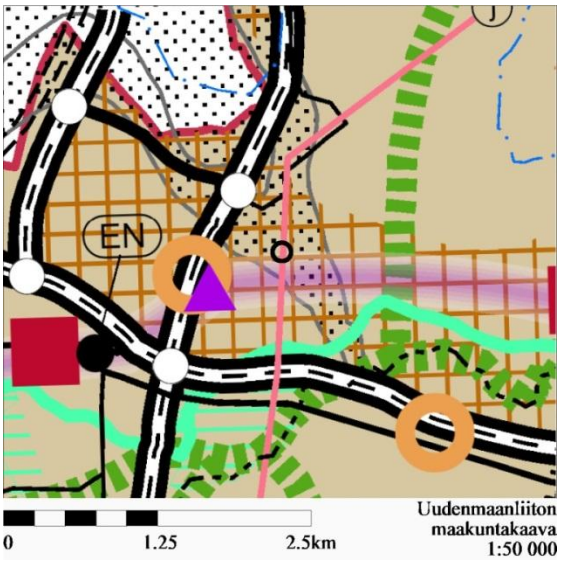
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 30.10.2000 päättämien (tarkistettu 1.3.2009) valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden erityistavoitteena on, että asuin-, työpaikka- tai palvelutoimintojen alueita ei sijoiteta irralleen olevasta yhdyskuntarakenteesta. Jalankulun ja pyöräilyn verkostoja varten on varattava riittävät alueet ja edistettävä niiden jatkuvuutta, turvallisuutta ja laatua.

Helsingin seutua kehitetään kansainvälisesti kilpailukykyisenä valtakunnallisena pääkeskuksena luomalla edellytykset riittävälle ja monipuoliselle asunto- ja työpaikkarakentamiselle, toimivalle liikennejärjestelmälle sekä hyvälle elinympäristölle. Helsingin seudulla edistetään joukkoliikenteeseen, erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvaa ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta.

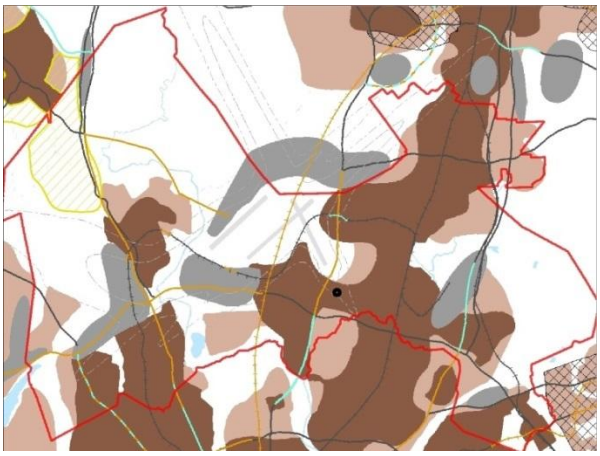
Hanke on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutumista on selostettu tarkemmin selostuksen kohdassa 4.

Maakuntakaava



Uudenmaan voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmässä alue on tiivistettävää aluetta. Tontti sijaitsee lentomelualueella 1 (Lden 55–60 dBA). Teollisuusalueen läpi kulkee jätevesitunneli. Läheiselle Tikkurilantielle on osoitettu ”pääkaupunkiseudun poikittainen joukkoliikenteen yhteysväli”. Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

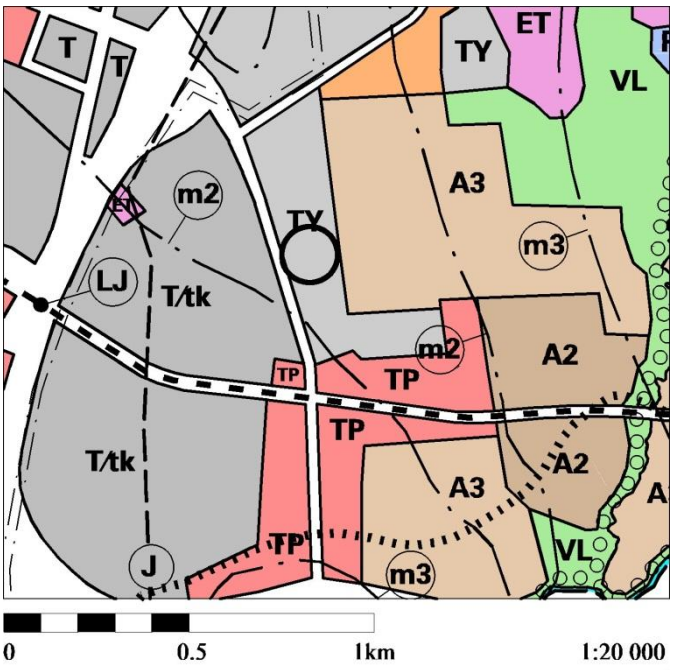
Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050



MASU 2050 määrittelee seudun tavoitteellista maankäyttöä ja toimii taustaaineistona Helsingin seudun liikennejärjestelmälle (HLJ2015) sekä Helsingin seudun asuntostrategialle.

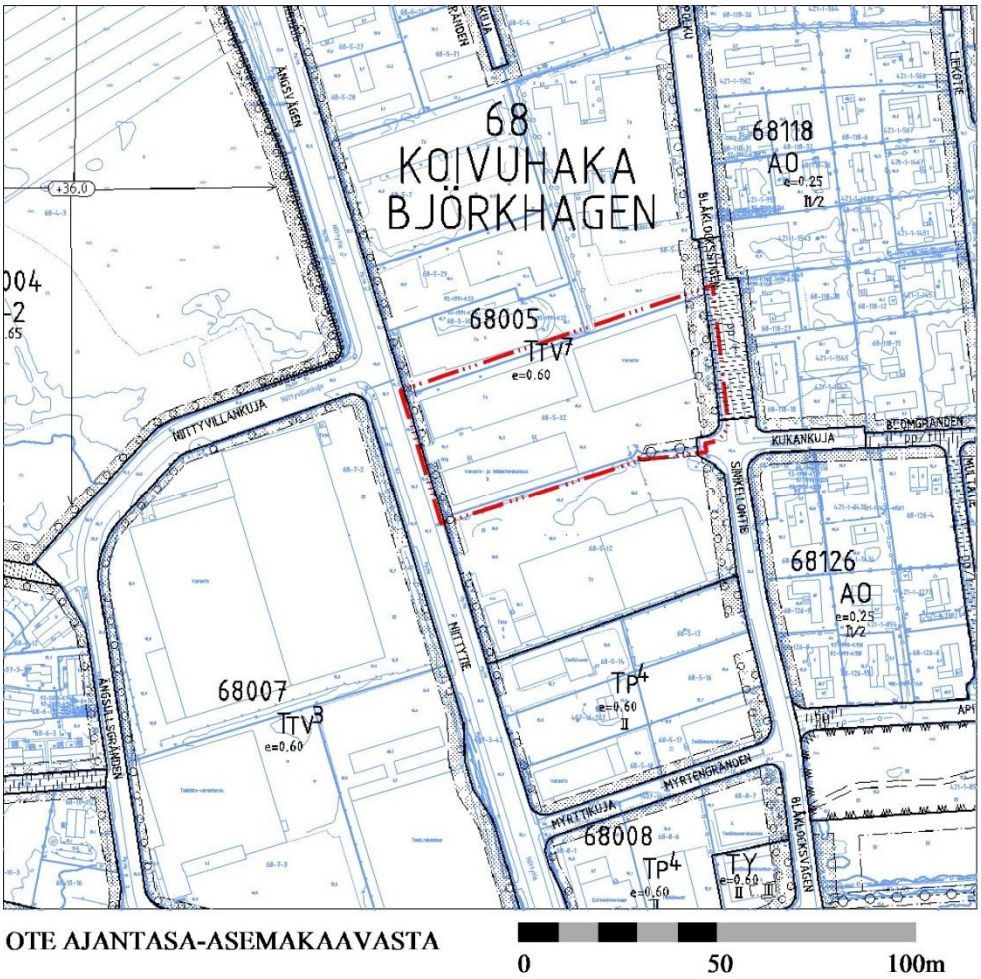
MASU 2050 on strateginen suunnitelma, joka osoittaa seudun maankäytön kehittämisen vyöhykkeet. Yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti 80 % uudesta maankäytöstä/asuntotuotannosta ohjataan seudun ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeelle (tumman ruskea vyöhyke). ”Maankäyttö täydentää erityisesti olemassa olevaa kaupunkirakennetta” ja ”työpaikkaintensiiviset alueet suunnitellaan seudullisesti hyvin kestävillä kulkumuodoilla saavutettaviksi”. Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelman 11.5.2015. Kaavahanke tukee MASun periaatteita.

Yleiskaava



Vantaan yleiskaavassa (KV 17.12.2007, tullut voimaan kuulutuksin 25.2.2009, 3.6.2009 ja 13.1.2010) alue on teollisuusaluetta, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY). Alue varataan ympäristöä häiritsemättömille tuotanto- ja varastotiloille. Alueella voidaan sallia myös toimistotiloja.
Tontti sijaitsee yleiskaavan lentomeluvyöhykkeellä 2 (Lden 55–60 dB). Alueella ei sallita melulle herkkien toimintojen sijoittamista.
Kaavahanke on yleiskaavan mukainen.

Asemakaava



Asemakaavassa 680500 vuodelta 1980 (SM 6.3.1980) alue on teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta (TTV7). Korttelia ympäröi istutusvyöhyke. Tonttitehokkuus alueella on 0,6. Niittykatu 25:n tonttia reunustaa sen itäpuolella yleiselle jalankulku- ja polkupyöräliikenteelle tarkoitettu katualue, jolla sallitaan myös huoltoajo (Tämä katualueen osa on vuoden 1989 asemakaavasta 680800 (YM 6.1.1989)). Asemakaavaotteen kuvassa on näkyvissä alueen tonttijako.

Rakennusjärjestys

Vantaan kaupungin rakennusjärjestys on ollut voimassa 1.1.2011 lähtien.

Rakennuskielto

Alueella ei ole rakennuskieltoa.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Tontinomistajan jättämä kaavamuutoshakemus kirjattiin saapuneeksi 31.10.2016. Kaavamuutos sai työohjelmassa numeron 002331 ja kaavoitus tuli vireille 22.5.2017. Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin internet-sivuilla, Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille, viranomaisille ja muille osallisille.

Kaavamuutoksen liittyy maankäyttösopimus.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- kaavamuutoksen hakijat
- alueen maanomistajat ja maanvuokraajat
- viereisten ja vastapäisten alueiden omistajat ja vuokralaiset (naapurit)
- kaupunginosan tai lähialueen asukkaat, yritykset ja työntekijät
- kunnan jäsenet ja ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin omat asiantuntijaviranomaiset: maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö; kaupunginmuseo
- muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan ELY-keskus, Pelastuslaitos, tietoliikenneverkkoja ylläpitävät yhtiöt, energiayhtiöt, Uudenmaan liitto, HSY, HSL, TUKES ja muut toimijat, esim. Finavia

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Mielipiteet 22.5.2017 päivätystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin 30.6.2017 mennessä (MRL 62§) ja niitä saatiin yhdeksän kappaletta. Lisäksi palautetta saatiin määräajan ulkopuolella sähköpostitse, puhelimitse sekä henkilökohtaisin tapaamisin.

Mielipiteet

Carunalla, TUKESilla, HSL:llä ja HSY:llä ei ollut kommentoitavaa kaavaan sen osallistumis- ja arviointisuunnitelma -vaiheessa.

Vantaan Energia ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy muistuttivat sähköverkon maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainnin huomioimisesta. Mikäli maakaapeleita tai kaukolämpöputkia tulee siirtää, toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kaupunginmuseon mukaan alueella ei ole muinaismuistolailla rauhoitettuja muinaisjäännöksiä, rakennusperintökohteita eikä erityisiä maisemallisia arvoja. Museolla ei ole huomauttamista osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Yksityisten mielipiteenantajien mukaan alueella on haasteita Sinikellontien ja Niittytie 25 liikenteen, alueen siisteyden ja alueen hulevesien hallinnan kanssa. Tontin läpiajoliikenne ja raskaan liikenteen kulku Sinikellontiellä häiritsee viereisen pientaloalueen asukkaita. Liikenteestä Sinikellontien hiekkaosuudella leviää pölyä ympäristöön. Liikenne aiheuttaa myös tärinää savimaassa. Tontin jätehuoltopaikalta leviää roskia ympäristöön. Hulevesien johtamisessa alueen tonteilta Niittytien avo-ojaan on epäselvyyksiä. Rakennuspaikkojen arvonnousun kannalta kaavamuutosta pidettiin hyvänä asiana ja rakennusoikeuden nostoa ehdotettiin tehtäväksi koko korttelin tonteille.

Vastineet

Kaavamuutoksen myötä rakennettava uusi rakennus sijaitsee pääosin vanhan, olemassa olevan ja purettavan rakennuksen paikalla. Uuden rakennuksen etäisyys tontin luoteisreunan kaukolämpöputkesta on silloin vähimmillään noin kaksi metriä. Mikäli kaukolämpöputkea joudutaan siirtämään uuden rakennuksen vuoksi (perustukset, salaojat), vastaa hanke putken siirrosta ja tästä tulevista kustannuksista.

Kaavamuutostontilla liikkuminen on pyritty yhteen sovittamaan pientaloalueen liikennejärjestelyjen kanssa ja eriyttämään toisistaan kaavamääräyksin. Tontille ajo on kaavalla ohjattu kulkemaan ensisijaisesti Niittytien liittymän kautta. Sinikellontien liittymän on oltava suljettavissa ja Sinikellontien pp/t-osuudelta on liittymäkielto Niittytie 25:n tontille. Järjestely vähentää tieaineksen pölyämistä, tärinää ja aiheetonta kulkua Sinikellontiellä.

Hulevesien johtamisesta tontilla on suunnitelma ”hulevesiselvitys” selostuksen lopussa. Hulevesien hallinta on alustavasti suunniteltu tässä suunnitelmassa. Kaavamääräyksen mukaan alueelle tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista kaupungin hulevesiverkostoon. Rakennuslupaa varten on laadittava erillinen hulevesisuunnitelma. Kaavaan merkitty tontin avo-oja on osa tontin kuivattamisjärjestelyjä.

Asemakaavaan merkitään vain ojat, joilla on alueellista merkitystä. Kahden kiinteistön välinen rajaoja ja sen ylläpito on tonttien välinen asia ja niistä tontinomistajien tulee sopia keskenään. Kaavamuutoksen hakijan edustajien mukaan mainitut tonttien väliset hulevedet on putkitettu maatäyttöjen alle ja putken pää johtaa Niittytien varren avo-ojaan.

Jätteiden leviäminen tontilta on ratkaistu aitaamalla tontin itäreuna, joka rajautuu Koivuhaan omakotialueeseen.

Palautteessa ehdotettu koko korttelin rakennusoikeuden lisäys on ajatuksena hyvä, mutta ei mahdollinen yhtä tonttia koskevan kaavamuutoksen yhteydessä. Ehdotettu kaavamuutos edellyttäisi usean tontinomistajan samanaikaista kaavamuutoshakemusta, jolloin asiaa voisi tarkastella kokonaisuutena. Tontin rakennusoikeuden lisääminen aiheuttaa tontinomistajalle kuluja. Kaavamuutoshakemuksen tekeminen on jokaisen tontinomistajan erikseen mietittävä.

Muut vuorovaikutustavat

Kaavoittaja tapasi yhden mielipiteen jättäjän maastossa 28.6.2017 ja Kaupunkisuunnittelussa 6.9.2017. Lisäksi vuorovaikutusta on käyty sähköpostitse sekä puhelimitse.

3.3 ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Vantaan kaupungin tavoitteena on Koivuhaan kehittäminen korkeatasoiseksi toimitila- ja logistiikka-alueeksi. Alla tarkemmin kaupungin eri suunnitteiden antamia tavoitteita. Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen varmistetaan mm. kaavamääräyksillä.

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2013-2017 strategia (Kv 17.6.2013/15.6.2015):

Vantaan strategian visiossa kaupunki on muun muassa vakavarainen kestävän kasvun keskus ja yrityksille Suomen paras kumppani. Vantaan arvoja ovat innovatiivisuus, kestävä kehitys ja yhteisöllisyys. Kyky tuottaa uusia hyödyllisiä muutoksia ja toimia suunnannäyttäjänä, hyvien elinkeinomahdollisuuksien turvaaminen, ekologisuus ja oikeudenmukaisuus toiminnassa sekä osallisuus, aktiivisuus ja vastuullisuus ovat arvojenmukaista toimintaa.

Strategian yhtenä painopistealueena on ”Kaupunkirakenne eheytyy”. Tulevaisuuden kaupungit ovat verkostoja, joissa alueet toimivat. Yhdyskuntarakenteen eheys on tavoite; maankäytön eri osa-alueiden yhteensovittaminen. Strateginen painopiste on kaupunkirakenteen eheyttämisessä ja keskustojen tiivistämisessä joukkoliikenteen runkolinjojen varsille. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset näkökulmat ja oikeudenmukaisuus sekä pidetään talous tasapainossa. [8]

MAL 2016-2019 ja MASU 2050

Hallitusohjelman kärkihankkeisiin kuuluva Helsingin seudun kuntien ja valtion välinen MAL-sopimus allekirjoitettiin 9.6.2016. Tämä maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus kattaa vuodet 2016–2019. Sopimuksella tuetaan kuntien sekä valtion yhteistyötä yhdyskuntarakenteen ohjauksessa sekä maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteensovittamista. Helsingin seudulla sopijoina oli seudun neljätoista kuntaa ja HSL, valtion puolelta liikenne- ja viestintäministeriö, ympäristöministeriö, valtiovarainministeriö, ARA, Liikennevirasto sekä Uudenmaan ELY-keskus.

MAL-sopimuksen ”asemakaavoituksen ensisijainen kohdealue” -liitekartta sisältää Koivuhaan teollisuusalueen, joka on merkitty seudun ensisijaisesti kehitettäväksi vyöhykkeeksi. Niittytie 25:n kaavamuutoshanke sijaitsee tällä alueella. [9]

MASU 2050 pohjautuu aikaisempaan MAL-sopimukseen, maankäytön, asumisen ja liikenteen aiesopimukseen 2012–2015. MASU 2050 tukee yllä kuvattua MAL 2016–2019 sopimusta. MASU 2050:ssä yhteistyö on tehty seudun kuntien, Uudenmaan liiton ja HSL:n kanssa. MASU 2050 määrittää seudun maankäytön tahtotilaa ja tuottaa taustatietoa seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmaan, asuntostrategiaan ja maakuntakaavan laadintaan. Näiden töiden kautta linjaukset siirtyvät asemakaavoitukseen.

MASU 2050:n MAL-visiossa mm. ”Helsingin seutua kehitetään yhtenäisesti toimivana ja vetovoimaisena metropolialueena”. Alueen ”eheä yhdyskuntarakenne on toiminnoiltaan monipuolinen ja

[8] Valtuustokauden strategia 2013–2017

[9] Valtion ja Helsingin seudun kuntien välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus 2016–2019

ekotehokas.” Kuntien yhteisissä MAL-tavoitteissa mm. turvataan seudun elinkeinoelämän kilpailukyky ja toimintaedellytykset ja monipuolinen seutu houkuttelee lisää investointeja.

MASUn kriteerit antavat konkreettisia tavoitteita suunnitteluun. ”Tiivistyvä kaupunkirakenne” korostaa maankäytön tiivistämistä lisäämällä uutta rakentamista vanhan lomaan. ”Toimiva yhdyskuntarakenne” huomioi edellytykset joukkoliikenteen ja palvelujen kehittymiselle. Solmukohtien kehittäminen tukee niin joukkoliikennettä kuin palveluverkkoa. ”Työpaikkojen saavutettavuus” pyrkii sijoittamaan työpaikka-alueet hyvien, kestävien liikenneyhteyksien varteen. Mainitut kriteerit tukevat Niittytie 25:n hanketta.

MASU 2050 sisältää maankäytön kehittämisen vyöhykkeet, jotka tukeutuvat vahvasti joukkoliikenteen yhteyksiin. Vyöhykkeet sisältävät toimisto- ja palvelutyöpaikat. Kartta on hyvin samankaltainen MAL-sopimuksen asemakaavoituksen ensisijainen kohdealue -liitekartan kanssa. Niittytie 25 sijaitsee ”seudun ensisijaisesti kehitettävät vyöhykkeet 2016–2050” -merkityllä alueella. [10]

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 22.9.2014)

- Kaavoituksella turvataan rakennettujen alueiden kehittäminen sekä uusien alueiden vetovoima ja laatutaso. [11]

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Varmistamme, että työ, koti ja kauppa lomittuvat kaupunkirakenteessa.
- Otamme yrittäjät ja toimijat mukaan suunnitteluun ja kehittämiseen. [12]

3.3.2 Muut tavoitteet

Maanomistaja

Maanomistajan tavoitteena on uudistaa tonttinsa rakennuskantaa lisärakentamalla. Tämä edellyttää olemassa olevan rakennuksen purkamista. Lisärakennusoikeus mahdollistaa uusien työpaikkojen syntymisen ja lisää sen seurauksena liikkumista alueella. Niittytien katukuva täydentyy tämän tontin osalta.

Alueen oloista ja ominaisuuksista johdetut tavoitteet

Tontilla esiintyy lento- ja tieliikennemelua, jonka vaikutusten vähentämistä erityisesti mahdollisista suunniteltavista toimistotiloista tulee edistää. Tontti on suurelta osin asfaltoitu ja siksi tavoitteena on hulevesien käsittely tontilla sekä hulevesien johtaminen hallitusti yleiseen hulevesiverkkoon.

Osallisten palautteesta tulleet tavoitteet

Mielipiteissä esiin tulleet liikkumisen hallinta tontilla sekä hulevesihaasteet on ratkaistu kaavamuutoksen yhteydessä. Tontille ajo pääosin Niittytie 25 liittymän kautta sekä hulevesien johtamisen selkiyttäminen tontilla on ratkaistu kaavatyössä. Palautteessa esiin tullut ympäristön roskaantuminen on kaavamuutoksessa ehkäisty aita-merkinnällä.

[10] Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050

[11] Maapoliittiset linjaukset kaavoitusta, maanhankintaa ja luovutusta koskien (Vantaa)

[12] Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015

3.4 ASEMAKAAVARATKAISU



Kaavaratkaisun mukainen mallinnus. Vasemmalla oleva rakennus on uusi, purettavan rakennuksen paikalle suunniteltu, kaavamuutoksen mahdollistama rakennus. Kuva Ark Lab Oy.

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Rakennusten sijoittelulle ei suhteellisen tiiviisti rakennetulla tontilla ole montaa eri mahdollisuutta ja lisääntynyt rakennusoikeus onkin mahdollista käyttää vain olemassa olevan, purettavan rakennuksen paikalla. Tästä syystä suunnitelmasta ei ole tehty vaihtoehtoistarkisteluja.

Kaavamuutoksen ratkaisu mahdollistaa tontin entistä tehokkaamman tilankäytön lisäämällä rakennusoikeutta. Kaavan mahdollistama uusi rakennus sijoittuu tontilla olemassa olevan, purettavan rakennuksen paikalle, mutta vie hieman aikaisempaa vähemmän rakennusalaa. Kerroskorkeus on sama kuin kaavassa aikaisemmin, kaksi. Mahdollinen rakennettava kerrosala lisääntyy 7350 k-m2:iin.

Uusi rakennus on tontin Niittytietä rajaavan rakennuksen kanssa saman korkuinen ja muodostaa katutilaan kaupunkimaisen julkisivun viereisen rakennuksen kanssa. Niittytien katukuva ajankohtaistuu uuden rakennuksen myötä. Merkintä TY on ”teollisuusrakennusten korttelialue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia”. Kaavamuutoksessa yleismääräys mahdollistaa teollisuus-, varasto- ja toimistotilojen rakentamisen. Lisääntyvä tila mahdollistaa tontin käytölle toiminnallisia lisämahdollisuuksia.

Vaihtoehtoja

Vaihtoehtoisia ratkaisuja kaavamuutokseen tarjoaa liikkumisen hallinta tontilla. Niittytien liittymän käyttöä on pyritty edistämään ja pientaloalueen rajalla olevan Sinikellontien liikennettä rauhoittamaan.

Tontin kaakkoiskulman asfalttiliittymä Sinikellontielle on rauhoitettu. Sen osalta on määrätty, että liittymän tulee olla suljettavissa. Liikenteen tulee kulkea pääosin Niittytien liittymästä.

Vaihtoehtoiset ratkaisut liikkumisen osalta koskevat Sinikellontien pp/t-osan kautta Niittytie 25:n tontille kulkevaa huoltoajoliikennettä tai tältä katuosuudelta suljettavaa liikennettä tontille.

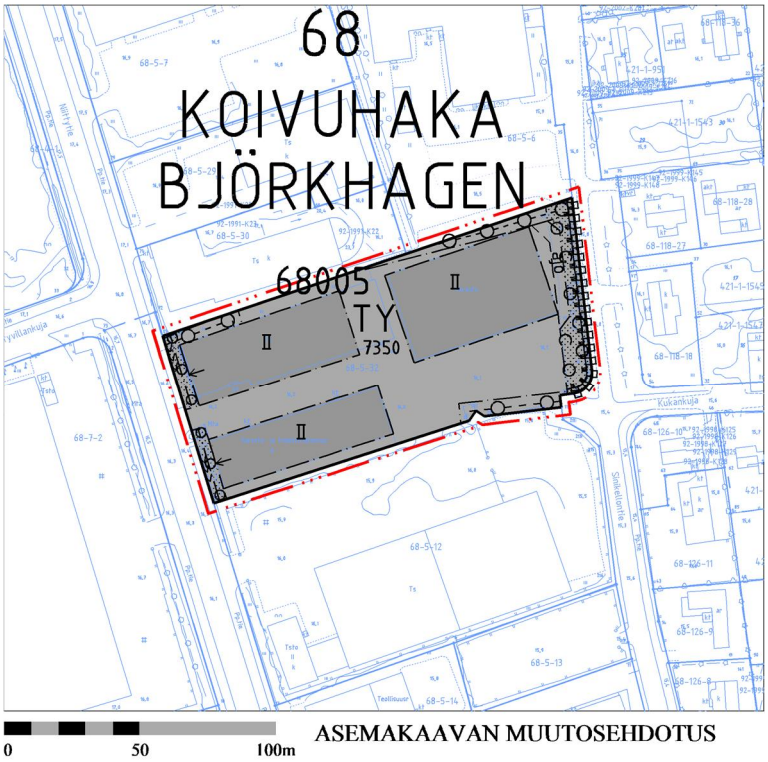
Tontin pohjoisrajalla olevan, naapurilta vuokratun pysäköintialueen liikenne on nyt kaavamuutoksessa ohjattu Niittytien liittymän kautta. Tontin Sinikellontien puoleiselle rajalle, sen pp/t-osalle, on esitetty liittymäkielto. Ratkaisun seurauksena tontin koillisnurkassa sijaitsevan rakennuksen ympäri on kaavamuutoksessa sallittu ajoyhteys huoltoajoa varten. Mikäli vuokrasopimusta ei naapuritontin pysäköintipaikoille uusita, onnistuu huoltoajo rakennuksen ympäri ajamalla.

Vaihtoehtoinen ratkaisu on nykytilanteen mukainen, mikä kuitenkin aiheuttaa luvatonta liikkumista Sinikellontien pp/t-osuudella, jolla kaavan mukaan vain huoltoajo on sallittu. Myös liikennemerkein on määrätty, että Niittytien 25:n tontille sallitaan vain huoltoajo Sinikellontien kautta. Tämänhetkisessä ratkaisussa tontin koillisosan rakennuksen ympäriajomahdollisuutta ei tarvita, sillä liittymä mahdollistaa huoltoajon kyseisen rakennuksen taakse ja rakennuksen ympäri Sinikellontien kautta.

Valitussa kaavaratkaisussa päädyttiin Niittytien liittymää suosivaan kaavaratkaisuun, jotta luvatonta liikkumista saataisiin vähennettyä Sinikellontien pp/t-osuudelta.

3.4.2 Mielipiteet ja niiden huomioonottaminen

Mielipiteiden huomioonottaminen on käsitelty kohdassa 3.2.2 Vastineet.



4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Kaavamuutosalue on teollisuusrakennusten korttelialuetta (TY), jolla ympäristö aiheuttaa muutostontin toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Tontille saa rakentaa ympäristöä häiritsemättömiä teollisuus-, varasto- ja toimistotiloja sekä niiden yhdistelmiä. Mahdollistettu rakennettava kerrosala on 7350 k-m2 ja sallittu kerrosluku on kaksi. Autopaikoista on esitetty vähimmäismäärät ja yhteys tontille on järjestelty Niittytien liittymää suosivaksi. Tonttia reunustavat istutusvyöhykkeet sen itä- ja länsipuolella. Yleismääräyksissä on useita rakentamisen ja toiminnan laatua käsitteleviä määräyksiä. Melusta ja hulevesien käsittelystä on määrätty erikseen.

4.1.1 Mitoitus

- Teollisuusrakennusten korttelialue TY

Pinta-ala	1,014 hehtaaria
Mahdollinen kerrosala	7350 k-m^2
Tehokkuusluku	0,72

- Autopaikkoja

Teollisuus	1 ap/100 k-m^2
Varastot	1 ap/150 k-m^2
Toimistot	1 ap/50 k-m^2

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaavaratkaisulla ja sen määräyksillä on pyritty varmistamaan rakentamisen ja ympäristön laatu. Kaavan mukainen uusi rakennus noudattaa ympäröivän kaupunkirakenteen mittakaavaa. Rakennusten ja niihin liittyvien rakenteiden arkkitehtuurin on oltava korkealaatuista. Myös mainoslaitteiden sijoittelusta ja rakenteista on määrätty tarkemmin. Tonttia ei saa käyttää ulkovarastointiin. Viherrakentamisesta ja hulevesien käsittelystä on annettu määräykset. Melu on huomioitu kaavamääräyksin. Asumisterveysetuksen (545/2015 12 §) ja valtioneuvoston päätöksen melutason ohjearvoista (VNp993/1992 3 §) sekä rakentamismääräyskokoelman ”C1 ääneneristys ja meluntorjunta rakennuksessa” -ohjeen toimenpiderajoja tulee noudattaa. Lisäksi Vantaan rakennusjärjestys määrää melun huomioonottamisesta.

4.3 ALUEVARAUKSET, KAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

Kaavamuutosalue koskee teollisuus- ja varastorakennusten tonttia numero 32 korttelissa 68005. Tontille on määritelty käyttötarkoitus TY ja rakennusoikeuden määrä 7350 k-m^2. Kerrosluku mahdollistaa kaksikerroksisten rakennusten rakentamisen. Kaavaan on merkitty rakennusalan sivu, johon rakennukset tulee rakentaa kiinni. Tontin molemminpuolisia kadunreunoja reunustavat istutusvyöhykkeet. Tontin länsipuolella kulkee avo-oja. Tontin koillis- ja kaakkoisreunalla, naapuritonttien rajoilla, on maanalaista johtoa varten varatut alueet. Tontin luoteisreunalla on myös maanalaista johtoa varten varattu alue. Johtomerkinnät kuvaavat tontin kautta muille tonteille liittyviä kunnallistekniikan yhteyksiä. Tontin kaakkoiskulmaan, Sinikellontien asfalttiliittymään, on lisätty määräys, jonka mukaan Sinikellontien liittymän tulee olla suljettavissa. Ajoneuvoliittymän järjestäminen Niittytie 25:n tontille Sinikellontien pp/t-osuudelta on kaavassa kielletty. Aluevarausten lisäksi kaavassa on yleismääräyksiä rakentamisen ja toiminnan laadusta. Alla on kerrottu kaavamääräyksistä tarkemmin.

4.3.1 Korttelialue TY (tonttialue)

TY, teollisuusrakennusten korttelialue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia

Kaavamuutosalue (-tontti) on teollisuusrakennusten korttelialuetta (TY). Alueelle saa rakentaa ympäristöä häiritsemättömiä teollisuus-, varasto- ja toimistotiloja sekä niiden yhdistelmiä. Tontti sijaitsee pientaloalueen välittömässä läheisyydessä.

Tontille on kaavoitettu lisärakennusoikeutta ja tonttitehokkuus kasvaa 0,6:sta 0,72:ään. Mahdollistettu rakennettava kerrosala kasvaa 7350 k-m^2:iin. Lisärakentamisoikeutta tässä on 1266 k-m2.

Korkein sallittu kerrosluku on kaksi ja sallittu kerroskorkeus 12 metriä, kuten 1980 vahvistuneessa kaavassa. Teknisiä tiloja saa rakentaa kerrosluvun, rakennusoikeuden ja rakennuskorkeuden ulkopuolelle ja tekniset tilat tulee huolitella laitteineen rakennuksen arkkitehtuuriin soveltuviksi. Rakennusalat on merkitty karttaan. Niittytien puoleiset rakennukset on määrätty rakennettavaksi rakennusalojen Niittytien puoleisiin reunoihin kiinni.

Ympäristö ja sen laatu

Ympäristön laatuun on pyritty vaikuttamaan kaavamääräyksin, mm. rakennusten ja niihin liittyvien rakenteiden ja aitojen tulee olla arkkitehtuuriltaan korkealuokkaisia. Edelleen mainoslaitteiden sijoittelussa ja rakenteissa tulee ottaa huomioon kaupunkikuva. Lisäksi tontilla on kielletty ulkovarastointi.

Pihaa reunustavat istutusvyöhykkeet nostavat rakennetun ympäristön laatua. Tontin itäosassa oleva istutusalue toimii myös näkösuojana teollisuusalueen ja pientaloalueen välillä. Tämä istutusvyöhyke on tarkoitettu istutettavaksi pensain ja puin. Niittytien varren istutusvyöhykkeelle on määrätty istutettavaksi puurivi nykyisten matalaksi leikattujen puiden tilalle sekä matalaa istutusta puiden alle. Tontin koillisosassa sijaitsevan rakennuksen ympäri on järjestetty huoltoajomahdollisuus. Tämä ajoyhteys poistaa toteutuessaan osan tontin itäosan istutusvyöhykkeestä. Muilta osin istutusvyöhykkeet noudattelevat vuoden 1980 kaavan istutusvyöhykemerkintää, joka on yhtenäinen koko korttelin alueella.

Hulevedet on otettu huomioon yleismääräyksin sekä kaavaan merkityllä avo-ojalla. Hulevesien viivytys tulee järjestää tontilla ennen niiden johtumista yleiseen hulevesiverkostoon. Rakennuslupaa varten on laadittava hulevesisuunnitelma.

Tontin koillis- ja kaakkoisreunalle on merkitty maanalaista johtoa varten varatut alueen osat. Tontin rajoilla kulkevat jätevesiviemärit, sähkökaapelit, tietoliikennekaapelit ja vesijohdot. Tontin luoteisreunalla kulkee kaukolämpöjohdon varaus. Johtovaraus kaavaan on tehty yhteyksille, jotka kulkevat tontin kautta naapuritonteille. Uuden rakennuksen rakennusala sijaitsee alle 2,5 metrin etäisyydellä tontin luoteisrajalla sijaitsevasta kaukolämpöputkesta. Mikäli rakennushankkeen myötä putkea tulee siirtää, on hankkeen vastattava putken siirrosta sekä siirtokustannuksista.

Liikkuminen ja pysäköinti

Pysäköinti järjestetään tontilla, ja eri käyttötarkoituksia varten on määrätty pysäköintipaikkojen vähimmäismäärä. Kulku tontin pysäköinteihin on järjestetty ensisijaisesti Niittytien puolelta.

Sinikellontien kautta kulkevaa kaakkoisnurkan liittymää on tarkoitus käyttää vain poikkeustapauksissa; huoltoajoon tai tapauksissa, joissa kuorma-auton kääntyminen tontilla on tilapäisesti estynyt sekä pelastustilanteissa. Tämän vuoksi Sinikellontien liittymään on lisätty kaavamääräys, jonka mukaan Sinikellontien liittymän tulee olla suljettavissa. Kaavan tarkoituksena on rauhoittaa liikennettä Sinikellontiellä ja ohjata ajoneuvoliikenne Niittytien puolelle.

Katuliittymän järjestäminen Sinikellontien pp/t-osuudelta on kaavamuutoksessa kielletty. Kulku eri pysäköintipaikoille kaavanmukaisissa järjestelyissä tapahtuu tulevaisuudessa Niittytien liittymän kautta. Tilanteeseen, jossa naapurilta vuokrattu pysäköintialue tontin koillisreunalla ei ole enää käytettävissä, on kaavaan merkitty tontin koillisosassa sijaitsevan rakennuksen ympäri ajoyhteys, joka kulkee nykyisen istutusvyöhykkeen kautta. Sen mahdollinen rakentaminen on ajankohtaista esimerkiksi tilanteessa, jossa naapuritontin pysäköintipaikkojen vuokrasopimusta ei uusita.

Melu

Rakentamisen suunnittelussa ja tilojen sijoittelussa tulee ottaa huomioon lento- ja tieliikennemelua koskevat määräykset. Tontille mahdollisesti suunniteltavien toimistotilojen ja vastaavien tilojen suojaaminen lento- ja tieliikennemelulta on erikseen määrätty kaavassa.

Kaavassa melun äänitasoeroa koskevan kaavamääräyksen mitoittavana melulähteenä on lentomelu (55–60 dB), jonka seurauksena toimistotilojen ja vastaavien hiljaisten tilojen ulkokuoren vähimmäisäänitasoerona (”vähimmäisääneneristysvaatimuksena”) on kaavamuutoksessa 32 dB Vantaan rakennusjärjestyksen mukaisesti: [13] Yleismääräys kuuluu seuraavasti: ”Toimistotilojen ja vastaavien hiljaisten työtilojen ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.” Kaavamääräyksissä velvoitetaan myös teettämään meluselvitys rakennuslupavaiheessa. Tämä koskee mahdollisesti uusiin rakennuksiin suunniteltavia toimistotiloja ja vastaavia hiljaisia työtiloja, erityisesti Niittytien varrella: ”Rakennuslupaa varten on laadittava meluselvitys Niittytien varren toimistotilat ja vastaavat hiljaiset työtilat huomioiden.” Vähimmäisäänitasoero tarkentuu meluselvityksen seurauksena.

Vantaan rakennusjärjestyksen lentomelun äänitasoerojen ohjearvot ovat tieliikennemelun ohjearvoja korkeammat Niittytie 25:n melutasoilla. Tieliikennemelutaso ylittää kuitenkin lentomelutason tontilla. Pääosa rakennuksesta sijaitsee tieliikennemelualueella, jossa melutaso on alle 65 dB ja jossa Vantaan rakennusjärjestyksen mukaisesti äänitasoeron tulee olla 30 dB. Tämä on alle tontille vaadittavan vähimmäislentomeluääneneristävyysluvun (32 dB). Tieliikennemelu on korkea (tieliikennemelu 65–70 dB, päivä 2011) Niittytien puoleisen tonttialueen osalla. Tämä edellyttää Vantaan rakennusjärjestyksen mukaan meluselvitystä, kun kyseessä on melulle herkät toimistotilat. Kaavan toinen meluyleismääräys on seurausta tästä sisällöstä. Selvitys on hyvä tehdä rakennuslupavaiheessa, jolloin tiedetään suunniteltavan rakennuksen tilojen käyttötarkoitus, tilajako ja rakenteet ja rakennusosat. Selvityksessä tulee erityisesti huomioida mahdolliset Niittytien varren toimisto ja vastaavat hiljaiset tilat. Selvityksen tuloksena ääneneristävyysvaatimukset tarkentuvat edelleen. Selvityksen seurauksena vähimmäisäänitasoeroluku noussee.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavamuutosta laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista erityisesti asemakaavaa koskevien erityistavoitteiden osalta.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Kaavamuutos tehostaa Koivuhaan teollisuusalueen tontin maankäyttöä, ja lisää alueen työpaikka- ja/tai työtilamahdollisuuksia, mutta ei vaikuta väestön rakenteeseen tai kehitykseen.

Yhdyskuntarakenne

Asemakaavamuutos tukee olemassa olevaa teollisuus- ja varastorakennusten alueen yhdyskuntarakennetta. Kaavamuutokseen merkitty tontin ja sen rakennusten käyttötarkoitus on hyvin lähellä edellisen kaavan käyttötarkoitusta: aikaisemmin TTV7 (Teollisuus ja varastorakennusten korttelialue), nyt TY (Teollisuusrakennusten korttelialue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia). Yleismääräyksellä teollisuus- ja varastorakennusten lisäksi on nyt mahdollistettu toimistotilojen rakentaminen. Toimistotiloja esiintyy alueella jo nyt rakennusten pääkäyttötarkoituksen rinnalla.

Kaupunkikuva

Kaavamääräyksissä on edellytetty rakennusten, rakenteiden ja aitojen oltavan arkkitehtuuriltaan korkealuokkaisia. Uusi rakentaminen kehittää ja parantaa alueen kaupunkikuvaa nykyhetkeen verrattuna. Purettavan rakennuksen korvaava uusi rakennus liittyy arkkitehtuuriltaan tontin uudempiin rakennuksiin ja ajankohtaistaa tontin ilmettä kokonaisuutena. Ratkaisu edistää alueen maan-

[13] Vantaan kaupungin rakennusjärjestys

käytön tehostumista ja luo osaltaan tiivistä katu- ja kaupunkitilaa. Niittytien varsi näyttäytyy entistä tehokkaammin rakennettuna kyseisen tontin kohdalla. Laadukkaasti ripustetuin mainoslaittein merkitty yritysrypäs on yksi teollisuusalueen edustavista kohteista (edellytetään kaavamuutoksessa). Pysäköinnin järjestely tontilla edistää siistin vaikutelman syntymistä. Kaavassa ulkovarastoimista ei sallita, mikä myös edistää siistin kaupunkitilan syntymistä.

Koivuhaan teollisuusalueen rakennettu ympäristö koostuu teollisuusalueelle tyypillisistä hallirakennuksista, jotka ovat yksi- tai kaksikerroksisia. Kaavamuutoksen mukainen hanke toistaa alueelle tyypillistä rakennustyyppiä ja rakentamisen mittakaavaa. Kaavan mahdollistama hanke täydentää katumaisemaa ja teollisuusrakennusten julkisivuriviä Niittytielle.

Hanke tukee VAT:n pyrkimystä edistää hyvän kaupunkikuvan syntymistä täydentämällä olemassa olevaa aluetta sille ominaisella rakentamisella.

Asuminen

Kaavamuutostontille ei osoiteta asumista. Kaavahankkeella ei ole vaikutuksia asumiseen.

Sosiaalinen ympäristö, palvelut ja työpaikat

Hanke tiivistää olemassa olevaa teollisuusaluetta. Kaavamuutos mahdollistaa uusien työpaikkojen ja uusien työtilojen synnyn. Uuden rakentaminen lisää alueen ja tontin toiminnallisuutta yrityksissä työskentelevien ja vierailevien myötä. Teollisuus-, varasto- ja toimistotiloja voidaan käyttää erilaisiin toimintoihin monipuolisesti. Suunnitelma tukee valtakunnallisten alueidenkäytön (VAT) tavoitetta riittävän tonttimaan (tässä työpaikkatilan) tarjonnasta työpaikkarakentamiseen.

Virkistys

Hankkeella ei ole vaikutusta virkistyssisältöihin.

Liikenne

Tontti sijoittuu joukkoliikenneyhteyksien varteen ja on sujuvasti saavutettavissa myös yksityisellä ajoneuvoliikenteellä. Hanketta voidaan pitää samalla kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena ja hyviä elinkeinomahdollisuuksia turvaavana. Hanke tukee VAT:n pyrkimyksiä sijoittaa rakentamista joukkoliikenteen palvelualueelle sekä eheyttää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta.

Kaavamuutosalue sijaitsee kävelyetäisyydellä Tikkurilantiestä ja sille suunnitellusta joukkoliikenteen runkoyhteydestä. Niittytiellä kulkee seudullisia ja kaupungin sisäisiä bussilinjoja ja pyörätiet. Tontti on helposti saavutettavissa eri kulkumuodoin. Hanke mahdollistaa niin kumipyöräliikenteen kuin kestävien kulkumuotojen valitsemisen tontilla asioimista ja työskentelyä varten.

Niittytie 25 tontin maankäytön tehostaminen lisännee jonkin verran liikkumista alueella ja tontilla, mutta ei tee merkittävää muutosta katuverkon toimivuuteen.

Ajoneuvoliikenteen tavoitteellinen ohjaaminen on oleellinen osa alueen kehittämistä. Tontille kulun ja siltä poistumisen tulisi käydä Niittytien kautta ja Sinikellontien kautta kulkevan liikkumisen pitäisi tapahtua vain poikkeustilanteissa. Kaavan mukaisesti liikennettä rauhoitetaan Sinikellontiellä. Liikkumisen kehittämistä tähän suuntaan tukee kaavamuutokseen merkitty ”Sinikellontien liittymän tulee olla suljettavissa” -määräys. Edelleen Sinikellontien pp/t-osuus tulee rauhoittaa Niittytie 25:een kulkevalta liikenteeltä. Liikenne on tälläkin hetkellä liikennemerkein estetty muulta kuin huoltoajolta. Sinikellontien pp/t-osuudelle on merkitty ajoneuvoliittymäkielto. Jotta tulevaisuudessa liikkuminen tontille kulkisi pääosin Niittytien liittymän kautta, edellyttää se pysäköinnin huolellista järjestelyä tontilla ja kaavan suunnitelman toteutumista sekä kuorma-autojen kääntymismahdollisuuden säilyttämistä tontilla. Tontin toiminnan kannalta yhteys Sinikellontielle on kuitenkin oltava edelleen mahdollinen.

Nykyinen pysäköinti Niittytien varresta poistuu kaavamuutoksen toteuttamisen myötä. Pysäköinti tapahtuu tulevaisuudessa tontin kadunvarsia reunustavien istutuskaistojen sisäpuolella.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaismuistot

Kaavamuutosalueella ei sijaitse rakennusperintökohteita eikä sillä ole todettuja maisemallisia arvoja. Myöskään muinaismuistolailla rauhoitettuja kohteita alueella ei ole. Kaavamuutoshankkeella ei ole vaikutusta arvokkaisiin rakennettuihin ympäristöihin tai rakennuksiin.

Vesihuolto
Kaavamuutosalue tukeutuu olemassa olevaan vesihuoltoverkostoon, joten kaavamuutoksesta ei aiheudu suunnittelu- tai rakennuskustannuksia yleiselle vesihuollolle.
Alueen rajoilla sijaitsee yleisiä sekä yksityisiä vesihuoltolinjoja, jotka jäävät osittain rasitteena tontille.

Hulevedet

Kaavamuutos parantaa hulevesien hallintaa nykytilanteeseen verrattuna. Yleismääräyksen mukaan alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesiverkostoon. Lisäksi rakennuslupaa varten tulee laatia hulevesisuunnitelma. Kaavaan merkitty, koko Niittytien reunalla kulkeva, avo-oja tontin etureunalla toimii myös osaltaan tontin kuivatuksessa. Kaavan liitemateriaalina on hulevesiselvitys.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Maisemarakenne, maisemakuva

Kaavamuutos ei tuo muutoksia olemassa olevaan maisemarakenteeseen ja maisemakuvaan.

Luonnonolot, luonnon monimuotoisuus

Tontilla ei ole arvokkaita luontokohteita. Uudisrakentaminen sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja korvaa olemassa olevan rakennuksen. Kaavamuutoksella on vähäinen vaikutus luonnonoloihin ja luonnon monimuotoisuuteen.

Tonttia reunustavat istutusvyöhykkeet lisäävät kasvillisuutta muuten suurelta osin asfaltoidulla pihalla.

Maa- ja kallioperä

Rakentaminen kohdistuu jo rakennetulle alueelle. Kaavan vaikutukset maa- ja kallioperään ovat vähäiset.

Vesistöt ja vesitalous
Kaavamuutosalue on nykyisin pääasiassa rakennettua tonttimaata sekä vettä läpäisemätöntä asfalttipintaa, jonka osuus ei tule merkittävästi muuttumaan kaavamuutoksen myötä. Kaava-alueella muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää/imeyttää tontilla ennen niiden johtamista hulevesiviemäriin, joten alueelta poistuvia hulevesiä tullaan hallitsemaan nykytilaa paremmin uuden rakentamisen myötä. Rakennuslupaa varten on laadittava hulevesisuunnitelma.

Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakentamisen vaikutukset ilmastonmuutokseen ovat vähäiset. Rakentaminen lisää aina kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikkumisen myötä. Toisaalta nyt mahdollistuva rakennus tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta ja tukeutuu olemassa

olevan kunnallistekniikkaan. Rakentaminen tukeutuu kumipyöräliikenteen lisäksi joukkoliikennepalveluihin ja tukee tällöin myös kestäviin kulkumuotoihin perustuvaa liikkumista.

4.4.3 Muut vaikutukset

Taloudelliset vaikutukset

Lisääntynyt teollisuus-, varasto- ja toimistotila mahdollistaa uusien työpaikkojen syntyä. Uusi, tehostunut maankäyttö hyödyntää olemassa olevaa kunnallisteknistä verkostoa. Kaavamuutoksen hakija osallistuu yhdyskuntarakentamisen kustannuksiin maankäyttösopimuksella.

Vaikutukset elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehitykseen

Hanke edistää elinkeinoelämän toimintamahdollisuuksia ja siten mahdollisesti myös toimivan kilpailun kehittymistä lisääntyvän pinta-alan sekä tilan monipuolisten käyttötarkoitusmahdollisuuksien kautta.

Ympäristön häiriötekijät

Lento- ja tieliikennemelu

Alueella kaavamääräyksen vähimmäisääneneristävyyttä mitoittava melulähde on lentomelu. Tämä on huomioitu kaavassa toimisto- ja vastaavien melulle herkkien tilojen vähimmäisääneneritysvaatimuksena 32 dB. Tieliikennemelutaso ylittää kaavamuutosalueella lentomelutason. Tämän vuoksi rakennuslupaa varten suunnitelmasta on teetettävä meluselvitys toimistotilojen ääneneristyksestä, jolloin vaadittavat ääneneristysluvut täsmentyvät. Tämä on määrätty yleismääräyksellä. Ääneneristävyys huomioimalla vähennetään melun negatiivisia vaikutuksia toimisto- ja vastaavissa tiloissa. Hanke tukee VAT:n mukaisia pyrkimyksiä ehkäistä melusta aiheutuvaa haittaa ja vähentää olemassa olevan melun vaikutuksia.

Uuden rakentamisesta ja vanhan rakennuksen purkamisesta saattaa aiheutua melua. Tämä melu on väliaikaista. Erityisen häiritsevää melua aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta on tehtävä ympäristönsuojelulain (527/2014 118§) mukainen kirjallinen ilmoitus Vantaan kaupungin ympäristökeskukselle. Töistä ja tilaisuuksista on tiedotettava naapureille ja muille melulle altistuville kohteille, myös toiminnoista, joista ei tarvitse tehdä meluilmoitusta.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus. Toteuttaminen on tarkoitus aloittaa, kun kaava on saanut lainvoiman ja hankkeelle on saatu rakennuslupa.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Kaavamuutoksen hakija:	Kiinteistö Oy Maali	hakijan edustaja
Ark Lab Oy:	Tommi Tuokkola	arkkitehti
Vantaan kaupunki:		
Kaupunkisuunnittelu:	Asta Tirkkonen	alue-arkkitehti
	Ritva Kotilainen	vs. alue-arkkitehti
	Terhi Kuusisto	asemakaavasuunnittelija
	Seppo Niva	asemakaavasuunnittelija
	Kimmo Kangas	suunnitteluavustaja
	Anna-Liisa Vanhala	kaavoitusteknikko
	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
Kuntatekniikan keskus :	Harri Keinänen	vesihuollon suunnittelu
	Jarmo Pajunen	liikenneinsinööri
	Samuli Haveri	liikenneinsinööri
	Juuso Kauppinen	liikennesuunnittelija
	Pirjo Suni	liikenneinsinööri
	Mika Vähämaa	kehitysinsinööri
Rakennusvalvonta:	Päivi Teerikangas	lupa-arkkitehti
	Matti Kärki	kaupunkikuva-arkkitehti
Ympäristökeskus:	Tanja Rajamäki	vs. ympäristötarkastaja

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 20. päivänä marraskuuta 2017.



Terhi Kuusisto
asemakaavasuunnittelija



Ritva Kotilainen
vs. aluearkkitehti

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	29.09.2017
Kaavan nimi	002331 Koivuhaka 68 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	22.05.2017
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092002331
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	1,0140	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	1,0140

Ranta-asemakaava

Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

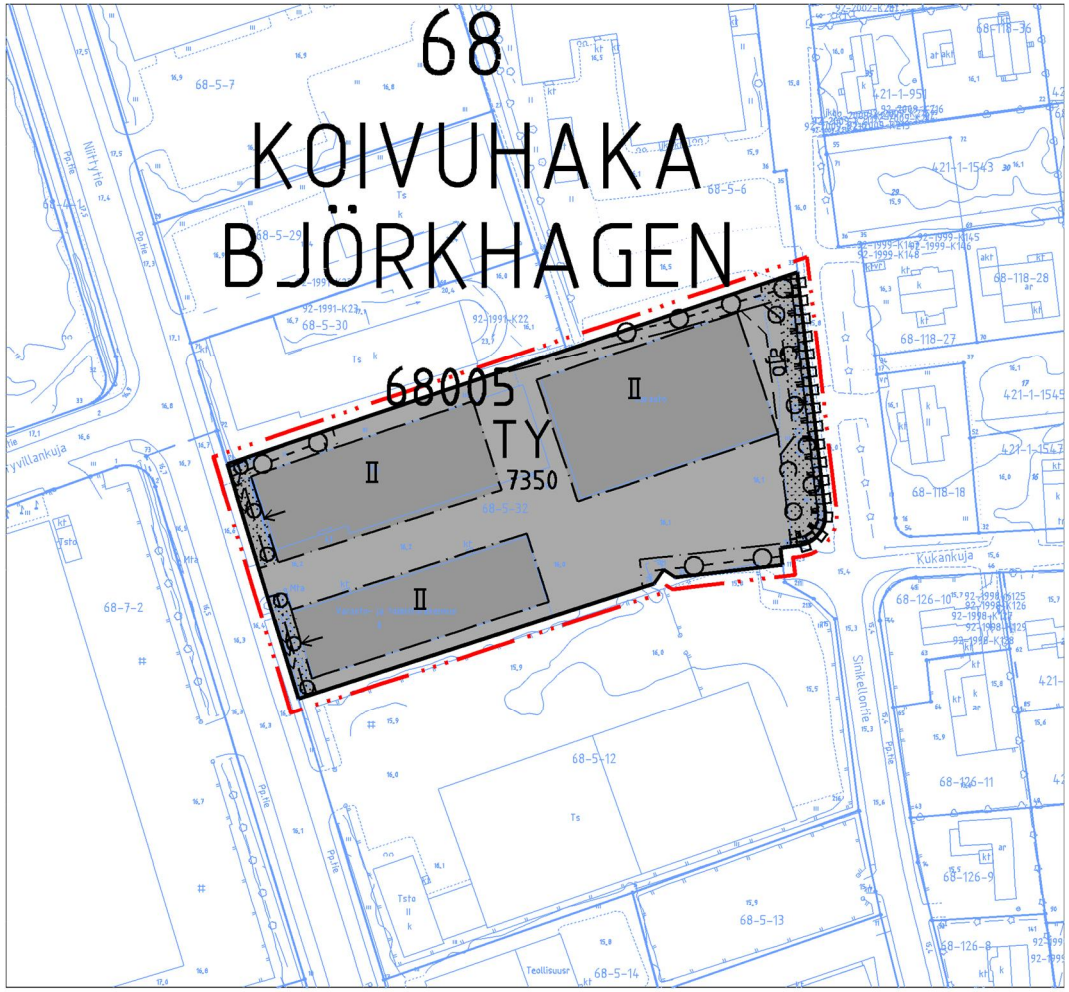
Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**1,0140**	**100,0**	**7350**	**0,72**	**0,0000**	**1266**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä	1,0140	100,0	7350	0,72	0,0000	1266
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

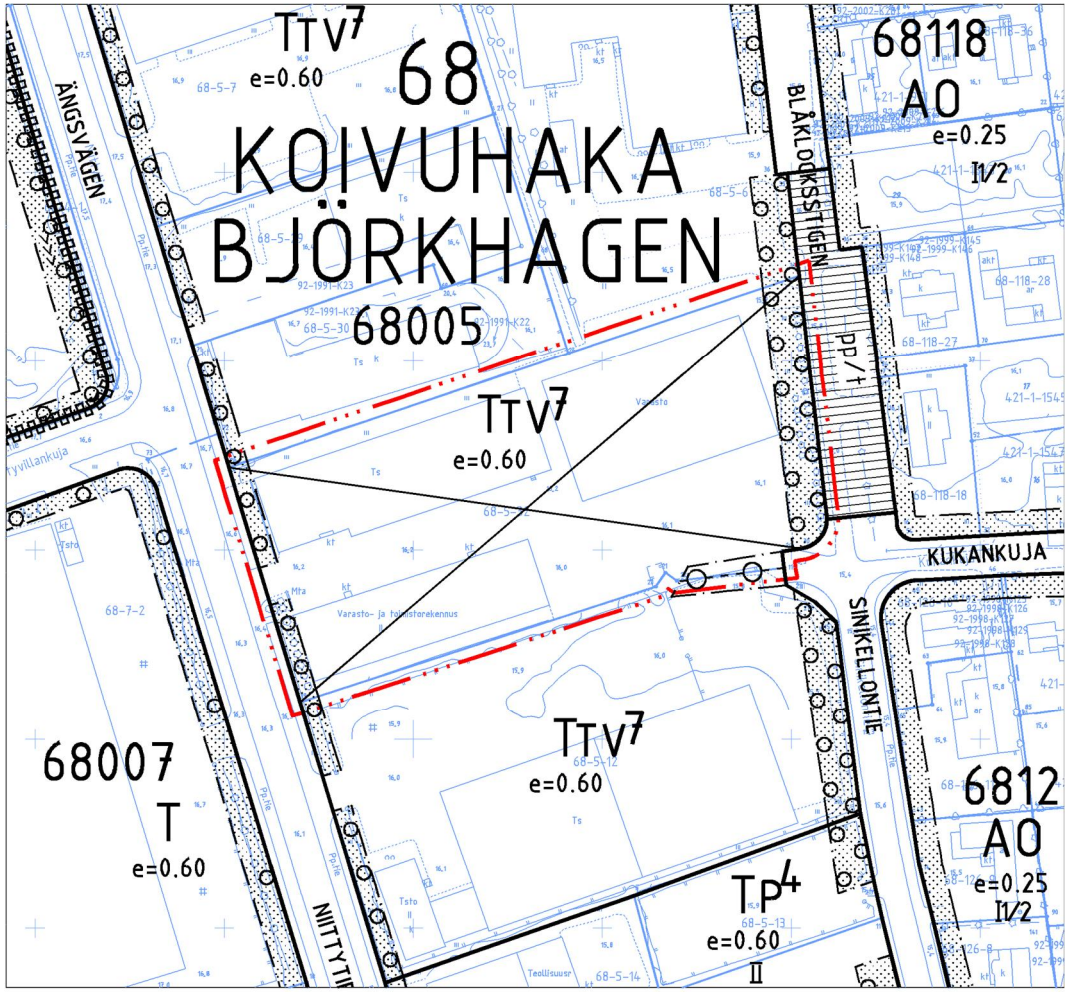
Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**1,0140**	**100,0**	**7350**	**0,72**	**0,0000**	**1266**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä	1,0140	100,0	7350	0,72	0,0000	1266
TY	1,0140	100,0	7350	0,72	1,0140	7350
TV7	0,0000		0		-1,0140	-6084
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						



ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS

0 50 100m



POISTETTAVAT MERKINNÄT

0 50 100m

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot Baskartbladens nummer
002331	20.11.2017	687499

1 / 2

Vantaan kaupunki

NIITTYTIE 25

Kaupunginosa 68,Koivuhaka
Asemakaavan muutos
Osa korttelia 68005.

1:2000

Vanda stad

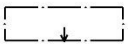
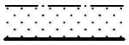
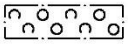
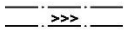
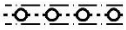
ÄNGSVÄGEN 25

Stadsdel 68, Björkhagen
Ändring av detaljplanen
Del av kvarteret 68005.

1:2000

	ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
— · · · —	3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.	Linje 3 m utanför planområdets gräns.
TY	Teollisuusrakennusten korttelialue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia.	Kvartersområde för industribyggnader där miljön ställer särskilda krav på verksamhetens art.
	Alueelle saa rakentaa ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia teollisuus- ja varasto-, toimistotiloja sekä niiden yhdistelmiä.	På området får byggas industri-, lager- och kontorslokaler som inte stör miljön, samt kombinationer av dessa.
	Rakennusten sekä niihin liittyvien rakenteiden ja aitojen tulee olla arkkitehtuuriltaan korkealuokkaisia.	Byggnaderna inklusive konstruktioner och staket ska vara högklassiga till sin arkitektur.
	Rakennusten korkeus saa olla enintään 12 m.	Byggnadernas maximala höjd får vara högst 12 m.
	Rakennusalan ulkopuolelle saa sijoittaa rampin.	Utanför byggnadsytan får en ramp placeras.
	Katolle saa rakentaa kerrosluvun, rakennuskorkeuden ja rakennusoikeuden lisäksi teknisiä tiloja, jotka tulee niihin liittyvine laitteineen huolitella rakennuksen arkkitehtuuriin soveltuviksi.	Utöver våningstalet, byggnadshöjden och byggrätten får tekniska utrymmen byggas på taket, vilka tillsammans med de anordningar som anknyter till utrymmena ska anpassas till byggnadens arkitektur.
	Mainoslaitteiden sijoitteluissa ja rakenteissa tulee erityisesti ottaa huomioon kaupunkikuvalliset näkökohdat.	I fråga om placeringen av och konstruktionerna hos reklamanordningar ska man ta särskild hänsyn till stadsbildsmässiga perspektiv.
	Tonttia ei saa käyttää ulkovarastointiin.	Tomten får inte användas för upplagring utomhus.
	Toimistotilojen ja vastaavien hiljaisten työtilojen ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.	Ljudisolering ΔL mot flyg- och vägtrafikbuller skall vara minst 32 dB i kontorslokaler och motsvarande tysta arbetsutrymmen.
	Rakennuslupaa varten on laadittava meluselvitys Niittytien varren toimistotilat ja vastaavat hiljaiset työtilat huomioiden. Melutaso toimisto- ja vastaavissa hiljaisissa tiloissa ei saa ylittää annettua päiväohjearvoa 45 dB.	För bygglovet ska en bullerutredning utarbetas som beaktar kontorslokaler och motsvarande tysta arbetsrymmen längs Ängsvägen. I kontorslokaler och motsvarande tysta arbetsrummen får riktvärdet för bullernivån dagtid, 45 dB, inte överskridas.
	Rakennuslupaa varten on laadittava hulevesisuunnitelma.	För bygglovet måste en dagvattenplan utarbetas.
	Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesiverkostoon.	På området ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna regnvattensystemet
	Autopaikkojen vähimmäismäärät: Teollisuus 1 ap/ 100 k-m² Varastot 1 ap/ 150 k-m² Toimistot 1 ap/ 50 k-m²	Minimiantalet bilplatser: Industri 1 bp/ 100 m²-vy Lager 1 bp/ 150 m²-vy Kontor 1 bp/ 50 m²-vy
———	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.
— — —	Osa - alueen raja.	Gräns för delområde.
—x—x—	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.
68	Kaupunginosan numero.	Stadsdelsnummer.
KOIV	Kaupunginosan nimi.	Stadsdelens namn.
68005	Korttelin numero.	Kvartersnummer.
7350	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.	Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.
II	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.	Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.
	Rakennusala.	Byggnadsyta.

2 / 2

 Nuoli osoittaa rakennusalan sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni.	Pilen anger den sida av byggnadsytan som byggnaden skall tangera.
 Istutettava alueen osa.	Del av område som bör planteras.
Säilytettävä / istutettava puurivi.	Trädrad som skall bevaras / planteras.
 Alueen osa, jolle on istutettava puita ja pensaita.	Del av område som skall planteras med träd och buskar.
Rakennettava aita. Merkintä on sitova, mutta paikka ohjeellinen. Sinikellontien liittymän on oltava suljettavissa.	Ett staket som skall byggas. Beteckningen är bindande, men platsen riktgivande. Blåklocksvägens anslutning ska vara möjlig att stänga av.
 Avo-oja.	Öppet dike.
 Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	Del av område reserverad för underjordisk ledning.
 Alueella oleva ohjeellinen ajoyhteys.	Riktgivande körförbindelse inom området.
 Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.	Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.
TONTTIJAKO Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	TOMTINDELNING För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö
Stadsplaneringen

Kaupunkimittaus

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.

Vantaalla / Vanda __.__20__

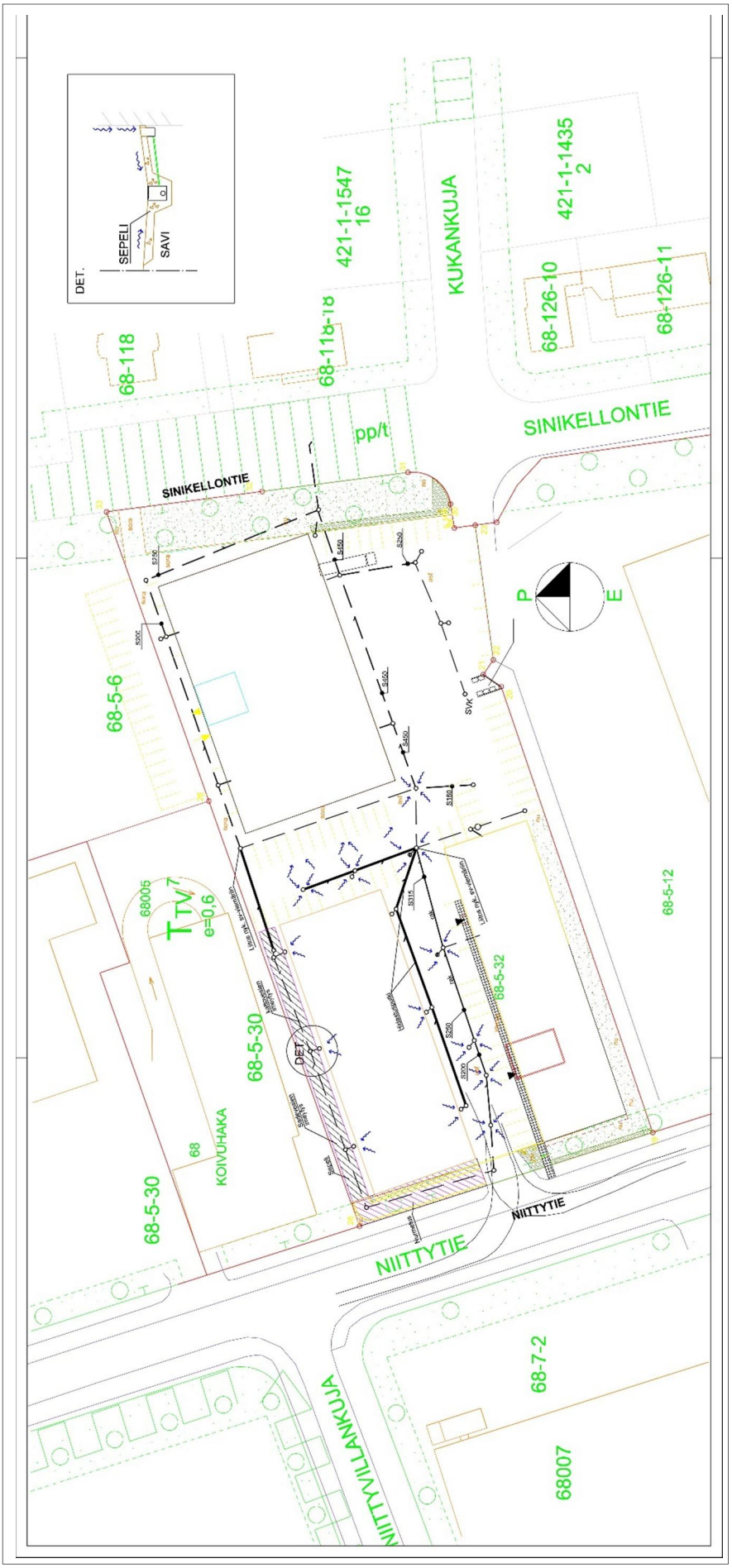
Stadsmätning

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__20__

Godkänd av stadsfullmäktige __/__20__



Kosa/Kyla	Kortteli/Tila	Tontti/Rno	Viranomaisen arviointimerkintoja varten
68	5	9-11	
Rakennushanke			Piirustuslaji
UUDISRAKENNUS			POHJARAKENNUSPIIRUSTUS
Rakennuskohteen nimi ja osoite			Piirustuksen sisältö
Kiinteistö Oy Maali			HULEVESISELVITYS
Kiinteistö Oy Sinikellontie 36			
Niittytie 25, Sinikellontie 18-20			
01300 VANTAA			

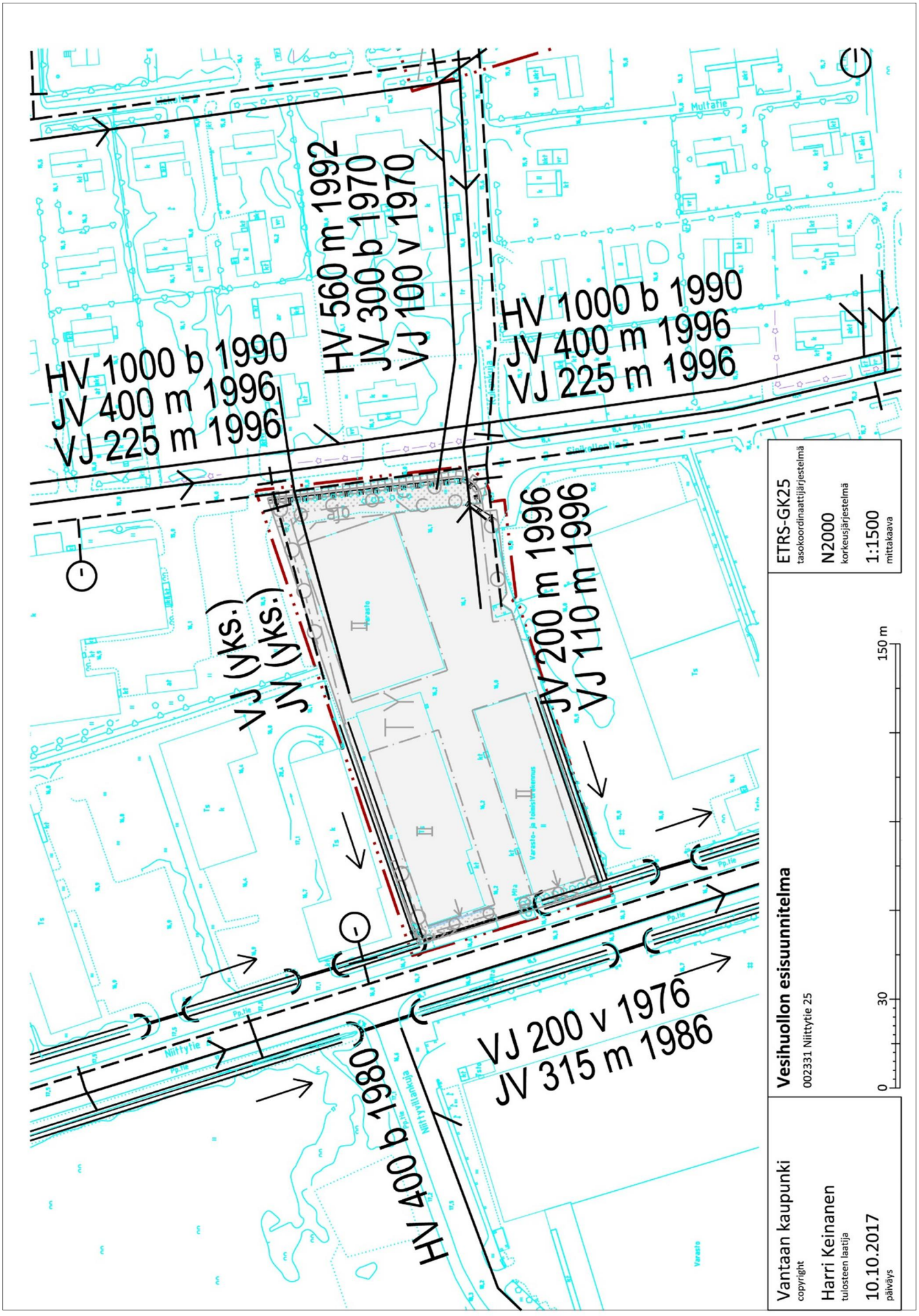
Mittakaavat 1:500

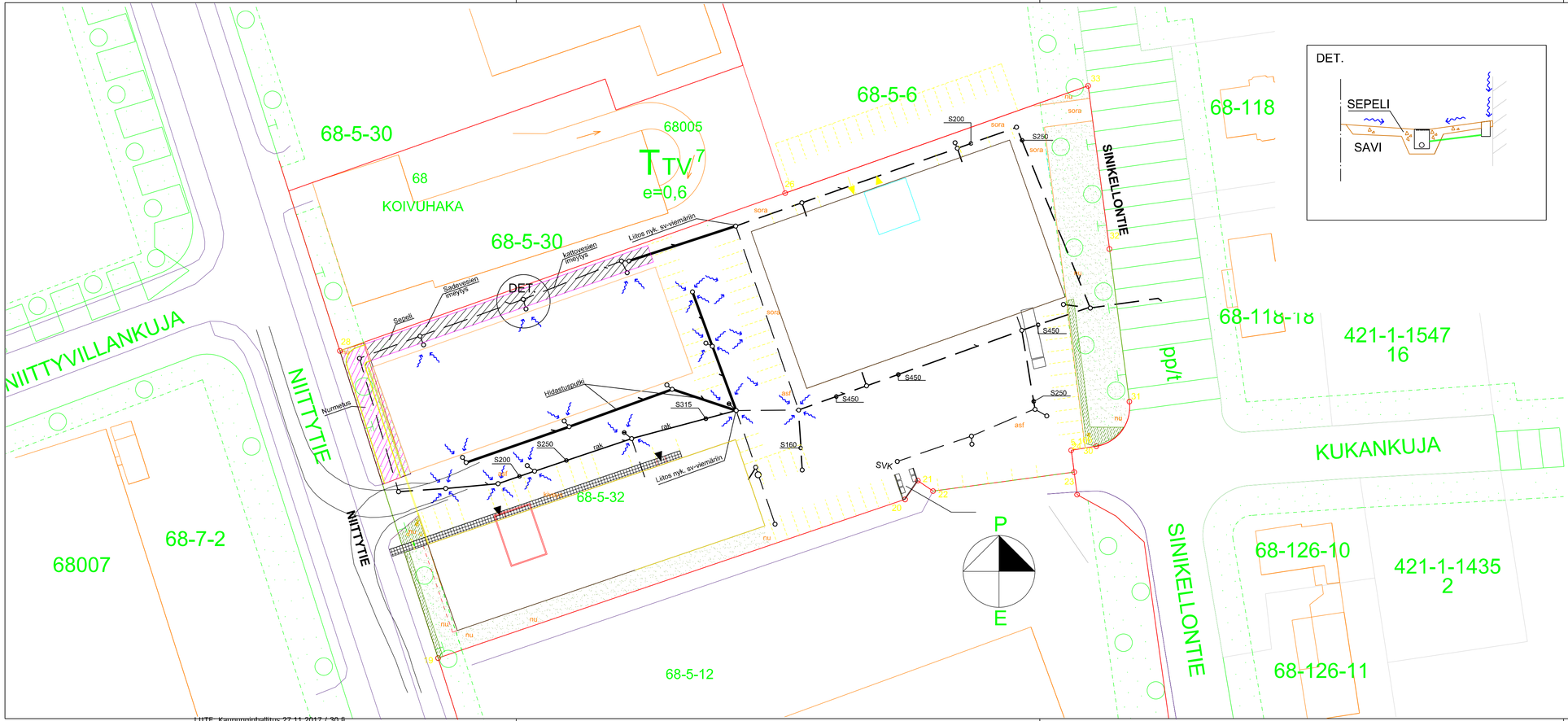
Suunnittelulaji: GEO

Työn numero ja piirustuksen numero: 834 100

INSINÖÖRITOIMISTO
EUROGEO
Punavuorenkatu 4 A 9, 00120 Helsinki
Puh. 050 5111 672
matti.porkka@eurogeo.fi

Päiväys	Tarkinut	Piirtänyt	Suunnitelija	Hyväksynyt
6.10.2017		NM	M.Porkka	MATTI PORKKA


HV 1000 b 1990
JV 400 m 1996
VJ 225 m 1996
HV 560 m 1992
JV 300 b 1970
VJ 100 v 1970
HV 1000 b 1990
JV 400 m 1996
VJ 225 m 1996
VJ (yks.)
JV (yks.)
JV 200 m 1996
VJ 110 m 1996
VJ 200 v 1976
JV 315 m 1986
HV 400 b 1980
Multatie
Niittytie
Vesihuollon esisuunnitelma
002331 Niittytie 25
ETRS-GK25
tasokoordinaattijärjestelmä
N2000
korkeusjärjestelmä
1:1500
mittakaava
0
30
150 m
Vantaan kaupunki
copyright
Harri Keinanen
tulosteen laatija
10.10.2017
päiväys



K osa/Kylä	Kortteli/Tila	Tontti/Rn:o
68	5	9-11

Rakennustoimenpide
UUDISRAKENNUS

Rakennuskohteen nimi ja osoite
Kiinteistö Oy Maali
Kiinteistö Oy Sinikellontie 36
Niittytie 25, Sinikellontie 18-20
01300 VANTAA

Viranomaisen arkistointimerkintöjä varten

Piirustuslaji
POHJARAKENNUSPIIRUSTUS

Piirustuksen sisältö
HULEVESISELVITYS

Mittakaavat
1:500

Suunnittelulaji | Työn numero ja piirustuksen numero
GEO 834 100

INSINÖÖRITOIMISTO EUROGEO
Punavuorenkatu 4 A 9, 00120 Helsinki
Puh. 050 5111 672
matti.porkka@eurogeo.fi

Päiväys	Tutkinut	Piirtänyt	Suunnittelija	Hyväksynyt
6.10.2017		NM	M.Porkka	MATTI PORKKA

31 § **Maankäyttösopimus / Kiinteistö Oy Maali / Asemakaavan muutos 002331**

10028/10.00.01.05/2017
HP/AK/KK/HW/MVä/AVP/ET/HY-L

Kiinteistö Oy Maali on hakenut asemakaavan muutosta, joka koskee sen omistamaa kiinteistöä 92-68-5-35 Koivuhaan (68.) kaupunginosassa (jäljempänä sopimusalue).

Vantaan kaupunki (jäljempänä Kaupunki) ja Kiinteistö Oy Maali (jäljempänä Yhtiö) ovat neuvotelleet kunnallistekniikan rakentamissopimuksen asemakaavamuutokseen nro 002331.

Sopimusalueella voimassa olevassa asemakaavassa nro 680500 (vahvistettu sisäasiainministeriössä 6.3.1980) sopimusalue on osoitettu teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi (kaavamerkintä Ttv^{7}), jolle rakennusoikeutta on osoitettu yhteensä 6084 k-m^2.

Asemakaavan muutosehdotuksella nro 002331 sopimusalueen uudeksi rakennusoikeudeksi on osoitettu 7350 k-m^2 teollisuusrakennusten korttelialuetta, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY). Kumoutuvaan asemakaavaan verrattuna sopimusalueelle tulee näin ollen lisää rakennusoikeutta yhteensä 1266 k-m^2.

Alueelle on jo rakennettu kunnallistekniikka.

Asemakaavamuutokseen nro 002331 liittyen Vantaan kaupunki ja Yhtiö ovat maankäyttö- ja rakennuslain 12 a luvun nojalla neuvotelleet ja sopineet alueen kunnallistekniikan rakentamisesta ja Yhtiön osallistumisesta kunnallistekniikan korvauksiin. Yhtiö maksaa Kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen ulkoisen kunnallistekniikan korvauksena yhteensä 75 960 euroa.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 20.11.2017 § 19

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) kaupunki tekee ja allekirjoittaa Kiinteistö Oy Maalin kanssa liitteenä olevan Maankäyttösopimuksen
b) oikeutetaan kuntatekniikan keskus tekemään sopimukseen tarvittaessa teknisluonteisia tarkennuksia.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 31

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) tehdä ja allekirjoittaa Kiinteistö Oy Maalin kanssa liitteenä olevan Maankäyttösopimuksen, ja
b) oikeuttaa kuntatekniikan keskus tekemään sopimukseen tarvittaessa teknisluonteisia tarkennuksia.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Maankäyttösopimus
- Karttaliite A1

Täytäntöönpano: Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kehitysinsinööri Mika Vähämaa puh. 050 312 2048, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

MAANKÄYTTÖSSOPIMUS/
KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMISSOPIMUS/Kiinteistö Oy Maali

Asemakaavan muutos nro 002331, Niittytie 25 (päivätty 2.10.2017)

Kiinteistö Oy Maali on hakenut asemakaavan muutosta Koivuhaan (68.) kaupunginosassa omistamalleen kiinteistölle 92-68-5-32 (jäljempänä sopimusalue). Alueella voimassa olevassa asemakaavassa nro 680500 (vahvistettu sisäasiainministeriössä 6.3.1980) sopimusalue on osoitettu teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi (Ttv^{7}), jolle rakennusoikeutta on osoitettu yhteensä 6084 k-m^2. Sopimusalue on osoitettu ohjeellisesti liitteessä A1.

Asemakaavan muutoksessa nro 002331 sopimusalueen uudeksi rakennusoikeudeksi on osoitettu 7350 k-m^2 teollisuusrakennusten korttelialuetta, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY). Kumoutuvaan asemakaavaan verrattuna sopimusalueelle tulee näin ollen lisää rakennusoikeutta yhteensä 1266 k-m^2.

Asemakaavan muutokseen nro 002331 liittyen Vantaan kaupunki ja Kiinteistö Oy Maali ovat neuvotelleet ja sopineet alueen kunnallistekniikan rakentamisesta ja Yhtiön osallistumisesta kunnallistekniikan korvauksiin.

1. OSAPUOLET

1.1 **Vantaan kaupunki**
Asematie 7, 01300 Vantaa
(jäljempänä Kaupunki).

1.2 **Kiinteistö Oy Maali (**Y: 1572848-3)
Huurrekuja 1, 04360 TUUSULA
(jäljempänä Yhtiö)

2. TARKOITUS

Kaupunki ja Yhtiö sopimusalueen omistajana sopivat tällä sopimuksella maankäyttö- ja rakennuslain 12 a luvun mukaisesti kunnallistekniikan rakentamisesta ja Yhtiön osallistumisesta asemakaavan muutosaluetta palvelevan kunnallistekniikan rakentamisen kaupungille aiheuttamiin kustannuksiin.

3. KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMINEN

Osapuolet toteavat, että sopimusaluetta palveleva kunnallistekniikka on jo toteutettu.

4. OSALLISTUMINEN YHDYSKUNTARAKENTAMISEN KUSTANNUKSIIN

Yhtiö maksaa Kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten ulkoisen kunnallistekniikan korvauksena yhteensä 75 960 euroa.

Yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvaus erääntyy maksettavaksi asemakaavan muutosehdotuksen nro 002331 tultua voimaan ja maksetaan Kaupungin lähettämän erillisen laskun mukaisesti.

Yhtiö asettaa summaltaan yhteensä 75 960 euron suuruisen Kaupungin hyväksymän pankkilaitoksen omavelkaisen pankkitakauksen tämän sopimuksen velvoitteiden suoritta-

misen vakuudeksi, joka kuitataan vastaanotetuksi tämän sopimuksen allekirjoitustilaisuudessa. Kaupunki vapauttaa vakuuden välittömästi kun Yhtiö on maksanut tämän sopimuksen mukaisen kunnallistekniikan korvauksen.

5. VESIHUOLTOVERKOSTOON LIITTYMINEN

Sopimusalue ja sille toteutettavat rakennukset maanomistaja on velvollinen liittämään kustannuksellaan HSY:n omistamaan vesihuoltoverkostoon liittymishetkellä voimassa olevin liittymisehdoin.

Kaupungilla on oikeus siirtää sopijapuolta enempää kuulematta tähän sopimukseen perustuvat vesihuoltolaitteita koskevat oikeutensa ja velvollisuutensa mahdollisesti perustettavalle julkis- tai yksityisoikeudelliselle vesihuoltoyhtymälle.

6. SOPIMUKSEN MUUTTAMINEN

Mikäli olosuhteissa tapahtuu huomattavia muutoksia, joista johtuen sopimusta on tarkistettava, sopijapuolet sitoutuvat neuvottelemaan niistä erikseen.

7. ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN

Tämän sopimuksen tulkinnasta syntyvät erimielisyydet, joista sopijapuolet eivät pääse yhteisymmärrykseen, ratkaistaan Vantaan käräjäoikeudessa.

8. SOPIMUKSEN VELVOITTEIDEN SIIRTO KOLMANNELLE

Yhtiö sitoutuu ottamaan tämän sopimuksen sopimusehdot sopimusaluetta koskeviin vastaisiin luovutuskirjoihin, kaikilta niiltä osin kuin sopimusvelvoitteita ei ole suoritettu luovutushetkellä. Yhtiö sitoutuu ilmoittamaan kirjallisesti vastaisista luovutuksista kaupungille.

Yhtiö vastaa tämän sopimuksen velvoitteista siihen asti, kun kaupunki on hyväksynyt sopimusvelvoitteiden siirron luovutuksensaajalle tai sopimusvelvoitteet ovat tulleet täytetyiksi. Jos Yhtiö ei ole siirtänyt velvoitteita edellä sanotulla tavalla, Yhtiö vastaavat tämän sopimuksen velvoitteiden suorittamisesta myös luovutetun alueen osalta.

9. SOPIMUKSEN VOIMAANTULO

Tämä sopimus tulee voimaan heti, kun osapuolet ovat sen allekirjoittaneet ja molemmilla osapuolilla on oikeus vaatia sopimusehtojen täyttämistä, kun asemakaavan muutosehdotus nro 002331 on tullut voimaan.

Tämä sopimus lakkaa olemasta voimassa, ellei asemakaavan muutosehdotus nro 002331 ole tullut voimaan 31.12.2019 mennessä.

Mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto on 31.12.2019 mennessä hyväksynyt asemakaavan muutosehdotuksen nro 002331, mutta siitä on valitettu, pysyy tämä sopimus siinä tapauksessa voimassa. Sen jälkeen, kun mainittu valitus on lainvoimaisesti ratkaistu ja kaava on tullut voimaan, on molemmilla sopijapuolella oikeus vaatia tämän sopimuksen sopimusehtojen täyttämistä. Mikäli valitusviranomainen on lainvoimaisella päätöksellä hyväksynyt valituksen, tämä sopimus raukeaa.

Kumpikaan sopijapuoli ei esitä tämän sopimuksen mahdollisen raukeamisen johdosta minkäänlaisia korvausvaatimuksia.

Tätä kunnallistekniikan rakentamissopimusta on laadittu kaksi (2) yhtäpitävää kappaletta, yksi **Kiinteistö Oy Maali**:lle ja yksi Vantaan kaupungille.

Vantaalla xx. päivänä xxxxkuuta 2018

Vantaan kaupungin
puolesta valtakirjalla

_____
Kai Ketelimäki
kiinteistöpäällikkö

Kiinteistö Oy Maali:n
puolesta

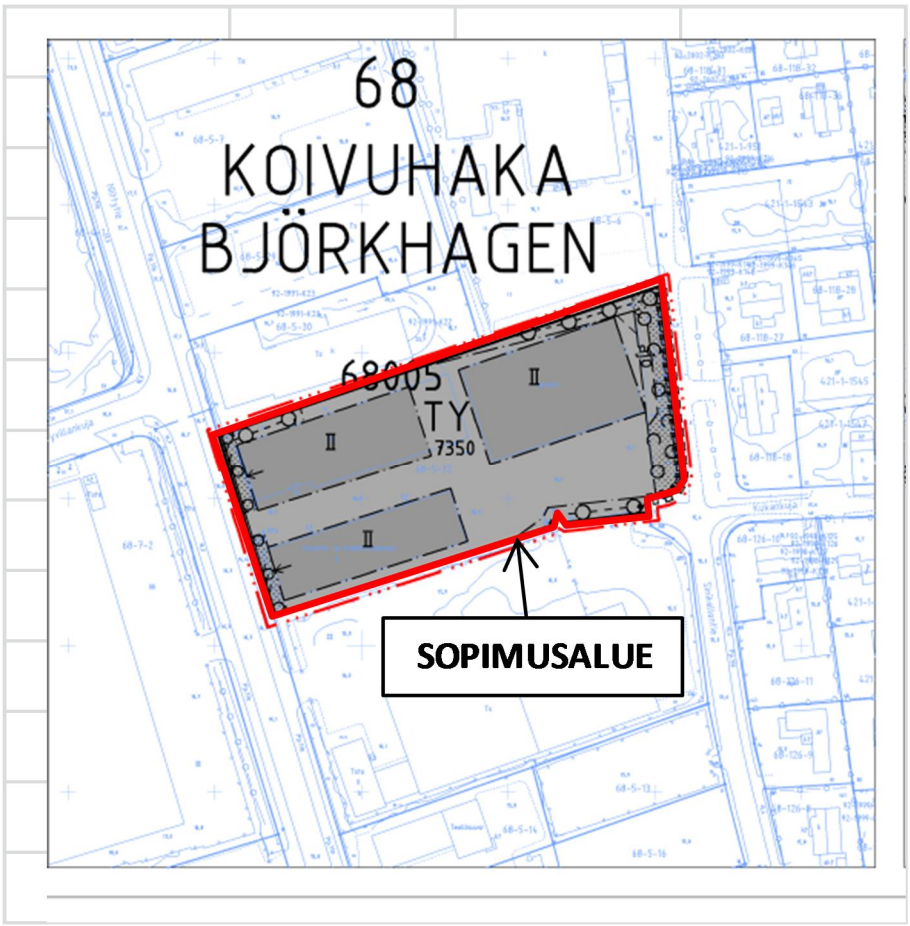
_____
Karri Glasin
Toimitusjohtaja

LIITE - Liite A1: sopimusalue

Liite A1

sopimusalue (punaisella rajattu)

asemakaavan muutos nro. 002331 (kartta päivätty 21.9.2017)



32 § Asemakaava ja asemakaavamuutos 100400 sekä tonttijako, 10 Linnainen / Linnaisten omakotialueen laajennus

VD/4199/10.02.04.00/2016
HP/TLA/TKA/AOL/SRU/ET/JB,HY-L

Asemakaavalla mahdollistetaan Linnaisten omakotialueen laajentaminen yleiskaavan 2007 täydennysrakentamisalueelle Linnaistenmetsään nykyisen omakotialueen itäpuolelle. Kaava mahdollistaa 70 erillispientalotonttia ja enintään 81 kaksikerroksista erillispientaloa tonttitehokkuudella e=0,25. Osa lähivirkistysalueesta merkitään luonnon monimuotoisuuden kannalta erittäin tärkeäksi (luo) alueiksi.

Asemakaava koskee kortteleita 10013, 10018, 10025–10030 sekä katu- ja virkistysalueita kaupunginosassa 10, Linnainen.
Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa virkistysalueita kaupunginosassa 10, Linnainen.

Tonttijako koskee kortteleita 10013, 10018, 10025–10030 kaupunginosassa 10, Linnainen.

Alue sijaitsee Linnaistenmetsässä nykyisen omakotialueen itäpuolella.

Kaavan hakija
Yrityspalvelut, Vantaan kaupunki.

Maanomistus
Maan omistaa Vantaan kaupunki.

Kaavan valmisteluun osallistuneet
Kaavatyö on tehty kaupungin työnä.

Yleiskaava
Kaava-alue on kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa pientaloaluetta (A3) ja lähivirkistysaluetta (VL).

Asemakaava
Asemakaavalla mahdollistetaan 70 erillispientalotontin luovuttaminen pientalorakentajille ja kaupungin omistaman maaomaisuuden hyödyntämisen monipuolisen asuntotarjonnan turvaamiseksi. Kaikki korttelit ovat erillispientalojen korttelialueita (AO), joilla suurin sallittu kerroskorkeus on II ja tonttitehokkuus e=0,25, mikä tarkoittaa 14 637 k-m^2. 69 tontin koot vaihtelevat 524–1 144 m^2 välillä ja niille sallitaan yksi asunto. Korttelissa 10013, tontilla 19 (6 460 m^2) sallitaan 12 asunnon toteuttaminen erillispientaloihin. Kulku uudelle alueelle tulee Aisakellontien, nykyisen Kulkuskujan kautta. Aurinkoenergian käyttöä edistetään asuintalojen kattolappeiden suuntauksella. Kaava-alue on rakentamatonta metsää telemastoa ja sille vievää huoltotietä ja Kulkuspuistoa lukuun ottamatta. Osa asemakaavaehdotuksen kortteli- ja katualueista on kaavoitettu voimassa olevassa asemakaavassa lähivirkistysalueeksi, osa on kaavoittamatonta aluetta. Kulkuspuiston asemakaava ajantasaistetaan. Asemakaava perustuu Vantaan yleiskaava 2007 ratkaisuun, jossa alue on merkitty A3-täydennysalueeksi. Luontoselvitysten perusteella yleiskaavan aluerajauksia on tarkistettu asemakaavatyössä. Lähivirkistysalueella olevat arvokkaat metsäalueet merkitään luonnon monimuotoisuuden kannalta erittäin tärkeäksi (luo) alueiksi.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely
MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 26.4.2016

MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä tuli 25 kappaletta.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset
Asemakaavatyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 22.9.2014).

Kaavatyö kohdistuu kokonaan Vantaan kaupungin omistamalle maalle ja tuottaa erillispientalotontteja 70 kpl, n. 81 asuntoa. Kaavan tonttitehokkuus e=0,25 tuottaa asuntokerrosalaa (14 637 k-m^2).

Sopimus
Asemakaavaan ei liity toteuttamissopimusta.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 5.6.2017 § 15

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 5.6.2017 päivätty asemakaavaehdotus 100400 sekä tonttijakoehdotus, 10 Linnainen / Linnaisten omakotialueen laajennus,
b) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.

Käsittely:
Merkittiin, että lautakunnalle oli toimitettu J.K.:n asukasmielipide sekä U.M.:n / 140 allekirjoittajan mielipide Linnaisten metsän puolesta.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 12.6.2017 § 38

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 5.6.2017 päivätty asemakaavaehdotus 100400 sekä tonttijakoehdotus, 10 Linnainen / Linnaisten omakotialueen laajennus, ja
b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Nähtävilläolo
Asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus sekä tonttijakoehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 28.6.–31.8.2017. Tänä aikana jätettiin 15 muistutusta, joista yhden oli allekirjoittanut 396 henkilöä. Muistutuksissa korostuivat seuraavat seikat: uuden alueen liikenteestä aiheutuu haittaa nykyisille asukkaille ja se tulee jakautua useammalle kadulle; vesijohtoverkoston kokoa tulee kasvattaa ja nykyisiä katuja kunnostaa ennen uuden alueen rakentamista; esitetyt hulevesijärjestelyt ovat puutteellisia; paras virkistysmaasto tuhoutuu; uusi alue ulottuu liian pitkälle Linnaistenmetsään ja sillä on

vaikutuksia arvokkaisiin metsäalueisiin; Linnaistenmetsään ei tule esittää rakentamista mm. luonto- ja virkistysarvojen takia; palvelut ovat puutteellisia. Muistutukset vastineineen ovat liitteenä.

Kaavalausunnot
Kaupunginhallitus päätti 12.6.2017 oikeuttaa kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin 7 ja saatiin 3 kpl.

- Linnaisten omakotiyhdistys esittää lausunnossaan muistutuksissa korostuneiden asioiden lisäksi uuden alueen kunnallistekniikan rakentamista kerralla valmiiksi sekä Aisakellonpolun rakentamista Pähkinärinteeseen.
- Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että asemakaava tarkentaa onnistuneesti oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa esitettyä ratkaisua sekä esittää luo-merkinnän täydentämistä, mikä turvaisi suojeltavaksi luokiteltavan lahokaviosammaleen esiintymispaikkojen säilyminen luonnontilaisena.
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) esittää, että etelässä olevan jätevesipumppaamon tilavarauksen tulee olla 15x15 m sekä alueen vesijohto- ja jätevesiviemäriverkoston kapasiteetti asemakaava-alueella tulee varmistaa vesihuollon yleissuunnitelmassa.

Lausunnot vastineineen ovat liitteenä.

Tehdyt tarkistukset
Kaavakarttaan, määräyksiin ja selostukseen on tehty teknisiä korjauksia, sekä tarkistuksia lausuntojen ja muistutusten johdosta.

- Asemakaavan tuottamaa rakennusoikeutta on tarkistettu ja se on 14630 k-m^2.
- Vesihuollon esisuunnitelmaa on tarkistettu.
- Kaavakartalla jätevedenpumppaamon tilantarve on tarkistettu ja se on siirretty lähivirkistysalueelle, jolloin katualuetta on jatkettu pumppaamolle. Muutos sijoittuu kaupungin maalle, joten siitä ei ole tarpeen kuulla erikseen (MRA 32 §).

Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 2.10.2017 § 8

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,

b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 2.10.2017 päivätty asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus 100400 sekä tonttijakoehdotus, 10 Linnainen / Linnaisten omakotialueen laajennus.

Käsittely:
Jäsen Maija Vanhanen esitti asian jättämistä pöydälle. Jäsenet Hanna Valtanen ja Niilo Kärki kannattivat tehtyä esitystä.
Päätös:
Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle kaupunkisuunnittelulautakunnan seuraavaan kokoukseen.

———

Kaupunkisuunnittelulautakunta 20.11.2017 § 9

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 2.10.2017 päivätty asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus 100400 sekä tonttijakoehdotus, 10 Linnainen / Linnaisten omakotialueen laajennus.

Käsittely:
Jäsen Hanna Valtanen, jäsen Maija Vanhasen kannattamana, esitti asian palauttamista uudelleen käsittelyyn. Jäsen Tarja Eklund esitti asian käsittelyn jatkamista.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat asian palauttamista, äänestävät jaa, ja ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista, äänestävät ei.

Äänestyksessä annettiin 5 jaa-ääntä (Kärki, Lind, Silvennoinen, Valtanen ja Vanhanen) ja 11 ei-ääntä (Eklund, Kivimäki, Kärkkäinen, Lehmuskallio, Merelä, Pajula, Romppainen, Raja-Aho, Räsänen, Åstrand ja Ala-Kapee-Hakulinen). Puheenjohtaja totesi käsittelyä jatkettavan.

Kaupunkisuunnittelujohtaja täydensi esitystään siten, että kaavaselostukseen lisätään lause: vaiheittaisen metsänhakkuun toteutuminen varmistetaan rakennustöitä valmisteltaessa.

Päätös:
Hyväksyttiin kaupunkisuunnittelujohtajan esitys kaavaselostukseen tehdyllä lisäyksellä.

———

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 32

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 2.10.2017 päivätty asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus 100400 sekä tonttijakoehdotus, 10 Linnainen / Linnaisten omakotialueen laajennus.

Päätös:
Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle kaupunginhallituksen seuraavaan kokoukseen.

Liitteet:
- Asemakaavaselostus 2.10.2017 / II
- Muistutukset ja vastineet 2.10.2017 / 100400
- Lausunnot ja vastineet 2.10.2017 / 100400
- Linnaistenmetsän luontoarvot, Vantaan kaupunki, 26.5.2017

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Timo Kallaluoto, puh. 8392 2675, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
asemakaavasuunnittelija Anne Olkkola, puh. 8392 6528, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

100400 LINNAISTEN OMAKOTI-ALUEEN LAAJENNUS

LINNAINEN



MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA / KAUPUNKISUUNNITTELU

Asemakaavan selostus, joka koskee 2.10.2017 päivättyä asemakaavakarttaa nro 100400. Kaavoitus on tullut vireille 26.4.2016. Selostusta tarkistettu 20.11.2017.

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaava:
korttelit 10025, 10026 sekä osa korttelia 10018, 10027 sekä katu- ja virkistysalueet kaupunginosassa 10, Linnainen

Asemakaavan muutos:
korttelit 10028-10030, osa korttelia 10013, 10018, 10027 sekä katu- ja virkistysalueet kaupunginosassa 10, Linnainen (kumoutuvan asemakaavan virkistysalueet)

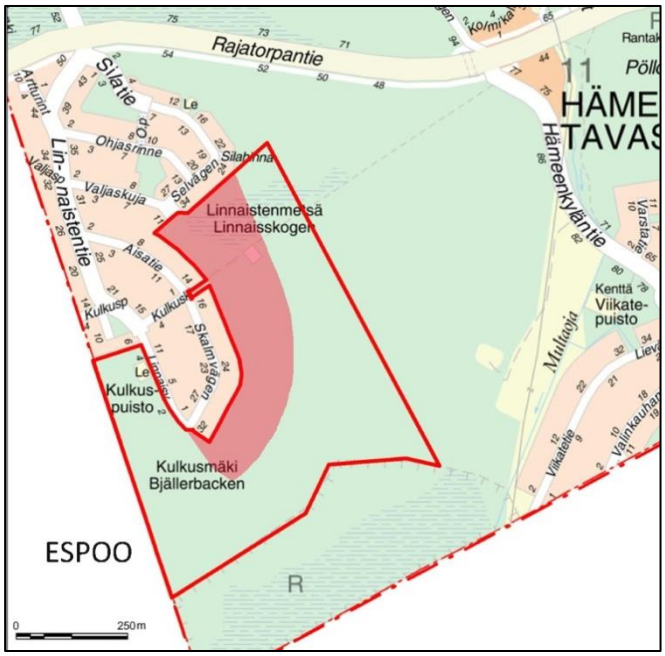
Tonttijako:
korttelit 10025-10030 ja osa korttelia 10013 ja 10018 kaupunginosassa 10, Linnainen.

Asemakaavalla mahdollistetaan Linnaisten omakotialueen laajentaminen voimassaolevan yleiskaavan täydennysrakentamisalueelle Linnaistenmetsään nykyisen omakotialueen itäpuolelle. Kaava mahdollistaa 70 erillispientalotonttia ja enintään 81 kaksikerroksista erillispientaloa tonttitehokkuudella e=0,25. Osa lähivirkistysalueesta merkitään luonnon monimuotoisuuden kannalta erittäin tärkeäksi (luo) alueiksi.

Kaavaan ei liity toteuttamissopimusta.

Kaavan laatija: Anne Olkkola, asemakaavasuunnittelija, Vantaan kaupunki;
anne.olkkola@vantaa.fi, puh. 09- 839 26528.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI



Suunnittelualue sijaitsee Vantaan lounaisnurkassa Linnaisten omakotialueen itä- ja eteläpuolella Linnaistenmetsässä. Kaava-alue rajautuu pohjoisessa Silatien pientalokortteliin ja lännessä Aisatien pientalokortteliin sekä Espoon ja Vantaan väliseen rajaan. Etelässä suunnittelualuetta rajaa Äijänsuon luonnonsuojelualue ja idässä, Linnaistenmetsässä, kiinteistöt 92-405-3-345 ja 92-10-9903-2.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Kaavatyö hyväksyttiin työohjelmaan 2016 ja sen numeroksi tuli 100400.
- Kaavoitus tuli vireille 26.4.2016.
- Mielipiteet pyydettiin 10.6.2016 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 25 kappaletta.
- Hankkeesta järjestettiin asukastilaisuudet 12.5.2016, 26.5.2016 (kaavakävely) ja 25.10.2016.
- Kaupunkisuunnittelulautakunta 5.6.2017 ja kaupunginhallitus 12.6.2017 hyväksyivät asemakaavan ja asemakaavamuutoksen nähtäville (MRA 27§) ja pyytämään tarvittavat lausunnot.

- Asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus oli nähtävillä 28.6.-31.8.2017 ja siitä saatiin 15 muistutusta, jonka yhden oli allekirjoittanut 396 henkilöä ja 3 lausuntoa.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Perus- ja tunnistetiedot....2
2. Tiivistelmä....4
3. Lähtökohdat....4
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista....4
2.2 Suunnittelutilanne....9
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet....10
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo....10
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö....11
3.3. Asemakaavan tavoitteet....15
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot....16
4. Asemakaavan kuvaus....17
4.1 Kaavan rakenne....17
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen....19
4.3 Aluevaraukset....20
4.4 Kaavan vaikutukset....22
4.5 Ympäristön häiriötekijät....26
4.5 Nimistö....27
5. Asemakaavan toteutus....27
6. Kaavatyöhön osallistuneet....28
7. Asemakaavan seurantalomake....29
8. Asemakaavakartta ja –määräykset....31
9. Muu suunnitelma-aineisto....36

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- Asemapiirros ja alueleikkaus, Vantaan kaupunki, 25.9.2017
- Tonttien koot ja rakennusoikeus, Vantaan kaupunki, 25.9.2017
- Kiinteistömuuntamon ja jätevesipumppaamon sijainti, 25.9.2017
- Liikenteen yleissuunnitelma, katupoikkileikkauksia, Vantaan kaupunki, 23.5.2017
- Vesihuollon yleissuunnitelma, Vantaan kaupunki, 19.9.2017
- Ulkoilureitistön tavoitesuunnitelma, Myyrmäki, Vantaan kaupunki, 2015

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- Linnaisten metsän luontoarvot, Vantaan kaupunki, Ympäristökeskus, 26.5.2017

2. TIIVISTELMÄ

Asemakaavalla mahdollistetaan 70 erillispientalotontin luovuttaminen pientalorakentajille ja kaupungin omistaman maaomaisuuden hyödyntäminen monipuolisen asuntotarjonnan turvaamiseksi. Kaikki korttelit ovat erillispientalojen korttelialueita (AO), joilla suurin sallittu kerroskorkeus on II ja tonttitehokkuus e=0,25, mikä tarkoittaa 14 630 k-m^2. 69 tontin koot vaihtelevat 524-1144 m^2 välillä ja niille sallitaan yksi asunto. Korttelissa 10013, tontilla 19 (6460 m^2) sallitaan 12 asunnon toteuttaminen erillispientaloihin. Kulku uudelle alueelle tulee Aisakellontien, nykyisen Kulkuskujan kautta. Aurinkoenergian käyttöä edistetään asuintalojen kattolappeiden suuntauksella. Kaava-alue on luonnontilaista metsää telemastoa ja sille vievää huoltotietä ja Kulkuspuistoa lukuun ottamatta. Osa asemakaavaehdotuksen kortteli- ja katualueista on kaavoitettu voimassa olevassa asemakaavassa lähivirkistysalueeksi, osa on kaavoittamatonta aluetta. Kulkuspuiston asemakaava ajantasaistetaan. Asemakaava perustuu Vantaan yleiskaava 2007 ratkaisuun, jossa alue on merkitty A3- täydennysalueeksi. Asemakaavatyössä on tarkistettu voimassaolevan yleiskaavan aluerajausta luontoselvitysten ja Vantaan ympäristökeskuksen asiantuntijan arvion perusteella. Lähivirkistysalueella olevat arvokkaat metsäalueet merkitään luonnon monimuotoisuuden kannalta erittäin tärkeäksi (luo) alueiksi.



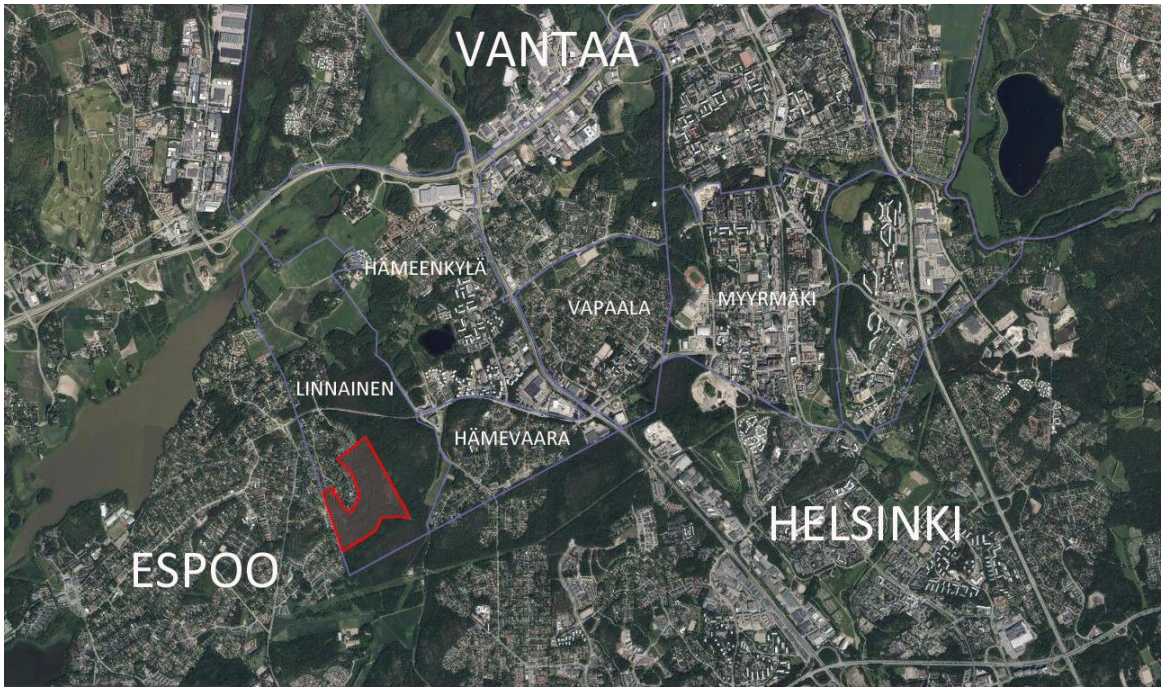
Etualalla Linnaisten uusi täydennysalue, Jekaterina Masjagutova, Vantaan kaupunki.

3. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Linnaisten omakotialue sijaitsee Vantaan lounaisnurkassa Espoon rajan ja Linnastenmetsän välissä. Alueen pohjoispuolella oleva Rajatorpantie liittää alueen Pähkinärinteeseen ja Espoon puolella Pitkäjärventie Laaksolahteen ja Lähderantaan. Alue on Helsingin metropolialueen keskellä seudulliseen viheryhteyteen rajautuva, rauhallinen omakotialue.



Ilmakuvaan (2016) on merkitty punaisella asemakaava-alueen rajaus, Vantaan kaupunki.

2.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemarakenne ja -kuva

Maisemarakenteessa alue on Vantaanjoen laakson lounaispuolista rikkonaista selännealuetta, joiden väliset pienialaiset painaumat ovat soistuneet. Suunnittelualue sijoittuu metsäalueelle, loivasti etelään laskevaan maastoon, josta kaava-alueen länsipuolella oleva, selvästi maastosta nouseva pohjois-eteläsuuntainen kallio erottuu. Laajennusalueen sisäpuolella on myös osittain maanpinnan yläpuolelle nousevia pienialaisia kallioita.

Suuren kallion itäpuolella on yleiskaavassa pohjois-eteläsuuntainen seudullinen ulkoilureitti ja Linnaisten eteläpuolella itä-länsisuuntainen paikallinen reittiyhteys tälle. Linnaisten pientaloalue on rakennettu 1950-60 lukujen vaihteessa Linnaisten kartanon metsään. Alue on telemastoa ja sinne vievää huoltotietä lukuun ottamatta alkuperäistä metsämaisemaa, jota on paikoin harvennettu.

Vesistöt ja vesitalous

Hulevedet virtaavat metsäalueella pintavaluntana Linnaistenmetsän ja Äijänsuon suoalueelle, josta ne purkautuvat Kulkusojan ja Multaojan kautta Espoon Monikonpuron pienvesistöön ja edelleen Suomenlahteen. Alue on yksittäisiä kohtia lukuun ottamatta rakentamatonta. Alue ei ole pohjavesialuetta.

Maaperä

Asuinrakentamiseen kaavoitettu alue sijaitsee pääasiassa kallioisella moreenialueella. Alueen pohjoisosassa on pintamaalajikartan mukaan turve/savi (Tv/Sa) alue, johon kertyy ajoittain pintavettä. Korttelissa 10030 alin lattiataso tulee olla vähintään tasolla +40 (N2000). Rakennettavan alueen etelä- ja koillisosissa on pintamaalajikartan mukaan savi (Sa), siltti (Si) , siltti/savi (Si/Sa) ja siltti/moreeni (Si/Mr) alueita. Rakennusten perustaminen alueella määräytyy rakennuspaikkakohtaisten pohjatutkimusten perusteella.





2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Linnaisissa asui vuoden 2016 alussa 790 henkilöä, mikä on noin 1,5 % Myyrmäen suuralueen väkiluvusta. Alueen väkiluku on ollut korkeimmillaan 910 henkilöä vuonna 2008. Linnaisten kaupunginosan väestöä kuvaa: korkea koulutusaste, hyvä toimeentulo ja perheellisyys. Väestössä on suhteellisen paljon koulu- ja työikäisiä[1]. Alueen väestön vaihtuvuus on pientä ja se vaikuttaa yhteisöllisyyteen ja alueelle juurtumiseen.

Asuminen

Linnaisissa lähes koko asuntokanta on omistusasuntoja pientaloissa. Asuntokunnan keskikoko on 2,8 henkilöä. 1970-luvun jälkeen alueelle on rakennettu vuosittain muutamia asuntoja, pois lukien 1991-1992, jolloin Etelä-Linnaisten asuinalue laajeni (n. 30 taloa) ja 2004-2005, milloin Pohjois-Linnaisten Ainontien alue rakentui (n. 20 taloa). Kaava-alueella ei ole asuntoja.

Palvelut ja työpaikat

Myyrmäen suuralueella on työpaikkoja 22330, joista 60 kappaletta on Linnaisten kaupunginosassa. Alueen palvelut keskittyvät myös viereisiin kaupunginosiin: Pähkinärinteeseen (kaupalliset lähipalvelut, koulut, päiväkoti) ja Myyrmäen aluekeskukseen (terveydenhoito), Petikko-Varisto (erikoiskauppa) ja Espoon puolella Lähderanta (kaupallisia lähipalveluja). Espoon puolelle Linnaisten asuinalueen viereen on kaavoitettu tontti liiketilalle, mutta se on rakentamatta.

Yhdyskuntarakenne

Suunnittelualue on Vantaan kaakkoisnurkassa rajautuen nykyiseen Etelä-Linnaisten pientaloalueeseen. Kaupunkirakenteellisesti nykyinen asuinalue liittyy Espoon puolella olevaan Laaksolahden pientaloalueeseen. Vantaan kaupunkirakenteesta sen erottaa leveä Linnaistenmetsä, joka on seudullinen viheryhteys sekä Rajatorpantie ja sen varren viheralueet. Rajatorpantien lisäksi alue liittyy ympäröiviin alueisiin polkuverkostolla.

[1] http://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/tietoa_vantaasta/tilastot_ja_tutkimukset




Alueelle tyypillistä ovat puutarhamaiset, pensasaidoin rajatut tontit.

Kaupunkikuva

Etelä-Linnaisten kaupunkikuvaa leimaa omakotialueelle tyypillinen pienimittakaavaisuus, puutarhamaisuus ja rakennuskannan monipuolisuus. Alue on rakentunut 1900-luvun puolivälistä lähtien ja täydentynyt vuosien kuluessa omakotitaloilla, kun suuria tontteja on lohkottu. Silatien 1990-luvun alussa rakentuneet vaaleat tiilitalot muodostavat yhtenäisen, erottuvan alueen. Aluetta rajaava Linnaistenmetsä muodostaa majesteettisen aluetta rajaavan visuaalisen rajan.

Alueella ei sijaitse rakennetun kulttuuriympäristön kohteita, eikä siellä ole kulttuuriympäristöön liittyviä erityisiä maisemallisia arvoja. Alueella ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä.

Virkistys

Linnaistenmetsä ja etelässä Espoon viheralueet ja Leppävaaran urheilupuisto tarjoavat upeat lähivirkistyspuitteet. Linnaistenmetsä mahdollistaa luonnossa retkeilyn ja marjastuksen. Metsässä on tiheä polkuverkosto, mutta valaistuja virkistysreittejä lähialueella ei ole.

Liikenne

Kaava-alue sijoittuu Rajatorpantien eteläpuolelle Espoon rajan tuntumaan. Liikenne alueelle kulkee Rajatorpantien, Linnaistentien ja Kulkuskujan kautta. Rajatorpantie on Espoon ja Vantaan välillä kulkeva vilkasliikenteinen pääväylä. Kadun keskiarkivuorokausiliikenne vuonna 2015 oli 8830 ajon/vrk.

Linnaistentie on alueen paikallinen kokoojakatu. Keskivuorokausiliikennemäärä Linnaistentiellä Rajatorpantien ja Silatien välissä oli 950 ajon/vrk 24.5.2016 suoritetun liikennelaskennan mukaan. Kulkuskuja on rakentamaton tonttikatu, jonka nimi tulee muuttumaan Aisakellontieksi.

Alueella kulkee yksi bussilinja, joka ajaa Linnaistentietä pitkin. Tällä pääsee Myyrmäkeen, Martinlaaksoon ja Askistoon. Linjan vuoroväli on noin 40 minuuttia. Espoon puolella Linnaisten lähellä kulkee bussilinjat Leppävaaran kautta Helsinkiin ja Kauniaisten kautta Otaniemeen.

Rajatorpantien eteläpuolella ja Linnaistentiellä välillä Rajatorpantie – Kulkuskuja (tuleva Aisakellontie) on yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä.

Vesihuolto

<u>Vedenjakelu</u>

Asemakaavan muutosalueen länsipuolelle on rakennettu nykyinen Linnaisten vesihuolto. Alueen vedensaanti hoidetaan Linnaistentien jakelujohdosta ja Rajatorpantien runkojohdosta, jotka ovat yhteydessä Espoon Jupperin vesijohtoverkostoon. Alueen vesijohtoverkoston painetta ylläpidetään Vantaan ja Espoon kaupungin rajalla sijaitsevalla paineenkorotusasemalla.

Jätevesiviemäröinti

Alueen länsipuolelle on rakennettu nykyinen Linnaisten asuinalueen jätevesiviemäröinti. Jätevedet johdetaan Espoon Jupperinmetsän jätevedenpumpaamolle, josta veden kulkeutuvat Espoon viemäriverkoston kautta jätevedenpuhdistamolle. Puhdistettu jätevesi lasketaan Suomenlahteen.

Hulevedet

Hulevesien hallinta Linnaisten asuinalueella perustuu hulevesiviemäröintiin sekä kadunvarsien avo-ojiin ja tonttien viivyttäviin painanteisiin.

Kaukolämpö

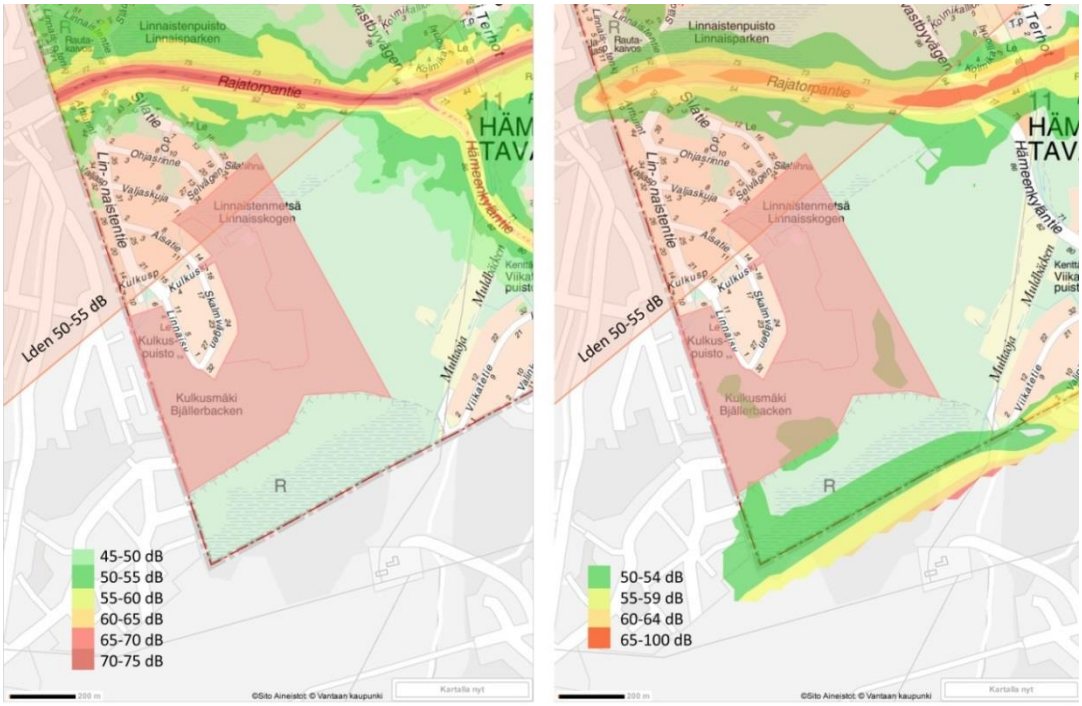
Kaukolämpöverkko ei ulottu alueelle.

Sähköverkko

Vantaan Energialle kuuluvia pienjännitemaakaapeleita on Kulkuskujan (Aisakellontien) päässä. Suunnittelualueella ei ole olemassa olevaa sähköverkkoa.

Ympäristöhäiriöt

Kaava-alueella ei ole liikennemelua eikä liikenteen aiheuttamia pienhiukkasia. Kaava-alueen pohjoisosassa lentomelutaso Lden 50-55 dB ei rajoita asuntorakentamista, mutta edellyttää asunnoilta ΔL 32 dB ääneneristävyyttä sekä toimisto- ja muilta hiljaisilta työtiloilta ΔL 28 dB ääneneristävyyttä.



Tiemelu 2011 ja vuoden 2030 meluennusteessa (Rambol Oy). Ennusteessa on huomioitu Kehä II:n vaikutus, mutta tien rakentamisesta ei ole tehty päätöstä. Lentomelualue Lden 50-55 dB ulottuu kaava-alueen pohjoisosaan. Kaava-alue ja korttelialueiden raja sen sisällä on punaisella.

2.1.4 Maanomistus

Suunnittelualueen omistaa Vantaan kaupunki.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

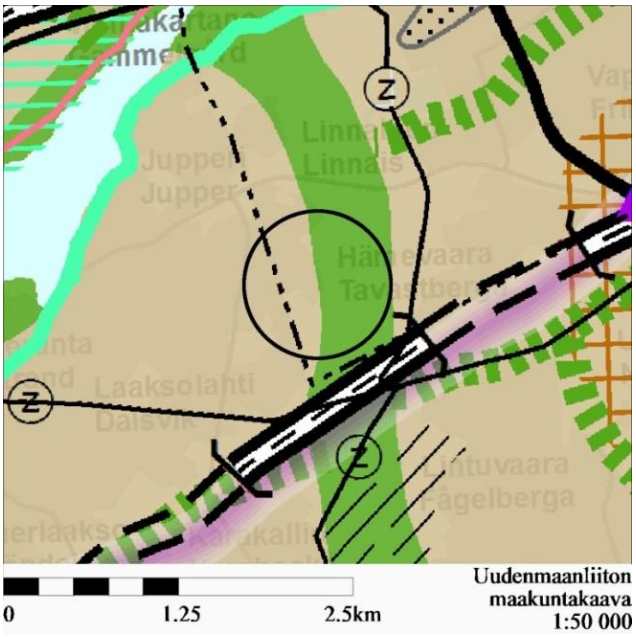
2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (valtioneuvosto 1.3.2009) erityistavoitteena on, että asuin-, työpaikka- tai palvelutoimintojen alueita ei sijoiteta irralleen olevasta yhdyskuntarakenteesta. Jalankulun ja pyöräilyn verkostoja varten on varattava riittävät alueet ja edistettävä niiden jatkuvuutta, turvallisuutta ja laatua.

Helsingin seutua kehitetään kansainvälisesti kilpailukykyisenä valtakunnallisena pääkeskuksena luomalla edellytykset riittävälle ja monipuoliselle asunto- ja työpaikkarakentamiselle, toimivalle liikennejärjestelmälle sekä hyvälle elinympäristölle. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

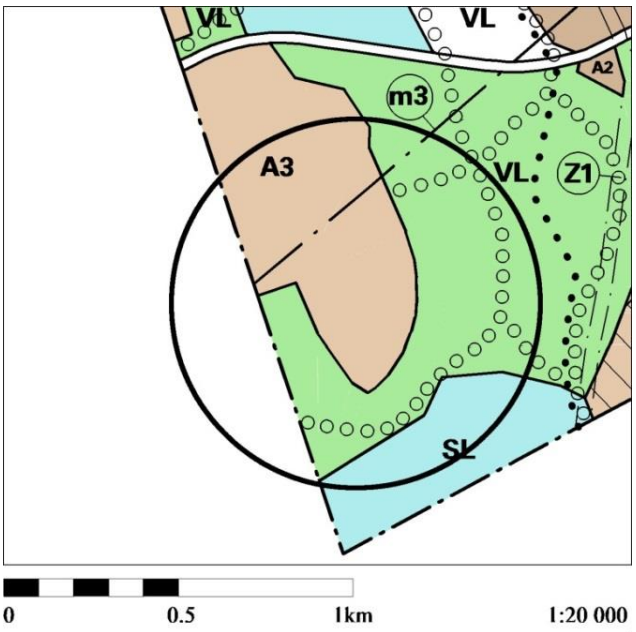
Maakuntakaava



Uudenmaan maakuntakaavassa (8.11.2006) alue on taajamatoimintojen aluetta sekä virkistysaluetta. Alueen eteläpuolella, Helsingissä on Kehä II:n liikenneväylän varaus.

Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

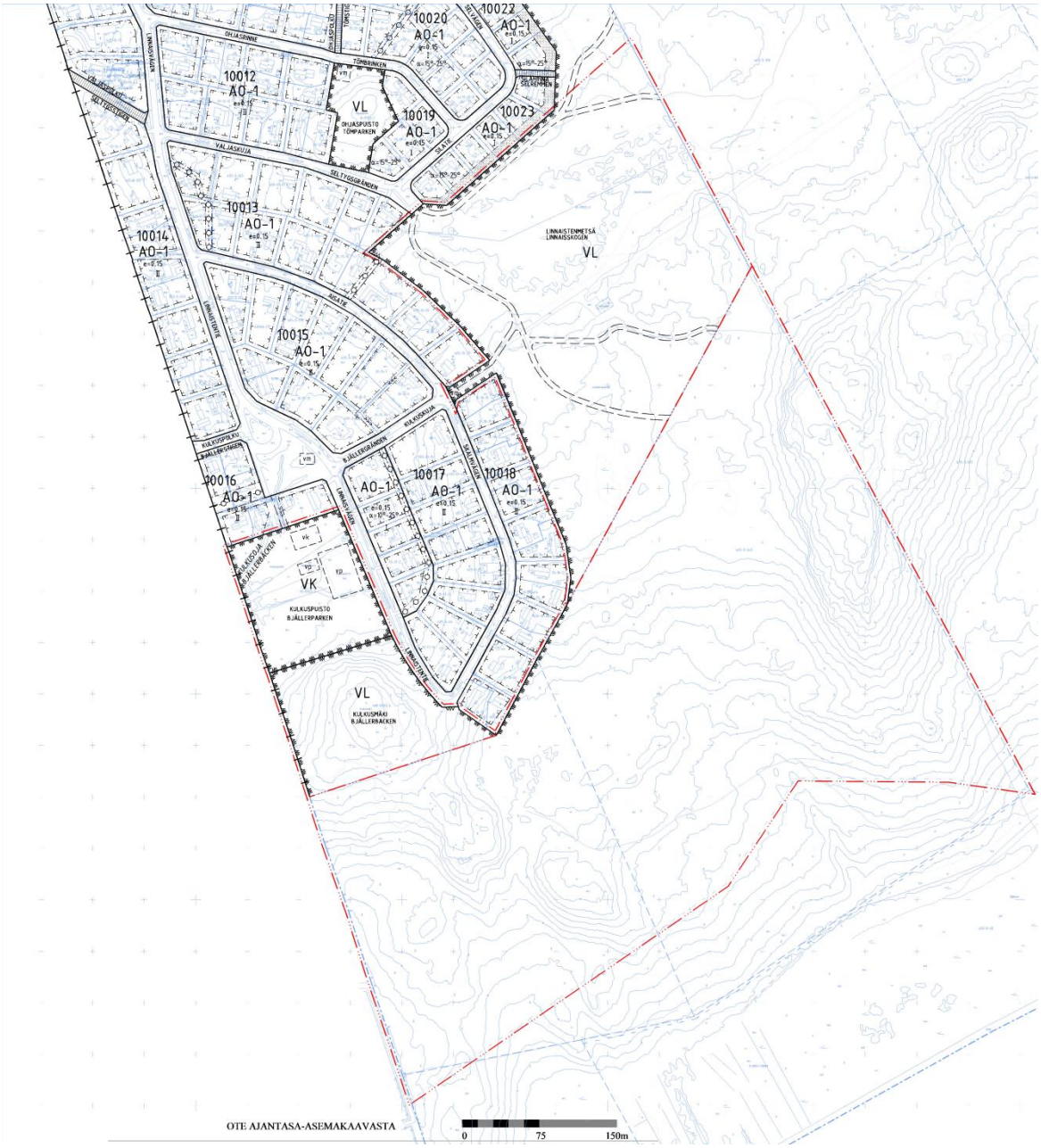
Yleiskaava



Alue on yleiskaavassa pientaloaluetta (A3) ja lähivirkistysaluetta (VL). Kaava-alue rajautuu etelässä luonnonsuojelualueeseen (SL). Alueen pohjoisosa on lentomeluvyöhykettä Lden 50-55 dB. Kaava-alueella on ohjeellisia ulkoilureittejä.

Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymä yleiskaava on tullut voimaan 25.2.2009. Kaavahanke on yleiskaavan mukainen.

Asemakaava



Osalla suunnittelualuetta on voimassa asemakaava nro 100100 (YM 28.9.1987). Siinä Linnaistenmetsää ja Kulkusmäki on osoitettu lähivirkistysalueeksi (VL). Kulkuspuisto on osoitettu leikkikentäksi (VK).

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Kaavatyö hyväksyttiin työohjelmaan 2016 ja sen numeroksi tuli 100400. Kaavoitus tuli vireille 26.4.2016.

- Mielipiteet pyydettiin 10.6.2016 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 25 kappaletta.

- Hankkeesta järjestettiin asukastilaisuudet 12.5.2016, 26.5.2016 (kaavakävely) ja 25.10.2016.
- Kaupunkisuunnittelulautakunta 5.6.2017 ja kaupunginhallitus 12.6.2017 hyväksyivät asemakaavan ja asemakaavamuutoksen nähtäville (MRA 27§) ja pyytämään tarvittavat lausunnot.
- Asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus oli nähtävillä 28.6.-31.8.2017 ja siitä saatiin 15 muistutusta, jonka yhden oli allekirjoittanut 396 henkilöä ja 3 lausuntoa.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttötoimi (yrityspalvelut, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, tekninen toimiala), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, Museovirasto, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj ja HSL.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin mielipiteitä kirjallisena 25 kappaletta.

Vantaan energia: tarvitaan puistomuuntamopaikka, joka tulisi merkitä ohjeellisena varauksena asemakaavaan.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos : Katujen ja tonttiliittymien suunnittelun on huomioitava osoitteiden selkeys ja loogisuus. Tonttiliittymän tulee sijaita osoitteen mukaisessa kohdassa. Asuinrakennusten sijoittelussa tulee tarvittaessa huomioida lähelle rakentamisen asettamat vaatimukset paloturvallisuudelle. Kaavaan selkeästi kirjattava, millä ehdoilla palomuuri voidaan jättää rakentamatta. Alueelle on rakennettava riittävä sammutusvesiverkosto pelastuslaitoksen tarpeisiin rakennusten käyttötavat huomioiden.

- *Asemakaavan yhteydessä on tarkistettu myös Linnaisten nykyisen alueen nimistöä. Rakentamisohjeilla tarkennetaan rakennusten sijoittamista tontilla ja miten ne vaikuttavat rakennerat-kaisuihin paloturvallisuuden näkökulmasta.*

Vantaan kaupungin museo (Museovirasto): Alueella ei sijaitse rakennetun kulttuuriympäristön kohteita, eikä siellä ole kulttuuriympäristöön liittyviä erityisiä maisemallisia arvoja. Alueella ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY: Aluetta varten on rakennettava uutta yleistä vesihuoltoa. Asemakaavan laatimisen johdosta muodostuvien uusien tonttien kytkentä vesihuoltoon tarkastellaan kustannusarvioineen kaavoituksen edetessä ja esitetään kaavaselostuksen osana vesihuollon esisuunnitelmassa. Alueen nykyisen vesijohto- ja jätevesiviemäriverkoston kapasiteetin riittävyys asemakaava-alueella tulee varmistaa kunnallisteknisen yleissuunnitelman yhteydessä tehtävässä vesihuollon yleissuunnitelmassa.

Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry: Linnaistenmetsän virkistyskäyttö on kasvanut merkittävästi ja kaavailtu uusi asutus lisää paineita ja maastopohjan lisääntyvää kulumista jäljelle jätettävälle metsäalueelle. Lisäksi asukkailla on tapana levittäytyä tonttinsa ulkopuolelle, jos rajan

takana on kaupungin omistamaa virkistysaluetta. Linnaisissa on viimeinen laaja, hyvin luonnontilansa säilyttänyt metsäalue Länsi-Vantaalla KehäIII:n eteläpuolella. SLL Vantaa esittää, että aluetta vähintään kevennetään itä-kaakkoisreunasta poistamalla ainakin ulompi pitkittäiskatu ja tontteja siirretään kaavoitusalueen länsireunaan Kulkuspuistoon ja kallioalueelle, koska se ei ole osa viherreittiä. Näin vaihdettaisiin vain A3:n ja VL:n sijainteja. Täydennysrakentaminen on siis koskenut viime vuosina nimenomaan Etelä-Linnaisia. Pohjois-Linnaisissa on monia paikkoja, joihin mahtuu vastaavaa täydennysrakentamista. On hyvä, että tonttialoja on nykykaavoituksessa pienennetty.

- *Kaavatyössä on selvitetty luontoarvoja ja sen perusteella Yleiskaava 2007 aluerajausta on tarkistett ja arvokkaita metsä alueita säilytetty.*

Linnaisten omakotiyhdistys ry: Linnaisten asukkaiden ja omakotiyhdistyksen hallituksen mielestä lähimetsän menetys on iso asia. Sillä on iso merkitys alueen identiteetille. Linnainen on ollut arvostettu, puutarhamainen ja väljästi rakennettu asuinalue ja uusi alue näyttäisi edustavan tämän vastakohtaa, jossa ei säily olemassa olevaa isoa puustoa. Uusi alue lisää liikennettä, myös raskasta liikennettä, nykyisellä alueella. Näkökulmia suunnitteluun:

- Alue tulisi kunnallistekniikan osalta rakentaa kerralla valmiiksi, jota rakentamisen haitta nykyisille asukkaille olisi mahdollisimman lyhyt. Haitat liittyvät erityisesti lasten turvallisuuteen (kapeat tiet ja lisääntyvä raskas liikenne) ja meluun (mahd. räjäytykset ym.).
- Alue tulisi jakaa pienempiin osa-alueisiin pienillä puistosaarekkeilla (vrt. Valjaspuisto), joissa olemassaolevaa puustoa tulee säilyttää.
- Avohakkuuta tulee välttää ja myös tonttien kaavamääräyksissä pitäisi hyväkuntoisia puita velvoittaa säilyttämään.
- Nykyisten metsään rajoittuvien tonttien (Aisatie) viereen kaavoitettavien uusien tonttien reunaan tulisi jättää min. 8m levyinen istutettavaksi määrätty tontin osa, jossa myös puustoa tulee säilyttää. Nykyisillä vanhoilla tonteilla sijaitsevat rakenteet, istutukset on rakennettu siten, että metsän puolella ei olisi asutusta.
- Liikenne alueelle tulisi järjestää vähintään kahta reittiä jolloin se jakautuisi tasaisemmin eri puolille vanhaa aluetta. Parhaimmat kulkureitit alueelle ovat Valjaskujan päästä sekä Linnaistentien alkupäästä. Kulkuskujan päästä (tukiasemalle johtava) voisi olla kolmas ajotie, kuitenkin mieluimmin kevyen liikenteen väylä mm. bussin päätepysäkille. Linnaistentien alkupäähän tulee samassa yhteydessä rakentaa kevyenliikenteen reitti valmiiksi.
- Jalankulkuyhteydet lähimetsään nykyisille poluille tulee järjestää luontevasti useammasta kohden.
- Ehdotettu jalankulkuväylä vanhaa sähkölinjaa pitkin tukiasemalta Pähkinärinteeseen on kannatettava kunhan se tehdään polkumaisena luontevasti mutkittelevana maastomuotoja seuraten. Ei viivasuorana viiltona metsään. Kosteikon kohdalla esim. lankkusiltana.
- Vanhan osan tehokkuusluvun nostamisen (0,15 -> 0,25) tulee perustua asukkaiden vapaaehtoisuuteen.
- *Alueen kunnallistekniikan rakentamisen vaiheistus ratkeaa myöhemmin. Kaava-alueelle ei ole suunniteltu pieniä puistoja kortteleiden lomaan tai nykyisen alueen väliin, vaan säilyttää Linnaistenmetsä mahdollisimman yhtenäisenä metsäalueena. Kaavatyön yhteydessä on kartoitettu kilpikaarnamäntyjä, tammia, avokallioita ja siirtolohkareita, joita edellytetään säilytettäväksi kaavamääräyksillä (yleinen) ja laadittavilla rakentamisohjeilla (kuva säilytettävistä yksilöistä). Uusilla tonteilla tulee olla 6 m levyinen puilla ja pensailla istutettava alue tontin sillä reunalla, mikä rajautuu nykyisiin tontteihin. Linnaistentien eteläpäästä suunnitellusta ajoyhteydestä luovuttiin luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeän (luo) alueen takia. Ulkoilureittejä on merkitty ohjeellisena kaavaan.*

Yksityisiltä asukkailta tulleet mielipiteet on koottu alle, mikäli asiaa ei ole mainittu edellä ja se liittyy suunnittelualueeseen.

- Rakentaminen arvometsään ja viheralueille on huonoa ja kestämätöntä suunnittelua.
- Metsä ja luonnon arvo on noussut sitten yleiskaavan laatimisen. Täydennysrakentamisessa tulee säilyttää olemassa olevaa metsää ja hyödyntää jo asemakaavoittuja alueita.
- Asukkaiden hyvinvoinnille, alueen identiteetille ja luonnon monimuotoisuudelle tärkeitä ovat vanhat puut (hongat), purot ja ojat, mustikkamaat, siirtolohkareet, kalliot ja metsän polut.
- Vastustan Linnaisten metsän rakentamista. Me haluamme tukea luonnon monimuotoisuutta, seurata luontoa ja nauttia luontoelämyksistä lähellä kotiamme!
- Kannatamme pääpiirteissään uuden alueen suunnittelua ja nykyisen alueen täydennysrakentamista.
- Nykyistä aluetta ei tule tiivistää, vaan ylläpitää puutarhamainen, vehreä luonne.
- Nykyisellä alueella tulisi sallia myös tonttitehokkuus e=0,25.
- Haluaisimme myös, että kaupunki tekisi kaikkensa jäljelle jäävän Linnaisten metsän suojelun eteen. Kilpikaarnamännyt ja tammet tulee säilyttää.
- Uusien ja nykyisten tonttien väliin tulee jättää riittävä suojavyöhyke, sillä rakennusluvan yhteydessä metsään rajautuvien tonttien rakentajille ehdotettiin talon sijoittamista 2 m tontin rajasta, koska metsän ajateltiin säilyvän.
- Ehdotamme ajoyhteyttä uudelle alueelle Valjaskujan kautta.
- Ei ajoyhteyttä valjaskujalta. Valjaskujan päässä olevaa parkkipaikkaa käyttävät ympäröivän seudun ulkoilijat ja vierailijat, joten parkkipaikkaa tulee laajentaa ja valjaskuja peruskorjata. Kävelyyhteys valjaskujan päästä uudelle alueelle.
- Ajoyhteys uudelle alueelle Kulkuskujan ja Linnaistentien päästä.
- Ei liikennettä Kulkuskujalle: Kulkuskuja on savipatjan päällä, mikä aiheuttaa tärinää ja tie painuu. Mikäli kuitenkin päädytään käyttämään toisena liikenneyhteytenä suunnitteilla olevalle asuinalueelle tulee ko. kujan perusteellinen kunnostus suorittaa ennen asuinalueen rakentamisen aloittamista. Nykykunnossa Kulkuskuja ei kestä lisääntyvää liikennettä saati sitten rakentamisaikaisen raskaan liikenteen kuormitusta.
- Koska liikenne erityisesti Linnaistentiellä tulee lisääntymään, katu tulisi muuttaa etuajo-oikeutetuksi pääväyläksi ja kärkikolmion asettamista kaikille sille risteäville kaduille. Linnaistentien ja koko alueen nopeusrajoitus tulisi alentaa 30 km/h.
- Edellyttääkö uuden alueen aiheuttama liikenteen kasvu Pähkinärinteen suunnasta Rajatorpantieltä Linnaistentielle kääntyvän liikenteen ryhmityskaistan pidentämistä? Myös liikennevalojen ajoitusta tulee seurata ja muuttaa tarpeen mukaan.
- Kevyen liikenteen yhteydet Espooseen tulee toteuttaa Linnaisten eteläosasta, Valjaspolulta ja bussin kääntöpaikalta.
- Kevyen liikenteen yhteys Hämeenvaaraan ja Linnaistentien päästä valaistuun ulkoilureittiin Espoon Leppävaaran urheilupuistoon ja esim. yhdyslatu Linnaistentien alkupäästä Leppävaara - Oittaa väliselle ladulle. Reittien tulisi olla valaistuja.
- Työtilamahdollisuus uusille tonteille, esim. pienleipomo.
- Nykyisen bussilinja 335:n jatkaminen lähemmäksi uutta aluetta.
- Aisatie 28 ja 30 tontteihin rajautuva kosteikko on joissain suunnitelmissa ollut tarkoitus säilyttää.
- Aisatie 26,28 ja 30 tonttien salaoja sekä hulevedet on johdettu kosteikon läpi menevään avo-ojaan, mikä tulee ottaa huomioon uuden alueen rakentamisessa.
- Viemäriliitäntämahdollisuus Aisatie 26, 28 ja 30 *(alakerta)* varattava mikäli uudisalue tulee. Meillä on pumppaamo, mutta tästä halutaan luopua ja kytkeä yläkerta ja kellaritilat viemäröintiin.
- Luontevaa, että alueen pohjoispäässä oleva suoalue säilytetään rakentamattomana.
- Suoalueen ympäristössä voitaisiin tehdä metsänhoidollisia hakkuita kaatamalla joitain tontteja varjostavia suuria kuusia.
- Uuden omakotialueen rakentamisen myötä hulevesien määrä tulee kasvamaan Kulkuskujan varren ojassa ja siitä eteenpäin. Kulkuskujan ja Linnaistentien risteyksen ali menevässä putkessa on jo nyt ollut padotusongelmaa. Talvella ja keväällä on vesi sen takia ajoittain noussut talomme salaojassa riskikorkeuteen, perustuksen alapinnan yläpuolelle.

- Aisatien korttelin läpi virtaava puro tulee säilyä, hulevesien virtaussuuntaan ei muutoksia!
- Uusi alue tulee rasittamaan myös alueen vesijohtoverkostoa. Vesijohtoverkosto tulisi mitoittaa niin, että varmistetaan koko alueelle riittävä kapasiteetti myös kulutushuippujen aikana.
- Uuden alueen kaavoituksen yhteydessä tulisi teleoperaattoreilta edellyttää siitä, että koko alueen tietoliikenneyhteydet saadaan nykyisiä tarpeita vastaavalle tasolle.
- Uuden alueen myötä asukkaiden ikärakenne tulee muuttumaan ja se antaa hyvän mahdollisuuden kokeilla ja etsiä uusia yhteisöllisiä toimintamuotoja. Kaavassa tulisi varata tilat ”kylätalolle”. Leikkipuistoja tulee olla riittävästi. Nykyinen tulee kunnostaa.
- Linnaisiin tulisi varata alue koirapuistolle.

– *Kaikkia esitettyjä mielipiteitä ei voida ratkaista kaavoituksessa ja ne on toimitettu eteenpäin niistä vastaaville tahoille. Mielipiteitä on käsitelty asukastilaisuudessa 25.10.2016. Täydennysalueen sijainti ja laajuus on ratkaistu Vantaan yleiskaavassa, joka on ollut lähtökohta asemakaavatyölle. Reittejä rajan yli Espooseen on edistetty tapaamisissa naapurikunnan virkamiesten kanssa. Kaavatyössä on tutkittu mm. korttelivaihtoehtoja, erilaisia tonttityyppejä, alueen liittymistä olemassa olevaan alueeseen, virkistysreittejä, hulevesien hallintaa ja vesijohtoverkoston kapasiteetin kasvattamista. Aisatien eteläosien kiinteistöjen liittyminen uuteen jätevesiviemäriin ei ole mahdollista paineistetun viemärin takia.*

Kaavatyöhön liittyen on järjestetty asukastilaisuudet 12.5.2016, 26.5.2016 (kaavakävely) ja 25.10.2016. Lisäksi 4.5.2016 kaavoittaja oli muutaman asukkaan kanssa maastossa ja tavannut asukkaita suunnitelmien äärellä.



Kaavakävely 26.5.2017 Linnaistenmetsässä.

Kaupunkisuunnittelulautakunta käsitteli 5.6.2017 asemakaavaehdotusta ja asemakaavan muutosehdotusta sekä tonttijakoehdotusta. Lautakunnalle oli toimitettu Jussi Koposen asukasmielipide sekä Ulla Montinin / 140 allekirjoittajan mielipide Linnaistenmetsän puolesta.

Asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus sekä tonttijakoehdotus oli nähtävillä (MRA 27 §) 28.6.- 31.8.2017 (kaupunginhallitus 12.6.2017)**.** Tänä aikana jätettiin 15 muistutusta, joista yhden oli allekirjoittanut 396 henkilöä. Muistutuksista vastineineen on erillinen asiakirja. Muistutuksissa korostuivat seuraavat seikat: uuden alueen liikenteestä aiheutuu haittaa nykyisille asukkaille ja se tulee jakautua useammalle kadulle; vesijohtoverkoston kokoa tulee kasvattaa ja nykyisiä katuja kunnostaa ennen uuden alueen rakentamista; esitetyt hulevesijärjestelyt ovat puutteellisia; paras virkistysmaasto tuhoutuu; uusi alue ulottuu liian pitkälle Linnaistenmetsään ja sillä on vaikutuksia arvokkaisiin metsäalueisiin; Linnaistenmetsään ei tule esittää rakentamista mm. luonto- ja virkistysarvojen takia; palvelut ovat puutteellisia.

Lausuntoja pyydettiin 7 ja saatiin 3 kpl. Linnaisten omakotiyhdistys esittää lausunnossa muistutuksissa korostuneiden asioiden lisäksi uuden alueen kunnallistekniikan rakentamista kerralla valmiiksi sekä Aisakellonpolun rakentamista Pähkinärinteeseen. Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että asemakaava tarkentaa onnistuneesti oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa esitettyä ratkaisua sekä esittää luo-merkinnän täydentämistä, mikä turvaisi suojeltavaksi luokiteltavan lahokaviosammaleen esiintymispaikkojen säilyminen luonnontilaisena. Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymä (HSY) esittää, että etelässä olevan jätevesipumppaamon tilavarauksen tulee olla 15x15 m sekä alueen vesijohto- ja jätevesiviemäriverkoston kapasiteetti asemakaava-alueella tulee varmistaa vesihuollon yleissuunnitelmassa. Lausunnoista vastineineen on erillinen asiakirja.

Nähtävilläolon jälkeen tehdyt muutokset kaavakarttaan: jätevedenpumppaamon tilantarvetta on tarkistettu ja se on siirretty lähivirkistysalueelle, jolloin katualuetta on jatkettu pumppaamolle. Lisäksi on tehty teknisiä korjauksia kaavakarttaan – ja määräyksiin. Vesihuollon esisuunnitelmaa on tarkistettu sekä asemakaavan tuottamaa rakennusoikeutta, joka on 14630 k-m^2. Asemakaavaselostusta on tarkistettu kaavakarttaan ja -määräyksiin tehtyjen tarkistusten vuoksi. Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2013-2017 strategia (Kv 17.6.2013/15.6.2015):

Eheä yhdyskuntarakenne tarjoaa monipuoliset asumisen mahdollisuudet. Vantaa pystyy tehokkaan yhdyskuntarakenteen ja hyvien joukkoliikennemahdollisuuksien vuoksi tarjoamaan suhteellisesti kohtuuhintaisempaa asumista kuin muu pääkaupunkiseutu. Asuntorakentaminen on laadukasta ja kohtuuhintaista.

Kaupunkirakenteen tiivistyminen ja joukkoliikenteen kehittäminen antavat mahdollisuuden palvelurakenteiden uudistumiseen. Kestävä kehitys on hyvien elinmahdollisuuksien turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville.

Eheässä yhdyskuntarakenteessa viherrakenteet ovat jatkuvia, yhteydet ekologisesti toimivia ja asukkaiden helposti saavutettavissa. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset näkökulmat ja oikeudenmukaisuus sekä pidetään talous tasapainossa.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 22.9.2014)

- Kaupungin omistaman maan kaavoittaminen on etusijalla.
- Asuntotuotantoa varten asemakaavavarantoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden rakentamisen tarvetta.
- Varmistetaan pientaloalueiden kaavavaranto
- Kaavoituksen tavoitteena on kohtuuhintainen, laadukas ja toteuttamiskelpoinen asuntotuotanto.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.
- Arvostamme arkkitehtuuria ja rakennusperintöä.
- Otamme maiseman antamat lähtökohdat huomioon ja säilytämme paikan henkeä luovia elementtejä kuten kallioita ja puita.

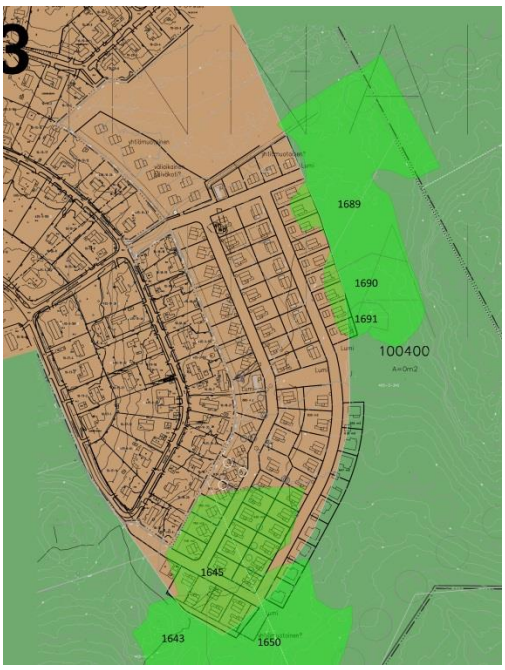
- Vantaalaiset asuntoalueet ovat toisistaan erottuvia ja laadukkaita. Niissä on tarjolla vaihtoehtoisia asumisen tapoja.

3.3.2 Muut tavoitteet

Kaavatyön tavoitteet:

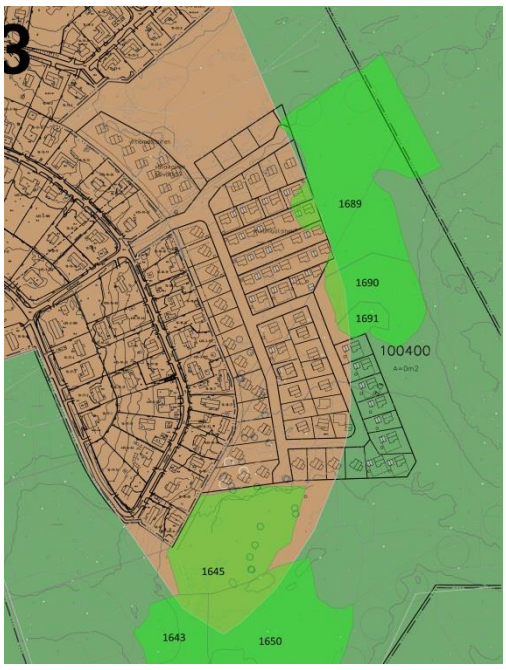
- Linnaisten omaleimaisuuden säilyminen (täydennysalueelle omakotitaloja, ei rivi- tai pienkerrostaloja)
- Uuden, ympäristöystävällisen pientaloalueen rakentuminen,
- Linnaistenmetsän luontoarvojen säilyminen, virkistysreittien kehittäminen, uusi metsän reuna
- Pientalo-tonttien houkuttelevuus
- Nykyisten asukkaiden osallistaminen
- Viherkertoimen käyttö, hulevesien luonnonmukainen hallinta, olemassa olevien puiden ja siirtolohkareiden säilyminen
- Negatiivisten vaikutusten minimointi olemassa olevalle alueelle, mm. mahdolliset nykyisten katujen parannukset ja nykyisen alueen halki kulkevan puron virtauksen hallittu säilyminen
- Tukiasemamaston siirron tutkiminen

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT



Vaihtoehto A

Rakennettava alue: 8,56 ha
Rakennusoikeus: 17 096 k-m^2, Rak.oikeuden myynti (arvio): +11,1 m€ , kunnallistekniset kustannukset: -2,19 m€



Vaihtoehto B

Rakennettava alue: 6,85 ha
Rakennusoikeus: 14168 k-m2, Rakennusoikeuden myynti (arvio): +9,2m€ , kunnallistekniset kustannukset: - 1,39 m€

Kuvissa ruskea tausta on yleiskaava 2007 pientaloaluetta (A3).

Vaihtoehdossa A täydennysalue jatkaa nykyisen pientaloalueen rakennetta, joka perustuu kaarevien pohjois-eteläsuuntaisten katujen rajaamiin omakotitalokortteleihin. Ajo alueelle tapahtuu pohjoisesta Aisakellontien (ent. Kulkuskujan) ja etelässä Linnaistentie kautta. Katutilaa elävöittävät

maisemalliset kiinnekohdat: iso kivet, kalliot ja metsän liittyminen katutilaan. Vaihtoehto noudattaa hyvin tarkasti yleiskaava 2007 aluerajausta. Vaihtoehto vastaa yleiskaavaratkaisuun ja taloudelliseen tavoitteeseen, joka oli 100 myytävää hyvää omakotitalotonttia ja niistä saataviin maanmyyntituloihin, jotka ovat tärkeitä kaupungin talouden tasapainottamisessa. Vaihtoehto ei huomioi erityisiä luontoarvoja etelässä ja idässä luontoarvoja jää kortteleiden alle.

Vaihtoehdossa B alueen rakenne perustuu eteläisen kangaskorven ja täydennysalueen itäpuolella olevan arvokkaan metsäkuvioiden säilyttämiseen. Alueen runkona on edelleen pohjois-eteläsuuntainen Aisaparintie. Yhtiömuotoisia tontteja on enemmän ja katualuetta vähemmän. Ajo alueelle tapahtuu vain Aisakellontien (ent. Kulkuskujan) kautta. Taloudellisesti vaihtoehto on huonompia, sillä tontteja on vähemmän ja yhtiömuotoisia tontteja on enemmän, joilla rakennusoikeuden hinta on pienempi. Toisaalta vaihtoehdossa B, jossa korttelialuetta on laajennettu hivenen itään arvokkaiden metsäalueiden välissä, tontit on siirtynyt rakentamisen kannalta paremmalle maaperälle, eikä alueella ei ole erityisiä luontoarvoja.

Molemmat vaihtoehdot ovat voimassaolevan yleiskaava 2007 mukaisia. Vaihtoehto B:ssä on tarkennettu rakentamisen rajaa yleiskaavan periaatteiden, luontoselvitysten ja Vantaan ympäristökeskuksen asiantuntijan arvion perusteella, jotta arvokkaita metsäalueita on voitu säästää ja toisaalta saavuttaa paremmin rakentamisen määrää koskevat tavoitteet.

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Kokouksessa, jossa oli edustettuna Vantaan kaupungin eri asiantuntijatahot, päädyttiin jatkamaan suunnittelua vaihtoehto B pohjalta, sillä se mahdollistaa metsän tärkeiden luontoarvojen huomioimisen ja mielekkään kokoisen täydennysalueen rakentamisen.

Kokouksessa todettiin, että jatkosuunnittelussa: 1.) asuinkorttelit voidaan tuoda metsäkuvioihin kiinni, jos korttelit aidataan lähivirkistysalueesta; 2.) yleiskaavan aluerajausta voidaan tarkistaa metsäkuvioiden välissä idemmäksi, 3.) tulee pyrkiä korttelirakenteeseen, joka mahdollistaa omakotitalotontit.

B vaihtoehdossa ajo alueelle tapahtuu vain yhden kadun kautta, mitä mielipiteissä ja asukastilaisuuksissa koettiin epätoivottavana. Liikennemäärien perusteella uudelle alueelle riittää yksi ajoyhteys. Ajoyhteysvaihtoehdoissa, Linnaistentien eteläpään ja Aisakellontien (Kulkuskuja) lisäksi, on tarkasteltu myös ajoyhteyttä Valjaskujan päästä. Nykyinen Valjaskujan katualueen leveys ei mahdollista jalkakäytävän rakentamista, mikä nähtiin merkittävänä puutteena. Myös täydennysalueen pohjoisosassa vain kadun länsipuolelle olisi voinut osoittaa rakentamista, mikä saavutettavaan hyötyyn nähden olisi ollut kunnallisteknisiltä kustannuksiltaan kallista.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla osoitetaan Linnaisten nykyisen omakotialueen länsipuolelle Linnaistenmetsään kuusi uutta erillispientalokorttelia ja kahden nykyisen korttelin laajentaminen erillispientalotonteilla, AO, joilla suurin sallittu kerroskorkeus on II ja tonttitehokkuus e=0,25, mikä tarkoittaa rakennusoikeudessa 14 630 k-m^2. Kulku uudelle alueelle tulee Aisakellontien, nykyisen Kulkuskujan kautta. Aisaparintie toimii alueen pohjois-eteläsuuntaisena selkärankana, josta erkanee kaksi katua: Aisakellonkuja ja Aisaparinkuja. Näiden katujen ympärille muodostuu kaksi naapurustoa. Kaikilta kaduilta on pääsy virkistysalueelle. Aisakellontien jatkuu virkistysreittinä pähkinärinteeseen.

Linnaistenmetsä on kaavassa lähivirkistysaluetta, VL, jossa kaksi arvokasta metsäaluetta on merkitty luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeiksi (luo) alueiksi. Yleiskaavanmukaiset

seudulliset virkistysreitit on merkitty lähivirkistysalueella ohjeellisiksi ulkoilureiteiksi. Kulkuspuiston leikkikentän, VK, merkintöjä on ajantasaistettu vastaamaan puistonkunnostussuunnitelmaa. Linnaistenmetsässä Kulkusoja merkitään kaavaan.



Taiteilijan näkymys uudesta alueesta, Jekaterina Masjagutova, Vantaan kaunki, 26.5.2017.

4.1.1 Mitoitus

Kaava mahdollistaa 70 erillispientalotonttia, joista 69 tontille saa rakentaa yhden asunnon. Korttelissa 10013 sallitaan 12 asunnon rakentaminen. Kaava mahdollistaa 81 asunnon toteuttamisen, mikä tarkoittaa noin 227 asukasta (2,8/asunto).

Erillispientalojen korttelialuetta on AO, 5,85 hehtaarin alue. Rakennusoikeus on 14 630 k-m^2. Tehokkuusluku e=0,25.

- autopaikkoja: 2 ap/asunto
- korttelissa 10013, 1,5 ap/asunto
- palvelu-, toimisto- tai työtilaa kohden tarvittaessa 1 ap

Virkistysaluetta 26,81 ha, josta leikkipuistoa 1,56 ha.



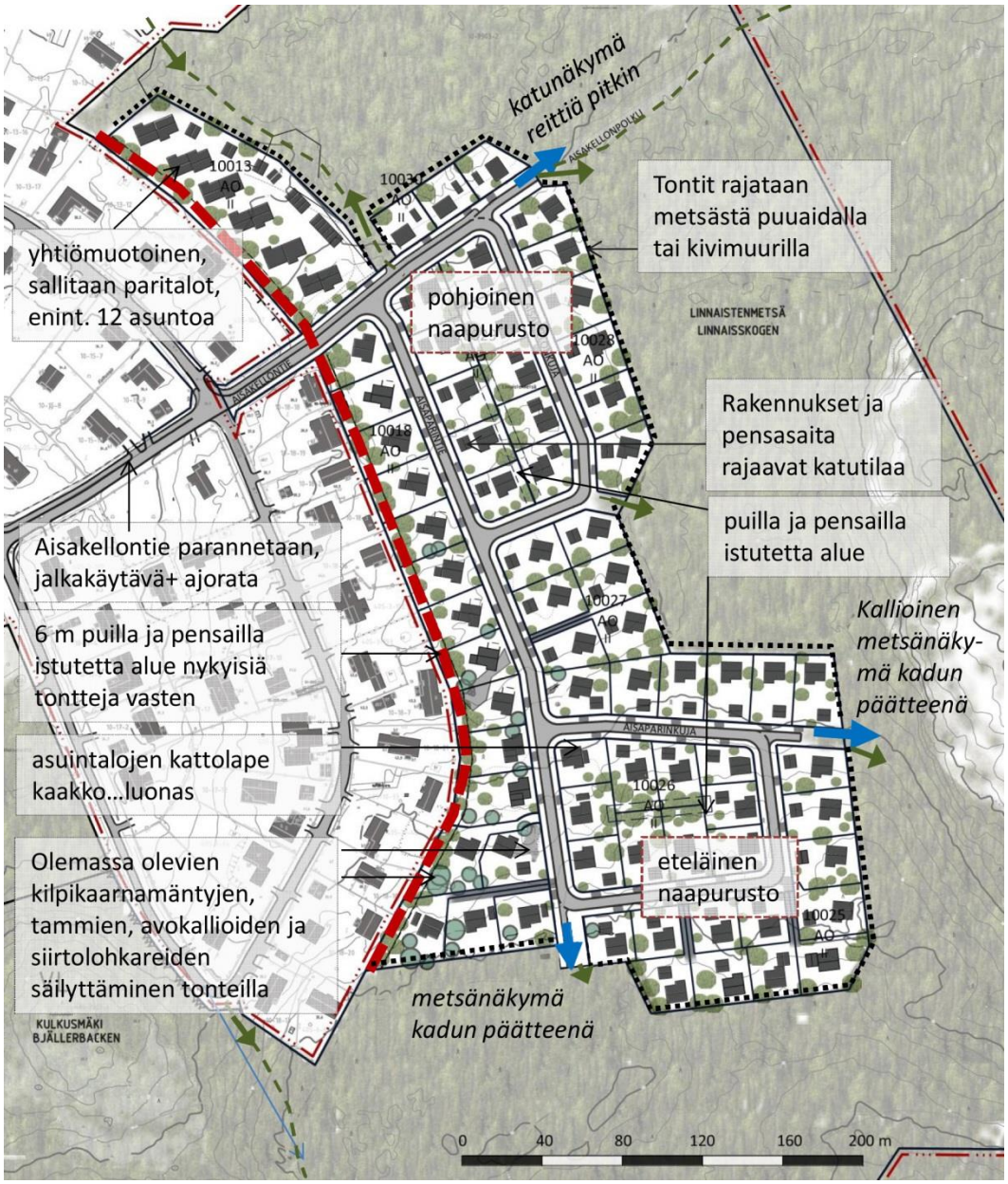
Asemapiirros, viitteellinen suunnitelma, Anne Olkkola, Vantaan kaupunki, 25.9.2017.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Uudet asuinrakennukset noudattavat nykyisen omakotitaloalueen mittakaavaa. Rakennusten sijoittelusta, katoista ja tonttien aitaamisesta on annettu määräyksiä. Ekologisuus ja taloudellisuus on otettu huomioon. Maiseman antamat lähtökohdat on otettu huomioon ja säilytetty arvokkaita metsäalueita, huomioitu näkymiä ja yhteyksiä metsään.

Säilytettävistä puista, kallioista ja siirtolohkareista sekä viherrakentamisesta ja hulevesien käsittelystä on annettu tarvittavat määräykset. Kaavamääräyksiä täydennetään rakentamisohjeilla, jotka ovat tontinluovutuksen ehtona. Niissä määritellään tarkemmin rakennusten sijoittelu, kattomuodot, korttelikohtaiset julkisivujen väritysperiaatteet, säilytettävät puut, -ryhmät ja avokalliot sekä tontinkäyttösuosituksia koskien maalämpökaivoja, olemassa olevaa ja uutta kasvillisuutta, pinnoitteita, aitoja sekä tonttiliittymiä. Katualueiden vaatima pinta-ala on verraten suuri, koska suunnittelussa on tavoitteena ollut mm. rasitteettomien omakotitalotonttien toteuttaminen. Katualueen

leveys on pääsääntäisesti 12 m, josta katua on 5 m ja sen molemmin puolin leveät painanteet hulevesille ja lumelle.



Analyysi suunnitelmasta, asemapiirros viitteellinen, Anne Olkkola, Vantaan kaupunki, 25.9.2017

4.3 ALUEVARAUKSET

Pääosa kaava-alueesta on lähivirkistysaluetta (VL), erillispientalojen korttelialuetta ja katualuetta.

4.3.1 Korttelialueet

AO, erillispientalojen korttelialueet

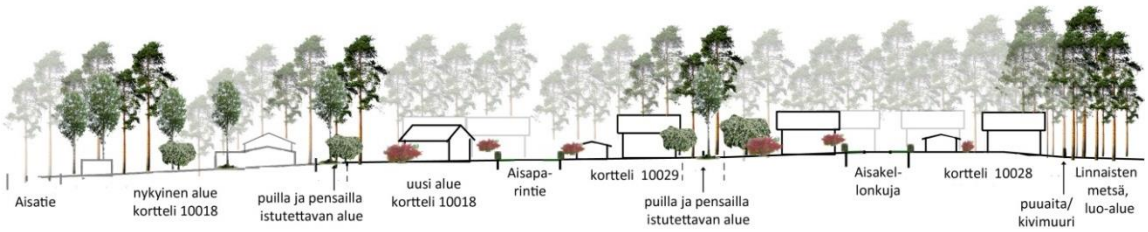
Kaikilla erillispientalojen kortteleilla rakentaminen ilmaistaan tonttitehokkuuslukuna e=0,25 ja suurin sallittu kerrosluku on II. Korttelissa 10013, tontilla 19 (6460 m^2) sallitaan 12 asunnon toteuttaminen erillispientaloihin, jotka voivat olla myös paritaloja. Tämä mahdollistaa yhtiömuotoinen rakentamisen kaava-alueella ja kapeahkon, rakentamiseen soveltuvan alueen kustannustehokkaan käytön.

Muissa kortteleissa tonttien koot vaihtelevat 524-1144 m^2, rakennusoikeudessa 131 -286 k-m2, välillä ja niille sallitaan yksi asunto.

Pohjois-eteläsuuntainen Aisaparintie toimii uuden alueen selkärankana, josta erkanee kaksi lenkkiä, ”naapurustoa”, joiden tunnistettavuutta korostetaan rakennusohjeissa määriteltävillä julkisivuväreillä. Katutilaa rajaavat pensasaidat. Yksi autopaikoista on sijoitettava autotalliin tai –katokseen. Rakentamisohjeilla tarkennetaan rakennusten sijoittelua ja suuntausta tontilla. Tavoitteena on, että Aisaparintien varrella, korttelissa 10018 talot tulee suunnata vinosti katuun nähden, mikä tekee katutilasta tunnistettavan ja samalla uusien ja olemassa olevien talojen ikkunoista aukeavat näkölinjat risteävät ja täten säilyvät mahdollisimman pitkinä.

Uusi alue liittyy saumattomasti olemassa olevaan pientaloalueeseen. Vanhaan alueeseen rajautuvilla tonteilla on 6 m levyinen puilla ja pensailla istutetta alueen osa, jolla tulee säilyttää olemassa olevia puita ja kallioita. Myös kortteleiden 10026 ja 10029 keskellä pyritään säilyttämään olemassa olevaa puustoa merkinnällä, jossa tontin takaosa tulee olla puilla ja pensailla istutettavaa aluetta. Rakentamisohjeilla tullaan edellyttämään olemassa olevien puiden säilyttämistä. Viheralueesta tontit tulee aidata tontin puolella olevalla 80 cm korkealla puuaidalla tai kivimuurilla. Tällä halutaan vähentää arvokkaille metsäalueille kohdistavaa rasitusta.

Kaavassa on määrättään asuinrakennuksen kattolappeen suunta etelään välillä kaakko-lounas sekä kattojen harmaa väritys. Tällä pyritään edistämään aurinkoenergian hyödyntämistä ja visuaaliseen yhtenäisyyteen. Rakennusten arkkitehtuuria, julkisivumateriaalia tai väriä ei ole määrätty erikseen kaavassa, vaan täydennetään rakentamisohjeilla, jotka ovat tontinluovutuksen ehtona. Rakentamisohjeilla määritellään tarkemmin rakennusten sijoittelu, kattomuodot, korttelikohtaiset julkisivun väritysperiaatteet, säilytettävät puut sekä tontinkäyttösuosituksia koskien maalämpökaivoja, olemassa olevaa ja uutta kasvillisuutta, pinnoitteita, aitoja sekä tonttiliittymiä.



Alueleikkaus, viitteelinen, Anne Olkkola, Vantaan kaupunki, 26.5.2017.

4.3.2 Muut alueet

Virkistysalueet jäävät metsäisiksi ja niitä hoidetaan metsänhoitosuunnitelman mukaisesti.

Eteläisen luo-alueella voidaan ylläpitää paikallinen reitti länteen tulevalle seudulliselle ulkoilureitille nykyisiä polkuyhteyksiä pitkin. Myös kaivettu avo-oja nykyisen alueen eteläpuolella säilytetään.

Katualue on Aisakellontiellä 14 m leveä, jossa ajoradan vieressä on kevyen liikenteen väylä. Muutoin katualue on 12 m leveä, jossa on 5 m leveä katu. Katualueille on varattu riittävät tilat hulevesille ja lumelle.

Aisakellontien varressa lähivirkistysalueella on varattu ohjeellinen alue muuntamolle (vm) ja etelässä lähivirkistysalueella Aisaparintien päässä on aluevaraus yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitonten alue (et) jätevedenpumppaamolle. Linnaistenmetsässä olevalle telemastolle etsitään uutta paikkaa ensisijaisesti lähialueilta, jotka sijoittuvat olemassa olevan tieverkon lähelle.

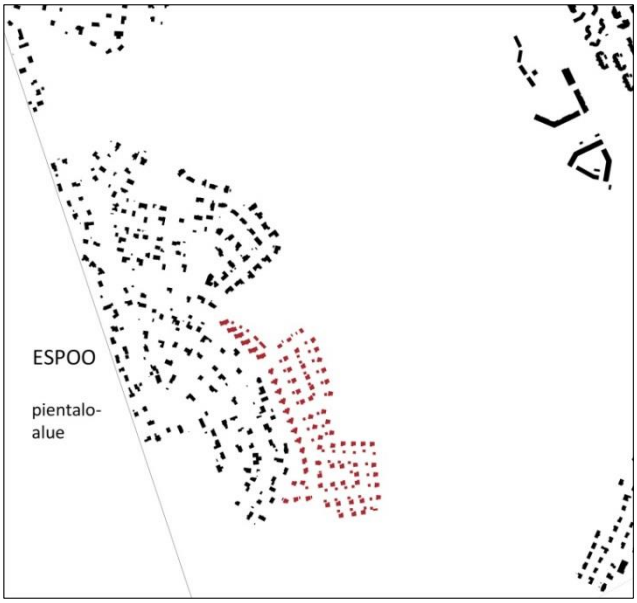
4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Hanke tukeutuu olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen ja on yleiskaava 2007 mukainen ja siten kannatettava. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Yhdyskuntarakenne



Alue sijoittuu Etelä-Linnaisiin Linnaistenmetsän ja Espoon rajaan rajautuvan nykyisen omakotialueen väliin. Omakotialue laajenee uusilla erillispientaloilla (punaiset), jotka ovat yhtä tonttia lukuun ottamatta omatonttisia. Ratkaisu edistää asuinalueen täydennysrakentamista ja tarjoaa hyviä omakotitalotontteja halutulta alueelta.

Kaupunkikuva

Uusi rakentaminen jatkaa alueen nykyistä ilmettä ja kaupunkikuvaa. Mittakaava on sovitettu ympäröivään rakenteeseen. Rakentamisohjeilla on tavoite täydentää kaavamääräyksiä ja pyrkiä kannustamaan hyvään, ekologisesti kestävään sekä perinteet ja alueen ominaispiirteet kunnioittavaan rakentamiseen ja pihojen toteutukseen. Rakentamisohjeiden tavoite on tuottaa visuaalisesti eheä omakotialue, jossa erottuvat omaleimaiset kodit ja pihapiirit.



Taiteilijan näkemys alueesta, Jekaterina Masjagutova, Vantaan kaupunki, 26.5.2017.

Väestön rakenne ja kehitys

Kaavamuutos täydentää Linnaisten kaupunginosan asukasmäärää merkittävästi. Uusia erillispientaloja tulee noin 80, mikä tarkoittaa arviolta 230 asukasta, jos asuntokuntien koko (2,8 hlöä) säilyy alueella nykyisellään. Myös asukkaiden ikäjakauman ennakoivaan säilyvän nykyisen kaltaisena: työikäisiä, lapsia ja koululaisia. Alueelle tulee uusia pientaloasukkaita, jotka ovat todennäköisesti hyvin toimeen tulevia, omistusasuntoon investoivia lapsiperheitä. Sosiaalisen ympäristön ei täten oleteta muuttuvan, sillä uudet asunnot ovat omistusmuodoiltaan ja tyypeiltään alueelle tyypillisiä.

Asuminen

Kaava-alueelle tulee 70 erillispientalotonttia, ja enintään 81 erillispientaloa. Valmistuvat asunnot helpottavat osaltaan pääkaupunkiseudun asuntopulaa ja omakotitalotonttien kysyntää. Hanke noudattaa Vantaan maapoliittisia linjauksia varmistamalla pientaloalueiden kaavavarantoa ja mahdollistamalla laadukasta ja toteuttamiskelpoista asuntotuotantoa ja kaupungin omistaman maa-alueen kaavoittamista.

Palvelut ja työpaikat

Alueelle ei tule työpaikoille tai palveluille varattuja tontteja. Uudella alueella kannustetaan pienyrittäjyyttä mahdollistamalla palvelujen ja työpaikkojen syntyminen kodin yhteyteen. Asukkaiden lisäys vaikuttaa toisaalta positiivisesti koko Myyrmäen palveluiden säilymiseen ja monipuolistumiseen. Asukasluvun kasvu lisää päiväkotipaikkojen ja koulupaikkojen tarvetta, mutta tonttien luovutuksen ajoittamisella voidaan varmistaa laadukkaiden palvelujen riittävyys. Alueella on rakentamaton julkistenlähipalvelurakennusten tontti, johon voi sijoittua esimerkiksi päiväkoti.

Taloudelliset vaikutukset

Linnaisten omakotialue liittyy olemassa olevaan rakenteeseen, mutta ei sijaitse lähellä keskustoja tai joukkoliikennevyöhykettä. Sama koskee lähes kaikkia uusia omakotialueita, koska keskeisemmille alueille sijoittuu tehokkaampaa maankäyttöä. Lähimmät palvelut sijaitsevat Pähkinärinteessä noin 2,5 kilometrin päässä. Ainoa kunnallinen palvelu, jota alueelle voidaan toteuttaa, on päiväkoti. Sen rakentaminen ei kuitenkaan ole suunnitelmissa. Näin ollen kaavan toteuttaminen ei edellytä mittavia investointeja.
Alue on voimassaolevan yleiskaavan täydennysrakentamiskohde. Yleiskaavan yhteydessä vuonna 2006 tehdyssä taloudellisten vaikutusten arvioinnissa laajennusalueen kooksi arvioitiin 10 hehtaaria ja kerrosalaksi 19 560 k-m². Linnainen sijoittui kustannuksiltaan tarkastelun kalleimpien joukkoon 2,66 miljoonan euron kokonaiskustannuksillaan, mutta se johtuu osittain siitä, että vesihuollon siirtojohdon kustannukset on kohdistettu vain tähän alueeseen. Linnaisten vesijohdon siirtokapasiteetin kasvattaminen voi tulla ajankohtaiseksi tulevaisuudessa, kun alueen asukasmäärä kasvaa suuremmaksi. Tällöin nykyisen yhdysvesijohdon putkikokoa Espoon Jumpperista Vantaan Linnaisiin joudutaan kasvattamaan Rajatorpantiellä ja Linnaistentiellä.

Nyt korttelialueen pinta-ala on 5,85 hehtaaria ja kerrosala 14 630 k-m². Katualueen pinta-ala on 1,3 hehtaaria. Katuverkko on tehokas ja tontit rajoittuvat siihen kummankin puolen katua. Katujen mitoitus on säästeliästä, mikä sopii alueen luonteeseen. Rakentamista ei uloteta pehmeälle maalle (luontoarvoiltaan arvokas korpi), mikä säästää sekä kaupungin että rakentajien kustannuksia. Katujen rakentamiskustannus noin 650 000 €. Vesihuollon rakentamiskustannukset ovat samaa luokkaa. Tonttien myynnistä on arvioitu saatavan noin 9,5 miljoonaa euroa maanmyyntituloja. Tulot jakaantuvat usealle vuodelle.

Virkistys

Uusilla kortteleilla on vaikutusta nykyisten asukkaiden lähivirkistäytymiseen. Vaikka rakennukset sijoittuvat virkistyskäytössä olevaan metsää, metsäpinta-alaa jää merkittävästi jäljelle. Hanke uusine asukkaineen lisää virkistysalueiden, kuten Kulkuspuiston ja Linnaistenmetsän käyttöä. Hanke

ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita. Kaavatyön yhteydessä on otettu esille virkistys- ja kevyenliikenteen reitin, Aisakellonpolun, rakentaminen Pähkinärinteeseen vanhan sähkölinjan kohdalle.

Liikenne

Alueelle on suunniteltu kolme uutta tonttikatua: Aisaparintie sekä Aisakellonkuja ja Aisaparinkuja, jotka muodostavat kaksi ympäriajettavaa lenkkiä kaava-alueelle.

Alueen liikenne on suunniteltu kulkemaan Aisakellontie kautta. Aisakellontie tullaan rakentamaan ja samassa yhteydessä sen pohjoispuolelle toteutetaan yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä, joka jatkuu yhtenäisenä Rajatorpantieltä suunniteltavalle alueelle. Kaavan mukainen uusi alue tuottaa arviolta 500 ajoneuvoa vuorokaudessa. Myös kevyt liikenne tulee kasvamaan.

Aisakellontien päästä on suunniteltu kevyenliikenteenyhteys Pähkinärinteeseen. Myös Aisakellontien ja Valjaskujan pään välille on kaavoitettu kevyenliikenteenyhteys.

Espoon ja Vantaan kaupunkien edustajat ovat neuvotelleet kaavoitettujen kevyenliikenteen yhteyksien toteuttamisesta Espoon ja Vantaan välille. Näiden yhteyksien toteuttaminen mahdollistaisi mm. vantaalaisten pääsyn Espoon puolella sijaitsevalle bussien pääteasemalle ja espoolaisten pääsyn Vantaan puolella sijaitsevaan Kulkuspuistoon.

Vesihuolto

Vedenjakelu
Asemakaavan muutosalueelle rakennettaan d160 vesijohto, joka muodostaa yhdyslinjan nykyisen vesijohtoverkoston ja kahden uuden d110 vesijohtolenkkiä. Mikäli verkostopaineet laskevat kaava-alueen rakentuessa kokonaisuudessa, voi olla tarpeellista kasvattaa jakelujohdon putkikokoa myös Linnaistentiellä ja Rajatorpantiellä.

Jätevesiviemäröinti
Asemakaavan muutosalueelle rakennetaan d200 jätevesiviemärit. Alueen pohjoisosa laskee Kulkuskujan kautta nykyiseen viemäriverkostoon. Eteläosan jätevedet kootaan uudelle jätevedenpumppaamolle, joka johtaa vedet paineviemäriä pitkin pohjoiseen, Aisaparintien uuteen d200 viemärilinjaan. Lisäksi kaduntasausta alemmilla tonteilla voi olla tarvetta kiinteistökohtaisille jätevedenpumpaamoille.

Hulevedet
Asemakaava-alueen hulevedet hallitaan omakotitonteilla viivyttäen ennen johtamista katualueen d300 hulevesiviemäriin. Hulevesiviemärit laskevat pohjoisosassa nykyiseen Kulkusojaan ja eteläosassa Äijänsuolle johtavaan avo-ojaan.

Aisaparintien länsipuolen tontit sijaitsevat Linnaisten nykyisien kiinteistöjen yläpuolella. Pohjoisosan uusien tonttien on johdettava hulevedet avo-ojalla Aisakellontien hulevesiviemäriin, jotta vesistä ei aiheudu haittaa Aisatien nykyisille kiinteistöille.

Ympäristöhäiriöt

Alueen pohjoisosassa mitoittavana melulähteenä on lentomelu, joka huomioidaan Aisakellontien pohjoispuolella olevien asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristysvaatimuksena 32 dBA. Tieliikenteen, lähinnä Rajatorpantien aiheuttama melu tai pienhiukkaset eivät aiheuta haittaa.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudisrakentaminen sijoittuu Linnaisten metsään ja sillä on vaikutuksia alueen luontoarvoihin. Hanke ei kuitenkaan vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita. Arvokkaat metsäkohteet rajattiin rakentamisen ulkopuolelle, mutta metsänreunan siirtyminen arvokkaan metsän reunaan heikentää luontoarvoja säilyvän metsän puolella. Tätä reunavaikutusta on mahdollista vähentää

rakentamisvaihetta edeltävillä ratkaisuilla, kun uudisrakentamisalueen puustoa hakataan vaiheittain niin, että säilyvän metsän reunaan ehtii kehittyä suojaavaa puusto- ja pensasvyöhykettä. Vaiheittaisen metsänhakkuun toteutuminen varmistetaan rakennustöitä valmisteltaessa. Korttelit aidataan, jolloin piha-alueet eivät pääse leviämään metsän puolelle.



Kuva Linnaistenmetsän luo-alueelta, Jarmo Honkanen, Vantaan kaupunki.

Linnaistenmetsällä on maakunnallista arvoa monipuolisten kangas-, lehto- ja korpimetsien sekä lahopuulajiston osalta. Arvoa lisää olennaisesti Linnaistenmetsän sijainti seudullisen ekologisen verkoston tärkeässä risteyskohdassa sekä nykyisen (Gubbmossen) ja tulevan suojelualueen (Furumossen) välissä.

Kaava-alueelta on löydetty kaksi erityisesti suojeltavaa lajia, liito-orava ja lahokaviosammal (*Buxbaumia viridis*). Liito-oravan elinympäristö sijaitsee kaava-alueen kaakkoiskulmauksessa, kaukana uudisrakentamisen alueelta. Uudisrakentamisalueen alle jää metsää, jonka on todettu olevan kehittymässä liito-oravalle sopivaksi. Uudisrakentamiselle osoitetulla alueella ei ole tällä hetkellä liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja eikä rakentaminen uhkaa liito-oravan säilymistä Linnaisten alueella.

Kaava-alueelta on tiedossa kaksi lahokaviosammalen kasvupaikkaa. Ne molemmat jäävät uudisrakentamisalueen ulkopuolelle noin 40 ja 15 metrin päähän lähimmästä tontinrajasta. Lähempänä uudisrakentamisaluetta oleva sammalesiintymä on rakentamisalueen eteläpuolella. Siellä reunavaikutus on lievempää kuin muualla, koska keskipäivän aurinko ei pääse porottamaan metsän sisään. Lahokaviosammalesiintymän ja uudisrakentamisalueen välinen alue tulee säilyttää kasvillisuudeltaan tiheänä, ettei lahokaviosammalen kasvupaikka pääse kuivumaan liikaa.

Kaava-alueelta on löydetty neljä alueellisesti uhanlaista kääväkäslajia ja yksi alueellisesti uhanalainen maksasammallaji, rakkosammal (*Nowellia curvifolia*). Kaikki löydöt ovat uudisrakentamisalueen ulkopuolella. Yksi rakkosammalen kasvupaikka on aivan uudisrakentamisalueen tuntumassa, ja todennäköisesti häviää rakentamisen yhteydessä. Koko Linnaisten metsän alueelta rakkosammal löytyi yli kymmenestä paikasta. Kaava-alueen alueellisesti uhanalaisten kääväkkäiden 15 havainnosta kaksi, ruostekääpä (*Phellinus ferrugineofuscus*) ja lumokääpä (*Skeletocutis brevispora*), on noin 20 metrin päässä uudisrakentamisalueen rajasta, seuraavaksi lähin kääpähavainto on noin 45 metrin päässä rajasta. Kasvillisuus ruoste- sekä lumokäävän ja uudisrakentamisalueen välissä pitää säilyttää tiheänä, ettei kääpien kasvupaikka vaarannu. Linnaisten metsän koko alueelta kertyi 36 ruostekääpähavaintoa, lumokääpä löytyi vain kahdesta paikasta.

Vuonna 2015 valmistuneessa petolintuselvityksestä Linnaisten metsässä todettiin pesineen vuonna 2014 yksi kanahaukkapari ja yksi varpushaukkapari. Kanahaukan pesäpuut sijaitsevat kaava-alueen ulkopuolella, varpushaukan pesäpuu sen sijaan on kaava-alueella noin 50 metrin päässä uudisrakentamisalueesta. Varpushaukka pesii pienissäkin taajamametsiköissä lähellä ihmistä, joten uudisrakentamisella ei ole suurta vaikutusta varpushaukkaan.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutos ei heikennä merkittävästi hulevesien luonnonmukaista hallintaa verrattuna nykytilanteeseen, sillä alueella ja sen ympärillä säilyy pääosin rakentamatonta vettä pidättävää metsäaluetta.

Linnaisten omakotitaloalueen pohjoisosan hulevedet eivät vaikuta Kulkusojan hulevesien määrän tai laatuun. Kaava-alueen eteläosan hulevedet viivytään ja käsitellään luonnonmukaisesti avo-ojissa ja hulevesipainanteissa ennen johtamista kaava-alueelta eteenpäin.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Asemakaavamuutoksen vaikutukset ilmastoon syntyvät suunnitelman toteuttamisen sekä alueen käytön aiheuttamista kasvihuonekaasupäästöistä. Merkittävimmät päästölähteet ovat rakennusten rakentaminen sekä pidemmällä aikajaksolla tarkasteltuna niiden kunnossapito, rakennusten käytön aikainen energiankulutus sekä alueen liikenne. Lisäksi päästöjä aiheuttaa infrastruktuurin rakentaminen ja ylläpito, hiilinielujen poistuminen rakennetun alan kasvun myötä sekä alueen asukkaiden ja toimijoiden kulutuksen aiheuttamat päästöt.

Ilmastovaikutuksia arvioitiin määrällisesti KEKO-työkalulla (kaavoituksen ekotehokkuuslaskuri), joka laskee rakennusten ja infrastruktuurin rakentamisen ja ylläpidon, rakennusten ja asumisen energiankulutuksen, asukkaiden henkilöliikenteen sekä maankäytön (hiilinielujen) muutoksen aiheuttamat kasvihuonekaasupäästöt 50 vuoden aikajaksolla tarkasteltuna.

Asemakaavamuutoksen toteuttamisen kasvihuonekaasupäästöt 50 vuoden aikajaksolla ovat laskurin mukaan yhteensä noin 33 415 tonnia CO2-ekvivalenttia. Suurin päästölähde on rakennusten rakentaminen ja kunnossapito (44 %), seuraavaksi suurimmat rakennusten energiankulutus (24 %) ja asukkaiden henkilöliikenne (19 %). Maankäytön muutoksen päästöt ovat pienemmästä osuudestaan huolimatta (11 %) erityisen merkittävät, sillä asemakaavamuutoksen alue on laajalla metsäalueella. Infrastruktuurin rakentaminen ja kunnossapito tuottaa loput päästöistä (n. 2 %).

Vertailun vuoksi ilmastovaikutukset laskettiin myös kahdelle vaihtoehtoiselle ratkaisulle, joiden avulla tarkasteltiin uusiutuvan energian hyödyntämisen ja puurakentamisen vaikutuksia päästöihin. Maalämmön, aurinkoenergian ja ilmalämpöpumppujen avulla kokonaispäästöt olivat 11 % pienemmät. Mikäli kaikki rakennukset rakennettaisiin puurunkoisina, vähenisivät päästöt 9 %.

Ilmastovaikutusten kannalta kaavamuutosalue on melko huono, sillä suunniteltu rakentaminen sijaitsee laajalla metsäalueella, joka toimii hiilinieluna. Alueen syrjäinen sijainti ja lähellä olevien palveluiden vähäisyys heikentää kestävien kulkumuotojen käyttömahdollisuuksia, mutta liikenteen päästöt eivät kuitenkaan ole epätavallisen suuret. Alueen käyttö ei myöskään ole kovin tehokasta, jonka vuoksi ilmastovaikutukset kerrosneliömetriä (k-m^2) ja asukasta kohden ovat melko suuret.

Asemakaavamuutosalueen rakentamisen sekä käytön aikaisia päästöjä voidaan pienentää esimerkiksi suosimalla puurakenteita ja kierrätysmateriaaleja rakennuksissa, sekä tuottamalla osa rakennuksissa kuluvasta energiasta uusiutuvilla energianlähteillä, kuten aurinkopaneeleilla ja maalämmöllä.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tieliikenteen melu ja saastuneet maat on käsitelty kohdassa 5.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

4.5 NIMISTÖ

Alueen nimistön aihe piiri on hevosajoneuvot ja ohjastaminen. Kaavan yhteydessä muutetaan myös nykyinen Kulkuskuja / Bjällergränden, joka jatkuu kaava-alueella nimetään Aisakellontie / Slädklocksvägen, jotta nimi erottuu Espoossa olevasta samannimisestä kadusta. Katu jatkuu virkistysreittinä Aisakellonpolku / Slädklocksstigen Pähkinärinteeseen. Kaava-alueen muut kadun nimet ovat Aisaparintie / Parhästvägen, josta lähtee Aisakellonkuja / Slädklocksgränden ja Aisaparinkuja / Parhästgränden.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan nimistöryhmä hyväksyi uudet nimet 9.5.2017.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen ei liity toteuttamissopimusta. Erillispientalotontteja tullaan luovuttamaan useassa erässä, kun kaava on saanut lainvoiman ja kunnallistekniikka rakennettu tarvittavilta osin.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan kaupunki:

Kaupunkisuunnittelu:	Timo Kallaluoto	aluearkkitehti
	Anne Olkkola	asemakaavasuunnittelija
	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
	Paula Kankkunen	yleiskaavasuunnittelija
	Anna-Mari Kangas	yleiskaavasuunnittelija
	Johanna Rajala	asemakaavasuunnittelija
	Joonas Arponen	suunnitteluavustaja
	Mikko Järvi	kaavoitusteknikko
	Leena Kaunismäki	suunnitteluavustaja
Kuntatekniikan keskus :	Antti Auvinen	vesihuollon suunnittelu
	Pirjo Salo	liikenneinsinööri
	Satu Nätynki	viheraluesuunnittelija
Rakennusvalvonta:	Jorma Suokas	tarkastusrakennusmestari
	Maria Hyövälti	pientalokoordinaattori
	Jekaterina Masjagutova	maisema-arkkitehti
Ympäristökeskus:	Jarmo Honkanen	ympäristösuunnittelija
	Jaakko Vähämäki	johtava ympäristösuunnittelija
Yrityspalvelut:	Marja Hannikainen	asuntoinsinööri
	Juho Lumme	tontti-insinööri

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 2. päivänä lokakuuta 2017.

Anne Olkkola
asemakaavasuunnittelija

Timo Kallaluoto
aluearkkitehti

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	21.09.2017
Kaavan nimi	100400 Linnaisten omakotialueen laajennus		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	26.04.2016
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092100400
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	33,9595	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	21,7722
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	12,1874

Ranta-asemakaava

Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

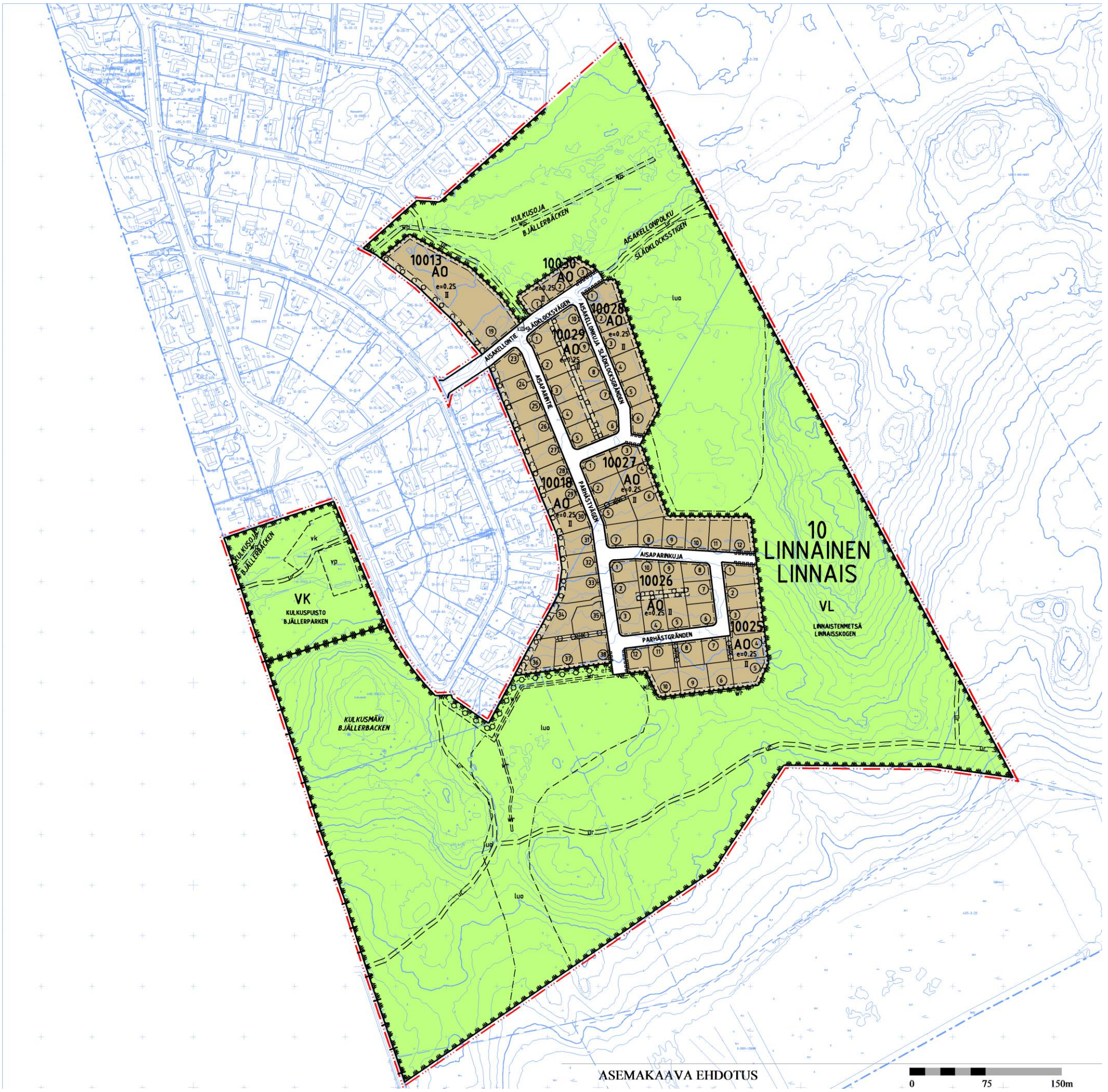
Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**33,9595**	**100,0**	**14630**	**0,04**	**21,7722**	**14630**
A yhteensä	5,8519	17,2	14630	0,25	5,8519	14630
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	26,7978	78,9	0		14,6105	0
R yhteensä						
L yhteensä	1,3098	3,9	0		1,3098	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

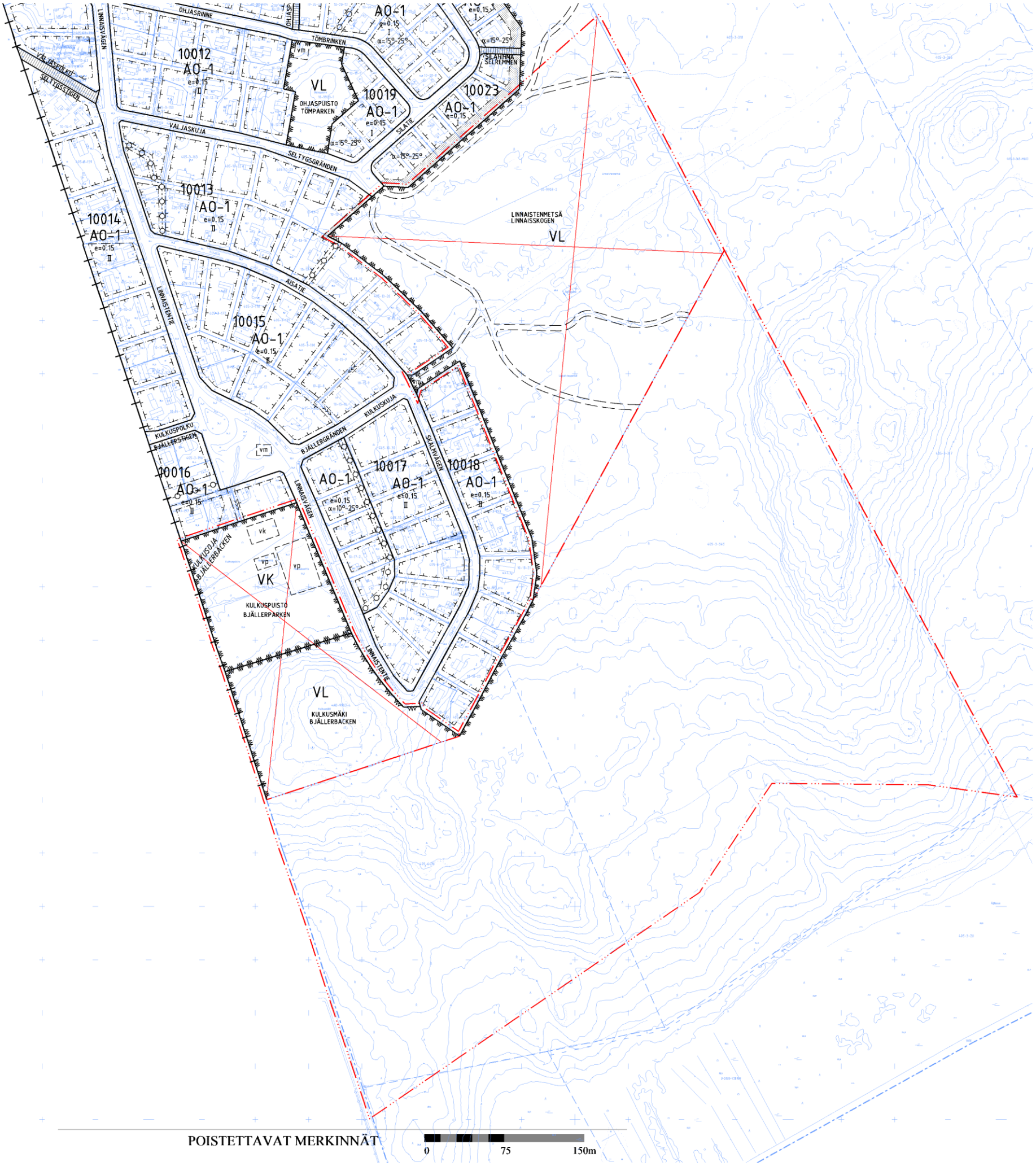
Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**33,9595**	**100,0**	**14630**	**0,04**	**21,7722**	**14630**
A yhteensä	5,8519	17,2	14630	0,25	5,8519	14630
AO	5,8519	100,0	14630	0,25	5,8519	14630
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	26,7978	78,9	0		14,6105	0
VL	25,2400	94,2	0		13,0527	0
VK	1,5578	5,8	0		1,5578	0
R yhteensä						
L yhteensä	1,3098	3,9	0		1,3098	0
Kadut	1,3098	100,0	0		1,3098	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						


KULKUSOJA
BJÄLLERBÄCKEN
AISAKELLONPOLKU
SLÄDKLOCKSSTIGEN
10013
AO
e=0.25
II
10030
AO
e=0.25
II
10028
AO
e=0.25
II
10029
AO
e=0.25
III
10027
AO
e=0.25
II
10018
AO
e=0.25
II
10026
AO
e=0.25
II
10025
AO
e=0.25
II
SLÄDKLOCKSVÄGEN
AISAKELLONTIE
AISAKELLONKUJA
SLÄDKLOCKSGRÄNDEN
ASAPÄRNTIE
PARHÄSTVÄGEN
AISAPARINKUJA
PARHÄSTGRÄNDEN
luo
VK
KULKUSPUISTO
BJÄLLERPARKEN
KULKUSMÄKI
BJÄLLERBACKEN
10
LINNAINEN
LINNAIS
VL
LINNAISTENMETSÄ
LINNAISSKOGEN
ASEMAKAAVA EHDOTUS
0
75
150m


OHJASRINNE
TÖMBRINKEN
LINNAISVÄGEN
VALJASPOLKU
SELTYGSTIGEN
VALJASKUJA
SELTYGSGRÄNDEN
SILATIE
SILAHIRSI
SELREMMEN
10012
AO-1
e=0.15
II
VL
OHJASPUISTO
TÖMPARKEN
10019
AO-1
e=0.15
I
10023
AO-1
e=0.15
I
α=15°-25°
α=15°-29°
10013
AO-1
e=0.15
II
10014
AO-1
e=0.15
II
LINNAISTENTIE
AISATIE
10015
AO-1
e=0.15
II
LINNAISTENMETSÄ
LINNAISSKOGEN
VL
KULKUSPOLKU
BJÄLLERSTIGEN
KULKUSKUJA
BJÄLLERGRÄNDEN
SKALMVÄGEN
10016
AO-1
e=0.15
II
10017
AO-1
e=0.15
II
10018
AO-1
e=0.15
II
α=10°-25°
vm
vk
vp
VK
KULKUSPUISTO
BJÄLLERPARKEN
KULKUSOJA
BJÄLLERBACKEN
VL
KULKUSMÄKI
BJÄLLERBACKEN
POISTETTAVAT MERKINNÄT
0
75
150m

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot Baskartbladens nummer	1 / 3
100400	2.10.2017	681487,681488,682487,682488	

Vantaan kaupunki
Kaupunginosa 10, Linnainen

LINNAISTEN OMAKOTIALUEEN LAAJENNUS

Asemakaava
Korttelit 10025,10026, osa korttelia 10018,10027 sekä katu- ja virkistysalueet.

Asemakaavan muutos
Korttelit 10028 -10030, osa korttelia 10013,10018,10027 sekä katu- ja virkistysalueet.

Tonttijako
Korttelit 10025 -10030
ja osa korttelia 10013 ja 10018.

Vanda stad
Stadsdel 10, Linnais

UTVIDGNING AV LINNAIS EGNAHEMSOMRÅDE

Detaljplanen
Kvarteren 10025,10026, del av kvarteret 10018,10027 samt gatu- och rekreationsområden.

Ändring av detaljplanen
Kvarteren 10028 -10030, del av kvarteret 10013,10018,10027 samt gatu- och rekreationsområden.

Tomtindelning
Kvarteret 10025 -10030
och del av kvarteret 10013 och 10018

1:2000

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

— · · · — 3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

AO Erillispientalojen korttelialue.

Kaavanmukaiselle tontille sallitaan 1 asunto poislukien kortteli 10013.

Korttelissa 10013 sallitaan 12 asuntoa, jotka voivat sijoittua paritaloihin.

Korttelissa 10013 ja 10030 asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden lento- ja tieliikennemelua vastaan tulee olla vähintään 32 dB.

Korttelissa 10030 alin lattiataso tulee olla vähintään tasolla +40.(N2000)

Arkkitehtuuri ja kaupunkikuva
Aurinkoenergiaa, maalämpöä ja muita uusiutuvaa energiaa tuottavia ratkaisuja tulee suosia. Aurinkopaneelit ja muut energiantuotantoon liittyvät laitteet tulee integroida luontevasti arkkitehtuuriin.

Asuintalon kattolappeen tulee olla suunnattu etelään välillä kaakko-lounas. Rakennusten katot tulee olla harja- tai pulpettikattoja ja väritykseltään harmaat.

Asuintalon, varastojen, autosuojien ja katosten tulee muodostaa visuaalisesti yhtenäinen pihapiiri.

DETALJPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för fristående småhus.

På den planenliga tomten tillåts 1 bostad med undantag av kvarter 10013.

I kvarteret 10013 tillåts 12 bostäder som kan placeras i parhus.

I kvarteren 10013 och 10030 ska ljudisoleringen mot flyg- och vägtrafikbuller i bostadsrummens ytterskikt vara minst 32 dB.

I kvarteret 10030 den lägsta golvnivån skall vara minst på nivån +40 .(N2000).

Arkitektur och stadsbild
Lösningar som producerar solenergi, jordvärme och annan förnybar energi ska gynnas. Solpaneler och andra anordningar för energiproduktion ska integreras i arkitekturen på ett naturligt sätt.

Bostadshusets takfall ska vara riktat söderut mot sydost-sydväst. Byggnadernas tak ska bestå av sadel- eller pulpettak och vara grå till färgsättningen.

Bostadshus, förråd, bilgarage och takkonstruktioner ska bilda ett visuellt sammanhängande gårdsområde.

2 / 3

Tontit tulee rajata kadunvarressa pensasaidoin. Tonttiliittymän läheisyydessä aidan korkeus ei saa ylittää 80 cm. Risteysalueiden kohdalla tontilla olevat aidat ja rakenteet eivät saa peittää ajoneuvoliikenteen tarvitsemia näkemäalueita.

Tomterna ska avgränsas med häckar mot gatan. I tomtanslutningens närhet får inte häcken vara högre än 80 cm. Tomtens staket och konstruktioner som ligger i korsningsområden får inte skymma sikten i fordonstrafikens frisiktsområden.

Virkistysalueeseen rajautuvat tontit tulee aidata virkistysalueesta 80 cm korkuisella puuaidalla tai ladotulla kivimuurilla. Aita tulee rakentaa tontin puolelle.

Tomter som gränsar till grönområdet ska avgränsas från grönområdet med ett 80 cm högt staket av trä eller en kallmur. Staketet ska byggas på tomtens sida.

Tonttiliittymän leveys tulee olla enintään 5 m.

Tomtanslutningen ska ha en bredd av högst 5 m.

Pihojen tulee olla vehreitä ja olemassa olevia isoja mäntyjä ja tammia tulee säilyttää. Myös avokallioita ja isoja kiviä tulee säilyttää tonteilla.

Gårdarna ska vara lummiga och befintliga stora tallar och ekar ska bevaras. Också kala berg och stora stenar ska bevaras på tomterna.

Tonteilla tulee järjestää hulevesien viivytys ja hallinta.

Fördröjning och hantering av dagvatten ska ordnas på tomterna.

Tonteilla ei saa käyttää asfalttipinnoitetta.

Asfaltbeläggning får inte användas på tomterna.

Rakennuksen, muiden rakenteiden ja kulkuväylien sijoittelussa tulee huomioida maalämpökaivon sijoittaminen. Kaivot ja niiden vaatimat rakenteet ja laitteet eivät saa aiheuttaa haittaa alueen kunnallistekniikalle eikä estää mahdollisuutta hyödyntää maalämpöä viereisillä tonteilla.

Vid placeringen av byggnaden, övriga konstruktioner och passager ska jordvärmebrunnens placering beaktas. Brunnar och konstruktioner och anordningar som erfordras av dem får inte äventyra områdets kommunalteknik eller utesluta möjligheten att utnyttja jordvärme på de angränsande tomterna.

Rakennusoikeus

Rakennusoikeudesta enintään 25% saa käyttää asumista häiritsemättömien palvelu-, toimisto- ja työtilojen rakentamiseen.

Byggrätt

Av byggrätten får högst 25% användas för byggande av service-, kontors- och arbetsutrymmen som inte stör boendet.

Liikenne ja pysäköinti

Vähintään yksi autopaikoista tulee sijoittaa autotalliin tai -katokseen.

Trafik och parkering

Minst en av bilplatserna ska placeras i ett garage eller en carport.

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

Asunnot	2 ap / asunto
Korttelissa 10013	1,5 ap / asunto

Minimiantalet bilplatser:

Bostäder	2 bp / bostad
I kvarteret 10013	1,5 bp / bostad

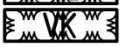
Palvelu-, toimisto- tai työtilaa kohden tarvittaessa 1 asiakaspaikka, jonka voi osoittaa toisen autopaikan perään.

Vid behov 1 kundplats för varje service-, kontors- eller arbetsutrymme, vilken kan anvisas efter en annan bilplats.



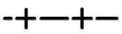
Lähivirkistysalue.

Område för närrekreation.



Leikkipuisto.

Lekpark.



Kaupunginosan raja.

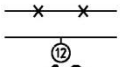
Stadsdelsgräns.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Osa - alueen raja.

Gräns för delområde.



Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.

Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.

10

Kaupunginosan numero.

Stadsdelsnummer.

LINN

Kaupunginosan nimi.

Stadsdelens namn.

10025

Korttelin numero.

Kvartersnummer.

AISAKELLONTIE

Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.

Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.

KULKUSMÄKI

Korttelin, korttelinosan, alueen tai alueen osan nimi.

Namn på kvarteret, del av kvarteret, området eller del av området.

II

Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.

e=0.25

Tehokkuusluku eli kerrosalan suhde tontin pinta-alaan.

Exploateringstal dvs. förhållandet mellan våningsytan och tomtens yta.

	Rakennusala.	Byggnadsyta.
vm	Rakennusala, jolle saa sijoittaa muuntamon.	Byggnadsyta där transformator får placeras.
et	Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue.	Område för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk service.
	Rakennettava aita.	Ett staket som skall byggas.
ur	Ohjeellinen ulkoilureitti.	Riktgivande friluftsled.
vk	Ohjeellinen leikkikenttä.	Riktgivande lekplats.
vp	Ohjeellinen pallokenttä.	Riktgivande bollplan.
wp	Puro tai pienvesialue.	Bäck eller småvattenområde.
wr	Ohjeellinen hulevesireitti.	Riktgivande dagvattenled.
	Alueen osa, jolle on istutettava puita ja pensaita. Alueella olevat avokalliot ja arvokkaat puut ja -ryhmät on säilytettävä.	Del av område som skall planteras med träd och buskar. Kala berg och värdefulla träd och -grupper i området ska bevaras.
luo	Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue. Alueen suunnittelussa, käytössä ja hoidossa tulee turvata alueen sisältämien erityisten luonnonarvojen säilyminen.	Område som är särskilt viktigt med tanke på naturens mångfald. I områdets planering, användning och skötsel ska bevarandet av områdets karakteristiska naturvärden tryggas.
ajo	Ajoyhteys.	Körförbindelse.
	Ohjeellinen maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	Riktgivande del av område reserverad för underjordisk ledning.
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.	Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.
	TONTTIJAKO Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	TOMTINDELNING För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö
Stadsplaneringen

Mittausosasto

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.

Vantaalla / Vanda __.__20__

Kimmo Junttila
Kaupungingeodeetti / Stadsgeodet

Mätningsavdelningen

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

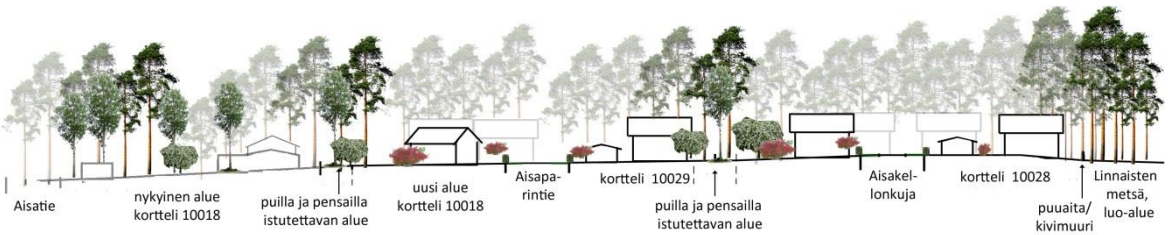
Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__20__

Godkänd av stadsfullmäktige __/__20__



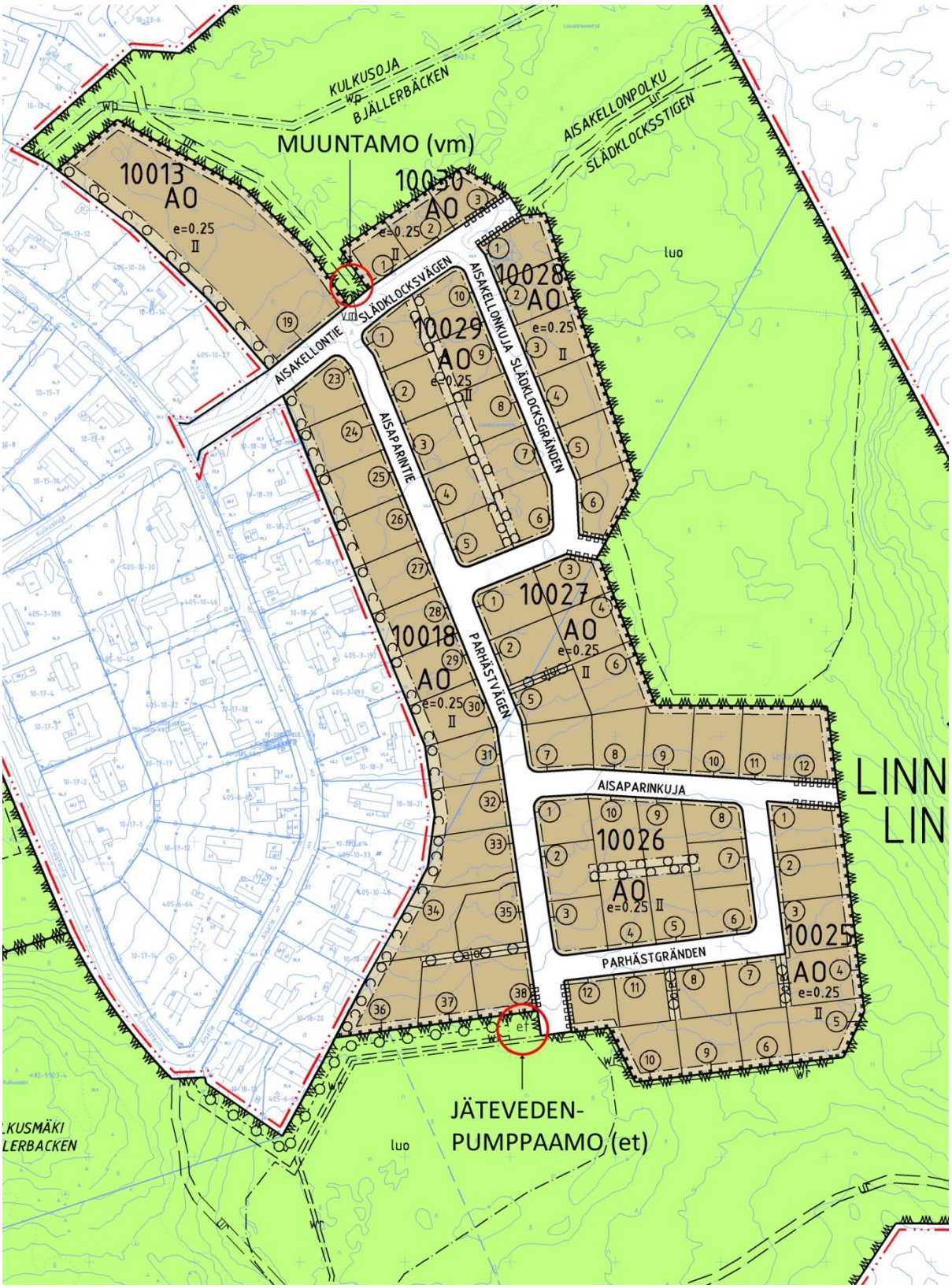
Asemapiirros ja leikkaus,viitteellisiä, ei mittakaavassa, Anne Olkkola, Vantaan kaupunki, 25.9.2017



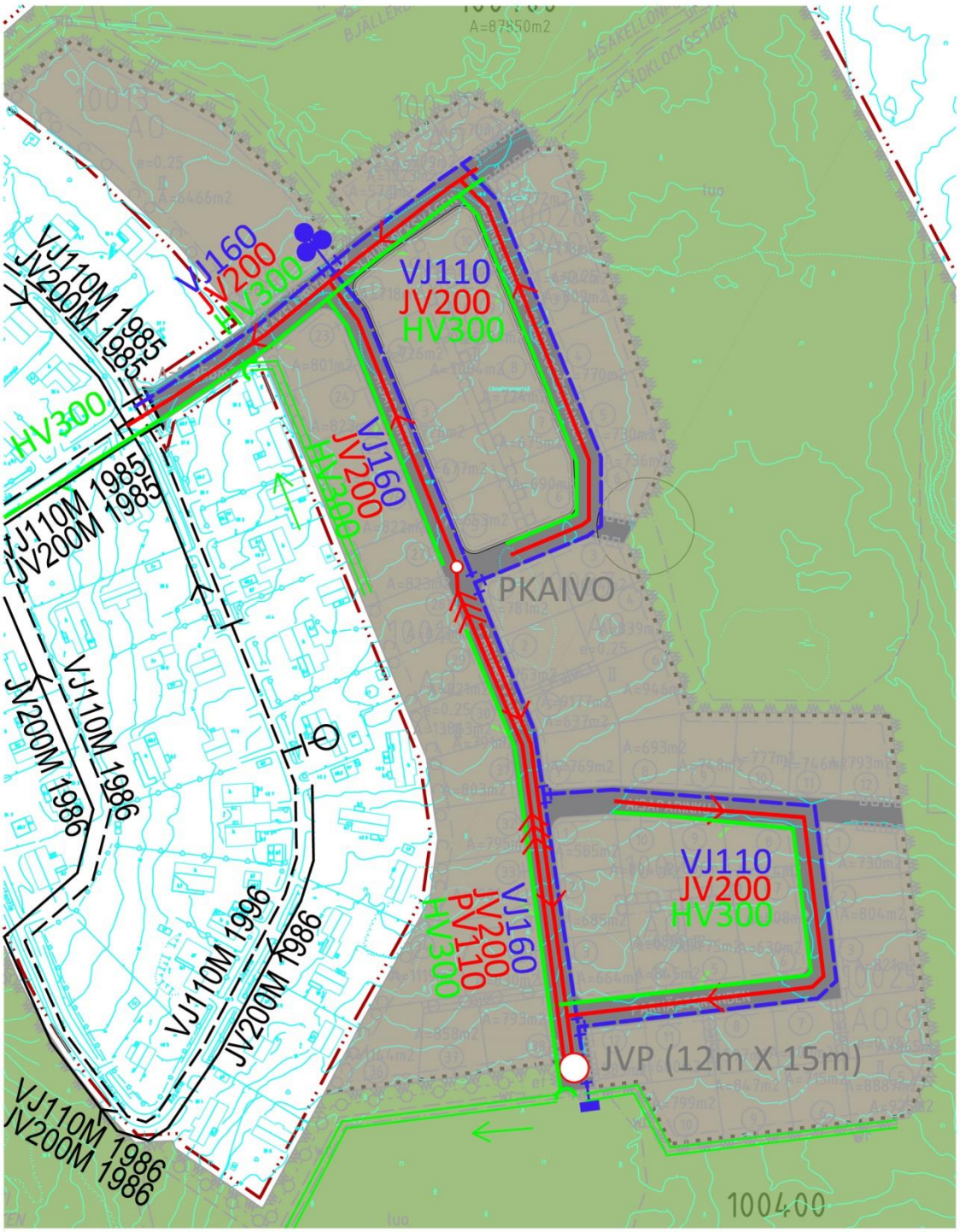
LINNAINEN 100400 2.10.2017

KORTTELI	TONTTI	PINTA-ALA	KERROSALA	KORTTELI	TONTTI	PINTA-ALA	KERROSALA
10013	19	6466	1615	10027	1	781	195
10018	23	801	200	10027	2	753	188
10018	24	823	206	10027	3	694	174
10018	25	821	205	10027	4	839	210
10018	26	822	206	10027	5	637	159
10018	27	823	206	10027	6	946	237
10018	28	823	206	10027	7	769	192
10018	29	821	205	10027	8	693	173
10018	30	791	198	10027	9	748	187
10018	31	803	201	10027	10	777	194
10018	32	795	199	10027	11	746	187
10018	33	1001	250	10027	12	793	198
10018	34	1119	280	10028	1	772	193
10018	35	830	208	10028	2	718	180
10018	36	1144	286	10028	3	809	202
10018	37	858	215	10028	4	770	193
10018	38	793	198	10028	5	730	183
10025	1	730	183	10028	6	736	184
10025	2	804	201	10029	1	718	180
10025	3	821	205	10029	2	726	182
10025	4	865	216	10029	3	726	182
10025	5	925	231	10029	4	677	169
10025	6	715	179	10029	5	653	163
10025	7	600	150	10029	6	690	173
10025	8	597	149	10029	7	675	169
10025	9	847	212	10029	8	724	181
10025	10	799	200	10029	9	724	181
10025	11	600	150	10029	10	751	188
10025	12	585	146	10030	1	574	144
10026	1	585	146	10030	2	579	145
10026	2	685	171	10030	3	570	143
10026	3	664	166				
10026	4	845	211				
10026	5	775	194				
10026	6	630	158				
10026	7	608	152				
10026	8	524	131				
10026	9	686	172				
10026	10	804	201				

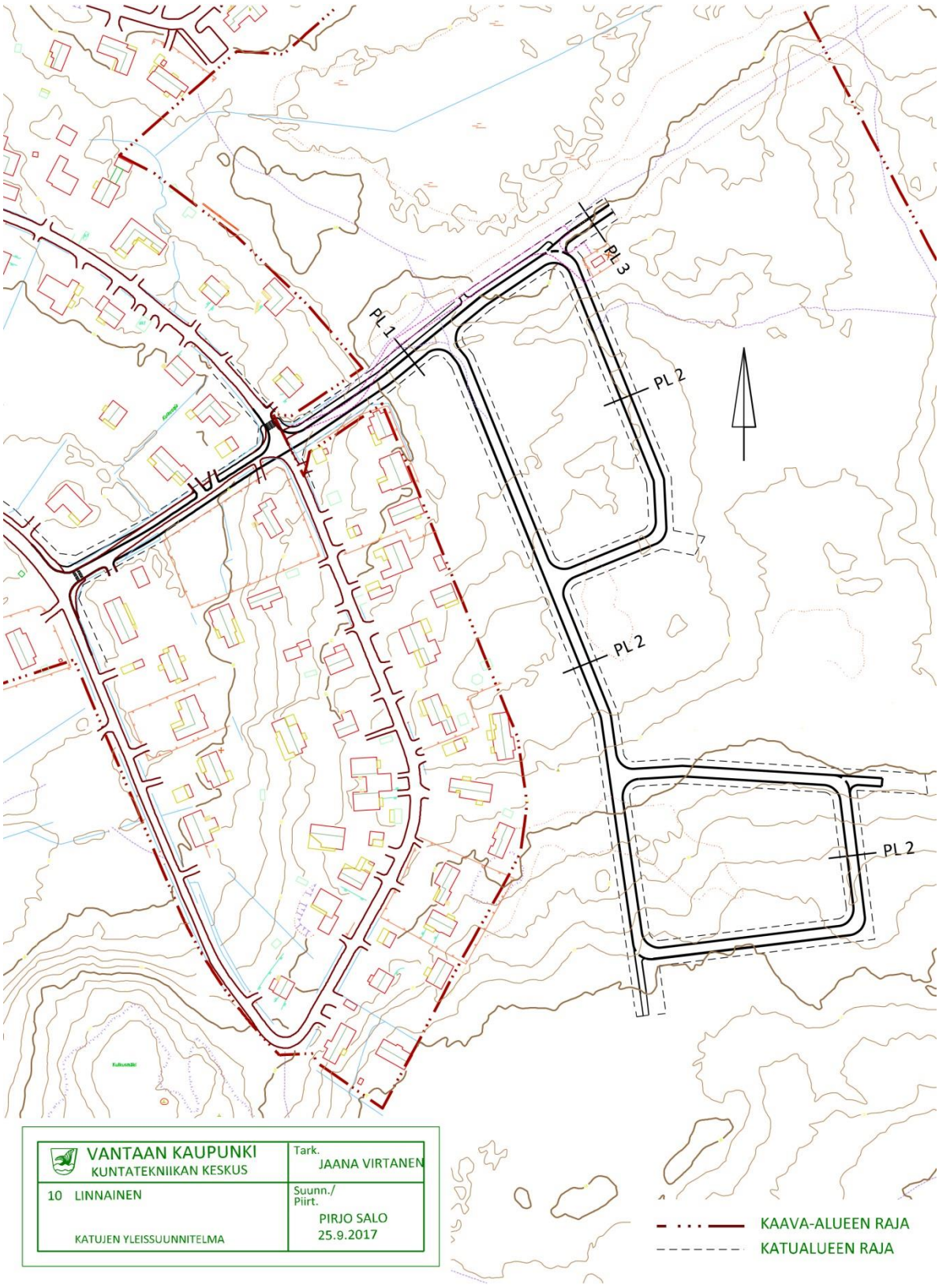
Pinta-alat tarkentuvat tontin mittauksessa.



Muuntamon ja jätevesien pumppaamon sijainti, Vantaan kaupunki, 25.9.2017.

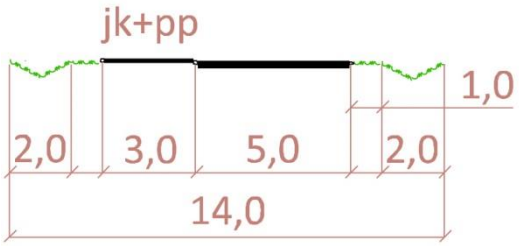


Vantaan kaupunki copyright Antti Auvinen tulosteen laatija 9/19/2017 päivä	**Vesihuollon esisuunnitelma** 100400 Linnaisten omakotitaloalue vesihuollon esisuunnitelma 0 40 200 m	ETRS-GK25 tasokoordinaattijärjestelmä N2000 korkeusjärjestelmä 1:2000 mittakaava


PL 1
PL 2
PL 3
PL 2
PL 2
VANTAAN KAUPUNKI
KUNTATEKNIIKAN KESKUS
Tark.
JAANA VIRTANEN
10 LINNAINEN
KATUJEN YLEISSUUNNITELMA
Suunn./
Piirt.
PIRJO SALO
25.9.2017
KAAVA-ALUEEN RAJA
KATUALUEEN RAJA

TYYPPIPOIKKILEIKKAUKSET
kaava 100400

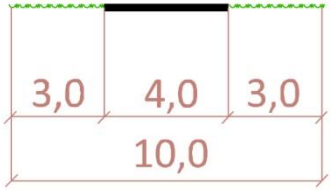
PL 1
Aisakellontie

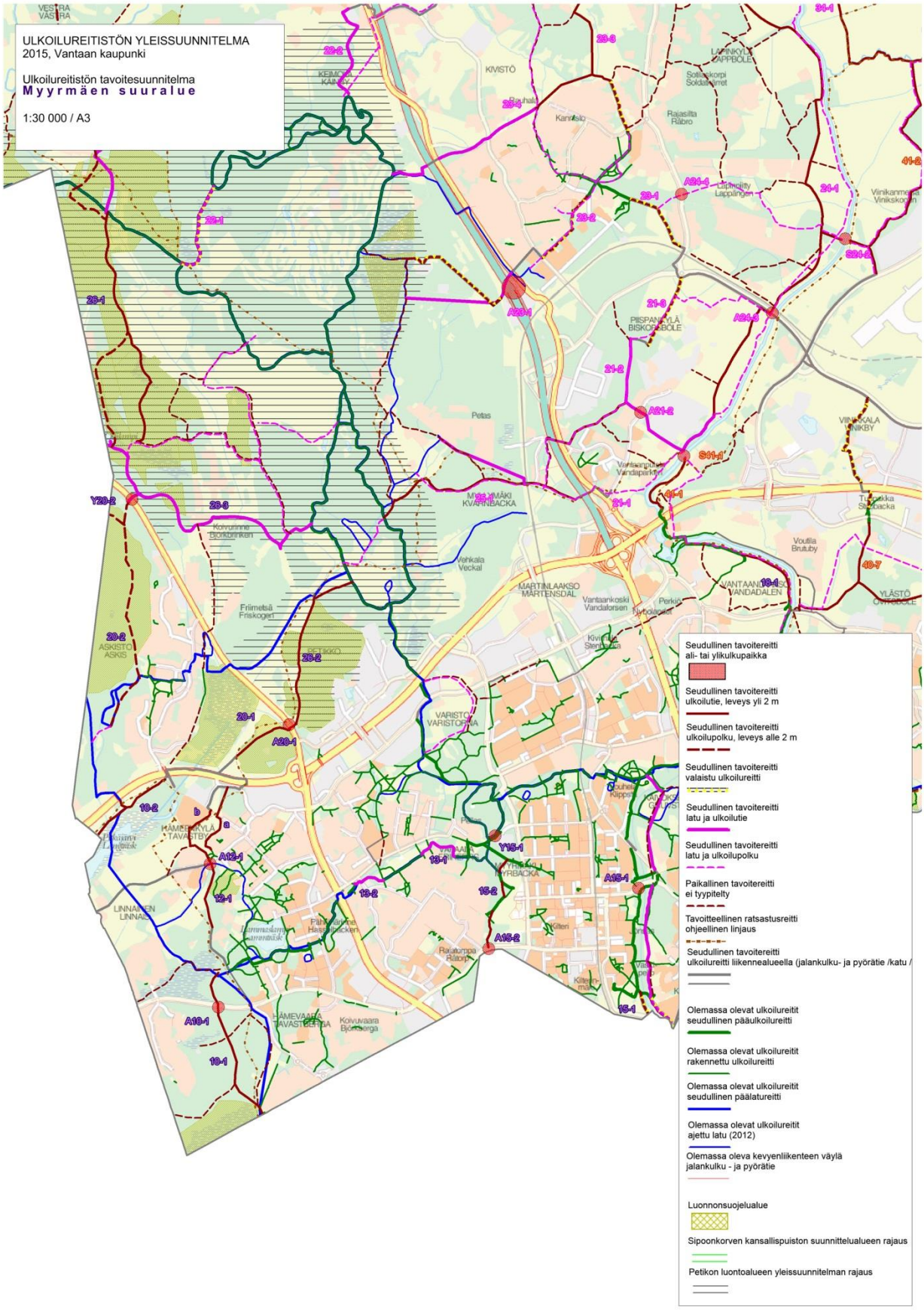


PL 2
Aisaparintie,
Aisakellonkuja,
Aisaparinkuja



PL 3
Aisakellontien
koillispää





Ulkoilureitistön tavoitesuunnitelma, Myyrmäki, Vantaan kaupunki, 2015. Ei mittakaavassa.

Vantaa

Kaupunkisuunnittelu / Länsi-Vantaan asemakaavayksikkö

Kaupunkisuunnittelulautakunta 5.6.2017 asetti nähtäville 28.6.-31.8.2017 MRA 27 §:n mukaisesti asemakaavaehdotuksen ja asemakaavan muutosmuutosehdotuksen **nro 100400**, 10 Linnainen/ Linnaisten omakotialueen laajennus. Muistutuksia saatiin 15 kpl.

Muistutuksen antaja	**Muistutus**	**Tarkistukset**
NRO 1 Asukas 1	Uusien pientalotonttien kaavoitus Linnaisiin on ristiriidassa Tuomelan koulun lakkauttamispäätöksen kanssa.	-
NRO 2 Anne-Mari Valkama, Merja Leppänen	Uusia pientalotontteja ei tarvita Länsi-Vantaalla. Linnaistenmetsää ei tule rakentaa. Ovatko luontoselvitykset riittävät? Lisääntyvästä ajoneuvoliikenteestä haittaa nykyiselle alueelle. Vesijohtoverkoston kokoa tulee kasvattaa ennen uudisrakentamista. Asemakaavaa ei tule hyväksyä.	-
NRO 3 Jussi Koponen	Linnaistenmetsä on maakunnallisesti arvokas ja siellä on merkittäviä luontoarvoja eikä sitä tule rakentaa. Ovatko luontoselvitykset riittävät? Rakentamisen vaikutukset ulottuvat pitkälle metsään. Asukkaiden mielipiteitä ei ole huomioitu. Julkisen liikenteen yhteydet huonot.	Tarkistettu kaavaselostusta
NRO 4 Kirsi ja Seppo Vehmer	Uuden alueen aiheuttamasta ajoneuvoliikenteestä haittaa nykyiselle alueelle ja se tulisi ohjata kahdelle reitille. Kunnallistekniikan rakentaminen esitettyä kalliimpaa. Kokoojakatujen perusteellinen korjaus on tarpeen. Esitetyt hulevesijärjestelyt ovat puutteellisia. Arvokkaan lähimetsän tuhoutuminen.	-

NRO 5 Timo Uppala	Rakentaminen tuhoaa metsän lopullisesti. Alue on kallis rakentaa ja palvelut puutteellisia. Liikenne on yksityisautoilun varassa. Variston ja Vapaalan välinen alue tulisi kaavoittaa tonttimaaksi.	-
NRO 6 Osmo Leppänen	Menetetään paras ulkoilumaasto. Alue on kallis rakentaa ja palvelut puutteellisia. Ajoneuvoliikenne ja hulevedet aiheuttavat ongelmia. Linnaistenmetsään ei tule rakentaa.	-
NRO 7 Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry	Rakentaminen tulee rajata vain Aisaparintien varrelle. Rakentamisen tulee liian lähelle uhanalaisia lajeja ja sen vaikutukset ulottuvat pitkälle metsään. Kaavaselostus on liian lajipainotteinen ja metsän maakunnallinen arvo pitää todeta. Luo-alueiden yhdistäminen. Kaava-aineistoihin sisältyvät selvitykset paremmin saataville.	Tarkistettu kaavaselostusta
NRO 8 Varpu Jorasmaa	Linnaistenmetsässä on tärkeä asukkaille eikä sitä tule rakentaa. Lisääntyvästä ajoneuvoliikenteestä haittaa nykyiselle alueelle. Asemakaavaa ei tule hyväksyä.	-
NRO 9 Hannu ja Riitta-Liisa Kuosmanen	Alueen rakentaminen on kannatettavaa. Virkistys- ja tietoliikenneyhteyksiä tulee parantaa. Linnaistentien nopeutta tulee alentaa.	-
NRO 10 Irja ja Kai Kytö	Ulkoilumaasto menetetään. Uuden alueen aiheuttamasta ajoneuvoliikenteestä haittaa nykyiselle alueelle ja se tulisi ohjata useammalle reitille.	-
NRO 11 Hannu ja Tiina Eronen	Uuden alueen aiheuttamasta ajoneuvoliikenteestä haittaa nykyiselle alueelle ja se tulisi ohjata	-

	useammalle reitille. Kunnallistekniikan rakentaminen esitettyä kalliimpaa. Kokoojakatujen perusteellinen korjaus on tarpeen. Esitetyt hulevesijärjestelyt ovat puutteellisia. Arvokkaan lähimetsän tuhoutuminen.	
NRO 12 Paula Elomaa	Ei ole ekologista, kestävää eikä kustannustehokasta rakentaa Linnaistenmetsään. Ekosysteemipalvelut tulisi arvioida tarkemmin. Alue on kallis rakentaa ja palvelut puutteellisia. Liikenne on yksityisautoilun varassa.	-
NRO 13 Tuija Tirinen	Arvokkaan lähimetsän tuhoutuminen. Uuden alueen aiheuttamasta ajoneuvoliikenteestä haittaa nykyiselle alueelle ja se tulisi ohjata useammalle reitille.	-
NRO 14 Asukasmuistutus, Jussi Koponen ja 396 allekirjoittanutta	Linnaistenmetsään ei tule osoittaa rakentamista, alue on tärkeä luonnolle ja virkistäytymiseen. Asukkaiden mielipiteitä ei ole huomioitu ja ne on liian tiivistetysti kirjattu kaavaselostukseen.	-
NRO 15 Ulla Montin	Linnaistenmetsän luonto on arvokasta eikä metsään tule osoittaa rakentamista. Alueella on kokonaisuutena huomattavaa suojeluarvoa. On annettu virheellistä tietoa ja asukasyhteistyö on ollut puutteellista. Selvitykset eivät ole riittäviä, niitä tulee täydentää. Liikenne ja hulevedet aiheuttavat ongelmia nykyiselle alueelle ja ne on tutkittava tarkemmin. Alueella on kovaa lentomelua. Tiivistelmä kestävää kehitystä ja luonnon monimuotoisuutta edistävistä sopimuksista.	Tarkistettu kaavaselostusta

NRO 1
Asukas 1

Muistutus: Linnaistenmetsän kaavoitus.

Vantaan Sanomien uutisoinnin (11.7.) mukaan Linnaistenmetsään ollaan kaavoittamassa 70 erillispientalotonttia. Onko kaavoituksessa tai tulevassa tonttien jaossa otettu huomioon Sivistystoimen tekemä päätös alueen lähikoulun lakkauttamisesta (Tuomelan koulu)? Tällä Länsi-Vantaan kolkalla on paljon muutakin täydennysrakentamista ja koulutilat jo valmiiksi täynnä. Oletettavasti nämä tulevat tontit on tarkoitettu iäkkämälle väestölle tai jonkin tyyppiseen pientalomuotoiseen palveluasumiseen, muutoin on vaikea ymmärtää miten kaupungin tuottamat palvelut alueella on mahdollista järjestää järkevästi asukkaiden tarpeet huomioon ottaen.

Vastine: Linnaisten täydennysalueen suunnittelulla varmistetaan pientaloalueiden kaavavaranto tulevaisuuden tarpeisiin sekä asuntotuotannon monipuolisuus. Alueen kaavoittaminen noudattaa voimassa olevaa yleiskaavaa sekä Vantaan kaupungin kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta koskevia maapoliittisia linjauksia (Kv 22.9.2014). Alueen rakentuminen kestää useita vuosia ja tontin luovutuksilla voidaan säädellä julkisiin palveluihin, kuten päivähoitoon ja kouluihin kohdistuvaa palvelun tarvetta.

Tuomelan koulun tarve tarkistetaan 2021. Kaupunki on ryhtynyt Hämeenkylän ja Rajatorpan koulun toteuttamiseen. Hämevaaran päiväkodin kaavoitus alkaa syksyllä 2017 ja Linnaisissa on päiväkotitontti, jonka voi tarvittaessa ottaa käyttöön.

Tarkistukset: -

NRO 2
Anne-Mari Valkama, Merja Leppänen

Muistutus: Hyvä Vantaan kaupungin valtuuston jäsen!
Linnaisten täydennysrakentaminen Linnaisten metsään, KAAVA NUMERO 100400.

ASUNTOJEN TARVE?
Länsi-Vantaalla on tällä hetkellä tontteja, jotka eivät ole menneet kaupaksi. Onko Vantaan kaupunki kartoittanut tonttitarvetta? Linnaisten metsän toisella puolella Pähkinärinteessä on myymättömiä rivitaloja omalla pihalla yli 20 kpl.

TUTKIMUSTULOKSIA
Suomen ympäristökeskuksen ja ympäristöministeriön tekemän tutkimuksen mukaan suomalaisten asumistoiveet ovat urbanisoituneet 2000-luvun alusta lähtien, eli keskustamaisen kerrostaloasumisen suosio on kasvanut ja toiveet omakotitaloasumisesta vähentyneet. Nuoret haluavat ennemmin kaupunkipientaloja kuin kaukana keskustasta sijaitsevia omakotitaloja, palveluiden ja kulkuyhteyksien lähelle, ei niinkään Linnaisten metsään, jossa palvelut, koulut ja päiväkodit ovat kaukana ja lähistöllä monissa kouluissa on tällä hetkellä sisäilmaon-

gelmia. Tutkimuksessa todettiin myös, että asuinalueiden tärkeämpiä viihtyvyystekijöitä kuin rauhallisuus ovat asuinalueen sijainti ja liikenneyhteydet.

LÄHIMETSÄ
Eikö juuri rakennetun Marjaradan läheisyydessä olisi huomattavasti halutumpaa asua, eikä siellä tuhottaisi arvokasta lähimetsää, jota ei voi saada enää takaisin. Metsän tuhoaminen ja rakentaminen kauas palveluista ei ole nykypäivän rakentamista, missä pyritään päästöjen vähentämiseen. Julkinenliikenne on Linnaisissa vähäistä ja perheillä onkin nykyään kaksi autoa. Uuden alueen myötä liikenne kaksinkertaistuisi Etelä-Linnaisissa. Linnaissa ei ole myöskään kaukolämpömahdollisuutta.

KULKUYHTEYDET
On ajattelematonta ja outoa, että Vantaan kaupungin suunnitelman mukaan ”uudelle alueelle” kuljetaan vanhan kyläalueen läpi. Rekka ja työmaaliikenne on alueella aivan käsittämätöntä, kun alue raivataan, tehdään kunnallistekniikka ja rakennetaan taloja. Miten kestävät tiet ja miten kestävät vanhat rakennukset ? Kuka vastaa taloon tulleista vaurioista? Pienellä kyläkadulla liikenne kasvaa 200:lla autolla. Nykyisinkin bussi ja henkilöauto hädintuskin mahtuvat Linnaistentielle yhtäaikaa. Entä lasten turvallisuus ?

LUONNON MONIMUOTOISUUS
Metsästämme on löydetty lahokaviosammalta, lepakoiden ja liito-oravien levähdyspaikkoja ja harvinaisia kääpälajikkeita. Eivätkö EU-direktiivit koske Vantaan kaupunkia ? Esimerkiksi hallinto-oikeuden mukaan Helsinki ei ole teettänyt Stansvikin nummesta riittävän tarkkoja luontoselvityksiä, minkä vuoksi kaava oli sen osalta kumottava. Onko Linnaisten metsässä tehdyt luontoselvitykset riittäviä, kuulemamme mukaan ei?

VERKOSTOPAINEET
Vantaan kaupungin kaavasuunnitelmassa on maininta; Mikäli verkostopaineet laskevat kaava-alueen rakentuessa kokonaisuudessa, voi olla tarpeellista kasvattaa jakelujohdon putkikokoa myös Linnaistentiellä ja Rajatorpantiellä. Jos epäillään, että nykyisen vesijohtoputkiston paineet eivät riitä, niin putket pitää uusia ennen mahdollista uudisrakentamista.

HULEVEDET
Aikooko kaupunki todellakin ohjata hulevedet avo-ojiin ? Esimerkiksi Askistossa vaaditaan uudisrakennuksille noin 15.000 € vedenkeräyskaivoa.

TERVEYS
Tutkimusten mukaan jo pieni hetki metsässä oleskelua kohentaa mielialaa, vähentää stressiä ja laskee verenpainetta. Luonto on lääke. Jos Vantaan kaupunki nakertaa pala palalta lähimetsämme, ei seuraavat sukupolvemme voi enää nauttia lähimetsistä. Linnaistenmetsä on todella arvokas virkistyalue koko Länsi-Vantaan asukkaille. Vaadimme kaavan kumoamista.

Vastine: Linnaisten täydennysalueen suunnittelulla varmistetaan pientaloalueiden kaavavaranto tulevaisuuden tarpeisiin sekä asuntotuotannon monipuolisuus. Alueen kaavoittaminen noudattaa voimassa olevaa yleiskaavaa sekä Vantaan kaupungin kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta koskevia maapoliittisia linjauksia (Kv 22.9.2014). Alueen rakentuminen kestää useita vuosia ja tontin luovutuksilla voidaan säädellä julkisiin palveluihin, kuten päivähoitoon ja kouluihin kohdistuvaa palvelun tarvetta.

Voimassaolevan yleiskaavan vaikutusten arviointien perusteella Linnaisten pientaloalueen laajennus ei merkittävästi vähennä virkistysalueiden määrää tai haittaa niiden toimivuutta. Asemakaavoituksen yhteydessä tehtyjen luonto-, maaperä- ym. selvitysten ja tarkastelujen perusteella rakentamiseen osoitettava alue on noin 7 ha ja se on pienentynyt huomattavasti yleiskaavassa merkitystä A3-alueesta, joka on noin 10 ha. Asemakaavaehdotuksen mukainen rakentaminen (korttelit ja kadut) on noin 7% Rajatorpantien eteläpuoleisen Linnaistenmetsän pinta-alasta.

Joukkoliikenteen kulut rahoitetaan osittain asukkailta saatavina lipputuloina. Jotta joukkoliikenteen parantaminen olisi kannattavaa, pitäisi alueella olla enemmän joukkoliikenteen käyttäjiä.

Linnaistentiellä, Rajatorpantien ja Silatien välissä, suoritettiin liikennelaskenta 24.5.2016. Kadun keskivuorokausiliikennemäärä oli 950 ajon/vrk, josta raskaiden ajoneuvojen osuus oli 10 %. Pientaloalueen laajennuksen myötä alueen ajoneuvoliikennemäärä lisääntyy arviolta 500 ajon/vrk. Myös kevyenliikenteen määrä lisääntyy. Ajo uudelle alueelle tulisi tapahtumaan Linnaistentietä ja Kulkuskujaa (tuleva Aisakellontie) pitkin. Linnaistentien varressa on kevyenliikenteen väylä ja myös Kulkuskujan varteen tullaan rakentamaan kevyenliikenteen väylä. Tämä mahdollistaa kävelijöiden ja pyöräilijöiden turvallisen kulkemisen näitä katuja pitkin.

Raskaan liikenteen määrä on keskimääräistä suurempi ainoastaan rakennustöiden aikaan. Ennen työmaaliikenteen alkua kaupungin liikennesuunnittelu teettää työnaikaiset liikenteenohjaussuunnitelmat. Näissä otetaan huomioon erityispiirteet, esim. tärinä. Myös kevyenliikenteen turvallisuus otetaan huomioon työmaaliikenteen suunnittelussa. Raskaan liikenteen aiheuttamiin tärinävaurioihin vaikuttaa mm. ajonopeus. Tulemme muuttamaan Linnaisten alueen liikennerajoituksia siten, koko alueella on 30 km/h nopeusrajoitus. Muutos tullaan toteuttamaan ensi vuoden alkupuolella.

Alueella on tehty luontoselvityksiä (mm. liito-oravaselvitys (2016), lahokaviosammal- ja linnustoselvitys, sekä jäkäläkartoitusta (2017), lepakkoselvitys (2002) sekä linnustoselvitys) ja erilaisia arvioita, jotka perustuvat asiantuntijoiden maastokäynneillä tekemiin havaintoihin. Selvitysten perusteella rakentaminen ei uhkaa liito-oravan, kanahaukan tai punatulkun säilymistä Linnaistenmetsässä eikä uhanalaisten kääväkkäiden kasvupaikkoja.

Linnaisten alueen vesihuolto perustuu runkovesilinjaan Espoon kaupungin puolelta. Linnaisten vesijohdon kapasiteetin varmistamiseksi alueelle on laadittu vesijohtoverkoston kapasiteettitarkastelu. Tarkastelun ehdottamat verkostojen parannukset ja niiden kustannukset on toteutettava yhteistyössä Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) sekä Espoon kaupungin kanssa.

Asemakaava-alueen hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Vantaan kaupungin hulevesiohjelmaa (2009) ja hulevesien hallinnan toimintamallia (2014). Alueen jokainen tontinomistaja hallitsee alueellaan syntyvät hulevedet. Tontin rakentaja laatii tontilleen hulevesisuunnitelman rakennuslupaa hakiessa. Hulevesisuunnitelmiin pyydetään lausunto Vantaan kuntatekniikan keskuksessa ennen luvan myöntämistä.

Kaupungin katualueen hulevesien hallinta perustuu avo-ojiin ja hulevesiviemäreihin. Viemäröidyt hulevedet viivytetään alueen eteläpuolella avo-ojapainanteissa. Samalla katuvesien laatua voidaan parantaa ennen johtamista vastaanottavaan vesistöön.

Vantaa

Tarkistukset: -

NRO 3
Jussi Koponen

Muistutus: Asukasmuistutus liittyen Linnaisten omakotialueen laajennus, 100400

Linnaisten asukkaana ja vantaalaisena veronmaksajana vastustan "täydennysrakentamista" ja vaadin kaavan kumoamista sekä uudelleen valmistelua.

Linnaistenmetsä kokonaisuudessaan on metsäalue, jolla on kokoonsa ja sijaintiinsa nähden runsaasti luontoarvoja. Käytössä olleiden luontoselvitysten mukaan laaja metsäalue täyttää maakunnallisesti arvokkaan luontoalueen kriteerit. Alueella on runsaasti uhanalaisia ja silmälläpidettäviä luontotyyppejä ja se on eläimistöltään runsas. Lisäksi alue muodostaa keskeisen osan tärkeästä viherkäytävästä Leppävaaran urheilupuiston ja Hämeenkylän välillä sekä kahden suojelualueen, Furumossenin että Gubbmossenin, välisen yhteyden.

Kaava-alueelle rakentaminen on uudisrakentamista ja tarkoittaa kaava-alueen metsän tuhoamista ja siten koko Linnnaistenmetsän monimuotoisuuden ja luontoarvojen heikentämistä. Linnaisten ja lähialueiden asukkaille metsän menetys on erityisen käsittämätön, sillä kaupunki markkinoi kuluvaa vuotta lähimetsien teemavuotena.

Useissa saatavilla olleissa Vantaan ympäristökeskuksen julkaisuissa jo vuosien varrelta tulee esiin perusteita, joiden jo sinällään luulisi olleen riittäviä alueen kaavoittamatta jättämiseksi. Useimmat näistä ovat olleet saatavilla jo yleiskaavaa laadittaessa, joten voi ihmetellä sen ajan päättäjien viisauden puutetta..

Asemakaavan selostuksessa on esitetty kaksi vaihtoehtoa, A ja B, huonoja ovat molemmat. Selostuksessa päädyttiin vaihtoehtoon B, mutta luontoarvot saavat kyytiä valitussakin vaihtoehdossa, siinä uudisrakentamisalue viedään pidemmälle kiinni arvokkaampien metsäalueiden rajalle. Rakentaminen jättäisi arvokkaaksi luokitellun metsäalueen ilman sen tarvitsemaa riittävää suojavyöhykettä, jonka asiantuntijalähteiden mukaan tulisi olla 60 metriä, jotta sillä olisi vaikutusta. Pelkkä Aisaparintienkin rakentaminen Aisatien suuntaisesti aiheuttaisi kyseenalaisen kapean suoja-alueen, valitusta vaihtoehdosta puhumattakaan. Mitä ilmeisimmin kaava-alue saatettiin kaukonäköisillä ”metsänhoidollisilla” toimilla jo 2000-luvun alussa sellaiseen kuntoon, ettei myöhemmissä kartoituksissa enää esiintyisi hankalia luontoarvoja tai niitä olisi niin vähän, ettei niitä tarvitsisi pitää merkittävinä.

Vantaan ratkaisu näihin kaavoituksellisesti kiusalliseen luontoon liittyviin asioihin on metsän puolen tonteille ehdotettu 80 cm korkea puu- tai kiviaita. Kaavoituksellinen kukkanen on pyrkimys eristää toisistaan ihmiset ja luonto. Luonto ei enää pääsisi asutuksen luo ja meille asukkaille jäisi muutama aukko, josta pääsisimme metsään. Puut kaava-alueelta kaadettaisiin käytännössä kaikki, maata kuorittaisiin, kalliota murskattaisiin ja tilalle tulisi vuosien raiskio- ja rakennusvaiheen jälkeen nurmikkoisia tontteja tuija-aidoilla. Sellainen olisi Linnaistenmetsän tulevaisuus? Ja parhaimmillaan 15 metrin päässä olisi joku kääpä, jota sitten aidalla suojeltaisiin? Eihän yksittäistä kääpää, eläinlajia tai puuta kannata suojella. Sen sijaan pitää suojella ja säästää koko ympäristö, jossa näitä ympäröivän luonnon tilasta kertovia indikaattorilajeja esiintyy. Arvokkaaksi luokiteltu alue ei voi heikentymättä säilyä asutuksen kyljessä.

Tämän ymmärtää jopa maallikko, mutta kun kaavoittajan vaan pitää kaavoittaa. Asemakaavan laatijoilta kaipaisin avoimuuden ja läpinäkyvyyden nimissä tyhjentävää lähdeluetteloa ja linkkejä liittyen selostuksessa mainittuihin luontoselvityksiin, joihin on viitattu. Osa niistä on löydettävissä, mutta eivät kaikki.

Linnaisten ja lähialueiden asukkaiden keskuudessa vallitsee tyytymättömyys ja turhautuminen Vantaan suunnitelmia kohtaan. Asemakaavan selostuksessa oli sen toteuttamista asukkaiden vastustavat mielipiteet kuitattu lakonisesti muutamalla ranskalaisella viivalla. Se esitystapa ei vastaa asukkaiden mielipiteitä ja kesän 2017 aikana kerätyt ja kirjaamoon 29.8.2017 toimitetut nimilistat satoine nimineen ovat osoitus tästä. Lähimetsän kohtalo koskee mitä suurimmassa määrin myös Jupperinkujan tienoon asukkaita Espoon puolella. Espoolaisen aktiivisen asukkaan yhden vuorokauden aikana kotikadultaan keräämät kaksi täyttä nimilistaa ovat osoitus tästä.

Uudisrakentaminen on tarkoitus kohdistaa nimenomaan alueelle, joka on Linnaisten ja lähialueiden asukkaiden käytetyin lähivirkistysalue. Sieltä lähtevät useat perinteiset vakiintuneet ja kulutustakin kestävät polut. Ulkoilulliset ja virkistykselliset tarpeet eivät suinkaan vähenisi, joten lisääntyvä käyttö ja uudet polkulinjaukset kohdistuisivat juuri alueille, joita Linnaisten muurilla oltaisiin suojelevinaan. Asukkaat käytännössä ohjattaisiin juuri näille alueille. Useiden tuoreiden tutkimusten mukaan nimenomaan lähimetsät ovat asukkaiden hyvinvoinnille tärkeät, pitkän matkan päässä olevat hankalasti saavutettavat ulkoilualueet eivät niitä korvaa.

” Ilmastovaikutusten kannalta kaavamuutosalue on melko huono..” Tämä tosiasia myönnetään jopa selostuksessa, kun ei mustaa mitenkään voi valkoiseksi väittää. Ilmaston muutosta edistävä kaavoitus koostuu Vantaallakin lukuisista konkreettisista toimista, sekä isoista että pienistä teoista. Linnaistenmetsään kaavoittaminen on eräs niistä toimista. Erikoista, jos kymmenen vuotta sitten laaditulle yleiskaavalle ei muuttuneesta tietämyksestäkään huolimatta pystyttäisi tekemään mitään. Yleiskaava on ikään kuin kiveen hakattu saavutettu etu.

Kaavailtu uudisrakentaminen ei ole hyvien liikenneyhteyksien varrella, ei uuden alueen pohjukoilta tulla kävelemään bussipysäkeille, kun ei kävellä lähempääkään. Linnaisten oma bussilinja tullee jatkossakin olemaan toivottoman harvavuoroinen, kun käyttäjiä ei vaan ole. Uusi alue ei sitä muuta. Minulla on varaa kirjoittaa näin, kuulun niihin harvoihin asukkaisiin, jotka pääsääntöisesti käyttävät työmatkoihin ja muuhunkin julkisia tai polkupyörää. Linnaisten kaltainen asuinalue perustuu täysin autoiluun ja kahden auton talouksiin. 70 taloutta tarkoittaa käytännössä reilusti yli sata uutta autoa alueelle lukuisine päivittäisine ajosuoritteineen. Vantaa siis tieten tahtoen pyrkii lisäämään satoja autoja päivittäin Linnaistentien ja Rajatorpantien risteykseen. Kaavoittaja osaa maallikkoa paremmin tämän laskuopin, mutta siitä huolimatta kaavaa vaan pukkaa. Lisääntyvän alueen liikenteen aiheuttamat terveys- ja muut haitat nykyisille asukkaille olisivat huomattavat ja kiistattomat.

Toivoisin kaavoittajalta ja Vantaan päättäjiltä viisautta tässä asiassa. Hankkeesta luopuminen olisi kestävämpää kehitystä ja eduksi luonnolle, asukkaille sekä tuleville sukupolville. Kaupungista löytyisi alueita, joille rakentaminen ei edellyttäisi arvokkaan metsän kaatamista ja ne liikenneyhteydetkin olisivat toimivammat ja siten myös ilmastovaikutukset olisivat vähemmän huonoja.

Vantaa

Haluaisin liikkua helposti saavutettavassa Linnaisten metsässä - minun lähimetsässäni - vielä vuosien kuluttua ja seurata kaava-alueelle viime vuosina ilmaantuneiden lukuisten pienten tammien kasvamista isommiksi ja alueen alkanutta luontaista muuttumista yhä enemmän sekametsän suuntaan.

Vastine: Alueen kaavoittaminen noudattaa voimassa olevaa yleiskaavaa sekä Vantaan kaupungin kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta koskevia maapoliittisia linjauksia (Kv 22.9.2014). Linnaisten alue sijaitsee keskellä pääkaupunkiseutua ja liittyy kaupunkirakenteellisesti tiiviisti Espoon Laaksolahden pientaloalueeseen ja Vantaalla laajentaa nykyistä Linnaisten omakotialuetta.

Voimassaolevan yleiskaavan vaikutusten arviointien perusteella Linnaisten pientaloalueen laajennus ei merkittävästi vähennä virkistysalueiden määrää tai haittaa niiden toimivuutta. Asemakaavoituksen yhteydessä tehtyjen luonto-, maaperä- ym. selvitysten ja tarkastelujen perusteella rakentamiseen osoitettava alue on noin 7 ha ja se on pienentynyt huomattavasti yleiskaavassa merkitystä A3-alueesta, joka on noin 10 ha. Asemakaavaehdotuksen mukainen rakentaminen (korttelit ja kadut) on noin 7% Rajatorpantien eteläpuoleisen Linnaistenmetsän pinta-alasta.

Alueella on tehty luontoselvityksiä (mm. liito-oravaselvitys (2016), lahokaviosammal- ja linnustoselvitys, sekä jäkäläkartoitusta (2017), lepakkoselvitys (2002) sekä linnustoselvitys) ja erilaisia arvioita, jotka perustuvat asiantuntijoiden maastokäynneillä tekemiin havaintoihin. Arvokkaimmat luontoalueet on rajattu rakentamisen ulkopuolelle eikä selvitysten perusteella rakentaminen uhkaa liito-oravan, kanahaukan tai punatulkun säilymistä Linnaistenmetsässä eikä uhanalaisten kääväkkäiden kasvupaikkoja. Metsäalueella on kattava polkuverkosto ja kulku keskittyy pääsääntöisesti olemassa oleville poluille. Selvitysten perusteella on tarkistettu myös rakentamiseen osoitettavan alueen muotoa ja lisätty kaksi luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää (luo) aluetta, joiden tarkoitus on suojella alueen luontotyyppiä ja siellä esiintyviä uhanalaisia lajeja. Linnaisten metsäalueen merkitys kokonaisuutena, luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeänä metsäalueena ja seudullisena ekologisena yhteytenä, on tiedossa ja otetaan huomioon yleiskaavaa uudistettaessa.

Luontoselvitysten yhteydessä tehtyjä raportteja ei ole aina julkaistu tai selvityksestä ei alun perin ole tehtykään julkaisua. Valmistuneiden luontoselvitysten tiedot, olivat ne sitten julkaisemattomassa raportissa tai Excel-taulukossa ovat olleet kaavatyön lähtökohtana ja lähetetty pyydettäessä kaikille kysyjille.

Rakentamisen aiheuttamaa reunavaikutusta pyritään pienentämään metsän valmennuksella ja antamalla kasvaa tiheä reunuspuustoa rakennettavan alueen ja säilyvän metsän väliin. Myös aitaamalla reunimmaiset tontit estetään pihojen laajentuminen metsään. Virkistysyhteydet metsään on osoitettu katualueilta, jolloin kulku metsään ohjautuu keskitetysti pääpoluille. Tonttien aitaaminen ei vähennä virkistysyhteyksiä metsään, sillä yksityisten tonttien läpi ei voida osoittaa kulkureittejä.

Kaavatyön yhteydessä on kuultu asukkaita ja siihen liittyen on järjestetty asukastilaisuudet 12.5.2016, 26.5.2016 (kaavakävely) ja 25.10.2016. Lisäksi 4.5.2016 kaavoittaja oli muutaman asukkaan kanssa maastossa sekä tavannut alueen asukkaita erikseen suunnitelmien ääressä.

Vantaa

Kaavaselostuksessa olevalla mielipiteiden tiivistelmällä on tarkoitus tuoda esille mielipiteissä esiin nousseet asiasisällöt keskeisine perusteluineen, ei kuvastaa mielipiteiden pituutta. Koska ratkaisu alueen maankäytöstä on tehty yleiskaavassa, mielipiteiden koonnissa on keskitytty asioihin, joita tutkitaan ja ratkaistaan asemakaavatyössä. Mielipiteiden tiivistelmästä käy ilmi, että Linnaistenmetsän rakentamista myös vastustetaan.

Asukkaiden mielipiteitä, joita on myös tuotu esille muistutuksissa, ja jotka ovat olleet myös keskenään eriäviä, on tutkittu ja painotettu suunnittelutyössä. Kaavaehdotus on laadittu asetettujen tavoitteiden, lähtökohtien, selvitysten, vaikutusten arviointien ja mielipiteiden pohjalta.

Joukkoliikenteen kulut rahoitetaan osittain asukkailta saatavina lipputuloina. Jotta joukkoliikenteen parantaminen olisi kannattavaa, pitäisi alueella olla enemmän joukkoliikenteen käyttäjiä.

Linnaistentiellä, Rajatorpantien ja Silatien välissä, suoritettiin liikennelaskenta 24.5.2016. Kadun keskivuorokausiliikennemäärä oli 950 ajon/vrk, josta raskaiden ajoneuvojen osuus oli 10 %. Pientaloalueen laajennuksen myötä alueen ajoneuvoliikennemäärä lisääntyy arviolta 500 ajon/vrk. Myös kevyenliikenteen määrä lisääntyy.Kaavatyön yhteydessä on tutkittu ja edistetty mm. Espoon suunnittelijoiden kanssa kevyenliikenteen yhteyksien parantamista lähialueille.

Tarkistukset: Selostusta täydennetään kuvaamalla Linnaistenmetsän maakunnallista arvoa.

NRO 4
Kirsi ja Seppo Vehmer

Muistutus: **Huomautus Linnaisten omakotialueen laajennuksen asemakaavaehdotukseen 100400**

--- kiinteistön omistajina jätämme alla olevat huomautukset koskien Linnaisten omakotialueen laajennuksen asemakaavaehdotuksessa esitettyjä liikennejärjestelyjä ja infrarakentamista sekä rakentamisen vaikutuksia Linnaistenmetsän lähivirkistysalueeseen.

1. Yleiset liikennejärjestelyt
Linnaisten asukkaat esittivät heti kaavatyön alussa, että uuden alueen ajoyhteys toteutettaisiin vähintään kahden eri tieyhteyden kautta, jotta liikenteen rasitus, melu, pakokaasut ja liikenneturvallisuusriskit jakautuisivat tasaisemmin. Nyt kaupunkisuunnittelulautakunnan hyväksymässä ja nähtäville kuulutetussa suunnitelmassa laajennusalueen liikenneyhteys on toteutettu ainoastaan Kulkuskujan (uusi ehdotus Aisakellontie) kautta. Huomattavasti kasvava, uuden asutuksen tuoma, liikennemäärä (500 autoa/vrk, Selostus kohta 4.4.1) on suunnitelmassa ohjattu koko Etelä-Linnaisten asutuksen läpi. Tämä on ratkaisuna kyseenalainen ja vaikuttaa ratkaisevasti koko alueen asukkaisiin ja varsinkin meihin Kulkuskujalla asuviin perheisiin. Liikennemäärien kasvu monikymmenkertaiseksi vaarantaa vanhan kiinteistökannan kunnon, lisää Kulkuskujalla onnettomuusriskiä, melua ja pakokaasuja, hidastaa hälytysajoneuvojen pääsyä uudelle alueelle sekä vähentää ratkaisevasti asumisviihtyvyyttä.

Vantaa

Ajoyhteys uudelle alueelle tulisi suunnitella rengasmaiseksi, kuten Linnaisten alue nykymuodossa on suunniteltu, jolloin vähennettäisiin liikenteen rasitusta jo olemassa olevalle rakennuskannalle, vältettäisiin jakeluliikenteen tarve kääntyä kapeilla teillä ja mahdollistettaisiin liikenteen tuoman rasituksen, melun ja turvallisuusriskien tasaisempi jakautuminen. Rajatorpantieltä ja Linnaistentien alkupäästä on useita eri mahdollisuuksia uuden alueen toiselle liikenneyhteydelle, jolloin lisääntyvä liikenne ei tulisi rasittamaan ainoastaan eteläisen puolen asuinaluetta. Kapeisiin teihin tai luontoarvoihin vetoaminen yksittäisten tieosuuksien osalta ei vakuuta meitä, koska alueen kaikki tiet ovat kapeita ja huonokuntoisia, ja hanke tulee tuhoamaan tärkeän osan arvokasta Linnaistenmetsän virkistysaluetta.

2. Infrastruktuuriratkaisut tulevat suunnitelmissa esitettyä kalliimmiksi

a) Linnaistentien ja Kulkuskujan perusteellinen korjaus

Sekä Linnaistentie että Kulkuskuja on rakennettu savipohjalle kevyen perustuksen varaan. Teitä ei ole suunniteltu raskaan liikenteen käyttöön. Jotta rakennusaikainen liikenne olisi turvallista ja edes mahdollista, tulisi molemmat tiet peruskorjata huolellisesti. Teille olisi rakennettava kestävä perustus, jotta varmistettaisiin teiden kestävyys rakentamisen aikaiselle raskaalle liikenteelle ja että lisääntyvä raskas liikenne ei aiheuttaisi vaurioita teiden varrella olemassa oleviin kiinteistöihin.
Selostuksessa on maininta kohdassa 4.4.1 Aisakellontien parantamisesta, mutta on syytä olettaa, ettei tien perusteellista korjausta ole huomioitu hankkeen kokonaiskustannuksissa. Linnaistentien peruskorjausta ei mainita lainkaan selostuksessa, vaikka tämä välttämätön infraparannus tulee vaikuttamaan hankkeen kokonaisbudjettiin huomattavasti.

Olisi myös huomioitava, että peruskorjaus on tehtävä hyvissä ajoin ennen uuden alueen metsänkaatoa ja raivaustöitä, jolloin raskas liikenne alueelle alkaa.

b) Hulevesijärjestelyt
Linnaistentien ja Kulkuskujan risteysalue sitä ympäröivine kiinteistöineen on ongelmallinen jo nyt Aisatien ja telemastotien alueelta valuvien hulevesien johdosta. Toisella laidalla ”Linnaistenpuro” on keväisin jo nyt ääriään myöten täynnä. Ellei näitä ongelmia huomioida laajennusalueen hulevesijärjestelmien osalta, tulee Kulkuskujan kiinteistöjen hulevesiongelma pahenemaan entisestään. Lisäksi kyseisten hulevesitulvien voidaan olettaa pahenevan sateisten talvien lisääntymisen sekä täydennysrakentamisen seurauksena. Hulevesien ”viivyttäminen” laajennusalueella tai hulevesien johtaminen Linnaistenpuroon ei ratkaise tätä ongelmaa,. Hulevesien johtaminen tulee suunnitella huolellisesti ja sitä varten on rakennettava riittävä ojitus tai muu veden ohjaus.

Omakotialueen laajennussuunnitelmassa hulevesiasia on asukkaiden palautteesta huolimatta jätetty kokonaan huomioimatta, joten suunnitelman puutteet vaikuttavat näin myös hankkeen kokonaiskustannuksiin.

c) Vesijohtoveden kapasiteetti
Selostuksessa mainittiin lyhyesti (kohta 4.4.1), että Jupperista Etelä-Linnaisiin vedetty yhdysvesijohto ei tule olemaan riittävä tulevaisuudessa. Myös HSY (kohta 3.3.2) otti lausunnossaan esille alueen vesijohto- ja jätevesiviemäriverkoston kapasiteetin riittävyyden. Näitä ilmeisiä kustannuksia ei ole huomioitu laajennushankkeen kokonaiskustannuksissa.

3. Arvokkaan lähimetsän tuhoutuminen

Linnaisten metsä on esimerkki METSO I-luokan harvinaisesta luonnontilaisesta korpimetsästä, jossa on mm. uhanalaisia kääpälajeja indikoimassa metsätyypin laatua ja merkittävyyttä. Arvokas metsäalue tarvitsee säilyäkseen nykyisen laajuisen, noin 50 m suojavyöhykkeen. Suojavyöhykkeeseen kohdistuu myös tuleva kulutus, polut ja muu rakennetun alueen vaikutus. Nykyistä suojavyöhykettä käytetään jo lähivirkistysalueena. Mikäli tämä suojavyöhyke jää rakentamisen alle, se siirtyy edelleen arvokkaalle metsäalueelle, jolloin luontoarvoiltaan merkittävä, uhanalainen metsäalue tuhoutuu.

Linnaistenmetsän rakentamisen seurauksena Linnaisten, Pähkinärinteen, Hämevaaran, Hämeenkylän, Rajatorpan, Myyrmäen sekä Espoon rajan asukkaat menettävät lenkkipolut, mustikkamaat, luontoelämykset, rauhallisen ympäristön ja arvokkaan lähimetsän. Tämä on täysin Vantaan lähimetsävuoden 2017 tavoitteiden vastaista päätöksentekoa kuntapäättäjiltä.

Kaikki yllämainitut asiat on tuotu Vantaan kaupungin edustajien tietoon asukastapaamisessa ja ovat pääosin kirjattuna selostuksessa asukkaiden palautteina (selostuksen kohta 3.3.2), mutta näitä ei ole huomioitu riittävästi suunnitelmassa.

Linnaisten uuden omakotialueen laajennuksen liikennevaikutukset Kulkuskujan kiinteistöihin ja meihin asukkaisiin ovat niin merkittävät, että tulemme käyttämään valitusoikeuttamme, mikäli liikenneyhteyksiä uudelle alueelle ei lisätä kaavatyön suunnittelun edetessä.

Vastine:

Kaavatyön alkuvaiheessa kaava-alue oli nykyistä laajempi ja kulun alueelle suunniteltiin tapahtuvan kahden ajoyhteyden kautta. Suunnittelun yhteydessä tehtyjen luontoselvitysten perusteella nykyisen alueen eteläpuolella oleva metsäalue tuli säilyttää. Tämän vuoksi kaava-aluetta muutettiin, jolloin etelän suunnasta alueelle suunniteltu ajoyhteys ei enää ollut mahdollinen.

Liikenneselvitysten perusteella alueelle riittää yksi, Kulkuskujalle (tulevalle Aisakellontielle) suunniteltu ajoyhteys. Toinen ajoyhteys alueelle ei ole välttämätön. Ajo uudelle alueelle tulee tapahtumaan Linnaistentietä ja Kulkuskujaa (tuleva Aisakellontie) pitkin. Linnaistentien varressa on kevyenliikenteen väylä ja myös Kulkuskujan varteen tullaan rakentamaan kevyenliikenteen väylä. Tämä mahdollistaa kävelijöiden ja pyöräilijöiden turvallisen kulkemisen näitä katuja pitkin.

Toisen ajoyhteyden toteuttaminen uudelle alueelle Valjaskujan tai Silatien kautta aiheuttaisi lisäkustannuksia nykyisten katujen parantamisen ja uuden Valjaskujan päästä toteutettavan katuyhteyden rakentamisen takia. Myös kortteli 10013 pienenisi. Kevyenliikenteen väylän rakentaminen Valjaskujalle tai Silatielle edellyttäisi katualueen leventämistä lunastamalla tonttimaata katualueeksi. Myös Valjaskujan päässä oleva pysäköintialue häviäisi, mikäli ajoyhteys toteutetaan Valjaskujan tai Silatien kautta. Monien Silatien varrella sijaitsevien tonttien pihajärjestelyt on suunniteltu siten, että auto joudutaan peruuttamaan tontilta kadulle. Tämä lisäisi onnettomuusriskiä, jos katu toimisi ajoyhteytenä kaavoitettavalle alueelle.

Muistutuksessa on esitetty kulkuyhteyksien parantamista Linnaisista Rajatorpantielle. Alueelta Rajatorpantielle ei ole taloudellisesti kannattavaa rakentaa toista ajoyhteyttä. Liiken-

nemäärien lisääntyessä kaupungin liikennesuunnittelu teettää Raappavuorentien ja Linnaistentien liittymässä tarpeen vaatiessa toimivuustarkastelun, jossa selvitetään keinoja liittymän toimivuuden parantamiseksi.

Alustavissa katujen rakentamiskustannuksissa on huomioitu uusien katujen rakentaminen ja Kulkuskujan (tuleva Aisakellontien) parantaminen. Linnaistentie tullaan parantamaan siinä vaiheessa, kun se on kunnallistekniikan parantamisen tai kadun kunnon kannalta tarpeellista. Kadun parantaminen on riippumaton kaava-alueen rakentamisesta ja ei siten välttämättä ajoitu samaan ajankohtaan kaava-alueen rakentamisen kanssa.

Asemakaava-alueen hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Vantaan kaupungin hulevesiohjelmaa (2009) ja hulevesien hallinnan toimintamallia (2014). Alueen jokainen tontinomistaja hallitsee alueellaan syntyvät hulevedet. Tontin rakentaja laatii tontilleen hulevesisuunnitelman rakennuslupaa hakiessa. Hulevesisuunnitelmiin pyydetään lausunto Vantaan kuntatekniikan keskuksessa ennen luvan myöntämistä.

Kaupungin katualueen hulevesien hallinta perustuu avo-ojiin ja hulevesiviemäreihin. Viemäröidyt hulevedet viivytetään alueen eteläpuolella avo-ojapainanteissa. Samalla katuvesien laatua voidaan parantaa ennen johtamista vastaanottavaan vesistöön.

Linnaisten alueen vesihuolto perustuu runkovesilinjaan Espoon kaupungin puolelta. Linnaisten vesijohdon kapasiteetin varmistamiseksi alueelle on laadittu vesijohtoverkoston kapasiteettitarkastelu. Tarkastelun ehdottamat verkostojen parannukset ja niiden kustannukset on toteutettava yhteistyössä Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) sekä Espoon kaupungin kanssa.

Voimassaolevan yleiskaavan vaikutusten arviointien perusteella Linnaisten pientaloalueen laajennus ei merkittävästi vähennä virkistysalueiden määrää tai haittaa niiden toimivuutta. Asemakaavoituksen yhteydessä tehtyjen luonto-, maaperä- ym. selvitysten ja tarkastelujen perusteella rakentamiseen osoitettava alue on noin 7 ha ja se on pienentynyt huomattavasti yleiskaavassa merkitystä A3-alueesta, joka on noin 10 ha. Asemakaavaehdotuksen mukainen rakentaminen (korttelit ja kadut) on noin 7% Rajatorpantien eteläpuoleisen Linnaistenmetsän pinta-alasta.

Alueella on tehty luontoselvityksiä (mm. liito-oravaselvitys (2016), lahokaviosammal- ja linnustoselvitys, sekä jäkäläkartoitusta (2017), lepakkoselvitys (2002) sekä linnustoselvitys) ja erilaisia arvioita, jotka perustuvat asiantuntijoiden maastokäynneillä tekemiin havaintoihin. Arvokkaimmat luontoalueet on rajattu rakentamisen ulkopuolelle eikä selvitysten perusteella rakentaminen uhkaa liito-oravan, kanahaukan tai punatulkun säilymistä Linnaistenmetsässä eikä uhanalaisten kääväkkäiden kasvupaikkoja. Metsäalueella on kattava polkuverkosto ja kulku keskittyy pääsääntöisesti olemassa oleville poluille. Selvitysten perusteella on tarkistettu myös rakentamiseen osoitettavan alueen muotoa ja lisätty kaksi luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää (luo) aluetta, joiden tarkoitus on suojella alueen luontotyyppiä ja siellä esiintyviä uhanalaisia lajeja.

Rakentamisen aiheuttamaa reunavaikutusta pyritään pienentämään metsän valmennuksella ja antamalla kasvaa tiheä reunuspuustoa rakennettavan alueen ja säilyvän metsän väliin. Myös aitaamalla reunimmaiset tontit estetään pihojen laajentuminen metsään. Virkistysyhteydet metsään on osoitettu katualueilta, jolloin kulku metsään ohjautuu keskitetysti pääpoluille.

Asukkaiden mielipiteitä, joita on myös tuotu esille muistutuksissa, ja jotka ovat olleet myös keskenään eriäviä, on tutkittu ja painotettu suunnittelutyössä. Kaavaehdotus on laadittu asetettujen tavoitteiden, lähtökohtien, selvitysten, vaikutusten arviointien ja mielipiteiden pohjalta.

Tarkistukset: -

NRO 5
Timo Uppala

Muistutus: Asukasmuistutus Linnaisten omakotialueen laajennus, 100400

Olen esitettyä kaavamuutosta vastaan. Alla perusteluja aihealueittain.

Metsän lopullinen peruuttamaton tuhoaminen

Suomen Luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ottaa kantaa alueeseen kaavaselostuksessa:

” Linnaisissa on viimeinen laaja, hyvin luonnontilansa säilyttänyt metsäalue Länsi-Vantaalla Kehä III:n eteläpuolella.”

Lisärakentamisen perustelijat sanovat, että elämme kaupunkialueella, joten lisärakentaminen kuuluu oleellisena osana kaupunkiasumiseen.

Hyväksymällä lisärakentamisen päätöksentekijät ottavat vastuun viimeisen yhtenäisen länsivantaalaisen metsäalueen tuhoamisesta. Jatkossa kaava-aluetta tullaan laajentamaan – pala kerrallaan, kunnes kaikki on käytetty.

Nykyisellään metsä tarjoaa virkistyskäytön ohella lähialueelle melu- ja pölytorjuntaa, alueen eläimille suojan. Kun viime talvena metsässä tehtiin jotain kaavoituksen kartoitustöitä, omakotitalojen pihoilla vilisi peuroja joiden elinympäristöä oli häiritty.

Infran rakentaminen on alueelle kallista

Koskemattomaan metsään infran rakentaminen on kalliimpaa kuin alueelle, jossa perusinfra on tarjolla helpommin.

On myös arveltu, ettei runkovesijohtojen kapasiteetti riittäisi uudelle aluelle. HSY toteaa kannanotossaan: ”Alueen nykyisen vesijohto- ja jätevesiviemäriverkoston kapasiteetin riittävyys asemakaava-alueella tulee varmistaa kunnallisteknisen yleissuunnitelman yhteydessä tehtävässä vesihuollon yleissuunnitelmassa”

Mikäli kapasiteetti ei riitä, vesijohto- ja viemäriverkon kapasiteetin parantaminen tulee lisäämään kaupungille aiheutuvia kustannuksia merkittävästi.

Liikenne käytännössä yksityisautojen varassa

Aluella kulkee bussi, mutta se toimii vain syöttöliikenteenä Myyrmäen suuntaan. Reitti on varsinainen länsivantaa sightseeing, joten se palvelee matkustajaa, jolla on aikaa heilua pitempään bussin kyydissä.

Esitetty 70 uutta tonttia lisää käytännössä 140 autoa jo nyt huonokuntoisille rapistuville Linnaisten teille. Jo nyt arkiaamuisin Linnaistentien liikennevaloihin kertyy isojakin ruuhkia, mikä on omalta osaltaan osoitus siitä, miten liikenne nyt järjestyy. Rajatorpantie on Kehä2:sen jat-

kon puuttumisen vuoksi jo aivan tukossa. Samoin Vihdintie samantason risteyksineen. Lisäautot eivät tilannetta helpota.

Mistä palvelut?
Alueella ei ole kauppoja, ei kouluja tai päiväkoteja. Jo nyt Länsi-Vantaan koulukapasiteetti on loppu, minne sijoitetaan uuden alueen 70:n perheen lapset?

Koska kauppoja ei ole, illalla autot sukkuloivat Lähderantaan, Leppävaaraan ja Myyrmäkeen kaupoille.

Aiemmin naureskeltiin maaseudun automarkettien rakentamiselle, tässä syntyy myös automarketteihin palvelunsa turvaava asuinalue.

Minne sitten uusia tontteja voisi Länsi-Vantaalla sijoittaa?
Ihmiset osaavat helposti kaivaa epäkohtia, mutta eivät esitä omia ratkaisujaan miten tilanne korjattaisiin.

Mistä sitten uusia tontteja, jotta kaupunkiin saataisiin nettoveronmaksajia, aiemmin tehtyjen huonojen päätösten aiheuttamien isojen kustannusten maksajiksi?

Olen aina ihmetellyt, miksei Variston ja Vapaalan välistä entistä peltoaluetta kaavoiteta tonttimaaksi.

Hyvien liikenneyhteyksien ulottuvilla, palvelut lähellä, urheilukenttää löytyy ja muutenkin Myyrmäen palvelut kävelymatkan päässä. Alue rajautuu Uurrekujan, Luhtitien ja Ilpolantien sisälle.

Vastine: Alueen kaavoittaminen noudattaa voimassa olevaa yleiskaavaa sekä Vantaan kaupungin kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta koskevia maapoliittisia linjauksia (Kv 22.9.2014). Linnaistenmetsä on merkitty uudenmaan maakuntakaavassa virkistysalueeksi ja voimassa olevassa yleiskaavassa lähivirkistysalueeksi, jolla on seudullista merkitystä. Voimassaolevan yleiskaavan vaikutusten arviointien perusteella Linnaisten pientaloalueen laajennus ei merkittävästi vähennä virkistysalueiden määrää tai haittaa niiden toimivuutta. Asemakaavaehdotuksen mukainen rakentaminen (korttelit ja kadut) pienentäisi Linnaistenmetsän pinta-alaa noin 7%.

Linnaisten alueen vesihuolto perustuu runkovesilinjaan Espoon kaupungin puolelta. Linnaisten vesijohdon kapasiteetin varmistamiseksi alueelle on laadittu vesijohtoverkoston kapasiteettitarkastelu. Tarkastelun ehdottamat verkostojen parannukset ja niiden kustannukset on toteutettava yhteistyössä Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) sekä Espoon kaupungin kanssa.

Linnaistentiellä, Rajatorpantien ja Silatien välissä, suoritettiin liikennelaskenta 24.5.2016. Kadun keskivuorokausiliikennemäärä oli 950 ajon/vrk, josta raskaiden ajoneuvojen osuus oli 10%. Pientaloalueen laajennuksen myötä alueen ajoneuvoliikennemäärä lisääntyy arviolta 500 ajon/vrk. Myös kevyenliikenteen määrä lisääntyy. Kaavatyön yhteydessä on tutkittu ja edistetty mm. Espoon suunnittelijoiden kanssa kevyenliikenteen yhteyksien parantamista lähialueille.

Joukkoliikenteen kulut rahoitetaan osittain asukkailta saatavina lipputuloina. Jotta joukkoliikenteen parantaminen olisi kannattavaa, pitäisi alueella olla enemmän joukkoliikenteen käyttäjiä.

Vantaa

Alueen rakentuminen kestää useita vuosia ja tontin luovutuksilla voidaan säädellä julkisiin palveluihin, kuten päivähoitoon ja kouluihin kohdistuvaa palvelun tarvetta. Hämevaaran päiväkodin kaavoitus alkaa syksyllä 2017 ja Linnaisissa on päiväkotitontti, jonka voi tarvittaessa ottaa käyttöön. Linnaisten alue sijaitsee keskellä pääkaupunkiseutua ja liittyy kaupunkirakenteellisesti tiiviisti Espoon Laaksolahden pientaloalueeseen. Lähipalvelut sijaitsevat Pähkinärinteessä ja Lähderannassa Espoon puolella sekä aluekeskustasoiset palvelut Myyrmäessä. Linnaisten vieressä Espoon puolella Jupperintullissa on rakentamaton liikerakennusten korttelialue, johon voi rakentaa esimerkiksi päivittäistavaramyymälän.

Muistutuksessa rakentamiseen esitetty Variston ja Vapaalan välinen alue on voimassa olevassa yleiskaavassa osoitettu lähivirkistysalueeksi, jolla sijaitsee mm. urheilukenttiä. Uudenmaan maakuntakaavassa Variston ja Vapaalan väliselle alueelle on merkitty viheryhteystarve, jolla osoitetaan virkistysalueverkostoon ja ekologiseen verkostoon kuuluvat viheryhteydet ja -alueet.

Tarkistukset: -

NRO 6
Osmo Leppänen

Muistutus: MUISTUTUS LINNAISTEN ASEMAKAAVAEHDOTUKSEEN NRO 100400
Vantaan kaupunki on tekemässä asemakaavaa Linnaisten metsäalueelle. Talojen alle jäävä alue on kauneinta metsän osaa ja parasta ulkoilualuetta ja sen ulkopuolelle jäävä alue on pääosin suota ja ryteikköä. Nykyistä metsää käyttävät lähialueen asukkaat ulkoiluun (mm. Linnainen, Pähkinärinne, Hämevaara ja Jupperi).

Metsään rakennettaessa katujen ja kunnallistekniikan rakentaminen on kallista. Täydennysrakentamista kannattaisi tehdä alueella, jossa kadut ja kunnallistekniikka mm. kaukolämpö ovat valmiina. Kaavaselostuksessa on todettu, että rakentamista ei uloteta pehmeälle maalle, mutta ko. alue on osittain pehmeää kosteikkoa.

Linnaisissa ei ole palveluja (esim. kauppa) eikä asemakaavassa niille paikkaa ole vieläkään esitetty. Tämän lisäksi julkinen liikenne Linnaisiin on huonosti järjestetty, joten uusi alue lisää henkilöautoliikennettä.

Uudelle alueelle oli ensin tarkoitus tehdä kaksi sisääntulotietä, mutta nyt alueelle on esitetty vain yksi kulkuyhteys. Kunnallistekniikan (kadut, vesijohdot ja viemärit) ja talojen rakentamisen aikana raskas liikenne lisääntyy huomattavasti ja aiheuttaa ongelmia erityisesti kulkureitin varrella oleville taloille. Myöskään Rajatorpantielle ei ole kuin yksi liikennevaloliittymä, joten sekin on tukossa 500 auton yrittäessä aamulla Rajatorpantielle.

Asemakaavaselostuksen mukaan sadevedet on tarkoitus viivyttää ennen niiden laskemista helevesiviemäriin. Viivytysratkaisut edellyttävät kaupungilta tiukkaa valvontaa, jotta ne toteutuisivat. Kuitenkin katoilta ja päällystetyiltä alueilta tulee runsaasti sadevesiä, jotka tulevat nykyisille alapuolisille tonteille, koska maasto laskee sinnepäin. Hulevesiviemärin on tarkoitus pohjoisosassa laske nykyiseen Kulkusojaan, joka on pieni oja. Hulevesiviemärin (d300) ja Kulkusojan kapasiteetti ei riitä isojen sateiden aikana. Ainakin Espoon rajalla ko. oja näyttää olevan jo nyt täynnä vettä ja ojan viereiset talot tulevat kärsimään ojan tulvimisesta.

Vantaa

Asemakaavaselostuksen mukaan on lisäksi epävarmaa riittääkö nykyisen vesijohdon kapasiteetti. Ei voi olla niin, että ensin oletetaan nykyisen vesijohdon riittävän ja myöhemmin, kun paineen kanssa tulee ongelmia, aletaan rakentaa uutta vesijohtoa.

Vastustan kauniin metsän tuhoamista. Länsi-Vantaalla on rakentamiseen sopivaa peltomaata, missä kunnallistekniikan rakentaminen on halvempaa ja palvelut ovat lähellä.

Vastine: Alueen kaavoittaminen noudattaa voimassa olevaa yleiskaavaa sekä Vantaan kaupungin kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta koskevia maapoliittisia linjauksia (Kv 22.9.2014). Voimassaolevan yleiskaavan vaikutusten arviointien perusteella Linnaisten pientaloalueen laajennus ei merkittävästi vähennä virkistysalueiden määrää tai haittaa niiden toimivuutta. Asemakaavoituksen yhteydessä tehtyjen luonto-, maaperä- ym. selvitysten ja tarkastelujen perusteella rakentamiseen osoitettava alue on noin 7 ha ja se on pienentynyt huomattavasti yleiskaavassa merkitystä A3-alueesta, joka on noin 10 ha. Asemakaavaehdotuksen mukainen rakentaminen (korttelit ja kadut) on noin 7% Rajatorpantien eteläpuoleisen Linnaistenmetsän pinta-alasta.

Linnaisten alue sijaitsee keskellä pääkaupunkiseutua ja liittyy kaupunkirakenteellisesti tiiviisti Espoon Laaksolahden pientaloalueeseen. Lähipalvelut sijaitsevat Pähkinärinteessä ja Lähderannassa Espoon puolella sekä aluekeskustasoiset palvelut Myyrmäessä. Linnaisten vieressä Espoon puolella Jupperintullissa on rakentamaton liikerakennusten korttelialue, johon voi rakentaa esimerkiksi päivittäistavaramyymälän. Hämevaaran päiväkodin kaavoitus alkaa syksyllä 2017 ja Linnaisissa on päiväkotitontti, jonka voi tarvittaessa ottaa käyttöön.

Joukkoliikenteen kulut rahoitetaan osittain asukkailta saatavina lipputuloina. Jotta joukkoliikenteen parantaminen olisi kannattavaa, pitäisi alueella olla enemmän joukkoliikenteen käyttäjiä. Kaavatyön yhteydessä on tutkittu ja edistetty mm. Espoon suunnittelijoiden kanssa kevyenliikenteen yhteyksien parantamista lähialueille.

Kaavatyön alkuvaiheessa kaava-alue oli nykyistä laajempi ja kulku alueelle suunniteltiin tapahtuvan kahden ajoyhteyden kautta. Suunnittelun yhteydessä tehtyjen luontoselvitysten perusteella nykyisen alueen eteläpuolella oleva metsäalue tuli säilyttää. Tämän vuoksi kaava-aluetta pienennettiin, jolloin etelän suunnasta alueelle suunniteltu ajoyhteys ei enää ollut mahdollinen. Liikenneselvitysten perusteella alueelle riittää yksi, Kulkuskujalle (tulevalle Aisakellontielle) suunniteltu ajoyhteys. Toinen ajoyhteys alueelle ei ole välttämätön. Ajo uudelle alueelle tulisi tapahtumaan Linnaistentietä ja Kulkuskujaa (tuleva Aisakellontie) pitkin. Linnaistentien varressa on kevyenliikenteen väylä ja myös Kulkuskujan varteen tullaan rakentamaan kevyenliikenteen väylä. Tämä mahdollistaa kävelijöiden ja pyöräilijöiden turvallisen kulkemisen näitä katuja pitkin.

Toisen ajoyhteyden toteuttaminen uudelle alueelle Valjaskujan tai Silatien kautta aiheuttaisi lisäkustannuksia nykyisten katujen parantamisen ja uuden Valjaskujan päästä toteutettavan katuyhteyden rakentamisen takia. Myös kortteli 10013 pienenisi. Kevyenliikenteen väylän rakentaminen Valjaskujalle tai Silatielle edellyttäisi katualueen leventämistä lunastamalla tonttimaata katualueeksi. Myös Valjaskujan päässä oleva pysäköintialue häviäisi, mikäli ajoyhteys toteutetaan Valjaskujan tai Silatien kautta. Monien Silatien varrella sijaitsevien tonttien pihajärjestelyt on suunniteltu siten, että auto joudutaan peruuttamaan tontilta kadulle. Tämä lisää onnettomuusriskiä, jos katu toimisi ajoyhteytenä kaavoitettavalle alueelle.

Raskaan liikenteen määrä on keskimääräistä suurempi ainoastaan rakennustöiden aikaan. Ennen työmaaliikenteen alkua teetetään työnaikaiset liikenteenohjaussuunnitelmat. Näissä otetaan huomioon erityispiirteet, esim. tärinä. Myös kevyenliikenteen turvallisuus otetaan huomioon työmaaliikenteen suunnittelussa. Raskaan liikenteen aiheuttamiin tärinävaurioihin vaikuttaa mm. ajonopeus. Tulemme muuttamaan Linnaisten alueen liikennerajoituksia siten, koko alueella on 30 km/h nopeusrajoitus. Muutos tullaan toteuttamaan ensi vuoden alkupuolella.

Liikennemäärien lisääntyessä kaupungin liikennesuunnittelu teettää Raappavuorentien ja Linnaistentien liittymässä tarpeen vaatiessa toimivuustarkastelun, jossa selvitetään keinoja liittymän toimivuuden parantamiseksi.

Asemakaava-alueen hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Vantaan kaupungin hulevesiohjelmaa (2009) ja hulevesien hallinnan toimintamallia (2014). Alueen jokainen tontinomistaja hallitsee alueellaan syntyvät hulevedet. Tontin rakentaja laatii tontilleen hulevesisuunnitelman rakennuslupaa hakiessa. Hulevesisuunnitelmiin pyydetään lausunto Vantaan kuntatekniikan keskuksessa ennen luvan myöntämistä. Kaupungin katualueen hulevesien hallinta perustuu avo-ojiin ja hulevesiviemäreihin. Viemäröidyt hulevedet viivytetään alueen eteläpuolella avo-ojapainanteissa. Samalla katuvesien laatua voidaan parantaa ennen johtamista vastaanottavaan vesistöön.

Linnaisten alueen vesihuolto perustuu runkovesilinjaan Espoon kaupungin puolelta. Linnaisten vesijohdon kapasiteetin varmistamiseksi alueelle on laadittu vesijohtoverkoston kapasiteettitarkastelu. Tarkastelun ehdottamat verkostojen parannukset ja niiden kustannukset on toteutettava yhteistyössä Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) sekä Espoon kaupungin kanssa.

Tarkistukset: -

NRO 7
Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry

Muistutus: 5.6.2017 PÄIVITETTY ASEMAKAAVA LINNAISTEN OMAKOTIALUEEN LAAJENNUS (NRO 100400)

Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry (tuonnempana Sll Vantaa) antaa kaavaehdotuksesta seuraavan muistutuksen.

5.6.2017 päivitetyssä asemakaavaehdotuksessa on rakentamisella osoitettua aluetta jonkin verran muutettu aiemmasta versiosta. Eteläisintä osaa on supistettu, mikä on myönteinen seikka. Toisaalta rakentamista on vastaavasti laajennettu kaakkoon, mikä lisää olennaisesti rakentamisen haittaa säilyvälle luonto- ja viheralueelle.

Sll Vantaa katsoo, että Aisakellonkujan sekä Aisaparinkujan ”tielenkit” tontteineen aiheuttavat Linnaisten metsäluonnolle niin merkittävää haittaa, että kyseisille alueille ei tule osoittaa rakentamista. Täydennysrakentamista tuleekin supistaa itä- ja kaakkoisosasta olennaisesti ja rajata lisärakentaminen vain Aisaparintien varrelle.

Vantaa

Nyt nähtävillä olevassa asemakaavaversiossa rakentaminen on osoitettu siten, että merkittävä joukko harvinaisten ja uhanalaisten eliölajien havaintopisteitä rajautuu juuri rakentamisalueen ulkopuolelle. Tämä ei kuitenkaan missään tapauksessa riitä varmistamaan lajiston säilymistä alueella. Lajiston suojelemiseksi tulisi suojella arvokkaat elinympäristöt, ja molempien ”tielenkkien” kohdalla arvometsät ulottuvat havaintopisteiltä huomattavasti lännemmäksi. Rakentamisen vaikutukset ulottuvat reilusti tonttirajojen ulkopuolelle mm. lisääntyvän metsänhoitopaineen vuoksi. Varsinkin alueen itä- ja kaakkoisosan metsät tulevat myös kuivumaan liikaa ylläpitääkseen nykyisen kaltaista kostean metsän lajistoa.

Kaavaselostuksen luontovaikutusosa on tällä hetkellä tarpeettoman lajistopainotteinen. Sitä tulee täydentää vähintään yhteenvedonomaisella luonnehdinnalla, josta käy ilmi aluekokonaisuuden (johon kaava-alue kuuluu) vähintään maakunnallinen arvo monipuolisten kangas-, lehto- ja korpimetsien sekä lahopuulajiston osalta. Arvoa lisää olennaisesti Linnaisten metsän sijainti seudullisen ekologisen verkoston tärkeässä risteyskohdassa sekä nykyisen (Gubbmossen) ja tulevan suojelualueen (Furumossen) välissä. Luontoarvojen tarkempi, myös luontotyyppi- ja sijaintiarvot kattava yksilöinti auttaa jatkossa kaavamääräyksessä mainittujen ”erityisten luonnonarvojen” turvaamisessa.

Yhdistys esittää myös nykyisten, erillisten kahden luo-alueen yhdistämistä yhdeksi rajaukseksi siten, että alueeseen sisältyy koko kaava-alueen kaakkoisosa. Alueella on mm. merkittävä keskittymä lahopuustoisia lehto- ja kangasmetsiä.

Osallisten kannalta olisi tärkeää, että jatkossa nähtävinä oleviin kaava-aineistoihin sisältyvät myös alueella tehdyt luontoselvitykset tai niiden koosteet. Tällainen olisi mm. kaavaselostuksessa mainittu 26.5.2017 päivätty Vantaan ympäristökeskuksen tekemä kooste (Linnaisten metsän luonnonarvot).

Yhdistyksen mielestä täydennysrakentamisen kannattavuutta ei pidä arvioida vain kohdekohtaisesti vaan laajemmin, vaikkapa alueellisesti tai koko kunnan alueella. Tällä tavoin täydennysrakentamista ei tarvitsisi osoittaa Linnaisiin luonnonarvojen kannalta liikaa.

Vastine: Asemakaavoituksen yhteydessä tehtyjen luonto-, maaperä- ym. selvitysten ja tarkastelujen perusteella rakentamiseen osoitettava alue on noin 7 ha ja se on pienentynyt huomattavasti yleiskaavassa merkitystä A3-alueesta, joka on noin 10 ha. Asemakaavaehdotuksen mukainen rakentaminen (korttelit ja kadut) on noin 7% Rajatorpantien eteläpuoleisen Linnaistenmetsän pinta-alasta.

Alueella on tehty luontoselvityksiä (mm. liito-oravaselvitys (2016), lahokaviosammal- ja linnustoselvitys, sekä jäkäläkartoitusta (2017), lepakkoselvitys (2002) sekä linnustoselvitys) ja erilaisia arvioita, jotka perustuvat asiantuntijoiden maastokäynneillä tekemiin havaintoihin. Arvokkaimmat luontoalueet on rajattu rakentamisen ulkopuolelle eikä selvitysten perusteella rakentaminen uhkaa liito-oravan, kanahaukan tai punatulkun säilymistä Linnaistenmetsässä eikä uhanalaisten kääväkkäiden kasvupaikkoja. Metsäalueella on kattava polkuverkosto ja kulku keskittyy pääsääntöisesti olemassa oleville poluille. Selvitysten perusteella on tarkistettu myös rakentamiseen osoitettavan alueen muotoa ja lisätty kaksi luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää (luo) aluetta, joiden tarkoitus on suojella alueen luontotyyppiä ja siellä esiintyviä uhanalaisia lajeja. Linnaisten metsäalueen merkitys kokonaisuute-

na, luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeänä metsäalueena ja seudullisena ekologisena yhteytenä, on tiedossa ja otetaan huomioon yleiskaavaa uudistettaessa.

Rakentamisen aiheuttamaa reunavaikutusta pyritään pienentämään metsän valmennuksella ja antamalla kasvaa tiheä reunuspuustoa rakennettavan alueen ja säilyvän metsän väliin. Myös aitaamalla reunimmaiset tontit estetään pihojen laajentuminen metsään. Virkistysyhteydet metsään on osoitettu katualueilta, jolloin kulku metsään ohjautuu keskitetysti pääpoluille.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä (luo) alue rajaukset perustuvat tehtyihin selvityksiin ja arvioihin. Lähivirkistysalueella voidaan edistää arvokkaita luontotyyppejä ja lahopuustoisten alueiden säilymistä.

Luontoselvitykset ja –tiedot ovat olleet kaavatyön lähtökohtana ja lähetetty pyydettäessä kaikille kysyjille

Alueen kaavoittaminen noudattaa voimassa olevaa yleiskaavaa sekä Vantaan kaupungin kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta koskevia maapoliittisia linjauksia (Kv 22.9.2014).

Tarkistukset: Selostusta täydennetään kuvaamalla Linnaistenmetsän maakunnallista arvoa.

NRO 8
Varpu Jorasmaa

Muistutus: Haluan säilyttää lähimetsämme ja vastustan lisärakentamista Linnaisten omakotialueen laajentamisessa. Metsä on tärkeä alueen ja ympäröivien alueiden asukkaille ulkoilu- ja lenkkeilypaikkana. Metsässä liikkuu paljon eläimiä, kauriita, näätiä, jäniksiä, lepakoita, pöllöjä ja muita lintuja. Nuo olen itse nähnyt lenkkeillessä ihanassa metsässämme.

Pelkään myös mahdollista tulevaa liikenteen kasvua teillämme.

Toivon kaavamuutosta rakentamiseen.

Vastine: Nyt esitetyn rakentamisen jälkeenkin metsäalue säilyy riittävän laajana ja leveänä, jotta monipuolinen eläimistö kauriista ja kanahaukasta alkaen selviytyy siellä ja ekologinen yhteys on toimiva. Voimassaolevan yleiskaavan vaikutusten arviointien perusteella Linnaisten pientaloalueen laajennus ei merkittävästi vähennä virkistysalueiden määrää tai haittaa niiden toimivuutta. Asemakaavoituksen yhteydessä tehtyjen luonto-, maaperä- ym. selvitysten ja tarkastelujen perusteella rakentamiseen osoitettava alue on noin 7 ha ja se on pienentynyt huomattavasti yleiskaavassa merkitystä A3-alueesta, joka on noin 10 ha. Asemakaavaehdotuksen mukainen rakentaminen (korttelit ja kadut) on noin 7% Rajatorpantien eteläpuoleisen Linnaistenmetsän pinta-alasta.

Linnaistentiellä, Rajatorpantien ja Silatien välissä, suoritettiin liikennelaskenta 24.5.2016. Kadun keskivuorokausiliikennemäärä oli 950 ajon/vrk, josta raskaiden ajoneuvojen osuus oli 10 %. Pientaloalueen laajennuksen myötä alueen ajoneuvoliikennemäärä lisääntyy arviolta 500 ajon/vrk. Myös kevyenliikenteen määrä lisääntyy. Kaavatyön yhteydessä on tutkittu ja edis-

tetty mm. Espoon suunnittelijoiden kanssa kevyenliikenteen yhteyksien parantamista lähialueille.

Tarkistukset: -

NRO 9
Hannu ja Riitta-Liisa Kuosmanen

Muistutus: **Asukasmuistutus Linnaisten omakotitaloalueen laajennuksesta nro 100400**

Vantaan kaupunkisuunnittelulautakunnalle

Linnaisten omakotitaloalueen asukkaina esitämme näkemyksenämme, että Kaupunkisuunnittelulautakunnan esitys alueen asemakaavamuutoksesta nro 100400 on pääosin perusteltu ja kannatettava.

Alueen laajennus edistää Linnaisten säilymistä vireänä, elinkelpoisena ja väestöpohjaltaan moni-ilmeisenä asuinalueena. Mielestämme on tärkeää, että alueen suunnittelussa turvataan tonttipolitiikkaa pitkäjänteisesti kehittämällä asukkaiden ikä- ja sosioekonomisen rakenteen monipuolisuus niin että alue ei ole vaarassa jäädä vain eläkeläisten reservaatiksi.

Kaavan suunnittelussa on mielestämme otettu kohtuullisen hyvin huomioon nykyisten asukkaiden ja Linnaisten omakotiyhdistyksen esittämät näkemykset ja huomautukset.

Korostamme, että luontoarvot ovat tärkeitä, mutta ne eivät voi olla ainoita kaupunkirakenteen kehittämistä ohjaavia tekijöitä. Joissain kärjekkäissä kannanotoissa on puhuttu Linnaistenmetsän tuhoamisesta. Näin ei voi mielestämme tässä tapauksessa väittää, koska suunniteltu uusi asuinalue käsittää vain vajaa 10 prosenttia Linnaistenmetsän koko alueesta. Uuden asuinalueen rakentamisen jälkeenkin Linnaistenmetsä muodostaa poikkeuksellisen laajan ja yhtenäisen asukkaiden virkistyskäyttöön soveltuvan metsäalueen Kehäteiden välissä.

Tämä vastaa käsittääksemme myös alueen asukkaita edustavan Linnaisten omakotiyhdistyksen sekä asukkaiden enemmistön näkemystä. Saamamme tiedon mukaan asukasmuistutuksena kaupungille aikaisemmin toimitettua kaavamuistutusta vastustavan nimilistan allekirjoittajista noin 20 prosenttia on Linnaisten asukkaita.

Kolmeen asiaan haluaisimme kiinnittää suunnittelussa huomiota. Koska alueen väestömäärä tulee kasvamaan, tulisi turvallisten liikennejärjestelyiden toteutusta tutkia huolellisesti. Koska etenkin autoliikenteen paine kohdistuu Linnaistentielle, tulisi nopeuksien kasvua pyrkiä rajoittamaan tehokkailla ratkaisuilla sekä turvata joustava liityntä Rajatorpantielle.

Aikaisempiin muistutuksiin viitaten toteamme, että nykyistä entisen sähkölinjan pohjaa tulisi hyödyntää uuden kävely- ja pyöräily-yhteyden toteuttamisessa Linnaisista Pähkinärinteen suuntaan. Linjaus olisi hyvä pohja kevytrakenteiselle polkumaiselle yhteydelle, jossa muutaman kosteikon ylitys voitaisiin toteuttaa esimerkiksi pitkospuu -tyyppisellä rakennelmalla.

Vaikka tietoliikenneyhteyksien kehittäminen ei ole kaavalla ratkaistava asia, tulisi kaupungin pyrkiä vaikuttamaan teleoperaattoreihin, että nykyiset heikkotasoiset nettiyhteydet voitaisiin korvata tehokkaammilla yhteyksillä esimerkiksi valokuitua hyödyntämällä. Joka tapauksessa on oletettavissa, että nykyinen tietoverkko ei tule kestämään uuden alueen edellyttä-

Vantaa

mää lisäkapasiteettia. Toisaalta toimivat ja nopeat tietoliikenneyhteydet ovat koko alueen kannalta merkittävä vetovoimatekijä.

Vastine: Linnaisten täydennysalueen suunnittelulla varmistetaan pientaloalueiden kaavavaranto tulevaisuuden tarpeisiin sekä asuntotuotannon monipuolisuus. Alueen kaavoittaminen noudattaa voimassa olevaa yleiskaavaa sekä Vantaan kaupungin kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta koskevia maapoliittisia linjauksia (Kv 22.9.2014). Asemakaavoituksen yhteydessä tehtyjen luonto-, maaperä- ym. selvitysten ja tarkastelujen perusteella rakentamiseen osoitettava alue on noin 7 ha ja se on pienentynyt huomattavasti yleiskaavassa merkitystä A3-alueesta, joka on noin 10 ha. Asemakaavaehdotuksen mukainen rakentaminen (korttelit ja kadut) on noin 7% Rajatorpantien eteläpuoleisen Linnaistenmetsän pinta-alasta.

Linnaisten alueen liikennerajoituksia tullaan muuttamaan siten, että koko alueella on 30 km/h nopeusrajoitus. Muutos tullaan toteuttamaan ensi vuoden alkupuolella.

Kaavatyön yhteydessä on tutkittu ja edistetty mm. Espoon suunnittelijoiden kanssa kevyenliikenteen yhteyksien parantamista lähialueille. Reittiä Linnaisista Pähkinärinteeseen (Aisakellonpolku) tullaan kehittämään tulevaisuudessa.

Mielipide alueen tietoliikenneyhteyksistä ja niiden parantamisesta on välitetty alueella toimivalle teleoperaattorille.

Tarkistukset: -

NRO 10
Irja ja Kai Kytö

Muistutus: **Linnaisten omakotialueen laajennuksen asemakaavaehdotus 100400**

Kun lähes 30 vuotta sitten olimme aikeissa ostaa talon Linnaisista, tarkistimme alueen kaavatilanteen ja meille vakuutettiin, että Linnaisten metsä tulee säilymään virkistysalueena. Koska meille tärkeitä asioita olivat hyvät hiihto- ja ulkoilumaastot, puhdas ilma, väljyys ja rauhallisuus sekä lasten kasvuympäristön turvallisuus, päädyimme ostamaan nykyisen talomme. Pala palalta nämä asiat ovat Linnaisissa romuttuneet, nyt viimeksi uuden asuinalueen kaavan myötä.

Kaavatyön alkuvaiheessa oli esitetty, että uuden alueen liikenne ohjattaisiin kolmen eri tieyhteyden kautta, Linnaistentien eteläpäästä, Silatieltä ja mahdollinen kevyen liikenteen väylä Kulkuskujalta. Rajatorpan koululla pidetyssä infotilaisuudessa kävi ilmi, että suunnitteilla on kuitenkin vain yksi ajoyhteys ja se kulkee Linnaistentie-Kulkuskujan kautta.

Uudelle alueelle pitäisi ehdottomasti olla useampi ajoreitti. Jo alueen rakentamisen aikana kuorma-auto- ja rekkaliikenne ei voi pakkautua yhdelle ainoalle tielle, eikä isojen autojen kääntäminen ja peruuttaminen ole järkevää eikä aina mahdollistakaan.

Silatie

Silatie on ”luonnollinen” ja lyhin väylä uudelle alueelle. Silatie on suhteellisen leveäkin. Tien päässä on selkeä linja metsään. Paikalla on parkkipaikka, jossa on autoja satunnaisesti, lähin-

Vantaa

nä kait metsässä koiriaan ulkoiluttavien ihmisten, jotka tulevat kauempaa, Espoostakin. Silatien alkupäässä on toinen parkkipaikka, josta myös pääsee metsään ja jota nämä ihmiset voivat käyttää. Metsässä olevan ”kosteikon” yli varmaan ei ole kovin vaikeaa tehdä siltaa. Muutenkin luontoarvoilla ratsastaminen tuntuu naurettavalta, kun ollaan raiskaamassa Linnaisten metsäaluetta. Silatien asukkaat vastustavat tätä yhteyttä, mutta ilman konkreettisia perusteita. Jopa uhkailua kuului infotilaisuudessa. Ei ole kenenkään mielestä mukavaa, että liikenne omalla tiellä lisääntyy, mutta olisi kohtuullista, että se kuitenkin jaettaisi useamman tontin riesaksi.

Linnaistentien eteläpää

Linnaistentien eteläpää tuntuisi myös selkeältä ajoyhteydeltä. Yhdessä Silatien kanssa ne muodostaisivat alueen läpi selkeän ajoreitin, jonka luulisi jo pelastusajoneuvojen pääsyn alueelle vaativan.

Linnaistentie-Kulkuskuja

Asumme näiden teiden risteyksessä, niin että suunniteltu liikennereitti kulkisi tonttimme kahdelta sivulta. Kun muutama vuosi sitten tontillamme tehtiin maalämmityskaivon porausta (14 m Linnaistentiestä), tuli peruskallio vastaan n. 12 metrin syvyydessä. Sitä ennen nousi rei’ästä savimömmöä. Tämä alue on Linnaisten matalin kohta ja lepää siis paksun savipatjan päällä. Linnaistentietä on tässä kohden korjattu ja nostettu, mutta se vajoaa aina uudelleen. Kulkuskujan tilanne on sama, ainakin Linnaistentien puoleisessa päässä.

Nyt elokuussa on aloitettu Kulkuspuiston työmaa ja muutama raskas kuorma-auto liikkuu Linnaistentiellä päivittäin. Ne aiheuttavat voimakasta tärinää talossamme ja seiniin ilmestyy hiushalkeamia. Nykyisellään liikenne Linnaisten eteläosassa on suhteellisen vähäistä, mutta uuden suunnitelman mukaan se tulisi lisääntymään monikymmen- ellei jopa satakertaiseksi. Jos Silatiestä tehtäisi kulkuväylä uudelle alueelle ainakin osa tästä liikenteestä kulkisi sitä kautta.

Tiet on luvattu korjata. Mutta näiden teiden kunnostaminen tulee lisäämään alueen infrastruktuurin kunnostamisen kustannuksia merkittävästi. Eikä ole varmaa, että tällaisia ”saviteita” edes voidaan korjata toimiviksi. Toivon, että uuden alueen tiesuunnitelmia muutetaan sellaisiksi, että ei aiheudu kohtuuttomia melu-, tärinä- ja pakokaasuhaittoja eikä liikenteen vaaratilanteita muutamalle tontille, vaan nämä haitat jaettaisi tasaisemmin alueen tonttien kesken ohjaamalla liikenne useammalle tielle.

Vastine: Pääkaupunkiseudulle kohdistuva väestönkasvu täytyy ottaa huomioon maankäytössä ja suunnittelussa. Alueen kaavoittaminen noudattaa voimassa olevaa yleiskaavaa sekä Vantaan kaupungin kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta koskevia maapoliittisia linjauksia (Kv 22.9.2014). Linnaisten alue sijaitsee keskellä pääkaupunkiseutua ja liittyy kaupunkirakenteellisesti tiiviisti Espoon Laaksolahden pientaloalueeseen. Uusi alue laajentaa nykyistä Linnaisten omakotialuetta Vantaalla.

Kaavatyön alkuvaiheessa kaava-alue oli nykyistä laajempi ja kulun alueelle suunniteltiin tapahtuvan kahden ajoyhteyden kautta. Suunnittelun yhteydessä tehtyjen luontoselvitysten perusteella nykyisen alueen eteläpuolella oleva metsäalue tuli säilyttää. Tämän vuoksi kaava-aluetta pienennettiin, jolloin etelän suunnasta alueelle suunniteltu ajoyhteys ei enää ollut mahdollinen.

Liikenneselvitysten perusteella alueelle riittää yksi, Kulkuskujalle (tulevalle Aisakellontielle) suunniteltu ajoyhteys. Toinen ajoyhteys alueelle ei ole välttämätön. Ajo uudelle alueelle tulisi tapahtumaan Linnaistentietä ja Kulkuskujaa (tuleva Aisakellontie) pitkin. Linnaistentien varressa on kevyenliikenteen väylä ja myös Kulkuskujan varteen tullaan rakentamaan kevyenliikenteen väylä. Tämä mahdollistaa kävelijöiden ja pyöräilijöiden turvallisen kulkemisen näitä katuja pitkin.

Toisen ajoyhteyden toteuttaminen uudelle alueelle Valjaskujan tai Silatien kautta aiheuttaisi lisäkustannuksia nykyisten katujen parantamisen ja uuden Valjaskujan päästä toteutettavan katuyhteyden rakentamisen takia. Myös kortteli 10013 pienenisi. Kevyenliikenteen väylän rakentaminen Valjaskujalle tai Silatielle edellyttäisi katualueen leventämistä lunastamalla tonttimaata katualueeksi. Myös Valjaskujan päässä oleva pysäköintialue häviäisi, mikäli ajoyhteys toteutetaan Valjaskujan tai Silatien kautta. Monien Silatien varrella sijaitsevien tonttien pihajärjestelyt on suunniteltu siten, että auto joudutaan peruuttamaan tontilta kadulle. Tämä lisäisi onnettomuusriskiä, jos katu toimisi ajoyhteytenä kaavoitettavalle alueelle.

Raskaan liikenteen määrä on keskimääräistä suurempi ainoastaan rakennustöiden aikaan. Ennen työmaaliikenteen alkua teetetään työnaikaiset liikenteenohjaussuunnitelmat. Näissä otetaan huomioon erityispiirteet, esim. tärinä. Myös kevyenliikenteen turvallisuus otetaan huomioon työmaaliikenteen suunnittelussa. Raskaan liikenteen aiheuttamiin tärinävaurioihin vaikuttaa mm. ajonopeus. Tulemme muuttamaan Linnaisten alueen liikennerajoituksia siten, koko alueella on 30 km/h nopeusrajoitus. Muutos tullaan toteuttamaan ensi vuoden alkupuolella.

Tarkistukset: -

NRO 11
Hannu ja Tiina Eronen

Muistutus: Huomautus Linnaisten omakotitaloalueen laajennuksen asemakaavaehdotukseen 100400

Me --- jätämme alla olevat huomautukset koskien Linnaisten omakotialueen laajennuksen asemakaavaehdotuksessa esitettyjä liikennejärjestelyitä ja infrarakentamista sekä rakentamisen vaikutuksia Linnaisten metsän lähivirkistysalueeseen.

1) Yleiset liikennejärjestelyt
Linnasten nykyiset asukkaat esittivät heti kaavatyön alussa, että uuden alueen ajoyhteys toteutetaan vähintään kahden eri tieyhteyden kautta, jotta liikenteen rasitus, melu, pakokaasut ja liikenneturvallisuusriskit jakautuisivat tasaisemmin. Nyt kaupunkisuunnittelulautakunnan hyväksymässä ja nähtäville kuulutetussa suunnitelmassa laajennusalueen liikenneyhteys on toteutettu ainoastaan Kulkuskujan (uusi nimiehdotus Aisakellontie) kautta. Merkittävästi kasvava, uuden asutuksen tuoma, liikennemäärä (500 autoa / vrk, Selostus kohta 4.4.1) on suunnitelmissa ohjattu koko Etelä-Linnaisten nykyisen asutuksen läpi. Tämä on ratkaisuna vähintäänkin kyseenalainen ja vaikuttaa ratkaisevasti koko Etelä-Linnaisten alueen asukkaisiin ja erityisesti meihin Kulkuskujalla kiinteistön omistaviin perheisiin. Liikennemäärien kasvu monikymmenkertaiseksi nykyisestä vaarantaa vanhan kiinteistökannan kunnon, lisää Kulkus-

kujalla onnettomuusriskejä, melua ja pakokaasuja, hidastaa hälytysajoneuvojen pääsyä uudelle alueelle sekä vähentää ratkaisevasti asumisviihtyvyyttä.

Ajoyhteys uudelle alueelle tulisi suunnitella rengasmaiseksi (kuten Linnaisten alue nykymuodossa on suunniteltu) (liite 1), jolloin vähennetään liikenteen rasitusta jo olemassa olevalle rakennuskannalle, vältetään esim. jakeluliikenteen tarve kääntyä kapeilla teillä ja mahdollistetaan liikenteen tuoman rasituksen, melun ja turvallisuusriskien tasaisempi jakautuminen. Rajatorpantieltä ja Linnaistentien alkupäästä on useita eri mahdollisuuksia uuden alueen toiselle liikenneyhteydelle, jolloin lisääntyvä liikenne ei yksinomaan tulisi rasittamaan koko eteläisen puolen asuinaluetta. Kapeisiin teihin tai luontoarvoihin vetoaminen yksittäisten tieyhteyksien osalta ei meitä vakuuta, koska alueen kaikki tiet ovat pieniä, kapeita ja huonokuntoisia ja hanke lähtökohtaisesti tulee tuhoamaan tärkeän osan arvokasta Linnaistenmetsän virkistysaluetta. Kulkuskujan nimen muuttaminen Aisakellontieksi ei ko. kujaa nykyisestä suurenna tai paranna.

2) Infrastruktuuriratkaisut tulevat suunnitelmissa esitettyä kalliimmiksi
Linnaistentien ja Kulkuskuja perusteellinen korjaus Linnaistentie ja Kulkuskuja ovat molemmat rakennettu savipohjalle todella kevyen perustuksen varaan. Teitä ei ole suunniteltu raskaan liikenteen käyttöön. Raskaan liikenteen aiheuttama savikerroksen värähtely johtuu tien varsilla oleviin kiinteistöihin ja aiheuttaa murtumia kiinteistöllä oleviin rakennuksiin. Jotta uuden kaavoitetun alueen rakennusaikainen liikenne olisi turvallista ja edes mahdollista, tulisi molemmat tiet peruskorjata huolellisesti. Teille olisi rakennettava kestävä perustus ja näin varmistettava teiden kestävyys rakennusaikaiselle raskaalle liikenteelle ja että lisääntyvä liikenne ei aiheuta vaurioita teiden läheisyydessä olemassa oleviin kiinteistöihin. Selostuksessa on maininta kohdassa 4.4.1 Aisakellontien parantamisesta, mutta on syytä olettaa, että tien perusteellista peruskorjausta ei ole huomioitu hankkeen kokonaiskustannuksissa. Linnaistentien peruskorjauksesta ei ole selostuksessa mainintaa lainkaan. Tämä aivan välttämätön infraparannus tulee selkeästi vaikuttamaan hankeen kokonaisbudjettiin.

Lisäksi on huomioitava, että peruskorjaus on tehtävä hyvissä ajoin ennen uuden alueen raivaustöitä, alkaen metsän kaadosta, jolloin raskas liikenne alueelle alkaa. Tällä hetkellä käynnissä oleva katulamppujen uusiminen Aisatie-Kulkuskuja-Linnaistentie akselilla ei ole riittävä kunnostustoimi kasvavalle liikenteelle ja näin veronmaksajana herättää lähinnä ihmetystä kaupungin suunnittelun ja rahankäytön osalta, mikäli ko. tiet on tarkoitus kunnostaa omakotialueen laajennuksen yhteydessä.

Hulevesijärjestelyt Linnastentien ja Kulkuskujan risteyksen alue sitä ympäröivine kiinteistöineen on ongelmallinen jo tällä hetkellä Aisatien ja telemastotien ”ylängöltä” valuvien hulevesien johdosta. Kulkuskujan ja Aisatien risteyksestä alkava telemaston huoltotie muuttuu syksyisin ja keväisin (myös sateisina talviaikoina) vapaasti virtaavaksi puroksi, joka kerää vedet lopulta Linnaistentien ja Kulkuskujan risteysalueelle sekä alueen kiinteistöille. Mikäli tätä ongelmaa ei mitenkään huomioida laajennusalueen hulevesijärjestelmien osalta, tulee Kulkuskujan ja sen olemassa olevien kiinteistöjen hulevesiongelma entisestään pahenemaan. Lisäksi kyseisten hulevesitulvien vaaran voidaan olettaa pahentuvan sateisten talvien lisääntymisen sekä täydennysrakentamisen seurauksena. Hulevesien ”viivyttäminen” laajennusalueella tai hulevesien johtaminen Linnaistenpuroon ei ratkaise tätä ongelmaa, vaan hulevesien johtaminen tulee suunnitella huolellisesti ja sitä varten on rakennettava riittävä ojitus tai

muu vedenohjaus. Myös Linnaistentien ja Kulkuskujan risteysalue on saneerattava ja saatettava hulevesien osalta ekologisesti kestäväksi. Omakotialueen laajennussuunnitemassa hulevesiasia on, asukkaiden palautteesta huolimatta, jätetty kokonaan huomioimatta ja suunnitelman puutteet tältä osin vaikuttavat luonnollisesti myös hankkeen kokonaiskustannuksiin.

Vesijohtoverkon kapasiteetti
Selostuksessa mainittiin lyhyesti (kohta 4.4.1), että Jupperista Etelä-Linnaisiin vedetty yhdysvesijohto ei tule olemaan riittävä tulevaisuudessa. Myös HSY (kohta 3.3.2) otti lausunnossaan esille alueen vesijohto- ja jätevesiviemäriverkoston kapasiteetin riittävyyden. Näitä ilmeisen tulevia kustannuksia ei ole huomioitu laajennushankkeen kokonaiskustannuksissa.

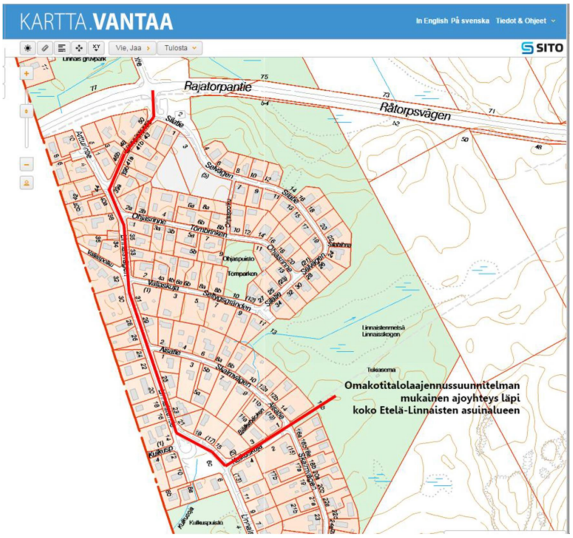
3) Arvokkaan lähimetsän tuhoutuminen
Linnaisten metsä on esimerkki METSO I-luokan harvinaisesta luonnontilaisesta korpimetsästä, jossa on mm. uhanlaisia kääpälajeja indikoimassa metsätyypin laatua ja merkittävyyttä. Arvokas metsäalue tarvitsee säilyäkseen nykyisen laajuisen, noin 50 m suojavyöhykkeen. Suojavyöhykkeeseen kohdistuu myös tuleva kulutus, polut ja muu rakennetun alueen vaikutus. Nykyistä suojavyöhykettä ihmiset käyttävät jo lähivirkistysalueena. Mikäli tämä suojavyöhyke hävitetään rakentamisen alle, aiheuttaa se myös suojavyöhykkeen siirtymisen edelleen arvokkaalle metsäalueelle, josta on seurauksena ko. luontoarvoiltaan merkittävän ja uhanalaisen metsäalueen tuhoutuminen.

Linnaisten metsän rakentamisen tuloksena Linnaisten asukkaat, Pähkinärinteen, Hämevaaran, Hämeenkylän, Rajatorpan, Myyrmäen sekä Espoon rajalla asuvat asukkaat menettävät lenkkipolut, mustikkamaat, luontoelämykset, rauhallisen ympäristön ja arvokkaan lähimetsän. Tämä on Vantaan lähimetsävuoden 2017 tavoitteiden täydellistä vesittämistä ja kuntapäättäjiltä erittäin huonoa päätöksentekoa.

Kaikki yllämainitut asiat on tuotu Vantaan kaupungin edustajien tietoon asukastapaamisissa ja ovat myös pääosin kirjattuna selostuksessa asukkaiden palautteina (Selostuksen kohta 3.3.2), mutta eivät ole suunnitelmassa huomioitu riittävällä tasolla.

Linnaisten uuden omakotialueen laajennuksen liikennevaikutukset Kulkuskujan kiinteistöihin ja meihin asukkaisiin ovat niin merkittävät, että tulemme käyttämän valitusoikeuttamme mikäli liikenneyhteyksiä uudelle alueelle ei lisätä kaavatyön suunnittelun edetessä.

Vantaa



Liite 1:

Karttaote, josta käy ilmi miten nykyinen Etelä-Linnaisten alue on suunniteltu kahden tieyhteyden kautta kuljettavaksi asuinalueeksi. Karttaan punaisella merkitty viiva kuvaa omakotitalolaajennusalueelle suunniteltua tieyhteyttä, joka lisää merkittävästi liikennettä suurella osin Etelä-Linnaisten asuinaluetta.

Vastine:

Kaavatyön alkuvaiheessa kaava-alue oli nykyistä laajempi ja kulun alueelle suunniteltiin tapahtuvan kahden ajoyhteyden kautta. Suunnittelun yhteydessä tehtyjen luontoselvitysten perusteella nykyisen alueen eteläpuolella oleva metsäalue tuli säilyttää. Tämän vuoksi kaava-aluetta pienennettiin, jolloin etelän suunnasta alueelle suunniteltu ajoyhteys ei enää ollut mahdollinen.

Liikenneselvitysten perusteella alueelle riittää yksi, Kulkuskujalle (tulevalle Aisakellontielle) suunniteltu ajoyhteys. Toinen ajoyhteys alueelle ei ole välttämätön. Ajo uudelle alueelle tulee tapahtumaan Linnaistentietä ja Kulkuskujaa (tuleva Aisakellontie) pitkin. Linnaistentien varressa on kevyenliikenteen väylä ja myös Kulkuskujan varteen tullaan rakentamaan kevyenliikenteen väylä. Tämä mahdollistaa kävelijöiden ja pyöräilijöiden turvallisen kulkemisen näitä katuja pitkin.

Toisen ajoyhteyden toteuttaminen uudelle alueelle Valjaskujan tai Silatien kautta aiheuttaisi lisäkustannuksia nykyisten katujen parantamisen ja uuden Valjaskujan päästä toteutettavan katuyhteyden rakentamisen takia. Myös kortteli 10013 pienenisi. Kevyenliikenteen väylän rakentaminen Valjaskujalle tai Silatielle edellyttäisi katualueen leventämistä lunastamalla tonttimaata katualueeksi. Myös Valjaskujan päässä oleva pysäköintialue häviäisi, mikäli ajoyhteys toteutetaan Valjaskujan tai Silatien kautta. Monien Silatien varrella sijaitsevien tonttien pihajärjestelyt on suunniteltu siten, että auto joudutaan peruuttamaan tontilta kadulle. Tämä lisäisi onnettomuusriskiä, jos katu toimisi ajoyhteytenä kaavoitettavalle alueelle.

Alustavissa katujen rakentamiskustannuksissa on huomioitu uusien katujen rakentaminen ja Kulkuskujan (tulevan Aisakellontien) parantaminen. Linnaistentie tullaan parantamaan siinä vaiheessa, kun se on kunnallistekniikan parantamisen tai kadun kunnon kannalta tarpeellista. Linnaistentien parantaminen on riippumaton kaava-alueen rakentamisesta ja ei siten välttämättä ajoitu samaan ajankohtaan kaava-alueen rakentamisen kanssa.

Raskaan liikenteen määrä on keskimääräistä suurempi ainoastaan rakennustöiden aikaan. Ennen työmaaliikenteen alkua teetetään työnaikaiset liikenteenohjaussuunnitelmat. Näissä otetaan huomioon erityispiirteet, esim. tärinä. Myös kevyenliikenteen turvallisuus otetaan huomioon työmaaliikenteen suunnittelussa. Raskaan liikenteen aiheuttamiin tärinävaurioihin

vaikuttaa mm. ajonopeus. Tulemme muuttamaan Linnaisten alueen liikennerajoituksia siten, koko alueella on 30 km/h nopeusrajoitus. Muutos tullaan toteuttamaan ensi vuoden alkupuolella.

Asemakaava-alueen hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Vantaan kaupungin hulevesiohjelmaa (2009) ja hulevesien hallinnan toimintamallia (2014). Alueen jokainen tontinomistaja hallitsee alueellaan syntyvät hulevedet. Tontin rakentaja laatii tontilleen hulevesisuunnitelman rakennuslupaa hakiessa. Hulevesisuunnitelmiin pyydetään lausunto Vantaan kuntatekniikan keskuksessa ennen luvan myöntämistä. Kaupungin katualueen hulevesien hallinta perustuu avo-ojiin ja hulevesiviemäreihin. Viemäröidyt hulevedet viivytetään alueen eteläpuolella avo-ojapainanteissa. Samalla katuvesien laatua voidaan parantaa ennen johtamista vastaanottavaan vesistöön.

Linnaisten alueen vesihuolto perustuu runkovesilinjaan Espoon kaupungin puolelta. Linnaisten vesijohdon kapasiteetin varmistamiseksi alueelle on laadittu vesijohtoverkoston kapasiteettitarkastelu. Tarkastelun ehdottamat verkostojen parannukset ja niiden kustannukset on toteutettava yhteistyössä Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) sekä Espoon kaupungin kanssa.

Alueella on tehty luontoselvityksiä (mm. liito-oravaselvitys (2016), lahokaviosammal- ja linnustoselvitys, sekä jäkäläkartoitusta (2017), lepakkoselvitys (2002) sekä linnustoselvitys) ja erilaisia arvioita, jotka perustuvat asiantuntijoiden maastokäynneillä tekemiin havaintoihin. Arvokkaimmat luontoalueet on rajattu rakentamisen ulkopuolelle eikä selvitysten perusteella rakentaminen uhkaa liito-oravan, kanahaukan tai punatulkun säilymistä Linnaistenmetsässä eikä uhanalaisten kääväkkäiden kasvupaikkoja. Metsäalueella on kattava polkuverkosto ja kulku keskittyy pääsääntöisesti olemassa oleville poluille. Selvitysten perusteella on tarkistettu myös rakentamiseen osoitettavan alueen muotoa ja lisätty kaksi luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää (luo) aluetta, joiden tarkoitus on suojella alueen luontotyyppiä ja siellä esiintyviä uhanalaisia lajeja.

Voimassaolevan yleiskaavan vaikutusten arviointien perusteella Linnaisten pientaloalueen laajennus ei merkittävästi vähennä virkistysalueiden määrää tai haittaa niiden toimivuutta. Asemakaavoituksen yhteydessä tehtyjen luonto-, maaperä- ym. selvitysten ja tarkastelujen perusteella rakentamiseen osoitettava alue on noin 7 ha ja se on pienentynyt huomattavasti yleiskaavassa merkitystä A3-alueesta, joka on noin 10 ha. Asemakaavaehdotuksen mukainen rakentaminen (korttelit ja kadut) on noin 7% Rajatorpantien eteläpuoleisen Linnaistenmetsän pinta-alasta.

Rakentamisen aiheuttamaa reunavaikutusta pyritään pienentämään metsän valmennuksella ja antamalla kasvaa tiheä reunuspuustoa rakennettavan alueen ja säilyvän metsän väliin. Myös aitaamalla reunimmaiset tontit estetään pihojen laajentuminen metsään.

Asukkaiden mielipiteitä, joita on myös tuotu esille muistutuksissa, ja jotka ovat olleet myös keskenään eriäviä, on tutkittu ja painotettu suunnittelutyössä. Kaavaehdotus on laadittu asetettujen tavoitteiden, lähtökohtien, selvitysten, vaikutusten arviointien ja mielipiteiden pohjalta.

Tarkistukset: -
NRO 12

Vantaa

Asukas 14 /Paula Elomaa

Muistutus: **Linnaisten asemakaavaehdotus 100400 sekä tonttijakoehdotus**

Haluan tässä muistutuksessa tuoda esille seikkoja, joita ei ole huomioitu tai selvitetty suunniteltaessa Linnaisten omakotialueen laajennusta. Linnaisten alue on Vantaalla ainutlaatuinen ja ympäristöltään arvokas. Alue ei ole oikea kohde lisärakentamiselle. Asemakaavaehdotus ei huomioi ekologisuuden ja kestävyyden periaatteita eikä se ole kustannustehokas.

1. Sijainti ja kaavan taloudelliset vaikutukset

Täydennysrakentamisalue on suunnitteilla koskemattomaan luontoon, jossa ei ole valmista infrastruktuuria. Siihen lohkotaan osa yhdestä Vantaan arvokkaimmista virkistys- ja metsäalueista, joka muodostaa pääkaupunkiseudulla tärkeän ja laajan puistoalueen. Perusteluna on esitetty (Anne Olkkola, puhelinkeskustelu 23.5.2016; muistio asukastilaisuudesta) että ko. alue kaventaa tätä viheraluetta minimaalisesti pitäen kriteerinä 500 m leveyttä. Samanaikaisesti Länsi-Vantaalla on alueita, joilla on olemassa valmiit liikenneyhteydet sekä palvelut (kaupat, postipalvelut, päiväkodit, koulut) ja joiden rakentaminen ei uhkaa laajojen metsäalueiden katoamista. Linnaisten lähialueelta esimerkkinä mm. Pähkinärinteen länsiosan ja Hämeenkyläntien reunusta, johon on äskettäin rakennettu ja on parhaillaan rakenteilla asuntoja lähelle palveluja. Alue rajoittuu joka puolelta jo olemassa olevaan tieverkostoon. Alueella on myös olemassa hyvät yhteydet ulkoilureiteille. Vantaan kaupunki on myös tehnyt kattavia investointeja junayhteyksien rakentamiseen kaupungin pohjoisosien ja lentokentän välille. Ekologinen kaupunkisuunnittelu korostaa raideliikenteen hyödyntämisen tärkeyttä. Linnaisten alueen laajentaminen sen sijaan ei puolla mitään ekologisen kaupunkirakentamisen periaatteita. Nykyisen kaavan tiivistämistä ja tehokkuuden lisäämistä tulisi tarkastella yhtenä vaihtoehtona, mutta sitä ei ole selvitetty alueen asukkailta, joista monet ovat vanhuksia, eivätkä aktiivisesti seuraa aluetta koskevaa päätöksentekoa.

2. Luontoarvot

Linnaisten metsä on lähialueiden asukkaille itseisarvo sekä hyvinvoinnin lähde. Metsä luo Linnaisten alueelle sen omaleimaisen piirteen. Ekologisen monimuotoisuuden perustana ovat laajat, yhtenäiset elinalueet, joiden pirstaloiminen ja rakentaminen on yksi suurimmista uhkatekijöistä niin uhanalaisten lajien katoamiselle kuin lajimonimuotoisuudellekin (Rassi ym. 2001, Suomen ympäristökeskus). Ekologiset tutkimukset ovat osoittaneet, että eläinten, kasvien ja sienten monimuotoisuutta uhkaa paitsi eliökannan pienuus myös sen esiintymisalueen pienuus. Edellä mainittu 500 metrin rajamitta on tästä kontekstista ajateltuna keinotekoinen. Vaikka alueelta on kartoitettu arvokkaita metsäalueita (nk. luo alueet), kaavamuutoksessa ei huomioida uutta ymmärrystä ja tutkimustietoa laajojen luonnontilaisten alueiden merkityksestä. Siinä on kuitenkin todettu, että metsänreunan siirtyminen heikentää luotoarvoja säilyvän metsän puolella (selostus s. 24). Selostuksessa myös tunnistetaan alueen tärkeä merkitys hiilinieluna, ja sen vaikutus ilmastonmuutoksen kannalta (s. 26). Nämä ekosysteemipalvelut tulisi huomioida ja arvioida tarkemmin. Suunniteltu kaava-alue pienentää tätä tärkeää metsäaluetta väistämättä, se muuttaa alueen luonnetta ja hävittää alueella olevia luontaisia kosteikkoja ja lahopuualueita ja muuttaa lajiston suhteita.

3. Palvelut ja alueen kehittäminen

Suunnitellulla täydennysrakennusalueella ei ole olemassa palveluita eikä julkinen liikenne ole toimivaa. Alueelle on suunniteltu tiivistä rakentamista (= pienet tontit), mutta ekologisuuden tavoite ei toteudu, jos ja kun alueella asuminen edellyttää auton käyttöä ja käytännössä lapsiperheillä kahta autoa taloutta kohden. Suunniteltavan alueen liikennejärjestelyt ovat massiiviset eikä alueen nykyisen infrarakentamisen taso tue sitä (esim. nykyisen tieverkoston kunto ja pohjarakennus, hulevesien kontrollointi). Nykyisen alueen liikennejärjestelyt on suunniteltu kahden erillisen silmukan muotoon, mikä on estänyt kauttakulkuliikenteen

alueella ja rauhoittanut nk. uuden puolen ja vanhemman puolen erillisiksi osiksi liikenteen osalta. Uuden alueen liikenne kulkisi koko Linnaisten läpi yhtä väylää, jonka liikennemäärät nousevat kestämättömiksi. Alueen kehittäminen mielestäni tarkoittaisi sitä, että kulkuyhteydet Rajatorpan tielle ja Pähkinärinteen palveluille ja jopa Espoon kaupungin puolelle parantuisivat. Asukkailla tulisi olla paremmat mahdollisuudet hyödyntää julkista liikennettä. Kohtaan 1. viitaten, on vaikea hahmottaa, miten Linnaisten metsän rakentaminen voisi olla kustannustehokkaampaa kuin jo jonkin liikenneyhteyksiltään ja palveluiltaan valmiimman alueen täydentäminen.

Vastine: Linnaisten alue sijaitsee keskellä pääkaupunkiseutua ja liittyy kaupunkirakenteellisesti tiiviisti Espoon Laaksolahden pientaloalueeseen ja Vantaalla uusi alue laajentaa nykyistä Linnaisten omakotialuetta. Alueen suunnittelulla varmistetaan pientaloalueiden kaavavaranto tulevaisuuden tarpeisiin sekä asuntotuotannon monipuolisuus. Linnaisten täydennysalueen kaavoittaminen noudattaa voimassa olevaa yleiskaavaa sekä Vantaan kaupungin kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta koskevia maapoliittisia linjauksia (Kv 22.9.2014). Muistutuksessa ehdotettu rakentaminen Hämeenkyläntien varrelle sijoittuisi Linnaistenmetsään voimassa olevan yleiskaavan lähivirkistysalueelle.

Vantaan kaupunki on käynnistänyt vuonna 2015 Pientaloalueiden kehittämishankkeen, jonka tavoitteena on kehittää yhteistyömalleja pientaloalueiden tiivistämiseen ja kehittämiseen sekä kaupungin oman pientalotonttituotannon lisäämistä. Kaavatyön molemmissa asukastilaisuuksissa 12.5.2016 sekä 25.10.2016 esiteltiin pientaloprojektin toimesta nykyisten alueen täydennysrakentamismahdollisuuksia. Tilaisuuksissa asukkaille tarjottiin myös mahdollisuutta esittää omaa tonttiaan tarkasteluun, jossa kiinteistölle olisi tutkittu lisärakentamismahdollisuuksia ilman veloitusta.

Voimassaolevan yleiskaavan vaikutusten arviointien perusteella Linnaisten pientaloalueen laajennus ei merkittävästi vähennä virkistysalueiden määrää tai haittaa niiden toimivuutta. Asemakaavoituksen yhteydessä tehtyjen luonto-, maaperä- ym. selvitysten ja tarkastelujen perusteella rakentamiseen osoitettava alue on noin 7 ha ja se on pienentynyt huomattavasti yleiskaavassa merkitystä A3-alueesta, joka on noin 10 ha. Asemakaavaehdotuksen mukainen rakentaminen (korttelit ja kadut) on noin 7% Rajatorpantien eteläpuoleisen Linnaistenmetsän pinta-alasta.

Alueella on tehty luontoselvityksiä (mm. liito-oravaselvitys (2016), lahokaviosammal- ja linnustoselvitys, sekä jäkäläkartoitusta (2017), lepakkoselvitys (2002) sekä linnustoselvitys) ja erilaisia arvioita, jotka perustuvat asiantuntijoiden maastokäynneillä tekemiin havaintoihin. Arvokkaimmat luontoalueet on rajattu rakentamisen ulkopuolelle eikä selvitysten perusteella rakentaminen uhkaa liito-oravan, kanahaukan tai punatulkun säilymistä Linnaistenmetsässä eikä uhanalaisten kääväkkäiden kasvupaikkoja. Metsäalueella on kattava polkuverkosto ja kulku keskittyy pääsääntöisesti olemassa oleville poluille. Selvitysten perusteella on tarkistettu myös rakentamiseen osoitettavan alueen muotoa ja lisätty kaksi luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää (luo) aluetta, joiden tarkoitus on suojella alueen luontotyyppiä ja siellä esiintyviä uhanalaisia lajeja. Linnaisten metsäalueen merkitys kokonaisuutena, luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeänä metsäalueena ja seudullisena ekologisena yhteytenä, on tiedossa ja otetaan huomioon yleiskaavaa uudistettaessa.

Vantaa

Rakentamisen aiheuttamaa reunavaikutusta pyritään pienentämään metsän valmennuksella ja antamalla kasvaa tiheä reunuspuustoa rakennettavan alueen ja säilyvän metsän väliin. Myös aitaamalla reunimmaiset tontit estetään pihojen laajentuminen metsään.

Linnaistentiellä, Rajatorpantien ja Silatien välissä, suoritettiin liikennelaskenta 24.5.2016. Kadun keskivuorokausiliikennemäärä oli 950 ajon/vrk, josta raskaiden ajoneuvojen osuus oli 10 %. Pientaloalueen laajennuksen myötä alueen ajoneuvoliikennemäärä lisääntyy arviolta 500 ajon/vrk. Myös kevyenliikenteen määrä lisääntyy. Kaavatyön yhteydessä on tutkittu ja edistetty mm. Espoon suunnittelijoiden kanssa kevyenliikenteen yhteyksien parantamista lähialueille.

Alueelta Rajatorpantielle ei ole taloudellisesti kannattavaa rakentaa toista ajoyhteyttä. Liikennemäärien lisääntyessä Raappavuorentien ja Linnaistentien liittymässä teetetään tarvittaessa toimivuustarkastelu, jossa selvitetään keinoja liittymän toimivuuden parantamiseksi.

Joukkoliikenteen kulut rahoitetaan osittain asukkailta saatavina lipputuloina. Jotta joukkoliikenteen parantaminen olisi kannattavaa, pitäisi alueella olla enemmän joukkoliikenteen käyttäjiä.

Alueen rakentuminen kestää useita vuosia ja tontin luovutuksilla voidaan säädellä julkisiin palveluihin, kuten päivähoitoon ja kouluihin kohdistuvaa palvelun tarvetta. Linnaisten alue sijaitsee keskellä pääkaupunkiseutua ja liittyy kaupunkirakenteellisesti tiiviisti Espoon Laaksolahden pientaloalueeseen. Lähipalvelut sijaitsevat Pähkinärinteessä ja Lähderannassa Espoon puolella sekä aluekeskustasoiset palvelut Myyrmäessä. Linnaisten vieressä Jupperintullissa Espoossa on rakentamaton liikerakennusten korttelialue, johon voi rakentaa esimerkiksi päivittäistavaramyymälän. Hämevaaran päiväkodin kaavoitus alkaa syksyllä 2017 ja Linnaisissa on päiväkotitontti, jonka voi tarvittaessa ottaa käyttöön.

Tarkistukset: Selostusta täydennetään kuvaamalla Linnaistenmetsän maakunnallista arvoa.

NRO 13
Tuija Tirinen

Muistutus: Kannanotto Linnaisten omakotitaloalueen laajennukseen (nro 100400)

Linnaisten arvokas metsä tulee säilyttää entisellään viher- ja virkistysalueena eikä sitä saa tuhota. Myös suunnitelma, että uudelle asuinalueelle tulisi vain yksi kulkutie, on ihan kestämätön ajatus! Kaikki liikenne alueelle "pussinperälle" tulisi kulkemaan nykyisen rauhallisen vanhan asuinalueen läpi. Esim. 90-luvun alussa rakennetulle Silatien alueelle (jossa taloja n. 40) pääsee kulkemaan kolmea eri kulkureittiä.

Rakennusvaiheen kestäessä monta vuotta, on hirveätä ajatella sitä melua ja raskaan liikenteen kulkua, joka tulisi olemaan aivan oman kotitalonkin vierestä, jos alueelle olisi kulku vain yhden kadun kautta.

Miksi kaupunki ei voi rakentaa taloja esim. Rajatorpantien ja Hämeenkyläntien varteen, siinä on tiet jo valmiina, myös palvelut olisi lähempänä ja julkinen liikenne kulkee Rajatorpantietä ihan eri vuoroväleillä kun Linnaisten bussilinja 335.

Vantaa

Vastine: Linnaisten alue sijaitsee keskellä pääkaupunkiseutua ja liittyy kaupunkirakenteellisesti tiiviisti Espoon Laaksolahden pientaloalueeseen ja Vantaalla laajentaa nykyistä Linnaisten omakotialuetta. Alueen suunnittelulla varmistetaan pientaloalueiden kaavavaranto tulevaisuuden tarpeisiin sekä asuntotuotannon monipuolisuus. Linnaisten täydennysalueen kaavoittaminen noudattaa voimassa olevaa yleiskaavaa sekä Vantaan kaupungin kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta koskevia maapoliittisia linjauksia (Kv 22.9.2014). Muistutuksessa ehdotettu rakentaminen Hämeenkyläntien varrelle sijoittuisi Linnaistenmetsään voimassa olevan yleiskaavan lähivirkistysalueelle.

Voimassaolevan yleiskaavan vaikutusten arviointien perusteella Linnaisten pientaloalueen laajennus ei merkittävästi vähennä virkistysalueiden määrää tai haittaa niiden toimivuutta. Asemakaavoituksen yhteydessä tehtyjen luonto-, maaperä- ym. selvitysten ja tarkastelujen perusteella rakentamiseen osoitettava alue on noin 7 ha ja se on pienentynyt huomattavasti yleiskaavassa merkitystä A3-alueesta, joka on noin 10 ha. Asemakaavaehdotuksen mukainen rakentaminen (korttelit ja kadut) on noin 7% Rajatorpantien eteläpuoleisen Linnaistenmetsän pinta-alasta. Selvitysten perusteella on tarkistettu myös rakentamiseen osoitettavan alueen muotoa ja lisätty kaksi luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää (luo) aluetta, joiden tarkoitus on suojella alueen luontotyyppiä ja siellä esiintyviä uhanalaisia lajeja.

Kaavatyön alkuvaiheessa kaava-alue oli nykyistä laajempi ja kulun alueelle suunniteltiin tapahtuvan kahden ajoyhteyden kautta. Suunnittelun yhteydessä tehtyjen luontoselvitysten perusteella nykyisen alueen eteläpuolella oleva metsäalue tuli säilyttää. Tämän vuoksi kaava-aluetta pienennettiin, jolloin etelän suunnasta alueelle suunniteltu ajoyhteys ei enää ollut mahdollinen.

Liikenneselvitysten perusteella alueelle riittää yksi, Kulkuskujalle (tulevalle Aisakellontielle) suunniteltu ajoyhteys. Toinen ajoyhteys alueelle ei ole välttämätön. Ajo uudelle alueelle tulisi tapahtumaan Linnaistentietä ja Kulkuskujaa (tuleva Aisakellontie) pitkin. Linnaistentien varressa on kevyenliikenteen väylä ja myös Kulkuskujan varteen tullaan rakentamaan kevyenliikenteen väylä. Tämä mahdollistaa kävelijöiden ja pyöräilijöiden turvallisen kulkemisen näitä katuja pitkin. Kaavatyön yhteydessä on tutkittu ja edistetty mm. Espoon suunnittelijoiden kanssa kevyenliikenteen yhteyksien parantamista myös lähialueille.

Tarkistukset: -

Vantaa

NRO 14
Asukasmuistutus, kerännyt Jussi Koponen, 396 allekirjoittajaa
Muistutus:

Asukasmuistutus liittyen Linnaisten omakotialueen laajennus, 100400

Liitteenä Linnaisten asukkaiden keräämät lähimetsän tuhoamista vastustavien liki 400 allekirjoitusta.

Nimiä on kerätty Linnaisissa, lähialueen kaupoissa ja Jupperinkujalla Espoossa.

Enin osa nimistä on Linnaisista. On selvää, että kaavan toteuttaminen ei voi olla asukkaiden mieleen.

Aktiivinen espoolainen asukas on yhden päivän aikana kerännyt runsaasti nimiä Espoon Jupperinkujalla, jonka asukkaisiin käytetyimmän virkistysalueen ja poluston alun tuhoaminen sattuu aivan samalla tavalla kuin Linnaisten asukkaisiin. Jupperin asukkaat ovat mitä suurimmassa määrin osallisia, mitä tähän kaavaan ja sen toteuttamiseen tulee.

Myös Pähkinärinteessä ja Hämevaarassa on selkeää ja oikeutettua vastustusta kaavan toteuttamista kohtaan, sillä Linnaistenmetsä on myös heille tärkeä virkistysalueensa ja asutus alueella lisääntyy koko ajan.

Asemakaavan selostusosan erittely asukkaiden mielipiteistä ei anna oikeaa kuvaa tilanteesta. Kaavan toteuttamisen vastustaminen ja siihen liittyvät asukkaiden mielipiteet on selostuksessa kuitattu muutamalla ranskalaisella viivalla. Tämä on asukkaiden oikeutetun mielipiteen tietoista, perusteetonta ja harhaanjohtavaa väheksymistä.

Toimeksisaaneena

Jussi Koponen

Liitteet

- kopiot nimilistoista
- nimienkeräyslistojen kansilehti
- kuva banderollista edelliseltä viikolta

Vantaa

SÄÄSTETÄÄN LINNAISTENMETSÄ

Me allekirjoittaneet Vantaan asukkaat vastustamme Linnaistenmetsään kaavailtua "täydennysrakentamista" mm. seuraavin perustein.

- *2017 tehdyn luontoselvityksen mukaan Linnaistenmetsä on arvokas metsäalue, jolla on luontoarvoja. Tätä tukevat aiemmatkin Vantaan selvitykset liittyen alueen luontoon ja sen eläimistöön.*
- *Tuleville sukupolvillekin pitäisi säästää lähimetsiä. 2017 on Vantaalla lähimetsien vuosi.*
- *Linnaistenmetsällä on ollut maakunnallisesti merkittävän virkistysalueen status ja sitä ei missään nimessä tulisi pienentää. Asukasmäärä metsän ympärillä on kasvanut rajusti ja kasvaa koko ajan sekä Vantaalla että Espoossa. Viheralueiden vähentäminen tässä tilanteessa on kestämätöntä ja lyhytnäköistä ajattelua. Viheralueiden ja metsien merkitys alueen asukkaille on merkittävä.*
- *Luonnon monimuotoisuuden, ilmastonmuutoksen vastustaminen ja asukkaiden mielipiteen kuuleminen ovat käsitteitä joita Vantaa jaksaa toistaa ja markkinoida. Käytännön totuus on kuitenkin toisenlainen. Vantaa ei ole ottanut, eikä ota asukkaiden mielipiteitä mitenkään huomioon prosessin missään vaiheessa.*

Nämä nimilistat toimitetaan Vantaan kaupungille elokuun 2017 loppuun mennessä.

Allekirjoittaneet (396 kpl):	Linnaisista:	118 kpl
	Muualta Vantaalta:	195 kpl
	Espoosta:	66 kpl
	Muualta Suomesta:	17 kpl



Vantaa

Vastine: Alueen kaavoittaminen noudattaa voimassa olevaa yleiskaavaa sekä Vantaan kaupungin kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta koskevia maapoliittisia linjauksia (Kv 22.9.2014). Linnaisten alue sijaitsee keskellä pääkaupunkiseutua ja liittyy kaupunkirakenteellisesti tiiviisti Espoon Laaksolahden pientaloalueeseen ja Vantaalla uusi alue laajentaa nykyistä Linnaisten omakotialuetta.

Voimassaolevan yleiskaavan vaikutusten arviointien perusteella Linnaisten pientaloalueen laajennus ei merkittävästi vähennä virkistysalueiden määrää tai haittaa niiden toimivuutta. Asemakaavoituksen yhteydessä tehtyjen luonto-, maaperä- ym. selvitysten ja tarkastelujen perusteella rakentamiseen osoitettava alue on noin 7 ha ja se on pienentynyt huomattavasti yleiskaavassa merkitystä A3-alueesta, joka on noin 10 ha. Asemakaavaehdotuksen mukainen rakentaminen (korttelit ja kadut) on noin 7% Rajatorpantien eteläpuoleisen Linnaistenmetsän pinta-alasta.

Alueella on tehty luontoselvityksiä (mm. liito-oravaselvitys (2016), lahokaviosammal- ja linnustoselvitys, sekä jäkäläkartoitusta (2017), lepakkoselvitys (2002) sekä linnustoselvitys) ja erilaisia arvioita, jotka perustuvat asiantuntijoiden maastokäynneillä tekemiin havaintoihin. Arvokkaimmat luontoalueet on rajattu rakentamisen ulkopuolelle eikä selvitysten perusteella rakentaminen uhkaa liito-oravan, kanahaukan tai punatulkun säilymistä Linnaistenmetsässä eikä uhanalaisten kääväkkäiden kasvupaikkoja. Metsäalueella on kattava polkuverkosto ja kulku keskittyy pääsääntöisesti olemassa oleville poluille. Selvitysten perusteella on tarkistettu myös rakentamiseen osoitettavan alueen muotoa ja lisätty kaksi luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää (luo) aluetta, joiden tarkoitus on suojella alueen luontotyyppiä ja siellä esiintyviä uhanalaisia lajeja. Linnaisten metsäalueen merkitys kokonaisuutena, luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeänä metsäalueena ja seudullisena ekologisena yhteytenä, on tiedossa ja otetaan huomioon yleiskaavaa uudistettaessa.

Kaavatyön yhteydessä on kuultu asukkaita ja siihen liittyen on järjestetty asukastilaisuudet 12.5.2016, 26.5.2016 (kaavakävely) ja 25.10.2016. Lisäksi 4.5.2016 kaavoittaja oli muutaman asukkaan kanssa maastossa sekä tavannut alueen asukkaita erikseen suunnitelmien ääressä.

Kaavaselostuksessa olevalla mielipiteiden tiivistelmällä on tarkoitus tuoda esille mielipiteissä esiin nousseet asiasisällöt keskeisine perusteluineen, ei kuvastaa mielipiteiden pituutta. Koska ratkaisu alueen maankäytöstä on tehty yleiskaavassa, mielipiteiden koonnissa on keskitytty asioihin, joita tutkitaan ja ratkaistaan asemakaavatyössä. Mielipiteiden tiivistelmästä käy ilmi, että Linnaistenmetsän rakentamista myös vastustetaan.

Asukkaiden mielipiteitä, joita on myös tuotu esille muistutuksissa, ja jotka ovat olleet myös keskenään eriäviä, on tutkittu ja painotettu suunnittelutyössä. Kaavaehdotus on laadittu asetettujen tavoitteiden, lähtökohtien, selvitysten, vaikutusten arviointien ja mielipiteiden pohjalta.

Tarkistukset: Selostusta täydennetään kuvaamalla Linnaistenmetsän maakunnallista arvoa.

Vantaa

NRO 15
Ulla Montin

Muistutus: **Muistutus Linnaisten omakotialueen laajennusta (100400) koskevaan kaavoitukseen ja asemakaavan selostukseen, joka on päivätty 5.6.2017.**

Paikalliset asukkaat haluavat suojella Linnaistenmetsän. Vetoomuksen metsän suojelemisen puolesta on allekirjoittanut jo noin 400 ihmistä. Asukkaat tiedostavat metsän merkityksen toivottavasti myös Länsi-Vantaan aluekaavoittaja ja päättäjät nopeasti ymmärtävät kestävän kehityksen perimmäisen tarkoituksen. Vetoomus nimilistoineen toimitetaan erikseen kirjaamoon. Tämän muistutuksen liitteenä on pdf Linnaistenmetsän kuvat.

Käsi ylös kuka on sitä mieltä, että asukkaille tärkeään ja luontoarvoiltaan merkittävään lähimetsään, kaavoitettu yksityisautoiluun perustuva, kaukana palveluista oleva pientalotonttialue – edustaa kestävää kehitystä?

Vastustan edelleen Linnaisten omakotialueen laajennusta monesta näkökulmasta merkittävään lähimetsään, koska Linnaistenmetsän luonto- ja virkistysarvojen hävittäminen esitetyllä kaavoittamisella on vastoin:

1. Asukkaiden yleistä mielipidettä
2. Häviävien luontotyyppien sekä lajien ja niiden habitaattien suojelusopimuksia
3. Kestävän kehityksen tavoitteita

En pidä myöskään hyvänä sellaista toimintatapaa, jolla Länsi-Vantaan aluekaavoittaja ja kaavasuunnittelija johtavat asukkaita harhaan virheellisen luontotiedon jakamisella ja vähättelemällä Linnaistenmetsän luontoarvoja jo ennen kuin selvitykset ovat heidän tiedossaan ja hallussaan. Esimerkiksi jo asukastilaisuudessa 25.10.2016 kaavasuunnittelijan esityksessä vedottiin virhepäätelmin kääpätutkimukseen, jonka aineisto ei ole ollut saatavilla lokakuussa 2016 selvityksen tekijän mukaan?
Hyvin valitettavaa on myös kaavoittajien haluttomuus olla aktiivisesti vuorovaikutteinen asukkaiden kanssa.

Näin kaikki voittaa – ihmiset, luonto ja lajisto

Linnaistenmetsä on rauhoitettava tonttikaavalta ja turhilta metsänhoitotoimilta. Maakuntakaavaan merkitty vihervyöhykettä on arvioitava ja suunniteltava kokonaisuutena suojelualueineen, luo- ja virkistysalueineen. Luontotyyppiselvitykset, lajisto- ja habitaattiselvitykset sekä näiden turvaamiseen tähtäävät suunnitelmat on tehtävä valmiiksi riittävällä tarkkuudella ja ammattitaidolla, noudattaen varovaisuusperiaatetta – ennen kuin kaavaa viedään eteenpäin. Asiantuntija-arvioiden mukaan on viitteitä siitä, että alueella on kokonaisuutena huomattavaa suojeluarvoa. Esitetty tonttikaava ei sovi tähän kuvaan. Tonteiksi kaavailtu alue sopii sen sijaan erittäin hyvin lähivirkistysalueeksi, kuten on nykyinen tilanne. Pientalotontit pitää sijoittaa alueelle, jossa sellaiselle on kestävämmät perusteet. Näin kaikki voittaa – ihmiset, luonto ja lajisto.

Kaavaselostuksessa 5.6.2017 ei olla tiedostettu ekologisia ”nyrkkisääntöjä” ja asioita on tulkittu tiukasti ja omavaltaisesti.

Kesän kaavaselostuksessa kaavoittajan mielestä ”alue on rakentamatonta metsää”, mikä kuvastaa aluekaavoittajan ja kaavasuunnittelijan ympäristöasennetta. Asukkaiden näkökulmasta alue on runsaasti virkistys- ja hyvinvointipalveluja ja luontoelämyksiä tarjoava monien lajien asuttama lähimetsä, eikä kaupungin potentiaalista rakennusmaata. Ympäristön ja tulevaisuuden kannalta metsä on luontotyypeiltään ja lajistoltaan monimuotoisuutta edistävä ja runsaasti ekosysteemipalveluja tuottava yhtenäinen alue, jolla on suuri merkitys seudullisena viheryhteytenä kolmen kaupungin raja-alueella.

Kaavaselostuksessa tonttikaava-aluetta on muutettu merkittävästi verrattuna syksyllä asukkaille esitettyyn versioon. Muutos ei ole kuitenkaan tapahtunut parempaan suuntaan. Tontteja ollaan suunnittelemassa kokonaisuudessaan edelleen liikaa ja alueelle, joka tiedetään nyt luontohavaintojen ja muutaman tarkemman kartoituksen jälkeen arvokkaaksi luonto-alueeksi. Selostuksessa kerrotaan ”luontoselvitysten perusteella yleiskaavan aluerajauksia on tarkistettu asemakaavatyössä ” kuitenkin uusimmassa tonttikartassa rakentamista on paisutettu alueelle, josta ei ole riittäviä luontoselvityksiä, koska alue ei ole ollut aikaisemmissa suunnitelmissa rakentamisuhan alla (henkilökohtainen tiedonanto luontokartoittajilta). Tämä on selostuksessa kuitattu lauseella ”alueella ei ole erityisiä luontoarvoja”.

Metsäalueelle on tehtävä riittävän tarkat lajisto- ja niille sopivat elinympäristökartoitukset ja suojelusuunnitelmat, ennen kuin kaava-asia etenee päätösvaiheeseen. Kaavaselostuksessakin mainitut kääväkkäät, luontotyypit sekä useat satunnaiset havainnot, kuten lahokaviosammal- esiintymät, jäkälähuomiot, vanhan metsän lintulajit indikoivat kaikki metsän monimuotoisuudesta ja sen potentiaalista olla sopiva ympäristö myös monille muille vaativille lajeille, mikä voi tarkoittaa alueen laajempaa suojelua. Tuoreimmista havainnoista, esimerkiksi lepakoista ja liito-oravista, jotka ovat direktiivilajeja, ei ole tehty riittäviä selvityksiä ja vaadittavaa seurantaa.

Kaavaselostuksesta puuttuvat myös tärkeät lähteet (esimerkiksi luontoselvitykset) ja viittaukset niihin. Tunnen monet havainnot ja osan selvityksistä henkilökohtaisten tiedonantojen kautta, mutta asukkaiden kannalta tämän tyylinen tietojen salaaminen alueen suunnittelun aikana ei edistä asukasluottamusta. Asukasyhteistyön pitää olla avointa ja läpinäkyvää ja kaikki kaavan perusteluissa käytetyt lähteet tulee olla myös asukkaiden helposti saatavilla.

Selostuksessa kerrotaan asukkaiden osallistamisesta ja vuorovaikutuksesta. Asukkailla ei ole kuitenkaan ollut mahdollisuutta vaikuttaa muutettuun karttaan. Suunnittelija ei ole antanut mitään tietoa muutetusta suunnitelmasta kevään 2017 aikana, tiedusteluista huolimatta. Selostuksessa mainitaan ”lähivirkistysalueella olevat arvokkaat metsäalueet merkitään luonnon monimuotoisuuden kannalta erittäin tärkeiksi luo-alueiksi”. Tällaisella lausahduksella ja toimenpiteellä kaavan toteutuessa ei ole ekologisia perusteita, tähän olisi pitänyt Vantaan ympäristökeskuksen asiantuntijoidenkin jo puuttua.
Hyvin heikosti perusteltua on myös väittää ”asuinkorttelit voidaan tuoda metsäkuvioihin kiinni, jos korttelit aidataan lähivirkistysalueista”, ” puuaidalla tai kivimuurilla ” Lauta-aidat tai muurit eivät noudata Linnaisten maisemaperinnettä, koska täällä tontit on rajattu kasvillisuusaidantein. Aidat estävät myös tärkeän luontoyhteyden mm. ihmisten ja eläinten liikkumisen. Aidat eivät sen sijaan estä puutarhajätteiden dumppausta metsäalueelle.

Eteläosan selostuksessa mainittu ”luontoarvoltaan arvokas korpi” säilyy, mikäli kaivettu oja ennallistetaan luonnonmukaiseksi ja Vantaan alihankkijoiden rikkoma routiva siltti-mäkireitti kunnostetaan.

Yleiskaavan ohjeelliset ulkoilureitit eivät palvele etupäässä Linnaisten asukkaita. Selostuksessa jätetään mainitsematta kokonaan kaava-alueen tärkein reitti, joka kulkee Aisatien myötäisesti metsän reuna-alueella ja kiertää kaava-alueen eteläreunaa Espoon puolelle. Tämä perinteinen, suosittu ja helppokulkuinen lenkki on jäämässä rakentamisen alle, eikä korvaavaa reittiä ole suunniteltu tilalle. Sen sijaan kevyen liikenteen reitin rakentaminen Pähkinärinteeseen ex-sähkölintojen kohdalle on epäekologinen ajatus. Alue on suurimmaksi osaksi suota ja tärkeää petolintualuetta ja muun vaativan lajiston elinympäristöä.

Yhdyskuntarakenteellisesti suunnittelualue ei liity Vantaan kaupunkirakenteeseen. Alue on suunniteltu keskelle eristyksissä olevaa metsää luonnonsuojelualueen viereen. Suunnittelualue ei siten vastaa valtakunnallisia alueiden käyttötavoitteita, vaikka toisin on tulkittu. Alueella ei ole toimivaa julkista liikennettä ja elinympäristö heikkenee metsänraivauksen ja uudisrakentamisen (ei ole valmista infraa) takia. Maakuntakaavassa alue on tärkeä viheralue ja sen säilymistä pitää kunnioittaa ekologisesti kestävällä tavalla.
http://kartta.uudenmaanliitto.fi/maakuntakaavat/index.html?x=380309&y=6678738&zoom=6&lang=fi&layers=0-0

Kaava-alue ei täytä Vantaan tavoitteita eikä kaavatyön tavoitteita. Alueella ei ole lähipalveluja, asutus perustuu täysin yksityisautoiluun. Ei hyviä joukkoliikennemahdollisuuksia, ei tehokasta yhdyskuntarakennetta, ei kestävän kehityksen mukaista (YK Agenda 2030, Biodiversiteettisopimus) suunnittelua. Ekologisia näkökulmia ei olla huomioitu asiantuntevasti; alueen rakentaminen vähentää biodiversiteettiä, aiheuttaa ympäristökuormitusta ja ilmastovaikutuksia. Rakentaminen lisää terveys- ja turvallisuushaittoja, asukasyhteistyö on ollut heikkoa ja asukkaiden vastustus voimakasta.

Alueen syrjäinen sijainti, palveluiden puuttuminen ei edistä kestävien kulkumuotojen käyttöä. Liikenteen päästöt tulevat ajoittain ajallisesti ja paikallisesti suuriksi, sillä Linnaisten autojen (2 per talous) kaasuttaessa samaan aikaan aamulla poispäin ja ip takaisin, lisäksi kauppareissut ja harrasteajot lisäävät liikennettä. Tämä heikentää etenkin lasten, vanhusten ja keuhkosairaiden (astma) ihmisten elinympäristöä ja terveyttä.

Rakentaminen lisää päästöjä ja katualueiden pinta-ala on suuri. Lokaalit päästöt ilmaan: typen oksidit (NOX)ja pienhiukkaset (diesel). Päästöt vesiin ja maaperään lisääntyvät (esim. kiintoaine +fosfori, ravinteet, raskasmetallit, bakteerit, öljy, liuottimet ja pesuaineet, rakennusmateriaalikemikaalit, tiesuola, mikromuovi ja muita haitta-aineita asfalttipinnoilta, puutarhamyrkyt). Jokainen nykyinen ja tuleva pesee ja puunaa autoansa säännöllisesti ja aiheuttaen ympäristöhaittoja.
Suoraan luonnonvesiin johdetut hulevedet kuormittavat ympäristöä. Hulevesien johtaminen puhdistamattomina suoraan luontoon herkille luo- ja suojelualueille on kestävän kehityksen vastaista. Selostuksessa ei ole suunnitelmia veden pidättämisestä tonttien ulkopuolella, ei kosteikoista, suodatusalueista tai muusta päästöttömyyttä tavoittelevasta veden puhdistamisesta. Asia on tutkittava tarkemmin ja esitettävä paremmat ratkaisut. Linnaisissa on jo nyt sulamisveden ja rankkasateiden aikainen tulvaongelma. Hulevesitulvien vaaran voidaan olettaa pahentuvan sadannan rankistumisen, talviaikeisten sateiden lisääntymisen sekä täydennysrakentamisen seurauksena. Tiivis asutus = paljon läpäisemätöntä pintaa. Asia tutkittava tarkemmin ja esitettävä paremmat ratkaisut.

Vantaa

Selostuksen virkistys kohdassa mainitaan ”Linnaistenmetsä mahdollistaa luonnossa retkeilyn ja marjastuksen”. Paras marja-alue on jäämässä rakentamisen alle, sanoin retkeilyyn sopiva polusto. Kaavan jälkeen nämäkin mahdollisuudet menetetään.

Selostuksessa keskitytään lentomelun osalta väljiin keskiarvo-olettamuksiin. Alueella koetaan ajoittain voimakas lehtoliikenteen melu. Alueen yli kulkee kaksi koneiden laskeutumisreittiä. Koneiden lehtokorkeus on noin 500 m. Nopeasti lisääntyvä lentoliikenne tuottaa voimakasta melua, tärinää ja mahdollisesti päästöjä (päästötietoja ei löydy Finavialta?). Meluhaitoista on tehty valituksia. Paikallinen Laaksolahden mittausasema näyttää 70 dB- arvoja ja lentokorkeus on Linnaisten kohdalla Laaksolahtea alempana. Toistuvuus lisää desibelejä. Meluhaittaasiaa on tutkittava tarkemmin, sillä omakotiasuminen perustuu paljon ulkona ja pihalla oleiluun. Nykyinen havumetsä suojaa lentomelun äänisironnalta, sen sijaan kovat rakennetut pinnat lisäävät melua.
”Ilmastonmuutoksen kannalta kaavamuutos on melko huono” ja ”ilmastovaikutukset asukasta kohden melko suuret” todetaan selostuksessa. Selostuksessa on puhuttu tosin vain hiilinielusta, mutta hiilivarastoa ei ole lainkaan huomattu. Pohjoisissa boreaalisissa metsissä hiili on varastoituna lähinnä maahan ja järeisiin puihin. Tuskin on mallissa otettu maaperän (syystä että tästä ei tutkittua tietoa) hiilivarastovaikutusta huomioon. Kun maaperää häiritään rakentamisella, hiilivarasto hupenee.

Yllä olevaan viitaten Linnaisten kaava-alue ei noudata kiristyviä kestävän kehityksen tavoitteita. Kaava ei ole sosiaalisesti hyväksytty (vetoomus), se ei ole suotuisa ekologisesti eikä taloudellisestikaan parhaimmasta päästä. Mikä on sitten se syy, että kaavaa työstetään alueelle väkisin?

Linnaisten metsäaluetta hävitetään viranomaisvoimin

Linnaisten metsäalueen arvokasta pohjoisreunaa ”pakkokaavoitettiin” jo 1980–1990-lukujen vaihteessa luontoarvoista ja asukkaiden voimakkaasta vastustuksesta piittaamatta. Metsäalueelle vuonna 2007 yleiskaavassa ilman riittäviä luontoselvityksiä heitetty A3-varaus, halutaan nyt 10 vuotta myöhemmin ehdottomasti toteuttaa. Mikään viime vuosien luontotieto ei kuitenkaan laajemmin vaikuta kaavan päätavoitteeseen eli uuden omakotitalotonttialueen rakentamiseen keskelle luonnon arvometsää.

Kaavoitukseen ekologinen ja sosiaalinen näkökulma tasavertaiseksi kaavataloudellisen näkökulman kanssa

Vantaan kaupunkisuunnittelun ja valtuutettujen on tärkeää kiinnittää nyt aivan erityistä huomiota koko Lounais-Vantaan metsäalueen, johon Linnaistenmetsäkin kuuluu, ekologiseen, sosiaaliseen ja kulttuuriseen merkitykseen ja perustaa suunnitelmat ja päätökset tutkittuihin tietoihin, ei arvailuihin ja satunnaisiin havaintoihin. Tärkeää on myös ymmärtää, että suunnitelmia ja päätöksiä tehtäessä ei ole kestävän kehityksen mukaista tukeutua ainoastaan kaavataloudellisiin laskelmiin.

Kaupunkiekologista tutkimusta on tehty runsaasti 2000-luvun alun jälkeen. Metsien terveys ja hyvinvointivaikutuksia on tutkittu paljon myös Suomessa, esimerkiksi Tyrväinen, Korpela ja Haahtela tutkimusryhmineen ovat julkaisseet runsaasti tutkimusta aiheista (Tyrväinen ym. 2017, Korpela ym. 2010, Haahtela ym. 2017) Ekosysteemipalvelut on käsite, joka auttaa ymmärtämään ekosysteemien tuottamia hyötyjä ihmisille. Ekosysteemipalvelut perustuvat luonnon monimuotoisuuteen ja luonnon toimivaan dynamiikkaan. Ekosysteemipalveluihin

kuuluvia säätely- ja ylläpitopalveluja ja kulttuuripalveluja suosimalla voidaan säästää monia turhia kustannuksia. (Saastamoinen ym. 2014).
Edellytän myös, että alueen maankäytön, rakentamisen ja ympäristön suunnittelussa tavoitteet on asetettu korkeammalle kuin vain täyttämään lainsäädännön pakolliset minimipykälät.

Suomi on sitoutunut estämään luontotyyppien häviämisen ja edistämään biologista monimuotoisuutta. Tämä tarkoittaa silmälläpidettävien ja uhanalaisten lajien elinympäristöjen säästämistä ja suojelemista. Suomi on myös sitoutunut noudattamaan ilmasto- ja muita kestävän kehityksen tavoitteita. Enää ei riitä, että ympäristöasioissa täytetään vain lain asettamat minimivaatimukset. Vesi- metsä ja luonnonsuojelulain minimitaso ei suojele arvokkaita luontoalueita pitkällä tähtäimellä, eikä edistä ihmisten hyvinvointia. Valtioneuvoston 17 % suojelutasoon on nykyisestä 5 % tasosta vielä pitkä matka. Universaaleja sopimuksia on noudatettava ja nyt on tehtävä systemaattisesti muutoksia ympäristömme hyväksi ja tähän tarvitaan tutkimuksen lisäksi paljon nykyistä kunnianhimoisempia tavoitteita, ammattitaitoista suunnittelua ja vahvaa tahtoa.
Kestävän kehityksen ja luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi tehtyjä sopimuksia ja tavoitteita on Vantaankin noudatettava ja tilanteen seurantaan panostettava. Seuraavaksi 7 huomionarvoista asiakokonaisuutta.

1. YK:n kestävän kehityksen tavoitteet 2016 – 2030

YK:n jäsenmaat sopivat 2015 New Yorkissa kestävän kehityksen tavoitteista ja toimintaohjelmasta, jotka ohjaavat kestävän kehityksen ponnisteluja vuoteen 2030 asti. Agenda 2030 tavoiteohjelma tähtää kehitykseen, jossa ympäristö, ihminen ja talous otetaan tasavertaisesti huomioon päätöksenteossa ja kaikessa ihmistoiminnassa. http://yk.fi/sdg

Esimerkkejä tavoitteita:
tavoite 11. Taata turvalliset ja kestävät kaupungit ja asuinyhdyskunnat.
tavoite 12. Varmistaa kulutus- ja tuotantotapojen kestävyys.
tavoite 13. toimia kiireellisesti ilmastonmuutosta ja sen vaikutuksia vastaan.
Tavoite 15. suojella maaekosysteemejä, palauttaa niitä ennalleen ja edistää niiden kestävää käyttöä, pysäyttää maaperän köyhtyminen ja luonnon monimuotoisuuden häviäminen.
Tarkemmin tavoitteesta 15.5.
Ryhtyä kiireellisiin ja merkittäviin toimenpiteisiin luontaisten elinympäristöjen turmeltumisen vähentymiseksi, luonnon monimuotoisuuden katoamisen pysäyttämiseksi ja uhanalaisten lajien suojelemiseksi.

2. Biologista monimuotoisuutta koskeva yleissopimus eli biodiversiteettisopimus

Suomi on sitoutunut estämään luontotyyppien häviämistä ja edistämään biologista monimuotoisuutta. Kansalliset luonnon monimuotoisuusstrategiat ja toimintaohjelmat ovat keskeisiä sopimuksen toimeenpanolle. Yleissopimuksen tavoitteista kaksi esimerkkiä alla.
http://www.ym.fi/fi-FI/Luonto/Luonnon_monimuotoisuus/Kansainvalinen_yhteistyo

Tavoite 5: Vuoteen 2020 mennessä luontotyyppien häviämisvauhti on puoliintunut ja mahdollisuuksien mukaan nollaantunut sekä luontotyyppien että metsien heikkeneminen ja sirpaloituminen on merkittävästi vähentynyt.

Tavoite 15: Vuoteen 2020 ekosysteemien kestävyys ja kantokyky on parantunut monimuotoisuuden ja hiilivarastojen lisääntymisen johdosta suojelutoimien ja ennallistamisten kautta. Vähintään 15 % heikentyneistä ekosysteemeistä on ennallistettu. Toimilla on vaikutettu ilmastonmuutoksen etenemisen hidastumiseen ja muutokseen sopeutumiseen.

3. Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön strategia 2012–2020.

Suomen valtion vuonna 2012 tekemä periaatepäätös ja siihen liittyvä strategia perustuvat yllämainittuun biologista monimuotoisuutta koskevana yleissopimukseen.
http://www.ym.fi/fi-FI/Luonto/Luonnon_monimuotoisuus/Strategia_ja_toimintaohjelma

Strategian viidessä päämäärässä korostuu luontoasioiden valtavirtaistaminen, vankkaan tutkimustietoon perustuva päätöksenteko sekä Suomen vastuu maailman luonnosta osana kansainvälistä yhteisöä. Tärkein päämäärä on Suomen luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttäminen vuoteen 2020 mennessä.

Valtioneuvoston asettamat 5 päämäärää:

1. Valtavirtaistetaan luonnon monimuotoisuuden suojelu ja kestävä käyttö hallinnossa ja yhteiskunnassa

- Suomalaiset hallitsevat perustiedot luonnon monimuotoisuudesta ja ovat tietoisia sen merkityksestä sekä omista mahdollisuuksistaan vaikuttaa sen suojeluun ja kestävään käyttöön

- Luonnon monimuotoisuuden arvot on sisäistetty. Monimuotoisuuden suojelutavoite näkyy myös suunnitelmia, ohjelmia ja hankkeita koskevassa päätöksenteossa.

- Hallinto, liike-elämä, kansalaisyhteiskunta ja sidosryhmät kaikilla tasoilla edistävät ja toteuttavat kestävän tuotannon ja kulutuksen suunnitelmia ja pitävät luonnonvarojen käytön vaikutukset turvallisissa ekologisissa rajoissa.

- Vähennetään luonnon monimuotoisuuteen kohdistuvia välittömiä paineita ja edistetään sen kestävää käyttöä

2. Kaikkien luontaisten elinympäristöjen kato on pysäytetty ja luontaisten elinympäristöjen laadullista heikentymistä ja pirstoutumista on merkittävästi vähennetty.

- Ympäristöä kuormittavat ja sille haitalliset päästöt mukaan lukien rehevöitymistä aiheuttavat ravinteet on vähennetty tasolle, joka ei vahingoita ekosysteemien toimintaa ja luonnon monimuotoisuutta.

- Haitalliset vieraslajit ja niiden leviämisväylät on tunnistettu ja asetettu tärkeysjärjestykseen sekä erityisen haitalliset lajit on saatu hallintaan. Leviämisväyliä valvotaan niin, että haitallisten vieraslajien tuontia tai pääsyä sekä niiden asettumista maahan torjutaan.

- Luonnon monimuotoisuuden tilaa parannetaan turvaamalla ekosysteemit, lajit ja perinnöllinen monimuotoisuus.

3. Suojelualueiden verkosto ja sitä tukevat muut alueiden käyttöä ohjaavat monimuotoisuuden turvaamiskeinot kattavat vähintään 17 prosenttia Suomen maa-alueiden ja sisävesien yhteispinta-alasta

- Suojelualueet ovat asianmukaisesti hoidettuja ja ekologisesti ja alueellisesti edustavia. Suojelualueet ovat hyvin yhteen kytkeytyneitä ja vihreä infrastruktuuri yhdistää ne laajempiin maisemakokonaisuuksiin ottaen huomioon perinnemaisemienerityispiirteet.

- Uhanalaisten lajien häviäminen Suomesta on estetty, uhanalaisimpien lajien suojelun tasoa on parannettu ja uhanalaistumiskehitys on pysäytetty

- Luonnon monimuotoisuudesta ja ekosysteemipalveluista saatavat hyödyt turvataan kaikille

4. Välttämättömiä palveluita tuottavia ekosysteemejä ennallistetaan ja turvataan
- Ekosysteemien sieto- ja palautumiskykyä ja monimuotoisen luonnon merkitystä hiilivarastona on parannettu suojelutoimin ja ennallistamalla.
- Kaupunkiluonnon monimuotoisuutta lisätään sekä suojelutoimin että monimuotoisuutta lisäävillä rakenteilla ja hoitotoimilla.
- Parannetaan luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön toimeenpanoa osallistavalla suunnittelulla, tietojen hallinnalla ja toimintamahdollisuuksien ja - kykyjen kehittämisellä
5. Parannetaan luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön toimeenpanoa osallistavalla suunnittelulla, tietojen hallinnalla ja toimintamahdollisuuksien ja - kykyjen kehittämisellä.

3. Uhanalaiset luontotyypit ja punaisen kirjan lajit

Luontotyyppitiedon tason parantaminen on ollut välttämätöntä luonnon käyttöön liittyvien lakien ja kansainvälisten sopimusten sekä EU:n luontodirektiivin velvoitteiden täyttämiseksi sekä tehokkaamman luontotyyppien suojelun, seurannan ja raportoinnin edistämiseksi. Siksi luontotyyppitieto on tärkeää myös elinympäristöjen käyttöä koskevan suunnittelun ja päätöksenteon ohjeena.
Yhtenä luonnon monimuotoisuuden tilan mittarina käytetään lajien uhanalaisuutta koskevia arviointeja. Uhanalaisuuden arviointi on erittäin tärkeää luonnonsuojelun ja luonnonhoidon kannalta. Uhanalaisuus tarkoittaa häviämisriskiä tulevaisuudessa ja johtuu esimerkiksi nisäkkäillä yleensä siitä että lajeilla on pieni tai rajoittunut populaatio. Punaisella listalla olevat silmälläpidettävät lajit eivät aivan täytä uhanalaisuuden kriteerejä, mutta ne voivat ajautua uhanalaisiksi, jos niiden hyväksi ei toimita. Hyvin usein lajien uhanalaisuuden syynä on niiden elinympäristöjen muuttuminen ihmisen toiminnan vuoksi.

http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Lajit/Uhanalaiset_lajit

Esimerkkejä uhanalaistumisesta
1. Luontotyypit: Etelä-Suomen metsätyypeistä 75 % on uhanalaisia (2008)
- Äärimmäisen uhanalaisia metsäluontotyyppejä ovat karukkokankaat.
- Kaikki korpityypit ovat uhanalaisia.
- Lähes kaikki lehtoluontotyypit ovat uhanalaisia.
- Kangasmetsien luontotyypeistä lähes kaksi kolmannesta on uhanalaisia.
2. Lajit: uhanalaiset eliölajeja on 2 247 lajia, eli 10 % kaikista lajeista (2010).
3. Metsälajit: uhanalaisia metsälajeja on 36 % eli 816 eliölajia.
4. Linnut ja nisäkkäät (2015)
45 % linnuista on silmälläpidettäviä tai uhanalaisia ja trendi on huonompaan suuntaan. Nisäkkäistä punaisen listan lajeja ovat mm. ripsisiippa (EN), pikkulepakko (VU), liitorapa (vaarantunut VU, lähde Ilpo Hanski 2016).

Noin puolet Linnaisten metsistä edustaa uhanalaisarvioinnin luontotyyppikuvausten (Raunio ym. 2008) mukaisia keski-ikäisiä lehtomaisia tai tuoreita kankaita. Metsät sisältävät sekä kuusivaltaisia että sekapuustoisia tyyppejä. Kaikki nämä neljä kangasmetsien alatyyppiä on luokiteltu Etelä-Suomessa silmällä pidettäviksi (NT). Kokonaisuutena Linnaisten metsäalueen itä-

ja keskiosalla voi arvioida olevan Vantaan oloissa huomattavaa merkitystä uhanalaiseksi ja silmälläpidettäväksi luokiteltujen lehto- kangas- ja korpimetsien suojelulle. (Savola 2017). Linnaistenmetsässä havaittiin kääpäselvityksessä (Savola 2017) kahdeksan (8) punaisen kirjan kääväkäslajia sekä useita muita luontoarvoja indikoivia lajeja. Kääpälajiston edustavuuden, pinta-alan sekä kangas-, lehto- ja korpimetsiin liittyvien METSO-arvojen vuoksi aluetta voi pitää maakunnallisesti arvokkaana luontoalueena. (Savola 2017).

Raunio ym. 2008: http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Luontotyypit/Luontotyyppien_uhanalaisuus/Luontotyyppien_uhanalaisuus_2008

4. Liito-orava on tiukasti suojeltu direktiivilaji, jonka kanta on taantunut

Liito-orava on EU:n luontodirektiivin, liite IV (a) ja Suomen luonnonsuojelulain tiukasti suojelemalaji. Se on myös Suomen päävastuulaji, eikä se ole Suomessa vaaditulla suotuisalla suojelun tasolla (Hanski, Ilpo 2016). Kanta on taantunut 30 % viimeisen 10 vuoden aikana (Hanski, Ilpo 2016).

Etelä-Suomessa on enää vähän ”liiturille” sopivia metsiä. Rajaukset on tehty liian tiukasti eikä naaraiden vaatimuksia ja dispersaalia (poikasten levintää) huomioida riittävästi.
Naaraat elävät toisistaan erillään ja naaraiden määrästä riippuu kannan kasvu. Kannan koon ylläpitämiseksi tarvitaan aina myös vapaita asumiskelpoisia metsiköitä, mihin nuoret naaraat voivat asettua. Tilapäisesti asumattomiksi tulkitut sopivat elinpiirit ovat yhtä tärkeitä kuin asutut. (Ympäristökeskus 2005). Elinvoimainen kanta tarvitsee laajoja ja riittävän yhtenäisiä metsäalueita, jotka täyttävät lajin elinympäristövaatimukset (Ympäristökeskus 2005).

Linnaisten kaava-alueella on tällaisia haapa-kuusi metsiköitä, sekä tärkeä tikkapopulaatio, joka työstää koloja liito-oraville. Linnaisten kaava ei siten edistä lajin säilymistä alueella, eikä ympäristökeskuksen maininta (Linnaisten metsän luontoarvot – luontokatsaus. 26.5.2017.) näytä olevan linjassa ympäristökeskuksen 2005 suojelusuunnitelman kanssa.

Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelma (METSO) voi tarjota vapaaehtoisen suojelun keinoja.

5. Suojellut ja rauhoitetut lepakot

Kaikki Suomen lepakot ovat suojeltuja monin eri sopimuksin. Linnaistenmetsän alueella on tehty tuoreitakin lepakkohavaintoja (Piiroinen 2017, Hälikkä 2017, Montin 2017). Vantaan ympäristökeskus ei kuitenkaan ole teettänyt alueella uutta lepakkoselvitystä. Syyksi mainittiin resurssien puute? Vantaa ei voi jättää suojelematta lepakkoalueita ja noudattamatta sopimuksia resurssipuutteen vuoksi.

- EU:n luontodirektiivi, liite IV (a), lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentäminen on kielletty.
- Bernin yleissopimus, liite II lajit, asetus: elinympäristöjen suojelu
- Bonnin yleissopimus, liite I lajit, asetus: erittäin uhanalaiset muuttavat lajit, elinympäristön suojelu, muuttoa ja säilymistä vaarantavien tekijöiden vähentäminen
- EUROBATS 1991, sopimus Euroopan lepakoiden suojelusta 1999: velvoittaa suojelua lainsäädännön keinoin sekä tärkeiden saalistusalueiden suojelu ja nimeäminen.

Osa lepakkolajeista on punaisella listalla (2010 ja 2015 nisäkkäät ja linnut)
- *Ripsisiippa erittäin uhanalainen (EN)*
- *Pikkulepakko vaarantunut (VU)*

Uhkat (Suomen maaraportista): metsien hävittäminen ja uusien asutusalueiden rakentaminen, jos suunnittelussa ei huomioida lepakoiden tarpeita, saalistusalueita ja kulkureittejä.

5. METSO-ohjelma 2014–2025

METSO eli Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelma tarkoittaa metsien arvon tunnistamista ja tavoitteellista suojelua. METSO-ohjelman tavoitteena on osaltaan pysäyttää metsäisten luontotyyppien ja metsälajien taantuminen ja vakiinnuttaa luonnon monimuotoisuuden suotuisa kehitys vuoteen 2025 mennessä.

Tutkimusten mukaan METSO:n valintaperusteet toimivat hyvin monimuotoisuuden kannalta arvokkaimpien kohteiden tunnistamisessa. Alueen sijainti suhteessa nykyiseen suojelualueverkostoon on myös tärkeä valintaperuste. METSO-ohjelman avulla metsänomistajat, kaupungit ja kunnat voivat suojella metsiä, jotka ovat luontoarvoiltaan monipuolisia ja eliölajien elinympäristöinä arvokkaita. http://www.metsonpolku.fi/fi-FI/METSOohjelma
Linnaisten metsän selvitysalueesta arviolta 80 – 85 % täyttää metsikkökuviotasolla METSO-kriteerit (Savola 2017).

6. **Linnaistenmetsän reuna-alueet ovat tärkeitä suoja- ja virkistysalueita**

Kaava-alueen länsireunassa on kohteita, joita ei METSO-kriteereillä voida arvottaa, mutta jotka toimivat METSO-alueiden suojavyöhykkeinä ja soveltuvat hyvin ihmisten virkistyskäyttöön. Nämä reuna-alueet tai vaihettumisvyöhykkeet ovat kahden erilaisen ekosysteemin yhteisiä rajapintoja ja siirtymävyöhykkeitä, joiden ekosysteemipalveluiden kirjo voi olla hyvin laaja (Linnaisten kohdalla puutteelliseti tutkittu). Monien metsälajien kannalta metsän reuna-alueet ovat avainympäristöjä, jotka tarjoavat eläimille ruokaa, suojaa ja pesäpaikkoja. Suoja muodostuu vaihettumisvyöhykkeille tyypillisen monimuotoisesta kenttä- ja pensaskerroksesta sekä puuston tiheys- ja kokovaihtelusta. Reuna-alueiden runsas hyönteislajisto ja varpukasvit, erityisesti mustikka, ravitsevat metsälajistoa. (Linden 2014).
Linnaisten metsän reuna-alueille suunniteltu tonttikaava hävittää reuna-alueiden runsaan mustikkapeiton, pesimäpaikat ja ennen kaikkea paikallisten ihmisten kulkureitit, kulttuuripoluston, joka on ajan myötä, muodostunut metsän reunaan hyvän maaston ja kauniiden maisemien vuoksi. "Monille sopiva virkistysmetsä on järeä, täysikasvuinen ja helppokulkuinen, jossa on hyvä näkyvyys” (Silvennoinen ym. 2002, Karjalainen 2006) eli juuri sellainen Linnaistenmetsän reuna-alue, jonka Vantaa nyt haluaa kaavoittaa tonttimaaksi?

7. Metsä tarjoaa merkittävät ekosysteemipalvelut ihmisille

Ekosysteemipalvelut-käsite on eräs tapa tarkastella hyvin laajasti luonnon toimintaa, luonnonvarojen tuotantoa ja hyödyntämistä sekä inhimillisen toiminnan riippuvuutta luonnosta (Primmer ym 2012). Ekosysteemipalvelut-käsitteellä tarkoitetaan niitä aineellisia ja aineettomia hyötyjä, joita ihminen saa ekosysteemien rakenteesta ja toiminnasta ja sen avulla pyritään myös konkretisoimaan esimerkiksi kaupunkien viherrakenteen merkityksiä ja saattaa yhteen eri toimijoiden näkökulmia. (ViherKARA 2013).

Kaupunkiympäristössä korostuvat erityisesti paikalliset säätely- ja ylläpito sekä kulttuuriset ekosysteemipalvelut, jotka syntyvät monen ekosysteemin ja näiden yhteisten ekologisten

prosessien yhteistuotantona. Näitä ovat esimerkiksi paikallisilmasto, tulvasäätely, hiilensidonta ja maisema.

Kaupunkimetsien tuottamat lukuisat ekosysteemipalvelut ovat kaupungille ja sen asukkaille elintärkeitä. Metsä ja puut puhdistavat ilmaa, säätelevät mikroilmastoa, toimivat melu- ja näkösuojina, sitovat haitta-aineita sekä varastoivat ja sitovat hiiltä. Metsä tarjoaa myös elinympäristöjä monille eliölajeille ja säilyttää ihmisten luontoyhteyden, mahdollisuuden lähiluontoelämyksiin, virkistymiseen, ja rauhoittumiseen. Kun viheralueita tarkastellaan laajempana ekosysteeminä biogeokemiallisten kiertojen näkökulmasta, ekosysteemipalvelut moninkertaistuvat.

Rakennetussa ja usein stressaavassa kaupunkiympäristössä kulttuuriset ekosysteemipalvelut, joilla tarkoitetaan ihmisten fyysistä, psyykkistä ja henkistä yhteyttä luontoon, ovat ehkä kaikkein arvokkaimpia.

Metsä ja puut vaikuttavat ihmisiin monin sellaisinkin tavoin, joita ei tule heti ajatelleeksi. Maisemallisten ja suojaa antavien arvojen lisäksi niillä saattaa olla merkittävä tunne tai symbolinen arvo. Vanha metsä puineen kantaa historiaa ja ihmisten muistoja, sitovat menneisyyden nykyisyyteen. Vanha sitkeä puu voi antaa henkistä turvaa ja uskoa tulevaisuuteen nopeasti muuttuvassa ympäristössä. Metsän ja puiden merkitys ihmisille on yllättävän suuri, ne voivat lisätä henkistä hyvinvointia ja jopa ihmisten elinikää. Tutkittaessa Helsinkiläisten mielipaikkoja, ne löytyivät metsä- ja luontokohteilta, harvoin rakennetusta ympäristöstä. Metsät ovat suomalaisille ihmisille tärkeitä.

Lopuksi
Tehtyjen luonto- ja lajistoselvitysten perusteella Linnaisten laaja, noin 90 hehtaarin metsäalue täyttää maakunnallisesti arvokkaan luontoalueen kriteerit (Savola 2017). Alueella on runsaasti uhanalaisia ja silmälläpidettäviä luontotyyppejä ja erityisen tärkeä alue on lehtojen, monipuolisten kangasmetsien sekä korpien suojelulle. Lisäksi alue muodostaa keskeisen osan tärkeästä eteläpohjoissuuntaisesta metsäekologisesta käytävästä Espoon Leppävaaran urheilupuiston ja Hämeenkylän välillä sekä kahden luonnonsuojelualueen, Gubbmossen ja Furumossen välissä. Metsäalueella on myös huomattavaa merkitystä uhanalaisen ja vaateliaan kääpä- ja sammallajiston kannalta. Lajistoon kuuluu muun muassa äärimmäisen uhanalainen lahokaviosammal, liito-orava sekä hömö- ja töyhtötiaisten kaltaisia vanhan metsän lajeja. Alueella on merkitystä myös lepakoiden suojelulle.

Kaupunkisuunnittelun kaavoituskatsauksessa Linnaistenmetsän luontoarvot jätetään joko täysin huomioimatta, niitä väheksytään tai ne pyritään mitätöimään. Alueen suojelualueet ja nykyiset ja suunnitellut luo-alueet jäävät kaavan toteutuessa liian pieniksi ja eristyneiksi kohteiksi.

Linnaistenmetsä vaihettumisalueineen tulee säästää rakentamiselta arvokkaana kokonaisuutena. Arvostetun ekologin ja akateemikko Ilkka Hanskin sanoin ”Sellainen ”täsmäsuojelu”, joka säästää lajin pienialaisen ja lyhytkestoisen nykyesiintymän (eli joukon yksilöitä), mutta joka ei säilytä riittävästi elinympäristöä elinvoimaisen kannan säilymiseksi metsämaiseman tasolla, on vailla ekologisia perusteita”. Toisin sanoen yksittäiset lajiesiintymät eivät ole sinällään merkityksellisiä, oli laji kuinka uhanalainen tahansa. Tärkeintä on ymmärtää indikaattorilajien kertoma viesti: ”jos meitä esiintyy alueella, koko alue on myös monilta muilta luontoarvoiltaan poikkeuksellisen monimuotoinen ja lajistollisesti arvokas”. Tämän vuoksi

olisi tärkeää säilyttää monimuotoisuuden kannalta merkittävät alueet yhtenäisinä kokonaisuuksina ja välttää suojelualueiden ja luo-alueiden sirpaloimista pieniksi erillisiksi alueiksi.

Laajempi yhtenäinen metsäalue tuottaa ihmisille enemmän ekosysteemipalveluja kuin kapea, kulutukselle altis ja lajistoltaan köyhä metsäkaistale.

Lähteet:

Haahtela, T., Hanski, I., Jousilahti, P., Laatikainen, T., Puska, P., Reijula, K., Saarinen, K., Vartiainen, E., Vasankari, T. & Virtanen, S. 2017. Luontoaskel tarttumattomien tulehdustautien torjumiseksi, Duodecim 133 (1), s. 19–26.
Hanski, I. 2003. Ekologinen arvio Suomen metsien suojelutarpeesta. Kirjassa Harkki, S., Savola, K. ja Walsh, M. (Toim.), Palaako Elävä Metsä. Helsinki: Birdlife Suomen julkaisuja No. 5, sivut 18-33.
Hanski Ilpo K. 2016. Liito-orava Biologia ja käyttäytyminen. Metsäkustannus. s. 94.
Karjalainen, E. 2006. The visual preferences for forest regeneration and field afforestation – four case studies in Finland. Dissertationes Forestales 31. 111 s.
Korpela, K., Ylén, M., Tyrväinen, L. & Silvennoinen, H. 2010. Favorite green, waterside and urban environments, restorative experiences and perceived health in Finland. Health Promotion International 25, s. 200–209.
Lindén, M., Lilja-Rothsten, S, Saaristo. L. & Keto-Tokoi, P. 2014. (toim.) Metsänhoidon suositukset riistametsänhoitoon, työopas. Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion julkaisuja. s. 41.
Primmer, E., Kopperoinen, L., Ratamäki, O., Rinne, J., Vihervaara, P., Inkiläinen, E., Mashkina, O. & Itkonen, P. 2012. Ekosysteemipalveluiden tutkimuksesta hallintaan – Kirjallisuuskatsaus ja tapaustarkasteluita. Suomen ympäristö 39. Helsinki: Suomen ympäristökeskus.
Saastamoinen, O., Kniivilä, M., Alahuhta, J., Arovuori, K., Kosenius, A-K., Horne, P., Otsamo, A & Vaara, M. 2014. Yhdistävä luonto: ekosysteemipalvelut Suomessa. Joensuu: Itä-Suomen yliopisto. s. 203.
Savola, K. 2016. Muistio Vantaan kaupungille Linnaisten metssäalueen länsiosan luontoarvoista (23.11.2016).
Savola, K. 2017. Vantaan Linnaisten metsän kääpäselvitys 2016.
Silvennoinen, H., Pukkala, T. & Tahvanainen, L. 2002. Effect of cuttings on the scenic beauty of a tree stand. Scandinavian Journal of Forest Research 17, s. 263–273
Tyrväinen, L., Savonen, E-M. & Simkin, J. 2017. Kohti suomalaista terveysmetsän mallia. Helsinki: Luonnonvarakeskus. s. 21.
Vantaan kaupungin ympäristökeskus. 2017. Linnaisten metsän luontoarvot – luontokatsaus. 26.5.2017.
Vantaan kaupunki ympäristökeskus ja Luontotutkimus Solonen Oy. 2005. Länsi- Vantaan liito-oravakannan suojelusuunnitelma.
ViherKARA-verkosto. 2013. Kaupunkiseutujen vihreän infrastruktuurin käsitteitä. Suomen Ympäristökeskuksen raportteja 39/2013.

Liite Ulla Montinin muistutukseen:



Asukkaat haluavat Linnaistenmetsän säilyvän kokonaisena ekosysteeminä nyt ja tulevaisuudessa. 400 asukasta on allekirjoittanut vetoomuksen Linnaistenmetsän puolesta.





Asukkaiden rakentama silta ja kulkuyhteys Linnaistenmetsään, Valjaskujan päästä.



Linnaistenmetsän kaunis ja helppokulkuinen maasto polkuineen. Alla keväinen polku ja maisema.



Muistutus:




Metsämaisemia Linnaisten metsäpolun varrelta. Tontteja ei kiitos!




Linnaistenmetsän mustikkapeittoa.



Linnaisten METSO-luokan metsää lahopuineen ja pökkelöineen.









Entisen sähkölinjan alla on polku ja haukkametsää sekä paljon luontoa, joka sopii vaativillekin lajeille. Polulla liikkuessa voi kokea luonnon läheltä ja saada yllättäviä luontokokemuksia. Metsäkauriit juoksentelevat vieressä, kanahaukka huutelee korkean kuusen latvassa, käpytikka nakuttelee haapaan koloa ja närhi rääkäisee pyrähtäessään lentoon.



Palokärjen talviruokavarasto, muurahaiset pakkasilla tarpeen.







Tonttejako tähän ?





Linnaistenmetsä talvella.






Linnaistenmetsä tarjoaa valtavasti talvielämyksiä. Muurahaiset alkavat korjailla kekojaan , mustarastas, Linnaisten nimikkolintu asuu ympäri vuoden Linnaisissa ja metsä on niille tärkeä pesimä- ja ruokailupaikka.




Metsäkauriit kurkistelevat tukiaseman takaa onko kauraa tulossa?



Tukiaseman vierestä alkaa METSO-krirteerit täyttävä metsä.



Linnaistenmetsää vahtivat metsänhaltijat, hyvin ei käy niille jotka metsään kajoavat ;)

Vantaa

Vastine: Kaavatyön yhteydessä on kuultu asukkaita ja kerätty tietoa alueesta asukkaiden kanssa keskustellen. Kaavatyöhön liittyen on järjestetty asukastilaisuudet 12.5.2016, 26.5.2016 (kaavakävely) ja 25.10.2016. Lisäksi 4.5.2016 kaavoittaja oli muutaman asukkaan kanssa maastossa sekä tavannut alueen asukkaita suunnitelmien ääressä.

Kaavatyötä on tehty tiiviisti kaupungin eri asiantuntijoiden ja asukkaiden kanssa. Asukastilaisuuksissa näytetyt suunnitelmat ja välitetty tieto on perustunut sen hetkiseen parhaimpaan tietoon asiasta. Selvityksiä ja asioita on myös tarkistettu osallisilta saadun palautteen myötä. Asukkaiden mielipiteitä, joita on myös tuotu esille muistutuksissa, ja jotka ovat olleet myös keskenään eriäviä, on tutkittu ja painotettu suunnittelutyössä. Kaavaehdotus on laadittu asetettujen tavoitteiden, lähtökohtien, selvitysten, vaikutusten arviointien ja mielipiteiden pohjalta.

Luontoselvitysten yhteydessä tehtyjä raportteja ei ole aina julkaistu tai selvityksestä ei alun perin ole tehtykään julkaisua. Valmistuneiden luontoselvitysten tiedot, olivat ne sitten julkaisemattomassa raportissa tai Excel-taulukossa ovat olleet kaavatyön lähtökohtana ja lähetetty pyydettäessä kaikille kysyjille.

Kaavaselostuksessa olevalla mielipiteiden tiivistelmällä on tarkoitus tuoda esille mielipiteissä esiin nousseet asiasisällöt keskeisine perusteluineen, ei kuvastaa mielipiteiden pituutta. Koska ratkaisu alueen maankäytöstä on tehty yleiskaavassa, mielipiteiden koonnissa on keskitytty asioihin, joita tutkitaan ja ratkaistaan asemakaavatyössä. Mielipiteiden tiivistelmästä käy ilmi, että Linnaistenmetsän rakentamista myös vastustetaan.

Alueella on tehty luontoselvityksiä (mm. liito-oravaselvitys (2016), lahokaviosammal- ja linnustoselvitys, sekä jäkäläkartoitusta (2017), lepakkoselvitys (2002) sekä linnustoselvitys) ja erilaisia arvioita, jotka perustuvat asiantuntijoiden maastokäynneillä tekemiin havaintoihin. Arvokkaimmat luontoalueet on rajattu rakentamisen ulkopuolelle eikä selvitysten perusteella rakentaminen uhkaa liito-oravan, kanahaukan tai punatulkun säilymistä Linnaistenmetsässä eikä uhanalaisten kääväkkäiden kasvupaikkoja. Metsäalueella on kattava polkuverkosto ja kulku keskittyy pääsääntöisesti olemassa oleville poluille. Selvitysten perusteella on tarkistettu myös rakentamiseen osoitettavan alueen muotoa ja lisätty kaksi luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää (luo) aluetta, joiden tarkoitus on suojella alueen luontotyyppiä ja siellä esiintyviä uhanalaisia lajeja. Linnaisten metsäalueen merkitys kokonaisuutena, luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeänä metsäalueena ja seudullisena ekologisena yhteytenä, on tiedossa ja otetaan huomioon yleiskaavaa uudistettaessa.

Voimassaolevan yleiskaavan vaikutusten arviointien perusteella Linnaisten pientaloalueen laajennus ei merkittävästi vähennä virkistysalueiden määrää tai haittaa niiden toimivuutta. Asemakaavoituksen yhteydessä tehtyjen luonto-, maaperä- ym. selvitysten ja tarkastelujen perusteella rakentamiseen osoitettava alue on noin 7 ha ja se on pienentynyt huomattavasti yleiskaavassa merkitystä A3-alueesta, joka on noin 10 ha. Asemakaavaehdotuksen mukainen rakentaminen (korttelit ja kadut) on noin 7% Rajatorpantien eteläpuoleisen Linnaistenmetsän pinta-alasta.

Rakentamisen aiheuttamaa reunavaikutusta pyritään pienentämään metsän valmennuksella ja antamalla kasvaa tiheä reunuspuustoa rakennettavan alueen ja säilyvän metsän väliin. Myös aitaamalla reunimmaiset tontit estetään pihojen laajentuminen metsään. Virkistysyhteydet metsään on osoitettu katualueilta, jolloin kulku metsään ohjautuu keskitetysti pää-

poluille. Tonttien aitaaminen ei vähennä virkistysyhteyksiä metsään, sillä yksityisten tonttien läpi ei voida osoittaa kulkureittejä. Kaavamääräyksillä on tuotu esille isojenpuiden säilyttäminen.

Asemakaava-alueen hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Vantaan kaupungin hulevesiohjelmaa (2009) ja hulevesien hallinnan toimintamallia (2014). Alueen jokainen tontinomistaja hallitsee alueellaan syntyvät hulevedet. Tontin rakentaja laatii tontilleen hulevesisuunnitelman rakennuslupaa hakiessa. Hulevesisuunnitelmiin pyydetään lausunto Vantaan kuntatekniikan keskuksessa ennen luvan myöntämistä.

Kaupungin katualueen hulevesien hallinta perustuu avo-ojiin ja hulevesiviemäröihin. Viemäröidyt hulevedet viivytetään alueen eteläpuolella avo-ojapainanteissa. Samalla katuvesien laatua voidaan parantaa ennen johtamista vastaanottavaan vesistöön. Korpialueelle johdettavat hulevedet kompensoivat kaivetun matalahkon ojan kuivattavaa vaikutusta.

Asemakaavaehdotuksessa ei ole merkitty kaikkia polkuja, vain seudulliset ulkoilureitit ja yhteydet. Nämä reitit tehdään polkuja leveämpinä. Reittien linjaukset perustuvat maastokartoituksiin ja yhteystarpeisiin. Aisakellonpolun tarkempi linjaus tehdään jatkosuunnittelun yhteydessä ja siinä voidaan ottaa huomioon arvokkaat luontokohteet.

Alueen kaavoittaminen noudattaa voimassa olevaa yleiskaavaa sekä Vantaan kaupungin kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta koskevia maapoliittisia linjauksia (Kv 22.9.2014). Linnaisten alue sijaitsee keskellä pääkaupunkiseutua ja liittyy kaupunkirakenteellisesti tiiviisti Espoon Laaksolahden pientaloalueeseen. Uusi alue laajentaa nykyistä Linnaisten omakotialuetta Vantaalla. Alueen rakentuminen kestää useita vuosia ja tontin luovutuksilla voidaan säädellä julkisiin palveluihin, kuten päivähoitoon ja kouluihin kohdistuvaa palvelun tarvetta. Lähipalvelut sijaitsevat Pähkinärinteessä ja Lähderannassa Espoon puolella sekä aluekeskustasoiset palvelut Myyrmäessä. Linnaisten vieressä Espoon puolella Jupperintullissa on rakentamaton liikerakennusten korttelialue, johon voi rakentaa esimerkiksi päivittäistavaramyymälän. Hämevaaran päiväkodin kaavoitus alkaa syksyllä 2017 ja Linnaisissa on päiväkotitontti, jonka voi tarvittaessa ottaa käyttöön.

Joukkoliikenteen kulut rahoitetaan osittain asukkailta saatavina lipputuloina. Jotta joukkoliikenteen parantaminen olisi kannattavaa, pitäisi alueella olla enemmän joukkoliikenteen käyttäjiä.

Linnaistentiellä, Rajatorpantien ja Silatien välissä, suoritettiin liikennelaskenta 24.5.2016. Kadun keskivuorokausiliikennemäärä oli 950 ajon/vrk, josta raskaiden ajoneuvojen osuus oli 10 %. Pientaloalueen laajennuksen myötä alueen ajoneuvoliikennemäärä lisääntyy arviolta 500 ajon/vrk. Myös kevyenliikenteen määrä lisääntyy. Kaavatyön yhteydessä on tutkittu ja edistetty mm. Espoon suunnittelijoiden kanssa kevyenliikenteen yhteyksien parantamista lähialueille.

Linnaisten täydennysalueen korttelit 10013 ja 10030 sijoittuvat osin voimassa olevan yleiskaavan lentomelualueelle Lden 50-55 dB, joka ei rajoita asuntorakentamista, mutta edellyttää asunnoilta ΔL 32 dB ääneneristävyyttä sekä toimisto- ja muilta hiljaisilta työtiloilta ΔL 28 dB ääneneristävyyttä.

Tarkistukset: Selostusta täydennetään kuvaamalla Linnaistenmetsän maakunnallista arvoa.

Vantaa

Kaupunkisuunnittelu / Länsi-Vantaan asemakaavayksikkö

Kaupunginhallitus oikeutti 12.6.2017 kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavaehdotuksesta ja asemakaavan muutosehdotuksesta **nro 100400** / **Linnaisten omakotialueen laajennus**. Lausuntoja pyydettiin 7 ja saatiin 3 kpl.

Lausunnonantaja	**Lausunto**	**Tarkistukset**
NRO 1 LINNAISTEN OMAKOTIYHDISTYS	Uuden alueen ajoneuvoliikenne tulisi ohjata useammalle reitille. Vesijohtoverkoston riittävä mitoitus ja hulevesien hallinta tulee varmistaa ennen uuden alueen rakentamista. Uusi alue ulottuu liian lähelle VL-alueen kallioita. Alueen kunnallistekniikka tulisi rakentaa kerralla valmiiksi. Toivotaan Aisakellonpolun rakentamista Pähkinärinteeseen.	–
NRO 2 UUDENMAAN ELY-KESKUS	Asemakaava tarkentaa onnistuneesti oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa esitettyä ratkaisua. Kaavamerkinnällä ja –määräyksellä olisi tarpeen turvata Lahokaviosammaleen esiintymispaikkojen säilyminen luonnontilaisena.	–
NRO 3 HELSINGIN SEUDUN YMPÄRISTÖPALVELUT –KUNTAYHTYMÄ (HSY)	Jätevedenpumppaamon ET-alueen tilavaraus tulee olla 15 x 15 m. Alueen nykyisen vesijohto- ja jätevesiviemäriverkoston kapasiteetin riittävyys asemakaava-alueella tulee varmistaa.	ET-alueen koko ja sijainti tarkistetaan, jolloin katualuetta jatketaan uudelle ET-alueelle.

Vantaa

NRO 1
LINNAISTEN OMAKOTIYHDISTYKSEN HALLITUS RY

Lausunto: Linnaisten omakotiyhdistyksen kannanotto kaavaan 100400

Kiitos mahdollisuudesta kommentoida vielä uudelleen jo pitkällä valmisteluissa olevaa Linnaisten uuden alueen kaavaa 100400. Alueen kehityssuunnitelmat ovat aiheuttaneet nykyisissä asukkaissa vilkasta keskustelua niin puolesta kuin vastaan. Osa asukkaista näkee suunnitelman normaalin kaupunkisuunnittelun mukaisena kehityksenä. Toisaalta samanaikaisesti osa kokee myös kaavan etenemisen laajemmalle alueellekin (Pähkinänrinne, Hämevaara) toimivalle virkistysalueelle negatiivisesti ja riskinä alueen rikkaalle luonnolle. Uusi kaava huomioi tietyiltä osin uuden alueen luontoarvot jättämällä osan yleiskaavan mukaisesta alueesta rakentamatta samalla suojelemalla tärkeät kosteikkoalueet sekä asettamalla rakentamiselle (avokalliot, siirtolohkareet ym.) ja puuston (mm. kilpikaarnamännyt) säilyttämiselle ohjeita. Tärkeänä pidetään myös sitä, että uudelta alueelta on pääsy ja näkymä Linnaisten metsään useasta kohdasta! Omakotiyhdistyksen hallitus käsitteli kokouksessaan 29.8.2017 Linnaisten täydennysrakentamisalueen (100400) asemakaavaa. Osa kannanotoista pohjautuu aikaisemmin, 10.6.2016 jättämäämme ilmoitukseen. Tulkintamme mukaan niitä ei ole riittävästi huomioitu nykyisessä asemakaavaesityksessä.

1. Kulkuyhteydet (autoliikenne) uudelle alueelle: Liikenne alueelle tulisi järjestää vähintään kahta reittiä, jolloin se jakautuisi tasaisemmin eri puolille vanhaa Linnaista. Mieluimmin siten, että alueen läpi pystyisi ajamaan.

2. Vesijohto, veden riittävyys vanhalla ja uudella alueella: Uusi alue tulee kuormittamaan vesijohtoverkostoa uusilla käyttäjillä. Vesijohtoverkon suunnittelussa pitää huomioida riittävät mitoitukset, jotta paine verkostossa turvataan kaikille käyttäjille Linnaisten alueella uuden alueen rakentamisen alusta lähtien.

3. Hulevesien suunnittelu: Hulevesien hallinta huolettaa erityisesti valuma-alueille asuvia asukkaita. Suunnitelmissa on huomioitava riittävät toimenpiteen, joilla poikkeuksellistenkin luonnonilmiöiden tai sateisten aikojen aiheuttamilta vahingoilta voidaan välttyä. Toimenpiteitä ovat mm. imeytykset tonteilla, hulevesien johtaminen alueelta muualle, riittävän syvät avo-ojat jne.

4. Uuden alueen supistaminen: Ehdotettu kaava-alue ylittää vuoden 2016 alkuperäisen kaava-alueen, joka perustuu yleiskaavaan. Supistamisen tarkoituksena on suojella kyseisen alueen itäpuolella olevia kallioita, jotka muodostavat asukkaille tärkeän virkistysalueen. Kaava-alueen laajentaminen yli yleiskaavan ei enää edusta pienimuotoista muutosta. Noin 20% suunnitellusta uudistuotannosta on sijoitettuna nykyisen yleiskaavan linjauksen ulkopuolelle.

5. Alueen infrastruktuurin rakentaminen: Yksimielisenä toiveena esitämme, alueen infrastruktuurin rakennusta kokonaisuutena kerralla valmiiksi; käytännössä siis raskaimmat maansiirtotyöt räjäytyksineen ja tekninen infrastruktuuri. Näemme tämän vaikuttavan vahvasti nykyisen asukkaiden viihtyvyyteen, raskaan liikenteen aiheuttamaan meluun sekä vanhan alu-

een läpi johdettuun raskaan ajoneuvokaluston aiheuttamaan turvallisuusriskiin. Alueella on paljon pieniä lapsia. Uskomme tämän myös nostavan tulevien asukkaiden hyvinvointia, sekä parantavan merkittävästi uuden alueen kiinnostavuutta ostajien puolelta.

6. Kevyen liikenteen väylä: Toivomme (Aisakellonpolku) kevyesti kunnostettua (hiekka-polku/pyöräilyyn soveltuva) kevyenliikenteen väylää metsän läpi nykyisen Kulkuskujan päästä kohti Pähkinärinnettä vanhaa sähkölinjaa mukaillen. Väylä palvelisi alueen asukkaita, erityisesti koululaisia, nopeana kulkuyhteytenä Pähkinänrinteen suuntaan.

Alussa mainitun mukaisesti, myös omakotiyhdistyksen hallituksen jäsenten mielipiteissä oli eriäviä kantoja. Yllä mainitut kuusi kohtaa koskevat nyt esillä olevaa kaavaluonnosta, ja olivat enemmistön hyväksymiä. Edelleen esille on samanaikaisesti nostettava alueella myös vahvana huolena noussut metsäalueen katoaminen, jonka vuoksi myös jo aikaisemmin hyväksyttyä osa asukkaista vielä kyseenalaistaa. Siksi mielestämme on tärkeää edetä suunnitelman kanssa sekä luontoarvot vahvasti huomioiden ja asukkaiden huolenaiheet tarkasti selvittäen.

Vastine: Linnaisten täydennysalueen suunnittelulla varmistetaan pientaloalueiden kaavavaranto tulevaisuuden tarpeisiin sekä asuntotuotannon monipuolisuus. Alueen kaavoittaminen noudattaa voimassa olevaa yleiskaavaa sekä Vantaan kaupungin kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta koskevia maapoliittisia linjauksia (Kv 22.9.2014). Alueen rakentuminen kestää useita vuosia ja tontin luovutuksilla voidaan säädellä julkisiin palveluihin, kuten päivähoitoon ja kouluihin kohdistuvaa palvelun tarvetta.

Voimassaolevan yleiskaavan vaikutusten arviointien perusteella Linnaisten pientaloalueen laajennus ei merkittävästi vähennä virkistysalueiden määrää tai haittaa niiden toimivuutta. Asemakaavoituksen yhteydessä tehtyjen luonto-, maaperä- ym. selvitysten ja tarkastelujen perusteella rakentamiseen osoitettava alue on noin 7 ha ja se on pienentynyt huomattavasti yleiskaavassa merkitystä A3-alueesta, joka on noin 10 ha. Asemakaavaehdotuksen mukainen rakentaminen (korttelit ja kadut) on noin 7% Rajatorpantien eteläpuoleisen Linnaistenmetsän pinta-alasta.

Kaavatyön alkuvaiheessa kaava-alue oli nykyistä laajempi ja kulun alueelle suunniteltiin tapahtuvan kahden ajoyhteyden kautta. Suunnittelun yhteydessä tehtyjen luontoselvitysten perusteella nykyisen alueen eteläpuolella oleva metsäalue tuli säilyttää. Tämän vuoksi kaava-aluetta muutettiin, jolloin etelän suunnasta alueelle suunniteltu ajoyhteys ei enää ollut mahdollinen.

Liikenneselvitysten perusteella alueelle riittää yksi, Kulkuskujalle (tulevalle Aisakellontielle) suunniteltu ajoyhteys. Toinen ajoyhteys alueelle ei ole välttämätön. Ajo uudelle alueelle tulee tapahtumaan Linnaistentietä ja Kulkuskujaa (tuleva Aisakellontie) pitkin. Linnaistentien varressa on kevyenliikenteen väylä ja myös Kulkuskujan varteen tullaan rakentamaan kevyenliikenteen väylä. Tämä mahdollistaa kävelijöiden ja pyöräilijöiden turvallisen kulkemisen näitä katuja pitkin.

Toisen ajoyhteyden toteuttaminen uudelle alueelle Valjaskujan tai Silatien kautta aiheuttaisi lisäkustannuksia nykyisten katujen parantamisen ja uuden Valjaskujan päästä toteutettavan katuyhteyden rakentamisen takia. Myös kortteli 10013 pienenisi. Kevyenliikenteen väylän ra-

kentaminen Valjaskujalle tai Silatielle edellyttäisi katualueen leventämistä lunastamalla tonttimaata katualueeksi. Myös Valjaskujan päässä oleva pysäköintialue häviäisi, mikäli ajoyhteys toteutetaan Valjaskujan tai Silatien kautta. Monien Silatien varrella sijaitsevien tonttien pihajärjestelyt on suunniteltu siten, että auto joudutaan peruuttamaan tontilta kadulle. Tämä lisäisi onnettomuusriskiä, jos katu toimisi ajoyhteytenä kaavoitettavalle alueelle.

Linnaisten alueen liikennerajoituksia tullaan muuttamaan siten, että koko alueella on 30 km/h nopeusrajoitus. Muutos tullaan toteuttamaan vuoden 2018 alkupuolella.

Linnaisten alueen vesihuolto perustuu runkovesilinjaan Espoon kaupungin puolelta. Linnaisten vesijohdon kapasiteetin varmistamiseksi alueelle on laadittu vesijohtoverkoston kapasiteettitarkastelu. Tarkastelun ehdottamat verkostojen parannukset ja niiden kustannukset on toteutettava yhteistyössä Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) sekä Espoon kaupungin kanssa.

Asemakaava-alueen hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Vantaan kaupungin hulevesiohjelmaa (2009) ja hulevesien hallinnan toimintamallia (2014). Alueen jokainen tontinomistaja hallitsee alueellaan syntyvät hulevedet. Tontin rakentaja laatii tontilleen hulevesisuunnitelman rakennuslupaa hakiessa. Hulevesisuunnitelmiin pyydetään lausunto Vantaan kuntatekniikan keskuksessa ennen luvan myöntämistä. Kaupungin katualueen hulevesien hallinta perustuu avo-ojiin ja hulevesiviemäreihin. Viemäröidyt hulevedet viivytetään alueen eteläpuolella avo-ojapainanteissa. Samalla katuvesien laatua voidaan parantaa ennen johtamista vastaanottavaan vesistöön.

Voimassa olevan yleiskaavan Linnaisten pientaloalueen (A3) rajausta tarkistettiin asemakaavatyön aikana, sillä luontoselvitysten perusteella eteläosan A3-alueella oleva kosteikko tuli säilyttää ja asiantuntija arvioiden perusteella rakentamista voitiin laajentaa sen pohjoispuolella A3-aluerajausta idemmäksi. Näin saavutettiin rakentamisen määrää koskevat tavoitteet ja arvokkaan luontoalueen säilyminen. Kaavaratkaisu säilyttää asukkaille tärkeät kalliot. Rakentamisen aiheuttamaa reunavaikutusta pyritään pienentämään metsän valmennuksella ja antamalla kasvaa tiheä reunuspuustoa rakennettavan alueen ja säilyvän metsän väliin. Myös aitaamalla reunimmaiset tontit estetään pihojen laajentuminen metsään. Virkistysyhteydet metsään on osoitettu katualueilta, jolloin kulku metsään ohjautuu keskitetysti pääpoluille.

Kaavoituksen yleissuunnitelma antaa yleiskuvan hulevesien hallinnasta ja liikennejärjestelyistä ja toimii lähtökohtana myöhemmin laadittaville katujen rakennussuunnitelmille. Yksityiskohtaisessa rakennussuunnittelussa tutkitaan yleissuunnitelman linjauksia. Yleissuunnitelmassa esitettyjen teknisen infrastruktuurin rakentamiselle ei ole toistaiseksi esitetty aikataulua kuntatekniikan keskuksen rakentamisohjelmissa. Kunnallistekniikan rakentamisen aikatauluista ja investoinneista päätetään vuosittain. Kunnallistekniikka toteutetaan ennen pientalotonttien luovutusta. Aikataulut tarkentuvat kaavan voimaantulon, kunnallistekniikan suunnittelun ja investointien, tontinluovutusten ja kunnallisten palvelujen käyttöasteen mukaan.

Raskaan liikenteen määrä on keskimääräistä suurempi ainoastaan rakennustöiden aikaan. Ennen työmaaliikenteen alkua teetetään työnaikaiset liikenteenohjaussuunnitelmat. Näissä otetaan huomioon erityispiirteet, esim. tärinä. Myös kevyenliikenteen turvallisuus otetaan huomioon työmaaliikenteen suunnittelussa.

Linnaistentiellä, Rajatorpantien ja Silatien välissä, suoritettiin liikennelaskenta 24.5.2016. Kadun keskivuorokausiliikennemäärä oli 950 ajon/vrk, josta raskaiden ajoneuvojen osuus oli 10 %. Pientaloalueen laajennuksen myötä alueen ajoneuvoliikennemäärä lisääntyy arviolta 500 ajon/vrk. Myös kevyenliikenteen määrä lisääntyy.

Kaavatyön yhteydessä on tutkittu ja edistetty mm. Espoon suunnittelijoiden kanssa kevyenliikenteen yhteyksien parantamista lähialueille. Aisakellonpolku on merkitty kaavakarttaan, sillä se nähdään tärkeänä reittiyhteytenä Pähkinärinteeseen.

Voimassaolevan yleiskaavan vaikutusten arviointien perusteella Linnaisten pientaloalueen laajennus ei merkittävästi vähennä virkistysalueiden määrää tai haittaa niiden toimivuutta. Asemakaavoituksen yhteydessä tehtyjen luonto-, maaperä- ym. selvitysten ja tarkastelujen perusteella rakentamiseen osoitettava alue on noin 7 ha ja se on pienentynyt huomattavasti yleiskaavassa merkitystä A3-alueesta, joka on noin 10 ha. Asemakaavaehdotuksen mukainen rakentaminen (korttelit ja kadut) on noin 7% Rajatorpantien eteläpuoleisen Linnaistenmetsän pinta-alasta.

Alueella on tehty luontoselvityksiä (mm. liito-oravaselvitys (2016), lahokaviosammal- ja linnustoselvitys, sekä jäkäläkartoitusta (2017), lepakkoselvitys (2002) sekä linnustoselvitys) ja erilaisia arvioita, jotka perustuvat asiantuntijoiden maastokäynneillä tekemiin havaintoihin. Arvokkaimmat luontoalueet on rajattu rakentamisen ulkopuolelle eikä selvitysten perusteella rakentaminen uhkaa liito-oravan, kanahaukan tai punatulkun säilymistä Linnaistenmetsässä eikä uhanalaisten kääväkkäiden kasvupaikkoja. Metsäalueella on kattava polkuverkosto ja kulku keskittyy pääsääntöisesti olemassa oleville poluille. Selvitysten perusteella on tarkistettu myös rakentamiseen osoitettavan alueen muotoa ja lisätty kaksi luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää (luo) aluetta, joiden tarkoitus on suojella alueen luontotyyppiä ja siellä esiintyviä uhanalaisia lajeja. Linnaisten metsäalueen merkitys kokonaisuutena, luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeänä metsäalueena ja seudullisena ekologisena yhteytenä, on tiedossa ja otetaan huomioon yleiskaavaa uudistettaessa.

Asukkaiden mielipiteitä, joita on myös tuotu esille muistutuksissa, ja jotka ovat olleet myös keskenään eriäviä, on tutkittu ja painotettu suunnittelutyössä. Kaavaehdotus on laadittu asetettujen tavoitteiden, lähtökohtien, selvitysten, vaikutusten arviointien ja mielipiteiden pohjalta.

Tarkistukset: -

NRO 2
UUDENMAAN ELY-KESKUS

Lausunto: Lausunto asemakaavan muutosehdotuksesta, Vantaa, Linnainen, kaavanro 100400

Vantaan kaupunki on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa Linnaisten omakotialueen laajennuksen asemakaavan muutosehdotuksesta 31.8.2017 mennessä.
Asemakaava tarkentaa onnistuneesti oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa esitettyä ratkaisua. Kaava-alueella esiintyy erityisesti suojeltavaksi luokiteltu lahokaviosammal. Esiintymispaikan päälle ei ole esitetty rakentamista, mutta lajin turvaamiseksi olisi tarpeen kaavamerkinnällä ja -määräyksellä turvata esiintymispaikkojen säilyminen luonnontilaisena (luo- merkinnän täydentäminen).

Vastine: Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeiden (luo) alueiden tarkoitus on suojella ja säästää koko ympäristö, jossa näitä ympäröivän luonnon tilasta kertovia indikaattorilajeja esiintyy. Linnaisten metsäalueen merkitys kokonaisuutena, luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeänä metsäalueena ja seudullisena ekologisena yhteytenä, on tiedossa ja otetaan huomioon yleiskaavaa uudistettaessa.

Tarkistukset: -

NRO 3
HELSINGIN SEUDUN YMPÄRISTÖPALVELUT –KUNTAYHTYMÄ (HSY)

Lausunto: ASEMAKAAVA NRO 100400, LINNAINEN LAAJENEE, 10. KAUPUNGINOSA, LINNAINEN Asemakaavalla mahdollistetaan Linnaisten omakotialueen laajentaminen yleiskaavan 2007 täydennysrakentamisalueelle Linnaistenmetsään nykyisen omatotialueen itäpuolelle. Kaava mahdollistaa 70 erillispientalotonttia tonttitehokkuudella e=0,25 ja 81 kaksikerroksista erillispientaloa.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan seuraavaa:

Vesihuollon järjestäminen kaava-alueella on esitetty selostuksen liitteenä olevassa vesihuollon esisuunnitelmassa. Asemakaavan muutosalueelle esitetään rakennettavaksi d160 vesijohtoa, d200 jätevesiviemäriä, d300 hulevesiviemäriä ja jätevedenpumppaamo kaavassa esitetyille katu- ja rasitealueille. Lisäksi kapasiteettitarkasteluissa on tullut esiin, että nykyisen vesijohtoverkoston kapasiteettia on suositeltavaa kasvattaa Linnaisten paineenkorotusaseman ja uuden kaava-alueen välillä, mikäli Linnaisten maximikulutusennuste toteutuu.

Eteläosan jätevedet kootaan uudelle jätevedenpumppaamolle, joka johtaa vedet paineviemäriä pitkin Linnaistentien nykyiseen d200 viemärilinjaan. Aisaparintien päähän on merkitty aluevaraus uudelle jätevedenpumppaamolle (merkintä et). Aluevarauksen tulee olla kooltaan vähintään 15 x 15.

Vantaa

Asemakaava-alueen hulevedet hallitaan omakotitonteilla viivyttäen ennen johtamista katualueen d300 hulevesiviemäriin. Hulevesiviemärit laskevat pohjoisosassa nykyiseen Kulkusojaan ja eteläosassa Äijänsuolle johtavaan avo-ojaan.

Alueen nykyisen vesijohto- ja jätevesiviemäriverkoston kapasiteetin riittävyys asemakaava-alueella tulee varmistaa kunnallisteknisen yleissuunnitelman yhteydessä tehtävässä vesihuollon yleissuunnitelmassa.

Vastine: Jätevedenpumppaamolle varatun ET-alueen kokoa ja sijaintia tarkistetaan laajentamalla aluetta 15 m x 12 m:n kokoiseksi ja siirretään se lähivirkistysalueelle korttelin 10018, tontti 38 eteläpuolelle maanalaista johtoa varten varatun alueen itäpäähän. Katualuetta jatketaan ET-alueen kohdalle.
Kaava-alueen eteläosan jätevedet pumpataan pohjoiseen, Aisaparintien uuden d200 viemärilinjan kautta. Vesijohdon eteläinen yhteys Linnainstentielle huomioidaan kaavassa vesihuollon putkivarauksella.

Tarkistukset: Laajennetaan ET-aluetta 15 m x 12 m:n kokoiseksi ja siirretään se korttelin 10018, tontti 38 eteläpuolelle maanalaista johtoa varten varatun alueen itäpäähän ja katualuetta jatketaan ET-alueen kohdalle.



Linnaisten metsän luontoarvot

- luontokatsaus -

Vantaan kaupungin ympäristökeskus
26.5.2017

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 32 §

Yleiskuvaus

Kaava-alue on tuoretta tai lehtomaista kangasta, sekä kangasmaan ja korpipainanteiden muodostamaa mosaiikkia. Kaava-alueen pohjoisosassa on laaja korpialue, joka jatkuu itään kaava-alueen ulkopuolelle. Kaava-alueen eteläosassa on korpi- ja kangaskorpikokonaisuus. Sen länsiosaan on kaivettu kuivatusoja asuinalueen eteläosan kiinteistöjen turvaksi. Oja jatkuu norona, jonka ympärillä on tuoretta ja kosteaa lehtoa. Noron varren lehtoalue jatkuu etelässä Äijänsuon (Gubbmossen) luonnonsuojelualueelle kaava-alueen ulkopuolella.

Täydennysrakentamiselle varattu alue on harvennushakattu noin 10 vuotta sitten. Metsässä on pienialaisia soistuneita painanteita ja lehtolaikkuja. Puusto on kehitysluokaltaan enimmäkseen varttunutta tai kypsää metsää. Pääpuulajina vaihtelevat alueittain kuusi, mänty ja hieskoivu. Täydennysrakentamisalueen pohjoispuolella olevan korpialueen ojitetun länsiosan puustoa on harvennettu. Muualla kaava-alueella puusto on vanhaa ja jokseenkin luonnontilaisen kaltaista. Täydennysrakentamisalue sivuaa luonnontilaisen kaltaisen metsän alaa ja menee paikoin hieman sen puolelle täydennysrakentamisalueen itäreunassa.

Vantaan petolintutilanne on päivitetty vuonna 2015. Linnaisten metsän liito-oravatilanne kartoitettiin Länsi-Vantaan liito-oravaselvityksen yhteydessä vuonna 2016. Vuoden 2016 kesällä täydennysrakentamiseen varatulla alueella tehtiin jäkäläselvitys. Saman vuoden syksyllä Linnaisten metsässä selvitettiin kääpälajistoa. Syksyn 2016 aikana tehtiin luontotyyppitarkastelut asemakaavan täydennysrakentamisalueella ja siihen välittömästi rajautuvilla metsäalueilla. Lisäksi vuoden 2017 keväällä Linnaisten metsän luontoinventointeja täydennettiin lahokaviosammalkartoituksella.



Arvokkaat luontokohteet

Asemakaavan laajennusrakentamisalueen välittömässä läheisyydessä on luontokohteita, jotka täyttävät Etelä Suomen metsien monimuotoisuusohjelman (Metso) parhaimman, eli 1-luokan kriteerit. Täydennysrakentamisalueen välittömässä läheisyydessä Metso 1 -luokkaan arvioiduille alueille on tehty luo-aluerajaukset (luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue).

Korpien suhteen Metso 1 -luokan kriteerit täyttyvät, kun alan puusto on yli 80-vuotiasta eikä siinä näy merkkejä äskettäisistä hakkuista ja suon vesitalous on luonnontilainen tai vain vähäisesti muuttunut. Havupuuvaltaisilla lehtomaisilla kankailla yli 100-vuotias puusto ja runsas lahopuuston määrä täyttävät Metso 1 -kriteerit.

Pohjoisemman luo-alueen rehevimmät kasvupaikat ovat lehtomaista kangasta ,mutta enimmäkseen alue on tuoreen kankaan kuusivaltaisen metsän ja korpipainanteiden muodostamaa mosaiikkia. Puusto on vanhaa, yli 100-vuotista, ja luonnontilaisen kaltaista. Lahopuuta, josta osa on järeää ja sammaloitunutta, on melko paljon. Korpialat ovat vesitaloudeltaan jokseenkin luonnontilaisia. Lahopuulajiston vanhan metsän indikaattorilajeista alalta löytyvät punahäivekääpä (*Leptoporus mollis*), ruskokääpä (*Postia calvenda*) ja oravuotikka *(Asterodon ferruginosus).*

Eteläisemmän luo-alueen soistuvan lehtomaisen kankaan ja korpialojen muodostaman kokonaisuuden reunaan on kaivettu äskettäin matala oja, joka ei ole vielä ehtinyt vaikuttaa alan kasvillisuuteen. Kuusi-koivusekametsässä kasvaa mäntyjä ja muutamia tervaleppiä. Alan valtapuusto on yli 100-vuotiasta ja luonnontilaisen kaltaista. Lahopuuta on kohtalaisesti, ja kuusi- ja koivulahopuun jatkumo on hyvä. Alan hyvään lahopuulajistoon kuuluu pohjanrypykkä (*Phlebia centrifuga*), joka on vaatelias aarniometsien laji.



Suojeltavat luontotyypit

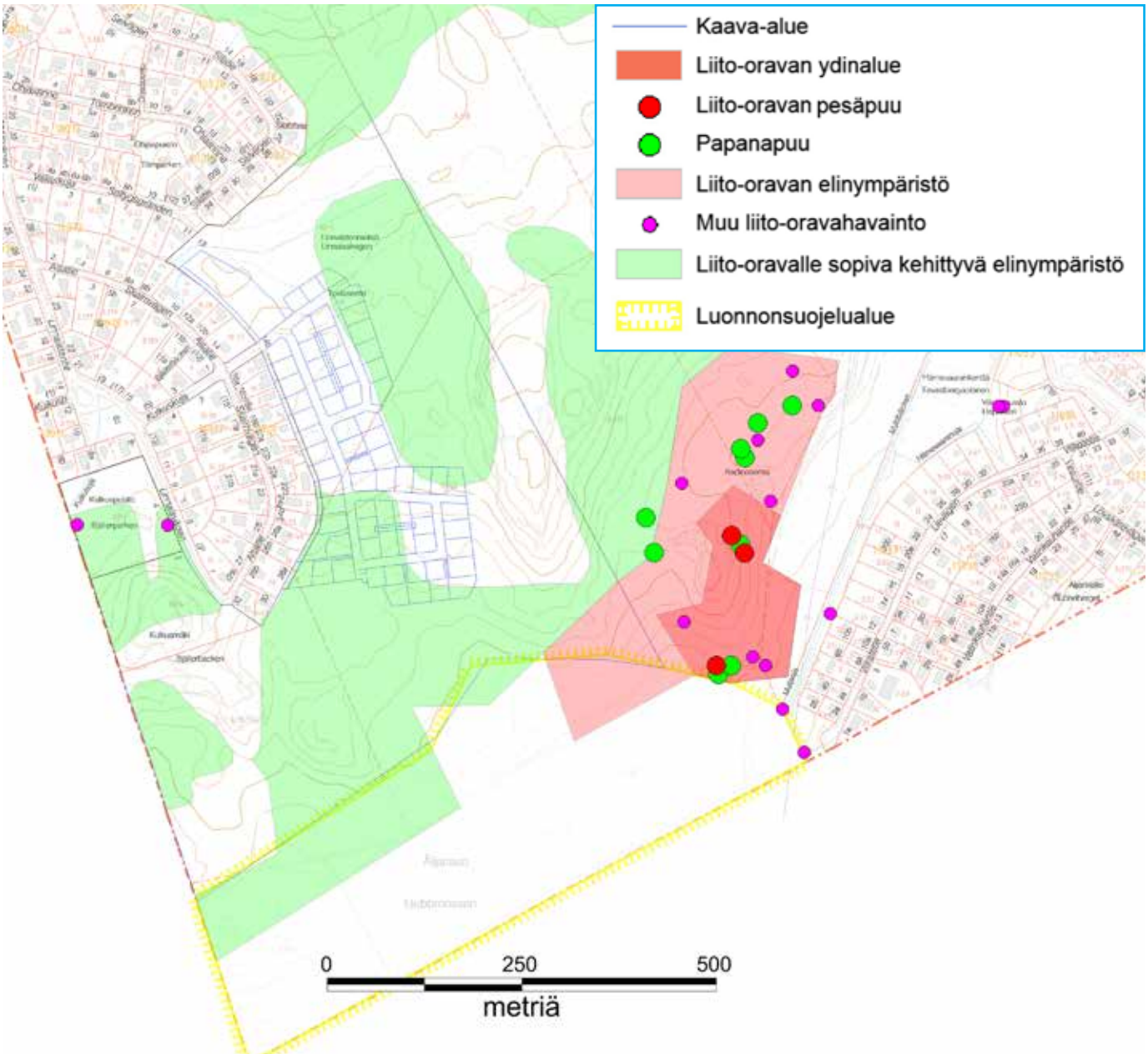
Asemakaavan laajennusalueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole luonnonsuojelulaissa (lsl 1096/1996) lueteltuja suojeltuja luontotyyppejä (lsl 29 §).

Erityisesti suojeltavat lajit

Liito-orava

Liito-orava on Suomessa silmälläpidettävä (NT) ja EU:n luontodirektiivin tiukasti suojelema laji. Linnaisten metsän liito-oravatilanne kartoitettiin vuonna 2016. Metsäalueen kaakkoisosasta löytyi asuttu reviiri. Sen ydinalue ja ydinalueen ympärille rajattu liito-oravan elinympäristö sijoittuu osin Äijänsuon luonnonsuojelualueen puolelle. Täydennysrakentamisen kaava-alueen länsiosassa tehtiin kaksi yksittäishavaintoa liito-oravasta, mutta koko kaava-alueella ei todettu olevan liito-oravan lisääntymis- tai levähdyspaikkoja. Kaava-alueella sen sijaan todettiin olevan liito-oravalle sopivaksi elinympäristöksi kehittyvää metsää. Siitä pieni osa sijoittuu kaava-alueen täydennysrakentamisalueelle. Alueen asukkaat ilmoittivat liito-oravahavainnoista vuoden 2017 keväällä kaava-alueen välittömässä läheisyydessä. Nämä yksittäishavainnot eivät ole täydennysrakentamiseen varatulla alueella.

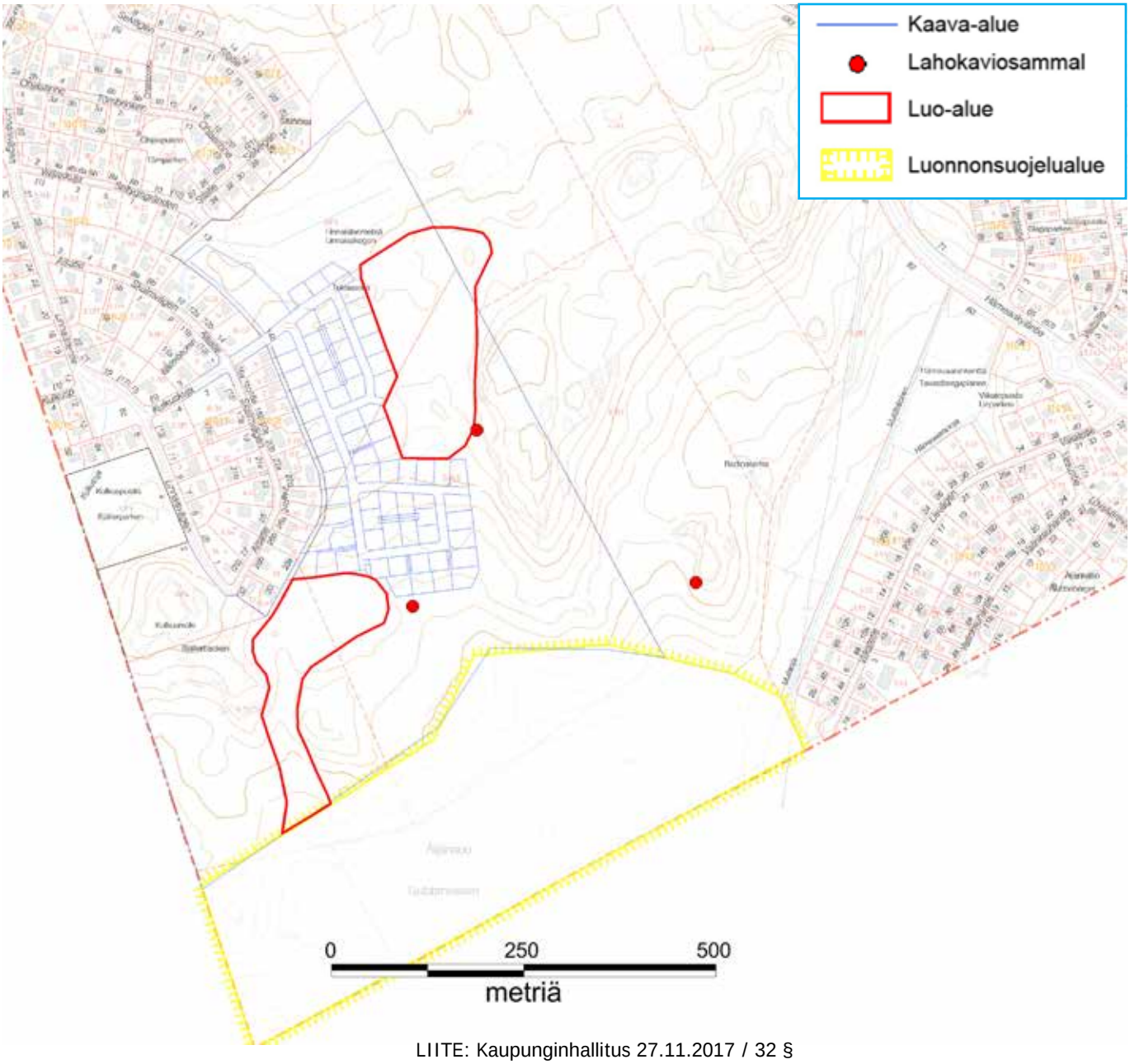
Kaavan mahdollistama täydennysrakentaminen ei vaaranna liito-oravan liikkumisyhteyksiä tai uhkaa lajin säilymistä Linnaisten metsän alueella.



Lahokaviosammal

Lahokaviosammal (*Buxbaumia viridis*) on vuonna 2010 valmistuneen uhanalaisuusluokituksen mukaan Suomessa äärimmäisen uhanalainen (CR) ja EU:n luontodirektiivin tiukasti suojelema laji. Vuoden 2017 selvityksessä Linnaisten metsästä löydettiin kolme lahokaviosammalen kasvupaikkaa. Niistä yksi sijoittuu kaava-alueen läheisyyteen niin, että puuston kaadolla täydennysrakentamisalueella voi olla vaikutusta esiintymään. Äijänsuon (Gubbmossen) luonnonsuojelualue ei ollut selvityksessä mukana.





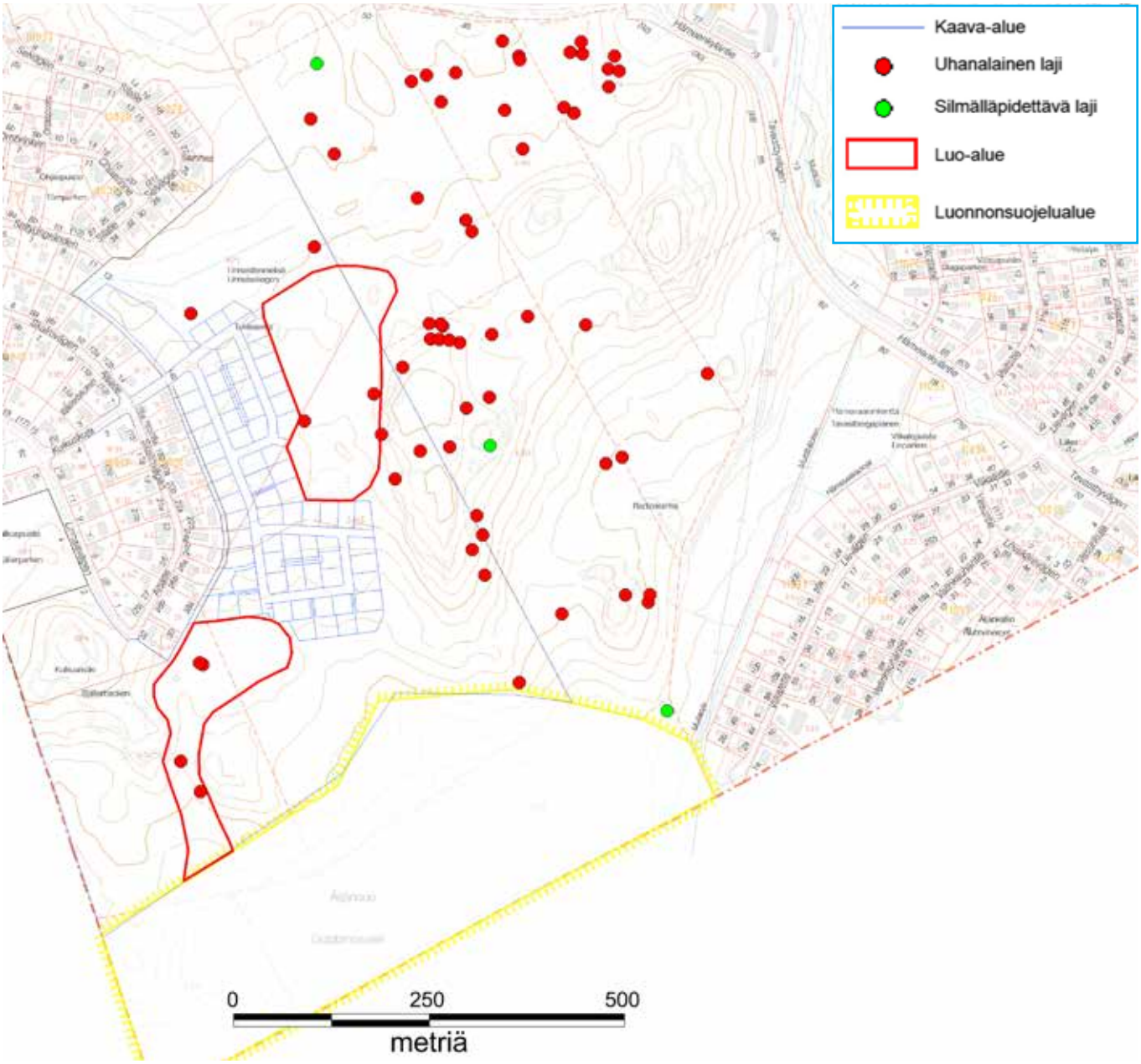
Muut uhanalaiset sammalet

Lahokaviosammalkartoituksen yhteydessä tarkasteltiin pintapuolisesti myös muuta uhanalaista ja harvinaista sammallajistoa. Linnaisten metsästä kertyi yli 10 havaintoa alueellisesti uhanalaisesta (RT) rakkosammalesta (*Nowellia curvifolia)*. Yksi havainto sijoittuu lähelle täydennysrakentamisaluetta. Valtakunnallisesti rakkosammal on silmälläpidettävä laji. Sammalkartoitus muiden kuin lahokaviosammalen osalta ei ole kuitenkaan kattava.

Uhanalaiset käävät ja muut kääväkkäät

Linnaisten metsässä kokonaisuudessaan on arvokas kääpälajisto. Vuoden 2016 kartoituksessa löytyi peräti 75 kääpälajia ja viisi luontoarvoja ilmentävää orvakka- ja orakaslajia. Kaava-alueelta löytyi neljä alueellisesti uhanalaista lajia: lumokääpä (*Skeletocutis brevispora*), pohjanrypykkä ja rusokantokääpä (Fomitopsis *rosea*), jotka ovat valtakunnallisesti silmälläpidettäviä, sekä ruostekääpä (*Phellinus ferrugineofuscus*).

Alueellisesti uhanalaisten kääpien löytöpaikat sijoittuvat yhtä lumokääpä- ja yhtä ruostekääpähavaintoa kaukana täydennysrakentamisen alueesta. Ainoastaan kaava-alueen pohjoisosassa yksi lumokääpä- ja yksi ruostekääpähavainto on rakentamisalueen välittömässä läheisyydessä. Äijänsuon luonnonsuojelualue ei ollut selvityksessä mukana.

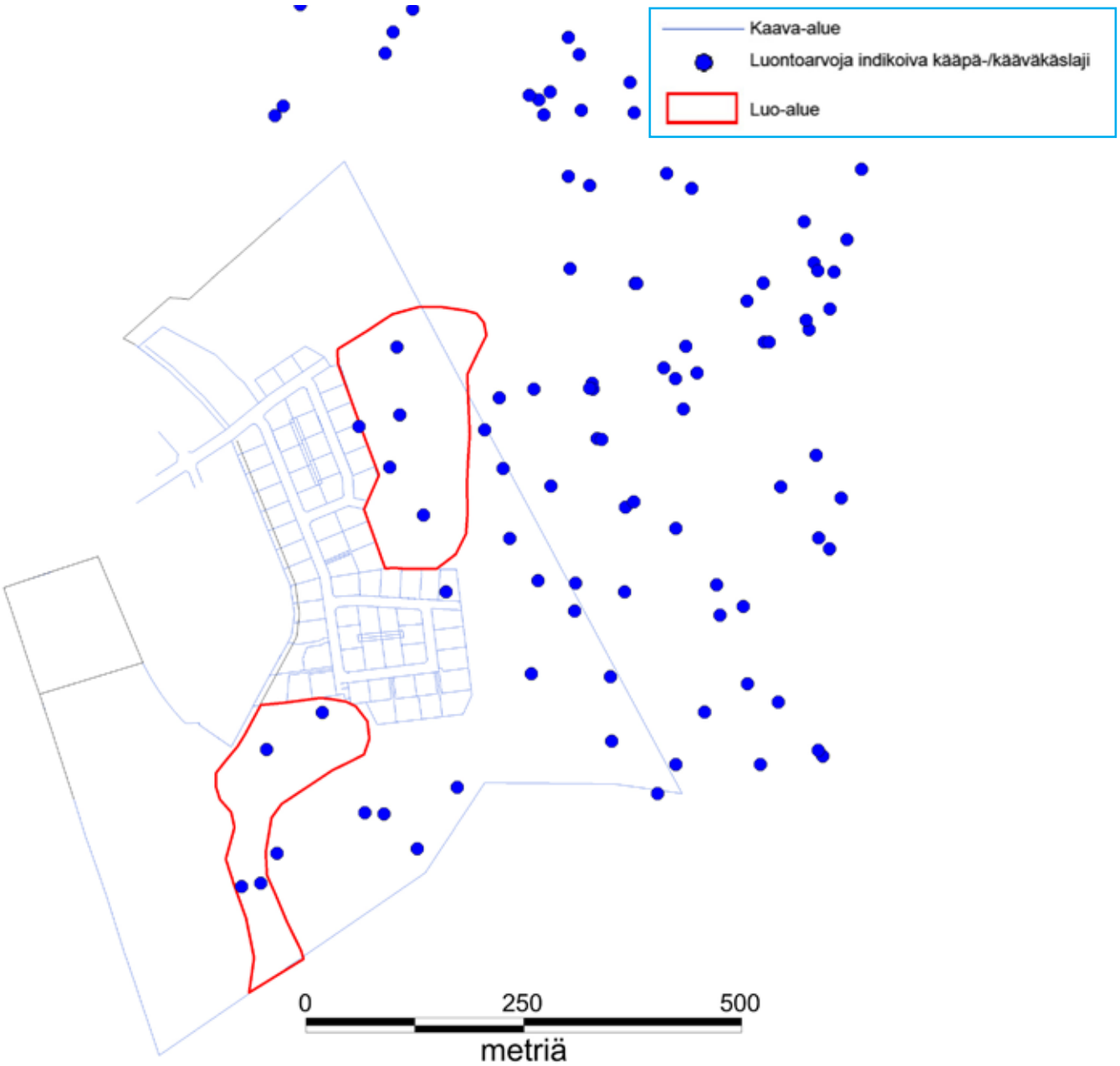


Muut luontoarvoja ilmentävät kääväkkäät

Syksyn 2016 ja kevään 2017 aikana Linnaisten metsässä havaitut luontoarvoja indikoivien kääpien ja muiden kääväkkäiden havaitut kasvupaikat kaava-alueelle sijoittuvat pääosin kaava-alueen metsäisinä säilyville aloille.

Jäkäläkartoitus

Vuoden 2016 jäkäläkartoituksessa Linnaisten täydennysrakentamiselle varatulla alueella ei löytynyt uhanalaisia tai muuten merkittävää jäkälälajistoa. Jäkälien suhteen mielenkiintoisin alue sijoittuu kaava-alueen eteläosaan täydennysrakentamisalueen eteläpuolella. Äijänsuon luonnonsuojelualue ei ollut selvityksessä mukana.



Petolinnut

Linnaisten metsässä todettiin vuoden 2014 petolintuselvityksessä asuttu on kanahaukan ja varpushaukan reviiri. Kanahaukoilla on kolme pesäpuuta, joista linnut voivat valita pesintää varten kunakin vuonna mieluisamman. Kaikki kanahaukkojen pesäpuut sijaitsevat kaava-alueen ulkopuolella lähimmillään 200 metrin päässä täydennysrakentamisalueesta. Kanahaukat pesivät nykyisin taajametsissä lähellä asutusta, kunhan vain sopivia pesäpuita on tarjolla. Linnaisten täydennysrakentaminen ei uhkaa kanahaukkoja.

Varpushaukan pesäpuu sijoittuu kaava-alueen kaakkoisosaan ja on noin 50 metrin päässä täydennysrakentamisen alueesta. Varpushaukka ei ole ihmisarka, vaan pesii pienissäkin taajamametsiköissä, joissa on riittävän suojaisaa tiheää nuorta metsää pesäpaikaksi. Linnaisten täydennysrakentaminen ei vaaranna varpushaukan selviytymistä Linnaisten metsässä.

Hakkuiden vaikutukset ympäröiviin luontoalueisiin

Puuston kaatamisella täydennysrakentamisalueelta on vaikutuksia ympäröivään luontoalueeseen. Vaikutukset eivät rajoitu hakattavalle alueelle, vaan jatkuvat säilyvän metsän puolelle. Reunametsän pienilmasto kuivuu lisääntyneen auringonpaisteen ja tuulisuuden takia. Metsän pienilmastoa kuivattavan reunavaikutuksen merkitystä voidaan vähentää ajoittamalla ja suunnittelemalla täydennysrakentamisalueen hakkuut niin, että uuteen metsän reunaan ehtii kehittyä suojaava reunuspuusto ja -pensaikko ennen täydennysrakentamisalueen avohakkuuta.

Pienilmaston kuivumisella voi olla merkitystä kosteaa pienilmastoa vaativien lahopuussa elävien lajien yksilöiden menestymiseen. Varsinkin täydennysrakentamisalueen itäpuolelle jäävän korpimetsän reunaosan pienilmaston kuivuminen heikentää reunametsän luontoarvoja. Täydennysrakennusalueen rakentaminen ei aiheuta millekään metsän lajille välitöntä häviämisvaaraa. Kaava-alueen eteläosassa olevan lahokaviosammalen kasvupaikka on rakentamisalueen eteläpuolella, joten siellä puuston hakkuu ei vaikuta niin voimakkaasti reunametsän pienilmastoon, koska aurinko ei pääse paistamaan sinne täydellä voimallaan.

Luontokatsauksen lähdeaineistona olleet selvitykset

Manninen Olli 2017: Lahokaviosammalkartoituksen tulokset keväältä 2017. Excel-taulukko. Julkaisematon.

Savola Keijo 2017: Vantaan Linnaisten metsän kääpäselvitys 2016. Julkaisematon

Savola Keijo 2016: Muistio Vantaan kaupungille Linnaisten metsäalueen länsiosan luontoarvoista. Julkaisematon

Jääskeläinen Kimmo 2016: Jäkäläkartoitus Vantaalla 2016. Julkaisematon

Solonen Tapio 2015: Päiväpetolintujen ja pöllöjen esiintyminen Vantaalla vuosina 2001–2014. Julkaisematon

33 § Asemakaava ja asemakaavan muutos 402100 sekä tonttijako, 40 Ylästö / Ylästö 7

KA/5634/10.02.04.00/2012
HP/TLA/APE/SRU/ET/HY-L

Ylästöön kaavoitetaan enintään kaksikerroksista pientalorakentamista, pienkerrostaloja, rivitaloja sekä omakotitaloja yhteensä 19 700 k-m². Näistä pienkerros- ja rivitaloja 7 315 k-m² ja erillispientaloja 8 710 k-m². Nyåkerin vanha päärakennus 1900-luvun alusta suojellaan. Kaava sisältää myös Y-tonttivarauksen 2 500 k-m² ja liiketonttivarauksen 1 500 k-m².

Ylästön pientaloalue laajenee Vantaan yleiskaavan 2007 mukaisesti Tolkinkylän ympäristöön. Alueelle kaavoitetaan monipuolista pientalorakentamista ja palveluita. Ylästö ja Tolkinkylä ovat Vantaan keskiaikaisperäisiä kyliä. Ylästöntie on osa vanhaa Turun – Viipurin maantietä. Tällä kaava-alueella on 1900-luvun alun pientiloja ja niiden vanhoja rakennuksia. Yleiskaavassa kaava-alue on varattu pientalo- ja lähivirkistysalueiksi.
Asemakaavatyötä on valmisteltu maanomistajien kanssa vuosia. Tämä kaavatyö käynnistettiin uudelleen keväällä 2016. Vaihtoehtotarkastelut ovat aiemmilta vuosilta.
Ylästön pientaloalue tarjoaa mahdollisuudet laadukkaalle pientalorakentamiselle. Alueen hintataso on hyvä ja asunnot haluttuja. Kaavamääräykset ohjaavat asuntojen määrää, laatua sekä keskikokoa.

Asemakaava Kaava-alue käsittää korttelit 40510, 40511, 40513, 40515, osat kortteleista 40518, 40519 ja 40473 sekä katu- ja virkistysalueet.

Asemakaavan muutos käsittää osat kortteleista 40039, 40473 ja 40518 sekä katu- ja virkistysaluetta.

Tonttijako koskee osia kortteleista 40510, 40518 ja 40519.

Kaavan hakijat / maanomistus
Asunto Oy Ylästönrinne 1, 2, 3 ja 4 / YIT Rakennus Oy haki asemakaavaa 5.12.2012.
Kuolinpesä Leskinen Iisakki / Marjatta Olin haki asemakaavaa 15.2.2013.
Jean Calais haki asemakaavaa 20.3.2013.
Kaava-alueella ei ole Vantaan kaupungin maanomistusta.

Kaavan valmisteluun osallistuneet Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavaehdotuksen valmisteluun on osallistunut maanomistajan / YIT:n suunnittelijana arkkitehtitoimisto Vuorelma-arkkitehdit.

Yleiskaavassa kaava-alue on varattu pientalo- ja lähivirkistysalueiksi.

Asemakaava Alueelle kaavoitetaan monipuolista uutta pientalorakentamista, pienkerrostaloja, rivitaloja sekä omakotitaloja yhteensä 19 700 k-m². (kaavamuutos 3677 k-m²). Rakentaminen on enintään kaksikerroksista.
Asuinrakennusten korttelialueille A rakennetaan puuverhoiltuja pienkerrostaloja ja rivitaloja yhteensä 7315 k-m². Rakennusten suurin kerrosluku on kaksi ja julkisivut ovat puuverhoiltuja ja värikkäitä. Tonttitehokkuus A-alueilla on e= 0.34.
Erillispientalojen korttelialueille AO kaavoitetaan 8710 k-m² enintään kaksikerroksisia puisia ja värikkäitä omakotitaloja. Tolkinkylänkujaan liittyvät rakennukset toteutetaan punamullan värisinä, kuten muuallakin Tolkinkylässä. Tonttitehokkuus pientalokortteleissa on e=0.31.

Nyåkerin vanha päärakennus 1900-luvun alusta suojellaan. Muitakaan olevia asuinrakennuksia alueella ei tarvitse purkaa, mutta asemakaava johtaa vähitellen vanhojen talousrakennusten purkamiseen.

Asemakaavamuutos K 40049
Asuinpientalojen korttelialueella AP asemakaava tarkistetaan suunnittelu- ja toteutus-kilpailun voittaneen ehdotuksen sekä jo myönnettyjen poikkeamis- ja rakennuslupien mukaiseksi. Alueelle on rakenteilla rivi-, pari- ja omakotitaloja 3 677 k-m². Kerrosluku on pääosin yksi, Ylästöntien varressa kaksi. Keskimääräinen tonttitehokkuus alueella on e= 0,28.

Kaupunkikuva
Ylästöntie on osa valtakunnallisesti ja historiallisesti merkittävää Suurta Rantatietä. Tien luonne ja linjaus on suojeltu asemakaavassa. Ylästöntie on alueen pääväylä, jossa on julkista liikennettä. Se on kunnostettu 2015. Kadun varteen toteutetaan 1–2- kerroksista tiivistä rinnerakentamista, joka muodostaa tiiviin reunan Ylästöntielle.
Isonmännyntie on myös Ylästön keskeinen kokoojakatu, joka alkaa Ylästöntien kiertoliittymästä. Katu linjataan ja katupuina alueella suositaan pihlajaa. Se muodostaa alueelle kauniin vuodenaikojen mukaan vaihtuvan värimaailman.
Kaareva Padisentie johtaa ostoskeskukselta Vantaanjokilaaksoon. Kaupunkirakenne on pienimuotoista ja katutilaa rajataan rakennuksin, aidoin, portein ja istutuksin. Tonttikadut ovat eri levyisiä ja siten ilmeeltään ja tunnelmaltaan toisistaan poikkeavia.
Rakentaminen tonteilla on ohjattu siten, että muodostuu ehyitä katutiloja. Arkkitehtuuri ja materiaali- ja värimaailma on yhtenäistä koko alueella. Autopaikoista vähintään puolet sijoittuu autosuojiin.
Julkiset rakennukset erottuvat ympäristöstään arkkitehtuuriltaan ja materiaaleiltaan.

Palvelut
Alueelle varataan päiväkotia, palvelutaloa ja/tai palveluasumista varten yleisten rakennusten tontti Y, jolle annetaan 2 500 k-m² rakennusoikeus kahteen kerrokseen.
Lisäksi alueelle kaavoitetaan liiketontti KL 1 500 k-m² suuruista ostoskeskusta varten.
Päivittäistavarakaupan lisäksi kaava edellyttää rakennukseen vähintään kolmea muuta liiketilaa.
Liikerakennuksesta muodostuu Ylästön keskus. Sen eteen tulee pieni aukio, jonka viereen bussi pysähtyy.

Vaikutusten arviointi
Uusi rakennusoikeus tuottaa alueelle n. 42 uutta pientaloa ja 80–90 pienempää asuntoa. Tämä merkitsee noin 400 uutta asukasta (200+200). Noin puolet asukkaista on perheellisiä pientaloasukkaita, joten tämä aiheuttaa alueelle päiväkoteihin ja kouluun lisääntyvää palvelutarvetta. Rakentamisen osalta alueen kunnallistekniikan rakentaminen tuottaa kaupungille kustannuksia.
Rakentamiskustannukset ovat alueella normaalit.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely
Kaavoituksen aloituskokous pidettiin 26.11.2015.
MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 26.4.2016 ja lähetetty osallisille. Mielipiteet pyydettiin 31.5.2016 mennessä. MRL 62 §:n mukaisesti vireilletulosta ilmoitettiin Vantaan asukaslehdessä 12.3.2016 ja 7.5.2016. Kaavatilaisuus pidettiin Ylästön koululla, Ollaksentie 29, tiistaina 11.5.2016 klo 17.00–20.00

Suunnittelun vaihetta on esitelty ELY -keskuksen kuukausikokouksessa 26.10.2011, jossa todettiin, että ei ole tarvetta järjestää ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelua.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset

Asemakaavatyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 17.12.2012, täydennetty ja tarkennettu KV 22.9.2014) ja edistää pientalorakentamista.

Sopimus
Asemakaavaan liittyy maankäyttösopimuksia.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 15.5.2017 § 13

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 15.5.2017 päivätty asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus 402100 sekä tonttijakoehdotus, 52 Ylästö / Ylästö 7
b) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.
c) vahvistetaan maksuluokka 4 (18 000 euroa) ja todetaan, että YIT maksaa muutoskustannuksista 10 800 euroa lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisäkustannuksella (2 910 euroa), yhteensä 13 710 euroa, Jean Calais 4 500 euroa ja kuolinpesä Leskinen Iisakki / Marjatta Olin 2 700 euroa.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 22.5.2017 § 68

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 15.5.2017 päivätty asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus 402100 sekä tonttijakoehdotus, 52 Ylästö / Ylästö 7,
b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot, ja
c) vahvistaa maksuluokaksi 4 (18 000 euroa) ja todeta, että YIT maksaa muutoskustannuksista 10 800 euroa lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisäkustannuksella (2 910 euroa), yhteensä 13 710 euroa, Jean Calais 4 500 euroa ja kuolinpesä Leskinen Iisakki / Marjatta Olin 2 700 euroa.

Käsittely:
Merkittiin, että aluearkkitehti Anitta Pentinmikko selosti asiaa kokouksen alussa.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Lausunnot ja nähtävilläolo
Kaupunginhallitus 22.5.2017 §68 oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot Ylästö 7 asemakaavaehdotuksesta nro 402100 (Uudenmaan ELY-keskus, Finavia Oyj, HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut, Helen Sähköverkko Oy, Elisa Oyj, Vantaan Ympäristöyhdistys, Ylästön kotiseutuyhdistys ry. Lausuntoja ei saatu). Lausuntoja pyydettiin 7 ja saatiin 3.

1. ELY -keskus pyytää täydentämään selostusta luontoarvojen arvioinnilla sekä tarkennetuilla melumääräyksillä.
2. Finavia, pitää annettuja lentomelulta suojaavia määräyksiä hyvinä.

3. HSY huomauttaa, että asemakaavalla muodostuvien uusien tonttien kytkentä vesihuoltoon sekä alueen nykyisen vesijohto- ja jätevesiviemäriverkoston kapasiteetin riittävyys tulee varmistaa kunnallisteknisen yleissuunnitelman yhteydessä tehtävässä vesihuollon yleissuunnitelmassa.

Asemakaavaluonnos oli MRA27§:n mukaan nähtävillä 14.6. -17.8.2017 välisen ajan ja siitä jätettiin kolme muistutusta kahdelta eri maanomistajalta. Muistutukset vastine-esityksineen liitteenä.
Muistutuksen nro 3 johdosta esitetään pieniä teknisiä tarkistuksia kortteliin 40513 AO -korttelinosalle. Asemakaavaehdotuksen merkintöihin ja kaavamääräysten sanamuotoihin esitetään myös pieniä tarkistuksia.

Tehdyt tarkistukset ovat vähäisiä, eivätkä aiheuta kaavan uudelleen nähtävillepanoa.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 20.11.2017 § 11

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 20.11.2017 päivätty asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus 402100 sekä tonttijakoehdotus, 40 Ylästö / Ylästö 7

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 33

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin, ja
b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 20.11.2017 päivätty asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus 402100 sekä tonttijakoehdotus, 40 Ylästö / Ylästö 7

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Asemakaavan selostus 20.11.2017 / II
- Lausunnot ja vastineet 20.11.2017 / 402100
- Muistutukset ja vastineet 20.11.2017 / 402100
- Meluselvitys, raportti
- Meluselvitys, liitteet

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia; esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Anitta Pentinmikko, puh. 040 7507 325, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

402100 YLÄSTÖ 7

YLÄSTÖ



MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA / KAUPUNKISUUNNITTELU

Asemakaavan selostus, joka koskee 20.11.2017 päivättyä / II asemakaavakarttaa nro 402100. Kaavoitus on tullut vireille OAS 26.4.2016. Asemakaavaehdotus MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 14.6. – 17.8.2017.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaava

Vantaan kaupungin kaupunginosa 40, Ylästö

Korttelit 40510, 40511, 40513, 40515, osat kortteleista 40518, 40519 ja 40473

sekä katu- ja virkistysalueet.

Asemakaavan muutos

Vantaan kaupungin kaupunginosa 40 Ylästö

osat kortteleista 40039, 40473 ja 40518 sekä katu- ja virkistysaluetta.

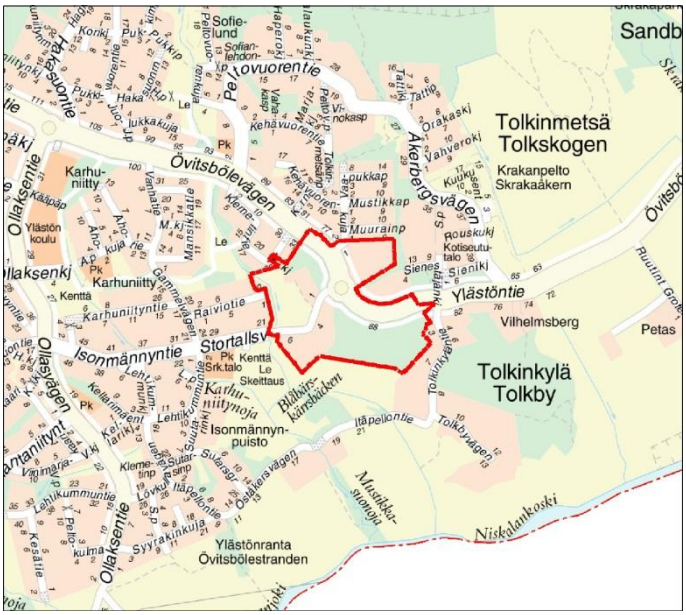
Tonttijako

Osat kortteleista 40510, 40518 ja 40519

Asemakaavalla laajennetaan Ylästön pientaloaluetta Vantaan yleiskaavan mukaisesti. Kaavamuutoksella päivitetään vanhempaa asemakaavaa. Kaavaan liittyy toteuttamissopimuksia.

Kaavan laatijat: Timo Kallaluoto, aluearkkitehti Länsi-Vantaa 1.10.2016 saakka, Anitta Pentinmikko, aluearkkitehti, Aviapolis 1.10.2016 alkaen, Vantaan kaupunki; etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh. 09 8392 2677.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI



Kaava-alueen sijainti

Kaava-alue sijaitsee Ylästöntien ja Isonmännyntien molemmin puolin.

Kaavamuutosalue ulottuu myös Ylästöntien pohjoispuolelle kortteliin 40039.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

MRL 63 osallistumis- ja arviointi-suunnitelma	09.04.2002	
1. Lautakunta	17.04.2002	Merkittiin asemakaavan lähtökohta-aineisto tiedoksi
MRL 62 alustava kuuleminen	01.06.2002	Kirjalliset mielipiteet tulee toimittaa 1.6.2002 mennessä. kiertokävely ja katselmus pidetään 7.5.2002 klo 16 alkaen ja lähtöpaikkana on Ylästöntien ja Tolkinkyläntien risteys.
Viranomaisneuvottelu	30.11.2004	
MRL 62 alustava kuuleminen	18.02.2005	Luonnos on nähtävillä 17.1.-18.2.2005.
MRL 62 alustava kuuleminen	25.10.2005	Kirjalliset mielipiteet tuli toimittaa 25.10.2005 mennessä. luonnos oli nähtävillä mrl 62§ mukaisesti 26.9.-25.10.2005 Pakkalassa
MRL 63 osallistumis- ja arviointi-suunnitelma	26.04.2016	
kala/muu	09.05.2016	- merkittiin tiedoksi osallistumis- ja arviointi-suunnitelma 402100.
MRL 62 alustava kuuleminen	31.05.2016	Tavoitteita ja mielipiteitä voi esittää 31.5.2016 mennessä -. Kaavatilaisuus Ylästön koululla, Ollaksentie 29, tiistaina 10.5.2016 klo 17.00.
2. lautakunta kaupunginhallitus	15.5.2017 22.5.2017	Kala 15.5.2017 ja kaupunginhallitus 22.5.2017 hyväksyi Ylästö 7 asemakaavaehdotuksen nro 402100 nähtäville ja oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot.
nähtävillä / Ylästö 7 asemakaa-vaehdotus nähtävillä MRA 26§	14.6. – 17.8.2017	Muistutukset voi jättää 17.8.2017 mennessä. Muistutuksia tuli 3 kpl..
lausunnot / Ylästö 7 asemakaa-		Lausuntoja pyydettiin 7 ja saatiin 4 kpl

vaehdotus ja kaavamuutosehdotus lausunnoilla		
3. lautakunta Ylästö 7 asemakaavaehdotus nro 402100 hyväksyttäväksi	20.11.2017	

SISÄLLYSLUETTELO

Perus- ja tunnistetiedot 2
1. Tiivistelmä 5
2. Lähtökohdat 6
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet 15
4. Asemakaavan kuvaus 20
5. Asemakaavan toteutus 34
6. Kaavatyöhön osallistuneet 34
7. Asemakaavan seurantalomake 36
8. Asemakaavakartta ja –määräykset 39
9. Muu suunnitelma-aineisto 44

KAAVA-ALUETTA KOSKEVAT SUUNNITELMAT, PÄÄTÖKSET JA SELVITYKSET

- *Vantaan kaupunki*, Maarit Nuutinen: Tolkinkylän maisemaselvitys 5.6.2001. Julkaistu Tolkinkylän asemakaavan lähtökohta-aineistossa, kaavoituslautakunta 17.4.2002.
- *Vantaan kaupunki*, Timo Kallaluoto: Tolkinkylä – asemakaavan nro 402100, Ylästö 7, lähtökohta-aineisto. Kaavoituslautakunta 17.4.2002. [1]
- *Vantaan kaupunki*, Joni Heikkola: Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040. Kaupunkisuunnittelulautakunta 9.11.2015 § 10.
- *Ympäristöministeriö*: Liikennetarpeen arviointi maankäytön suunnittelussa. Suomen ympäristö 12/2008.

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

HELSINGIN PITÄJÄ I (KERKKONEN 1965), HELSINGIN PITÄJÄN HISTORIA II (KUISMA 1990), HELSINGIN PITÄJÄN HISTORIA III (KUISMA 1991), HELSINGIN MAALAISKUNNAN HISTORIA (PERÄLÄ 1965).

- VAARI-inventointi (Vantaan vanhojen rakennusten inventointi, osa 1, Länsi -Vantaa, 2014) selvitys rakennetusta kulttuuriympäristöstä.

[1] Sisällys: Esipuhe, asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma, esihistoriallinen inventointi, Tolkinkylän kulttuurihistoria, Tolkinkylän rakennusinventointi, rakennusluettelo, maisemaselvitys, Vantaanjoki-projekti, rakennettavuusselvitys, Ylästöntien parantamissuunnitelma ja viistoilmakuvia. Raportti on jaettu lähtökohta-aineistona alueen asukkaille, naapureille ja muille osallisille.

- Vantaan Kirsti –tietokanta
- Vantaan moderni rakennuskulttuuri 1930 — 1979, Amanda Eskola. Inventointi-raportti. Vantaan kaupunki 2002, C15:2002, VMK 12, KSY 9/2002
- Museovirasto, rakennushistorian osasto, V.-P. Suhonen: Vantaan keskiaikaisten teiden inventointi vuonna 2007.

1. TIIVISTELMÄ

YLÄSTÖÖN MONIPUOLINEN PIENTALOALUE JA OSTOSKESKUS

Ylästö ja Tolkinkylä ovat Vantaan keskiaikaisperäisiä kyliä. Ylästöntie on vanhaa Turun – Viipurin maantietä. Tällä kaava-alueella on 1900-luvun alun pientiloja ja niiden vanhoja rakennuksia.

Yleiskaavassa kaava-alue on varattu pientalo- ja lähivirkistysalueiksi.

Asemakaavan tarkoituksena on yleiskaavan mukaisen asuntoalueen rakentaminen.

Alueelle tulee monipuolisesti uutta pientalorakentamista, pienkerrostaloja, rivi- ja pari-taloja sekä omakotitaloja yhteensä 19 700 k-m2. (kaavamuutos 3677 k-m2). Rakentaminen on enintään kaksikerroksista.

Asuinrakennusten korttelialueille A rakennetaan puuverhoiltuja pienkerrostaloja, rivitaloja ja paritaloja yhteensä 7315 k-m2. Rakennusten suurin kerrosluku on kaksi, ja julkisivut ovat värikkäitä. . Keskimääräinen tonttitehokkuus A –alueilla e= 0.34.

Erillispientalojen korttelialueille AO kaavoitetaan enintään kaksikerroksisia puisia omakotitaloja. Tolkinkylänkujaan liittyvät rakennukset toteutetaan punamullan värisinä , kuten muuallakin Tolkinkylässä. Tonttitehokkuus pientalokortteleissa on e=0.31 .

Nyåkerin vanha päärakennus 1900-luvun alusta suojellaan. Muitakaan olevia asuinrakennuksia ei tarvitse purkaa, mutta asemakaava johtaa vähitellen vanhojen talousrakennusten purkamiseen.

Asemakaavamuutos
Asuinpientalojen korttelialueella AP asemakaava tarkistetaan suunnittelu- ja toteutus-kilpailun voittaneen ehdotuksen sekä jo myönnettyjen poikkeamis- ja rakennuslupien mukaiseksi. Alueelle on rakenteilla rivi-, pari- ja omakotitaloja 3 677 k-m2. Kerrosluku on pääosin yksi, Ylästöntien varressa kaksi. Keskimääräinen tonttitehokkuus alueella on e= 0,28.

Kaupunkikuva
Isonmännyntie on Ylästön keskeinen kokoojakatu, joka alkaa Ylästöntien kiertoliittymästä. Katupuina alueella suositaan pihlajaa joka muodostaa alueelle kauniin vuodenaikojen mukaan vaihtuvan värimaailman.

Kaareva Padisentie johtaa ostoskeskukselta Vantaanjokilaaksoon. Kaupunkirakenne on pienimuotoista. Tonttikadut ovat erilevyisiä ja siten ilmeeltään ja tunnelmaltaan toisistaan poikkeavia.

Autopaikat sijoittuvat pääosin katoksiin, jotka jakavat korttelipihoja pienempiin osiin.

Palvelut
Alueelle varataan päiväkotia, palvelutaloa ja/tai palveluasumista varten yleisten rakennusten tontti Y, jolle annetaan 2 500 k-m2 rakennusoikeus kahteen kerrokseen.

Lisäksi alueelle kaavoitetaan liiketontti KL 1 500 k-m2 suuruista ostoskeskusta varten. Ostoskeskuksesta muodostuu Ylästön keskus. Sen eteen tulee pieni aukio, jonka viereen bussi pysähtyy.



2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Tolkinkylä ja Ylästö ovat Helsingin pitäjän keskiaikaisperäisiä kyliä. Tällä kaava-alueella on 1900-luvun alun pientiloja. Kaavaan sisältyy Tolkinkylästä, Skönkullan metsittynyt pelto, sekä Ylästön kylästä Nyåkerin (1906), Fridhemin (1907) ja Björkkullan (1918) pientilat. Nyåkerin pelto on yhä viljelyksessä.

Ylästö on kehittynyt 4 800 asukkaan pientaloalue. Ylästö koostuu erilaisista ja eri aikoina toteutetuista pienialaisista kokonaisuuksista. Siksi kaupunkirakenne on mosaiikkimainen. Nyt kaavoitettava alueella liikutaan Ylästön historian alkujuurilla ja asemakaavan tulee muistuttaa ja kunnioittaa alueen historiaa.

Yleiskaavassa alue on varattu pientalovaltaiseksi asuntoalueeksi ja lähivirkistysalueeksi.



Ilmakuva idästä 2015.

2.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja –rakenne

Kaava-alueelle on tehty maisemaselvitys (Maarit Nuutinen 2001). Pellot antavat alueelle kulttuurimaiseman leimaa. Alueella on myös vanhaa asutusta puutarhoineen. Skönkullan pelto on metsittynyt. Kasvaneita puita ja pensaita voidaan jättää tonteille mahdollisuuksien mukaan. Nyåkerin ja Fridhemin tilojen pelloille on yleiskaavassa osoitettu kaupunginosan läpi kulkeva ulkoilureitti.



Tilajako 2016.

Pienilmasto

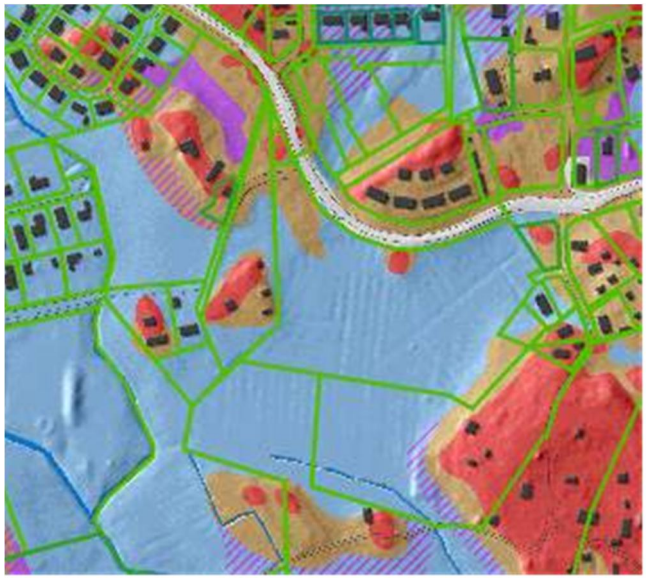
Pienilmastolla on merkitystä asuinviihtyisyyteen ja rakennusten lämpötalouteen. Rakentamisen kannalta parhaita ovat notkottomat, tuulelta suojaiset etelä- ja lounais-rinteet, tyydyttäviä itä- ja länsirinteet sekä tuulelta suojaiset tasangot ja huonoimpia pohjoisrinteet sekä tuulialttiit rinne- ja lakialueet. Puistot ja leikkipaikat tarvitsevat suojaisia ja lämpimiä alueita.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavoitettavan alueen länsiosa kuuluu Mustikkasuonojan valuma-alueeseen. Mustik-kasuonoja virtaa kaava-alueen länsipuolella ja laskee vetensä Vantaanjokeen. Kaava-alueen itäosan vedet virtaavat nimeämättömään peltojaan alueen eteläpuolella, josta vedet päätyvät Vantaanjokeen.

Nykyisellään alue on pääosin metsää ja siten hyvin vettä sitovaa. Jonkin verran nykyistä asutusta sijaitsee alueen länsiosissa. Kaava-alue ei sijaitse pohjavesialueella.

Maaperä



Maalajit ja korkeussuhteet.
¢ Savi ¢ Siltti ¢ Moreeni ¢ Täytemaa ¢ Kallio ¢ Vesistö /// Kaksoismaalaji

Maaperä ja kallioperä

Aluetta hallitsee savinen viljelytasanko, joista nousee moreenin peittämiä mäen-kumpareita. Moreenikerros on paikoin ohut ja kallio on lähellä pintaa. Korkeimmilla kohdilla on avokallioita. Silttiä esiintyy sekä omana muodostumana että saven tai moreenin päällä ohuena alle metrin paksuisena kerroksena. Alueella on tehty johtoja varten kairauksia, jotka ovat päätyneet enintään xxx metrin syvyyteen.

Soveltuvuus rakentamiseen

Maisemallisesti parhaiten rakentamiseen sopivat pensoittuvat ja metsittyvät pellot ja alueen sekametsät. Maaperän kannalta moreenialueet ovat normaalisti rakennettavia. Savi- ja silttialueilla rakennukset perustetaan kovaan pohjaan. Kaava-alueella kadut on mahdollista rakentaa maanvaraisesti.

Soveltuvuus virkistykseen

Alue on sitä soveliaampi virkistykseen, mitä laajempi valikoima kasvillisuustyyppejä alueella on. Aktiivinen virkistyskäyttö aiheuttaa kulutuspaineita. Kaavaan sisältyvät virkistysalueet johtuvat Mustikkasuonojan sijainnista sekä yleiskaavan mukaisista yhteyksistä.

Kaava-alueen vieressä on Isonmännynpuisto, jossa on pallokenttä, skeittipaikka ja leikkipaikka.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

2.1.3.1 Alueen varhaisin historia



Ylästö ja Tolkinkylä ovat Helsingin pitäjän keskiaikaisia kyliä. Vantaanjoki on ollut muinainen vesitie Hämeeseen. Tolkinkylässä on Fridhemin kivikautinen asuinpaikka, josta on löydetty kaksi nelisivuista oikokirvestä, jotka ajoittuvat vasarakirveskulttuurin aikaan, mutta voivat olla hautalöytöjäkin.(Leskinen & Pesonen 2008 s. 271)

Tolkinkylän kantatalot ovat Petas , vanha virkatalo, kapteenin puustelli; Grotens , Grottens , vanha ratsutila, joka on yhdistetty 1600-luvulla kahdesta vanhasta talosta ja Bökars ,jota on pidetty myös omana kylänään . Tolkinkylässä Grotensin tilalla toimi vuosina 1725 – 1842 saha, joka oli yksi Helsingin pitäjän neljästä merkittävästä sahasta. Sen yhteydessä pidettiin krouvia ja harjoitettiin kauppaa.

Ylästön kantatalot ovat Smess, Syrakas, Lassas, Ollas, Klemets ja Sutars. Ne sijaitsevat Lehtikummuntien varrella.

Ylästöntie on tällä kohdalla osa maamme merkittävintä keskiaikaista tietä, Suurta Rantatietä eli Turun – Viipurin maantietä, kuninkaantietä, joka johti kylästä kylään ja kirkolta kirkolle. Talvitienä toimi Vantaanjoki.

Myös Itäpellontie esiintyy jo vanhimmassa kartassa 1699. Se on ilmeisesti Suuren rantatien vanhempi kylästä kylään kulkenut linjaus (Museovirasto 2007).

2.1.3.2 Rakennettu kulttuuriympäristö

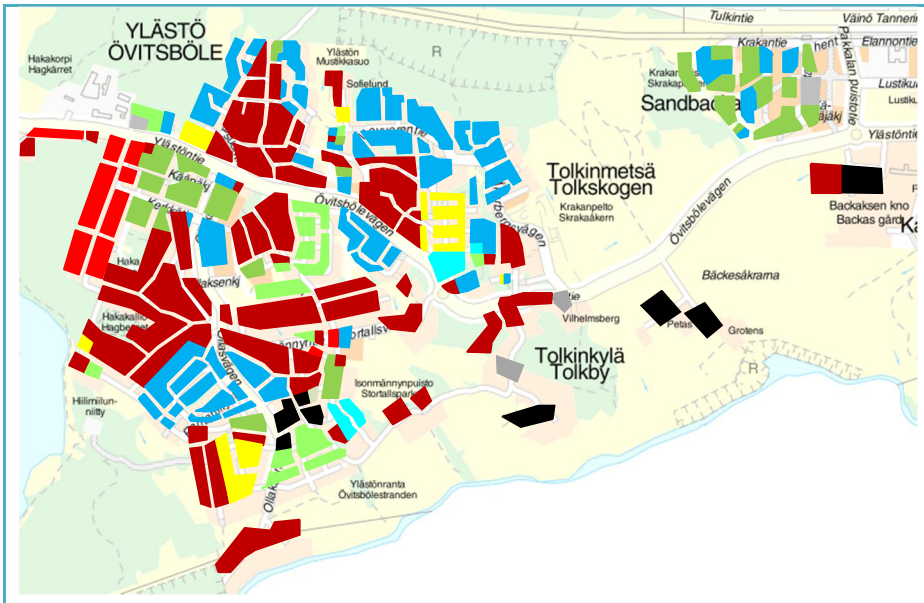
Vantaanjoki on ollut muinainen vesitie Hämeeseen. Joki on tarjonnut kalaa, kulku¬yhteyden ja voimaa myllyihin ja sahoihin. Ylästöntie on tällä kohdalla osa maamme merkittävintä keski¬aikaista tietä, Suurta Rantatietä eli *Turun – Viipurin maantietä*, kuninkaantietä, joka johti kylästä kylään ja kirkolta kirkolle. Talvitienä toimi Vantaanjoki.

Myös Itäpellontie esiintyy jo vanhimmassa kartassa 1699. Se on ilmeisesti Suuren rantatien vanhempi kylästä kylään kulkenut linjaus (Museovirasto 2007).

Ylästö ja Tolkinkylä ovat Helsingin pitäjän keskiaikaisia kyliä. Tolkinkylässä on Fridhemin kivikautinen asuinpaikka, josta on löydetty kaksi nelisivuista oikokirves¬tä, jotka ajoittuvat vasarakirveskulttuurin aikaan, mutta voivat olla hautalöytöjäkin.(Leskinen & Pesonen 2008 s. 271)

Yhdyskuntarakenne, nykytila

Alue sijaitsee Vantaan kaupunkirakenteessa edullisesti joukkoliikennevyöhykkeellä, seudullisen Tammisto – Pakkalan kaupallisen keskuksen ja Myyrmäen aluekeskuksen välissä. Ylästön pohjoispuolella ovat Kehä III:n yritysalueet ja eteläpuolella Helsingin Keskuspuisto, jota myöten ulkoilureitit ulottuvat Helsingin ydinkeskustaan asti. Ylästö on lähes kokonaan pientaloaluetta, vain Ollaksentielle on rakennettu kolmikerroksisia kerrostaloja koulun ja kaupan luokse.



Ylästön asutushistoria

Ylästöä on rakennettu eri vuosikymmeninä mosaiikkimaisesti pieni-alaisina alueina.

g 1400 – 1500-luku
g 1700 – 1800-luku
g 1900 – 1950-luku
g 1960-luku
g 1970-luku
g 1980-luku
g 1990-luku
g 2000-luku
g 2010-luku

Kuvaus on yleistetty.

Kallaluoto 2015

2.1.3.3 Rakennettu ympäristö, asuminen

Kiinteistöt / kaupunkikuva

Kaava-alue on säilynyt kylämäisenä vanhoine puutaloineen ja peltoineen. Joukossa on myös uudempia puu- ja tiilitaloja. Alue liittyy läheisesti Tolkinkylään, missä on jäljellä muutamia rakennuksia 1800-luvulta, tosin melko voimakkaasti muokattuina, sekä joitain arvorakennuksia 1900-luvun alkupuolelta. Voimakkaampi rakennuskausi Tolkinkylässä oli 1950–60-luvuilla. Sen jälkeen rakennettiin varsin vähän, kunnes Tolkinkylään valmistui asemakaava 2012 (Ylästö 7A). Kylän itäpuoliset

alueet ovat vielä kaavoittamatta.

Ylästöä on rakennettu 1400-luvulta lähtien, 1950-luvulla rakennettiin rintamamiestontteja ja 1970-luvulta alkaen kaavatontteja. Kaupunginosa on rakentunut mosaiikkimaisesti pienialaisina kortteleina. Ylästön puolella kaava-alueella on kahdeksan kiinteistöä, joista kahdella on rakennusperintökohteita. Myös Ylästöntie (Suuri Rantatie) ja Tolkinkyläntie ovat rakennusperintökohteita.

Ylästön kaupunginosa on ollut yksi nopeimmin kasvaneista alueista Vantaalla ja vajaa puolet asunnoista on rakennettu 2000-luvulla. 1990-luvulla kaupunginosa sai ainoat kerrostalonsaja alueelle valmistui myös ensimmäiset vuokra- ja asumisoikeusasunnot. Ylästössä asumisoikeusasuntojen osuus on selvästi suurempi kuin Vantaalla keskimäärin.

Rakennukset / taulukko kaava- alueen rakennuksista selostuksen liitteenä

Rakennusperintökohteet /taulukko rakennusperintökohteista liitteenä

2.1.3.4 Rakennettu ympäristö / Työpaikat

Ylästön hyvä sijainti keskellä Vantaata, toimivien liikenneyhteyksien ja lentokentän läheisyydessä, on edesauttanut työpaikkojen syntymiseen. Kehä III:n eteläpuolelle on muodostunut työpaikkakeskittymä, jossa on suuria varastorakennuksia, mutta myös liikerakennuksia. Vuonna 2013 Ylästössä kirjattiin olevan yli 2 400 työpaikkaa, joista vajaat 40 prosenttia oli kaupan alalla ja vajaat 30 prosenttia kuljetuksen ja varastoinnin parissa.

2.1.3.5 Rakennettu ympäristö / Palvelut

Ylästössä on alakoulu (käyttöaste 94% 2015), neljä päiväkotia, kauppa, elintarvikekioski, seurakuntatalo ja kotiseututalo. Koulua laajennetaan yläasteella 2019. Ylästössä käy kirjastoauto. Tämä asemakaava sisältää viidennen päiväkotitontin ja pienen ostoskeskuksen.

2.1.3.6 Väestön rakenne ja kehitys

Ylästön väestömäärä on kasvanut viime vuosina tasaisesti. Se on tuplaantunut 20 vuodessa ja oli vuoden 2015 lopussa lähes 4 800. Ylästössä asuu paljonpäivähoito- ja kouluikäisiä. Alle 16-vuotiaiden osuus on Vantaan Vantaa toiseksi suurinta, Nikinmäen kaupunginosan jälkeen.

Ylästön kaupunginosassa on 4 753 asukasta (1.1.2016). Ylästö 7 asemakaava-alueella on viisi asuinrakennusta, joissa on kuusi asuntoa.

Ylästön alueen asuntokanta on pääosin yksityisomistuksessa olevia pientaloja. Asuntojen keskikoko ja asumisväljyys Asuntoja yhteensä 1625, lähes kaikki pientaloissa. Asuntojen keskikoko 105 m2 ja ruokakuntien keskikoko 3 henkilöä. (2013)
http://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/tietoa_vantaasta/tilastot_ja_tutkimukset

2.1.3.5 Virkistys

Isonmännynpuistossa on pallokenttä. Yleiskaavassa on osoitettu ulkoilureitti Vanhapuistoon sekä Vantaanjoen pohjoispuolinen ulkoilureitti Myyrmäestä Helsingin pitäjän kirkonkylään. Vantaanjoen yli on kaavoitettu kevyen liikenteen silta Helsingin Keskuspuistoon.

2.1.3.6 Liikenne

Autoliikenne

Ylästöntie on kaava-alueen läpi kulkeva vilkasliikenteinen kaupungin osia yhdistävä pääväylä, joka on parannettu vuonna 2015. Tällöin mm. Isonmännyntien liittymään rakennettiin kiertoliittymä, Ylästöntien eteläpuolelle Isonmännyntien ja Tolkinkyläntien välille rakennettiin kevyenliikenteenväylä sekä Tolkinkyläntien suojateiden kohdalle rakennettiin suojatiesaarekkeet. Ylästöntie muutettiin kaduksi vuoden 2016 kesällä.

Ylästöntien keskiarkivuorokausiliikenne vuonna 2015 oli 7640 ajon/vrk. Suunniteltu Tulkintien tunnelin rakentaminen vähentää Ylästöntien liikennettä suunnittelualueen kohdalla.

Isonmännyntie on kaava-alueen läpi kulkeva rakentamaton kokoojakatu. Sen keskiarkivuorokausiliikenne vuonna 2013 oli 1380 ajon/vrk.

Joukkoliikenne

Ylästöntietä liikennöi viisi bussilinjaa, joista kolme kulkee Isonmännyntietä pitkin. Näillä pääsee mm. Tikkurilaan, Helsinkiin, lentoasemalle, Aviapolikseen, Vantaankoskelle, Varistoon ja Hämeenkylään. Lähimmät juna-asemat ovat Aviapoliksen ja Vantaankosken juna-asemat. Aviapoliksen asemalle etäisyyttä on noin 4,2 kilometriä ja Vantaankosken asemalle noin 4,7 kilometriä.

Kevyt liikenne

Kaava-alueen kohdalla Ylästöntien molemmin puolin on kevyen liikenteen reitit.

2.1.3.67 Tekninen huolto

Isonmännynpuiston pysäköintialueella on alueellinen jätteenkeräyspiste.

Vesihuolto / Vedenjakelu

Alueen kautta kulkee etelä-pohjoissuuntaisesti Pitkäkosken vedenpuhdistamolta tuleva laajempaa aluetta palveleva runkovesijohto sekä itä-länsisuuntainen paikallinen runkovesijohto. Kaava-alue kuuluu Tikkurilan painepiiriin. Painepiirin vesisäiliönä toimii Hiekkaharjun ylävesisäiliö, jonka tilavuus on 6700 m3. Painetasot vaihtelevat välillä +67 ... +82.

Vesihuolto / Jätevesiviemäröinti

Alueen halki kulkee itä-länsisuuntainen paikallinen runkoviemäri, joka johtaa jätevedet Ylästöntien jätevedenpumppaamolle. Pumppaamolta jätevedet ohjataan runkolinjassa Köyhämäen mittausaseman kautta Keski-Uudenmaan vesiensuojelun kuntayhtymän viemäritunneliin ja lopulta Viikinmäen keskuspuhdistamolle.

Vesihuolto / Hulevesiviemäröinti

Kaava-alue on nykyään pääosin metsä- ja peltoaluetta, jossa kuivatus on hoidettu avo-ojin. Ylästöntieltä hulevesiviemäri purkaa vedet kaava-alueen keskiosassa metsään. Alueen itä-osassa hulevesiviemäri kuivattaa nykyistä asuinrakennusta Tolkinkyläntien varressa ja purkaa vedet metsään. Alueen länsipuolella virtaa Mustikkasuonoja, johon osa alueen vesistä johtuu. Mustikkasuonoja purkaa vedet kaava-alueen eteläpuolella Vantaanjokeen. Alueen itäosan vedet virtaavat peltojen sarkaojia pitkin Vantaanjokeen. Vantaanjoki laskee Helsingin Vanhankaupungin lahdella Suomen-

lahteen.

Kaukolämpö

Alueella ei ole kaukolämpöverkkoa

Sähköverkko

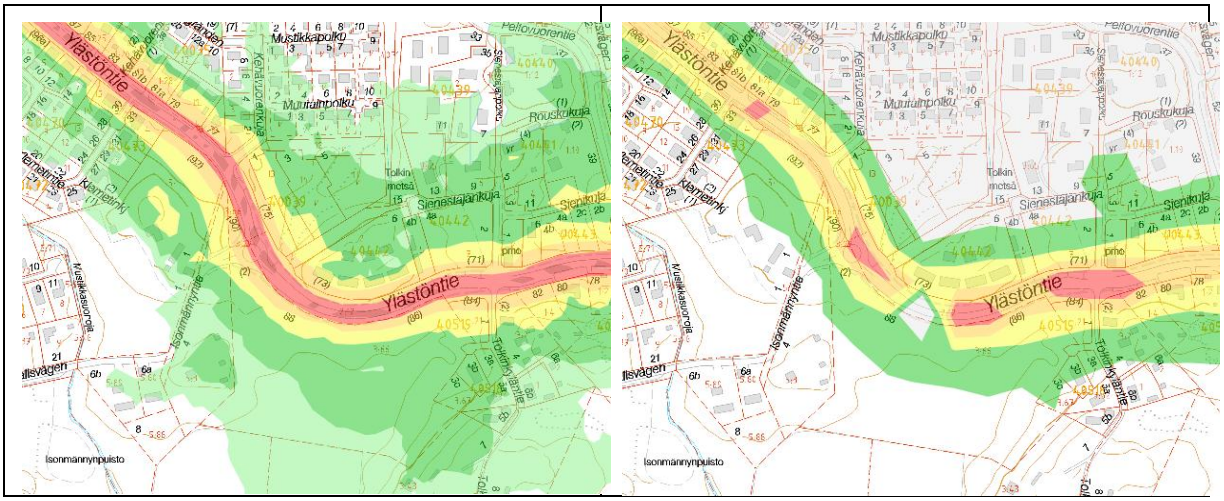
2.1.4 Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt

Lentomelu

Alue ei ole lentomelualuetta, lentomelutaso Lden 2025 on alle 50 dB.

Tiemelu

Ylästöntien tiemelutilanne (2011) ja tiemeluennuste (2030) on esitetty alla.

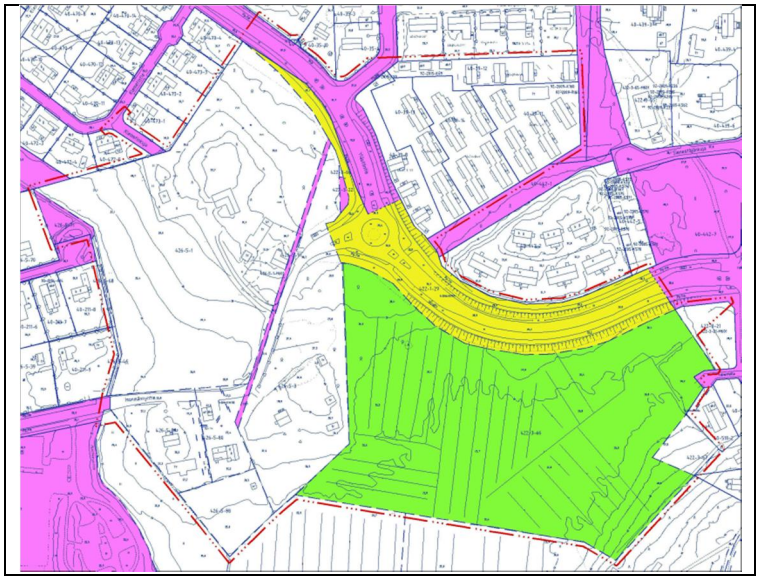


Tiemelutilanne 2011, päivä. / Ramboll 2012

Tiemeluennuste 2030. / Ramboll 2007

¢ >45 db ¢ >50 db ¢ >55 dB ¢ >60 dB ¢ >65 dB ¢ >70 dB ¢ >75 dB

2.1.5 Maanomistus



¢ Vantaan kaupunki. ¢ Suomen valtio. ¢ YIT Rakennus Oy. p Yksityinen.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Kaavoituspyynnöt
Asunto Oy Ylästönrinne 1, 2, 3 ja 4 / YIT Rakennus Oy haki asemakaavaa 5.12.2012. (Dnro KA 5634 / 2012 / 122)

Kuolinpesä Leskinen Iisakki / Marjatta Olin haki asemakaavaa 15.2.2013. (Dnro 5634 / 2012 / 122)

Jean Calais haki asemakaavaa 20.3.2013. (Dnro KA 5634 / 2012 / 122)

Kaavatyön käynnistyminen

Kaavasuunnittelun aloituskokous pidettiin 2.6.1999.

Tolkinkylän asemakaavoitus otettiin kaupunkisuunnittelun kevään 2002 suunnitteluohjelmaan, koska Keski-Vantaa oli asuntotuotannon painopistealue.

Kaavatyö käynnistettiin uudelleen / Kaavoituksen aloituskokous pidettiin 26.11.2015.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

Ylästö7 asemakaavatyön historia ulottuu vuoteen 2002, jolloin alueen suunnittelu käynnistettiin ensimmäisen kerran nykyistä laajempana alueena. Koko suunnitteluajan vuorovaikutus, on esitetty erillisessä liitteessä 402100 Ylästö osallisuusraportti. Se sisältää työn aikana saatuja mielipiteitä, lausuntoja ja niihin vastineita.

Osallistuminen ja vuorovaikutus Ylästö 7
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma laadittiin 26.4.2016, lähetettiin osallisille ja julkaistiin internetissä.
Osallisuuspolku :Alustava kuuleminen, mielipiteet 31.5.2016 mennessä., OAS tiedoksi kala, 9.5.2016, Kaavatilaisuus Ylästön koululla, Ollaksentie 29, tiistaina 10.5.2016 klo 17 – 20.
Kala ja kh, (15.5.2017, 22.5.2017) ja asemakaavaehdotus, 15.5.2017, hyväksyttiin nähtäville ja lausunnoille, Nähtävillä 14.6. – 17.8.2017. ja lausunnoilla 15.6.-31.9.2017 .
kala 20.11.2017, kh, kv)

Osallisia ovat alueen sekä viereisten ja vastapäisten alueiden omistajat, vuokralaiset ja asukkaat (naapurit), kaupunginosan tai lähialueen asukkaat, yritykset, työntekijät, asukas- ym. yhdistykset, kaupungin viranomaiset, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj, Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY, Helsingin seudun liikenne HSY, kunnan jäsenet ja ne, jotka katsoivat olevansa osallisia.

Kaavoituksen aloituskokous pidettiin 26.11.2015.

Asemakaavatyön alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä/ Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille. Vireille tulo ilmoitettiin Vantaan asukaslehdessä 12.3.2016 ja 9.5.2016.



Osallistumis-ja arviointisuunnitelmassa 26.4.2016 esitetty luonnosten yhdistelmä.

Virkistysalueeksi kaavoitettava alue.

Viranomaisyhteistyö

Kaavahanketta on esitelty ELY:n yhteistyökokouksessa 30.11.2004.

Nähtävilläolo

Asemakaavaluonnos oli MRA27§:n mukaan nähtävillä 14.6. -17.8.2017 välisen ajan ja siitä jätettiin kolme muistutusta kahdelta eri maanomistajalta.

Muistutuksen nro 3 johdosta esitetään pieniä teknisiä tarkistuksia kortteliin 40513 AO - korttelinosalle. (ohjeellista tonttijakoa tarkistettu ja kolmen rakennuspaikan väliset rakennusoikeudet vaihtavat paikkaa).

Asema-kaavaehdotuksen merkintöihin ja kaavamääräysten sanamuotoihin esitetään myös pieniä teknisiä tarkistuksia. Korttelissa 40515 rakennusaloja on hieman laajennettu ja ohjeellisia talousrakennuksen rakennuspaikkoja tontille lisätty.

Lausuntojen pyytäminen.

Kaupunginhallitus 22.5.2017 §68 oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot Ylästö 7 asemakaavaehdotuksesta nro 402100 (Uudenmaan ELY-keskus, Finavia Oyj, HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut, Helen Sähköverkko Oy, Elisa Oyj, Vantaan Ympäristöyhdistys, Ylästön kotiseutuyh-distys ry. Lausuntoja ei saatu). Lausuntoja pyydettiin 7 ja saatiin 3.

1. ELY -keskus pyytää täydentämään selostusta päivitetyillä meluselvityksillä, luontoarvojen arvioinnilla sekä lisäämään kaavaan melumääryksen

2. Finavia, pitää annettuja lentomelulta suojaavia määräyksiä hyvinä.

3. HSY huomauttaa, että asemakaavalla muodostuvien uusien tonttien kytkentä vesihuoltoon sekä alueen nykyisen vesijohto- ja jätevesiviemäriverkoston kapasiteetin riittävyys tulee varmistaa kunnallisteknisen yleissuunnitelman yhteydessä tehtävässä vesihuollon yleissuunnitelmassa.

Muistutusten ja lausuntojen huomioiminen.

Muistutusten ja lausuntojen perusteella kaavaselostusta täydennetään .

3.4. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2013-2017 strategia (Kv 17.6.2013/15.6.2015):

Strateginen painopiste on kaupunkirakenteen eheyttämisessä ja keskustojen tiivistämisessä joukkoliikenteen runkolinjojen varsille. Kestävä kehitys on hyvien elinmahdollisuuksien turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset näkökulmat ja oikeudenmukaisuus sekä pidetään talous tasapainossa.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 22.9.2014)

Asuntotuotantoa varten asemakaavavarantoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden rakentamisen tarvetta.

Varmistetaan pientaloalueiden kaavavaranto

Kaavoituksen tavoitteena on kohtuuhintainen, laadukas ja toteuttamiskelpoinen asuntotuotanto.

Kaavoituksella turvataan rakennettujen alueiden kehittäminen sekä uusien alueiden vetovoima ja laatutaso.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.

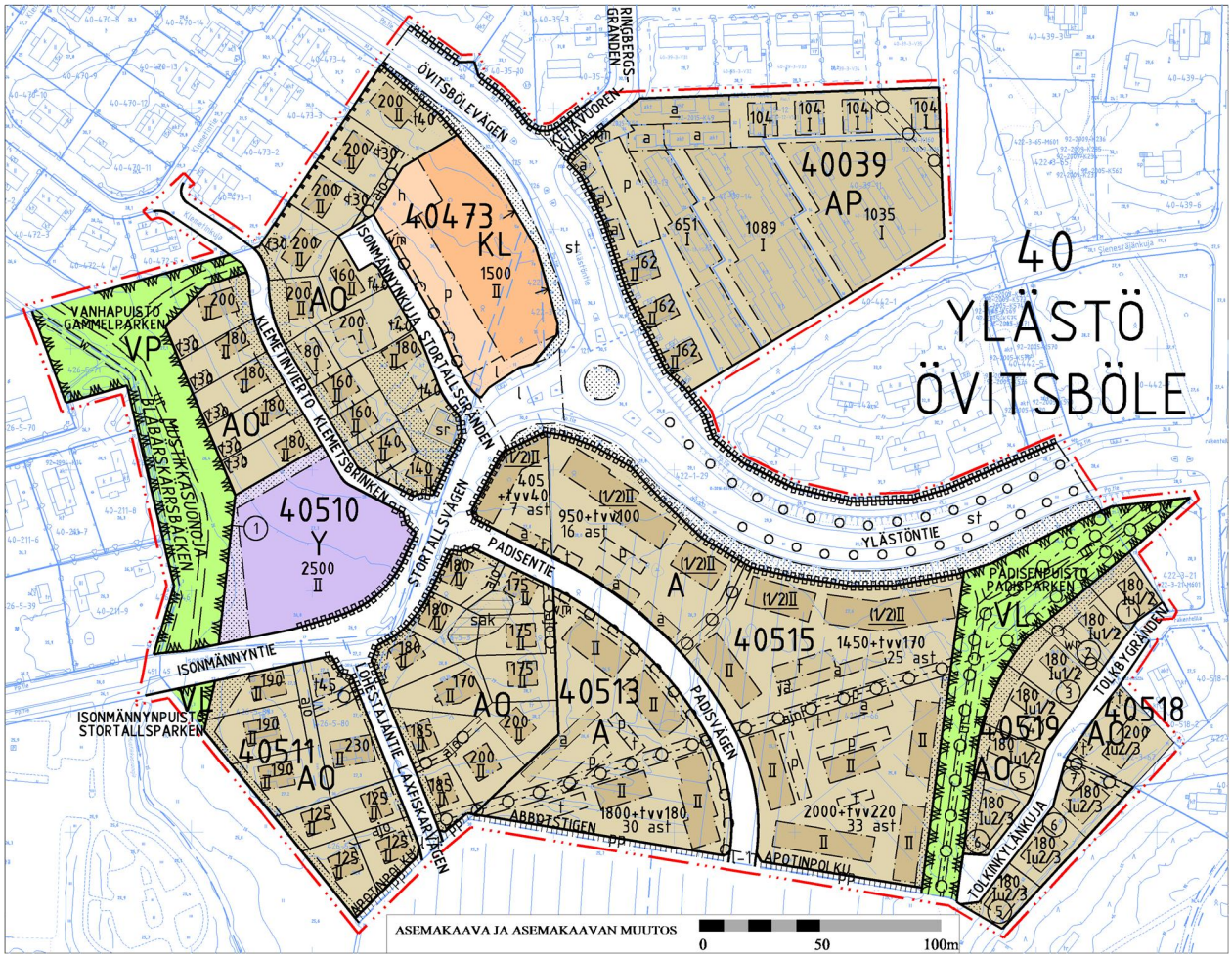
Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

Ilmastotavoitteet / Kestävän rakentamisen tavoitteet

Kaupungin ilmastotavoitteidein mukaisesti kaavaratkaisussa etsitään ratkaisuja / toimia uudistuvan energian hyödyntämiseen ja puurakentamisen edistämiseen.

3.5 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Kaavatyötä on tehty alueella lähes 20 vuotta ja suunnitelmista on ollut erilaisia vaihtoehtoja, Niitä kuvataan erillisessä vuorovaikutusraportissa. On selvää, että vaihtoehdot muuttuvat ajan kuluessa ja usein myös asuntomarkkinatilanteen mukaan mutta myös kaupungin tavoitteet ja maapolitiikka heijastuvat niissä. Myös maanomistus voi muuttua.



3.5.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Asemakaavaehdotusta on valmisteltu vuosien ajan yhdessä alueen maanomistajien kanssa. Aiemmat vaihtoehdot ovat muotoutuneet nyt esitetyksi suunnitelmaksi, jonka alueen suurimmat maanomistajat ovat sopimusvalmistelussa hyväksyneet. Suunnitelma menee nyt kaikkien osallisten kommentoitavaksi kun se asetetaan nähtäville. Esitetty vaihtoehto tuottaa alueelle monipuolista asuntotuotantoa, yhtiömuotoisia pienkerrostaloja ja rivitaloja sekä erillispientaloja. Erillispientalot ovat pääasiassa yhden perheen taloja. Arkkitehtuuri ja toteutustapa on perinteistä ja modernia, joka sopeutetaan maisemaan ja pientalomaiseen ympäristöön. Tolkinkylänkujan varren talot tulee sovittaa Tolkinkylän perinnemaisemaan.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Ylästö ja Tolkinkylä ovat Vantaan keskiaikaisperäisiä kyliä. Ylästöntie on vanhaa Turun – Viipurin maantietä. Tällä kaava-alueella on 1900-luvun alun pientiloja ja niiden vanhoja rakennuksia. Täydennysrakentaminen alueella kunnioittaa alueen historiaa ja tiestö ja rakentaminen sovitetaan ympäristöön.

Ylästö 7 -asemakaava noudattaa yleiskaavan mukaista ratkaisua. Se sisältää monipuolista pientalorakentamista, pienkerrostaloja, rivi- ja paritaloja sekä omakotitaloja yhteensä 19 700 k-m2. Rakentaminen on enintään kaksikerroksista ja se sopeutetaan maisemaan ja kylärakenteeseen. Kaava luo edellytyksiä sekä yhtiömuotoiselle asuntotuotannolle (90 asuntoa) että yksittäisille pientalorakentajille.

Uudet kadut linjataan olosuhteiden mukaan maastoon siten, että ne luontevasti täydentävät alueen olevaa katu- ja tieverkkoa.

Asuinrakennusten korttelialueille A rakennetaan pienkerrostaloja, rivitaloja ja paritaloja. Rakentamisen tehokkuus on 0.34.

Erillispientalojen korttelialueille AO kaavoitetaan enintään kaksikerroksisia omakotitaloja.

Nyåkerin vanha päärakennus 1900-luvun alusta suojellaan. Muitakaan asuinrakennuksia ei tarvitse purkaa, mutta asemakaava johtaa vanhojen talousrakennusten purkamiseen.

4.1.1 Mitoitus

Alueelle kaavoitetaan monipuolista uutta pientalorakentamista, pienkerrostaloja, rivitaloja sekä omakotitaloja yhteensä 19 700 k-m2. (kaavamuutos 3677 k-m2). Rakentaminen on enintään kaksikerroksista.
Uusi rakennusoikeus tuottaa alueelle n. 42 uutta pientaloa ja 80 -90 pienempää asuntoa. Tämä merkitsee noin 400 uutta asukasta (200+200). Noin puolet asukkaista on perheellisiä pientaloasukkaita, joten tämä aiheuttaa alueelle päiväkoteihin ja kouluun lisääntyvää palvelutarvetta.

Asuinrakennusten korttelialueille A rakennetaan puuverhoiltuja pienkerrostaloja ja rivitaloja yhteensä 7315 k-m2. Rakennusten suurin kerrosluku on kaksi ja julkisivut ovat puuverhoiltuja ja vä-

rikkäitä. Tonttitehokkuus A –alueilla on e= 0.34. Asuntojen enimmäismäärä on määritelty asemakaavassa.

Erillispientalojen korttelialueille AO kaavoitetaan 8710 k-m2 enintään kaksikerroksisia puisia ja värikkäitä omakotitaloja. Tolkinkylänkujaan liittyvät rakennukset toteutetaan punamullan värisinä puutaloina, kuten muuallakin Tolkinkylässä. Tonttitehokkuus pientalokortteleissa on e=0.31 .

Nyåkerin vanha päärakennus 1900-luvun alusta suojellaan. Muitakaan olevia asuinrakennuksia alueella ei tarvitse purkaa, mutta asemakaava johtaa vähitellen vanhojen talousrakennusten purkamiseen.

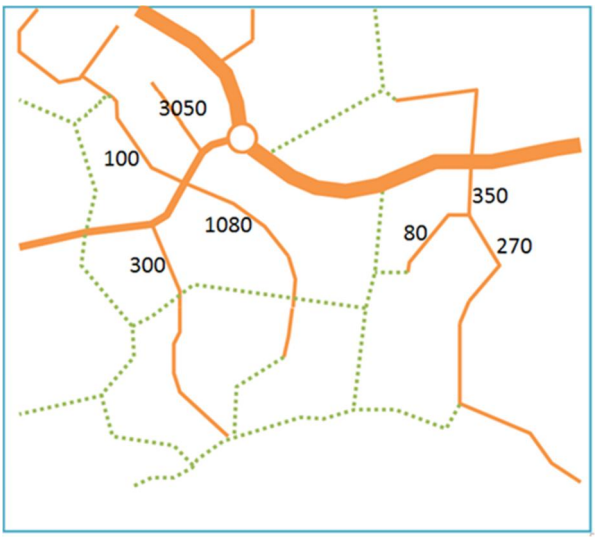
Palvelut
Alueelle varataan päiväkotia, palvelutaloa ja/tai palveluasumista varten yleisten rakennusten tontti Y (0.4 ha), jolle annetaan 2 500 k-m2 rakennusoikeus kahteen kerrokseen.

Lisäksi alueelle kaavoitetaan liiketontti KL 1 500 k-m2 suuruista ostoskeskusta varten. Asemakaava edellyttää rakennukseen vähintään neljää erillistä liiketilaa. Ostoskeskuksesta muodostuu Ylästön keskus. Sen eteen tulee pieni aukio, jonka viereen bussi pysähtyy.

Liikenne
Alueelle on suunniteltu neljä uutta tonttikatua: Padisentie ja Lohestajantie, Isonmännyntie ja Klemetinvierto. Lisäksi Tolkinkyläntieltä lähtevää lyhyttä kadun pätkää pidennetään ja se nimetään Tolkinkylänkujaksi.

Asemakaava mahdollistaa Isonmännyntien parantamisen. Kadun molemmin puolin on suunniteltu yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä.

Padisentielle ja Lohestajantien pohjoisosaan on suunniteltu yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä. Isonmännynkujan varteen on suunniteltu jalkakäytävä. Padispuiston ja Isonmännynpuisto välille on kaavoitettu kevyen liikenteen väylä. Tämä sijoittuu puoliksi suunnittelualueelle.

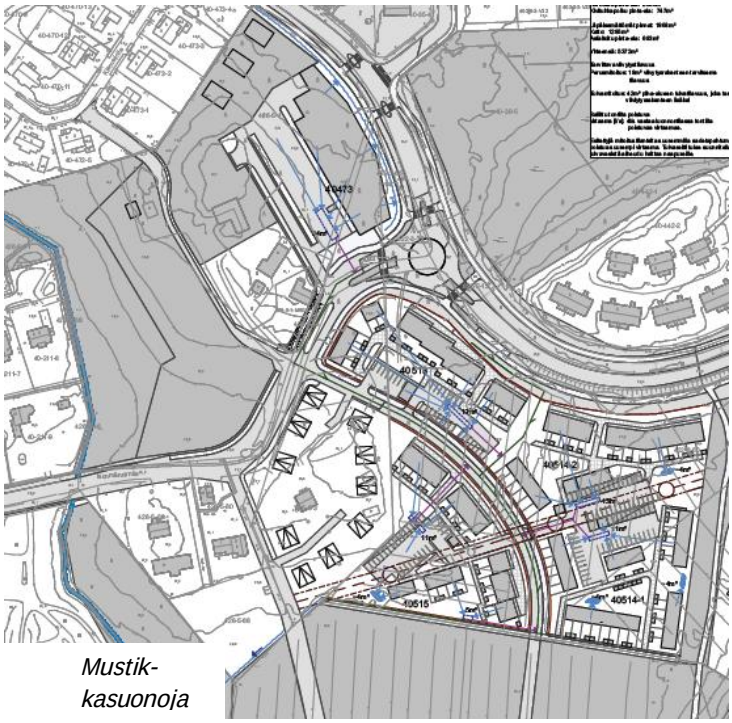


Arvio alueen tuottamasta liikenteestä (liikennesuunnittelu 5.1.2017).

Hulevesien hallintaperiaatteet A- ja KL-kortteleissa



n Läpäisevä pinta. n Läpäisemätön.

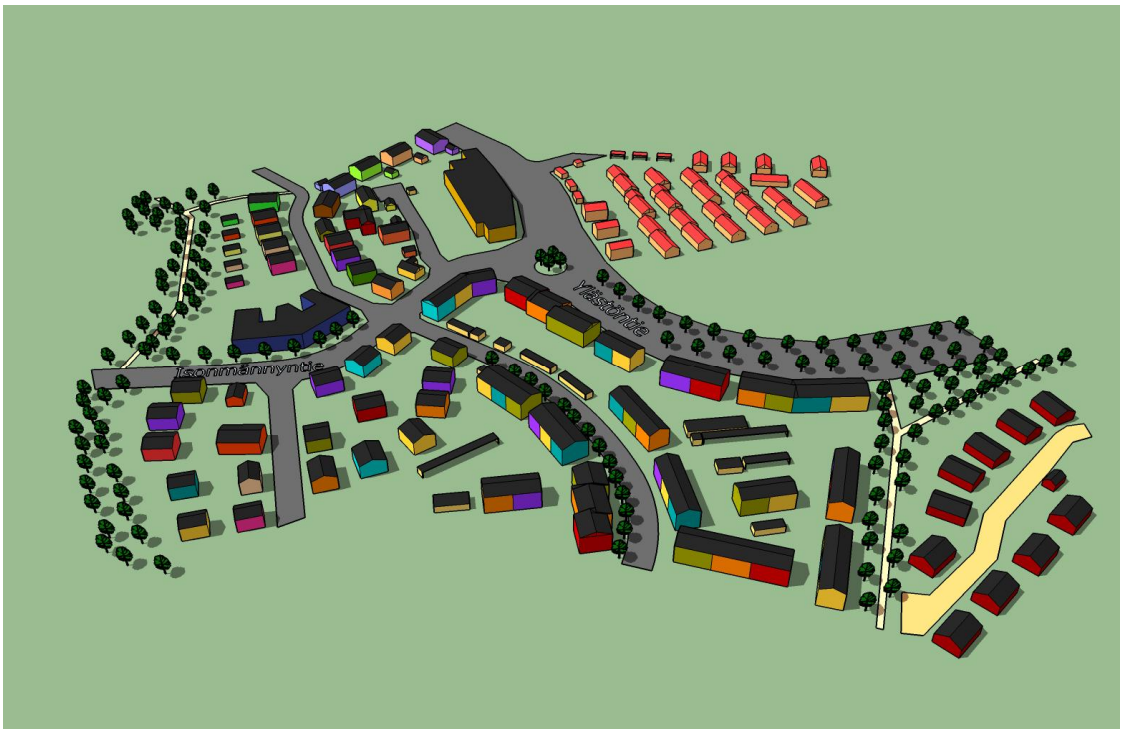


Mustik-kasuonoja

– Virtausnuoli / hulevesihallintasuunta. — Hulevesioja ja tulvareitti. n Hulevesilammikko / viivytysrakenne tilavuus noin 10,5 m3, syvyys keskellä 0,5 m3 ja reunoja kohti 0,25 m3. — Mustikkasuonoja.
⬚ Maanalainen huleveden viivytysrakenne. – Yhteys hulevesiviemäriin. — Hulevesikouru.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaavan mukaiset uudet asuinrakennukset noudattavat ympäröivän kaupunkirakenteen mittakaavaa. Rakennusten arkkitehtuurista on annettu laatua ja julkisivumateriaaleja koskevia määräyksiä. Ekologisuus ja taloudellisuus on otettu suunnittelussa huomioon. Viherrakentamisesta ja hulevesien käsittelystä on annettu määräykset ja puurakentamiseen ja uusiutuvan energian käyttöä pyritään edistämään. korttelikoko alueella on kohtuullinen ja katualueiden vaatima pinta-ala on minimoitu. Vastaavasti korttelien sisäisin, mutta yleiselle jalankululle osoitetuin reitein on huolehdittu siitä, että yhteydet bussipysäkeille ja virkistysalueille ovat lyhyitä ja miellyttäviä.





4.3 ALUEVARAUKSET

4.3.1 Korttelialueet

A, Asuinrakennusten korttelialueet

Ylästöntien eteläpuoliset korttelit (40515 ja 40513) on osoitettu yhtiömuotoiseen rakentamiseen. 1-2- kerroksiset asuinrakennukset asettuvat rinnemaastoon siten, että Ylästöntien korkeusero saadaan hyvin hyödynnettyä ja häivytettyä. Pihapiirit muodostuvat autokatosten rajaamina. Myös Padisentien varsi on rajattu tiukasti rakennuksilla, jotta katutilasta tulee ehyt.

Rakennukset ovat julkisivuiltaan puuta ja ne ovat harjakattoisia ja värikkäitä.

Pysäköinti on sijoitettu katoksiin (50%) ja avopaikoille(50%). Asuntojen lukumäärä on rajoitettu.

AP Asuinpientalojen korttelialueet

Kortteliin 40039 myönnetyn poikkeamispäätöksen ja rakennuslupien mukaisesti kortteliin osoitetaan asuinpientaloja. Rakennukset ovat julkisivultaan puuta ja katemateriaali on ruukunpunainen tiili.

AO, erillispientalojen korttelialue

Alueelle osoitetaan merkittävä määrä erillispientalojen rakennuspaikkoja. Jokaiselle tontille saa rakentaa vain yhden asunnon ja rakennukset ovat puisia, kattomuoto harjakatto ja katemateriaali on tumma pelti. Kaavamääräyksellä tavoitellaan värikkäitä rakennuksia. Naapureiden värityksen tulee erottua toisistaan. Rakennuspaikat on pitkälti määritelty asemakaavamääräyksin.

Tolkinkylänkujan varteen rakennettavat puiset asuinrakennukset tulee sopeuttaa Tolkikylän kulttuurimaisemaan. Rakennuksen julkisivut ovat punamullattua (tai tumman punaiseksi maalattua) pystyrima- tai pystylomalaudoitusta. Katot ovat mustia, saumattua peltiä ja/tai talousrakennuksissa tummaa huopaa.

Rakennustapa

Vantaan kaupungin kestävän rakentamisen periaatteiden mukaisesti kaavan energiaratkaisuihin ja rakentamistapaa on ohjattu. KEKO -laskennan mukaan maalämmön, aurinkoenergian ja ilmalämpöpumppujen avulla rakentamisen kokonaispäästöjä pyritään alentamaan. Mikäli kaikki rakennukset rakennettaisiin puurunkoisina, vähenisivät päästöt 11 %. Kaava ohjaa puurakentamiseen ja vaihtoehtoisten energiamuotojen käyttämiseen .

Y, yleisten rakennusten korttelialue

Isonmännyntien varteen osoitetaan varas yleiselle rakennukselle, kortteliin 40510. Se voi olla koulu, päiväkoti tai vaikkapa palveluasumisen rakennus. Rakennuksen tulee olla arkkitehtuuriltaan korkealuokkainen.

KL, Liikerakennusten korttelialue

Ylästöntien varteen, kortteliin 40473, osoitetaan rakennuspaikka liikerakentamiseen. Se käsittää 1500 k-m2 ja sen tulee sisältää päivittäistavarakaupan lisäksi vähintään kolme etumyymälää. Rakennus sijoittuu keskeisesti kiertoliittymän ja bussipysäkin viereen. Rakennus on näkyvällä paikalla ja sen arkkitehtuurin tulee korostaa rooliaan kaupunkirakenteessa ja alueen palvelupaikkana. Autopaikat sijoittuvat Isomännynkujan varteen ja huolto hoidetaan Isomännynkujan kautta

4.3.2 Muut alueet

Katualueet

Ylästöntien katualeen luonnetta pyritään korostamaan asemakaavaan merkityin puuistutuksin. Liikennealueen erottaminen viereisistä kortteleista vaatii reuna-alueiden maisemointia.

Tolkinkylänkuja varaudutaan toteuttamaan avo-ojallisena ja sorapintaisena historiallisen tonttitienä.

Katualuevaraukset ovat eri levyisiä: Isonmännyntie 14,5 - 24 m (sisältää bussipysäkin), Padisentie 11 m, Isonmännynkuja 9,5 m, Lohestajantie 8-10 m (sisältää johtoalueen), Klemetinvierto 8 m, Tolkinkylänkuja 7 m ja Apotinpolku 5 m. Padisentien mitoituksessa on otettu huomioon kevyen liikenteen raitti, koska kadun varteen sijoittuu asumista noin 16 000 k-m2. Kaikkien katujen reunoille varataan 1-1,5 m leveät lumitilat.



Näkymä Padisentieltä pohjoiseen.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Uusi rakennusoikeus tuottaa alueelle n. 42 uutta pientaloa ja 100 pienempää asuntoa . Tämä merkitsee noin 400 uutta asukasta (200+200). Noin puolet asukkaista on perheellisiä pientaloasukkai-

ta, joten tämä aiheuttaa alueelle päiväkoteihin ja kouluun lisääntyvää palvelutarvetta. Rakentamisen osalta alueen kunnallistekniikan rakentaminen tuottaa kaupungille kustannuksia. Rakentamiskustannukset ovat alueella normaalit.

Sosiaalinen ympäristö

Alueelle tulee uusia asukkaita, joista etenkin pientaloasukkaat ovat hyvin toimeen tulevia, omistusasuntoon investoivia lapsiperheitä. Kerrostaloasuntojen koot vaihtelevat, ja alueelta löytyy koti moneen tarpeeseen ja elämänvaiheeseen. Vanhan pientaloalueen ikääntyville asukkaille tarjoutuu myös mahdollisuus esteettömään kerrostaloasumiseen.

Yhdyskuntarakenne



Ylästö sijaitsee Vantaan kaupunkirakenteessa keskeisesti, hyvien yhteyksien päässä merkittävän kulttuurimaiseman äärellä. Kaava-alue sijoittuu Ylästön ja Tolkinkylän välimaastoon. Alueen rakentamisella täydennetään olevaa pientaloaluetta ja historiallista kylärakennetta. Kaavoituksella laajennetaan ja täydennetään alueen rakennetta ja tiivistetään asumista sekä luodaan edellytyksiä monipuoliselle pientalorakentamiselle.

Kaupunkikuva

Uusi rakentaminen muuttaa alueen maisemaa ja kaupunkikuvaa. Nykyiset pellot ja joutomaat muuttuvat rakentamisalueiksi. Mittakaava on sovitettu ympäröivään kaupunkirakenteeseen ja ympäröivään maisemaan. Kaava sallii uudisrakentamiselle myös modernimman ilmeen, mutta se edellyttää aina alueen ominaispiirteiden kunnioittamista (harjakatot, puujulkisivut, väritys).



Arkkitehdin näkemys korttelin näkymä, arkkitehtitoimisto Vuorelma-arkkitehdit.



Poikkeamis- ja rakennuslupien mukainen rakentaminen AP-kortteliin 40039.
T2H Rakennus Oy / Arkkitehtuuritoimisto Peltonen & Sinisalo Oy 24.6.2015.

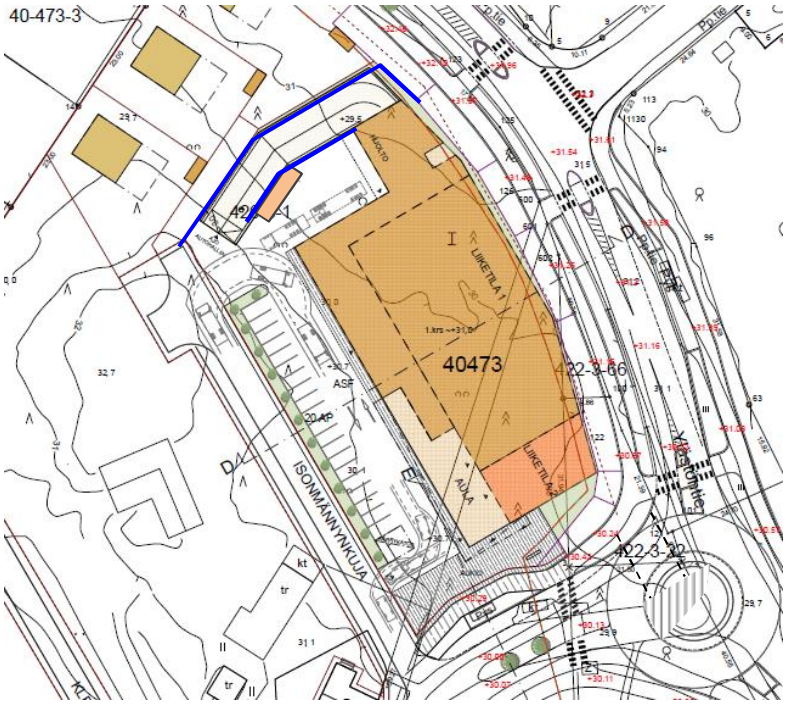
Vaikutukset Vantaan asuntotuotantoon

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa. Tämä toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden, Vantaan kaupungin strategian ja maapoliittisen ohjelman tavoitteita.
Kaavamuutoksella täydennetään merkittävästi Ylästön pientaloaluetta. Kaava-alue tuottaa rakentuessaan 42 pientaloa ja yhtiömuotoista asumista 90 asuntoa, yhteensä 350 -400 asukasta. Alue

rakentuu 5-7- vuodessa. Valmistuvat asunnot lisäävät osaltaan pääkaupunkiseudun asuntotuotantoa ja -tarjontaa .
Tämä kaava-alue rakentuu yhtä aikaa eteläpuolisen Ylästö 8 –asemakaava-alueen kanssa. Näiden yhteisvaikutus on merkittävä ja samanaikainen.



4.4.2 Vaikutukset palveluihin ja työpaikkojen määriin.



g Myymälä noin 2000 k-m2 (sisältää myymälän, varaston, sosiaalitilat, tekniset tilat ym. aputilat)

g Muut liiketilat noin 200 k-m2 (sis. myymälät, sos. ja aputilat)

g Yleiset tilat noin 300 k-m2 (aula- ja porrastilat)

— Meluaita, korkeus 2,5 m

Rakennusoikeus 1500 k-m2
Tontin ala 4790 m2
Autopaikkoja
- maantasossa 20 ap

Bussipysäkin luokse syntyy
500 m2 suuruinen kivetty aukio.

Vuorelma-arkkitehdit 3.8.2016

Alueen palveluvaranto lisääntyy uudella päivittäistavarakaupan yksiköllä (1500 k-m2) ja uudella Y-tonttivarauksella (päiväkoti, tai palvelutalo). Muuten uusia työpaikkoja ei kaavalla edistetä. Asuk-

kaiden lisäys 150 -200 henkeä lisää erityisesti päiväkotipaikkojen ja koulupaikkojen tarvetta alueella edistää myös uuden liikerakentamisen toteutumista.

4.4.3 Taloudelliset vaikutukset

Kaavan taloudelliset vaikutukset eivät ole kovin merkittäviä. Isonmännyntien linjausta muutetaan ja rakennetaan viisi uutta katua. Katujen linjaukset ja pituudet ovat säästeliäästi suunniteltuja ja mitoitettuja. Katujen ja viheralueiden rakentamisen kustannuksiksi on arvioitu 1,8 miljoonaa euroa.

Vesihuolto kulkee kaava-alueen läpi, mutta sitä joudutaan siirtämään, mistä koituu jonkin verran ylimääräistä kustannusta. Vesihuoltoa ei siis kuitenkaan tarvitse tuoda kaukaa. Uudet asukkaat maksavat vesihuollon rakentamisesta liittymä- ja käyttömaksuissa.

Kaava-alue liittyy olevaan kaupunkirakenteeseen, mikä on taloudellisuuden kannalta oleellisinta. Uudet asukkaat toisaalta tehostavat palveluverkon käyttöä, mutta toisaalta myös aiheuttavat siihen lisää investointeja. Kaava-alueen maanomistajat osallistuvat kunnallistekniikan rakentamisen kustannuksiin maankäyttösopimuksella.

4.4.4 Vaikutukset liikkumiseen ja infran rakentamiseen

Lisääntyvä asukasmäärä kasvattaa paineita läheisille virkistysalueille, kuten Vantaanjoen varren, Mustikansuonojan ja Padisenpuiston virkistysalueille . Virkistysalueiden ulkoilureitistöjä täydennetään lähivuosina.

Liikenne

Kaava-alueen liikenneverkko täydentyy ja rakentuu sitä mukaa kun rakentaminen vaatii. Ylästöntien parantaminen on tehty ja Isomännyntien uusi linjaus on seuraava merkittävä hanke. Poikittaiset tonttikadut Isomännynkuja, Kelmentinvierto ja Lohestajantie tulee rakentaa. Padisentien avaaminen etelään liittyy oleellisesti eteläpuoliseen Ylästö 8 –asemakaavaan.



Näkymä Padisentieltä itään

Vesihuolto

Kaava-alueelle rakennetaan uutta vesihuoltoa Isonmännyntielle, Isonmännynkujalle, Klemetinviertoon, Padisentielle, Lohestajantielle, Apotinpolulle ja Tolkinkylänkujalle. Verkosto kytketään alueen halki kulkeviin alueellisiin runkolinjoihin. Alueelliset runkolinjat sijoittuvat tulevan Lohestajan-

tien alle ja tonteille varattaville johtorasitealueille. Koko Vantaata palveleva runkolinja jää kaava-alueen itäosan viheralueelle. Viheralueen tila-varauksessa on varauduttu uuteen runkolinjaan nykyisen runkolinjan viereen. Tämän toteutumisesta ei ole kuitenkaan tässä vaiheessa varmuutta, eikä sen kustannuksia ole laskettu kaavan aiheuttamiin vesihuoltokustannuksiin. Kaava-alueelle tulee alustavan arvion mukaan uutta vesijohtoa 533 m, uutta jätevesiviemäriä 492 m ja uutta hulevesiviemäriä 1198 m. Vesihuollon suunnittelu- ja rakentamiskustannukset ovat arviolta 750 000 €.

Osoitteessa Isonmännyntie 4 olevan kiinteistön vesijohto ja jätevesiviemäri jäävät kaavan myötä tulevan rakennuspaikan alle. Mikäli maanomistaja haluaa myydä kaavoitetun uuden tontin, tulee hänen siirtää nykyiset vesihuoltolinjansa pohjoisemmaksi.

Tonteilla muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää ennen niiden johtamista yleiseen hulevesiverkostoon. Hulevesien hallintarakenteet tulee mitoittaa 10 minuutin sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha. Tonteilta saa poistua mitoitussadetilanteessa samansuuruinen virtaama kuin sieltä poistuisi luonnontilassa. Tonttien tasaus tulee suunnitella siten, että tulvatilanteessa vesi voi kertyä piha- ja pysäköintialueille hetkellisesti. Tämä tulvamitoitus tehdään 30 minuuttia kestävälle sateelle, jonka rankkuus on 167 l/s/ha. Tätä suurempia sadetilanteita varten tulee suunnitella hallittu tulvareitti tontilta yleisille alueille. Tonteilta, joissa on alle kolme asuntoa, ei vaadita viivytystä, joskin myös heitä suositellaan imeyttämään ja viivyttämään hulevesiä ennen johtamista yleiseen verkostoon sekä suunnittelemaan tulvareitti yleisille alueille.4.4.2 Vaikutukset luonnon ympäristöön

Luonnonsuojelu

Kaava-alueella ei ole erityisiä luontoarvoja. Aviapoliksen suuralueella, johon kaava-alue, kuuluu, tehtiin kasvillisuuskartoitus vuonna 2012. Kaava-alueelta ei löytynyt uhanalaisia, harvinaisia, muuten huomionarvoisia lajeja tai merkittäviä kasvustoja. Alueella ei ole uhanalaisia elinympäristöjä.

Kaava-alueen metsä on nuorta lehtimetsää. Paikalla oli vielä 1970-luvulla niittyä, joka on sittemmin metsittynyt. Nuoren lehtipuuston seassa kasvaa yksittäisiä suuria koivuja ja haapoja. Ojien varsilla on pajuja. Lahopuita on vähän. Ylästöntien ja Isonmännyntien kulmauksessa on kuusivaltainen kapea metsikkö, joka on käytännössä metsänreunaa.

Vesistöt ja vesitalous

Läpäisemättömän pinnan määrä tulee kasvamaan huomattavasti nykyisestä alueen rakentuessa, jolloin myös virtaamat alueelta kasvavat. Valuma-aluerajaus tulee viemäröinnin johdosta muuttumaan, koska koko kaava-alueen hulevedet tullaan johtamaan hulevesiviemärissä Mustikkasuonojaan. Virtaamien kasvua tullaan rajoittamaan viivyttämällä hulevesiä tonteilla ennen johtamista hulevesiviemäriin. Mustikkasuonoja on tarkoitus säilyttää ennallaan ja se tulee jäämään kaavassa viheralueelle.

Ympäristöhäiriöt

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Asemakaavamuutoksen vaikutukset ilmastoon syntyvät suunnitelman toteuttamisen sekä alueen käytön aiheuttamista kasvihuonekaasupäästöistä.

Merkittävimmät päästölähteet ovat rakennusten rakentaminen sekä pidemmällä aikajaksolla tarkasteltuna rakennusten korjaaminen, rakennusten käytön aikainen energiankulutus sekä alueen

liikenne. Lisäksi päästöjä aiheuttaa infrastruktuurin rakentaminen ja ylläpito, hiilinielujen poistuminen rakennetun alan kasvun myötä sekä alueen asukkaiden ja toimijoiden kulutuksen aiheuttamat päästöt.

Ilmastovaikutuksia arvioitiin määrällisesti KEKO-työkalulla (kaavoituksen ekotehokkuuslaskuri), joka laskee rakennusten ja infrastruktuurin rakentamisen ja ylläpidon, rakennusten ja asumisen energiankulutuksen, asukkaiden henkilöliikenteen sekä maankäytön (hiilinielujen) muutoksen aiheuttamat kasvihuonekaasupäästöt 50 vuoden aikajaksolla tarkasteltuna.

Asemakaavamuutoksen toteuttamisen kasvihuonekaasupäästöt 50 vuoden aikajaksolla ovat laskurin mukaan yhteensä noin 25 780 tonnia CO2-ekvivalenttia. Suurin päästölähde on rakennusten rakentaminen ja kunnossapito (44 %), seuraavaksi suurimmat asukkaiden henkilöliikenne (26 %) ja rakennusten energiankulutus (21 %). Maankäytön muutos tuotti 5 % ja infra noin 4 % kaavan toteuttamisen päästöistä.

Vertailun vuoksi ilmastovaikutukset laskettiin myös kahdelle vaihtoehtoiselle ratkaisulle, joiden avulla tarkasteltiin uusiutuvan energian hyödyntämisen ja puurakentamisen vaikutuksia päästöihin. Maalämmön, aurinkoenergian ja ilmalämpöpumppujen avulla kokonaispäästöt olisivat 8 % pienemmät. Mikäli kaikki rakennukset rakennettaisiin puurunkoisina, vähenisivät päästöt 11 %.

Ilmastovaikutusten kannalta kaavamuutosalueen sijainti on hyvä, sillä alueella liikkuminen tukeutuu myös hyviin joukkoliikenneyhteyksiin (Ylästöntie) . Rakentaminen aiheuttaa aina päästöjä, mutta asemakaavamuutoksen toteuttamisen sekä käytön aikaisia päästöjä on kuitenkin mahdollista pienentää monin tavoin. Ilmastovaikutuksia voidaan pienentää esimerkiksi suosimalla puurakenteita tai kierrätysmateriaaleja rakennuksissa, edistämällä vähäpäästöisiä liikkumismuotoja ja tuottamalla osa rakennuksissa kuluvasta energiasta uusiutuvilla energianlähteillä, kuten aurinkopaneeleilla sekä maa- ja ilmalämpöpumpuilla.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

YMPÄRISTÖNSUOJELU JA YMPÄRISTÖHÄIRIÖT

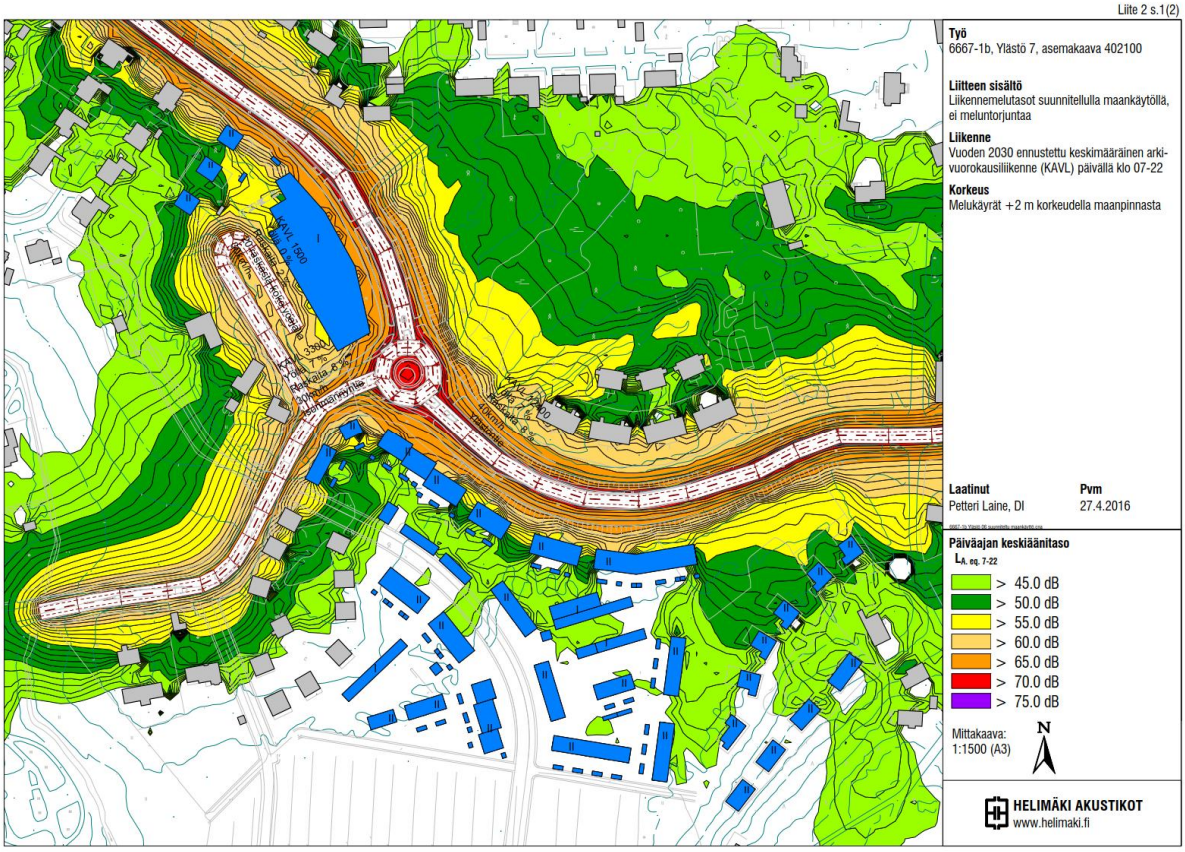
Lentomelu

Alue ei ole lentomelualuetta, lentomelutaso lden 2025 on alle 50 db.

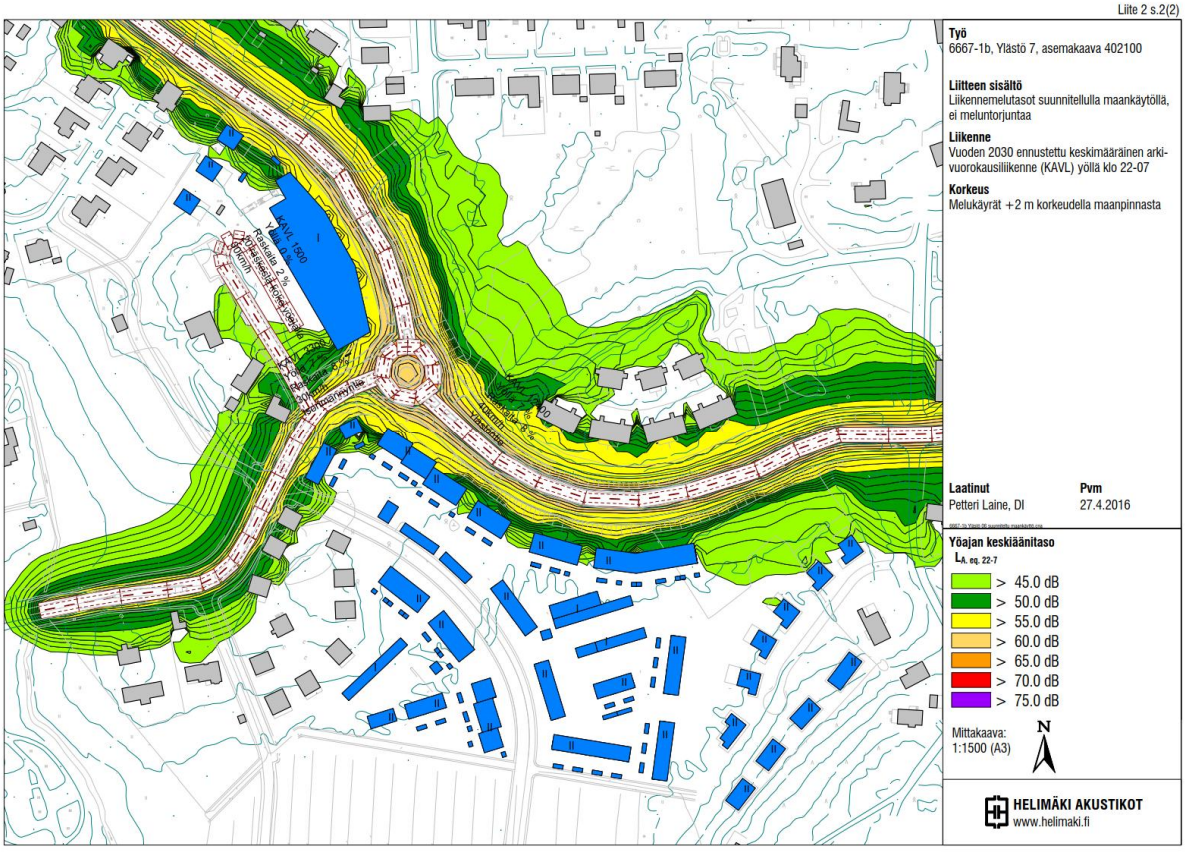
TIEMELU

Ylästö 7 tiemelutilanne löytyy tarkemmin liitteenä olevasta meluselvityksestä. Helimäki Akustikot Oy, Ylästö 7 meluselvitys, 27.4.2016. Selvitys on ollut pohjana kun asemakaavan melumääräykset on valmisteltu.

Liite 2 s.1(2)



Liite 2 s.2(2)



4.6 NIMISTÖ

Tolkinkylä, ruotsiksi Tolkby (1417 Tolkoby), on vuodesta 1417 alkaen mainittu usein laamanninkäräjien pitopaikkana. Tuolloin käytiin käräjiä virolaisen Padisen luostarin munkkeja vastaan, koska he olivat kalastaneet lippoamalla Koskelan vesillä. Munkeilla oli lohenkalastusoikeus Vantaanjokeen ja kirkkoherran nimittämisoikeus Uudellemaalle vuosina 1351-1428. Helsingin pitäjä syntyi lahjoituksen voimassaoloaikana 1351 – 1428 H4elsingin pitäjä syntyi kuitenkin ilmeisesti jo 1200 -1300 -lukujen taitteessa, koska jo 1331 minitaan Helsingon oikeus (iuro helsingonico). Vuonna 1543 Tölkeby oli neljän talonpojan kylä. Kylän nimi kertoo tulkista (1496 henrik tolch i tolckeby), jota tarvittiin käräjillä.

Tolkinkylän kantatalot ovat Petas (1540 Henrik Persson, 1699 Peetars, 1745 Petas), vanha virkatalo, kapteenin puustelli; Grotens (1699 Cornettens Grottens rusthåll, 1710 Grotens), vanha ratsutila, joka on yhdistetty 1600-luvulla kahdesta vanhasta talosta; nimi johtuu kornetti Anders Grothesta; ja Bökars (1571 Bertill Bökere), jota on pidetty myös omana kylänään (1723 Böuks by); Sulo Kepsun mukaan nimi pohjautuu ammattinimitykseen böckare 'tynnytintekijä'.

Tolkinkylässä Grotensin tilalla toimi vuosina 1725 – 1842 saha, joka oli yksi Helsingin pitäjän neljästä merkittävästä sahasta. Sen yhteydessä pidettiin krouvia ja harjoitettiin kauppaa.

Ylästö, ruotsiksi Övitsböle, on ollut myöhemmän böle-kauden yksinäistalo, ilmeisesti 1300-luvun lopulta. Tolkinkylän käräjillä 1417 mainitaan lautamiehenä Llaren Øuidson ja Tallinnassa 1516 ficken velkakirjassa Ouwestbuw ja asukkaana 1540 Henr. Evetzon. Maakirjassa 1543 kylä oli neljän talonpojan Övesböleby.

Kylä sai suomalaisen nimen Ylästö 1957, mutta vielä 1960-luvulla kylää sanottiin Eevispööliksi ja Eevispyöliksi. Kylän nimi sisältää miehen nimen Övidher. Böle tarkoittaa uudistaloa.

Ylästön kantatalot ovat Smess, Syrakas, Lassas, Ollas, Klemets ja Sutars. Ne sijaitsevat Lehtikummuntien varrella.

Kaava-alueella käytössä olevat nimet

- *Isonmännyntie*, *Stortallsvägen* , 1958, Ylästöntien ja Isonmännyntien kulmauksessa olleesta männystä, joka kuoli tiesuolan takia. Puu näkyy vielä kartassa 1984.
- *Padisenpuisto*, *Padisparken*, 2003, Padisen luostarin aihepiiristä, à Padisentie.
- *Tolkinkylänkuja*, *Tolkbygränden*, 2005, lähtee Tolkinkyläntieltä.
- *Vanhapuisto*, *Gammelparken*, 1985, Ylästön kylään vievän Vanhatien (1956 Öfvitsbölentie, 1957 Vanha tie, Gamla vägen) mukaan. Paikalla on ollut niitty, 1750 Ryskedelsäng, 1894 Flakaeds ängen, 1913 Flakan, Flackaled, Flakaleängen.
- *Ylästöntie*, *Övitsbölevägen* 1975, aiemmin mm. Vantaantie, Vandavägen.

Kaava-alueen uudet nimet

- *Apotinpolku*, *Abbotstigen* Nimi liittyy Padisen luostarin aihepiiriin. Kuningas Maunu Eerikinpojan kirjeessä 1351 mainittu apotti Nikolaus Risebiter johti Viron kansannousun 1343 jälkeen Padisen luostarin jälleenrakennustöitä ja suosi sinne ruotsalaisasutusta. Hän oli apottina 1345-76 ja oli Baltian vaikutusvaltaisimpia miehiä. Maunu Eerikinpoika tarvitsi hänen tukeaan luodessaan 1350-51 liittoutumaa Novgorodia vastaan. Tästä syystä hän luovutti Padisen luostaril-

le patronaattioikeudet Porvoon, Pernajan ja Sipoon seurakuntiin sekä Vantaanjoen kalastusoikeudet. Helsingin pitäjä lienee kuitenkin syntynyt jo 1200 – 1300 -lukujen taitteessa, koska jo 1331 mainitaan Helsingon oikeus (iure helsingonico).

- *Isonmännynkuja*, *Stortallsgränden*, on ollut Isonmännyntien itäpää 1958. Nyt Isonmännyntieltä erkanevan poikkikadun nimeksi.
- *Klemetinvierto*, *Klemetsbrinken* Asemakaavaan 1999 Klemetinkuja, Klemetsgränden. Katu haarautuu Klemetintiestä, joka sai nimen Ylästön Klemets-talosta (1710 Clemetz, Lehtikummuntie 17). Siellä on myös Klemetinpolku, Klemetsstigen. Kulosaaressa on jo Klemetinkuja, Klemettigränden. Nyåker-nimeä ei voi käyttää, koska se on asuntoalue Espoossa. Siellä on jo Uudenpellotie ja Uudenpellonkuja.
- *Lohestajantie*, *Laxfiskarvägen* Padisen sisterssiläismunkit eivät syöneet lihaa vaan kalaa ja heillä oli lohenkalastusoikeus Vantaanjoen koskiin. Siksi myös Vantaan vaakunassa on lohenpyrstö.
- *Padisentie*, *Padisvägen* Tolkinkylässä käytiin käräjät 1417 Padisen munkkeja vastaan, koska he olivat kalastaneet lippoamalla Koskelan vesillä. 1351 kuningas Mauno Eerikinpoika antoi virolaiselle Padisen luostarille lohenkalastusoikeuden Vantaanjoen koskiin. Oikeus oli voimassa 1351 – 1428, jolloin luostarin munkit liikkuivat Helsingin seudulla, tekivät lähetystyötä ja lohestivat. Helsingin pitäjä syntyi kuitenkin jo joskus 1280 -luvulta 1320 luvulle, koska Helsingin oikeus mainitaan jo 1331 (iure helsngonico). Helsingin maalaiskunnalla oli vuonna 1957 Padiseen ystävyyssuhde, jota ei silloisissa ulkopoliittisissa oloissa voitu virallistaa.[2]

Nimitoimikunta on käsitellyt ja hyväksynyt kaava-alueen nimistöä: Klementinvierto – Klementsbrinken (11.4.2016), Padisentie –Padisvägen (8.3.2005), Lohestajantie – Laxfiskarvägen (8.3.2005), Isomännynkuja-Stortalsgränden (8.3.2005), Tolkinkylänpolku – Tolksbystigen (8.3.2005).

Asemakaavan toteutus

Kaavamuutokseen liittyy toteuttamissopimus. Tavoitteena on aloittaa rakentaminen välittömästi, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavaehdotuksen.

5. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan kaupunki:

Kaupunkisuunnittelu:	Timo Kallaluoto	aluearkkitehti 1.10.2016 saakka
	Anitta Pentinmikko	aluearkkitehti 1.10. 2016 alkaen
	Marko Hoffren	suunnitteluavustaja
	Mikko Järvi	kaavoitusinsinööri
Kuntatekniikan keskus :		
	Antti Auvinen	vesihuolto / hulevedet
	Elina Kettunen	katutekniikka vesihuollon yleissuunnittelu
	Pirjo Salo	liikenneinsinööri
	Mika Vähämaa	kunnallistekniikan sopimusasiat

[2] Korpinen 1965, s. 260, 270; Leppänen, Helsingin pitäjä 1987 s. 60; Ahtiainen & Tervonen 2002 s. 214 - 215. saulo Kepsu, Salminen 2013: 44, 155-157, 526, 528.

Rakennusvalvonta:

Matti Karjanoja	lupa-arkkitehti

Ympäristökeskus:

Krister Höglund	ympäristöinsinööri
Saara Juopperi	ympäristöinsinööri, sij.

Yrityspalvelut:

Armi Vähä-Piikkiö	maankäytön sopimusasiat
Tomi Henriksson	asumisasiain päällikkö

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla 20.11.2017





Timo Kallaluoto 1.10.2016 asti
aluearkkitehti

Anitta Pentinmikko 1.10.2016 alkaen
aluearkkitehti

6. ASEMAKAAVAN SEURANTALOMAKE

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	29.03.2017
Kaavan nimi	402100 Ylästö 7		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	26.04.2016
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092402100
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	10,6459	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	8,7451
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	1,9008

Ranta-asemakaava **Rantaviivan pituus [km]**

Rakennuspaikat [lkm] **Omarantaiset** **Ei-omarantaiset**

Lomarakennuspaikat [lkm] **Omarantaiset** **Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**10,6459**	**100,0**	**23702**	**0,22**	**8,7451**	**20716**
A yhteensä	6,2534	58,7	19702	0,32	4,9286	16716
P yhteensä						
Y yhteensä	0,4210	4,0	2500	0,59	0,4210	2500
C yhteensä						
K yhteensä	0,4619	4,3	1500	0,32	0,4619	1500
T yhteensä						
V yhteensä	1,0078	9,5	0		0,8746	0
R yhteensä						
L yhteensä	2,5018	23,5	0		2,0590	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

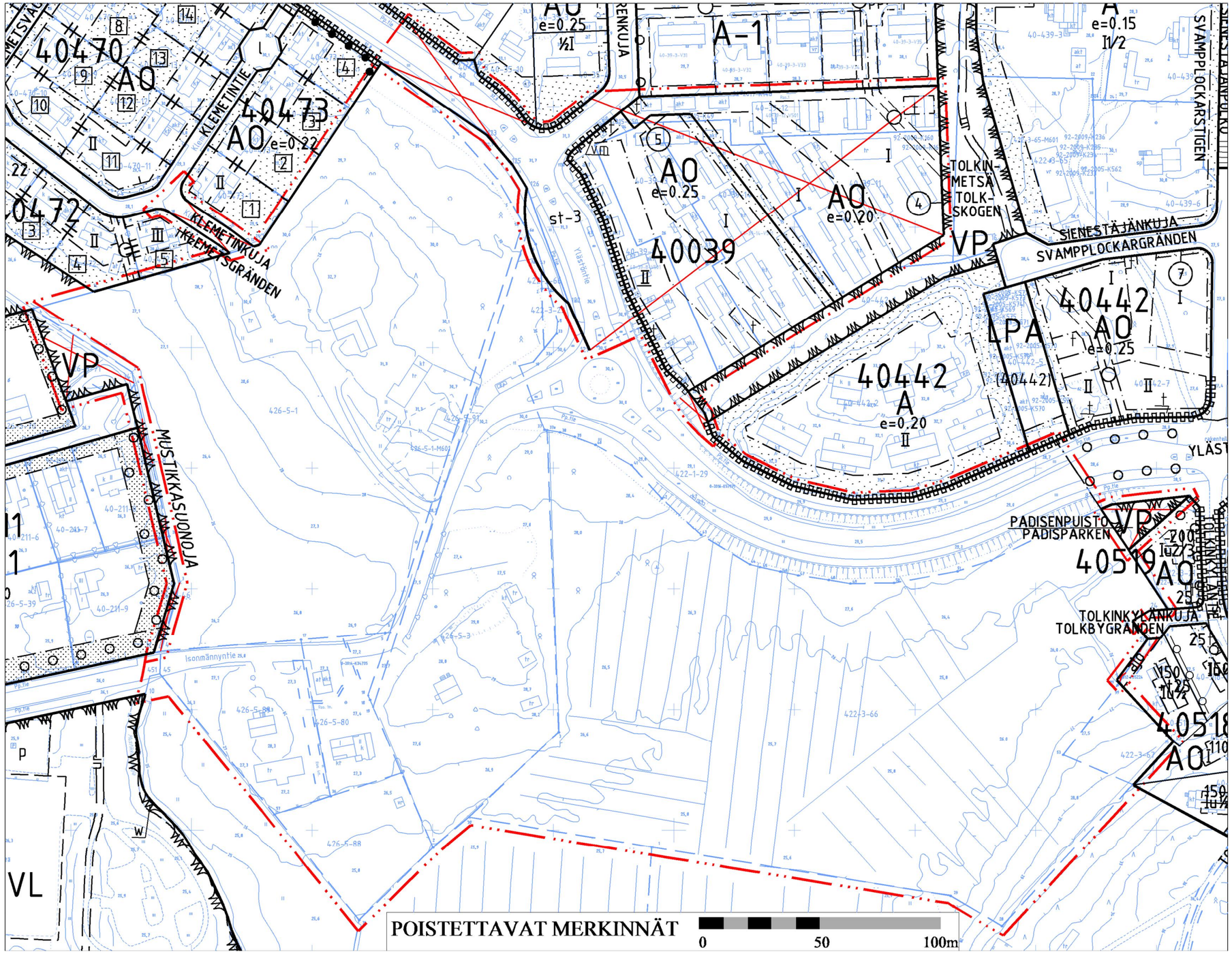
Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä	**1**	**135**	**1**	**135**

Alamerkinnät

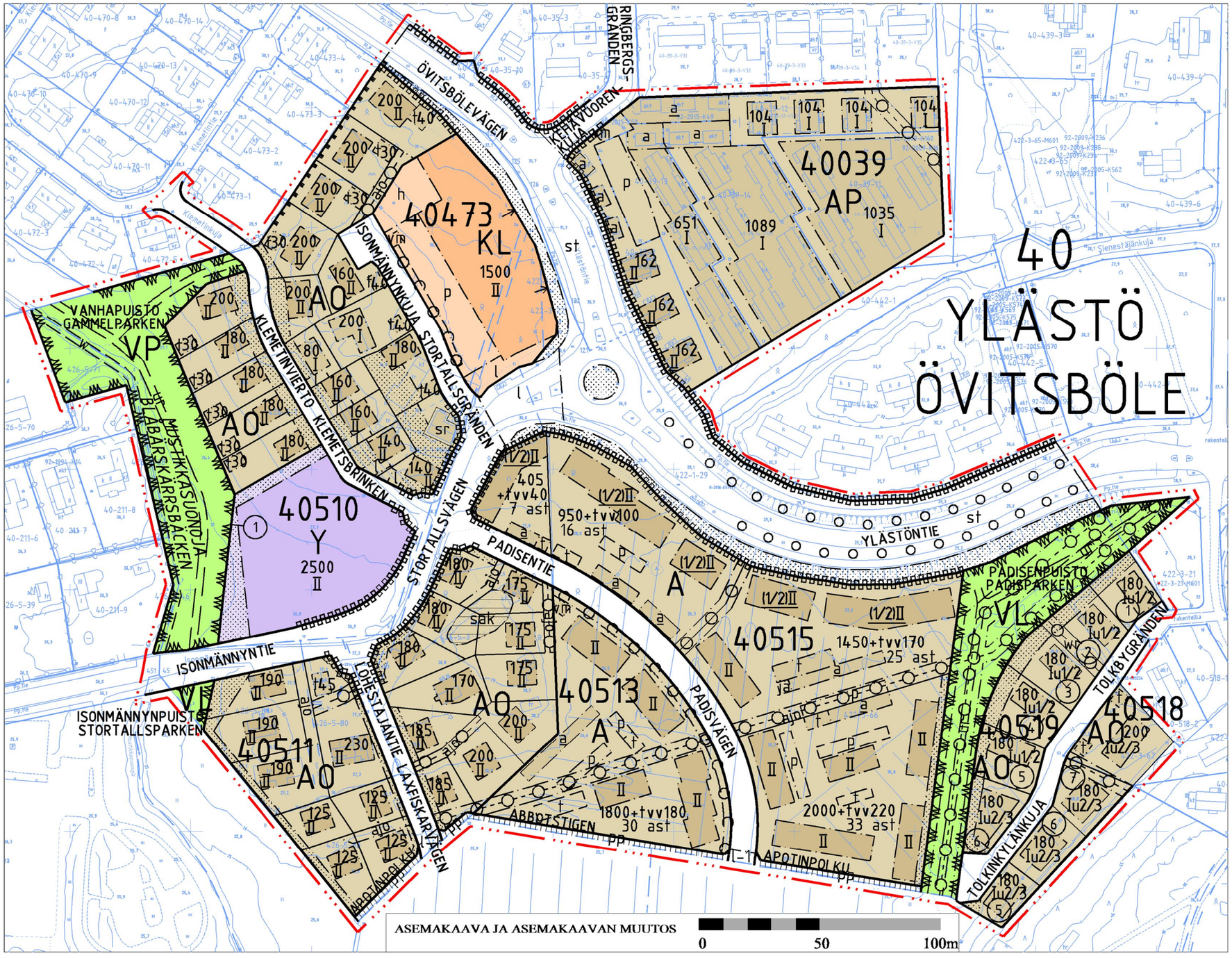
Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**10,6459**	**100,0**	**23702**	**0,22**	**8,7451**	**20716**
A yhteensä	6,2534	58,7	19702	0,32	4,9286	16716
A	2,1578	34,5	7315	0,34	2,1578	7315
AP	1,3229	21,2	3677	0,28	1,3229	3677
AO	2,7727	44,3	8710	0,31	1,4479	5724
P yhteensä						
Y yhteensä	0,4210	4,0	2500	0,59	0,4210	2500
Y	0,4210	100,0	2500	0,59	0,4210	2500
C yhteensä						
K yhteensä	0,4619	4,3	1500	0,32	0,4619	1500
KL	0,4619	100,0	1500	0,32	0,4619	1500
T yhteensä						
V yhteensä	1,0078	9,5	0		0,8746	0
VP	0,5642	56,0	0		0,4310	0
VL	0,4436	44,0	0		0,4436	0
R yhteensä						
L yhteensä	2,5018	23,5	0		2,0590	0
Kadut	2,4429	97,6	0		2,0001	0
Kev.liik.kadut	0,0589	2,4	0		0,0589	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä	**1**	**135**	**1**	**135**
Asemakaava	1	135	1	135



LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 33 §

7. ASEMAKAAVAKARTTA JA –MÄÄRÄYKSET



Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot Baskartbladens nummer	1 / 4
402100	20.11.2017	685495, 685496	

Vantaan kaupunki
Kaupunginosa 40, Ylästö

YLÄSTÖ 7

Asemakaava
Korttelit 40510, 40511, 40513, 40515 ja osat kortteleista 40518, 40519 ja 40473 sekä katu- ja virkistysalueet.

Asemakaavan muutos
Osat kortteleista 40039, 40473 ja 40518 sekä katu- ja virkistysalueet.
(Osat kumoutuvan asemakaavan kortteleista 40039 ja 40518 sekä katu- ja virkistysaluetta.)

Tonttijako
Osat kortteleista 40510, 40518 ja 40519.

Vanda stad
Stadsdel 40, Övitsböle

ÖVITSBÖLE 7

Detaljplan
Kvarteren 40510, 40511, 40513, 40515 och del av kvarteren 40518, 40519 och 40473 samt gatu- och rekreationsområden.

Ändring av detaljplanen
Del av kvarteren 40039, 40473 och 40518 samt gatu- och rekreationsområde.
(Del av kvarteren 40039 och 40518 samt gatu- och rekreationsområde i den plan som upphävs.)

Tomtindelning
Delar av kvarteren 40510, 40518 och 40519.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

— · · · — 3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

A **Asuinrakennusten korttelialue.**

Yleistä
Rakennukset tulee suunnitella tonteittain samankaltaista arkkitehtuuria ja kattomuotoa noudattaen.

Rakennusten julkisivumateriaalin tulee olla puu.

Kattomuodon tulee olla harjakatto ja katemateriaalin musta tai tumman harmaa saumattu peltikate. Rakennuksissa tulee olla maalarinvalkoiset tai julkisivua vaaleammat avoräystäät.

Suunnittelussa tulee varautua aurinkoenergian käyttöön.

Julkisivuvärityksen tulee olla voimakas, vaihteleva ja lämminsävyinen. Korttelikohtaisesti tulee laatia värityssuunnitelma, jolla varmistetaan värien yhteensopivuus.

Jokaisella asunnolla tulee olla asuntopiha tai parveke. Korttelialueella tulee olla myös melulta suojatut yhteispihat. Tonttien välisiä rajoja ei saa aidata.

Asuntojen ääneneristävyys liikennemelua vastaan on oltava 35 dB ja pihatilojen suojaaminen liikennemelulta on osoitettava rakennusluvan yhteydessä.

Pihat
Pihasuunnittelussa on käytettävä ammattitaitoista suunnittelijaa.

Rakennuslupaa varten tulee laatia pinta- ja hulevesisuunnitelma joka tulee sovittaa naapuritontin suunnitelmaan.

Ylästöntien ja puiston vastainen reuna rajataan istutuksin ja Padisentien pensasaidalla ja asuntoporteilla.

Pysäköintialueiden suunnittelussa ja toteutuksessa on huolehdittava siitä, ettei pysäköitävien autojen valot häikäise asukkaita.

Autopaikkoja tulee toteuttaa kerrostaloissa 1,1 ap / asunto, rivi- ja muissa pientaloissa 1,25 ap / asunto.

Polkupyörien säilytystilaa tulee varata vähintään 1 pp / 30 k-m².

AP **Asuinpientalojen korttelialue.**

Rakennusten julkisivumateriaalin tulee olla puu.

Rakennuksissa tulee olla harjakatto ja avoräystäät. Katemateriaalin tulee olla ruukunpunainen betonikattotiili.

1:2000

DETALJPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för bostadshus.

Allmänt
På varje tomt ska byggnaderna planeras så att de till sin arkitektur och takform är enhetliga.

Byggnadernas fasadmaterial ska vara trä.

Takformen ska vara sadeltak och takmaterialet svart eller mörkgrå falsad takplåt. Byggnaderna ska ha öppen takfot som är i kulören målarvitt eller går i en ljusare ton än fasaden.

Vid planeringen ska beredskap vidtas för att ta i bruk solenergi.

Fasadernas färgsättning ska vara intensiv, omväxlande och gå i varma toner. För varje enskilt kvarter ska en färgsättningsplan utarbetas för att garantera att färgerna matchar varandra.

Varje bostad ska ha en egen gårdsplan eller balkong. Kvartersområdet ska också ha gemensamma gårdsplaner som är skyddade mot buller. Gränserna mellan tomterna får inte inhägnas.

Bostädernas ljudisolering mot trafikbuller ska vara 35 dB och gårdsplanernas skydd mot trafikbuller ska anvisas i anslutning till bygglovet.

Gårdar
En yrkeskunnig planerare ska anlitas för gårdsplaneringen.

För bygglovet måste en yt- och dagvattenplan sammanställas som ska anpassas till granntomtens plan.

Sidan mot Övitsbölevägen och parken avgränsas med planteringar och mot Padisvägen med häck och bostadsportar.

I planeringen och byggandet av parkeringsområden ska man se till att ljusen från bilar som parkeras inte bländar de boende.

Bilplatserna i flervåningshusen ska utgöra 1,1bp / bostad, i rad- och andra småhus 1,25 bp / bostad.

För förvaringsutrymme för cyklar ska reserveras minst 1 plats / 30 m²-vy.

Kvartersområde för småhus.

Byggnadernas fasadmaterial ska vara trä.

Byggnaderna ska förses med sadeltak och öppen takfot. Takmaterialet ska vara betongtaktegel i terrakottarött.

Jokaisella asunnolla tulee olla asuntopiha ja ne tulee rajata puu- tai pensasaidoin.

Asuntojen ääneneristävyys liikennemelua vastaan on osoitettava rakennusluvan yhteydessä.

Hulevedet tulee viivyttää.

Autopaikat ja taloustilat saa järjestää tonttijaosta riippumatta.

Autopaikkoja tulee toteuttaa vähintään 1,25 ap / asunto. Vähintään 39 autopaikkaa tulee olla autokatoksissa. Polkupyöräpaikkoja tulee toteuttaa vähintään 1 pp / 30 k-m².

Alla bostäder ska ha egna gårdsplaner och de ska ingärdas med plank eller häckar.

Bostädernas ljudisolering mot trafikbuller ska anvisas i anslutning till bygglovet.

Dagvatten ska fördröjas.

Bilplatser och ekonomiutrymmen får ordnas oberoende av tomtindelningen.

Bilplatserna ska uppgå till minst 1,25 bp / bostad. Minst 39 bilplatser ska vara placerade i carportar. 1 cp / 30 m²-vy ska reserveras för cykelplatser.

A0

Erillispientalojen korttelialue.

Yleistä
Jokaisella tontilla saa olla enintään yksi asunto.

Rakennusten tulee olla puurakenteisia ja julkisivujen tulee olla puuta.

Rakennusten kattomuodon tulee olla harjakatto ja kattokaltevuuden 1:2.

Kuistia saa olla enintään 50% julkisivusta ja sen saa sijoittaa rakennusalan ulkopuolelle.

Asuinrakennuksen suunnittelussa tulee varautua aurinkoenergian käyttämiseen ja tulisijaan.

Materiaalit ja värit
Kortteleissa 40510, 40511, 40513 ja 40473 julkisivuvärityksen tulee olla voimakas, vaihteleva ja lämminsävyinen. Tontin kaikki rakennukset ovat saman värisiä. Naapuritontin rakennusten tulee olla erivärisiä. Rakennusten katemateriaali on tumma peltikatto. Rakennusluvassa tulee sovittaa värisävyt naapureiden julkisivuvärityksen.

Kortteleissa 40518 ja 40519 rakennusten tulee soveltua Tolkinkylän rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti merkittävään ympäristöön. Päärakennuksen runkosyvyys saa olla enintään 8 metriä. Julkisivujen tulee olla punamullattuja tai punamullan väriseksi peittomaalattuja ja pystyrimalaudoitusta. Asuinrakennusten katemateriaalin tulee olla musta saumattu pelti. Talousrakennusten katemateriaali on musta huopa.

Tieliikennemelu
Ylästöntiehen rajoittuvalla tontilla (korttelissa 40473) ääneneristävyys tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 35 dB ja Ylästöntietä vasten on rakennettava myös talousrakennus ja 2.5 m korkea meluaita suojaamaan piha-aluetta melulta.

Isomännyntietä vasten rajoittuvilla tonteilla asuntojen ääneneristävyyden tulee olla tieliikennemelua vastaan uudisrakennuksissa vähintään 35 dB.

Pihat
Kaikki tontit tulee aidata katua vasten tummalla puusäleaidalla ja puistoa vasten pensasaidalla. Hulevedet tulee viivyttää tonteilla eikä tonteilla saa käyttää asfalttipäällysteitä.

Pihat tulee toteuttaa puutarhamaisena. Kasvilajeina tulee suosia perinteisiä pihapiirin kasveja.

Rakennusluvan yhteydessä tulee osoittaa riittävät jätetilat ja tonteilla tulee varautua kompostointiin.

Autopaikkoja tulee olla 2 ap / asunto, joista vähintään toinen autopaikka tulee sijoittaa autosuojaan.

Kvartersområde för fristående småhus.

Allmänt
På varje tomt får högst vara en bostad.

Byggnaderna ska konstrueras av trä och fasaderna ska vara i trä.

Byggnadernas takform ska vara sadeltak och takets lutning 1:2.

Verandan får utgöra högst 50% av fasaden och den får placeras utanför byggnadsytan.

Vid planeringen av bostaden ska beredskap vidtas för en eldstad och för att ta i bruk solenergi.

Material och färger
I kvarteren 40510, 40511, 40513 och 40473 ska fasadernas färgsättning vara intensiv, varierande och gå i varma toner. Alla byggnaderna på en tomt ska ha samma färgsättning. Grannbyggnaderna ska ha en annan färgsättning. Byggnadernas takmaterial är mörkt plåttak. I bygglovet ska färgnyanserna anpassas till grannarnas fasadfärgsättning.

I kvarteren 40518 och 40519 ska byggnaderna passa in i Tolkbys miljö av byggnads- och kulturhistorisk betydelse. Huvudbyggnadens stomdjup får vara högst 8 meter. Fasaderna ska vara rödmyllade eller målade med täckande färg i rödmyllekulör och försedda med stående locklistpanel. Bostadsbyggnadernas takmaterial ska vara svart falsad plåt. Ekonomibyggnadernas takmaterial är svart filt.

Vägtrafikbuller
På tomten som angränsar till Övitsbölevägen (i kvarteret 40473) ska ljudisoleringen mot vägtrafikbuller vara minst 35 dB och mot Övitsbölevägen ska också en ekonomibyggnad byggas och ett 2,5 meter högt bullerskydd för att skydda gårdsområdet mot buller.

På tomterna som angränsar mot Stortallsvägen ska bostädernas ljudisoleringen mot vägtrafikbuller i nybyggnaderna vara minst 35 dB.

Gårdar
Alla tomter ska inhägnas mot gatan med ett mörkt träspjälsstaket och mot parken med en häck. Dagvattnen ska fördröjas på tomterna och på tomterna får inga asfaltbeläggningar användas.

Gården ska byggas så att den är trädgårdsliknande. Traditionella gårdsväxter ska gynnas som växtarter.

I anslutning till bygglovet ska tillräckliga soputrymmen anvisas och på tomterna ska reserveras möjlighet för kompostering.

Bilplatserna ska vara 2 bp / bostad, varav minst den ena ska placeras i taktäckt bilplats.

Y

Yleisten rakennusten korttelialue.

Tontille saa sijoittaa yleisiä rakennuksia ja vastaavia yksityisiä palveluja kuten päiväkodin, palvelutalon tai palveluasuntoja.

Rakennus tulee sijoittaa ensisijaisesti Isonmännyntietä vastaan.

Rakennuksen tulee olla arkkitehtuuriltaan ja materiaaleiltaan korkealuokkainen. Sen tulee erottua ympäröivästä rakentamisesta. Julkisivun tulee olla pääasiassa rapattu, mutta siinä tulee käyttää myös puuta.

Katto on lape ja/tai harjakatto. Kattomateriaalin tulee olla tumma peltikatto.

Istutettavalla alueella tulee olla puita ja pensaita. Katujen varret tulee aidata ja kadun varteen tulee istuttaa pihlajia.

Hulevedet tulee viivyttää.

Autopaikkoja on varattava vähintään 1 autopaikka/150 k-m² sekä toiminnan kannalta riittävä määrä katettua polkupyörien pysäköintitilaa.

Kvartersområde för allmänna byggnader.

På tomten får placeras allmänna byggnader och motsvarande privata service, såsom daghem, servicehus eller servicebostäder.

Byggnaden ska placeras i första hand mot Stortallsvägen.

Byggnaden ska vara högklassig till sin arkitektur och till sina material. Den ska framträda i förhållande till de omgivande byggnaderna. Fasaden ska huvudsakligen vara putsad men i den ska också trä användas.

Taket är pulpettak och/eller sadeltak. Takmaterialet ska utgöras av mörk takplåt.

Den del av området som ska planteras förses med träd och buskar. Områdena utmed gatorna ska förses med stängsel och rönnar ska planteras utmed gatorna.

Dagvatten ska fördröjas.

Minst 1 bilplats / 150 m²-vy ska reserveras, liksom ett med avseende på verksamheten tillräckligt stort utrymme för cykelparkering.

KL	Liikerakennusten korttelialue.	Kvartersområde för affärsbyggnader.
	Tontilla tulee olla vähintään neljä erillistä liiketilaa.	På tomten ska vara minst fyra olika affärsutrymmen.
	Rakennuksen tulee olla arkkitehtuuriltaan ja materiaaleiltaan korkealuokkainen. Sen tulee erottua ympäröivästä rakentamisesta. Julkisivun tulee olla pääasiassa rapattu mutta siinä tulee käyttää myös puuta.	Byggnaden ska vara högklassig till sin arkitektur och till sina material. Den ska framträda i förhållande till de omgivande byggnaderna. Fasaden ska huvudsakligen vara putsad men i den ska också trä användas.
	Katto on lape ja/tai harjakatto. Katemateriaali on pelti.	Taket är pulpettak och/eller sadeltak. Takmaterialet är plåt.
	Rakennus suunnitellaan rajaamaan Ylästöntien katualuetta. Melua aiheuttavat tekniset laitteet tulee sijoittaa Ylästöntien puoleiseen julkisivuun ja niiden tulee sopeutua julkisivuarkkitehtuuriin.	Byggnaden planeras så att den avgränsar Övitsbölevägens gatuområde. Tekniska anordningar som orsakar buller ska placeras i fasaden mot Övitsbölevägen och de ska passa in i fasadarkitekturen.
	Jalankulkualueet on kivettävä ja erotettava upotetuilla reunakivillä muista piha-alueista.	Fotgångarområdena ska stenläggas och med infällda kantstenar avgränsas från de andra gårdsområdena.
	Istutettavalla alueella tulee olla puita ja pensaita.	På den del av området som ska planteras träd och buskar.
	Korttelialueella tulee olla energialaitoksen kiinteistömuuntaja, joka sopeutetaan ympäristön arkkitehtuuriin.	Energiverkets fastighetstransformator ska förläggas till kvartersområdet och den ska anpassas till omgivande arkitektur.
	Huoltopiha tulee suojata 2,5 metriä korkealla meluaidalla viereisiä asuintontteja vastaan.	Servicegården ska skyddas med 2,5 meter högt bullerstaket mot bredvidliggande bostadstomter.
	Lastaus tulee sijoittaa rakennuksen sisään.	Lastning ska placeras inom byggnaden.
	Hulevedet tulee viivyttää.	Dagvatten ska fördröjas.
	Osa pysäköinnistä saa olla liikerakennuksen alla maan alla.	Det av parkering får vara under affärsbyggnaden under jorden.
	Autopaikkoja on varattava vähintään 1 autopaikka / 35 k-m².	Bilplatser ska reserveras minst 1 bilplats / 35 m²-vy.
	Helposti käytettäviä polkupyöräpaikkoja on varattava vähintään 1 kpl / 150 k-m².	Lättåtkomliga cykelplatser ska reserveras åtminstone 1 st. / 150 m²-vy.
VP	Puisto.	Park.
VL	Lähivirkistysalue.	Område för närrekreation.
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.
	Osa - alueen raja.	Gräns för delområde.
	Ohjeellinen alueen tai osa - alueen raja.	Riktgivande gräns för område eller del av område.
	Ohjeellinen tontin raja.	Riktgivande tomtgräns.
①	Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.	Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.
40	Kaupunginosan numero.	Stadsdelsnummer.
YLÄS	Kaupunginosan nimi.	Stadsdelens namn.
40510	Korttelin numero.	Kvartersnummer.
ISONMÄNNYNT	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.	Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.
MUSTIKKASUON	Korttelin, korttelinosan, alueen tai alueen osan nimi.	Namn på kvarteret, del av kvarteret, området eller del av området.
180	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.	Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.
1450+tvv170	Lukusarja, jossa ensimmäinen luku ilmoittaa asuntokerrosalan neliömetrimäärän ja toinen luku varastotiloihin, teknisiin tiloihin ja väestönsuojiin varattavan kerrosalan neliömetrimäärän.	Talserie där det första talet anger antalet kvadratmeter bostadsvåningsyta och det andra talet antalet kvadratmeter våningsyta som reserveras för förrådsutrymmen, tekniska utrymmen och skyddsrum.
II	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.	Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.
I u 1/2	Murtoluku roomalaisen numeron jäljessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta ullakon tasolla saa käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi.	Ett bråktal efter en romersk siffra anger hur stor del av arealen i byggnadens största våning man får använda i vindsplanet för utrymme som inräknas i våningsytan.
(1/2)II	Sulkeissa oleva murtoluku roomalaisen numeron edessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta saa rakennuksen ensimmäisessä kerroksessa käyttää kerrosalaan luettavaksi tilaksi.	Bråktalet inom parentes framför den romerska siffran anger hur stor del av ytan i byggnadens största våningsplan som i första våningen får användas till sådana utrymmen som inräknas i vånings-ytan.
II	Alleviivattu luku osoittaa ehdottomasti käytettävän rakennusoikeuden, rakennuksen korkeuden, kattokaltevuuden tai muun määräyksen.	Understreckat tal anger byggnadsrätt, byggnadshöjd, taklutning eller annan bestämmelse som ovillkorligen bör iakttas.
	Rakennusala.	Byggnadsyta.
	Ohjeellinen rakennusala.	Riktgivande byggnadsyta.
16 ast	Merkintä osoittaa, kuinka monta asuntoa tontille saa rakentaa.	Beteckningen anger hur många bostäder som får byggas på tomten.
vm	Rakennusala, jolle saa sijoittaa muuntamon.	Byggnadsyta där transformator får placeras.

t	Rakennusala, jolle saa sijoittaa talousrakennuksen.	Byggnadsyta där ekonomibyggnad får placeras.
t	Ohjeellinen talousrakennuksen rakennusala.	Riktgivande byggnadsyta för ekonomibyggnad.
jä	Ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa jätehuollon vaatimia tiloja.	Riktgivande byggnadsyta, på vilken utrymmen för sophämtning får placeras.
a	Auton säilytyspaikan rakennusala.	Byggnadsyta för förvaringsplats för bil.
	Rakennuksen harjansuuntaa osoittava viiva.	Linjen anger takåsens riktning.
	Nuoli osoittaa rakennusalan sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni.	Pilen anger den sida av byggnadsytan som byggnaden skall tangera.
	Rakennettava aita.	Ett staket som skall byggas.
l	Laatoitettava tai kivettävä alueen osa.	Områdesdel som skall beläggas med plattor eller sten.
l-1	Alueen osa, joka tulee korottaa ja laatoittaa tai kivetä.	Områdesdel som skall höjas och beläggas med plattor eller sten.
ur	Ohjeellinen ulkoilureitti.	Riktgivande friluftsled.
w	Ohjeellinen vesialue.	Riktgivande vattenområde.
wr	Hulevesireitti.	Dagvattenled.
	Istutettava alueen osa.	Del av område som bör planteras.
	Säilytettävä / istutettava puurivi.	Trädrad som skall bevaras / planteras.
	Alueen osa, jolle on istutettava puita ja pensaita.	Del av område som skall planteras med träd och buskar.
sak	Maisemallisesti merkittävä avokallio.	Berghäll viktig ur landskapsmässig synpunkt.
	Katu. Ylästöntien katualueen eteläreuna tulee istuttaa ja maisemoida. Tolkinkylänkuja tulee rakentaa sorapintaisena.	Gata. Den södra sidan av Övitsbölevägens gatuområde ska planteras och anpassas till omgivningen. Tolkbyvägen ska anläggas belagd med grus.
pp	Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu.	För gång- och cykeltrafik reserverad gata.
ajo	Ajoyhteys.	Körförbindelse.
h	Alueen sisäiselle huoltoliikenteelle varattu alueen osa.	Del av område reserverad för områdets interna servicetrafik.
p	Pysäköimispaikka.	Parkeringsplats.
	Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	Del av område reserverad för underjordisk ledning.
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.	Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.
sr	Suojeltava rakennus. Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja kaupunkikuvan kannalta merkittävä rakennus. Rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa, eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus- muutos- tai lisärakentamistoimenpiteitä, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvojen säilymisen. Korjaus- muutos- tai lisärakentamistoimenpiteille on hankittava museoviranomaisen lausunto.	Byggnad som bör skyddas. En historiskt, byggnadshistoriskt och med tanke på stadsbilden betydelsefull byggnad. Byggnaden eller en del av den får inte rivas och inga sådana reparations-, ändrings- eller tillbyggnadsarbeten får utföras som riskerar bevarandet av de ovan nämnda värdena. För reparations-, ändrings- eller tillbyggnadsåtgärder ska museimyndighetens utlåtande inhämtas.
st	Suojeltava tie. Alueen osa, jolla sijaitsee paikallishistoriallisesti merkittävä tieosuus. Suuren Rantatien vanhempi linjaus on muinaismuistolain (295/63) rauhoittama kiinteä muinaisjäännös, jonka nykyinen linjaus on säilytettävä. Alueen rakentamis- ja hoitosuunnitelmista on hankittava museoviranomaisen lausunto.	Väg som skall skyddas. Områdesdel där det finns ett vägavsnitt av lokalhistorisk betydelse. Stora Strandvägens äldre dragning är en fast fornlämning fredad genom lagen om fornminnen (295/63), och vars nuvarande dragning måste bevaras. Över områdets byggnads- och underhållsplaner ska museimyndighetens utlåtande inhämtas.
	TONTTIJAKO Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	TOMTINDELNING För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö
Stadsplaneringen

Mittausosasto

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Mätningsavdelningen

Baskartan för delaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.

Vantaalla / Vanda __.__20__

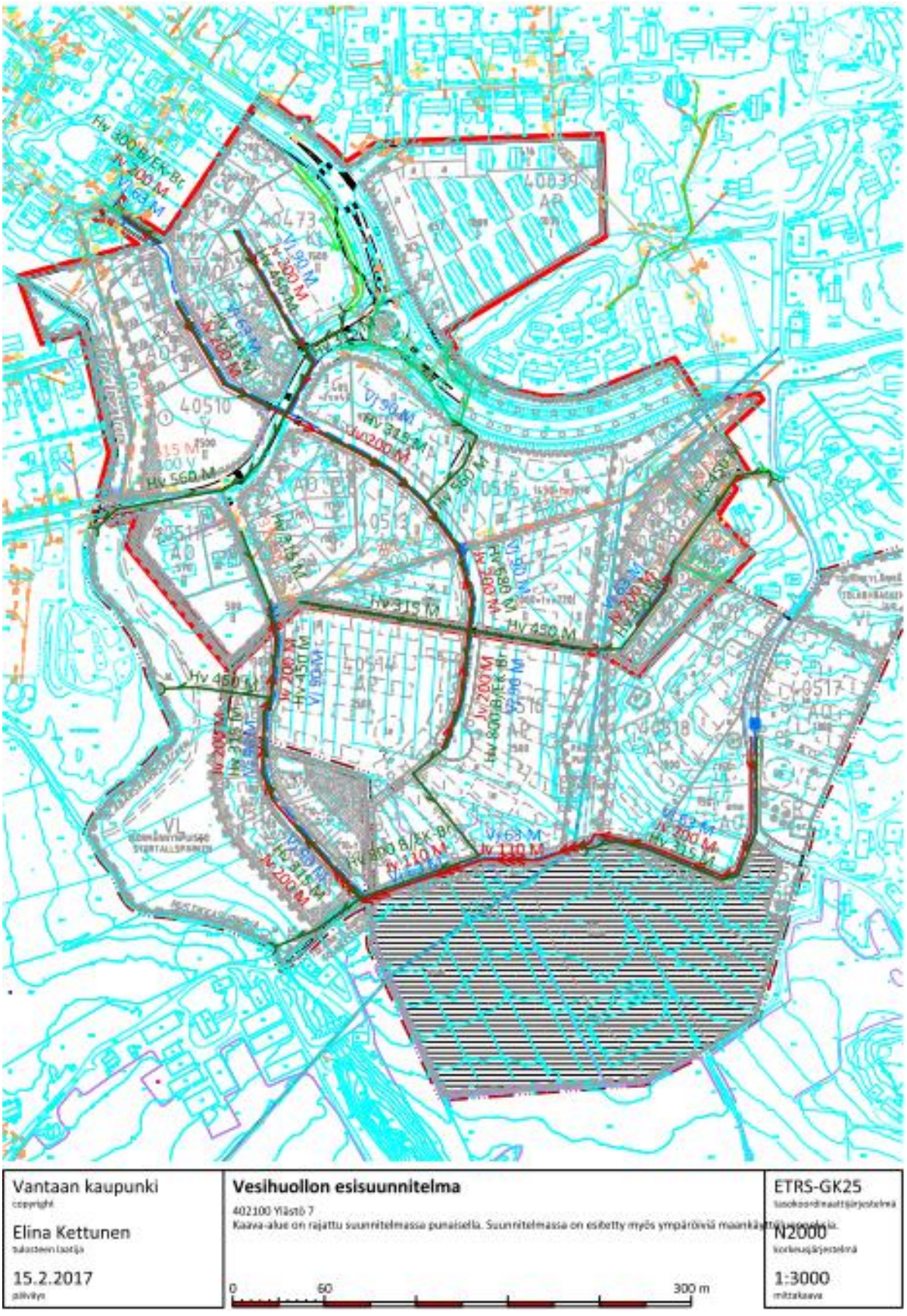
Kimmo Junttila
Kaupungingeodeetti / Stadsgeodet

Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__20__

Godkänd av stadsfullmäktige __/__20__

8. MUU SUUNNITELMA-AINEISTO



TYYPPIPOIKKILEIKKAUKSET
Kaavat 402100, 402500 ja 43500

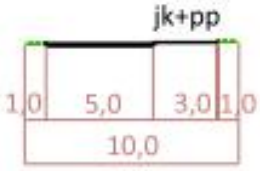
PL 1
Isonmännyntie



PL 2
Padisentie



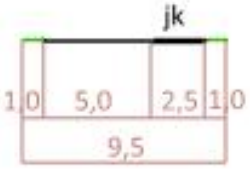
PL 3
Lohestajantien pohjoispää



PL 4
Lohestajantien eteläpää



PL 5
Isonmännynkuja



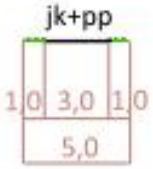
PL 6
Klemetinvierto



PL 7
Tolkinkylänkuja



PL 8
Apotinpolku,
Padisentien eteläpää



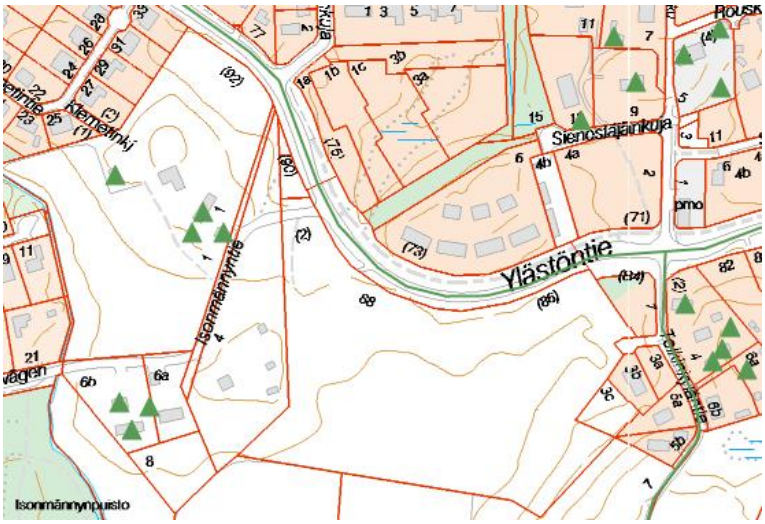
Kaava-alueen rakennukset

Rak. nro	Tila	Osoite	Käyttötarkoitus	Valm. vuosi	Arvotus	Huomautuksia
1	Nyåker 426-5-1	Isonmännyntie 1	Asuinrak.	1906 jälkeen	R 1	Vanha päärakennus. Katunäkymässä arvokas puutalo.
2	Nyåker 426-5-1	Isonmännyntie 1	Talousrak.		K	Punainen puurakennus.
3	Nyåker 426-5-1	Isonmännyntie 1	Talousrak.		K	Punainen puurakennus.
4	Nyåker 426-5-1	Isonmännyntie 1	Asuinrak.	1982		Ruskea puutalo.
5	Nyåker 426-5-1	Isonmännyntie 1	Lato		K	Punainen puurakennus.
6	Fridhem 426-5-89	Isonmännyntie 6b	Asuinrak.	1955? Ilmeisesti vanhempi	R 2	Vaalea puutalo. Peltikatto tehty tervatynnyreistä.
7	Fridhem 426-5-89	Isonmännyntie 6b	Talousrak. Navetta	1955	R 2	Punainen puurakennus.
8	Fridhem		Leikkimökki		K	
9	Rauhala 426-5-89	Isonmännyntie 6a	Asuinrak.	1990		Vaalea tiilitalo, punainen tiilikatto.
10	Rauhala 426-5-89	Isonmännyntie 6a	Talousrak.	1990		Vaalea tiilirakennus, punainen tiilikatto.
11	Mattila 426-5-88	Isonmännyntie 8	Kevytrakent. varastovaja	1999		Toimenpideilmoitus 2.6.1999
12	Björkkulla 426-5-3	Isonmännyntie 4	Kahden asunnon talo	1952		Vaalea puurakennus. Asunnot päällekkäin.
13	Björkkul-	Isonmän-	Talous-			Punainen

	Rak. nro	Tila	Osoite	Käyttötarkoitus	Valm. vuosi	Arvotus	Huomautuksia
		la 426-5-3	nyntie 4	rak.			puurakennus.
	14	Björkkulla 426-5-3	Isonmännyntie 4	Maakellari			
	15	Björkkulla 426-5-3	Isonmännyntie 4	Saunarak.			Vaalea puurakennus.

Arvotus: R1 Kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä, R2 Kulttuurihistoriallisesti merkittävä, K Arvotus kesken.

Rakennusperintökohteet



p

Nyåker, tila 426-5-1, rekisteröity 13.7.1906

1. päärakennus, 1800-luvun loppu?, rekisterissä 1920 (R1)
2. talousrakennus, 1900-luvun alkupuoli (K)
3. vaja, 1900-luvun alkupuoli (K)
5. lato, 1900-luvun alku (K)

Fridhem, tila 426-5-89

6. asuinrakennus, 1920-luku (R2)
7. talousrakennus, 1900-luvun alkupuoli (R2)

p

8. leikkimökki (K)

Suuri Rantatie ja Tolkinkyläntie

Ylästöntie on parannettu 2015.

R1 = kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä
R2 = kulttuurihistoriallisesti merkittävä
K = arvotus on kesken

Kortteliin 40039 rakennettavat rakennukset ja asuntojenluku määrä

Tontti	Pinta-ala m2	Kerros-ala k-m2	Tontti-tehok-kuus e	Rakentaminen
8	1837	486	0,26	3 paritaloa, 3 autokatosta
11	3442	1035	0,30	1 paritalo, 3 ri-vitaloa, 1 talo-usrak.
12	2126	416	0,20	4 omakotitaloa, 3 autokatosta
13	2419	651	0,27	3 rivitaloa, 1 autokatos
14	3405	1089	0,32	1 parit., 4 rivit., 2 autokatosta
Yht.	13229	3677	0,28	50 asuntoa

VANTAAN KAUPUNKI **Ylästö 7 –ASEMAKAAVAEHDOTUS**

NRO 402100

LAUSUNNOT JA VASTINEET

Kaupunkisuunnittelu / APE **20.11.2017**

Kaupunginhallitus 22.5.2017 oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot Ylästö 7 asemakaavaehdotuksesta **nro 402100**. Lausuntoja pyydettiin 7 ja saatiin 3 kpl.

Lausunnonantaja	**Lausunto**	**Tarkistukset**
NRO 1 Uudenmaan ELY-keskus	Alueen vanhemman rakennuskannan kuvauksia ja vaikutuksia luontoarvoihin tulee täydentää selostukseen. Alueen meluselvitys on päivitettävä kaavaselostukseen.	Kaavaselostusta on täydennetty. Meluselvitys liitetään kaava-asiakirjoihin.
NRO 2 Finavia Oyj	Annettu melumääräys lentoliikenteen osalta on hyvä.	-
NRO 3 HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut	vesijohto- ja jätevesiviemäriverkoston kapasiteetin riittävyys varmistetaan alueelle tehtävässä vesihuollon yleissuunnitelmassa.	-
NRO 4 Helen Sähköverkko Oy	Ei lausuttavaa.	
NRO 5 Elisa Oyj	Lausuntoa ei saatu.	
NRO 6 Vantaan Ympäristöyhdistys	Lausuntoa ei saatu.	
NRO 7 Ylästön kotiseutuyhdistys ry	Lausuntoa ei saatu.	

NRO 1

Lausunto:

Vantaan kaupunki on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa Ylästö 7 (kaava nro 402100) asemakaavaehdotuksesta 29.9.2017 mennessä.
Kaavaselostuksen mukaan suunnittelualueelta suojellaan Nyåkerin tilan vanha päärakennus. Alueen muuta vanhempaa rakennuskantaa ei ole kuvattu eikä arvotettu tarkemmin, minkä vuoksi mahdollisiin muihin suojelutavoitteisiin ei voi tältä osin ottaa kantaa. Asemakaavamuutos huomio em. varauksella rakennetun kulttuuriympäristön ja rakennussuojelun tavoitteet Nyåkerin tilan osalta, minkä lisäksi kaavamääräykset edistävät miellyttävän ympäristön muotoutumista.
Vantaan liito-oravaselvityksestä saatujen tietojen perusteella liito-oravia tai niiden kulkuyhteyksiä ei olisi kaava-alueella. Kaavan mahdollisia vaikutuksia luontoarvoihin tulee avata kaavaselostuksessa.
Kaavaratkaisussa on annettu meluntorjuntaa koskevia määräyksiä, mutta kaavaselostuksesta ei käy ilmi, esim. millä perusteella meluesteiden korkeus on määritelty ja mitä äänenvaimennusta meluesteeltä vaaditaan. Piha- ja leikkialueilla saavutettavasta vähimmäismelutasosta on annettava kaavakartassa määräys. Mikäli Y-korttelialueelle sijoitetaan melulle herkkiä toimintoja kuten asuminen, on rakenteille annettava vastaavat ääneneristävyysmääräykset kuin muillekin Isonmännyntien asuinrakennuksille. Asumiseen varattujen korttelialueiden ääneneristävyysvaatimusten sijasta voi olla mielekkäämpää antaa määräys asuinrakennusten sisätiloissa saavutettavasta vähimmäismelutasosta. Alueen meluselvitys on laadittu 2007 ja kaavaselostuksessa on esitetty selvityksestä yksi kartta. Kaavamääräysten perustelemiseksi olisi alueen melutilanne ja -ennuste päivitettävä.

Vastine:

rakennuskannan inventointi:
VAARI-inventointi (Vantaan vanhojen rakennusten inventointi, osa 1, Länsi -Vantaa, 2014) on ajantasainen ja riittävä selvitys rakennetusta kulttuuriympäristöstä. Siinä on käyty läpi alueen vanha rakennuskanta ja todettu kulttuurihistoriallisesti merkittäväksi vain tuo suojeltava rakennus.

Vantaalla vuonna 2014 valmistuneen vanhojen rakennusten inventoinnin perusteella todettiin, että Nyåker -tilan päärakennuksen kaupunkikuvallinen merkitys on suuri, mutta talousrakennukset jäävät kaupunkikuvassa sen verran syrjään, että niiden suojelua ei pystytä perustelemaan ympäristöarvoilla. Yksittäisinä rakennuksina talousrakennusten suojeluperusteet todettiin kyseisessä inventoinnissa vaatimattomiksi. Asiasta on käyty neuvottelu kaupunginmuseon rakennustutkijoiden kanssa (25.11.2016).

luonnonsuojelu
Kaava-alueella ei ole erityisiä luontoarvoja. Aviapoliksen suuralueella, johon kaava-alue, kuuluu, tehtiin kasvillisuuskartoitus vuonna 2012. Kaava-alueelta ei löytynyt uhanalaisia, harvinaisia, muuten huomionarvoisia lajeja tai merkittäviä kasvustoja. Alueella ei ole uhanalaisia elinympäristöjä.

Kaava-alueen metsä on nuorta lehtimetsää. Paikalla oli vielä 1970-luvulla niittyä, joka on sittemmin metsittynyt. Nuoren lehtipuuston seassa kasvaa yksittäisiä suuria koivuja ja haapoja. Ojien varsilla on pajuja. Lahopuita on vähän. Ylästöntien ja Isonmännyntien kulmauksessa on kuusivaltainen kapea metsikkö, joka on käytännössä metsänreunaa.Asemakaavan selostuksen meluselvityskartat on päivitetty vastaamaan viimeisintä l(2016) laadittua selvitystä. YIT -rakennus OY:n tilaama selvitys Helimäki Akustikot Oy 28.4.2016. Tätä selvitystä on käytetty asemakaavaehdotuksen valmistelussa. Meluaidan korkeus korttelissa 40473 on määritelty asemakaavamääräyksissä + 2.5 metriä korkeaksi (maanpinnasta).

liikennenmelu
Isonmännyntien liikennemelu ei ole Y-tontin osalta merkittävä ongelma. Rakentaminen ohjattu asemakaavamääräyksellä Isonmännyntien varteen jotta rakennusmassalla voidaan suojata pihatiloja liikennemelulta.
Y-tontin tuleva käyttö on avoin. Se voi olla yhtä hyvin koulu- tai päiväkotitoimintaa tai vaihtoehtoisesti senioripalvelua. Toiminta voi synnyttää ympäristöönsä melua tai päinvastaisesti tulee tarvetta suojautua melulta. Meluntorjunta ratkaistaan vasta rakennuslupavaiheessa.

Tarkistukset:

Asemakaavaselostukseen täydennetään prosessin vaiheet, päivitetään ajantasaiset meluselvitykset sekä rakennuskannan sekä luontoinventoinnin tiedot. Liitteisiin lisätään meluselvitys 28.4.2016.

NRO 2

Lausunto:

Vantaan kaupunki on pyytänyt Finavia Oyj:ltä lausuntoa Ylästö 7 -asemakaavaehdotuksesta 29.9.2017 mennessä.

Asemakaavaehdotuksessa on esitetty täydennysrakentamista siten, että alueen asukkaiden määrä lisääntyy noin 400 asukkaalla. Alue on Helsinki-Vantaan lentoaseman uuden verhokäyrän (ennuste 2025) L_{den} 55 dB alittavalla alueella (Helsinki-Vantaan lentoasema, ympäristölupahakemus 2007, versio 2.0, 6.5.2008) eikä sijaitse lentoonlähtö- tai laskeutumisreittien välittömässä läheisyydessä. Finavia pitää hyvänä asuinrakennuksille asetettua 35 dB ääneneristävyysvaatimusta liikennemelua vastaan.

Vastine:
-

Tarkistukset:
-

NRO 3

Lausunto:

Kaava-alue sijaitsee Ylästöntien ja Isonmännyntien molemmin puolin. Asemakaavalla laajennetaan Ylästön pientaloaluetta Vantaan yleiskaavan mukaisesti. Yleiskaavassa kaava-alue on varattu pientalo- ja lähivirkistysalueeksi. Kaava-alue on nykyisin pääosin metsä- ja peltoaluetta, jossa kuivatus on hoidettu avo-ojin. Alueelle tulee pientalorakentamista yhteensä 19 700 k-m2 ja rakentaminen on enintään kaksikerroksista. Asuinpientalojen korttelialueella (AP) asemakaava tarkistetaan suunnittelu- ja toteutuskilpailun ratkaisun sekä myönnettyjen poikkeamis- ja rakennuslupien mukaiseksi. Alueelle varataan päiväkotia, palvelutaloa ja/tai palveluasumista varten yleisten rakennusten tontti (Y), jolle annetaan 2500 m2 rakennusoikeus. Lisäksi alueelle kaavoitetaan liiketontti (KL) 1500 k-m2 suuruista ostoskeskusta varten. Kaavaan liittyy toteuttamissopimuksia.
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan seuraavaa:
Vesihuollon järjestäminen kaava-alueella on esitetty selostuksen liitteenä olevassa vesihuollon esisuunnitelmassa.
Asemakaavamuutosalueen lähimmät verkostoyhteydet sijaitsevat pohjoisreunalla, Isonmännyntieltä itään. Asemakaavan muutosalueelle esitetään rakennettavaksi 530 m vesijohtoa, 490 m jätevesiviemäriä ja 1200 m hulevesiviemäriä kaavassa esitetyille katu- ja rasitealueille. Vesihuollon suunnittelu- ja rakentamiskustannukset ovat alustavan kustannusarvion mukaan 750 000 €.
Asemakaava-alueen poikki kulkee etelä-pohjoissuunnassa Pitkäkosken vedenpuhdistamolta tuleva HSY:lle alueellisesti merkittävä runkovesijohto sekä länsi-itäsuuntainen paikallinen runkovesijohto ja runkoviemäri. Asemakaavamuutokseen on merkitty näitä varten johtokujat.
Asemakaava-alueen hulevedet hallitaan omakotitonteilla viivyttäen ennen johtamista katualueen hulevesiviemäriin. Tonteilta saa poistua mitoitussadetilanteessa saman suuruinen virtaama kuin sieltä poistuisi luonnontilassa. Hulevesiviemärit laskevat Mustikkasuonojaan.
Asemakaavan laatimisen johdosta muodostuvien uusien tonttien kytkentä vesihuoltoon sekä alueen nykyisen vesijohto- ja jätevesiviemäriverkoston kapasiteetin riittävyys asemakaava-alueella tulee varmistaa kunnallisteknisen yleissuunnitelman yhteydessä tehtävässä vesihuollon yleissuunnitelmassa.

Vastine:
Uusien tonttien kytkentä vesihuoltoon sekä alueen nykyisen vesijohto- ja jätevesiviemäriverkoston kapasiteetin riittävyys asemakaava-alueella varmistetaan kunnallisteknisen yleissuunnitelman yhteydessä tehtävässä vesihuollon yleissuunnitelmassa.

Tarkistukset:
-

VANTAAN KAUPUNKI

YLÄSTÖ 7 -ASEMAKAAVA NRO 402100
40 YLÄSTÖ
MUISTUTUKSET JA VASTINEET

Kaupunkisuunnittelu / APE / TKA

20.11.2017

Ylästö 7 -asemakaavaehdotus nro 402100, Ylästö, on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 14.6. – 17.8.2017. Tänä aikana jätettiin kolme (3 kpl) muistutusta.

Muistuttaja	**Muistutus**	**Tarkistukset**
Nro 1 **Muistuttaja 1a**	Edellistä valitusta ei ole huomioitu. Lohestajantie on turha ja kulkisi varastorakennuksen läpi. Miksi Lohestajantietä ei sijoiteta naapuritontille? Kiinteistön arvo laskee. Isonmännyntietä voisi suoristaa.	–
Nro 2 **Muistuttaja 1b**	1. Isonmännyntien leventäminen etelään. 2. Lohestajantien johtaminen kiinteistön läpi. 3. Asemakaavasta aiheutuu maanomistajalle kohtuutonta haittaa. 4. Isonmännyntietä ei saa leventää etelään ja Lohestajantie tulee poistaa.	–
Nro 3 **Muistuttaja 2 / yksityishenkilön kuolinpesä**	1. A-tontin talousrakennukset liitekartan mukaisesti. 2. Kadunkulmasta ei kuperaa. 3. Muutetaan kahden ok-tontin ajotie liitekartan mukaisesti. 4. Vaihdetaan kolmen talon rakennusoikeudet Lohestajantietä päin 185, 200, 200. 5. Maankäyttösopimukseen tarkistuksia.	1. Talousrakennukset siirretään. 2. - 3. Tonttien välinen ajotie tarkistetaan. 4. Vaihdetaan rakennusoikeudet. 5. –

NRO 1
Muistuttaja 1a

Muistutus

"Muistutus kaavaehdotuksesta 402100 Ylästö 7

Viitaten yllämainittuun kaavaehdotukseen, toistamme sen, mitä olemme jo edellisessä valituksessa kertoneet. Kantamme on edelleen, että kyseinen kaavaehdotus ei täytä tilojemme 92-426-5-80 ja 92-426-5-88 osalta Maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 3. momentin mukaisia vaatimuksia, vaan aiheuttaa meillä laissa mainittua kohtuutonta haittaa ja on siten lainvastainen.

Pidämme uutta Lohestajantietä täysin turhana. Paremmalla suunnittelulla tilamme eteläpuolella olevan uuden asuinalueen liikenne voidaan hyvin johtaa uuden Padistentien kautta Isonmännyntielle, tai miksei suoraan Ylästöntielle! Onko näitä vaihtoehtoja edes selvitetty?

Uusi Lohestajantie kulkisi kaavaehdotuksen mukaan hirsirakenteisen varastorakennuksen läpi! Varaston lattian alla on maakellari, jota käytämme aktiivisesti perunan, juuresten, mehujen ja hillojen säilytykseen. Varasto on rakennettu Vantaan kaupungin toimenpideluvan mukaan ja sijaitsee 4 metrin päässä rajasta, naapurien luvalla.

Jos Lohestajantie on pakko rakentaa, niin miksi sitä ei sijoiteta laajalle naapuritontille (Isonmännyntie 4), jossa on runsaasti tilaa tielle? Tontin omistaja ei ole asunut talossa yli kymmeneen vuoteen. Tontilla oleva talo on vanha ja siinä asuu vuokralaisia. Uskoisin, että naapurikiinteistön omistaja tulee sen aikanaan purkamaan, kun kaava aikanaan valmistuu ja rakentaminen alkaa. Oma talomme sijaitsee 5 metrin päässä rajasta ja jos siitä vielä lohkaistaan muutama metri tielinjaan, asuminen ja tontin käyttö vaikeutuu ja kiinteistö arvo laskee! Kuka korvaa vahingon?

Ihmettelemme myös miksi Isonmännyntien linjaus kaavaehdotuksessa on ennallaan kiinteistömme kohdalla! Kaavamuutoksen yhteydessä olisi hyvä tilaisuus suoristaa tietä, parantaa liikenteen sujuvuutta ja helpottaa muidenkin Ylästöläisten elämää, jotka tietä paljon käyttävät. Olemme ymmärtäneet, että myös naapurikiinteistöjen omistajat ovat valittaneet samasta asiasta. Maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2. momentissa sanotaan myös, että **Asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle.** Tämäkään lainkohta ei täyty meidän osalta kaavaehdotuksessa!

Kun Isonmännyntietä siirretään kauemmaksi kiinteistöstämme (kulkee nykyisin tonttimme läpi!) helpottuu myös autotallimme käyttö ja tulee turvallisemmaksi. Nyt joutuu summissa peruuttamaan autotallista vilkkaalle tielle henkensä kaupalla! Monta läheltäpiti tilannetta on jo sattunut. Naapurin pensasaita estää sen vähäisenkin näkyvyyden Isonmännyntielle. Aikoinaan kun kiinteistömme rakennettiin vuonna 1990, ei autotallia voinut sijoittaa kauemmaksi tiestä, koska naapurin (Isonmännyntie 6 B) vesijohto ja viemäri kulkee tonttimme läpi!

Mikäli toivottuja korjauksia kaavaan ei saada aikaan, tulemme valittamaan siitä eri oikeusasteisiin.”

Vastine

”Edellinen valitus” on asemakaavaluonnokseen osallistumisvaiheessa 26.5.2016 päivätty ja 27.6.2017 jätetty *mielipide*, johon on vastattu kaavaehdotuksen liitteenä olevassa osallistumisraportissa (nro 30) ja joka on nyt muistutuksena nro 2. Asemakaavaehdotuksessa Isonmännyntietä on jo mielipiteen johdosta kavennettu ja siirretty pohjoiseen päin.

Muistutuksen tavoitteena on siirtää tarvittavat kadut pois omalta kiinteistöltä naapurikiinteistöille. Muistuttaja on esittänyt kolme tievaihtoehtoa osallistumisvaiheessa mielipiteessään 18.2.2005 (nro 10). Kaavaa suunniteltaessa on tutkittu erilaisia katuverkkoja ja päädytty ratkaisuun, jossa katuja tarvitaan vähiten, mutta katujen varsille voidaan muodostaa pientalo- ja omakotitontteja eniten.

Katu Padisentieltä Ylästöntielle tulisi jyrkäksi ja lisäksi Ylästöntien sujuvuus (7640 ajoneuvoa/vrk vuonna 2015) edellyttää mahdollisimman harvaa liittymäväliä, ryhmityskaistoja ja keskikorokkeita. Ylästöntie on keskiaikaisperäinen Suuri Rantatie (kuninkaantie), joka on asemakaavassa suojeltu ja jonka maisemakuvaa on suojeltava.

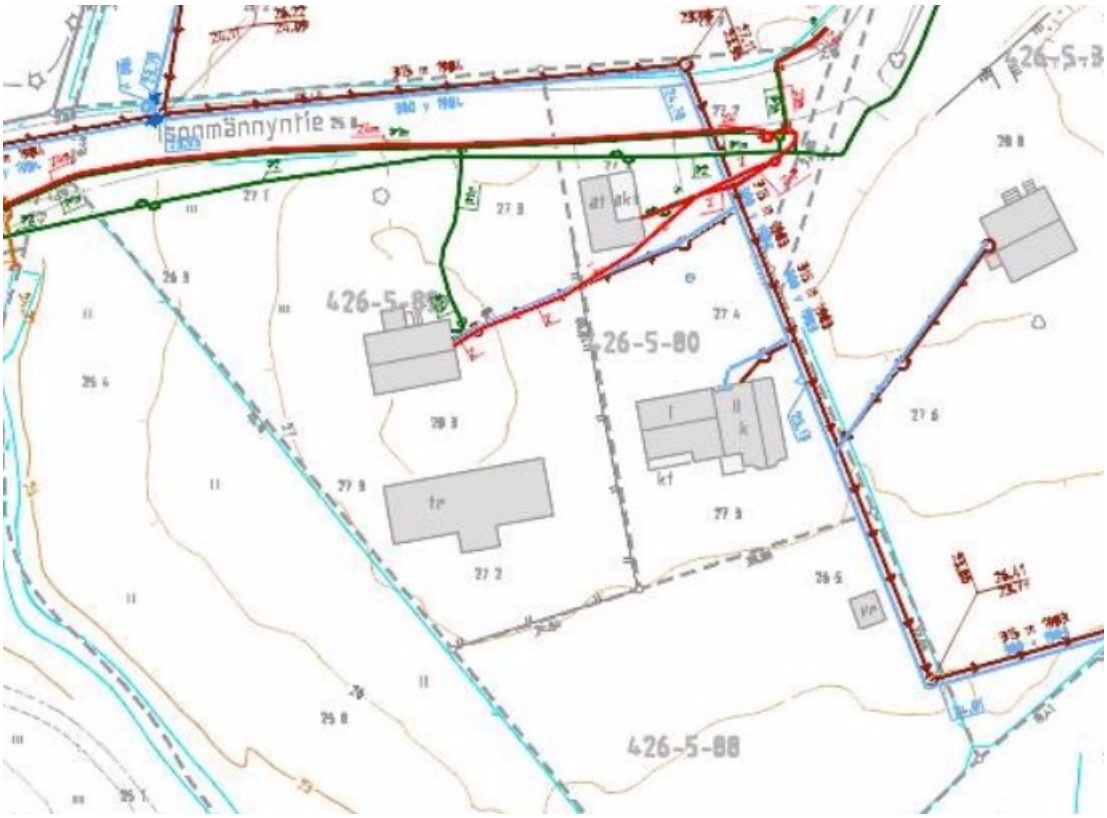
Samoin kaiken liikenteen johtaminen Padisentien kautta Isonmännyntielle ruuhkauttaisi Padisentien ja Isonmännyntien risteystä, johon tulee liikennettä myös uudesta ostoskeskuksesta Isonmännynkujalta.

Lohestajantie tarvitaan myös ja etenkin siksi, että sen varrelle kaavoitettaville tonteille pääsee. Myös muistuttajan kiinteistölle on tulossa neljä uutta omakotitonttia. Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 37 §:n mukaan jokaiselle tontille on järjestettävä ajoyhteys ja yhden tontin kautta saa järjestää ajoyhteyden enintään kahdelle muulle tontille. Siksi vanhaa ajorasitetta Isonmännyntieltä ei voi käyttää seitsemää tonttia varten eikä kiinteistöä 92-426-5-88 ei voida jakaa neljään omakotitonttiin nykyisen rasitetien varassa.

Varasto sijoittuu tulevalle omakotitontille ja tulee puretuksi, kun uusi omakotitontti aikanaan rakennetaan. Katualue ulottuu 3,8 metriä muistuttajan kiinteistön puolelle, kun naapurin puolelle katualue ulottuu 6,1 metriä. Jo nyt varastorakennuksen vieressä kulkee HSY:n kunnallisteknisiä johtoja, jotka sijoittuvat asemakaavan katualueelle. Lähimmästä vesijohdosta on varattu tilaa katualueen rajaan vain 1,8 meriä, joka on ehdoton minimi, jotta maanalaista putkea voidaan hoitaa ja korjata. Putket on rakennettu vuonna 1983. Katualueen reunaan jää vielä 1,0 metriä leveä lumitila, jolloin Lohestajantien ajorata ulottuu siis 1,0 metrin etäisyydelle katualueen rajasta eli 2,8 metriä kiinteistön rajasta (katso poikkileikkausta PL3, kaavaselostuksen s. 42).

Lohestajantien katualue sijoittuu enimmäkseen naapurin puolelle, mutta Lohestajantien katualueelle sijoittuvat myös HSY:n vesi- ja viemärijohdot, jotka on rakennettu v. 1983 ja jotka kulkevat nyt muistuttajan kiinteistöllä. Asemakaavassa myös muita asuintaloja sijoittuu lähelle katualueen rajaa, jopa aivan kadun rajaan kiinni. Kaupungin rakennusjärjestys edellyttää, että asemakaava-alueen ulkopuolella rakennukset tulee sijoittaa vähintään 5 metrin etäisyydelle kiinteistön rajasta. Tällöin

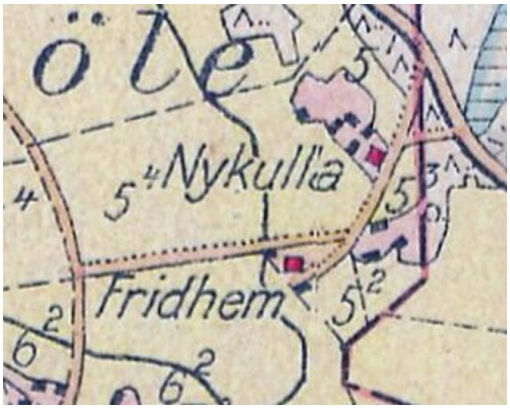
asemakaavoissa tarvittavien uusien katujen rakentaminen kiinteistöjen rajoille on ylipäätään mahdollista.



Maanalaiset johdot (rakennettu Lohestajantien kohdalle v. 1983).
--- Jätevesiviemäri. --- Vesijohto. --- Tietoliikennekaapeli.

Asemakaavassa kiinteistölle 92-426-5-88 osoitetaan 500 k-m2 uutta rakennusoikeutta. Kaavoituksen tuottamia arvonnousuja ja arvonlaskuja ei korvata eikä maankäyttösopimusta tarvita, koska uutta rakennusoikeutta tulee enintään 500 k-m2. Tontin arvoon vaikuttaa myös kaupungin ja kaupunginosan kehitys, kaupungin rakentamat ja rahoittamat palvelut sekä samalle kaava-alueelle kaavoitettava uusi ostoskeskus.

Isonmännyntien katualueeksi osoitetaan vanhastaan tienä käytetty alue ojineen ja lumitiloineen. Isonmännyntien linjaus on jo tarkistettu asemakaavaehdotukseen siten, että Isonmännyntien linjaus ei työnny lainkaan autotallin suuntaan vaan nykyisen ajoradan eteläreunaan sijoittuu tuleva kevytliikenteen raitin eteläreuna ja tuleva ajoradan reuna siirtyy autotallin kohdalla noin kolme metriä kauemmaksi pohjoiseen. Tällöin nykyinen noin kaksi metriä leveä suoja-alue säilyy ennallaan. Samalla tielinjaus myös jonkin verran oikenee. Tielinjausta on lisäksi aiempaan kaavaluonnokseen verrattuna kavennettu jättämällä ajoratojen keskelle suunniteltu puurivi pois.



← Tie näkyy pitäjänkartassa v. 1933.

Kiinteistö 92-426-5-80 (Isonmännyntie 6b) on lohkottu Fridhemistä ja rekisteröity 4.9.1989.

Ylästön vanha tieverkko on kiharainen. Isonmännyntie on Ylästön vanhoja teitä ja on siksi pyritty säilyttämään mahdollisimman alkuperäisellä paikallaan. Nykyiseen tiehen verrattuna tietä tullaan levittämään kevytliikenteen raiteilla, jotka ovat liikenneturvallisuuden kannalta välttämättömiä.

Tarkistukset

–

NRO 2
Muistuttaja 1b

Muistutus

"Vantaan kaupunki on käynnistänyt Ylästön kaupunginosaa koskevan asemakaavoitushankkeen, jonka mukaisesti on laadittu asemakaavaehdotus 402100 (jäljempänä: ”Asemakaavaehdotus”). Asemakaavaehdotuksella Ylästöntien eteläpuolelle kaavoitetaan pientaloja Isonmännyntien molemmin puolen siten, että alueen rakennus- ja asukastiheys merkittävästi kasvavat. Allekirjoittaneet kiinteistönomistajat omistavat Asemakaavaehdotuksen vaikutusalueelle sijoittuvat tilat 92-426-5-80 sekä 92-426-5-88. Asemakaavaehdotusta koskevana muistutuksena allekirjoittaneet kiinteistönomistajat toteavat seuraavaa:

1. Isonmännyntien tielinjauksen leventäminen

Asemakaavaehdotuksen mukaan nykyistä Isonmännyntien linjausta levennetään merkittävästi tilan 92-426-5-80 kohdalla, jolloin katualueen käyttöön joudutaan ottamaan em. kiinteistöstä merkittävä alue. Tämän seurauksensa Isonmännyntien linjaus työntyy lähes kiinni tilalla 92-426-5-80 sijaitsevaan autotallirakennukseen, jolloin myös autotallirakennuksen edessä sijaitseva parkkipaikka poistuu käytöstä. Tonttiliittymän johtaminen tilalta 92-426-5-80 Isonmännyntielle vaikeutuu tielinjauksen leventämisen johdosta huomattavasti, mikäli autotallista joudutaan ajamaan suoraan katualueelle. Ajoyhteyden käyttö katualueelle on tässä tilanteessa myös vaarallista, sillä näköyhteyttä katualueen risteävälle liikenteelle ei käytännössä ole ennen kuin auto on ajettu autotallista kokonaan ulos.

Allekirjoittaneiden kiinteistönomistajien näkemyksen mukaan Isonmännyntien tielinjausta ei tulisi leventää Asemakaavaehdotuksessa tarkoitetulla tavalla, sillä linjaus tulisi liian lähelle tilalla 92-426-5-80 sijaitsevaa autotallirakennusta. Tielinjauksen ja autotallirakennuksen välissä nykyisin sijaitseva noin kahden metrin suuruinen alue tulisi säilyttää, sillä alue on käytännössä välttämätön autotallirakennuksen turvalliselle käytölle.

Lisäksi allekirjoittaneet kiinteistönomistajat katsovat, että Asemakaavaehdotuksen puitteissa olisi ollut mahdollista suoristaa Isonmännyntiessä olevaa mutkaa, joka aiheuttaa nykyisellään vaaratilanteita huonon näkyvyyden ja kohtaavan liikenteen vuoksi. Asemakaavaehdotuksessa mutkaa ei ole kuitenkaan poistettu, vaan tielinjausta on ainoastaan levennetty edellä todetulla tavalla. Asemakaavaehdotuksessa Isonmännyntien linjausta tulisi tältä osin muuttaa.

2. Uuden Lohestajantien johtaminen

Asemakaavaehdotukseen sisältyy uuden Lohestajantien tielinjauksen johtaminen Isonmännyntieltä kaava-alueen eteläpuolelle kaavoitetulle uudelle asuinalueelle. Lohestajantien tielinjaus johdetaan Asemakaavaehdotuksessa Isonmännyntieltä tilojen 92-426-5-80 sekä 92-426-5-88 alueen läpi siten, että ko. tilojen alueesta merkittävä osa jää uuden tielinjauksen alle. Asemakaavaehdotuksen mukaisen tielinjauksen alle jää myös tilalla 92-426-5-80 sijaitseva piharakennus maakellareineen. Lohestajantien tielinjaus sijoitetaan lisäksi siten, että sen etäisyys tilalla 92-426-5-80 olevaan asuinrakennukseen on vain noin kaksi metriä.

Asemakaavaehdotuksen sisältämä Lohestajantien tielinjaus on erittäin ongelmallinen tilalla 92-426-5-80 sijaitsevan asuinrakennuksen takia. Tielinjaus itsessään jättää alleen merkittävän osan asuinrakennuksen piha-alueesta ja edellä todetun piharakennuksen, joka liittyy olennaisesti myös asuinrakennuksen käyttöön. Selvää on, että tielinjauksen sijainti noin kahden metrin päässä asuinrakennuksesta on ongelmallinen ratkaisu jo pienen etäisyyden takia. Tielinjauksen johtaminen näin läheltä asuinrakennusta myös heikentää olennaisesti asuinrakennuksen käytön edellytyksiä.

Allekirjoittaneiden kiinteistönomistajien käsityksen mukaan Lohestajantien tielinjaus on myöskin täysin turha, sillä kaava-alueen eteläpuoliselle alueelle kaavoitettavien pientalotonttien liikenne voidaan täysin sujuvasti hoitaa mm. suunnitellun Padaistentien kautta. Lohestajantie ei ole myöskään tarpeen ajoyhteyden johtamiseksi kiinteistölle 92-426-5-88 tai siitä tulevaisuudessa muodostettaville tonteille, sillä ko. kiinteistöä varten on jo olemassa kulkuyhteysrasite Isonmännyntieltä kiinteistön 92-426-5-89 alueen läpi.

3. Asemakaavaehdotuksesta maanomistajalle aiheutuva kohtuuton haitta

Maankäyttö- ja rakennuslain (jäljempänä; ”MRL”) 54 §:n 3. mom. mukaan asemakaavalla ei saa aiheuttaa maanomistajalle sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää. Kyseinen lainkohta edellyttää kaavoitukselta sen selvittämistä, onko kaavan maanomistajalle aiheuttama kohtuuton haitta välttämätön lain edellytykset muutoin riittävän asemakaavan aikaansaamiseksi. Asemakaava on laadittava siten, että eri kaavoitusvaihtoehdoista valitaan sellainen vaihtoehto, josta ei aiheudu maanomistajalle kohtuutonta haittaa, mutta asemakaava silti täyttää kaikilta osin laissa asetetut vaatimukset.

Edellä kohdissa 1 ja 2 todetuilla tavoilla asemakaavaehdotuksesta aiheutuu kohtuutonta haittaa tilojen 92-426-5-80 ja 92-426-5-88 käytölle ja niiden muodostamalle asuinkiinteistölle. Jotta asemakaavaehdotus täyttäisi MRL 54 §:n 3 mom. tarkoitetun kohtuuttomuuskiellon asettamat vaatimukset, tulisi Asemakaavaehdotuksessa omaksutut kohtuutonta haittaa aiheuttavat ratkaisut, kuten Lohestajantien johtaminen sekä Isonmännyntien leventäminen tilan 92-426-5-80 kohdalla, olla sellaisia, että niitä ei voida välttää syrjäyttämättä olennaisesti kaavalle asetettuja muita vaatimuksia.

Kuten edellä on todettu, kohdissa 1 ja 2 todetut Isonmännyntien leventäminen sekä Lohestajantien johtaminen eivät ole sellaisia kaavaratkaisuja, jotka ovat välttämättömiä kaavalle asetettujen muiden vaatimusten täyttämiseksi. Isonmännyntien leventäminen kiinteistön 92-426-5-80 kohdalla ei ole tarpeen, vaan samaan lopputulokseen päästään tielinjauksen suoristamisella ja näköesteiden poistamisella. Vastaavalla tavalla Lohestajantien johtaminen ei ole tarpeen, sillä kaava-alueen eteläpuolisen asuinalueen kulkuyhteydet järjestyvät helpommin mm. suunniteltua Padaistentietä pitkin.

Asemakaavaehdotuksesta sen tämän hetkisessä muodossa aiheutuu maanomistajalle sellainen kohtuuton haitta, jota ei voida perustella Asemakaavaehdotuksen muita tavoitteita silmällä pitäen. Näin ollen asemakaavaehdotus ei täytä MRL 54 §:n 3. mom. mukaisia vaatimuksia.

4. Yhteenveto

Edellä todetulla perusteella Asemakaavaehdotus aiheuttaa allekirjoittaneille maanomistajille kohtuutonta haittaa siltä osin kuin kyse on Isonmännyntien linjauksen leventämisestä tilan 92-426-5-80 kohdalla sekä Asemakaavaehdotuksen mukaisen Lohestajantien johtamisesta tilojen 92-426-5-80 ja 92-426-5-88 alueiden läpi. Asemakaavaehdotus ei allekirjoittaneiden kiinteistönomistajien käsityksen mukaan täytä MRL:n asemakaavoitukselle asettamia edellytyksiä.

Asemakaavaehdotusta tulee siten muuttaa siten, että Isonmännyntien linjausta ei levennetä enempää tilan 92-426-5-80 alueelle. Lisäksi Lohestajantien linjaus tulee poistaa asemakaavaehdotuksesta.

Mikäli Asemakaavaehdotuksesta ei poisteta edellä tässä muistutuksessa todettuja maanomistajalle kohtuutonta haittaa aiheuttavia seikkoja, tulevat allekirjoittaneet maanomistajat valittamaan asemakaavan hyväksyvästä kaupunginvaltuuston päätöksestä hallinto-oikeuteen oikeusasemansa turvaamiseksi.”

Vastine

Tämä muistutus on samansisältöinen kuin asemakaavaluonnokseen osallistumisessa jätetty mielipide 27.5.2016, johon on vastattu kaavaehdotuksen liitteenä olevassa osallistumisraportissa (nro 30).

1.
Isonmännyntien katualueeksi osoitetaan vanhastaan tienä käytetty alue ojineen ja lumitiloineen. Isonmännyntien linjaus on jo tarkistettu asemakaavaehdotukseen siten, että Isonmännyntien linjaus ei työnny lainkaan autotallin suuntaan vaan nykyisen ajoradan eteläreunaan sijoittuu tuleva kevytliikenteen raitin eteläreuna ja tuleva ajoradan reuna siirtyy autotallin kohdalla noin kolme metriä kauemmaksi pohjoiseen. Tällöin nykyinen noin kaksi metriä leveä suoja-alue säilyy ennallaan. Samalla tielinjaus myös jonkin verran oikenee. Tielinjausta on lisäksi aiempaan kaavaluonnokseen verrattuna kavennettu jättämällä ajoratojen keskelle suunniteltu puurivi pois.



← Tie näkyy pitäjänkartassa v. 1933.

Kiinteistö 92-426-5-80 (Isonmännyntie 6b) on lohkottu Fridhemistä ja rekisteröity 4.9.1989.

Ylästön vanha tieverkko on kiharainen. Isonmännyntie on Ylästön vanhoja teitä ja on siksi pyritty säilyttämään mahdollisimman alkuperäisellä paikallaan. Nykyiseen tiehen verrattuna tietä tullaan levittämään kevytliikenteen raiteilla, jotka ovat liikenneturvallisuuden kannalta välttämättömiä.

2.

Lohestajantie sijoittuu kiinteistön itärajalle siten, että enin osa katualueesta sijoittuu naapurin puolelle. Katualueen raja ulottuu 3,8 metriä muistuttajan kiinteistön puolelle, kun naapurin puolelle katualue ulottuu 6,1 metriä. Lohestajantien katualueen länsireuna muistuttajan maanomistuksen puolella sijoittuu nykyisen vesi- ja viemärijohtolinjan länsipuolelle, vain 1,8 meriä, joka on ehdoton minimi, jotta maanalaista putkea voidaan hoitaa ja korjata. Putket on rakennettu vuonna 1983. Katualueen reunaan jää vielä 1,0 metriä leveä lumitila, jolloin Lohestajantien ajorata ulottuu siis 1,0 metrin etäisyydelle katualueen rajasta eli 2,8 metriä kiinteistön rajasta (katso poikkileikkausta PL3, kaavaselostuksen s. 42).

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 37 §:n mukaan jokaiselle tontille tulee järjestää ajokelpoinen yhteys ja yhden tontin kautta saa järjestää ajoyhteyden enintään kahdelle muulle tontille. Pelkästään muistuttajan omistamalle kiinteistölle 92-426-5-88 on kaavassa osoitettu rakennusoikeutta 500 k-m2, joka käsittää neljä uutta omakotitalon rakennusalaa ja neljä omakotitonttia, sekä naapurikiinteistölle 92-426-5-89 (Isonmännyntie 6b), jonka kautta ajorasite nyt kulkee, on kaavassa osoitettu kolme rakennusalaa ja kolme omakotitonttia. Tontteja tulee siis yhteensä seitsemän, joten tontteja ei voida lohkoa nykyisen rasitetien varaan, vaan uusi katu on tarpeen uusien tonttien muodostamiseksi.

Asemakaavassa on myös muita asuinrakennuksia sijoitettu lähelle katualueen rajaa.

3.
Isonmännyntien tulevat kevytliikenteen raitit ja ajorata sijoittuvat nykyisestä ajoradan reunasta pohjoiseen päin, joten kaava ei tuota maanomistajalle tältä osin kohtuutonta haittaa vaan parantaa nykytilannetta ajoradan siirtyessä kauemmaksi autotallista. Lohestajantie sijoittuu viereisen kiinteistön rajalle, molemmin puolin rajaa, enimmäkseen naapurin puolelle ja jo rakennettujen kunnallisteknisten johtojen alueelle ja mahdollistaa kiinteistölle neljän omakotitontin rakentamisen, joten kaava ei tältäkään osin tuota maanomistajalle kohtuutonta haittaa. Kiinteistölle tuleva uusi rakennusoikeus ja tontittamismahdollisuus omakotitonteiksi tuottavat maanomistajalle hyötyä. Varastoa ei ole pakko purkaa, jos omakotitonttia ei rakenneta.

4.
Isonmännyntien linjausta ei siis olla asemakaavalla leventämässä enempää tilan 92-426-5-80 alueelle etelään päin vaan levennykset tulevat pohjoiseen päin. Lohestajantie on välttämätön pääsytie sen varteen kaavoitettaville tonteille, paitsi muistuttajan omalle kiinteistölle, myös kaava-alueen eteläpuolella asemakaavassa 402500, jonka kaupunginhallitus 12.6.2017 on hyväksynyt nähtäville. Tämän eteläpuolelle ollaan lisäksi asemakaavoittamassa oikeusvaikutteisen yleiskaavan mukaisia omakotitontteja asemakaavalla 403500, josta on jo suoritettu osallistuminen ja vuorovaikutus 26.4. – 31.5.2016, ja jonne Lohestajantie johtaa.

Tarkistukset

–

Nro 3
Muistuttaja 2 / yksityishenkilön kuolinpesä

Muistutus

Kohta 1
A-tontin varasto/autokatos pohjois-eteläsuuntaan oheisen kartan mukaisesti. On selkeämpi vaihtoehto nykyiseen verrattuna.

Kohta 2
Isonmännyntien ja Padisentien eteläkulma oheisen kartan mukaiseksi. Nykyinen tien kupera levennys alapuolella olevan tontin suuntaan haittaa muutenkin pientä tonttia.

Kohta 3
Padisentien eteläpuolen kahden ok-tontin välinen tielinjaus keskitontille oheisen kartan mukaisesti, niin että keskitontti omistaa tien alle jäävän maan. Myös tien kohdalla tonttien rajalinjaus oheisen kartan mukaisesti kallion vieritse.

Kohta 4
Vaihdetaan rakennusaloja niin, että Lohestajantieltä erkaantuvat 3 tontin pinta-alat ovat: lähinnä Lohestajantietä 185 m2 ja muut kaksi 200 m2. Ensimmäinen tontti pienin, joten pienin rakennusala.

Maankäyttösopimus:
Kunnallistekniikan rakentamisen aloittaminen on sidottu kaavojen 402100, 402500 ja 403500 voimaantuloon, mutta maksut on sidottu yksittäisen kaavan voimaantuloon. Alun perin kaikkien 3 kaavan piti edetä yhtaikaa, mutta nyt ei ole mitään tietoa kaavan 403500 etenemisestä. Katson, että on kohtuutonta edellyttää ko. maksujen suorittamista ennen kuin kaikki 3 kaavaa ovat tulleet voimaan.

Toiseksi meillä on maksut yhdessä erässä, mutta yrityksillä kahdessa erässä. Yhdenvertaisuuden nimissä maksuaikataulu pitäisi olla samanlainen kaikilla.



Vastine

1. Autokatos ja talousrakennus on sijoitettu Padisentien varteen samalla periaatteella kuin naapuritonteilla. Ne rajaavat katutilaa. Tämä ratkaisu jättää myös tulevalle toteutukselle enemmän vaihtoehtoja suhteessa naapuritonttiin.

2. Katualueet on määritelty mahdollisimman pieniksi. Korttelin kulman muoto risteysalueella johtuu pyöräilyn ja jalankulun vaatimasta tilasta. Kaikki mahdollinen tila on jätetty korttelialueelle.

3. Ohjeelliset tonttijakoviivat muutetaan muistutuksen mukaisesti.

4. Muutetaan rakennusoikeudet muistutuksen mukaisesti.

5. Maankäyttösopimuksesta, joka on käsitelty kaupunkisuunnittelulautakunnassa ja kaupunginhallituksessa omana asianaan, ei voi tehdä kaavamuistutusta, joten tältä osin muistutusta ei tutkita. Maankäyttösopimus sovitaan kaupungin kanssa erikseen neuvottelemalla, mistä on ilmoitettu kaavan hakijalle 22.8.2017.

Tarkistukset

1. –

2. -

3. Kahden tontin välinen ajotie tarkistetaan.

4. Vaihdetaan rakennusoikeudet Lohestajantieltä päin: 185, 200, 200.

TILAAJA: YIT Rakennus Oy, Asuintalot Uusimaa
Antti Leinonen
Panuntie 11, PL 36
00621, Helsinki
p. 050 390 2893
antti.leinonen@yit.fi
työ 49819 Vantaan Ylästönrinne

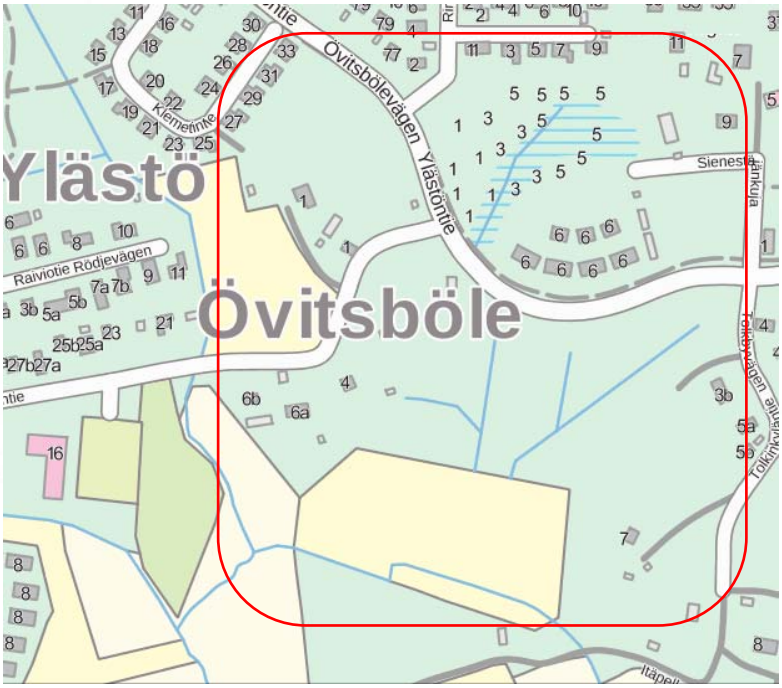
TEKIJÄT:
Petteri Laine | DI
040 580 6938 | petteri.laine@helimaki.fi

Tuomas Pärnänen | DI
020 7118 596 | tuomas.parnanen@helimaki.fi

Erno Huttunen| DI, Fise A akustiikka
020 7118 694 | erno.huttunen@helimaki.fi

Meluselvitys

Ylästö 7, asemakaava 402100, Vantaa



Lausunnon muutokset

Numero	Päiväys	Muutokset
6667-1a	8.4.2016	Ensimmäinen versio
6667-1b	27.4.2016	Muutokset Vantaan kaupungin kommenteista (kuva 1 aluerajaus, melun-torjuntaa parannettu, kpl 5.2. yömelu mitoittavaksi, liitteisiin kadunnimet ja suunniteltujen rakennusten väritys)

Tiivistelmä

Tässä lausunnossa on tutkittu Ylästö 7 asemakaava 402100 liikenteen aiheuttamia melutasoja. Alue on lähellä lentomelualueen alinta määräysrajaa, mutta kohteen meluntorjunnan tarpeen määrää tieliikenne. Alueelle rakennetaan pääsääntöisesti 2-kerroksisia asuintaloja, ja lisäksi yksi suurempi liikerakennus, jonka parkkipaikkaliikenne on myös arvioitu melukuviin. Alue on katsottu uudeksi asuinalueeksi, ja ohjearvojen mukaisten melutasojen saavuttamiseksi on tarvittaessa esitetty tonttikohtaisia meluntorjuntatoimenpiteitä.

HELIMÄKI AKUSTIKOT OY · · ·

Sisällysluettelo

Tiivistelmä 2

1 TAUSTATIEDOT 4

1.1 Rakennuskohde 4
1.2 Selvityksen tarkoitus 4

2 VAATIMUKSET JA OHJEARVOT 5

2.1 Valtioneuvoston päätös 993/1992 5
2.2 Ympäristöopas 108: Rakennuksen julkisivun ääneneristävyyden mitoittaminen 5
2.3 Melun- ja tärinäntorjunta maankäytön suunnittelussa 5
2.3 Lentomelu 6

3 LÄHTÖTIEDOT 6

3.1 Tieliikenne 6
3.4 Lentoliikenne 6

4 LASKENTAMENETELMÄ 6

4.1 Melumallinnus 6
4.2 Epävarmuudet 7

5 LASKENNAN TULOKSET 7

5.1 Yleistä 7
5.2 Äänitasot pihan oleskelualueilla 8
5.3 Äänitasot rakennuksen julkisivuilla 8
5.4. Äänitasot parvekkeilla 8

6 ALUEEN MELUNTORJUNTATOIMENPITEET 9

6.1 Pihan oleskelualueen suojaus melulta 9
6.2 Rakennuksen ulkovaipan ääneneristys 9
6.4. Parvekkeiden ja terassien melunsuojaus 10
6.5. Rakentaminen vaiheittain 10

JAKELU 10

LIITTEET 11

LÄHTEET 11

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 33 §

1 Taustatiedot

1.1 Rakennuskohde

Ylästö 7, asemakaava 402100
Vantaa

1.2 Selvityksen tarkoitus

Projektipäällikkö Antti Leinonen (YIT Rakennus Oy) on tilannut meluselvityksen kohteeseen Ylästö 7, Vantaa. Kohde on asemakaava-alue 402100 Vantaan Ylästössä.

Tämän selvityksen tarkoituksena on tutkia, millaisin melutorjuntatoimenpitein kortteliin suunniteltavat rakennukset voidaan toteuttaa. Lausunto perustuu Vuorelma Arkkitehdit Oy:n asemapiirroksiin (kuva 1), Vantaan kaupungin maastoaineistoon sekä Vantaan kaupungin liikennesuunnitteluosaston toimittamiin liikennetietoihin. Selvitysalueeseen on Vantaan kaupungin pyynnöstä lisätty alueen luoteiskulman kolme pientaloa, jotka eivät kuulu YIT:n suunnittelualueeseen.



Kuva 1: Ylästö 7 asemapiirustus, ja tarkasteltava selvitysalue

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 33 §

2 Vaatimukset ja ohjearvot

2.1 Valtioneuvoston päätös 993/1992

Rakennuksen ja oleskelualueiden melusuojaus on toteutettava niin, että valtioneuvoston päätöksessä nro 993/1992 [1] esitetyt melutason ohjearvot täyttyvät. Päätöksen mukaan rakennuksen ulkopuolisen melulähteen aiheuttama melun keskiäänitaso $L_{A,eq}$ saa olla:

- sisällä asuin-, majoitus- ja potilashuoneissa päivällä klo 7-22 enintään 35 dB ja yöllä klo 22-7 enintään 30 dB.
- liike- ja toimistohuoneissa päivällä klo 7-22 enintään 45 dB. Yöohjearvoa ei sovelleta liike- ja toimistohuoneisiin.
- piha-alueilla ja muilla oleskelualueilla, kuten parvekkeilla, päivällä klo 7-22 enintään 55 dB ja yöllä klo 22-7 enintään 45 dB uudella alueella. Vanhoilla alueilla oleskelualueiden yöohjearvo on 50 dB.

Alue on määritelty uudeksi alueeksi.

2.2 Ympäristöopas 108: Rakennuksen julkisivun ääneneristävyyden mitoittaminen

Ympäristöopas 108: Rakennuksen julkisivun ääneneristävyyden mitoittaminen [3], esittää:

> *Joissakin tapauksissa toistuvat tie- ja raideliikenteen meluhuiput saatetaan kokea häiritseväksi. Kaavamerkinnän ja määräyksen perusteena voi käyttää tällöin useamman yöaikaisen äänitasoltaan voimakkaimman toistuvan tyypillisen ohiajon enimmäisäänitason $L_{A,max,u}$ keskiarvoa. Tällöin vaadittava äänitasoero ΔL muodostetaan korvaamalla - - ulkomelun keskiäänitaso $L_{A,eq,u}$ ohiajon keskimääräisellä enimmäisäänitasolla $L_{A,max,u}$ ja sallittava sisämelun keskiäänitaso $L_{A,eq,s}$ korvataan asumiseen tarkoitettujen tilojen osalta lukuarvolla 45 dB.*

Tässä kohteessa liikerakennuksen huoltoliikenne aiheuttaa melua varhaiseen aamuaikaan (jo ennen klo 7), ja harvakseltaan liikkuva huoltoliikenne ei juuri nosta yöajan keskiäänitasoa, joten on katsottu tarpeelliseksi tarkastella ohiajojen aiheuttamia enimmäistasoja lähimpien rakennusten julkisivuilla.

2.3 Melun- ja tärinäntorjunta maankäytön suunnittelussa

Uudenmaan ELY-keskuksen vuonna 2013 julkaisemassa oppaassa Melun- ja tärinäntorjunta maankäytön suunnittelussa [2] annetaan lisäohjeistuksia liittyen uuden alueen käsitteeseen, parvekkeiden melutasoihin ja viherhuoneisiin seuraavasti.

Uudella alueella tarkoitetaan pääsääntöisesti vähintään korttelin kokoista aluetta, jolla on ennestään hyvin vähän tai ei lainkaan asuinrakennuksia, jolle luodaan uutta infrastruktuuria ja jolla laajennetaan kaavoitettua aluetta tai luodaan uutta. Tulkintaan vaikuttaa lisäksi alueen sijainti muihin alueisiin nähden.

Oleskeluparvekkeet rinnastetaan asuntojen pihoihin ja niihin sovelletaan samoja ohjearvoja. Kaikki oleskeluparvekkeet ovat samanarvoisia melun ohjearvojen kannalta.

Mikäli parveke halutaan sijoittaa talon julkisivulle, missä meluohjearvo ylittyy, se tulee määrätä lasitettavaksi (tai muilla keinoin taata melun tarvittava vaimentaminen). Jos päiväajan keskiäänitaso julkisivulla on kuitenkin yli 65 dB, ei parvekkeita tulisi rakentaa,

HELIMÄKI AKUSTIKOT OY · · ·

koska lasitus ei välttämättä takaa riittävän alhaista melutasoa. Tällaisessa tapauksessa parveke voidaan korvata viherhuoneella ja antaa siitä oma kaavamääräys.

Parvekelasituksella tarkoitetaan lähtökohtaisesti rakennetta, jossa lasit aukeavat ja niiden väliin jää rako (tuulettuminen). Viherhuoneen lasitus on parvekkeesta poiketen ulkoseinän kaltainen, joko kiinteä tai avattava. Viherhuone on puolilämmin tai lämmin huoneiston osa, mutta ei asuinhuone. Siellä sovelletaan oleskelu- ja leikkipihan meluohjearvoja. Sen takana ei voi olla huonetiloja, joihin raitis ilma otettaisiin vain viherhuoneen kautta. Viherhuone luetaan yleensä kerrosalaan. Ensisijainen oleskelualue on löydyttävä kiinteistön piha-alueelta, ja sen on oltava riittävä.

2.3 Lentomelu

Kaava-alue on kokonaisuudessaan alimman lentomelualueen ulkopuolella, ja lähimmät asuinrakennukset ovat n. 70 metrin päässä lentomelualueesta, joten lentomelulle ei ole tarpeen asettaa erillisiä vaatimuksia.

3 Lähtötiedot

3.1 Tieliikenne

Merkittävinä tieliikenteen äänilähteinä alueella ovat Ylästöntie ja Isonmännyntie. Teiden liikennemäärätiedot on saatu Vantaan kaupungin liikennesuunnitteluosastolta (liikenneinsinöörit Pirjo Salo) maaliskuussa 2016. Lisäksi melua aiheuttaa liikerakennuksen parkkipaikalle kulkeva liikenne, jonka määrä on arvioitu osuutena (0,5 kertoimella) Isonmännyntien ennusteliikennemäärästä (vain päiväaika). Liikerakennukseen kulkee yöaikaan huoltoliikennettä arviolta 20 autoa/yö, mikä on mallinnettu erikseen raskaana liikenteenä. Koska ennustetut vuoden 2030 liikennemäärät ovat suuremmat kuin nykyiset, ennustetilanne on mitoittava. Laskennassa käytetyt liikennemäärät on esitetty taulukossa 1.

Taulukko 1. Tieliikennemäärätiedot Ylästössä. Melulaskennassa käytettiin ennusteen tietoja.

Väylä	KAVL 2015 [ajon./vrk]	KAVL 2030 [ajon./vrk]	Raskaan liikenteen osuus [%]	Yöliikenteen osuus [%]	Nopeusrajoitus [km/h]
Ylästöntie	8238	12400	8	7	40
Isonmännyntie	-	3300	8	7	30
Liikenne liikerakennukseen	-	1500	2	0	30

3.4 Lentoliikenne

Kohde ei sijaitse lentomelualueella.

4 Laskentamenetelmä

4.1 Melumallinnus

Liikenteen aiheuttamia äänitasoja korttelialueella on arvioitu melulaskentaohjelmistolla CadnaA 4.6, johon sisältyvät tie- ja raideliikennemelun sekä teollisuusmelun pohjoismaiset laskentamallit.

CadnaA ohjelmisto laskee melukartat sille syötetyn kolmiulotteisen maastomallin perusteella. Laskennassa se ottaa huomioon mm. liikenneväylien liikennemäärät, ajonopeuden, maastomuodot, rakennusten sijainnin ja korkeuden sekä heijastukset rakenteista ja maasta niille määriteltyjen absorptio-ominaisuuksien perusteella. Laskennassa rakennusten julkisivut on oletettu täysin heijastaviksi. Maasto on oletettu täysin absorboivaksi erikseen määrättyjä alueita lukuun ottamatta. Laskentaparametrit on esitetty taulukossa 2.

Äänitasojen laskemiseksi laskenta-alue on jaettu ruutuihin, joiden koko on 5 x 5 m^2. Lisäksi melukartoissa on esitetty rakennuksien eri julkisivuille kohdistuvat melutasot kriittisimmillä korkeustasoilla. Valkoisella alueella keskiäänitaso on melukartoissa alle 45 dB. Meluvyöhykkeet on viivoitettu 1 dB välein melun leviämisen havainnollistamiseksi.

Taulukko 2. Melumallissa käytetyt tärkeimmät laskentaparametrit

Laskentaparametrit	
Laskentasäde	1000 m
Heijastusten kertaluku	1
Laskentasäde heijastuksissa (lähde – vastaanotto)	1000 m
Heijastuspinnan laskentasäde (lähde/vastaanotto – pinta)	100 m
Maaston absorptio	1
Rakennusten absorptio	0
Teiden absorptio	0
Meluesteiden absorptio	0
Laskentahilan koko	5 x 5 m^2
Laskentakorkeus maanpinnasta/lattiasta	2 m

4.2 Epävarmuudet

Tieliikennemelun pohjoismaisen laskentamallin epätarkkuutta on käsitelty julkaisussa Tieliikennemelun laskentamalli [4]. Julkaisussa sanotaan seuraavaa: ”Yleisesti tämän laskentamallin antamat tulokset vastaavat mittausten keskimääräisiä vapaan kentän äänitason arvoja, so. tulokset sijoittuvat vaihtelualueen puoliväliin (vuosikeskiarvot).” Tarkkuus kuitenkin heikkenee, kun etäisyys melulähteestä kasvaa ja tuuliolosuhteet eroavat mallin oletusarvoista. Malli olettaa tuulen suunnan olevan aina lähteeltä vastaanottajalle, joten malli mallintaa aina huonointa tilannetta.

Tämän lisäksi mallinnuksen tarkkuuteen vaikuttaa merkittävästi lähtötietojen, kuten liikennetietojen ja maastomallin tarkkuus. Esimerkiksi liikennemäärän kaksinkertaistuminen kasvattaa väylän melua 3 dB.

5 Laskennan tulokset

5.1 Yleistä

Koska tulevaisuuden liikennemäärät ovat suuremmat kuin nykyiset, tulevaisuuden melutilanne ratkaisee alueen melunsuojaustarpeen. Tästä syystä tässä lausunnossa esitetään vain ennustetilanteen melukartat.

Melumallinnuksen tulokset on esitetty liitteissä 1-4. Liitteet sisältävät:

- Liitteessä 1 on esitetty päivä- ja yöajan melukartat laskettuna +2 m korkeudessa maanpinnasta ennustetilanteessa 2030 nykyisellä maankäytöllä.
- Liitteessä 2 on esitetty päivä- ja yöajan melukartat +2 m korkeudessa maanpinnasta ilman meluntorjuntaa ennustetilanteessa 2030 suunnitellulla maankäytöllä.
- Liitteessä 3 on esitetty päivä- ja yöajan melukartat +2 m korkeudessa maanpinnasta ehdotetulla meluntorjunnalla ennustetilanteessa 2030.
- Liitteessä 4 on esitetty julkisivuille kohdistuvat suurimmat päiväajan melutasot +2 m korkeudessa lattiapinnasta kriittisimmässä kerroksessa ennustetilanteessa 2030.

5.2 Äänitasot pihan oleskelualueilla

Tontin piha-alueiden keskiäänitasot on esitetty liitteen 2 melukartoissa ennustetilanteessa päivä- ja yöaikaan 2 m korkeudella maanpinnasta. Liikenteestä johtuva keskiäänitaso on päiväaikaan 8 dB korkeampi kuin yöllä. Oleskelualueiden yöajan äänitasovaatimus on 10 dB päiväajan vaatimusta pienempi, joten yöajan melutasot tulevat tässä tapauksessa mitoittaviksi pois lukien liikerakennuksen luoteispuoleiset tontit, joissa asiakasliikenne aiheuttaa vallitsevan melutason. Melutasot asuinalueiden pihoilla ovat pääsääntöisesti alle 55 dB, mutta ilman melusuojausta Ylästöntien ja Isonmännyntien liittymää lähinnä olevan paritalonpihalla melutaso on 57 dB, ja liikerakennuksen luoteispuolella lähinnä Ylästöntietä olevan asuinrakennuksen pihalla 64 dB. Lisäksi liikerakennuksen liikenne aiheuttaa päiväaikaan luoteispuolella olevien kolmen talon pihalle 56-59 dB äänitasot.

5.3 Äänitasot rakennuksen julkisivuilla

Asemakaavassa rakennuksen ulkovaippaa koskeva ääneneristysvaatimus $\Delta L_{A,vaad}$ annetaan rakennuksen julkisivuun kohdistuvan ja sisällä sallittavan äänitason erotuksena [5]. Julkisivuun kohdistuvassa äänessä ei oteta huomioon julkisivusta poispäin heijastuvaa ääntä.

Ylästöntien varrella suurimmat asuinrakennuksien julkisivuille kohdistuvat keskiäänitasot ovat talojen pohjoissivuilla, päivällä 62-65 dB (liite 4 s. 1 ja 2) ja yöllä 54-57 dB. Kun otetaan huomioon sisätiloissa päiväajan sallittavan melutason ohjearvo 35 dB, saadaan ulkovaipan äänitasoerovaatimukseksi $\Delta L_{A,vaad}$ = 30 dB. Päiväaikaiset melutasot ovat sisätilojen meluntorjunnan mitoituksen kannalta määräävät.

Isonmännyntien varrella suurimmat asuinrakennuksien julkisivuille kohdistuvat keskiäänitasot ovat talojen pohjoissivuilla, päivällä 60-63 dB (liite 4 s. 1) ja yöllä 51-54 dB. Kun otetaan huomioon sisätiloissa päiväajan sallittavan melutason ohjearvo 35 dB, saadaan ulkovaipan äänitasoerovaatimukseksi $\Delta L_{A,vaad}$ = 28 dB. Vaatimus ei edellytä kaavamääräyksen asettamista Isonmännyntien puoleisille julkisivuille.

Liikerakennuksen luoteispuolella oleviin kolmeen asuinrakennukseen tehtiin lisäksi enimmäisäänitasotarkastelu, jonka perusteella huoltoliikenne aiheuttaa rakennusten kaakkoisjulkisivuille 66-74 dB maksimiäänitasot. Kun otetaan huomioon sisätilojen yöaikainen suositus suurimmasta sallitusta enimmäisäänitasosta 45 dB, saadaan ulkovaipan äänitasoerovaatimukseksi $\Delta L_{A,vaad}$ = 29 dB. Ehdotettu meluaita on huomioitu enimmäisäänitasotarkastelussa, mutta sen vaikutus 2. kerroksen julkisivuille on vähäinen.

5.4. Äänitasot parvekkeilla

Asemapiirustuksessa ei ole määritelty rakennusten mahdollisten parvekkeiden tai terassien sijoittelua. Liitteen 4 sivun 2 melukartasta voidaan arvioida parvekkeille kohdistuva melutaso riippuen parvekkeiden suunnitellusta sijainnista.

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 33 §

Mikäli Ylästöntien varteen rakennettaviin asuinrakennuksiin suunnitellaan parvekkeet tai terassit Ylästön tien puoleisille julkisivuille, kohdistuu parvekkeille suurimmillaan 65 dB melutaso päivällä ja 57 dB melutaso yöllä.

Mikäli Isonmännyntien varteen rakennettaviin asuinrakennuksiin suunnitellaan parvekkeet tai terassit Isonmännyntien tien puoleisille julkisivuille, kohdistuu parvekkeille suurimmillaan 63 dB melutaso päivällä ja 54 dB melutaso yöllä.

6 Alueen meluntorjuntatoimenpiteet

6.1 Pihan oleskelualueen suojaus melulta

Luvussa 2.1 esitetyt melun ohjearvot täyttyvät valtaosalla asuinalueiden piha- ja oleskelualueista. Jos pihojen oleskelualueet sijoitetaan alueelle, jonka melu ylittää päivällä 55 dB, ne on suojattava meluestein. Jos rakennusmassoittelu, meluesteiden sijoittelu tms. muuttuu, tilanne täytyy tarkastaa.

Melueste voi olla rakenteeltaan betonielementti, tiilimuuraus tai tiivis säänkestävä rakennuslevy, joka on päällystetty molemmin puolin puuverhouksella. Pelkkä puusäleikkö ei toimi meluesteenä. Esteen tulee olla rakenteeltaan tiivis ja sen tulee ulottua maahan saakka. Esteessä voi olla lasi- tai pleksiosia, mutta niiden tulee liittyä tiiviisti esteen muuhun rakenteeseen.

Liitteessä 3 on esitetty ehdotus tonteille sijoitettavista meluesteistä, joiden avulla muutamalla pientalon pihalla ylittyneet ohjearvot saadaan alennettua ohjearvorajojen tasalle tai alle.

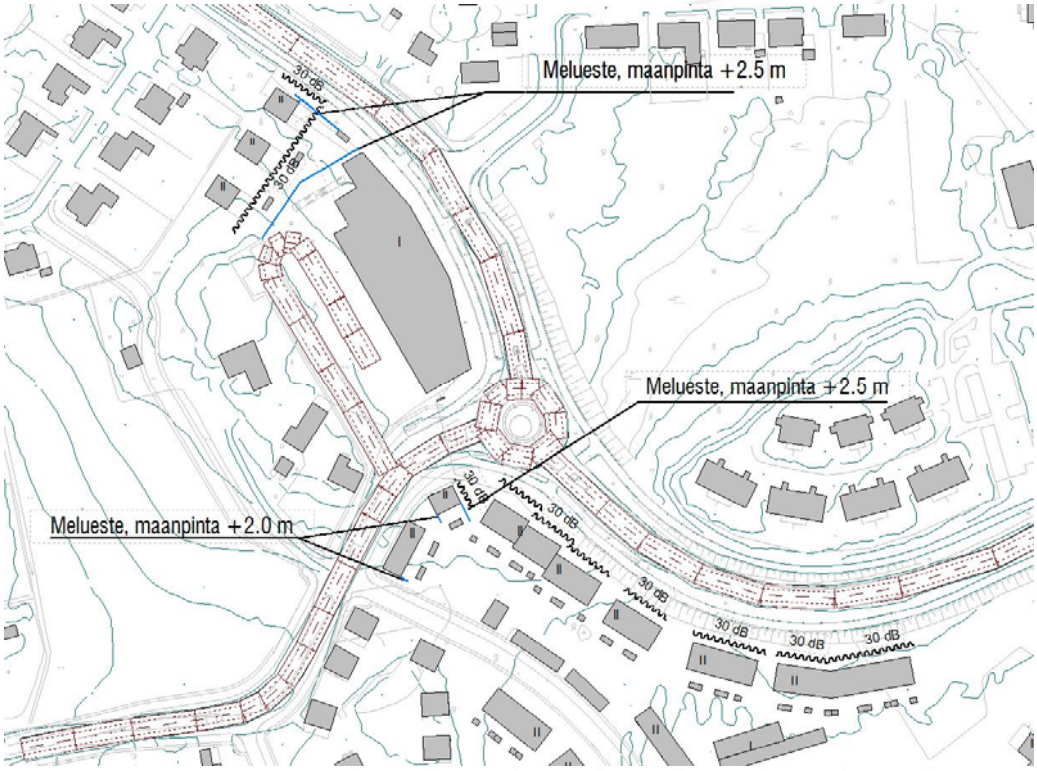
6.2 Rakennuksen ulkovaipan ääneneristys

Rakennusten julkisivun ääneneristysvaatimus on tämän selvityksen mukaan Ylästöntien varressa 30 dB ja Isonmännyntien varressa 28 dB. Lisäksi huoltoliikenteen enimmäisäänitasot aiheuttavat kohonneita melutasoja liikerakennuksen luoteispuolella olevien asuintalojen julkisivuille. Siten ehdotus rakennusten ulkokuoren ääneneristystä koskevan asemakaavamääräyksen tekstiksi on esimerkiksi:

> *Rakennusten kartassa merkityt julkisivut on suunniteltava siten, että rakennuksen julkisivuun kohdistuvan A-painotetun äänitason, ilman julkisivusta tulevia heijastuksia, ja sisällä vallitsevan A-painotetun äänitason ero $\Delta L_{A,vaad}$ on vähintään 30 dB.*

Kaavamääräyksen piiriin ehdotettu julkisivut ja meluaidat on esitetty kuvassa 2. Isonmännyntien varren äänitasoerovaatimus 28 dB saavutetaan yleensä asuinrakentamisen uudistuotantorakentamisessa käyttämällä tavanomaisia lämmöneristävyysvaatimukset täyttäviä rakenteita. Siksi 28 dB äänitasoerovaatimusta ei yleensä kirjata asemakaavamääräykseksi.

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 33 §



Kuva 2: Kaavamääräykseen sisällytettävät määräykset

Rakennuksen ikkunoiden, ikkunaovien, ulkoseinärakenteiden ja mahdollisten korvausilmaventtiilien ääneneristys on mitoitettava menetelmällä, joka ottaa huomioon rakennusosien muodostaman kokonaisuuden, niiden pinta-alat sekä huonetilan pinta-alan. Tällaisia menetelmiä on esitetty ympäristöministeriön ympäristöoppaassa 108 [5] sekä ohjeen RIL 243-1-2007 luvussa 8.4 [6].

6.4. Parvekkeiden ja terassien melunsuojaus

Mikäli Ylästöntien ja Isonmännyntien varteen rakennettaviin asuinrakennuksiin suunnitellaan parvekkeet tai terassi ko. teiden puoleisille julkisivuille, tulee mahdolliset parvekkeet ja terassit lasittaa ja melusuojaus suunnitella erikseen rakennuslupavaiheessa. Yöajan keskiäänitasot mitoittavat parvekkeiden melunsuojaustarpeen. Kyseisiltä poispäin sijoittuvilla parvekkeilla ja terasseilla ohjearvorajat saavutetaan ilman lasitustakin.

6.5. Rakentaminen vaiheittain

Ylästöntien ja Isonmännyntien varteen sijoittuvat rakennukset suojaavat muita alueita melulta, mutta ohjearvot ylittävät melutasot eivät ulotu kauempana pääväylistä sijaitsevien asuintonttien alueille, vaikka pääväyliä reunustavia rakennuksia ei rakennettaisikaan. Liitteen 1 kuvissa näkyy vaaleanharmaalla suunnitellun maankäytön rakennukset ja ulko-alueiden melutasot voidaan todeta ohjearvojen mukaisiksi ilman suojaavia rakennuksiakin.

Jakelu

Antti Leinonen, antti.leinonen@yit.fi

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 33 §

Liitteet

1. Päivä- ja yöajan melukartat nykyisellä maankäytöllä laskettuna +2 m korkeudessa maanpinnasta ennustetilanteessa 2030.

2. Päivä- ja yöajan melukartat suunnitellulla maankäytöllä ilman meluntorjuntaa laskettuna +2 m korkeudessa maanpinnasta ennustetilanteessa 2030.

3. Päivä- ja yöajan melukartat suunnitellulla maankäytöllä ja meluntorjunnalla laskettuna +2 m korkeudessa maanpinnasta ennustetilanteessa 2030.

4. Julkisivuille kohdistuvat suurimmat päiväajan melutasot +2 m korkeudessa lattiapinnasta kriittisimmässä kerroksessa ennustetilanteessa 2030.

Lähteet

1. Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista. Suomen säädöskokoelma, nro 993/1992.

2. Melun- ja tärinäntorjunta maankäytön suunnittelussa. Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, opas 02/2013.

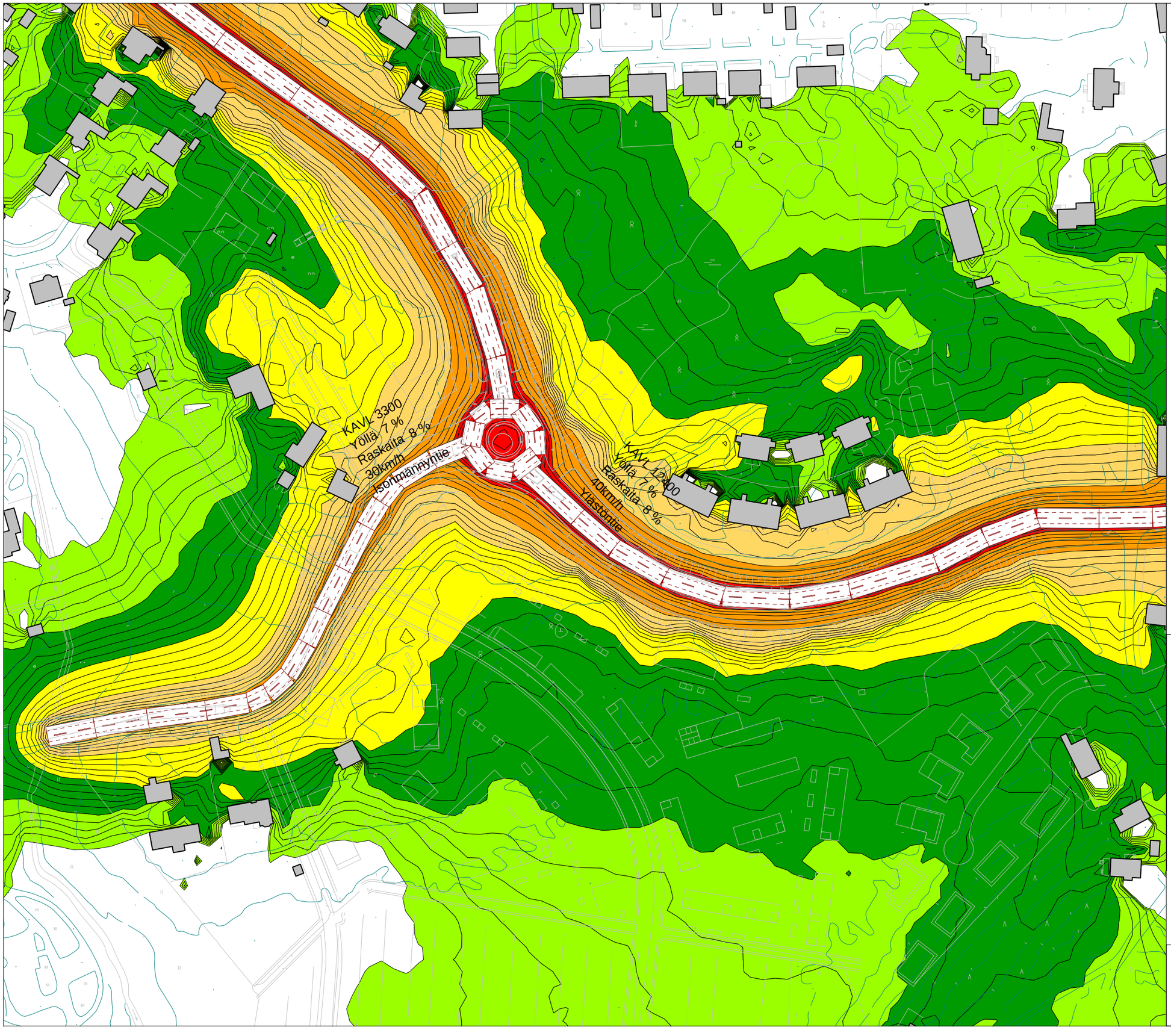
3. Rakentamisohje, Rakennuksen ulkovaipan ääneneristysvaatimukset
http://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/67808_Tie_lentomeluohje.pdf
Vantaan rakennusvalvonta 30.10.2007

4. Tieliikennemelun laskentamalli, Ympäristöministeriön ohje 6, 1993

5. Rakennuksen julkisivun ääneneristävyyden mitoittaminen. 2003. Helsinki, ympäristöministeriö, ympäristöopas 108.

6. Rakennusten akustinen suunnittelu: akustiikan perusteet. Helsinki, Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL ry, RIL 243-1-2007. Mikko Kylliäinen, Valtteri Hongisto.

HELIMÄKI AKUSTIKOT OY · · ·



Työ
6667-1b, Ylästö 7, asemakaava 402100

Liitteen sisältö
Liikennemelutasot ilman maankäyttöä, ei meluntorjuntaa

Liikenne
Vuoden 2030 ennustettu keskimääräinen arkivuorokausiliikenne (KAVL) päivällä klo 07-22

Korkeus
Melukäyrät +2 m korkeudella maanpinnasta

Laatinut
Petteri Laine, DI

Pvm
27.4.2016

6667-1b Ylästö 06 suunniteltu maankäyttö.cna

Päiväajan keskiäänitaso
$L_{A,\ eq,\ 7\text{-}22}$

- > 45.0 dB
- > 50.0 dB
- > 55.0 dB
- > 60.0 dB
- > 65.0 dB
- > 70.0 dB
- > 75.0 dB

Mittakaava:
1:1500 (A3)

N

HELIMÄKI AKUSTIKOT
www.helimaki.fi



Työ
6667-1b, Ylästö 7, asemakaava 402100

Liitteen sisältö
Liikennemelutasot ilman maankäyttöä, ei meluntorjuntaa

Liikenne
Vuoden 2030 ennustettu keskimääräinen arkivuorokausiliikenne (KAVL) yöllä klo 22-07

Korkeus
Melukäyrät +2 m korkeudella maanpinnasta

Laatinut
Petteri Laine, DI

Pvm
27.4.2016

6667-1b Ylästö 06 suunniteltu maankäyttö.cna

Yöajan keskiäänitaso
$L_{A,\ eq,\ 22\text{-}7}$

- > 45.0 dB
- > 50.0 dB
- > 55.0 dB
- > 60.0 dB
- > 65.0 dB
- > 70.0 dB
- > 75.0 dB

Mittakaava:
1:1500 (A3)

N

HELIMÄKI AKUSTIKOT
www.helimaki.fi



Työ
6667-1b, Ylästö 7, asemakaava 402100

Liitteen sisältö
Liikennemelutasot suunnitellulla maankäytöllä, ei meluntorjuntaa

Liikenne
Vuoden 2030 ennustettu keskimääräinen arkivuorokausiliikenne (KAVL) päivällä klo 07-22

Korkeus
Melukäyrät +2 m korkeudella maanpinnasta

Laatinut
Petteri Laine, DI

Pvm
27.4.2016

6667-1b Ylästö 06 suunniteltu maankäyttö.cna

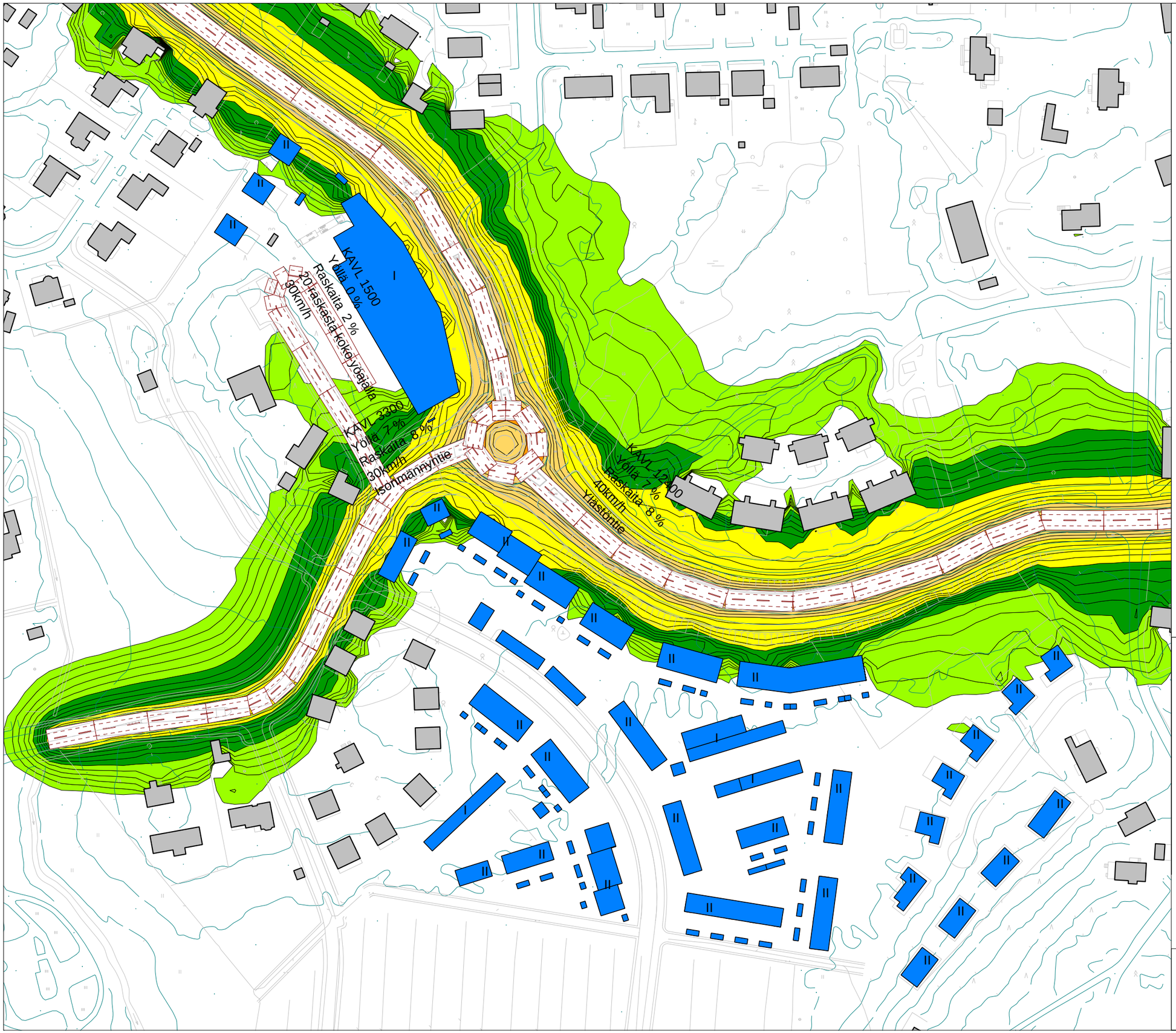
Päiväajan keskiäänitaso
$L_{A,\ eq,\ 7\text{-}22}$

- > 45.0 dB
- > 50.0 dB
- > 55.0 dB
- > 60.0 dB
- > 65.0 dB
- > 70.0 dB
- > 75.0 dB

Mittakaava:
1:1500 (A3)

N

HELIMÄKI AKUSTIKOT
www.helimaki.fi



Työ
6667-1b, Ylästö 7, asemakaava 402100

Liitteen sisältö
Liikennemelutasot suunnitellulla maankäytöllä, ei meluntorjuntaa

Liikenne
Vuoden 2030 ennustettu keskimääräinen arkivuorokausiliikenne (KAVL) yöllä klo 22-07

Korkeus
Melukäyrät +2 m korkeudella maanpinnasta

Laatinut
Petteri Laine, DI

Pvm
27.4.2016

6667-1b Ylästö 06 suunniteltu maankäyttö.cna

Yöajan keskiäänitaso
$L_{A,\,eq,\,22\text{-}7}$

- > 45.0 dB
- > 50.0 dB
- > 55.0 dB
- > 60.0 dB
- > 65.0 dB
- > 70.0 dB
- > 75.0 dB

Mittakaava:
1:1500 (A3)

N

HELIMÄKI AKUSTIKOT
www.helimaki.fi



Työ
6667-1b, Ylästö 7, asemakaava 402100

Liitteen sisältö
Liikennemelutasot suunnitellulla maankäytöllä, ehdotettu meluntorjunta

Liikenne
päivällä klo 07-22

Korkeus
Melukäyrät +2 m korkeudella maanpinnasta

Laatinut
Petteri Laine, DI

Pvm
27.4.2016

6667-1b Ylästö 06 suunniteltu maankäyttö.cna

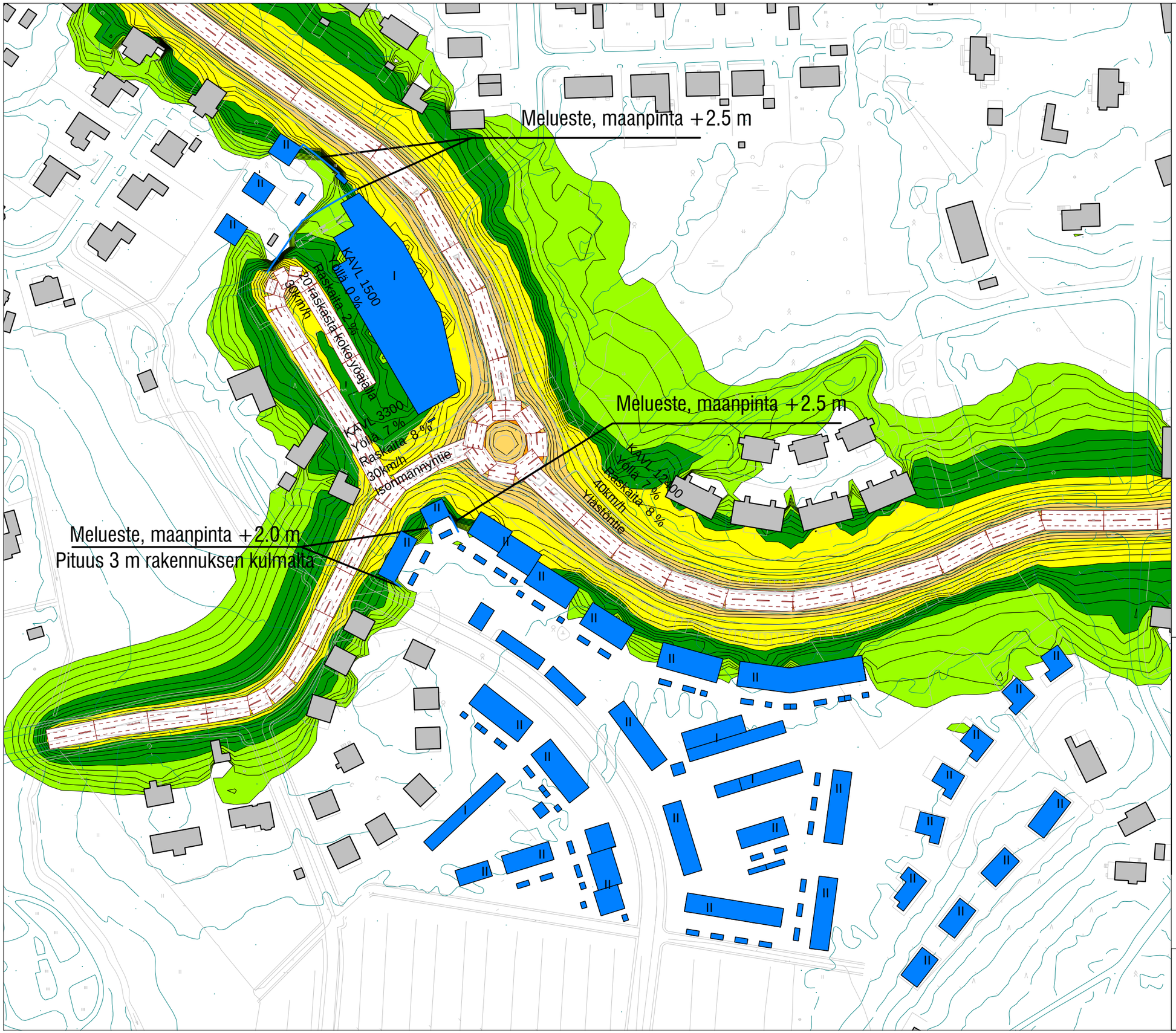
Päiväajan keskiäänitaso
$L_{A,\ eq,\ 7\text{-}22}$

- > 45.0 dB
- > 50.0 dB
- > 55.0 dB
- > 60.0 dB
- > 65.0 dB
- > 70.0 dB
- > 75.0 dB

Mittakaava:
1:1500 (A3)

N

HELIMÄKI AKUSTIKOT
www.helimaki.fi



Työ
6667-1b, Ylästö 7, asemakaava 402100

Liitteen sisältö
Liikennemelutasot suunnitellulla maankäytöllä, ehdotettu meluntorjunta

Liikenne
yöllä klo 22-07

Korkeus
Melukäyrät +2 m korkeudella maanpinnasta

Laatinut
Petteri Laine, DI

Pvm
27.4.2016

6667-1b Ylästö 06 suunniteltu maankäyttö.cna

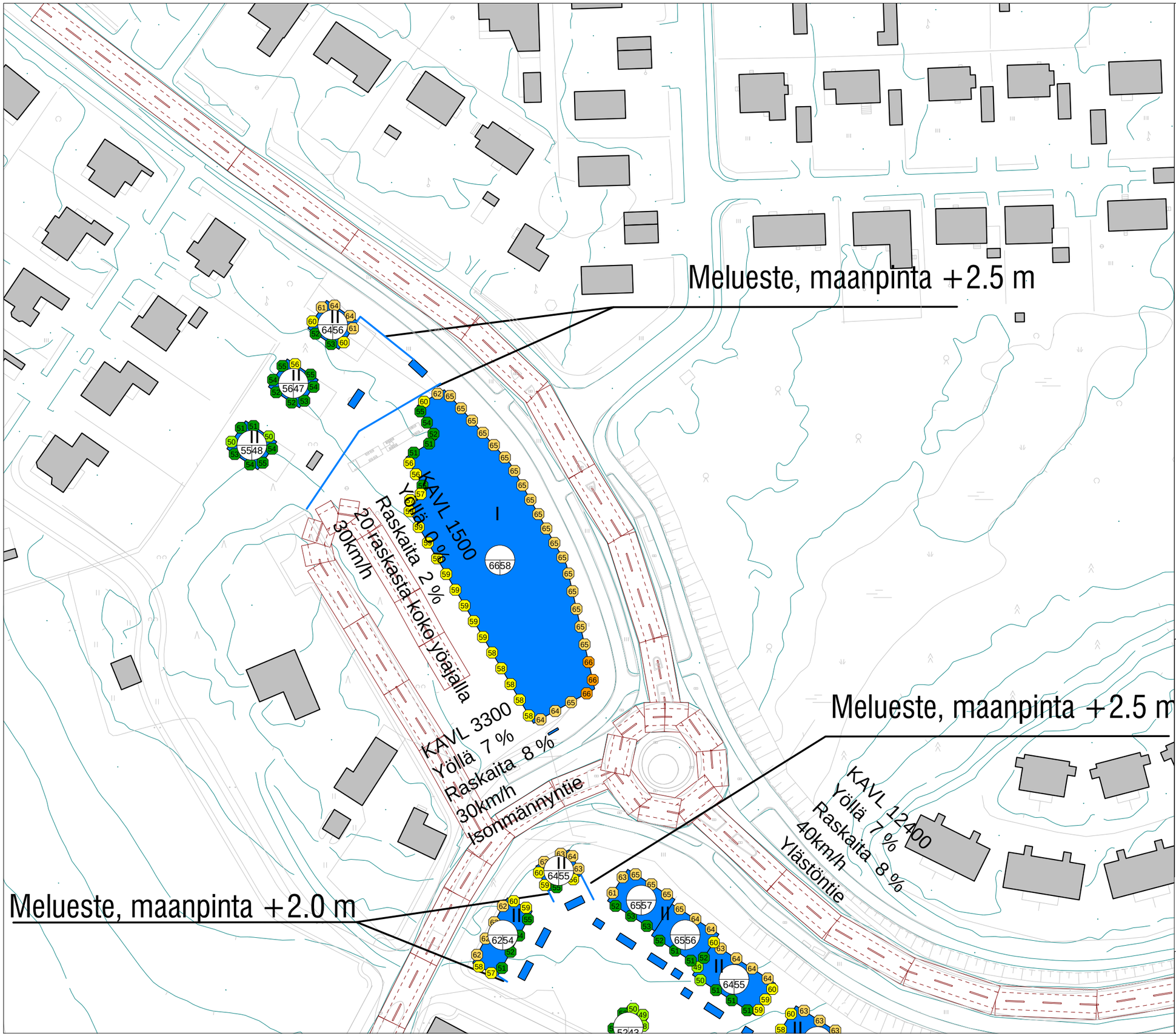
Yöajan keskiäänitaso
$L_{A,\ eq,\ 22\text{-}7}$

- > 45.0 dB
- > 50.0 dB
- > 55.0 dB
- > 60.0 dB
- > 65.0 dB
- > 70.0 dB
- > 75.0 dB

Mittakaava:
1:1500 (A3)

N

HELIMÄKI AKUSTIKOT
www.helimaki.fi



Työ
6667-1b, Ylästö 7, asemakaava 402100

Liitteen sisältö
Liikennemelutasot suunnitellulla maankäytöllä, ehdotettu meluntorjunta

Liikenne
päivällä klo 07-22

Julkisivuille kohdistuvat melutasot
Pieniin ympyröihin on laskettu julkisivun pystylinjaan kohdistuva suurin keskiäänitaso päivällä. Ison ympyrän sisään on merkitty suurin koko rakennuksen julkisivuihin kohdistuva keskiäänitaso päivällä ja yöllä.

Laatinut
Petteri Laine, DI

Pvm
27.4.2016

6667-1b Ylästö 06 suunniteltu maankäyttö.cna

Päiväajan keskiäänitaso
$L_{A,\ eq,\ 7\text{-}22}$

- > 45.0 dB
- > 50.0 dB
- > 55.0 dB
- > 60.0 dB
- > 65.0 dB
- > 70.0 dB
- > 75.0 dB

Mittakaava:
1:1000 (A3)

N

HELIMÄKI AKUSTIKOT
www.helimaki.fi



Työ
6667-1b, Ylästö 7, asemakaava 402100

Liitteen sisältö
Liikennemelutasot suunnitellulla maankäytöllä, ehdotettu meluntorjunta

Liikenne
päivällä klo 07-22

Julkisivuille kohdistuvat melutasot
Pieniin ympyröihin on laskettu julkisivun pystylinjaan kohdistuva suurin keskiäänitaso päivällä. Ison ympyrän sisään on merkitty suurin koko rakennuksen julkisivuihin kohdistuva keskiäänitaso päivällä ja yöllä.

Laatinut
Petteri Laine, DI

Pvm
27.4.2016

6667-1b Ylästö 06 suunniteltu maankäyttö.cna

Päiväajan keskiäänitaso
$L_{A,\ eq,\ 7\text{-}22}$

- > 45.0 dB
- > 50.0 dB
- > 55.0 dB
- > 60.0 dB
- > 65.0 dB
- > 70.0 dB
- > 75.0 dB

Mittakaava:
1:1000 (A3)

N

HELIMÄKI AKUSTIKOT
www.helimaki.fi

34 § **Asemakaava ja asemakaavan muutos 402500 sekä tonttijako, 40 Ylästö / Ylästö 8**

VD/9756/10.02.04.00/2015
HP/TLA/APE/MHÄ/SRU/ET/JB,HY-L

Ylästön kaupunginosaan tulee enintään kaksikerroksisia pientaloasuntoja noin 230 uudelle asukkaalle. Kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti merkittävää ympäristöä sekä 1800-luvun lopulta peräisin olevat Tallbackan tilan päärakennus, sauna ja hirsirakenteinen aitta suojellaan. Asuinrakentamisen määrä on yhteensä 8 550 k-m^2. Kumlingen tilalla, vanhan rintamamiestalon vesikaton alla on todettu lepakoita, minkä vuoksi talon ympäristö esitetään luonnonsuojelukohteena.

Asemakaava koskee asuinpientalojen ja erillispientalojen korttelialueita, asumista palvelevaa, yhteiskäyttöistä korttelialuetta, autopaikkojen korttelialuetta, lähivirkistysaluetta sekä katualuetta kaupunginosassa 40, Ylästö.

Asemakaavan muutos koskee suojelualueen rajan poistamista Tolkinkyläntiellä kaupunginosassa 40, Ylästö.

Tonttijako koskee korttelia 40522 sekä osia kortteleista 40512, 40514 ja 40516–40518.

Alue sijaitsee Ylästössä Tolkinkyläntien ja Itäpellontien molemmin puolin.

Kaavan hakija
Asunto Oy Vantaan Katrilli / Skanska Talonrakennus Oy, asiamiehenään T2H Rakennus Oy.

Maanomistus
Skanska Talonrakennus Oy.

Kaavan valmisteluun osallistuneet
Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavaehdotuksen valmisteluun ovat osallistuneet Skanska Talonrakennus Oy:n ja T2H Rakennus Oy:n konsulttina Arkkitehtuuritoimisto Peltonen & Sinisalo Oy.

Yleiskaava
Kaavamuutoksen alue on kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa pientaloaluetta (A3), lähivirkistysaluetta (VL) ja maisemallisesti arvokasta aluetta.

Asemakaava
Ylästö ja Tolkinkylä ovat Vantaan keskiaikaisperäisiä kyliä, joita täydennetään pientalorakentamisella. Rakentamisen alue rajautuu maisemallisesti arvokkaaseen kulttuurimaisemaan. Kaava-alueella on kolme keskenään selvästi erilaista osaa: Tolkinkylän asuinalue, pellolle rakentuva uusi asuinalue sekä kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti merkittävä, avoin peltoalue.

Tolkinkylän vanhaa kyläkuvaa vaalitaan: vanhoja rakennuksia ja ympäristöä merkittävine puineen suojellaan ja uudisrakennukset sopeutetaan olemassa olevaan ympäristöön mm. siten, että ne muodostavat pihapiirejä kuten Tallbackan ja Fridhemin pihapiirissä. Uudet asuinrakennukset tulee rakentaa punamullan värisinä mustine tai tummanharmaine peltikattoineen. Mäelle sijoittuvat kaksikerroksiset asuinrakennukset ikään kuin portiksi etelään avautuvalle maisemalle. Muut rakennukset tulee toteuttaa yksikerroksisina. Alueella on kolme puutarhamaista omakotitonttia (AO). Muut ovat enintään kolmen asunnon asuinpientaloja (AP). Uuden pientalorakentamisen määrä on yhteensä 2 840 k-

m^2. Vanha Tallbackan pihapiiri (AO/s) ja sen eteläpuolella oleva saunarakennus (AH), maisemallisesti merkittäviä yksittäispuita ja puuryhmiä sekä Tolkinkyläntie ja Tolkinkylänpolku suojellaan. Tolkinkyläntien katualueen leveys on 9 metriä. Se sisältää avo-ojat tien molemmin puolin sekä tien mitoituksen jalankululle nykyistä turvallisemmaksi.

Tolkinkylän mäellä on myös Kumlingen tilan rintamamiestalo, jonka rakenteissa on tehty lepakkohavaintoja. Luonnonsuojelulain perusteella lepakoiden oleskelu- ja talvehtimispaikkojen hävittäminen ei ole sallittua. Käytettävissä oleva rakennusoikeus on 150 k-m^2 siinä tapauksessa, että vanha rintamamiestalo korvataan uudisrakennuksella. Rintamamiestaloa koskeviin rakennustoimenpiteisiin tulee hakea lupa Uudenmaan ELY-keskukselta tai muulta, lepakoiden suojelusta vastaavalta viranomaiselta.

Pellolle sijoittuville, uusille asuinkortteleille luodaan asemakaavalla oma, vahva luonne, joka ottaa huomioon paikan ominaisuudet kulttuurimaiseman äärellä ja luonteikkaan Tolkinkylän naapurissa. ”Peltokylä” koostuu erilaisista suorakulmaisen koordinaatiston alueista ja viuhkamaisesta pellonreunan alueesta. Niitä yhdistää korttelien sisäiset jalankulun reitit, joiden varsilla on leikki- ja oleskelupaikat sekä pysäköintialueet. Rakennukset muodostavat lämpimän värisiä taloryhmiä tummine peltikattoineen. Lohestajantien varrella on pientalomaisempia rakennuksia, kun taas Padisentie on rivitalojen katu, jonka päätteenä on aukion yli, kaksikerroksisten rakennusten välistä avautuva peltomaisema. Lohestajantien varteen tulee kaksi erillispientalotonttia (AO, 2 x 150 k-m^2). Muut rakennukset ovat asuinpientaloja (AP). Rakentamisen määrä on yhteensä 5 710 k-m^2.

Maisemallisesti arvokas pelto on pääosin avoimena säilytettävää lähivirkistysaluetta (VL, Tolkinkylänpelto), joka rajautuu Tolkinkylänpolkuun ja asuinkortteleihin. Rajavyöhykkeen tonteilla on puu- ja pensasryhmiä, joiden välistä pilkistää rakennuksia. Tolkinkylänpellolla on suojeltava muinaismuistoalue. Tolkinkylän ja ”peltokylän” välissä on Padisenpuisto.

”Peltokylän” asuinpientalojen autopaikat sijoittuvat pääasiassa autopaikkojen korttelialueille (LPA) ja muutamia paikkoja on myös asuinpientalojen korttelialueella. Tolkinkylässä autopaikat sijoittuvat asuinpientalojen korttelialueella pihapiirien laidoille tai ulkopuolelle. Erillispientalojen autopaikat ovat tonteilla.

Kaava-alueen kokonaispinta-ala on noin 9,47 hehtaaria. Tästä n. 3,55 ha on asuinpientalojen korttelialuetta (AP), n. 0,74 ha on erillispientalojen korttelialuetta (AO), n. 0,08 k-m2 on asumista palvelevaa, yhteiskäyttöistä korttelialuetta (AH), n. 0,32 ha on autopaikkojen korttelialuetta (LPA), n. 4,33 ha on lähivirkistysaluetta (VL) ja n. 0,45 ha on katualueita. Alueelle tulee n. 120 asuntoa ja n. 230 asukasta.

Hanke tiivistää kaupunkirakennetta, mikä on taloudellisuuden kannalta tärkeää. Se on myös kohtalaisen hyvin joukkoliikenteen saavutettavissa. Hanke on kaupungin tavoitteiden mukainen.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely
Tolkinkylän asemakaavoitus otettiin ensi kerran kaupunkisuunnittelun työohjelmaan keväällä 2002. Kaava-aluetta on vuosien varrella jaettu osiin ja supistettu sekä järjestetty useita asukastilaisuuksia ja kuulemisia.

Viimeisin, ainoastaan Ylästö 8 -asemakaavaa koskeva osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 26.4.2016. MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin 18 kpl:

Yksityishenkilöt olivat huolissaan mm. *Tolkinkyläntien turvallisuudesta* etenkin jalankulkijan näkökulmasta, koska Tolkinkyläntie on kapea ja jo nykyisillä liikennemäärillä aiheuttaa toisinaan vaaratilanteita. Tietä pitkin kuljetaan sekä autoilla, pyörillä että kävellen mm. Tolkinkylän ratsastuskouluun, jossa on lähes 300 harrastajaa viikossa ja tästä määrästä noin 100 lapsia. Näkyvyys Ylästöntieltä Tolkinkyläntielle ja toisinpäin on hyvin rajoittunut, eikä tien alkupäässä ole ohituspaikkoja. Lisäksi Tolkinkyläntie on erittäin huonosti valaistu, joka voi olla osaksi syynä, että lapsia tuodaan ja haetaan autolla ratsastuskouluun pimeän aikaan. Tolkinkyläntie toimii ylästöläisten suosittuna ulkoilureittinä. Bussipysäkiltä kävelevät lapset ja nuoret tulee ottaa huomioon, jos liikenne lisääntyy Tolkinkyläntien alkupäässä. Tielle ei haluta läpiajoa.

Yksityishenkilöt olivat myös kiintyneitä *Tolkinkylän kulttuurihistorialliseen ja luonnonkauniiseen maisemaan*. Alueella on arvokasta maaseudun kulttuurimaisemaa, jonka maisemakuvaa halutaan suojella. Alueen puusto ja voimakkaat maastomuodot antavat alueelle vahvan kulttuurimaiseman leiman. Puusto on jylhää molemmin puolin Tolkinkyläntietä. Tolkinkylä on alueena vanha ja maalaismainen, missä on kauniit maisemat, kauniita taloja ja vanhan kylän tuntu. Maisemaa ja puustoa on säilytettävä eikä ainutlaatuista ympäristöä saa tuhota piittaamattomalla lisärakentamisella. On surullista, että Ylästön kaltainen idyllinen ja maalaismainen kylä rakennetaan täyteen asuntoja ja tuhotaan kyläläisten ulkoilumaisemat, jotka ovat ihmisille henkireikä. Tolkinkyläntien itäpuolelle nykyiseen metsään ei pidä rakentaa.

Vanhat rakennukset halutaan suojella. Alueen rakennukset ovat Vantaan vanhempia ja muodostavat kokonaisuuden itäpuolella sijaitsevien Fridhemin rakennuksien kanssa. Tallbackan tallia ja liiteriä ei pidä purkaa, koska ne kuuluvat kulttuurihistoriallisesti merkittävään kokonaisuuteen, joka ei olisi enää ehyt, jos ne puretaan. Rakennusperintökohteiden säilyttäminen erillään uudisrakentamisesta on tärkeää. Tolkinkyläntie 10:n pihapiirin välitön läheisyys ja sen ympäristö tulisi siis jättää kokonaan rakentamatta. Tallbacka-Fridhemin alue on säilytettävä. Se toimii koko Tolkinkylän ”kyläkeskuksena”, arvokkaana tilakokonaisuutena ja suosittuna ulkoilukohteena koko Ylästölle. Tolkinkylän maalaismiljöö tulisi säilyttää eheänä eikä vanhan rakennuskannan lähelle tulisi rakentaa (varsinkaan tyyliltään poikkeavia kohteita). Todettiin myös, että kulttuurihistoriallisen alueen säilyttämiseen tehtävillä toimenpiteillä luotaisiin myös viereiselle alueelle muuttaville viihtyisä asuinympäristö.
Yksityishenkilöitä askarrutti myös *uudisrakennusten sopeutuminen kulttuurihistorialliseen maisemaan.* Tolkinkylään halutaan punaisia taloja, kuten on jo tehty. Tolkinkyläntien varrelle mahdollisesti rakennettavat talot olisivat ulkonäöltään yhteneväisiä edellisten rakennusten kanssa (erillistalo, väri, kattomateriaali jne.). Kaavaluonnoksessa esitettiin rumia, erivärisiä taloja. Jätettäessä itäpuoli rakentamatta jakaisi puistoalue vanhan, arvokkaan miljöön ja uuden nykyaikaisen rakennuskannan hienosti ja arvokkaasti toisistaan. Uudet rakennukset on ulkonäöltään sopeutettava paremmin alueen maisemaan, luontoon ja nykyiseen rakennuskantaan. Padisenpuiston ja Lohestajantien välisen alueen (tällä hetkellä tyhjä peltoaukea) talojen tulisi olla maanläheisen värisiä ja kattojen mustia, eikä italiankirjavaa.

Haluttiin myös *ajoyhteyttä* kaava-alueen koillisen viheralueen (Tolkinkylänmäki) halki. Todettiin, että *ratsastuskoulu* tuo runsaasti lisäarvoa Vantaan kaupungin harrastetarjontaan ilman kaupungin rahallista panostusta. Tolkinkyläntie ja Itäpellontie tulisi säilyttää asfaltoimattomana maiseman ja ratsastusreitistön vuoksi. Tolkinkylätie ja Itäpellontie olisi hyvä merkata niin että ovat sallittuja myös hevosille, vältettäisiin tulevaisuudessa ongelmat kulkemisessa. Olisi hyvä, jos *kasvillisuutta ja puustoa* jätettäisiin runsaasti Tolkinkylän ja Itäpellontien reunoille.

Yksityishenkilöiltä saatiin myös lisätietoja: Kumlingen tilalla Tolkinkyläntie 7:ssä *lepakot* ovat asuneet vähintään 8 vuotta.

Vantaan Energia halusi, että muuntamoiden sijainnit merkitään ohjeellisena vm-merkintänä asemakaavaan.

HSY ilmoitti, että kaavamuutos edellyttää vesihuollon lisärakentamista. Mahdolliset väliaikaiset johtojärjestelyt tulee toteuttaa vesilaitostoiminnan ulkopuolisella rahoituksella. Tonteille sijoittuvien yleisten vesijohtojen tai viemäreiden johtokujien leveyksien tulee olla vähintään 6 m. Rakentaminen alueellisesti merkittävän HSY:n päävesijohdon läheisyydessä tulee suunnitella ja toteuttaa siten, että se ei aiheuta haittaa tai vahinkoa päävesijohdolle.

Kaupunginmuseo esittää suojeltavaksi Tallbackan päärakennuksen, saunan ja liiterirakennuksen hirsisen länsipäädyn. Rakennukset tulee merkitä yksilöidyin suojelumerkinnöin ja niihin tulee liittää asianmukaiset suojelumääräykset. Vanhojen kellareiden suojeluperusteet on tutkittava. Kaava-aineistoon tulee liittää myös havainnekuvin varustettu selvitys siitä, miten Itäpellontien pohjoispuolelle muodostuva uusi asuinalue vaikuttaa valtakunnallisesti arvokkaaseen maisemaan. Museo suositteli varattavan enemmän avointa tilaa Albinin pihapiiriin siten, että saavuttaessa pohjoisesta suojeltava liiteri tulisi näkyviin ensimmäisenä pihapiiristä. Tolkinkyläntien länsipuolelle tulevien uudisrakennusten sijoittelussa olisi hyvä noudattaa vanhan pihapiirin rakennetta ja käyttää mahdollisuuksien mukaan vanhat rakennuspaikat hyödyksi. Itäpellontie tulee merkitä asemakaavaan merkinnällä st ja liittää siihen museon esittämä kaavamääräys. Kivikautinen asuinpaikka Fridhem pitää merkitä asemakaavaan merkinnällä sm ja liittää siihen museon esittämä kaavamääräys. Liiteri (aitta) pitäisi suojella – ja nimenomaan siinä paikassa missä se nyt on.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymällä (HSL) ei ollut huomautettavaa.

Mielipiteitä on otettu huomioon mm. maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaan maiseman ja rakennetun ympäristö rajapinnan käsittelyssä, Tolkinkylän kyläkuvan säilyttämisessä ja kehittämisessä, Tolkinkyläntien turvallisuuden kehittämisessä, Tallbackan pihapiirin säilyttämisessä, pellolle sijoittuvan asuinalueen luonteen kehittämisessä, lepakoiden suojelemisessa sekä muuntamoiden ja maanalaisten johtojen sijoittelussa.

Sopimus
Asemakaavan muutokseen liittyy toteuttamissopimuksia.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 5.6.2017 § 9

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 5.6.2017 päivätty asemakaavan ja asemakaavamuutoksen ehdotus 402500 sekä tonttijakoehdotus, 40 Ylästö / Ylästö 8,
b) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot,
c) vahvistetaan maksuluokka 3 ja todetaan, että hakija Asunto Oy Vantaan Katrilli / Skanska Talonrakennus Oy maksaa muutoskustannukset (10 000 €) lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (3 570 €), yhteensä 13 570 €.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 12.6.2017 § 31

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 5.6.2017 päivätty asemakaavan ja asemakaavamuutoksen ehdotus 402500 sekä tonttijakoehdotus, 40 Ylästö / Ylästö 8,
b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot, ja
c) vahvistaa maksuluokka 3 ja todeta, että hakija Asunto Oy Vantaan Katrilli / Skanska Talonrakennus Oy maksaa muutoskustannukset (10 000 €) lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (3 570 €), yhteensä 13 570 €.

_____

Nähtävilläolo
Asemakaavaehdotus ja tonttijakoehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 28.6.–31.8.2017. Tänä aikana jätettiin yksi muistutus.

Muistutus
Asemakaava-alueen vieressä olevan kiinteistön omistajan mukaan Vantaan kaupunki on rikkonut MRA 27 §:n mukaista tiedotusvelvollisuutta. Hän pyytää, että kaupunginhallituksen päätös asemakaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta kumotaan ja se palautetaan suunniteltavaksi vastaamaan alueen kulttuurihistoriallisia arvoja, poistamaan korttelialueen 40517 Museoviraston suosituksien mukaisesti. Uuden asemakaavaehdotuksen tulee vastata v. 2012 tehtyä Ylästö 7a -kaavaa alueellisesti.

Kaavalausunnot
Kaupunginhallitus päätti 12.6.2017 oikeuttaa kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot.
Lausuntoja
pyydettiin 10 kpl ja saatiin 5 kpl:

- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus esitti lausunnossaan, että kaavan mahdollisia vaikutuksia luontoarvoihin tulee avata selostuksessa.
- HSY lausui, että mahdolliset väliaikaiset vesijohto- tai viemäriyhteydet tulee toteuttaa ko. vesilaitostoiminnan ulkopuolisella rahoituksella.
- Finavia Oyj suosittelee harkitsemaan ääneneristävyysvaatimuksia asuinrakentamiselle.
- HSL:llä sekä Helen Sähköverkko Oy:llä ei ollut huomautettavaa.
- Ylästön kotiseutuyhdistys, Vantaan ympäristöyhdistys, Vantaan Energia Oy, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ja Elisa Oyj eivät antaneet lausuntoa.

Tehdyt tarkistukset
Lausuntojen ja muistutuksen johdosta ei ole syytä tehdä tarkistuksia. Asemakaavakarttaan on tehty muutamia pieniä, teknisiä tarkistuksia: mm. määräystekstistä on poistettu kahteen kertaan toistettu määräyslause. Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen.

Kaavaselostuksen tarkistukset
Kaavaselostukseen on vaihdettu uudet määräyssivut.

Muuta

Ylästö 8 -asemakaavan voimaantulo (402500) kortteleiden 40512, 40514 ja 40516 osalta edellyttää, että Ylästö 7 -asemakaava (402100) on tullut voimaan, koska sekä Lohestajantien että Padisentien alkupäät ovat Ylästö 7 -asemakaavan alueella.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 20.11.2017 § 12

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutukseen ja lausuntoihin,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 20.11.2017 päivätty asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotus 402500 ja tonttijakoehdotus, 40 Ylästö / Ylästö 8

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 34

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa liitteen mukaiset vastineet muistutukseen ja lausuntoihin, ja
b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 20.11.2017 päivätty asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotus 402500 ja tonttijakoehdotus, 40 Ylästö / Ylästö 8

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Asemakaavaselostus 20.11.2017
- Lausunnot ja vastineet 20.11.2017 / 402500
- Muistutukset ja vastineet 20.11.2017 / 402500

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia; esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Ani Pentinmikko, puh. 040 7507325, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

402500 YLÄSTÖ 8

(TALLBACKAN JA KUMLINGEN TILAT)

YLÄSTÖ



MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA / KAUPUNKISUUNNITTELU

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen selostus, joka koskee 20.11.2017 päivättyä asemakaavakarttaa nro 402500.

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 34 §

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaava:

Korttelit 40512, 40514, 40516, 40517 ja 40522, osat korttelista 40518 sekä katu- ja virkistysalueet kaupunginosassa 40, Ylästö.

Asemakaavan muutos:

Suojelualueen rajan poistaminen kaupunginosassa 40, Ylästö.

Tonttijako:

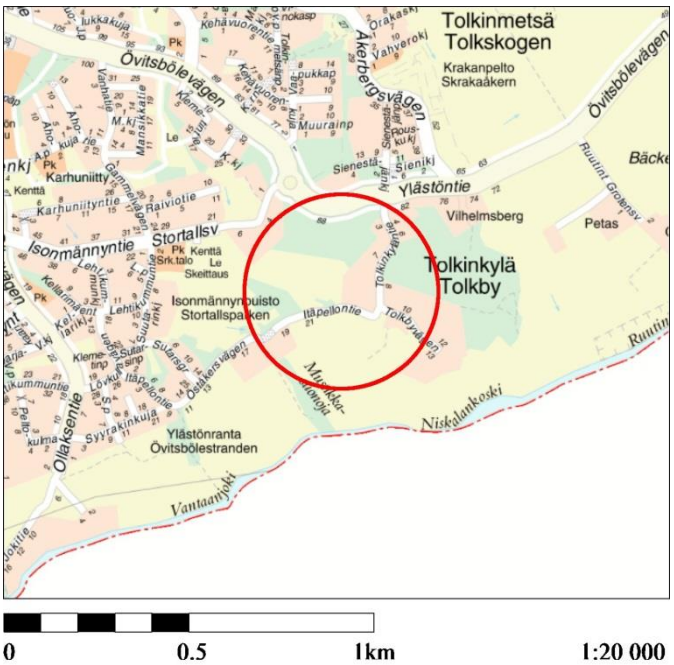
Kortteli 40522 sekä osat kortteleista 40512, 40514, 40516 - 40518 kaupunginosassa 40, Ylästö.

Asemakaavalla laajennetaan pientaloaluetta Ylästössä Tolkinkyläntien varressa sekä pellon laidalla Vantaan yleiskaavan 2007 mukaisesti. Uudisrakentamisen määrä on 8 550 k-m^2 ja arvioitu asukasmäärä n. 230 henkeä. Maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet, peltoalue ja vanhat rakennukset ympäristöineen sekä lepakkoesiintymä suojellaan asemakaavalla.

Kaavaan liittyy toteuttamissopimus.

Kaavan laatijat: Timo Kallaluoto, aluearkkitehti Länsi-Vantaa 1.10.2016 saakka, 1.10.2016 lähtien Merja Häsänen, asemakaavasuunnittelija, arkkitehti, Vantaan kaupunki; etu-nimi.sukunimi@vantaa.fi.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI



Suunniteltava alue sijaitsee Ylästössä Tolkinkyläntien ja Itäpellontien molemmin puolin.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä 5
2. Lähtökohdat 6
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista 6
2.2 Suunnittelutilanne 13
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet 16
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo 16
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö 16
3.4. Asemakaavan tavoitteet 24
3.5 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet 25
4. Asemakaavan kuvaus 27
4.1 Kaavan rakenne 27
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen 28
4.3 Aluevaraukset 28
4.4 Kaavan vaikutukset 32
4.5 Nimistö 37
5. Asemakaavan toteutus 38
6. Kaavatyöhön osallistuneet 39
7. Asemakaavan seurantalomakkeet 40
8. Asemakaavakartta ja -määräykset 41
9. Muu suunnitelma-aineisto 47

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Tolkinkylän asemakaavoitus otettiin kaupunkisuunnittelun kevään 2002 työohjelmaan.
- Ylästö 7 -asemakaavan (nro 402100) vireille tulosta ilmoitettiin Vantaan Sanomissa 24.2.2002. Osallisten mielipiteet pyydettiin 1.6.2002 mennessä. Alkuperäinen asemakaava-alue käsitti laajan alueen, johon sisältyivät Ylästö 7:n ja Ylästö 8:n sekä Sutars 2 -asemakaava-alueet.
- Myöhemmin kaava-aluetta supistettiin ja jaettiin osiin.
- *Ensimmäinen asemakaavaluonnos* (Ylästö 7, Ylästö 8, Sutars 2) oli nähtävillä MRL 62 § mukaisesti 17.1. - 18.2.2005. Siitä saatiin palautetta, jonka jälkeen luonnosta muokattiin.
- *Toinen asemakaavaluonnos* (Ylästö 7, Ylästö 8, Sutars 2) oli nähtävillä MRL 62 § mukaisesti toisen kerran 26.9. - 25.10.2005. Kaavatyö pysähtyi.
- Asunto Oy Vantaan Katrilli / Skanska Talonrakennus Oy, asiamiehenään T2H Rakennus Oy haki asemakaavaa 13.11.2015.
- Asemakaava Ylästö 8 sai työohjelmassa numeron 402500.

- *Kolmatta asemakaavaluonnosta* muokattiin edellisen version pohjalta ja supistettiin lopulliseen kokoonsa. Uusi osallistumis- ja arviointisuunnitelma laadittiin 26.4.2016. Mielipiteet pyydettiin 31.5.2016 mennessä.
- Hankkeesta on järjestetty useita asukastilaisuuksia vuosien varrella.
- Tämä selostus koskee *asemakaavoituksen neljättä versiota* Ylästö 8. Maanomistajan suunnittelijakonsulttina on ollut Arkkitehtuuritoimisto Peltonen & Sinisalo Oy.

KAAVA-ALUETTA KOSKEVAT SUUNNITELMAT, PÄÄTÖKSET JA SELVITYKSET

- Vantaan kaupunki, Maarit Nuutinen: Tolkinkylän maisemaselvitys 5.6.2001. Julkaistu Tolkinkylän asemakaavan lähtökohta-aineistossa, kaavoituslautakunta 17.4.2002.
- Vantaan kaupunki, Timo Kallaluoto: Tolkinkylä-asemakaavan nro 402100, Ylästö 7, lähtökohta-aineisto. Kaavoituslautakunta 17.4.2002.

MUUT KAAVAA KOSKEVAT ASIAKIRJAT, TAUSTASELVITYKSET JA LÄHDEMATERIAALIT

- Vantaan Tolkinkylän rakennusten lepakkoselvitys. Faunatica 36/2016, Ville Vasko, 4.10.2016.
- Vantaan kaupunki, Jarmo Honkanen: Tolkinmetsän korpijuotti. Selvitys 8.6.2016.
- Vantaan kaupunginmuseon kulttuuriympäristötietokanta Kirsti
- VAARI eli Vantaan vanhojen rakennusten inventointi, osa 1. Eskola, Amanda 2014
- Vantaan moderni rakennuskulttuuri 1930 — 1979, Amanda Eskola. Inventointi-raportti. Vantaan kaupunki 2002, C15:2002, VMK 12, KSY 9/2002.



Näkymä pellon suunnasta kohti ”peltokylää”. (Kuva: Arkkitehtuuritoimisto Peltonen & Sinisalo Oy)

1. TIIVISTELMÄ

Ylästö ja Tolkinkylä ovat Vantaan keskiaikaisperäisiä kyliä, joita täydennetään pientalorakentamisella 8 550 k-m^2:n verran. Rakentamisen alue rajautuu maisemallisesti arvokkaaseen kulttuurimaisemaan. Alueelle tulee n. 120 asuntoa ja n. 230 asukasta. Kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti merkittävää ympäristöä sekä 1800-luvun lopulta peräisin olevat Tallbackan tilan päärakennus (sr/1), sauna (sr/2) ja hirsirakenteinen aitta (sr/3) suojellaan. Kumlingen tilalla, rintamamiestalon vesikaton alla on todettu lepakoita, minkä vuoksi talon ympäristö esitetään luonnonsuojelukohteena (sl). Kaava-alueella on kolme keskenään erilaista osaa: Tolkinkylän asuinalue, pellolle rakentuva uusi asuinalue sekä kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti merkittävä, avoin peltoalue.

Tolkinkylän kyläkuvaa vaalitaan: vanhoja rakennuksia ja ympäristöä merkittävine puineen suojellaan ja uudisrakennukset sopeutetaan olemassa olevaan ympäristöön mm. siten, että ne muodostavat pihapiirejä kuten Tallbacka ja Fridhem. Asuinrakennukset tulee rakentaa punamullan värisinä mustine tai tummanharmaine peltikattoineen. Mäellä uudet, kaksikerroksiset asuinrakennukset sijoittuvat kuin portiksi etelään avautuvalle maisemalle. Muut rakennukset rakennetaan yksikerroksisina. Alueella on kolme puutarhamaista omakotitonttia (AO). Muut ovat enintään kolmen asunnon asuinpientaloja (AP). Rakentamisen määrä mäellä on yhteensä 2 840 k-m^2. Vanha Tallbackan pihapiiri (AO/s) ja sen eteläpuolella oleva saunarakennus (AH), Tolkinkyläntie (st) ja Tolkinkylänpolku (sm) suojellaan. Tolkinkyläntien katualueen leveys sisältää avo-ojat tien molemmin puolin sekä mitoituksen jalankululle nykyistä turvallisemmaksi.

Mäellä on myös Kumlingen tilan rintamamiestalo, jossa on tehty lepakkohavaintoja. Luonnonsuojelulain perusteella lepakoiden oleskelu- ja talvehtimispaikkojen hävittäminen on kielletty. Käytettävissä oleva rakennusoikeus on 150 k-m^2 siinä tapauksessa, että vanha rintamamiestalo korvataan uudisrakennuksella. Rintamamiestaloa koskeviin rakennustoimenpiteisiin tulee hakea lupa Uudenmaan ELY-keskukselta tai muulta, lepakoiden suojelusta vastaavalta viranomaiselta.

Pellolle sijoittuville asuinkortteleille luodaan oma, vahva luonne, joka ottaa huomioon paikan ominaisuudet kulttuurimaiseman äärellä ja luonteikkaan Tolkinkylän naapurissa. ”Peltokylän” suorakulmaisen koordinaatiston alueita ja viuhkamaista pellonreunan aluetta yhdistävät korttelien sisäiset jalankulun reitit, joiden varsilla on leikki- ja oleskelupaikat sekä pysäköintialueet. Rakennukset muodostavat lämpimän värisiä taloryhmiä tummine peltikattoineen. Lohestajantien varrella on pientalomaisempia rakennuksia, kun taas Padisentie on rivitalojen katu, jonka päätteenä on aukion yli, kaksikerroksisten rakennusten välistä avautuva peltomaisema. Lohestajantien varteen tulee kaksi erillispientalotonttia (AO). Muut rakennukset ovat asuinpientaloja (AP). Rakentamisen määrä pellolla on yhteensä 5 710 k-m^2.

Maisemallisesti arvokas pelto, Tolkinkylänpelto, on pääosin avoimena säilytettävää lähivirkistysaluetta, joka rajautuu Tolkinkylänpolkuun ja asuinkortteleihin. Rajavyöhykkeen tonteilla on puu- ja pensasryhmiä, joiden välistä pilkistää rakennuksia. Tolkinkylänpellolla on suojeltava muinaismuistoalue. Tolkinkylän ja ”peltokylän” välissä on Padisenpuisto.

”Peltokylän” asuinpientalojen autopaikat sijoittuvat pääasiassa autopaikkojen korttelialueille (LPA) ja muutamia paikkoja on myös asuinpientalojen korttelialueella. Tolkinkylässä autopaikat sijoittuvat asuinpientalojen korttelialueella pihapiirien laidoille tai ulkopuolelle. Erillispientalojen autopaikat ovat tonteilla.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Ylästö on oma kaupunkirakenteellinen kokonaisuutensa peltojen ja metsien keskellä. Se koostuu erilaisista ja eri aikoina toteutetuista pienialaisista asuinalueista, mikä tekee kaupunkirakenteesta mosaiikkimaisen.

Kaava-alueeseen sisältyy Tolkinkylästä Tallbackan ja Kumlingen tilat. Tallbackan tilakeskus sijaitsee maisemallisesti erittäin hienolla paikalla pellon reunalla, mäen etelärinteellä ja sillä on rakennuksia 1800-luvulta asti. Kumlingen tilan päärakennus sijaitsee mäen länsiosassa. Tiloihin kuuluu avoimet pellot, jotka ovat pääosin yhä maanviljelyksessä. Tallbackan ja Kumlingen tilat ovat olleet hevostiloja ja läheisellä Bökarsin tilalla on edelleen 25 hevosen talli ja maneesi.

Tolkinkylä (1417 Tolkoby) on Helsingin pitäjän keskiaikaisperäisiä kyliä. Kaava-alueella on kivikautinen asuinpaikka ja Suuren Rantatien vanhempi linjaus (Itäpellontie).

2.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja -rakenne



Alue sijoittuu Vantaanjoen laakson savitasangolle ja Tolkinkylän kalliosydämiselle ja moreenipeitteiselle mäelle. Toinen, paljon pienempi kalliomoreenikumpare on isomman mäen länsipuolella.

Mustikkasuonoja laskee Vantaanjokeen suunnittelualueen länsipuolella. Suunnittelualueella on vuosien 1933 ja 1954 välillä kaivettu pelto-oja.

Avointa peltoa pitkin pääsevät vallitsevasta tuulensuunnasta, lounaasta, puhaltavat tuulet vapaasti puhaltamaan, mutta toisaalta etelään laskeva rinne on lämmin ja aurinkoinen paikka.

Mäen metsä on mäntyvaltaista kuivaa tai karua kangasmetsää. Rinteillä on mustikkatyypin kangasmetsää ja puutarhakasvillisuutta. Pohjoisimmassa osassa on pieni suo.

Alue on maisemakuvaltaan monimuotoista ja eheää maaseudun kulttuurimaisemaa. Itäpellontien pohjoispuolinen pelto ei ole olennainen osa Vantaanjoenlaakson kulttuurimaiseman kokonaisuudessa ja se onkin rajattu arvokkaaksi määritellyn alueen ulkopuolelle.

Alueen kauniista maisemakuvasta saavat nauttia erityisesti historiallisella Tolkinkyläntiellä kulkijat. Mäen mäntyvaltainen puusto luo tielle erityisen tunnelman. Saavutaan Albinin pihapiiriin, johon olennaisesti kuuluvat suuret, vanhat tammet. Pihapiirissä ja tien varrella kasvaa myös yksittäisiä, kaunismuotoisia mäntyjä. Samalla avautuu myös näkymä laajaan avoimeen maisematilaan. Etelän suunnalta katsottaessa Itäpellontien pohjoispuolella oleva puusto muodostaa reunaa avoimelle maisematilalle. Pihapiirin takana oleva männikkö on tuulen tuivertamaa – kuin rannikko-metsää.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavoitettavan alue kuuluu Vantaanjoen valuma-alueeseen. Tolkinkyläntien ympäristö on kallioista metsää, josta vedet valuvat rinteestä lännen suuntaan saviselle peltoalueelle ja idän suuntaan moreeniselle metsäalueelle. Kaava-alueen länsiosa sijaitsee savisella pellolla, josta vedet johdetaan pelto-ojia pitkin etelään laskien Vantaanjokeen. Kaava-alue ei sijaitse pohjavesialueella.

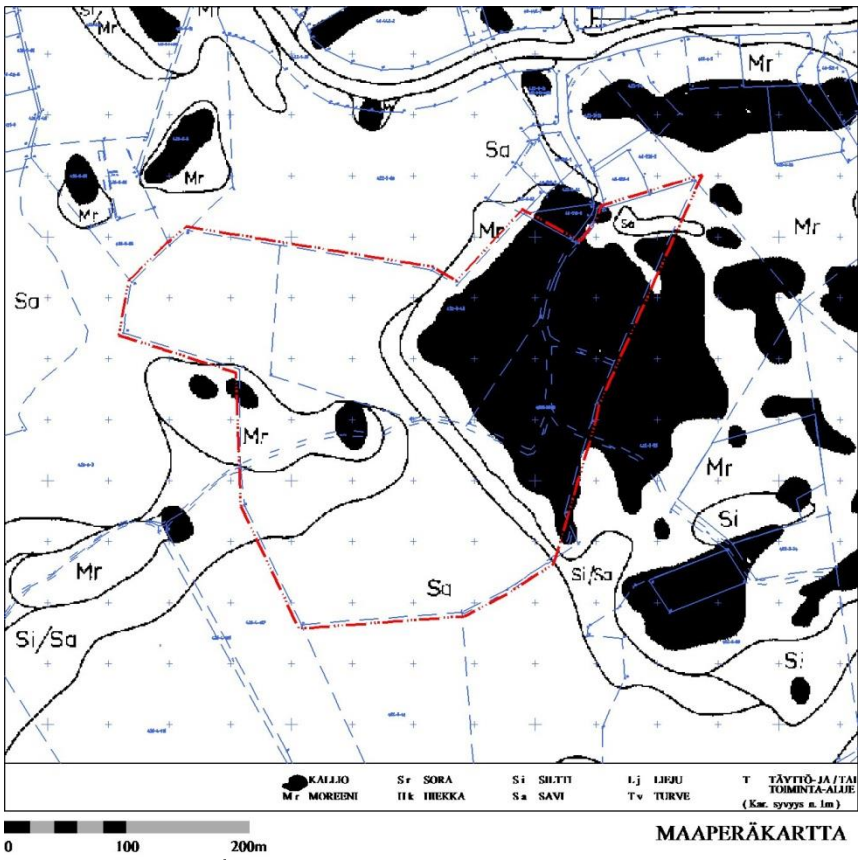
Tolkinkylänmäen laidalla on pikku suo. Se kuuluu suotyyppiin paikalliset suoyhdistymät, jotka ovat tyypillisesti pienialaisia ja joiden synnyn määräävät ensi sijassa maa- ja kallioperä sekä topografia. Tolkinkylän korpijuotti on luontainen hulevesien kerääjä, joka lisää alueen monimuotoisuutta luomalla kosteikkoympäristön kangasmaalle. Juotti on todettu keväällä 2016 potentiaaliseksi sammakoiden lisääntymisalueeksi. Suojelu ei edellytä suojelualueen perustamista, vaan se voidaan huomioida kaavoituksessa luo-merkinnällä.

Maaperä

Aluetta hallitsevat saviset viljelytasangot, joista nousee moreenin peittämiä mäenkumpareita. Moreenikerros on paikoin ohut ja kallio on siten lähellä pintaa. Avokallioita esiintyy selänteiden korkeimmilla kohdilla. Silttiä esiintyy joko omana muodostumana tai saven sekä moreenin päällä ohuena alle metrin paksuisena kerroksena. Rakennettavaksi tulevalla savialueella hienorakeisen maakerroksen paksuus vaihtelee noin välillä 1-6 metriä.

Suurella moreenimäellä on myös siirtokivilohkareita: neljän kiven rykelmä ja yksittäisiä kiviä mm. korpipainanteen tuntumassa.

Pohjavesi on moreenialueiden välissä sijaitsevassa pohjaveden havaintoputkessa vaihdellut välillä +23…+26 (N2000). Mustikkaojan varressa sijaitsevassa havaintoputkessa pohjavesi on noussut maanpinnan tason yläpuolelle.



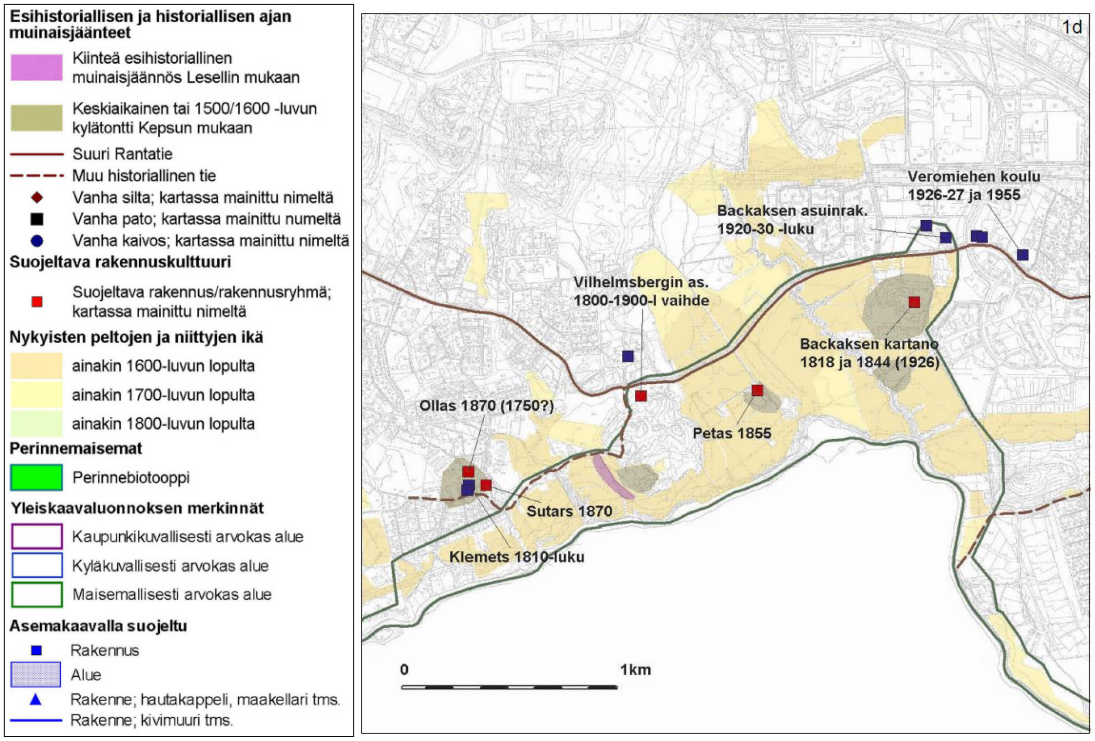
Rakennettavuus maaperän suhteen

Moreeni- ja kallioalueilla rakennukset voidaan perustaa maanvaraisesti kovan pohjamaan varaan. Piha-alueet ja putkirakenteet voidaan tehdä maanvaraisina.

Savialueella rakennusten suositeltu perustamistapa on paalutus. Kunnallistekniset rakenteet ja liikennöitävät piha-alueet saattavat edellyttää pohjanvahvistustoimenpiteitä varsinkin, jos alueella tehdään merkittäviä täyttöjä (yli 0,5 metriä). Rakentamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Vantaanjokilaakso on valtakunnallisesti arvokas maisema-alue. Tällä kohtaa maaseudun kulttuurimaiseman historia ulottuu ainakin 1600-luvulle saakka.



Yleiskaavan 2007 maisemallisesti arvokkaan alueen rajaus ja kulttuurihistorialliset arvot kulttuurimaisemaselvityksen (Laura Muukka ja Anne Mäkynen 22.3.2005) mukaan.

Kulttuuriperintö

Ylästö ja Tolkinkylä ovat Helsingin pitäjän keskiaikaisia kyliä. Tolkinkylässä on asuttu jo esihistoriallisella ajalla.

Vantaanjoki on ollut muinainen vesitie Hämeeseen. Joki on tarjonnut kalaa, kulkuyhteyden ja voimaa myllyihin ja sahoihin.

Ylästöntie on osa Turun – Viipurin maantietä, maamme merkittävintä varhaiskeskiaikaista tietä, Suurta Rantatietä eli kuninkaantietä, joka johti kylästä kylään ja kirkolta kirkolle, Turun linnasta Viipurin linnaan. Talvitienä toimi Vantaanjoki.

Itäpellontie esiintyy Ylästön kartassa 1699 ja on ilmeisesti Suuren Rantatien vanhempi kylästä kylään kulkenut linjaus. Tiellä on kahlaamo Mustikkasuonojan kohdalla. Mustikkasuonojan kohdalla on ollut mylly, josta kertoo pellon nimi, 1699 Quarnåker, 1894 Kvarnåker, ja rajapisteen nimi, 1894 Kvarnåker rån.




Näkymiä Tolkinkylänpolulta itään kohti Tallbackaa ja länteen kohti tulevaa ”peltokylää”. (Kuvat: S. Nätynki)

Alueella on II luokan kivikautinen asuinpaikka (Mj. rek. tunnus 92010050, Fridhem), joka on inventoitu vuosina 1962 (Lehtosalo) ja 2000 (Lesell), mutta jota ei ole tarkemmin tutkittu. Peltotyötuhoja lukuun ottamatta alue on kohtalaisen hyvin säilynyt. Se sijaitsee Vantaanjoen, Itäpellontien ja Tolkinkyläntien välissä. Paikka on lounaaseen viettävää peltorinnettä. Kivikaudella paikka on ollut pienen lahden suojaisella itärannalla. Sieltä on löydetty kaksi nelisivuista oikokirvestä, jotka ajoittuvat vasarakirveskulttuurin aikaan ja saattavat olla hautalöytöjäkin. Vasarakirveskulttuuri ajoittuu Suomessa aikavälille 3200 – 2300 eKr. Alue on rauhoitettu muinaismuistolain nojalla.

Tolkinkylä, (1417 Tolkoby), on vuodesta 1417 alkaen mainittu usein laamanninkäräjien pitopaikkana. Tuolloin käytiin käräjiä virolaisen Padisen luostarin munkkeja vastaan, koska he olivat kalastaneet lippoamalla Koskelan vesillä. Munkeilla oli lohenkalastusoikeus Vantaanjokeen ja kirkkoherran nimittämisoikeus Uudellemaalle. Vuonna 1543 Tölkeby oli neljän talonpojan kylä. Kylän nimi kertoo tulkista (1496 Henrik Tolch i Tolckeby), jota tarvittiin käräjillä.

Tolkinkylän kantatalot ovat:

- *Petas* (1540 Henrik Persson, 1699 Peetars, 1745 Petas), joka on ollut virkatalo, kapteenin puustelli. Päärakennus on vuodelta 1850, mutta sitä on myöhemmin voimakkaasti korjattu, mm. ulkoverhous on uusittu.
- *Grotens* (1699 Cornettens Grottens Rusthåll, 1710 Grotens) on yhdistetty 1600-luvulla kahdesta vanhasta talosta. Nimi johtuu kornetti Anders Grothesta. Grotens on ollut ratsutila, jonka osti kauppias ja sahayrittäjä Henrik Kosfelt 1720-luvulla. Tilalla toimi yksi Helsingin pitäjän neljästä merkittävästä sahasta 1725 – 1842. Sen yhteydessä pidettiin krouvia ja käytiin laitonta kauppaa. Tila on ollut Seleniuksen suvulla nyt yli 150 vuotta.
- *Bökars* (1571 Bertill Bökere), jota on pidetty omana kylänään (1723 Böuks by). Nimi pohjautuu ammattinimitykseen böckare, ’tynnyrintekijä’. Nykyiset rakennukset ovat 1950 – 60 -luvuilta.



Pitäjänkartta 1933.

Tolkinkylän ydinalue on edelleen säilynyt maalaismaisemana. Maisemassa on vielä jossain määrin nähtävissä säätyläisyhteiskunnan luoma rakenne. Tolkinkylässä on säilynyt muutamia rakennuksia 1800-luvulta, tosin melko voimakkaasti muokattuina, sekä joitain arvorakennuksia 1900-luvun alkupuolelta. Viimeinen voimakkaampi rakennuskausi Tolkinkylässä oli 1950–60-luvulla, sen jälkeen on rakennettu varsin vähän. Tolkinkyläntien varrelle on rakennettu uusia taloja.

Tolkinmäen etelärinteellä on hieno, useita rakennuksia käsittävä maatilan pihapiiri (vuoden 1761 kartassa ”Rågård”). Päärakennus ja navetta ovat vuodelta 1891. Perinnönjaossa tila jaettiin kahtia siten, että päärakennus kuuluu nykyisin kahteen eri tilaan, Tallbackaan ja Fridhemiin. Tilojen yhteinen pihapiiri, ns. Albinin pihapiiri, on mielenkiintoinen ja edustaa hyvin vanhaa maatilarakentamista. Pihapiirissä on rakennustaiteellisesti ja historiallisesti arvokkaita rakennuksia ja pihapiiri on kokonaisuudessaan merkittävä ja suojelemisen arvoinen. Siihen kuuluu useita vanhoja rakennuksia, aittoja, kellari ja pieni sauna. Sauna on harvinaisella tavalla säilynyt vankka ja sopusuhtainen rakennus sekä edelleen käytössä. Saunan voi hyvin kuvitella olevan päärakennuksen ikäinen. Vantaalla on joitakuita 1800-luvun lopun tai 1900-luvun alun hirsisaunoja, tämä on epäilemättä sellainen. Tallbackan talousrakennuksissa näkyy alueen erityispiirre: lentokentällä käytetyistä pikitynnyreistä tehtyjä pikitynnyrikattoja.

Pihapiirin rakennuksista päärakennus ja sauna on arvioitu Vantaan vanhojen rakennusten Vaari-inventoinnissa kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittäviksi (R1) ja liiteri merkittäväksi (R2). Muiden talousrakennusten arvo on vähäisempi.



Tallbackan pihapiiri lounaasta nähtynä. *(Kuva: S. Nätynki)*



Liiteri / aitta *(Kuva: M. Häsänen)*



Sauna *(Kuva: M. Häsänen)*

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Ylästön kaupunginosassa oli 4 753 asukasta vuonna 2016. Ylästöläiset ovat pääasiassa perheellisiä (94 %) ja perhekoko on keskimäärin 3,2 henkeä. Koko Vantaan asukkaista perheellisiä on 76 % ja perhekoko on 2,8 henkeä. Ylästöläisasunnossa on keskimäärin 2-4 huonetta (76 %), kun Vantaalla keskimäärin on 1-2 huonetta (72 %). Asumisväljyys on vantaalaista keskitasoa (36,8 m^2/hlö). Työllisten osuus väestöstä oli v. 2014 50 %, hieman vantaalaisen keskiarvon yläpuolella (47 %), mutta keskimääräiset tulot (44 301 €/hlö/v) henkeä kohden olivat suuremmat kuin koko Vantaalla keskimäärin (32 025 €/hlö/v).

Kaava-alueella on kaksi asuinrakennusta.

Yhdyskuntarakenne ja kaupunkikuva

Alue sijaitsee Vantaan kaupunkirakenteessa edullisesti joukkoliikennevyöhykkeellä, Myyrmäen aluekeskuksen ja Tammisto – Pakkalan seudullisen keskuksen välissä. Ylästön pohjoispuolella on Kehä III:n yritysalue ja Vantaanjoen eteläpuolella Helsingin Keskuspuisto. Ylästö on lähes kokonaan pientaloaluetta, vain Ollaksentien varrelle on rakennettu kolmikerroksisia kerrostaloja.

Kaava-alue on säilynyt maaseutumaisena hevostiloineen ja peltoineen. Tolkinkylässä on yhä havaittavissa sääty-yhteiskunnan piirteitä säätyläistalojen sijaitessa keskellä peltoja ja maattomien asuessa mäen pohjoisrinteellä. Peltoviljely on pienipiirteisempää verrattuna joen eteläpuoleisiin Helsingin kaupungin isännöimiin laajoihin yhtenäisesti hoidettuihin peltoihin.

Palvelut ja työpaikat

Ylästössä on alakoulu, neljä päiväkotia, kauppa, pizzeria, seurakuntatalo ja kotiseututalo. Ylästössä käy kirjastoauto. Kaupunginosan palveluja ollaan täydentämässä ostoskeskuksella, päiväkodilla ja koulun laajennuksella. Vuonna 2013 Ylästössä kirjattiin olevan yli 2 400 työpaikkaa, joista vajaat 40 prosenttia oli kaupan alalla ja vajaat 30 prosenttia kuljetuksen ja varastoinnin parissa.

Virkistys

Isonmännynpuistossa on pallokenttä, leikkikenttä ja skeittipaikka. Vantaanjoen yli on asemakaavoitettu Ylästön kohdalle kevyen liikenteen silta Helsingin Keskuspuistoon.

Bökarsin tilalla toimii Tolkinkylän ratsastuskoulu ja siellä on 24 – 25 hevosen tallit ja maneesi.

Liikenne

Autoliikenne
Alue liittyy Tolkinkyläntien kautta Ylästöntiehen, jonka liikennemäärä on 7 640 ajon/vrk (2015). Ylästöntie on parannettu 2015. Lisäksi alue liittyy kaavoitettavien Lohestajantien ja Padisentien kautta Isonmännyntiehen, joka on rakentamaton kokoojakatu. Sen keskiarkivuorokausiliikenne vuonna 2013 oli 1 380 ajon/vrk.

Kävely, pyöräily
Ylästöntien pohjoispuolella kulkee kevyen liikenteen reitti koko Ylästöntien pituudella. Ylästöntien eteläpuolella on kevyen liikenteen reitti Malmirajantien ja Tolkinkyläntien välillä.

Joukkoliikenne
Ylästöntietä liikennöi viisi bussilinjaa, joista kolme kulkee Isonmännyntietä pitkin. Näillä pääsee mm. Tikkurilaan, Helsinkiin, lentoasemalle, Aviapolikseen, Vantaankoskelle, Varistoon ja Hämeenkylään. Lähimmät juna-asemat ovat Aviapoliksen ja Vantaankosken asemat. Aviapoliksen asemalle etäisyyttä on noin 4,3 kilometriä ja Vantaankosken asemalle noin 5,1 kilometriä.

Vesihuolto

Vedenjakelu
Kaava-alueella kulkee lounaasta koilliseen koko Vantaata palveleva runkovesijohto ja sen viereen on varauduttu rakentamaan toinen runkovesijohto. Talousvesi johdetaan Helsingistä Pitkäkosken puhdistuslaitokselta. Kaava-alue kuuluu Tikkurilan painepiiriin, jonka vesisäiliönä toimii Hiekkaharjun ylävesisäiliö (tilavuus on 6700 m^3). Painetasot vaihtelevat välillä +67 … +82. Kaava-alueelle ei ole rakennettu jakeluvesijohtoja.

Jätevesiviemäröinti
Alueella ei ole nykyisin jätevesiviemäröintiä, joten rakentamisen myötä verkostoa laajennetaan. Alue tullaan liittämään kaava-alueen pohjoispuolisen Ylästö 7 -kaava-alueen jätevesiviemäreihin. Jätevedet tullaan johtamaan Ylästöntien jätevedenpumppaamolle. Pumppaamolta jätevedet ohjataan runkoviemärissä Köyhämäen mittausaseman kautta Keski-Uudenmaan vesiensuojelun kuntayhtymän viemäritunneliin ja lopulta Viikinmäen keskuspuhdistamolle.

Hulevesiviemäröinti

Kaava-alueella ei ole nykyisin hulevesiviemäröintiä. Alue on pääosin metsä- ja peltoaluetta, jossa vedet on johdettu ojissa etelään Vantaanjokeen. Vantaanjoki laskee Helsingin Vanhankaupungin lahdella Suomenlahteen.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkko ei ulotu alueelle.

Sähköverkko

Vantaan Energialle kuuluvia pienjännitemaakaapeleita on Ylästöntien varressa.

Ympäristöhäiriöt

Alue ei ole lentomelualuetta eikä tiemelualuetta.

2.1.4 Maanomistus

422-3-43 Kumlinge	As Oy Vantaan Katrilli / Skanska Talonrakennus Oy
422-3-45 Tallbacka	As Oy Vantaan Tolkinkyläntie 9 / Skanska Talonrakennus Oy



Tilajako 2016.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

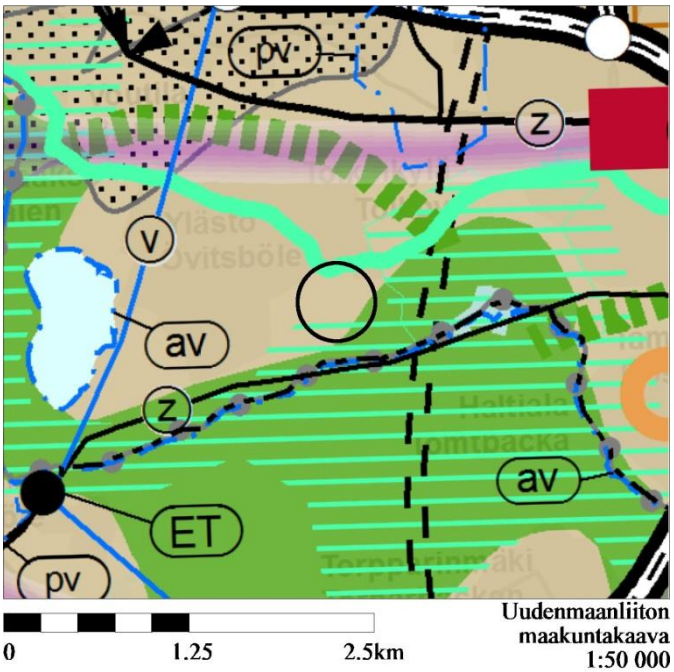
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 30.10.2000 päättämien (tark. 1.3.2009) valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden erityistavoitteena on, että asuin-, työpaikka- tai palvelutoimintojen alueita ei sijoiteta irralleen olevasta yhdyskuntarakenteesta. Jalankulun ja pyöräilyn verkostoille on varattava riittävät alueet ja edistettävä niiden jatkuvuutta, turvallisuutta ja laatua. Tavoitteena on myös mm. varmistaa edellytykset asuntorakentamiselle ja sen tarkoituksenmukaiselle sijoittumiselle ja edistää olemassa olevan rakennuskannan hyödyntämistä sekä kansallisen kulttuuriympäristön ja rakennusperinnön sekä niiden luonteen säilymistä ja että viheralueista muodostuu yhtenäisiä kokonaisuuksia.

Helsingin seutua kehitetään kansainvälisesti kilpailukykyisenä valtakunnallisena pääkeskuksena luomalla edellytykset riittävälle ja monipuoliselle asunto- ja työpaikkarakentamiselle, toimivalle liikennejärjestelmälle sekä hyvälle elinympäristölle. Helsingin seudulla edistetään joukkoliikenteeseen tukeutuvaa ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen.

Vantaanjokilaakso on valtakunnallisesti arvokas maisema-alue.

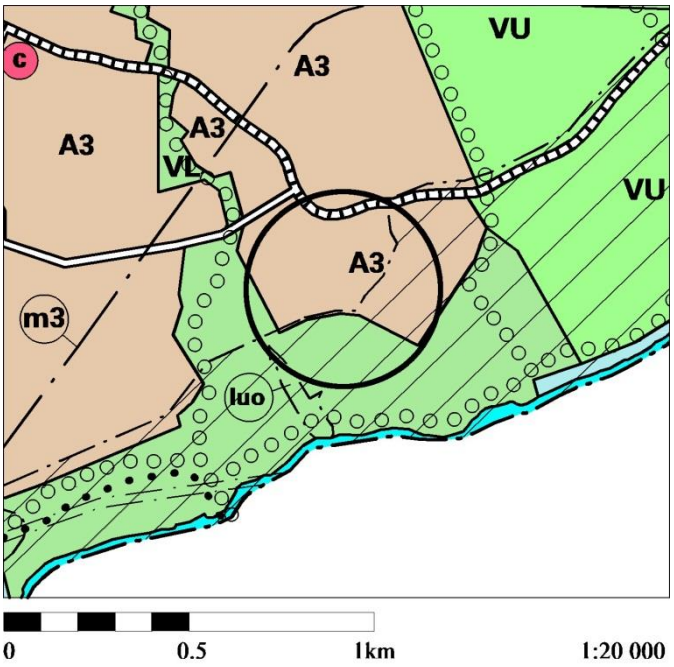
Maakuntakaava



Uudenmaan maakuntakaavoissa (8.11.2006 ja 30.10.2014) alue on taajamatoimintojen aluetta sekä eteläosaltaan virkistysaluetta ja kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeää aluetta.

Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

Yleiskaava



Tolkinkylänmäki on yleiskaavassa pientaloaluetta (A3) ja Vantaanjokilaakso lähivirkistysaluetta (VL) sekä maisemallisesti arvokasta aluetta.

Maisemallisesti arvokas alue on arvokasta maaseudun kulttuurimaisemaa, jota on suojeltava. Rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakenteet, rakennukset pihapiireineen tai puistoineen sekä maisemallisesti merkittävät kujanteet, pensasaidanteet ja yksittäispuut on säilytettävä. Rakentaminen ja ympäristönhoito tulee sopeuttaa alueen maisemallisiin, kulttuurihistoriallisiin ja rakennustaiteellisiin arvoihin.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt yleiskaavan 17.12.2007. Kaavahanke on yleiskaavan mukainen.

Asemakaava

Alueella ei ole asemakaavaa.

Kaavaa koskevia asiakirjoja, taustaselvityksiä ja muuta lähdemateriaalia

Tolkinmetsän korpijuotti -selvityksen (2016) mukaan pikkusuo kuuluu suotyyppiin ”paikalliset suoyhdistymät”, jotka ovat tyypillisesti pienialaisia ja joiden synnyn määräävät ensi sijassa maa- ja kallioperä sekä topografia. Tolkinmetsän korpijuotti on tyypillinen suotyyppinsä edustaja. Kasvit ovat tyypillisiä ja yleisiä korpilajeja. Vesitaloudeltaan ojittamaton pikkusuo on jokseenkin luonnontilainen. Paikallisesti merkittävien pienialaisten suoyhdistymien suojelu ei vaadi suojelualueen perustamista, vaan ne voidaan huomioida kaavoituksessa esimerkiksi luo-merkinnällä.



Tolkinkylän korpijuotti

Vantaan Tolkinkylän rakennusten lepakkoselvityksen (2016) mukaan alueella olevan rintamamiestalon sisä- ja vesikaton välissä on todettu oleskelevan lepakkoja. ”Rintamamiestalon status vähintään lepakoiden levähdyspaikkana on ulostelöytöjen perusteella kiistaton. Epäselväksi jäi kuitenkin, onko kyseessä myös lisääntymispaikka, sekä paikkaa käyttävien lepakoiden yksilömäärä ja laji.

Alueen maankäytön suunnittelussa rintamamiestalo suositellaan säästettävän toistaiseksi. Sekä lepakoiden lisääntymis- että levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain 49 §:n mukaan kiellettyä. Mikäli rakennus halutaan purkaa, tulee tähän hakea poikkeuslupaa Uudenmaan ELY-keskukselta. Tätä ennen tulisi sen status lisääntymispaikkana selvittää lisääntymisaikaisella tarkkailulla. Tärkeää olisi jättää talon jollekin puolelle puustoa niin, että lepakoilla on suojaa heti lentoon lähtiessään ja yhteys kauempana sijaitseville saalistusalueilleen.” Ehdotetussa kaavassa talon länsipuolelle jäävä viheralue on tähän tarkoitukseen riittävä.



Kumlingen tilan rintamamiestalo

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Tolkinkylän asemakaavoitus otettiin ensimmäisen kerran kaupunkisuunnittelun suunnitteluohjelmaan keväällä 2002. Työ käsitti tuolloin laajemman alueen nimellä Ylästö 7 -asemakaava, työnumerolla 402100. Sen vireille tulosta ilmoitettiin 24.2.2002 (1.). Osallisten mielipiteet pyydettiin kirjallisesti 1.6.2002 mennessä. Asemakaavaluonnos 402100 (2.) oli nähtävillä MRL 62 § mukaisesti 17.1. - 18.2.2005. Saadun palautteen perusteella luonnosta muokattiin. Asemakaavaluonnos 402100 (3.) oli nähtävillä MRL 62 § mukaisesti toisen kerran 26.9. - 25.10.2005. Kaavatyö pysähtyi. Tämän jälkeen kaava-aluetta supistettiin ja jaettiin osiin. Alkuperäinen asemakaava-alue jaettiin asemakaavoiksi Ylästö 7 (402100), **Ylästö 8 (402500)** ja Sutars 2 (403500).

Asunto Oy Vantaan Katrilli / Skanska Talonrakennus Oy, asiamiehenä T2H Rakennus Oy haki asemakaavaa 13.11.2015. Kaavamuutos sai työohjelmassa numeron 402500 ja nimen Ylästö 8. Kaavoitus tuli vireille 26.4.2016 (4.).

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.3.1 Osalliset

Alueen maanomistajat.

Naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset).

Asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset.

Ne, jotka katsovat olevansa osallisia.

Kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttötoimi (yrityspalvelut, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, tekninen toimiala), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo.

Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, Museovirasto, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj ja HSL.

3.3.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä/ Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Tähän selostuksen kohtaan on koottu kaavatyön aiemmat vaiheet ja nähtävillä olot sekä vuosien varrella annetut, ne oleelliset mielipiteet, jotka koskevat Ylästö 8 -asemakaavatyön (402500) aluetta.

1. Ensimmäinen osallistuminen ja vuorovaikutus asemakaavaan 402100, Ylästö 7 / 2002

Ylästö 7 -asemakaavan vireille tulosta ilmoitettiin Vantaan Sanomissa 24.2.2002. Kiertokävely pidettiin 7.5.2002.

Alueesta laaditut selvitykset koottiin vuorovaikutuksen pohjaksi raportiksi Tolkinkylä – asemakaavan nro 402100, Ylästö 7, lähtökohta-aineisto, 9.4.2002, jonka kaavoituslautakunta merkitsi tiedoksi 17.4.2002.



Kaava-alueen rajaus osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa 9.4.2002.

Mielipiteitä:

Yksityishenkilöt:

- Ulkoilureitti kulkemaan mieluummin Itäpellontietä kuin joen rannassa, jotta viljely voi jatkua. Ulkoilureittiä ei haluttu joen pohjoisrannalle luontosyistä.
- Ei haluttu asemakaavaa lainkaan. Metsät ja pellot tulisi jättää asemakaavoittamatta.
- Haluttiin virkistyskäyttöä.
- Kulttuurihistoriallisesti arvokasta ja luonnonkaunista ympäristöä haluttiin suojella.
- Kumlingen tilalle haluttiin tehokkuusluvuksi e = 0,30.

Museovirasto:

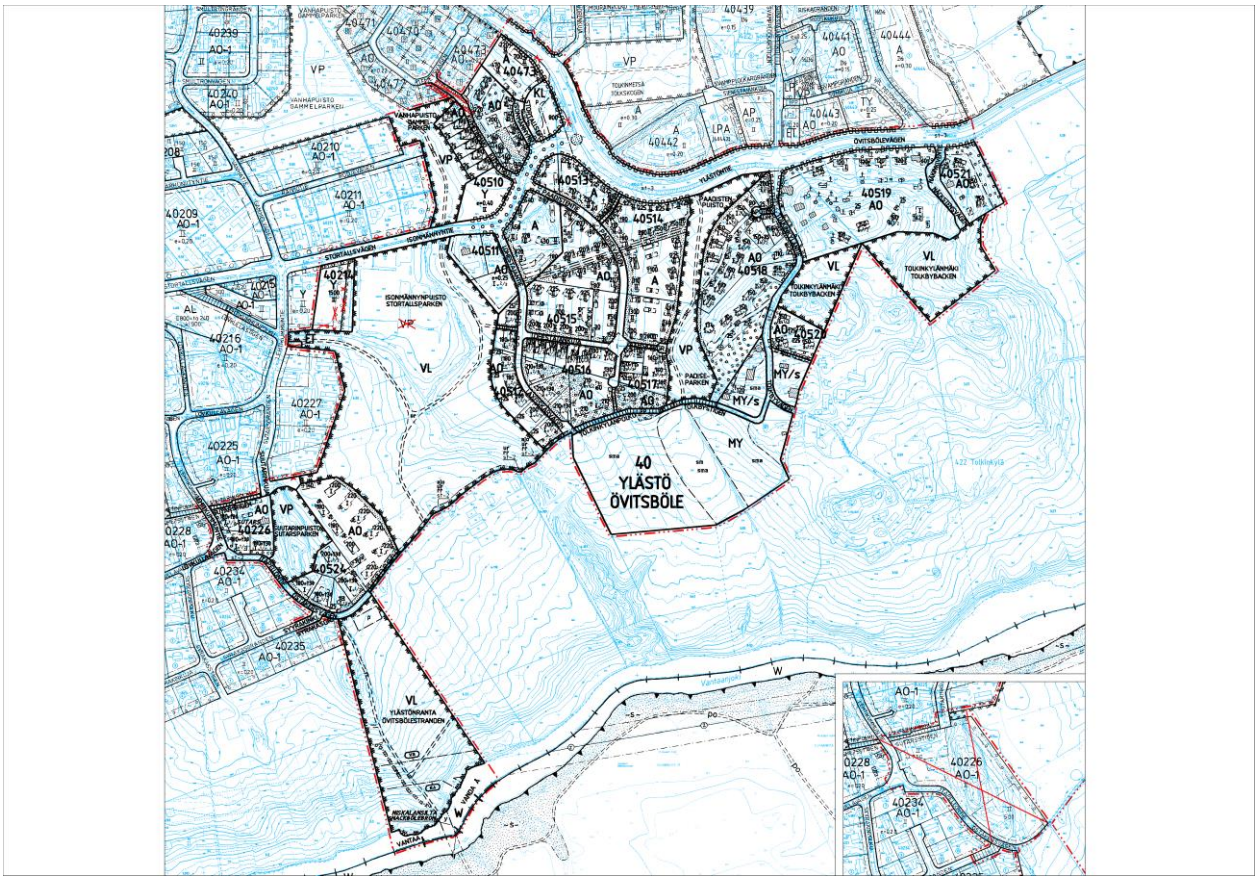
- Tolkinkylän kaavoituksen ensisijaisena tavoitteena tulee olla valtakunnallisesti merkittävän Vantaanjokilaakson ja siihen sisältyvien yhtenäisten arvokkaiden rakennusryhmien muodostaman kokonaisuuden luontevan yhteyden säilyminen sekä uuden rakentamisen sopeuttaminen sitä täydentämään.
- Esihistoriallinen kiinteä muinaisjäännös, Vantaa 50 Fridhem, kivikautinen asuinpaikka, joka tulee merkitä kaavaan aluevarauksena ja sm-merkinnällä, jonka selitys on ”Muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäännös. Aluetta koskevat maankäyttösuunnitelmat on lähetettävä lausuntoa varten Museovirastoon.”

Helsingin kaupunginmuseo, Keski-Uudenmaan maakuntamuseo:

- Erityisen arvokkaiden tilakokonaisuuksien kuten ”Albinin pihapiirin” (Tallbacka-Firdhem), kulttuurihistoriallisesti arvokkaan peltomaiseman, Tolkinkylän läpi kulkevan historiallinen tielinjauksen tarkemmat suojelutavoitteet tulee määritellä asemakaavatyön kuluessa.
- Tolkinkylän alueelle rakennettaessa tulee uudisrakennusten suunnittelussa pitää lähtökohtana mittakaavaltaan kylämaisemaan sopivaa pientaloarkkitehtuuria. Rakennettavilla alueilla istutuksissa suositellaan käytettäväksi alueen perinteisiä kasvilajeja.

2. Toinen osallistuminen ja vuorovaikutus asemakaavaan 402100, Ylästö 7 / 2005

Ensimmäinen asemakaavaluonnos oli nähtävillä MRL 62 § mukaisesti 17.1. - 18.2.2005. Se käsitti koko alkuperäisen asemakaava-alueen ennen kuin se jaettiin asemakaavoiksi Ylästö 7, Ylästö 8 ja Sutars 2. Aluearkkitehti oli tavattavissa Pointissa (Hagelstamintie 1) 26.1.2005.



Ylästö 7 -asemakaavaluonnos nro 402100, joka oli nähtävillä MRL 62 § mukaisesti 17.1.- 8.2.2005.

Mielipiteitä:

Vantaan Energia Oy:

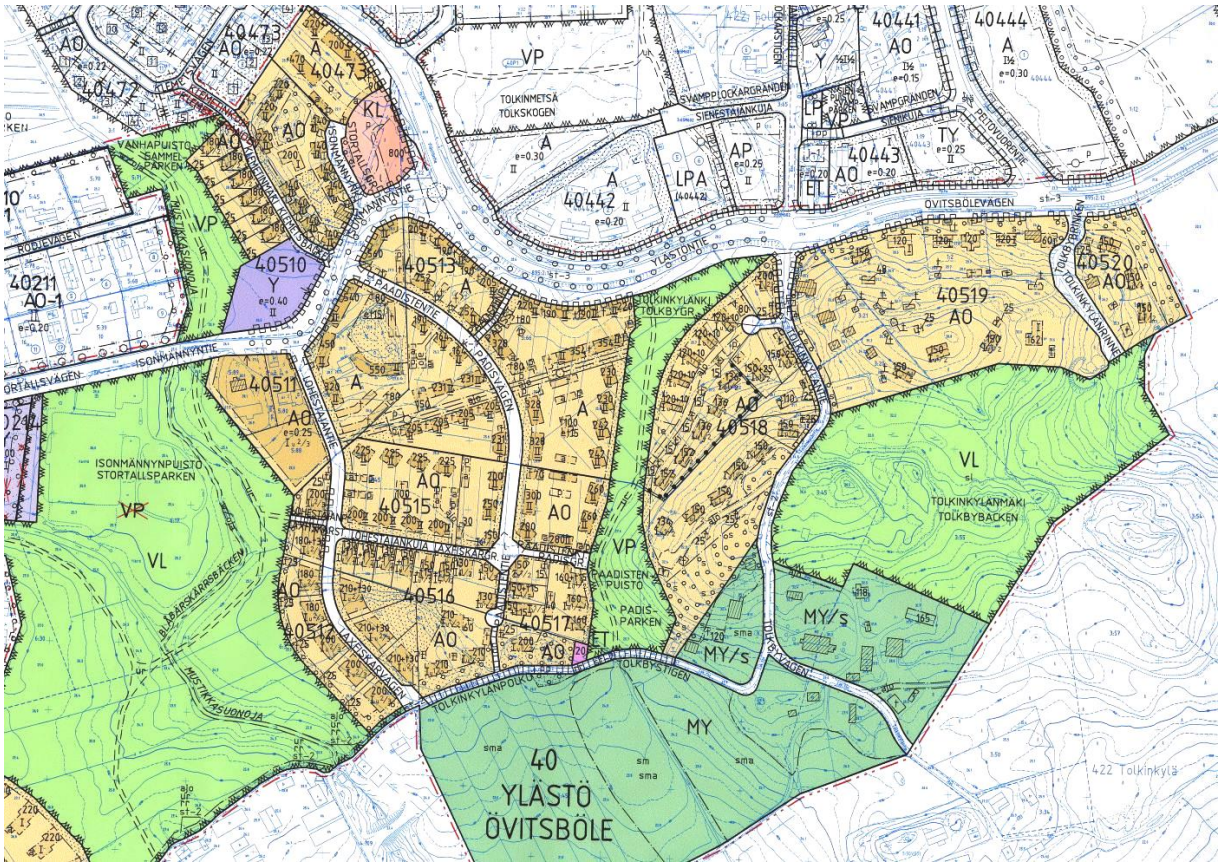
- Koko alueelle tarvitaan 4 muuntajaa.

Museovirasto:

- Tallbacka-Fridhem tulee käsitellä kaavassa yhtenä suojeltavana kokonaisuutena ja luonnoksessa pihapiirin pohjoispuolella ollut kortteli 40520 tulee poistaa. Samoin valtakunnallisesti merkittävää maisema-aluetta vastaan tulee jättää riittävä suojavyöhyke.

3. Kolmas osallistuminen ja vuorovaikutus asemakaavaan 402100, Ylästö 7 / 2005

Toinen asemakaavaluonnos oli nähtävillä MRL 62 § mukaisesti 26.9. - 25.10.2005. Se käsitti koko alkuperäisen kaava-alueen. Aluearkkitehti esitteli luonnosta asukastilaisuudessa 28.9.2005 sekä Aviapoliksen aluetoimikunnan tilaisuuksissa 19.2.2015 ja 16.3.2016.



Ote asemakaavaluonnoksesta 402100, Ylästö 7, 19.9.2005.

Mielipiteitä:

Yksityishenkilöt:

- Haluttiin paritaloja ja Tolkinkylänmäelle rakentamista. Toivotaan harjakattoa. Kattojen jyrkkyys melkoinen. Kerrosluku ei alleviivattuja II vaan II, jolloin myös I½ on mahdollinen, koska katot jyrkkiä.
- Tolkinkyläntien päähän kääntöpaikka.

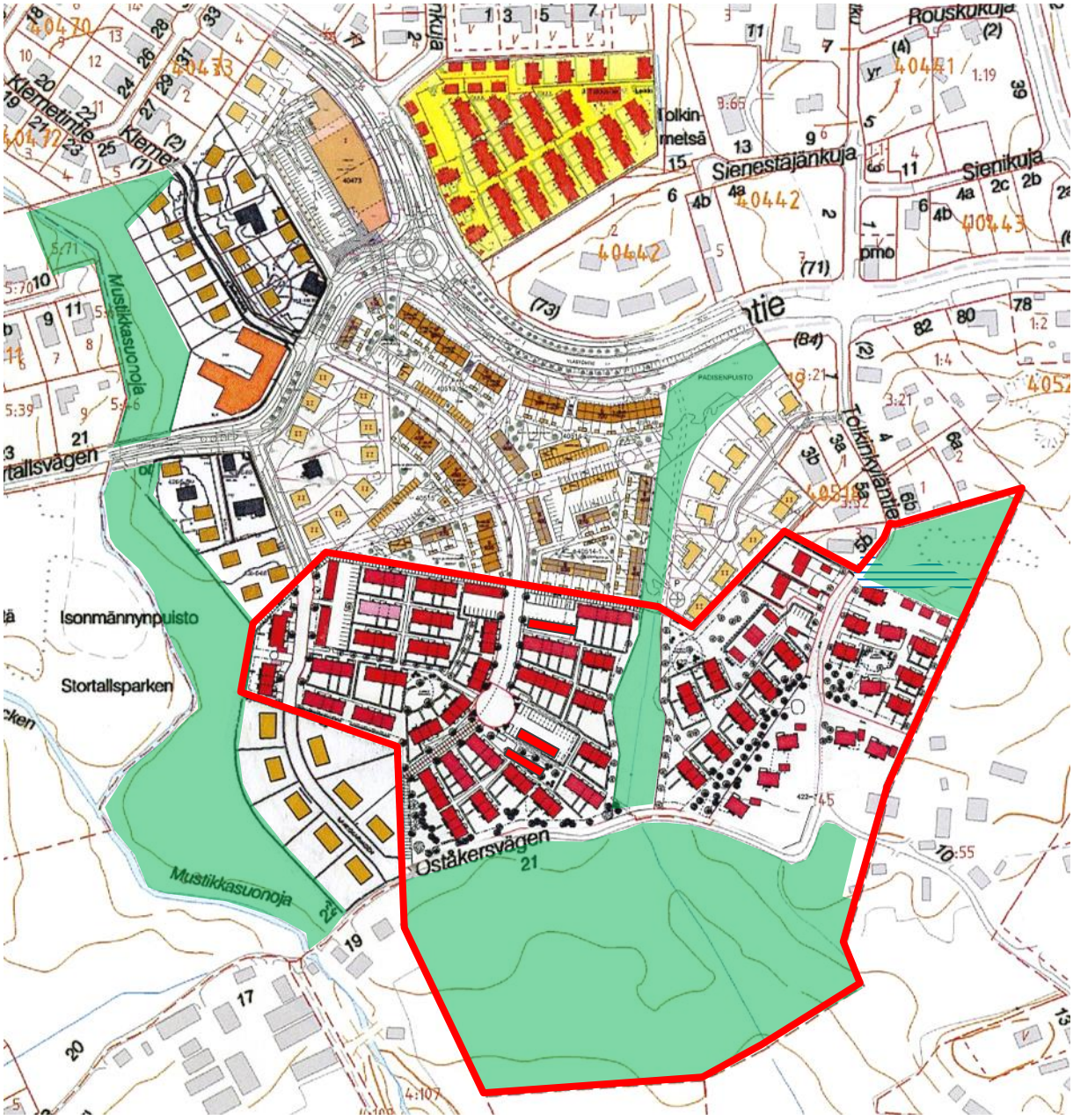
Vantaan Energia Oy:

- Tarvitaan pj-yleissuunnitelman ja asemakaavaluonnoksen mukaisesti kortteleihin 40514, 40515 ja 40517 tilat kolmelle kiinteistömuuntamolle.

Seuraavassa suunnitteluvaiheessa Ylästö 8 -asemakaava-alue erotettiin omaksi asemakaavatyökseen numerolla 402500 ja sitä jatkettiin Skanska Talonrakennus Oy:n kaavoitushakemuksen saapumisen jälkeen.

4. Neljäs osallistuminen ja vuorovaikutus asemakaavaan 402500, Ylästö 8 / 2016

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma laadittiin 26.4.2016. Ylästön kaavailta järjestettiin Ylästön koululla 10.5.2016. Mielipiteitä saatiin 18 kpl.



Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa 26.4.2016 esitetty Ylästö 7:n, Ylästö 8:n ja Sutars 2:n asemakaava-luonnosten yhdistelmä.
Ylästö 8:n asemakaava-alueen raja. *Virkistysalueeksi kaavoitettava alue.*

Mielipiteitä:

Yksityishenkilöt:

Liikenne

- Haluttiin ajoyhteys kaava-alueen koillisen viheralueen halki.
- Ei haluttu läpiajoa.

- Tolkinkyläntie on kapea ja jo nykyisillä liikennemäärillä aiheuttaa toisinaan vaaratilanteita. Tietä pitkin kuljetaan sekä autoilla, pyörillä että kävellen mm. Tolkinkylän ratsastuskouluun, jossa on lähes 300 harrastajaa viikossa ja tästä määrästä noin 100 lapsia. Kyseinen tie on monin kohdin erittäin kapea, jossa pelkästään polkupyörän ohittaminen vaatii erityistä tarkkuutta. Näkyvyys Ylästöntieltä Tolkinkyläntielle ja toisinpäin on hyvin rajoittunut, eikä tien alkupäässä ole ohituspaikkoja. Lisäksi nykyisellään Tolkinkyläntie on erittäin huonosti valaistu, joka voi olla osaksi syynä, että lapsia tuodaan ja haetaan autolla ratsastuskouluun pimeän aikaan.
- Tie on kapea varsinkin talvella ja valaistus kehno.
- Nykyisessä kunnossaan sekä ilman Tolkinkyläntien levennystä tie ei missään nimessä tule kestämään tonteille ajamista tai muuta läpiajoliikennettä.
- Tolkinkyläntietä käydään korjaamassa nykyään useamman kerran vuodessa, mutta silti se menee huonoon kuntoon säännöllisesti. Kesäisin tie pöllyää runsaasti. Tolkinkyläntie toimii ylästöläisten suosittuna ulkoilureittinä.
- Tolkinkyläntien kunto, kunnossapito ja turvallisuus on varmistettava liikenteen lisääntyessä.
- Tolkinkyläntie ja Itäpellontie tulisi säilyttää asfaltoimattomana maiseman ja ratsastusreitistön vuoksi. Olisi hyvä, jos kasvillisuutta ja puustoa jätettäisiin runsaasti Tolkinkylän ja itäpellontien reunoille. Tolkinkylätie ja Itäpellontie olisi hyvä merkata niin, että ovat sallittuja myös hevosille, vältettäisiin tulevaisuudessa ongelmat kulkemisessa.

Tolkinkylän maisema

- Tolkinkyläntien itäpuolelle, nykyiseen metsään ei pidä rakentaa.
- Tolkinkyläntien itäpuoli on kaavoitettava kokonaisuudessaan virkistys- ja puistoalueeksi tai jätettävä entiselleen. Jätettäessä itäpuoli rakentamatta jakaisi puistoalue vanhan arvokkaan miljöön ja uuden nykyaikaisen rakennuskannan hienosti ja arvokkaasti toisistaan. Rakennusperintökohteiden säilyttäminen erillään uudisrakentamisesta on erittäin tärkeää.
- Kulttuurihistoriallisen alueen säilyttämiseen tehtävillä toimenpiteillä luotaisiin myös viereiselle alueelle muuttaville viihtyisä asuinympäristö.
- Tolkinkyläntien 10 pihapiirissä oleva suojeltava rakennus ei siedä niin lähelle suojeltavaa päärakennusta kaavailtuja uusia pientaloja. Pihapiirin välitön läheisyys ja sen ympäristö tulisi siis jättää kokonaan rakentamatta. Tolkinkyläntien itäpuolen arvokkaiden rakennusperintökohteiden ja Tolkinkyläntie 10 tontilla olevan suojeltavan päärakennuksen vuoksi itäpuoli tulisi jättää ehdottomasti rakentamatta.
- Uusi kaava jättää täysin huomiotta sekä alueen kulttuurihistoriallisen merkityksen että sen virkistyskäytön ja maisemallisen tärkeyden.
- Alueella on arvokasta maaseudun kulttuurimaisemaa, jonka maisemakuvaa on suojeltava. Alueella on jylhä puusto ja voimakkaat maastomuodot, jotka antavat alueelle vahvan kulttuurimaiseman leiman. Puusto on jylhää molemmin puolin Tolkinkyläntietä.
- Tolkinkylä on kulttuurihistoriallisesti merkittävää, luonnonkaunista aluetta. Tämä pitää ottaa kaavoituksessa huomattavasti paremmin huomioon. Maisemaa ja puustoa on säilytettävä huomattavasti enemmän, eikä ainutlaatuista ympäristöä saa tuhota piittaamattomalla lisärakentamisella.

- On surullista, että Ylästön kaltainen idyllinen ja maalaismainen kylä rakennetaan täyteen asuntoja ja tuhotaan kyläläisten ulkoilumaisemat, jotka ovat ihmisille henkireikä. Tolkinkylä on alueena vanha ja maalaismainen, missä on kauniit maisemat, kauniita taloja ja vanhan kylän tuntu. Kaava on tehty ahtaasti ja halutaan rakentaa kaavoitettu alue todella täyteen.

Rakennusten suojelu

- Tallbackan tallia ja liiteriä ei pidä purkaa, koska ne kuuluvat kulttuurihistoriallisesti merkittävään kokonaisuuteen, joka ei olisi enää ehyt, jos ne puretaan. Alueen rakennukset ovat Vantaan vanhempia ja muodostavat kokonaisuuden itäpuolella sijaitsevien Fridhemin rakennuksien kanssa.
- Tallbacka-Fridhemin alue on säilytettävä. Se toimii koko Tolkinkylän ”kyläkeskuksena”, arvokkaana tilakokonaisuutena ja suosittuna ulkoilukohteena koko Ylästölle.

Uudisrakennukset

- Tolkinkylään punaisia taloja, kuten jo tehty. Kaavaluonnoksessa rumia, erivärisiä taloja.
- Uudet rakennukset on ulkonäöltään sopeutettava paremmin alueen maisemaan, luontoon ja nykyiseen rakennuskantaan. Tavoitteena tulisi olla kylämaiseman suojeleminen. Erityisen tärkeää olisi, että Tolkinkyläntien varrelle rakennettavat talot olisivat ulkonäöltään yhteneväisiä edellisten rakennusten kanssa (erillistalo, väri, kattomateriaali, jne.).
- Tolkinkylän maalaismiljöö tulisi säilyttää eheänä eikä vanhan rakennuskannan lähelle rakentaa (varsinkaan tyyliltään poikkeavia kohteita).
- Padisenpuiston ja Lohestajantien välisen alueen talojen tulisi olla maanläheisen värisiä ja kattojen mustia, eikä italiankirjavaa. Tolkinkylä on vanha kylä, jonka maalaisuutta ja arvokkuutta tulisi ehdottomasti vaalia.

Muuta

- Kumlingen tilalla on lepakkoja, asuvat mökissä.
- Tolkinkyläntie 7:ssä lepakot ovat olleet vähintään 8 vuotta asumassa.
- Ratsastuskouluyritys, hevoset ja ihmisten kulkeminen tulee huomioida suunniteltaessa rakentamista alueelle. Ratsastuskoulu palvelee vantaalaisia harrastajia, etenkin tyttöjä ja naisia. Asiakkaita käy viikoittain n. 280, näiden lisäksi satunnaiset katsojat ja kulkijat. Koulu tuo runsaasti lisäarvoa Vantaan kaupungin harrastetarjontaan ilman kaupungin rahallista panostusta.

Vantaan Energia:

- Muuntamoiden sijainnit tulisi merkitä ohjeellisena vm-merkintänä asemakaavaan.

HSY:

- Kaavamuutos edellyttää vesihuollon lisärakentamista. Väliaikaiset johtojärjestelyt tulee toteuttaa vesilaitostoiminnan ulkopuolisella rahoituksella. Tonteille sijoittuvien yleisten vesijohtojen tai viemäreiden johtokujien leveyksien tulee olla vähintään 6 m. Rakentaminen alueellisesti merkittävän HSY:n päävesijohdon läheisyydessä ei saa aiheuttaa haittaa päävesijohdolle.

Kaupunginmuseo:

- Kaupunginmuseo esittää suojeltavaksi Tallbackan päärakennuksen, saunan ja liiterirakennuksen hirsisen länsipäädyn. Rakennukset tulee merkitä asemakaavaan yksilöidyin suojelumerkinnöin ja niihin tulee liittää asianmukaiset suojelumääräykset. Vanhojen kellareiden suojeluperusteet on vielä tutkittava. Kaava-aineistoon tulee liittää myös havainnekuvin varustettu selvitys siitä, miten Itäpellontien pohjoispuolelle muodostuva uusi asuinalue vaikuttaa valtakunnallisesti arvokkaaseen maisemaan. Albinin pihapiirin avautumiseen pohjoisesta tultaessa museo suositteli varattavan enemmän avointa tilaa siten, että suojeltava liiteri tulisi näkyviin ensimmäisenä pihapiiristä. Tolkinkyläntien länsipuolelle tulevien uudisrakennusten sijoittelussa olisi hyvä noudattaa vanhan pihapiirin rakennetta ja käyttää mahdollisuuksien mukaan van-hat rakennuspaikat hyödyksi. Itäpellontien linjaus ja luonne on säilytettävä. Tie tulee merkitä asemakaavaan merkinnällä st ja kivikautinen asuinpaikka Fridhem merkinnällä sm ja liittää niihin museon esittämät kaavamääräykset. Liiteri (aitta) pitäisi suojella – ja nimenomaan siinä paikassa, missä se nyt on.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymällä (HSL) ei ollut huomautettavaa.

Mielipiteiden huomioon ottaminen

Suunnittelun lähtökohtana on *maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokas maisema*. Avoimen maiseman ja rakennetun ympäristön rajapinnan käsittely on tärkeässä roolissa, kun uutta rakentamista ja maiseman elementtejä sovitetaan herkkään, vanhaan ympäristöön. Tolkinkylässä uudisrakentamista ja pihan ilmettä ohjataan erityisen tarkasti, jotta idyllisen kyläkuvan rakentuminen parhaiten jatkuisi. Mm. Tolkinkylän uudisrakennukset muodostavat pihapiirejä samaan tapaan kuin esimerkiksi asuinrakennukset nk. Albinin pihapiirissä. Kaavalla huolehditaan siitä, että Tolkinkylän mäeltä ja Padisentien päästä avautuvat upeat näkymät avoimeen kulttuurimaisemaan.

Tolkinkyläntien nykyinen ilme on tärkeä kyläkuvan säilymisen kannalta. Tien leventämistä on tutkittu niin, ettei tien kulttuurihistorialliset arvot vaarannu. Tie säilytetään sorapintaisena ja sen molemmin puolin säilytetään avo-ojat. Uudiskortteleissa säilytetään hyväkuntoista puustoa tien laidalla. Liikenne kasvaa hieman Ylästöntien ja mäen laen välisellä osuudella, vaikka rakennusoikeutta on alkuperäissuunnitelmaan nähden siirretty Tolkinkylästä peltoalueen kortteleihin.

Tallbackan pihapiirin ”taustalla” säilytetään korkeaa puustoa. Komeilla männyillä ja pihan tammilla on merkittävä tehtävä ympäristön tunnelman luonnissa. Kaupunginmuseon esittämät ja tarkistamat suojeltavat rakennuskohteet sekä muinaismuistoalueet on viety museon esitysten mukaisesti asemakaavaan. Tolkinkyläntien länsipuolella olevat talousrakennukset voidaan korvata uudisrakennuksilla, jotka sijoittuvat maisemaan purettavien rakennusten tapaan.

Tolkinkylänpolku on virkistysalueella kulkeva polku, jonka ilmettä ei muuteta. Ratsastus on sillä edelleen sallittu. Viuhkamaisesti sijoittuvat uudisrakennukset tulevat lähimmilläänkin yli kuuden metrin päähän polun reunasta siten, että asukkaiden yksityisyys turvataan.

Pellolle sijoittuville asuinkortteleille on haettu omaa, vahvaa luonnetta, joka ottaa huomioon paikan ominaisuudet suomalaisen kulttuurimaiseman äärellä ja luonteikkaan Tolkinkylän naapurissa .

Kaava-alueelle sijoittuu kaksi *muuntajaa*, joiden ulkonäöstä annetaan tarpeellisia määräyksiä.

Viranomaisyhteistyö

Aiemmissa kaavoituksen vaiheissa on järjestetty 30.11.2004 MRL 66 § mukainen viranomaisneuvottelu Uudenmaan ympäristökeskuksen, Tiehallinnon, Vantaan ympäristökeskuksen ja Vantaan kaupunginmuseon kanssa. Kokouksessa kiinnitettiin huomiota erityisesti suojavyöhykkeiden riittävyyteen. Museoviraston oli kutsuttu kokoukseen, mutta ei ollut paikalla.

5.4.2005 neuvottelu Uudenmaan ympäristökeskuksen kanssa suojelusta ja alueen rajauksesta.

Kaavoituksen alettua uudelleen Uudenmaan ELY-keskus ilmoitti 11.5.2016, että ei ole tarpeen pitää viranomaisneuvottelua.

3.4. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2013-2017 strategia (Kv 17.6.2013/15.6.2015):

Eheä yhdyskuntarakenne tarjoaa monipuoliset asumisen mahdollisuudet. Vantaa pystyy tehokkaan yhdyskuntarakenteen ja hyvien joukkoliikennemahdollisuuksien vuoksi tarjoamaan suhteellisesti kohtuuhintaisempaa asumista kuin muu pääkaupunkiseutu. Asuntorakentaminen on laadukasta ja kohtuuhintaista.

Kaupunkirakenteen tiivistyminen ja joukkoliikenteen kehittäminen antavat mahdollisuuden palvelurakenteiden uudistumiseen. Kestävä kehitys on hyvien elinmahdollisuuksien turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville.

Eheässä yhdyskuntarakenteessa viherrakenteet ovat jatkuvia, yhteydet ekologisesti toimivia ja asukkaiden helposti saavutettavissa. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset näkökulmat ja oikeudenmukaisuus sekä pidetään talous tasapainossa.

MAL-tavoitteet (26.11.2013):

- Parannamme seudun yhteiskuntataloudellista tehokkuutta.
- Turvaamme seudun elinkeinoelämän kilpailukyvyn ja toimintaedellytykset. Monipuolinen seutu houkuttelee lisää investointeja.
- Toteutamme seudun kestävillä kulkutavoilla hyvin saavutettavaksi. Liikkumisen tarve vähenee ja liikennejärjestelmän ekotehokkuus kasvaa.
- Huolehdimme uusien ja olemassa olevien asuinalueiden sosiaalisesta kestävyydestä. Vastaamme erilaisten väestöryhmien asumistarpeisiin tarjoamalla edellytykset kohtuuhintaiselle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Huolehdimme asuinalueiden viihtyisyydestä ja luonnonläheisyydestä seudun vetovoimatekijänä.
- Varmistamme asuntotuotannon edellyttämät kaavalliset, liikenteelliset ja yhdyskuntatekniset valmiudet.
- Helsingin seudun maankäyttösuunnitelman 2050 kartassa Maankäyttövyöhykkeet on Ylästö osoitettu seudullisten vyöhykkeiden ulkopuolelle jääväksi alueeksi, jonka kehittäminen on kunnan nykyisten suunnitelmien mukaista. Kriteerien mukaisesti alue on hyvä. Tavoitteena on, että mahdollisimman suuri osa siitä asuntotuotannosta, jota ei ohjata ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeelle, ohjattaisiin tällaisille alueille (enintään 20 % seudun asuntotuotannosta).

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 22.9.2014)

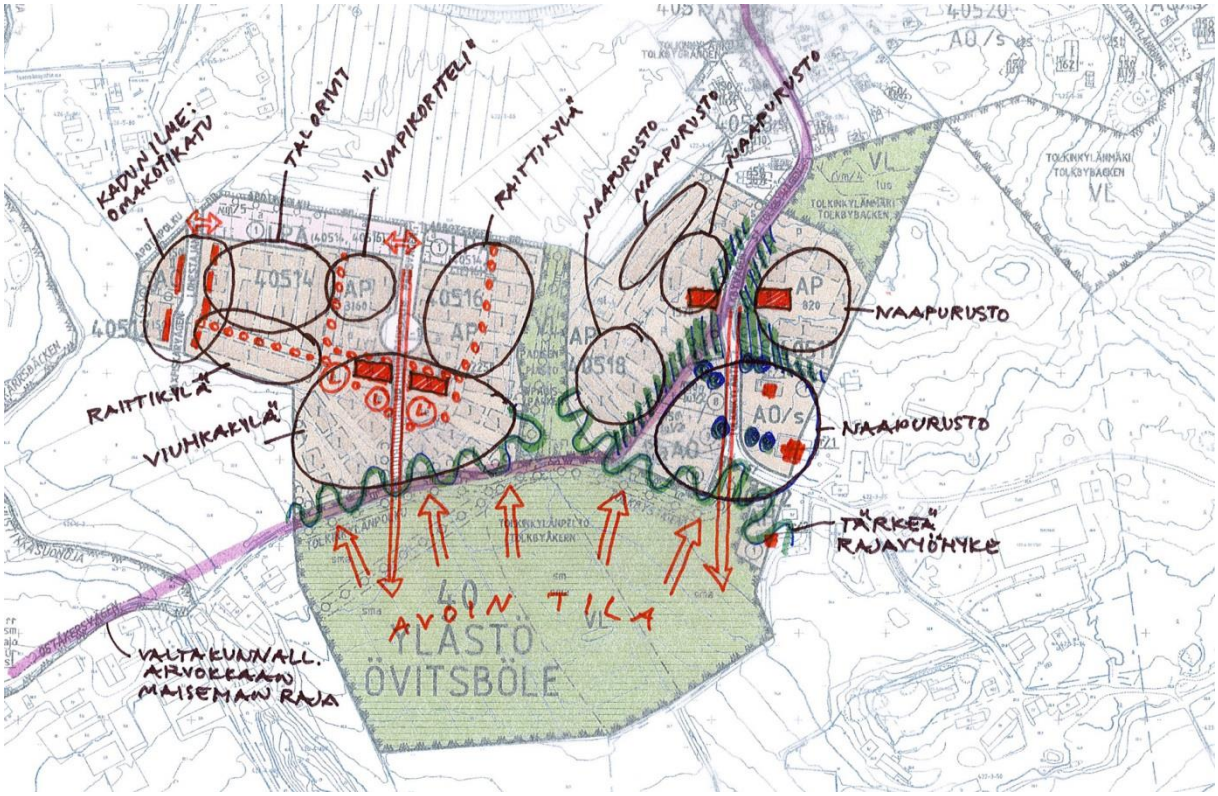
- Asuntotuotantoa varten asemakaavavarantoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden rakentamisen tarvetta.
- Kaavoituksella varmistetaan pientaloalueiden kaavavaranto.

- Tavoitteena on kohtuuhintainen, laadukas ja toteuttamiskelpoinen asuntotuotanto.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015)

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.
- Säilytämme viherrakenteen vahvana osana kaupungin kehittämistä.
- Arvostamme arkkitehtuuria ja rakennusperintöä.
- Otamme maiseman antamat lähtökohdat huomioon ja säilytämme paikan henkeä luovia elementtejä kuten kallioita ja puita.
- Vantaalaiset asuntoalueet ovat toisistaan erottuvia ja laadukkaita. Niissä on tarjolla vaihtoehtoisia asumisen tapoja.

3.5 ASEMAKAAVARATKAISUN VALINTA JA PERUSTEET



Asemakaavaehdotuksen (5.6.2017) analyysikartta.

1. Maiseman huomioon ottaminen

- Kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti arvokas kulttuurimaisema
- Näkymät maisemaan, pellolle, pitkän umpikadun päästä ja pellolta kohti rakennettua ympäristöä, rakentamisen raja ja perinteinen kasvillisuus. Reunaa muodostamaan määrätään istutuksia, kuitenkin siten, että taloista on myös näkymiä avoimeen maisemaan.
- Tolkinkylänpolku puistossa kulkevaksi sm-alueeksi, jotta se säilyy alkuperäisessä muodossaan.

- Tolkinkylässä korttelin pohjoisrajan muutos kallion suuntaiseksi Tolkinkylänmäen puiston laidalla.
- Tammet ja merkittävät yksittäismännyt suojellaan.
- Pelloille määräys sma, maisemallisista syistä avoimena säilytettävä alueen osa.

2. Tolkinkylän kylämäisen tunnelman säilyttäminen

- Uudisrakennukset muodostavat uusia pihapiirejä vanhan kylärakenteen mallilla.
- Säilytettävän pihapiirin kehyksenä säilytetään taustapuustoa.
- Tolkinkyläntien varrella säilytetään puustoa.
- Uudisrakennusten koko noudattelee perinteistä asuinrakennuksen kokoa, vaikka rakennuksessa olisikin useita asuntoja.
- Uudisrakennusten materiaalit ovat perinteisen asuinrakentamisen mukaisia.
- Kaksikerroksiset rakennukset korostavat kukkulaa ja luovat portin peltonäkymän suuntaan.

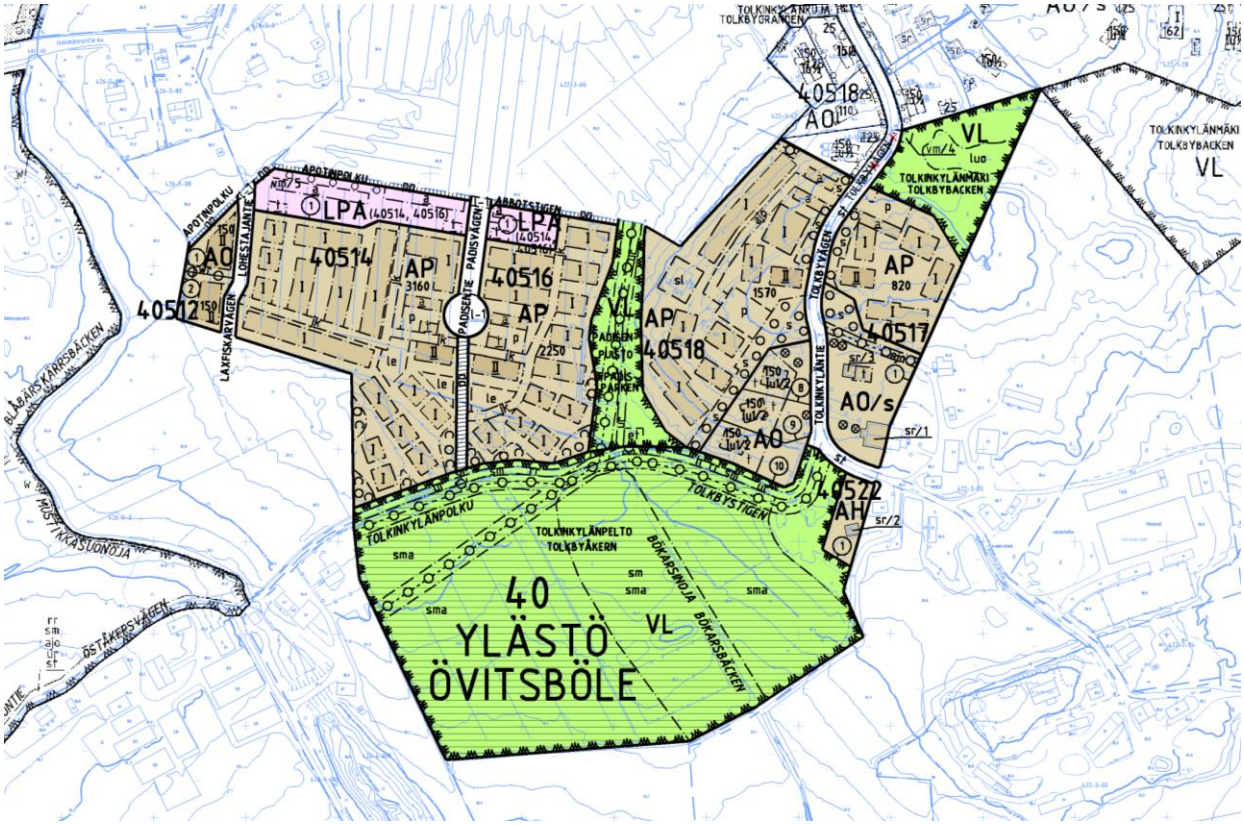
3. ”Peltokylälle” oma identiteetti

- Rakennusten sijoittelulla luodaan erilaisia korttelinosia, joilla on oma erityisyytensä, ja muodostetaan tilasarjoja jalankulkureittien ja leikki- ja oleskelualueiden avulla. Näin saadaan luotua vaihtelevia näkymiä myös alueen sisällä.
- Kaksikerroksiset rakennukset muodostavat päätteen katunäkymälle ja portin peltonäkymän suuntaan.
- Leikki- ja oleskelualueet sekä pysäköintialueet ovat toisistaan erotettuina.
- Padisentien ja Lohestajantien välissä olevalta pysäköintialueelta on mahdollista ajaa kummalle kadulle tahansa.
- Lohestajantien ja Padisentien kaupunkikuvat ovat erilaiset: toinen on pientalojen katu, jossa rakennukset ovat pitkältä sivultaan kadun suuntaiset, ja toinen on rivitalojen katu, jossa rakennusten suunta katuun nähden vaihtelee.

4. Kunnallistekniikan sovittaminen

- Johtolinja Padisentien päästä Tolkinkylänpolun varteen sijoittuu luontevasti maaston kohoumien väliin ja Tolkinkylänpolun varressa suojellun polun viereen pellon puolelle. Tolkinkylänpolun varressa on avo-ojat.
- Tolkinkyläntien katualueen leveys sisältää avo-ojat tien laidoilla.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS



Ylästö 8 -asemakaavan ja asemakaavamuutoksen ehdotus 5.6.2017.

4.1 KAAVAN RAKENNE

Kaava-alueella on kolme keskenään selvästi erilaista osaa: Tolkinkylän vanha asuinalue Tolkinkylänmäellä, pellolle rakennettava uusi asuinalue sekä rakentamattomaksi jäävä, kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti merkittävä, avoin peltoalue.

Tolkinkylänmäellä vanhaa kyläkuvaa vaalitaan: vanhoja rakennuksia ja ympäristöä suojellaan ja uudisrakentaminen sopeutetaan olemassa olevaan ympäristöön mm. muodostamalla uudisrakennuksista pihapiirejä ”vanhaan malliin”. Mäelle sijoittuvat kaksikerroksiset asuinrakennukset ikään kuin portiksi etelään avautuvalle peltomaisemalle. Muut asuinrakennukset ovat yksikerroksisia.

Pellolle sijoittuva ”peltokylä” koostuu erilaisista osista: suorakulmaisen koordinaatiston alueista ja viuhkamaisesta pellonreunan alueesta. Ne yhdistyvät korttelien sisäisillä jalankulun reiteillä, joiden varsilla on yhteiset leikki- ja oleskelupaikat sekä pysäköintialueet. Lohestajantien varrella on pientalomaisempia rakennuksia, kun taas Padisentien varsi on rivitalomaisempaa rakennetta. Padisentie päättyy pikku aukioon ja jatkuu jalankulun katuna Tolkinkylänpolulle. Kaksikerroksiset asuinrakennukset kadun päätteenä muodostavat porttiaiheen arvokkaalle peltonäkymälle.

Maisemallisesti arvokas pelto on lähivirkistysaluetta, joka rajautuu Tolkinkylänpolkuun ja asuinkortteleihin. Rajavyöhyke muodostuu kasvillisuussaarekkeista ja niiden välistä pilkistävistä asuinrakennuksista. Tolkinkylän alueella rajavyöhykkeellä vanhaa pihapiiriä täydennetään kolmella uudella omakotitalolla puutarhamaisine pihoineen.

4.1.1 Mitoitus

Asuinpientalojen korttelialueita, AP, on yhteensä 3,55 hehtaaria ja niiden rakennusoikeus yhteensä on 7 800 k-m^2 ja tehokkuusluku e= 0,22.

Kortteleissa 40517 ja 40518 autopaikkojen vähimmäismäärät:
- alle 10 asuntoa /tontti: vähintään 2 ap/asunto,
- vähintään 10 asuntoa/tontti, kun pysäköinti on järjestetty keskitetysti: 1 ap/80 k-m^2, kuitenkin vähintään 1,5 ap/asunto.

Kortteleissa 40514 ja 40516 autopaikkojen vähimmäismäärä on 1,25 ap/asunto.

Polkupyörien säilytystilaa tulee varata vähintään 1 pp/ 30 k-m^2.

Erillispientalojen korttelialueita, AO, on yhteensä 0,74 hehtaaria ja niiden rakennusoikeus yhteensä on 750 k-m^2 ja tehokkuusluku e= 0,10. Korttelialueille tulee yhteensä kuusi tonttia, joista Tolkinkylän tonteilla (4 kpl) kullakin on yksi asunto, mukaan lukien suojeltava asuinrakennus (AO/s). Autopaikkojen vähimmäismäärä on vähintään 2 ap/asunto, joista vähintään toinen autopaikka tulee sijoittaa autosuojaan.

Korttelialueille tulee yhteensä noin 120 uutta asuntoa, mikä tarkoittaa noin 230 asukasta. Alueella on myös yksi vanha rintamamiestalo ja suojeltu asuinrakennus 1800-luvun lopulta.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaavan mukainen ratkaisu arvostaa rakennusperintöä ja alueen historiaa. Uudet asuinrakennukset noudattavat ympäröivän kaupunkirakenteen mittakaavaa. Rakennusten arkkitehtuurista on annettu laatua ja julkisivumateriaaleja koskevia määräyksiä. Ekologisuus ja taloudellisuus on otettu huomioon. Maiseman antamat lähtökohdat on otettu huomioon ja säilytetty paikan henkeä luovia elementtejä kuten vanhoja rakennuksia, avaraa peltomaisemaa, näkymiä ja metsäisen alueen puita. Viherrakentamisesta ja hulevesien käsittelystä on annettu tarvittavat määräykset. Korttelit ovat suuria, katualueiden vaatima pinta-ala on minimoitu.

4.3 ALUEVARAUKSET

Asemakaavan alueella on kaksi, selkeästi erilaista pientaloaluetta, joiden välissä on viheraluevyöhyke, sekä valtakunnallisesti arvokasta kulttuurimaisemaa, joka rajautuu asuinkortteleihin.

Kulttuurimaisema on suunnittelun lähtökohtana. Rakennukset sijoittuvat maiseman rajapintaan nähden siten, että rakennuksista näkyy maisemaan päin vaihtelevasti eri puolia, jolloin kaukonäkymään kohti suunnittelualuetta saadaan myös valon ja varjon vaihtelua. Rakennusten välissä on perinteisiä pihapiirin puita ja pensaita muodostamassa luontaista maisemanrajaa. Uudisrakennukset eivät näin muodosta tasaista ja jyrkkää rintamaa herkän maiseman suuntaan. Kun katujen suunnasta lähestytään peltomaisemaa, korkeammat rakennukset muodostavat portin tai kehyksen edessä avautuvaan kulttuurimaisemaan.

4.3.1 Korttelialueet

AP, asuinpientalojen korttelialueet

Tolkinmäki

Tolkinmäellä kortteleissa 40517 ja 40518 uudisrakennukset muodostavat muutaman rakennuksen pihapiirejä. Rakennukset eivät noudata yhdenmukaista koordinaatistoa, vaan ne sijoittuvat tolkinkylämäisesti maastonmuotojen mukaan ja vaihtelevasti toisiinsa nähden. Mäen lakea korostaa kaksi kaksikerroksista rakennusta sekä Tolkinkyläntien varrella säilytettävä, korkea puusto. Muualla uudisrakennukset ovat yksikerroksisia. Uudisrakennukset noudattavat vanhojen rakennusten mittakaavaa, minkä vuoksi asuinrakennuksessa saa olla korkeintaan kolme asuntoa. Uudisrakennukset sijoittuvat avoimesta maisemasta käsin katsottuna puustovyöhykkeen taakse ja pilkottavat puiden välistä.

Rakennukset ovat harjakattoisia, jotka ovat mustaa tai tummanharmaata, saumattua peltiä. Katoissa tulee olla maalarinvalkoiset tai julkisivua vaaleammat avoräystäät. Kattokaltevuuden tulee olla 1:1,5. Rakennuksen julkisivun tulee olla punamullattuja tai punamullan väriseksi peittomaalattua ja pystyrimalaudoitusta. Värin sävyn tulee vaihdella eri taloryhmien, eli eri pihapiirien, kesken.

Autosuojissa ja talousrakennuksissa voi katto olla myös huopaa. Kattokaltevuuden tulee tällöin olla 1:2 – 1:3. Katot voidaan toteuttaa myös viherkattoina, jolloin kattomuoto on lapekatto loivemmalla kaltevuudella. Autosuojien ja talousrakennusten julkisivut voidaan peittomaalata myös tummanharmaalla maalilla.

AP-korttelialueiden laidoilla, peltomaisemaan näkyvää, nykyistä metsänreunan puustoa hoidetaan ja tarvittaessa uudistetaan siiten, että sen maisemallinen merkitys säilyy.

Korttelissa 40518 on rintamamiestalo, jonka sisä- ja vesikaton välissä on todettu oleskelevan lepakkoja. Määräyksellä kerrotaan, että jos rintamamiestalo halutaan korvata uudisrakennuksella tai tehdä siinä korjaus- tai muutostoimenpiteitä, tulee hakea lupa Uudenmaan ELY-keskukselta tai muulta, lepakoiden suojelusta vastaavalta viranomaiselta.

Piharakentamisessa käytetään perinteisiä kasvilajeja ja materiaaleja. Asvalttia ei saa käyttää.

Autopaikat sijoittuvat pienille, keskitetyille pysäköintialueille.



Näkymä Tolkinkyläntieltä peltoaukean suuntaan. *(Kuva: Arkkitehtuuritoimisto Peltonen & Sinisalo Oy)*

”Peltokylä”

Lohestajantien pohjoispäässä on omakotitaloja (Ylästö 7 -asemakaava) ja eteläpäähän, Ylästö 8:n kaava-alueen jatkeeksi tulee lisää omakotitaloja (Sutars 2 -asemakaava). Näin on luontevaa sijoittaa pienikokoisempia asuintaloja myös korttelin 40514 länsilaidalle. Lohestajantie saa omakotikatuluonteen.

Padisentien pohjoisosaan tulee rivitaloja Ylästö 7:n asemakaavan mukaan. Tätä rakennetta jatketaan myös Ylästö 8:n kaava-alueella. Katu päättyy kivettyyn pikku aukioon ja kaksikerroksisiin asuinrakennuksiin, jotka kehystävät peltonäkymän.

Alue koostuu erilaisista osista, naapurustoista. Katuja vasten ovat suorakulmaisen koordinaatiston alueet ja peltomaisemaa vasten viuhkamaisesti asettuneet talot. Osat yhdistyvät korttelien sisäisillä jalankulun reiteillä, joiden varsilla on yhteiset leikki- ja oleskelupaikat sekä pysäköintialueet. Kukin viuhkamaisesti sijoittuva talo näyttäytyy avoimeen maisemaan päin hieman eri tavalla, mikä luo taloryhmään valon ja varjon vaihtelua. Talojen väliin sijoittuvat puu- ja pensasistutukset liudentavat rakennetun alueen rajaa ja liittävät sen paremmin herkkään maisemaan.

Rakennusten väritys jatkaa Ylästö 7 -asemakaavan värikästä tunnelmaa ja naapurialueiden rakennusten muotoa. Asuinrakennuksissa on harjakatot, jotka ovat mustaa tai tummanharmaata, saumattua peltiä. Katossa on maalarinvalkoiset tai julkisivua vaaleammat avoräystäät. Kattokaltevuus on 1:1,5 – 1:2. Autosuojissa ja talousrakennuksissa voi katto olla myös huopaa. Kattokaltevuuden tulee tällöin olla 1:2 – 1:3. Autosuojien ja talousrakennusten katot voidaan toteuttaa myös viherkattoina, jolloin kattomuoto on lapekatto loivemmalla kaltevuudella. Julkisivuvärityksen tulee olla voimakas, vaihteleva ja lämminsävyinen. Värityksen tulee vaihdella eri taloryhmien kesken. Korttelikohtaisesti tulee laatia värityssuunnitelma, jolla varmistetaan värien yhteensopivuus. Tavoitteena on, että muutaman rakennuksen ryhmillä, naapurustoilla, on omanlaisensa väritys.

Korttelien autopaikat ovat pääasiassa kaava-alueen pohjoislaidalla LPA-alueella, missä ne ovat syrjässä pihan keskeisimpiin oleskelualueisiin nähden. Muutamia autopaikkoja on Padisentien päässä.



Näkymä ”peltokylän” raitilta. *(Kuva: Arkkitehtuuritoimisto Peltonen & Sinisalo Oy)*

AO, erillispientalojen korttelialue

Rakennukset ovat puurakenteisia ja niiden julkisivut ovat puuta.

Tolkinkylä

Korttelissa 40518 kolme uutta erillispientaloa, joissa kussakin on yksi asunto, sijoittuu rinteeseen keskenään hieman eri koordinaatistoihin aivan kuin ne talousrakennukset, jotka väistyvät uudisrakennusten tieltä. Pihat rajautuvat katuun ja puistoon päin matalalla pensasaidalla tai kylmäkivimuurilla. Pihat toteutetaan puutarhamaisina perinteisin pihapiirin kasvein. Muutama maisemallisesti merkittävä puu Tolkinkyläntien lähellä säilytetään.

Rakennukset sopeutuvat Tolkinkylän rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti merkittävään ympäristöön. Rakennuksissa on harjakatto, jonka kaltevuus on 1:1,5 – 1:2. Katossa on maalarinvalkoiset tai julkisivua vaaleammat avoräystäät. Asuinrakennuksen katto on mustaa tai tummanharmaata, saumattua peltiä. Erillisten autosuojien ja talousrakennusten katto voi olla myös huopaa tai loivempi lapekatto, joka on viherkatto. Rakennuksen julkisivut ovat punamullattuja tai punamullan väriseksi peittomaalattua ja pystyrimalaudoitusta.

”Peltokylä”

Korttelissa 40512 rakennusten ulkomuoto noudattelee naapurialueiden ilmettä. Rakennuksissa on harjakatto ja avoräystäät. Katemateriaali on mustaa tai tummanharmaata, saumattua peltiä. Kattokaltevuus on 1:2. Erillisten autosuojien ja talousrakennusten katto voi olla myös huopaa tai loivempi lapekatto, joka on viherkatto. Julkisivuväritys on voimakas, vaihteleva ja lämminsävyinen. Tonttien välisellä rajalla on hulevesipainanne tulvatilannetta varten.

AO/s, Asuinpientalojen korttelialue, jolla ympäristö säilytetään

Tolkinkylänmäen etelärinteellä on Tallbackan tilan päärakennus 1800-luvun lopulta ja pihapiiri komeine tammineen.

Päärakennus ja hirsikehikkoinen aitta/liiteri suojellaan. Rakennuksia tai niiden osia ei saa purkaa, eikä niissä saa tehdä sellaisia korjaus-, muutos- tai lisärakentamistoimenpiteitä, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvojen säilymisen. Korjaus-, muutos- tai lisärakentamistoimenpiteistä on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa. Kunnostustöissä tulee vaalia alkuperäisiä materiaaleja tai korvata ne alkuperäisen kaltaisilla materiaaleilla. Purettavissa talousrakennuksissa Tolkinkyläntien länsipuolella on käytetty samanlaista pikityynnyrikattoa kuin aitassa – sieltä kattomateriaalia saisi talteen.

Muutama maisemallisesti merkittävä puu Tolkinkyläntien lähellä sekä pihapiirin ”taustametsää” tontin pohjoislaidalla säilytetään.

AH/s, asumista palveleva yhteiskäyttöinen korttelialue, jolla ympäristö säilytetään

Aluetta tulee kehittää kortteleiden 40517 ja 40518 asukkaiden yhteistilana. Vanha sauna 1800-luvun lopulta suojellaan. Se on rakennushistoriallisesti ja kyläkuvan kannalta merkittävä rakennus. Rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa, eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus-, muutos- tai lisärakentamistoimenpiteitä, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvojen säilymisen. Korjaus-, muutos- tai lisärakentamistoimenpiteistä on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa. Kunnostustöissä tulee vaalia alkuperäisiä materiaaleja tai korvata ne alkuperäisen kaltaisilla materiaaleilla.

Kasvilajeina suositaan perinteisiä pihapiirin kasveja. Asvalttipäällystettä ei saa käyttää.

4.3.2 Muut alueet

LPA, autopaikkojen korttelialueet

Autopaikkojen korttelialueille saa sijoittaa kortteleiden 40514 ja 40516 autoja. Autosuojissa ja talousrakennuksissa on harjakatto, joka on mustaa tai tummanharmaata, saumattua peltiä tai huopaa, ja jonka kaltevuus on 1:2 – 1:3. Katto voidaan toteuttaa loivempana lapekattona, joka on viherkatto. Julkisivuväritys on asuinrakennusten tapaan voimakas, vaihteleva ja lämminsävyinen.

Lohestajantien varrelle sijoittuu muuntamo, jonka seinien ulkopinta on käsitelty samoin kuin auto- ja jätesuojissa. Kattomuoto on samanlainen kuin autosuojissa ja talousrakennuksissa.

Apotinpolun varrelle istutetaan puita.

VL, lähivirkistysalue

Asemakaavalla tulee uusia virkistysalueita: Tolkinkylänmäki, Padisenpuisto ja Tolkinkylänpelto.

Tolkinkylänpelto on maisemallisista syistä avoimena säilytettävää virkistysaluetta niiltä osin kuin se on ollut vanhaa viljelyaluetta. Pellolla (kivikautinen asuinpaikka Fridhem) ja sen laidalla (Suuri rantatie) sijaitsee muinaismuistolailla rauhoitettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä, minkä vuoksi alueiden kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu niihin kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Alueita koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto. Tämän vuoksi Tolkinkylänpolun varrella kulkevaa vesihuoltolinjaa ei osoitettu kulkevaksi polun alla vaan sen eteläpuolella. Tolkinkylänpolun varrella on avo-ojat ja tilavaraus pumppaamolle (et).

Padisenpuistossa kulkee vesihuollon runkolinja. Puisto erottaa Tolkinkylän ja ”peltokylän” erilaiset rakentamisalueet toisistaan. Sinne sijoittuu myös ulkoilureitti.

Tolkinkylänmäki-virkistysalueella pieni soistuma on merkitty kaavakartalle luo-merkinnällä.

Liikennealueet

Tolkinkyläntie on suojeltava tie, joka on paikallishistoriallisesti merkittävä. Tien nykyinen luonne ja linjaus on säilytettävä. Alueen rakentamis- ja hoitosuunnitelmista on hankittava paikallisen museoviranomaisen lausunto. Asemakaavassa katualueen leveys on 9 m, mikä sisältää myös avo-ojat ja sallii turvallisuussyistä tien pienen leventämisen. Tie tulee säilyttää sorapintaisena.

Padisentien päässä on korotettu ja kivetty, aukiomainen pääte. Tie jatkuu jalankulun ja pyöräilyn katuna Tolkinkylänpolulle.

Apotinpolun jalankulun ja pyöräilyn katu sijoittuu puoliksi tälle Ylästö 8:n asemakaava-alueelle ja puoliksi Ylästö 7:n asemakaava-alueelle. Sitä reunustavat asuinrakennus, autosuojat ja puurivi.



Näkymä Padisentien päästä kohti avointa maisemaa.
(Kuva: Arkkitehtuuritoimisto Peltonen & Sinisalo Oy)

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

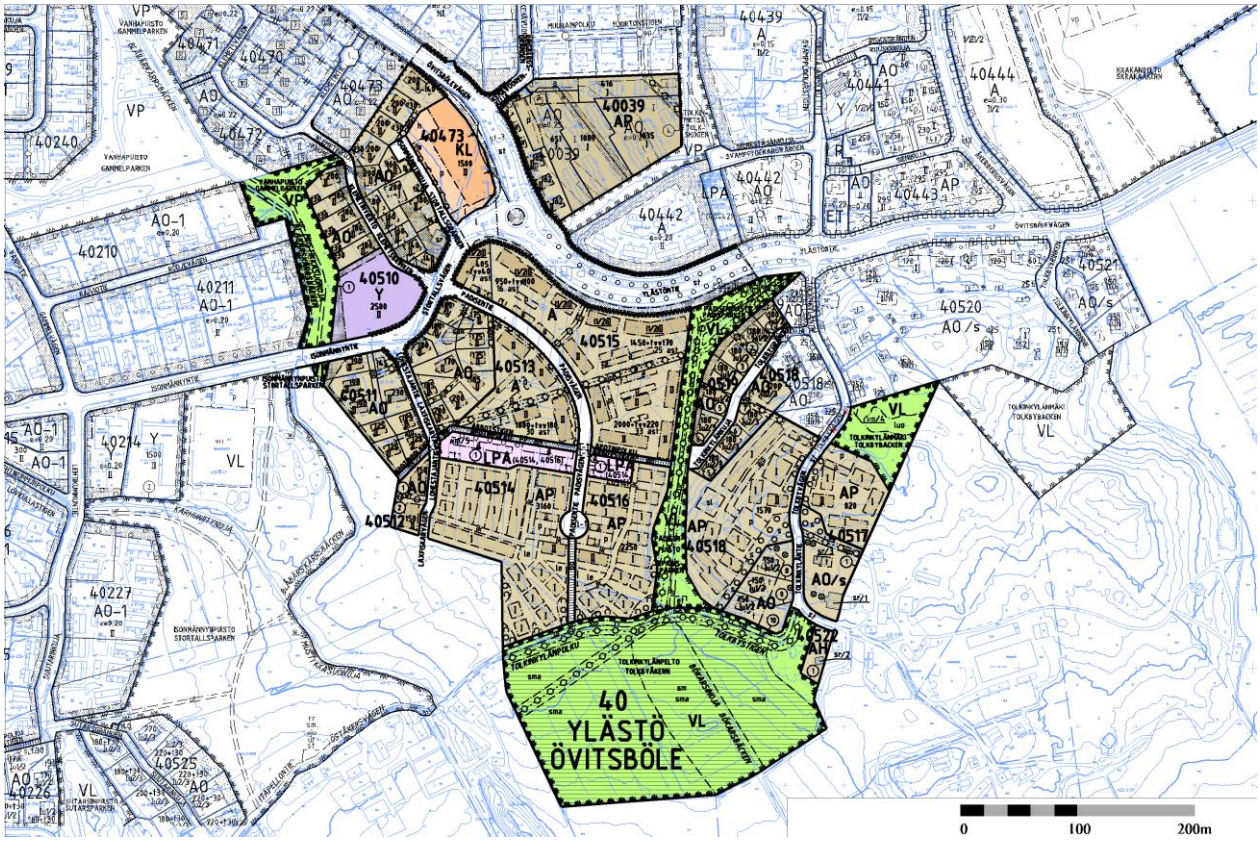
Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Suunnitelma säilyttää valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristön ja luonnonperinnön arvot, varmistaa osaltaan tonttimaan riittävyyttä, sijoittuu joukkoliikenteen palvelualueelle. Erityisesti Helsingin seudulla tavoitteena on tukea olemassa olevaa kyläverkkoa ohjaamalla rakentamista kylien yhteyteen, tukea yhdyskuntarakenteen eheyttämistä ja riittävän asuntotuotannon järjestämistä. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Kaavamuutos täydentää Ylästön pientaloaluetta, mikä toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden henkeä. Uusia asuntoja tulee noin 120 kappaletta arviolta noin 230 uudelle asukkaalle.



Yhdistelmäkartta Ylästö 8 -kaava-alueesta ja Ylästö 7 -kaava-alueesta.

Yhdyskuntarakenne



Alue sijoittuu Ylästön kaupunginosaan, Tolkinkylään ja sen länsipuolelle. Ratkaisu edistää asuinalueen täydennysrakentamista ja luo kylämäistä kaupunkirakennetta.

Rakentaminen sijoittuu Ylästöntien ja Isonmännyntien joukkoliikennelinjojen tuntumaan. Bussipysäkit sijoittuvat kävelyetäisyydelle.

Kuva Ylästö 7:n ja Ylästö 8:n asemakaavaehdotusten mukaisesta rakenteesta.

Kulttuuriympäristö

Valtakunnallisesti merkittävä maisema-alue ja yleiskaavan määrittelemä maisemallisesti arvokas alue säilyttävät eheytensä. Jokilaakso säilytetään rakentamattomana ja merkitään avoimena hoidettavaksi. Puustoa merkitään sekä säilytettäväksi että istutettavaksi maisemakuvan kannalta olennaisilla paikoilla. Rakennusten koko, korkeus ja värimaailma on harkittu kokonaisuuteen sopiviksi.

Kaupunkikuva

Tolkinkylässä uudisrakentaminen täydentää ja tiivistää vanhaa kylärakennetta kuitenkin säilyttäen nykyisen ympäristön oleellisia piirteitä ja rakennuksia. Uudisrakennusten mittakaava ja muotokieli on sovitettu ympäröivään rakenteeseen.

”Peltokylässä” uusi rakentaminen luo uutta kaupunkikuvaa, kun rakentamaton alue rakennetaan. Silti pellonreunan maisema säilyy luontevana rakennetun ja avoimen ympäristön rajana.

Asuminen

Kaava-alueelle tulee viisi uutta erillispientaloa ja noin 115 rivi- tai pientaloasuntoa. Valmistuvat asunnot helpottavat osaltaan pääkaupunkiseudun asuntopulaa. Hanke noudattaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita lisäämällä asuntotuotantoa ja monipuolistamalla asuntokantaa hyvien liikenneyhteyksien varrella.

Palvelut ja työpaikat

Alueelle ei tule uusia työpaikkoja tai palveluita. Asukasmäärän lisäys vaikuttaa toisaalta positiivisesti koko Ylästön palveluiden säilymiseen ja monipuolistumiseen, ja toisaalta lisää päiväkotipaikkojen ja koulupaikkojen tarvetta. Isonmännyntien varteen on Ylästö 7 -asemakaavassa osoitettu paikka päiväkotia varten ja Ylästön koulua laajennetaan lähivuosina. Tikkurilan ja Aviapoliksen työpaikat ja palvelut ovat hyvien joukkoliikenneyhteyksien tai pyörämatkan päässä, joten hanketta voidaan pitää VAT:n mukaisena.

Taloudelliset vaikutukset

Kaavan toteuttamiseen liittyvien kunnallisteknisen rakentamisen kustannukset ovat verrattain pieniä. Kaava-alue liittyy pohjoispuoliseen Ylästö 7 -kaavan alueeseen ja pääosa liikenne- ja vesihuoltoyhteyksistä rakennetaan sen jatkoksi. Tämän kaavan alueelle päättyvät Padisentie ja Lohestajantie. Lisäksi suojeltu Tolkinkyläntie palvelee tämän kaavan kortteleita. Kevyen liikenteen reittejä rakennetaan lisää. Katujen ja viheralueiden rakentamiskustannukset ovat Ylästö 8:n kaava-alueen osalta noin puoli miljoonaa euroa.

Ne maanomistajat, jotka saavat kaavan myötä yli 500 k-m² rakennusoikeutta, osallistuvat kunnallistekniikan rakentamiskustannuksiin maankäyttösopimuksilla.

Hanke on kaupungille taloudellisesti kannattava.

Sosiaalinen ympäristö

Alueelle tulee uusia asukkaita, jotka todennäköisesti edustavat ylästöläistä keskivertoa ja ovat hyvin toimeen tulevia, omistusasuntoon investoivia lapsiperheitä. Tavoitteena on ehjä sosiaalinen aluekokonaisuus. Hanke on VAT:n mukainen.

Virkistys

Hanke uusine asukkaineen lisää virkistysalueiden, kuten Isonmännynpuiston, käyttöä. Asemakaavalla lisätään virkistysalueiden määrää. Hanke ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita.

Liikenne

Kaava-alue sijaitsee kävelyetäisyydellä Ylästöntien ja Isonmännyntien bussipysäkeistä.

Ratkaisu lisää hieman alueen joukkoliikenteen matkustajamääriä ja parantaa joukkoliikennepalvelujen kannattavuutta.

Alueelle on suunniteltu kaksi uutta tonttikatua: Padisentie ja Lohestajantie. Lohestajantie kulkee suunnittelualueen lävitse ja Padisentie on suunnittelualueelle päättyvä katu.

Padisentien varteen on suunniteltu yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä. Kevyen liikenteen väylä jatkuu Padisentien kääntöpaikalta Tolkinkylänpolulle. Padisenpuiston ja Isonmännynpuiston välille on kaavoitettu kevyen liikenteen väylä. Tämä sijoittuu puoliksi suunnittelualueelle.

Kasvava asukasmäärä lisää osaltaan ajoneuvoliikennettä mm. historiallisella ja suojellulla Tolkinkyläntiellä, jonka leventämiseen on varauduttu liikenneturvallisuussyystä. Yhteydet Tikkurilan ja Myyrmäen keskustoihin, Aviapoliksen asemalle ja Ylästöntien ja Lentoasemantien kautta Kehä III:lle ovat sujuvat.

Vesihuolto

Kaava-alueelle rakennetaan uutta vesihuoltoa Padisentielle, Lohestajantielle Tolkinkyläntielle ja Tolkinkylänpolun eteläpuolelle. Verkosto kytketään alueen pohjoispuoleisen kaava-alueen suunniteltuihin uusiin vesihuoltoverkostoihin. Lohestajantieltä johdetaan hulevesiviemäri ja kadun tulvareitti tonttien välistä kaava-alueen länsipuoliseen puistoon, jossa vedet päätyvät Mustikkasuonojaan. Tonttien suunnittelussa ja rakentamisessa tulee pinnantasauksessa huomioida tulvareitti kadulta puistoon.

Koko Vantaata palveleva runkolinja jää Padisenpuistoon ja kaavan eteläosan peltoalueelle. Viheralueen tilavarauksessa on varauduttu uuteen runkolinjaan nykyisen runkolinjan viereen. Tämän toteutumisesta ei ole kuitenkaan tässä vaiheessa varmuutta, eikä sen kustannuksia ole laskettu kaavan aiheuttamiin vesihuoltokustannuksiin.

Kaava-alueelle tulee alustavan arvion mukaan uutta vesijohtoa ja jätevesiviemäriä 536 m ja uutta hulevesiviemäriä 636 m. Kaava-alueen vesihuollon suunnittelu- ja rakentamiskustannukset ovat arviota 745 000 €.

Tonteilla muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää ennen niiden johtamista yleiseen hulevesiver-kostoon. Hulevesien hallintarakenteet tulee mitoittaa 10 minuutin sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha. Tontilta saa poistua mitoitussadetilanteessa samansuuruinen virtaama kuin sieltä poistuisi luonnontilassa. Tonttien tasaus tulee suunnitella siten, että tulvatilanteessa vesi voi kertyä piha- ja pysäköintialueille hetkellisesti. Tämä tulvamitoitus tehdään 30 minuuttia kestävälle sateelle, jonka rankkuus on 167 l/s/ha. Tätä suurempia sadetilanteita varten tulee suunnitella hallittu tulvareitti tontilta yleisille alueille. Tontteja, joissa on alle kolme asuntoa, ei vaadita viivytystä, joskin myös heitä suositellaan imeyttämään ja viivyttämään hulevesiä ennen johtamista yleiseen verkostoon sekä suunnittelemaan tulvareitti yleisille alueille.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudisrakentaminen sijoittuu pääasiassa viljelykäytöstä poistuneelle pellolle ja osittain metsäiselle mäelle, jonka puusto on vaihtelevan ikäistä ja laatuista. Metsäalueen merkittävimmät yksittäispuut ja puuryhmät säilytetään. Alueella olevaan, lepakoidenkin asuttamaan rintamamiestaloon kohdistuvista toimenpiteistä ratkaisun tekee Uudenmaan ELY-keskus tai muu, lepakoiden suojelusta vastaava viranomainen.

Kaavamääräyksillä on huolehdittu siitä, että rakentaminen sijoittuisi nykyiseen maisemakuvaan mahdollisimman luontevasti, ja että pihoista tulisi kauniita ja toimivia. Mm. maaston muotoilusta on annettu määräyksiä.

Hanke hyödyntää pitkälti olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Alueen rakentuessa läpäisemättömän pinnan määrä tulee kasvamaan huomattavasti nykyisestä, jolloin myös virtaamat alueelta kasvavat. Valuma-aluerajaus tulee hulevesiviemäröinnin johdosta muuttumaan, koska peltoalueen hulevedet tullaan ohjaamaan pelto-ojien sijasta Mustikkasuonojaan. Tolkinkyläntien ympäristön hulevedet tullaan ohjaamaan Tolkinkylänpolun eteläpuoleisen pelto-ojan kautta Vantaanjokeen. Virtaamien kasvua tullaan rajoittamaan viivyttämällä hulevesiä tonteilla ennen hulevesien johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Asemakaavamuutoksen vaikutukset ilmastoon syntyvät suunnitelman toteuttamisen sekä alueen käytön aiheuttamista kasvihuonekaasupäästöistä.

Merkittävimmät päästölähteet ovat rakennusten rakentaminen sekä pidemmällä aikajaksolla tarkasteltuna rakennusten korjaaminen, rakennusten käytön aikainen energiankulutus sekä alueen liikenne. Lisäksi päästöjä aiheuttaa infrastruktuurin rakentaminen ja ylläpito, hiilinielujen poistuminen rakennetun alan kasvun myötä sekä alueen asukkaiden ja toimijoiden kulutuksen aiheuttamat päästöt.

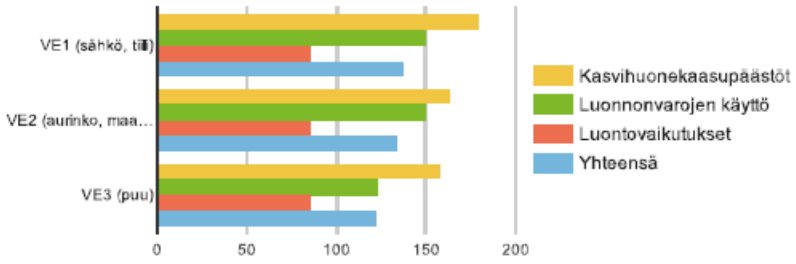
Ilmastovaikutuksia arvioitiin määrällisesti KEKO-työkalulla (kaavoituksen ekotehokkuuslaskuri), joka laskee rakennusten ja infrastruktuurin rakentamisen ja ylläpidon, rakennusten ja asumisen energiankulutuksen, asukkaiden henkilöliikenteen sekä maankäytön (hiilinielujen) muutoksen aiheuttamat kasvihuonekaasupäästöt 50 vuoden aikajaksolla tarkasteltuna.

Asemakaavamuutoksen toteuttamisen kasvihuonekaasupäästöt 50 vuoden aikajaksolla ovat laskurin mukaan yhteensä noin 25 780 tonnia CO2-ekvivalenttia. Suurin päästölähde on rakennusten

rakentaminen ja kunnossapito (44 %), seuraavaksi suurimmat asukkaiden henkilöliikenne (26 %) ja rakennusten energiankulutus (21 %). Maankäytön muutos tuottaa 5 % ja infra noin 4 % kaavan toteuttamisen päästöistä.

Vertailun vuoksi ilmastovaikutukset laskettiin myös kahdelle vaihtoehtoiselle ratkaisulle, joiden avulla tarkasteltiin uusiutuvan energian hyödyntämisen ja puurakentamisen vaikutuksia päästöihin. Maalämmön, aurinkoenergian ja ilmalämpöpumppujen avulla kokonaispäästöt olisivat 8 % pienemmät. Mikäli kaikki rakennukset rakennettaisiin puurunkoisina, vähenisivät päästöt 11 %.

Ilmastovaikutusten kannalta kaavamuutosalueen sijainti ei ole ihanteellinen, sillä alueella liikkuminen perustuu yksityisautoiluun. Rakentaminen aiheuttaa aina päästöjä, mutta asemakaavamuutoksen toteuttamisen sekä käytön aikaisia päästöjä on kuitenkin mahdollista pienentää monin tavoin. Ilmastovaikutuksia voidaan pienentää esimerkiksi suosimalla puurakenteita tai kierrätysmateriaaleja rakennuksissa, edistämällä vähäpäästöisiä liikkumismuotoja ja tuottamalla osa rakennuksissa kuluvasta energiasta uusiutuvilla energianlähteillä, kuten aurinkopaneeleilla sekä maa- ja ilmalämpöpumpuilla.



	VE1 (sähkö, tiili)	VE2 (aurinko, maalämpö)	VE3 (puu)
Kasvihuonekaasupäästöt	178	164	159
Luonnonvarojen käyttö	150	150	124
Luontovaikutukset	86	86	86
Yhteensä	138	133	123

Kokonaistehokkuus (KEKO)

4.5 NIMISTÖ

Nimistön aihepiirI

Tolkby mainitaan 1417 Tolkoby, kun kylässä käytiin käräjiä Padisen luostarin munkkeja vastaan. Kylännimi viittaa tulkkiin, jota tarvittiin käräjillä ja muissakin hallintoasioissa. Lähellä olivat myös Kirkonkylä (kirkko), Veromiehenkylä (verottaja) ja Tuomarinkylä (tuomari). 1496 mainitaan Henrich Tolch Tukholmasta tulleen perinnön yhteydessä. Tallinnaankin oli yhteyksiä talonpoikaispurjehduksen vuoksi. Kylän suomalaiseksi nimeksi annettiin 1957 *Tolkinkylä*, mutta vanhastaan sanottiin myös Tulkinkylä.

Nykyiset nimet

- *Itäpellontie*, Österåkersvägen, on osa Suurta rantatietä. 1958 Vantaanjoen rantaan vievä tie. Nimi perustuu tien eteläpuoliseen pellon nimeen, 1699 Öster åkern, 1894 Österåkarne. Tie

ylittää Mustikkasuonojan, jossa on kahlaamo. Siksi osalle taloja ajetaan Lehtikummuntien kautta ja osalle Tolkinkyläntien kautta.

- *Tolkinkylänmäki*, Tolkbybacken, 2003, lähivirkistysalue, liittyy Tolkinkyläntiehen. 1761 Rågårds Backe ja etelämpänä pelto Rågårds åkern, jotka viittaavat kahtia jaettuun taloon, nykyisin Tallbacka ja Fridhem.
- *Tolkinkyläntie*, Tolkbyvägen 1984, vanha kylätie.

Uudet nimet

- *Apotinpolku*, Abbotstigen, liittyy Padisen luostarin aihepiiriin. Kuningas Maunu Eerikinpojan kirjeessä 1351 mainittu apotti Nikolaus Risebiter johti Viron kansannousun 1343 jälkeen Padisen luostarin jälleenrakennustöitä ja suosi sinne ruotsalaisasutusta. Hän oli apottina 1345 – 76 ja oli Baltian vaikutusvaltaisimpia miehiä. Maunu Eerikinpoika tarvitsi hänen tukeaan luodessaan 1350 – 51 liittoutumaa Novgorodia vastaan; tästä syystä hän luovutti Padisen luostarille patronaattioikeudet Porvoon, Pernajan ja Sipoon seurakuntiin sekä Vantaanjoen kalastusoikeudet. Helsingin pitäjä lienee syntynyt apotti Risebiterin johdolla.
- *Lohestajantie*, Laxfiskarvägen Padisen sisterssiläisluostarin munkit eivät syöneet lihaa vaan kalaa ja heillä oli lohenkalastusoikeus Vantaanjoen koskiin. Siksi myös Vantaan vaakunassa on lohenpyrstö.
- *Padisentie*, Padisvägen. Tolkinkylässä käytiin käräjät 1417 Padisen luostarin munkkeja vastaan, koska he olivat kalastaneet vastoin Vantaanjoen kalastusoikeuksia. Kuningas Mauno Eerikinpoika antoi 1351 virolaiselle Padisen luostarille patrionaattioikeuden eli kirkkoherran nimittämisoikeuden Porvoon kirkkokuntaan ja lohenkalastusoikeuden Vantaanjoen koskiin. Oikeus oli voimassa 1351 – 1428, jolloin luostarin munkit liikkuivat Helsingin seudulla, tekivät lähetystyötä ja lohestivat. Helsingin pitäjä syntyi ilmeisesti lahjoituksen voimassa ollessa, 1300-luvun loppupuolella, koska pitäjän kirkko mainitaan 1401. Lahjoitus lakkasi, kun luostari menetti merkitystään. Helsingin maalaiskunnalla oli vuonna 1957 Padiseen ystävyyssuhde, jota ei silloisissa ulkopoliittisissa oloissa voitu virallistaa.
- *Padisenpuisto*, Padisparken 2003.
- *Tolkinkylänpelto*, Tolkbyåkern Vanhaa kyläpeltoa, osa laajempaa yleiskaavan virkistysaluetta. 1761 Rågårds åkern.
- *Tolkinkylänpolku*, Tolkbystigen Itäpellontien itäosalle ei ole ajoyhteyttä länsiosalta kahlaamon vuoksi. Siksi itäosasta Tolkinkylänpolku.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan nimistöryhmä hyväksyi alleviivatut, uudet nimet 8.3.2005. Padisenpuisto-nimeä on käsitelty nimistöryhmässä myös 7.11.2011 ja 30.1.2012. Apotinpolku on käsitelty nimistöryhmässä 9.11.2015 ja Tolkinkylänpelto 15.52017.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy toteuttamissopimus. Tavoitteena on aloittaa rakentaminen välittömästi, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavaehdotuksen.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Anitta Pentimikko, kaupunkisuunnittelu
Timo Kallaluoto, kaupunkisuunnittelu
Merja Häsänen, kaupunkisuunnittelu
Laura Muukka, kaupunkisuunnittelu
Elina Ekroos, kaupunkisuunnittelu
Vuokko Rova, kaupunkisuunnittelu
Mikko Järvi, kaupunkisuunnittelu
Paula Kankkunen, kaupunkisuunnittelu
Anna-Mari Kangas, kaupunkisuunnittelu
Anna-Liisa Vanhala, kaupunkisuunnittelu
Sinikka Rantalainen, ympäristökeskus
Susanna Paavola, kaupunginmuseo
Elina Terävä, kaupunginmuseo
Andreas Koivisto, kaupunginmuseo
Elina Kettunen, kuntatekniikka (vesihuolto)
Harri Keinänen, kuntatekniikka (vesihuolto)
Satu Nätynki, kuntatekniikka (viheralueet)
Pirjo Salo, kuntatekniikka (liikenne)
Emma Lottanen, kuntatekniikka (geotekniikka)
Tomi Henriksson, yrityspalvelut (asuminen)
Armi Vähä-Piikkiö, yrityspalvelut (sopimukset)
Mika Vähämaa, kuntatekniikka (sopimukset)
Kimmo Lehtola, rakennusvalvonta

Arto Toikkanen, T2H Rakennus
Henri Huhdanpää, T2H Rakennus
Lasse Heikkilä, T2H Rakennus
Tero Sinisalo, Arkkitehtuuritoimisto Peltonen & Sinisalo Oy
Roope Hannonen, Arkkitehtuuritoimisto Peltonen & Sinisalo Oy

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 20. päivänä marraskuuta 2017.



Merja Häsänen
asemakaavasuunnittelija, arkkitehti



Anitta Pentinmikko
aluearkkitehti

7. ASEMAKAAVAN SEURANTALOMAKKEET

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa **Täyttämispvm**		28.04.2017
Kaavan nimi	402500 Ylästö 40		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	12.03.2016
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092402500
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	9,4671	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	9,4671
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	

Ranta-asemakaava **Rantaviivan pituus [km]**

Rakennuspaikat [lkm] **Omarantaiset** **Ei-omarantaiset**

Lomarakennuspaikat [lkm] **Omarantaiset** **Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**9,4671**	**100,0**	**8550**	**0,09**	**9,4671**	**8550**
A yhteensä	4,3612	46,1	8550	0,20	4,3612	8550
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	4,3310	45,7	0		4,3310	0
R yhteensä						
L yhteensä	0,7749	8,2	0		0,7749	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

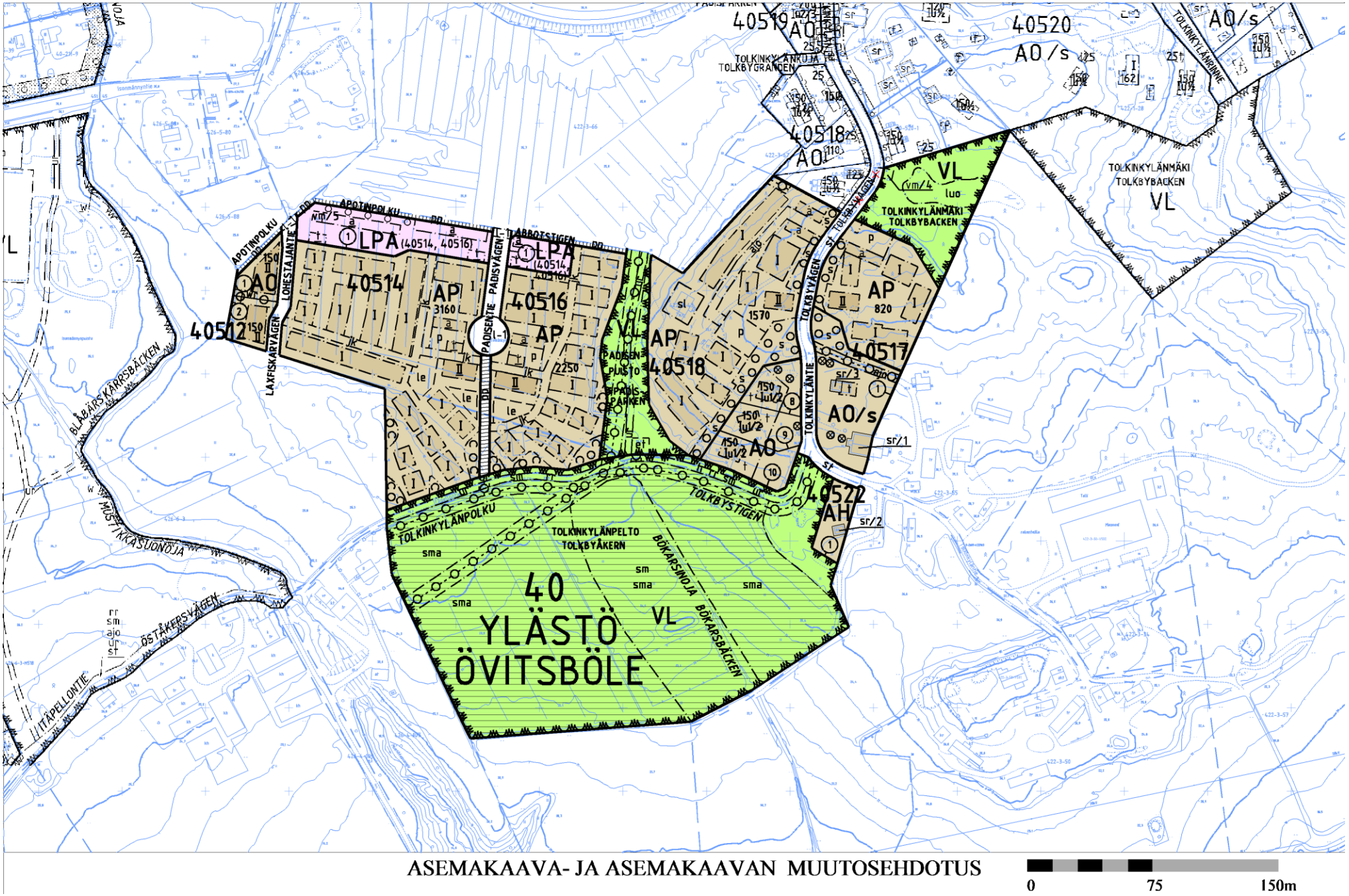
Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä	3	177	3	177

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**9,4671**	**100,0**	**8550**	**0,09**	**9,4671**	**8550**
A yhteensä	4,3612	46,1	8550	0,20	4,3612	8550
AP	3,5459	81,3	7800	0,22	3,5459	7800
AO	0,7386	16,9	750	0,10	0,7386	750
AH	0,0767	1,8	0		0,0767	0
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	4,3310	45,7	0		4,3310	0
VL	4,3310	100,0	0		4,3310	0
R yhteensä						
L yhteensä	0,7749	8,2	0		0,7749	0
Kadut	0,3523	45,5	0		0,3523	0
Kev.liik.kadut	0,1009	13,0	0		0,1009	0
LPA	0,3217	41,5	0		0,3217	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä	**3**	**177**	**3**	**177**
Asemakaava	3	177	3	177


40519
AO
40520
AO/s
TOLKINKYLÄNKUJA
TOLKBYGRÄNDEN
40518
AO
TOLKINKYLÄNMÄKI
TOLKBYBACKEN
VL
APOTINPOLKU
LPA (40514, 40516)
40514
AP
3160
40516
AP
2250
40512
AO
LOHESTAJANTIE
LAXFISKARVÄGEN
PADISENTIE
PADISVÄGEN
PADISEN PUISTO
PADIS-PARKEN
AP
40518
1570
TOLKBYVÄGEN
TOLKINKYLÄNTIE
AP
820
40517
AO/s
sr/1
AO
sr/2
40522
AH
TOLKINKYLÄNPOLKU
TOLKINKYLÄNPELTO
TOLKBYÅKERN
TOLKBYSTIGEN
BÖKARSNOJA
BÖKARSBÄCKEN
BLÅBÄRSKÄRRSBÄCKEN
MUSTIKKASUONOJA
ÖSTÅKERSVÄGEN
LIITAPELLONTIE
40
YLÄSTÖ
ÖVITSBÖLE
ASEMAKAAVA- JA ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS
0
75
150m

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot Baskartbladens nummer
402500	20.11.2017	684495, 684496, 685495, 685496
		1 / 5

Vantaan kaupunki

YLÄSTÖ 8

Kaupunginosa 40 Ylästö

Asemakaava
Korttelit 40512, 40514, 40516, 40517, 40522 ja osa korttelia 40518 sekä katu- ja virkistysalueet.

Asemakaavan muutos
Suojelualueen rajan poistaminen kaupunginosassa 40, Ylästö.

Tonttijako
Korttelit 40512, 40514, 40516, 40522 ja osa kortteleita 40517 ja 40518.

1:2000

Vanda stad

ÖVITSBÖLE 8

Stadsdel 40 Övitsböle

Detaljplan
Kvarteren 40512, 40514, 40516, 40517, 40522 och del av kvarteret 40518 samt gatu- och rekreationsområden.

Ändring av detaljplanen
Avlägsnande av skyddsområdets gräns i stadsdel 40, Övitsböle.

Tomtindelning
Kvarteren 40512, 40514, 40516, 40522 och del av kvarteren 40517 och 40518.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

— · · · — 3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

AP Asuinpientalojen korttelialue.

Rakennusoikeus
Korttelialueelle saa osoitetun rakennusoikeuden lisäksi rakentaa asumiseen liittyviä varastotiloja, lasitettuja terasseja, viherhuoneita ja autosuojia yhteensä enintään 20 % rakennusoikeudesta.

Väestönsuojat sekä kiinteistötekniset, jätehuoltoa ja kierrätystä palvelevat tilat saa rakentaa osoitetun rakennusoikeuden lisäksi.

Rakennukset
Rakennusten julkisivumateriaalin tulee olla puu.

Suunnittelussa tulee varautua aurinkoenergian käyttöön.

Kortteleissa 40517 ja 40518 asuinrakennuksessa saa olla korkeintaan 3 asuntoa. Päärakennuksen runkosyvyys saa olla enintään 8 metriä.

Korttelissa 40518 rakennukset tulee sijoittaa maaston mukaan ja tarvittaessa porrastaa rinteeseen.

Kortteleissa 40517 ja 40518 asuinrakennuksissa tulee olla harjakatto, joka on mustaa tai tummanharmaata, saumattua peltiä. Katossa tulee olla maalarinvalkoiset tai julkisivua vaaleammat avoräystäät. Kattokaltevuuden tulee olla 1:1,5. Rakennuksen julkisivun tulee olla punamullattua tai punamullan väriseksi peittomaalattua pystyrimalaudoitusta. Värin sävyn tulee vaihdella eri taloryhmien kesken.

Kortteleissa 40517 ja 40518 autosuojissa ja talousrakennuksissa tulee olla joko harjakatto, joka on mustaa tai tummanharmaata, saumattua peltiä tai huopaa, tai lapekatto, joka on viherkatto. Katossa tulee olla maalarinvalkoiset tai julkisivua vaaleammat avoräystäät. Kattokaltevuuden tulee olla 1:2 - 1:3. Julkisivut tulee punamullata tai peittomaalata punamullan värisellä tai tummanharmaalla maalilla.

DETALJPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

— · · · — Linje 3 m utanför planområdets gräns.

AP Kvartersområde för småhus.

Byggrätt
I kvartersområdet får man utöver den anvisade byggrätten bygga förrådsutrymmen i anslutning till boendet, inglasade terrasser, grönrum och carportar på sammanlagt högst 20 % av byggrätten.

Skyddsrum och fastighetstekniska utrymmen för avfallshantering och återvinning får byggas utöver den anvisade byggrätten.

Byggnader
Byggnadernas fasadmaterial ska bestå av trä.

I planeringen ska beredskap vidtas för användning av solenergi.

I kvarteren 40517 och 40518 får bostadshuset omfatta högst 3 bostäder. Huvudbyggnadens stomdjup får vara högst 8 meter.

I kvarteret 40518 ska byggnaderna placeras enligt terrängen och vid behov terrasseras i sluttningen.

I kvarteren 40517 och 40518 ska bostadshuset ha sadeltak, av svart eller mörkgrå falsad plåt. Taket ska ha öppen takfot i kulören målarvitt eller i en ljusare ton än fasaden. Taklutningen ska vara 1:1,5. Byggnadens fasad ska bestå av stående locklistpanel som är målad med rödockra eller täckmålad i rödockrakulör. Färgtonern ska variera mellan olika husgrupper.

I kvarteren 40517 och 40518 ska carportarna och ekonomibyggnaderna ha antingen sadeltak av svart eller mörkgrå falsad plåt eller filt, eller ett sluttande gröntak. Taket ska ha öppen takfot i kulören målarvitt eller i en ljusare ton än fasaden. Taklutningen ska vara 1:2 - 1:3. Fasaderna ska målas med rödockra eller täckmålas med rödockrafärgad eller mörkgrå målarfärg.

2 / 5

Kortteleissa 40514 ja 40516 asuinrakennuksissa tulee olla harjakatto, joka on mustaa tai tummanharmaata, saumattua peltiä. Katossa tulee olla maalarinvalkoiset tai julkisivua vaaleammat avoräystäät. Kattokaltevuuden tulee olla 1:1,5 - 1:2. Autosuojissa ja talousrakennuksissa tulee olla joko harjakatto, joka on mustaa tai tummanharmaata, saumattua peltiä tai huopaa, ja jonka kaltevuus on 1:2 - 1:3, tai lapekatto, joka on viherkatto. Julkisivuvärityksen tulee olla voimakas, vaihteleva ja lämminsävyinen. Värityksen tulee vaihdella eri taloryhmien kesken. Korttelikohtaisesti tulee laatia värityssuunnitelma, jolla varmistetaan värien yhteensopivuus.

Pihat
Pihasuunnittelussa on käytettävä ammattitaitoista suunnittelijaa.

Jyrkkiä luiskia on vältettävä. Korot on tasattava luontevasti maisemaan. Korkeustasoja erotetaan tarvittaessa tukimuureilla.

Korttelialueelle on laadittava yhtenäinen pihasuunnitelma. Pihojen suunnittelussa tulee huomioida eri-ikäisten käyttäjien tarpeet ja yhteisöllisyys.

Tontit aidataan Padisenpuistoa vasten pensasaidalla.

Kortteleissa 40517 ja 40518 tonteilla saa katua vasten olla ainoastaan kylmäkivimuuri ja toista tonttia vasten joko pensaita tai kylmäkivimuuri.

Kortteleissa 40517 ja 40518 rakennusten välissä tulee säilyttää kookkaita yksittäispuita. Kasvilajeina tulee suosia metsäiseen ympäristöön sopivia kasvilajeja.

Kortteleissa 40514 ja 40516 Tolkinkylänpolkua vastaan olevilla pihoilla kasvilajeina tulee suosia perinteisiä pihapiirin kasveja.

Padisentien ja Lohestajantien varret tulee rajata pensasaidoin.

Asvalttipäällystettä ei saa käyttää.

Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään.

Pysäköinti
Pysäköintialueiden suunnittelussa ja toteutuksessa on huolehdittava siitä, ettei pysäköitävien autojen valot häikäise asukkaita.

Kortteleissa 40517 ja 40518 autopaikkojen vähimmäismäärät:
alle 10 asuntoa/tontti: vähintään 2 ap/asunto,
vähintään 10 asuntoa/tontti, kun pysäköinti on järjestetty keskitetysti: 1 ap/80 k-m², kuitenkin vähintään 1,5 ap/asunto.

Kortteleissa 40514 ja 40516 autopaikkojen vähimmäismäärä:
1,25 ap/asunto.

Polkupyörien säilytystilaa tulee varata vähintään 1 pp/ 30 k-m².

A0 **Erillispientalojen korttelialue.**

Rakennusoikeus
Kiinteistötekniset, jätehuoltoa ja kierrätystä palvelevat tilat saa rakentaa osoitetun rakennusoikeuden lisäksi.

Rakennukset
Suunnittelussa tulee varautua aurinkoenergian käyttöön ja tulisijaan.

Korttelissa 40518 rakennusten tulee olla puurakenteisia ja julkisivujen tulee olla puuta.

Korttelissa 40518 kullakin tontilla saa olla enintään yksi asunto.

Korttelissa 40518 rakennusten tulee olla paikalleen suunniteltuja ja niiden tulee sopeutua Tolkinkylän rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti merkittävään ympäristöön. Rakennuslupahakemukseen on liitettävä selvitys, joka osoittaa rakennuksen tai rakennelmien sopeutumisen ympäristöönsä.

Korttelissa 40518 rakennuksissa tulee olla harjakatto, jonka kaltevuus on 1:1,5 - 1:2. Katossa tulee olla maalarinvalkoiset tai julkisivua vaaleammat avoräystäät. Asuinrakennuksen katon tulee olla mustaa tai tummanharmaata, saumattua peltiä. Erillisen autosuojan ja talousrakennuksen katon tulee olla joko mustaa tai tummanharmaata, saumattua peltiä tai huopaa, tai loivempi lapekatto, joka on viherkatto. Rakennuksen julkisivun tulee olla punamullattua tai punamullan väriseksi peittomaalattua pystyrimalaudoitusta.

I kvarteren 40514 och 40516 ska bostadshuset ha sadeltak som består av svart eller mörkgrå falsad plåt. Taket ska ha öppen takfot i kulören målarvitt eller i en ljusare ton än fasaden. Takets lutning ska vara 1:1,5 - 1:2. Carportarna och ekonomibyggnadena ska ha antingen sadeltak av svart eller mörkgrå falsad plåt eller filt med lutningen 1:2 - 1:3 eller ett sluttande gröntak. Fasadernas färgsättning ska vara intensiv, omväxlande och gå i varma toner. Färgsättningen ska variera mellan olika husgrupper. För varje enskilt kvarter ska en färgsättningsplan utarbetas för att garantera att färgerna matchar varandra.

Gårdarna
En yrkeskunnig planerare ska anlitas för gårdsplaneringen.

Branta slänter ska undvikas. Förhöjningar ska jämnas ut genom en naturlig anpassning till landskapet. Höjdnivåer åtskiljs vid behov med stödmurar.

För kvartersområdet ska en enhetlig plan för gårdarna utarbetas. Vid planeringen av gårdarna ska behoven hos användare i olika åldrar och gemenskap beaktas.

Tomterna inhägnas med en häck mot Padisparken.

I kvarteren 40517 och 40518 får tomterna mot gatan endast ha en kallstensmur och mot den andra tomten antingen buskar eller en kallstensmur.

I kvarteren 40517 och 40518 ska högväxta enskilda träd bevaras mellan byggnaderna. Växtarter som är lämpade för en skogbevuxen miljö ska gynnas som växtarter.

I kvarteren 40514 och 40516 ska på gårdar mot Tolkbystigen traditionella gårdsväxter gynnas som växtarter.

Padisvägen och Laxfiskarvägen ska kantas med häckar.

Asfaltbeläggning får inte användas.

I området ska man ordna så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna dagvattensystemet.

Parkering
I planeringen och byggandet av parkeringsområden ska man se till att ljusen från bilar som parkeras inte bländar de boende.

Minimiantalet bilplatser i kvarteren 40517 och 40518:

mindre än 10 bostäder /tomt: minst 2 bp/bostad,
åtminstone 10 bostäder/tomt, när parkeringen organiserats centraliserat: 1 bp/80 m²-vy, dock minst 1,5 bp/bostad.

Minimiantalet bilplatser i kvarteren 40514 och 40516:

1,25 bp/bostad.

Minst 1 cykelplats/30 m²- vy ska reserveras i förvaringsutrymme för cyklar.

Kvartersområde för fristående småhus.

Byggrätt
Fastighetstekniska utrymmen för avfallshantering och återvinning får byggas utöver den anvisade byggrätten.

Byggnader
I planeringen ska beredskap vidtas för användning av solenergi och för en eldstad.

I kvarteret 40518 ska byggnaderna konstrueras av trä och fasaderna ska vara av trä.

I kvarteret 40518 får det finnas högst en bostad på varje tomt.

I kvarteret 40518 ska byggnaderna vara planerade för platsen och de ska passa in i Tolkbys miljö av byggnads- och kulturhistorisk betydelse. Till bygglovsansökan ska en utredning bifogas som visar hur byggnaden eller konstruktionerna passar in i miljön.

I kvarteret 40518 ska byggnaden ha sadeltak med lutningen 1:1,5 - 1:2. Taket ska ha öppen takfot i kulören målarvitt eller i en ljusare ton än fasaden. Bostadshusets tak ska bestå av svart eller mörkgrå falsad plåt. Den fristående carporten och ekonomibyggnadens tak ska bestå av antingen svart eller mörkgrå falsad plåt eller filt, eller ett mindre brant sluttande tak, som är ett gröntak. Byggnadens fasad ska bestå av stående locklistpanel som är målad med rödockra eller täckmålad i rödockrakulör.

	Korttelissa 40512 rakennuksessa tulee olla harjakatto ja avoräystäät. Katemateriaalin tulee olla mustaa tai tummanharmaata, saumattua peltiä. Kattokaltevuuden tulee olla 1:2. Julkisivuvärityksen tulee olla voimakas, vaihteleva ja lämminsävyinen.	I kvarteret 40512 ska byggnaden förses med sadeltak och öppen takfot. Takmaterialet ska bestå av svart eller mörkgrå falsad plåt. Takets lutning ska vara 1:2. Fasadernas färgsättning ska vara intensiv, omväxlande och gå i varma toner.
	Pihat Asvalttipäällystettä ei saa käyttää.	**Gårdarna** Asfaltbeläggning får inte användas.
	Korttelissa 40518 piha tulee toteuttaa puutarhamaisena. Kasvilajeina tulee suosia perinteisiä pihapiirin kasveja.	I kvarteret 40518 ska gården byggas så att den är trädgårdsliknande.Traditionella gårdsväxter ska gynnas som växtarter.
	Korttelissa 40518 tontit tulee rajata matalalla pensasaidalla tai kylmäkivimuurilla katuun ja puistoon nähden.	I kvarteret 40518 ska tomterna avgränsas med en låg häck eller med en kallstensmur mot gatan och parken.
	Lohestajantien varsi tulee rajata pensasaidalla.	Laxfiskarvägen ska kantas med en häck.
	Pysäköinti Autopaikkojen vähimmäismäärä: vähintään 2 ap/asunto, joista vähintään toinen autopaikka tulee sijoittaa autosuojaan.	**Parkering** Minimiantalet bilplatser: minst 2 bp/bostad, varav minst den ena ska placeras i en carport.
AH	**Asumista palveleva yhteiskäyttöinen korttelialue.**	**Kvartersområde i sambruk som betjänar boendet.**
	Aluetta tulee kehittää kortteleiden 40517 ja 40518 asukkaiden yhteistilana.	Området ska utvecklas som gemensamt utrymme för de boende i kvarteren 40517 och 40518.
	Asvalttipäällystettä ei saa käyttää.	Asfaltbeläggning får inte användas.
	Kasvilajeina tulee suosia perinteisiä pihapiirin kasveja.	Traditionella gårdsväxter ska gynnas som växtarter.
LPA	**Autopaikkojen korttelialue.**	**Kvartersområde för bilplatser.**
	Pysäköintialueiden suunnittelussa ja toteutuksessa on huolehdittava siitä, ettei pysäköitävien autojen valot häikäise asukkaita.	I planeringen och byggandet av parkeringsområden ska man se till att ljusen från bilar som parkeras inte bländar de boende.
	Kortteleissa 40514 ja 40516 autosuojissa ja talousrakennuksissa tulee olla joko harjakatto, joka on mustaa tai tummanharmaata, saumattua peltiä tai huopaa, tai lapekatto, joka on viherkatto. Katon kaltevuus on 1:2 - 1:3. Julkisivuvärityksen tulee olla voimakas, vaihteleva ja lämminsävyinen. Värityksen tulee vaihdella kuten asuinrakennuksissa. Korttelikohtaisesti tulee laatia värityssuunnitelma, jolla varmistetaan värien yhteensopivuus.	I kvarteren 40514 och 40516 ska carportarna och ekonomibyggnaderna ha antingen sadeltak av svart eller mörkgrå falsad plåt eller filt, eller ett sluttande gröntak. Taklutningen är 1:2 - 1:3. Fasadernas färgsättning ska vara intensiv, omväxlande och gå i varma toner. Färgsättningen ska variera på samma sätt som i bostadshusen. För varje enskilt kvarter ska en färgsättningsplan utarbetas för att garantera att färgerna matchar varandra.
	Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään.	I området ska man ordna så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna dagvattensystemet.
VL	**Lähivirkistysalue.**	**Område för närrekreation.**
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
	Osa - alueen raja.	**Gräns för delområde.**
	Ohjeellinen alueen tai osa - alueen raja.	**Riktgivande gräns för område eller del av område.**
①	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
4.0	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
YLÄS	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
40518	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
PADISENTIE	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
TOLKINKYLÄNPO	**Korttelin, korttelinosan, alueen tai alueen osan nimi.**	**Namn på kvarteret, del av kvarteret, området eller del av området.**
3160	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
I	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.**
I u1/2	**Murtoluku roomalaisen numeron jäljessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta ullakon tasolla saa käyttää kerrosalaan lasketttavaksi tilaksi.**	**Ett bråktal efter en romersk siffra anger hur stor del av arealen i byggnadens största våning man får använda i vindsplanet för utrymme som inräknas i våningsytan.**
	Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee.	**Hänvisningslinjen visar området som beteckningen gäller.**
a	**Alleviivaus osoittaa ehdottomasti käytettävän kaavamääräyksen.**	**Understreckningen anger planbestämmelse som ovillkorligen skall tillämpas.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**

4 / 5

vm	Ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa muuntamon.	Riktgivande byggnadsyta där transformator får placeras.
	vm/4 Muuntamon seinien ulkopinnan tulee olla punamullan tai tumman harmaan väristä pystyrimalaudoitusta. Kattomuodon tulee olla harjakatto ja katemateriaalin mustaa tai tummanharmaata huopaa tai peltiä.	vm/4 Utsidan av transformatorstationens väggar ska bestå av rödockrafärgad eller mörkgrå stående locklistpanel. Takformen ska vara sadeltak och takmaterialet svart eller mörkgrå filt eller plåt.
	vm/5 Muuntamon seinien ulkopinnan tulee olla käsitelty kuten autosuojien ja talousrakennusten korttelissa 40514. Kattomuodon tulee olla samanlainen kuin autosuojien.	vm/5 Utsidan av transformatorstationens väggar ska vara behandlad på samma sätt som hos carportarna och ekonomibyggnaderna i kvarteret 40514. Takformen ska vara likadan som hos carportarna.
t	Rakennusala, jolle saa sijoittaa talousrakennuksen.	Byggnadsyta där ekonomibyggnad får placeras.
et	Ohjeellinen yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue.	Riktgivande område för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk service.
	Rakennukset ja laitokset on sovitettava kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen maisemaan. Rakennuksissa seinien ulkopinnan tulee olla punamullan tai tumman harmaan väristä pystyrimalaudoitusta. Kattomuodon tulee olla harjakatto ja katemateriaalin mustaa tai tummanharmaata huopaa tai peltiä.	Byggnader och anläggningar ska anpassas till det kulturhistoriskt värdefulla landskapet. Utsidan av byggnadernas väggar ska bestå av rödockrafärgad eller mörkgrå stående locklistpanel. Takformen ska vara sadeltak och takmaterialet svart eller mörkgrå filt eller plåt.
a	Auton säilytyspaikan rakennusala.	Byggnadsyta för förvaringsplats för bil.
le	Ohjeellinen leikki- ja oleskelualueeksi varattava alueen osa.	Riktgivande del av område som skall reserveras för lek och utevistelse.
l-1	Alueen osa, joka tulee korottaa ja laatoittaa tai kivetä.	Områdesdel som skall höjas och beläggas med plattor eller sten.
	Alueen valaistuksen tulee olla omintakeinen.	Områdets belysning ska vara särpräglad.
rr	Ohjeellinen ratsastusreitti.	Riktgivande ridrutt.
ur	Ohjeellinen ulkoilureitti.	Riktgivande friluftsled.
wr	Hulevesireitti.	Dagvattenled.
o o o o o	Säilytettävä / istutettava puurivi.	Trädrad som skall bevaras / planteras.
s	Alueen osa, jonka puustoa tulee hoitaa elinvoimaisena ja tarvittaessa uudistaa siten, että sen maisemallinen merkitys säilyy.	Del av område där trädbeståndet skall skötas så att det bibehålls livskraftigt och vid behov förnyas så att trädens landskapsmässiga betydelse bevaras.
	Alueen osa, jolle on istutettava puita ja pensaita.	Del av område som skall planteras med träd och buskar.
	Pensaslajeina on käytettävä perinteisiä, kukkivia pensaita.	Traditionella blommande buskar ska användas som buskarter.
⊗	Kaupunkikuvallisesti arvokas puuyksilö. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.	Med tanke på stadsbilden ett värdefullt träd. Trädet och dess rotsystem får ej skadas.
sma	Maisemallisista syistä avoimena säilytettävä alueen osa.	Del av område som av landskapsmässiga orsaker skall bevaras öppen.
luo	Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue.	Område som är särskilt viktigt med tanke på naturens mångfald.
	Katu.	Gata.
pp	Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu.	För gång- och cykeltrafik reserverad gata.
ajo	Ajoyhteys.	Körförbindelse.
h	Alueen sisäiselle huoltoliikenteelle varattu alueen osa.	Del av område reserverad för områdets interna servicetrafik.
jk	Alueen sisäiselle jalankululle varattu alueen osa.	Del av område reserverad för områdets interna gångtrafik.
p	Pysäköimispaikka.	Parkeringsplats.
p	Ohjeellinen pysäköimispaikka.	Riktgivande parkeringsplats.
	Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	Del av område reserverad för underjordisk ledning.
(40514, 40516)	Suluissa olevat numerot osoittavat korttelit, joiden autopaikkoja saa alueelle sijoittaa.	Siffrorna inom parentesen anger de kvarter vilkas bilplatser får förläggas till området.
/1	Kaavamerkintään liittyvä kohdenumero.	Projektnummer som anknyter till planbeteckningen.
/s	Alue, jolla ympäristö säilytetään.	Område där miljön bevaras.
	Kasvilajeina tulee suosia perinteisiä pihapiirin kasvilajeja.	Traditionella gårdsväxter ska gynnas som växtarter.

5 / 5

sl

Alueen osa, jolla sijaitsee luonnonsuojelulain mukainen luonnonsuojelualue tai -kohde.

Käytettävissä oleva rakennusoikeus on 150 k-m² siinä tapauksessa, että vanha rintamamiestalo korvataan uudisrakennuksella. Rintamamiestaloa koskeviin rakennustoimenpiteisiin tulee hakea lupa Uudenmaan ELY-keskukselta tai muulta, lepakoiden suojelusta vastaavalta viranomaiselta.

Del av område där ett i naturvårdslagen avsett naturskyddsområde eller naturskyddsobjekt är beläget.

Den tillgängliga byggrätten är 150 m²-vy i det fall att det gamla frontmannahuset ersätts med en nybyggnad. Tillstånd för byggnadsåtgärder gällande frontmannahuset ska ansökas av Nylands NTM-central eller av någon annan myndighet som ansvarar för skydd av fladdermöss.

sm

Alueen osa, jolla sijaitsee muinaismuistolain mukainen muinaismuistoalue.

Alueen osa, jolla sijaitsee muinaismuistolailla rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

Del av område inom vilken i lagen om fornminnen avsett fornminnesområde är beläget.

Områdesdel där det finns en fast fornlämning som fridlysts enligt lagen om fornminnen. På basis av fornminneslagen är det förbjudet att gräva i området, att täcka in det, ändra eller på annat sätt göra åverkan på området. För åtgärder och planer som gäller området ska utlåtande begäras av museimyndigheten.

sr

Suojeltava rakennus.

sr/1 Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja maisemakuvan kannalta merkittävä rakennus. Rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa, eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus-, muutos- tai lisärakentamistoimenpiteitä, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvojen säilymisen. Korjaus-, muutos- tai lisärakentamistoimenpiteistä on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa. Kunnostustöissä tulee vaalia alkuperäisiä materiaaleja tai korvata ne alkuperäisen kaltaisilla materiaaleilla.

sr/2 Rakennushistoriallisesti ja kyläkuvan kannalta merkittävä rakennus. Rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa, eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus-, muutos- tai lisärakentamistoimenpiteitä, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvojen säilymisen. Korjaus-, muutos- tai lisärakentamistoimenpiteistä on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa. Kunnostustöissä tulee vaalia alkuperäisiä materiaaleja tai korvata ne alkuperäisen kaltaisilla materiaaleilla.

sr/3 Rakennushistoriallisesti ja kyläkuvan kannalta merkittävä rakennus. Rakennusta ei saa purkaa, eikä tehdä sellaisia korjaus-, muutos- tai lisärakentamistoimenpiteitä, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvojen säilymisen. Korjaus-, muutos- tai lisärakentamistoimenpiteistä on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa. Kunnostustöissä tulee vaalia alkuperäisiä materiaaleja tai korvata ne alkuperäisen kaltaisilla materiaaleilla.

Byggnad som bör skyddas.

sr/1 En historiskt, byggnadshistoriskt och med avseende på landskapsbilden betydelsefull byggnad. Byggnaden eller en del av den får inte rivas och inga sådana reparations-, ändrings- eller tillbyggnadsarbeten får utföras som äventyrar bevarandet av de ovan nämnda värdena. Om reparations-, ändrings- eller tillbyggnadsåtgärder ska museimyndigheten konsulteras. Vid iståndsättningsarbeten ska man värna om ursprungliga material eller ersätta dem med material som liknar de ursprungliga materialen.

sr/2 En byggnadshistoriskt och med avseende på bybilden betydelsefull byggnad. Byggnaden eller en del av den får inte rivas och inga sådana reparations-, ändrings- eller tillbyggnadsarbeten får utföras som äventyrar bevarandet av de ovan nämnda värdena. Om reparations-, ändrings- eller tillbyggnadsåtgärder ska museimyndigheten konsulteras. Vid iståndsättningsarbeten ska man värna om ursprungliga material eller ersätta dem med material som liknar de ursprungliga materialen.

En byggnadshistoriskt och med avseende på bybilden betydelsefull byggnad. Byggnaden får inte rivas och inga sådana reparations-, ändrings- eller tillbyggnadsarbeten får utföras som äventyrar bevarandet av de ovan nämnda värdena. Om reparations-, ändrings- eller tillbyggnadsåtgärder ska museimyndigheten konsulteras. Vid iståndsättningsarbeten ska man värna om ursprungliga material eller ersätta dem med material som liknar de ursprungliga materialen.

st

Suojeltava tie.
Alueen osa,jolla sijaitsee paikallishistoriallisesti merkittävä tieosuus. Tien nykyinen luonne ja linjaus on säilytettävä. Alueen rakentamis- ja hoitosuunnitelmista on hankittava paikallisen museoviranomaisen lausunto.

Väg som skall skyddas.
Del av område inom vilken ett lokalhistoriskt betydelsefullt vägavsnitt är beläget. Vägens nuvarande karaktär och sträckning skall bibehållas. Angående områdets byggnads- och skötselplaner skall utlåtande av den lokala museimyndigheten skaffas.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö
Stadsplaneringen

Mittausosasto

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Mätningsavdelningen

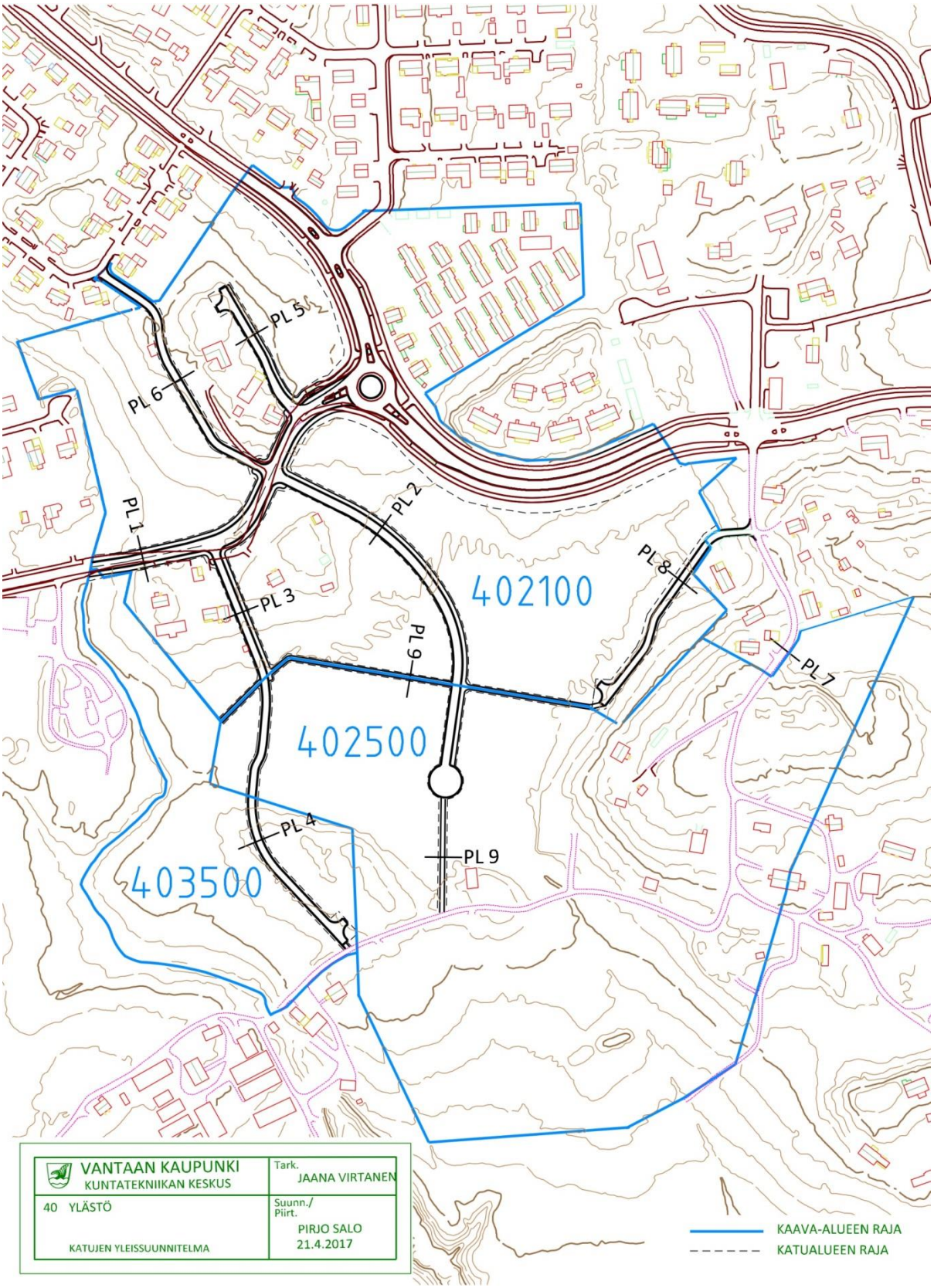
Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__20__

Godkänd av stadsfullmäktige __/__20__

9. MUU SUUNNITELMA-AINEISTO

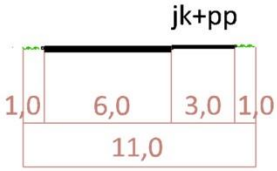


TYYPPIPOIKKILEIKKAUKSET
Kaavat 402100, 402500 ja 43500

PL 1
Isonmännyntie



PL 2
Padisentie



PL 3
Lohestajantien pohjoispää



PL 4
Lohestajantien eteläpää



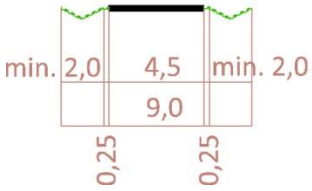
PL 5
Isonmännynkuja



PL 6
Klemetinvierto



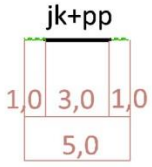
PL 7
Tolkinkyläntie

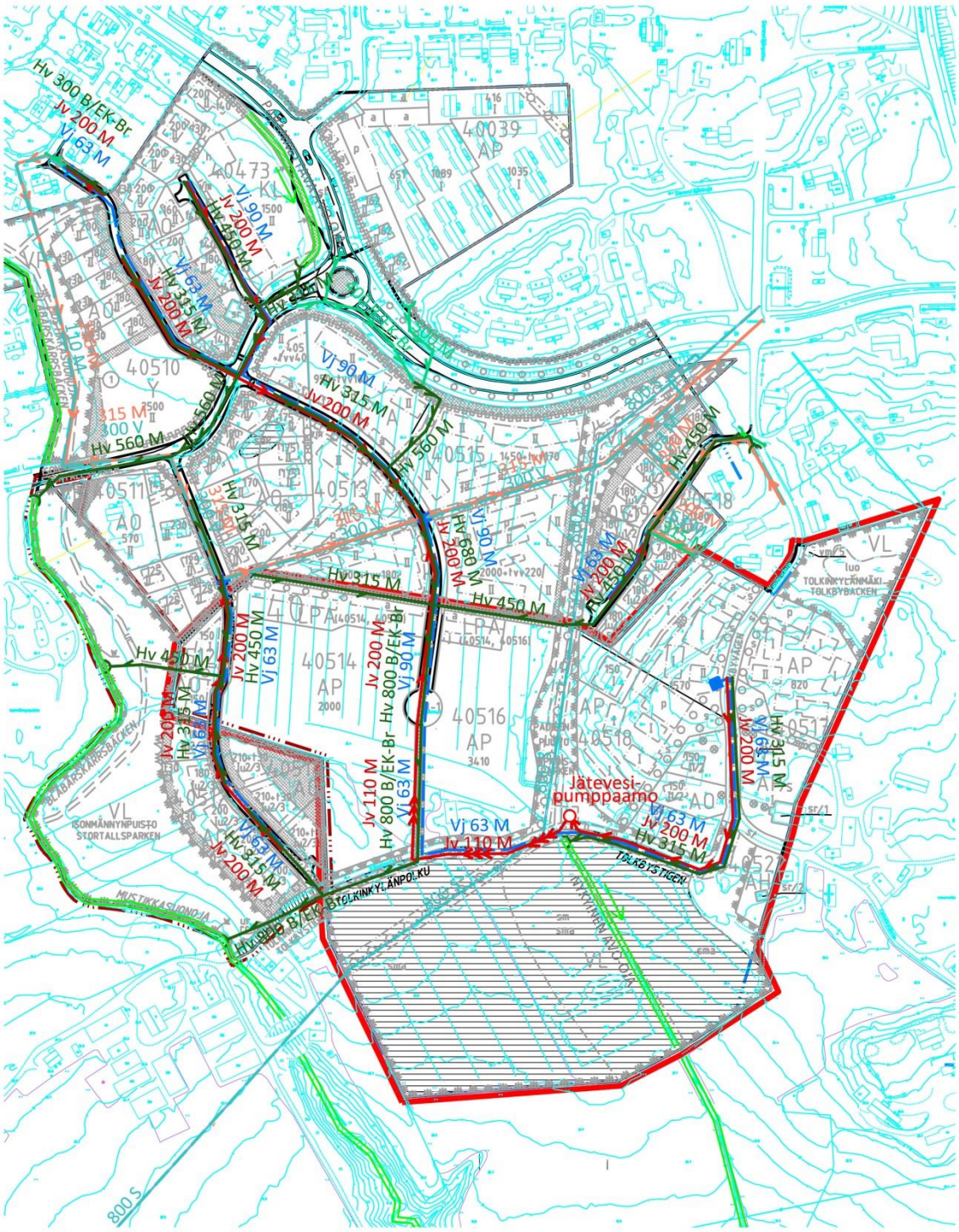


PL 8
Tolkinkylänkuja



PL 9
Apotinpolku,
Padisentien eteläpää





Vantaan kaupunki copyright Elina Kettunen tulosteen laatija 11.4.2017 päiväys	**Vesihuollon esisuunnitelma** 402800 Ylästö 8 Kaava-alue on rajattu suunnitelmassa punaisella. Suunnitelmassa on esitetty myös ympäröiviä maankäyttöluonnoksia. 0 60 300 m	ETRS-GK25 tasokoordinaattijärjestelmä N2000 korkeusjärjestelmä 1:3000 mittakaava

VANTAAN KAUPUNKI

Kaupunkisuunnittelu / TLA/APE/MHÄ

Ylästö 8
ASEMAKAAVA
NRO 402500
LAUSUNNOT JA VASTINEET
20.11.2017

Kaupunginhallitus 12.6.2017 oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavaehdotuksesta **nro 402500** / **Ylästö 8**. Lausuntoja pyydettiin 10 ja saatiin 5 kpl.

Lausunnonantaja	**Lausunto**	**Tarkistukset**
NRO 1 Helen Sähköverkko Oy	Ei huomautettavaa	-
NRO 2 HSY	Mahdolliset väliaikaiset vesijohto- tai viemäriyhteydet tulee toteuttaa ko. vesilaitostoiminnan ulkopuolisella rahoituksella.	-
NRO 3 ELY	Kaavan mahdollisia vaikutuksia luontoarvoihin tulee avata selostuksessa.	-
NRO 4 Finavia Oyj	Finavia suosittelee harkitsemaan ääneneristävyysvaatimuksia asuinrakentamiselle.	-
NRO 5 HSL	Ei lausuttavaa.	-

NRO 1

Lausunto:

HELEN SÄHKÖVERKKO

Lausunto 1 (2)

30.8.2017

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 5.10.2017
Diko VD/9756/10.02.04.00/2015

Vantaan kaupunki/ Kirjaamo
(Kaupunkisuunnittelu)
Asematie 7
01300 Vantaa
kirjaamo@vantaa.fi

Asianumero: VD/9756/10.02.04.00/2015

Asia
LAUSUNTOPYYNTÖ: **YLÄSTÖ 8 -ASEMAKAAVAEHDOTUS NRO 502500 40 KAUPUNGINOSA, YLÄSTÖ**

Olemme tarkistaneet otsikossa mainitun asemakaavaehdotuksen sekä asemakaavan muutosehdotuksen selostuksen.

Helen Sähköverkko Oy:llä ei ole muutosehdotukseen huomautettavaa.

HELEN SÄHKÖVERKKO Oy

Tommi Karjalainen
toimitusjohtaja

Vastine:

-

Tarkistukset:

-

NRO 2

Lausunto:

HSY

Lausunto 1 (2)

407/00.02.022.0220/2016

29.9.2017

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 29.9.2017
Dnro VD/9756/10.02.04.00/2015

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunkisuunnittelu
Asematie 7
01300 Vantaa

VD/9756/10.02.04.00/2015

ASEMAKAAVA NRO 402500, YLÄSTÖ 8, 40. KAUPUNGINOSA, YLÄSTÖ

Asemakaavalla laajennetaan pientaloaluetta Ylästössä Tolkinkyläntien ja Itäpellontien molemmin puolin. Kaava-alueeseen sisältyy Tolkinkylästä Tallbackan ja Kumlingen tilat. Uudisrakentamisen määrä on 8 550 k-m^2 ja arvioitu asukasmäärä 230 henkeä. Maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet, peltoalue ja vanhat rakennukset ympäristöineen sekä lepakkoesiintymä suojellaan asemakaavalla.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan seuraavaa:

Vesihuollon järjestäminen kaava-alueella on esitetty selostuksen liitteenä olevassa vesihuollon esisuunnitelmassa. Kaava-alueelle rakennetaan vesihuoltoa Padisentielle, Lohestajantielle, Tolkinkyläntielle ja Tolkinkylänpolun eteläpuolelle. Verkosto kytketään alueen pohjoispuoleisen kaava-alueen "Ylästö 7" suunniteltuihin uusiin vesihuoltoverkostoihin. Mikäli rakentamisjärjestyksen vuoksi joudutaan rakentamaan väliaikaisia vesijohto- tai viemäriyhteyksiä ennen varsinaista kadun ja vesihuollon rakentamista, tulee ko. väliaikaiset johtojärjestelyt toteuttaa vesilaitostoiminnan ulkopuolisella rahoituksella

Kaava-alueelle tulee alustavan arvion mukaan vesijohtoa ja jätevesiviemäriä 540 m ja hulevesiviemäriä 640 m. Eteläosan jätevedet kootaan uudelle jätevedenpumppaamolle, joka johtaa vedet paineviemäriä pitkin uuteen Padisen puiston d200 viemärilinjaan. Tolkinkylänpolun varteen viheralueelle on merkitty aluevaraus uudelle jätevedenpumppaamolle (merkintä et). Aluevarauksen tulee olla kooltaan vähintään 15 x 15. Kaava-alueen vesihuollon suunnittelu- ja rakentamiskustannukset ovat arviolta 745 000 €.

Asemakaava-alueen hulevedet hallitaan tonteilla viivyttäen ennen niiden johtamista yleiseen hulevesiverkostoon. Hulevesiviemärit laskevat Mustikkasuonojaan.

Vastine:

Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (et) on merkitty asemakaavakarttaan ohjeellisena: sen kokoa ei ole tässä tarkemmin määritelty.

Mikäli rakentamisjärjestyksen vuoksi joudutaan rakentamaan väliaikaisia vesijohto- tai viemäriyhteyksiä ennen varsinaista kadun ja vesihuollon rakentamista, toteutetaan ko. väliaikaiset johtojärjestelyt vesilaitostoiminnan ulkopuolisella rahoituksella.

Tarkistukset: -

NRO 3

Lausunto:

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 27.9.2017
Dnro : VD/9756/10.02.04.00/2015

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Lausunto UUDELY/5635/2016

27.09.2017 Julkinen

kirjaamo@vantaa.fi

Viite: lausuntopyyntö 12.6.2017

Lausunto, asemakaavaehdotus, Vantaa, Ylästö 8, kaava nro 402500

Vantaan kaupunki on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskukselta lausuntoa Ylästö 8 asemakaavaehdotuksesta (kaava nro 402500) 29.9.2017 mennessä.

Asemakaavamuutos huomioi rakennetun kulttuuriympäristön ja rakennussuojelun asettamat tavoitteet, minkä lisäksi kaavamääräykset edistävät miellyttävän ympäristön muotoutumista.

Vantaan liito-oravaselvityksestä saatujen tietojen perusteella liito-oravia tai niiden kulkuyhteyksiä ei olisi kaava-alueella. Kaavan mahdollisia vaikutuksia luontoarvoihin tulee avata kaavaselostuksessa.

Yksikön päällikkö Aimo Huhdanmäki

Ylitarkastaja Tuomas Autere

Asia on ratkaistu sähköisesti.

TIEDOKSI UUDELY: Kirsi Hellas, Anna Puolamäki, Henrik Wager, Marjo Vuola

Vantaan kaupunginmuseo

HSL

HSY

Vastine:

Asemakaavan selostuksessa kohdassa 4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön sekä kohdassa 4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta on pohdittu juuri vaikutuksia luontoon.

Tarkistukset:

-

NRO 4

Lausunto:

FINAVIA

1 (1)

Päivämäärä
26.9.2017

Asia nro
FINAVIA 1546

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 26.9.2017
Dnro VD/9756/10.02.04.00/2015

VANTAAN KAUPUNKI / KIRJAAMO

(Kaupunkisuunnittelu)
Asematie 7
01300 Vantaa

kirjaamo@vantaa.fi

Lausuntopyyntö 20.6.2017, VD/9756/10.02.04.00/2015

Finavia Oyj:n lausunto Ylästö 8 -asemakaavaehdotuksesta nro 402500, Vantaa

Vantaan kaupunki on pyytänyt Finavia Oyj:ltä lausuntoa Ylästö 8 –asemakaavaehdotuksesta 29.9.2017 mennessä.

Asemakaavaehdotuksessa on esitetty täydennysrakentamista kulttuurimaisemallisesti arvokkaalle alueelle noin 120 asunnon ja 230 asukkaan lisäyksellä. Alue on Helsinki-Vantaan lentoaseman uuden verhokäyrän (ennuste 2025) L_{den} 55 dB alittavalla alueella (Helsinki-Vantaan lentoasema, ympäristölupahakemus 2007, versio 2.0, 6.5.2008) eikä sijaitse lentoonlähtö- tai laskeutumisreittien välittömässä läheisyydessä. Alue sijaitsee kuitenkin lähellä lentoasemaa, joten Finavia suosittelee harkitsemaan ääneneristävyysvaatimusten asettamista asuinrakennuksille.

Lisätietoja Finaviassa antaa ympäristöasiantuntija Satu Routama, puhelin 020 708 2278, satu.routama@finavia.fi.

FINAVIA OYJ
Tekniikka & ympäristö

Mikko Viinikainen
Kestävän kehityksen johtaja

Liitteet -

Tiedoksi Tekniikka & ympäristö

Vastine:

Kuten lausunnossa todetaan, alue on lentomeluvyöhykkeen verhokäyrän m3 (L_{den} 50-55 dB) ulkopuolella. Vantaan yleiskaava (2007) ei määrittele lentomeluvyöhykkeen m3 ulkopuolelle mitään erityisiä ääneneristysvaatimuksia. Koko Vantaan alueella on voimassa meluntorjuntatarve lentomelua ja muuta liikennemelua vastaan. Vantaan rakennusjärjestys (2011) määrittelee mm. asuinhuoneiden äänitasoeron vaatimukseksi Vantaalla 28 dB silloin,

kun ollaan m3-lentomeluvyöhykkeen ulkopuolella. Vaatimuksessa on otettu huomioon lentokentän läheisyys.

Tarkistukset:

-

NRO 5

Lausunto:

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 12.9.2017
Dnro VD/9756/10.02.04.00/2015

HSL HRT

LAUSUNTO 1 (1)

11.09.2017 567/10.02.03.00/2017

Vantaan kaupunki

Viite
Lausuntopyyntönne 20.6.2017

HELSINGIN SEUDUN LIIKENNE -KUNTAYHTYMÄN MIELIPIDE ASEMAKAAVAAN 402500, YLÄSTÖ 8

Suunnittelualue sijaitsee Vantaan Ylästössä, Tolkinkyläntien ja Itäpellontien molemmin puolin. Asemakaavalla laajennetaan pientaloaluetta. Uudisrakentamisen määrä on noin 8550 km2 ja arvioitu asukasmäärä noin 230 henkeä.

HSL Helsingin seudun liikenteellä ei ole lausuttavaa asiasta.

Lisätietoja antaa Jussi Saarinen, puh. 040 334 2594

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Suvi Rihtniemi
toimitusjohtaja

Tero Anttila
osastonjohtaja

TIEDOKSI

HSL:n kirjaamo	
Tuomas Autere	Uudenmaan ELY
Anna Puolamäki	Uudenmaan ELY
Tiina Hulkko	Vantaa
Joonas Stenroth	Vantaa
Jonne Virtanen	HSL
Marko Vihervuori	HSL
Tapani Touru	HSL
Ville Uusi-Rauva	HSL
Janne Markkula	HSL
Teija Visa	HSL
Aleksi Manninen	HSL
Jussi Saarinen	HSL

HSL Helsingin seudun liikenne · PL 100 · 00077 HSL · Puhelin (09) 4766 4444 · Faksi (09) 4766 4441 · hsl@hsl.fi · Y-2274586-3
HRT Helsingforsregionens trafik · PB 100 · 00077 HRT · Telefon (09) 4766 4444 · Fax (09) 4766 4441 · hsl@hsl.fi · FO-2274586-3
www.hsl.fi

Vastine:

-

Tarkistukset:

-

VANTAAN KAUPUNKI

Kaupunkisuunnittelu / TLA/APE/MHÄ

Ylästö 8
ASEMAKAAVA
NRO 402500
MUISTUTUS JA VASTINE
20.11.2017

Ylästö 8 -asemakaavaehdotus nro 402500 on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä **28.6. – 31.8.2017**. Tänä aikana jätettiin **yksi (1 kpl) muistutus.**

Muistutuksen antaja	**Muistutus**	**Tarkistukset**
NRO 1 Muistuttaja 1	Vantaan kaupunki on rikkonut MRA 27 §:n mukaista tiedotus-velvollisuutta. Pyydän, että kaupunginhallituksen päätös kumotaan ja asemakaava palautetaan suunniteltavaksi vastaamaan alueen kulttuuri-historiallisia arvoja, poistamaan korttelialueen 40517 Museo-viraston suosituksien mukaisesti. Uuden asemakaavaehdotuksen tulee vastata v. 2012 tehtyä Ylästö 7a -kaavaa alueellisesti.	-

Muistutus:

Valitus Vantaan kaupunginhallituksen päätöksestä: Asemakaava ja asemakaavan muutos 402500 sekä tonttijako, 40 Ylästö / Ylästö 8 VD/9756/10.02.04.00/2015 HP/TLA/APE/MHÄ/SRU/ET/

Päätös on annettu tiedoksi Vantaan kaupungin hallituksen pöytäkirjassa 12.6.2017 sekä asetettu nähtäville Vantaan kaupungin nettisivuilla MRA 27 §:n nojalla 28.6.–31.8.2017 (http://www.vantaa.fi/uutisia/ajankohtaiset_kaavat/aviapoliksen_kaavat/aviapoliksen_kaavat_arkisto/101/0/124245).

Samalla Vantaan kaupunki on rikkonut MRA 27 §:n mukaista tiedotusvelvollisuutta. Valituksen tekijä ei ole saanut asetuksen mukaista kirjallista ilmoitusta kunnalta kotisoitteeseen (Brysselinkatu 7 as 5, Helsinki) 28.8.2017 mennessä. MRA 27 §:n mukaan kaavamuutoksesta on tiedotettava kirjallinen ilmoituksella sellaiselle asemakaavoitettavaan alueeseen kuuluvan maan omistajalle ja kunnan tiedossa olevalle maan haltijalle, jonka kotikunta on toisella, väestötietojärjestelmään merkityllä paikkakunnalla tai jonka osoite muutoin on kunnan tiedossa. Ilmoitus saadaan lähettää tavallisena kirjeenä. Ilmoituksen lähettäminen ei kuitenkaan ole tarpeen, jos asianomainen on hyväksynyt asemakaavaehdotuksen. Ilmoituksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon, jos se on annettu postin kuljetettavaksi viimeistään viikkoa ennen nähtäville asettamista.

Vaatimus

Pyydän, että Vantaan kaupungin hallituksen päätös perutaan Asemakaava ja asemakaavan muutos 402500 sekä tonttijako, (40 Ylästö / Ylästö 8 VD/9756/10.02.04.00/2015 HP/TLA/APE/MHÄ/SRU/ET/) ja palauttaa asemakaava muutoksen takaisin suunniteltavaksi vastaamaan alueen kulttuurihistoriallisia arvoja sekä Museoviraston vaatimuksia ja vastaamaan kaavan Ylästö 7a määräyksiä alueen kaavoituksesta.

Perustelut

Vantaan kaupunginhallitus on päätöksellään 12.6.2017 (Asemakaava ja asemakaavan muutos 402500 sekä tonttijako, 40 Ylästö / Ylästö 8 VD/9756/10.02.04.00/2015 HP/TLA/APE/MHÄ/SRU/ET/) tehnyt Museoviraston suosituksien vastaisen päätöksen kaavamuutoksessa. Museovirasto on antanut Vantaan kaupungille tiedoksi asemakaavan ja asemakaavan muutoksen selostuksessa, joka koskee 5.6.2017 päivättyä asemakaavakarttaa nro 402500, että uusi kaavaehdotus on vastoin alueen kulttuurihistoriallisia arvoja ja maisemallisia arvokasta aluetta.

Museoviraston ja Helsingin kaupunginmuseon, Keski-Uudenmaan maakuntamuseon kommentit vuonna 2002:

Museovirasto:

- Tolkinkylän kaavoituksen ensisijaisena tavoitteena tulee olla valtakunnallisesti merkittävän Vantaanjokilaakson ja siihen sisältyvien yhtenäisten arvokkaiden rakennusryhmien muodostaman kokonaisuuden luontevan yhteyden säilyminen sekä uuden rakentamisen sopeuttaminen sitä täydentämään.

- Esihistoriallinen kiinteä muinaisjäännös, Vantaa 50 Fridhem, kivikautinen asuinpaikka, joka tulee merkitä kaavaan aluevarauksena ja sm-merkinnällä, jonka selitys on ”Muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäännös. Aluetta koskevat maankäyttösuunnitelmat on lähetettävä lausuntoa varten Museovirastoon.”

Helsingin kaupunginmuseo, Keski-Uudenmaan maakuntamuseo:

- Erityisen arvokkaiden tilakokonaisuuksien kuten ”Albinin pihapiirin” (Tallbacka-Firdhem), kulttuurihistoriallisesti arvokkaan peltomaiseman, Tolkinkylän läpi kulkevan historiallinen tielinjauksen tarkemmat suojelutavoitteet tulee määritellä asemakaavatyön kuluessa.

- Tolkinkylän alueelle rakennettaessa tulee uudisrakennusten suunnittelussa pitää lähtökohtana mittakaavaltaan kylämaisemaan sopivaa pientaloarkkitehtuuria. Rakennettavilla alueilla istutuksissa suositellaan käytettäväksi alueen perinteisiä kasvilajeja.

Museoviraston kommentit vuonna 2005:

Museovirasto:

- Tallbacka-Fridhem tulee käsitellä kaavassa yhtenä suojeltavana kokonaisuutena ja luonnoksessa pihapiirin pohjoispuolella ollut kortteli 40520 tulee poistaa. Samoin valtakunnallisesti merkittävää maisema-aluetta vastaan tulee jättää riittävä suojavyöhyke.

Tällä hetkellä Vantaan kaupunginhallitus on esittänyt, että kortteliin 40520 (vastaa uudessa kaavaehdotuksessa korttelia 40517) rakennetaan 1-2 kerroksisia kolmen asunnon rivitaloja 20% tehokkuusluvulla rakennuksilla jotka eivät tyylillisesti vastaa alueen arvoja ja samalla tuhoten kaavassa Ylästö 7a määritetty maisemallisesti arvokaan alueen. Aikaisemmassa alueen kaavassa Ylästö 7a rakennusalueen tehokkuus on ollut vain noin 9%.

Kaavassa Ylästö 7a, joka on Tolkinkyläntien (kortteli 40521) alussa samalla puolella (itä) tietä kuin uudessa kaavassa esitetty kortteli 40517. Kaavassa määrätään, että alueelle saa rakentaa enintään yksiasuntoisia asuinrakennuksia, mutta uudessa kaavaehdotuksessa samalle puolelle tietä saisi rakentaa kolmen asunnon rivitaloja viisi kappaletta, jotka olisivat 1-2 kerroksisia vastoin, kun Tolkinkyläntien alussa saa rakentaa 1,5 kerroksisia yhden asunon rakennuksia.

Museoviraston lausunto 23.02.2015 MV/17/05.01.00/2015:

Tolkinkylä on osa valtakunnallisesti merkittävää kulttuurimaisemaa ja siellä sijaitsee myös muinaismuistolailla (295/63) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä.

Kaavassa Ylästö 7a 2012 kuvaillaan uutta kaavaehdotusaluetta seuraavasti:

Tolkinkylä on Vantaan keskiaikaisperäisiä kyliä ja mainitaan vuonna 1417. Yleiskaavassa alue on pientaloaluetta ja Tolkinkyläntien itäpuolella myös maisemallisesti arvokasta aluetta. Kaava-alue käsittää Grotensin torppa-alueen ja Fredriksbergin huvila-alueen, ei kylän kantataloja. Alueella on rakennuksia 1800-luvulta asti. Rakennuskanta on pienimuotoista ja tieverkko on kiharainen. Alueen kautta kulkee myös Suuri rantatie (Ylästöntie). Kaavoituksen pohjaksi on tehty inventointi vuonna 2002. Yleiskaavassa alue on pientaloaluetta A3 ja Tolkinkyläntien itäpuolella myös maisemallisesti arvokasta aluetta. Ylästöntie on merkitty pääkaduksi ja historialliseksi tieksi. Asemakaavalla on tarkoitus suojella Tolkinkylän vanhaa rakennuskantaa ja kyläkuvaa ja samalla määritellä uudet rakennuspaikat.

Edellä esitetyn perusteella pyydän, Vantaan kaupunginhallituksen päätös kumotaan ja palauttaa asemakaava muutoksen takaisin suunniteltavaksi vastaamaan alueen kulttuurihistoriallisia arvoja, poistamaan korttelialueen 40517 Museoviraston suosituksien mukaisesti sekä samalla korttelin poistaminen suojelee Tolkinkyläntien itäisen puolen maisemallisesti arvokasta aluetta sekä antaa suojavyöhykkeet alueella sijaitseville muinaismuistolailla suojeluille kohteille sekä säilyttää alueella sijaitsevien historiallisten rakennuskohteiden (useita rakennuksia ja kaksi tietä) ominaispiirteet.

Uuden asemakaava ehdotuksen tulee myös vastata vuonna 2012 tehtyä Ylästö 7a kaavaa alueellisesti.

Pyydän myös kumoamaan Vantaan kaupunginhallituksen päätöksen MRA 27 §:n mukaisen tiedotusvelvollisuuden noudattamatta jättämisen perusteella. Oikaisupyynnön tekijää ei ole MRA 27§ mukaisesti tiedotettu päätöksestä tai ehdotuksesta.

Vastine: MRA 27 §:n 4 momentin mukaan asemakaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta on lähetettävä kirjallinen ilmoitus kunnalle, joka rajoittuu asemakaava-alueeseen, samoin kuin sellaiselle *asemakaavoitettavaan alueeseen kuuluvan maan* omistajalle ja kunnan tiedossa olevalle maan haltijalle, jonka kotikunta on toisella, väestötietojärjestelmään merkityllä paikkakunnalla tai jonka osoite muutoin on kunnan tiedossa. Valittaja on asemakaavoitettavaan alueeseen rajoittuva maanomistaja ja siten asemakaava-alueen ulkopuolella.

Kaavatyön luonteeseen kuuluu, että asemakaavoitettavaa kohdetta, etenkin kun se on laaja kuten Ylästöön laaditut ja laadittavissa olevat asemakaavat, esitellään eri työvaiheissa lähialueen asukkaillekin ja pyydetään mielipiteitä. Ylästön asemakaavojen tapauksessa alun perin kaavoitettava alue oli hyvin laaja ja se käsitti koko Ylästöntien eteläpuolisen alueen Tonkinkylänrinteen varren tonteilta aina Klemetintien tonteille asti. Tolkinkylän asemakaa-

voitus otettiin ensimmäisen kerran Vantaan kaupunkisuunnittelun työohjelmaan vuonna 2002. Vuosien kuluessa alue jaettiin pienempiin osiin, jotka nimettiin omilla kaavanumeroillaan: 402700 (Ylästö 7a), 402900 (Ylästö 7b), 402100 (Ylästö 7), 402500 (Ylästö 8) ja 403500 (Sutars 2). Mainituista asemakaavoista kaksi ensimmäistä on jo vahvistettu, muut ovat vielä kaavoitusprosessissa. Valittajan tontti kuuluu kaavaan nro 402700 (Ylästö 7a), jonka kaupunginvaltuusto vahvisti 30.1.2012. Eri työvaiheista on pyydetty mielipiteitä, joita on otettu huomioon asemakaavan ja asemakaavan muutoksen 402500 sekä tonttijaon (Ylästö 8) 28.6. – 31.8.2017 nähtävillä ollutta versiota laadittaessa.

Museovirasto on delegoinut vuonna 2008 rakennusperintöä ja maisemaa koskevat sekä vuonna 2012 arkeologiaan liittyvät asiat Vantaan kaupunginmuseolle, joka nykyisin on se taho, jonka kanssa kaupunkisuunnittelu käy keskusteluja historiallisista kohteista. Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen 402500 sekä tonttijaon sisältämät historialliset kohteet on kaavamerkinnöin ja määräyksin otettu huomioon kaupunginmuseon edellyttämällä tavalla.

Asemakaavan selostukseen on kirjattu aiemmissa kaavavaiheissa annetut mielipiteet niiltä osin kuin ne koskevat nyt kaavoitettavana olevaa aluetta (Ylästö 8). Tarkoituksena on ollut osoittaa, kuinka Ylästön asemakaavoitus on edennyt ja kehittynyt kaiken sen vuoropuhelun aikana, joka kaavoituksesta on käyty kaupungin ja muiden tahojen välillä. Tämä on sanottu selostuksen sivulla 16: ” Tähän selostuksen kohtaan on koottu kaavatyön aiemmat vaiheet ja nähtävillä olot sekä vuosien varrella annetut, ne oleelliset mielipiteet, jotka koskevat Ylästö 8 -asemakaavatyön (402500) aluetta.” Valittajan esittämät otteet museoviraston ja Helsingin kaupunginmuseon, Keski-Uudenmaan maakuntamuseon, kommenteista vuoisilta 2002, 2005 ja 2015 on otettu huomioon asemakaavaehdotusta laadittaessa lukuun ottamatta museoviraston vaatimusta korttelin 40517 poistamisesta. Kyseistä korttelia on muokattu vuoden 2005 versioon nähden siten, että sen eteläpuolelle, vanhaa tilakeskusta vastaan on jätetty säilytettävä puustovyöhyke, rakennusalat on sijoitettu perinteisen pihapiirin tapaan ja rakennusten ulkomuoto ja väritys noudattavat Tolkinkylän rakennuskantaa. Myös korttelissa 40518 tulee säilyttää ja tarvittaessa uudistaa puustoa osana aukean alueen, entisen pellon, rajausta. Asemakaavaehdotuksen mukaan myös Tolkinkyläntien varren puustoa tulee säilyttää, koska korkealla puustolla on suuri merkitys maisemakuvassa. Tolkinkyläntien itäpuolella on pari vuotta sitten tehty avohakkuuta, mistä mäen itälaidan puustoinen ilme on kärsinyt.

Kaavaehdotuksessa Tolkinkylän AP-korttelialueiden kortteleissa 40517 ja 40518 tehokkuudet ovat noin 0,19 ja 0,15. Korttelin 40518 asemakaavalla vahvistuneen pohjoisosan (AO) tehokkuus on noin 0,19. Kaavaehdotuksen osalta kortteleiden 40517 ja 40518 tehokkuudet (AP ja AO yhdessä) ovat noin 0,15 ja 0,17. Uudisrakennusten koot vastaavat vanhojen rakennusten kokoluokkaa. Mäen korkeimmalla kohdalla sallitaan kaksikerroksiset asuinrakennukset ikään kuin portiksi kehystämään edessä avautuvaa maisemaa ja toisaalta korostamaan maaston muotoa. Muut rakennukset ovat yksikerroksisia. Täten ei voida sanoa, että esitetty uudisrakentaminen tuhoaisi maiseman arvoja.

Toimenpiteet: -

35 § **Vantaan kaupungin valtuustokauden strategia 2018–2021**

VD/10427/02.01.02.04/2017

KN/PM/NJ

Kuntalain 37 §:n mukaan jokaisessa kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategia laaditaan valtuustokauden mittaiseksi. Vantaan edellinen strategia kattoi vuodet 2013-2017. Uuden valtuuston aloitettua työnsä 1.6.2017 oli syytä tarkistaa ja uusia myös kaupungin strategia vuosille 2018 - 2021.

Kuntalain mukaan kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen;
2) palvelujen järjestäminen ja tuottaminen;
3) kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet;
4) omistajapolitiikka;
5) henkilöstöpolitiikka;
6) kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet;
7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta. Kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa.

Vantaalla strategian keskeisen sisällön muodostavat visio ja arvot sekä kuuden painopistealueen alle jäsennetyt valtuustokauden strategiset tavoitteet sekä niille asetetut mittarit. Kuntastrategian ottamisesta huomioon kunnan talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa säädetään kuntalain 110 §:ssä. Valtuustokauden strategiaa toteutetaankin vuosittain talousarvion valtuustotasoisten sitovien tavoitteiden sekä toimialojen ja tulosalueiden tuloskorttien kautta. Näiden tavoitteiden toteutumista seurataan osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä kolme kertaa vuodessa.

Valtuustokauden strategian yhteydessä nimetään myös ne kaupunkitasoiset ohjelmat, jotka ovat osa kuntastrategiaa. Ohjelmat tukevat strategisten tavoitteiden toteutumista. Ohjelmien toteuttaminen sovitetaan kunkin taloussuunnitelmakauden taloudellisiin mahdollisuuksiin. Ohjelmien sisältämien toimenpiteiden resursoinnista päätetään vuosittain talousarvion yhteydessä. Ohjelmat tuodaan kaupunginvaltuustolle tai -hallitukselle hyväksyttäväksi.

Kaupunginvaltuuston valtuustoryhmien välisessä sopimuksessa viime keväältä on kirjaus: "Vantaalainen osallisuusmalli otetaan osaksi kaupunkistrategiaa, jossa erilaiset osallisuuden muodot ja tavoitteet kuvataan." Osallisuus on sisällytetty strategian tavoitteisiin ja Osallistuva Vantaa -malli viedään valtuustolle päätettäväksi alkuvuodesta 2018.

Erillisohjelmat, raportointi kaupunginvaltuustolle

- Osallistuva Vantaa
- Hyvinvointiohjelma, sisältää:
    - Monikulttuurisuusohjelma
    - Turvallisuussuunnitelma

  - Vammaispoliittinen ohjelma Wampo
  - HYVIS (Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma)
  - Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma
  - AHVO (Aikuisväestön hyvinvointiohjelma)
- Asunto-ohjelma (sisältää maapoliittiset linjaukset)

Erillisohjelmat, raportointi kaupunginhallitukselle
- Tietohallinto-ohjelma
- Resurssiviisauden tiekartta
- Strategisten hankintojen tiekartta

Valtuustokauden strategian 2018-2021 valmistelu on edennyt seuraavasti
- Valtuustokauden 2013-2017 strategian auditointi syksyllä 2016
- Arvoviesti koko henkilöstölle loppuvuodesta 2016
- Valtuuston arviointi- ja lähetekeskusteluseminaari 23.3.2017
- Kaupunginvaltuuston strategiaseminaari 17.–18.8.2017
- Johtoryhmäkäsittelyt ja kaupungin toimiala- ja tulosaluejohdon työpaja
- Kaupungin hyvinvointiryhmän työpaja
- Kaupunginhallituksen iltakoulu 23.10.2017
- Jatkovalmistelu valtuuston iltakoulussa 2.11.2017
- Kaupunginhallituksen esitys strategiasta kaupunginvaltuustolle 27.11.2017
- Kaupunginvaltuuston päätös strategiasta 11.12.2017
- Strategia voimaan 1.1.2018 alkaen

Lisäksi strategian valmistelutyöpajat
- Kaupungin toimialat
- Nuorisovaltuusto
- Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta
- Vanhusneuvosto
- Svenska kommittén
- Vammaisneuvosto

- Asukkaat mukana valmistelussa
- Vantaan tulevaisuuskuvat -hanke
- Kansalaisraati 21.-22.4.2017
- Myös vantaalaisten yritysten näkemyksiä kartoitettiin yhteistyössä Vantaan yrittäjien ja kauppakamarin kanssa

Laajaan valmisteluun perustuvan esityksen mukaisesti strategian kuusi painopistealuetta ovat:

- Turvaamme talouden tasapainon
- Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien
- Lisäämme kaupungin elinvoimaa
- Edistämme asukkaiden hyvinvointia
- Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä
- Johdamme uudistuen ja osallistuen

Kullekin painopistealueelle on valmisteltu tarkemmat strategiset tavoitteet, jotka ohjaavat kaupungin toimintaa. Strategisille tavoitteille on määritelty mittarit sekä lähtö- ja tavoitetasot, joiden kautta strategiakokonaisuuden edistymistä ja toteutumista arvioidaan.

Strategian väliarviointi tehdään valtuustokauden puolivälissä ja se tuodaan valtuustoseminaariin keväällä 2020. Kokonaisarviointi valtuustokauden strategian toteutumisesta tehdään strategiakauden päätyttyä.

Talouslinjaukset
Valtuustokauden strategian yksi painopiste on Turvaamme talouden tasapainon, jonka valmistelussa on huomioitu valtuustoryhmien keväällä 2017 tekemät talouslinjaukset valtuustokaudelle. Strategian taloustavoitteiden toteutumisen tueksi toimialat ovat osana talousarvioprosessia valmistelleet valtuustokauden kehittämiskärjet, joita toteutetaan ja joiden toteutumista seurataan johtamisjärjestelmän mukaisesti toimialojen ja tulosalueiden vuotuisten tuloskorttien kautta. Toimialoittaiset kehittämiskärjet on esitetty otsikkotasolla strategian liitteenä.

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 35

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi Vantaan kaupungin strategia vuosille 2018-2021,
b) merkitä tiedoksi toimialojen valtuustokauden kehittämiskärjet ja
c) todeta, että strategiaa toteutetaan vuotuisten talousarviossa esitettävien kaupunkitason sitovien tavoitteiden sekä toimialojen ja tulosalueiden tuloskorttien kautta.

Päätös:
Hyväksyttiin kaupunginjohtajan esitys yksimielisesti liitteen mukaisin muutoksin.

Liite:
- Vantaan kaupungin valtuustokauden strategialuonnos 2018–2021
- Muutokset, kaupunginhallitus 27.11.2017

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kaupunginjohtaja Kari Nenonen, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
talousjohtaja Patrik Marjamaa, puh. 050 310 6906, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi



VALTUUSTOKAUDEN STRATEGIA 2018–2021



LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 35 §

SISÄLLYS

1. Toimintaympäristökatsaus 3

2. Vantaan strategiamalli valtuustokaudella 2017–2021 ja strategian valmistelu..... 4

Vantaalainen strategiatyön malli..... 4

Valtuustokauden strategian seuranta ja arviointi..... 5

3. Arvot ja visio 6

Vantaan visio..... 6

Vantaan arvot 6

4. Strategiset painopistealueet ja niiden tavoitteet.....7

Turvaamme talouden tasapainon 8

Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien.....10

Lisäämme kaupungin elinvoimaa 13

Edistämme asukkaiden hyvinvointia.....16

Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä 21

Johdamme uudistuen ja osallistuen 23

5. Liitteet..... 25

Talouslinjausten kehittämiskärjet 23

Valtuustokauden strategiaa täydentävät osat..... 26

Strategiaa toimeenpanevat ohjelmat..... 26

1. TOIMINTAYMPÄRISTÖKATSAUS

Kaupungistumiskehitys jatkuu, minkä seurauksena väestö ja taloudellinen aktiviteetti keskittyvät Suomessa aiempaa voimallisemmin harvalukuisammalle kaupunkiseutujen joukolle. Helsingin seudun merkitys Suomen suurimpana talousalueena vahvistuu edelleen. Kaupungistumisen myötä elinkeinorakenne muuttuu palveluvaltaisemmaksi ja avautuvat työmahdollisuudet vetävät työvoimaa kasvukeskuksiin. Kasvukeskusten suuri väestöpohja luo kysyntää uusille tuotteille ja palveluille avaten samalla uusia mahdollisuuksia yrittäjyyteen. Kaupungistuminen nostaa talouden tuottavuutta ja edistää siten yleisemminkin hyvinvoinnin turvaamisen taloudellisia edellytyksiä väestön ikääntyessä.

Kaupungistuminen tarjoaa mahdollisuuksia, mutta kaupunkien kasvu ei tapahdu aina ongelmitta. Asumiskustannukset ovat suuremmilla kaupunkiseuduilla, erityisesti Helsingin seudulla, kohonneet huomattavasti. Tämä tuottaa ongelmia erityisesti pienituloisille kotitalouksille ja luo menopaineita tukijärjestelmille. Samalla asumisen kalleus vaikeuttaa työvoiman muuttoa sinne, missä työmahdollisuuksia avautuu.

Kaupunkiseutujen kasvu edellyttää mittavia investointeja uuteen infrastruktuuriin ja palveluihin. Kasvukeskusten kunnat ovat mittavien investointipaineiden keskellä samalla kun ne ovat lähes yksinomaa kuntien välisen verotulotasauksen nettomaksajia. Valmistelussa oleva maakunta- ja sote-uudistus muokkaa lähivuosina kuntien toimintaa ja toiminnan rahoituspohjaa historiallisella tavalla.

Vantaa on viime vuosina kasvanut nopeasti. Vuonna 2016 Vantaan väestönkasvu oli 2,2 prosenttia. Väestönkasvusta valtaosa koostuu vieraskielisestä väestöstä, jonka osuus on Vantaalla maan korkein, 16,6 prosenttia vuonna 2016. Uusimman väestöennusteen mukaan vuonna 2030 yli 28 prosenttia vantaalaisista on vieraskielisiä. Väestökehityksen ennakointiin liittyy monia haasteita. Viime vuosina syntyvyys on laskenut Vantaalla ja koko maassa voimakkaasti. On varauduttava siihen, että muuttoliikkeessä ja sen rakenteessa voi tapahtua yllättäviä ja nopeita muutoksia.

Vantaa on viime vuosina kasvanut kaupunkikeskusten ympärille ja raideyhteyksiin tukeutuen. Kaupunkikeskukset uusivat kasvojaan ja saavat lisää asukkaita. Asuntotuotanto on korkealla tasolla eikä asuntotuotannon taso ole lähivuosina laskemassa. Vaikka uustuotannossa korostuvat kerrostaloasunnot, monipuolisen asuntotarjonnan edellytykset Vantaalla ovat jatkossakin hyvät.

Yritystoiminta on Vantaalla kehittynyt suotuisasti viime vuosina. Talouden taantumasta huolimatta yritysten yhteenlaskettu liikevaihto on kasvanut 2010-luvulla. Erityisen vahvasti on kehittynyt rakennussektori. Työpaikoissa tarkasteltuna, rakennussektorin ohella, hallinto-ja tukipalveluihin kuuluvien työpaikkojen määrä on kasvanut merkittävästi. Työpaikkojen kasvu on tapahtunut pääosin yksityisellä sektorilla. Aviapoliksen asema maan nopeimmin kasvavana työpaikka-alueena säilyy alueen kehittyessä kohti toiminnallisesti monipuolista kaupunkikeskusta. Kansainvälisten yritysten määrä Aviapoliksen alueella on merkittävä.

Vuodesta 2016 alkaen työttömyys on vähentynyt huomattavasti. Silti edelleen on syytä kantaa huolta toisaalta niin sanotusta rakennetyöttömyydestä, erityisesti niistä työttömistä jotka eivät talouden nousukaudellakaan työllisty ja toisaalta niistä nuorista, jotka peruskoulun jälkeen jäävät vaille toisen asteen koulutusta.

Vuodesta 2012 Vantaalla toteutettu talous- ja velkaohjelma on taittanut Vantaan velkaantumiskehityksen. Samalla Vantaa on toteuttanut mittavat infrastruktuuri-investoinnit ja onnistunut turvaamaan palvelutuotannon. Kaupunki- ja kuntapalvelututkimuksen (2016) mukaan vantaalaiset ovat myös pääosin tyytyväisiä kaupungin tarjoamiin palveluihin.

2. VANTAAN STRATEGIAMALLI VALTUUSTOKAUDELLA 2017–2021 JA STRATEGIAN VALMISTELU

Vantaalainen strategiatyön malli

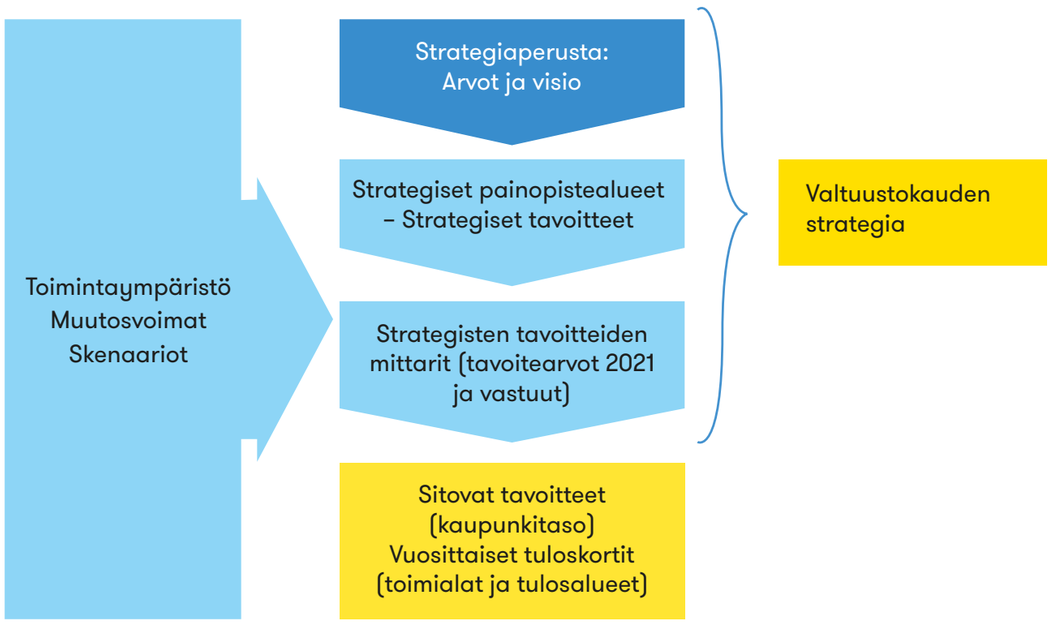
Kuntalain 37 §:n mukaan jokaisessa kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategia laaditaan valtuustokauden mittaiseksi. Vantaan edellinen strategia kattoi vuodet 2013–2017. Uuden valtuuston aloitettua työnsä 1.6.2017 oli syytä tarkistaa ja uusia myös strategia.

Vantaalla strategian keskeisen sisällön muodostavat visio ja arvot sekä kuuden painopistealueen alle jäsennetyt valtuustokauden strategiset tavoitteet ja niille asetetut mittarit. Kuntastrategian ottamisesta huomioon kunnan talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa säädetään kuntalain 110 §:ssä.

Valtuustokauden strategiaa toteutetaan kaupunkitason vuotuisista sitovista tavoitteista ja toimialojen sekä tulosalueiden tuloskorteista lähtien aina yksikkötason tulos- ja kehityskeskusteluihin saakka. Tavoitteiden toteutumista seurataan osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä 3 kertaa vuodessa.

Strategia on johtamisen tärkein työväline. Se ohjaa päätöksentekoa ja johtamista organisaation kaikilla tasoilla. Tuloskortit ovat osa kaupungin johtamisjärjestelmää.

Valtuustokauden strategiassa nimetään ne ohjelmat, jotka ovat osa strategiaa. Ohjelmat tukevat strategisten tavoitteiden toteutumista. Ohjelmien toteuttaminen sovitetaan kunkin taloussuunnitelmakauden taloudellisiin mahdollisuuksiin. Ohjelmien sisältämien toimenpiteiden resursoinnista päätetään vuosittain talousarvion yhteydessä.



Kuva 1. Strategiatyön malli valtuustokaudella 2017–2021

Valtuustokauden strategian valmistelu

Valtuustokauden strategian 2018–2021 valmistelu on edennyt seuraavasti:
- Valtuustokauden 2013–2017 strategian auditointi syksyllä 2016
- Arvoviesti koko henkilöstölle loppuvuodesta 2016
- Kaupunginvaltuuston arviointi- ja lähetekeskusteluseminaari 23.3.2017
- Kaupunginvaltuuston strategiaseminaari 17.–18.8.2017
- Johtoryhmäkäsittelyt, kaupungin toimiala- ja tulosaluejohdon työpajat ja valmistelutyöryhmät
- Kaupungin hyvinvointiryhmän työpaja
- Kaupunginhallituksen iltakoulu 23.10.2017
- Jatkovalmistelu kaupunginvaltuuston iltakoulussa 2.11.2017
- Kaupunginhallituksen esitys strategiasta kaupunginvaltuustolle 27.11.2017
- Kaupunginvaltuuston päätös strategiasta 11.12.2017
- Strategia voimaan 1.1.2018 alkaen

Lisäksi strategian valmistelutyöpajat:
- Nuorisovaltuusto
- Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta
- Vanhusneuvosto
- Svenska kommittén
- Vammaisneuvosto

Asukkaat mukana valmistelussa
- Vantaan tulevaisuuskuvat -hanke
- Kansalaisraati 21.–22.4.2017
- Myös vantaalaisten yritysten näkemyksiä kartoitettiin yhteistyössä Vantaan yrittäjien ja kauppakamarin kanssa

Valtuustokauden strategian seuranta ja arviointi

Valtuustokauden 2018–2021 strategian väliarviointi tehdään valtuustokauden puolivälissä kevään 2020 aikana. Strategian loppuarviointi toteutetaan vuoden 2021 lopun tilanteesta keväällä 2022.

Valtuustokauden strategiaa toteutetaan vuosittaisten valtuustotasoisten sitovien tavoitteiden sekä toimialojen ja tulosalueiden tuloskorttien kautta. Sitovien tavoitteiden toteutumista seurataan kolme kertaa vuodessa osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

3. ARVOT JA VISIO

Vantaan kaupungin valtuustokauden strategiassa määritellään kaupungin visio, arvot, strategiset painopistealueet, tavoitteet sekä mittarit lähtö- ja tavoitetasoineen. Vantaa edistää kuntalain mukaisesti asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla. Strategiassa tehtyjä linjauksia noudatetaan kaikessa kaupungin toiminnassa ja kehittämisessä.

Vantaan visio

Visio ilmaisee tulevaisuuden tahtotilan:

Rohkea ja rento Vantaa on edelläkävijä ja vastuullinen kasvun keskus.

Vantaan arvot

Kaupungin arvot ovat yhteinen käsitys siitä, mikä meille on tärkeää ja arvokasta. Ne ohjaavat kaupungin päätöksentekoa ja koko organisaation toimintaa. Toimialoilla voi lisäksi olla oman toimintansa kannalta määriteltyjä eettisiä periaatteita.

Kaupunki on sitoutunut tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen toiminnassaan ja päätöksenteossaan. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslainsäädännön toimeenpano tapahtuu Vantaan kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman 2017–2020 mukaisesti.

Avoimuus tarkoittaa päätöksentekomme ja koko toimintakulttuurimme läpinäkyvyyttä. Kuuntelemme ja jaamme tietoa. Olemme kansainvälinen kaupunki. Sitoudumme keskusteluun ympäröivän yhteiskunnan kanssa.

Rohkeus on uskallusta nousta tulevaisuuden suunnannäyttäjäksi. Pidämme yllä kokeilemisen kulttuuria, jossa toimimme ennakkoluulottomasti ja haastamme totutut tavat. Etsimme ratkaisuja ja käymme vuoropuhelua yli rajojen.

Vastuullisuus tarkoittaa hyvän elämän turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville. Valmistelussa ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset, sosiaaliset ja taloudelliset näkökulmat.

Yhteisöllisyys on osallisuutta, luottamuksen ja yhteishengen luomista sekä sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin. Olemme hyvä kumppani asukkaille, yrityksille ja yhteisöille.

4. STRATEGISET PAINOPISTEALUEET JA NIIDEN TAVOITTEET

ARVOT

Avoimuus Rohkeus Vastuullisuus Yhteisöllisyys

Turvaamme talouden tasapainon

- Turvaamme talouden tasapainon
- Parannamme tuottavuutta talouslinjausten toteuttamiseksi
- Pidämme konsernin talouden hallinnassa

Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien

- Vahvistamme resurssiviisaasti nykyistä kaupunkirakennetta
- Hyödynnämme rohkeasti kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet
- Vantaan kaupunkiympäristöt ja asunnot ovat kansainvälisesti kilpailukykyisiä

Lisäämme kaupungin elinvoimaa

- Kaupungin työllisyystilanne kehittyy parhaiten pääkaupunkiseudulla
- Työikäisen väestön osaaminen vastaa nykyistä paremmin työelämän muuttuvia tarpeita
- Yrityksille monipuolisia ja vetovoimaisia työpaikka-alueita
- Vantaa tunnetaan tapahtumien kaupunkina

Rohkea ja rento Vantaa on edelläkävijä ja vastuullinen kasvun keskus

Edistämme asukkaiden hyvinvointia

- Vantaalaisten terveys ja hyvinvointi vahvistuvat terveellisempien elintapojen myötä
- Hyvinvointierot vähenevät (alueiden väliset erot/segregaatio ja asukkaiden väliset erot)
- Suomen monikulttuurisin kaupunki hoitaa myös kotouttamisen parhaiten
- Asukkaiden mahdollisuudet osallistua aktiivisesti kaupungin ja oman asuinalueen kehittämiseen lisääntyvät
- Kaupungin tilojen sisäilmatilanne paranee

Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä

- Vantaan palvelut ovat laadukkaita, kustannustehokkaita ja vastaavat asukkaiden tarpeisiin
- Digitaalisista palveluista rakennetaan kuntalaisen pääasiointikanava
- Palveluja kehitetään asiakaslähtöisesti yhteistyössä kuntalaisten, yritysten ja järjestöjen sekä muiden kuntien kanssa

Johdamme uudistuen ja osallistuen

- Johtaminen uudistuu muutoksissa
- Henkilöstön voimavarat vahvistuvat

Kuva 2. Tiivistelmäkuva valtuustokauden strategiasta.

Painopistealue:

Turvaamme talouden tasapainon

Vastuullinen talouden tasapainon turvaaminen on Vantaan tulevaisuuden kannalta keskeinen strategian painopistealue. Vantaan kaupungin lainakanta on noussut 2000-luvun aikana muun muassa suurten liikenneinvestointien johdosta miljardin euron tasolle. Valmisteilla oleva sote- ja maakuntauudistus leikkaa olennaisesti kaupungin tuloja ja toiminnan volyymejä, mutta jättää kaupungin vastuulla olevan lainakannan ennalleen. Tämä tarkoittaa muun kuntasektorin tavoin Vantaan suhteellisen velkaantuneisuuden sekä korkoriskin merkityksen voimakasta kasvua.

Edellisellä valtuustokaudella 2013–2017 jatkettiin Vantaan talouden tavoitteellista tasapainottamista talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman mukaisesti. Kaupungin lainamäärän kasvu saatiin tavoitellusti taitettua valtuustokauden loppuun mennessä investointikaton noudattamisen, käyttötalouden tiukan menokurin sekä toiminnan tuottavuuden parantamisen ja palvelujen uudistamisen kautta.

Kaupungin vuosien 2018–2021 strategian taloustavoitteet mittareineen sekä toimialojen taloustavoitteiden toteuttamisen tueksi valmistelemat kehittämiskärjet (strategian liitteenä) muodostavat uuden valtuustokauden talousohjelman. Strategian taloustavoitteet perustuvat valtuustoryhmien keväällä 2017 tekemään sopimukseen valtuustokauden keskeisistä talouslinjauksista ja strategian painotuksista.

Kaupungin kiihtyneen kasvun ja suurten liikenneinvestointien päättymisen myötä valtuustokauden investointikatto nostetaan 500 milj. euron tasolle emokaupungin peruspalveluinvestointien osalta. Investointikaton kasvu kohdistuu erityisesti peruspalvelujen toimitilainvestointeihin ja osin myös kunnallisteknisiin investointeihin. Osana investointiohjelman valmistelua selvitetään myös vaihtoehtoisten mallien kokeilu peruspalveluinvestointien toteuttamiseksi.

Valtuustokauden lopun tilanteessa tavoitteena on, että emokaupungin lainamäärä on alle miljardi euroa huolimatta kaupungin voimakkaan kasvun tuomista investointipaineista. Kaupungin kokonaistalouden tasapainossa pitäminen sote- ja maakuntauudistuksen riskit huomioiden edellyttää väistämättä käyttötalousmenojen kasvun hillitsemistä vuotuisessa talousarviovalmistelussa toimintaympäristömuutokset huomioiden sekä toiminnan tuottavuuden tavoitteellista kehittämistä koko kaupunkiorganisaatiossa ja myös konserniyhteisöissä. Lisäksi konsernirakennetta tiivistetään ja myös konsernin lainamäärää seurataan.

Kaupungin tulopohjan ja erityisesti verotulopohjan vahvistamiseen tulee strategiakaudella kiinnittää erityistä huomiota. Huolimatta kaupungin voimakkaasta kasvusta Vantaan verotulokehitys on ollut hidasta koko 2010-luvun talouden pitkittyneen matalasuhdanteen myötä. Maanmyyntivoitoilla ja maankäyttösopimuskorvauksilla onkin ollut merkittävä vaikutus viime vuosien hyviin tilinpäätöksiin. Strategiakaudella 2018–2021 tavoitellaan maanmyyntivoittoja vähintään 120 milj. euron edestä.

Strateginen tavoite	**Mittari**	**Lähtötaso** v. 2016 loppu	**Tavoitetaso** v. 2021
1. Turvaamme talouden tasapainon	Käyttötalouden menokehitys	Edellisellä valtuustokaudella keskimäärin 1,7 % per vuosi	Käyttötalouden menokasvu enintään 1,5 % per vuosi
	Maanmyyntivoitot	155 milj. euroa vuosina 2013–2016	Vähintään 120 milj. euroa vuosina 2018–2021
	Kaupungin investointimenot pl. rahoitusosuudet vuosina 2018–2021 (ei sis. rahastot ja liikelaitokset)	371 milj. euroa vuosina 2013–2016	Enintään 500 milj. euroa vuosina 2018–2021
	Kaupungin lainamäärä	1,06 mrd euroa (TP 2016)	Alle 1 mrd euroa vuonna 2021
2. Parannamme tuottavuutta talouslinjausten toteuttamiseksi	Tuottavuuskehitys keskeisissä palveluissa (kuusikkovertailut)	Kuusikkovertailujen nykytila (TP 2016)	Tuottavuus paranee
	Toimitilojen tilatehokkuus	V. 2016 lopun tilanne	Käyttäjäkohtaista tilamäärää seurataan
	Yhtenäinen, keskitetty mittaristo	Talousarviossa esitettävät tunnusluvut (TA 2017)	Kehitetään kaupungin toiminnan yhtenäinen, keskitetty mittaristo TS 2020–2023:een
3. Pidämme konsernin talouden hallinnassa	Konsernin lainamäärä	2,04 mrd euroa (TP 2016)	Alle 2,2 mrd euroa vuonna 2021
	Konsernin pitkäaikaiset vastuut	Leasing- ja vuokravastuut yht. n. 338 milj. euroa (TP 2016)	Leasing- ja vuokravastuut alle 370 milj. euroa vuonna 2021
	Konsernirakenteen tiivistäminen	V. 2016 lopun tilanne	Konserniyhtiöiden tavoitteiden ja mission tarkistaminen valtuustokauden aikana. Konsernirakenne tukee kaupungin strategian mukaista toimintaa

Painopistealue:

Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien

Tulevaisuuden Vantaa on kaupunki, johon sen asukkaat ovat juurtuneet, jossa he viihtyvät ja toteuttavat itselleen tärkeitä asioita. Asukkaille tehdyn Vantaan tulevaisuuskuvat -kyselyn mukaan kaupunkilaiset haluavat omaleimaisen kaupungin, josta löytyy kaikkea kaupunkimaisista keskustoista vehreisiin omakotialueisiin, maaseutuun ja metsiin. Luonto on kaikkia lähellä ja jokaisen koettavissa. Vantaa on myös hyvien yhteyksien kaupunki, jossa liikennepalvelut niin ulkomaille kuin lähiseudulle ja muuhun maahan ovat sujuvat. Vantaa kasvaa viisaasti ja käyttää voimavaransa tehokkaasti turvaten hyvän elämän mahdollisuudet myös tulevaisuudessa. Asukkaat ovat keskeisessä roolissa kotikaupunkinsa kehittämisessä.

Vantaata kehitetään ja rakennetaan kansainvälisenä, vetovoimaisena lentokenttäkaupunkina. Vantaalle hakeutuvat tulevaisuudessa niin asukkaat kuin yritykset, joita houkuttelevat monipuoliset ja vetovoimaiset yritys- ja asuinalueet, hyvä saavutettavuus, turvallinen ja resurssiviisas toimintaympäristö sekä ensiluokkaiset yhteydet eri puolille maailmaa. Kaupungin vetovoimaa vahvistetaan lisäksi aktiivisella elinkeinopolitiikalla, urbaania elämänmuotoa tukevalla rakentamisella sekä kiinnostavia tapahtumia mahdollistavilla ratkaisuilla.

Vantaan resurssiviisauden tiekartta ohjaa kaupungin kehitystä kohti päästötöntä, jätteetöntä ja luonnonvaroja kestävästi käyttävää kaupunkia. Resurssiviisaus huomioidaan rakennusten, tuotteiden ja palvelujen hankinnoissa ja käytössä koko niiden elinkaaren ajalta. Näin luodaan edellytykset kestävälle hyvinvoinnille. Kaupunki myös edistää omassa toiminnassaan kiertotaloutta ja samalla kannustaa sekä luo edellytyksiä alan yrittäjyydelle. Tavoitteena on hiilineutraali Vantaa vuonna 2030.

Kaupunki hillitsee toimillaan ilmastonmuutosta ja sopeutuu muutoksiin ennakoivasti. Hillitsemis- ja sopeutumistoimia sekä resurssitehokkuutta edistetään muun muassa suosimalla luonnonmukaisia hulevesi- ja viherrakenneratkaisuja. Aluekehittämiskohteissa minimoidaan ylijäämämassojen siirrot alueelta ja infrastruktuurin rakentamisessa lisätään uusiomateriaalien käyttöä.

Tulevaisuuden Vantaa rakentuu vahvojen keskusten varaan. Pääosa rakentamisesta sijoittuu tiivistyville keskusta-alueille ja joukkoliikennevyöhykkeille. Pientalovaltaisilla alueilla edistetään alueiden vehreyden säilyttävää täydennysrakentamista. Vantaan laajoja viheralueita arvostetaan suuresti kaupunkilaisten keskuudessa. Kaupungin kattava viherverkosto ekologisine käytävineen säilytetään kaupungin kasvaessa. Näitä kysymyksiä tarkastellaan myös valtuustokauden aikana laadittavassa uudessa yleiskaavassa.

Vantaata kehitetään enenevissä määrin joukkoliikenne- ja pyöräilykaupungiksi. Tulevaisuudessa yhä useampi pyöräilee ainakin osan työmatkastaan. Pyöräilyn ja muun kevyenliikenteen infrastruktuuria parannetaan. Myös työpaikkarakentaminen sijoittuu hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrelle.

Vantaa hyödyntää rohkeasti kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet. Korkeaa rakentamista edistetään keskustoissa ja asemien läheisyydessä. Kaupungin keskusta-alueista kasvaa vilkkaita ja omaleimaisia toiminnallisesti sekoittuneita alueita. Asuminen, työskentely ja vapaa-aika sijoittuvat lomittain ja osin samoihin rakennuksiin. Kaupunkitila liikkeineen, palveluineen ja puistoineen on viihtyisää ja elävää. Tiloja löytyy myös yritystoiminnalle ja kolmannen sektorin toimijoille. Erilaisilla kulttuuritapahtumilla on paikkansa keskustoissa. Pysäköinnin uudelleenjärjestelyillä tehostetaan keskusta-alueiden maankäyttöä. Yhä useammalle oma auto ei ole välttämätön väline arkisten asioiden hoidossa. Kaupunkikeskusten elinvoimaa seurataan systemaattisesti.

Aviapolista kehitetään kansainvälisenä keskuksena. Alueelle rakentuu vilkasta, urbaania ja monipuolista asumisen, työnteon ja palveluiden ympäristöä. Erilaisilla kokeiluilla ja piloteilla turvataan se, että alue uudistuu ja on jatkuvasti kehityksen kärjessä. Alueelle kehitetään uusi kaupunkivihreän malli.

Tulevaisuuden asuminen Vantaalla on laadukasta ja kansainvälisesti kilpailukykyistä. Omaleimaiset ja erilaisia elämäntyylejä suosivat alueet tarjoavat asumiselle vaihtoehtoja kansainväliseste Aviapoliksesta ja omaleimaisista keskuksista maaseudun kartanomaisemiin ja kyliin. Asuntoja löytyy erilaisiin elämäntilanteisiin ja erikokoisille perheille. Asuntotuotannon monipuolisuudella turvataan elämänkaaren pituinen asumisura Vantaalla. Vantaa tarjoaa tuloihin nähden kohtuuhintaista asumista.

Aktiivisuuteen ja yhteisöllisyyteen kannustavat asuntoalueet ovat turvallisia kaikille. Asuinympäristöt suunnitellaan viihtyisiksi, terveellisiksi ja esteettömiksi. Keskusta-alueilla puistot ja väljemmillä asuinalueilla lähimetsät ulkoilureitteineen tarjoavat paikkoja virkistymiseen ja rauhoittumiseen. Joenvarsialueiden virkistyskäyttömahdollisuuksia lisätään edelleen. Sipoonkorven luonnonsuojelualueella ulkoilukäytön mahdollisuuksia kehitetään.

Vantaalle valmistuu strategiakauden alussa uusi asunto-ohjelma. Asumisen laatua kehitetään määrätietoisesti arkkitehtuuri- ja tontinluovutuskilpailuilla. Erilaisia asuntokonsepteja ja asumisen pilottihankkeita kuten ekokyliä ja puutalokortteleita kehitetään. Asumisen ekotehokkuudella pidetään asumisen elinkaarenmittaiset kustannukset kohtuullisina. Asuntojen tasapainoisella hallintamuotojakaumalla ehkäistään asuinalueiden eriytymiskehitystä (segregaatiota). Asuntomuotojen hallintamuoto- ja huoneistojakauman määrittely otetaan osaksi maankäyttösopimuksia, kunnallistekniikan sopimuksia ja asemakaavamääräyksiä.

Strateginen tavoite	**Mittari**	**Lähtötaso** v. 2016 loppu	**Tavoitetaso** v. 2021
4. Vahvistamme resurssiviisaasti nykyistä kaupunkirakennetta	Asukaskohtaiset kasvihuonekaasupäästöt vähenevät	4,9 t CO_2-ekv./as.	3,7 t CO_2-ekv./as.
	Yleiskaavan laatiminen ja kaupunkiympäristön ekologisen tasapainon vahvistaminen	Yleiskaavan ajantasaisuus selvitetty	Yleiskaava hyväksytty, ekologiset viheryhteydet selvitetty ja ekologinen tasapaino turvattu
	Joukkoliikenteen matkustajamäärät nousevat	126 000 joukkoliikennenousua arkipäivittäin	2,5 % vuotuinen kasvu
	Pyöräilijöiden määrä nousee	15 100 (neljän laskentapisteen syksyn huippuviikon arkipäivien summa)	3 % vuotuinen kasvu
	Ympäristöaiheinen teemavuosikäytäntö vakiintunut	Yksi teema vuosittain	Käytäntö vakiintunut

Strateginen tavoite	Mittari	Lähtötaso v. 2016 loppu	Tavoitetaso v. 2021
5. Hyödynnämme rohkeasti kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet	Kaupunkikeskuksien kasvua vahvistetaan uudella poikittaisella joukkoliikenteen runkoyhteydellä	Ei runkolinjaa	Bussirunkolinja 570 on aloittanut toimintansa ja samalle yhteysvälille on laadittu kaupunkiraitiotien yleissuunnitelma
	Kaupunkikeskusten elinvoima kasvaa *	3,1 (v. 2017)	3,5
	Aviapoliksen keskusta kehittyy ja kaupunkirakenne sekoittuu (asukkaiden ja työpaikkojen suhde tasapainottuu). Aviapoliksen keskustaan kaavoitettu uusi kerrosalaneliömetrimäärä	0	500 000 k-m^2
6. Vantaan kaupunkiympäristöt ja asunnot ovat kansainvälisesti kilpailukykyisiä	Asukastyytyväisyys asukasbarometrissä	Ensimmäinen asukasbarometri tehdään 2018	Asukasbarometrin tulos parantunut
	Arkkitehtuuri- ja laatukilpailujen määrä (kpl)/vuosi	3 kpl	Vähintään 4 kpl vuodessa
	Perheasuntojen (4h+k/kk ja suuremmat) määrä (%) kerrostalotuotannossa	4,3 %	10 %
	Vapaarahoitteisten omistusasuntojen osuus (%) asuntorakentamisessa	48,8 %	Vähintään 50 %
	Kohtuuhintaisten valtion tukemien asuntojen määrä	Pitkä korkotuki: 10,6 % Lyhyt korkotuki tai asumisoikeus: 12,5 %	20 % kokonaismäärästä 10 % kokonaismäärästä

*Elinvoimaluku. Elävät Kaupunkikeskustat ry.

Painopistealue:

Lisäämme kaupungin elinvoimaa

Elinvoimainen ja kansainvälinen Vantaa houkuttelee uusia asukkaita, yrityksiä, matkailijoita sekä erilaisia toiminnan ja talouden virtoja. Se luo aktiivisesti uutta työtä, neuvoo ja aktivoi alueen yrityksiä, rakentaa, profiloi ja markkinoi kiinnostavia ja laadukkaita yritys- ja asuinalueitaan sekä mahdollistaa erilaisia kaupungin elinvoimaa ja kiinnostavuutta lisääviä tapahtumia, kokouksia ja konferensseja. Vantaa hyödyntää suurten infrainvestointiensa tuomat elinkeinopoliittiset mahdollisuudet täysimääräisesti ja haluaa jatkossakin olla Suomen elinvoimaisin kaupunki ja yritysten näkökulmasta houkuttelevin sijoittumiskohde.

Vantaa kasvattaa kansainvälisyyteen ja houkuttelee alueelleen yhä enemmän uusia osaajia, yrityksiä ja matkailijoita, niin kansainvälisiä kuin kotimaisiakin. Alueen elinvoimaa ja osaamistaloutta tuetaan kansainvälisillä sijoittumispalveluilla, kehittämällä englanninkielisiä palveluja sekä monipuolisilla ja laadukkailla asumisvaihtoehdoilla, jotka ovat tärkeitä myös kaupungin tulopohjan vahvistamiseksi.

Vantaan elinkeinopolitiikka koostuu yritysten neuvonta- ja sijoittumispalveluista sekä erilaisista kehittämistoimenpiteistä. Näitä tehtäviä hoidetaan tiiviissä yhteistyössä kaupungin eri toimialojen sekä alueellisten kehittämiskumppaneiden kanssa.

Elinkeinokehittämisessä painottuu nykyisin yhä enemmän yritysryppäiden ja verkostojen kehittäminen yksittäisten yritysten sijaan. Ne voivat muodostua samalle liiketoimintakonseptille tai olla alueellisista tarpeista lähtevää. Niiden luomisessa myös oppilaitosten rooli on entistä keskeisempää. Yhteistyö oppilaitosten ja kärkitoimijoiden kanssa on tärkeää jo nyt eri verkostoissa (esim. Aviapolis-alue, matkailuverkosto, erilaiset kauppiasyhdistykset, jne.) ja näitä hyviä kokemuksia on syytä jatkossa levittää myös muille toimialoille. Tätä kautta voidaan edistää entistä vaikuttavampien yritysryppäiden muodostumista sekä linkittää kaupunki, yritykset ja oppilaitokset entistä vahvemmaksi toiminnalliseksi kehittäjäverkostoksi.

Strategiakauden aikana tullaan muodostamaan yhteistyömalli, jossa huomioidaan nykyistä vahvemmin kaupungin elinkeinorakenteen kannalta keskeiset kärkiklusterit. Kaupunki, kärkiyritykset ja alueen oppilaitokset (Mercuria, Metropolia, Laurea ja Varia) muodostavat vantaalaisen yhteistyömallin, joka toimii niin haasteiden esille tuojana kuin yrittäjyyteen ja liiketoimintaan kasvattajana sekä uusien liiketoimintamallien kehitysympäristönä. Strategiakauden aikana Vantaa vahvistaa aktiivisesti kansallista ja kansainvälistä korkeakouluyhteistyötä.

Työelämän murroksen ja uusien teknologioiden myötä työelämän vaatimukset muuttuvat nopeaan tahtiin. Tämän vuoksi Vantaalla panostetaan osaamisen kehittämiseen yhteistyössä kaupungin, oppilaitosten ja yritysten kanssa muuttuvan työelämän tarpeita vastaavaksi. Kouluissa ja oppilaitoksissa lisätään järjestelmällistä yrittäjyyskasvatusta ja liiketoimintaosaamisen koulutusta.

Koulutuksen ja työelämän nivelvaiheisiin kiinnitetään erityistä huomiota, kuten siirtymiseen koulutuksesta työelämään sekä alanvaihtoihin. Näihin panostetaan sekä kehittämällä opetusta kaikilla tasoilla luomaan parempia valmiuksia tulevaisuuden työelämää silmällä pitäen että kehittämällä edelleen koulutuksen ja työelämän välistä yhteistyötä. Opetuksessa ja koulutuksessa kehitetään moderneja oppimisympäristöjä ja digiajan oppimisen tapoja.

Kaupungin oppilaitosten kampusverkostoista muotoutuu entistä vahvempia osaamiskeskittymiä, joiden toiminta tukee yritysalueiden kehittymistä ja lisää niiden houkuttelevuutta. Aviapoliksen lisäksi kampusverkostoja rakennetaan muilla alueilla kuten Tikkurila-Jokiniemen, Myyrmäen suuralueen sekä Vehkala-Vantaankosken tulevassa kehityksessä. Kaupunki toimii alustana ennakkoluulottomille kokeiluille sekä yritysten että oppilaitosten kehittämille uusille innovaatioille. Kaupungin strategisissa hankinnoissa korostuu puhtaiden ja älykkäiden ratkaisujen edistäminen kautta linjan.

Vantaa edistää asukkaiden työllistymistä avoimille työmarkkinoille, auttaa yrityksiä osaavan työvoiman rekrytoinnissa sekä tarjoaa monialaisia ohjaus- ja kuntouttavan työtoiminnan palveluita. Työllistämisen lisätuen määrärahoja kasvatetaan asteittain ja lisätään yritysyhteistyötä vaikeasti työllistyvien saamiseksi avoimen sektorin työpaikkoihin. Kaupunki tukee maahanmuuttajien koulutusta ja työllistymistä sekä varmistaa kansainvälisten osaajien saatavuuden. Maahanmuuttajien ja vaikeammin työllistyvien työllisyyttä edistetään kehittämällä innovatiivisia koulutusratkaisuja yhteistyössä oppilaitosten, TE-hallinnon ja järjestöjen kanssa.

Tulevaisuuden Vantaa tunnetaan tapahtumarikkaana kaupunkina. Kasvava tapahtumatarjonta on kaupungille merkittävä elinvoimatekijä ja sen aluetaloudelliset vaikutukset, muun muassa matkailupalvelujen käyttö, ovat huomattavia. Kaupungin näkyvyys, tunnettuus ja imago kehittyvät tapahtumien myötä.

Matkailu on kehittynyt Vantaalla vahvasti ja esimerkiksi tilastoidut majoitusyöt ovat lisääntyneet viimeisen kymmenen vuoden aikana peräti 74 prosenttia. Matkailun kehitysnäkymät ovat edelleen hyvin lupaavat kasvavan lentoliikenteen, lisääntyneiden matkailu- ja ostoskohteiden sekä lisääntyvien majoituskohteiden myötä. Haasteena ja samalla selkeänä kehityskohteena Vantaalla on suuria konsertti-, kokous-, näyttely- ja messutapahtumia mahdollistavan tapahtuma-areenan puuttuminen.

Vantaa mahdollistaa omalla toiminnallaan tapahtumien määrän kasvattamisen. Edellytyksiä tälle ovat palvelujen monipuolisuus, sujuvat liikenneyhteydet ja kaupungin toimivuus sekä viihtyisyys. Kaupunki on tapahtumien tuottajille joustava ja reilu yhteistyökumppani, jonka kanssa asiointi on mutkatonta. Tikkurilaa, Myyrmäkeä ja Martinlaaksoa kehitetään taiteen, kulttuurin ja festivaalien paikkoina. Hakunilaa ja Myyrmäkeä kehitetään suurten liikuntatapahtumien ja -kilpailujen paikkoina.

Strategiakauden aikana Vantaalle syntyy uusia suuria ja merkityksellistä tapahtumia. Kaupungin tuki tapahtumien järjestämiseen määritellään erillisessä tapahtumaohjelmassa. Vantaa tavoittelee suurten ja keskikokoisten liikunta- ja kulttuuritapahtumien lisäksi messuja sekä ammattiverkostojen ja -yhdistysten kokouksia.

Strateginen tavoite	**Mittari**	**Lähtötaso** v. 2016 loppu	**Tavoitetaso** v. 2021
7. Kaupungin työllisyystilanne kehittyy parhaiten pääkaupunkiseudulla	Työllisyyspalvelujen asiakkaista aktiivitoimenpiteissä (työllisyyttä edistävä monialainen yhteispalvelu), vuoden keskiarvo	19,9 %	40 %
	Yrityskäyntien määrä (työllisyyspalvelut, elinkeinopalvelut, ja maankäyttö)/vuosi	Uusi mittari	1 000
	Työttömyysaste	12,2 %	6,1 %
	Pitkäaikaistyöttömyys (Pitkäaikaistyöttömien määrä)	4 877	2 439
	Nuorisotyöttömyys (Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä)	1 454	727
8. Työikäisen väestön osaaminen vastaa nykyistä paremmin työelämän muuttuvia tarpeita	Perusopetuksen jälkeiseen jatkokoulutukseen sijoittuneiden %-osuus	98,7 %. Jokaiselle perusopetuksen päättävälle nuorelle mahdollistetaan jatkokoulutuspaikka	99 %. Jokaiselle perusopetuksen päättävälle nuorelle mahdollistetaan jatkokoulutuspaikka
	Variassa ammatillisen tutkinnon (pt, at, eat)* suorittaneiden työllistymisaste tutkinnon suoritusvuotta seuraavan vuoden lopussa	56 % (2015)	63 %
	Lukion päättäneistä (nuorten koulutus) jatkokoulutukseen samana vuonna päässeet %	27,8 % (2015)	30 %
	Koulujen ja oppilaitosten yrittäjyyskasvatuksen toimenpidesuunnitelma	Toimenpidesuunnitelmaa ei ole	Toimenpidesuunnitelma laadittu ja toteutuksessa
9. Yrityksille monipuolisia ja vetovoimaisia työpaikka-alueita	Työpaikkojen määrän kehitys	109 779 (2015)	115 000
	Uusien yritysten lukumäärä vuodessa	1 154	1 300
	Osaamisintensiivisten työpaikkojen osuus	9,7 %	12 %
	Aviapoliksen alueelle sijoittuneiden kansainvälisten yritysten määrä / vuosi	459 (2015)	Kansainvälisten yritysten määrän 2 %:n vuotuinen kasvu
10. Vantaa tunnetaan tapahtumien kaupunkina	Suurten kulttuuri- ja liikuntatapahtumien määrä	10 (kulttuuripalvelut) / vuosi 1 (liikuntapalvelut) /vuosi	4 uutta /strategiakausi 1 uusi/strategiakausi
	Mielikuva Vantaasta tapahtumien kaupunkina	Mittausmenetelmän kehittäminen	Mittausmenetelmä kehitetty ja mittauksista positiivinen tulos

*perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkinnot

Painopistealue:

Edistämme asukkaiden hyvinvointia

Kunnan keskeinen tehtävä on asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen. Tulevaisuuden Vantaalla asukkaiden hyvinvointi on lisääntynyt ja se jakautuu entistä tasaisemmin kaikille alueille ja asukasryhmiin. Kaupunki kannustaa kuntalaisia aktiivisuuteen, omatoimisuuteen sekä omasta ja lähipiirin hyvinvoinnista huolehtimiseen.

Valtaosa vantaalaisista voi hyvin ja useiden terveelliset elintavat ovat lisääntyneet viime vuosina. Tästä huolimatta kuntalaisten terveys- ja hyvinvointierot ovat suuria ja ne jatkavat kasvua. Riskitekijöitä ovat muun muassa taloudellinen tilanne, terveysongelmat ja yksinäisyys. Hyvinvointierojen hillitsemisessä ensiarvoisen tärkeää on kiinnittää huomiota alueellisiin eroihin, terveellisiin elintapoihin, sosiaalisiin suhteisiin, koulutukseen ja työllisyyteen.

Vantaan kaupunki kannustaa ja tukee terveellisten elintapojen omaksumista ja niiden ylläpitämistä. Terveyttä ja hyvinvointia vahvistetaan kaikilla toimialoilla tarjoamalla tietoa, mahdollisuuksia ja tukea liikunnan lisäämiseen sekä päihteiden käytön vähentämiseen. Kaupunki turvaa kasvavan väestön liikuntamahdollisuudet rakentamalla uusia lähiliikuntapaikkoja ja ylläpitämällä jo olemassa olevia. Kaikki suomen- ja ruotsinkieliset päiväkodit ovat mukana Liikkuva koulu- ja Leikkien liikkumaan -hankkeissa.

Yhteisöllisyys luo hyvinvointia ja vastaavasti yksinäisyydellä tai kiusaamisen kohteeksi joutumisella on haitallisia hyvinvointi- ja terveysvaikutuksia. Yksi tapa löytää mielekästä toimintaa ja uusia kavereita on harrastustoiminta. Vantaan kaupunki panostaa lasten ja nuorten harrastustoimintaan tavoitteenaan, että jokaisella lapsella on vähintään yksi mielekäs harrastus. Vantaa kehittää myös kaikkien toimijoiden yhteistä työtä, jotta yhdenkään lapsen tai nuoren ei tarvitsisi kokea kiusaamista tai tunnetta, että on jäänyt syrjään.

Vantaan kaupunkirakenne kehittyy voimakkaasti. Sen ei kuitenkaan tarvitse tarkoittaa asukkaiden eriarvoisuuden kasvua. Vantaa seuraa entistä tiiviimmin yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista ja ottaa käyttöön alueelliset hyvinvointimittarit. Tämän lisäksi resursseja kohdennetaan sinne, missä tukea tarvitaan enemmän.

Alueellisten palvelujen tasa-arvoisuutta voidaan tarpeen niin vaatiessa kehittää myönteisen erityiskohtelun (positiivisen diskriminaation) kautta. Valtio on myöntänyt Vantaan perusopetukselle runsaat miljoona euroa tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin, erityisopetuksen laadun kehittämiseen ja opetusryhmäkoon pienentämiseen. Rahoitus on jaettu kouluille koulukohtaisten indikaattorien perusteella. Lisäksi Vantaan perusopetuksen talousarviosta kohdennetaan myönteiseen erityiskohteluun vuosittain n. 1,2 miljoonaa euroa. Valtionavustuksella ja Vantaan omalla rahoituksella tuetaan haasteellisilla toiminta-alueilla toimivien koulujen toimintaedellytyksiä.

Vantaan esiopetus on saanut Opetus ja kulttuuriministeriöltä rahoitusta vastaavaan tarkoitukseen 113 000 euroa, omarahoitusosuus on 48 000 euroa, yhteensä 161 000 euroa, joka käytetään resurssilastentarhanopettajien palkkaamiseen. Ratkaisulla pyritään lisäämään pedagogista osaamista esiopetusryhmissä, joissa on sekä tehostetun tai erityisen tuen (lapsia) että monikielisiä lapsia. Valtiolta saadun rahoituksen lisäksi varhaiskasvatuksen talousarviosta 2018 kohdennetaan rahaa 0,1 miljoonaa euroa, jolla palkataan 15 lastentarhanopettajaa lastenhoitajien sijaan. Pedagogista osaamista nostetaan päiväkodeissa, joissa monikulttuuristen lasten osuus on tavanomaista korkeampi.

Vantaata kehitetään niin, että kuntalaiset tietävät, mitä kaupungissa tapahtuu ja miten he voivat osallistua ja vaikuttaa kaupunkitasoisesti tai omalla asuinalueellaan. Vantaalainen asukasosallisuuden malli Osallistuva Vantaa edistää asukkaiden ja päättäjien kohtaamista. Monikanavainen viestintä sekä monipuoliset kasvokkaiset ja sähköiset osallistumisen tavat täydentävät perinteisiä asukastilaisuuksia ja kuulemisia. Kaupunkiorganisaatio, 3. sektori, yritykset, paikalliset verkostot ja kansalaisaktiivit ja asukkaat kehittävät Vantaata yhdessä ja itsenäisesti. Avoimuus ja toimiva vuorovaikutus lisäävät luottamusta ja hyvinvointia sekä esimerkiksi kiinnostusta äänestämiseen.

Vantaan vieraskielisten osuus asukkaista jatkaa kasvua. Tällä hetkellä heitä on jo yli 16,6 prosenttia asukkaista ja suuri osa kaupunkiin muuttavista asukkaista on maahanmuuttajataustaisia. Kaupungin menestykselle on ensisijaisen tärkeää, että kotouttaminen hoidetaan hyvin ja jokaisella on mahdollisuus kotoutumiseen. Onnistuneella kotouttamisella uusista asukkaista tulee asuinalueeseensa ja kaupunkiinsa sitoutuneita aktiivisia kuntalaisia.

Vantaan kaupungin terveet toimitilat ovat tärkeä osa kaupunkilaisten hyvinvointia. Toimitilojen sisäilmaongelmien selvittämistä tullaan nopeuttamaan. Toimitilan sisäilmakorjauksen jälkeistä käyttäjätyytyväisyyttä parannetaan ja korjattujen tilojen sisäilmaolosuhteisiin vaikuttavien tekijöiden seurantaa tehostetaan.

Vantaan hyvinvointiohjelmatyö uudistuu. Käynnistyvän strategiakauden alussa hyväksytään Vantaan hyvinvointiohjelma, joka yhdistää ikäkausittaiset hyvinvointisuunnitelmat ja -ohjelman: lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma (HYVIS), aikuisväestön hyvinvointiohjelma (AHVO) ja ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma. Lisäksi siihen liitetään monikulttuurisuusohjelma, turvallisuussuunnitelma ja vammaispoliittinen ohjelma (Wampo). Hyvinvointiohjelman keskiössä on yhteinen hyvinvointityö eli asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä hyvinvointierojen kaventaminen. Läpileikkaavina teemoina ovat mm. osallisuus, yhdenvertaisuus, tasa-arvo, turvallisuus sekä kaksikielisyys.

Asukkaiden ja sidosryhmien turvallisuus koetaan Vantaalla tärkeäksi. Turvallisuuden edistämistä toteutetaan pääosin osana hyvinvointiohjelmaa ja sille tullaan laatimaan erillinen toimenpidesuunnitelmansa. Valtuustokaudelle 2018–2021 turvallisuuden edistämisen painopisteiksi on päätetty osallisuuden ja lähiölähtöisen turvallisuustyön lisääminen, lähisuhdeväkivallan ehkäiseminen, monimuotoisesti turvallinen Vantaa ja liikkumisen turvallisuus.

Hyvinvointiohjelma on strategiaa toimeenpaneva ohjelma. Se toimii Vantaan kaupungin strategian painopisteen Edistämme asukkaiden hyvinvointia tavoitteiden toteuttamisen työkaluna konkretisoimalla ne toimenpiteiksi hyvinvointiohjelman ja -suunnitelmien tasolla.

Strateginen tavoite	Mittari	Lähtötaso v. 2016 loppu	Tavoitetaso v. 2021
11. Vantaalaisten terveys ja hyvinvointi vahvistuvat terveellisempien elintapojen myötä	**Liikunnan lisääntyminen** Vähintään tunnin päivässä liikkuvat % (Lähde: Kouluterveyskysely 2017)	4. ja 5. luokka 42 % 8. ja 9. luokka 19 % lukio 14 % AOL 15 %	Osuudet nousevat
	Vapaa-ajan liikuntaa harrastamattomien osuus (Lähde: Kansallinen ATH-tutkimus 2015)	aikuisväestö 21 %	Vapaa-ajan liikuntaa harrastamattomien osuus laskee
	Tupakoinnin väheneminen Päivittäin tupakoivien osuus (Lähde: Kouluterveyskysely 2017, ATH-tutkimus 2015)	Yläkoulu 5 % Lukio 4 % AOL 20 % Aikuisväestö 14 %	Päivittäin tupakoivien osuus vähenee
	Alkoholin liikakäytön väheneminen Alkoholia liikaa käyttävien osuus (Lähde: Kouluterveyskysely 2017, ATH-tutkimus 2015)	Yläkoulu 9 % Lukio 24 % AOL 26 % Aikuisväestö 27 %	Alkoholia liikaa käyttävien osuus vähenee
12. Hyvinvointierot vähenevät	**Alueiden väliset hyvinvointierot (segregaation torjunta):** Positiiviseen erityiskohteluun alueellisesti osoitettu euromäärä	Perusopetuksen erityiskohteluun osoitettu määräraha lukuvuoden 2017-2018 osalta yht. 2,3 milj. e Esiopetuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet yhteensä 160 t. e	Molemmat yhteensä 4 milj. e.
	Sosioekonominen indeksi (viiden ylimmän ja viiden alimman alueen keskiarvojen erotus)	110 (2015)*	Heikoimpien ja parhaimpien alueiden väliset erot eivät kasva
	Ikävakioitu sairastavuusindeksi (suurimman ja pienimmän alueen arvon erotus)	47 (2015)**	Heikoimman ja parhaimman alueen ero ei kasva

*Sosioekonominen indeksi koostuu kaupunginosittaisen työttömyysasteen, pienituloisten osuuden (kulutusyksikkökohtaisten käytettävissä olevien rahatulojen perusteella kahteen alimpaan desiiliin kuuluvien asuntokuntien prosenttiosuus) ja vain perusasteen käyneiden osuuden (perusasteen koulutuksen käyneet henkilöt suhteessa työvoimaan kuuluviin) painotetusta keskiarvosta, jota suhteutetaan vuosittain kunnan keskiarvoon. Alueiden, eli kaupunginosien, eroja seurataan vertaamalla viiden korkeimman ja viiden matalimman alueen indeksilukujen keskiarvon erotusta.

**Ikävakioitu sairastavuusindeksi perustuu kolmeen tilastomuuttujaan: kuolleisuuteen, työkyvyttömyyseläkkeellä olevien osuuteen työikäisistä (16–64-vuotiaat) sekä lääkkeiden ja ravintovalmisteiden korvausoikeuksien haltijoiden osuuteen väestöstä. Niistä kukin on suhteutettu maan väestön keskiarvoon. Sairastavuusindeksi on näiden kolmen osaindeksin keskiarvo.

Strateginen tavoite	Mittari	Lähtötaso v. 2016 loppu	Tavoitetaso v. 2021
12. Hyvinvointierot vähenevät (jatkuu)	**Asukkaiden hyvinvointierot:** Varhaiskasvatuspalveluissa olevien lasten osuus varhaiskasvatusikäisistä	Syyskuu 2017: 77,7 % 15 %	Osuus nousee
	Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa (Kouluterveyskysely 2017)	4. ja 5. luokka 81 % 8. ja 9. luokka 89% lukio 93 % AOL 79 %	Osuudet nousevat
	Kokenut kiusaamista	Alakoulu 23 % Yläkoulu 28 % Lukio 14% AOL 13 %	Osuudet laskevat
	Yhä harvempi nuori putoaa pois koulutuksesta tai muista aktiivisista toimenpiteistä	Nuorista tehtyjen huoli-ilmoitusten määrä 688 kpl (2016) Ilman toisen asteen tutkintoa olevat 20-29 vuotiaat nuoret 7200 hlöä (2016)	Laskee Laskee
	Ammatillisen koulutuksen keskeyttämis-% Variassa	13,6 %	11,5 %
	Niiden 15-29-vuotiaiden vain peruskoulun suorittaneiden osuus samanikäisistä, jotka eivät ole koulutuksessa, työssä, suorittamassa asevelvollisuutta/siviilipalveluksessa tai eläkkeellä	Vuosi 2015 7,1 %	Osuus laskee
13. Suomen monikulttuurisin kaupunki hoitaa myös kotouttamisen parhaiten	Ulkomaan kansalaisten työttömyysaste	28,9 %	14,5 %
	Vantaalaisten vieraskielisten määrä, jotka ovat mukana jossakin kotoutumista tukevassa toimenpiteessä	Vuosi 2016: **3734** Sisältää a.) te-hallinnon kotoutumiskoulutus 1049, b.) Kaupungin suomen kielen koulutus 2525 (Vantaan Aikuisopisto), c.) 3. sektori (esimerkkinä Luetaan yhdessä-opetus 160)	Määrät kasvavat

Strateginen tavoite	Mittari	Lähtötaso v. 2016 loppu	Tavoitetaso v. 2021
13. Suomen monikulttuurisin kaupunki hoitaa myös kotouttamisen parhaiten (jatkuu)	Vieraskielisten vain peruskoulun suorittaneiden 15-29-vuotiaiden, jotka eivät ole koulutuksessa, työssä, suorittamassa asevelvollisuutta/siviilipalveluksessa tai eläkkeellä, osuus samanikäisistä vieraskielisistä nuorista	Vuosi 2015 18,9 %	Osuus laskee
14. Asukkaiden mahdollisuudet osallistua aktiivisesti kaupungin ja oman asuinalueen kehittämiseen lisääntyvät	Uudet osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet	Uusi mittari	Lukumäärä per toimiala /tulosalue
	Osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksiin tyytyväisten osuus	Uusi mittari	Nousee
	Kuntavaalit äänestysaktiivisuus-%	52 %	Nousee
15. Kaupungin tilojen sisäilmatilanne paranee	Käyttäjätyytyväisyys olosuhteiden parantumiseen korjauskohteissa	71 %	Vähintään 80 %
	Korjatuista tiloista ei tule sisäilmakorjausten jälkeen uusia sisäilmaongelmailmoituksia	Uusi mittari	0

Painopistealue:

Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä

Vantaalaiset saavat laadukkaat peruspalvelut, joissa asiakaskokemus on erinomainen. Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti ja ne vastaavat asiakastarpeita. Kunta tarjoaa hyvät puitteet ja edellytyksiä asukkaiden omaehtoisen hyvinvoinnin ylläpitoon.

Palvelujen kehittämisessä lähtökohtana on ennaltaehkäisevä työote, jossa kaupunki luo asukkaille mahdollisuuksia ylläpitää ja edistää omaa hyvinvointia ja tarjoaa asukkaiden voimavaroja vahvistavaa varhaista tukea. Toimiala- ja tulosaluerajat ylittävä yhteinen työ on oleellinen osa ennaltaehkäisevää työotetta. Hyvinvointiohjelmatyö tukee toimijoiden yhteisen työn kehittämistä.

Asiakkaan mahdollisuutta osallistua ja vaikuttaa oman palvelunsa suunnitteluun lisätään, myös valinnanvapaus kasvaa; haetaan asiakkaalle parasta ratkaisua ja samalla asiakkaan sitoutuminen kasvaa ja valitut keinot tepsivät paremmin, kun asiakas on mukana päättämässä palvelustaan. Vantaalla on viime vuosien ajalta jo hyvää kokemusta palvelujen ennakkoluulottomasta uudistamisesta. Palveluja suunnitellaan jatkossakin asiakaslähtöisesti tiiviissä yhteistyössä eri tahojen kanssa. Käytössä ovat monipuoliset osallistavat menetelmät, kuten yhteiskehittäminen ja palvelumuotoilu. Kehittämistyötä tehdään palvelusta riippuen asiakkaiden lisäksi yritysten, järjestöjen ja yhdistysten sekä muiden kuntien kanssa.

Laadukkaat palvelut ovat vetovoimatekijä asukkaille, yrityksille ja työntekijöille. Palvelut vastaavat asukkaiden tarpeisiin ja niiden avulla vantaalaiset voivat hyvin ja ovat tyytyväisiä julkisesti rahoitettuun palvelutuotantoon. Laatua varmistetaan itsearvioinnilla ja toiminnan jatkuvalla kehittämisellä organisaation kaikilla tasoilla. Myös asiakaskokemuksen mittaamista kehitetään.

Asukas- ja asiakastyytyväisyyttä mittaavan FCG:n Kaupunkipalvelututkimuksen 2016 tulosten mukaan vantaalaisten tyytyväisyys palveluihin on yleisesti noussut vuodesta 2012 asti, jolloin edellinen vastaava kyselytutkimus tehtiin. Tyytyväisimpiä oltiin mm. kirjastopalveluihin, äitiys- ja lastenneuvoloihin, pelastustoimintaan ja lukiokoulutukseen. Asukas- ja asiakastyytyväisyyttä seurataan jatkossakin ja sen mittaamista kehitetään.

Digitaaliset ratkaisut mahdollistavat ajasta ja paikasta riippumattoman asioinnin. Asukkaat saavat tarvitsemansa palvelut oikea-aikaisesti ja jonottamatta, näin vältetään myös palvelun viivästymisestä seuraavat kustannukset. Itse-, oma- ja etähoitomahdollisuuksia lisätään.

Vantaan kaupungin keskeisenä strategisena tavoitteena on kehittää sähköistä asiointia sekä automatisoida palveluprosesseja itsepalveluksi. Tavoitteena on tuottaa kuntalaisille ja organisaatioasiakkaille helppokäyttöisiä sähköisiä asiointikanavia huomioiden erilaiset päätelaitteet.

Muita suuria digitaalisen palvelun kehittämiskokonaisuuksia strategiakaudella ovat mm. terveydenhuollon ajanvarausjärjestelmä Apotti, varhaiskasvatuksen toiminnanohjaus- ja mobiilikokonaisuus, vantaalaisten koulujen ja oppilaitosten panostukset digitalisaatioon, robotisoinnin käyttöönotto talous- ja henkilöstöpalveluissa sekä maankäytön Kiinteistönhallinta- ja MATTI-järjestelmät. MATTI on lyhenne sanoista maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä.

Tietohallinto-ohjelma linjaa tietohallinnon ja koko kaupungin tietohallinto-toimintaa vuoteen 2022 saakka. Tietohallinto-ohjelman tavoitteena on luoda selkeät, konkreettiset suuntaviivat siihen, kuinka digitalisaation tarjoamat mahdollisuudet otetaan hyötykäyttöön Vantaalla vuosien 2018–2022 aikana. ICT-palvelujen kehittämisessä kuullaan asiakkaiden ääntä erilaisin toimenpitein, joita voivat olla asiakasraadit jne.

Strateginen tavoite	Mittari	Lähtötaso v. 2016 loppu	Tavoitetaso v. 2021
16. Vantaan palvelut ovat laadukkaita, kustannustehokkaita ja vastaavat asukkaiden tarpeisiin	Laadun itsearvioinnit (yhtenäinen arviointimalli) Toimintaa ja sen laatua arvioidaan säännöllisesti 2 kertaa valtuustokaudessa	Nykytilanne	2020–2021
	Kuntalaisen kokeman laadun / asiakaskokemuksen mittaaminen Asiakaskokemuksen mittaamista kehitetään keskeisissä palveluissa	Uusi mittari	Säännölliset mittaukset
	Kaupunkipalvelututkimuksen asuinkuntaindeksi	2016 Suppea indeksi 3,55	Asukastyytyväisyys paranee
	Kuuden suurimman kaupungin kustannusvertailu keskeisissä palveluissa (Kuusikko-vertailu)	Nykytilanne	Vantaa on kustannusvertailun kärkijoukossa (sijat 1–3)
17. Digitaalisista palveluista rakennetaan kuntalaisen pääasiointikanava	Digitaalisten palvelujen asiointimäärät	Nykytilanne	Raportoidaan asiointimäärän kehitystä
	Käyttöönotettujen uusien digitaalisten palveluiden lukumäärä	Nykytilanne	Raportoidaan uudet käyttöönotetut digitalisoidut palvelut
18. Palveluja kehitetään asiakaslähtöisesti yhteistyössä kuntalaisten, yritysten ja 3. sektorin sekä muiden kuntien kanssa	Yhdessä kehitetyt uudenlaiset palvelumuodot lisääntyvät	Nykytilanne	Raportoidaan yhdessä kehitettyjen uudistuneiden palvelumuotojen lukumäärä

Painopistealue:

Johdamme uudistuen ja osallistuen

Valtuustokautta leimannee Suomen kuntahistorian suurin muutos: sote- ja maakuntauudistus, joka luo paineen kaupungin organisaation uudistamiseksi vastaamaan uutta kaupunkia ja sen haasteita. Muutokset leimaavat muutenkin strategiakautta, koska ajassa liikkuu paljon muutokseen haastavia tekijöitä: mm. lainsäädännön muutoksia, asiakkaiden odotukset palveluille, digitalisaatio ja keinoälyn mahdollisuudet sekä tuottavuuden/vaikuttavuuden jatkuva kehittäminen. Muutoksissa tulee onnistua hyvin ja siinä auttaa muutoksen hallinta hyvällä, oikeudenmukaisella johtamisella, osallistamisella ja viestinnällä. Johtamisen tulee perustua muutosvalmiuden, joustavuuden ja sopeutumiskyvyn tukemiseen. Henkilöstön osalta varmistetaan se, että kaikki mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ovat tietoisia uusista työtehtävistään ja voivat kehittää osaamistaan sen mukaisesti. Kaupungin henkilöstömäärä pienenee sote- ja maakuntauudistuksen takia noin 3 600 henkilöllä.

Muutokset strategiakaudella voivat kohdistua mm. rakenteisiin, työnjakoon ja työ- ja toimintatapoihin ja niiden suuruus vaihtelee yksiköittäin. Henkilöstöön ei kohdisteta taloudellisella perusteella tapahtuvia lomautuksia tai irtisanomisia. Sen sijaan tuotannollisella perusteella voidaan henkilöstöä irtisanoa. Tämä mahdollistaa henkilöstön siirtymisen niihin tehtäviin, joita kaupungilla on tarjota ko. henkilön osaaminen huomioiden. Tuotannollisella perusteella irtisanominen voi tulla kyseeseen silloin, jos joku toiminta tai sen osa kaupungissa kokonaan tai osittain lakkautetaan eikä kaupungilla ole tarjota henkilölle hänen ammattitaitoaan ja koulutustaan vastaavaa tehtävää tai henkilö kieltäytyy tarjotusta työtehtävästä.

Johtaminen perustuu valmentavaan suorituksen ja suoriutumisen johtamiseen. Valmentavassa johtamisessa korostuvat periaatteina arvostus, osallistaminen ja tavoitteellisuus. Valmentavalla johtamisella halutaan saada ihmisten osaaminen ja vahvuudet käyttöön, keskeistä on yhdessä tekeminen ja yhteistyö. Kaikille työntekijöille asetetaan yhdessä tavoitteet, joita seurataan ja arvioidaan. Samalla luodaan organisaatioon yhteistyö- ja palautekulttuuria, jossa asioista keskustellaan avoimesti ja oikea-aikaisesti ja jossa työntekijää kannustetaan itsensä johtamiseen. Myös erilaisia palkitsemisen keinoja tavoitteiden saavuttamisen tukena kehitetään edelleen. Itseään johtava työntekijä on hyvin tavoiteorientoitunut ja hänellä on vahva postiivinen asenne itseään, työtään, työyhteisöään ja organisaatiota kohtaan. Työntekijä huolehtii omasta osaamisestaan sekä hyvinvoinnistaan. Samalla työntekijä ottaa aktiivisen roolin kehittämisessä. Esimiehen tehtävänä on luoda edellytyksiä ja tukea onnistumista tavoitteiden saavuttamisessa sekä huolehtia työaikojen tehokkaasta johtamisesta.

Työntekijöillä oleva tieto ja osaaminen tulee saada entistä paremmin mukaan kehittämistyöhön ja kaupunkiin on luotava rohkea kokeilukulttuuri. Kokeiluilla tavoitellaan innovatiivisia ratkaisuja, joiden avulla on mahdollista uudistaa toimintatapoja ja palveluita.

Edellä mainitut hyvän johtamisen periaatteet koskevat koko kaupunkikonsernia tytäryhtiöineen. Samalla vahvistetaan johtamisen kehittämisen ohjausta konsernitasolla ja kehitetään arviointityökalut myös yhtiöden hallitus- ja toimitusjohtajatyön arviointiin.

Tikkurilan monitoimitilahanke tukee erinomaisesti uutta kaupungin johtamiskulttuuria ja kaupungin uuden organisaation toimintaa. Hanke tukee hyvin kaikkien uuden kaupungin tarvitsemien tukipalveluiden keskittämistä ja lisää sitä kautta tuottavuutta ja tehokkuutta tukipalveluissa. Keskittäminen varmistaa palveluiden entistä paremman laadun ja kasvattaa henkilöstön osaamista.

Vuosittain kaupunki menettää noin 460 henkilötyövuotta sairauspoissaoloina. Tämä merkitsee noin 25,5 miljoonan henkilöstökustannuksia. Suomalaisten tutkimusten mukaan jopa 40 prosenttia sairauspoissaoloista on sellaisia, joihin työnantaja ja työntekijä voivat yhdessä vaikuttaa. Kaupungin panostusta terveys- ja turvallisuusjohtamiseen sekä esimiesten vahvaan tukeen haasteissa tulee jatkaa. Vantaan Tuunatun työn toimintatapaa noudatetaan aina kun se on mahdollista ja Vantaan kaupungista luodaan

turvallisin kaupunkiorganisaatio tehdä työtä. Myös työterveyshuollon palveluiden vaikuttavuutta sairauspoissaolojen ennaltaehkäisyssä pitää vahvistaa. Lisäksi huomio tulee suunnata erityisesti niiden henkilöiden tukemiseen, joiden työkyky on heikentymässä.

Strategiakaudella arvioiden mukaan kaupungin työvoimasta (sote- ja maakuntauudistusta ei oteta huomioon) vaihtuu noin 2 600 työntekijää. Se asettaa haasteita henkilöstösuunnittelulle, osaavan työvoiman viisaalle rekrytoinnille ja onnistuneelle perehdyttämiselle. Henkilöstösuunnitelmien pitää perustua palvelutarpeille, priorisoiden lakisääteisiä palveluja ja tukea rakenteellisia muutoksia. Jokaisen viran/tehtävän kohdalla käytetään tapauskohtaisesti harkintaa viran/tehtävän täyttämisessä ja siinä, millaisella henkilöstörakenteella ja tehtäväkuvilla palveluja jatkossa tuotetaan. Sijaisten kohdalla tehdään sama kokonaisharkinta. Valtaosa lyhytaikaisista sijaisuuksista ja sijaisten välityksestä täytetään jatkossa Seure Henkilöstöpalvelut Oy:n kautta. Vain poikkeuksellisissa tilanteissa omien lyhytaikaisten sijaisten rekrytointi on sallittua missään kaupungin toiminnassa. Rekrytointiprosessia hiotaan ja esimiesten tukea vahvistetaan sekä rekrytointiosaamista kasvatetaan. Perehdyttäminen uudistetaan täysin ja se tulee perustumaan jatkossa kaupunkitasolla ja isoissa työntekijäryhmissä myös sähköiseen oppimistyökaluun.

Henkilöstöresurssien määrälliseen ja laadullliseen hallintaan ja ohjaamiseen haetaan myös sähköisiä työkaluja uuden optimointi- ja työvuorosuunnittelutyökalun kautta. Järjestelmä optimoi resurssin käytön palveluiden tarpeen mukaan. Järjestelmä ja -toimintatapa otetaan laajasti koko organisaatiossa käyttöön.

Strateginen tavoite	**Mittari**	**Lähtötaso** v. 2016 loppu	**Tavoitetaso** v. 2021
19. Johtaminen uudistuu muutoksissa	Päätöksenteon oikeudenmukaisuus/Kunta10	3,32	3,4
	Sairauspoissaolo-%	4,6	4,2
	Keskitettyjen tukipalvelujen henkilöstömäärä	Tehdään selvitys, joka kuvaa nykytilanteen	- 15 %:a
20. Henkilöstön voimavarat vahvistuvat	Ei vaikutusmahdollisuuksia muutoksiin/Kunta10	35,2 %	28 %
	Työyhteisötaidot/ Kunta 10	12 %:ssa työyhteisöistä työyhteisötaidot ovat huonot	Minkään työyhteisön työyhteisötaidot eivät ole huonot, osuus 0 %
	Oppimistyöpäivät	30 000	32 000

5. LIITTEET

Talouslinjausten kehittämiskärjet

Valtuustokauden strategian 2018–2021 taloustavoitteet mittareineen ja toimialojen talouslinjausten toteuttamisen tueksi valmistelemat oheiset kehittämiskärjet muodostavat uuden valtuustokauden talousohjelman.

Toimialojen kehittämiskärkiä toteutetaan ja niistä raportoidaan toimialojen ja tulosalueiden vuotuisten tuloskorttien kautta. Valtuustokauden talouslinjausten tueksi valmistellut kehittämiskärjet on esitetty alla toimialoittain otsikkotasolla.

Kaupunginjohtajan toimiala

- Toimielinten kokousten määrän vähentäminen
- Kaupungin organisaatiorakenteen tiivistäminen
- Kaupungin toimialojen sihteeristöjen ja hallinnon synergian kehittäminen
- Raportoinnin tehostaminen ja julkaisujen kehittäminen
- Talousohjauksen terävöittäminen
- Henkilöstöresurssien optimointi
- Kaupungin kaikkien tukipalveluiden keskittäminen
- Palvelussuhdeasioiden digitalisointi

Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala

- Työllisyyspalveluiden sähköiset asiointipalvelut
- Aktivointitoimenpiteiden lisääminen työmarkkinatuen kuntaosuuden vähentämiseksi
- Nuorisotyöttömyyden vähentäminen
- Monialainen palvelu nuorille
- Strategiset hankinnat
- ICT-investointiohjelma

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

- Matti-hanke (MATTI on lyhenne sanoista maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä.)
- Tikkurilan toimitilauudistus
- Maksullinen pysäköinti

Sivistystoimen toimiala

- Tilatehostaminen ja uusi tilaohjelma perusopetuksessa
- Opinto-ohjauksen kehittäminen
- Henkilöstökulujen vähentäminen liikuntayhtiöiltä siirtyneissä toiminnoissa
- Suurten tapahtumien tuottaminen tehokkaammin
- Kirjastoautomaation hyötyjen ulosmittaaminen
- Henkilöstön, toiminnan ja tilojen uudelleenjärjestelyt
- Ammatillisen koulutuksen reformi
- Kunnan investointien vähentäminen investorimallilla
- Painotuotteiden priorisointi ja tulostamisen vähentäminen hyödyntämällä nykyaikaisia sähköisiä viestintävälineitä -20 %

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala

- Palvelutarpeen lisääntymisestä huolimatta toimiala pysyy talousarviossaan
- Digitalisaation voimakas kehittäminen (riippuvainen kaupungin panostuksesta)
- Palvelujen kustannustehokkuuden edelleen kehittäminen mm. organisaation ja johtamisjärjestelmän arvioinnilla
- Kaunialan toiminnan muuttaminen vastaamaan Vantaan kaupungin tarvetta ja vanhuspalvelulain vaatimuksia
- Kuljetuspalvelujen uudelleen muotoilu ja kotihoidon logistiikan kehittäminen
- Henkilöstön työhyvinvoinnin, pysyvyyden ja onnistuneen rekrytoinnin varmistaminen
- Palvelusetelien hyödyntämisen laajentaminen tasavertaiseksi palveluksi muiden rinnalle

Valtuustokauden strategiaa täydentävät osat

- Elinvoimaohjelma valmistellaan ja toteutetaan strategian puitteissa
- Osallistuva Vantaa-malli sisällytetään strategiaan valtuustokauden tavoitteina ja viedään valtuustolle päätettäväksi alkuvuodesta 2018 (valtuustoryhmien välinen sopimus)
- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus huomioidaan strategiassa arvojen tasolla
  - Toimeenpano Vantaan kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman 2017–2020 mukaisesti
- Konserniohje
- Palveluverkkosuunnitelma

Strategiavalmistelun aineistona

- Kansalaisraadin 21.–22.4.2017 julkilausuma
- Vantaan tulevaisuuskuvat -hankkeen materiaalit

Strategiaa toimeenpanevat ohjelmat

Valtuustokauden strategiassa nimetään ne ohjelmat, jotka ovat osa strategiaa. Ohjelmat tukevat strategisten tavoitteiden toteutumista. Ohjelmien toteuttaminen sovitetaan kunkin taloussuunnitelmakauden taloudellisiin mahdollisuuksiin. Ohjelmien sisältämien toimenpiteiden resursoinnista päätetään vuosittain talousarvion yhteydessä.

Erillisohjelmat, raportointi kaupunginvaltuustolle
- Hyvinvointiohjelma, sisältää:
  - Monikulttuurisuusohjelma
  - Turvallisuussuunnitelma
  - Vammaispoliittinen ohjelma Wampo
  - HYVIS (Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma)
  - Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma
  - AHVO (Aikuisväestön hyvinvointiohjelma)
- Asunto-ohjelma (sisältää maapoliittiset linjaukset)

Erillisohjelmat, raportointi kaupunginhallitukselle
- Tietohallinto-ohjelma
- Resurssiviisauden tiekartta
- Strategisten hankintojen tiekartta

Julkaisija Vantaan kaupunki, taloussuunnittelu

LIITE: Kaupunginhallitus 27.11.2017 / 35 §

STRATEGIA, kaupunginhallituksen kokous 27.11.2017

SIVU	ASIA	MUUTOS	KH-KOKOUKSEN KÄSITTELY 27.11.2017
s. 4	Vantaalainen strategiatyön malli	stilistinen muutos kappale kolme kohtaan toteutumisen seuranta. ..osavuosikatsauksen yhteydessä kolme kertaa vuodessa ja...	Tekninen uudelleen muotoilu (selkeytetään osavuosikatsausten määrä)
s. 7	Lisäämme kaupungin elinvoimaa	Lisäys: "Lisäämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa"	OK (huomioidaan painopistealueen muutos kauttaaltaan strategia-asiakirjaan)
s. 7		Yhteisöllisyys: yrityksille TARJOTAAN .. verbi puutuu	Tekstimuutos: "Yrityksille on monipuolisia ja vetovoimaisia työpaikka-alueita" (ks. Kuva) -> huomioidaan muutos kauttaaltaan strategia-asiakirjaan
s. 8	5. kappaleen toiseen virkkeeseen	LISÄYS: toimintaympäristömuutokset kuten väestönkasvu huomioiden	OK
s. 9	Talouden tasapaino : kohta 2. Parannamme tuottavuutta: Toimitilojen tilatehokkuus: tavoitetaso: käyttäjäkohtaista tilamäärää seurataan.	Seuraamisen sijaan asetettava mitattava tavoite; käyttäjäkohtainen tilan käyttö on mitattavasti tehostunut.	VALMISTELLAAN UUDELLEEN (tavoitteellisempi, yhteiskäyttö huomioon)
s. 9	Strateginen tavoite, mittari 3, kolmas kohta: konsernirakenteen tiivistäminen	uusi nimike tavoitteelle: Konsernirakenteen tiivistäminen sekä kaupungin oman johtamisorganisaation ja konserniohjeen uudistaminen	TEKSTILISÄYS johtamisjärjestelmän uudistamisesta
s. 10	6. kappaleen toiseksi viimeiseksi virkkeeksi	LISÄYS: Pikaraitiotieverkko suunnitellaan siten, että se palvelee myös sujuvana poikittaisena runkolinjana.	OK
s. 10	6. kappaleeseen loppuun	LISÄYS: Vantaa tukee sähköautoilun toimintaedellytyksiä.	TEKSTILISÄYS: "Vantaan tavoitteena on ympäristöystävällisten liikkumismuotojen ja monimuotoisten liikenneratkaisujen edistäminen. Tavoitteena on joukkoliikenteen matkustajamäärien huomattava lisäys."
s. 11	toisen kappaleen viimeiseksi lauseeksi lisäys	Edistetään yhteisöllisen asumisen yksiköiden ja alueiden rakentamista ikäihmisten ja muiden väestöryhmien tarpeisiin.	OK

s. 11	2. kappaleen viimeinen virke	Muutetaan: "Sipoonkorven luonnonsuojelualueen ulkoilukäytön mahdollisuuksia kehitetään yhteistyössä Metsähallituksen kanssa ja Kuusijärven aluetta kehitetään porttina Sipoonkorpeen yhteistyössä yritysten ja yhdistysten kanssa."	OK
s. 11	tavoite 4	MUUTOS: Joukkoliikenteen matkustajamäärät nousevat: Tavoitetaso: 2,5 % --> 3 %	OK
s. 11	tavoite 4	MUUTOS: Pyöräilijöiden määrä nousee: Tavoitetaso: 3 % --> 4 %	OK
s. 12	6. tavoitteen mittari	"Perheasuntojen (4h+k/kk ja suuremmat) määrä 5 - 10 % kerrostalotuotannossa"	OK
s. 13	2. kappaleen alkuun	TEKSTILISÄYS: "Vantaan tavoitteena on profiloitua vahvasti kansainvälisenä kaupunkina ja olla aktiivinen toimija kansainvälisissä verkostoissa. Kaupunki pyrkii hakemaan rahoitusta kansainvälistymishankkeisiin eri lähteistä."	OK
s. 13	2. viimeiseen kappaleeseen lisäys	TEKSTILISÄYS: "Koulujen ja luokkien väliset osaamiserot eivät kasva ja kaikkien osaamistaso kohoaa."	OK
s. 13	Kappale 5.	Lisäämme kaupungin elinvoimaa; Tekstilisäys kappaleeseen viisi, toinen virke: - Kaupunki, kärkiyritykset ja ..lisäys: ..pääkaupunkiseudun yliopistot (mm. Aaltoyliopisto) sekä alueen oppilaitokset (Mercuria. jne..) Perustelu: Yliopistojen osaaminen on kansallista pääomaa. Sen hyödyntäminen ennen muuta Aviapoliksen osaamisintensiivisen yritystoiminnan kehittämiseksi on välttämätöntä.	OK

s. 13	6. kpl	TEKSILISÄYS: "Kouluissa ja oppilaitoksissa lisätään järjestelmällistä yrityskasvatusta ja liiketoimintaosaamisen koulutusta sekä työelämävalmiuksia."	OK
s. 14	Ensimmäinen kappale	Muutetaan: "Kaupunki tukee maahanmuuttajien koulutusta, työllistymistä ja ryhtymistä yrittäjäksi..."	OK
s. 14	Ensimmäisen kappaleen loppuun lisäys	"Yritystä perustavien ja toimivien yrittäjien neuvontaan panostetaan voimakkaasti"	OK
s. 14	3. kappaleeseen lisäys	TEKSTILISÄYS: "Kaupunki toimii aktiivisesti stop-over -matkailun mahdollisuuksien edistämiseksi ja saattaa alan eri toimijoita yhteen."	OK
s. 15	Lukion päättäneistä (nuorten koulutus) jatkokoulutukseen samana vuonna päässeet %	Nostetaan mittarin tavoitetaso 33 prosenttiin	OK
s. 15	8. Työikäisen väestön osaaminen vastaa nykyistä paremmin työelämän muuttuvia tarpeita	Uusi mittari: "Vantaalaisten koulutustaso" (Mittari nykytaso, tavoitetaso: nousee)	OK
s. 16	2. kappaleen viimeiseen virkkeeseen	TEKSTILISÄYKSET: "Hyvinvointierojen kaventamisessa ensiarvoisen tärkeää on kiinnittää huomiota alueellisiin eroihin, terveellisiin elintapoihin, sosiaalisiin suhteisiin, koulutukseen, kulttuuriin ja työllisyyteen sekä mielenterveyden edistämiseen."	OK

s. 16	Uusi kappale, esim. 4. kappaleen jälkeen:	”Vantaalla panostetaan ennaltaehkäisevään varhaiseen tukeen kaikissa elämänvaiheissa. Lapsi- ja perhepalveluissa panostetaan helppoon saatavuuteen ja joustavaan tarpeiden huomiointiin. Varhaiskasvatuksessa, peruskoulutuksessa ja toisen asteen koulutuksessa oppilaiden tuki on riittävää, oikea-aikaista ja yksilöllisen tarpeen huomioivaa. Nuorisotyössä ja työttömyyspalveluissa korostetaan elämänhallinnan taitoja. Ennaltaehkäisevät ja kuntouttavat terveyspalvelut ovat helposti saatavilla. Vantaa laatii ikäpoliittisen ohjelman, huolehtii vanhuspalveluiden laadusta ja riittävän henkilöstön määrästä sekä vanhusten kotipalvelujen resurssien tarpeesta.”	OK (huom. ikäihmisten hyvinvointia ja palveluja koskevat tavoitteet osana hyvinvointiohelmakokonaisuutta, erillinen suunnitelma valmisteilla)
s. 16		"Nuorisopalveluissa korostetaan myös..."	OK
s. 16	4. kpl, viim. lause	"Jotta yhdenkään lapsen ei tarvitse kokea kiusaamista..."	OK
s. 17-19		KOHTAAN 12 UUSI MITTARI: Lastensuojelu uudistuu ja toimii suositusten mukaisesti LÄHTÖTASO: "vuosi 2017" TAVOITETASO (vuosi 2021): "lastensuojelu toimii tehokkaasti, toimintamallit ovat uudistuneet ja työhyvinvointi on parantunut"	OK
s. 16	3. tai 4. kappale lisäys	"Vantaalla on mahdollisuus liikkua omaan tahtiin ja harrastaa myös tavoitteellista kilpaurheilua. Liikuntapaikkoja kehitetään yhdessä seurojen ja yhteistyökumppanien kanssa."	OK

s. 16	Lisätään 5. kappaleeksi	Kaupungin eri toimialat ml. VAV toimivat alueellisen segregaation ehkäisemiseksi. Erityisesti vieraskielisen väestön alueellinen keskittyminen pyritään pysäyttämään. Arjen kanssakäyminen on hyvän kotoutumisen merkittävä tekijä.	OK
s. 16	6. kappaleen viimeiseen virkkeeseen	LISÄYS: toiminta-alueilla toimivien koulujen **sekä kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluiden** toimintaedellytyksiä	MUOTOILLAAN UUDESTAAN (uusi lause eri toimintojen mukaan ottamisesta)
s. 16	uusi 8. kappale	TEKSTILISÄYS: "Toisen asteen koulutuksen keskeyttämisprosenttia pyritään alentamaan erityisesti Varian osalta panostamalla mm. nivelvaiheen tukeen. Lukioiden rahoitusta vahvistetaan asteittain. Jokaisella kouluasteella panostetaan luku- ja kirjoitustaidon paranemiseen."	OK
s. 17	2. kappaleen loppuun	TEKSTILISÄYS: "Erityistä huomiota kiinnitetään syrjinnän ehkäisemiseen."	OK
s. 17	2. kappale lisäys	TEKSTILISÄYS: "Palveluiden saatavuutta englanniksi lisätään ja maahanmuuttajia kannustetaan ja tuetaan yrittäjyyteen."	OK
s. 17	Korvaa 3. kappaleen	"Terveet toimitilat ovat tärkeä osa kaikkien kaupunkilaisten hyvinvointia. Toimitilojen sisäilmaongelmien selvittämistä nopeutetaan ja tiedonkulkua kaupungin viranhaltijoiden välillä parannetaan. Ratkaisuja etsitään kehittämällä monialaisesti uudis- ja korjausrakentamista, kiinteistönhoitoa, tiedottamista sekä opetusjärjestelyjä. Sisäilmaoireilu ja sairastavuus kiinteistöissä vähenee toimenpiteiden seurauksena. Sisäilmasairaille pystytään osoittamaan terveet tilat opiskelua tai työskentelyä varten.”	OK, viimeisen virkkeen sisältöä täsmennetään "sisäilmasairaat" termin osalta

s. 17	5. kpl	Teksilisäys: "Kaikkien asukkaiden ja vierailijoiden tulee kokea olonsa turvalliseksi Vantaalla."	OK
s. 17	4. kpl perään	Kaksikielisyys ohjelman arviointi, jossa tarkastellaan ohjelman toimivuutta, täytäntöönpanoa sekä päivitystarpeita	TEKSTILISÄYS: "Myös kaksikielisyys ohjelma arvioidaan ohjelman toimivuuden, täytäntöönpanon sekä päivitystarpeiden osalta."
s. 18	Strateginen tavoite 11 (liikunta), tavoitetaso 2021, lisäys 2. mittariin	Vantaa lisää liikuntamahdollisuuksien tarjontaa eri ikäisille.	OK
s. 19	tavoite 12. Hyvinvointierot vähenevät, Asukkaiden hyvinvointierot	LISÄYS: Uusi mittari: Koettu terveydentila, lapset, Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonommaksi (%). Lähtötaso: alakoulu (4. ja 5. lk) 7,0 %. Tavoitetaso: laskee	TEKSTILISÄYS: "Otetaan kouluterveyskyselyn koululaisten koetun terveydentilan ja mielenterveyden mittarit mukaan hyvinvointiohjelmaan ja sen seurantaan sekä raportointiin."
s. 19	Mittari: Ammatillisen koulutuksen keskeyttämis-% Variassa	Muutetaan tavoite: 10 % keskeyttämisprosentti	OK
s. 20	tavoite 15	MUUTOS: Ensimmäinen mittari muotoon: "Sisäilmaoireiden määrä vähenee", lähtötaso: tilanne ennen korjausta; tavoitetaso: oireiden määrä vähäisempi	OK
s. 21	2. viimeiseen kappaleeseen lisäys	TEKSTILISÄYS: "Varhaiskasvatuksessa selvitetään mahdollisuutta siirtyä tuntipohjaiseen laskutukseen tietojärjestelmien sen mahdollistaessa."	OK
s. 21	4. kappaleeseen lisäys	TEKSTILISÄYS: ”Palvelujen tuottamisessa hyödynnetään kumppanuuksia järjestöjen ja yritysten kanssa.”	OK
s. 21	4. kappaleeseen	TEKSTILISÄYS: "Palveluita kehitettäessä kiinnitetään huomiota palveluiden saavutettavuuteen kävellen ja joukkoliikenteellä."	OK
s. 21	tekninen korjaus sivun viimeinen lause	"joita voivat olla mm. asiakasraadit."	OK

s. 21	8. kpl alku	Muutetaan listaus muotoon: "Muita suuria digitaalisen palvelun kehittämiskokonaisuuksia strategiakaudella ovat mm. terveydenhuollon ajanvarausjärjestelmä, Apotti, varhaiskasvatuksen toiminnanohjaus- ja mobiilikokonaisuus..."	OK
s. 22	Mittarit: Laadun itsearvioinnit (yhtenäinen arviointimalli) ja Kuntalaisen kokeman laadunasiakaskokemuksen mittaaminen sekä muut mittarit samalla sivulla	Esitys: Selkeästi kaikkiin mittareihin tavoitteiksi ”Tulokset paranevat”. (Pelkkä raportoinnin toteuttaminen tai mittausten tekeminen ei riitä)	TARKISTETAAN mahdollisuudet korvata "raportoinnit" ko. asioiden määrän kasvulla jne.
s. 23	kolmas kappale - lisäys lauseeseen	TEKSTILISÄYS: "Valmentavalla johtamisella halutaan saada ihmisten osaaminen ja vahvuudet käyttöön sekä paras potentiaali esiin."	OK
s. 26	5. Talouslinjausten kehittämiskärjet	Palvelusetelien hyödyntämisen laajentaminen tasavertaiseksi palveluksi muiden rinnalle -> Palvelusetelien hyödyntämisen laajentaminen muidenpalveluiden rinnalle kuntalaisten tietoisuutta lisäämällä.	OK
s. 26	"Elinvoimaohjelma valmistellaan ja toteutetaan strategian puitteissa" muutetaan muotoon	"Elinvoimaohjelma laaditaan ja toteutetaan yhdessä kasvapalvelutoimijoiden sekä yritysten ja yrittäjien edustajien kanssa"	MUOTOILLAAN UUDESTAAN teksti Elinvoimaohjelman valmistelusta, huomioidaan toimenpiteiden valmistelu kasvupalvelutoimijoiden sekä yritysten ja yrittäjien edustajien kanssa.
s. 26		Digitalisaation voimakas kehittäminen (riippuvainen kaupungin panostuksesta)-> "Digitalisaation kehittäminen yhteistyössä henkilökunnan kanssa henkilökunnan tarpeita kuunnellen."	OK
s. 26		POISTETAAN KOHTA: "Palvelutarpeen lisääntymisestä huolimatta toimiala pysyy talousarviossaan."	OK

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus

Tässä kokouksessa tehtyyn päätökseen, ellei pöytäkirjassa ole päätöksen osalta erikseen toisin mainittu, tyytymätön voi tehdä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimus tehdään **Vantaan kaupunginhallitukselle**.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on jätettävä **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

- Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon 7 päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.
- Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana, tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen viranomaiselle

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen oikaisuvaatimus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava oikaisuvaatimuksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Oikaisuvaatimusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Vantaan kaupunginhallituksen osoite:

Vantaan kaupungin kirjaamo, Asematie 7, 01300 Vantaa
puhelin: (09) 8392 2184, faksinumero: (09) 8392 4163
sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Virka-aika: klo 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Tässä kokouksessa oikaisuvaatimuksen johdosta annettuihin **päätöksiin tyytymätön voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.**

Valituksen voi tehdä vain oikaisuvaatimuksen tekijä, tai mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle**.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

Valitusaika

Valitus on jätettävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

- Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä (koskee myös oikaisuvaatimuksen hylkäävää päätöstä) tiedon 7 päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.
- Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana, tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon vaaditaan muutosta. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeuden osoite:
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 3. Hallintovalitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa

Tässä kokouksessa tehtyyn **päätökseen tyytymätön voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.**

Valituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), kunnan jäsen, alueellinen ympäristökeskus tai muu viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa, maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia sekä rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan.

Poikkeus: Kun kyse on vaikutukseltaan vähäisen muun asemakaavan kuin ranta-asemakaavan muutosta koskevasta asiasta, päätökseen ei ole valitusoikeutta kunnan jäsenellä.

Vaikutukseltaan vähäisenä ei ole pidettävä asemakaavan muutosta, jossa muutetaan rakennuskorttelin tai muun alueen pääasiallista käyttötarkoitusta, supistetaan puistoja tai muita lähivirkistykseen osoitettuja alueita taikka nostetaan rakennusoikeutta tai rakennuksen sallittua korkeutta ympäristöön laajemmin vaikuttavalla tavalla, heikennetään rakennetun ympäristön tai luonnonympäristön arvojen säilymistä taikka muutetaan kaavaa muulla näihin rinnastettavalla tavalla.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa, tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle**. Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

Valitusaika

Valitus on jätettävä valitusviranomaiselle **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

Kunnan jäsenen ja asemakaavan muutosta koskevissa asioissa myös asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi.

Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon vaaditaan muutosta. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeuden osoite:
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 4. Hallintovalitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa

Tässä kokouksessa tehtyyn **päätökseen**, jolla on päätetty käyttää etuosto-oikeutta, voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.

Valituksen saa tehdä ostaja ja etuostolain 6 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa myyjä.

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle**.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

Valitusaika

Valitus on jätettävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

- Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon 7 päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.
- Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana, tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon vaaditaan muutosta. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeuden osoite:
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 5. Hankintaoikaisu ja oikaisuvaatimus hankinta-asiassa

Kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa tehtyyn kunnan viranomaisen (hankintayksikkö) päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä annettuun ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintayksikölle hankintalain 133 ja 135 §:issä tarkoitetun vaatimuksen hankintaoikaisusta tai kuntalain 134 §:ssä tarkoitetun oikaisuvaatimuksen. Oikaisua koskevan vaatimuksen voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Kuntalain mukaisen oikaisuvaatimuksen voi lisäksi tehdä kunnan jäsen.

Määräaika oikaisua koskevien vaatimusten tekemiselle

Oikaisua on vaadittava 14 päivän kuluessa siitä, kun oikaisuvaatimuksen tekijä on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

- **Asianosaisen** katsotaan saaneen hankintapäätöksen oheisasiakirjoineen tiedoksi sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

  Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin.

  Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

- **Kunnan jäsenen** katsotaan saaneen päätöksestä tiedon 7 päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Hankintaoikaisun ja oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hakemukseen on merkittävä oikaisua vaativan ja kirjelmän laatijan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Hankintaoikaisu ja/tai oikaisuvaatimus toimitetaan osoitteeseen

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
Asematie 7
01300 Vantaa
sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 6. Hankintaoikaisu ja markkinaoikeusvalitus hankinta-asiassa

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista annetun lain (hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon.

6.1 Oikaisuohje

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintalain 133-135 §:n mukaan **hankintayksikölle** kirjallisen hankintaoikaisun. Hankintaoikaisun voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Hankintaoikaisun tekoaika

Asianosaisen on tehtävä hankintaoikaisu **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisun sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
Asematie 7, 01300 Vantaa
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

6.2 Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Julkisista hankinnoista annetun lain 146 §:n mukaan puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa. Lupa on myönnettävä, jos:
asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää; tai
siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.
Jollei toisin säädetä, valitus on tehtävä kirjallisesti **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintasopimuksen hankintalain 130 §:n 1 nojalla noudattamatta odotusaikaa.

Valitus on tehtävä **kuuden kuukauden kuluessa** hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä. Itse tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan.

Hakemuksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa

(13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensiksi seuraavana arkipäivänä.

Valituskielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa 6.1 mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2 000 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4 000 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 000 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 500 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot:

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
puh. 029 56 43300
fax. 029 56 43314
sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

Muutoksenhakuohje 7. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

7.1
Tässä kokouksessa tehdyistä **päätöksistä, joilla on päätetty olla käyttämättä etuosto-oikeutta**, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta tai valittamalla hakea muutosta. (Etuostolaki 22 § 2 mom.)

7.2
Tässä kokouksessa tehtyyn, **verotusta koskevan oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen ei saa hakea muutosta** valittamalla (Verotusmenettelylaki 88 § 6 mom.).

7.3
Tässä kokouksessa tehtyyn, **hankintaoikaisua koskevaan päätökseen**, ei saa hakea muutosta.

7.4
Päätöksistä, jotka koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei kuntalain 136 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Muutoksenhakuohje 8. Hallintovalitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa

Tässä kokouksessa tehtyyn **päätökseen tyytymätön voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.**

Valituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Viranomaisella on lisäksi valitusoikeus, jos laissa niin säädetään tai jos valitusoikeus on viranomaisen valvottavana olevan julkisen edun vuoksi tarpeen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa, tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle**. Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

Valitusaika

Valitus on jätettävä valitusviranomaiselle **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Päätöksen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon silloin, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon vaaditaan muutosta. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeuden osoite:
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
virka-aika: klo 8.00 - 16.15